INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

miesięcznik

MK MONITOR księgowego

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · ZUS · KADRY I PŁACE

Raport „Mk”:

- **Problemy związane z rozliczeniem rocznym CIT**

3/439
marzec 2026

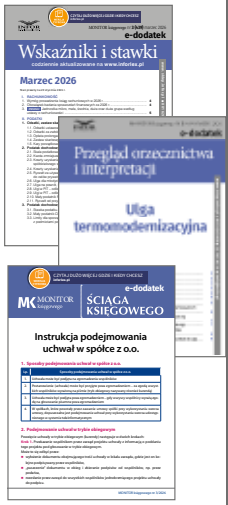
I. AKTUALNOŚCI

1. **Zmiany prawa – weszły w życie od 1 stycznia do 31 marca 2026 r.** . . . 4
1.1. Ustawa budżetowa na 2026 r. . . . 4
1.2. KSeF – nowe metody uwierzytelniania . . . 4
1.3. Przedłużenie terminu przesłania JPK_KR_PD . . . 5
1.4. Ułatwiony dostęp do dokumentów z rejestru ksiąg wieczystych . . . 6
2. **W Sejmie** . . . 7
2.1. Rozszerzenie systemu monitorowania przewozu towarów SENT . . . 7
3. **Projekty** . . . 7
3.1. Uproszczenia przepisów Ordynacji podatkowej . . . 7
3.2. Mobbing – projekt zmian w Kodeksie pracy i Kodeksie postępowania cywilnego . . . 9
3.3. Państwowa Inspekcja Pracy – ograniczenie nadużywania umów cywilnoprawnych . . . 9
4. **Ważne terminy – marzec 2026** . . . 10

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1. Ministerstwo Finansów wydłużyło termin przekazywania ksiąg rachunkowych w strukturze JPK_PD . . . 16
2. Czy przesunięcie terminu sporządzenia JPK_PD wpływa na datę obowiązkowego sporządzenia sprawozdania finansowego za 2025 r. . . . 17
3. Zwrot kosztów przejazdów pojazdami elektrycznymi, hybrydowymi lub o napędzie wodorowym jest kosztem bez limitów – MF zmienił stanowisko . . . 18

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

w komplecie z numerem: **e-dodatki** do pobrania na www.inforlex.pl

Ponadto w marcu z cyklu **„Kodeks księgowego”** do pobrania na inforlex.pl (po zalogowaniu w sekcji Moje konto – Moje produkty):

- Ustawa o rachunkowości
- Kodeks cywilny
- Kodeks spółek handlowych

cena 99,00 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 1731-5786
9 771731 578601 03
Indeks 347108

Więcej na **inforlex.pl**
Dodatkowe materiały specjalne dostępne dla Prenumeratorów na **inforlex.pl**
Zaloguj się do konta
eprasa.pl d2a094e46e

4. Broszury MF do rozliczeń rocznych PIT za 2025 r. – jak złożyć zeznanie i jak po raz pierwszy skorzystać z ulgi na żołnierzy WOT 20
5. Od aktualizacji KSR nr 11 i nr 15 po nowe wytyczne w zakresie faktoringu i WNiP – przegląd prac Komitetu Standardów Rachunkowości w 2026 r 24
6. Ustalanie składki zdrowotnej przedsiębiorców w 2026 r. 25
7. Przypominamy o obowiązku zgłoszenia okresów pracy szczególnej na ZUS ZSWA za 2025 r. 29
8. Doradztwo podatkowe po nowelizacji – co się zmieniło dla doradców i ich klientów 30
9. Czy w nowej PKPIR trzeba podawać numer PESEL kontrahenta – wyjaśnienia MF 35
10. MF przypomina: Nie korzystaj z testowych kluczy, certyfikatów i tokenów w środowisku produkcyjnym KSeF 36
11. MF zapewnia: KSeF jest bezpieczny. 37

Odpowiedzi na pytania księgowych

Czy dopłata do wypoczynku emeryta jest zwolniona z PIT 39
Czy ryczałtowiec, który zawiesił działalność gospodarczą, musi składać zeznanie roczne. 39
Od jakiego lekarza trzeba mieć zaświadczenie, aby skorzystać z ulgi rehabilitacyjnej na zakup leków 39

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1. INFORLEX **Problemy związane z rozliczeniem rocznym CIT** 40
   1. Podatnicy zobowiązani do złożenia zeznania CIT-8 40
   2. Podatnicy zwolnieni z obowiązku złożenia zeznania CIT-8 40
   3. Złożenie zeznania CIT-8 przez fundacje rodzinne 41
   4. Termin złożenia zeznania CIT-8 41
   5. Sposób złożenia zeznania CIT-8 42
   6. Rozliczenie roczne CIT – odpowiedzi na pytania 42

   Podsumowanie 49

IV. VAT

1. Obowiązek wystawiania faktur w KSeF przez podmioty zagraniczne posiadające w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności oraz udostępnianie faktur podatnikom zagranicznym według objaśnień MF. 51
2. Czy dokumenty EDI lub wizualizacje PDF wystawiane i przesyłane kontrahentom mogą zostać uznane za puste faktury 54
3. Jak rozliczyć VAT z faktury wystawionej przedwcześnie. 58
4. Czy sprzedaż gruntu z budynkiem do rozbiórki może być zwolniona z VAT 60
5. Czy trzeba opodatkować zaliczkę dotyczącą dostawy nieruchomości, w stosunku do której strony zamierzają zrezygnować ze zwolnienia 63
6. Czy sprzedaż nieruchomości z wykorzystaniem pełnomocnika powoduje, że sprzedawca staje się podatnikiem VAT – wyrok NSA 66

V. RACHUNKOWOŚĆ

1. Podpisywanie sprawozdań finansowych – najczęstsze wątpliwości 69
2. Jak ująć w księgach różnicę między zaliczkami CIT a podatkiem należnym za 2025 r. . . . 76
3. Czy jednostki mikro lub małe potrzebują nowej uchwały o uproszczeniach w sprawozdawczości za 2025 r. 80

eprasa.pl d2a094e46e

4. Jakie uproszczenia w księgowości można stosować bez wyraźnego wskazania w ustawie o rachunkowości. 82

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1. Jak rozliczyć zyski cichego wspólnika spółki z o.o. 87
2. Czy zakup nieruchomości wynajmowanej od wspólnika stanowi ukryty zysk 89
3. Czy do limitu małego podatnika CIT wlicza się WDT, eksport oraz sprzedaż rozliczaną w procedurze OSS 91
4. Jakimi metodami można amortyzować samochód ciężarowy 92
5. Brak pracowników a możliwość uznania aportowanego majątku za przedsiębiorstwo – wyrok NSA 94

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1. Czy można zaliczyć do kosztów zakup firmowy zapłacony prywatną kartą podatnika 97
2. Czy można zaliczyć do kosztów wydatek na wynajem miejsc parkingowych dla klientów i pracowników 99
3. Czy w okresie zawieszenia działalności można zaliczać do kosztów opłaty za leasing samochodu 101
4. Jak rozliczyć dofinansowanie pracownikom kosztów pobytu ich dzieci w przedszkolach i żłobkach. 103
5. Jak rozliczyć programy rabatowe kierowane do pracowników i osób trzecich 105
6. Zwrot za służbowy przejazd taksówką nie jest przychodem pracownika – korzystne stanowisko MF 107
7. Czy podatnicy wynajmujący prywatnie nieruchomości użytkowe, maszyny lub inny sprzęt muszą prowadzić wykaz środków trwałych i wysyłać JPK_ST – wyjaśnienia MF 109
8. Czy spółka komandytowa musi pobierać zryczałtowany PIT od zaliczek na poczet zysku wypłacanych komplementariuszom – wyrok NSA 110

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Jak zaewidencjonować w pkpir obowiązkowe składki wpłacane do samorządu zawodowego 113
2. Jak psychoterapeuta powinien ewidencjonować w pkpir zakup przedmiotów potrzebnych do prowadzenia terapii 115

IX. ZUS

1. Czy dzień świadczenia pracy, na który pracownik otrzymał zwolnienie lekarskie, wlicza się do okresu zasiłkowego 118

X. KADRY I PŁACE

1. Kiedy wypłacić ekwiwalent za urlop po zmianie przepisów 121

XI. PRAWO GOSPODARCZE

1. Jak podjąć uchwałę w trybie obiegowym 124

XII. INNE PODATKI I OPŁATY

1. Opodatkowanie poziomych ciągów komunikacyjnych w podatku od nieruchomości – wyrok NSA 126

XIII. ORDYNACJA PODATKOWA

1. Czy podatnik uzyska zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach, gdy zaskarży decyzję określającą zaległość – wyrok NSA 128

XIV. TYLKO W E-WYDANIU

Dodatkowe artykuły dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl d2a094e46e

I. AKTUALNOŚCI

1 Zmiany prawa – weszły w życie od 1 stycznia do 31 marca 2026 r.

Przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych od 18 stycznia do 18 lutego 2026 r.

1 stycznia 2026 r.

1.1. Ustawa budżetowa na 2026 r.

20 stycznia 2026 r. została opublikowana ustawa budżetowa na 2026 r. Wynika z niej, że:

- prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem (tzw. wskaźnik inflacji) wynosi w 2026 r. 103,0% (zakładany jest zatem wzrost cen o 3% w stosunku rocznym),
- prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej wynosi 9420 zł,
- wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Pracy wynosi 1,0% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Solidarnościowy wynosi 1,45% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wynosi 0,10% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Ustawa budżetowa na rok 2026 z 9 stycznia 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

13 lutego 2026 r.

1.2. KSeF – nowe metody uwierzytelniania

13 lutego 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF). Jest związana z wcześniejszą integracją KSeF z Węzłem Krajowym. Z 1 kwietnia 2026 r. na 14 lutego 2026 r. zmieniono datę rozpoczęcia stosowania Węzła Krajowego jako metody uwierzytelnienia w KSeF. Wcześniejszą integrację KSeF z Węzłem Krajowym podjęto w związku z dużym zainteresowaniem wykorzystywania profilu zaufanego do uwierzytelniania się w KSeF.

W praktyce, chcąc zalogować się do KSeF, podatnik będzie mógł wybrać sposób uwierzytelnienia przez Węzeł Krajowy, korzystając z jednej z metod potwierdzania toż-

eprasa.pl d2a094e46e

samości, tj.: z profilu zaufanego, aplikacji mObywatel, E-dowodu, bankowości elektronicznej (mojeID).

Pozostałe metody logowania, jak podpis kwalifikowany, pieczęć kwalifikowana, certyfikat czy token są również dostępne.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 13 lutego 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2026 r. poz. 169)

20 lutego 2026 r.

1.3. Przedłużenie terminu przesłania JPK_KR_PD

Podatnicy prowadzący księgi rachunkowe oraz spółki niebędące osobami prawnymi prowadzące takie księgi mają obowiązek ich przesyłania właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w postaci elektronicznej (JPK_KR_PD). Zgodnie z harmonogramem wdrożenia tego obowiązku jako pierwsi powinny ten obowiązek wykonać podatkowe grupy kapitałowe oraz podmioty o przychodach przekraczających 50 mln euro. Co do zasady podmioty te miały to zrobić w terminie złożenia zeznania rocznego CIT. Minister Finansów zdecydował jednak o przedłużeniu terminu na przekazanie JPK_KR_PD:

a) do końca siódmego miesiąca po zakończeniu odpowiednio roku podatkowego albo roku obrotowego (terminy, o których mowa w art. 9 ust. 1c i 1e ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych);

b) do 31 lipca 2026 r. (termin, o którym mowa w art. 66 ust. 3 ustawy z 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw).

Przedłużenie terminu ma zapewnić dodatkowy czas na dostosowanie systemów finansowo-księgowych do wymogów struktur logicznych JPK, ograniczyć ryzyko błędów oraz zapewnić wysoką jakość danych przekazywanych administracji skarbowej.

Wprowadzane przedłużenia terminów dotyczą:

- podatkowych grup kapitałowych (zarówno PGK, jak i grup tworzących PGK) oraz
- podatników i spółek niebędących osobami prawnymi, u których wartość przychodu w poprzednim odpowiednio roku podatkowym albo obrotowym przekroczyła 50 mln euro, przeliczone wg średniego kursu euro NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedniego roku, i mają zastosowanie do ksiąg za okresy rozpoczynające się po 31 grudnia 2024 r. i kończące się przed 1 kwietnia 2026 r.

Podsumowując, zgodnie z rozporządzeniem przedłużenie terminów dotyczy podatników przesyłających po raz pierwszy księgi rachunkowe (JPK_KR_PD) za rok rozpoczynający się po 31 grudnia 2024 r. i kończący się przed 1 kwietnia 2026 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozporządzenie przedłużające termin przekazania ksiąg rachunkowych weszło w życie 20 lutego 2026 r., tj. z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Dodajmy, że trwają prace legislacyjne zmierzające do wydłużenia tych terminów w drodze ustawowej (projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne prowadzony pod nr UD 350). Do czasu przewidywanego wejścia w życie zmian ustawowych konieczne było opublikowanie rozporządzenia przedłużającego termin wykonania obowiązku przesłania JPK_KR_PD, tak aby wydłużyć ten termin dla pierwszej grupy podmiotów objętych obowiązkiem przesyłania JPK_KR_PD.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 16 lutego 2026 r. w sprawie przedłużenia terminów przesyłania ksiąg rachunkowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 188)

31 marca 2026 r.

1.4. Ułatwiony dostęp do dokumentów z rejestru ksiąg wieczystych

31 marca 2026 r. wejdzie w życie nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Dzięki zmianom można będzie samodzielnie pobrać dokumenty z tego rejestru w postaci dokumentów elektronicznych pozwalających na samodzielne sporządzenie wydruków. Takie dokumenty będą miały moc dokumentów urzędowych.

W przypadku złożenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wniosku o wydanie dokumentów (tj. odpisów ksiąg wieczystych, wyciągów z ksiąg wieczystych oraz zaświadczeń o zamknięciu ksiąg wieczystych) Centralna Informacja umożliwi pobranie tych dokumentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (zob. art. 36^4 ust. 4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece). Pobrane dokumenty elektroniczne oraz ich wydruki będą miały moc dokumentów wydawanych przez sąd, jeśli będą posiadały cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

Nowelizacja wprowadziła też możliwość automatycznego otrzymywania tzw. newslettera KRS za pośrednictwem aplikacji mObywatel. Zmiany w tym zakresie wejdą w życie w późniejszym terminie, tj. od 31 maja 2026 r.

Ustawa z 9 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2026 r. poz. 119)

eprasa.pl d2a094e46e

2 W Sejmie

Projekty wniesione w okresie od 18 stycznia do 18 lutego 2026 r.

2.1. Rozszerzenie systemu monitorowania przewozu towarów SENT

11 lutego 2026 r. rząd przyjął projekt nowelizacji ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi. Nowe przepisy przewidują objęcie systemem SENT przewozu betonu towarowego i innych mas gotowych do wylania, rozsypania, wbudowania lub zastosowania, w tym w związku z dostawą do inwestorów. Wyłączenie z obowiązków SENT ma dotyczyć mas innych niż beton towarowy oferowanych w opakowaniach jednostkowych do 50 kg.

Z uwagi na specyfikę tych towarów projekt zawiera wiele specjalnych rozwiązań, w tym przenosi obowiązek uzupełnienia informacji o dostawie tych towarów do osoby fizycznej przez ich dostawcę. Rozwiązania zawarte w przyjętym projekcie ustawy mają przyczynić się do lepszego nadzoru nad rynkiem obrotu betonem towarowym oraz ograniczenia nadużyć podatkowych i szarej strefy w tej branży.

Pozostałe regulacje uszczelniające dotyczą przewozów towaru w celu wykonania usług lub czasowego używania (np. konfekcjonowania), przesunięć międzymagazynowych wewnątrz jednego podmiotu (tu planuje się odpowiednio długie 18-miesięczne *vacatio legis*) i towarów zwracanych (np. reklamowanych lub nieprzyjętych). Projekt przewiduje kary administracyjne za nieuzupełnienie zgłoszenia o dane o odbiorze dostarczonego towaru, jednocześnie wydłużając okres na dokonanie tej czynności do czasu ważności zgłoszenia. Dodatkowo, w przypadku ujawnienia nieprawidłowości w wykonywanym przewozie, nowe przepisy wprowadzają możliwość poprzestania na pouczeniu i odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej, jeżeli to uchybienie było wynikiem oczywistej omyłki osoby obowiązanej.

Nowe rozwiązania mają wejść w życie zasadniczo po okresie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Ustawa o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi oraz niektórych innych ustaw – wniesiona do Sejmu 13 lutego 2026 r. (www.sejm.gov.pl)

3 Projekty

Przygotowane na podstawie projektów przyjętych lub opublikowanych od 18 stycznia do 18 lutego 2026 r.

3.1. Uproszczenia przepisów Ordynacji podatkowej

3 lutego 2026 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz zmianie innych ustaw. Projekt zawiera przepisy mające na

eprasa.pl d2a094e46e

celu ograniczanie obowiązków sprawozdawczych i ułatwiające dokonywanie rozliczeń podatkowych, usprawniające działanie organów podatkowych oraz zwiększające skuteczność ścigania najpoważniejszych przestępstw skarbowych.

W ramach nowelizacji planowane są zmiany:

- w zakresie raportowania schematów podatkowych:

  Zlikwidowany zostanie obowiązek raportowania krajowych schematów podatkowych (MDR) oraz w zakresie VAT i podatku akcyzowego, którego nie wymagają obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa unijnego. Przepisy zostaną uporządkowane i dostosowane do dyrektywy DAC6, a ilość i częstotliwość składanych formularzy MDR zostanie ograniczona;

- w zakresie przedawnienia:

  Kluczową zmianą ma być usunięcie przesłanki zawieszenia biegu przedawnienia poprzez wszczęcie sprawy karnej skarbowej z Kodeksu karnego skarbowego (uchylenie art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej). W przestrzeni publicznej od wielu lat podnoszone były zarzuty o nadużywanie przez organy podatkowe tej instytucji jedynie w celu wstrzymania biegu terminu przedawnienia podatku.

  Ponadto planowane jest uchylenie art. 44 § 2 Kodeksu karnego skarbowego, wiążącego przedawnienia karalności przestępstwa skarbowego z przedawnieniem podatku, z uwagi na uchylenie art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej. Bez tego doszłoby do skrócenia terminu przedawnienia najpoważniejszych przestępstw skarbowych o najwyższym zagrożeniu karnym z 10 do 5 lat i znacznego utrudnienia w ściganiu zorganizowanej przestępczości podatkowej.

  Inne zmiany w zakresie przedawnienia są związane z wpisem hipoteki lub zastawu skarbowego, wszczęciem postępowań związanych z unikaniem opodatkowania oraz składaniem korekt deklaracji podatkowej tuż przed terminem przedawnienia;

- upraszczające i usprawniające rozliczenia, wśród których znajduje się:
  - zniesienie wymogu składania wniosku o stwierdzenie nadpłaty, w przypadku gdy nadpłata wynika ze skorygowanej deklaracji,
  - podwyższenie z 1000 zł do 5000 zł kwoty podatku możliwej do zapłacenia przez inny podmiot niż podatnik,
  - wprowadzenie możliwości umorzenia podatku przed terminem jego płatności.

Planuje się, że nowe przepisy wejdą w życie zasadniczo od 1 października 2026 r., natomiast kluczowe zmiany w zakresie przedawnienia związane z postępowaniem karnym skarbowym mają być stosowane od 2031 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (nr z wykazu UD 367) – opubl. na www.legislacja.gov.pl

eprasa.pl d2a094e46e

3.2. Mobbing – projekt zmian w Kodeksie pracy i Kodeksie postępowania cywilnego

17 lutego 2026 r. rząd przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Nowelizacja ma wprowadzić prostszą i jaśniejszą definicję mobbingu. Mobbing będzie jednoznacznie rozumiany jako uporczywe nękanie pracownika. Oznacza to zachowania powtarzające się lub stałe. Jednorazowe incydenty, choć mogą naruszać godność pracownika, nie będą od razu uznawane za mobbing. Wprowadzone ma być rozróżnienie między mobbingiem a zwykłą krytyką. Uzasadniona krytyka, egzekwowanie obowiązków oraz poleceń służbowych nie będą uznawane za mobbing.

Ujednolicone zostaną formy nękania – mobbing, molestowanie i molestowanie seksualne mogą mieć charakter:

- fizyczny, np. niepożądany dotyk,
- werbalny, np. obraźliwe komentarze,
- pozawerbalny, np. gesty, izolowanie pracownika.

Wprowadzony zostanie tzw. „model racjonalnej ofiary", zgodnie z którym ocena zachowania będzie dokonywana nie tylko z perspektywy subiektywnych odczuć pracownika, lecz także przy uwzględnieniu obiektywnych okoliczności sprawy. Rozwiązanie ma ograniczyć ryzyko fałszywych oskarżeń.

Nowelizacja ma zwiększyć minimalne zadośćuczynienie za mobbing. Ma ono wynosić co najmniej sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. Celem zmiany jest zapewnienie realnej, a nie symbolicznej rekompensaty za doznaną krzywdę. Ma być również wprowadzona lepsza ochrona przed działaniami odwetowymi. Zgodnie z projektem pracownik, który w dobrej wierze skorzysta z przysługujących mu uprawnień dotyczących naruszenia prawa pracy, oraz osoby, które go wspierają, będą chronieni – nawet jeśli ostatecznie nie potwierdzi się naruszenie.

Pracodawcy zostaną m.in. zobowiązani do:

- zapobiegania mobbingowi i dyskryminacji,
- reagowania na zgłoszenia,
- wspierania osób dotkniętych niepożądanymi zachowaniami.

Nowe przepisy mają wejść w życie po 21 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (nr z wykazu UD 183) – opubl. na www.legislacja.gov.pl

3.3. Państwowa Inspekcja Pracy – ograniczenie nadużywania umów cywilnoprawnych

17 lutego 2026 r. rząd przyjął projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Nowe przepisy mają lepiej chronić pracowników oraz ograniczyć nad-

eprasa.pl d2a094e46e

używanie umów cywilnoprawnych. Zmiany mają zwiększyć skuteczność kontroli oraz poprawić warunki zatrudnienia, w tym zapewnić większą stabilność zatrudnienia osobom, które faktycznie pracują w warunkach właściwych dla umowy o pracę.

Nowe przepisy przewidują, że inspektor pracy będzie mógł wydać decyzję administracyjną stwierdzającą istnienie stosunku pracy. Oznacza to, że w sytuacji gdy praca będzie wykonywana pod kierownictwem pracodawcy, w określonym miejscu i czasie oraz za wynagrodzeniem, czyli w warunkach właściwych dla etatu, PIP będzie mogła formalnie potwierdzić, że strony łączy umowa o pracę.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości inspektor PIP najpierw wyda polecenie usunięcia naruszenia. Strony, czyli pracodawca i osoba pracująca, będą mogły:
- zawrzeć umowę o pracę – wtedy sprawa zakończy się bez dalszych działań,
- zmienić sposób wykonywania umowy cywilnoprawnej tak, aby nie miała cech stosunku pracy.

Jeśli polecenie PIP nie zostanie prawidłowo wykonane, sprawa trafi do okręgowego inspektora pracy, który będzie mógł:
- wydać decyzję administracyjną stwierdzającą istnienie stosunku pracy albo
- skierować sprawę do sądu.

Od decyzji administracyjnej PIP strony będą mogły się odwołać do sądu pracy.

Podwyższone mają też zostać kary za naruszenia praw pracowniczych. Projekt przewiduje podwojenie maksymalnej wysokości grzywny w postępowaniu mandatowym za wykroczenia przeciwko prawom pracownika.

Nowe przepisy mają wejść w życie zasadniczo po 3 miesiącach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz niektórych innych ustaw (nr z wykazu UD 283) – opubl. na www.legislacja.gov.pl

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

4 Ważne terminy – marzec 2026

2 marca*

INNE OBOWIĄZKI

- wypłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa oraz złożenie deklaracji WZP-1M – przedsiębiorstwa i WZS-1M – spółki

PDOF

- przekazanie podatnikowi informacji PIT-11 o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w 2025 r.

* Termin przesunięty, ponieważ 28 lutego 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl d2a094e46e

- przekazanie podatnikowi informacji o niektórych dochodach z kapitałów pieniężnych osiągniętych w 2025 r. (PIT-8C)
- przekazanie podatnikowi rocznego obliczenia podatku przez organ rentowy/informacji o dochodach uzyskanych od organu rentowego za 2025 r. (PIT-40A/PIT-11A)
- przekazanie przez płatników dokonujących wypłat należności osobom niemającym w Polsce miejsca zamieszkania imiennych informacji IFT-1/IFT-1R tym osobom oraz urzędom skarbowym właściwym w sprawie opodatkowania osób zagranicznych (urzędom wyłącznie drogą elektroniczną)
- przekazanie podatnikowi informacji PIT-R o wypłaconych kwotach z tytułu pełnienia obowiązków społecznych i obywatelskich za 2025 r.

PFRON

- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za grudzień 2025 r.

AKCYZA

- deklaracja w sprawie przedpłaty akcyzy (AKC-PA)

ZUS

- przekazanie do ZUS informacji o wysokości przychodów uzyskanych z pracy zarobkowej przez emerytów i rencistów w 2025 r.
- przekazanie ubezpieczonemu rocznej informacji za 2025 r. o danych zawartych w imiennych raportach miesięcznych sporządzonych do ZUS, w podziale na poszczególne miesiące (ZUS IMIR)

INNE OBOWIĄZKI

- złożenie do US właściwego dla nierezydentów (osób fizycznych) informacji ORD-W1 za styczeń 2026 r. o wynagrodzeniach wypłaconych przez podmiot będący nierezydentem osobom fizycznym będącym nierezydentami za świadczenie na rzecz rezydenta usług lub pracy

5 marca

ZUS

- zapłata składek za luty 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe; złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

VAT

- złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku od towarów i usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za luty 2026 r.

9 marca**

PDOP

- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego z tytułu udziału w zyskach osób prawnych pobranego przez płatnika w lutym 2026 r.

** Termin przesunięty, ponieważ 7 marca 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl d2a094e46e

- przekazanie przez płatnika podatnikowi informacji CIT-7 o wysokości pobranego w lutym 2026 r. podatku dochodowego od dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach krajowych osób prawnych
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w lutym 2026 r. od zagranicznych osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Polski z tytułów wskazanych w art. 21 ust. 1 updop, m.in. z tytułu odsetek i należności licencyjnych

AKCYZA

- deklaracja o wpłacie akcyzy pobranej i wpłaconej przez płatnika (dotyczy samochodów osobowych sprzedanych w lutym 2026 r.) – AKC-P

KARTA PODATKOWA

- zapłata podatku dochodowego przez podatników opodatkowanych w formie karty podatkowej za luty 2026 r.

10 marca

INTRASTAT

- złożenie zgłoszeń INTRASTAT za luty 2026 r. (INTRASTAT-Przywóz, INTRASTAT-Wywóz)

16 marca***

ZUS

- zapłata składek za luty 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez płatników posiadających osobowość prawną oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PODATKI LOKALNE

- zapłata przez osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej podatku od nieruchomości i podatku leśnego za marzec 2026 r. i I raty podatku rolnego
- zapłata przez osoby fizyczne I raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

- wpłata do PPK za luty 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI

- wniesienie opłaty produktowej za opakowania za 2025 r.

20 marca

ZUS

- zapłata składek za luty 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez pozostałych płatników oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PDOP

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób prawnych za luty 2026 r.

*** Termin przesunięty, ponieważ 15 marca 2026 r. przypada w niedzielę.

eprasa.pl d2a094e46e

- zapłata przez podatnika podatku od dochodu z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wykorzystanego niezgodnie z oświadczeniem o jego przeznaczeniu CIT-5
- wpłata za luty 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 24b updop
- wpłata ryczałtu od dochodów spółek (estoński CIT) z tytułu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą za dokonane wypłaty, wydatki lub wykonane świadczenia w lutym 2026 r.

PDOF

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłaconych w lutym 2026 r. wynagrodzeń z umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych w lutym 2026 r. dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za luty 2026 r. z tytułów określonych w art. art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16 oraz art. 30a ust. 1 updof
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywanego z zagranicy, emerytur i rent zagranicznych otrzymywanych bez pośrednictwa banku, osobiście wykonywanej działalności, np. artystycznej, literackiej, udziału w organach stanowiących osób prawnych, działalności wykonywanej na podstawie kontraktu menedżerskiego, osobistego świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło (dotyczy dochodów uzyskiwanych bez pośrednictwa płatników)
- wpłata za luty 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 30g updof

RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY

- wpłata ryczałtu ewidencjonowanego za luty 2026 r.

PFRON

- zapłata składki na PFRON i złożenie deklaracji (DEK-I-o, DEK-I-a, DEK-I-b, DEK-II-a, DEK-W) za luty 2026 r.

25 marca

VAT

- zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7M za luty 2026 r.
- przesłanie pliku JPK_V7K (część ewidencyjna) za luty 2026 r.
- złożenie deklaracji VAT-8 przez podatników zarejestrowanych jako VAT UE do celów dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów – innych niż zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, oraz osoby prawne niebędące podatnikami w rozumieniu art. 15 ustawy o VAT
- złożenie deklaracji VAT-9M oraz zapłata podatku przez podatników niemających obowiązku składania innych deklaracji VAT, którzy są zobowiązani do zapłaty podatku z tytułu importu usług oraz dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych u nabywcy (dotyczy czynności, dla których obowiązek podatkowy powstał w lutym 2026 r.)

eprasa.pl d2a094e46e

- zapłata VAT i złożenie skróconej deklaracji VAT-12 w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu za luty 2026 r.
- złożenie informacji podsumowującej VAT-UE za luty 2026 r.

AKCYZA

- zapłata podatku akcyzowego i złożenie deklaracji AKC-4/AKC-4zo, AKC-4/A–AKC-4/F, AKC-4/H–AKC-4/N, AKC-WW, AKC-WG, AKC-EN, AKC-ST/AKC-STn

PFRON

- złożenie dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za luty 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI

- rozliczenie podatku cukrowego należnego za luty 2026 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej i złożenie deklaracji PSD-1 za luty 2026 r.

30 marca****

INNE OBOWIĄZKI

- wpłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa oraz złożenie deklaracji WZP-1M – przedsiębiorstwa i WZS-1M– spółki

31 marca

RACHUNKOWOŚĆ

- sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego za 2025 r. w jednostce, której rok obrotowy jest zgodny z rokiem kalendarzowym

VAT

- złożenie deklaracji VII-DO za luty 2026 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu (IOSS) przez podatnika (lub przez pośrednika – gdy państwem identyfikacji jest Polska)

AKCYZA

- deklaracja w sprawie przedpłaty akcyzy (AKC-PA)

PDOP

- złożenie zeznania za 2025 r. o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT-8), których rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, i uiszczenie wynikającej z zeznania kwoty do zapłaty
- złożenie urzędowi skarbowemu deklaracji CIT-8E za 2025 r. przez podatników, którzy jako formę opodatkowania wybrali ryczałt od dochodów spółek, i zapłata ryczałtu – jeżeli rokiem podatkowym podatnika jest rok kalendarzowy
- złożenie zeznania CIT-8AB za 2025 r. o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatkową grupę kapitałową i uiszczenie wynikającej z zeznania kwoty do zapłaty – jeżeli rokiem podatkowym podatnika jest rok kalendarzowy

**** Termin przesunięty, ponieważ 28 marca 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl d2a094e46e

- złożenie deklaracji CIT-8FR za 2025 r. przez fundację rodzinną – jeżeli rokiem podatkowym fundacji jest rok kalendarzowy
- złożenie informacji IFT-2R za 2025 r. oraz przekazanie jej podatnikowi CIT niemającemu siedziby lub zarządu na terytorium Polski
- złożenie informacji CIT-8ST według stanu na 31 grudnia 2025 r.
- złożenie informacji CIT-RB, jeżeli rokiem podatkowym podatnika jest rok kalendarzowy
- złożenie informacji CIT-CSR, jeżeli rokiem podatkowym podatnika jest rok kalendarzowy

ZUS

- przekazanie danych za 2025 r. o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (ZUS ZSWA)

PFRON

- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za styczeń 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI

- złożenie do US właściwego dla nierezydentów (osób fizycznych) informacji ORD-W1 za luty 2026 r. o wynagrodzeniach wypłaconych przez podmiot będący nierezydentem osobom fizycznym będącym nierezydentami za świadczenie na rzecz rezydenta usług lub pracy
- złożenie rocznej informacji o umowach zawartych z nierezydentami ORD-U za 2025 r. przez podatników, których rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym
- uiszczenie opłat z tytułu korzystania ze środowiska za 2025 r.
- uiszczenie opłaty produktowej za 2025 r.

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

PIT FORMAT
Formsoft
INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Rozlicz swój PIT

Program do rozliczania
PIT za 2025 r.

POBIERZ ZA DARMO
infor.pit-format.pl

eprasa.pl d2a094e46e

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1 Ministerstwo Finansów wydłużyło termin przekazywania ksiąg rachunkowych w strukturze JPK_PD

Ministerstwo Finansów prowadzi prace nad projektem ustawy, który wydłuża terminy przesyłania ksiąg rachunkowych w formie JPK dla podatku dochodowego od osób prawnych. Podatnikom, którzy są zobowiązani do przesłania JPK_PD w 2026 r., Minister Finansów przedłużył ten termin, wydając w tej sprawie stosowne rozporządzenie.

Rozporządzenie przewiduje:

- przedłużenie wysyłki ksiąg rachunkowych z wykorzystaniem odpowiednich struktur logicznych JPK_PD za rok podatkowy lub rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2024 r. i kończący się przed 1 kwietnia 2026 r. – do końca siódmego miesiąca po zakończeniu odpowiednio roku podatkowego lub roku obrotowego,
- przedłużenie wysyłki ksiąg rachunkowych z wykorzystaniem odpowiednich struktur logicznych JPK_PD za rok podatkowy lub rok obrotowy zakończony przed dniem 31 grudnia 2025 r. – do 31 lipca 2026 r.

Rozporządzenie weszło w życie 20 lutego 2026 r., tj. z dniem następującym po ogłoszeniu. Przypomnieć należy, że w 2026 r. pierwszą grupę podatników zobowiązanych do przesyłania ksiąg rachunkowych w strukturze logicznej (plik JPK) stanowią:

- podatkowe grupy kapitałowe oraz
- podatnicy i spółki niebędące osobami prawnymi, u których wartość przychodu uzyskanego w poprzednim roku podatkowym lub roku obrotowym przekroczyła równowartość 50 mln euro (tj. przychód za 2024 r.), przeliczoną na złote według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym poprzedniego roku podatkowego lub roku obrotowego.

Trwają prace nad „stałym" wydłużeniem terminów przesyłania JPK_PD przez podatników CIT i PIT prowadzących księgi rachunkowe. Zmiany te mają zostać wprowadzone przez nowelizację ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (nr w wykazie prac legislacyjnych: UD 350).

eprasa.pl d2a094e46e

PODSTAWA PRAWNA:

- rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 16 lutego 2026 r. w sprawie przedłużenia terminów przesyłania ksiąg rachunkowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 188)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA Księgowego”

2 Czy przesunięcie terminu sporządzenia JPK_PD wpływa na datę obowiązkowego sporządzenia sprawozdania finansowego za 2025 r.

PROBLEM

Moja firma, jako podmiot o przychodach przekraczających 50 mln euro, od 2025 r. jest objęta nowym obowiązkiem raportowania ksiąg w strukturze JPK_KR_PD. Czy wydłużenie terminu przesyłania tych plików aż do końca siódmego miesiąca po zakończeniu roku oznacza, że automatycznie zyskamy więcej czasu na samo zamknięcie ksiąg i sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego za 2025 r.? Czy te dwa obowiązki są ze sobą powiązane pod kątem daty ich realizacji?

RADA

Przesunięcie terminu przekazania struktur JPK_KR_PD nie modyfikuje terminów wynikających z ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor). Jednostki, których rok obrotowy pokrywa się z kalendarzowym, nadal muszą sporządzić roczne sprawozdanie finansowe najpóźniej do 31 marca 2026 r.

UZASADNIENIE

Wątpliwości firm wynikają z faktu, że pierwotnie termin przesłania JPK_PD za 2025 r. miał pokrywać się z terminem złożenia zeznania podatkowego (trzy miesiące). Obecnie termin ten wydłużono do końca siódmego miesiąca po roku podatkowym (zob. artykuł pt. „Ministerstwo Finansów wydłużyło termin przekazywania struktur JPK_PD”.

Brak wpływu nowelizacji podatkowej na obowiązki księgowe. Należy wyraźnie odróżnić obowiązki sprawozdawcze od obowiązków czysto technicznych związanych z raportowaniem ksiąg dla potrzeb fiskusa. Kwestia wydłużenia terminu na przesyłanie

eprasa.pl d2a094e46e

JPK_PD pozostaje bez wpływu na harmonogram prac nad zamknięciem roku bilansowego. Oznacza to, że choć księgowi zyskali dodatkowy czas na przygotowanie samej struktury dla urzędu skarbowego, to samo sprawozdanie finansowe za 2025 r. musi być gotowe i podpisane w standardowym terminie trzech miesięcy od dnia bilansowego (dla większości zobowiązanych podmiotów do 31 marca 2026 r.). W tym zakresie nie zostały wprowadzone żadne modyfikacje przepisów uor. Wynika z nich, że na kierowniku jednostki spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od dnia bilansowego (art. 52 ust. 1 uor). Przesunięcie terminu składania JPK_PD ma jednak duży sens bilansowy. Należy bowiem przypomnieć, że choć tzw. wstępne zamknięcie ksiąg rachunkowych następuje do końca marca 2026 r., to zatwierdzenie sprawozdania – do końca czerwca 2026 r. W tym okresie będą ostatecznie zamykane księgi rachunkowe podmiotu. Termin raportowania JPK_PD, który przypadałby na koniec marca 2026 r., poprzedzałby termin ostatecznego zamknięcia ksiąg. To z kolei mogłoby prowadzić do nieprawidłowości raportowanych danych i konieczności dokonywania korekt w złożonych plikach. Natomiast przesunięcie terminu raportowania powoduje, że, termin raportowania JPK_CIT przypadnie już po ostatecznym sporządzeniu sprawozdania

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2 pkt 1, art. 52 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

3 Zwrot kosztów przejazdów pojazdami elektrycznymi, hybrydowymi lub o napędzie wodorowym jest kosztem bez limitów – MF zmienił stanowisko

Szef KAS zajął stanowisko, że wydatki ponoszone przez pracodawcę z tytułu zwrotów kosztów przejazdów z tytuły podróży służbowych odbywanych przez pracowników ich własnymi pojazdami elektrycznymi, hybrydowymi lub o napędzie wodorowym mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Wydatki te nie podlegają limitowi, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 30 updop, ze względu na fakt, że odrębne przepisy, do których odwołuje się ustawodawca, w obecnym stanie prawnym nie przewidują limitów dla samochodów innych niż spalinowe.

eprasa.pl d2a094e46e

Szef Krajowej Administracji Skarbowej stwierdził nieprawidłowość interpretacji indywidualnej z 19 czerwca 2023 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.211.2023.1.IN) wydanej przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej i zmienił ją z urzędu.

Interpretacja dotyczyła możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów zwrotów kosztów przejazdów z tytułu podróży służbowych odbywanych przez pracowników ich własnymi pojazdami elektrycznymi, hybrydowymi lub o napędzie wodorowym.

Stanowisko Dyrektora KIS – koszty z limitem

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 19 czerwca 2023 r. stwierdził, że wnioskodawca będzie uprawniony do zaliczenia w całości wydatków stanowiących zwrot kosztów przejazdów w ramach odbywanej przez pracownika podróży służbowej jego prywatnym pojazdem elektrycznym, hybrydowym lub napędzanym wodorem do kosztów uzyskania przychodów, jednak z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.).

Stanowisko Szefa KAS – koszt na zasadach ogólnych

Szef KAS nie zgodził się z Dyrektorem KIS i stwierdził, że:

MF *Jak wynika z opisu sprawy, pracownicy Uczelni będą podróżować samochodami o napędzie innym niż spalinowe, tj. elektrycznymi, hybrydowymi lub napędzanymi wodorem. W ramach odbywanych podróży służbowych (krajowych i zagranicznych) pracownicy wykonują zadania związane z działalnością Uczelni.*

Uczelnia zobowiązana jest do zwrotu wydatków z tytułu podróży służbowych na podstawie art. 77^5 § 1 Kodeksu pracy, zgodnie z którym:

Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

W związku z tym Uczelnia podjęła prace w celu dostosowania obowiązujących obecnie aktów wewnętrznych w taki sposób, aby umożliwić zwrot kosztów przejazdów pracownikom odbywającym podróż służbową prywatnym samochodem o napędzie innym niż spalinowy – tj. pojazdem elektrycznym, hybrydowym lub napędzanym wodorem.

Biorąc pod uwagę powyższe, wydatki z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowej dla pracowników spełniają warunki do uznania za koszty uzyskania przychodów. Zostały one bowiem poniesione w związku z wykonywaniem przez pracowników obowiązków służbowych na rzecz Uczelni, a obowiązek zwrotu kosztów przez pracodawcę wynika z Kodeksu pracy.

Oznacza to, że Uczelnia może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów zwrot wydatków dla pracowników w przypadku, gdy pracownicy używać będą własnych samocho-

eprasa.pl d2a094e46e

dów do wykonywania zadań służbowych poza miejscowością, w której znajduje się siedziba Uczelni.

Stanowisko Uczelni przedstawione we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej z 18 kwietnia 2023 roku jest więc prawidłowe.

Należy jednak wskazać, że wydatki te nie podlegają limitowi, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 30 ustawy o CIT ze względu na fakt, że odrębne przepisy, do których odwołuje się ustawodawca, w obecnym stanie prawnym nie przewidują limitów dla samochodów innych niż spalinowe. Zatem wydatki z tego tytułu mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 15 ust. 1 ustawy o CIT

Tym samym Szef KAS uznał ostatecznie, że wydatki poniesione przez pracodawcę z tytułu zwrotu kosztów przejazdów w ramach odbywanej przez pracownika podróży służbowej jego prywatnym pojazdem elektrycznym, hybrydowym lub napędzanym wodorem mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 15 ust. 1 updop.

ŹRÓDŁO:

- zmiana interpretacji indywidualnej wydana przez Szefa KAS 18 stycznia 2026 r. pt. „Możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów zwrotów kosztów przejazdów z tytuły podróży służbowych odbywanych przez pracowników ich własnymi pojazdami elektrycznymi, hybrydowymi lub o napędzie wodorowym” – opublikowana 23 stycznia 2026 r. na www.eureka.mf.gov.pl

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

4 Broszury MF do rozliczeń rocznych PIT za 2025 r. – jak złożyć zeznanie i jak po raz pierwszy skorzystać z ulgi na żołnierzy WOT

MF opublikowało broszury informacyjne do rozliczeń rocznych PIT za 2025 r. Podatnicy mogą się z nich dowiedzieć, jak prawidłowo złożyć zeznanie za 2025 r., a także jak po raz pierwszy skorzystać z ulgi z tytułu zatrudniania żołnierzy WOT i aktywnej rezerwy.

MF co roku publikuje broszury informacyjne dotyczące zasad sporządzania zeznań rocznych przez podatników PIT. Także w tym roku ministerstwo udostępniło broszury informacyjne dotyczące rozliczeń rocznych za 2025 r.

Jak prawidłowo złożyć zeznanie PIT za 2025 r.

Podatnicy mają obowiązek złożyć zeznania PIT za 2025 r. od 15 lutego do 30 kwietnia 2026 r. Mogą to zrobić:

eprasa.pl d2a094e46e

- papierowo;
- elektronicznie, korzystając z systemu e-Deklaracje albo komercyjnych programów do wysyłki zeznań PIT;
- za pomocą usługi Twój e-PIT. Dostęp do tej usługi jest możliwy wyłącznie przez e-Urząd Skarbowy (e-US) na stronie www.podatki.gov.pl. Podatnik może zalogować się do e-US przy użyciu profilu zaufanego (PZ), e-Dowodu, przez bankowość elektroniczną albo aplikację mObywatel. Może również skorzystać z darmowej aplikacji mobilnej e-Urzędu Skarbowego. Po jej zainstalowaniu podatnik może wybrać logowanie biometryczne lub logowanie przy użyciu PIN. Dodatkowo do samej usługi Twój e-PIT można zalogować się także danymi autoryzującymi, podając:
  – PESEL (albo NIP i datę urodzenia),
  – kwotę przychodu z rozliczenia za 2024 r.,
  – kwotę przychodu z jednej z informacji od płatników za 2025 r. (np. z PIT-11 od pracodawcy), którą trzeba potwierdzić kwotą nadpłaty/podatku do zapłaty z rozliczenia za 2024 r.

W ramach usługi Twój e-PIT udostępnione zostały zeznania PIT-28, PIT-36, PIT-36L, PIT-37 i PIT-38.

WAŻNE! Jeżeli podatnik nie złoży samodzielnie zeznania PIT-37 i PIT-38 za 2025 r., to z upływem 30 kwietnia 2026 r. zostanie ono automatycznie zaakceptowane. Zeznania PIT-28, PIT-36 i PIT-36L nie będą automatycznie akceptowane w usłudze Twój e-PIT. Podatnik musi je uzupełnić i zaakceptować.

Podatnicy, składając zeznanie za 2025 r., mają obowiązek posługiwania się aktualnymi wersjami zeznań. W rozliczeniu za 2025 r. obowiązują następujące wersje formularzy:

- PIT-36 (wersja 32),
- PIT-36S (wersja 32),
- PIT-36L (wersja 21),
- PIT-36LS (wersja 21),
- PIT-37 (wersja 31),
- PIT-38 (wersja 18),
- PIT-39 (wersja 12).

Tylko wypełnienie aktualnej wersji formularza spowoduje, że podatnik złoży zeznanie w prawidłowy sposób. MF zachęca do składania zeznań przez usługę Twój e-PIT oraz system e-Deklaracje. Takie postępowanie daje pewność sporządzenia zeznania rocznego na prawidłowej wersji formularza. Jeżeli podatnik wypełnia zeznanie papierowe, musi samodzielnie zadbać o wybór prawidłowej wersji formularza. Złożenie zeznania na nieaktualnej wersji z całą pewnością zostanie zakwestionowane przez urząd skarbowy.

eprasa.pl d2a094e46e

Jak po raz pierwszy skorzystać z ulgi z tytułu zatrudniania żołnierzy WOT i żołnierzy aktywnej rezerwy

W zeznaniu za 2025 r. podatnicy po raz pierwszy mogą skorzystać z ulgi z tytułu zatrudniania żołnierzy WOT i żołnierzy aktywnej rezerwy. Ulga ta przysługuje przedsiębiorcom będącym podatnikami PIT opodatkowanymi według skali podatkowej albo podatkiem liniowym.

Ulga przysługuje na każdego zatrudnionego w ramach stosunku pracy żołnierza WOT lub żołnierza aktywnej rezerwy, któremu – zgodnie z umową o pracę – przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym miesiącu. W przypadku prowadzenia działalności w formie spółki niebędącej osobą prawną za zatrudnionego nie uważa się wspólnika tej spółki.

Podatnik może odliczyć od dochodu kwotę:

- 12 000 zł, jeżeli zatrudniony w ramach stosunku pracy żołnierz terytorialnej służby wojskowej, jak również żołnierz aktywnej rezerwy pełni co najmniej rok nieprzerwanie terytorialną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie,
- 15 000 zł, jeżeli zatrudniony w ramach stosunku pracy żołnierz terytorialnej służby wojskowej, jak również żołnierz aktywnej rezerwy, pełni co najmniej 2 lata nieprzerwanie terytorialną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie,
- 18 000 zł, jeżeli zatrudniony w ramach stosunku pracy żołnierz terytorialnej służby wojskowej, jak również żołnierz aktywnej rezerwy, pełni co najmniej 3 lata nieprzerwanie terytorialną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie,
- 21 000 zł, jeżeli zatrudniony w ramach stosunku pracy żołnierz terytorialnej służby wojskowej, jak również żołnierz aktywnej rezerwy, pełni co najmniej 4 lata nieprzerwanie terytorialną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie,
- 24 000 zł, jeżeli zatrudniony w ramach stosunku pracy żołnierz terytorialnej służby wojskowej, jak również żołnierz aktywnej rezerwy, pełni co najmniej 5 lat nieprzerwanie terytorialną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie.

Jeżeli żołnierz terytorialnej służby wojskowej lub aktywnej rezerwy był zatrudniony w ramach stosunku pracy przez niepełny rok podatkowy, prawo do odliczenia przysługuje w wysokości 1/12 kwoty za każdy pełny miesiąc kalendarzowy tego zatrudnienia.

WAŻNE! Warunek dotyczący okresu służby żołnierza terytorialnej służby wojskowej lub żołnierza aktywnej rezerwy ustala się na dzień 31 grudnia roku podatkowego albo ostatni dzień zatrudnienia tego żołnierza w roku podatkowym.

Podatnik będący mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą może podwyższać wymienione wyżej kwoty ulg o współczynnik 1,5. Podatnik, który przez cały rok podatkowy zatrudnia w ramach stosunku pracy co najmniej pięciu pracowników w przeliczeniu na

eprasa.pl d2a094e46e

pełne etaty, który nie jest mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą, może podwyższać kwoty ulg na żołnierza o współczynnik 1,2.

W zeznaniach za 2025 r. wprowadzono dodatkowe pozycje przeznaczone do dokonania odliczeń z tytułu nowej ulgi. Podatnicy, którzy chcą z niej skorzystać, muszą wypełnić te pozycje oraz dołączyć załącznik PIT/WOT (wersja 1), który jest przeznaczony do rozliczenia ulgi. W zeznaniu:

- PIT-36 należy wypełnić pozycję 224 lub 225 (kwota odliczenia przysługującego podatnikowi albo małżonkowi) oraz pozycję 529, wskazując na dołączenie do zeznania załącznika PIT/WOT,
- PIT-36L należy wypełnić pozycję 48 (kwota przysługującego odliczenia) oraz pozycję 189, wskazując na dołączenie do zeznania załącznika PIT/WOT,
- PIT-36S należy wypełnić pozycję 33 (kwota przysługującego odliczenia) oraz pozycję 148, wskazując na dołączenie do zeznania załącznika PIT/WOT,
- PIT-36LS należy wypełnić pozycję 33 (kwota przysługującego odliczenia) oraz pozycję 145, wskazując na dołączenie do zeznania załącznika PIT/WOT.

W załączniku PIT/WOT podatnik musi podać:

1) imię, nazwisko, datę urodzenia, a także informację, czy jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą lub zatrudnia co najmniej pięciu pracowników. Informacje te podatnik podaje w części A załącznika PIT/WOT „Dane identyfikacyjne podatnika i inne informacje o podatniku",
2) numer PESEL zatrudnionych żołnierzy WOT lub aktywnej rezerwy, liczbę miesięcy i lat nieprzerwanej służby każdego żołnierza w terytorialnej służbie wojskowej lub aktywnej rezerwie, okres zatrudnienia w ramach stosunku pracy żołnierza WOT lub aktywnej rezerwy, a także liczbę miesięcy kalendarzowych zatrudnienia w roku podatkowym – w przypadku gdy żołnierz był zatrudniony przez niepełny rok. Informacje te podatnik podaje w części B załącznika PIT/WOT „Dane o żołnierzach terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzach aktywnej rezerwy",
3) wysokość przysługującego odliczenia. Tę informację podatnik podaje w części C załącznika PIT/WOT „Razem przysługujące odliczenie z tytułu zatrudnienia w roku podatkowym żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy". Jeżeli podatnik składa więcej niż jeden załącznik PIT/WOT, część C załącznika dotyczącą kwoty odliczenia wypełnia dopiero w ostatnim załączniku, sumując kwoty z poz. 15 części B ze wszystkich załączników.

Małżonkowie, bez względu na sposób rozliczenia rocznego (indywidualnie czy wspólnie z małżonkiem), składają odrębny załącznik PIT/WOT.

Broszury informacyjne MF są dostępne jako elektroniczne dodatki do „Mk" nr 3/2026 na stronie cyfrowego wydania „MONITORA księgowego" – po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

©℗

Katarzyna Wojciechowska

prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl d2a094e46e

5 Od aktualizacji KSR nr 11 i nr 15 po nowe wytyczne w zakresie faktoringu i WNiP – przegląd prac Komitetu Standardów Rachunkowości w 2026 r.

Rok 2026 zapowiada się jako okres intensywnych i wielowątkowych prac Komitetu Standardów Rachunkowości. Oprócz finalizacji kluczowych projektów rozpoczętych w 2025 r. – dotyczących m.in. wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji oraz faktoringu – Komitet będzie kontynuował proces dostosowywania istniejących standardów do zmian w przepisach oraz wzmocnienie spójności i przejrzystości krajowych regulacji rachunkowości.

Przedstawiamy, czego konkretnie mogą spodziewać się księgowi w 2026 r.

Dostosowanie KSR nr 15 „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów" do aktualnego brzmienia przepisów ustawy o rachunkowości

Komitet Standardów Rachunkowości uznał za jeden z priorytetów w 2026 r. aktualizację KSR nr 15. Potrzeba aktualizacji jest bezpośrednią konsekwencją przyjęcia ustawy z grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości. Nowelizacja ta zmieniła klasyfikację przychodów i kosztów, zaliczając zbycie materiałów do pozostałej działalności operacyjnej. W efekcie operacje te przestały kształtować wynik ze sprzedaży podstawowej. Projekt standardu doprecyzowuje, że o uznaniu składnika za materiał lub towar decyduje pierwotny cel jego nabycia, czyli zamiar zużycia na własne potrzeby lub odsprzedaży. Sprzedaż materiałów powinna mieć charakter jedynie incydentalny i uboczny, dotyczący np. odpadów czy nadmiernych zapasów. Jednostki mogą wybrać w swojej polityce rachunkowości prezentację tych transakcji w szyku rozwartym lub per saldo.

Nowe podejście do nieruchomości w projekcie aktualizacji KSR nr 11 „Środki trwałe"

Zasadniczym powodem konieczności aktualizacji KSR nr 11 „Środki trwałe" jest przyjęcie w przygotowywanym projekcie standardu „Inwestycje w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne" regulacji, zgodnie z którą nieruchomość przekazana w najem, dzierżawę lub leasing operacyjny – przy ponoszeniu jedynie kosztów obsługi takiej umowy – zaliczana jest do inwestycji w nieruchomości. Ma się tak dziać także wtedy, gdy stanowi to podstawową działalność jednostki przekazującej. Dla zachowania spójności

eprasa.pl d2a094e46e

obu standardów konieczna zatem jest zmiana w KSR nr 11 w zakresie spełniania warunku wykorzystywania obiektu na własne potrzeby jednostki. O ujęciu w bilansie ma decydować faktyczny sposób czerpania korzyści ekonomicznych, a przekwalifikowanie będzie następowało w momencie faktycznego zaprzestania wykorzystywania obiektu na własne potrzeby operacyjne.

Dalsze plany Komitetu Standardów Rachunkowości na 2026 r.

W 2026 r. najprawdopodobniej zostaną ogłoszone również ostateczne wersje trzech innych projektów standardów, nad którymi Komitet pracował już w 2025 r. tj.:

- projekt KSR „Wartości niematerialne i prawne" – standard regulujący „cykl życia" wartości niematerialnych i prawnych: od identyfikacji i ujęcia w księgach, przez wycenę i amortyzację, po utratę wartości i wyksięgowanie,
- projekt KSR „Inwestycje w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne" – standard porządkujący zasady kwalifikacji, wyceny, prezentacji oraz przekwalifikowań inwestycji, z uwzględnieniem modelu biznesowego jednostki,
- projekt KSR „Faktoring w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym faktoranta"– regulujący zasady ewidencji faktoringu należności oraz faktoringu odwrotnego, ze szczególnym naciskiem na wierne odzwierciedlenie ekonomicznej treści transakcji (rozróżnienie sprzedaży należności od finansowania).

Z informacji o pracach Komitetu Standardów Rachunkowości (www.mf.gov.pl) wynika, że w 2026 r. należy spodziewać się również prac nad:

- stanowiskiem w sprawie sprawozdania finansowego sporządzanego na dzień inny niż dzień kończący rok obrotowy oraz w sprawie pierwszego rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego po tym dniu,
- aktualizacją KSR nr 14 „Kontynuacja działalności oraz rachunkowość jednostek przy braku kontynuowania działalności".

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

6 Ustalanie składki zdrowotnej przedsiębiorców w 2026 r.

Przedsiębiorcy rozliczający podatek na zasadach ogólnych ustalają minimalną składkę zdrowotną na rok składkowy, który trwa od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego. To oznacza, że minimalna składka zdrowotna obliczona z minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2026 r. (9% z 4806 zł) będzie obowiązywała za okres od 1 lutego 2026 r. do stycznia

eprasa.pl d2a094e46e

2027 r. Przedsiębiorcy rozliczający podatek według pozostałych form opodatkowania (m.in. ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, karta podatkowa, twórcy i artyści) składkę zdrowotną w minimalnej wysokości opłacają (jeżeli ich dotyczy) od początku roku kalendarzowego. Zatem nową wysokość składki zdrowotnej mieli obowiązek opłacić za styczeń br.

Tak jak w latach poprzednich osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą ustalają podstawę wymiaru składki zdrowotnej oraz samą wysokość składki według zasad obowiązujących dla poszczególnych form opodatkowania. Od tego też zależy, kiedy przedsiębiorca opłaci wyższą składkę zdrowotną, np. przedsiębiorcy opodatkowani według skali podatkowej lub podatkiem liniowym zapłacą minimalną składkę zdrowotną dopiero w marcu 2026 r. (składka za luty wyliczona z przychodu uzyskanego w styczniu 2026 r.).

Wysokość składki zdrowotnej dla ryczałtowców obowiązująca w 2026 r.

Podstawę wymiaru składki zdrowotnej stanowi stawka procentowa przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw z IV kwartału roku poprzedniego włącznie z wypłatami z zysku. Jest ona ogłaszana w Monitorze Polskim. W IV kwartale 2025 r. wynagrodzenie to wyniosło 9228,64 zł.

Wysokość podstawy wymiaru składki zdrowotnej zależy od łącznej kwoty przychodów uzyskanych od początku roku. Sama składka zdrowotna stanowi 9% tej podstawy.

Tabela 1. **Podstawa wymiaru i wysokość składki zdrowotnej dla ryczałtowców w 2026 r.**

Podstawa wymiaru składki zdrowotnej	Wysokość składki zdrowotnej
5537,18 zł (60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia), jeżeli przychody z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, osiągnięte od początku roku kalendarzowego, nie przekroczyły kwoty 60 000 zł	498,35 zł
9228,64 zł (100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia), jeżeli ww. przychody, osiągnięte od początku roku kalendarzowego przekroczyły 60 000 zł, ale nie przekroczyły 300 000 zł	830,58 zł
16 611,55 zł (180% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia), jeżeli ww. przychody, osiągnięte od początku roku kalendarzowego, przekroczyły 300 000 zł	1495,04 zł

WAŻNE! Nową wysokość składki zdrowotnej przedsiębiorcy mieli obowiązek opłacenia w lutym 2026 r. za styczeń br.

Osoba prowadząca działalność i rozliczająca ryczałtowy podatek może określić miesięczną podstawę wymiaru składki zdrowotnej w wysokości sumy przychodów uzyska-

eprasa.pl d2a094e46e

nych w poprzednim roku kalendarzowym. Tak ustaloną podstawę składki zdrowotnej stosuje przez cały rok kalendarzowy. Aby skorzystać z tej możliwości, działalność gospodarcza musi być prowadzona przez pełny rok kalendarzowy (art. 81 ust 2h ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; dalej: ustawa zdrowotna).

Wysokość składki zdrowotnej dla przedsiębiorców rozliczających podatek dochodowy na zasadach ogólnych i według skali podatkowej w 2026 r.

Przedsiębiorcy, którzy rozliczają podatek dochodowy według skali podatkowej lub liniowo, ustalają podstawę wymiaru składki zdrowotnej od dochodu uzyskanego w miesiącu poprzednim, np. podstawę składki zdrowotnej za luty 2026 r. stanowi dochód za styczeń 2026 r. Składka zdrowotna wynosi:

- dla przedsiębiorców rozliczających podatek według skali podatkowej – 9% podstawy wymiaru,
- dla przedsiębiorców rozliczających podatek liniowo – 4,9%.

Jeżeli składka zdrowotna ustalona w ten sposób jest niższa niż 432,54 zł (minimalna wysokość składki zdrowotnej obowiązująca w 2026 r. dla tej grupy przedsiębiorców – 9% z 4806 zł) przedsiębiorca musi podwyższyć wysokość podstawy składki zdrowotnej do kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu okresu składkowego (w 2026 r. to 4806 zł).

Minimalna wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne dla przedsiębiorców opodatkowanych na zasadach ogólnych jest ustalana na rok składkowy, czyli na okres od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego. Jej wysokość odpowiada minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, jakie obowiązuje w pierwszym dniu roku składkowego. Warto wskazać, że w poprzednim roku składkowym minimalną podstawę zdrowotną stanowiła kwota w wysokości 75% płacy minimalnej.

PRZYKŁAD

Pani Renata prowadzi działalność gospodarczą i opłaca podatek dochodowy według skali podatkowej. Jej dochody na przełomie 2025/2026 r. wyniosły:

- za grudzień 2025 r. – 3000 zł (podstawa wymiaru składki zdrowotnej za styczeń 2026 r.),
- za styczeń 2026 r. – 3200 zł (podstawa wymiaru składki zdrowotnej za luty 2026 r.).

W związku z tym, że dochody Pani Renaty w powyższych miesiącach nie przekroczyły minimalnego wynagrodzenia, powinna ustalić wysokość składki zdrowotnej w następujący sposób:

- za styczeń 2026 r. obowiązuje jeszcze minimalna składka zdrowotna od podstawy wymiaru nie niższej niż 75% minimalnego wynagrodzenia z 2025 r., tj. 314,96 zł (9% z 3499,50 zł). Składkę w tej wysokości należało opłacić w lutym br.,

eprasa.pl d2a094e46e

- za luty 2026 r. obowiązuje ją minimalna składka zdrowotna wyliczona od podstawy wymiaru wynoszącej minimalne wynagrodzenie obowiązujące w 2026 r., tj. 432,54 zł (9% z 4806 zł). Składkę zdrowotną w tej wysokości należy opłacić w marcu br.

WAŻNE! Nowa kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. 4806 zł, stanowi najniższą podstawę wymiaru składki od składek należnych za luty 2026 r. i będzie obowiązywała aż do stycznia 2027 r.

Składka zdrowotna dla pozostałych grup przedsiębiorców

W przypadku pozostałych grup przedsiębiorców składka zdrowotna wynosi 9% podstawy jej wymiaru. W tabeli 2 przedstawiamy wysokość podstawy i składki na to ubezpieczenie obowiązujące w 2026 r. Po raz pierwszy ubezpieczeni opłacili składkę zdrowotną w tej wysokości w lutym br. za styczeń 2026 r.

Tabela 2. **Składka zdrowotna pozostałych grup przedsiębiorców i osób współpracujących**

Ubezpieczony	Podstawa wymiaru składki zdrowotnej	Składka zdrowotna
osoba prowadząca pozarolniczą działalność i nieosiągająca przychodów z działalności, wspólnicy spółek, twórcy i artyści	**9228,64 zł** (100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2025 r.)	830,58 zł
osoba współpracująca z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność albo z osobami korzystającymi z ulgi na start	**6921,48 zł** (75% ww. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia)	622,93 zł
osoba prowadząca pozarolniczą działalność albo korzystająca z ulgi na start, osiągająca przychody z działalności gospodarczej oraz stosująca opodatkowanie w formie karty podatkowej	**4806 zł** (100% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2026 r.)	432,54 zł

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 79a, art. 81 ust. 2–2c, ust. 2f, ust. 2ya, ust. 2 z–2za ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 22 stycznia 2026 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 117)

Agata Pinzuł
specjalista w zakresie ubezpieczeń społecznych, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl d2a094e46e

7 Przypominamy o obowiązku zgłoszenia okresów pracy szczególnej na ZUS ZSWA za 2025 r.

Pracodawcy, którzy opłacają za swoich pracowników składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych, mają obowiązek corocznego składania w ZUS formularza „Zgłoszenie/korekta danych pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze" ZUS ZSWA. Termin na złożenie tego dokumentu za 2025 r. upływa 31 marca 2026 r.

Pracodawcy zatrudniający pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; dalej: ustawa pomostowa) mają obowiązek zgłoszenia tych okresów pracy do ZUS.

Za pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu tej ustawy uważa się pracownika, który spełnia łącznie następujące warunki:

- urodził się po 31 grudnia 1948 r.,
- wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,

o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej (art. 35 ustawy pomostowej).

WAŻNE! Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.

Zgłoszenia okresów pracy, w których ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, należy dokonać przez złożenie formularza ZUS ZSWA.

Terminy składania ZUS ZSWA

Standardowo płatnicy składek składają ZUS ZSWA do 31 marca danego roku za rok poprzedni. A zatem do 31 marca 2026 r. mają czas na złożenie tego zgłoszenia. Omawiany druk powinien zawierać informacje dotyczące pracowników, za których płatnik składek odprowadzał składki na Fundusz Emerytur Pomostowych w 2025 r.

ZUS ZSWA składa się także w trakcie roku, gdy:

- pracownik wystąpi z wnioskiem o emeryturę pomostową – ZUS ZSWA przekazuje się wówczas w ciągu 7 dni od dnia złożenia wniosku przez pracownika,
- dojdzie do upadłości lub likwidacji płatnika składek – ZUS ZSWA przekazuje się wówczas do dnia przekazania dokumentu wyrejestrowania płatnika.

Warto zwrócić uwagę, że nawet gdy płatnik złożył w trakcie roku zgłoszenie ZUS ZSWA z tego powodu, że pracownik złożył wniosek o przyznanie emerytury pomostowej, to nie

eprasa.pl d2a094e46e

zwalnia go to od obowiązku złożenia ZUS ZSWA za pozostałych pracowników w terminie do 31 marca za rok poprzedni (w 2026 r. ostateczny termin upływa 31 marca).

PRZYKŁAD

W listopadzie 2025 r. płatnik składek złożył zgłoszenie ZUS ZSWA za pracownika, który złożył wniosek o emeryturę pomostową. Zgłoszenie to zostało oznaczone identyfikatorem 001 2025. W zgłoszeniu płatnik wykazał okres pracy w szczególnych warunkach tego pracownika od 1 stycznia do 24 listopada 2025 r. W marcu 2026 r. płatnik składek złożył kolejne zgłoszenie ZUS ZSWA za 2025 r. z identyfikatorem 002 2025 za pozostałych pracowników wykonujących w 2025 r. pracę w szczególnych warunkach.

Forma złożonego druku ZUS ZSWA

Płatnicy składek przekazują wypełnione zgłoszenie ZUS ZSWA w takiej samej formie, w jakiej składają pozostałe dokumenty ubezpieczeniowe do ZUS. A zatem jeśli są zobowiązani do formy elektronicznej, to zgłoszenie to przekazują w tej samej formie. Dopuszczalna jest także forma papierowa, ale obowiązuje tylko tych płatników, którzy są uprawnieni do składania dokumentów w tej formie (płatnicy składek rozliczający składki nie więcej niż za 5 osób).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 3, art. 3 ust. 6, art. 12 i 35–41 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696)

©℗
Agata Pinzuł
specjalista z zakresu ubezpieczeń społecznych, redaktor „MONITORA księgowego”

8 Doradztwo podatkowe po nowelizacji – co się zmieniło dla doradców i ich klientów

Z dniem 1 marca 2026 r. wprowadzono zmiany w ustawie z 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (dalej: ustawa o doradztwie podatkowym). Rozszerzono listę czynności, które są zastrzeżone do wykonywania przez doradców podatkowych. Wprowadzono również dodatkowe wymogi formalne dla podmiotów zajmujących się wykonywaniem tego rodzaju działalności. Zmiany w ustawie o doradztwie podatkowym dotyczą też procedury nabywania uprawnień doradcy podatkowego, w tym zasad przeprowadzania egzaminu na doradcę.

Nowy rodzaj czynności zastrzeżonych dla doradców podatkowych

W katalogu czynności zastrzeżonych do wykonywania przez doradców podatkowych pojawiło się udzielanie porad, wyjaśnień i opinii w zakresie opłat, do których stosuje się

eprasa.pl d2a094e46e

przepisy ustawy 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa). Istnieje wiele tego rodzaju opłat. Są to, przykładowo, opłata cukrowa czy podatek od alkoholu sprzedawanego w butelkach o małej pojemności (tzw. podatek od małpek). W ten sposób zebrano w jedną całość wszystkie opłaty mające charakter daniny publicznej, w których specjalizują się doradcy podatkowi. Należy zauważyć, że do bardzo wielu opłat o charakterze administracyjnym stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej (np. do opłat za wywóz śmieci). Ordynacja podatkowa ma również zastosowanie np. do składek ZUS i wpłat na PFRON. Zmiana wprowadzona w ustawie o doradztwie podatkowym oznacza, że zawodowym doradzaniem w takich sprawach będą mogli się zajmować wyłącznie doradcy podatkowi albo kwalifikowani prawnicy, np. adwokaci czy radcowie prawni (zob. tabela). Konsekwencją tego jest ograniczenie dostępu do usług prawnych oraz wzrost kosztów korzystania z tego rodzaju pomocy. Od 1 marca 2026 r. nie będą jej mogli już udzielać prawnicy, którzy nie posiadają tego rodzaju uprawnień. Za wykonywanie czynności doradztwa podatkowego bez stosownych uprawnień grozi kara grzywny. Nowelizacja podwyższyła maksymalny limit tej kary z 50 000 zł do 100 000 zł.

Z uzasadnienia ustawy z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej: ustawa nowelizująca) wynika, że zmiana ta miałaby się przyczynić do zwiększenia bezpieczeństwa podatników korzystających z usług doradców podatkowych także w sprawach opłat, ponieważ doradcy są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem i odpowiedzialnością dyscyplinarną.

W związku z wprowadzoną zmianą w przepisach wyraźnie wskazano, że zarówno doradcy podatkowi, jak i radcowie prawni, adwokaci oraz biegli rewidenci, mogą świadczyć swoją pomoc także „innym podmiotom", tj. takim, które nie mają statusu podatnika, płatnika czy inkasenta. W sprawach opłat, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej, reprezentowane podmioty nie mają bowiem takiego statusu.

Na doradców został także nałożony obowiązek dokształcenia się w zakresie nowych obowiązków (art. 25 ustawy nowelizującej). Mają 12 miesięcy na wykonanie tego obowiązku. Muszą również zawiadomić Krajową Radę Doradców Podatkowych o sposobie jego realizacji (nie później niż w terminie 30 dni od dnia upływu terminu przeznaczonego na dokształcenie).

Reprezentacja przez organami i sądami – więcej spraw zastrzeżonych dla doradców

Konsekwencją powiększenia katalogu czynności doradztwa podatkowego o opisany zakres usług jest dodatkowo poszerzenie katalogu spraw oraz podmiotów, odnośnie których doradcy podatkowi uprawnieni są do reprezentowania w postępowaniach przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych. W sprawach opłat, do których stosuje się Ordynację podatkową, klient będzie mógł być reprezentowany wyłącznie przez osobę z uprawnieniami doradcy podatkowego, radcę prawnego lub adwokata.
Zmiana ta zwiększyła tym samym zakres czynności doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla tej grupy.

eprasa.pl d2a094e46e

W okresie przejściowym podmioty, które nie mają uprawnień – w rozumieniu ustawy o doradztwie podatkowym – do wykonywania czynności doradztwa podatkowego, a wykonywały takie czynności przed wejściem w życie nowelizacji, mają możliwość dalszego ich wykonywania nie dłużej niż 12 miesięcy, licząc od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej (art. 3 tej ustawy).

Obowiązki informacyjne, sprawozdawcze – nie tylko dla doradców

W katalogu czynności doradztwa podatkowego pojawiła się nowa czynność. Jest to wykonywanie w imieniu i na rzecz klientów ciążących na tych podmiotach obowiązków: informacyjnych, sprawozdawczych oraz raportowania, wynikających z przepisów:

a) prawa podatkowego,

b) dotyczących opłat, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej,

c) o wymianie informacji podatkowych

– oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie.

Czynności w zakresie wykonywana obowiązków informacyjnych, sprawozdawczych oraz raportowania, analogicznie jak dotychczas sporządzanie deklaracji i prowadzenie ewidencji podatkowych, nie są czynnościami zastrzeżonymi dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy o doradztwie podatkowym, a więc mogą być wykonywane także przez inne podmioty.

Wykaz czynności doradztwa podatkowego

Wykaz czynności uważanych za czynności doradztwa podatkowego w brzmieniu obowiązującym od 1 marca 2026 r. przedstawiamy w tabeli wraz z informacją o obowiązujących w tym zakresie zastrzeżeniach.

Tabela. Czynności doradztwa podatkowego

Lp.	Czynności doradztwa podatkowego obejmują:	Zastrzeżenia
1	2	3
1	udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom oraz innym podmiotom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków: a) podatkowych i celnych, b) dotyczących opłat, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej, c) dotyczących egzekucji administracyjnej związanej z obowiązkami, o których mowa w lit. a i b	Zawodowe wykonywanie tych czynności jest zastrzeżone wyłącznie dla osób fizycznych wpisanych na listę doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych i biegłych rewidentów
2	prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie	Nie są zastrzeżone

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3
3	sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie	Nie są zastrzeżone
4	wykonywanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów oraz innych podmiotów, ciążących na nich obowiązków informacyjnych, sprawozdawczych oraz raportowania wynikających z przepisów: a) prawa podatkowego, b) dotyczących opłat, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej, c) o wymianie informacji podatkowych – oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie	Nie są zastrzeżone
5	reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów oraz innych podmiotów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1 i pkt 4 tabeli	Zawodowe wykonywanie tych czynności jest zastrzeżone wyłącznie dla osób fizycznych wpisanych na listę doradców podatkowych, adwokatów i radców prawnych
6	wykonywanie niezależnego audytu funkcji podatkowej, o którym mowa w art. 20zo § 1 Ordynacji podatkowej	Zawodowe wykonywanie tych czynności jest zastrzeżone wyłącznie dla osób fizycznych wpisanych na listę doradców podatkowych oraz biegłych rewidentów

Podmioty uprawnione do doradztwa – wymóg wpisu do rejestru

Od 1 marca 2026 r. dla spółek z o.o. i akcyjnych wykonujących czynności doradztwa podatkowego wprowadzono wymóg wpisu do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego prowadzonego przez Krajową Radę Doradców Podatkowych. Ustawa nowelizująca umożliwiła też zatrudnianie w takich spółkach doradców podatkowych, radców prawnych i biegłych rewidentów na podstawie umów cywilnoprawnych.

Z chwilą wpisu do rejestru spółka nabywa prawo do posługiwania się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego". Oznaczenie to figuruje obok firmy spółki na wszystkich pismach sporządzanych w związku z wykonywaniem doradztwa podatkowego oraz na wszystkich zeznaniach i deklaracjach sporządzanych przez spółkę w imieniu i na rzecz podatników, płatników lub inkasentów. W tym przypadku ustawodawca nie zdecydował się na wskazanie, że dotyczy to również pism, w sprawach „innych podmiotów" niż podatnicy, płatnicy i inkasenci. Ta nowa kategoria klientów doradców podatkowych pojawiła się bowiem w związku z rozszerzeniem katalogu czynności doradztwa podatkowego o sprawy z zakresu opłat, do których stosuje się przepisy Ordynacji podatkowej.

eprasa.pl d2a094e46e

Wymóg wpisu do rejestru wprowadzono także w odniesieniu do organizacji zawodowych posiadających osobowość prawną, spółdzielni, stowarzyszeń i izb gospodarczych, jeżeli przedmiotem ich działalności statutowej jest również doradztwo podatkowe świadczone wyłącznie na rzecz ich członków. Podmioty te znajdują się nadal w katalogu podmiotów uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego w zakresie zastrzeżonym dla doradców, o ile były wpisane do rejestru na dzień 1 marca 2026 r. Taki zapis powoduje, że nie będzie możliwe wykonywanie czynności doradztwa przez tę grupę podmiotów, jeżeli nie były wpisane do rejestru na dzień 1 marca 2026 r.

Wpis do rejestru nie jest wymagany w przypadku firm audytorskich uprawnionych, na podstawie odrębnych przepisów, do badania sprawozdań finansowych.

Podwyżka kar

Ustawa nowelizująca podwyższyła wysokość kar za wykonywanie czynności doradztwa bez uprawnień z 50 000 zł do 100 000 zł. Taką grzywną mogą być ukarane osoby, które, nie będąc uprawnionymi, posługują się tytułem doradcy podatkowego lub zawodowo wykonują czynności doradztwa podatkowego zastrzeżone dla podmiotów uprawnionych.

Grzywną mogą też być ukarani członkowie zarządu osoby prawnej, która, nie będąc uprawnioną, posługuje się oznaczeniem „spółka doradztwa podatkowego" lub zawodowo wykonuje czynności doradztwa podatkowego zastrzeżone dla doradców podatkowych.

Dłuższy termin przechowywania dokumentów klientów

Doradca podatkowy jest obowiązany przechowywać kopie dokumentów sporządzanych w sprawach klientów. Chodzi o opinie, raporty, wystąpienia w imieniu klientów oraz udzielone im porady. Dotychczas okres przechowywania tych danych wynosił 5 lat od wytworzenia takich dokumentów. Po zmianach został on wydłużony do 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zostały wytworzone. Wydłużenie okresu przechowywania z pewnością jest korzystne dla klientów. Istotne jest, że obowiązek przechowywania obejmuje wszelkie wymienione dokumenty, niezależnie od ich formy. Dotychczas obowiązek przechowywania obejmował dokumenty sporządzone „na piśmie". Po zmianach obowiązek przechowywania obejmuje także dokumenty sporządzane w formie elektronicznej. Co do dokumentów papierowych wprowadzono możliwość ich cyfrowego odwzorowywania oraz przechowywania ich kopii w formie cyfrowej (art. 39 ustawy o doradztwie podatkowym).

Według przepisów przejściowych (art. 17 ustawy nowelizującej) do dokumentów, co do których przed dniem wejścia w życie nowelizacji nie upłynął okres 5 lat od dnia ich wytworzenia, stosuje się nowe przepisy, co oznacza wydłużenie terminu ich przechowywania.

Zmiany w przepisach o egzaminowaniu doradców

Nowelizacja wprowadziła zmiany w zakresie przeprowadzania egzaminu na doradców podatkowych. Po zmianach dla kandydatów na doradców podatkowych będą publiko-

eprasa.pl d2a094e46e

wane: wykazy tytułów aktów prawnych wymaganych na egzaminie oraz przykładowe pytania i zadania egzaminacyjne wraz z odpowiedziami. Przed zmianą publikowano pełen wykaz pytań i zadań egzaminacyjnych. Wykaz ten nie zawierał jednak odpowiedzi.

Pierwszy wykaz tytułów aktów prawnych oraz przykładowe pytania i zadania egzaminacyjne wraz z odpowiedziami zostaną opublikowane nie później niż 3 miesiące przed wyznaczonym pierwszym terminem części pisemnej lub ustnej egzaminu na doradcę podatkowego, przeprowadzanego według nowych reguł, i będą miały zastosowanie do egzaminów na doradcę podatkowego przeprowadzanych po 30 czerwca 2026 r. (art. 19 ustawy nowelizującej).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3, art. 17, art. 19 i art. 25 ustawy z 4 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1882)
- art. 2, art. 3, art. 14, art. 15, art. 27, art. 39, art. 81 ustawy z 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 2117; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1882)

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

9 Czy w nowej PKPIR trzeba podawać numer PESEL kontrahenta – wyjaśnienia MF

MF potwierdza, że w kolumnie 5 nowego, obowiązującego od 1 stycznia 2026 r., wzoru PKPIR nie trzeba podawać numeru PESEL kontrahenta, gdy faktura za sprzedany towar lub usługę jest wystawiana dla osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

W nowym wzorze PKPIR znajduje się kolumna 5, w której należy wpisać identyfikator podatkowy kontrahenta. Zgodnie z art. 3 ustawy z 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników identyfikatorem podatkowym jest:

1) numer PESEL – w przypadku podatników będących osobami fizycznymi:
   a) niebędącymi zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług lub nieprowadzącymi działalności gospodarczej albo
   b) wykonującymi działalność, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (tzw. działalność nierejestrowaną);
2) NIP – w przypadku pozostałych podmiotów podlegających obowiązkowi ewidencyjnemu, o którym mowa w art. 2 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Wśród podatników pojawiły się wątpliwości, czy prowadząc PKPiR, muszą w kolumnie 5 podać numer PESEL kontrahenta, np. w przypadku faktury wystawionej dla osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Zdaniem MF podatnicy nie mają takiego obowiązku. W odpowiedzi udzielonej na pytanie zadane w tej sprawie czytamy:

MF *Zgodnie z ust. 5 objaśnień do podatkowej księgi przychodów i rozchodów zawartych w załączniku do rozporządzenia w sprawie PKPiR kolumny 5–7 są przeznaczone do wpisywania: identyfikatora podatkowego kontrahenta, imienia i nazwiska (nazwy firmy) oraz adresu kontrahenta (dostawców lub odbiorców), z którym zawarta została transakcja dotycząca zakupu materiałów, towarów handlowych itp. lub ze sprzedaży towarów, gdy transakcja ta jest udokumentowana fakturą lub paragonem fiskalnym. Jeżeli podatnik wpisze w kolumnie 5 identyfikator podatkowy kontrahenta, nie wpisuje w kolumnie 6 i 7 jego pozostałych danych. Kolumn tych podatnik nie wypełnia w przypadku zapisów dotyczących przychodu ze sprzedaży na podstawie dowodu wewnętrznego oraz raportów fiskalnych.*

Kolumny te podatnik wypełnia więc na podstawie danych zawartych w dowodzie księgowym, którym jest, między innymi, faktura wystawiona zgodnie z odrębnymi przepisami.

Zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 5 ustawy VAT, faktura powinna zawierać numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi, z zastrzeżeniem pkt 24 lit. b, pkt 26 i 27.

Z przepisu tego wynika więc, że faktura nie musi zawierać nr PESEL kontrahenta, gdyż nie jest to numer, który służy do identyfikacji nabywcy dla potrzeb podatku VAT lub podatku od wartości dodanej.

W opisanym stanie faktycznym to jest w sytuacji, gdy podatnik prowadzący księgę wystawia fakturę dla osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, nie jest on obowiązany do wpisania w kolumnie 5 numeru PESEL kontrahenta.

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazywana do mediów na zapytania dziennikarzy z 9 lutego 2026 r. (ID informacji: 678841) – opubl. na www.eureka.gov.pl

©℗

oprac. **Katarzyna Wojciechowska**

10 MF przypomina: Nie korzystaj z testowych kluczy, certyfikatów i tokenów w środowisku produkcyjnym KSeF

W środowisku produkcyjnym obowiązują wyłącznie klucze, certyfikaty oraz tokeny KSeF pochodzące ze środowiska produkcyjnego. Wykorzystywanie elementów ze środowisk testowych w środowiskach produkcyjnych będzie skutkować błędami technicznymi – przestrzega Ministerstwo Finansów.

MF poinformowało, że w ramach prowadzonych analiz technicznych środowiska produkcyjnego KSeF 2.0 zaobserwowane zostały przypadki wykorzystywania w tym środowisku mechanizmów uwierzytelniających przeznaczonych dla środowisk testowych.

eprasa.pl d2a094e46e

MF przypomniało zatem, że środowisko produkcyjne API KSeF 2.0 działa niezależnie od pozostałych środowisk (testowego i przedprodukcyjnego). Środowiska testowe i produkcyjne są od siebie logicznie i technicznie odseparowane. Wykorzystywanie elementów środowisk testowych w środowiskach produkcyjnych może prowadzić do oczywistych problemów technicznych.

W środowisku produkcyjnym obowiązują wyłącznie klucze, certyfikaty oraz tokeny KSeF pochodzące ze środowiska produkcyjnego. Klucze kryptograficzne do środowiska produkcyjnego są dostępne na stronie: ksef.mf.gov.pl.

Należy pamiętać, że:

- szyfrowanie tokenów KSeF w procesie uwierzytelniania w KSeF 2.0 musi być realizowane z użyciem klucza publicznego środowiska produkcyjnego,
- szyfrowanie klucza symetrycznego wykorzystywanego do zabezpieczenia treści faktur musi być realizowane z użyciem klucza publicznego środowiska produkcyjnego,
- tokeny/certyfikaty KSeF używane w integracji z KSeF 2.0 muszą być wygenerowane/wystawione na środowisku produkcyjnym.

ŹRÓDŁO:

- komunikat MF z 29 stycznia 2026 r. pt. „Przypominamy o zasadach poprawnego korzystania ze środowiska produkcyjnego systemu KSeF 2.0 w zakresie kluczy kryptograficznych oraz certyfikatów i tokenów KSeF" opublikowany na www.mf.gov.pl

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

11 MF zapewnia: KSeF jest bezpieczny

Ministerstwo Finansów wydało komunikat w odpowiedzi na zarzuty o bezpieczeństwo KSeF oraz podejrzenia o używania KSeF do inwigilacji podatników. Według MF KSeF spełnia najwyższe standardy bezpieczeństwa. Nie jest to też narzędzie, które służy do „śledzenia" uczciwych podatników przez urzędników.

KSeF systemem bezpiecznym

MF zapewnia, że KSeF:

MF *(...) został zbudowany przez resort finansów i co ważne, działa wyłącznie na serwerach znajdujących się w Polsce. System opiera się na krajowej infrastrukturze i polskim zapleczu technologicznym. Do zabezpieczenia danych w KSeF użyliśmy narzędzi szyfrowania i kryptografii, które są częścią infrastruktury Ministerstwa Finansów. KSeF został również wpisany do rejestrów systemu infrastruktury krytycznej, co oznacza, że podlega najwyższym standardom bezpieczeństwa.*

System jest stabilny i został zaprojektowany w sposób umożliwiający obsługę takiej liczby faktur w ciągu godziny, ile zwykle jest wystawianych w ciągu doby. KSeF był regular-

eprasa.pl d2a094e46e

nie poddawany licznym testom, w tym testom wydajnościowym, bezpieczeństwa oraz odporności na awarie. Został także przetestowany w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz był tworzony we współpracy ze służbami bezpieczeństwa państwa. KSeF spełnia również wymogi w zakresie ochrony danych osobowych.

KSeF bez inwigilacji

KSeF nie jest narzędziem służącym do inwigilacji. Ma pomóc państwu chronić przedsiębiorców przed nieuczciwą konkurencją, bez konieczności przeprowadzania kontroli w firmach i żądania od nich dodatkowych dokumentów. Dane w KSeF pozwolą działać administracji skarbowej szybciej, a zarazem skuteczniej chronić uczciwych przedsiębiorców.

Informacje w KSeF nie są dostępne publicznie. Ich przetwarzanie, udostępnianie i wykorzystanie odbywa się w ściśle kontrolowany sposób, według jasno określonych procedur. Oznacza to, że uprawniony urzędnik, który chce uzyskać dostęp do informacji z systemu, musi to odpowiednio uzasadnić i posiadać wielostopniowo zatwierdzone uprawnienia. Nie ma tu więc miejsca na przypadkowość ani dowolność.

Jak twierdzi MF:

MF *Zarzuty o rzekomej łatwości wycieku danych są krzywdzące, nieuzasadnione i wprowadzające opinię publiczną w błąd. Nie ma żadnych podstaw, by dopatrywać się „słabych punktów" systemu ani sugerować, że pracownicy i funkcjonariusze KAS mogliby być źródłem jakiegokolwiek zagrożenia. Takie stwierdzenia są bezpodstawne i podważają zaufanie do instytucji, która działa według jasno określonych procedur bezpieczeństwa. Tego typu sugestie nie mają poparcia ani w faktach, ani w rzeczywistym funkcjonowaniu administracji skarbowej.*

KSeF bez sankcji

Od 1 lutego 2026 r. obowiązek wystawiania faktur w KSeF objął największe przedsiębiorstwa, których obroty w 2024 r. przekroczyły 200 mln zł. Następnie, od 1 kwietnia 2026 r., obowiązek ten będzie dotyczył firm, których sprzedaż (z podatkiem), dokumentowana fakturami, przekroczy w danym miesiącu 10 tys. zł. Pozostali przedsiębiorcy będą wystawiać faktury w KSeF od 1 stycznia 2027 r. Wszyscy przedsiębiorcy odbierają natomiast faktury w KSeF od 1 lutego 2026 r.

MF przypomniało, że za 2026 r. nie będzie żadnych sankcji ani kar za błędy związane ze stosowaniem KSeF. Jest to czas dla nas wszystkich, aby wspólnie przejść przez proces wdrożenia, co pozwoli w pełni korzystać z zalet systemu.

ŹRÓDŁO:

- komunikat MF z 28 stycznia 2026 r. pt. „Bezpieczeństwo i dezinformacja w obszarze KSeF" – opublikowany na www.mf.gov.pl

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

eprasa.pl d2a094e46e

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy dopłata do wypoczynku emeryta jest zwolniona z PIT

Emeryt otrzymał od byłej firmy dopłatę do wypoczynku. Czy takie świadczenie może w całości korzystać ze zwolnienia z PIT?

Świadczenia otrzymywane przez emerytów od byłego zakładu pracy, w tym dopłaty do wypoczynku, są zwolnione z PIT do kwoty 4500 zł w roku podatkowym. Nadwyżka ponad tę kwotę jest opodatkowana PIT.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy

Czy ryczałtowiec, który zawiesił działalność gospodarczą, musi składać zeznanie roczne

Ryczałtowiec miał zawieszoną działalność gospodarczą przez cały 2025 r. Nie osiągnął w tym czasie żadnych przychodów. Czy musi złożyć zeznanie podatkowe za ten rok?

Nie ma przepisu, który stanowiłby, że po pełnym roku zawieszenia działalności gospodarczej objętej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych ryczałtowiec nie musi składać zeznania rocznego. To oznacza, że podatnik, który miał zawieszoną działalność przez cały 2025 r., musi złożyć za ten rok zeznanie PIT-28, wykazując w nim zerowe przychody.

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Od jakiego lekarza trzeba mieć zaświadczenie, aby skorzystać z ulgi rehabilitacyjnej na zakup leków

Podatnik chce skorzystać z ulgi rehabilitacyjnej i odliczyć wydatki na lekarstwa. Posiada zaświadczenie o konieczności stosowania tych leków wystawione przez lekarza medycyny rodzinnej. Czy to wystarczy, aby dokonać odliczenia?

Tak. Przepisy regulujące kwestię odliczania w ramach ulgi rehabilitacyjnej wydatków na leki stanowią, że podatnik może skorzystać z tego odliczenia, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że powinien korzystać z leków na stałe albo przynajmniej czasowo. W polskim prawie na liście specjalizacji lekarzy znajduje się m.in. medycyna rodzinna. W związku z tym zaświadczenie wystawione przez takiego lekarza daje prawo do odliczenia wydatków poniesionych na zakup leków.

inforlex.pl

Kompleksowa baza wiedzy

PODATKI ■ RACHUNKOWOŚĆ ■ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ■ PŁACE ■ HR

eprasa.pl d2a094e46e

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Problemy związane z rozliczeniem rocznym CIT

Zobacz więcej inforlex.pl

Do 31 marca 2026 r. podatnicy CIT, dla których rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, mają obowiązek złożyć zeznanie roczne za 2025 r. oraz wpłacić należny podatek. W artykule przypominamy, którzy podatnicy mają obowiązek złożyć zeznanie CIT-8, jakie podmioty są zwolnione z tego obowiązku oraz w jaki sposób trzeba to zrobić. Przedstawiamy również odpowiedzi na pytania zgłoszone naszej redakcji związane z rozliczeniem rocznym CIT za 2025 r.

1. Podatnicy zobowiązani do złożenia zeznania CIT-8

Obowiązek złożenia zeznania CIT-8 mają podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, niezależnie od tego, czy są objęci ograniczonym czy nieograniczonym obowiązkiem podatkowym. Zeznania CIT-8 nie składają podatnicy:

- zwolnieni z obowiązku złożenia zenania rocznego,
- składający inne deklaracje roczne. Do tej grupy podatników należą podatkowe grupy kapitałowe składające zeznanie CIT-8AB,
- korzystający z opodatkowania estońskim CIT. Tacy podatnicy składają deklarację CIT-8E.

Szczególnym przypadkiem są fundacje rodzinne, które zeznanie CIT-8 składają tylko w określonej sytuacji. Piszemy o tym w dalszej części artykułu.

2. Podatnicy zwolnieni z obowiązku złożenia zeznania CIT-8

Istnieje grupa podatników zwolnionych z obowiązku złożenia zeznania CIT-8. Są to podatnicy:

a) uzyskujący przychody wyłącznie z tytułów wyłączonych z opodatkowania, określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), np. z działalności rolniczej, z gospodarki leśnej, z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy);

b) zwolnieni z CIT:
   - podmiotowo (zob. art. 6 ust. 1 updop). Przepis ten zwalnia z podatku dochodowego m.in. jednostki budżetowe, państwowe fundusze celowe, jednostki samorządu terytorialnego, fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte,

eprasa.pl d2a094e46e

- na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4a lit. a updop. Są to kościelne osoby prawne uzyskujące dochody z niegospodarczej działalności statutowej,
- na podstawie ustawy z 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych;

c) niemający siedziby lub zarządu na terytorium Polski, uzyskujący przychody, o których mowa w art. 21 i 22 updop (m.in. z odsetek, praw autorskich, dywidend), wyłącznie od płatników wymienionych w art. 26 ust. 1 updop.

3. Złożenie zeznania CIT-8 przez fundacje rodzinne

Fundacja rodzinna jest zwolniona z CIT (art. 6 ust. 1 pkt 25 updop). Podatek dochodowy płaci dopiero w momencie przekazania lub postawienia do dyspozycji świadczeń na rzecz jej beneficjenta albo przekazania mu mienia wskutek jej rozwiązania. Wysokość osiągniętego dochodu (przychodu) i należnego podatku z tego tytułu fundacja rodzinna wykazuje w deklaracji CIT-8FR składanej do końca trzeciego miesiąca kolejnego roku.

Zwolnieniem z CIT na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 25 updop objęte są dochody uzyskiwane przez fundację rodzinną z działalności gospodarczej wymienionej w art. 5 ustawy z 23 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (dalej: ustawa o fundacji rodzinnej). Działalność gospodarcza fundacji wykraczająca poza ten zakres jest opodatkowana podatkiem dochodowym (art. 6 ust. 7 updop). Jeżeli fundacja osiąga dochody z działalności gospodarczej opodatkowanej CIT, to ma obowiązek:

- złożyć zeznanie roczne CIT-8 wraz z załącznikiem CIT/F. Załącznik ten jest informacją o wysokości dochodu (przychodu) z działalności gospodarczej fundacji rodzinnej wykraczającej poza zakres określony w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej oraz updop,
- uregulować należny podatek.

WAŻNE! Złożenie deklaracji CIT-8FR nie wyklucza obowiązku złożenia CIT-8 wraz z informacją CIT/F, jeżeli fundacja rodzinna prowadzi także działalność gospodarczą wykraczającą poza zakres określony w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej.

4. Termin złożenia zeznania CIT-8

Podatnicy CIT powinni złożyć zeznanie roczne oraz wpłacić podatek należny albo różnicę między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek do końca trzeciego miesiąca roku następnego po zakończonym roku podatkowym (art. 27 ust. 1 updop). To oznacza, że do 31 marca 2026 r. zeznanie CIT-8 za 2025 r. muszą złożyć podatnicy:

- stosujący jako rok podatkowy rok kalendarzowy lub
- którzy dokonali zmiany roku podatkowego w taki sposób, że skończył się on z końcem grudnia 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Podatnicy stosujący jako rok podatkowy inny rok niż kalendarzowy zeznanie roczne złożą do końca trzeciego miesiąca roku następnego po zakończeniu tego roku.

5. Sposób złożenia zeznania CIT-8

Zeznanie CIT-8 trzeba złożyć za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. w systemie e-Deklaracje. Zeznanie CIT-8 musi zostać podpisane podpisem kwalifikowanym. Nie można stosować podpisu zaufanego lub zestawu danych autoryzujących. Osoba, która w imieniu podatnika ma podpisać zeznanie składane drogą elektroniczną, musi być zgłoszona na formularzu UPL-1.

Zeznanie CIT-8 w wersji papierowej mogą złożyć tylko podmioty, które:

- za dany rok podatkowy uzyskały wyłącznie dochody zwolnione z podatku dochodowego od osób prawnych na podstawie art. 17 ust. 1 updop oraz
- nie były zobowiązane za rok, którego dotyczy zeznanie CIT-8, do sporządzenia m.in. informacji PIT-11 (art. 27a updop).

Zeznanie CIT-8 za 2025 r. wraz z załącznikami należy złożyć na formularzu oznaczonym indeksem 34. Jest to nowy wzór formularza CIT-8, mający zastosowanie do przychodów/dochodów osiągniętych od 1 stycznia 2025 r., i dotyczy rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych począwszy od roku podatkowego rozpoczynającego się po 31 grudnia 2024 r. Aktualny wzór zeznania CIT-8 wraz z załącznikami jest dostępny stronie https://www.podatki.gov.pl/cit/e-deklaracje-cit/.

6. Rozliczenie roczne CIT – odpowiedzi na pytania

Jak wykazać w zeznaniu CIT-8 koszty hipotetycznych odsetek?

■ PROBLEM

Spółka z o.o. w 2024 r. wypracowała zysk w wysokości 4 000 000 zł. W 2025 r. wspólnicy spółki podjęli uchwałę o przekazaniu całego zysku na kapitał zapasowy. Czy w tej sytuacji spółka może uznać hipotetyczne odsetki za koszt uzyskania przychodów spółki? Jeżeli tak – jak je wykazać w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.?

■ RADA

Tak, spółka jest uprawniona do uwzględnienia w kosztach uzyskania przychodów hipotetycznych odsetek w kwocie 250 000 zł. W tym celu w zeznaniu CIT-8 za 2025 r. spółka powinna:

eprasa.pl d2a094e46e

- w części B.3 zaznaczyć kwadrat 1 w poz. 35 oraz wpisać kwotę 250 000 zł w poz. 36,
- uwzględnić w części D.2 koszt uzyskania przychodów w kwocie 250 000 zł.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 15cb ust. 1 updop spółki mają możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów hipotetycznych kosztów pozyskania kapitału zewnętrznego, w przypadku gdy źródłem finansowania spółki są dopłaty wnoszone przez wspólników bądź tzw. zyski zatrzymane wynikające z przekazania zysku spółki na kapitał rezerwowy lub zapasowy spółki. Są to tzw. koszty hipotetycznych odsetek.

W przedstawionej sytuacji w 2025 r. została podjęta uchwała o przekazaniu zysku spółki z o.o. na kapitał zapasowy. Kwota hipotetycznych odsetek obliczona zgodnie z art. 15cb ust. 1 pkt 2 updop dla 2025 r. wynosi 270 000 zł (4 000 000 zł × 6,75%). Przekracza zatem roczny limit kosztów hipotetycznych odsetek, który wynosi 250 000 zł (zob. art. 15cb ust. 3 updop). W tej sytuacji w 2025 r. spółka może rozpoznać koszt uzyskania przychodów w kwocie 250 000 zł.

Podatnicy zaliczający koszty hipotetycznych odsetek do kosztów uzyskania przychodów obowiązani są to zgłosić w ramach zeznania CIT-8. W zeznaniu CIT-8 za 2025 r. spółka powinna:

- w części B.3 zaznaczyć kwadrat 1 w poz. 35 oraz wpisać kwotę 250 000 zł w poz. 36,
- uwzględnić w części D.2 koszt uzyskania przychodów w kwocie 250 000 zł (najczęściej w polu 62 lub 63, zależy to od sytuacji konkretnego podatnika).

Jak wykazać w zeznaniu CIT-8 kwotę minimalnego podatku dochodowego?

PROBLEM

W 2025 r. spółka z o.o. uzyskała przychody podatkowe w łącznej kwocie 9 750 000 zł i poniosła koszty uzyskania przychodów w łącznej kwocie 10 523 000 zł. Spółka odnotowała zatem stratę podatkową w kwocie 773 000 zł i podlega minimalnemu podatkowi dochodowego. Jak wykazać kwotę tego podatku w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.?

RADA

Spółka jest obowiązana wykazać kwotę minimalnego podatku dochodowego w wysokości 14 625 zł w poz. 258 zeznania CIT-8 za 2025 r. Do zeznania tego spółka obowiązana jest załączyć informację CIT/M.

eprasa.pl d2a094e46e

UZASADNIENIE

Od 1 stycznia 2024 r. podatnicy mają obowiązek stosować przepisy art. 24ca updop określające tzw. minimalny podatek dochodowy. Jak przy tym stanowi art. 24ca ust. 11 updop, podatnicy obowiązani do zapłaty minimalnego podatku dochodowego mają obowiązek wykazać w zeznaniu rocznym:

- podstawę opodatkowania,
- pomniejszenia, o których mowa w art. 24ca ust. 10 updop, i
- kwotę minimalnego podatku dochodowego.

W celu wykonania tego obowiązku podatnicy wypełniają i załączają do zeznania CIT-8 informację CIT/M oraz wpisują kwotę minimalnego podatku dochodowego w poz. 258 zeznania CIT-8 za 2025 r.

Podstawę opodatkowania minimalnym podatkiem dochodowym stanowi suma kwot wymienionych przepisami art. 24ca ust. 3 updop. Na użytek niniejszej odpowiedzi założono, że w przedstawionej sytuacji podstawą opodatkowania minimalnym podatkiem dochodowym jest kwota odpowiadająca 1,5% wartości wskazanych przychodów (zgodnie z art. 24ca ust. 3 pkt 1 updop), a więc 146 250 zł (9 750 000 zł × 1,5%). Kwotę tę spółka powinna wykazać w poz. 9 załącznika CIT/M (w rozliczeniu za 2025 r. obowiązuje wersja 2), zaznaczając jednocześnie kwadrat 1 w poz. 7 i 8.

Jeżeli spółka nie uwzględnia pomniejszeń podstawy opodatkowania, o których mowa w art. 24ca ust. 10 updop, należny minimalny podatek dochodowy za 2025 r. wynosi 14 625 zł (146 250 zł × 10%). Kwotę tę spółka powinna wykazać w poz. 12 i 17 załącznika CIT/M, a następnie w poz. 258 zeznania CIT-8.

Jak wykazać w zeznaniu CIT-8 dochody osiągane przez polską spółkę przez zakład położony na terytorium Niemiec?

PROBLEM

Polska spółka osiąga dochody ze świadczenia usług budowlanych przez zakład położony na terytorium Niemiec. Jak wykazać te dochody w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.?

RADA

Polska spółka powinna wykazywać w zeznaniu CIT-8 za 2025 r. przychody osiągane na terytorium Niemiec oraz koszty uzyskania tych przychodów jako przychody ze źródeł przychodów położonych poza terytorium RP oraz koszty uzyskania tych przychodów. Towarzyszyć temu powinno wykazanie

eprasa.pl d2a094e46e

w zeznaniu CIT-8 za 2025 r. dochodu osiągniętego w Niemczech jako dochodu zwolnionego od podatku.

UZASADNIENIE

Jak stanowi art. 17 ust. 1 pkt 3 updop, wolne od podatku są dochody osiągane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podatników określonych w art. 3 ust. 1 updop (tj. podatników, którzy mają siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, tak stanowi.

Artykuł 7 ust. 1 polsko-niemieckiej umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania stanowi, że zyski przedsiębiorstwa Umawiającego się Państwa podlegają opodatkowaniu tylko w tym Państwie, chyba że przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w drugim Umawiającym się Państwie przez położony tam zakład. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonuje działalność w ten sposób, to zyski przedsiębiorstwa mogą być opodatkowane w drugim Państwie, jednak tylko w takiej mierze, w jakiej mogą być przypisane temu zakładowi.

Z kolei z art. 20 ust. 2 lit. a tej umowy wynika, że jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, osiąga dochód lub posiada majątek, który zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy może być opodatkowany w Republice Federalnej Niemiec, wówczas Rzeczpospolita Polska zwolni (z nieistotnym w omawianej sytuacji zastrzeżeniem art. 20 ust. 2 lit. b polsko-niemieckiej umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania) taki dochód lub majątek od opodatkowania. Rzeczpospolita Polska może przy obliczaniu kwoty podatku od pozostałego dochodu lub majątku tej osoby zastosować stawkę podatkową, która byłaby zastosowana, gdyby dochód lub majątek zwolniony od opodatkowania nie podlegał takiemu zwolnieniu. Jest to metoda unikania podwójnego opodatkowania nazywana metodą wyłączenia z progresją.

W zeznaniu CIT-8 wykazuje się między innymi przychody ze źródeł przychodów położonych poza terytorium RP oraz koszty uzyskania tych przychodów. Służą do tego poz. 56 i 57 oraz 66 i 67 zeznania CIT-8. W przedstawionym przypadku spółka powinna wypełnić poz. 57 i 67.

W pozycjach tych wykazuje się również przychody ze źródeł przychodów położonych poza terytorium RP oraz koszty uzyskania tych przychodów, które generują u podatników dochód zwolniony od podatku dochodowego na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 3 updop. Jednak dochód ten jest wyłączany z podstawy opodatkowania przez wykazanie go w poz. 11 i 12 oraz 76 i 77 informacji CIT-8/O (w rozliczeniu za 2025 r. obowiązuje wersja 20) stanowiącej załącznik do zeznania CIT-8, a następnie w poz. 96 i 97 zeznania CIT-8. W przedstawionym przypadku spółka powinna wypełnić poz. 12, 77, a następnie poz. 97.

eprasa.pl d2a094e46e

Jak wykazać w zeznaniu CIT-8 darowiznę podlegającą odliczeniu od dochodu?

PROBLEM

Spółka komandytowa przekazała w 2025 r. darowiznę na rzecz stowarzyszenia zwykłego, którego celem jest pomoc chorym dzieciom. Stowarzyszenie to nie jest wpisane do KRS. Jak wykazać odliczenie z tytułu dokonanej darowizny w zeznaniu CIT-8? Czy brak numeru KRS stanowi przeszkodę dla skorzystania przez spółkę z prawa do odliczenia darowizny?

RADA

Spółka może odliczyć dokonaną darowiznę. W tym celu spółka powinna wykazać kwotę darowizny w poz. 141 lub 142, następnie w poz. 149 lub 150, a w dalszej kolejności w poz. 156 lub 157 oraz w poz. 158 lub 159 informacji CIT-8/O. Następnie powinna ją uwzględnić w poz. 108 lub 109 zeznania CIT-8.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 updop podatnicy mają możliwość odliczania od podstawy opodatkowania darowizn przekazanych:

- na cele określone w art. 4 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; do takich celów należy m.in. działalność na rzecz dzieci i młodzieży oraz pomoc osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- organizacjom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy (w tym stowarzyszeniom), lub równoważnym organizacjom, określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego, obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele

– łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10% dochodu.

Z przepisów nie wynika przy tym, aby nieposiadanie przez obdarowywany podmiot numeru KRS był przeszkodą w odliczaniu darowizn na wskazanej podstawie. A zatem dokonana przez spółkę darowizna może zostać przez nią odliczona od podstawy opodatkowania na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 updop. W celu skorzystania z tego prawa spółka powinna wykazać jej kwotę w poz. 141 lub 142, następnie w poz. 149 lub 150, a w dalszej kolejności w poz. 156 lub 157 oraz w poz. 158 lub 159 informacji CIT-8/O. Następnie powinna ją uwzględnić w poz. 108 lub 109 zeznania CIT-8.

eprasa.pl d2a094e46e

W jakiej wysokości można odliczyć w ramach zeznania CIT-8 stratę poniesioną w poprzednich latach?

PROBLEM

Spółka w zeznaniu CIT-8 za 2023 r. wykazała stratę w wysokości 500 000 zł. W ramach zeznania CIT-8 za 2024 r. spółka rozliczyła część tej straty w wysokości 100 000 zł, tj. do wysokości osiągniętego w 2024 r. dochodu. W 2025 r. dochód spółki przekroczył pozostałą do rozliczenia kwotę straty. Czy w tej sytuacji spółka może w ramach zeznania CIT-8 za 2025 r. odliczyć całą pozostałą do rozliczenia kwotę straty czy tylko połowę poniesionej w 2023 r. straty, tj. 250 000 zł?

RADA

W przedstawionej sytuacji spółka z o.o. może w ramach zeznania CIT-8 za 2025 r. odliczyć całą pozostałą do odliczenia kwotę straty poniesionej w 2023 r., tj. 400 000 zł.

UZASADNIENIE

Jak stanowi art. 7 ust. 5 updop, o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

- obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo
- obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł, nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

Z przepisów art. 7 ust. 5 pkt 2 updop nie wynika przy tym, aby odliczenie straty w kwocie nieprzekraczającej 5 000 000 zł mogło być dokonywane tylko w pierwszym roku po powstaniu straty. W konsekwencji strata w tej kwocie może zostać odliczona w dowolnym z pięciu kolejnych lat (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 maja 2024 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.109.2024.2.KK). Z przepisów tych nie wynika również, aby odliczenie straty w kwocie nieprzekraczającej 5 000 000 zł dokonywane musiało być przed odliczeniem straty z uwzględnieniem limitu w wysokości 50% wysokości straty. W związku z tym, zdaniem autora, spółka może w ramach zeznania CIT-8 za 2025 r. odliczyć całą pozostałą do odliczenia kwotę straty poniesionej w 2023 r., tj. 400 000 zł. Należy jednak zastrzec, że kwestia ta nie jest całkowicie oczywista. Z tego

eprasa.pl d2a094e46e

powodu zalecamy, aby spółka wystąpiła z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w tej sprawie.

Jak wykazać w zeznaniu CIT-8 kwoty podatku u źródła pobieranego przez zagranicznego kontrahenta podatku?

PROBLEM

Spółka akcyjna uzyskuje przychody z należności licencyjnych od zagranicznych kontrahentów. Często kontrahenci ci wypłacają należne spółce kwoty pomniejszone o potrącany podatek u źródła (otrzymujemy z tego tytułu potwierdzenia). Jak wykazywać te potrącane kwoty w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.?

RADA

Potrącane przez kontrahentów kwoty podatku u źródła mogą być przez Państwa odliczane od podatku dochodowego płaconego w Polsce. Odliczenia te nie mogą przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na te uzyskane za granicą dochody. Kwoty tych odliczeń podlegają wykazaniu w poz. 175 i 187 informacji CIT-8/O stanowiącej załącznik do zeznania CIT-8, a następnie w poz. 147 zeznania CIT-8 za 2025 r.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 3 ust. 1 updop podatnicy mający siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania. Jest to tzw. nieograniczony obowiązek podatkowy.

Jak jednocześnie stanowi art. 20 ust. 1 updop, jeżeli podatnicy, o których mowa w art. 3 ust. 1 updop, osiągają również dochody (przychody) poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i dochody te podlegają w obcym państwie opodatkowaniu, a nie zachodzą okoliczności wymienione w art. 17 ust. 1 pkt 3 updop (w przedstawionej sytuacji okoliczności te nie zachodzą skoro pobierany jest przez kontrahentów podatek u źródła), w rozliczeniu za rok podatkowy dochody (przychody) te łączy się z dochodami (przychodami) osiąganymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym przypadku od podatku obliczonego od łącznej sumy dochodów odlicza się kwotę równą podatkowi zapłaconemu w obcym państwie. Kwota odliczenia nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany w obcym państwie.

eprasa.pl d2a094e46e

W związku z tym potrącane przez kontrahentów kwoty podatku u źródła mogą być przez Państwa odliczane od podatku dochodowego płaconego w Polsce. Odliczenia te nie mogą przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na te dochody. Kwoty tych odliczeń podlegają wykazaniu w poz. 175 i 187 stanowiącej załącznik do zeznania CIT-8 informacji CIT-8/O, a następnie w poz. 147 zeznania CIT-8 za 2025 r.

Czy otrzymaną od polskiej spółki dywidendę należy wykazywać w zeznaniu CIT-8?

PROBLEM

Spółka z o.o. otrzymała w 2025 r. dywidendę od innej polskiej spółki z o.o. Czy kwotę otrzymanej dywidendy spółka z o.o. powinna wykazać w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.?

RADA

Spółka nie powinna wykazywać otrzymanej dywidendy w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.

UZASADNIENIE

Dywidendy oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są, co do zasady, opodatkowane CIT w wysokości 19% uzyskanego przychodu (zob. art. 22 ust. 1 updop). Podatek ten jest pobierany przez spółki wypłacające dywidendy oraz inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych działające w charakterze płatników (zob. art. 26 ust. 1 updop). Dotyczy to między innymi dywidend otrzymywanych przez wspólników spółek z o.o. Takich dywidend nie wykazuje się w zeznaniu CIT-8. Jest to konsekwencją tego, że przy ustalaniu dochodu stanowiącego podstawę opodatkowania nie uwzględnia się przychodów wymienionych w art. 21 i 22 updop oraz kosztów uzyskania tych przychodów (zob. art. 7 ust. 3 pkt 2 i 3 updop). W konsekwencji w poz. 52 i 53 zeznania CIT-8 nie wykazuje się przychodów, o których mowa między innymi w art. 22 updop. Wprost wynika to również z opisu tych pozycji zeznania. Zatem spółka w poz. 52 nie powinna wykazać otrzymanej dywidendy.

Podsumowując, spółka nie powinna wykazywać otrzymanej dywidendy w zeznaniu CIT-8 za 2025 r.

Podsumowanie

1. Podatnicy, których rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, muszą złożyć zeznanie CIT-8 do 31 marca 2026 r.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Zeznanie CIT-8 trzeba złożyć za pomocą środków komunikacji elektronicznej, tj. w systemie e-Deklaracje. Zeznanie CIT-8 musi zostać podpisane podpisem kwalifikowanym.
3. Podatnicy obowiązani do zapłaty minimalnego podatku dochodowego są obowiązani kwotę tego podatku wykazać w zeznaniu CIT-8 za 2025 r. Konieczne jest wówczas załączenie do zeznania informacji CIT/M.
4. W zeznaniu CIT-8 za 2025 r. trzeba wykazywać również przychody osiągane przez zagraniczny zakład podatnika oraz koszty uzyskania tych przychodów. Jest tak również, jeżeli dochód osiągnięty za granicą jest w Polsce zwolniony od podatku dochodowego.
5. W zeznaniu CIT-8 za 2025 r. nie wykazuje się dywidend otrzymanych od polskich spółek.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 i ust. 7, art. 7 ust. 5, art. 15cb ust. 1 i ust. 3, art. 17 ust. 1 pkt 3 i 4a, art. 18 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 1, art. 21, art. 22, art. 24ca, art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 27a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- art. 3 ust. 2 i 3, art. 4 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1338)
- art. 5 ustawy z 23 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 326; ost.zm. Dz.U. z 2023 r. poz. 825)
- art. 7 ust. 1 i art. 20 ust. 2 lit. a umowy między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku, podpisanej w Berlinie dnia 14 maja 2003 r. (Dz.U. z 2005 r., Nr 12, poz. 90)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 maja 2024 r. (sygn. 0111-KDIB2--1.4010.109.2024.2.KK)

©℗

Tomasz Krywan

prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

eprasa.pl d2a094e46e

IV. VAT

1 Obowiązek wystawiania faktur w KSeF przez podmioty zagraniczne posiadające w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności oraz udostępnianie faktur podatnikom zagranicznym według objaśnień MF

O tym, czy podmiot zagraniczny musi wystawiać faktury w KSeF, decyduje to, czy posiada on w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności oraz czy uczestniczy ono w transakcji. Dla polskich podatników istotne jest natomiast, kiedy mają obowiązek udostępnienia faktur podmiotom zagranicznym poza KSeF, a kiedy nie muszą tego robić. Obie te kwestie wyjaśnił Minister Finansów w objaśnieniach z 28 stycznia 2026 r.

Przedstawiamy najważniejsze tezy wynikające z objaśnień MF. Ich pełna treść jest dostępna w elektronicznym dodatku do „Mk" nr 2/2026 – po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty).

Kiedy podmiot zagraniczny ma obowiązek wystawiać faktury w KSeF

Podatnicy, którzy nie posiadają siedziby na terytorium Polski, mają obowiązek wystawiania faktur w KSeF, jeżeli posiadają na terenie naszego kraju stałe miejsce prowadzenia działalności i uczestniczy ono w dostawie towarów lub świadczeniu usług, dla których wystawiane są faktury.

Nie wystawiają oni faktur w KSeF (nie mają takiego obowiązku), jeżeli:

- nie posiadają w Polsce siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej lub
- posiadają co prawda w naszym kraju stałe miejsce prowadzenia działalności, ale nie uczestniczy ono w dostawie towarów lub świadczeniu usług, dla których wystawiono fakturę.

To oznacza, że zagraniczni podatnicy, aby wiedzieć, czy obejmuje ich obowiązek wystawiania faktur w KSeF, powinni ustalić dwie kwestie:

eprasa.pl d2a094e46e

- czy posiadają w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności,
- czy stałe miejsce prowadzenia działalności uczestniczy w fakturowanej transakcji.

Tylko w przypadku gdy obie te przesłanki są spełnione, podmiot ten ma obowiązek wystawiania faktury w KSeF.

WAŻNE! Analiza, która potwierdzi, że podatnik zagraniczny posiada stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, które czynnie uczestniczy w dostawie towarów lub świadczeniu usługi, spowoduje, że podatnik zagraniczny będzie zobligowany do wystawienia faktury ustrukturyzowanej.

W pozostałych przypadkach podmiot zagraniczny nie ma obowiązku wystawiania faktur w KSeF, ale może to robić na zasadzie dobrowolności.

Gdy wystawianie faktur w KSeF jest fakultatywne, podatnik może zadecydować, każdorazowo w zakresie konkretnej transakcji, czy chce skorzystać z Krajowego Systemu e-Faktur i wystawić dobrowolnie fakturę za jego pośrednictwem, czy też nie.

WAŻNE! Podatnicy z siedzibą na terytorium Polski, nabywający towary lub usługi od podatników z siedzibą za granicą, dla celów stosowania KSeF nie są zobowiązani do dokonywania weryfikacji, czy zagraniczny podatnik posiada stałe miejsce prowadzenia działalności w Polsce.

Stałe miejsce prowadzenia działalności – jakie są przesłanki jego istnienia

Stałe miejsce prowadzenia działalności (dalej: SMPD) istnieje, jeżeli łącznie spełnione są następujące przesłanki:

- w miejscu tym znajduje się zaplecze personalne i techniczne usługodawcy,
- zaplecze to posiada strukturę, która umożliwia świadczenie usług,
- miejsce, w którym znajduje się to zaplecze, charakteryzuje się stałością wystarczającą do świadczenia usług.

Procedura ustalania SMPD nabywcy towaru lub usługi

Przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (art. 106gb ust. 4) nakładają na podatnika obowiązek udostępnienia faktury w sposób uzgodniony z nabywcą, m.in. jeżeli tym nabywcą jest podmiot:

- nieposiadający siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju lub
- nieposiadający siedziby działalności gospodarczej na terytorium kraju, który posiada stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju, przy czym

eprasa.pl d2a094e46e

to stałe miejsce prowadzenia działalności nie uczestniczy w nabyciu towaru lub usługi, dla którego wystawiono fakturę.

Dla określenia ewentualnego obowiązku udostępnienia faktury poza KSeF, w sposób uzgodniony z nabywcą, należy zatem dokonać oceny, czy podatnik zagraniczny posiada w Polsce SMPD, a jeżeli tak, to czy to SMPD uczestniczy w nabyciu towaru lub usługi.

Zgodnie z orzecznictwem TSUE podatnik nie powinien być obligowany do prowadzenia skomplikowanych analiz w celu ustalenia istnienia SMPD swojego kontrahenta (zob. wyrok TSUE ws. Welmory C-605/12, pkt 55). W tym zakresie należy wymagać obiektywnych i jednoznacznych kryteriów, na podstawie których podatnik może stwierdzić, czy nabywca towarów lub usług ma w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej (zob. opinia Rzecznika Generalnego ws. Welmory C-605/12, pkt 30).

Tabela. Przykładowe kryteria, które powinien zastosować podatnik w celu ustalenia istnienia SMPD nabywcy towaru lub usługi oraz ewentualnego uczestnictwa tego SMPD w nabyciu towarów lub usług

Przykładowe sytuacje związane z wystawianiem faktur zagranicznym podmiotom	Sposób postępowania krajowego podatnika wystawiającego fakturę zagranicznemu podmiotowi
Brak informacji pozwalających przeprowadzić analizę, czy nabywca (zagraniczny podatnik) posiada SMPD na terytorium Polski.	Podatnik może przyjąć, że taki nabywca nie posiada SMPD na terytorium Polski. W takim przypadku powinien udostępnić nabywcy z siedzibą poza Polską fakturę ustrukturyzowaną w sposób z nim uzgodniony, np. w formie papierowej.
Złożenie przez nabywcę (podatnika zagranicznego) podatnikowi oświadczenia w zakresie posiadania SMPD na terytorium Polski i ewentualnego uczestnictwa tego SMPD w nabyciu towaru lub usługi.	Podatnik powinien przyjąć stan zgodny ze złożonym oświadczeniem. Nie ma obowiązku udostępniania nabywcy faktury ustrukturyzowanej w uzgodniony z nim sposób.
Nabywca podaje dla celów transakcji NIP, pod którym jest zidentyfikowany w Polsce, i nie złoży podatnikowi oświadczenia o braku SMPD lub o braku uczestnictwa SMPD w nabyciu towarów lub usług.	Podatnik może założyć, że nabywca posiada w Polsce SMPD i to SMPD uczestniczy w nabyciu świadczonych usług lub towarów. W takim przypadku podatnik nie ma obowiązku udostępniania nabywcy z siedzibą poza Polską faktury ustrukturyzowanej w uzgodniony z nim sposób.

PRZYKŁAD

Przedstawiciel handlowy spółki z siedzibą w Niemczech nabył na stacji benzynowej w Polsce paliwo. Podatnik (stacja paliw), wystawiając fakturę ustrukturyzowaną, stwierdził, że nabywcą paliwa jest podmiot z siedzibą poza terytorium Polski. Z uwagi na barierę językową przedstawiciel handlowy nie potrafił poinformować podatnika, czy jego spółka posiada w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej i dla jakich celów będzie wykorzystywane paliwo. Jednocześnie poprosił o wystawienie faktury. W związku z brakiem informacji na temat nabywcy, podatnik może

eprasa.pl d2a094e46e

założyć, że nie posiada on w Polsce SMPD, w związku z czym zobowiązany jest udostępnić temu nabywcy fakturę w sposób z nim uzgodniony.

PRZYKŁAD

Spółka A z siedzibą na terytorium Francji jest zarejestrowanym w Polsce podatnikiem VAT i zajmuje się sprzedażą wysyłkową towarów do konsumentów w Polsce. Spółka ta posiada w Polce oddział, który zajmuje się wyłącznie działalnością marketingową i nie uczestniczy w dostawach towarów, które spółka A realizuje na terytorium Polski (tzw. bierne SMPD). Spółka A nabyła usługę transportu towarów z Gdańska do Warszawy, podając usługodawcy dla celów tej transakcji NIP, pod którym jest zidentyfikowana do celów VAT w Polsce. Nabywca nie złożył przy tym usługodawcy oświadczenia, że usługa transportowa nie jest przeznaczona dla celów stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i że SMPD nie uczestniczy w nabyciu tej usługi. W związku z tym usługodawca – firma transportowa – może uznać, że nie ma obowiązku udostępniania nabywcy (Spółce A) faktury ustrukturyzowanej poza KSeF, tj. w uzgodniony z nim sposób.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106ga ust. 4, art. 106gb ust. 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

ŹRÓDŁO:

- objaśnienia podatkowe MF z 28 stycznia 2026 r. dotyczące zasad ustalania stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju dla potrzeb wystawiania faktur przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

2 Czy dokumenty EDI lub wizualizacje PDF wystawiane i przesyłane kontrahentom mogą zostać uznane za puste faktury

PROBLEM

Spółka akcyjna (podatnik VAT czynny) od 1 lutego 2026 r. jest zobowiązana do wystawiania faktur przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF). Wypełniając ten obowiązek, spółka równolegle wykorzystuje fakturowanie ustrukturyzowane w KSeF oraz elektroniczną wymianę danych (EDI). Komunikacja EDI pełni funkcję pomocniczą, umożliwiającą sprawne i zautomatyzowane przesyłanie standardowych komunikatów handlowych wspierających procesy

eprasa.pl d2a094e46e

logistyczne i operacyjne, w tym przyjęcie towarów do magazynu, potwierdzanie dostaw oraz rozliczenia. W ramach komunikacji EDI spółka przesyła m.in. dokumenty zawierające dane faktur lub faktur korygujących, najczęściej w formacie XML (dokument EDI). Dokumenty te jednak nie w pełni odpowiadają fakturom ustrukturyzowanym wystawianym w KSeF i mogą nie obejmować wszystkich danych z faktury ustrukturyzowanej; w tym w niektórych przypadkach również wybranych danych obowiązkowych z faktury ustrukturyzowanej wystawionej w KSeF oraz kodu QR i numeru faktury wystawionej w KSeF. Dokumenty EDI obejmują natomiast dodatkowe informacje o charakterze techniczno-biznesowym, które nie występują w fakturach ustrukturyzowanych. Dane te wynikają ze specyfiki współpracy z kontrahentami i mogą dotyczyć m.in. procesów logistycznych, numerów zamówień, danych magazynowych czy innych elementów systemowych. Informacje te mają wyłącznie charakter pomocniczy i nie wpływają na treść ani wartości faktury w rozumieniu ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), jak również nie mają wpływu na zakres obowiązku podatkowego spółki.

W odniesieniu do wybranych kontrahentów spółka przesyła wizualizacje faktur wystawianych w KSeF w formacie PDF zawierające kod QR umożliwiający weryfikację dokumentu w KSeF (wizualizacja PDF). Wizualizacje te są udostępniane wyłącznie wybranym kontrahentom, którzy zgłoszą taką potrzebę. Wizualizacja PDF w pełni odzwierciedla treść faktury ustrukturyzowanej wystawionej w KSeF, obejmując wszystkie dane zawarte na fakturach wystawianych w KSeF.

W praktyce spółka stosuje cztery modele postępowania w zakresie przesyłania faktur do kontrahentów będących podatnikami VAT:

- faktura ustrukturyzowana jest wystawiana i przesyłana wyłącznie przez KSeF, a kontrahent samodzielnie pobiera ją z systemu,
- faktura ustrukturyzowana jest wystawiana przez KSeF, a dodatkowo kontrahentowi jest udostępniana wizualizacja faktury w formacie PDF zawierająca kod QR umożliwiający weryfikację dokumentu w KSeF,
- faktura ustrukturyzowana jest wystawiana przez KSeF, a dodatkowo kontrahent otrzymuje komunikat EDI, który, co do zasady, odzwierciedla dane faktury ustrukturyzowanej, lecz nie posiada kodu QR. W niektórych przypadkach komunikat EDI może jednak nie obejmować wszystkich elementów występujących w fakturze ustrukturyzowanej,
- faktura ustrukturyzowana jest wystawiana przez KSeF, a dodatkowo kontrahent otrzymuje wizualizację faktury w formacie PDF (z kodem QR) oraz komunikat EDI, który, co do zasady, odzwierciedla dane faktury ustrukturyzowanej, lecz nie posiada kodu QR. Podobnie jak w poprzednim

eprasa.pl d2a094e46e

modelu komunikat EDI może w niektórych przypadkach nie obejmować wszystkich elementów występujących w fakturze ustrukturyzowanej.

Czy dokumenty EDI przekazywane kontrahentom oraz wizualizacje faktur w formacie PDF można uznać za tzw. puste faktury, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy o VAT? Czy w opisanej sytuacji istnieje obawa, że po stronie spółki powstanie obowiązek zapłaty wykazanego w nich VAT?

RADA

Dokumenty EDI oraz wizualizacje PDF wystawiane i przesyłane przez spółkę kontrahentom nie powodują obowiązku zapłaty VAT z nich wynikającego.

UZASADNIENIE

W ocenie autora, ani w przypadku wizualizacji faktur w formie pliku PDF, ani w przypadku dokumentów EDI, nie dochodzi do wystawienia „pustej faktury" połączonego z obowiązkiem zapłaty wykazanego na niej VAT.

Wizualizacje faktur a faktura w KSeF

Wizualizacje faktur przesyłane kontrahentom i tożsame z fakturą ustrukturyzowaną wystawioną przez spółkę w KSeF stanowią udostępnienie poza KSeF faktury ustrukturyzowanej. Takie udostępnienie należy traktować jako kolejny egzemplarz tej samej faktury wystawionej przy użyciu KSeF. Udostępnienie takiej wizualizacji nie powoduje obowiązku zapłaty podatku wynikającego z takiej wizualizacji w trybie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. W konsekwencji należy przyjąć, że wystawiając faktury ustrukturyzowane w KseF i dodatkowo wysyłając kontrahentom wizualizację PDF, spółka nie jest zobowiązana do odprowadzenia VAT z przesłanej wizualizacji.

Dokumenty EDI a faktura w KSeF

W odniesieniu do dokumentów EDI trzeba mieć na uwadze, że nie stanowią one wizualizacji faktur wystawionych w KSeF. Z opisu stanu faktycznego wynika bowiem, że dokumenty EDI mogą obejmować dodatkowe informacje o charakterze techniczno-biznesowym, które nie występują w fakturach ustrukturyzowanych. Informacje te mają wyłącznie charakter pomocniczy i nie wpływają ani na treść, ani wartości faktury w rozumieniu w ustawy o VAT.

Takiego dokumentu nie można uznać za fakturę powodującą obowiązek zapłaty podatku w trybie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. Dokument EDI pełni jedynie funkcję komunikatu technicznego (funkcja pomocnicza służąca usprawnieniu obiegu informacji i organizacji procesów po stronie kontrahentów oraz spółki), odzwierciedlając dane już wystawionej faktury ustrukturyzowanej w ramach KSeF. Zatem dokument EDI, wystawiany i przesyłany kontrahentom, należy uznać za kolejny (elektroniczny) egzemplarz tej samej faktury. Dokumenty EDI nie spowodują więc obowiązku zapłaty podatku z nich wynikającego w trybie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT.

eprasa.pl d2a094e46e

Obowiązek zapłaty podatku z kilku faktur dokumentujących tę samą czynność

Faktura jest dokumentem (dowodem) potwierdzającym zaistnienie zdarzenia gospodarczego podlegającego opodatkowaniu VAT (głównie sprzedaży). Wystawienie faktury w znaczeniu literalnym odnosi się do fizycznego utworzenia (wytworzenia) dokumentu, który zawiera dane wynikające z art. 106e ust. 1 ustawy o VAT.

Wystawienie faktury związane jest z pewnymi konsekwencjami w sferze podatkowo-prawnej, ponieważ, jak wynika z art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, w przypadku gdy osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej lub osoba fizyczna wystawi fakturę, w której wykaże kwotę podatku, jest obowiązana do jego zapłaty.

Obowiązek zapłaty podatku na podstawie tego przepisu powstaje nie tylko w przypadku gdy faktura nie dokumentuje żadnej transakcji (jest „pusta"), ale może wystąpić również, jeżeli podatnik wystawi kilka faktur dokumentujących tę samą czynność.

Jeżeli zatem dokonana przez podatnika na rzecz kontrahenta czynność opodatkowana VAT zostanie udokumentowana dwoma różnymi fakturami, to, co do zasady, podatnik będzie obowiązany do zapłaty wykazanego podwójnie podatku (za tę samą czynność opodatkowaną).

Jak wskazano w pierwszej części odpowiedzi, wystawiane przez spółkę dokumenty EDI i wizualizacje PDF są egzemplarzami tej samej faktury wystawionej w ramach KSeF. Nie są to odrębne faktury dokumentujące tę samą sprzedaż. Dlatego nie ma do nich zastosowania przepis art. 108 ust. 1 ustawy o VAT nakładający „sankcyjny" VAT na podmioty wystawiające „puste faktury".

Stanowisko, zgodnie z którym dokumenty EDI oraz wizualizacje PDF wystawiane i przesyłane kontrahentom nie powodują obowiązku zapłaty VAT z nich wynikającego, potwierdza również fiskus (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 31 grudnia 2025 r., sygn. 0114-KDIP1-3.4012.843.2025.1.KP). Należy jednak mieć na uwadze, że praktyka orzecznicza w tym zakresie jest na początku drogi. Aby potwierdzić prezentowane stanowisko i uzyskać stosowną ochronę, warto wystąpić z wnioskiem o wydanie pisemnej interpretacji prawa podatkowego do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w tym zakresie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 108 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 31 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-3.4012.843.2025.1.KP).

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl d2a094e46e

3 Jak rozliczyć VAT z faktury wystawionej przedwcześnie

Zasadniczo faktury nie powinny być wystawiane wcześniej niż 60. dnia przed dokonaniem dostawy towaru (rzeczy ruchomej). Może się jednak zdarzyć, że z przyczyn losowych (np. opóźnienia w transporcie towarów) faktura zostanie wystawiona przez sprzedawcę towaru wcześniej niż 60. dnia od dnia dokonania dostawy towarów. Powstaje wówczas pytanie, kiedy nabywca może odliczyć VAT z faktury wystawionej przedwcześnie oraz kiedy dostawca powinien rozliczyć VAT od takiej dostawy?

Warunki odliczenia VAT. Prawo do odliczenia VAT powstaje w tym okresie, w którym do nabytych towarów (usług) powstał obowiązek podatkowy, z tym że nie wcześniej niż w okresie, w którym podatnik otrzymał fakturę. Innymi słowy, należy przyjąć, że podatnik ma prawo do odliczenia podatku naliczonego w przypadku zakupu towarów i usług w rozliczeniu za okres, w którym spełnione są trzy warunki:

- powstał obowiązek podatkowy w odniesieniu do nabywanych towarów i usług – art. 86 ust. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT),
- doszło do faktycznego nabycia tych towarów i usług (art. 86 ust. 10 ustawy o VAT),
- podatnik jest w posiadaniu faktury dokumentującej tę transakcję (art. 86 ust. 10b ustawy o VAT).

Wszystkie te warunki muszą być spełnione, a prawo do odliczenia można zrealizować dopiero po wypełnieniu ostatniego z nich, przy założeniu, że nie zachodzi żaden z przypadków wyłączających prawo do odliczenia VAT wskazanych w art. 88 ustawy o VAT.

Zapłata VAT z pustej faktury. Co do zasady faktury nie mogą być wystawione wcześniej niż 60. dnia przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi (zob. art. 106i ust. 7 pkt 1 ustawy o VAT).

Jeżeli za przedwcześnie wystawioną fakturą nie pójdzie faktyczna transakcja (dostawa towaru) oraz nie zostanie wystawiona korekta „do zera", to taka faktura staje się „pustą fakturą". Wystawca faktury jest zobowiązany wtedy do odprowadzenia wykazanego na niej VAT (zob. art. 108 ustawy o VAT), a wskazany na fakturze nabywca nie ma prawa do odliczenia wykazanego na niej podatku.

Inaczej jest, gdy faktura zostanie wprawdzie wystawiona przedwcześnie, ale ostatecznie do faktycznej dostawy dojdzie. Taka faktura nie jest uznawana za „pustą", a nabywca może odliczyć wykazany na niej VAT po otrzymaniu towaru, którego dostawa była udokumentowana „przedwczesną" fakturą.

VAT należny. Kluczowym elementem (dla dostawcy i nabywcy) jest fakt, aby z tytułu transakcji, powiązanej z przedwcześnie wystawioną fakturą, finalnie powstał obowiązek podatkowy.

eprasa.pl d2a094e46e

W sytuacji przedwczesnego wystawienia faktury obowiązek podatkowy przy dostawie towarów (rzeczy ruchomych) powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów, nie zaś z chwilą wystawienia faktury (przy założeniu, że nie doszło do wcześniejszej zapłaty, ponieważ wtedy obowiązek podatkowy powstanie z chwilą otrzymania zapłaty za towar).

Prawo do odliczenia VAT. Prawo do odliczenia powstanie najwcześniej za okres, w którym doszło do powstania obowiązku podatkowego. Samo otrzymanie faktury przedwcześnie wystawionej, w sytuacji gdy w odniesieniu do czynności dokumentowanej tą fakturą nie powstał jeszcze obowiązek podatkowy, nie tworzy prawa do odliczenia podatku naliczonego z niej wynikającego.

PRZYKŁAD

Firma Y (podatnik VAT czynny) wystawiła fakturę na dostawę towarów 2 lutego 2026 r. na rzecz firmy X (podatnik VAT czynny). Firma X otrzymała tę fakturę w lutym 2026 r. Dostawa miał być dokonana w marcu 2026 r. Doszło jednak do opóźnienia i faktycznie dostawa nastąpiła 24 kwietnia 2026 r. (tego dnia powstał obowiązek podatkowy z tytułu dostawy tych towarów). Firma X nie może dokonać odliczenia VAT z otrzymanej faktury w rozliczeniu za luty 2026 r. Może to zrobić dopiero w rozliczeniu za kwiecień 2026 r., kiedy to została dokonana dostawa nabytego przez nią towaru i powstał dla tej dostawy obowiązek podatkowy.

Podsumowując, w sytuacji gdy faktura dokumentująca dostawę towaru (rzeczy ruchomej) została wystawiona przedwcześnie, tj. wcześniej niż 60. dnia przed dokonaniem dostawy towaru (rzeczy ruchomej), ale ostatecznie dostawa towaru została faktycznie dokonana, nabywcy przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym spełnione zostały trzy warunki: powstał obowiązek podatkowy w odniesieniu do nabywanych towarów, doszło do faktycznego nabycia tych towarów oraz podatnik jest w posiadaniu faktury dokumentującej tę transakcję.

Opisane stanowisko potwierdza interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 lipca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-3.4012.472.2025.1.KP).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 86 ust. 1, ust. 10b, art. 108 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 lipca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-3.4012.472.2025.1.KP)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl d2a094e46e

4 Czy sprzedaż gruntu z budynkiem do rozbiórki może być zwolniona z VAT

PROBLEM

Zamierzam sprzedać nieruchomość gruntową, na której znajduje się budynek przeznaczony do rozbiórki, który wcześniej był wykorzystywany do prowadzonej działalności opodatkowanej (od 2005 r.). Nie były na niego ponoszone nakłady. W momencie planowanej sprzedaży dla wspomnianego budynku zostało już wydane pozwolenie na jego rozbiórkę. Jaką stawkę podatku od towarów i usług należy zastosować przy tej transakcji? Czy sprzedaż obejmuje nieruchomość zabudowaną, czy należy ją traktować jako sprzedaż gruntu niezabudowanego w rozumieniu przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), mając na uwadze fakt, że budynek nie będzie użytkowany i jego dalsze istnienie jest ograniczone decyzją o rozbiórce?

RADA

W opisanej sytuacji przedmiotem sprzedaży będzie dostawa budynku przeznaczonego do rozbiórki wraz z gruntem. Sprzedaż ta będzie korzystała – co do zasady – ze zwolnienia z VAT, bowiem doszło już do pierwszego zasiedlenia budynku będącego przedmiotem sprzedaży i od pierwszego zasiedlenia upłynął okres dłuższy niż 2 lata.

UZASADNIENIE

W myśl art. 29a ust. 8 ustawy o VAT w przypadku dostawy budynków lub budowli trwale z gruntem związanych albo części takich budynków lub budowli z podstawy opodatkowania VAT nie wyodrębnia się wartości gruntu. Oznacza to, że grunt będący przedmiotem sprzedaży podlega opodatkowaniu według takiej stawki VAT, jaką opodatkowane są budynki, budowle lub ich części posadowione na tym gruncie (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 28 marca 2025 r., sygn 0111-KDIB3-2.4012.59.2025.1.AR). Zatem przy sprzedaży budynków lub budowli, dokonywanej wraz z dostawą gruntu, na którym są one posadowione, grunt dzieli byt prawny budynków oraz budowli w zakresie opodatkowania podatkiem od towarów i usług. Oznacza to, że do dostawy gruntu stosuje się analogiczną stawkę podatku, jak przy dostawie budynków, budowli lub ich części trwale z gruntem związanych. Jeżeli dostawa budynków albo budowli lub ich części korzysta ze zwolnienia od podatku, ze zwolnienia takiego korzysta również dostawa gruntu, na którym obiekt jest posadowiony.

eprasa.pl d2a094e46e

Zwolnienie z VAT dla dostaw nieruchomości

Zwolnienia z VAT w stosunku do sprzedaży nieruchomości są regulowane przepisami art. 43 ust. 1 pkt 10 i 10a ustawy o VAT. Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT zwalnia się od podatku dostawę budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem gdy:

a) dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim,

b) między pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata.

Zatem dla ustalenia zasad opodatkowania dostawy budynków, budowli lub ich części na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT kluczowe jest ustalenie, kiedy nastąpiło pierwsze zasiedlenie i jaki upłynął okres od tego momentu. Stosownie do art. 2 pkt 14 ustawy o VAT przez pierwsze zasiedlenie rozumie się oddanie do użytkowania pierwszemu nabywcy lub użytkownikowi lub rozpoczęcie użytkowania na potrzeby własne budynków, budowli lub ich części, po ich:

a) wybudowaniu lub

b) ulepszeniu, jeżeli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły co najmniej 30% wartości początkowej.

W przypadku budynków niespełniających przesłanek do zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT ustawodawca umożliwia podatnikom skorzystanie ze zwolnienia wskazanego w pkt 10a tego przepisu. Zwalnia on od podatku dostawę budynków, budowli lub ich części nieobjętą zwolnieniem, o którym mowa w pkt 10, pod warunkiem że:

a) w stosunku do tych obiektów nie przysługiwało sprzedającemu prawo do odliczenia VAT,

b) dokonujący ich dostawy nie ponosił wydatków na ich ulepszenie, w stosunku do których miał prawo do odliczenia VAT, a jeżeli ponosił takie wydatki, to były one niższe niż 30% wartości początkowej tych obiektów.

Aby więc dostawa budynków, budowli lub ich części mogła korzystać ze zwolnienia z art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT, muszą być spełnione łącznie powyżej wskazane dwa warunki.

Sprzedaż budynku przeznaczonego do rozbiórki

W przypadku sprzedaży gruntu zabudowanego budynkiem przeznaczonym do rozbiórki kluczowe jest ustalenie, czy mamy do czynienia z dostawą samego gruntu, opodatkowaną stawką VAT w wysokości 23%, czy też z dostawą gruntu zabudowanego, której sprzedaż, co do zasady, podlegałaby zwolnieniu z VAT – na zasadach wcześniej opisanych.

Sam fakt, że w chwili sprzedaży nieruchomości wydano pozwolenie na rozbiórkę znajdującego się na niej budynku, nie stanowi podstawy do uznania transakcji za dostawę

eprasa.pl d2a094e46e

niezabudowanego gruntu. Skoro poza uzyskaniem pozwolenia na rozbiórkę nie podjęto żadnych działań związanych z jego usunięciem, należy uznać, że przedmiotem sprzedaży jest grunt zabudowany. O statusie sprzedawanej nieruchomości decydują bowiem okoliczności faktyczne, w szczególności brak fizycznego rozpoczęcia rozbiórki w momencie transakcji. Dopóki obiekt budowlany spełnia przesłanki uznania go za budynek, teren, na którym się znajduje, jest uważany za grunt zabudowany. Dopiero w wyniku faktycznie przeprowadzonych prac rozbiórkowych, po których obiekt przestaje spełniać kryteria budynku, grunt, na którym wcześniej się znajdował, może zostać uznany za niezabudowany.

Stanowisko takie potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacjach indywidualnych: z 20 marca 2020 r. (sygn. 0113-KDIPT1-3.4012.849.2019.3.OS) oraz z 14 stycznia 2020 r. (sygn. 0111-KDIB3-2.4012.750.2019.2.SR).

Sprzedaż budynku do rozbiórki po 2 latach od pierwszego zasiedlenia

W sytuacji opisanej w pytaniu sprzedaż gruntu zabudowanego budynkiem przeznaczonym do rozbiórki będzie korzystała ze zwolnienia z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT, gdyż od pierwszego zasiedlenia upłynęło ponad 2 lata. Dodajmy, że podatnik może zrezygnować z zastosowania tego zwolnienia i wybrać opodatkowanie VAT tej transakcji, pod warunkiem że:

1) obie strony są zarejestrowane jako podatnicy VAT czynni;
2) przed dokonaniem dostawy tych obiektów zostanie złożone:
   a) do właściwego dla nabywcy naczelnika urzędu skarbowego lub
   b) w akcie notarialnym, w związku z zawarciem którego następuje dostawa obiektów, zgodne oświadczenie, że wybierają opodatkowanie dostawy budynku, budowli lub ich części.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 14, art. 29a ust. 8, art. 43 ust. 1 pkt 10 i 10a, ust. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 28 marca 2025 r. (sygn 0111-KDIB3-2.4012.59.2025.1.AR), z 20 marca 2020 r. (sygn. 0113-KDIPT1-3.4012.849.2019.3.OS) i z 14 stycznia 2020 r. (sygn. 0111-KDIB3-2.4012.750.2019.2.SR)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

5 Czy trzeba opodatkować zaliczkę dotyczącą dostawy nieruchomości, w stosunku do której strony zamierzają zrezygnować ze zwolnienia

PROBLEM

Spółka zawarła umowę przedwstępną na sprzedaż nieruchomości w formie aktu notarialnego. Zarówno sprzedawca, jak i nabywca są czynnymi podatnikami VAT. Sprzedaż będzie podlegała zwolnieniu, ale strony umowy chcą zrezygnować ze zwolnienia i zastosować opodatkowanie 23%. Stan faktyczny umożliwia zastosowanie art. 43 ust. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). W umowie przedwstępnej w odrębnym paragrafie jest informacja, że dostawa będzie podlegała zwolnieniu na postawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT, ale przy umowie przyrzeczonej strony złożą oświadczenie o rezygnacji ze zwolnienia i wyborze opodatkowania. Po podpisaniu umowy wpłynęła zaliczka. Czy taki zapis w umowie jest wystarczający do wystawienia faktury zaliczkowej z zastosowaniem opodatkowania? Czy spółka powinna wystawić fakturę zaliczkową ze zwolnieniem tej transakcji, a po podpisaniu ostatecznego aktu notarialnego i zawartego w nim oświadczenia dokonać korekty faktury zaliczkowej z uwzględnieniem opodatkowania i wystawić fakturę rozliczeniową?

RADA

Otrzymaną zaliczkę spółka powinna udokumentować fakturą z zastosowaniem zwolnienia z VAT (z tzw. stawką ZW). Natomiast po złożeniu oświadczenia o rezygnacji w ramach zawieranej umowy przyrzeczonej spółka powinna dokonać korekty tej faktury zaliczkowej (w zakresie stawki i kwoty VAT) oraz wystawić fakturę końcową z uwzględnieniem treści skorygowanej faktury zaliczkowej.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT zwalnia się z VAT dostawę budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem gdy dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim, albo między pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż 2 lata. Przy czym przez pierwsze zasied-

eprasa.pl d2a094e46e

lenie rozumie się oddanie do użytkowania pierwszemu nabywcy lub użytkownikowi lub rozpoczęcie użytkowania na potrzeby własne budynków, budowli lub ich części, po ich wybudowaniu albo po ich ulepszeniu, jeżeli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły co najmniej 30% wartości początkowej (zob. art. 2 pkt 14 ustawy o VAT).

Rezygnacja ze zwolnienia – warunki

Z art. 43 ust. 10 ustawy o VAT wynika możliwość rezygnacji ze wskazanego zwolnienia. Możliwość taka istnieje, jeżeli dokonujący dostawy i nabywca budynku, budowli lub ich części:

- są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni oraz
- złożyli zgodne oświadczenie, że wybierają opodatkowanie dostawy budynku, budowli lub ich części.

Oświadczenie o wyborze opodatkowania musi zawierać:

- imiona i nazwiska lub nazwę, adresy oraz numery identyfikacji podatkowej dokonującego dostawy oraz nabywcy,
- planowaną datę zawarcia umowy dostawy budynku, budowli lub ich części oraz adres budynku, budowli lub ich części – zob. art. 43 ust. 11 ustawy o VAT; wskazanie planowanej daty zawarcia umowy nie dotyczy oświadczenia składanego w ramach aktu notarialnego.

Wskazane oświadczenie może zostać złożone na dwa sposoby, tj.:

- przed dniem dokonania dostawy tych obiektów właściwemu dla ich nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego lub
- w akcie notarialnym, do zawarcia którego dochodzi w związku z dostawą tych obiektów.

Zaliczka a dostawa – zwolnienie czy opodatkowanie

Z punktu widzenia VAT otrzymywane przez podatników płatności (np. zaliczki) nie tworzą nowego przedmiotu opodatkowania (dokonania płatności), lecz przyspieszają jedynie powstanie obowiązku podatkowego związanego z mającą nastąpić czynnością podlegającą opodatkowaniu (dostawą towarów lub świadczeniem usługi).

Jednocześnie według wskazanych na wstępie przepisów stosowanie zwolnienia, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT, jest zasadą, zaś rezygnacja ze zwolnienia – wyjątkiem od zasady. W konsekwencji, jeżeli spełnione są warunki tego zwolnienia, to do momentu rezygnacji z tego zwolnienia otrzymywane przez podatników płatności (np. zaliczki) dotyczą dostaw zwolnionych z VAT. Potwierdzają to w udzielanych wyjaśnieniach organy podatkowe, czego przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora

eprasa.pl d2a094e46e

Krajowej Informacji Skarbowej z 9 marca 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-3.4012.7.2023.1.IG). W interpretacji tej czytamy:

MF *(...) skoro w momencie otrzymania Zadatku Strony transakcji nie podjęły decyzji o rezygnacji ze zwolnienia wynikającego z art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy należy uznać, że dopiero w momencie podjęcia przez Strony transakcji ostatecznej decyzji i złożenia oświadczenia dotyczącego wyboru opodatkowania dostawy, powstanie obowiązek uwzględnienia podatku należnego od kwoty Zadatku w deklaracji za bieżący okres rozliczeniowy, w którym zaistniało zdarzenie powodujące zmianę opodatkowania.*

Opisana zasada ma zastosowanie również, jeżeli strony mają zamiar złożyć takie oświadczenie, w tym jeżeli zamiar taki został przez strony wyrażony w umowie przedwstępnej – jak w przypadku opisanym w pytaniu. Nie ma bowiem podstaw do uznawania za skuteczne oświadczeń składanych w inny sposób niż wskazany w art. 43 ust. 10 ustawy o VAT. Z tego powodu należy przyjąć, że w sytuacji opisanej w pytaniu otrzymana przez spółkę zaliczka dotyczy dostawy zwolnionej z VAT, a więc nie zawiera kwoty VAT.

Rezygnacja ze zwolnienia po otrzymaniu zaliczki

Dopuszcza się rezygnację ze zwolnienia, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT, po otrzymaniu zaliczki. Potwierdzają to w udzielanych wyjaśnieniach organy podatkowe, czego przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 8 lutego 2019 r. (sygn. 0115-KDIT13.4012.863.2018.2.EB), w której czytamy:

MF *(...) jeżeli strony zrezygnują ze zwolnienia od podatku opisanej transakcji, będą miały obowiązek złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu dla nabywcy ww. oświadczenie. Jednocześnie należy uznać, że termin na jego złożenie zgodnie z art. 43 ust. 10 pkt 2 ustawy zostanie zachowany do dnia poprzedzającego dzień dokonania transakcji. Fakt zawarcia uprzednio przedwstępnej umowy sprzedaży oraz otrzymanie zadatku i zaliczek na poczet przyszłej dostawy nie będą miały wpływu na możliwość skorzystania z opcji opodatkowania tej transakcji, gdyż nie nastąpi wówczas dostawa towaru w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy.*

Jeżeli w takim przypadku otrzymane płatności zostały udokumentowane fakturami zaliczkowymi ze zwolnieniem z VAT, konieczne jest skorygowanie tych faktur na stawkę 8% lub 23% (zależnie od przedmiotu dostawy). Jak wynika z pytania – w przypadku spółki chodzi o stawkę 23%. Prawidłowość takiego postępowania potwierdził Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie w interpretacji indywidualnej z 8 października 2015 r. (sygn. IPPP3/4512-573/15-2/KP), w której czytamy:

MF *(...) w przedmiotowej sprawie w momencie podpisania umowy przedwstępnej oraz otrzymania zaliczki prawidłowo rozpoznano obowiązek podatkowy i wystawiono fakturę VAT dokumentującą otrzymaną zaliczkę na dostawę Nieruchomości ze stawką zwolnioną z opodatkowania podatkiem VAT. Jednocześnie w sytuacji gdy Strony wybiorą opcję opodatkowania przedmiotowej dostawy Nieruchomości na podstawie art. 43 ust. 10 usta-*

eprasa.pl d2a094e46e

wy w zw. z art. 43 ust. 11 ustawy zasadne będzie skorygowanie faktury dokumentującej przedmiotową zaliczkę i opodatkowanie tej zaliczki stawką 23%, tj. stawką właściwą dla czynności, na poczet której została uiszczona.

Podsumowując, należy przyjąć, że w sytuacji opisanej w pytaniu otrzymaną zaliczkę spółka powinna udokumentować fakturą z zastosowaniem zwolnienia z VAT (z tzw. stawką ZW). Natomiast po złożeniu oświadczenia o rezygnacji w ramach zawieranej umowy przyrzeczonej spółka powinna dokonać korekty tej faktury zaliczkowej (w zakresie stawki i kwoty podatku VAT) oraz wystawić fakturę końcową z uwzględnieniem treści skorygowanej faktury zaliczkowej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 14, art. 43 ust. 1 pkt 10 oraz art. 43 ust. 10 i 11 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1811)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 8 października 2015 r. (sygn. IPPP3/4512-573/15-2/KP)
- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 8 lutego 2019 r. (sygn. 0115-KDIT13.4012.863.2018.2.EB) oraz z 9 marca 2023 r. (sygn. 0114-KDIP4-3.4012.7.2023.1.IG)

©℗

Tomasz Krywan
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor komentarza VAT 2026 wydanego nakładem INFOR PL S.A.

6 Czy sprzedaż nieruchomości z wykorzystaniem pełnomocnika powoduje, że sprzedawca staje się podatnikiem VAT – wyrok NSA

Udzielenie pełnomocnictwa nabywcy do uzyskania decyzji administracyjnych nie czyni ze sprzedawcy nieruchomości podatnika VAT – wyrok NSA z 23 kwietnia 2025 r., sygn. akt I FSK 2150/21.

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła rolnika, który od ponad 45 lat posiadał nieruchomość rolną zakupioną w celu powiększenia gospodarstwa. Z uwagi na zmiany w infrastrukturze miejscowości (rozwój zabudowy jednorodzinnej) właściciel zdecydował o podziale działki na trzy mniejsze części i sprzedaży jednej z nich. W umowie przedwstępnej zawartej z kupującym (przedsiębiorcą) sprzedawca zobowiązał się do udzielenia nabywcy pełnomoc-

eprasa.pl d2a094e46e

nictw niezbędnych do uzyskania warunków zabudowy oraz pozwolenia na budowę. Właściciel podkreślił, że osobiście nie podejmował żadnych działań marketingowych, nie uzbrajał terenu w media ani nie wytyczał dróg wewnętrznych. Wystąpił o interpretację, chcąc potwierdzić, że sprzedaż ta stanowi zarząd majątkiem prywatnym i nie podlega opodatkowaniu VAT.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał stanowisko skarżącego za nieprawidłowe. Wskazał, że czynności podejmowane przez przyszłego nabywcę działki wymagają współpracy skarżącego (udzielenie pełnomocnictw, zgody na decyzje), a skutki prawne tych działań odnoszą się do niego.

W ocenie organu sprzedaż działki, wraz z przygotowaniem jej przez nabywcę, i udzielenie niezbędnych pełnomocnictw, tworzyły pewnego rodzaju wspólne przedsięwzięcie, w którym skarżący występował jako podatnik prowadzący działalność gospodarczą w rozumieniu art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). W konsekwencji, zdaniem organu, czynność ta podlegała opodatkowaniu VAT jako odpłatna dostawa towarów.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie uchylił interpretację organu podatkowego. Uznał, że elementem decydującym o prowadzeniu działalności gospodarczej nie jest sam podział działki ani zawarcie umowy przedwstępnej ze wskazaniem warunków.

WSA podkreślił, że skarżący nie podejmował aktywności typowej dla profesjonalnych podmiotów zajmujących się handlem nieruchomościami – nie uzbrajał terenu, nie przygotowywał dróg ani nie prowadził działań marketingowych. Czynności nabywcy, podejmowane w ramach umowy przedwstępnej, nie mogą być utożsamiane z działalnością gospodarczą skarżącego. Sąd wskazał, że sprzedaż działki była elementem zwykłego zarządu majątkiem prywatnym, a nie zorganizowaną, zawodową działalnością gospodarczą.Uznał również, że aktywność właściciela nie wykraczała poza ramy racjonalnego zarządu majątkiem prywatnym, a wywód organu o „wspólnym przedsięwzięciu" był nieuzasadniony w świetle orzecznictwa TSUE.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną organu, w pełni akceptując wyrok sądu pierwszej instancji. Wyjaśnił, że dla uznania sprzedaży za działalność gospodarczą konieczne jest podejmowanie aktywnych działań angażujących środki podobne do tych, jakie wykorzystują profesjonalni handlowcy (np. uzbrojenie terenu, marketing). Sąd wskazał, że udzielenie pełnomocnictw nabywcy jest standardowym elementem transakcji rynkowych i służy jedynie zagwarantowaniu zawarcia umowy przyrzeczonej.

eprasa.pl d2a094e46e

Według NSA fakt, że czynności te wywołują skutki w sferze prawnej właściciela, nie oznacza automatycznie, że staje się on podatnikiem VAT. Sprzedaż gruntu użytkowanego przez dziesięciolecia na cele rolnicze pozostaje w tym przypadku sferą prywatną, a nie zawodową.

Sąd zwrócił uwagę, że powoływane przez organ interpretacje TSUE dotyczące działalności gospodarczej odnosiły się do aktywności wykraczającej poza zarządzanie majątkiem prywatnym, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Od redakcji

Wyrok jednoznacznie potwierdza linię orzeczniczą dotyczącą odrębności zarządzania majątkiem prywatnym od działalności gospodarczej w VAT. W praktyce oznacza to, że sprzedaż nieruchomości przez osobę fizyczną, która nie podejmuje aktywności typowej dla zawodowego obrotu nieruchomościami, nie czyni tej osoby podatnikiem VAT, nawet jeśli transakcja obejmuje umowy przedwstępne czy pełnomocnictwa do przygotowania sprzedaży.

Orzeczenie jest istotne dla podatników indywidualnych, którzy planują sprzedaż działek lub nieruchomości w ramach zarządu majątkiem prywatnym, i wyraźnie oddziela codzienne zarządzanie majątkiem od profesjonalnej działalności handlowej podlegającej VAT.

Dla podatników płynie stąd kluczowy wniosek: dopóki sprzedawca sam nie inwestuje w infrastrukturę gruntu i nie prowadzi zmasowanej reklamy, może bezpiecznie korzystać z profesjonalnej pomocy nabywcy przy przygotowaniu działki do sprzedaży. Kluczowym czynnikiem pozostaje brak „profesjonalnego zaangażowania" po stronie zbywcy, co pozwala zachować neutralność podatkową transakcji.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

V. RACHUNKOWOŚĆ

1 Podpisywanie sprawozdań finansowych – najczęstsze wątpliwości

Podpisywanie sprawozdań finansowych – choć z pozoru jest jedynie formalnym finałem prac księgowych – w praktyce wciąż rodzi wiele wątpliwości i problemów. Kto dokładnie powinien podpisać dokument, w jakiej kolejności, co zrobić w przypadku odmowy podpisu. W artykule przyglądamy się najczęściej spotykanym trudnościom związanym z podpisywaniem sprawozdań finansowych oraz pokazujemy, jak według obowiązujących przepisów rozwiązać kilka z nich w sposób bezpieczny i zgodny z ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej jako uor lub ustawa o rachunkowości).

Jak zachować wymaganą prawem chronologię przy stosowaniu uproszczeń w podpisywaniu sprawozdania finansowego

PROBLEM

Nasz zarząd jest pięcioosobowy i w celu usprawnienia formalności chcemy skorzystać z uproszczenia, by dokument podpisał tylko jeden wyznaczony wiceprezes. Czy jako osoba sporządzająca sprawozdanie mogę poczekać, aż członkowie zarządu prześlą mi swoje oświadczenia, i podpisać dokument na samym końcu? Czy kolejność składania podpisów elektronicznych ma realne znaczenie prawne?

RADA

Kolejność składania podpisów ma kluczowe znaczenie i jest ściśle określona przez przepisy. Jako osoba prowadząca księgi rachunkowe musi Pani podpisać sprawozdanie finansowe jako pierwsza, jeszcze przed zebraniem oświadczeń od członków zarządu i przed finalnym podpisem wiceprezesa.

UZASADNIENIE

Korzystanie z uproszczeń przewidzianych w art. 52 ust. 2b uor a dotyczących stosowania oświadczeń zamiast podpisów pod sprawozdaniem narzuca jednostce sztywny, modelowy schemat postępowania, od którego nie ma odstępstw. W przypadku sprawozdania finansowego proces ten musi przebiegać w następujących etapach:

eprasa.pl d2a094e46e

- **inicjacja procesu przez księgowego** – jako pierwsza pod sprawozdaniem finansowym swój podpis składa osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych. Jest to moment formalnego potwierdzenia sporządzenia dokumentu,
- **złożenie oświadczeń przez zarząd** – członkowie organu wieloosobowego, którzy nie będą bezpośrednio podpisywać sprawozdania, muszą złożyć oświadczenia, że dokument spełnia wymagania uor. Ważne, aby te oświadczenia (lub ewentualne odmowy ich złożenia wraz z uzasadnieniem) zostały przygotowane i podpisane elektronicznie po dacie podpisania sprawozdania przez księgową, ale przed datą podpisu reprezentanta zarządu,
- **finalizacja przez członka zarządu** – po skompletowaniu wszystkich wymienionych wcześniej elementów sprawozdanie podpisuje co najmniej jedna osoba wchodząca w skład zarządu (w opisanym w pytaniu przypadku będzie to wyznaczony wiceprezes).

Ministerstwo Finansów wyraźnie wskazuje, że elektroniczny podpis członka zarządu jest zintegrowanym elementem sprawozdania, który stanowi ostateczne potwierdzenie, że wszystkie wymagane oświadczenia zostały już wcześniej sporządzone i są dołączone do dokumentu. Nie jest zatem dopuszczalne, aby data na oświadczeniu składanym przez członka zarządu była późniejsza niż data końcowego podpisu pod sprawozdaniem finansowym.

PRZYKŁAD

Jeśli sprawozdanie za 2025 r. zostało podpisane 10 marca 2026 r. przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, to oświadczenia pozostałych członków zarządu powinny nosić daty między 10 a 31 marca 2026 r., a ostateczny podpis co najmniej jednej osoby wchodzącej w skład zarządu może zostać złożony pod koniec tego okresu, dopiero po upewnieniu się, że dysponuje on kompletem oświadczeń od współpracowników. Każde odstępstwo od tej chronologii może zostać uznane za niezgodne z art. 52 uor.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52 ust. 2b ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Jaka powinna być kolejność składania różnych technicznie rodzajów podpisów pod sprawozdaniem finansowym

PROBLEM

Korzystamy z różnych rodzajów podpisów elektronicznych, które nie zawsze są ze sobą kompatybilne. W praktyce rodzi to problemy z odczytem

eprasa.pl d2a094e46e

dokumentów przez systemy zewnętrzne oraz chaos organizacyjny po naszej stronie. Dlatego szukamy sposobu na uproszczenie i ujednolicenie procesu podpisywania dokumentów, tak aby był on zrozumiały dla wszystkich i minimalizował ryzyko pomyłek.

RADA

Najlepiej zdecydować się na jeden wspólny rodzaj podpisu, np. wyłącznie kwalifikowany wewnętrzny, dla wszystkich osób, co wyeliminuje znaczenie kolejności i zminimalizuje ryzyko wystąpienia błędów technicznych. Jeśli jednak używanych jest kilka rodzajów podpisów, kluczowe staje się zachowanie właściwej kolejności ich składania. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Najlepszym rozwiązaniem, jaki spółka powinna rozważyć, to ujednolicenie procesu podpisywania przez wybór jednego rodzaju podpisu elektronicznego dla wszystkich osób. Znacząco zmniejsza to (lub wręcz likwiduje) ryzyko powstania błędów. Jeśli jednak tak nie jest, ważna jest wiedza o tym, że różne rodzaje podpisów (kwalifikowany, osobisty) mogą być składane w trzech trybach, które determinują, co się dzieje z plikiem sprawozdania finansowego. I tak:

- **podpis wewnętrzny (otoczony)** – jest najbardziej „bezpieczną" formą dla procesu wieloosobowego podpisania. Informacje o podpisie są umieszczane bezpośrednio wewnątrz pliku bez zmiany jego rozszerzenia. Dzięki temu plik pozostaje czytelny dla kolejnych osób korzystających z różnych metod podpisu,
- **podpis otaczający** – powoduje powstanie nowego pliku (zazwyczaj z rozszerzeniem .xades), który zawiera w swoim wnętrzu oryginalny dokument, ale „obudowany" jest danymi kryptograficznymi. Zmienia to strukturę pliku, co sprawia, że osoby podpisujące po nas muszą pracować już na tym nowym formacie,
- **podpis zewnętrzny** – powoduje powstanie osobnego pliku z podpisem, podczas gdy oryginalny plik sprawozdania pozostaje niezmieniony. Taki plik podpisu musi być zawsze przesyłany i przechowywany łącznie z plikiem źródłowym.

Mając na uwadze opisany wpływ różnych rodzajów podpisów na sprawozdanie finansowe, istotna jest konkretna kolejność, której należy przestrzegać, gdy podpisujący korzystają z tak różnych narzędzi. Tym samym:

- najpierw powinny być zbierane podpisy „nieinwazyjne", tj. w pierwszej kolejności należy zebrać podpisy, które nie zmieniają rozszerzenia pliku, czyli: podpis zaufany, podpis osobisty wewnętrzny oraz podpis kwalifikowany wewnętrzny,
- na końcu podpisy „zmieniające strukturę", tj. dopiero po złożeniu wszystkich podpisów wewnętrznych można dodać podpisy kwalifikowane i osobiste w trybie otaczającym lub zewnętrznym.

eprasa.pl d2a094e46e

Złamanie tej kolejności może spowodować, że systemy weryfikujące (np. KRS) nie będą mogły poprawnie odczytać podpisów złożonych wcześniej.

Czy osoba prowadząca księgi rachunkowe może odmówić podpisania sprawozdania finansowego

PROBLEM

Zgodnie z art. 52 uor członkowie zarządu mają prawo odmówić podpisania sprawozdania finansowego, w sytuacji gdy zawiera ono nieprawidłowości lub jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami. Nie jest jednak jednoznacznie określone, czy takie uprawnienie przysługuje również osobom prowadzącym księgi rachunkowe. Czy osoba, której powierzono odpowiedzialność za rachunkowość jednostki, może w sposób legalny i skuteczny powstrzymać się od sygnowania dokumentu swoim nazwiskiem, szczególnie w sytuacjach spornych lub w przypadku braku możliwości pełnej weryfikacji danych finansowych.

RADA

Osoba prowadząca księgi rachunkowe ma prawo odmówić podpisania sprawozdania finansowego, jeśli uzna, że dokument ten nie spełnia wymogów ustawowych lub nie odzwierciedla rzetelnie sytuacji firmy. Aby taka odmowa była prawnie skuteczna, musi jej towarzyszyć pisemne uzasadnienie, które staje się integralną częścią sprawozdania finansowego.

UZASADNIENIE

W praktyce księgowy może stanąć przed dylematem dotyczącym rzetelności prezentowanych danych. Złożenie podpisu pod sprawozdaniem finansowym nie jest bowiem jedynie czynnością techniczną, lecz stanowi wiążące oświadczenie, że dokument ten spełnia wymogi ustawowe i rzetelnie odzwierciedla sytuację jednostki (por. art. 52 ust. 2a uor). Ustawa o rachunkowości dopuszcza sytuację, w której osoba odpowiedzialna za księgi odmawia złożenia takiego oświadczenia (por. art. 52 ust. 2 uor). Jest to istotne narzędzie ochrony, pozwalające uniknąć odpowiedzialności za nieprawidłowości, na które księgowy nie miał wpływu lub z którymi się merytorycznie nie zgadza. Należy jednak podkreślić, że odmowa powinna stanowić sytuację bardzo wyjątkową, gdyż co do zasady adresowana jest do kierownika jednostki (a nie księgowego prowadzącego księgi danej firmy). Ustawa o rachunkowości nie precyzuje, jakie mogą być powody odmowy podpisu. Jeśli jednak powód taki istnieje, to „wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego". W praktyce księgowy może zdecydować się na taki krok gdy:

eprasa.pl d2a094e46e

- doszło do zmiany księgowego tuż przed sporządzeniem sprawozdania, co uniemożliwia rzetelną weryfikację zapisów poprzednika (np. nie ma pełnej wiedzy o procesach i ryzyku błędów, dlatego nie chce brać odpowiedzialności, składając podpis, a zauważył duże rozbieżności między księgami a rzeczywistymi zapisami, które nie dają się wyjaśnić przed terminem sporządzenia sprawozdania),
- wystąpiły spory merytoryczne z zarządem dotyczące np. polityki rachunkowości lub forsowania przez kierownictwo metod księgowania, które księgowy uznaje za niezgodne z przepisami (np. prowadzące do „upiększania" wyniku),
- są braki lub niekompletność dokumentacji źródłowej (np. faktur, umów, wyciągów bankowych, potwierdzeń sald) przy jednoczesnym braku współpracy ze strony zarządu w dostarczeniu niezbędnych informacji lub decyzji, które uniemożliwiają potwierdzenie poprawności ujętych zdarzeń gospodarczych i rzetelności sprawozdania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52 ust. 2, art. 52 ust. 2a ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Jak księgowy w odmowie podpisu ma wskazać wymaganą ustawą „datę i godzinę podpisania przez osobę prowadzącą księgi rachunkowe"

PROBLEM

Zgodnie z ustawą o rachunkowości w treści odmowy podpisu należy wskazać „sprawozdanie finansowe, którego te dokumenty dotyczą, w szczególności przez podanie daty i godziny podpisania sprawozdania finansowego przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.". Jak w takim razie księgowy powinien sporządzić odmowę, aby spełniała wymóg ustawowy wskazania daty i godziny podpisania przez osobę prowadzącą księgi, gdy jest to jedna i ta sama osoba?

RADA

Użyty w ustawie o rachunkowości zwrot „w szczególności" wskazuje, że dopuszczalne są także inne cechy sprawozdania pozwalające na trwałe i jednoznaczne powiązanie odmowy podpisania sprawozdania finansowego przez księgowego z dokumentem, jakim jest sprawozdanie finansowe.

UZASADNIENIE

W art. 52 ust. 2c uor wskazano, że:

§ *W treści odmowy podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenia lub odmowy złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, wskazuje się sprawozdanie finansowe,*

eprasa.pl d2a094e46e

którego te dokumenty dotyczą, w szczególności przez podanie daty i godziny podpisania sprawozdania finansowego przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Ustawa o rachunkowości, poprzez użycie zwrotu „w szczególności", nie zamyka sposobu identyfikacji sprawozdania wyłącznie do daty i godziny podpisu przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych. Wskazuje go jako przykład, gdyż odmowa podpisu sprawozdania dotyczy zazwyczaj kierownika jednostki a nie księgowego prowadzącego księgi rachunkowe. W przypadku gdy na odmowę podpisania sprawozdania decyduje się księgowy, nie może znaleźć się tam zatem wzmianka o „dacie i godzinie godziny podpisu sprawozdania przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych". Zamierzeniem ustawodawcy zawsze było, by odmowa podpisania sprawozdania przez księgowego była jednoznacznie powiązana z określonym sprawozdaniem finansowym (w celu doprecyzowania, czego odmowa podpisu dotyczy). Innymi słowy, chodzi o to, by trwale połączyć te dwa dokumenty przez niebudzące wątpliwości i trwałe kryteria. Przykładowo, może być to np. numer lub sygnatura sprawozdania finansowego (jeśli spółka nadaje dokumentom unikalne numery), numer wersji pliku lub cechy charakterystyczne sprawozdania, jak np. suma bilansowa.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52 ust. 2c ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Czy zmienia się odpowiedzialność członków zarządu w zależności od sposobu potwierdzenia sprawozdania finansowego

PROBLEM

Czy wszyscy członkowie zarządu, którzy podpiszą sprawozdanie finansowe, odpowiadają tak samo jak ci, którzy zamiast podpisu złożą jedynie oświadczenie o zgodności sprawozdania z ustawą o rachunkowości. Czy różnica w sposobie potwierdzenia sprawozdania może wpływać na zakres odpowiedzialności za sprawozdanie?

RADA

Niezależnie od tego, czy członkowie zarządu podpisują sprawozdanie czy składają oświadczenia o jego zgodności z ustawą o rachunkowości, ich odpowiedzialność za prawidłowość dokumentu jest taka sama.

UZASADNIENIE

Odpowiedzialność członków zarządu w zarządzie wieloosobowym, zarówno tych podpisujących sprawozdanie, jak i tych składających oświadczenia o jego zgodności z usta-

eprasa.pl d2a094e46e

wą o rachunkowości, jest równorzędna. Zgodnie z art. 52 ust. 2a i 2b uor podpisanie sprawozdania finansowego lub złożenie stosownego oświadczenia potwierdza, że dokument spełnia wymogi prawne, co w praktyce oznacza identyczny zakres odpowiedzialności za rachunkowość jednostki. Potwierdza to Ministerstwo Finansów (www.mf.gov.pl), argumentując ten fakt w następujący sposób:

MF *(…) odpowiedzialność że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości jest taka sama zarówno w przypadku złożenia oświadczenia, jak i podpisania sprawozdania w sposób elektroniczny (art. 52 ust. 2a i 2b). Zastosowanie (…) uproszczenia nie wpływa jednak na zróżnicowanie odpowiedzialności członków kierownika jednostki za sprawozdanie finansowe. Nie zmienia się bowiem zasada, że kierownik jednostki jest zobowiązany do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe, skonsolidowane sprawozdanie finansowe (a jeśli dotyczy, to także sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej) – spełniały wymagania przewidziane w ustawie (art. 4a).*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52 ust. 2a i 2b ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Jak podpisać roczne sprawozdanie finansowe w spółce, w której prezes jednoosobowego zarządu jest jednocześnie głównym księgowym?

PROBLEM

W naszej firmie funkcjonuje jednoosobowy zarząd. Funkcję prezesa sprawuje osoba, która posiada wieloletnie doświadczenie w finansach i – co kluczowe – nadal osobiście zajmuje się prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz przygotowywaniem dokumentacji finansowej. Czy prezes, występując w podwójnej roli, musi podpisać dokument elektroniczny dwukrotnie, aby spełnić wymogi ustawy o rachunkowości dotyczące podpisów księgowego i kierownika jednostki?

RADA

W sytuacji gdy ta sama osoba pełni funkcję prezesa zarządu oraz głównego księgowego, składa ona pod sprawozdaniem finansowym tylko jeden podpis elektroniczny. Ważne, aby informacja o łączeniu tych ról została zamieszczona w dodatkowych informacjach i objaśnieniach wewnątrz sprawozdania.

UZASADNIENIE

Zasady podpisywania sprawozdań finansowych są ściśle określone w ustawie o rachunkowości. Zgodnie z art. 52 ust. 2 uor dokument musi zostać opatrzony podpisem osoby,

eprasa.pl d2a094e46e

której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, oraz przez kierownika jednostki. W przypadku, o którym mowa, gdzie mamy do czynienia z jednoosobowym zarządem, prezes jest jedynym kierownikiem jednostki. Jeśli prezes zarządu przyjął na siebie obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych w formie pisemnej (co wynika z art. 4 ust. 5 oraz art. 11 ust. 2 uor), następuje unia personalna dwóch ról przewidzianych w przepisach. W takim przypadku nie ma konieczności dublowania podpisu. Jeden podpis elektroniczny złożony przez tę osobę jest wystarczający, aby uznać, że obowiązek autoryzacji dokumentu został dopełniony zarówno przez stronę merytoryczno-księgową, jak i zarządzającą. Dla zapewnienia pełnej jasności przed organami, takimi jak KRS czy KAS, zaleca się ujawnienie tego faktu w informacjach i objaśnieniach, które stanowią część informacji dodatkowej. Należy tam wskazać, że jedna osoba pełni obie funkcje, co tłumaczy obecność tylko jednego podpisu pod sprawozdaniem.

Ponieważ w opisanym problemie występuje zarząd jednoosobowy, nie ma potrzeby stosowania procedur związanych z oświadczeniami pozostałych członków zarządu, o których mowa w art. 52 ust. 2b oraz 2d–2e uor. Cała odpowiedzialność za sporządzenie i rzetelność sprawozdania spoczywa w tym przypadku na jednej osobie, co znajduje odzwierciedlenie w pojedynczym podpisie pod dokumentem. Gdyby jednak zarząd był wieloosobowy, a tylko prezes prowadziłby księgi, pozostali członkowie zarządu musieliby również podpisać sprawozdanie albo złożyć oświadczenia, że dokument spełnia wymogi ustawowe, co można uczynić zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej (z późniejszym przygotowaniem kopii elektronicznej).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 ust. 5 oraz art. 11 ust. 2, art. 52 ust. 2, art. 52 ust. 2a i 2b, art. 52 ust. 2d-2e ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

2 Jak ująć w księgach różnicę między zaliczkami CIT a podatkiem należnym za 2025 r.

PROBLEM

Spółka z o.o., której rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, opłacała w 2025 r. zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych kwartalnie, zgodnie z art. 25 ust. 1b ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Należne zaliczki wyniosły: za I kwartał 18 200 zł, za II kwartał 15 600 zł, za III kwartał 16 900 zł oraz za IV kwartał 14 300 zł, przy czym zaliczka za IV kwartał została wpłacona w styczniu 2026 r. Łączna kwota zaliczek za 2025 r. wyniosła 65 000 zł. W marcu 2026 r.,

eprasa.pl d2a094e46e

przed zamknięciem ksiąg rachunkowych za 2025 r., spółka sporządziła zeznanie roczne CIT-8, z którego wynika podatek dochodowy należny w wysokości 71 800 zł. Oznacza to, że podatek należny jest wyższy od sumy zaliczek o 6800 zł. Różnica ta wynika m.in. z wyłączenia części kosztów z kosztów uzyskania przychodów na etapie sporządzania zeznania rocznego. Czy różnicę między podatkiem należnym wynikającym z zeznania CIT-8 a sumą zaliczek wpłaconych w trakcie 2025 r. należy ująć w księgach rachunkowych roku 2025, mimo że zeznanie CIT-8 zostało sporządzone w marcu 2026 r. W jaki sposób prawidłowo wykazać koszt podatku dochodowego i zobowiązanie wobec urzędu skarbowego w sprawozdaniu finansowym za 2025 r.

RADA

Mimo iż zeznanie CIT jest składane w marcu 2026 r., różnicę między sumą zaliczek a podatkiem należnym należy uwzględnić w księgach roku 2025 – zgodnie z zasadą memoriału oraz współmierności kosztów i przychodów. W bilansie na dzień 31 grudnia 2025 r., w zobowiązaniach wobec urzędu skarbowego, należy ująć łączną kwotę zaliczki należnej za IV kwartał powiększoną o roczną niedopłatę. Takie rozwiązanie jest zgodne z zasadą rzetelnego obrazu. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Podatek dochodowy od osób prawnych ma charakter rozliczenia rocznego, przy czym w trakcie roku podatkowego podatnicy zobowiązani są do wpłacania zaliczek na ten podatek, zgodnie z art. 25 ust. 1 updop. Zaliczki te mogą być regulowane w cyklu miesięcznym, a w przypadku małych podatników oraz podmiotów rozpoczynających działalność – kwartalnym (art. 25 ust. 1b updop). Zaliczki miesięczne wpłacane są do 20. dnia miesiąca następującego po danym miesiącu, natomiast zaliczki kwartalne – do 20. dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału. Zaliczki uiszczone w trakcie roku podatkowego podlegają rozliczeniu w zeznaniu rocznym. Zgodnie z art. 27 ust. 1 updop podatnicy są zobowiązani do złożenia zeznania CIT-8 w formie elektronicznej do końca trzeciego miesiąca roku następującego po roku podatkowym oraz do zapłaty podatku wynikającego z zeznania albo różnicy między podatkiem należnym a sumą zapłaconych zaliczek. Zaliczka za ostatni okres roku podatkowego nie podlega wpłacie, jeżeli przed upływem terminu jej zapłaty podatnik złoży zeznanie roczne i uiści należny podatek, co wynika z art. 25 ust. 1 oraz art. 27 ust. 1 updop.

Ewidencja w księgach rachunkowych podatku dochodowego wynikającego z zeznania rocznego

Na dzień bilansowy jednostka jest zobowiązana przeprowadzić weryfikację salda konta 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych” z kwotą podatku wynikającą z rocz-

eprasa.pl d2a094e46e

nego zeznania CIT-8. Zapewnia to zgodność ewidencji księgowej z faktycznym zobowiązaniem podatkowym wobec organów podatkowych. W przypadku gdy roczne rozliczenie wskazuje inną wartość podatku niż suma zaliczek ujętych i wpłaconych w ciągu roku, konieczne jest dokonanie odpowiednich korekt w księgach rachunkowych. Podatek dochodowy od osób prawnych, choć faktycznie opłacony w 2026 r., stanowi koszt roku 2025 (co wynika z zasad memoriału i współmierności zdefiniowanych w art. 6 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; dalej: uor). Uwzględnienie podatku dopiero w 2026 r. prowadziłoby do zniekształcenia rentowności zarówno roku 2025, jak i 2026. Potwierdzenie takiego rozumienia znajduje się również w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja", który wyróżnia zdarzenia po dniu bilansowym w dwóch kategoriach:

- zdarzenia dostarczające dowodów na faktyczny stan na dzień bilansowy,
- zdarzenia wskazujące na sytuację powstałą po dniu bilansowym.

Sporządzenie zeznania CIT-8 w marcu należy do pierwszej grupy – nie generuje nowego zobowiązania, lecz jedynie dokładnie określa wysokość podatku, który istniał już na dzień 31 grudnia 2025 r. Ponieważ informacja o ostatecznej kwocie podatku dociera do księgowości przed sporządzeniem sprawozdania finansowego, powinna być uwzględniona w księgach zamykającego się roku obrotowego. Ujęcie różnicy między zaliczkami a podatkiem wynikającym z CIT-8 dopiero w marcu 2026 r. byłoby poważnym błędem księgowym, naruszającym zasadę rzetelnego i jasnego obrazu sytuacji finansowej jednostki, określoną w art. 4 ust. 1 uor.

Korekty obejmują zarówno zwiększenie, jak i zmniejszenie kwoty podatku w księgach rachunkowych:

- zwiększenie kosztu podatku następuje wtedy, gdy podatek należny, ustalony w zeznaniu rocznym, przewyższa wartość wpłaconych zaliczek

  Wn konto 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych" (w analityce: Podatek dochodowy)

  Ma konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)

- zmniejszenie kosztu podatku występuje w sytuacji, gdy suma wpłaconych zaliczek przekracza podatek wynikający z zeznania rocznego

  Wn konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)

  Ma konto 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych" (w analityce: Podatek dochodowy).

PRZYKŁAD

Spółka z o.o., której rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, opłacała w 2025 r. zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych kwartalnie zgodnie z art. 25 ust. 1b updop. Należne zaliczki wyniosły: za I kwartał 18 200 zł, za II kwar-

eprasa.pl d2a094e46e

tał 15 600 zł, za III kwartał 16 900 zł oraz za IV kwartał 14 300 zł, przy czym zaliczka za IV kwartał została wpłacona w styczniu 2026 r. Łączna kwota zaliczek za 2025 r. wyniosła 65 000 zł. W marcu 2026 r., przed zamknięciem ksiąg rachunkowych za 2025 r., spółka sporządziła zeznanie roczne CIT-8, z którego wynika podatek dochodowy należny w wysokości 71 800 zł.

Ewidencja w księgach roku 2025

1. PK – zaliczki na CIT należne za I, II i III kwartał roku 2025 (dla celów przykładu w kwocie łącznej: 18 200 zł + 15 600 zł +16 900 zł = 50 700 zł)

   Wn konto 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych”
   (w analityce: Podatek dochodowy) 50 700 zł

   Ma konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne”
   (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych) 50 700 zł

2. WB – zapłata zaliczek na CIT na konto urzędu skarbowego

   Wn konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne”
   (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych) 50 700 zł

   Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący” 50 700 zł

3. PK – zaliczka na CIT należna za IV kwartał (mimo że zaliczka za IV kwartał jest płatna do 20 stycznia następnego roku w księgach roku 2025 musi figurować jako zobowiązanie, ponieważ dotyczy dochodu wypracowanego w tym roku)

   Wn konto 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych”
   (w analityce: Podatek dochodowy) 14 300 zł

   Ma konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne”
   (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych) 14 300 zł

4. PK – korekta do kwoty należnej z CIT-8 (71 800 zł – 50 700 zł – 14 300 zł = 6800 zł)

   Wn konto 87 „Podatek dochodowy od osób prawnych”
   (w analityce: Podatek dochodowy) 6 800 zł

   Ma konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne”
   (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych) 6 800 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*50 700,00*	*(2)*

22 *– Rozrachunki publicznoprawne (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)*

(2)	*50 700,00*	*50 700,00*	*(1)*
		14 300,00	*(3)*
		6 800,00	*(4)*
	50 700,00	*71 800,00*	
(Sk)	*21 100,00*		

87 *– Podatek dochodowy od osób prawnych (w analityce: Podatek dochodowy)*

(1)	*50 700,00*		
(3)	*14 300,00*		
(4)	*6 800,00*		

Prezentacja w sprawozdaniu finansowym

Podatek dochodowy należny za rok obrotowy wykazuje się w rachunku zysków i strat sporządzonym według załącznika nr 1 do uor:

- pozycja M „Podatek dochodowy”(wariant kalkulacyjny)
- pozycja J „Podatek dochodowy” (wariant porównawczy)

eprasa.pl d2a094e46e

Wykazujemy tutaj całkowite obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego należnego za dany rok. Kwota musi być równa z pozycją „Podatek należny" w sprawozdaniu CIT-8 (71 800 zł).

Saldo Ma rozrachunków z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (w kwocie 21 100 zł) wykazać należy w pasywach bilansu w pozycji B.III.3 lit. g), jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych.

Ewidencja w księgach roku 2026

1. WB – zapłata zaliczki na CIT za IV kwartał 2025 r.

Wn konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)	14 300 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący"	14 300 zł

2. WB – zapłata zobowiązania wynikająca z zeznania rocznego

Wn konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)	6800 zł
Ma konto 13–1 „Rachunek bieżący"	6800 zł

13–1 *– Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*14 300,00*	*(1)*		
		6 800,00	*(2)*		

22 *– Rozrachunki publicznoprawne (w analityce: Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych)*

(1)	*14 300,00*	*xxx*			
(2)	*6 800,00*				

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 ust. 1, art. 6 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)
- art. 25 ust. 1 i ust. 1b, art. 27 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t Dz. U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U z 2025 r. poz. 1846 ze zm.)

©℗

Dorota Pietrasz
księgowa

3 Czy jednostki mikro lub małe potrzebują nowej uchwały o uproszczeniach w sprawozdawczości za 2025 r.

PROBLEM

Jesteśmy małą jednostką i od kilku lat sporządzamy uproszczone sprawozdanie finansowe na podstawie uchwały wspólników podjętej jeszcze w 2022 r. Obecnie przygotowujemy się do zamknięcia roku 2025 i sporządzenia

eprasa.pl d2a094e46e

sprawozdania finansowego. Czy nasza stara uchwała o stosowaniu uproszczeń jest nadal ważna?

RADA

Niezbędne jest podjęcie nowej uchwały. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wiele jednostek mikro oraz małych, które od lat korzystają z uproszczeń w sprawozdawczości finansowej (np. sporządzanie bilansu oraz rachunku zysków i strat według załącznika nr 4 lub 5 do ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; dalej jako uor lub ustawa o rachunkowości), zakłada, że raz podjęta uchwała organu zatwierdzającego jest bezterminowa. Jednak wejście w życie nowelizacji ustawy o rachunkowości z dniem 1 stycznia 2025 r. zmieniło tę sytuację prawną. Jeżeli jednostka spełnia kryteria dla jednostki mikro lub małej i zamierza w sprawozdaniu za 2025 r. skorzystać z uproszczeń przewidzianych w ustawie o rachunkowości dotyczącej sporządzania sprawozdania finansowego, organ zatwierdzający musi podjąć w tej sprawie nową uchwałę. Nie można opierać się na decyzjach podjętych przed 1 stycznia 2025 r., gdyż ich moc prawna wygasła wraz z zamknięciem okresu sprawozdawczego za rok 2024. Uchwałę należy podjąć przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za 2025 r. W przypadku jednostek, których rok obrotowy pokrywa się z kalendarzowym, ostatecznym terminem jest 31 marca 2026 r.

Konieczność podjęcia nowej decyzji wynika bezpośrednio z przepisów przejściowych nowelizacji ustawy o rachunkowości. Jak wyjaśnia Ministerstwo Finansów (www.gov.pl/web/finanse w zakładkach Co robimy/Rachunkowość/Pytania i odpowiedzi/Rachunkowość finansowa):

MF *(...) przepis przejściowy ustawy wprowadzającej zmiany (art. 14 ust. 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.1863) – ustawa zmieniająca weszła w życie w dniu 1 stycznia 2025 r.) przewidywał, że decyzje dotyczące stosowania uproszczeń podjęte przed 1 stycznia 2025 r. pozostają w mocy dla sprawozdań za rok obrotowy rozpoczynający się w okresie 1 stycznia–31 grudnia 2024 r.*

Oznacza to, że ustawodawca celowo ograniczył ważność „starych" uchwał tylko do sprawozdań za rok 2024. W konsekwencji:

MF *(...) jednostka, która korzystała z uproszczeń na podstawie decyzji podjętej przed wejściem w życie nowelizacji, nie musiała podejmować nowej uchwały na rok 2024; jeśli jednak dana jednostka chce dalej stosować uproszczenia w sprawozdaniu za 2025, czyli za rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2024 r., konieczne jest ponowne podjęcie uchwały przez organ zatwierdzający.*

Podstawą prawną dla samej decyzji pozostaje niezmiennie art. 49c ust. 1uor, zgodnie z którym to właśnie organ zatwierdzający decyduje o sporządzeniu sprawozdania z zastosowaniem uproszczeń.,

eprasa.pl d2a094e46e

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „ALFA" posiada status jednostki małej. W marcu 2023 r. zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o stosowaniu uproszczeń dla jednostek małych na czas nieokreślony. W związku z tym:

- **sprawozdanie za 2024 r.** – spółka sporządziła z uproszczeniami na podstawie „starej" uchwały z 2023 r., ponieważ pozwalał na to przepis przejściowy (art. 14 ust. 9 ustawy z 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw),
- **sprawozdanie za 2025 r. (rok obrotowy spółki pokrywa się z kalendarzowym – zaczyna się 1 stycznia 2025 r.)** – mimo posiadania uchwały z 2023 r., zarząd spółki musi zwołać zgromadzenie wspólników, aby podjęło ono nową uchwałę o stosowaniu uproszczeń za rok 2025.

Zakładając, że zgromadzenie wspólników zbiera się np. 6 marca 2026 r. i podejmuje nową uchwałę, księgowy może legalnie zastosować uproszczoną sprawozdawczość za rok 2025, sporządzając stosowne sprawozdanie do 31 marca 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 14 ust. 9 ustawy z 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz.1863; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1020)
- art. 49c ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)

©℗

Joanna Gawrońska
biegły rewident

4 Jakie uproszczenia w księgowości można stosować bez ich wyraźnego wskazania w ustawie o rachunkowości

PROBLEM

Nasza firma nie spełnia kryteriów jednostki małej ani mikro, więc teoretycznie nie przysługują nam ustawowe ulgi przewidziane dla mniejszych podmiotów. Czy w związku z tym muszę skrupulatnie rozliczać w czasie każdą roczną licencję na oprogramowanie wartą 300 zł oraz wyznaczać indywidualne stawki amortyzacyjne dla każdego biurka, zamiast po prostu przyjąć stawki podatkowe? Czy istnieje legalna ścieżka, by uprościć ewidencję tych

eprasa.pl d2a094e46e

drobiazgów, mimo braku konkretnych paragrafów w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej jako uor lub ustawa o rachunkowości), które by nas do tego uprawniały?

RADA

Jest to możliwe dzięki zastosowaniu zasady istotności. Zgodnie z przepisami każda jednostka może wprowadzić w swojej polityce rachunkowości własne uproszczenia, nawet jeśli nie są one wprost wymienione w ustawie o rachunkowości. Warunkiem jest jednak, by ich wpływ na wynik finansowy i sytuację majątkową firmy był marginalny i nie wprowadzał w błąd czytelnika sprawozdania finansowego.

UZASADNIENIE

Fundamentem dla wprowadzania własnych rozwiązań ułatwiających pracę księgowości jest zasada istotności. Zasada ta, której ramy wyznacza art. 8 ust. 1 uor, nakłada na osoby prowadzące księgi rachunkowe obowiązek takiego wyodrębnienia wszystkich operacji gospodarczych, aby czytelnik sprawozdania mógł na ich podstawie rzetelnie ocenić stan majątkowy oraz wynik finansowy firmy. Co ważne, stosowanie tej zasady musi odbywać się w ścisłym powiązaniu z zasadą ostrożności wynikającą z art. 7 ust. 1 uor, co oznacza, że wycena zasobów nie może prowadzić do zniekształcenia obrazu finansowego jednostki. Kluczem jest tutaj rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji firmy, co przy zachowaniu odpowiednich progów istotności pozwala na odejście od ortodoksyjnych zasad księgowych w obszarach mniej znaczących. Oto najpopularniejsze obszary, w których można zastosować uproszczenia bez wyraźnej podstawy w konkretnych przepisach szczegółowych:

- **Amortyzacja podatkowa** – choć art. 32 ust. 7 i 8 uor wskazuje na możliwość stosowania stawek podatkowych głównie jednostkom mniejszym, to spółki większe również mogą je przyjąć jako uproszczenie. Warunkiem jest jednak wykazanie, że różnica między amortyzacją bilansową (opartą na ekonomicznej użyteczności) a podatkową jest nieistotna dla oceny kondycji firmy. Wymaga to okresowej weryfikacji, szczególnie w przypadku kluczowych składników majątku.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. kupuje laptop za 8000 zł. Ekonomiczna użyteczność oszacowana na 4–5 lat, podatkowa stawka amortyzacji wynosi 30%.

Rozwiązanie: Spółka przyjmuje dla celów bilansowych stawkę podatkową 30%, uznając, że różnica względem amortyzacji ekonomicznej jest nieistotna dla oceny wyniku i sytuacji majątkowej. Decyzja zostaje opisana w polityce rachunkowości i podlega okresowej weryfikacji.

eprasa.pl d2a094e46e

- **Traktowanie niskocennych składników jako materiałów** – zamiast dokonywać jednorazowej amortyzacji środków trwałych o niskiej wartości, co i tak wymaga prowadzenia ewidencji i inwentaryzacji, można przyjąć próg (np. do 100 zł), poniżej którego zakupy narzędzi czy drobnego sprzętu biurowego odpisuje się bezpośrednio w koszty zużycia materiałów w momencie zakupu. Pozwala to uniknąć zbędnych procedur kontrolnych dla przedmiotów o znikomej wartości.

PRZYKŁAD

Spółka kupuje klawiaturę za 80 zł i mysz za 60 zł.

Rozwiązanie: Zgodnie z polityką rachunkowości składniki majątku o wartości jednostkowej do 100 zł ujmowane są bezpośrednio w kosztach zużycia materiałów w momencie zakupu, bez wprowadzania ich do ewidencji środków trwałych.

- **Rezygnacja z czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów (RMK)** – drobne wydatki dotyczące przyszłych okresów, takie jak prenumeraty czy abonamenty, można ujmować jednorazowo w ciężar kosztów bieżącego okresu. W polityce rachunkowości należy jednak precyzyjnie określić kwotę, poniżej której nie będziemy dokonywać rozliczeń w czasie.

PRZYKŁAD

W marcu 2026 r. spółka opłaca roczną prenumeratę branżową za 420 zł, obejmującą okres do lutego 2027 r.

Rozwiązanie: Spółka przyjmuje próg istotności dla czynnych RMK na poziomie 1000 zł i ujmuje całą kwotę 420 zł jednorazowo w kosztach bilansowych 2026 r., rezygnując z rozliczania kosztu w czasie.

- **Uproszczona amortyzacja metodą liniową** – można zrezygnować z drobiazgowej analizy czynników wpływających na zużycie (zgodnie z art. 32 ust. 2 uor) na rzecz jednolitej metody liniowej dla całych grup majątkowych, co znacząco automatyzuje procesy.

PRZYKŁAD

Spółka posiada kilkadziesiąt drukarek i komputerów wykorzystywanych w podobnym zakresie przez pracowników.

Rozwiązanie: Zamiast indywidualnie analizować tempo zużycia każdego składnika, spółka stosuje jednolitą liniową metodę amortyzacji dla całej grupy sprzętu IT, uznając ją za wystarczająco odzwierciedlającą rzeczywiste zużycie.

- **Nietworzenie rezerw na świadczenia pracownicze (np. odprawy emerytalne)** – w określonych warunkach organizacyjnych i kadrowych, takich jak zatrudnianie głównie młodych pracowników lub wysoka rotacja personelu, tworzenie rezerw na

eprasa.pl d2a094e46e

świadczenia emerytalne, może być uznane za nieuzasadnione. Odmienna ocena jest jednak konieczna w przypadku funkcjonowania w jednostce układu zbiorowego pracy lub innych porozumień przyznających pracownikom uprawnienia korzystniejsze niż wynikające z przepisów ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. W takich sytuacjach jednostka powinna dokonać analizy istotności potencjalnych rezerw na świadczenia pracownicze.

PRZYKŁAD

Spółka zatrudnia 30 osób, średni wiek pracowników wynosi 29 lat, a rotacja kadry jest wysoka. Nie obowiązuje układ zbiorowy pracy ani dodatkowe świadczenia emerytalne.

Rozwiązanie: Po analizie istotności spółka odstępuje od tworzenia rezerwy na odprawy emerytalne, uznając, że potencjalny wpływ takiej rezerwy na sprawozdanie finansowe byłby nieistotny.

Wprowadzenie przedstawionych ułatwień wiąże się z konkretnymi obowiązkami dokumentacyjnymi. Wszelkie przyjęte progi istotności (np. dla środków trwałych czy RMK) muszą zostać opisane w polityce rachunkowości i ujawnione we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego. Jest to niezbędne, ponieważ każde uproszczenie z założenia w pewnym stopniu zniekształca dane, dlatego użytkownik sprawozdania musi wiedzieć, jakie kryteria przyjęto. Należy także pamiętać o istotnym zastrzeżeniu zawartym w art. 4 ust. 4a uor, które zabrania uznawania konkretnych pozycji za nieznaczące, jeżeli ich suma – mimo że każda z nich z osobna wydaje się drobna – mogłaby łącznie wpłynąć na decyzje użytkowników sprawozdań. Ponieważ ani ustawa o rachunkowości, ani standardy rachunkowości nie narzucają sztywnych progów kwotowych, każda firma musi samodzielnie oszacować te granice i precyzyjnie opisać je w swojej polityce rachunkowości. Raz przyjęte kryteria istotności, zgodnie z art. 5 uor, muszą być stosowane w sposób ciągły, aby zapewnić porównywalność informacji finansowych w kolejnych latach obrotowych. Ostatecznym sprawdzianem dla przyjętych progów jest to, czy ewentualne pominięcia lub zniekształcenia wynikające z uproszczeń mogłyby wprowadzić odbiorcę sprawozdania w błąd.

Zasady i skutki wdrażania uproszczeń

Zastosowanie uproszczenia po raz pierwszy następuje ze skutkiem od początku roku obrotowego, bez względu na datę podjęcia stosownej decyzji (art. 8 ust. 2 uor). Zależnie od decyzji kierownika jednostki jest to pierwszy dzień bieżącego lub następnego roku obrotowego (pkt 3.7 KSR nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dacie bilansu – ujęcie i prezentacja"; dalej: KSR nr 7). Wdrożenie uproszczeń wiąże się z następującymi obowiązkami:

eprasa.pl d2a094e46e

- **formalna zmiana polityki rachunkowości** – wymagana jest forma pisemna, przy czym rodzaj dokumentu zależy od formy prawnej – w spółkach kapitałowych będzie to uchwała zarządu, w spółkach osobowych uchwała wspólników, a w firmach osób fizycznych zarządzenie właściciela,
- **podejście retrospektywne** – przyjęcie uproszczenia traktuje się jako zmianę zasad rachunkowości, co wymaga przekształcenia danych porównawczych za rok poprzedni oraz odniesienia skutków na kapitał własny jako zysk lub strata z lat ubiegłych, zgodnie z art. 8 ust. 2 uor oraz pkt 3.11 KSR nr 7,
- **ujawnienia w sprawozdaniu** – w informacji dodatkowej należy obowiązkowo podać przyczyny zmian, określić liczbowo ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnić porównywalność danych za rok poprzedzający (art. 8 ust. 2 uor),
- **wyjątki (podejście prospektywne)** – jeżeli przyjęcie określonego uproszczenia lub odstąpienie od jego stosowania nie zniekształci istotnie informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, to zasadne jest zastosowanie podejścia prospektywnego. Taka sytuacja wystąpi na przykład, gdy zastosowanie uproszczenia dotyczyło zdarzeń, które występowały, ale były nieistotne, a stały się istotne.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5, art. 7 ust. 1 art. 8 ust. 1–2, art. 32 ust. 7 i 8 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1218)
- pkt 3.7, pkt 3.11 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dacie bilansu – ujęcie i prezentacja" (Dz.Urz. MF z 2019 r. poz. 2)
- pkt 4.6–4.10 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 16 „Uproszczenia dopuszczone ustawą o rachunkowości" (Dz. Urz. MFiG z 2025 r. poz. 29)

©℗
Dorota Pietrasz
księgowa

Treści dostępne na **inforlex.pl**

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego
w wersji cyfrowej

Zawsze aktualne i wiarygodne informacje na temat zmian przepisów znajdziesz na

inforlex.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl d2a094e46e

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1 Jak rozliczyć zyski cichego wspólnika spółki z o.o.

PROBLEM

Jesteśmy spółką z o.o. W związku z planowanym rozwojem szukamy inwestorów. Z jednym z nich (osobą fizyczną) planujemy podpisać umowę spółki cichej. Cichy wspólnik nie będzie miał żadnego oficjalnego udziału w majątku spółki, tj. nie będzie jej udziałowcem. W zamian za wniesiony wkład pieniężny uzyska udział w zyskach spółki. Jak opodatkować zyski cichego wspólnika spółki z o.o.? Czy wypłacony zysk jest kosztem podatkowym dla naszej spółki?

RADA

Zysk wypłacony cichemu wspólnikowi stanowi przychód z kapitałów pieniężnych, od którego spółka powinna pobrać 19% zryczałtowany podatek dochodowy. Wypłacony zysk nie stanowi kosztu podatkowego dla spółki z o.o. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Umowa spółki cichej należy do katalogu tzw. umów nienazwanych zawieranych stosownie do zasady swobody zawierania umów cywilnoprawnych. Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. O rodzaju zawartej umowy nie decyduje nadana jej przez strony nazwa, lecz treść złożonych przy jej zawieraniu oświadczeń woli.

Funkcjonowanie spółki cichej opiera się na wniesieniu przez cichego wspólnika wkładu w zamian za udział w zyskach spółki. Cichy wspólnik w zamian za swój wkład uczestniczy w zyskach spółki, nie ujawniając się jednak formalnie jako udziałowiec, nie mając też praw do majątku spółki. W swej istocie umowa spółki cichej jest zbliżona do umowy pożyczki, jeżeli przedmiotem wkładu są pieniądze lub rzeczy oznaczone co do gatunku. Cichy wspólnik wnosi swój kapitał i w zamian ma prawo do określonego udziału w zysku spółki. Dochód uzyskiwany z tego kapitału należy więc kwalifikować do przychodów z kapitałów pieniężnych, tak jak odsetki od pożyczki, jeżeli cichy wspólnik nie prowadzi w tym zakresie działalności gospodarczej. Takie stanowisko potwierdzają rów-

eprasa.pl d2a094e46e

nież organy podatkowe. Przykładowo, w interpretacji indywidualnej z 30 czerwca 2025 r., sygn. 0112-KDWL.4011.51.2025.1.TW, Dyrektor KIS stwierdził:

MF *Jeżeli więc wspólnikiem spółki cichej jest osoba fizyczna, która wniosła do tej spółki wkład pieniężny, który nie jest związany z prowadzoną przez tę osobę działalnością gospodarczą, wówczas przychód z tytułu uczestnictwa w spółce cichej należy zakwalifikować jako przychód z tytułu odsetek od pożyczek.*

Tego rodzaju przychody podlegają opodatkowaniu 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym pobieranym przez płatnika. Podatek ten pobiera spółka, wypłacając zysk cichego wspólnika bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania. Przychodów z zysku w spółce cichej (ukrytej) nie łączy się z przychodami z innych źródeł. Pobrany podatek należy wpłacić do 20. dnia następnego miesiąca na mikrorachunek podatkowy spółki z o.o. Podatek należy również wykazać w informacji PIT-8AR składanej do urzędu skarbowego do końca stycznia następnego roku. Sam wspólnik tak opodatkowanych przychodów nie musi już rozliczać w swoim zeznaniu rocznym.

Czy zysk wypłacony cichemu wspólnikowi jest kosztem podatkowym spółki z o.o.

Kosztami uzyskania przychodów są wszelkie racjonalne i gospodarczo uzasadnione wydatki, których celem jest osiągnięcie przychodów bądź zabezpieczenie lub zachowanie ich źródła. Podatnik musi więc wykazać, że wydatek był celowy i potrzebny w prowadzonej przez niego działalności. W przedstawionym przypadku wypłata cichemu wspólnikowi przysługującego mu zysku nie stanowi dla spółki kosztu podatkowego. Nie jest to bowiem wydatek poniesiony w celu uzyskania przychodu. Wydatku tego nie można również uznać za koszt poniesiony w celu zabezpieczenia bądź zachowania źródła przychodów. Wydatek ten stanowi realizację podziału zysku osiągniętego w ramach umowy spółki cichej i nie służy w żaden sposób osiągnięciu przychodu przez spółkę. Stanowisko takie potwierdzają również organy podatkowe. Przykładowo, w interpretacji indywidualnej z 3 grudnia 2025 r., sygn. 0114-KDIP2-1.4010.570.2025.3.PP, Dyrektor KIS stwierdził:

MF *Wypłata wynagrodzenia Wspólnikowi cichemu, będącego częścią zysku wypracowanego przez Państwa Spółkę w oparciu o wniesiony wkład pieniężny, nie wpływa na powstanie przychodu, jak również nie jest związana z utrzymaniem lub zabezpieczeniem źródła przychodu. Wypłata ta następuje bowiem z dochodu po opodatkowaniu i jest obojętna podatkowo. Wobec powyższego należy wskazać, że wynagrodzenie wypłacane Inwestorowi tytułem zysków z wkładu do spółki cichej stanowi realizację szczególnego zobowiązania wynikającego z umowy spółki cichej. Z tych też względów świadczenia takiego nie można traktować jako poniesionego w celu uzyskania przychodu przez Państwa, bądź zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Wypłata na rzecz wspólnika cichego udziału w zyskach nie stanowi zatem kosztów uzyskania przychodu na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy o CIT.*

eprasa.pl d2a094e46e

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 30a ust. 1 pkt 1, art. 41 ust. 4, art. 42 ust. 1 i ust. 1a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 30 czerwca 2025 r. (sygn. 0112-KDWL.4011.51.2025.1.TW) i z 3 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP2-1.4010.570.2025.3.PP)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL S.A.

2 Czy zakup nieruchomości wynajmowanej od wspólnika stanowi ukryty zysk

PROBLEM

Spółka z o.o. jest opodatkowana estońskim CIT. Wspólnikami spółki są dwie osoby fizyczne. Każdy ze wspólników posiada 50% udziałów w spółce. Jeden ze wspólników wynajmuje spółce nieruchomość zabudowaną budynkami produkcyjnymi, magazynowymi i biurowymi. Obecnie planowana jest sprzedaż spółce wynajmowanej jej nieruchomości. Sprzedaż zostanie poprzedzona wyceną nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego. Umowa sprzedaży zostanie zawarta na warunkach, jakie ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane, z uwzględnieniem wyceny rzeczoznawcy. Zakup przez spółkę nieruchomości od wspólnikama uzasadnienie ekonomiczne, gdyż budynki wchodzące w skład nieruchomości wymagają nakładów inwestycyjnych. Ich ponoszenie jest ekonomicznie korzystniejsze dla podmiotu będącego właścicielem nieruchomości niż jej najemcą. Stąd decyzja o zakupie tej nieruchomości przez spółkę. Czy zakup przez spółkę nieruchomości wynajmowanej od jej wspólnika na opisanych warunkach stanowi ukryty zysk i podlega opodatkowaniu estońskim CIT?

RADA

W przedstawionym przypadku zakup przez spółkę nieruchomości wynajmowanej dotychczas od jej wspólnika nie stanowi ukrytego zysku i nie podlega opodatkowaniu estońskim CIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl d2a094e46e

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 28m ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) opodatkowaniu estońskim CIT podlega dochód odpowiadający wysokości ukrytych zysków (tzw. dochód z tytułu ukrytych zysków). Ukryte zyski to wszelkie świadczenia o charakterze pieniężnym, niepieniężnym, odpłatnym, nieodpłatnym lub częściowo odpłatnym, które łącznie spełniają następujące warunki:

- zostały wykonane w związku z prawem do udziału w zysku,
- nie są świadczeniami z tytułu podzielonego zysku,
- zostały wykonane bezpośrednio lub pośrednio na rzecz udziałowca/akcjonariusza/wspólnika lub podmiotu powiązanego bezpośrednio lub pośrednio z podatnikiem lub z udziałowcem, akcjonariuszem albo wspólnikiem.

W art. 28m ust. 3 updop ustawodawca wymienił niektóre kategorie ukrytych zysków. Przykładem transakcji traktowanej jako dochód z tytułu ukrytych zysków jest nadwyżka wartości rynkowej transakcji określona zgodnie z art. 11c updop ponad ustaloną cenę tej transakcji (art. 28m ust. 3 pkt 3 updop). Przepis ten nie znajdzie jednak zastosowania w przedstawionym stanie faktycznym, gdyż cena nabywanej przez spółkę nieruchomości będzie odpowiadać jej wartości rynkowej i będzie zgodna z wyceną powołanego rzeczoznawcy majątkowego.

Podsumowując, w przedstawionym przypadku transakcja kupna przez spółkę nieruchomości od jej wspólnika nie będzie stanowiła dochodu z tytułu ukrytych zysków, ponieważ:

- transakcja ta wynika z faktycznych potrzeb spółki, ma uzasadnienie ekonomiczne,
- cena nabywanej nieruchomości będzie odpowiadać jej wartości rynkowej (będzie odpowiadać wartości, jaką ustaliłyby ze sobą podmioty niepowiązane) i będzie zgodna z wyceną powołanego rzeczoznawcy majątkowego, a więc nie ma tu zastosowania powołany wcześniej art. 28m ust. 3 pkt 3 updop.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 lipca 2025 r., sygn. 0111-KDWB.4010.35.2025.2.KKM; interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.102.2024.1.AS).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28m ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 lipca 2025 r. (sygn. 0111-KDWB.4010.35.2025.2.KKM) i z 24 kwietnia 2024 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.102.2024.1.AS)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl d2a094e46e

3 Czy do limitu małego podatnika CIT wlicza się WDT, eksport oraz sprzedaż rozliczaną w procedurze OSS

PROBLEM

Jesteśmy spółką z o.o. W 2026 r. uznaliśmy, że przysługuje nam status małego podatnika CIT. Obliczając limit przychodów, wzięliśmy pod uwagę tylko przychody z transakcji krajowych. Czy do limitu powinniśmy byli również wliczać przychody z takich transakcji, jak WDT, eksport oraz sprzedaż rozliczana w procedurze OSS?

RADA

Tak, do limitu przychodów umożliwiającego korzystanie ze statusu małego podatnika CIT należy wliczać również przychody z takich transakcji, jak WDT, eksport oraz sprzedaż rozliczana w procedurze OSS. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Małym podatnikiem CIT jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro. Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł (art. 4a pkt 10 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, dalej: updop). W 2026 r. małym podatnikiem jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego VAT) nie przekroczyła w 2025 r. kwoty 8 517 000 zł.

Sformułowanie „wartość przychodu ze sprzedaży" nie zostało zdefiniowane w przepisach updop. Nie należy przy tym utożsamiać tego pojęcia z pojęciem przychodu podatkowego. Przy obliczaniu powyższego limitu należy uwzględnić wszelkie przychody ze sprzedaży danego podatnika, w tym także zwolnione od podatku dochodowego, z wyłączeniem przychodów osiąganych z innego tytułu niż sprzedaż, np. z uzyskanych odszkodowań, odsetek od środków finansowych na rachunku bankowym czy dotacji. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 13 sierpnia 2025 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.292.2025.2.PK czy interpretacja indywidualna Dyrektor KIS z 22 listopada 2023 r., sygn.0111-KDIB1-3.4010.549.2023.1.AN).

Do limitu małego podatnika CIT wlicza się wszystkie przychody ze sprzedaży, niezależnie od charakteru, jaki mają według przepisów VAT. Jak stwierdził Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 31 lipca 2019 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.257.2019.1.PP:

eprasa.pl d2a094e46e

MF *Sprzedażą jest odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów oraz wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (art. 2 pkt 22 ustawy o podatku od towarów i usług). Zauważyć jednakże należy, że odwołanie się do definicji „sprzedaży" zawartej w ustawie o podatku od towarów i usług, dla potrzeb ustalenia „wartości przychodów ze sprzedaży" w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie zawsze jest uzasadnione. Wskazać bowiem należy na możliwe istotne rozbieżności, które mogą powstać pomiędzy wartością sprzedaży ustaloną na podstawie ustawy o podatku od towarów i usług, a przychodem ze sprzedaży wg ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Istnieją bowiem sytuacje, w których określona sprzedaż nie podlega podatkowi VAT (np. sprzedaż usług poza terytorium kraju), a podlega podatkowi dochodowemu od osób prawnych i odwrotnie sprzedaż, która podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, a nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych.*

W związku z tym do limitu małego podatnika CIT należy wliczać WDT, eksport oraz sprzedaż rozliczaną w procedurze OSS. Nie ma znaczenia, czy te czynności są sprzedażą w rozumieniu przepisów VAT. Najważniejsze, że jest to sprzedaż na potrzeby CIT. W przypadku procedury OSS pewne wątpliwości może budzić doliczanie do limitu zagranicznego podatku od wartości dodanej, zapłaconego od czynności rozliczanych w tej procedurze. Z uwagi jednak na przyjętą w orzecznictwie tożsamość podatku od towarów i usług z podatkiem od wartości dodanej (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 14 listopada 2018 r., sygn. ITPB1/4511–815/15-3/18/WM) bezpieczniej jest doliczać podatek od wartości dodanej do limitu małego podatnika, ponieważ do tego limitu bierzemy kwoty brutto ze sprzedaży.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a pkt 10 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 sierpnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.292.2025.2.PK), z 22 listopada 2023 r. (sygn.0111-KDIB1-3.4010.549.2023.1.AN), z 31 lipca 2019 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.257.2019.1.PP), z 14 listopada 2018 r. (sygn. ITPB1/4511-815/15-3/18/WM)

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL S.A.

4 Jakimi metodami można amortyzować samochód ciężarowy

PROBLEM

Jakimi metodami można amortyzować nowy samochód ciężarowy o wartości początkowej 157 000 zł. Czy spółka może go jednorazowo zamortyzować jako fabrycznie nowy środek trwały?

eprasa.pl d2a094e46e

RADA

Spółka może amortyzować nabyty samochód ciężarowy z zastosowaniem metody liniowej albo degresywnej. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, to dopuszczalna jest również jednorazowa amortyzacja samochodu w ramach tzw. amortyzacji *de minimis*. Spółka nie może skorzystać z amortyzacji jednorazowej przewidzianej dla fabrycznie nowych środków trwałych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Środki trwałe klasyfikuje się według Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). Samochody ciężarowe są klasyfikowane w rodzaju 742.

Tabela. Schemat KŚT (wyciąg)

Symbol KŚT			Wyszczególnienie	Powiązanie z:
grupa	podgrupa	rodzaj		
7	74	742	Samochody ciężarowe	29.10.41.0 29.10.42.0 29.10.44.0

Część samochodów ciężarowych klasyfikowanych według KŚT w rodzaju 742 może być, według przepisów ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), uznana za samochód osobowy (zob. art. 4a pkt 9a updop). Na potrzeby odpowiedzi przyjmujemy, że nie mamy do czynienia z takim przypadkiem.

Jakimi metodami można amortyzować samochody ciężarowe

Metoda liniowa. Samochody ciężarowe mogą być amortyzowane metodą liniową. W przypadku podjęcia decyzji o ich amortyzacji tą metodą spółka powinna stosować roczną stawkę amortyzacyjną w wysokości 20% (zob. art. 16i ust. 1 w zw. z poz. 07 załącznika nr 1 do updop).

Metoda degresywna. Samochody ciężarowe mogą być również amortyzowane metodą degresywną. Metoda ta ma zastosowanie do maszyn i urządzeń zaliczonych do grupy 3–6 i 8 KŚT oraz środków transportu (czyli środków trwałych klasyfikowanych w grupie 7 KŚT), z wyłączeniem samochodów osobowych (art. 16k ust. 1 updop). Przy tej metodzie odpisy amortyzacyjne dokonywane są od corocznie innej podstawy, tj. od wartości początkowej środka trwałego pomniejszonej o dokonane odpisy amortyzacyjne. Spółka korzystająca z tej metody amortyzacji dokonuje jej przy zastosowaniu podwyższonych stawek amortyzacyjnych o współczynnik nie wyższy

eprasa.pl d2a094e46e

niż 2,0. W omawianym przypadku będzie to 40% (2 × 20%). Począwszy od roku podatkowego, w którym określona na powyższych zasadach roczna kwota amortyzacji miałaby być niższa od rocznej kwoty amortyzacji obliczonej przy zastosowaniu metody liniowej, spółka powinna zacząć dokonywać dalszych odpisów amortyzacyjnych metodą liniową.

Amortyzacja jednorazowa. Jeżeli spółka jest małym podatnikiem, może również rozważyć jednorazową amortyzację samochodu ciężarowego na podstawie art. 16k ust. 7–13 updop, a więc w ramach tzw. amortyzacji *de minimis* (w 2026 r. status małego podatnika CIT posiada podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług nie przekroczyła w 2025 r. kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, tj. 8 517 000 zł). Prawo do jednorazowej amortyzacji na tej podstawie przysługuje do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty 50 000 euro łącznej wartości odpisów amortyzacyjnych. W 2026 r. łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć 213 000 zł. Korzystając z jednorazowej amortyzacji, podatnicy muszą pamiętać, że stanowi ona pomoc *de minimis* udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*.

Jednorazowa amortyzacja fabrycznie nowych środków trwałych. W stosunku do nabytego samochodu ciężarowego spółka nie może skorzystać z jednorazowej amortyzacji przewidzianej dla fabrycznie nowych środków trwałych. Stosowanie tej metody jest wyłączone w stosunku do wszystkich środków transportu klasyfikowanych w grupie 7 KŚT.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16i ust. 1, art. 16k ust. 1 i ust. 7–21, poz. 07 załącznika nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)
- § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz.U. z 2016 r. poz. 1864)

©℗

Tomasz Krywan
prawnik, doradca podatkowy, właściciel kancelarii podatkowej,
autor licznych publikacji z zakresu prawa podatkowego

5 Brak pracowników a możliwość uznania aportowanego majątku za przedsiębiorstwo – wyrok NSA

Brak pracowników nie wyklucza możliwości uznania aportowanego majątku za przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część – wyrok NSA z 30 stycznia 2025 r. (sygn. akt II FSK 575/22).

eprasa.pl d2a094e46e

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła związku międzygminnego (dalej: Związek), który wybudował nowoczesny Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych. Związek utworzył spółkę komunalną, której powierzył bieżące prowadzenie działalności operacyjnej (zagospodarowanie odpadów) w oparciu o majątek Zakładu, na podstawie umów dzierżawy i użyczenia. Spółka ta zatrudniała już wszystkich pracowników niezbędnych do obsługi Zakładu. Związek planował wnieść cały Zakład (nieruchomości, ruchomości oraz umowę kredytu zaciągniętego na jego budowę) jako aport do tejże spółki w celu podwyższenia jej kapitału. W związku z tym zapytał, czy taki aport można uznać za wniesienie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 4a pkt 3 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Według tego przepisu przedsiębiorstwem jest przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: k.c.). Skutkowałoby to neutralnością podatkową dokonanej transakcji. Dla rozstrzygnięcia kluczowym problemem był fakt, że w ramach aportu nie dochodziło do przejścia pracowników w trybie art. 23^1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.), ponieważ pracownicy byli już zatrudnieni przez spółkę.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że aport ten nie stanowi przedsiębiorstwa. Organ argumentował, że aby dany zespół składników uznać za przedsiębiorstwo, musi on posiadać zdolność do samodzielnego funkcjonowania. Zdaniem fiskusa, skoro Związek nie przenosi pracowników, to przekazywany majątek jest jedynie „zbiorem pojedynczych składników", a nie zorganizowaną całością. W konsekwencji organ uznał, że aport wygeneruje po stronie Związku przychód podlegający opodatkowaniu CIT.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie uchylił interpretację organu podatkowego. Sąd zwrócił uwagę na rażącą niekonsekwencję fiskusa: ten sam organ w innej interpretacji dotyczącej VAT, wydanej dla tego samego podatnika, uznał, że ten sam Zakład jest przedsiębiorstwem. WSA stwierdził, że definicja przedsiębiorstwa zawarta w k.c. jest tożsama dla obu podatków. Uznał, że Zakład posiada wszelkie cechy funkcjonalne pozwalające na realizację zadań gospodarczych, a brak przeniesienia pracowników, którzy i tak już tam pracują, nie odbiera mu statusu przedsiębiorstwa.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną organu podatkowego, potwierdzając, że brak transferu pracowników nie stoi na przeszkodzie uznania majątku za przedsiębiorstwo.

eprasa.pl d2a094e46e

NSA wskazał, że:

- definicja przedsiębiorstwa zawarta w art. 55^1 k.c. zawiera katalog otwarty („w szczególności"), a wśród wymienionych tam elementów nie ma „zasobów ludzkich" ani „pracowników",
- decydujące jest to, czy zespół składników majątkowych jest skomponowany i zorganizowany tak, by umożliwić prowadzenie określonej działalności gospodarczej,
- w specyficznych okolicznościach (gdy nabywca ma już zapewnioną kadrę do obsługi majątku) transfer pracowników na podstawie k.p. nie jest warunkiem koniecznym do uznania transakcji za zbycie przedsiębiorstwa,
- organ podatkowy naruszył zasadę zaufania, oceniając to samo zdarzenie faktyczne skrajnie odmiennie na podstawie przepisów VAT i CIT.

NSA podkreślił, że jego wcześniejsze orzecznictwo, w tym wyroki o sygn. akt I FSK 808/16 i I FSK 12/18, potwierdza, że do spełnienia definicji przedsiębiorstwa nie jest wymagane przeniesienie pracowników, a kluczowa jest organizacja majątku i jego zdolność do prowadzenia działalności gospodarczej.

Od redakcji

Wyrok ten ma fundamentalne znaczenie dla procesów restrukturyzacyjnych, w których majątek produkcyjny lub usługowy jest wnoszony do spółek operacyjnych. NSA przeciął wątpliwości dotyczące roli personelu w definicji przedsiębiorstwa.

Omawiany wyrok jest istotny dla praktyki podatkowej w zakresie CIT, ponieważ jednoznacznie potwierdza, że uznanie aportowanego majątku za przedsiębiorstwo lub jego zorganizowaną część nie zależy od zatrudnienia pracowników, lecz od funkcjonalnej organizacji składników majątku i możliwości prowadzenia działalności. Oznacza on również, że organy podatkowe nie mogą odrzucać neutralności podatkowej aportu tylko z powodu braku pracowników, a podatnicy powinni koncentrować się na wykazaniu zorganizowanego charakteru składników majątku i ich funkcji w prowadzeniu działalności.

Wyrok ma istotne znaczenie zarówno dla samorządów i związków międzygminnych, jak i dla przedsiębiorców, ponieważ precyzuje warunki, w jakich wniesienie aportu zorganizowanego majątku pozostaje neutralne podatkowo w CIT. W uzasadnieniu NSA odwołuje się do swojego wcześniejszego orzecznictwa w tej materii. Niewykluczone, że rozstrzygnięcie to przyczyni się do rewizji dotychczasowych poglądów podatkowych z korzyścią dla podatników. Mimo to ryzyko nadal istnieje, dlatego do tego rodzaju orzeczeń należy podchodzić z należytą ostrożnością.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1 Czy można zaliczyć do kosztów zakup firmowy zapłacony prywatną kartą podatnika

PROBLEM

Czy można zaliczyć do kosztów zakup firmowy zapłacony prywatną kartą właściciela firmy (jednoosobowa działalność gospodarcza). Czy płatność musi być dokonana z konta firmowego, aby był to koszt podatkowy?

RADA

W jednoosobowej działalności gospodarczej można zaliczyć wydatek zapłacony kartą prywatną. Najważniejsze jest, aby wydatek ten wypełniał definicję kosztu uzyskania przychodu. Sam sposób realizacji płatności nie wpływa na prawo zaliczenia wydatku w koszty uzyskania przychodu.

UZASADNIENIE

W jednoosobowej działalności gospodarczej możliwość zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów nie jest uzależniona od tego, czy zapłata została dokonana z rachunku firmowego czy prywatnego, ani od tego, czy użyta została karta firmowa czy prywatna właściciela, lecz od spełnienia przesłanek określonych w przepisach ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Zgodnie z art. 22 ust. 1 tej ustawy kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania bądź zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem wydatków wymienionych w art. 23 updof. Przepis ten nie wskazuje formy zapłaty jako warunku uznania wydatku za koszt podatkowy, lecz koncentruje się na celu poniesienia wydatku i jego związku z działalnością gospodarczą.

W przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej przedsiębiorca i osoba fizyczna są tym samym podmiotem prawa, a brak jest rozdzielności majątkowej charakterystycznej dla spółek kapitałowych. Oznacza to, że wydatek uregulowany prywatnymi środkami przedsiębiorcy – w tym zapłacony prywatną kartą płatniczą lub z prywatnego rachunku bankowego – może zostać uznany za koszt uzyskania przychodów, jeżeli dotyczy działalności gospodarczej i faktycznie obciąża majątek podatnika. Dla celów podatkowych nie ma znaczenia, z jakiego rachunku pochodziła zapłata, lecz czy wydatek został rzeczywiście poniesiony i czy służy działalności gospodarczej.

Istotne znaczenie ma również treść art. 22 ust. 4 updof, zgodnie z którym koszty uzyskania przychodów są potrącane w roku podatkowym, w którym zostały poniesione.

eprasa.pl d2a094e46e

U podatników prowadzących pkpir za dzień poniesienia kosztu uważa się, co do zasady, dzień wystawienia faktury lub innego dowodu stanowiącego podstawę ujęcia kosztu w księdze. Przepis ten jednoznacznie potwierdza, że moment i sposób zapłaty nie determinują prawa do rozpoznania kosztu podatkowego – decydujące znaczenie ma posiadanie prawidłowego dowodu księgowego.

Na potrzeby odpowiedzi założono, że podatnik prowadzi pkpir. Jeżeli tak jest, to warto dodać, że od strony ewidencyjnej od 1 stycznia 2026 r. zastosowanie ma nowe rozporządzenie Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Rozporządzenie to nie zmieniło materialnych zasad kwalifikowania wydatków do kosztów uzyskania przychodów. Zgodnie z jego przepisami podstawą zapisów w pkpir są faktury, faktury elektroniczne (w tym z Krajowego Systemu e-Faktur), rachunki oraz inne dowody księgowe spełniające określone wymogi formalne. Rozporządzenie to nie wprowadza wymogu, aby dowód zapłaty pochodził z rachunku firmowego – kluczowe jest, aby dokument zakupu był wystawiony na przedsiębiorcę i prawidłowo identyfikował zdarzenie gospodarcze.

Odpowiadając na pytanie, należy również uwzględnić ograniczenia przewidziane w art. 22p updof. Wynika z niego, że jeżeli jednorazowa wartość transakcji między przedsiębiorcami przekracza 15 000 zł, płatność musi zostać dokonana za pośrednictwem rachunku płatniczego, a naruszenie tego obowiązku skutkuje wyłączeniem wydatku z kosztów uzyskania przychodów w części zapłaconej z pominięciem rachunku. Przepis ten odnosi się jednak do formy gotówkowej lub bezgotówkowej płatności, a nie do tego, czy rachunek lub karta mają charakter firmowy czy prywatny. Zapłata prywatną kartą płatniczą, powiązaną z rachunkiem bankowym podatnika, spełnia warunek płatności bezgotówkowej.

Podsumowując, w jednoosobowej działalności gospodarczej zakup firmowy zapłacony prywatną kartą właściciela może zostać zaliczony do kosztów uzyskania przychodów, jeżeli wydatek został:

- poniesiony w celu osiągnięcia przychodu, zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodu,
- prawidłowo udokumentowany fakturą lub innym dowodem księgowym wystawionym na przedsiębiorcę,
- nie podlega wyłączeniom na podstawie art. 23 updof.

Dla celów dowodowych i organizacyjnych korzystanie z rachunku firmowego pozostaje rozwiązaniem rekomendowanym, jednak brak zapłaty z konta firmowego sam w sobie nie pozbawia podatnika prawa do uznania takiego wydatku za koszt uzyskania przychodów.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 i ust. 4, art. 22p i art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- § 6–8 rozporządzenia Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)

Monika M. Brzostowska
doradca podatkowy

eprasa.pl d2a094e46e

2 Czy można zaliczyć do kosztów wydatek na wynajem miejsc parkingowych dla klientów i pracowników

PROBLEM

Prowadzę biuro rachunkowe. Planuję wynająć plac parkingowy, który będzie służył zarówno klientom, jak i pracownikom. Klienci będą mogli korzystać z parkingu w czasie umówionych spotkań, natomiast pracownicy będą mieli możliwość korzystania z niego na co dzień. Czy koszty wynajmu parkingu podlegają jakimkolwiek ograniczeniom, czy też mogę je zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów w pełnej wysokości?

RADA

W przedstawionym przypadku wydatki ponoszone na parking dla pracowników i klientów może Pan zaliczać do kosztów w pełnej wysokości. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Do kosztów uzyskania przychodów podatnik ma prawo zaliczać wszystkie koszty, zarówno te bezpośrednio, jak i pośrednio związane z przychodami, o ile zostały prawidłowo udokumentowane, z wyjątkiem wydatków ustawowo uznanych za niestanowiące kosztów uzyskania przychodów. Tego rodzaju wydatki są wprost wymienione w art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

W art. 23 ust. 1 pkt 46a updof wprowadzono zasadę ograniczającą możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków związanych z używaniem samochodu osobowego w prowadzonej działalności gospodarczej, w sytuacji gdy samochód ten jest wykorzystywany do tzw. celów mieszanych. Z treści tego przepisu wynika, że jeżeli samochód osobowy będący składnikiem majątku firmowego jest używany nie tylko w związku z działalnością gospodarczą, ale również do celów prywatnych, wówczas 25% wydatków poniesionych na jego użytkowanie nie może być uznane za koszt uzyskania przychodów. Przywołana ustawa nie precyzuje jednak, jakie konkretnie wydatki zaliczają się do kategorii związanych z używaniem samochodu osobowego. Nie ogranicza się to wyłącznie do kosztów eksploatacyjnych, takich jak paliwo, serwis czy ubezpieczenie. Do wydatków tych wlicza się również np. czynsz za najem lub dzierżawę garażu, miejsca postojowego czy parkingu.

eprasa.pl d2a094e46e

W przedstawionej sytuacji plac parkingowy, który zamierza Pan wynająć, nie jest przypisany do konkretnego samochodu osobowego wykorzystywanego w tzw. celach mieszanych. Z placu będą korzystać zarówno Pana klienci, jak i pracownicy. To oznacza, że wydatek związany z jego najmem ma charakter ogólny i jest związany z funkcjonowaniem firmy jako całości. W związku z tym nie zachodzi tutaj konieczność stosowania ograniczenia przewidzianego w art. 23 ust. 1 pkt 46a updof. Wydatek związany z najmem placu parkingowego może Pan zaliczać do kosztów podatkowych w pełnej wysokości. Takie samo stanowisko zaprezentował Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 14 maja 2024 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.131.2024.3.PK, w której możemy przeczytać:

MF *(…) jeśli miejsca parkingowe nie są przypisane do konkretnych samochodów, które w dodatku należałyby do Spółki, wtedy koszty najmu takich miejsc parkingowych nie wiążą się z konkretnymi pojazdami, lecz z całokształtem Państwa działalności – z wynajmowanych miejsc korzystają zarówno pracownicy i partnerzy Spółki, jak również klienci Spółki. Celem najmu tych miejsc jest więc ułatwienie dostępu do Państwa przestrzeni biurowych oraz sprawne funkcjonowanie firmy.*

Podsumowując:

- *wydatki na wynajem miejsc parkingowych są związane z działalnością Spółki – związane są z całokształtem działalności Spółki;*
- *miejsca parkingowe oznaczone są logo Spółki;*
- *wydatki są ponoszone przez Spółkę definitywnie – nie zostaną Spółce w żaden sposób zwrócone;*
- *są odpowiednio udokumentowane – poprzez umowę najmu i faktury;*
- *wydatki będą miały związek z przychodami Spółki, ponieważ umożliwiają sprawne prowadzenie działalności CUW;*
- *nie ma przesłanek wynikających z art. 16 ust. 1 ustawy o CIT, które uniemożliwiałyby zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów wydatków związanych z najmem miejsc parkingowych.*

Zatem wydatki ponoszone przez Spółkę na wynajem miejsc parkingowych przeznaczonych na użytek związany z ogólną działalnością Spółki mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w pełnej wysokości.

Powołana interpretacja została wydana na podstawie przepisów ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Z uwagi na to, że przepisy updop regulują omawianą kwestię w ten sam sposób, to interpretacja ta zachowuje aktualność w przedstawionym przez Pana przypadku.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 pkt 46a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 16 ust. 1 pkt 51 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1846)

eprasa.pl d2a094e46e

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 14 maja 2024 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.131.2024.3.PK.)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

3 Czy w okresie zawieszenia działalności można zaliczać do kosztów opłaty za leasing samochodu

PROBLEM

Od 1 lutego 2026 r. przedsiębiorca (jednoosobowa działalność gospodarcza) zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej. Przed zawieszeniem działalności, w maju 2025 r., zawarł umowę leasingu samochodu osobowego, który był używany w działalności gospodarczej oraz prywatnie. Czy w okresie zawieszenia działalności gospodarczej przedsiębiorca może zaliczać do kosztów uzyskania przychodów opłaty za leasing tego samochodu?

RADA

Tak, w okresie zawieszenia działalności gospodarczej przedsiębiorca może zaliczać do kosztów podatkowych opłaty za leasing samochodu osobowego wynikające z umowy zawartej w czasie, w którym prowadził dzialalność. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: ustawa – Prawo przedsiębiorców) przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na zasadach określonych w tej ustawie. Z pytania wynika, że przedsiębiorca dokonał takiego zawieszenia od 1 lutego 2026 r.

W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 25 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców). W tym czasie przedsiębiorca może m.in.:

- wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, w tym rozwiązywać zawarte wcześniej umowy (art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców),

eprasa.pl d2a094e46e

- przyjmować należności oraz regulować zobowiązania powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej (art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo przedsiębiorców).

Przedsiębiorca w okresie zawieszenia działalności gospodarczej może zatem regulować zobowiązania powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności. Do takich zobowiązań zalicza się m.in. raty leasingowe wynikające z umów leasingu zawartych przed zawieszeniem działalności. Prawo do rozliczania w kosztach podatkowych takich rat potwierdzają organy podatkowe. Jak wskazał Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 6 listopada 2025 r., sygn. 0115-KDIT3.4011.631.2025.4.DP:

MF *(…) Koszty rat leasingowych w okresie zawieszenia działalności gospodarczej można bowiem uznać za niezbędne dla zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów. Zatem wydatki poniesione przez Panią na spłatę rat leasingowych w okresie zawieszenia działalności mogą zostać przez Panią zaliczone do kosztów uzyskania przychodów w prowadzonej działalności, ponieważ obowiązek ich zapłaty powstał jeszcze przed zawieszeniem tej działalności. Miały one bowiem związek z zachowaniem Pani źródła przychodów. Wydatki na raty leasingowe musiały być przez Panią ponoszone, ponieważ wynikały z umowy zawartej przez Panią jako przedsiębiorcę oraz pozwalały na utrzymanie Pani firmy do czasu wznowienia działalności. Powinna je Pani ewidencjonować na bieżąco, aby zapewnić rzetelne prowadzenie dokumentacji podatkowej. (…)*

W jakiej wysokości, po 1 stycznia 2026 r., zaliczać do kosztów opłaty leasingowe za samochód osobowy

Odpowiadając na pytanie, należy przypomnieć, że od 1 stycznia 2026 r. zmieniły się limity opłat leasingowych zaliczanych do kosztów podatkowych. Od 1 stycznia 2026 r. podatnicy nie mogą zaliczać do kosztów opłat z tytułu umów leasingu, z wyjątkiem składek na ubezpieczenie samochodu, w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w proporcji, w jakiej kwota:

- 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy – w przypadku samochodu osobowego, w którym emisja CO_2 silnika spalinowego wynosi mniej niż 50 g/km,
- 100 000 zł pozostaje do wartości samochodu osobowego będącego przedmiotem tej umowy – w przypadku samochodu osobowego, w którym emisja CO_2 silnika spalinowego jest równa lub wyższa niż 50 g/km.

Do końca 2025 r. limit opłat leasingowych za samochód osobowy (spalinowy) rozliczanych w kosztach podatkowych był jeden i wynosił 150 000 zł. Zależał on jedynie od wartości samochodu. Nie zależał w żaden sposób od jego emisyjności CO_2.

W 2026 r. nie zmienił się tylko limit opłat z tytułu umowy leasingu samochodów osobowych będących pojazdami elektrycznymi albo pojazdami napędzanymi wodorem. Dla takich pojazdów limit ten – analogicznie jak w 2025 r. – wynosi 225 000 zł.

eprasa.pl d2a094e46e

W związku z tymi zmianami od 1 stycznia 2026 r. do opłat z tytułu umowy leasingu samochodu osobowego podatnicy mają obowiązek stosować nowe limity. Potwierdzają to organy podatkowe w udzielanych wyjaśnieniach (por. odpowiedź Ministra Finansów i Gospodarki z 17 września 2025 r., sygn. DD2.054.16.2025, na interpelację poselską nr 12100, interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 listopada 2025 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.498.2025.1.KW). Z pytania nie wynika, jaki rodzaj samochodu osobowego przedsiębiorca wziął w leasing. Jeżeli jest to samochód spalinowy, w którym emisja CO_2 jest równa lub wyższa niż 50g/km, to kwoty opłat leasingowych zaliczanych do kosztów podatkowych należy obniżyć z uwzględnieniem obniżonego limitu. Dotyczy to opłat leasingowych należnych od 1 stycznia 2026 r. – a więc również tych, które Czytelnik płacił w styczniu (przed zawieszeniem działalności). Jeżeli Czytelnik nie uwzględnił tej zmiany i zaliczył do kosztów opłaty leasingowe w zawyżonej wysokości, powinien je skorygować.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 23 ust. 1 pkt 47a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 25 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1826)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 listopada 2025 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.498.2025.1.KW)
- odpowiedź Ministra Finansów i Gospodarki z 17 września 2025 r. na interpelację poselską nr 12100 (sygn. DD2.054.16.2025)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

4 Jak rozliczyć dofinansowanie pracownikom kosztów pobytu ich dzieci w przedszkolach i żłobkach

PROBLEM

W naszej spółce funkcjonuje zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (dalej: ZFŚS). Jedną z form działalności socjalnej realizowanej w ramach funduszu jest dofinansowanie kosztów związanych z pobytem dzieci w przedszkolach i żłobkach. Takie dofinansowanie jest udzielane na wniosek osoby uprawnionej do otrzymania dopłaty. Jak powinniśmy je rozliczać po stronie pracowników, którzy z nich skorzystają?

RADA

Dofinansowanie pracownikom kosztów pobytu ich dzieci w przedszkolach lub żłobkach ze środków ZFŚS stanowi dla tych osób przychód ze stosunku

eprasa.pl d2a094e46e

pracy. Jest on zwolniony z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

UZASADNIENIE

Za przychody ze stosunku pracy uznaje się m.in. świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 updof). W przypadku gdy pracodawca dofinansowuje pracownikowi koszty pobytu jego dziecka w przedszkolu albo szkole, pracownik uzyskuje z tego tytułu przychód ze stosunku pracy.

Kiedy dofinansowanie pobytu dziecka pracownika w placówkach edukacyjnych jest zwolnione z PIT

W niektórych przypadkach pracownicy, którzy otrzymują dofinansowanie do pobytu dzieci w placówkach edukacyjnych, mogą korzystać ze zwolnienia z PIT. Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67a updof wolne od podatku dochodowego są świadczenia otrzymane z ZFŚS, związane z pobytem dzieci osób uprawnionych do tych świadczeń w żłobkach, klubach dziecięcych lub przedszkolach. Zwolnienie to nie przewiduje żadnego limitu. Zatem cała kwota otrzymana na ten cel przez osobę uprawnioną (do takich osób z całą pewnością należą pracownicy) korzysta ze zwolnienia z PIT.

W przypadku przedstawionym w pytaniu należy uznać, że dofinansowanie kosztów pobytu dziecka pracownika w przedszkolu albo żłobku, przyznane ze środków ZFŚS na wniosek pracownika, może korzystać ze zwolnienia z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67a updof. Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 grudnia 2025 r., sygn. 0115-KDIT2.4011.504.2025.1.KC, interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 grudnia 2025 r., sygn. 0115-KDIT2.4011.505.2025.1.KC). W pierwszej z tych interpretacji Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej za prawidłowe uznał stanowisko podatnika, że:

MF *(…) dofinansowanie kosztów pobytu dziecka pracownika (…) w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, udzielane przez Wnioskodawcę w całości ze środków pieniężnych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych funkcjonującego w A jest całkowicie zwolnione z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 1 i art. 21 ust. 1 pkt 67a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 grudnia 2025 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.504.2025.1.KC oraz sygn. 0115-KDIT2.4011.505.2025.1.KC)

©℗
Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl d2a094e46e

5 Jak rozliczyć programy rabatowe kierowane do pracowników i osób trzecich

PROBLEM

Spółka zamierza organizować programy rabatowe, w ramach których uczestnicy (pracownicy spółki oraz osoby trzecie, takie jak m.in. pracownicy kontrahentów) będą uprawnieni do zakupu towarów oferowanych przez spółkę z jednolitym, procentowo określonym rabatem, obowiązującym do ustalonego rocznego limitu kwotowego. Czy po stronie uczestników takich programów powstanie przychód podlegający opodatkowaniu PIT?

RADA

W przypadku gdy krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z rabatów nie jest ograniczony wyłącznie do pracowników spółki i wszyscy uczestnicy programu są uprawnieni do uzyskania rabatu na jednakowych zasadach, to po stronie uczestników nie powstanie przychód podlegający opodatkowaniu PIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne, a także wartość otrzymanych świadczeń w naturze oraz innych nieodpłatnych świadczeń – art. 11 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Jednocześnie w art. 10 ust. 1 updof zawarto katalog źródeł przychodów, obejmujący m.in. przychody ze stosunku pracy oraz przychody z innych źródeł.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 updof za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, w szczególności zaś świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Natomiast, w myśl art. 20 ust. 1 updof, za przychody z innych źródeł uważa się w szczególności nieodpłatne świadczenia nienależące do przychodów określonych w art. 12–14 oraz art. 17 updof.

Z powołanych przepisów wynika, że przychodem podlegającym opodatkowaniu PIT jest każda forma przysporzenia majątkowego, mająca zarówno charakter pieniężny, jak

eprasa.pl d2a094e46e

i niepieniężny, w tym także świadczenia nieodpłatne, o ile powodują one rzeczywiste i wymierne zwiększenie majątku podatnika.

Przepisy updof nie zawierają definicji pojęcia „nieodpłatne świadczenie". Według wykładni językowej oraz ugruntowanej praktyki interpretacyjnej pojęcie to obejmuje wszelkie działania lub zaniechania na rzecz innego podmiotu, jak również zdarzenia gospodarcze i prawne, których skutkiem jest uzyskanie przez ten podmiot korzyści majątkowej kosztem innego podmiotu, bez ponoszenia kosztów lub innej formy ekwiwalentu, przy czym korzyść ta musi mieć konkretny i wymierny charakter finansowy.

Na temat nieodpłatnych świadczeń wypowiedział się również Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 8 lipca 2014 r. (sygn. akt K 7/13). Uznał w nim, że nieodpłatnymi świadczeniami są wyłącznie przysporzenia majątkowe o indywidualnie określonej wartości, otrzymane przez pracownika. Dopiero wtedy po stronie zatrudnionego powstaje przychód, który podlega opodatkowaniu PIT. W konsekwencji Trybunał uznał, że przychodem pracownika mogą być tylko świadczenia, które:

- zostały spełnione za jego zgodą (pracownik skorzystał z nich w pełni dobrowolnie),
- zostały spełnione w jego interesie a nie w interesie pracodawcy i
- przyniosły mu korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść, a korzyść ta jest wymierna i przypisana indywidualnemu pracownikowi (nie jest dostępna w sposób ogólny dla wszystkich).

W związku z tym należy uznać, że jeżeli świadczenie jest kierowane do nieokreślonego i otwartego kręgu odbiorców oraz przysługuje wszystkim beneficjentom na jednakowych zasadach, brak jest podstaw do uznania, że po stronie tych beneficjentów powstaje przychód w rozumieniu updof. Świadczenie nieodpłatne stanowiące przychód podatkowy musi bowiem mieć charakter zindywidualizowany i być skierowane do ściśle określonej grupy podmiotów.

Z pytania wynika, że programy rabatowe, które zamierzają Państwo zaoferować, nie będą ograniczone wyłącznie do pracowników spółki. Ich adresatami będą również osoby trzecie, niezwiązane z Państwem stosunkiem pracy. Uczestnicy programu będą mogli skorzystać z rabatów na jednakowych zasadach. W związku z tym brak jest podstaw do uznania, że po stronie uczestników programu powstanie przychód w rozumieniu updof. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe. Przykładem może być interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 listopada 2024 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.792.2024.1.KF, w której możemy przeczytać, że:

MF *(…) krąg uprawnionych do skorzystania z programów rabatowych, uprawniających w okresie ich ważności do uzyskania rabatu na nabywane towary/produkty oferowane przez Państwa we wszystkich Państwa sklepach w Polsce, jest potencjalnie nieograniczony.*

Skoro możliwość dokonania zakupu po cenie preferencyjnej z użyciem rabatu dotyczy szerokiej grupy beneficjentów, to nie generuje po stronie Uczestników powstania przychodu w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

eprasa.pl d2a094e46e

(…) Tym samym, w związku z opisanymi programami, nie spoczywa i nie będzie spoczywał na Państwu obowiązek płatnika wobec tychże Uczestników, tj. obowiązek w zakresie obliczenia, pobrania i odprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych ani też obowiązek informacyjny.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 listopada 2024 r. (sygn. 0112-KDIL2--1.4011.792.2024.1.KF)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

6 Zwrot za służbowy przejazd taksówką nie jest przychodem pracownika – korzystne stanowisko MF

MF potwierdził, że pracownik, który otrzyma od pracodawcy zwrot kosztów przejazdu taksówką w celach służbowych, nie uzyskuje z tego tytułu przychodu ze stosunku pracy.

MF zajął stanowisko w sprawie rozliczania zwrotu kosztów przejazdu taksówkami w celach służbowych. Interpelacja poselska zgłoszona do niego w tej sprawie dotyczyła pracowników szpitali, którzy często przewożą materiały do przeszczepu w godzinach nocnych lub w trudnych warunkach, kiedy skorzystanie z komunikacji publicznej jest niemożliwe lub niebezpieczne dla pracownika i przewożonego materiału. Korzystają wówczas z przejazdów taksówkami, ponieważ liczy się każda sekunda i jak najszybszy transport. Tacy pracownicy zazwyczaj wracają również taksówką ze szpitala do domu z powodu braku alternatywnego sposobu dojazdu. Koszty tych podróży, które mają kluczowe znaczenie dla ratowania ludzkiego życia i zdrowia, są następnie zwracane przez pracodawcę. W związku z niekorzystnymi interpretacjami organów podatkowych oraz wyrokami sądowymi, w których w opisanych okolicznościach nakazywano rozpoznawać po stronie pracowników przychód ze stosunku pracy (zob. m.in. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 26 kwietnia 2021 r., sygn. 0115-KDIT2.4011.79.2021.1.ENB czy wyrok NSA z 19 listopada 2024 r., sygn. akt II FSK 230/22), zadano pytanie, czy taki zwrot powinien być traktowany jako przychód pracownika podlegający opodatkowaniu PIT?

Zwrot za służbowy przejazd taksówką – stanowisko MF

Zdaniem MF zwrot kosztów przejazdu taksówkami w celach służbowych nie stanowi przychodu pracownika. W odpowiedzi na interpelację MF stwierdził, że:

eprasa.pl d2a094e46e

MF *Opodatkowanie podatkiem dochodowym przychodów osób fizycznych reguluje ustawa PIT. W ujęciu podmiotowym oraz przedmiotowym akt ten ma bardzo szeroki zakres. Dotyczy zarówno polskich rezydentów podatkowych, jak i rezydentów podatkowych innych państw, oraz przychodów z różnych źródeł. Nie oznacza to jednak, że każdy rodzaj świadczenia, które otrzymuje osoba fizyczna, stanowi przychód w rozumieniu ustawy PIT.*

Przychodu tego nie stanowią pieniądze, wartości pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, których otrzymanie nie prowadzi do pojawienia się po stronie pracownika przysporzenia, czy to w postaci nabycia wymiernej korzyści majątkowej, czy to w postaci mierzalnego zaoszczędzenia wydatku. Jak wynika bowiem z uzasadnienia sporządzonego do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 lipca 2014 r., sygn. akt K 7/13, za przychód pracownika mogą być uznane wyłącznie te świadczenia, które łącznie spełniają poniższe warunki:

- *po pierwsze, zostały spełnione za zgodą pracownika (skorzystał z nich w pełni dobrowolnie),*
- *po drugie, zostały spełnione w jego interesie (a nie w interesie pracodawcy) i przyniosły mu korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść,*
- *po trzecie, korzyść ta jest wymierna i przypisana indywidualnemu pracownikowi (nie jest dostępna w sposób ogólny dla wszystkich podmiotów).*

W sytuacji zatem, gdy pracownik z własnych środków poniósł wydatki na realizację zadania służbowego, a następnie pracodawca dokonał ich zwrotu (w wysokości nieprzekraczającej kwoty faktycznie poniesionej), otrzymany zwrot nie stanowi przychodu w rozumieniu przepisów ustawy PIT, gdyż nie spełnia drugiej z wymienionych przesłanek, czyli nie powiększa aktywów pracownika.

Od redakcji

Interpelacja poselska dotyczyła pracowników służb medycznych. Stanowisko MF powinno mieć również zastosowanie do pracowników innych branż, którzy korzystają z przejazdów taksówkami w celach służbowych. Oni również nie osiągają korzyści finansowych z tytułu otrzymywanych zwrotów. Przy czym, jak podkreśliło MF w odpowiedzi, „każdy zwrot wydatków wymaga odrębnej analizy pod względem skutków, jakie rodzi, co wynika z dynamiki stosunków społeczno-gospodarczych, w tym również w relacji pracodawca-pracownik".

W odpowiedzi na interpelację, MF potwierdził również, że:

- nie planuje wydania wytycznych lub ogólnej interpretacji przepisów updof w przedmiocie otrzymania zwrotów kosztów transportu taksówkami w celach służbowych,
- nie przewiduje zmiany przepisów podatkowych w taki sposób, aby wynikało z nich wprost, że omawiane zwroty nie powodują obowiązku podatkowego w PIT.

eprasa.pl d2a094e46e

ŹRÓDŁO:

- odpowiedź MF na interpelację poselską nr 6759 w sprawie opodatkowania zwrotu kosztów transportu taksówkami dla pracowników realizujących zadania służbowe w sektorze medycznym (sygn. odpowiedzi DD3.054.41.2024) – opubl. 19 stycznia 2026 r. na www.eureka.mf.gov.pl

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

7 Czy podatnicy wynajmujący prywatnie nieruchomości użytkowe, maszyny lub inny sprzęt muszą prowadzić wykaz środków trwałych i wysyłać JPK_ST – wyjaśnienia MF

MF potwierdził, że podatnicy opodatkowani ryczałtem ewidencjonowanym z tytułu prywatnego najmu nieruchomości użytkowych, maszyn lub innego sprzętu, nie muszą prowadzić ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Tacy podatnicy nie mają również obowiązku przesyłania wykazów w strukturze JPK_ST.

Podatnicy oraz spółki, których wspólnicy są opodatkowani ryczałtem ewidencjonowanym, są obowiązani prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz, odrębnie za każdy rok podatkowy, ewidencję przychodów. Po zakończeniu roku podatkowego podatnicy muszą wysłać:

- ewidencję przychodów w strukturze JPK_EWP,
- wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – w strukturze JPK_ST.

Za 2026 r. obowiązek wysłania JPK_EWP i JPK_ST mają tylko ci podatnicy, którzy wysyłają JPK_V7M, czyli podatnicy rozliczający VAT miesięcznie. Pozostali podatnicy zostaną objęci tym obowiązkiem począwszy od 2027 r.

Z art. 15 ust. 3 ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne wynika, że obowiązek prowadzenia ewidencji przychodów nie dotyczy podatników osiągających przychody z tzw. najmu prywatnego. Przepis ten zwalnia takich podatników tylko z obowiązku prowadzenia ewidencji przychodów. Nie zwalnia ich z obowiązku prowadzenia wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Z § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wynika natomiast, że wymienionym wykazem nie należy obejmować:

eprasa.pl d2a094e46e

1) budynków mieszkalnych, lokali mieszkalnych stanowiących odrębną nieruchomość, gruntów lub prawa użytkowania wieczystego gruntu, związanych z tym budynkiem lub lokalem, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej,

2) spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego, którego wartość początkową ustala się zgodnie z art. 22g ust. 10 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W przepisie tym nie ma wyłączenia dla lokali użytkowych, maszyn lub innych sprzętów. W związku z tym do Ministra Finansów zwrócono się z pytaniem, czy podatnicy opodatkowani ryczałtem z tytułu najmu prywatnego lokali użytkowych, maszyn lub innych sprzętów powinni prowadzić wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych i przesyłać go po zakończeniu roku do urzędu skarbowego w strukturze JPK_ST, mimo braku obowiązku przesyłania JPK_EWP?

Zdaniem MF podatnicy nie mają takiego obowiązku. W odpowiedzi czytamy:

MF *(...) podatnik osiągający przychody z tzw. najmu prywatnego (np. lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, maszyn lub sprzętów) nie jest obowiązany do prowadzenia ewidencji przychodów. Podatnicy ci nie mają także obowiązku prowadzenia wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Zatem nie mają także obowiązku ich przesyłania w postaci elektronicznej w strukturze JPK_ST do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.*

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazywana do mediów na zapytania dziennikarzy z 2 lutego 2026 r. (ID informacji: 677946) – opubl. na www.eureka.gov.pl

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

8 Czy spółka komandytowa musi pobierać zryczałtowany PIT od zaliczek na poczet zysku wypłacanych komplementariuszom – wyrok NSA

Spółka komandytowa nie musi pobierać w trakcie roku zryczałtowanego PIT od zaliczek na poczet zysku wypłacanych komplementariuszom. Jest tak, ponieważ w tym momencie nie jest znany rzeczywisty zysk spółki – wyrok NSA z 30 stycznia 2025 r. (sygn. akt II FSK 571/22).

eprasa.pl d2a094e46e

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła wspólnika będącego komplementariuszem w spółce komandytowej. W związku ze zmianą przepisów (objęciem spółek komandytowych CIT) wypłaty zysków na rzecz wspólników zaczęły być traktowane jak przychody z kapitałów pieniężnych. Skarżący wystąpił o interpretację indywidualną, pytając, czy spółka jako płatnik ma obowiązek pobierania zryczałtowanego PIT w momencie wypłaty zaliczek na poczet zysku w trakcie roku podatkowego. Podatnik stał na stanowisku, że w momencie wypłaty zaliczki nie da się ustalić ostatecznej kwoty podatku, ponieważ nie jest znana wysokość CIT należnego od spółki, o który pomniejsza się podatek komplementariusza.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał stanowisko skarżącego za nieprawidłowe. Jego zdaniem obowiązek płatnika powstaje w dacie każdej wypłaty środków pieniężnych (zaliczki). Fakt, że ostateczne rozliczenie CIT przez spółkę następuje po zakończeniu roku, nie zwalnia płatnika z obowiązku poboru podatku od wypłacanych kwot „na bieżąco". Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej twierdził, że wypłata zaliczek na poczet zysku traktowana jest jak przychód z udziału w zysku i podlega opodatkowaniu zryczałtowanym PIT na podstawie art. 30a ust. 1 pkt 4 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Organ podatkowy uznał, że spółka jako płatnik powinna pobierać podatek w momencie wypłaty zaliczek.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie uchylił interpretację organu podatkowego. Sąd podkreślił, że przychód z udziału w zyskach powstaje dopiero po zakończeniu roku obrotowego, gdy znana jest wysokość zysku i podatku należnego od spółki. Zaliczki wypłacane w trakcie roku nie stanowią jeszcze faktycznego przychodu komplementariusza i nie mogą stanowić podstawy poboru zryczałtowanego podatku dochodowego.

Sąd uznał, że specyfika opodatkowania komplementariusza (art. 30a ust. 6a–6e updof) uniemożliwia prawidłowe obliczenie podatku w trakcie roku. WSA podkreślił, że konstrukcja przepisu pozwala na pomniejszenie podatku wspólnika o kwotę odpowiadającą jego udziałowi w podatku należnym spółki za rok, z którego zysk pochodzi. Skoro „podatek należny" spółki jest znany dopiero po zakończeniu roku podatkowego i złożeniu deklaracji CIT-8, to wcześniej płatnik nie jest w stanie obliczyć poprawnej kwoty do pobrania.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną organu podatkowego, w pełni podzielając stanowisko oraz argumentację zaprezentowaną przez sąd pierwszej instancji. NSA wyjaśnił, że choć na podstawie art. 41 ust. 4e updof na płatniku ciąży

eprasa.pl d2a094e46e

obowiązek poboru podatku, to powinien on być realizowany z uwzględnieniem zasad odliczenia, tzw. kredytu podatkowego. Sąd podkreślił, że ustawodawca nie przewidział w przepisach updof mechanizmu poboru zaliczek na podatek od dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, odmiennie niż ma to miejsce w przypadku takich źródeł przychodu jak chociażby dochody ze stosunku pracy. Wskazano również, że obowiązek podatkowy po stronie komplementariusza konkretyzuje się w postaci zobowiązania podatkowego dopiero z chwilą ustalenia dochodu spółki za dany rok podatkowy. Pojęcie „udziału w zysku", funkcjonujące na podstawie przepisów prawa handlowego, odnosi się bowiem do zysku wypracowanego na koniec roku obrotowego, a wypłacana w trakcie roku zaliczka nie może być utożsamiana z ostatecznym przychodem podatkowym.

W konsekwencji NSA uznał, że wypłata zaliczki na poczet zysku w ciągu roku pozostaje dla płatnika czynnością podatkowo neutralną, natomiast obowiązek obliczenia i pobrania podatku powstaje dopiero w momencie, gdy znane są wszystkie dane niezbędne do zastosowania mechanizmu odliczenia CIT zapłaconego przez spółkę.

Od redakcji

Wyrok NSA potwierdza jednolitą linię orzeczniczą w zakresie rozróżnienia między faktycznym przychodem z udziału w zyskach a zaliczkami wypłacanymi w trakcie roku podatkowego. Rozstrzyga on kluczowy spór o płynność finansową komplementariuszy, pozwalając im na otrzymywanie środków w trakcie roku bez konieczności „zamrażania" ich części na poczet podatku, którego wysokość i tak byłaby niemożliwa do ustalenia w tym momencie. W praktyce oznacza to, że spółki komandytowe nie mają obowiązku poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od wypłat zaliczek dla komplementariuszy, dopóki nie jest znany rzeczywisty zysk spółki.

Dla komplementariuszy płynie stąd istotny wniosek: spółka komandytowa może wypłacać im zaliczki na poczet zysku w pełnej wysokości bez potrącania zryczałtowanego PIT. Rozliczenie podatkowe nastąpi dopiero po zakończeniu roku podatkowego spółki, kiedy znana będzie kwota CIT, która niemal zawsze (przy standardowej stawce 19%) redukuje podatek wspólnika do zera. Dzięki temu wyeliminowano problem nadpłat podatku, o których zwrot wspólnicy musieliby występować po zakończeniu roku.

Dla podatników płynie stąd kluczowy wniosek: zaliczki wypłacane w trakcie roku podatkowego nie wywołują obowiązku podatkowego ani po stronie spółki, ani po stronie komplementariusza w zakresie zryczałtowanego PIT, co pozwala na planowanie wypłat bez ryzyka natychmiastowego opodatkowania.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1 Jak zaewidencjonować w pkpir obowiązkowe składki wpłacane do samorządu zawodowego

PROBLEM

Opłaciłem obowiązkową składkę do izby inżynierów budownictwa. Czy mogę ją zaliczyć do kosztów podatkowych? Jeżeli tak, to na podstawie jakiego dokumentu mogę zaksięgować ten wydatek w pkpir? Z izby otrzymałem jedynie potwierdzenie wpłaty składki w postaci druku, jaki kiedyś otrzymywało się, dokonując opłat na poczcie.

RADA

Zapłaconą składkę może Pan zaliczyć do kosztów podatkowych. Podstawą wpisu w pkpir może być otrzymany druk, pod warunkiem że zawiera on co najmniej Pana dane, dane izby jako odbiorcy wpłaty, kwotę składki, datę zapłaty oraz tytuł wpłaty pozwalający stwierdzić, że dotyczy ona obowiązkowej składki członkowskiej. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Obowiązkowa składka członkowska do izby inżynierów budownictwa stanowi koszt uzyskania przychodów. Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 tej ustawy. Przynależność do izby inżynierów budownictwa jest ustawowym warunkiem wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, a tym samym prowadzenia działalności zawodowej. Opłacenie składki jest więc niezbędne dla zachowania prawa do wykonywania zawodu, a w konsekwencji dla możliwości osiągania przychodów z działalności gospodarczej. Jednocześnie składki te nie zostały wymienione w art. 23 updof jako wydatki wyłączone z kosztów podatkowych. W szczególności nie ma tu zastosowania wyłączenie z kosztów podatkowych zawarte w art. 23 ust. 1 pkt 30 updof. To przesądza o możliwości ich zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów.

Jak zaewidencjonować w pkpir składkę zapłaconą do izby inżynierów budownictwa

Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (dalej: nowe rozpo-

eprasa.pl d2a094e46e

rządzenie w sprawie pkpir). Utrzymano w nim możliwość ujmowania w pkpir kosztów podatkowych na podstawie dowodów innych niż faktura, jeżeli charakter wydatku uzasadnia taki sposób dokumentacji. Zgodnie z § 7 nowego rozporządzenia w sprawie pkpir za dowody księgowe będące podstawą zapisów w pkpir uznaje się również:

- noty księgowe, sporządzone w celu skorygowania zapisu dotyczącego zdarzenia gospodarczego, wynikającego z dowodu obcego lub własnego, otrzymane od kontrahenta podatnika lub przekazane kontrahentowi,
- dowody opłat pocztowych i bankowych,
- inne dowody opłat, w tym dokonywanych na podstawie książeczek opłat oraz dowody zawierające dane, o których mowa w § 6 ust. 3 pkt 3 tego rozporządzenia.

Obowiązkowe składki na rzecz samorządu zawodowego, takiego jak izba inżynierów budownictwa, co do zasady nie są dokumentowane fakturą w rozumieniu przepisów o VAT. Izby zawodowe występują w tym zakresie jako podmioty realizujące zadania publicznoprawne, a pobierane składki mają charakter daniny o cechach zbliżonych do opłaty publicznej. W praktyce potwierdzeniem ich uiszczenia jest dowód wpłaty, czyli: druk wpłaty, potwierdzenie przelewu bankowego lub inny dokument generowany przez system płatności. Taki dokument, mimo że nie jest fakturą, stanowi „inny dowód opłat" w rozumieniu § 7 nowego rozporządzenia w sprawie pkpir, jeżeli pozwala jednoznacznie ustalić, kto dokonał wpłaty, na czyją rzecz, w jakiej wysokości i z jakiego tytułu.

W sytuacji gdy otrzymał Pan z izby jedynie druk potwierdzający dokonanie wpłaty (analogiczny do dawnego dowodu wpłaty pocztowej), dokument ten może stanowić podstawę ujęcia kosztu w pkpir, pod warunkiem że zawiera on co najmniej Pana dane, dane izby jako odbiorcy wpłaty, kwotę składki, datę zapłaty oraz tytuł wpłaty pozwalający stwierdzić, że dotyczy ona obowiązkowej składki członkowskiej.

Składka ta, jako koszt o charakterze ogólnym, związany z wykonywaniem działalności, powinna zostać ujęta w pkpir w kolumnie 15 „Pozostałe wydatki". Nie jest to bowiem ani zakup materiałów, ani towarów handlowych, lecz wydatek warunkujący możliwość wykonywania działalności zawodowej.

Podsumowując, obowiązkową składkę do izby inżynierów budownictwa można ująć w pkpir jako koszt uzyskania przychodów. Podstawą księgowania może być otrzymany druk potwierdzający wpłatę, o ile zawiera wymienione wcześniej dane. W celu zwiększenia bezpieczeństwa podatkowego dopuszczalne jest również sporządzenie dowodu wewnętrznego, który wraz z potwierdzeniem wpłaty będzie stanowił kompletną podstawę zapisu w pkpir.

PRZYKŁAD

Pan Mikołaj jest inżynierem. 26 lutego 2026 r. opłacił obowiązkową składkę członkowską na rzecz Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Jako dowód wpłaty otrzymał druk potwierdzający zapłatę składki.

eprasa.pl d2a094e46e

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki	
				zł	gr
1	2	4	8	15	
21	26-02-2026	Druk wpłaty nr 23/02/2026	Składka na rzecz Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa	100	00

PODSTAWA PRAWNA:

- § 6 i 7 rozporządzenia Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)
- art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

Monika M. Brzostowska
doradca podatkowy

2 Jak psychoterapeuta powinien ewidencjonować w pkpir zakup przedmiotów potrzebnych do prowadzenia terapii

PROBLEM

Psychoterapeuta kupił książkę do ćwiczeń z klientem w ramach terapii. Czy zakup takiej książki należy wpisać w kolumnie 12 czy 15 pkpir?

RADA

Zakup książki wykorzystywanej w pracy z klientem, stanowiącej pomoc merytoryczną w prowadzonej terapii, należy ująć w kolumnie 15 pkpir. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zakup książki do ćwiczeń z klientem w ramach terapii ma związek z wykonywaną działalnością gospodarczą, ponieważ służy realizacji usług psychoterapeutycznych, podnosi jakość świadczonych usług oraz jest narzędziem pracy wykorzystywanym w procesie terapii. Wydatek na zakup takiej książki spełnia zatem ogólną definicję kosztu

eprasa.pl d2a094e46e

uzyskania przychodów, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Zgodnie z tym przepisem kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania bądź zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem wydatków wymienionych w art. 23 tej ustawy. Książka terapeutyczna, wykorzystywana jako pomoc w pracy z klientem, nie została wymieniona w katalogu wydatków niestanowiących kosztów podatkowych, a jej związek z przychodami psychoterapeuty jest racjonalny i możliwy do obrony w razie kontroli podatkowej.

Rozstrzygnięcia wymaga sposób ujęcia tego wydatku w pkpir, w szczególności wybór właściwej kolumny księgi. Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (dalej: nowe rozporządzenie w sprawie pkpir), które wprowadziło zmieniony wzór pkpir oraz nowe oznaczenia i opisy kolumn, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowej logiki podziału kosztów według ich ekonomicznego charakteru. Zgodnie z tym rozporządzeniem kolumna 12 pkpir jest przeznaczona do ujmowania wydatków na zakup materiałów podstawowych oraz materiałów pomocniczych, które są zużywane bezpośrednio w procesie świadczenia usług lub produkcji i mają charakter „roboczy", tj. ulegają fizycznemu zużyciu albo są wprost wbudowywane w efekt końcowy działalności. Definicje materiału podstawowego i materiału pomocniczego prezentujemy poniżej.

DEFINICJA

Materiałami (surowcami) podstawowymi są materiały (surowce), które w procesie produkcji lub przy świadczeniu usług stają się główną substancją wyrobu gotowego; do materiałów (surowców) podstawowych zalicza się również materiały (surowce) stanowiące część składową (montażową) wyrobu lub ściśle z wyrobem złączone (np. opakowania – puszki, butelki) oraz opakowania wysyłkowe wielokrotnego użytku (np. transportery, palety), jeżeli opakowania te nie są środkami trwałymi (§ 2 pkt 1 lit. b nowego rozporządzenia w sprawie pkpir).

Materiałami (surowcami) pomocniczymi są materiały (surowce) niebędące materiałami (surowcami) podstawowymi, które są zużywane w związku z działalnością gospodarczą i bezpośrednio oddają wyrobowi swoje właściwości (§ 2 pkt 1 lit. c nowego rozporządzenia w sprawie pkpir).

Kolumna 15 pkpir służy do ujmowania tzw. pozostałych wydatków, a więc kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, które nie mieszczą się w kategorii zakupu towarów handlowych, materiałów ani wynagrodzeń, lecz są związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa i wykonywaniem usług. Zgodnie z pkt 13 objaśnień do pkpir w kolumnie 15 wpisuje się w szczególności takie wydatki, jak: czynsz za lokal, opłatę za energię elektryczną, zakup paliw, wydatki dotyczące remontów, amortyzację środków trwałych, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe pracowników czy wartość zakupionego wyposażenia.

Na tle tych regulacji kluczowe znaczenie ma prawidłowe zakwalifikowanie książki terapeutycznej jako określonego rodzaju kosztu. Książka, nawet jeśli jest wykorzystywana w pracy z klientem i stanowi pomoc merytoryczną w terapii, nie jest materiałem podstawowym ani pomocniczym w rozumieniu przepisów nowego rozporządzenia w sprawie pkpir. Książka natomiast jest nośnikiem wiedzy, który nie ulega zużyciu w sensie gospo-

eprasa.pl d2a094e46e

darczym poprzez jednorazowe lub krótkotrwałe wykorzystanie i nie jest „składnikiem roboczym" usługi psychoterapeutycznej. Jej rola polega na wspieraniu procesu terapeutycznego oraz kompetencji zawodowych psychoterapeuty, a nie na bezpośrednim materialnym udziale w świadczeniu usługi.

W konsekwencji zakup książki do ćwiczeń z klientem w ramach terapii powinien zostać ujęty w pkpir w kolumnie 15 jako „Pozostałe wydatki", a nie w kolumnie 12. Kolumna 15 jest właściwa dla kosztów o charakterze merytorycznym i pomocniczym, związanych z wykonywaniem usług, takich jak literatura fachowa, materiały szkoleniowe, prenumeraty branżowe czy inne narzędzia pracy intelektualnej, które wspierają działalność, ale nie stanowią materiałów zużywanych w sensie produkcyjnym. Takie podejście jest zgodne zarówno z konstrukcją pkpir określoną w nowym rozporządzeniu w sprawie pkpir, jak i z utrwaloną praktyką organów podatkowych, które konsekwentnie kwalifikują literaturę fachową i specjalistyczną jako pozostałe koszty prowadzenia działalności.

Podsumowując, zakup książki do ćwiczeń wykorzystywanej przez psychoterapeutę w pracy z klientem stanowi koszt uzyskania przychodów na podstawie art. 22 ust. 1 updof. Wydatek ten powinien zostać ujęty w kolumnie 15 pkpir jako pozostały wydatek związany z prowadzoną działalnością gospodarczą. Ujęcie tego wydatku w kolumnie 12 byłoby nieprawidłowe, ponieważ książka nie spełnia kryteriów materiału podstawowego ani pomocniczego w rozumieniu przepisów nowego rozporządzenia w sprawie pkpir.

PRZYKŁAD

Pan Andrzej prowadzi gabinet psychoterapii. W lutym 2026 r. kupił w księgarni książkę do terapii z klientem.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki	
				zł	gr
1	2	4	8	15	
1	26-02-2026	FV 28/02/2026	Zakup książki	90	00

PODSTAWA PRAWNA

- § 2 ust. 1 lit. b i lit. c oraz pkt 13 objaśnień do rozporządzenia Ministra Finansów z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)
- art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)

Monika M. Brzostowska
doradca podatkowy

eprasa.pl d2a094e46e

IX. ZUS

1 Czy dzień świadczenia pracy, na który pracownik otrzymał zwolnienie lekarskie, wlicza się do okresu zasiłkowego

PROBLEM

Pracownik przepracował cały dzień i po południu udał się do lekarza. Wystawiono mu zwolnienie lekarskie od tego dnia. Jak potraktować ten dzień? Wypłacić mu wynagrodzenie za pracę czy wynagrodzenie chorobowe? Jeśli wypłacimy wynagrodzenie za pracę, to wliczać ten dzień do okresu zasiłkowego?

RADA

Jeżeli pracownik przepracował całą dniówkę, przysługuje mu wynagrodzenie za pracę, a wynagrodzenie chorobowe należy liczyć od następnego dnia. Dzień orzeczonej niezdolności do pracy, za który wypłacono wynagrodzenie za pracę, wlicza się okresu zasiłkowego (zmiana stanowiska ZUS). Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną – trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego lub 14 dni w przypadku pracownika, który ukończył 50 lat – pracownik zachowuje, co do zasady, prawo do 80% wynagrodzenia chorobowego. Wynagrodzenie to oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i wypłaca za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy. Od 34. lub 15. dnia niezdolności do pracy w danym roku kalendarzowym pracownikowi, co do zasady, przysługuje zasiłek chorobowy.

WAŻNE! Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za jeden dzień niezdolności do pracy stanowi 1/30 część wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.

Zasady wystawiania zwolnień lekarskich e-ZLA. Zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy z powodu choroby wystawia się wyłącznie po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia ubezpieczonego, na okres od dnia, w którym przeprowadzono badanie, lub od dnia bezpośrednio następującego po dniu badania.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli bezpośrednio po dniu badania przypadają dni wolne od pracy albo jest ono przeprowadzane w okresie orzeczonej wcześniej absencji chorobowej, zaświadczenie lekarskie może być wystawione na okres rozpoczynający się po dniu badania (nie później niż 4. dnia po badaniu).

W uzasadnionym przypadku lekarz może wystawić zaświadczenie lekarskie na 3 dni wstecz, czyli na okres poprzedzający dzień, w którym przeprowadził badanie, pod warunkiem że wyniki badań pracownika wskazują niewątpliwie, że w tym okresie był już niezdolny do pracy (§ 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 listopada 2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędu w zaświadczeniu lekarskim).

Jeśli lekarz uzna, że pracownik jest chory w dniu badania, mimo że tego dnia pracował, może wystawić zwolnienie lekarskie od tego dnia. Taka właśnie sytuacja wystąpiła w opisanym przypadku. Postępowanie lekarza było prawidłowe.

Wypłata wynagrodzenia w pierwszym dniu niezdolności do pracy. Co do zasady za każdy dzień absencji chorobowej przysługuje wynagrodzenie chorobowe bądź zasiłek. Jednak w przypadku gdy pracownik pierwszego dnia niezdolności do pracy pracował a dopiero po pracy udał się do lekarza i otrzymał zwolnienie, to za ten dzień należy mu się wynagrodzenie za pracę. Pracownik nie może zrzec się bowiem prawa do wynagrodzenia – art. 84 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Jeżeli pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia na podstawie przepisów o wynagradzaniu za okres niezdolności do pracy, wynagrodzenie chorobowe lub zasiłek za ten czas nie przysługują. Okresy te wlicza się do okresu zasiłkowego – art. 12 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (dalej: ustawa zasiłkowa).

Wliczanie okresów niezdolności do pracy do okresu zasiłkowego – zmiana stanowiska ZUS. Podstawowy okres zasiłkowy wynosi 182 dni. Do okresu zasiłkowego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy zasiłkowej (np. kwarantanny).

Do okresu zasiłkowego wlicza się okresy poprzednich niezdolności do pracy, jeżeli przerwa między ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy nie przekraczała 60 dni. Do okresu zasiłkowego wlicza się także okresy niezdolności do pracy, za które ubezpieczony nie ma prawa do świadczeń chorobowych, np. gdy ubezpieczony wykonywał w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystywał zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

Dotychczas za okres niezdolności do pracy, za który osoba ubezpieczona zachowywała prawo do wynagrodzenia na podstawie „przepisów szczególnych", zasiłek nie przysługiwał. Taki okres nie był też wliczany do okresu zasiłkowego.

PRZYKŁAD

Pani Ewelina 12 stycznia 2026 r. po dniu pracy poszła do lekarza i otrzymała zwolnienie lekarskie od 12 stycznia na 5 dni. Pracodawca wypłacił pracownicy wynagrodzenie za ten dzień, natomiast wynagrodzenie chorobowe otrzymała za 4 dni,

eprasa.pl d2a094e46e

tj. od 13 do 16 stycznia 2026 r. Dzień ten nie został wliczony do okresu zasiłkowego, gdyż pracownica otrzymała za niego wypracowaną dniówkę.

Stanowisko ZUS zmieniło się w tej kwestii i obecnie okres orzeczonej niezdolności do pracy, za którą ubezpieczony zachowuje prawo do wynagrodzenia (na podstawie przepisów o wynagradzaniu a nie „na podstawie przepisów szczególnych o wynagradzaniu", jak to było dotychczas), wliczany jest do okresu zasiłkowego. Potwierdził to rzecznik ZUS, odpowiadając na pytanie redakcji „Mk" z 21 stycznia 2026 r.:

ZUS *(…) Informujemy, że jeżeli w danym zakładzie pracy, dotychczas, stosowane były inne zasady naliczania okresu zasiłkowego, na bieżąco przy ustalaniu uprawnień do zasiłku chorobowego należy stosować zasadę wliczania tego dnia* [chodzi o dzień pracy, na który była orzeczona niezdolność do pracy z powodu choroby do okresu zasiłkowego – przyp. redakcji].

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia. Okresy te wlicza się do okresu zasiłkowego. Przez pojęcie „przepisy o wynagradzaniu" należy interpretować wszelkie źródła prawa pracy, ustawowe (przyp. Redakcji np. Kodeks pracy) oraz autonomiczne (porozumienia zbiorowe, układy zbiorowe pracy). (...)

Piotr Olewiński, Biuro prasowe ZUS

PRZYKŁAD

Pani Ewelina z poprzedniego przykładu 12 stycznia 2026 r. przepracowała 8 godzin (całą dniówkę). Za ten dzień ma więc prawo do wynagrodzenia za pracę. Natomiast wynagrodzenie chorobowe przysługuje jej za kolejne 4 dni. Po zmianie stanowiska ZUS pracodawca zaliczy jej do okresu zasiłkowego 5 dni choroby.

Jeżeli pracownik zdążył przepracować tylko część dniówki, np. kilka godzin, po czym ze względu na zły stan zdrowia udał się do lekarza i otrzymał zwolnienie lekarskie począwszy od tego dnia, to za każdą przepracowaną godzinę w tym dniu przysługuje mu normalne wynagrodzenie, zgodnie z art. 80 k.p. Jednocześnie za ten sam pełen pierwszy dzień zwolnienia ma prawo do świadczenia chorobowego. Nie jest ono bowiem rozliczane na godziny, lecz na pełne dni. Nie można więc wypłacić wynagrodzenia chorobowego czy zasiłku za kilka godzin.

WAŻNE! Obecnie pierwszy dzień choroby (bez względu na to, czy pracownik otrzymał pełne wynagrodzenie czy za część dnia) zalicza się do okresu zasiłkowego.

PRZYKŁAD

Pracownik 10 marca 2026 r., po przepracowaniu 4 godzin, źle się poczuł i za zgodą pracodawcy opuścił zakład pracy, by udać się do lekarza. Następnego dnia na pro-

eprasa.pl d2a094e46e

fil eZUS pracodawcy wpłynęło zaświadczenie lekarskie na okres od 10 do 16 marca (7 dni). Za dzień częściowo przepracowany (10 marca), czyli za 4 godziny, pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę, tj. za niepełną dniówkę, oraz wynagrodzenie chorobowe za jeden dzień. Załóżmy, że wynagrodzenie wynosi 5800 zł miesięcznie. Za marzec 2026 r. należy je wyliczyć w następujący sposób:

- Pomniejszenie wynagrodzenia stałego o dni choroby:

  5800 zł : 30 = 193,33 zł

  193,33 zł × 7 dni = 1353,31 zł

  5800 zł – 1353,31 zł = 4446,69 zł

- Wyliczenie wynagrodzenia za 4 godziny pracy:

  5800 zł : 176 godz. = 32,95 zł

  32,95 zł × 4 godz. = 131,80 zł

Wynagrodzenie za pracę łącznie wynosi 4578,49 zł (4446,69 zł + 131,80 zł). Za marzec 2026 r. pracownikowi przysługuje także wynagrodzenie chorobowe za 7 dni. Do okresu zasiłkowego płatnik składek wliczy 7 dni absencji chorobowej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80, art. 92 § 1, § 3 pkt 2, § 4 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 25)
- art. 11 ust. 4, art. 36 ust. 3, art. 53 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 501; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 26)
- § 6–8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 listopada 2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędu w zaświadczeniu lekarskim (Dz.U. z 2015 r. poz. 2013)

©℗

Izabela Nowacka
ekonomista, specjalizuje się w prawie pracy, ubezpieczeniach społecznych i prawie podatkowym, autor licznych publikacji z zakresu rozliczania płac

X. KADRY I PŁACE

1 Kiedy wypłacić ekwiwalent za urlop po zmianie przepisów

PROBLEM

Z pracownikiem rozwiązujemy umowę o pracę 31 marca 2026 r. Osobie tej musimy wypłacić ekwiwalent za 6 dni urlopu za 2025 r. i 7 dni za 2026 r. Wynagrodzenie miesięczne pracownika składa się z płacy zasadniczej, 10% premii stałej i zmiennych prowizji. Prowizja została wypłacona

eprasa.pl d2a094e46e

w kwotach: w grudniu 2025 r. – 600 zł, w styczniu 2026 r.– 850 zł, w lutym 2026 r. – 1200 zł. Wynagrodzenia wypłacamy 5. dnia miesiąca za miesiąc poprzedni. Jak prawidłowo wyliczyć ekwiwalent za urlop i kiedy dokonać wypłaty po zmianie przepisów?

RADA

Ekwiwalent za urlop należy ustalić ze składników stałych (z miesiąca powstania prawa do ekwiwalentu) i zmiennych (prowizji) wypłaconych w okresie 3 miesięcy poprzedzających rozwiązanie umowy o pracę. W tej sytuacji powinni Państwo wypłacić ekwiwalent w dniu ustalonym w zakładzie pracy jako dzień wypłaty wynagrodzenia za pracę, tj. 3 kwietnia 2026 r. (5 kwietnia 2026 r. przypada w niedzielę).

UZASADNIENIE

Termin wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop po nowelizacji. Zgodnie z nowym brzmieniem przepisów art. 171 § 4–5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.) termin wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy został ściśle powiązany z terminem wypłaty wynagrodzenia za pracę obowiązującym u danego pracodawcy. Zasadą nadrzędną, wynikającą z powołanych przepisów k.p., jest dokonanie wypłaty ekwiwalentu w terminie wypłaty wynagrodzenia ustalonym zgodnie z art. 85 k.p. (w tym nie później niż 10. dnia następnego miesiąca). W Państwa przypadku, skoro rozwiązanie stosunku pracy następuje 31 marca 2026 r., a termin wypłaty wynagrodzeń przypada 5. dnia następnego miesiąca, ekwiwalent powinien zostać wypłacony 3 kwietnia 2026 r. (5 kwietnia 2026 r. przypada w niedzielę).

Natomiast w przypadku gdy termin wypłaty wynagrodzenia ustalony u pracodawcy przypada przed dniem rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, wówczas wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dokonuje się w terminie 10 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Jeżeli dzień wypłaty ekwiwalentu jest dniem wolnym od pracy, należy go wypłacić w dniu poprzedzającym (art. 171 § 5 k.p.).

Zasady ustalania podstawy wymiaru ekwiwalentu ze składników stałych i zmiennych. Wysokość ekwiwalentu ustala się na podstawie wynagrodzenia bezpośrednio poprzedzającego nabycie prawa do tego świadczenia, które następuje w dniu ustania stosunku pracy. Składniki wynagrodzenia określone w stawce miesięcznej w stałej wysokości, jakie otrzymywał Państwa pracownik, tj. wynagrodzenie zasadnicze (6000 zł) oraz stała premia (10%, czyli 600 zł), uwzględnia się w tej podstawie w wysokości należnej w miesiącu nabycia prawa do ekwiwalentu. Natomiast składniki zmienne, takie jak prowizje, podlegają uwzględnieniu w średniej wysokości wypłaconej w okresie 3 miesięcy poprzedzających miesiąc ustania stosunku pracy (i nabycia prawa do ekwiwalentu za urlop).

eprasa.pl d2a094e46e

PRZYKŁAD

Pracownik działu sprzedaży zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, dla którego właściwa jest 8-godzinna norma dobowa, poza wynagrodzeniem zasadniczym otrzymuje prowizje zależne od osiągniętych wyników. Prowizja została wypłacona w następującej wysokości: w grudniu 2025 r. – 600 zł, w styczniu 2026 r. – 850 zł, w lutym 2026 r. – 1200 zł. Średnia wysokość prowizji obliczona z tych 3 miesięcy wynosi 883,33 zł, co stanowi podstawę ze składników zmiennych, którą należy zsumować z wynagrodzeniem stałym w łącznej kwocie 6600 zł (wynagrodzenie zasadnicze i stała premia). Podstawa wymiaru ekwiwalentu urlopowego wynosi 7483,33 zł. Podstawę tę następnie należy podzielić przez współczynnik ekwiwalentu obowiązujący w 2026 r. w celu uzyskania stawki za jeden dzień, a następnie za jedną godzinę urlopu, tj.:

- 7483,33 zł : 20,92 = 357,71 zł/dzień,
- 357,71 zł : 8 godzin (dobowa norma czasu pracy pracownika) = 44,71 zł/godzinę.

Zakładając, że pracownik miał prawo do 104 godzin ekwiwalentu za urlop, wyniesie on 4649,84 zł (104 × 44,71 zł).

Uprawnienie do ekwiwalentu za urlop zaległy i bieżący. Prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop jest niezależne od sposobu ustania stosunku pracy i stanowi pochodną prawa do urlopu w naturze. Przed zmianą przepisów k.p. ulegało ono przedawnieniu po upływie 3 lat licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Natomiast od 27 stycznia 2026 r. można przyjąć, że termin przedawnienia powinien być liczony od dnia wypłaty ekwiwalentu za urlop wynikającego z nowego art. 171 § 4–5 k.p.

PRZYKŁAD

Pracownik, z którym umowa o pracę została rozwiązania 31 marca 2026 r., ma prawo do 13 dni ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Pracodawca wypłaca wynagrodzenia 10. dnia następnego miesiąca. Licząc upływ 3 lat od dnia następnego przypadającego po tej dacie, od 11 kwietnia 2026 r. należy liczyć ten okres.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 171, art. 291 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 25)
- § 6, § 14–19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. Nr 2, poz. 14; ost.zm. Dz.U. z 2009 r. Nr 174, poz. 1353)

Alicja Kozłowska
specjalista z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
praktyk z wieloletnim doświadczeniem w dziale kadrowo-płacowym

eprasa.pl d2a094e46e

XI. PRAWO GOSPODARCZE

1 Jak podjąć uchwałę w trybie obiegowym

PROBLEM

W naszej spółce z o.o. jest 11 wspólników. Musimy podjąć uchwałę w sprawie przyjęcia uproszczeń przy sporządzeniu sprawozdania finansowego. Jakie czynności mamy wykonać, aby podjąć uchwałę w trybie obiegowym? Na czym polega tryb obiegowy podjęcia uchwały?

RADA

Uchwały w spółce z o.o. mogą być podejmowane nie tylko na zgromadzeniu wspólników. Przykładem jest podejmowanie uchwał w trybie obiegowym. W uzasadnieniu wyjaśniamy, na czym polega i jakie warunki muszą być spełnione, by uchwała w trybie obiegowym została skutecznie podjęta.

UZASADNIENIE

Sposoby podejmowania uchwał

Zasadą jest podejmowanie uchwał wspólników spółki z o.o. na zgromadzeniu wspólników. Reguły funkcjonowania spółki z o.o. mogą być jednak mniej formalne, w porównaniu do spółki akcyjnej, a decyzje leżące w kompetencji wspólników podejmowane w sposób uproszczony. W związku z tym uchwały mogą być tu podejmowane także:

- poza zgromadzeniem, jeśli wszyscy wspólnicy wyrażą na piśmie zgodę na postanowienie, które ma być powzięte,
- poza zgromadzeniem, w drodze głosowania pisemnego,
- przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym – dotyczy spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy.

Tryb obiegowy albo kurendy – na czym polega

Głosowanie polegające na wyrażeniu na piśmie przez wszystkich wspólników zgody na postanowienie, które ma być powzięte, określane jest mianem głosowania w trybie obiegowym lub kurendy. Tryb ten umożliwia szybsze powzięcie uchwały. Jednocześnie ograniczeniem efektywności tego sposobu głosowania jest wymóg konsensusu wszystkich wspólników. Postanowieniem, na które wspólnicy mają wyrazić zgodę, głosując w trybie kurendy, jest po prostu treść podejmowanej uchwały. Nie jest tu wymagane oddzielne wyrażenie zgody na samo podejmowanie uchwały w trybie obiegowym, zgo-

eprasa.pl d2a094e46e

dę tę zastępuje akceptacja treści uchwały. Wspólnicy nie mogą, czy to w umowie spółki czy to w późniejszej uchwale, złagodzić ustawowych przesłanek dopuszczalności podejmowania uchwał w omawianym trybie. Oznacza to, że postanowienie przewidujące, że w trybie obiegowym uchwała jest powzięta, jeśli wypowie się za nią np. 75% głosów, jest nieważne. Nie ma za to przeszkód, by sformułować dodatkowe warunki powzięcia uchwały poza zgromadzeniem wspólników. Przykładem jest postanowienie, że oddanie głosu ma być dokonane z podpisem notarialnie poświadczonym.

Jak oddać głos w trybie obiegowym

Podjęcie uchwały w trybie obiegowym może odbywać się w ten sposób, że dokument obejmujący treść uchwały zostaje wyłożony w lokalu zarządu i jest kolejno podpisywany przez wspólników. Możliwe jest puszczenie dokumentu w obieg i zbieranie podpisów od wspólników, np. przez posłańca. Zarząd może w końcu przygotować odrębne, jednobrzmiące dokumenty dla każdego ze wspólników. W ten sposób wspólnik podpisuje dokument i przekazuje go osobie prowadzącej głosowanie. Uchwała w trybie kurendy zapada z chwilą wyrażenia zgody na treść uchwały przez ostatniego ze wspólników. Nie ma przy tym przeszkód, by w ten sposób prowadzona była procedura powzięcia kilku uchwał.

Organizator głosowania

Zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd. Natomiast organizatorem głosowania w trybie obiegowym może być także każdy z jego członków, jak również każdy ze wspólników – to też przykład odformalizowania. Nie mają tu zastosowania również przepisy dotyczące sposobu zwołania, terminu odbycia oraz miejsca zgromadzenia.

Wyłączenia trybu obiegowego

Wspólnicy spółki z o.o. mogą podejmować uchwały w trybie obiegowym niemal w każdej sprawie. Wyjątki mogą wynikać z ustawy lub umowy spółki, z uwagi na przedmiot uchwały, tryb jej powzięcia lub sposób zaprotokołowania. Podjęcie uchwały w trybie obiegowym jest wyłączone w tych przypadkach, w których ustawa wymaga zwołania zgromadzenia wspólników, tj. m.in. w przypadku zatwierdzenia sprawozdania likwidacyjnego, powzięcia uchwał dotyczących połączenia, przekształcenia czy podziału spółki. Podjęcie uchwały w omawianym trybie jest także wykluczone, gdy przepisy ustawy przewidują bezwzględny wymóg głosowania tajnego (przy wyborach, nad wnioskami o odwołanie bądź pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów spółki lub likwidatorów).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 227, art. 235 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18)

Adam Sroga
radca prawny, specjalista z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego

eprasa.pl d2a094e46e

XII. INNE PODATKI I OPŁATY

1 Opodatkowanie poziomych ciągów komunikacyjnych w podatku od nieruchomości – wyrok NSA

Powierzchnia poziomych ciągów komunikacyjnych w budynku stanowi powierzchnię użytkową i podlega opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Korytarze, hole i przestrzenie przejściowe są zatem opodatkowane podatkiem od nieruchomości. Nie ma przy tym znaczenia, czy są wydzielone ścianami – wyrok NSA z 12 sierpnia 2025 r. (sygn. akt III FSK 157/24).

Stan faktyczny

Spółka będąca właścicielem budynku zadeklarowała podatek od nieruchomości, przyjmując określoną powierzchnię użytkową budynku. W toku postępowania podatkowego powstał spór, czy do powierzchni użytkowej – stanowiącej podstawę opodatkowania – należy zaliczyć również powierzchnie ciągów komunikacyjnych (takie jak korytarze, hole i przestrzenie przejściowe), które nie były wydzielone ścianami wewnętrznymi.

Spółka argumentowała, że skoro powierzchnie te nie są ograniczone ścianami, nie mogą być traktowane jako samodzielne części kondygnacji budynku, a tym samym nie powinny być wliczane do powierzchni użytkowej w rozumieniu ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: ustawa o podatkach i opłatach lokalnych).

Stanowisko organu podatkowego

Prezydent Miasta oraz Samorządowe Kolegium Odwoławcze zajęły stanowisko przeciwne, odmawiając stwierdzenia nadpłaty. Organy podatkowe wskazały, że interpretacja zaprezentowana przez spółkę prowadziłaby do nieakceptowalnych i nielogicznych wniosków. Przyjęcie założenia, że tylko pomieszczenia szczelnie zamknięte ścianami podlegają opodatkowaniu, oznaczałoby konieczność wyłączenia z podatku większości przestrzeni użytkowych, w tym pokojów z otworami drzwiowymi czy nowoczesnych biur typu open space. Organ podkreślił, że brak ściany ma charakter ilościowy, a nie jakościowy, a sporne korytarze są faktycznie wykorzystywane w działalności komercyjnej, np. przez ustawianie w ich obrębie stolików gastronomicznych.

Zdaniem organu decydujące znaczenie ma to, że powierzchnie te stanowią element kondygnacji budynku i są funkcjonalnie wykorzystywane zgodnie z jego przeznaczeniem. Brak ścian nie powoduje, że dana przestrzeń przestaje być częścią budynku ani nie wyłącza jej z podstawy opodatkowania.

eprasa.pl d2a094e46e

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie oddalił skargę spółki, podzielając argumentację organu podatkowego. Sąd wskazał, że pojęcie powierzchni użytkowej należy interpretować w sposób funkcjonalny, a nie wyłącznie techniczno-budowlany.

WSA podkreślił, że ciągi komunikacyjne, nawet jeżeli nie są wydzielone ścianami, pozostają integralną częścią kondygnacji budynku i służą realizacji jego podstawowych funkcji. W konsekwencji brak jest podstaw do ich wyłączenia z powierzchni użytkowej tylko z uwagi na otwarty charakter tych przestrzeni.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki, w pełni podzielając stanowisko sądu pierwszej instancji oraz organów podatkowych. NSA wskazał, że definicja powierzchni użytkowej zawarta w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych obejmuje wszystkie powierzchnie kondygnacji budynku, które mogą być faktycznie użytkowane zgodnie z jego przeznaczeniem.

Sąd podkreślił, że o zakwalifikowaniu danej przestrzeni jako powierzchni użytkowej nie decyduje istnienie ścian wewnętrznych, lecz jej funkcjonalne znaczenie w strukturze budynku. Ciągi komunikacyjne są niezbędne do korzystania z pozostałych części obiektu, a tym samym stanowią jego użytkową część. W ocenie NSA nie ma podstaw prawnych do wyłączania takich powierzchni z opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

Od redakcji

Wyrok ten ma istotne znaczenie praktyczne dla właścicieli nieruchomości oraz podmiotów rozliczających podatek od nieruchomości. NSA jednoznacznie potwierdził, że przy ustalaniu powierzchni użytkowej kluczowe znaczenie ma funkcjonalne wykorzystanie przestrzeni, a nie jej formalne wydzielenie ścianami.

Orzeczenie wpisuje się w rygorystyczną linię orzeczniczą, która nakazuje opodatkowywać wszelkie poziome przestrzenie komunikacyjne wewnątrz budynków. Dla właścicieli nieruchomości komercyjnych oznacza to, że nowoczesna architektura oparta na otwartych przestrzeniach nie stanowi podstawy do obniżenia zobowiązań podatkowych. Sąd wyraźnie rozgraniczył ciągi pionowe (schody, windy), które korzystają z wyłączenia, od ciągów poziomych (hole, korytarze), które bez względu na sposób ich wydzielenia zawsze podlegają opodatkowaniu. W praktyce wyrok ten wymusza na podatnikach uwzględnianie w obmiarach całej powierzchni znajdującej się między przegrodami zewnętrznymi budynku, z pominięciem jedynie grubości ścian i ściśle określonych ciągów pionowych.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

XIII. ORDYNACJA PODATKOWA

1 Czy podatnik uzyska zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach, gdy zaskarży decyzję określającą zaległość – wyrok NSA

Organ podatkowy ma prawo odmówić wydania zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach, jeżeli w obrocie prawnym pozostaje decyzja określająca zaległość podatkową, nawet jeśli decyzja ta nie jest ostateczna i została zaskarżona przez podatnika – wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 kwietnia 2025 r. (sygn. akt I FSK 2462/21).

Stan faktyczny

Spółka z o.o. wystąpiła do organu podatkowego o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach. W tym czasie wobec spółki toczyło się postępowanie podatkowe, w wyniku którego organ pierwszej instancji wydał decyzję określającą zaległości w VAT za lata 2015 i 2016. Spółka wniosła odwołanie od tej decyzji, co oznaczało, że w dacie składania wniosku o zaświadczenie decyzja ta była nieostateczna. Spółka uważała, że dopóki trwa spór (postępowanie odwoławcze), organ nie może twierdzić, że zaległość istnieje, i ma obowiązek wydać zaświadczenie o niezaleganiu.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej odmówił wydania zaświadczenia o treści żądanej przez spółkę. Organ argumentował, że zaświadczenie jest dokumentem potwierdzającym stan faktyczny i prawny wynikający z rejestrów i posiadanych danych. Skoro doręczono już spółce decyzję określającą zaległość, to fakt ten jest dla organu wiążący. Zdaniem fiskusa nieostateczność decyzji oraz brak jej wykonalności (brak rygoru natychmiastowej wykonalności) mają znaczenie dla egzekucji długu, ale nie zmieniają faktu, że zaległość została już przez organ stwierdzona.

Organ powołał się przy tym na art. 212 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa), wskazując, że związanie decyzją zaczyna się od jej doręczenia, niezależnie od ewentualnego odwołania

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie oddalił skargę spółki. Sąd uznał, że organ postąpił prawidłowo, opierając się na danych wynikających z wydanej (choć nieosta-

eprasa.pl d2a094e46e

tecznej) decyzji. WSA podkreślił, że zaświadczenie nie rozstrzyga o prawie, lecz jedynie potwierdza dane znane organowi. Jeżeli w ewidencji figuruje decyzja określająca zaległość, organ nie może poświadczyć nieprawdy, wydając dokument o „niezaleganiu".

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki, ostatecznie potwierdzając rygorystyczną linię orzeczniczą.

Sąd wyjaśnił, że zgodnie z art. 212 Ordynacji podatkowej organ podatkowy jest związany wydaną decyzją od momentu jej doręczenia. To oznacza, iż z tą chwilą zostaje obalone domniemanie rzetelności deklaracji podatnika. Jednocześnie podkreślono konieczność odróżnienia pojęcia „wykonalności" decyzji, rozumianej jako możliwość przymusowego dochodzenia należności, od samego istnienia zaległości podatkowej. Okoliczność, że organ nie jest jeszcze uprawniony do wszczęcia egzekucji, nie oznacza bowiem, iż według posiadanych przez niego danych zaległość nie istnieje. Sąd wskazał również, że zasada dwuinstancyjności ma na celu ochronę podatnika przed przedwczesnym zastosowaniem środków egzekucyjnych, nie obliguje jednak organu do pomijania wydanej decyzji w toku postępowania o wydanie zaświadczenia. W konsekwencji zaznaczono, iż zaświadczenie powinno odzwierciedlać obiektywną prawdę znaną organowi, a wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w sytuacji istnienia decyzji określającej zobowiązanie podatkowe prowadziłoby do poświadczenia nieprawdy.

NSA powołał się na wieloletnie orzecznictwo, w tym wyroki z lat 2012–2023, potwierdzające, że organ podatkowy ma prawo odmówić wydania zaświadczenia o niezaleganiu, będąc w posiadaniu decyzji wskazujących na zaległość.

Od redakcji

Wyrok ten ma kluczowe znaczenie dla przedsiębiorców biorących udział w przetargach lub ubiegających się o kredyty, gdzie wymagane jest zaświadczenie o niezaleganiu. NSA potwierdził, że sam fakt prowadzenia sporu z fiskusem (wniesienie odwołania) nie wystarczy, by uzyskać „czyste" zaświadczenie, jeżeli organ pierwszej instancji zdążył już wydać i doręczyć decyzję wymiarową.

W momencie doręczenia decyzji określającej zaległość droga do uzyskania zaświadczenia o niezaleganiu zostaje zablokowana aż do czasu ewentualnego uchylenia tej decyzji w drugiej instancji lub jej wygaśnięcia. Podatnik, który potrzebuje zaświadczenia do celów biznesowych, znajduje się w trudnej sytuacji – musi albo zapłacić sporny podatek (co pozwoli na wydanie zaświadczenia), albo liczyć na bardzo szybkie rozpatrzenie odwołania przez organ wyższego stopnia.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl d2a094e46e

POLECAMY

w następnych numerach MONITORA księgowego:

- Rozliczenie roczne PIT w odpowiedziach na pytania
- Usługi parkingowe – wprowadzenie obowiązku ewidencjonowania
- Obowiązkowy KSeF – II etap wdrożenia w pytaniach i odpowiedziach
- Jak rozliczyć koszty przerejestrowania samochodu wykupionego z leasingu
- Jak rozliczyć opłaty leasingowe samochodu osobowego po zmianie limitu – przykłady
- Różne rodzaje ubezpieczeń samochodu – jak je rozliczać w kosztach
- Na podstawie jakiego dokumentu zaksięgować w pkpir koszty ubezpieczenia

Nowości w INFORLEX:

- „Poradnik Gazety Prawnej" nr 2/2026: Rozliczanie faktur w KSeF
- „Biuletyn VAT" nr 2/2026: Jak wypełniać JPK_V7 od 1 lutego 2026 r.
- Webinarium: Obowiązki płatnika PIT 2026
- Webinarium: Aplikacja Podatnika KSeF – jak korzystać z bezpłatnego narzędzia?

PRENUMERATA 2026

MONITOR księgowego
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1315 zł
w wersji STANDARD (e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1150 zł

POLECAMY RÓWNIEŻ miesięczniki:

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

BIULETYN VAT
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Grzegorz Błażejczyk
grzegorz.blazejczyk@infor.pl

Redaktor naczelna
Ewa Sławińska
ewa.slawinska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Paweł Muż – zastępca redaktora naczelnego
Agata Pinzuł – redaktor
Katarzyna Wojciechowska – redaktor
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji, korekta

Adres redakcji:
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.inforlex.pl/ewydania

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.
Ⓒ – znak zastrzeżenia praw autorskich;
Ⓟ – znak odpłatności;
ⒸⓅ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 14 200 egz.

eprasa.pl d2a094e46e

Treści dostępne na **inforlex.pl**

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

MONITOR KSIĘGOWEGO
W WERSJI CYFROWEJ

Otwórz wersję cyfrową MONITORA księgowego na inforlex.pl

Zaloguj się do konta i korzystaj **z dodatkowych treści dla Prenumeratorów**

Zyskujesz m.in.:

- Dodatkowe artykuły i porady w specjalnym dziale „Tylko w ewydaniu”
- Codzienne aktualności o zmianach prawa istotnych dla księgowych i firm
- Dodatki merytoryczne z cyklu: Kodeks księgowego, Temat na czasie, Przegląd orzecznictwa i interpretacji oraz Wskaźniki i stawki
- Bazę ujednoliconych tekstów aktów prawnych oraz najnowszego orzecznictwa i interpretacji podatkowych
- Dodatki specjalne i ebooki z cyklu Wyjaśnienia urzędowe, Poradniki, Objaśnienia, Instrukcje, Standardy Rachunkowości
- e-Dodatek branżowy dla biur rachunkowych: Monitor Biur Rachunkowych ze Ściągami
- Poradniki: Jak przygotować się do zmian oraz Przewodnik po zmianach

Jeśli nie masz jeszcze dostępu do wszystkich treści kompleksowej bazy wiedzy INFORLEX, zapisz się na bezpłatne testowanie!

WAŻNE! W przypadku pytań lub braku loginów dostępowych prosimy o kontakt.

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

eprasa.pl d2a094e46e

Zintegrowane z KSeF

Nowoczesne Biuro Rachunkowe z Systim

Wypróbuj, jak działa prowadzenie biura rachunkowego z Systim:

- Bezpłatne szkolenie dla biur rachunkowych!
- Księgi Handlowe, KPiR, ryczałt
- Umowy, listy płac, rachunki
- Wysyłanie deklaracji do US i ZUS prosto z programu
- Generowanie sprawozdań finansowych
- Wszystko w jednym programie

Specjalna oferta dla biur rachunkowych!

Zadzwoń lub napisz do nas, aby dowiedzieć się więcej!

SYSTIM
Twoja firma zawsze pod ręką

www.Systim.pl | 22 350 64 30

eprasa.pl d2a094e46e

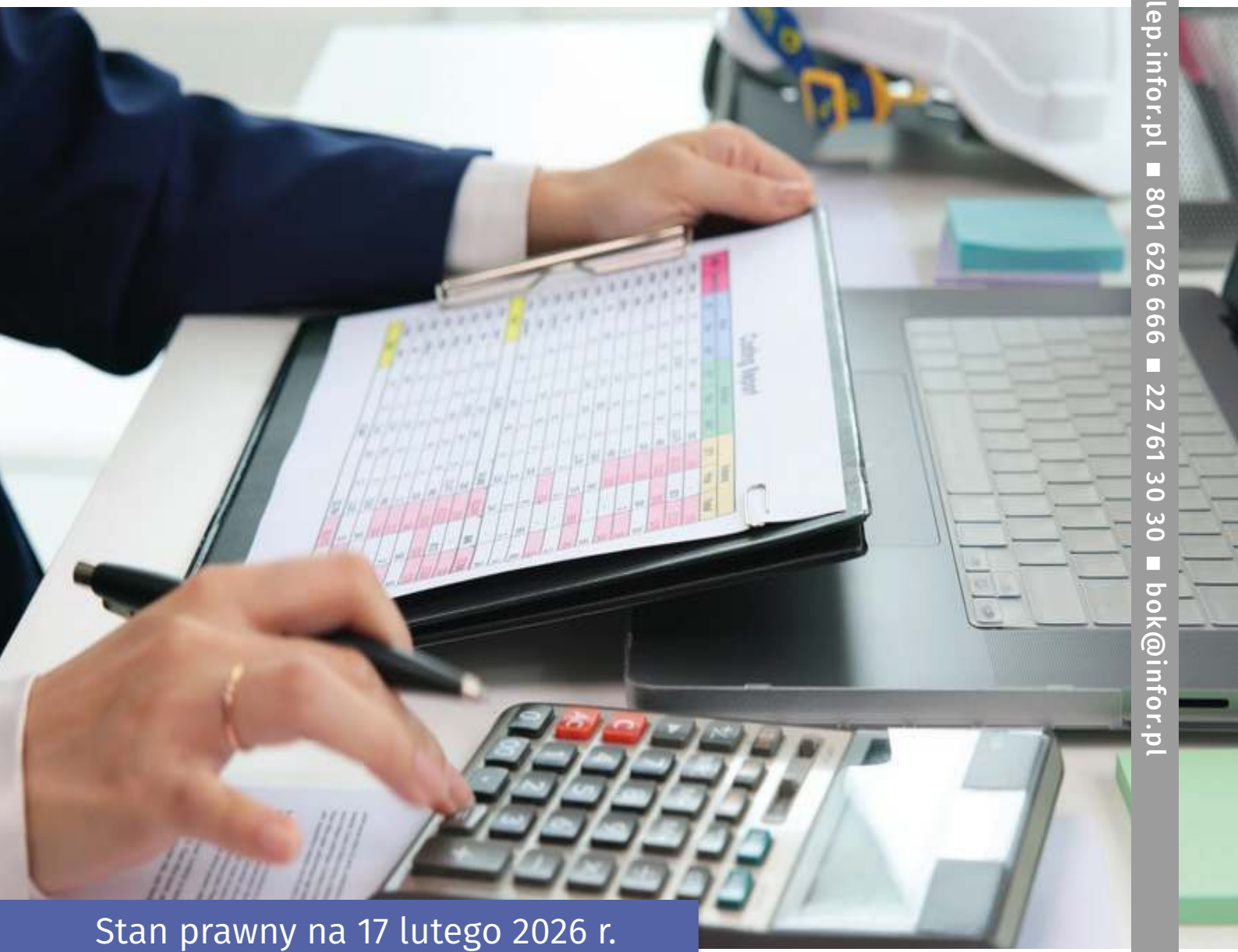
Publikacja wchodzi w skład **MONITORA księgowego**

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

e-dodatek

KODEKS KSIĘGOWEGO

Ustawa o rachunkowości

Stan prawny na 17 lutego 2026 r.

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

eprasa.pl d2a094e46e

USTAWA

z dnia 29 września 1994 r.

o rachunkowości)[1]

z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 1994 r., Nr 121, poz. 591)

t.j. z dnia 17 czerwca 2002 r. (Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694)

t.j. z dnia 17 września 2009 r. (Dz.U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223)

t.j. z dnia 11 marca 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 330)

t.j. z dnia 19 lipca 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 1047)

t.j. z dnia 15 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 2342)

t.j. z dnia 20 lutego 2018 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 395)

t.j. z dnia 22 lutego 2019 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 351)

t.j. z dnia 1 lutego 2021 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 217)

t.j. z dnia 16 stycznia 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 120)

(ostatnia zmiana: Dz.U. z 2025 r., poz. 1218) Pokaż wszystkie zmiany

Rozdział 1

Przepisy ogólne

[1] Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) dyrektywy 2001/65/WE z dnia 27 września 2001 r. zmieniającej dyrektywy 78/660/EWG, 83/349/EWG oraz 86/635/EWG w zakresie zasad oceny rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, a także banków oraz innych instytucji finansowych (Dz. Urz. WE L 283 z 27.10.2001);

2) dyrektywy 2003/38/WE z dnia 13 maja 2003 r. zmieniającej dyrektywę 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek w odniesieniu do kwot wyrażonych w euro (Dz. Urz. WE L 120 z 15.05.2003);

3) dyrektywy 2003/51/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. zmieniającej dyrektywy 78/660/EWG, 83/349/EWG, 86/635/EWG oraz 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, banków i innych instytucji finansowych oraz zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2003).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie - z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej - dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 1. [Zakres regulacji][2] Ustawa określa zasady rachunkowości oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Art. 2. [Stosowanie przepisów ustawy] 1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą", stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;

2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółek jawnych osób fizycznych, spółek partnerskich oraz przedsiębiorstw w spadku działających zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170), jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro;

2a) przedsiębiorstw w spadku działających zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, jeżeli na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku prowadzone były księgi rachunkowe;

3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o świadczeniu usług finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych, przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, bez względu na wielkość przychodów;

4) gmin, powiatów, województw i ich związków, a także:

a) państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych,

b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych;

c) (uchylona)

5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2;

6) oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470);

[2] Hasła w klamrach pochodzą od redakcji.

eprasa.pl d2a094e46e

7) jednostek niewymienionych w pkt 1–6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszów celowych – od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym. Osoby fizyczne lub wspólnicy spółek cywilnych osób fizycznych mogą złożyć zawiadomienie na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541).

2a. Do spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, których przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za poprzedni rok obrotowy wyniosły mniej niż równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro i które nie stosują zasad rachunkowości określonych ustawą na podstawie ust. 2, stosuje się przepis art. 70a.

2b. Przepisy ustawy stosuje się również, bez względu na wielkość przychodów, do alternatywnych spółek inwestycyjnych w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym uprawnionych do posługiwania się nazwą „EuVECA” albo „EuSEF”.

3. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej „MSR”, stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.

4. Kościelne osoby prawne nieprowadzące działalności gospodarczej prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami wewnętrznymi tych osób.

5. Jednostki, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265 i 1812), mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.

6. Koła gospodyń wiejskich działające na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 2256) mogą prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie.

Art. 3. [Definicje] 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) jednostce – rozumie się przez to podmioty i osoby określone w art. 2 ust. 1;

eprasa.pl d2a094e46e

1a) jednostce mikro – rozumie się przez to jednostkę, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

a) 2 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 4 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

– przy czym jednostka traci status jednostki mikro, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości;

1b) jednostce małej – rozumie się przez to jednostkę niebędącą jednostką mikro, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

a) 33 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 66 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

– przy czym jednostka traci status jednostki małej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości;

1c) jednostce średniej – rozumie się przez to jednostkę niebędącą jednostką mikro ani jednostką małą, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

eprasa.pl d2a094e46e

– przy czym jednostka traci status jednostki średniej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości;

1d) jednostce dużej – rozumie się przez to jednostkę, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:

a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

– przy czym jednostka traci status jednostki dużej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech tych wielkości;

1e) dużej grupie – rozumie się przez to grupę kapitałową, która w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła:

a) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:

– 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

– 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

– 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty, oraz

b) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:

– 132 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

– 264 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

– 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty

– przy czym grupa kapitałowa traci status dużej grupy, jeżeli w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech wielkości określonych w lit. a lub b;

eprasa.pl d2a094e46e

2) banku – rozumie się przez to jednostkę działającą na podstawie przepisów Prawa bankowego;

3) zakładzie ubezpieczeń – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność ubezpieczeniową na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej;

3a) przepisach o obrocie papierami wartościowymi – rozumie się przez to przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;

3b) zakładzie reasekuracji – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność reasekuracyjną na podstawie przepisów o działalności reasekuracyjnej;

3c) rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815 – rozumie się przez to rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/815 z dnia 17 grudnia 2018 r. uzupełniające dyrektywę 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących specyfikacji jednolitego elektronicznego formatu raportowania (Dz. Urz. UE L 143 z 29.05.2019, str. 1, z późn. zm.);

3d) formacie przeszukiwalnym – rozumie się przez to format danych, przy użyciu którego dokument elektroniczny jest zapisany w taki sposób, że możliwe jest posłużenie się ogólnie dostępnym oprogramowaniem, przeznaczonym do odczytu lub edycji dokumentów zapisanych w tym formacie, w celu skutecznego przeszukania oraz skopiowania ciągu znaków alfanumerycznych zawartych w treści tego dokumentu;

4) udziałach lub udziałowcach – rozumie się przez to również odpowiednio akcje lub akcjonariuszy;

5) krajowych środkach płatniczych, walutach obcych i dewizach – rozumie się przez to krajowe środki płatnicze, waluty obce i dewizy, o których mowa w przepisach Prawa dewizowego;

5a) członku organu jednostki – rozumie się przez to osobę fizyczną, pełniącą funkcję członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego, jak również innego organu administrującego jednostki, powołaną do pełnienia tej funkcji zgodnie z postanowieniami umowy spółki, statutu lub innymi obowiązującymi jednostkę przepisami prawa;

6) kierowniku jednostki – rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się wspólników prowadzących sprawy spółki, w przypadku spółki partnerskiej – wspólników prowadzących sprawy spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej – komplementariuszy prowadzących sprawy spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; do osób wykonujących wolne zawody przepis ten stosuje się odpowiednio. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym

eprasa.pl d2a094e46e

przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, albo osobę, o której mowa w art. 14 tej ustawy, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2022 r. poz. 166, 1301 i 1933);

7) organie zatwierdzającym – rozumie się przez to organ, który zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy prawa własności jest uprawniony do zatwierdzania sprawozdania finansowego jednostki. W przypadku spółki osobowej, z wyjątkiem spółki komandytowo-akcyjnej, oraz spółki cywilnej przez organ zatwierdzający rozumie się jej wspólników;

8) okresie sprawozdawczym – rozumie się przez to okres, za który sporządza się sprawozdanie finansowe w trybie przewidzianym ustawą lub inne sprawozdania sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych;

9) roku obrotowym – rozumie się przez to rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, stosowany również do celów podatkowych. Rok obrotowy lub jego zmiany określa statut lub umowa, na podstawie której utworzono jednostkę. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to można księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. W przypadku zmiany roku obrotowego pierwszy po zmianie rok obrotowy powinien być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy;

10) dniu bilansowym – rozumie się przez to dzień, na który jednostka sporządza sprawozdanie finansowe;

11) przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości – rozumie się przez to wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone ustawą, w tym także określone w MSR, zapewniające wymaganą jakość sprawozdań finansowych;

12) aktywach – rozumie się przez to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych;

13) aktywach trwałych – rozumie się przez to aktywa jednostki, które nie są zaliczane do aktywów obrotowych, o których mowa w pkt 18;

14) wartościach niematerialnych i prawnych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,

b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,

c) know-how.

eprasa.pl d2a094e46e

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych;

15) środkach trwałych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności:

a) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,

b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,

c) ulepszenia w obcych środkach trwałych,

d) inwentarz żywy.

Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4;

16) środkach trwałych w budowie – rozumie się przez to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego;

17) inwestycjach – rozumie się przez to aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia tych korzyści. W przypadku zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji przez inwestycje rozumie się lokaty;

18) aktywach obrotowych – rozumie się przez to tę część aktywów jednostki, które w przypadku:

a) aktywów rzeczowych, o których mowa w pkt 19 – są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności, jeżeli trwa on dłużej niż 12 miesięcy,

b) aktywów finansowych, o których mowa w pkt 24 – są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia, albo stanowią aktywa pieniężne,

c) należności krótkoterminowych – obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,

eprasa.pl d2a094e46e

d) rozliczeń międzyokresowych – trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego;

19) rzeczowych aktywach obrotowych – rozumie się przez to materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone przez jednostkę produkty gotowe (wyroby i usługi) zdatne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty oraz towary nabyte w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym;

20) zobowiązaniach – rozumie się przez to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki;

21) rezerwach – rozumie się przez to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne;

21a) rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych – rozumie się przez to rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości tworzone przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji;

22) zobowiązaniach krótkoterminowych – rozumie się przez to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego;

23) instrumentach finansowych – rozumie się przez to kontrakt, który powoduje powstanie aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego albo instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze, bez względu na to, czy wykonanie praw lub zobowiązań wynikających z kontraktu ma charakter bezwarunkowy albo warunkowy. Do instrumentów finansowych nie zalicza się w szczególności:

a) rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego,

b) umów o gwarancje finansowe, które ustalają wykonanie obowiązków z tytułu udzielonej gwarancji, w formie zapłacenia kwot odpowiadających stratom poniesionym przez beneficjenta na skutek niespłacenia wierzytelności przez dłużnika w wymaganym terminie,

c) umów o przeniesienie praw z papierów wartościowych w okresie pomiędzy terminem zawarcia i rozliczenia transakcji, gdy wykonanie tych umów wymaga wydania papierów wartościowych w określonym terminie, również wtedy, gdy przeniesienie tych praw następuje w formie zapisu na rachunku papierów wartościowych, prowadzonym przez podmiot upoważniony na podstawie odrębnych przepisów,

d) aktywów i zobowiązań z tytułu programów, z których wynikają udziały pracowników oraz innych osób związanych z jednostką w jej kapitałach lub w kapitałach innej jednostki z grupy kapitałowej, do której należy jednostka,

e) umów połączenia spółek, z których wynikają obowiązki określone w art. 44b ust. 9;

24) aktywach finansowych – rozumie się przez to aktywa pieniężne, instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu prawo do otrzymania

eprasa.pl d2a094e46e

aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach;

25) aktywach pieniężnych – rozumie się przez to aktywa w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz. Do aktywów pieniężnych zalicza się również inne aktywa finansowe, w tym w szczególności naliczone odsetki od aktywów finansowych. Jeżeli aktywa te są płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia, nabycia lub założenia (lokaty), to na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych zalicza się je do środków pieniężnych, chyba że ujmuje się je w przepływach z działalności inwestycyjnej (lokacyjnej);

26) instrumentach kapitałowych – rozumie się przez to kontrakty, z których wynika prawo do majątku jednostki, pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wszystkich wierzycieli, a także zobowiązanie się jednostki do wyemitowania lub dostarczenia własnych instrumentów kapitałowych, a w szczególności udziały, opcje na akcje własne lub warranty;

27) zobowiązaniach finansowych – rozumie się przez to zobowiązanie jednostki do wydania aktywów finansowych albo do wymiany instrumentu finansowego z inną jednostką, na niekorzystnych warunkach;

28) zobowiązaniach warunkowych – rozumie się przez to obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń;

29) aktywach netto – rozumie się przez to aktywa jednostki pomniejszone o zobowiązania, odpowiadające wartościowo kapitałowi (funduszowi) własnemu;

30) przychodach i zyskach – rozumie się przez to uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia wartości aktywów, albo zmniejszenia wartości zobowiązań, które doprowadzą do wzrostu kapitału własnego lub zmniejszenia jego niedoboru w inny sposób niż wniesienie środków przez udziałowców lub właścicieli;

30a) przychodach netto ze sprzedaży towarów i produktów – rozumie się przez to:

a) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów, z uwzględnieniem dotacji, opustów, rabatów i innych zwiększeń lub zmniejszeń, bez podatku od towarów i usług oraz innych podatków bezpośrednio związanych z obrotem – w przypadku jednostek innych niż określone w lit. b–e,

b) przychody z umów z klientami, o których mowa w MSR – w przypadku jednostek stosujących MSR,

c) składkę przypisaną brutto – w przypadku zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,

d) sumę pozycji I, IV, VII, VIII i XI w rachunku zysków i strat określonych w załączniku nr 2 do ustawy – w przypadku banków krajowych, oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych,

e) przychody w rozumieniu ram sprawozdawczości finansowej stosowanych przez jednostkę, na podstawie których są sporządzane sprawozdania finansowe jednostki – w przypadku

eprasa.pl d2a094e46e

jednostek mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, o których mowa w art. 63zd ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 2 lit. a oraz b;

31) kosztach i stratach – rozumie się przez to uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli;

32) pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych – rozumie się przez to koszty i przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności koszty i przychody związane:

a) z działalnością socjalną,

b) ze zbyciem materiałów, środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, a także nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji,

c) z utrzymywaniem nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji, w tym także z aktualizacją wartości tych inwestycji, jak również z ich przekwalifikowaniem odpowiednio do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli do wyceny inwestycji przyjęto cenę rynkową bądź inaczej określoną wartość godziwą,

d) z odpisaniem należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, z wyjątkiem należności i zobowiązań o charakterze publicznoprawnym nieobciążających kosztów,

e) z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi,

f) z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty finansowe,

g) z odszkodowaniami i karami,

h) z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż dopłaty do cen sprzedaży, nabycie lub wytworzenie środków trwałych, środków trwałych w budowie albo wartości niematerialnych i prawnych,

i) ze zdarzeniami losowymi;

33) zyskach i stratach nadzwyczajnych – rozumie się przez to zyski i straty powstające w bankach, zakładach ubezpieczeń, zakładach reasekuracji oraz spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych na skutek zdarzeń trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia;

eprasa.pl d2a094e46e

34) sprawowaniu kontroli nad inną jednostką – rozumie się przez to zdolność jednostki do kierowania polityką finansową i operacyjną innej jednostki, w celu osiągania korzyści ekonomicznych z jej działalności;

35) sprawowaniu współkontroli nad inną jednostką – rozumie się przez to zdolność wspólnika jednostki współzależnej na równi z innymi wspólnikami, na zasadach określonych w zawartej pomiędzy nimi umowie, umowie spółki lub statucie do kierowania polityką finansową i operacyjną tej jednostki, w celu osiągania wspólnie korzyści ekonomicznych z jej działalności;

36) znaczącym wpływie na inną jednostkę – rozumie się przez to niemającą znamion sprawowania kontroli lub współkontroli zdolność jednostki do wpływania na politykę finansową i operacyjną innej jednostki, w szczególności przez:

a) udział w podejmowaniu decyzji w sprawie podziału zysku lub pokrycia straty lub

b) zasiadanie w organie zarządzającym, nadzorującym lub administrującym, lub

c) przeprowadzanie istotnych transakcji z tą jednostką, lub

d) udostępnianie tej jednostce informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu dla jej działalności, lub

e) możliwość powoływania i odwoływania członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących, lub

f) posiadanie nie mniej niż 20% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej jednostki;

37) jednostce dominującej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, sprawującą kontrolę nad jednostką zależną, w szczególności:

a) posiadającą bezpośrednio lub pośrednio większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym jednostki zależnej, także na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, wykonującymi prawa głosu zgodnie z wolą jednostki dominującej, lub

b) będącą udziałowcem jednostki zależnej i uprawnioną do kierowania polityką finansową i operacyjną tej jednostki zależnej w sposób samodzielny lub przez wyznaczone przez siebie osoby lub jednostki na podstawie umowy zawartej z innymi uprawnionymi do głosu, posiadającymi na podstawie statutu lub umowy spółki, łącznie z jednostką dominującą, większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym, lub

c) będącą udziałowcem jednostki zależnej i uprawnioną do powoływania i odwoływania większości członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących tej jednostki zależnej, lub

d) będącą udziałowcem jednostki zależnej, której więcej niż połowę składu organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących w poprzednim roku obrotowym, w ciągu bieżącego roku obrotowego i do czasu sporządzenia sprawozdania finansowego za bieżący rok obrotowy stanowią osoby powołane do pełnienia tych funkcji w rezultacie wykonywania

eprasa.pl d2a094e46e

przez jednostkę dominującą prawa głosu w organach tej jednostki zależnej, chyba że inna jednostka lub osoba ma w stosunku do tej jednostki zależnej prawa, o których mowa w lit. a, c lub e, lub

e) będącą udziałowcem jednostki zależnej i uprawnioną do kierowania polityką finansową i operacyjną tej jednostki zależnej, na podstawie umowy zawartej z tą jednostką zależną albo statutu lub umowy tej jednostki zależnej;

37a) jednostce dominującej niższego szczebla – rozumie się przez to spółkę handlową, która jest jednocześnie jednostką zależną od innej spółki handlowej lub przedsiębiorstwa państwowego i jednostką dominującą w stosunku do co najmniej jednej spółki handlowej;

37b) jednostce dominującej wyższego szczebla – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, która jest jednostką dominującą w stosunku do jednostki dominującej niższego szczebla;

37c) wspólniku jednostki współzależnej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, sprawującą wraz z innymi udziałowcami współkontrolę nad jednostką współzależną;

37d) zaangażowaniu w kapitale – rozumie się przez to jakikolwiek udział w kapitale innej jednostki, mający charakter trwałego powiązania; trwałe powiązanie występuje zawsze w przypadku nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie udziału w kapitale jednostki stowarzyszonej, chyba że zbycie udziału w krótkim okresie od dnia jego nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie jest wysoce prawdopodobne, poprzez zawarcie umowy lub podjęcie innych aktywnych działań dotyczących zbycia;

38) znaczącym inwestorze – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, która posiada zaangażowanie w kapitale innej jednostki i wywiera znaczący wpływ na tę jednostkę;

39) jednostce zależnej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, kontrolowaną przez jednostkę dominującą;

40) jednostce współzależnej – rozumie się przez to jednostkę, która jest współkontrolowana przez wspólników na podstawie zawartej pomiędzy nimi umowy, umowy spółki lub statutu;

41) jednostce stowarzyszonej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, w której znaczący inwestor posiada zaangażowanie w kapitale, oraz na którą wywiera znaczący wpływ;

42) jednostkach podporządkowanych – rozumie się przez to jednostki zależne, współzależne oraz stowarzyszone;

43) jednostkach powiązanych – rozumie się przez to dwie lub więcej jednostek wchodzących w skład danej grupy kapitałowej;

eprasa.pl d2a094e46e

44) grupie kapitałowej – rozumie się przez to jednostkę dominującą wraz z jednostkami zależnymi;

45) konsolidacji – rozumie się przez to łączenie sprawozdań finansowych jednostek tworzących grupę kapitałową przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych jednostki dominującej i jednostek zależnych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt;

46) kapitałach mniejszości – rozumie się przez to część aktywów netto jednostki zależnej, objętej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, która należy do udziałowców innych niż jednostki grupy kapitałowej;

47) metodzie praw własności – rozumie się przez to przyjętą przez jednostkę dominującą, wspólnika jednostki współzależnej lub znaczącego inwestora metodę wyceny udziałów w aktywach netto jednostki podporządkowanej, z uwzględnieniem wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, ustalonych na dzień objęcia kontroli, współkontroli lub wywierania znaczącego wpływu. Wartość początkową udziału aktualizuje się na dzień bilansowy, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, o zmiany wartości aktywów netto jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, wynikające zarówno z osiągniętego wyniku finansowego, skorygowanego o odpis raty wartości firmy lub ujemnej wartości firmy przypadający na dany okres sprawozdawczy, jak i o wszelkie inne zmiany, w tym wynikające z rozliczeń z jednostką dominującą, wspólnikiem jednostki współzależnej lub znaczącym inwestorem;

48) Europejskim Obszarze Gospodarczym – rozumie się przez to kraje Unii Europejskiej oraz Islandię, Liechtenstein i Norwegię.

1a. (uchylony)

1b. (uchylony)

1c. (uchylony)

1d. (uchylony)

1e. (uchylony)

1f. Na potrzeby ust. 1 pkt 36 lit. f oraz pkt 37 lit. a–d prawa głosu oraz prawa powoływania i odwoływania członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących należące do dowolnej innej jednostki zależnej, a także prawa należące do osób działających w imieniu własnym, ale na rzecz jednostki dominującej lub innej jednostki zależnej, są sumowane z odpowiednimi prawami jednostki dominującej. Prawa te są pomniejszane o prawa związane z udziałami posiadanymi:

1) w imieniu osoby, która nie jest jednostką dominującą ani jej jednostką zależną, lub

2) tytułem zabezpieczenia, jeżeli przedmiotowe prawa są wykonywane zgodnie z otrzymanymi instrukcjami, lub

eprasa.pl d2a094e46e

3) w związku z udzielaniem pożyczek w ramach zwykłej działalności, jeżeli prawa głosu są wykonywane w interesie osoby dostarczającej zabezpieczenia.

1g. Na potrzeby ust. 1 pkt 36 lit. f oraz pkt 37 lit. a, b i d łączne prawa głosu udziałowców w jednostce zależnej są pomniejszane o prawa głosu związane z udziałami posiadanymi przez tę jednostkę zależną, jej jednostkę zależną lub osobę działającą w imieniu własnym, ale na rzecz tych jednostek.

1h. Dla celów ust. 6, art. 7 ust. 2b, art. 28 ust. 4a, art. 28a, art. 28b, art. 32 ust. 7, art. 37 ust. 10, art. 39 ust. 6, art. 46 ust. 5 pkt 4 i 5, art. 47 ust. 4 pkt 4 i 5, art. 48 ust. 3 i 4, art. 49 ust. 4 i 5 oraz art. 56 ust. 1 następujące jednostki traktuje się jak jednostki duże bez względu na ich sumę aktywów bilansu, przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz średnioroczne zatrudnienie w roku obrotowym:

1) jednostki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3;

2) jednostki zamierzające ubiegać się albo ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie działalności na podstawie przepisów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3, lub wpis do rejestru zarządzających ASI na podstawie przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi;

3) alternatywne spółki inwestycyjne w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym uprawnione do posługiwania się nazwą „EuVECA” albo „EuSEF”;

4) emitenci papierów wartościowych dopuszczeni, emitenci zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o jego dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

5) emitenci papierów wartościowych dopuszczeni do obrotu w alternatywnym systemie obrotu;

6) krajowe instytucje płatnicze;

7) instytucje pieniądza elektronicznego.

1i. Jednostki, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2a, bez względu na ich sumę aktywów bilansu, przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz średnioroczne zatrudnienie w roku obrotowym, korzystają z uproszczeń, o których mowa w ust. 6, art. 7 ust. 2b, art. 28 ust. 4a, art. 28a, art. 28b, art. 32 ust. 7, art. 37 ust. 10, art. 39 ust. 6, art. 46 ust. 5 pkt 4 albo 5, art. 47 ust. 4 pkt 4 albo 5 lub art. 48 ust. 3 albo 4, do dnia bilansowego kończącego rok obrotowy, w którym nastąpiło wygaśnięcie uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcie zarządu sukcesyjnego, jeżeli na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku przedsiębiorca korzystał z tych uproszczeń.

2. Wyrażone w euro wielkości przelicza się na walutę polską po średnim kursie, ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski, na dzień bilansowy, z zastrzeżeniem ust. 3.

eprasa.pl d2a094e46e

3. Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, przelicza się na walutę polską po średnim kursie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski, na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok obrotowy.

4. Jeżeli jednostka przyjęła do używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne na mocy umowy, zgodnie z którą jedna ze stron, zwana dalej „finansującym", oddaje drugiej stronie, zwanej dalej „korzystającym", środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony, środki te i wartości zalicza się do aktywów trwałych korzystającego, jeżeli umowa spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:

1) przenosi własność jej przedmiotu na korzystającego po zakończeniu okresu, na który została zawarta;

2) zawiera prawo do nabycia jej przedmiotu przez korzystającego, po zakończeniu okresu, na jaki została zawarta, po cenie niższej od wartości rynkowej z dnia nabycia;

3) okres, na jaki została zawarta, odpowiada w przeważającej części przewidywanemu okresowi ekonomicznej użyteczności środka trwałego lub prawa majątkowego, przy czym nie może być on krótszy niż 3/4 tego okresu. Prawo własności przedmiotu umowy może być, po okresie, na jaki umowa została zawarta, przeniesione na korzystającego;

4) suma opłat, pomniejszonych o dyskonto, ustalona w dniu zawarcia umowy i przypadająca do zapłaty w okresie jej obowiązywania, przekracza 90% wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień. W sumie opłat uwzględnia się wartość końcową przedmiotu umowy, którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności tego przedmiotu. Do sumy opłat nie zalicza się płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie;

5) zawiera przyrzeczenie finansującego do zawarcia z korzystającym kolejnej umowy o oddanie w odpłatne używanie tego samego przedmiotu lub przedłużenia umowy dotychczasowej, na warunkach korzystniejszych od przewidzianych w dotychczasowej umowie;

6) przewiduje możliwość jej wypowiedzenia, z zastrzeżeniem, że wszelkie powstałe z tego tytułu koszty i straty poniesione przez finansującego pokrywa korzystający;

7) przedmiot umowy został dostosowany do indywidualnych potrzeb korzystającego. Może on być używany wyłącznie przez korzystającego, bez wprowadzania w nim istotnych zmian.

5. W przypadku spełnienia co najmniej jednego z warunków określonych w ust. 4, oddane do używania korzystającemu środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne zalicza się u finansującego do aktywów finansowych odpowiednio jako inne długoterminowe bądź krótkoterminowe aktywa.

6. Jednostka mikro i jednostka mała mogą dokonywać kwalifikacji umów, o których mowa w ust. 4, według zasad określonych w przepisach podatkowych i nie stosować przepisów ust. 4 i 5.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 4. [Zasady rachunkowości] 1. Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

1a. W celu rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostka jest obowiązana przedstawiać wszelkie dodatkowe informacje konieczne do spełnienia tego obowiązku w informacji dodatkowej.

1b. Jeżeli w wyjątkowych przypadkach stosowanie określonego przepisu ustawy nie pozwoliłoby na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego, jednostka nie stosuje tego przepisu, a w informacji dodatkowej uzasadnia przyczyny jego niezastosowania oraz określa wpływ, jaki niezastosowanie przepisu wywiera na obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

2. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

3. Rachunkowość jednostki obejmuje:

1) przyjęte zasady (politykę) rachunkowości;

2) prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;

3) okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;

4) wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;

5) sporządzanie sprawozdań finansowych;

6) gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;

7) poddanie badaniu, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

4. Jednostka może w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości stosować uproszczenia, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację obowiązku określonego w ust. 1.

4a. Stosując przepisy ustawy, jednostka kieruje się zasadą istotności. Informacje wykazywane w sprawozdaniu finansowym oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym należy uznać za istotne, gdy ich pominięcie lub zniekształcenie może wpływać na decyzje podejmowane na ich podstawie przez użytkowników tych sprawozdań. Nie można uznać poszczególnych pozycji za nieistotne, jeżeli wszystkie nieistotne pozycje o podobnym charakterze łącznie uznaje się za istotne.

5. Kierownik jednostki, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu

eprasa.pl d2a094e46e

nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości – z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury – zostaną powierzone innej osobie lub przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 11 ust. 2, za ich zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę lub przedsiębiorcę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. W przypadku gdy kierownikiem jednostki jest organ wieloosobowy, a nie została wskazana osoba odpowiedzialna, odpowiedzialność ponoszą wszyscy członkowie tego organu.

Art. 4a. [Odpowiedzialność kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki] 1. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe, skonsolidowane sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności, sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowane sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej, sprawozdanie o podatku dochodowym oraz sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju dotycząca grupy kapitałowej jednostki dominującej najwyższego szczebla z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub dotycząca jednostki samodzielnej z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, spełniały wymagania przewidziane w ustawie.

2. Kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki odpowiadają solidarnie wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem stanowiącym naruszenie obowiązku wynikającego z ust. 1.

Art. 5. [Stosowanie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości] 1. Przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągły, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

2. Przy stosowaniu przyjętych zasad (polityki) rachunkowości przyjmuje się założenie, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmniejszonym istotnie zakresie, bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym. Ustalając zdolność jednostki do kontynuowania działalności, kierownik jednostki uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości, obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego.

Art. 6. [Przychody i koszty za dany rok obrotowy] 1. W księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

2. Dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane będą koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 7. [Zasada ostrożności] 1. Poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się stosując rzeczywiście poniesione na ich nabycie (wytworzenie) ceny (koszty), z zachowaniem zasady ostrożności. W szczególności należy w tym celu w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, uwzględnić:

1) zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również dokonywane w postaci odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych;

2) (uchylony)

3) wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne;

4) wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne;

5) rezerwy na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

2. Zdarzenia, o których mowa w ust. 1, należy uwzględnić także wtedy, gdy zostaną one ujawnione między dniem bilansowym a dniem, w którym rzeczywiście następuje zamknięcie ksiąg rachunkowych.

2a. (uchylony)

2b. Jednostka mikro i jednostka mała mogą zrezygnować z zachowania zasady ostrożności przy wycenie poszczególnych składników aktywów i pasywów w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rezerw na znane tym jednostkom ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

2c. Przepisu ust. 2b nie stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych;

2) spółek kapitałowych;

3) spółek komandytowo-akcyjnych;

4) spółek jawnych i spółek komandytowych, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

3. Wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

Art. 8. [Wybór rozwiązań dopuszczonych ustawą] 1. Określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności, o której mowa w art. 7.

eprasa.pl d2a094e46e

2. W celu rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji jednostka może, ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, bez względu na datę podjęcia decyzji, zmienić dotychczas stosowane rozwiązania na inne, przewidziane ustawą. Zmiana dotychczas stosowanych rozwiązań wymaga również określenia w informacji dodatkowej wpływu tych zmian na sprawozdania finansowe wymagane innymi przepisami prawa, jeżeli zostały one sporządzone za okres, w którym powyższe rozwiązania uległy zmianie. W przypadku takim należy w sprawozdaniu finansowym jednostki za rok obrotowy, w którym zmiany te nastąpiły, podać przyczyny tych zmian, określić liczbowo ich wpływ na wynik finansowy oraz zapewnić porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian. Skutki zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako zysk (stratę) z lat ubiegłych.

3. W przypadku zmian zasad (polityki) rachunkowości, spowodowanych zaprzestaniem stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych przez jednostki, o których mowa w art. 45 ust. 1a i 1b, skutki finansowe przejścia na zasady (politykę) rachunkowości określone w ustawie odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako zysk (strata) z lat ubiegłych, a jeżeli skutki przeszacowania aktywów dokonanego zgodnie z MSR rozliczono z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny – jako zmianę stanu tego kapitału (funduszu). Do zmian zasad (polityki) rachunkowości polegających na zaprzestaniu stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2.

Rozdział 2

Prowadzenie ksiąg rachunkowych

Art. 9. [Język polski, waluta polska] Księgi rachunkowe prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej.

Art. 10. [Dokumentacja] 1. Jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:

1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;

2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;

3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:

a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,

b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,

c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub

eprasa.pl d2a094e46e

funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;

4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

2. Kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację, o której mowa w ust. 1.

3. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy, przyjmując zasady (politykę) rachunkowości, jednostki mogą stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości. W przypadku braku odpowiedniego standardu krajowego, jednostki, inne niż wymienione w art. 2 ust. 3, mogą stosować MSR.

Art. 11. [Miejsce prowadzenia ksiąg] 1. Księgi rachunkowe są prowadzone przez jednostkę.

2. Jednostka może powierzyć prowadzenie ksiąg rachunkowych:

1) przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 76a ust. 3, lub przedsiębiorcy prowadzącemu działalność w tym zakresie z innego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) w przypadku jednostek sektora finansów publicznych – innej jednostce sektora finansów publicznych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Art. 11a. [Prowadzenie ksiąg rachunkowych poza siedzibą jednostki lub miejscem sprawowania zarządu] W przypadku gdy księgi rachunkowe są prowadzone poza siedzibą jednostki lub miejscem sprawowania zarządu, kierownik jednostki jest obowiązany:

1) powiadomić właściwy urząd skarbowy o miejscu prowadzenia ksiąg rachunkowych w terminie 15 dni od dnia ich wydania;

2) zapewnić dostępność ksiąg rachunkowych wraz z dowodami księgowymi uprawnionym organom zewnętrznej kontroli lub nadzoru w siedzibie jednostki lub w miejscu sprawowania zarządu albo w innym miejscu za zgodą organu kontroli lub nadzoru.

Art. 12. [Otwarcie i zamknięcie ksiąg] 1. Księgi rachunkowe otwiera się, z zastrzeżeniem ust. 3:

1) na dzień rozpoczęcia działalności, którym jest dzień pierwszego zdarzenia wywołującego skutki o charakterze majątkowym lub finansowym,

2) na początek każdego następnego roku obrotowego,

3) na dzień zmiany formy prawnej,

eprasa.pl d2a094e46e

4) na dzień wpisu do rejestru połączenia jednostek lub podziału jednostki, powodujących powstanie nowej jednostki (jednostek),

5) na dzień rozpoczęcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości

– w ciągu 15 dni od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

2. Księgi rachunkowe zamyka się, z zastrzeżeniem ust. 3–3d:

1) na dzień kończący rok obrotowy,

2) na dzień zakończenia działalności jednostki, w tym również jej sprzedaży, zakończenia likwidacji lub postępowania upadłościowego, o ile nie nastąpiło jego umorzenie,

3) na dzień poprzedzający zmianę formy prawnej,

4) w jednostce przejmowanej na dzień połączenia związanego z przejęciem jednostki przez inną jednostkę, to jest na dzień wpisu do rejestru tego połączenia,

5) na dzień poprzedzający dzień podziału lub połączenia jednostek, jeżeli w wyniku podziału lub połączenia powstaje nowa jednostka, to jest na dzień poprzedzający dzień wpisu do rejestru połączenia lub podziału,

6) na dzień poprzedzający dzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości,

7) na inny dzień bilansowy określony odrębnymi przepisami

– nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

3. Można nie zamykać i nie otwierać ksiąg rachunkowych w przypadku:

1) przekształcenia spółki osobowej oraz spółki cywilnej w inną spółkę osobową, a także spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową;

2) połączenia jednostek, gdy w myśl ustawy rozliczenie połączenia następuje metodą łączenia udziałów i nie powoduje powstania nowej jednostki.

3) (uchylony)

3a. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych, jeżeli podział jednostki następuje przez wydzielenie albo wyodrębnienie.

3b. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych za rok obrotowy, w którym działalność jednostki przez cały czas pozostawała zawieszona, chyba że jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych lub występują inne zdarzenia wywołujące skutki o charakterze majątkowym lub finansowym.

3c. Przepisu ust. 3b nie stosuje się do emitentów papierów wartościowych zamierzających ubiegać się o dopuszczenie lub ubiegających się o dopuszczenie do obrotu na rynku

eprasa.pl d2a094e46e

regulowanym w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na tym rynku.

3d. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku w przypadku śmierci przedsiębiorcy przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie kontynuowana przez przedsiębiorstwo w spadku.

4. Ostateczne zamknięcie i otwarcie ksiąg rachunkowych jednostki kontynuującej działalność powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy.

5. Zamknięcie ksiąg rachunkowych polega na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe, z uwzględnieniem art. 13 ust. 2 i 3.

Art. 13. [Składniki ksiąg rachunkowych] 1. Księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

1) dziennik;

2) księgę główną;

3) księgi pomocnicze;

4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych;

5) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

2. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera za równoważne z nimi uważa się odpowiednio zasoby informacyjne rachunkowości, zorganizowane w formie oddzielnych komputerowych zbiorów danych, bazy danych lub wyodrębnionych jej części, bez względu na miejsce ich powstania i przechowywania.

3. Warunkiem utrzymywania zasobów informacyjnych systemu rachunkowości w formie określonej w ust. 2 jest posiadanie przez jednostkę oprogramowania umożliwiającego uzyskiwanie czytelnych informacji w odniesieniu do zapisów dokonanych w księgach rachunkowych, poprzez ich wydrukowanie lub przeniesienie na informatyczny nośnik danych.

4. Księgi rachunkowe, z uwzględnieniem techniki ich prowadzenia, powinny być:

1) trwale oznaczone nazwą (pełną lub skróconą) jednostki, której dotyczą (każda księga wiązana, każda luźna karta kontowa, także jeżeli mają one postać wydruku komputerowego lub zestawienia wyświetlanego na ekranie monitora komputera), nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej oraz nazwą programu przetwarzania;

2) wyraźnie oznaczone co do roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia;

3) przechowywane starannie w ustalonej kolejności.

eprasa.pl d2a094e46e

5. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald. Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych powinny składać się z automatycznie numerowanych stron, z oznaczeniem pierwszej i ostatniej, oraz być sumowane na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym.

6. Księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

Art. 14. [Dziennik] 1. Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Bez względu na technikę prowadzenia ksiąg rachunkowych dziennik powinien umożliwiać uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

2. Zapisy w dzienniku muszą być kolejno numerowane, a sumy zapisów (obroty) liczone w sposób ciągły. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

3. Jeżeli stosuje się dzienniki częściowe, grupujące zdarzenia według ich rodzajów, to należy sporządzić zestawienie obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy.

4. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapis księgowy powinien posiadać automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do dziennika, a także dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Art. 15. [Konta księgi głównej] 1. Konta księgi głównej zawierają zapisy o zdarzeniach w ujęciu systematycznym. Na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zarejestrowanych uprzednio lub równocześnie w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu.

2. Zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej.

Art. 16. [Konta ksiąg pomocniczych] 1. Konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

2. Na kontach ksiąg pomocniczych można w ciągu okresu sprawozdawczego stosować, obok lub zamiast jednostek pieniężnych, jednostki naturalne. Należy wówczas sporządzić na koniec okresu sprawozdawczego zestawienie zapisów dokonanych na kontach ksiąg pomocniczych w jednostkach naturalnych i ustalić ich wartość.

3. (uchylony)

Art. 17. [Prowadzenie kont ksiąg pomocniczych] 1. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla:

1) środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych;

eprasa.pl d2a094e46e

2) rozrachunków z kontrahentami;

3) rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji, z całego okresu zatrudnienia;

4) operacji sprzedaży (kolejno numerowane własne faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do celów podatkowych);

5) operacji zakupu (obce faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do wyceny składników aktywów i do celów podatkowych);

6) kosztów i istotnych dla jednostki składników aktywów;

7) operacji gotówkowych w przypadku prowadzenia kasy.

2. Kierownik jednostki, uwzględniając rodzaj i wartość poszczególnych grup rzeczowych składników aktywów obrotowych posiadanych przez jednostkę, podejmuje decyzję o stosowaniu jednej z następujących metod prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla tych grup składników:

1) ewidencję ilościowo-wartościową, w której dla każdego składnika ujmuje się obroty i stany w jednostkach naturalnych i pieniężnych;

2) ewidencję ilościową obrotów i stanów, prowadzoną dla poszczególnych składników lub ich jednorodnych grup wyłącznie w jednostkach naturalnych. Wartość stanu wycenia się przynajmniej na koniec okresu sprawozdawczego, za który następują rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego, dokonane na podstawie danych rzeczywistych;

3) ewidencję wartościową obrotów i stanów towarów oraz opakowań, prowadzoną dla punktów obrotu detalicznego lub miejsc składowania, której przedmiotem zapisów są tylko przychody, rozchody i stany całego zapasu;

4) odpisywania w koszty wartości materiałów i towarów na dzień ich zakupu lub produktów gotowych w momencie ich wytworzenia, połączone z ustalaniem stanu tych składników aktywów i jego wyceny oraz korekty kosztów o wartość tego stanu, nie później niż na dzień bilansowy.

Art. 18. [Zestawienie obrotów i sald] 1. Na podstawie zapisów na kontach księgi głównej sporządza się na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, zestawienie obrotów i sald, zawierające:

1) symbole lub nazwy kont;

2) salda kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obroty za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz salda na koniec okresu sprawozdawczego;

3) sumę sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy i narastająco od początku roku obrotowego oraz sald na koniec okresu sprawozdawczego.

eprasa.pl d2a094e46e

Obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

2. Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów.

Art. 19. [Inwentarz] 1. Wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz), potwierdzony ich inwentaryzacją, sporządzają jednostki, które uprzednio nie prowadziły ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą. W pozostałych jednostkach rolę inwentarza spełnia zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych sporządzone na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych.

2. Pozycje inwentarza sporządzonego przez jednostki, które nie prowadziły uprzednio ksiąg rachunkowych, powinny stanowić odpowiedniki lub rozwinięcia poszczególnych pozycji bilansu otwarcia. Składniki aktywów i pasywów wycenia się w inwentarzu według zasad określonych w rozdziale 4.

Art. 20. [Zapisy w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego] 1. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

2. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych są dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, zwane dalej „dowodami źródłowymi”:

1) zewnętrzne obce – otrzymane od kontrahentów;

2) zewnętrzne własne – przekazywane w oryginale kontrahentom;

3) wewnętrzne – dotyczące operacji wewnątrz jednostki.

3. Podstawą zapisów mogą być również sporządzone przez jednostkę dowody księgowe:

1) zbiorcze – służące do dokonania łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych, które muszą być w dowodzie zbiorczym pojedynczo wymienione;

2) korygujące poprzednie zapisy;

3) zastępcze – wystawione do czasu otrzymania zewnętrznego obcego dowodu źródłowego;

4) rozliczeniowe – ujmujące już dokonane zapisy według nowych kryteriów klasyfikacyjnych.

4. W przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych, kierownik jednostki może zezwolić na udokumentowanie operacji gospodarczej za pomocą księgowych dowodów zastępczych, sporządzonych przez osoby dokonujące tych operacji. Nie może to jednak dotyczyć operacji gospodarczych, których przedmiotem są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług oraz skup metali nieżelaznych od ludności.

eprasa.pl d2a094e46e

5. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera za równoważne z dowodami źródłowymi uważa się zapisy w księgach rachunkowych, wprowadzane automatycznie za pośrednictwem urządzeń łączności, informatycznych nośników danych lub tworzone według algorytmu (programu) na podstawie informacji zawartych już w księgach, przy zapewnieniu, że podczas rejestrowania tych zapisów zostaną spełnione co najmniej następujące warunki:

1) uzyskają one trwale czytelną postać zgodną z treścią odpowiednich dowodów księgowych;

2) możliwe jest stwierdzenie źródła ich pochodzenia oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za ich wprowadzenie;

3) stosowana procedura zapewnia sprawdzenie poprawności przetworzenia odnośnych danych oraz kompletności i identyczności zapisów;

4) dane źródłowe w miejscu ich powstania są odpowiednio chronione, w sposób zapewniający ich niezmienność, przez okres wymagany do przechowywania danego rodzaju dowodów księgowych.

Art. 21. [Dowód księgowy] 1. Dowód księgowy powinien zawierać co najmniej:

1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego;

2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej;

3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych;

4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą – także datę sporządzenia dowodu;

5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów;

6) stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

7) (uchylony)

1a. Można zaniechać zamieszczania na dowodzie danych, o których mowa:

1) w ust. 1 pkt 1–3 i 5, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów;

2) w ust. 1 pkt 6, jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych.

2. Wartość może być w dowodzie pominięta, jeżeli w toku przetwarzania w rachunkowości danych wyrażonych w jednostkach naturalnych następuje ich wycena, potwierdzona stosownym wydrukiem.

eprasa.pl d2a094e46e

3. Dowód księgowy opiewający na waluty obce powinien zawierać przeliczenie ich wartości na walutę polską według kursu obowiązującego w dniu przeprowadzenia operacji gospodarczej. Wynik przeliczenia zamieszcza się bezpośrednio na dowodzie, chyba że system przetwarzania danych zapewnia automatyczne przeliczenie walut obcych na walutę polską, a wykonanie tego przeliczenia potwierdza odpowiedni wydruk.

4. Jeżeli dowód nie dokumentuje przekazania lub przejęcia składnika aktywów, przeniesienia prawa własności lub użytkowania wieczystego gruntu albo nie jest dowodem zastępczym, podpisy osób, o których mowa w ust. 1 pkt 5, mogą być zastąpione znakami zapewniającymi ustalenie tych osób. Podpisy na dokumentach ubezpieczenia i emitowanych papierach wartościowych mogą być odtworzone mechanicznie.

5. Na żądanie organów kontroli lub biegłego rewidenta należy zapewnić wiarygodne przetłumaczenie na język polski treści wskazanych przez nich dowodów, sporządzonych w języku obcym.

Art. 22. [Cechy dowodów księgowych] 1. Dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21, oraz wolne od błędów rachunkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek.

2. Błędy w dowodach źródłowych zewnętrznych obcych i własnych można korygować jedynie przez wysłanie kontrahentowi odpowiedniego dokumentu zawierającego sprostowanie, wraz ze stosownym uzasadnieniem, chyba że inne przepisy stanowią inaczej.

3. Błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażeń lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.

4. Jeżeli jedną operację dokumentuje więcej niż jeden dowód lub więcej niż jeden egzemplarz dowodu, kierownik jednostki ustala sposób postępowania z każdym z nich i wskazuje, który dowód lub jego egzemplarz będzie podstawą do dokonania zapisu.

Art. 23. [Zapisy w księgach rachunkowych] 1. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera należy stosować właściwe procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu.

2. Zapis księgowy powinien zawierać co najmniej:

1) datę dokonania operacji gospodarczej;

2) określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji;

3) zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów;

eprasa.pl d2a094e46e

4) kwotę i datę zapisu;

5) oznaczenie kont, których dotyczy.

3. Zapisów dotyczących operacji wyrażonych w walutach obcych dokonuje się w sposób umożliwiający ustalenie kwoty operacji w walucie polskiej i obcej.

4. Zapisy w dzienniku i na kontach księgi głównej powinny być powiązane ze sobą w sposób umożliwiający ich sprawdzenie.

5. Zapisy w księgach rachunkowych powinny być dokonane w sposób zapewniający ich trwałość, przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych.

Art. 24. [Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych] 1. Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

2. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

3. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych.

4. Księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności:

1) udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych;

2) zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych;

3) w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewniona jest kontrola kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych;

4) zapewniony jest dostęp do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych.

5. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli:

1) pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych;

eprasa.pl d2a094e46e

2) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, w terminie, o którym mowa w pkt 1, a za rok obrotowy – nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym;

3) ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i wekslami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

Art. 25. [Poprawianie błędów w zapisach] 1. Stwierdzone błędy w zapisach poprawia się:

1) przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty; poprawki takie muszą być dokonane jednocześnie we wszystkich księgach rachunkowych i nie mogą nastąpić po zamknięciu miesiąca lub

2) przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi.

2. W razie ujawnienia błędów po zamknięciu miesiąca lub prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, dozwolone są tylko korekty dokonane w sposób określony w ust. 1 pkt 2.

Rozdział 3

Inwentaryzacja

Art. 26. [Termin i przedmiot inwentaryzacji] 1. Jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:

1) aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papierów wartościowych w postaci materialnej, rzeczowych składników aktywów obrotowych, środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie – drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

2) aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów – drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

3) środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – drogą

eprasa.pl d2a094e46e

porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

2. Inwentaryzacją drogą spisu z natury obejmuje się również znajdujące się w jednostce składniki aktywów, będące własnością innych jednostek, powierzone jej do sprzedaży, przechowania, przetwarzania lub używania, powiadamiając te jednostki o wynikach spisu. Obowiązek ten nie dotyczy jednostek świadczących usługi pocztowe, transportowe, spedycyjne i składowania.

3. Termin i częstotliwość inwentaryzacji, określone w ust. 1, uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację:

1) składników aktywów – z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych, określonych w art. 17 ust. 2 pkt 4 – rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku, ustalenie zaś stanu nastąpiło przez dopisanie lub odpisanie od stanu stwierdzonego drogą spisu z natury lub potwierdzenia salda – przychodów i rozchodów (zwiększeń i zmniejszeń), jakie nastąpiły między datą spisu lub potwierdzenia a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych, przy czym stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym;

2) zapasów materiałów, towarów, produktów gotowych i półproduktów znajdujących się w strzeżonych składowiskach i objętych ewidencją ilościowo-wartościową – przeprowadzono raz w ciągu 2 lat;

3) nieruchomości zaliczonych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych oraz maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie – przeprowadzono raz w ciągu 4 lat;

4) zapasów towarów i materiałów (opakowań) objętych ewidencją wartościową w punktach obrotu detalicznego jednostki – przeprowadzono raz w roku;

5) zapasów drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną – przeprowadzono raz w roku.

4. Inwentaryzację, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się również na dzień zakończenia działalności przez jednostkę oraz na dzień poprzedzający postawienie jej w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości.

4a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do działalności przedsiębiorstwa w spadku na dzień, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić swą funkcję, albo na dzień wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

5. Można odstąpić od przeprowadzenia inwentaryzacji:

1) (uchylony)

2) w przypadku połączenia lub podziału jednostek, z wyjątkiem spółek kapitałowych, jeżeli strony w drodze umowy pisemnej odstąpią od przeprowadzenia inwentaryzacji;

eprasa.pl d2a094e46e

3) w przypadku zawieszenia działalności, jeżeli zgodnie z art. 12 ust. 3b jednostka nie zamyka ksiąg rachunkowych.

Art. 27. [Dokumentowanie inwentaryzacji] 1. Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.

2. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

Rozdział 4

Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego

Art. 28. [Zasady wyceny aktywów i pasywów] 1. Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący:

1) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;

1a) nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji – według zasad, stosowanych do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, określonych w pkt 1 oraz w art. 31, art. 32 ust. 1–5 i art. 33 ust. 1 lub według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej;

2) środki trwałe w budowie – w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;

3) udziały w innych jednostkach oraz inne niż wymienione w pkt 1a inwestycje zaliczone do aktywów trwałych – według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia – jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej, a różnicę z przeszacowania rozliczyć zgodnie z art. 35 ust. 4;

4) udziały w jednostkach podporządkowanych zaliczone do aktywów trwałych – według zasad określonych w pkt 3 lub metodą praw własności, pod warunkiem, że będzie ona stosowana jednolicie wobec wszystkich jednostek podporządkowanych;

5) inwestycje krótkoterminowe – według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa albo według skorygowanej ceny nabycia – jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek, w inny sposób określonej wartości godziwej;

eprasa.pl d2a094e46e

6) rzeczowe składniki aktywów obrotowych – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy;

7) należności i udzielone pożyczki – w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, z zastrzeżeniem pkt 7a;

7a) należności i udzielone pożyczki zaliczone do aktywów finansowych, mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej;

8) zobowiązania – w kwocie wymagającej zapłaty, z zastrzeżeniem pkt 8a;

8a) zobowiązania finansowe mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej;

9) rezerwy – w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości;

9a) udziały (akcje) własne – według cen nabycia;

9b) kapitał akcyjny prostej spółki akcyjnej – w wysokości wpisanej w rejestrze sądowym;

10) kapitały (fundusze) własne, z wyjątkiem udziałów (akcji) własnych i kapitału akcyjnego w prostej spółce akcyjnej, oraz pozostałe aktywa i pasywa – w wartości nominalnej.

2. Cena nabycia, o której mowa w ust. 1, to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu, a obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

2a. W przypadkach nabycia udziałów (akcji) własnych w drodze egzekucji za cenę nabycia uważa się cenę nabycia ustaloną w postępowaniu egzekucyjnym, powiększoną o koszty poniesione w toku postępowania egzekucyjnego, które nie zostały spółce zwrócone. W przypadku nieodpłatnego nabycia udziałów (akcji) własnych cena nabycia obejmuje wszystkie koszty ponoszone przez spółkę na ich nabycie.

3. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu. Koszty bezpośrednie obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym

eprasa.pl d2a094e46e

wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uznaje się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowych remontów. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie kosztu wytworzenia produktu, jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży netto takiego samego lub podobnego produktu, pomniejszonej o przeciętnie osiągany przy sprzedaży produktów zysk brutto ze sprzedaży, a w przypadku produktu w toku – także z uwzględnieniem stopnia jego przetworzenia.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

1) będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych;

2) ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzaniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje na dzień wyceny;

3) magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji;

4) kosztów sprzedaży produktów.

Koszty te wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

4. W przypadkach uzasadnionych niezbędnym, długotrwałym przygotowaniem towaru lub produktu do sprzedaży bądź długim okresem wytwarzania produktu, cenę nabycia lub koszt wytworzenia można zwiększyć o koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu finansowania zapasu towarów lub produktów w okresie ich przygotowania do sprzedaży bądź wytworzenia i związanych z nimi różnic kursowych, pomniejszone o przychody z tego tytułu.

4a. Jednostka mikro i jednostka mała mogą przy obliczaniu kosztu wytworzenia produktu zgodnie z ust. 3 do kosztów bezpośrednich doliczyć koszty pośrednie związane z wytworzeniem tego produktu, niezależnie od poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnych, przy czym ustalony w ten sposób koszt wytworzenia nie może być wyższy od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

5. Za cenę (wartość) sprzedaży netto składnika aktywów przyjmuje się możliwą do uzyskania na dzień bilansowy cenę jego sprzedaży, bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszoną o rabaty, opusty i inne podobne zmniejszenia oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży, a powiększoną o należną dotację przedmiotową. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny sprzedaży netto danego składnika aktywów, należy w inny sposób określić jego wartość godziwą na dzień bilansowy.

6. Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami. Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji, gdyby ich wysokość była znacząca. Cenę rynkową aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę

eprasa.pl d2a094e46e

oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży.

7. Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku – do ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

8. Cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również:

1) niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy;

2) koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

8a. Skorygowana cena nabycia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych to cena nabycia (wartość), w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych, pomniejszona o spłaty wartości nominalnej, odpowiednio skorygowana o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszona o odpisy aktualizujące wartość.

9. Lokaty, których ryzyko ponosi ubezpieczający, są wyceniane przez zakład ubezpieczeń na życie według wartości godziwych ustalonych na dzień bilansowy. Różnice między wartością godziwą a wartością według cen nabycia albo kosztu wytworzenia tych lokat odpowiednio zwiększają lub zmniejszają rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na życie, których ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Wartość godziwą nieruchomości określa rzeczoznawca majątkowy co najmniej raz na 5 lat. Wartość godziwą nieruchomości położonych za granicą ustala się według zasad obowiązujących w kraju ich położenia, a zagranicznych instrumentów finansowych – według zasad obowiązujących w kraju ich pochodzenia. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej innych lokat niż nieruchomości, to ich wycena następuje po cenach nabycia albo kosztach wytworzenia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, z wyjątkiem instrumentów finansowych, dla których ustalony jest termin wymagalności i których wycena następuje według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

10. W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych dopuszcza się stosowanie dyskonta lub odpisów wyłącznie przy ustalaniu rezerw na skapitalizowaną wartość rent, rezerw ubezpieczeń na życie, rezerw ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, oraz rezerw na premie i rabaty (bonifikaty) dla ubezpieczonych w związku z osiąganymi dochodami z lokat stanowiących pokrycie tych rezerw.

eprasa.pl d2a094e46e

11. Na dzień nabycia lub powstania ujmuje się w księgach rachunkowych nabyte lub powstałe:

1) zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych – według cen nabycia lub kosztów wytworzenia;

2) należności i zobowiązania, w tym również z tytułu pożyczek – według wartości nominalnej.

12. Przepis ust. 11 pkt 2 nie dotyczy banków.

Art. 28a. [Jednostka mikro] Jednostka mikro sporządzająca sprawozdanie finansowe z zastosowaniem uproszczeń, o których mowa w art. 46 ust. 5 pkt 4, art. 47 ust. 4 pkt 4 lub art. 48 ust. 3, lub korzystająca ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdania z działalności zgodnie z art. 49 ust. 4, nie wycenia aktywów i pasywów według wartości godziwej i skorygowanej ceny nabycia. W takim przypadku jednostka ta nie stosuje przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 4.

Art. 28b. [Jednostki zwolnione ze stosowania przepisów ustawy] Jednostka mikro, inna niż określona w art. 28a, oraz jednostka mała mogą nie stosować przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 4.

Art. 29. [Wycena po cenach sprzedaży netto] 1. Jeżeli założenie kontynuacji działalności, o którym mowa w art. 5 ust. 2, nie jest zasadne, to wycena aktywów jednostki następuje po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W takim przypadku jednostka jest również obowiązana utworzyć rezerwę na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaniechaniem lub utratą zdolności do kontynuowania działalności.

2. Wycena po cenach sprzedaży netto i utworzenie rezerwy następują w szczególności w przeddzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości, na koniec roku obrotowego, jeżeli na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy jednostka nie będzie kontynuowała działalności, na koniec roku obrotowego przypadającego w czasie trwania postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego, a także w przeddzień przekazania, podziału lub sprzedaży jednostki, jeżeli odpowiednia umowa nie przewiduje przyjęcia za podstawę rozliczeń wartości majątku ustalonej przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie przez jednostkę kontynuowana.

2a. Różnica powstała w wyniku wyceny oraz utworzenia rezerwy, o których mowa w ust. 1, wpływa na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

3. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego lub zmiana formy prawnej jednostki nie stanowią przeszkody do uznania, że działalność będzie kontynuowana.

Art. 30. [Aktywa i pasywa wyrażone w walutach obcych] 1. Nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych:

eprasa.pl d2a094e46e

1) składniki aktywów (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) i pasywów – po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, z zastrzeżeniem pkt 2;

2) gotówkę znajdującą się w jednostkach prowadzących kupno i sprzedaż walut obcych – po kursie, po którym nastąpił jej zakup, jednak w wysokości nie wyższej od średniego kursu ogłoszonego na dzień wyceny dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

2. Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia – o ile odrębne przepisy dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz środków niepodlegających zwrotowi, pochodzących ze źródeł zagranicznych nie stanowią inaczej – odpowiednio po kursie:

1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań;

2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień – w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1, a także w przypadku pozostałych operacji.

3. Jeżeli aktywa i pasywa są wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ogłasza kursu, to kurs tych walut określa się w relacji do wskazanej przez jednostkę waluty odniesienia, której kurs jest ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.

4. Różnice kursowe dotyczące inwestycji długoterminowych wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny, rozlicza się w sposób określony w art. 35 ust. 2 i 4. Różnice kursowe, z zastrzeżeniem ust. 5–7, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, jak również sprzedaży walut, zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, a w uzasadnionych przypadkach – do kosztu wytworzenia produktów lub ceny nabycia towarów, a także ceny nabycia lub kosztu wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie lub wartości niematerialnych i prawnych.

5. Powstałe na dzień wyceny różnice kursowe od inwestycji stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zakłady ubezpieczeń na życie oraz zakłady reasekuracji prowadzące działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji ubezpieczeń na życie zaliczają do przychodów lub kosztów działalności lokacyjnej i wykazują w technicznym rachunku ubezpieczeń na życie.

6. Powstałe na dzień wyceny różnice kursowe od inwestycji stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w części dotyczącej lokat środków skapitalizowanej wartości rent i rezerwy na premie oraz rabaty dla ubezpieczonych, zakłady ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz zakłady reasekuracji prowadzące działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji ubezpieczeń majątkowych i osobowych zaliczają do przychodów lub kosztów działalności lokacyjnej i wykazują w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych.

eprasa.pl d2a094e46e

7. Powstałe na dzień wyceny różnice kursowe od należności i zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów technicznych na udziale własnym.

Art. 31. [Wycena środków trwałych] 1. Wartość początkową stanowiącą cenę nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia, polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszonego środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami.

2. Wartość początkową środków trwałych – z wyjątkiem gruntów niesłużących wydobyciu kopalin metodą odkrywkową – zmniejszają odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości, na skutek używania lub upływu czasu.

3. Wartość początkowa i dotychczas dokonane od środków trwałych odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe mogą, na podstawie odrębnych przepisów, ulegać aktualizacji wyceny. Ustalona w wyniku aktualizacji wyceny wartość księgowa netto środka trwałego nie powinna być wyższa od jego wartości godziwej, której odpisanie w przewidywanym okresie jego dalszego używania jest ekonomicznie uzasadnione.

4. Powstałą na skutek aktualizacji wyceny różnicę wartości netto środków trwałych, o której mowa w ust. 3, odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny i nie może ona być przeznaczona do podziału. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny podlega, z zastrzeżeniem art. 32 ust. 5, zmniejszeniu o różnicę z aktualizacji wyceny uprzednio zaktualizowanych zbywanych lub zlikwidowanych środków trwałych. Różnica ta wpływa na kapitał (fundusz) zapasowy lub inny o podobnym charakterze, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 32. [Odpisy amortyzacyjne] 1. Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środka trwałego dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania, a jej zakończenie – nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

2. Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego, na określenie którego wpływają w szczególności:

1) liczba zmian, na których pracuje środek trwały;

2) tempo postępu techniczno-ekonomicznego;

3) wydajność środka trwałego mierzona liczbą godzin jego pracy lub liczbą wytworzonych produktów albo innym właściwym miernikiem;

4) prawne lub inne ograniczenia czasu używania środka trwałego;

eprasa.pl d2a094e46e

5) przewidywana przy likwidacji cena sprzedaży netto istotnej pozostałości środka trwałego.

3. Na dzień przyjęcia środka trwałego do używania należy ustalić okres lub stawkę i metodę jego amortyzacji. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacji środków trwałych powinna być przez jednostkę okresowo weryfikowana, powodując odpowiednią korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

4. W przypadku zmiany technologii produkcji, przeznaczenia do likwidacji, wycofania z używania lub innych przyczyn powodujących trwałą utratę wartości środka trwałego, dokonuje się – w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych – odpowiedniego odpisu aktualizującego jego wartość.

5. Odpisy, o których mowa w ust. 4, dotyczące środków trwałych, których wycena została zaktualizowana na podstawie odrębnych przepisów, zmniejszają odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny różnice spowodowane aktualizacją wyceny. Ewentualną nadwyżkę odpisu, o którym mowa w ust. 4, nad różnicami z aktualizacji wyceny zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

6. Dla środków trwałych o niskiej jednostkowej wartości początkowej można ustalać odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe w sposób uproszczony, przez dokonywanie zbiorczych odpisów dla grup środków zbliżonych rodzajem i przeznaczeniem lub jednorazowo odpisując wartość tego rodzaju środków trwałych.

7. Jednostka mikro i jednostka mała mogą dokonywać odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych według zasad określonych w przepisach podatkowych.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;

2) spółek kapitałowych;

3) spółek komandytowo-akcyjnych;

4) spółek jawnych i spółek komandytowych, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

Art. 33. [Wycena wartości niematerialnych i prawnych] 1. Do wyceny wartości niematerialnych i prawnych oraz sposobów dokonywania od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 31 ust. 2 i art. 32 ust. 1–4 i 6–8.

2. Koszty zakończonych prac rozwojowych prowadzonych przez jednostkę na własne potrzeby, poniesione przed podjęciem produkcji lub zastosowaniem technologii, zalicza się do wartości niematerialnych i prawnych, jeżeli:

1) produkt lub technologia wytwarzania są ściśle ustalone, a dotyczące ich koszty prac rozwojowych wiarygodnie określone;

eprasa.pl d2a094e46e

2) techniczna przydatność produktu lub technologii została stwierdzona i odpowiednio udokumentowana i na tej podstawie jednostka podjęła decyzję o wytwarzaniu tych produktów lub stosowaniu technologii;

3) koszty prac rozwojowych zostaną pokryte, według przewidywań, przychodami ze sprzedaży tych produktów lub zastosowania technologii.

3. Koszty, o których mowa w ust. 2, odpisuje się przez okres ekonomicznej użyteczności rezultatów prac rozwojowych. Jeżeli w wyjątkowych przypadkach nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności rezultatów zakończonych prac rozwojowych, to okres dokonywania odpisów nie może przekraczać 5 lat.

4. Wartość firmy stanowi różnicę między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto. Jeżeli cena nabycia jednostki lub zorganizowanej jej części jest niższa od wartości godziwej przejętych aktywów netto, to różnica stanowi ujemną wartość firmy. Zasady rozliczania i odpisywania wartości firmy lub ujemnej wartości firmy określa art. 44b ust. 10–12.

Art. 34. [Zasady wyceny] 1. Jednostki mogą wyceniać:

1) materiały i towary – w cenach zakupu,

2) produkty w toku produkcji – w wysokości bezpośrednich kosztów wytworzenia lub tylko materiałów bezpośrednich bądź nie wyceniać ich w ogóle

– jeżeli nie zniekształca to stanu aktywów oraz wyniku finansowego jednostki. Zasady, o których mowa w pkt 2, nie mogą być stosowane do produkcji o przewidywanym czasie wykonania dłuższym niż 3 miesiące, przeznaczonej do sprzedaży lub na rzecz środków trwałych w budowie jednostki. Nie dotyczy to jednak produkcji rolnej.

2. Składniki rzeczowych aktywów obrotowych mogą być na dzień nabycia lub wytworzenia ujmowane w księgach rachunkowych w cenach przyjętych do ewidencji, z uwzględnieniem różnic między tymi cenami a rzeczywistymi cenami ich nabycia albo zakupu, albo kosztami wytworzenia. Na dzień bilansowy wartość składników rzeczowych aktywów obrotowych, wyrażoną w cenach ewidencyjnych, doprowadza się do poziomu określonego w ust. 1 lub w art. 28 ust. 1 pkt 6. Nie dotyczy to produktów gotowych, produktów w toku i półproduktów, jeżeli do ich ewidencji stosuje się koszty planowane, w tym normatywne, różnice zaś między planowanymi a rzeczywistymi kosztami wytworzenia są nieznaczne. Stosowane do wyceny na dzień bilansowy ceny nabycia albo zakupu, albo planowane koszty wytworzenia nie mogą być wyższe od cen sprzedaży netto tych składników.

3. Wytworzone przez jednostkę filmy, oprogramowanie komputerów, projekty typowe i inne produkty o podobnym charakterze, przeznaczone do sprzedaży, wycenia się w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 5 lat, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami według cen sprzedaży netto, uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu tego okresu. Nieodpisane po upływie tego okresu koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

4. W przypadku gdy ceny nabycia albo zakupu, albo koszty wytworzenia jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie, są różne,

eprasa.pl d2a094e46e

wartość stanu końcowego rzeczowych składników aktywów obrotowych wycenia się w zależności od przyjętej przez jednostkę metody ustalania wartości ich rozchodu, w tym zużycia, sprzedaży:

1) według cen przeciętnych, to jest ustalonych w wysokości średniej ważonej cen (kosztów) danego składnika aktywów;

2) przyjmując, że rozchód składnika aktywów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła);

3) przyjmując, że rozchód składników aktywów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najpóźniej nabyła (wytworzyła);

4) w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen (kosztów) tych składników aktywów, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia.

5. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych dokonane w związku z utratą ich wartości oraz wynikające z wyceny według cen sprzedaży netto zamiast według cen nabycia, albo zakupu, albo kosztów wytworzenia – zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Art. 34a. [Ustalenie przychodów] 1. Przychody z wykonania niezakończonej usługi, w tym budowlanej, objętej umową, w okresie realizacji dłuższym niż 6 miesięcy, wykonanej na dzień bilansowy w istotnym stopniu, ustala się, na dzień bilansowy proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi, jeżeli stopień ten, jak również przewidywane całkowite koszty wykonania usługi za cały czas jej realizacji, można ustalić w sposób wiarygodny.

2. Przychody z wykonania niezakończonej usługi, w tym budowlanej, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej zaawansowania. Stopień zaawansowania usługi mierzy się w zależności od przyjętej przez jednostkę metody:

1) udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi,

2) liczbą przepracowanych godzin bezpośrednich wykonania usługi,

3) na podstawie obmiaru wykonanych prac,

4) inną metodą

– jeżeli wyrażają w sposób wiarygodny stopień zaawansowania usługi.

3. W przypadku gdy umowa o usługę, w tym budowlaną, przewiduje, że cenę za tę usługę ustala się:

eprasa.pl d2a094e46e

1) w wysokości kosztów powiększonych o narzut zysku – to przychód z wykonania niezakończonej usługi ustala się w wysokości kosztów odpowiadających wykonanej części usługi, powiększonych o narzut zysku;

2) w wysokości ryczałtu – to przychód z wykonania niezakończonej usługi ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania wykonania usługi, o ile stopień zaawansowania usługi na dzień bilansowy może zostać ustalony w sposób wiarygodny.

4. Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonej usługi, w tym budowlanej, lub przewidywany, całkowity koszt jej wykonania nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

5. Bez względu na zastosowany sposób ustalania przychodów na wynik finansowy jednostki wpływają przewidywane straty związane z wykonaniem usługi objętej umową.

Art. 34b. [Koszty wytworzenia] 1. Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostkę, wpływają na wynik finansowy jednostki za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

2. Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostkę, wpływają na wynik finansowy jednostki w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

Art. 34c. [Usługi niezakończone] 1. Koszty wytworzenia niezakończonej usługi, w tym budowlanej, obejmują koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego. Koszty poniesione przed zawarciem umowy, związane z realizacją jej przedmiotu, zaliczane są do aktywów, jeżeli pokrycie w przyszłości tych kosztów przychodami uzyskanymi od zamawiającego jest prawdopodobne.

2. Jeżeli przychody są ustalane odpowiednio do stopnia zaawansowania niezakończonej usługi w inny sposób niż określony w art. 34a ust. 2 pkt 1, to koszty wpływające na wynik finansowy jednostki ustala się w takiej części całkowitych kosztów umowy, jaka odpowiada stopniowi zaawansowania usługi, po odliczeniu kosztów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych, po uwzględnieniu straty, o której mowa w art. 34a ust. 5. Różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami wpływającymi na wynik finansowy jednostki zalicza się do rozliczeń międzyokresowych.

3. Poprawność przyjętych metod ustalania stopnia zaawansowania usługi, a także przewidywanych całkowitych kosztów i przychodów z wykonania usługi, powinna być przez jednostkę, nie później niż na dzień bilansowy, zweryfikowana. Spowodowane weryfikacją korekty wpływają na wynik finansowy jednostki tego okresu sprawozdawczego, w którym przeprowadzono weryfikację.

Art. 34d. [Stosowanie przepisów] Przepisów art. 34a i 34c można nie stosować, jeżeli udział przychodów z niezakończonych usług na dzień bilansowy nie jest istotny w całości przychodów operacyjnych okresu sprawozdawczego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 35. [Odpisy aktualizujące] 1. Nabyte lub powstałe aktywa finansowe oraz inne inwestycje ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich nabycia albo powstania, według ceny nabycia albo ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia i rozliczenia transakcji nie są istotne.

2. Odpisu wyrażającego trwałą utratę wartości inwestycji zaliczonych do aktywów trwałych dokonuje się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego.

3. Skutki wzrostu lub obniżenia wartości inwestycji krótkoterminowych wycenionych według cen (wartości) rynkowych zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych. W przypadku stosowania innych, niż określone w art. 28 ust. 1 pkt 5 zasad wyceny krótkoterminowych inwestycji, skutki obniżenia ich wartości zalicza się do kosztów finansowych w pełnej wysokości, natomiast skutki wzrostu ich wartości zalicza się do przychodów finansowych w wysokości nie wyższej niż kwota różnic uprzednio odpisanych w koszty finansowe.

4. Skutki przeszacowania inwestycji zaliczonych do aktywów trwałych innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, powodujące wzrost ich wartości do poziomu cen rynkowych, zwiększają kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny. Obniżenie wartości inwestycji uprzednio przeszacowanej do wysokości kwoty, o którą podwyższono z tego tytułu kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, jeżeli kwota różnicy z przeszacowania nie była do dnia wyceny rozliczona, zmniejsza ten kapitał (fundusz). W pozostałych przypadkach skutki obniżenia wartości inwestycji zalicza się do kosztów finansowych. Wzrost wartości danej inwestycji bezpośrednio wiążący się z uprzednim obniżeniem jej wartości, zaliczonym do kosztów finansowych, ujmuje się do wysokości tych kosztów jako przychody finansowe.

5. Jeżeli wartość zbytej inwestycji zaliczonej do aktywów trwałych była uprzednio przeszacowana albo wyceniana w cenie (wartości) rynkowej, lub w cenie nabycia, w zależności od tego, która z nich była niższa, zaś skutki takiej wyceny ujęto w sposób określony w ust. 4, to nadwyżkę z tytułu przeszacowania ustala się i rozlicza z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny.

6. Inwestycje zaliczone do aktywów trwałych na dzień ich przekwalifikowania do inwestycji krótkoterminowych wycenia się:

1) w wartości księgowej albo cenie nabycia, w zależności od tego, która z nich jest niższa – jeżeli inwestycje krótkoterminowe wycenia się w wartości rynkowej lub cenie nabycia, zależnie od tego, która z nich jest niższa;

2) według wartości księgowej – jeżeli inwestycje krótkoterminowe wycenia się w wartości rynkowej.

Jeżeli przekwalifikowana inwestycja długoterminowa była uprzednio przeszacowana, a skutki przeszacowania ujęte są w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny, to nierozliczoną na dzień przekwalifikowania nadwyżkę z tytułu przeszacowania inwestycji długoterminowej zalicza się do kosztów lub przychodów finansowych.

7. Inwestycje krótkoterminowe na dzień ich przekwalifikowania do inwestycji długoterminowych wycenia się według zasad określonych w ust. 6, z tym że jeżeli inwestycja

eprasa.pl d2a094e46e

krótkoterminowa była wyceniona w wartości rynkowej, to pomimo jej przekwalifikowania wycena pozostaje bez zmiany.

8. Jeżeli ceny nabycia jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo rodzaju i przeznaczenie, składników inwestycji są różne, to ich rozchód wycenia się według metody wybranej przez jednostkę spośród metod, o których mowa w art. 34 ust. 4 pkt 1–3.

Art. 35a. [Instrumenty finansowe] 1. Na dzień zawarcia kontraktu emitent lub wystawca instrumentu finansowego wprowadza do ksiąg rachunkowych wyemitowany lub wystawiony przez siebie instrument, a także składniki tego instrumentu, odpowiednio zakwalifikowane do kapitałów (funduszy) własnych jako instrumenty kapitałowe bądź do zobowiązań krótkoterminowych lub długoterminowych również wtedy, gdy składnik mający charakter zobowiązania nie jest zobowiązaniem finansowym.

2. Różnice z przeszacowania wartości instrumentu finansowego, a także osiągnięte przychody lub poniesione koszty stosownie do kwalifikacji instrumentu finansowego, o której mowa w ust. 1, wpływają odpowiednio na wynik finansowy lub kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.

3. Kontrakty dotyczące instrumentów finansowych uznaje się za służące ograniczeniu ryzyka związanego z aktywami lub pasywami jednostki, tj. zabezpieczeniu tych aktywów lub pasywów, jeżeli co najmniej:

1) przed zawarciem kontraktu ustalono jego cel oraz określono, które aktywa lub pasywa mają zostać za pomocą tego kontraktu zabezpieczone;

2) zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub pasywa charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wpływem zmian stopy procentowej albo kursu waluty;

3) stopień pewności oczekiwań dotyczących przewidywanych w wyniku kontraktu przepływów środków pieniężnych jest znaczny.

4. Jeżeli warunki, o których mowa w ust. 3, zostały spełnione, to przy wycenie zabezpieczanych aktywów lub pasywów uwzględnia się wartość nabytych dla ich zabezpieczenia instrumentów finansowych oraz zmiany ich wartości.

Art. 35b. [Dokonywanie odpisów aktualizujących] 1. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do:

1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu-komisarzowi w postępowaniu upadłościowym lub umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym;

eprasa.pl d2a094e46e

2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności;

3) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności;

4) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania;

5) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

2. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizacji.

3. Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość.

4. Należności, o których mowa w ust. 3, od których nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Art. 35c. [Ustanie przyczyny do dokonania odpisu] W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, w tym również odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

Art. 35d. [Rezerwy na zobowiązania] 1. Rezerwy tworzy się na:

1) pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z transakcji gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego;

2) przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jednostka jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy, a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

2. Rezerwy, o których mowa w ust. 1, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych lub strat nadzwyczajnych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

eprasa.pl d2a094e46e

3. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę, zmniejsza rezerwę.

4. Niewykorzystane rezerwy, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają na dzień, na który okazały się zbędne, odpowiednio pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe lub zyski nadzwyczajne.

Art. 36. [Kapitały (fundusze) własne] 1. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki.

2. Kapitał zakładowy spółek, określony w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 i 1488), z zastrzeżeniem ust. 2aa, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej, fundusz udziałowy spółdzielni wykazuje się w wysokości określonej w umowie lub statucie i wpisanej w rejestrze sądowym. Zadeklarowane lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału.

2a. (uchylony)

2aa. Kapitał akcyjny prostej spółki akcyjnej wykazuje się w wysokości wpisanej w rejestrze sądowym. Zadeklarowane lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału.

2b. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego zmniejszają kapitał zapasowy spółki do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą ich część zalicza się do kosztów finansowych.

2c. Kapitały (fundusze) własne powstałe z zamiany dłużnych papierów wartościowych, zobowiązań i pożyczek na udziały wykazuje się w wartości nominalnej tych papierów wartościowych, zobowiązań i pożyczek, po uwzględnieniu niezamortyzowanego dyskonta lub premii, odsetek naliczonych i niezapłaconych do dnia zamiany, które nie będą wypłacone, niezrealizowanych różnic kursowych oraz skapitalizowanych kosztów emisji. Jeżeli dłużne papiery wartościowe, zobowiązania i pożyczki są wyrażone w walucie obcej, to na dzień zamiany stosuje się do nich przepisy art. 30.

2d. Do zobowiązań bezwarunkowo umorzonych w wyniku postępowania restrukturyzacyjnego przepis ust. 2c stosuje się odpowiednio.

2e. W razie powzięcia uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością określającej termin i wysokość dopłat, równowartość dopłat ujmuje się w odrębnej pozycji pasywów bilansu (kapitał rezerwowy z dopłat wspólników) i wykazuje się jako składnik kapitału własnego dopóty, dopóki ten nie zostanie użyty w sposób uzasadniający jego odpisanie; uchwalone, lecz niewniesione dopłaty wykazuje się w dodatkowej pozycji kapitałów własnych „Należne dopłaty na poczet kapitału rezerwowego (wielkość ujemna)”.

3. Składniki kapitału (funduszu) własnego jednostek postawionych w stan likwidacji lub upadłości należy, na dzień rozpoczęcia likwidacji lub postępowania upadłościowego, połączyć w jeden kapitał (fundusz) podstawowy, zmniejszając go:

1) (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

2) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych i towarzystwach reasekuracji wzajemnej – o udziały własne;

3) w spółkach akcyjnych oraz prostych spółkach akcyjnych – o należne wkłady na poczet kapitału, o ile nie wezwano zainteresowanych do ich wniesienia, oraz o akcje własne.

4. Przepis ust. 3 może być odpowiednio stosowany przez jednostki objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym.

Art. 36a. [Zbycie i umorzenie akcji własnych] 1. W razie zbycia akcji własnych, dodatnią różnicę między ceną sprzedaży, pomniejszoną o koszty sprzedaży, a ich ceną nabycia, należy odnieść na kapitał zapasowy. Ujemną różnicę należy ująć jako zmniejszenie kapitału zapasowego, a pozostałą część ujemnej różnicy, przewyższającą kapitał zapasowy, jako stratę z lat ubiegłych i opisać w informacji dodatkowej w sprawozdaniu finansowym za rok, w którym nastąpiła sprzedaż.

2. W przypadku umorzenia akcji własnych, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną a ceną nabycia należy odnieść na kapitał zapasowy. Ujemną różnicę należy ująć jako zmniejszenie kapitału zapasowego, a pozostałą część ujemnej różnicy, przewyższającą kapitał zapasowy, jako stratę z lat ubiegłych i opisać w informacji dodatkowej w sprawozdaniu finansowym za rok, w którym nastąpiło obniżenie kapitału zakładowego.

2a. W przypadku prostej spółki akcyjnej przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do udziałów własnych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z wyjątkiem umorzenia udziałów bez obniżenia kapitału zakładowego. W przypadku umorzenia udziałów własnych nabytych w drodze egzekucji, bez obniżenia kapitału zakładowego, wartość udziałów własnych według ceny nabycia należy ująć jako zmniejszenie kapitału rezerwowego utworzonego w celu ich umorzenia.

Art. 37. [Rezerwy] 1. W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

2. Wartość podatkowa aktywów jest to kwota wpływająca na pomniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przypadku uzyskania z nich, w sposób pośredni lub bezpośredni, korzyści ekonomicznych. Jeżeli uzyskanie korzyści ekonomicznych z tytułu określonych aktywów nie powoduje pomniejszenia podstawy obliczenia podatku dochodowego, to wartość podatkowa aktywów jest ich wartością księgową.

3. Wartością podatkową pasywów jest ich wartość księgowa pomniejszona o kwoty, które w przyszłości pomniejszą podstawę podatku dochodowego.

4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

eprasa.pl d2a094e46e

5. Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

6. Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

7. Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie oddzielnie. Rezerwę i aktywa można kompensować, jeżeli jednostka ma tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględnienia przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

8. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy za dany okres sprawozdawczy obejmuje:

1) część bieżącą;

2) część odroczoną.

Wykazywana w rachunku zysków i strat część odroczona stanowi różnicę pomiędzy stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, z uwzględnieniem przepisów ust. 9.

9. Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) własnym, odnosi się również na kapitał (fundusz) własny.

10. Jednostka mikro i jednostka mała mogą odstąpić od ustalania aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

11. (uchylony)

12. Jednostka nie tworzy rezerw i nie ustala aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanych z globalnym podatkiem wyrównawczym, krajowym podatkiem wyrównawczym i podatkiem wyrównawczym od niedostatecznie opodatkowanych zysków, o których mowa w ustawie z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych (Dz. U. poz. 1685).

Art. 38. [Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe] 1. Zakłady ubezpieczeń zaliczają do kosztów operacyjnych zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, które powinny zapewnić pełne pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z umów ubezpieczenia i umów reasekuracji.

1a. Zakłady reasekuracji zaliczają do kosztów operacyjnych zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, które powinny zapewnić pełne pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z umów reasekuracji.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, z wyjątkiem rezerw na wyrównanie szkodowości, ustala się nie później niż na dzień bilansowy. Rezerwę na wyrównanie szkodowości ustala się nie później niż na dzień kończący rok obrotowy.

Art. 39. [Rozliczenia międzyokresowe kosztów] 1. Jednostki dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

2. Jednostki dokonują biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności:

1) ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, a kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny;

2) z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, a także przyszłych świadczeń wobec nieznanych osób, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.

Zobowiązania ujęte jako bierne rozliczenia międzyokresowe i zasady ustalania ich wysokości powinny wynikać z uznanych zwyczajów handlowych.

2a. Zobowiązania, o których mowa w ust. 2 pkt 2, wykazuje się w bilansie jako rezerwy na zobowiązania.

3. Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

4. Jeżeli zgodnie z umową wartość otrzymanych finansowych składników aktywów jest niższa od zobowiązania zapłaty za nie, w tym również z tytułu emitowanych przez jednostkę papierów wartościowych, to różnica stanowi czynne rozliczenie międzyokresowe kosztów, które odpisuje się w koszty finansowe w równych ratach, w ciągu okresu, na jaki zaciągnięto zobowiązanie.

5. Zobowiązania ujęte jako bierne rozliczenia międzyokresowe zmniejszają koszty okresu sprawozdawczego, w którym stwierdzono, że zobowiązania te nie powstały.

6. Jednostka mikro i jednostka mała mogą nie tworzyć biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dotyczących przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych.

7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;

2) spółek kapitałowych;

eprasa.pl d2a094e46e

3) spółek komandytowo-akcyjnych;

4) spółek jawnych i spółek komandytowych, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. [Przychody przyszłych okresów] 1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów, dokonywane z zachowaniem zasady ostrożności, obejmują w szczególności:

1) równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych;

2) środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo pozostałe przychody operacyjne, równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł;

3) ujemną wartość firmy, o której mowa w art. 33 ust. 4 i art. 44b ust. 11.

2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio do przyjętych nieodpłatnie, w tym także w drodze darowizny, środków trwałych w budowie, środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

3. (uchylony)

Art. 42. [Wynik finansowy netto] 1. W jednostkach innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji na wynik finansowy netto składają się:

1) wynik działalności operacyjnej, w tym z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych;

2) wynik operacji finansowych;

3) (uchylony)

4) obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, którego podatnikiem jest jednostka, i płatności z nim zrównanych, na podstawie odrębnych przepisów.

2. Wynik działalności operacyjnej stanowi różnicę między przychodami netto ze sprzedaży produktów i towarów oraz pozostałymi przychodami operacyjnymi a wartością sprzedanych produktów i towarów wycenionych w kosztach wytworzenia albo cenach nabycia, albo zakupu, powiększoną o całość poniesionych od początku roku obrotowego kosztów ogólnych zarządu, sprzedaży produktów i towarów oraz pozostałych kosztów operacyjnych.

eprasa.pl d2a094e46e

3. Wynik operacji finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi, w szczególności z tytułu dywidend (udziałów w zyskach), odsetek, zysków ze zbycia oraz aktualizacji wartości inwestycji innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi, a kosztami finansowymi, w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia oraz aktualizacji wartości inwestycji innych niż wymienione w art. 28 ust. 1 pkt 1a, nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi, z wyjątkiem odsetek, prowizji, dodatnich i ujemnych różnic kursowych, o których mowa w art. 28 ust. 4 i ust. 8 pkt 2.

4. (uchylony)

Art. 43. [Wynik finansowy netto w bankach] 1. W bankach na wynik finansowy netto składają się:

1) wynik działalności operacyjnej (w tym na działalności bankowej);

2) wynik operacji nadzwyczajnych;

3) obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, którego podatnikiem jest jednostka, i płatności z nim zrównanych, na podstawie odrębnych przepisów.

2. Wynik działalności bankowej obejmuje: wynik z tytułu odsetek, prowizji, przychody z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych, wynik operacji finansowych, wynik z pozycji wymiany.

3. Wynik działalności operacyjnej obejmuje wynik działalności bankowej, skorygowany o różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi, koszty działania banku, amortyzację środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, wynik na wartości rezerw z aktualizacji.

4. Wynik operacji nadzwyczajnych stanowi różnicę między zyskami nadzwyczajnymi a stratami nadzwyczajnymi.

Art. 44. [Wynik finansowy netto w zakładach ubezpieczeń] 1. W zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji na wynik finansowy netto składają się:

1) wynik techniczny ubezpieczeń;

2) różnica między przychodami a kosztami z działalności lokacyjnej niezaliczana do wyniku technicznego ubezpieczeń;

3) różnica między pozostałymi przychodami a pozostałymi kosztami;

4) wynik operacji nadzwyczajnych;

5) obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, którego podatnikiem jest jednostka, i płatności z nim zrównanych na podstawie odrębnych przepisów.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Wynik techniczny ubezpieczeń stanowi różnicę między przychodami ze składek, pozostałymi przychodami technicznymi a wypłaconymi odszkodowaniami, świadczeniami i zmianami rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, z uwzględnieniem udziału reasekuratorów w składce, odszkodowaniach, świadczeniach i zmianach stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, oraz kosztami działalności ubezpieczeniowej i pozostałymi kosztami technicznymi. W przypadku gdy:

1) przychody z lokat przeznaczone są zgodnie z odrębnymi przepisami na zwiększenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,

2) zakład ubezpieczeń prowadzący działalność ubezpieczeniową w dziale ubezpieczeń na życie lub zakład reasekuracji prowadzący działalność reasekuracyjną w zakresie reasekuracji ubezpieczeń na życie inwestują łącznie środki niestanowiące pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

– to przychody i koszty działalności lokacyjnej wykazuje się w technicznym rachunku ubezpieczeń.

3. Na różnicę między pozostałymi przychodami a pozostałymi kosztami składa się w szczególności różnica między:

1) pozostałymi przychodami finansowymi a pozostałymi kosztami finansowymi;

2) pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi;

3) przychodami a kosztami z tytułu pełnienia czynności komisarza awaryjnego.

4. Do wyniku operacji nadzwyczajnych stosuje się przepis art. 43 ust. 4.

Rozdział 4a

Łączenie się spółek

Art. 44a. [Dzień połączenia spółek] 1. Łączenie się spółek handlowych, zwanych dalej „spółkami”, rozlicza się i ujmuje na dzień połączenia w księgach rachunkowych spółki, na którą przechodzi majątek łączących się spółek (spółki przejmującej) albo nowej spółki powstałej w wyniku połączenia (spółki nowo zawiązanej) – metodą nabycia, o której mowa w art. 44b, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W razie łączenia się spółek, na skutek którego nie następuje utrata kontroli nad nimi przez ich dotychczasowych udziałowców, można zastosować metodę łączenia udziałów, o której mowa w art. 44c; w szczególności dotyczy to łączenia się spółek zależnych w sposób bezpośredni lub pośredni od tej samej jednostki dominującej, jak również w razie połączenia jednostki dominującej niższego szczebla z jej jednostką zależną.

3. Za dzień połączenia spółek przyjmuje się dzień wpisania połączenia do rejestru właściwego dla siedziby odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.

Art. 44b. [Rozliczenie połączenia metodą nabycia] 1. Rozliczenie połączenia metodą nabycia polega na sumowaniu poszczególnych pozycji aktywów i pasywów spółki

eprasa.pl d2a094e46e

przejmującej, według ich wartości księgowej, z odpowiednimi pozycjami aktywów i pasywów spółki przejętej, według ich wartości godziwej ustalonej na dzień ich połączenia.

2. Aktywa i zobowiązania spółki przejętej na dzień połączenia obejmują także aktywa lub zobowiązania niewykazywane dotychczas w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym spółki przejętej, jeżeli w wyniku połączenia następuje ich ujawnienie i odpowiadają one definicji aktywów i zobowiązań.

3. Kapitał (fundusz) własny spółki przejętej ustalony na dzień połączenia jako aktywa netto według wartości godziwej podlega wyłączeniu.

4. Za wartość godziwą określonych aktywów lub zobowiązań przyjmuje się w szczególności w przypadku:

1) notowanych papierów wartościowych – aktualny kurs notowań pomniejszony o koszty sprzedaży;

2) nienotowanych papierów wartościowych – wartość oszacowaną, uwzględniającą takie czynniki, jak współczynnik cena do zysku i stopa dywidendy porównywalnych papierów wartościowych wyemitowanych przez spółki o podobnych charakterystykach;

3) należności – wartość bieżącą (zdyskontowaną) kwot wymagających zapłaty, wyznaczoną przy odpowiednich bieżących stopach procentowych, pomniejszoną o odpisy na należności zagrożone i nieściągalne oraz ewentualne koszty windykacji. Wyznaczanie wartości bieżących (zdyskontowanych) w odniesieniu do należności krótkoterminowych nie jest konieczne, jeżeli różnica pomiędzy wartością należności według kwot wymagających zapłaty a według ich wartością zdyskontowaną nie jest istotna;

4) zapasów produktów gotowych i towarów – cenę sprzedaży netto pomniejszoną o opust marży zysku wynikający z kosztów doprowadzenia przez spółkę przejmującą do sprzedaży zapasu lub znalezienia nabywcy;

5) zapasów produktów w toku – cenę sprzedaży netto produktów gotowych pomniejszoną o koszty zakończenia produkcji i opust marży zysku wynikający z kosztów doprowadzenia przez spółkę przejmującą zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy;

6) zapasów materiałów – aktualną cenę nabycia;

7) środków trwałych – wartość rynkową lub ich wartość według niezależnej wyceny. W przypadku gdy nie jest możliwe uzyskanie niezależnej wyceny środków trwałych – aktualną cenę nabycia albo koszt wytworzenia, z uwzględnieniem aktualnego stopnia ich zużycia;

8) wartości niematerialnych i prawnych – wartość oszacowaną, wyznaczoną w oparciu o ceny rynkowe takich samych lub podobnych wartości niematerialnych i prawnych, a w odniesieniu do wartości firmy lub ujemnej wartości firmy zawartej w bilansie spółki przejętej – wartość zerową. W przypadku gdy wartość oszacowana nie może zostać wyznaczona w oparciu o ceny rynkowe, to przyjmuje się taką wartość, która nie spowoduje powstania lub zwiększenia ujemnej wartości firmy w wyniku połączenia;

eprasa.pl d2a094e46e

9) zobowiązań – wartość bieżącą (zdyskontowaną) kwot wymagających zapłaty, wyznaczoną przy odpowiednich bieżących stopach procentowych. Wyznaczanie wartości bieżących (zdyskontowanych) w odniesieniu do zobowiązań krótkoterminowych nie jest konieczne, jeżeli różnica pomiędzy wartością zobowiązań według kwot wymagających zapłaty a według ich wartością zdyskontowaną nie jest istotna;

10) rezerwy lub aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego – wartość możliwą do realizacji przez połączone spółki, po uwzględnieniu zmiany wartości podatkowej i księgowej aktywów netto spółki przejmowanej.

5. Przez cenę przejęcia rozumie się w przypadku:

1) gdy w celu połączenia spółka wydaje (emituje) udziały – cenę rynkową tych udziałów lub inaczej ustaloną ich wartość godziwą, jeżeli nie jest znana ich cena rynkowa. W takim przypadku nadwyżkę wartości rynkowej udziałów lub inaczej ustalonej ich wartości godziwej zalicza się do kapitału zapasowego. Cenę rynkową wydanych (wyemitowanych) udziałów przyjmuje się z dnia, w którym wszystkie istotne warunki połączenia, w tym relacja wymienna udziałów, zostały ogłoszone. Jeżeli cena rynkowa w tym okresie podlegała istotnym zmianom, wówczas za cenę rynkową można przyjąć średnią cen rynkowych z miesiąca poprzedzającego i miesiąca następującego po dniu ogłoszenia wszystkich istotnych warunków połączenia;

2) nabycia własnych udziałów w celu połączenia – cenę nabycia własnych udziałów;

3) nabycia udziałów spółki przejmowanej – cenę nabycia tych udziałów;

4) gdy w celu połączenia spółka dokonuje zapłaty w innej formie niż określona w pkt 1–3 – wartość godziwą przedmiotu zapłaty;

5) gdy w celu połączenia spółka dokonuje zapłaty w różnych formach – sumę odpowiednich wartości, o których mowa w pkt 1–4.

6. Nadwyżka ceny przejęcia, o której mowa w ust. 5, nad wartością godziwą aktywów netto spółki przejętej wykazywana jest w aktywach spółki, na którą przeszedł majątek połączonych spółek lub spółki powstałej w wyniku połączenia, jako wartość firmy.

7. W przypadku gdy połączenie jest wynikiem kilku następujących po sobie transakcji, cena przejęcia, wartość godziwa aktywów netto spółki przejętej w procencie odzwierciedlającym procent nabytych praw do aktywów netto oraz różnica ceny przejęcia wartości godziwej aktywów netto spółki przejętej ustalane są osobno na dzień każdej istotnej transakcji, przyjmując, iż pierwsza istotna transakcja została przeprowadzona nie później niż na dzień powstania stosunku podporządkowania pomiędzy spółką przejmującą a spółką przejmowaną. Ostateczna cena przejęcia, wartość godziwa aktywów netto spółki przejętej oraz różnica ceny przejęcia nad wartością godziwą aktywów netto spółki przejętej na dzień połączenia stanowi sumę odpowiednich wielkości z dnia poszczególnych istotnych transakcji.

8. Wartość bilansową aktywów i zobowiązań ustalonych na dzień połączenia koryguje się w kolejnych okresach sprawozdawczych, jeżeli w wyniku zaistniałych zdarzeń lub uzyskanych informacji ustalenie wartości godziwej na dzień połączenia było niewłaściwe. W takich przypadkach należy dokonać odpowiedniej korekty wartości firmy lub ujemnej wartości

eprasa.pl d2a094e46e

firmy, pod warunkiem że jednostka przewiduje odzyskanie wartości wynikającej z korekty z przyszłych korzyści ekonomicznych i korekta taka dokonywana jest w ciągu tego roku obrotowego, w którym nastąpiło połączenie. W przeciwnym przypadku korektę taką zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

9. W przypadku gdy warunki połączenia zakładają możliwość korekty ceny przejęcia w wyniku zaistnienia w przyszłości określonych zdarzeń, wówczas korektę taką uwzględnia się przy określaniu ceny przejęcia na dzień połączenia, jeżeli wystąpienie w przyszłości zdarzeń powodujących korektę ceny jest prawdopodobne, a kwota korekty ceny może być określona w sposób wiarygodny. W przypadku gdy w kolejnych okresach sprawozdawczych nie wystąpią zdarzenia warunkujące zmianę ceny przejęcia lub faktyczna zmiana ceny będzie różniła się od wartości oszacowanej, wówczas należy dokonać odpowiedniej korekty ceny przejęcia i wartości firmy lub ujemnej wartości firmy.

10. Od wartości firmy jednostka dokonuje odpisów amortyzacyjnych przez okres jej ekonomicznej użyteczności. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności, to okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych wartości firmy nie może być dłuższy niż 5 lat. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową i zalicza się je do pozostałych kosztów operacyjnych.

11. Z zastrzeżeniem ust. 12, nadwyżkę wartości godziwej aktywów netto spółki przejętej nad ceną przejęcia, czyli ujemną wartość firmy, do wysokości nieprzekraczającej wartości godziwej nabytych aktywów trwałych, z wyłączeniem długoterminowych aktywów finansowych notowanych na regulowanych rynkach, jednostka zalicza do rozliczeń międzyokresowych przychodów przez okres będący średnią ważoną okresu ekonomicznej użyteczności nabytych i podlegających amortyzacji aktywów. Ujemna wartość firmy w wysokości przekraczającej wartość godziwą aktywów trwałych, z wyłączeniem długoterminowych aktywów finansowych notowanych na regulowanych rynkach, zaliczana jest do przychodów na dzień połączenia.

12. Ujemną wartość firmy odpisuje się w pozostałe przychody operacyjne do wysokości, w jakiej dotyczy oszacowanych w sposób wiarygodny przyszłych strat i kosztów, ustalonych przez spółkę przejmującą na dzień połączenia, niestanowiących jednak zobowiązania, o którym mowa w ust. 2. Odpis ten następuje w tym okresie sprawozdawczym, w którym straty i koszty wpływają na wynik finansowy. Jeżeli straty i koszty te nie zostały poniesione w uprzednio przewidywanych okresach sprawozdawczych, to dotyczącą ich ujemną wartość firmy odpisuje się w sposób określony w ust. 11.

13. W bilansie połączonych spółek wyłączeniu podlegają wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze.

14. W przypadku gdy w wyniku połączenia powstała nowa spółka, włączeniu do rachunku zysków i strat za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, podlegają przychody i koszty oraz zyski i straty spółki przejętej i spółki przejmującej od dnia połączenia. W przypadku gdy w wyniku połączenia na spółkę przejmującą przeszedł majątek spółki przejmowanej, włączeniu do rachunku zysków i strat za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, podlegają przychody i koszty oraz zyski i straty spółki przejętej od dnia połączenia oraz spółki przejmującej od początku roku obrotowego. W przypadku gdy przed dniem połączenia łączące się spółki pozostawały w stosunku podporządkowania, wówczas zyski lub straty netto spółki przejmowanej, osiągnięte przed dniem połączenia, wpływają w odpowiednim

eprasa.pl d2a094e46e

procencie, ustalonym jako procent kontrolowanych przez spółkę przejmującą w danym okresie przed dniem połączenia aktywów netto spółki przejmowanej, na odpowiednie pozycje kapitałów własnych spółki przejmującej, spółki powstałej w wyniku połączenia, z uwzględnieniem odpisów wartości firmy albo ujemnej wartości firmy, za okres od dnia powstania stosunku podporządkowania do dnia połączenia.

15. Koszty poniesione bezpośrednio w związku z połączeniem powiększają cenę przejęcia. Koszty organizacji poniesione przy założeniu nowej spółki akcyjnej lub koszty podwyższenia kapitału zakładowego w celu połączenia zmniejszają kapitał zapasowy spółki przejmującej lub spółki powstałej w wyniku połączenia, do wysokości nadwyżki wartości emisyjnej nad wartością nominalną akcji, a pozostałą część zalicza się do kosztów finansowych.

16. Sprawozdanie finansowe sporządzone na koniec okresu sprawozdawczego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, powinno zawierać dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy. Dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy stanowią dane ze sprawozdania finansowego spółki przejmującej.

Art. 44c. [Ujęcie połączenia w księgach rachunkowych] 1. Łączenie metodą łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, według stanu na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu wyłączeń, o których mowa w ust. 2 i 3.

2. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów.

2a. W przypadku prostej spółki akcyjnej przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Wyłączeniu podlegają również:

1) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze łączących się spółek;

2) przychody i koszty operacji gospodarczych dokonywanych w danym roku obrotowym przed połączeniem między łączącymi się spółkami;

3) zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się spółkami, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

4. Można nie dokonywać wyłączeń, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, jeżeli nie wpłynie to na rzetelność i jasność sprawozdania finansowego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki.

5. Koszty poniesione w związku z połączeniem, w tym również koszty organizacji poniesione przy założeniu nowej spółki lub koszty podwyższenia kapitału spółki, na którą przechodzi majątek łączących się spółek, zalicza się do kosztów finansowych.

eprasa.pl d2a094e46e

6. Sprawozdanie finansowe spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki, sporządzone na koniec okresu sprawozdawczego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, zawiera dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy, określone w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek poprzedniego roku obrotowego, z tym że poszczególne składniki kapitałów własnych na koniec poprzedniego roku powinny zostać wykazane jako suma poszczególnych składników kapitałów własnych.

Art. 44d. [Odpowiednie stosowanie przepisów] Przepisy art. 44a–44c stosuje się odpowiednio w przypadku nabycia przez jednostkę zorganizowanej części innej jednostki, w tym również w razie podziału spółek.

Rozdział 5

Sprawozdania finansowe jednostki

Art. 45. [Termin sporządzenia sprawozdania i jego treść] 1. Sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, o którym mowa w art. 12 ust. 2, oraz na inny dzień bilansowy, stosując odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 1a–1ba, zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, określone w rozdziale 4.

1a. Sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, emitentów zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

1b. Sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

1ba. Sprawozdania finansowe jednostek będących podatnikami krajowego podatku wyrównawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

1c. Decyzję w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, przez jednostki, o których mowa w ust. 1a oraz 1b, podejmuje organ zatwierdzający.

1d. Organ zatwierdzający może podjąć decyzję w sprawie zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu sprawozdań finansowych przez jednostki w przypadku ustania okoliczności, o których mowa w ust. 1a–1ba.

1e. Sprawozdania finansowe oddziałów przedsiębiorcy zagranicznego mogą być sporządzane zgodnie z MSR, jeżeli przedsiębiorca ten sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR.

1f. Sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

1g. Sprawozdania finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w

eprasa.pl d2a094e46e

Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

1ga. Sprawozdania finansowe emitentów, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, sporządza się w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815.

1h. Sprawozdania finansowe jednostek niebędących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, sporządzane zgodnie z MSR, sporządza się w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815, lub innym formacie przeszukiwalnym.

2. Sprawozdanie finansowe składa się z:

1) bilansu;

2) rachunku zysków i strat;

3) informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

3. Sprawozdanie finansowe:

1) jednostki innej niż jednostka mikro i jednostka mała oraz jednostka, o której mowa w art. 80 ust. 4,

2) jednostki sektora finansów publicznych, która w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe, spełniła co najmniej dwa warunki, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 4,

3) alternatywnej spółki inwestycyjnej

– obejmuje ponadto zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych.

3a. Sprawozdanie finansowe funduszu inwestycyjnego obejmuje ponadto zestawienie zmian w aktywach netto, a w przypadku sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego zamkniętego – również rachunek przepływów pieniężnych.

3b. Sprawozdanie finansowe funduszu inwestycyjnego oraz alternatywnej spółki inwestycyjnej obejmuje dodatkowo zestawienie lokat.

3c. Sprawozdanie finansowe alternatywnej spółki inwestycyjnej obejmuje dodatkowo zestawienie informacji dodatkowych o spółce obejmujące informacje o strukturze aktywów i kosztach działalności, wartości aktywów netto i informacje dotyczące wartości aktywów netto na prawo uczestnictwa i sposobu jej ustalania, informacje o wyemitowanych przez alternatywną spółkę inwestycyjną instrumentach finansowych lub przyznanych uprawnieniach wpływających na ustalenie wartości aktywów netto lub na prawa inwestorów oraz informacje dotyczące uprzywilejowania praw uczestnictwa albo ograniczenia uprawnień z nich wynikających.

eprasa.pl d2a094e46e

4. Do rocznego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności jednostki, jeżeli obowiązek jego sporządzania wynika z ustawy lub odrębnych przepisów.

5. Sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności jednostki sporządza się w języku polskim i w walucie polskiej. Dane liczbowe można wykazywać w zaokrągleniu do tysięcy złotych, jeżeli nie zniekształca to obrazu jednostki zawartego w sprawozdaniu finansowym oraz w sprawozdaniu z działalności.

6. Sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności emitentów papierów wartościowych dopuszczonych, emitentów zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza się na podstawie przepisów ustawy, z uwzględnieniem przepisów o obrocie papierami wartościowymi.

Art. 46. [Bilans] 1. W bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy.

1a. W przypadku sporządzania bilansu na inny dzień bilansowy niż określony w ust. 1, w bilansie wykazuje się stany aktywów i pasywów na ten dzień oraz na dzień kończący rok obrotowy bezpośrednio poprzedzający ten dzień bilansowy.

2. Wykazana w aktywach bilansu, z zastrzeżeniem ust. 2a, wartość poszczególnych grup składników aktywów wynika z ich wartości księgowej, skorygowanej o:

1) dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy aktualizujące, w tym również z tytułu trwałej utraty wartości składników aktywów trwałych;

2) odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych;

3) odpisy aktualizujące wartość należności.

2a. Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wykazuje się w bilansie w kwocie netto po kompensacie, jeżeli jednostka ma bezwarunkowe prawo do kompensaty aktywów i zobowiązań danego rodzaju i zamierza je rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie wydać składnik aktywów finansowych i rozliczyć zobowiązanie finansowe.

3. Jeżeli w myśl odrębnych przepisów w ciągu roku dokonywane są odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, to należy je wykazać ze znakiem ujemnym w odrębnej pozycji pasywów „Kapitał (fundusz) własny", w pozycji „Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)".

4. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze tworzone na podstawie odrębnych przepisów, niezaliczone do kapitałów (funduszów) własnych, wykazuje się w pasywach bilansu w grupie zobowiązań jako fundusze specjalne.

5. Bilans powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym:

1) dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji – w załączniku nr 1 do ustawy;

eprasa.pl d2a094e46e

2) dla banków – w załączniku nr 2 do ustawy;

3) dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji – w załączniku nr 3 do ustawy;

4) dla jednostek mikro sporządzających uproszczony bilans – w załączniku nr 4 do ustawy;

5) dla jednostek małych sporządzających uproszczony bilans – w załączniku nr 5 do ustawy;

6) dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy – w załączniku nr 6 do ustawy.

6. Jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, mogą sporządzać bilans zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do ustawy.

Art. 47. [Rachunek zysków i strat] 1. W rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

2. W przypadku sporządzania rachunku zysków i strat za inny okres sprawozdawczy niż określony w ust. 1, w rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty, zyski i straty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego.

3. W przypadku gdy jednostka przewiduje zaprzestanie określonego zakresu działalności mającego wpływ na przychody i koszty przyszłych okresów sprawozdawczych, przy zachowaniu zasady kontynuacji – odpowiednie przychody i koszty z tym związane należy wykazać odrębnie od przychodów i kosztów działalności kontynuowanej.

3a. (uchylony)

4. Rachunek zysków i strat powinien zawierać informacje w zakresie ustalonym:

1) dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji – w załączniku nr 1 do ustawy, w wariancie kalkulacyjnym albo porównawczym, zależnie od wyboru dokonanego przez kierownika jednostki;

2) dla banków – w załączniku nr 2 do ustawy;

3) dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji – w załączniku nr 3 do ustawy;

4) dla jednostek mikro sporządzających uproszczony rachunek zysków i strat – w załączniku nr 4 do ustawy;

5) dla jednostek małych sporządzających uproszczony rachunek zysków i strat – w załączniku nr 5 do ustawy, w wariancie kalkulacyjnym albo porównawczym, zależnie od wyboru dokonanego przez kierownika jednostki;

eprasa.pl d2a094e46e

6) dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy – w załączniku nr 6 do ustawy.

5. Jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, mogą sporządzać rachunek zysków i strat zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do ustawy.

Art. 48. [Informacja dodatkowa] 1. Informacja dodatkowa powinna zawierać istotne dane i objaśnienia niezbędne do tego, aby sprawozdanie finansowe odpowiadało warunkom określonym w art. 4 ust. 1, a w szczególności obejmować:

1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego, zawierające opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny i sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru, oraz przedstawienie przyczyn i skutków ich ewentualnych zmian w stosunku do roku poprzedzającego;

2) dodatkowe informacje i objaśnienia:

a) do pozycji bilansu, rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych za okresy sprawozdawcze objęte sprawozdaniem finansowym,

b) proponowany podział zysku lub pokrycia straty,

c) podstawowe informacje dotyczące pracowników i organów jednostki,

d) inne istotne informacje dla zrozumienia sprawozdania finansowego.

2. Zakres informacji dodatkowej, sporządzanej przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji, określa załącznik nr 1 do ustawy.

3. Jednostka mikro może nie sporządzać informacji dodatkowej, o której mowa w ust. 1, pod warunkiem że przedstawi informacje uzupełniające do bilansu określone w załączniku nr 4 do ustawy.

4. Zakres informacji dodatkowej dla jednostek małych sporządzających uproszczoną informację dodatkową określa załącznik nr 5 do ustawy. Jednostka mała, która nie sporządza uproszczonej informacji dodatkowej, sporządza informację dodatkową w zakresie nie mniejszym niż określony w załączniku nr 5 do ustawy.

5. Zakres informacji dodatkowej dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, określa załącznik nr 6 do ustawy.

6. Jednostki, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostki, o

eprasa.pl d2a094e46e

których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, mogą sporządzać informację dodatkową w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do ustawy.

Art. 48a. [Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym] 1. Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym obejmuje informacje o zmianach poszczególnych składników kapitału (funduszu) własnego za bieżący i poprzedni rok obrotowy określone:

1) dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji – w załączniku nr 1 do ustawy;

2) dla banków – w załączniku nr 2 do ustawy;

3) dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji – w załączniku nr 3 do ustawy.

2. W przypadku sporządzania zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym za inny okres sprawozdawczy niż określony w ust. 1, w zestawieniu zmian w kapitale (funduszu) własnym wykazuje się zmiany poszczególnych pozycji kapitału (funduszu) własnego za bieżący okres sprawozdawczy i poprzedni rok obrotowy.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 48b. [Rachunek przepływów pieniężnych] 1. Rachunek przepływów pieniężnych sporządzony metodą bezpośrednią albo pośrednią, zależnie od wyboru dokonanego przez kierownika jednostki, wykazuje dane za bieżący i poprzedni rok obrotowy, obejmując informacje w zakresie ustalonym:

1) dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji – w załączniku nr 1 do ustawy;

2) dla banków – w załączniku nr 2 do ustawy;

3) dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji – w załączniku nr 3 do ustawy.

2. W przypadku sporządzania rachunku przepływów pieniężnych za inny okres sprawozdawczy niż określony w ust. 1, rachunek przepływów pieniężnych sporządza się za bieżący okres sprawozdawczy i analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego.

3. W rachunku przepływów pieniężnych należy uwzględnić wszystkie wpływy i wydatki z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej jednostki, z wyjątkiem wpływów i wydatków będących rezultatem zakupu lub sprzedaży środków pieniężnych, przy czym dla właściwego określenia wartości przepływów pieniężnych:

1) przez działalność operacyjną rozumie się podstawowy rodzaj działalności jednostki oraz inne rodzaje działalności, niezaliczone do działalności inwestycyjnej (lokacyjnej) lub finansowej;

eprasa.pl d2a094e46e

2) przez działalność inwestycyjną (lokacyjną) rozumie się nabywanie lub zbywanie składników aktywów trwałych i krótkoterminowych aktywów finansowych oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści;

3) przez działalność finansową rozumie się pozyskiwanie lub utratę źródeł finansowania [zmiany w rozmiarach i relacjach kapitału (funduszu) własnego i obcego w jednostce] oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści.

4. (uchylony)

5. (uchylony)

Art. 49. [Sprawozdanie z działalności jednostki] 1. W przypadku spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych, towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej, spółdzielni, przedsiębiorstw państwowych, a także tych spółek jawnych i komandytowych, których wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, oraz w przypadku specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych, kierownik jednostki sporządza, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki.

2. Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń, a w szczególności informacje o:

1) zdarzeniach istotnie wpływających na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego;

2) przewidywanym rozwoju jednostki;

3) ważniejszych osiągnięciach w dziedzinie badań i rozwoju;

4) aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej;

5) udziałach własnych, w tym:

a) przyczynie nabycia udziałów własnych dokonanego w roku obrotowym,

b) liczbie i wartości nominalnej nabytych oraz zbytych w roku obrotowym udziałów, a w przypadku braku wartości nominalnej – ich wartości księgowej, jak też części kapitału podstawowego, którą te udziały reprezentują,

c) w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego – równowartości tych udziałów,

d) liczbie i wartości nominalnej wszystkich udziałów nabytych i zatrzymanych, a w razie braku wartości nominalnej – wartości księgowej, jak również części kapitału podstawowego, którą te udziały reprezentują;

6) posiadanych przez jednostkę oddziałach (zakładach);

eprasa.pl d2a094e46e

7) instrumentach finansowych w zakresie:

a) ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest jednostka,

b) przyjętych przez jednostkę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.

8) (uchylony)

2a. Sprawozdanie z działalności emitenta, którego papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, powinno zawierać również – jako wyodrębnioną część – oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego, którego zakres określają przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1983 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 872 i 1488) lub regulaminy wydane na podstawie art. 61 tej ustawy.

2b. Sprawozdanie z działalności specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych powinno obejmować, z uwzględnieniem art. 105 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE w odniesieniu do zwolnień, ogólnych warunków dotyczących prowadzenia działalności, depozytariuszy, dźwigni finansowej, przejrzystości i nadzoru (Dz. Urz. UE L 83 z 22.03.2013, str. 1), istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej tych jednostek, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń.

3. Sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować również – o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki – co najmniej:

1) kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki;

2) kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością jednostki oraz informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.

3a. W przypadku gdy istnieje powiązanie pomiędzy wartościami wykazanymi w rocznym sprawozdaniu finansowym a informacjami zawartymi w sprawozdaniu z działalności jednostki, sprawozdanie z działalności jednostki powinno zawierać odniesienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym, a także dodatkowe wyjaśnienia dotyczące tych kwot.

3b. Sprawozdanie z działalności jednostki małej i jednostki średniej będących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostki dużej zawiera również:

1) informacje na temat kluczowych zasobów niematerialnych jednostki oraz

eprasa.pl d2a094e46e

2) wyjaśnienie, w jaki sposób model biznesowy jednostki zależy od tych kluczowych zasobów niematerialnych oraz w jaki sposób zasoby te stanowią źródło tworzenia wartości dla jednostki

– przy czym przez kluczowe zasoby niematerialne rozumie się niemające postaci fizycznej zasoby, od których zależy model biznesowy jednostki i które stanowią źródło tworzenia wartości dla jednostki.

4. Jednostka mikro, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności jednostki zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej, a w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 3, jako informacje uzupełniające do bilansu, przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów (akcji) własnych określone w załączniku nr 4 do ustawy.

5. Jednostka mała, która ma obowiązek sporządzania sprawozdania z działalności zgodnie z ust. 1, może nie sporządzać tego sprawozdania, pod warunkiem że w informacji dodatkowej przedstawi informacje dotyczące nabycia udziałów własnych, o których mowa w ust. 2 pkt 5.

6. Jednostka mała i jednostka mikro mogą nie wykazywać w sprawozdaniu z działalności wskaźników oraz informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 2.

7. W przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z działalności jednostki sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

8. Sprawozdanie z działalności emitentów, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, sporządza się w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815.

9. Sprawozdanie z działalności jednostek niebędących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSR, sporządza się w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815, lub innym formacie przeszukiwalnym.

Art. 49a. [Sprawozdanie finansowe sporządzone przez jednostkę mikro] Przyjmuje się, że sprawozdanie finansowe sporządzone przez jednostkę mikro z zastosowaniem art. 46 ust. 5 pkt 4, art. 47 ust. 4 pkt 4, art. 48 ust. 3 lub art. 49 ust. 4 przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy tej jednostki.

Art. 49b. (uchylony)

Art. 49c.[Sporządzanie sprawozdania finansowego z zastosowaniem uproszczeń] 1. Decyzję o sporządzeniu sprawozdania finansowego z zastosowaniem uproszczeń, o których mowa w:

1) art. 46 ust. 5 pkt 4, art. 47 ust. 4 pkt 4 lub art. 48 ust. 3 lub o skorzystaniu ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdania z działalności zgodnie z art. 49 ust. 4 – w przypadku jednostki mikro,

eprasa.pl d2a094e46e

2) art. 46 ust. 5 pkt 5, art. 47 ust. 4 pkt 5 lub art. 48 ust. 4 lub o skorzystaniu ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdania z działalności zgodnie z art. 49 ust. 5 – w przypadku jednostki małej

– podejmuje organ zatwierdzający.

2. Jednostka mikro może sporządzać sprawozdanie finansowe z zastosowaniem uproszczeń dla jednostki małej, przy czym przepisy art. 46 ust. 5 pkt 5, art. 47 ust. 4 pkt 5 lub art. 48 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Decyzję o zastosowaniu tych uproszczeń podejmuje organ zatwierdzający.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych;

2) jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych;

3) jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. W przypadku jednostek określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2a decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje kierownik jednostki.

Art. 50. [Szczegółowość informacji w sprawozdaniu finansowym] 1. Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym mogą być wykazywane ze szczegółowością większą niż określona w załącznikach do ustawy, jeżeli wynika to z potrzeb lub specyfiki jednostki.

2. (uchylony)

3. W przypadku gdy informacje dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego nie wystąpiły w jednostce zarówno w roku obrotowym, jak i za rok poprzedzający rok obrotowy, to przy sporządzaniu sprawozdania finansowego pozycje te pomija się.

4. (uchylony)

Art. 51. [Łączne sprawozdanie finansowe] 1. Jednostka, w skład której wchodzą jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe, sporządza łączne sprawozdanie finansowe, będące sumą sprawozdania finansowego jednostki i wszystkich jej oddziałów (zakładów), wyłączając odpowiednio:

1) aktywa i fundusze wydzielone;

2) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze;

3) przychody i koszty z tytułu operacji dokonywanych między jednostką a jej oddziałami (zakładami) lub między jej oddziałami (zakładami);

eprasa.pl d2a094e46e

4) wynik finansowy operacji gospodarczych dokonywanych wewnątrz jednostki, zawarty w aktywach jednostki lub jej oddziałów (zakładów).

Można nie dokonywać wyłączeń, o których mowa w pkt 2–4, jeżeli nie wpływa to ujemnie na spełnienie obowiązków określonych w art. 4 ust. 1.

2. Do sprawozdania finansowego jednostki, w której skład wchodzą oddziały (zakłady) znajdujące się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i tam sporządzające sprawozdania finansowe, włącza się odpowiednie dane wynikające z bilansów tych oddziałów (zakładów), wyrażone w walutach obcych, przeliczone na walutę polską po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, natomiast z rachunku zysków i strat – po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego, a w uzasadnionych przypadkach – po kursie będącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący poprzedni rok obrotowy i dzień kończący bieżący rok obrotowy, ogłoszonych dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe na skutek tych przeliczeń różnice wykazuje się w łącznym sprawozdaniu finansowym jednostki, w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia", jako składnik kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.

Art. 52. [Termin sporządzenia sprawozdania] 1. Kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy.

2. Sprawozdanie finansowe podpisują – podając zarazem datę podpisu – osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych, i kierownik jednostki, a jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy – wszyscy członkowie tego organu albo co najmniej jedna osoba wchodząca w skład tego organu w sposób, o którym mowa w ust. 2b. Odmowa podpisu sprawozdania finansowego wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.

2a. Podpisanie sprawozdania finansowego stanowi potwierdzenie, że spełnia ono wymagania przewidziane w ustawie.

2b. Jeżeli jednostką kieruje organ wieloosobowy, sprawozdanie finansowe może podpisać co najmniej jedna osoba wchodząca w skład tego organu po złożeniu przez pozostałe osoby wchodzące w skład tego organu oświadczeń, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie, lub odmów złożenia takich oświadczeń. Odmowa złożenia oświadczenia jest równoznaczna z odmową podpisu sprawozdania finansowego i wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia. Oświadczenie, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie, oraz odmowa złożenia takiego oświadczenia są dołączane do sprawozdania finansowego.

2c. W treści odmowy podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenia lub odmowy złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, wskazuje się sprawozdanie finansowe, którego te dokumenty dotyczą, w szczególności przez podanie daty i godziny podpisania sprawozdania finansowego przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

2d. Odmowę podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenie lub odmowę złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje

eprasa.pl d2a094e46e

kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym albo sporządza się w postaci papierowej oraz opatruje własnoręcznym podpisem.

2e. W przypadku gdy jednostką kieruje organ wieloosobowy i jeżeli odmowa podpisu, o której mowa w ust. 2, oświadczenie lub odmowa złożenia oświadczenia, o których mowa w ust. 2b, zostały sporządzone w postaci papierowej opatrzonej własnoręcznym podpisem, jedna z osób wchodzących w skład tego organu, podpisująca sprawozdanie finansowe, zapewnia sporządzenie elektronicznych kopii tych dokumentów.

3. Przepisy ust. 1–2e stosuje się odpowiednio również do:

1) sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień określony w art. 12 ust. 2 lub na inny dzień bilansowy;

2) sprawozdania z działalności jednostki określonego w art. 49, z tym że nie podpisuje go osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Art. 53. [Zatwierdzanie sprawozdań] 1. Roczne sprawozdanie finansowe jednostki, z zastrzeżeniem ust. 2b, podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego.

1a. Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe jednostek, o których mowa w art. 64, podlega badaniu zgodnie z wymogami przeprowadzania badań określonymi w:

1) art. 66–68 oraz

2) ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1302), zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”, oraz

3) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) – w przypadku jednostek zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.

2. (uchylony)

2a. Przepisy ust. 1 i 1a nie dotyczą jednostek, w stosunku do których ogłoszona została upadłość lub otwarto postępowanie restrukturyzacyjne, w którym ustanowiono zarządcę, chyba że dłużnikowi udzielono zezwolenia, o którym mowa w art. 133 ust. 1 lub art. 288 ust. 3 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655*)*.

2aa. Przepis ust. 1 nie dotyczy jednostek kontynuujących działalność gospodarczą jako przedsiębiorstwo w spadku, działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw.

eprasa.pl d2a094e46e

2b. Roczne sprawozdanie finansowe oddziału przedsiębiorcy zagranicznego uważa się za zatwierdzone, jeżeli zostało zatwierdzone sprawozdanie finansowe przedsiębiorcy zagranicznego, obejmujące dane sprawozdania finansowego tego oddziału.

3. Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto jednostek zobowiązanych, zgodnie z art. 64 ust. 1, do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający, poprzedzonego wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami. Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto, dokonany bez spełnienia tego warunku, jest nieważny z mocy prawa.

4. Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto jednostek niezobowiązanych do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający.

5. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, w tym także wpłaty z zysku, dokonywane na podstawie odrębnych przepisów uznaje się za podział wyniku finansowego netto jednostek w ciągu roku obrotowego.

Art. 54. [Zmiana sprawozdania po otrzymaniu informacji o zdarzeniach] 1. Jeżeli po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe, lub powodujących, że założenie kontynuowania działalności przez jednostkę nie jest uzasadnione, powinna ona odpowiednio zmienić to sprawozdanie, dokonując jednocześnie odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego sprawozdanie finansowe dotyczy, oraz powiadomić biegłego rewidenta, który sprawozdanie to bada lub zbadał. Jeżeli zdarzenia, które nastąpiły po dniu bilansowym, nie powodują zmiany stanu istniejącego na dzień bilansowy, to odpowiednie wyjaśnienia zamieszcza się w informacji dodatkowej.

2. Jeżeli jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, o których mowa w ust. 1, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego, to ich skutki ujmuje w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym informacje te otrzymała.

3. Jeżeli w danym roku obrotowym lub przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za ten rok obrotowy jednostka stwierdziła popełnienie w poprzednich latach obrotowych błędu, w następstwie którego nie można uznać sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzednie za spełniające wymagania określone w art. 4 ust. 1, to kwotę korekty spowodowanej usunięciem tego błędu odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako „zysk (strata) z lat ubiegłych”.

Rozdział 6

Skonsolidowane sprawozdania finansowe grupy kapitałowej

Art. 55. [Skonsolidowane sprawozdanie finansowe] 1. Jednostka dominująca, mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sporządza roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, obejmujące dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych wszystkich szczebli, bez względu na ich siedzibę, zestawione w taki sposób, jakby grupa kapitałowa stanowiła jedną jednostkę;

eprasa.pl d2a094e46e

sprawozdaniem tym obejmuje się również dane pozostałych jednostek podporządkowanych, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozdziale.

2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe składa się z:

1) skonsolidowanego bilansu;

2) skonsolidowanego rachunku zysków i strat;

3) skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych;

4) skonsolidowanego zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym;

5) informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

2a. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2–3b i 7–9, z tym że w przypadku informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5 należy podać informacje o udziałach własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej można sporządzić łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej jako jedno sprawozdanie.

2b. (uchylony)

2c. (uchylony)

2d. (uchylony)

2e. (uchylony)

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się również na inny dzień bilansowy, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.

4. Jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, to do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 4, 4a i 5.

5. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11.09.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609, z późn. zm.), oraz banków sporządza się zgodnie z MSR.

6. Skonsolidowane sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych zamierzających ubiegać się lub ubiegających się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

eprasa.pl d2a094e46e

7. Skonsolidowane sprawozdania finansowe jednostek dominujących niższego szczebla, wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której jednostka dominująca wyższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR, mogą być sporządzane zgodnie z MSR.

8. Decyzję w sprawie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, przez jednostki, o których mowa w ust. 6 i 7, podejmuje organ zatwierdzający jednostki dominującej.

9. Organ zatwierdzający jednostki dominującej może podjąć decyzję w sprawie zaprzestania stosowania MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych przez jednostki w przypadku ustania okoliczności, o których mowa w ust. 6 i 7.

10. Przepisy ust. 9 stosuje się odpowiednio do jednostek niebędących bankami, o których mowa w ust. 5.

Art. 56. [Zwolnienie od obowiązku sporządzenia sprawozdania] 1. Jednostka dominująca może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli na dzień bilansowy roku obrotowego oraz na dzień bilansowy roku poprzedzającego rok obrotowy łączne dane jednostki dominującej oraz wszystkich jednostek zależnych każdego szczebla:

1) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

a) 48 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 96 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty lub

2) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

a) 40 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,

b) 80 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,

c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

1a. Jednostka dominująca, która jest zwolniona ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie ust. 1 pkt 1 lub 2, traci to prawo, jeżeli na dzień bilansowy roku obrotowego oraz na dzień bilansowy roku poprzedzającego rok obrotowy przekroczyła dwie z trzech wielkości określonych w ust. 1 pkt 1 i 2, ze skutkiem dla bieżącego roku obrotowego.

eprasa.pl d2a094e46e

1b. Jednostka dominująca może nie sporządzić za pierwszy rok obrotowy grupy kapitałowej skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli nie zostały przekroczone w tym roku dwie z trzech wielkości, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2.

2. Jednostka dominująca, zależna od innej jednostki, mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli:

1) jednostka dominująca wyższego szczebla posiada 100% udziałów tej jednostki, przy czym nie są brane pod uwagę udziały w tej jednostce posiadane przez członków jej organów administrujących, zarządzających lub nadzorujących z mocy prawa lub z tytułu zobowiązania określonego w jej statucie lub umowie, lub

2) jednostka dominująca wyższego szczebla posiada co najmniej 90% udziałów tej jednostki, a pozostali udziałowcy tej jednostki zatwierdzili decyzję o niesporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2a. Przepis ust. 2 stosuje się, jeżeli spełnione zostały łącznie następujące warunki:

1) jednostka dominująca wyższego szczebla obejmie konsolidacją zarówno zależną od niej jednostkę dominującą niesporządzającą skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak i wszystkie jej jednostki zależne, które podlegałyby konsolidacji przez jednostkę dominującą z uwzględnieniem przepisów art. 57 i art. 58;

2) kierownik jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego wypełni obowiązek określony w art. 69 ust. 4;

3) jednostka dominująca niesporządzająca skonsolidowanego sprawozdania finansowego ujawni w informacji dodatkowej informacje wymienione w załączniku nr 1 do ustawy w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w ust. 7 pkt 4.

2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a pkt 1, skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej wyższego szczebla sporządzane jest zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, któremu podlega, lub MSR.

2c. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, jednostka dominująca korzystająca ze zwolnienia ze sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest również zwolniona ze sporządzenia sprawozdania z działalności grupy kapitałowej pod warunkiem, że sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla jest sporządzane zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, któremu podlega. W przypadku jednostek, o których mowa w art. 63x ust. 1, zwolnienie ze sporządzenia sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, o którym mowa w zdaniu pierwszym, stosuje się, jeżeli są spełnione warunki określone w art. 63z.

3. Jednostka dominująca może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego także wtedy, gdy wszystkie jednostki od niej zależne wyłącza się z obowiązku objęcia ich konsolidacją na podstawie art. 57 lub art. 58.

4. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli jednostka dominująca jest emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Art. 57. [Wyłączenie konsolidacji] 1. Konsolidacją można nie obejmować jednostki zależnej, jeżeli:

1) udziały tej jednostki zostały nabyte, zakupione lub pozyskane w innej formie, z wyłącznym ich przeznaczeniem do późniejszej odprzedaży, w terminie jednego roku od dnia ich nabycia, zakupu lub pozyskania w innej formie;

2) występują poważne długoterminowe ograniczenia w sprawowaniu kontroli nad jednostką, które wyłączają swobodne dysponowanie jej aktywami netto, w tym wypracowanym przez tę jednostkę zyskiem netto, lub które wyłączają sprawowanie kontroli nad organami kierującymi tą jednostką;

3) bez ponoszenia niewspółmiernie wysokich kosztów lub bez zbędnej zwłoki nie można uzyskać informacji niezbędnych do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przy czym może mieć to zastosowanie w wyjątkowych przypadkach, które zostaną odpowiednio udokumentowane.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy alternatywnych spółek inwestycyjnych w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym uprawnionych do posługiwania się nazwą „EuVECA" albo „EuSEF".

Art. 58. [Zwolnienie z obowiązku konsolidacji] 1. Konsolidacją można nie obejmować jednostki zależnej, jeżeli dane finansowe tej jednostki są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

2. Jeżeli dwie lub więcej jednostek zależnych spełnia kryterium, o którym mowa w ust. 1, ale ich łączne dane są istotne z punktu widzenia realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 1, to jednostki te należy objąć konsolidacją.

Art. 59. [Metody konsolidacji] 1. Dane jednostki zależnej konsoliduje się metodą konsolidacji pełnej, o której mowa w art. 60.

2. Dane jednostek współzależnych wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przy zastosowaniu metody proporcjonalnej, o której mowa w art. 61, lub metody praw własności, o której mowa w art. 63.

2a. Jeżeli wspólnik jednostki współzależnej będący jednostką dominującą sporządzającą skonsolidowane sprawozdanie finansowe wykazuje jednostki współzależne przy zastosowaniu metody proporcjonalnej, to przepisy art. 56 ust. 3, art. 57 i art. 58 stosuje się odpowiednio.

3. Udziały w jednostce stowarzyszonej wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

eprasa.pl d2a094e46e

4. Jeżeli jednostki grupy kapitałowej, objęte konsolidacją, posiadają udziały w jednostkach współzależnych, to dane tych jednostek obejmuje się skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przy zastosowaniu metody proporcjonalnej lub metody praw własności.

5. Jeżeli jednostki grupy kapitałowej, objęte konsolidacją, posiadają udziały w jednostkach stowarzyszonych, to dane tych jednostek wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. W przypadku gdy te jednostki stowarzyszone sporządzają skonsolidowane sprawozdania finansowe, to metodę praw własności stosuje się do aktywów netto wykazanych w ich skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

6. Jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2, a jednostka zależna była wcześniej objęta konsolidacją lub jednostka dominująca wstąpiła w prawa znaczącego inwestora lub wspólnika jednostki współzależnej, to dane tych jednostek wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednio metodą proporcjonalną lub metodą praw własności.

Art. 60. [Metoda konsolidacji pełnej] 1. Metoda konsolidacji pełnej polega na sumowaniu, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji odpowiednich sprawozdań finansowych jednostki dominującej i jednostek zależnych, dokonaniu wyłączeń, o których mowa w ust. 2 i 6, oraz innych korekt, o których mowa w ust. 8–9.

2. Wyłączeniu podlega wyrażona w cenie nabycia wartość udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych z tą częścią, wycenionych według wartości godziwej aktywów netto jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej i innych jednostek grupy kapitałowej objętych konsolidacją w jednostkach zależnych, na dzień rozpoczęcia sprawowania nad nimi kontroli. Jeżeli wartość posiadanych udziałów i odpowiadająca im część aktywów netto jednostek zależnych, wycenionych według ich wartości godziwych, różnią się, to, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4:

1) nadwyżkę wartości udziałów nad odpowiadającą im częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych – wartość firmy, wykazuje się w aktywach skonsolidowanego bilansu w odrębnej pozycji aktywów trwałych jako „Wartość firmy jednostek podporządkowanych”;

2) nadwyżkę odpowiedniej części aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych nad wartością udziałów – ujemną wartość firmy, wykazuje się w pasywach skonsolidowanego bilansu w odrębnej pozycji jako „Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych”.

3. Jeżeli sprawowanie kontroli nad jednostką zależną powstaje lub zostaje wzmocnione w wyniku kilku znaczących transakcji lub transakcje te następują w znacznych odstępach czasu, to różnice, o których mowa w ust. 2, ustala się na każdy dzień nabycia poszczególnych części udziałów, przy czym po raz pierwszy ustala się je nie później niż na dzień powstania stosunku podporządkowania jednostki.

4. W przypadku zmian procentowego udziału jednostki dominującej lub grupy kapitałowej w aktywach netto jednostki zależnej w wyniku wydania (emisji) udziałów, powstałą z tego tytułu różnicę, o której mowa w ust. 2, zalicza się w całości do przychodów lub kosztów finansowych.

eprasa.pl d2a094e46e

5. Dla ustalania podstaw wyceny aktywów netto w wartościach godziwych oraz rozliczania wartości firmy lub ujemnej wartości firmy stosuje się odpowiednio zasady określone w art. 28 ust. 5 i w art. 44b ust. 4, 11 i 12.

6. Wyłączeniu podlegają również w całości:

1) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją;

2) przychody i koszty operacji gospodarczych dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją;

3) zyski lub straty powstałe w wyniku operacji gospodarczych dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją, zawarte w wartości aktywów podlegających konsolidacji;

4) dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki zależne jednostce dominującej i innym jednostkom, objętym konsolidacją.

7. Można nie dokonywać wyłączeń, o których mowa w ust. 6, jeżeli nie są one istotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

8. Jeżeli w ciągu roku obrotowego zbyto udziały w jednostce zależnej, to w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wykazuje się:

1) wyniki działalności osiągnięte przez tę jednostkę zależną do dnia zbycia udziałów przez jednostkę dominującą lub inną jednostkę objętą konsolidacją;

2) wynik ze zbycia udziałów jednostki zależnej, ustalony jako różnica między przychodem ze zbycia udziałów a odpowiadającą im częścią aktywów netto jednostki zależnej, skorygowana o nieodpisaną część wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, dotyczącą zbytych udziałów.

9. Udziały w kapitale własnym jednostek zależnych, należące do osób lub jednostek innych niż objęte konsolidacją, wykazuje się w odrębnej pozycji pasywów skonsolidowanego bilansu, po kapitałach własnych jako „Kapitały mniejszości". Wartość początkową tych kapitałów ustala się w wysokości odpowiadającej im wartości godziwej aktywów netto, ustalonej na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli. Wartość tę zwiększa się lub zmniejsza odpowiednio o zmiany w aktywach netto jednostek zależnych. Przypadające na inne osoby lub jednostki nieobjęte konsolidacją zyski lub straty wykazuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat po pozycji „Wynik finansowy netto" jako „Zyski (straty) mniejszości", z uwzględnieniem korekty wyniku z tytułu określonego w ust. 6 pkt 4. Jeżeli straty jednostek zależnych przypadające na kapitały mniejszości przekraczają kwoty gwarantujące ich pokrycie, to ich nadwyżka podlega rozliczeniu z kapitałem własnym grupy kapitałowej.

Art. 61. [Metoda konsolidacji proporcjonalnej] 1. Zastosowanie metody proporcjonalnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym polega na sumowaniu poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych wspólnika jednostki współzależnej, w pełnej wartości, z częścią wartości poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek współzależnych, proporcjonalną do posiadanych przez jednostki grupy kapitałowej

eprasa.pl d2a094e46e

objęte konsolidacją udziałów, dokonaniu wyłączeń, o których mowa w ust. 2 i 6 oraz innych korekt, o których mowa w ust. 8.

2. Wyłączeniu podlega wyrażona w cenie nabycia wartość udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach współzależnych z tą częścią, wycenionych według wartości godziwej aktywów netto jednostek współzależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej i innych jednostek grupy kapitałowej, objętych konsolidacją w jednostkach współzależnych na dzień rozpoczęcia współkontroli. Jeżeli wartość posiadanych udziałów i odpowiadająca im część wycenionych, według ich wartości godziwych, aktywów netto jednostek współzależnych różnią się, to, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4:

1) wartość firmy wykazuje się w aktywach skonsolidowanego bilansu, w odrębnej pozycji aktywów trwałych, jako „Wartość firmy jednostek podporządkowanych”;

2) ujemną wartość firmy wykazuje się w pasywach skonsolidowanego bilansu, w odrębnej pozycji, jako „Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych”.

3. Jeżeli sprawowanie współkontroli nad jednostką współzależną powstaje lub zostaje wzmocnione w wyniku kilku znaczących transakcji lub transakcje te następują w znacznych odstępach czasu, to różnice, o których mowa w ust. 2, ustala się na każdy dzień nabycia poszczególnych części udziałów, przy czym po raz pierwszy ustala się je na dzień powstania stosunku podporządkowania.

4. W przypadku zmian procentowego udziału jednostki dominującej lub grupy kapitałowej w aktywach netto jednostki współzależnej, w wyniku wydania (emisji) udziałów, powstałą z tego tytułu różnicę, o której mowa w ust. 2, zalicza się w całości do przychodów lub kosztów finansowych.

5. Dla ustalania podstaw wyceny aktywów netto w wartościach godziwych oraz rozliczania wartości firmy lub ujemnej wartości firmy stosuje się odpowiednio zasady określone w art. 28 ust. 5 i w art. 44b ust. 4, 11 i 12.

6. Wyłączeniu podlegają również odpowiednio w pełnych kwotach lub proporcjonalnie do posiadanych przez wspólnika jednostki współzależnej udziałów:

1) wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym;

2) przychody i koszty operacji gospodarczych dokonanych między jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym;

3) zyski lub straty powstałe w wyniku operacji dokonanych między jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, zawarte w wartości aktywów podlegających konsolidacji;

4) dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki współzależne ich wspólnikom i innym jednostkom objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

eprasa.pl d2a094e46e

7. Można nie dokonywać wyłączeń, o których mowa w ust. 6, jeżeli nie są one istotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

8. Jeżeli w ciągu roku obrotowego zbyto udziały w jednostce współzależnej, to w skonsolidowanym rachunku zysków i strat wykazuje się:

1) wynik działalności osiągnięty przez tę jednostkę współzależną do dnia zbycia udziałów przez wspólnika jednostki współzależnej lub inną jednostkę objętą skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, proporcjonalnie do zbytych udziałów;

2) wynik ze zbycia udziałów jednostki współzależnej, ustalony jako różnica między przychodem ze zbycia udziałów a odpowiadającą im częścią aktywów netto jednostki współzależnej, skorygowana o nieodpisaną część wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, dotyczącą zbytych udziałów.

9. Nie wykazuje się udziałów w kapitale własnym jednostek współzależnych, w tym zysków (strat) netto, należących do osób lub jednostek innych niż wspólnik jednostki współzależnej i jednostek jego grupy kapitałowej.

Art. 62. (uchylony)

Art. 63. [Ustalenie wartości firmy przy metodzie praw własności] 1. Metoda praw własności polega na wykazaniu w aktywach trwałych bilansu pozycji „Udziały w jednostkach podporządkowanych wyceniane metodą praw własności", w cenie ich nabycia powiększonej lub pomniejszonej o, przypadające na rzecz jednostki dominującej, wspólnika jednostki współzależnej lub znaczącego inwestora zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły od dnia objęcia kontroli, uzyskania współkontroli lub znaczącego wpływu do dnia bilansowego, w tym zmniejszenia z tytułu rozliczeń z właścicielami, z tym, że udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej koryguje się o odpis wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 44b ust. 10, 11 i 12, oraz odpis różnicy w wycenie aktywów netto według ich wartości godziwych i wartości księgowych, przypadających na dany okres sprawozdawczy.

2. Przy stosowaniu metody praw własności w rachunku zysków i strat wykazuje się, w oddzielnej pozycji udział w zysku (stracie) netto jednostki podporządkowanej. Z zysku (straty) netto jednostki podporządkowanej wyłącza się zawarte w aktywach zyski lub straty z tytułu transakcji dokonanych między jednostkami objętymi sprawozdaniem finansowym a daną jednostką podporządkowaną, proporcjonalnie do posiadanych udziałów.

3. Metody praw własności nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 57 oraz można nie stosować w przypadkach określonych w art. 58.

Art. 63a. [Wyłączenie stosowania metody praw własności] W przypadku trwałej utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych, ustalona na dzień nabycia udziałów wartość firmy lub ujemna wartość firmy podlega odpisaniu na wynik finansowy odpowiednio w kwocie równej różnicy pomiędzy dotychczasową wartością udziałów a ich wartością ustaloną po uwzględnieniu trwałej utraty wartości.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 63b. [Przyjęcie jednolitej polityki rachunkowości] 1. Jednostki, których dane objęte są skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, a w szczególności jednostki zależne i współzależne, powinny stosować jednakowe metody wyceny aktywów i pasywów oraz sporządzania sprawozdań finansowych, zgodne z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości jednostki dominującej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli nie jest możliwe z ważnych przyczyn stosowanie jednakowych metod wyceny i sporządzania sprawozdań finansowych lub jeżeli jednostka dominująca sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSR, a jednostki, których dane objęte są skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, nie sporządzają sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR, to należy dokonać odpowiednich przekształceń sprawozdań finansowych tych jednostek, których dane finansowe są istotne dla realizacji obowiązku określonego w art. 4 ust. 1.

3. (uchylony)

Art. 63c. [Przyjęcie jednolitego dnia bilansowego] 1. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 55 ust. 1, sporządza się na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej. Jeżeli ten sam dzień bilansowy nie może być przyjęty przez poszczególne jednostki grupy kapitałowej to konsolidacją można objąć sprawozdanie finansowe sporządzone za inny okres roczny niż rok obrotowy, pod warunkiem, że dzień bilansowy tych sprawozdań finansowych przypada nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem bilansowym przyjętym dla grupy kapitałowej. Dotyczy to również sprawozdań finansowych jednostek, dla których stosuje się metodę praw własności.

2. Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego, na który jednostka dominująca sporządza roczne sprawozdanie finansowe.

2a. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

2b. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2c. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe emitentów, których papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, sporządza się:

1) w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815;

2) zgodnie z wymogami dotyczącymi znakowania określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815 w odniesieniu do włączenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do raportu rocznego, w terminach określonych w załączniku II do tego rozporządzenia.

2d. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostek niebędących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, sporządzane zgodnie z MSR:

eprasa.pl d2a094e46e

1) sporządza się w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815, lub innym formacie przeszukiwalnym;

2) może być znakowane zgodnie z wymogami rozporządzenia Komisji (UE) 2019/815.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe podpisuje kierownik jednostki dominującej oraz inne osoby odpowiedzialne za sporządzenie tego sprawozdania. Przepisy art. 52 ust. 2–2e stosuje się odpowiednio.

4. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający jednostki dominującej, nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego, na który należy sporządzić roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.

Art. 63d. [Sprawozdania finansowe spółek publicznych] Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności grup kapitałowych, w przypadku gdy jednostkami dominującymi są emitenci papierów wartościowych dopuszczonych, emitenci zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o ich dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym jednego z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego, sporządza się na podstawie przepisów ustawy, z uwzględnieniem przepisów o obrocie papierami wartościowymi.

Rozdział 6a

Sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej

Art. 63e. [Definicje] Ilekroć w rozdziale jest mowa o:

1) jednostce działającej w przemyśle wydobywczym – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność polegającą na eksploracji, poszukiwaniu, odkrywaniu, eksploatacji i wydobywaniu złóż minerałów, ropy, gazu ziemnego lub innych surowców, w ramach rodzajów działalności gospodarczej wymienionych w sekcji B w działach 05-08 Polskiej Klasyfikacji Działalności;

2) jednostce zajmującej się wyrębem lasów pierwotnych – rozumie się przez to jednostkę prowadzącą działalność, o której mowa w sekcji A w dziale 02, w grupie 02.2 Polskiej Klasyfikacji Działalności, na obszarach lasów pierwotnych;

3) lesie pierwotnym – rozumie się przez to las z gatunkami rodzimymi, gdzie nie istnieją wyraźnie widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone;

4) administracji publicznej – rozumie się przez to organy administracji rządowej lub samorządowej oraz jednostki nadzorowane lub kontrolowane przez te organy, a w przypadku pozostałych państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego – organy administracji państwowej, regionalnej lub lokalnej państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostki nadzorowane lub kontrolowane przez te organy;

eprasa.pl d2a094e46e

5) projekcie – rozumie się przez to działalność operacyjną prowadzoną na podstawie umowy, w szczególności najmu, dzierżawy, licencji lub koncesji, stanowiącej podstawę zobowiązań płatniczych wobec administracji publicznej poszczególnych państw; jeżeli kilka tego rodzaju umów jest ze sobą znacząco powiązanych, to działalność operacyjną prowadzoną na ich podstawie uznaje się je za jeden projekt;

6) płatności – rozumie się przez to zapłaconą kwotę, w gotówce lub w naturze, z działalności określonej w pkt 1 lub 2, z tytułu:

a) należności z tytułu produkcji,

b) podatków pobieranych od dochodu, produkcji lub zysków spółek, z wyłączeniem podatku od konsumpcji, takiego jak podatek od towarów i usług, podatku dochodowego od osób fizycznych lub podatku od sprzedaży,

c) tantiem,

d) dywidend,

e) opłat koncesyjnych oraz premii za odkrycie i produkcję,

f) opłat licencyjnych, opłat dzierżawnych, opłat za rozpoczęcie działalności oraz innych świadczeń z tytułu przyznania licencji lub koncesji,

g) płatności za ulepszenia w zakresie infrastruktury;

7) płatnościach powiązanych – rozumie się przez to przewidziane umową płatności okresowe lub ratalne;

8) sprawozdaniu z płatności – rozumie się przez to sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej.

Art. 63f. [Sprawozdanie jednostki działającej w przemyśle wydobywczym lub zajmującej się wyrębem lasów pierwotnych] 1. Jednostka działająca w przemyśle wydobywczym lub jednostka zajmująca się wyrębem lasów pierwotnych sporządza na dzień bilansowy, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z płatności, jeżeli jest:

1) jednostką, o której mowa w art. 3 ust. 1h, będącą spółką kapitałową, spółką komandytowo-akcyjną albo taką spółką jawną albo spółką komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej, lub

2) jednostką dużą będącą spółką kapitałową, spółką komandytowo-akcyjną albo taką spółką jawną albo spółką komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej

– oraz jeżeli pojedyncza płatność lub suma płatności powiązanych dokonanych przez tę jednostkę stanowiła w roku obrotowym co najmniej równowartość kwoty 424 700 zł.

eprasa.pl d2a094e46e

2. W sprawozdaniu z płatności wykazuje się, w odniesieniu do danego roku obrotowego, następujące informacje:

1) łączną kwotę płatności dokonanych na rzecz administracji publicznej danego państwa, z podziałem na płatności na rzecz odpowiednich szczebli administracji publicznej;

2) łączną kwotę płatności z podziałem na tytuły wskazane w art. 63e pkt 6 dokonanych na rzecz odpowiedniego szczebla administracji publicznej danego państwa;

3) w przypadku gdy płatności zostały przypisane przez jednostkę do określonego projektu – łączną kwotę dokonanych płatności z tytułu poszczególnych projektów wraz z podziałem na tytuły płatności wskazane w art. 63e pkt 6.

3. Przepis ust. 2 pkt 3 nie dotyczy płatności dokonywanych przez jednostkę w związku z wymogami nałożonymi na poziomie tej jednostki. W tym przypadku płatności te mogą być prezentowane na poziomie jednostki, a nie na poziomie projektu.

4. W sprawozdaniu z płatności można nie uwzględniać pojedynczych płatności lub sum płatności powiązanych, niższych od wskazanej w ust. 1 wartości. Płatności lub rodzaje działalności nie mogą być sztucznie dzielone lub agregowane w celu uniknięcia ich wykazywania w sprawozdaniu z płatności.

5. W przypadku dokonywania płatności w naturze, w sprawozdaniu z płatności wykazuje się ich wartość, jeżeli to możliwe – także w jednostkach naturalnych, wraz z podaniem sposobu jej ustalenia.

Art. 63g. [Skonsolidowane sprawozdanie z płatności] 1. Jednostka, o której mowa w art. 63f ust. 1, będąca jednostką dominującą określoną w art. 55 ust. 1 sporządza skonsolidowane sprawozdanie z płatności zgodnie z art. 63f ust. 2–5.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do jednostki dominującej określonej w art. 55 ust. 1, jeżeli spełnia ona przesłanki z art. 63f ust. 1 pkt 1 lub 2 i którakolwiek z jej jednostek zależnych jest jednostką działającą w przemyśle wydobywczym lub jednostką zajmującą się wyrębem lasów pierwotnych, a pojedyncza płatność lub suma płatności powiązanych dokonanych przez jej jednostkę zależną stanowiła w roku obrotowym co najmniej równowartość kwoty 424 700 zł.

3. Skonsolidowane sprawozdanie z płatności obejmuje dane jednostki dominującej i jednostek wszystkich szczebli zależnych od niej. Skonsolidowane sprawozdanie z płatności może nie obejmować danych jednostki, która nie została objęta konsolidacją na podstawie art. 57.

4. Do skonsolidowanego sprawozdania z płatności stosuje się odpowiednio przepisy art. 63c ust. 2 i 3.

Art. 63h. [Zwolnienie z obowiązku sporządzania sprawozdania z płatności] 1. Jednostka, o której mowa w art. 63f ust. 1, będąca jednostką zależną, może nie sporządzać sprawozdania z płatności, jeżeli jej jednostka dominująca mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza skonsolidowane sprawozdanie z płatności zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, któremu podlega, a płatności dokonane przez tę jednostkę zależną

eprasa.pl d2a094e46e

na rzecz administracji publicznej są uwzględnione w tym skonsolidowanym sprawozdaniu z płatności.

2. Jednostka dominująca może nie sporządzać sprawozdania z płatności, jeżeli sporządza ona skonsolidowane sprawozdanie z płatności zgodnie z zasadami określonymi w art. 63g, a płatności dokonane przez tę jednostkę dominującą na rzecz administracji publicznej są uwzględnione w tym skonsolidowanym sprawozdaniu z płatności.

3. Jednostka, o której mowa w art. 63g ust. 1, będąca jednostką dominującą niższego szczebla, może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania z płatności, jeżeli jej jednostka dominująca wyższego szczebla mająca siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządza skonsolidowane sprawozdanie z płatności zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, któremu podlega, a płatności dokonane przez tę jednostkę dominującą niższego szczebla na rzecz administracji publicznej są uwzględnione w tym skonsolidowanym sprawozdaniu z płatności.

Art. 63i. [Sprawozdanie z płatności lub skonsolidowane sprawozdanie z płatności uznane za równoważne z przepisami unijnymi] Jednostki określone w art. 63f ust. 1 lub art. 63g ust. 1, które sporządzają i ogłaszają sprawozdanie z płatności lub skonsolidowane sprawozdanie z płatności zgodnie z przepisami prawa państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego uznanych przez Komisję Europejską za równoważne z przepisami unijnymi, mogą nie stosować przepisów ustawy w zakresie sporządzania tych sprawozdań, pod warunkiem złożenia sprawozdania z płatności lub skonsolidowanego sprawozdania z płatności we właściwym rejestrze sądowym.

Art. 63j. [Stosowanie przepisów ustawy] Do sprawozdania z płatności i skonsolidowanego sprawozdania z płatności stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 1–2e, z tym że nie podpisuje ich osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Art. 63k. [Forma sprawozdania z płatności i skonsolidowanego sprawozdania z płatności] Sprawozdanie z płatności i skonsolidowane sprawozdanie z płatności sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Rozdział 6b

Sprawozdanie o podatku dochodowym

Art. 63l. [Definicje] 1. Ilekroć w rozdziale jest mowa o:

1) jednostce dominującej najwyższego szczebla – rozumie się przez to jednostkę dominującą, która sporządza roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące największą możliwą liczbę jednostek powiązanych z grupy kapitałowej;

2) jednostce samodzielnej – rozumie się przez to jednostkę, która nie jest częścią grupy kapitałowej;

3) jurysdykcji podatkowej – rozumie się przez to państwo lub terytorium, które posiadają autonomię fiskalną w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych;

eprasa.pl d2a094e46e

4) konkluzjach Rady – rozumie się przez to konkluzje Rady w sprawie unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych (Dz. Urz. UE C 438 z 19.12.2017, str. 5, z późn. zm.).

2. Dla celów art. 63m i art. 63n przez przychody rozumie się:

1) przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów – w przypadku jednostek mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które nie stosują MSR;

2) przychody w rozumieniu ram sprawozdawczości finansowej stosowanych przez jednostkę, na podstawie których są sporządzane sprawozdania finansowe – w przypadku jednostek innych niż określone w pkt 1.

Art. 63m.[Sporządzanie, publikacja i udostępnianie sprawozdania o podatku dochodowym za rok obrotowy] 1. Sprawozdanie o podatku dochodowym za rok obrotowy sporządza, publikuje i udostępnia:

1) jednostka dominująca najwyższego szczebla, jeżeli przychody ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym tej jednostki przekraczają dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych kwotę 3 500 000 000 zł;

2) jednostka samodzielna, jeżeli przychody ujęte w rocznym sprawozdaniu finansowym tej jednostki przekraczają dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych kwotę 3 500 000 000 zł.

2. Przepis ust. 1 stosuje się wyłącznie do jednostki dominującej najwyższego szczebla i jednostki samodzielnej będących:

1) spółką kapitałową;

2) spółką komandytowo-akcyjną;

3) spółką jawną lub komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy:

1) jednostka dominująca najwyższego szczebla i jej wszystkie jednostki zależne oraz ich oddziały albo jednostka samodzielna i jej oddziały mają siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

2) jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna ujawnia w sprawozdaniu z działalności informacje zgodnie z art. 111a ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488), pod warunkiem że informacje te dotyczą odpowiednio całej działalności prowadzonej przez jednostki powiązane ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla albo całej działalności jednostki samodzielnej.

eprasa.pl d2a094e46e

4. W celu publikacji i udostępnienia sprawozdania o podatku dochodowym kierownik jednostki określonej w ust. 1, w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego:

1) składa we właściwym rejestrze sądowym sprawozdanie o podatku dochodowym oraz

2) zamieszcza sprawozdanie o podatku dochodowym na stronie internetowej jednostki, przy czym sprawozdanie to jest udostępniane na tej stronie przez okres co najmniej 5 lat.

5. Kierownik jednostki określonej w ust. 1 wraz ze sprawozdaniem o podatku dochodowym składa we właściwym rejestrze sądowym również odmowę podpisu, do której ma zastosowanie art. 52 ust. 2, oraz oświadczenie albo odmowę złożenia oświadczenia, do których ma zastosowanie art. 52 ust. 2b, jeżeli zostały sporządzone.

6. Jednostki, o których mowa w ust. 1, przestają podlegać obowiązkom określonym w tym przepisie, jeżeli dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych:

1) przychody ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla są niższe niż 3 500 000 000 zł – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;

2) przychody ujęte w rocznym sprawozdaniu finansowym jednostki samodzielnej są niższe niż 3 500 000 000 zł – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 63n.[Publikacja i udostępnianie sprawozdania o podatku dochodowym za rok obrotowy, dotyczącego jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej] 1. Sprawozdanie o podatku dochodowym za rok obrotowy, dotyczące odpowiednio jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej, publikuje i udostępnia:

1) jednostka zależna, pod warunkiem że:

a) w 2 ostatnich latach obrotowych jednostka ta przekracza co najmniej dwie z trzech wielkości, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1b, oraz

b) jednostka ta jest kontrolowana przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli przychody ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym tej jednostki dominującej najwyższego szczebla dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych przekraczają kwotę 750 000 000 euro;

2) oddział w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego przychody przekraczają dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych kwotę, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1b lit. b, pod warunkiem że oddział ten został utworzony przez spółkę o formie prawnej podobnej do spółki kapitałowej albo spółki komandytowo-akcyjnej będącą:

a) jednostką samodzielną mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli przychody ujęte w rocznym sprawozdaniu

eprasa.pl d2a094e46e

finansowym tej jednostki przekraczają dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych kwotę 750 000 000 euro, albo

b) jednostką powiązaną grupy kapitałowej mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli:

– przychody ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla tej grupy kapitałowej przekraczają dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych kwotę 750 000 000 euro, oraz

– jednostka dominująca najwyższego szczebla tej grupy kapitałowej ma siedzibę poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego i nie posiada ona na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego jednostki zależnej przekraczającej co najmniej dwie z trzech wielkości, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1b.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się wyłącznie do jednostki zależnej będącej:

1) spółką kapitałową;

2) spółką komandytowo-akcyjną;

3) spółką jawną lub komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej.

3. W przypadku gdy sprawozdanie o podatku dochodowym nie jest dostępne, jednostka zależna albo oddział zwraca się odpowiednio do jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej o przekazanie:

1) tego sprawozdania w celu jego opublikowania i udostępnienia przez jednostkę zależną albo oddział albo

2) informacji niezbędnych do sporządzenia sprawozdania o podatku dochodowym przez jednostkę zależną albo oddział.

4. W przypadku gdy jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie przekaże sprawozdania o podatku dochodowym, jednostka zależna albo oddział sporządzają, publikują i udostępniają:

1) sprawozdanie o podatku dochodowym zawierające informacje, które posiadają, uzyskały lub nabyły, oraz

2) oświadczenie stwierdzające, że odpowiednio jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie udostępniła sprawozdania o podatku dochodowym lub informacji niezbędnych do jego sporządzenia.

5. W celu publikacji i udostępnienia sprawozdania o podatku dochodowym kierownik jednostki zależnej albo oddziału, w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego:

1) składa we właściwym rejestrze sądowym:

eprasa.pl d2a094e46e

a) sprawozdanie o podatku dochodowym, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, albo

b) sprawozdanie o podatku dochodowym sporządzone odpowiednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla albo jednostkę samodzielną, jeżeli jednostka zależna albo oddział zostały wskazane do złożenia sprawozdania o podatku dochodowym do rejestru zgodnie z ust. 7 pkt 3, oraz

2) zamieszcza sprawozdanie o podatku dochodowym, a w przypadku sprawozdania o podatku dochodowym, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, również oświadczenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, odpowiednio na stronie internetowej jednostki zależnej albo oddziału, przy czym sprawozdanie i oświadczenie są udostępniane na tej stronie przez okres co najmniej 5 lat.

6. Kierownik jednostki zależnej albo oddziału wraz ze sprawozdaniem o podatku dochodowym, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, oraz oświadczeniem, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, składa we właściwym rejestrze sądowym również odmowę podpisu, do której ma zastosowanie art. 52 ust. 2, oraz oświadczenie albo odmowę złożenia oświadczenia, do których ma zastosowanie art. 52 ust. 2b, jeżeli zostały sporządzone.

7. Obowiązków określonych w ust. 1–4, ust. 5 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz ust. 6 nie stosuje się, jeżeli sprawozdanie o podatku dochodowym jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej spełnia łącznie następujące warunki:

1) jest sporządzone odpowiednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla albo jednostkę samodzielną zgodnie z art. 63o;

2) jest nieodpłatnie udostępnione, w terminie 12 miesięcy po dniu bilansowym, w postaci elektronicznej w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, na stronie internetowej odpowiednio jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej w co najmniej jednym języku urzędowym państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przez okres co najmniej 5 lat;

3) wskazuje nazwę i siedzibę statutową jednej jednostki zależnej albo nazwę i adres jednego oddziału, które podlegają przepisom prawa państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego i które zostały wyznaczone do złożenia tego sprawozdania do rejestru zgodnie z przepisami wdrażającymi art. 14–28 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, str. 46, z późn. zm.).

8. Jednostka zależna i oddział przestają podlegać obowiązkom określonym w ust. 1, jeżeli dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych:

1) jednostka zależna nie przekracza dwóch z trzech wielkości, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1b, lub

2) przychody ujęte w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b albo ust. 1 pkt 2 lit. b, są niższe niż 750 000 000 euro, lub

3) przychody oddziału są niższe niż kwota, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1b lit. b, lub

eprasa.pl d2a094e46e

4) przychody ujęte w rocznym sprawozdaniu finansowym jednostki samodzielnej, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, są niższe niż 750 000 000 euro.

9. Wyrażone w euro kwoty przelicza się na kwoty w walucie krajowej państwa trzeciego według kursu wymiany obowiązującego na dzień 21 grudnia 2021 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i zaokrągla się do tysiąca.

10. Do jednostek zależnych i oddziałów, które nie spełniają kryteriów określonych odpowiednio w ust. 1 pkt 1 lit. a albo pkt 2, a które zostały utworzone wyłącznie w celu obejścia wymogów sprawozdawczych określonych w niniejszym rozdziale, przepisy ust. 1–9 stosuje się odpowiednio.

Art. 63o.[Sprawozdanie o podatku dochodowym] 1. Sprawozdanie o podatku dochodowym jest sporządzane na dzień bilansowy i obejmuje informacje dotyczące całej działalności jednostki samodzielnej albo jednostki dominującej najwyższego szczebla, w tym działalności wszystkich jednostek zależnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla, za dany rok obrotowy.

2. Sprawozdanie o podatku dochodowym zawiera następujące informacje:

1) nazwę jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej oraz wykaz wszystkich jednostek zależnych, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla, w odniesieniu do danego roku obrotowego, mających siedzibę w państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w jurysdykcjach podatkowych wymienionych w załącznikach I i II do konkluzji Rady;

2) rok obrotowy;

3) walutę prezentacji sprawozdania o podatku dochodowym;

4) krótki opis charakteru działalności jednostek określonych w ust. 1;

5) liczbę pracowników w przeliczeniu na pełne etaty;

6) przychody, w tym z transakcji ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się podmioty powiązane zdefiniowane w MSR, które stanowią:

a) sumę przychodów, z wyłączeniem korekt wartości i dywidend otrzymanych od jednostek powiązanych – w przypadku jednostek mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które nie stosują MSR,

b) przychody w rozumieniu ram sprawozdawczości finansowej, na podstawie których są sporządzane sprawozdania finansowe, z wyłączeniem korekt wartości i dywidend otrzymanych od jednostek powiązanych – w przypadku innym niż określony w lit. a;

7) kwotę zysku lub straty przed opodatkowaniem;

8) kwotę podatku dochodowego należnego w danym roku obrotowym, która stanowi bieżące obciążenie podatkowe z tytułu podlegających opodatkowaniu zysków lub strat w roku

eprasa.pl d2a094e46e

obrotowym rozpoznanym przez jednostki i oddziały w danej jurysdykcji podatkowej, bez uwzględniania podatku odroczonego i rezerw na warunkowe zobowiązania podatkowe;

9) kwotę podatku dochodowego zapłaconego w danym roku obrotowym przez jednostki i oddziały w danej jurysdykcji podatkowej, w tym kwotę podatku u źródła zapłaconego przez inne jednostki w odniesieniu do płatności na rzecz jednostek i oddziałów w ramach grupy kapitałowej;

10) kwotę niepodzielonego zysku z lat ubiegłych na koniec danego roku obrotowego, obejmującą kwotę zysku z ubiegłych lat obrotowych i kwotę zysku z danego roku obrotowego, co do którego nie podjęto decyzji o podziale, przy czym w przypadku oddziałów niepodzielony zysk z lat ubiegłych oznacza niepodzielony zysk z lat ubiegłych jednostki, która utworzyła dany oddział;

11) informację, że sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z pkt 1–10 lub ust. 4.

3. Sprawozdanie o podatku dochodowym może zawierać, w stosownych przypadkach na poziomie grupy kapitałowej, ogólny opis zawierający wyjaśnienia istotnych rozbieżności między kwotami ujawnionymi zgodnie z ust. 2 pkt 8 i 9, z uwzględnieniem odpowiednich kwot, które dotyczą poprzednich lat obrotowych.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2, mogą być przedstawiane w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. z 2023 r. poz. 241).

5. Informacje zawarte w sprawozdaniu o podatku dochodowym sporządzanym zgodnie z ust. 2 lub 4 przedstawia się w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i przy użyciu wspólnego wzoru określonych przez Komisję Europejską w drodze aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 48c ust. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, z późn. zm.).

6. Informacje zawarte w sprawozdaniu o podatku dochodowym sporządzanym zgodnie z ust. 2 lub 4 są przedstawiane odrębnie dla:

1) każdego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

2) każdej jurysdykcji podatkowej, która na dzień 1 marca roku obrotowego, za który ma być sporządzone sprawozdanie o podatku dochodowym, jest wymieniona w załączniku I do konkluzji Rady;

3) każdej jurysdykcji podatkowej, która na dzień 1 marca roku obrotowego, za który ma być sporządzone sprawozdanie o podatku dochodowym, oraz na dzień 1 marca poprzedniego roku obrotowego była wymieniona w załączniku II do konkluzji Rady.

eprasa.pl d2a094e46e

7. W przypadku jurysdykcji podatkowych innych niż określone w ust. 6 informacje zawarte w sprawozdaniu o podatku dochodowym sporządzanym zgodnie z ust. 2 lub 4 przedstawia się w formie zagregowanej.

8. W przypadku gdy państwo należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego obejmuje większą liczbę jurysdykcji podatkowych, informacje zawarte w sprawozdaniu o podatku dochodowym sporządzanym zgodnie z ust. 2 lub 4 przedstawia się łącznie na poziomie tego państwa.

9. Informacje zawarte w sprawozdaniu o podatku dochodowym przedstawia się w odniesieniu do każdej jurysdykcji podatkowej, w której działalność grupy kapitałowej albo jednostki samodzielnej może podlegać podatkowi dochodowemu, na podstawie siedziby, stałego miejsca prowadzenia działalności lub stałej działalności gospodarczej.

10. W przypadku gdy działalność większej liczby jednostek powiązanych i ich oddziałów może podlegać podatkowi dochodowemu w jednej jurysdykcji podatkowej, informacje przedstawione w odniesieniu do tej jurysdykcji podatkowej stanowią sumę informacji dotyczących takiej działalności każdej jednostki powiązanej i jej oddziałów w tej jurysdykcji podatkowej.

11. Informacji o danej działalności nie można przypisać równocześnie do więcej niż jednej jurysdykcji podatkowej.

12. W przypadku gdy ujawnienie którejkolwiek z informacji zawartych w sprawozdaniu o podatku dochodowym sporządzonym zgodnie z ust. 2 lub 4 miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki, której dotyczy sprawozdanie o podatku dochodowym, informacja ta może być tymczasowo pominięta w sprawozdaniu o podatku dochodowym. W takim przypadku w sprawozdaniu o podatku dochodowym wskazuje się na pominięcie określonej informacji oraz uzasadnia przyczynę pominięcia, a pominiętą informację ujawnia się w późniejszym sprawozdaniu o podatku dochodowym w terminie nie dłuższym niż 5 lat od dnia pominięcia tej informacji.

13. Przepisu ust. 12 nie stosuje się do informacji dotyczących jurysdykcji podatkowych wymienionych w załącznikach I i II do konkluzji Rady.

14. Sprawozdanie o podatku dochodowym jest sporządzane w języku polskim i walucie polskiej.

15. Sprawozdanie o podatku dochodowym oraz oświadczenie, o którym mowa w art. 63n ust. 4 pkt 2, sporządza się w postaci elektronicznej i opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

16. Do sprawozdania o podatku dochodowym oraz oświadczenia, o którym mowa w art. 63n ust. 4 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 1, w zakresie przedstawiania tego sprawozdania właściwym organom, oraz art. 52 ust. 2–2e, z tym że tego sprawozdania ani tego oświadczenia nie podpisuje osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Rozdział 6c

Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 63p. [Definicje] Ilekroć w rozdziale jest mowa o:

1) kwestiach zrównoważonego rozwoju – rozumie się przez to czynniki środowiskowe, czynniki społeczne i z zakresu praw człowieka oraz czynniki zarządcze, w tym czynniki zrównoważonego rozwoju określone w art. 2 pkt 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Dz. Urz. UE L 317 z 09.12.2019, str. 1, z późn. zm.);

2) standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – rozumie się przez to standardy określone przez Komisję Europejską w drodze aktów delegowanych wydanych na podstawie art. 29b ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, z późn. zm.);

3) standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek – rozumie się przez to standardy określone przez Komisję Europejską w drodze aktów delegowanych wydanych na podstawie art. 29c ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG.

Art. 63q.[Stosowanie przepisów rozdziału] 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do jednostek będących:

1) spółką kapitałową;

2) spółką komandytowo-akcyjną;

3) spółką jawną albo spółką komandytową, której wszystkimi wspólnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej;

4) zakładem ubezpieczeń;

5) zakładem reasekuracji;

6) bankiem krajowym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do funduszy inwestycyjnych otwartych, funduszy inwestycyjnych zamkniętych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych, o których mowa w przepisach o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Art. 63r.[Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju] 1. Jednostka mała i jednostka średnia będące emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z

eprasa.pl d2a094e46e

rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz jednostka duża są obowiązane do przedstawienia w wyodrębnionej części sprawozdania z działalności informacji niezbędnych do zrozumienia wpływu jednostki na kwestie zrównoważonego rozwoju oraz do zrozumienia, w jaki sposób kwestie zrównoważonego rozwoju wpływają na rozwój, wyniki i sytuację jednostki, zwanych dalej „sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju".

2. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju zawiera:

1) zwięzły opis modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki, w tym opis:

a) odporności modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki na ryzyka związane z kwestiami zrównoważonego rozwoju,

b) szans dla jednostki związanych z kwestiami zrównoważonego rozwoju,

c) planów jednostki, w tym działań wdrażających i powiązanych z nimi planów finansowych i inwestycyjnych, służących zapewnieniu, aby model biznesowy i strategia biznesowa jednostki uwzględniały:

– przejście na zrównoważoną gospodarkę,

– ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C zgodnie z Porozumieniem paryskim do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r., przyjętym w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 36 i 37),

– osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz. Urz. UE L 243 z 09.07.2021, str. 1),

– zagrożenia wynikające z działalności jednostki związanej z węglem, ropą naftową i gazem,

d) w jaki sposób w modelu biznesowym i strategii biznesowej jednostki uwzględniono potrzeby interesariuszy jednostki oraz wpływ jednostki na kwestie zrównoważonego rozwoju,

e) sposobu wdrożenia strategii jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;

2) opis określonych w czasie i ustanowionych przez jednostkę celów dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym bezwzględnych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych co najmniej na rok 2030 i rok 2050, opis postępów poczynionych przez jednostkę na rzecz osiągnięcia tych celów oraz oświadczenie, czy cele jednostki związane z czynnikami środowiskowymi opierają się na rozstrzygających dowodach naukowych;

3) opis roli kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz ich wiedzy eksperckiej i umiejętności związanych z wypełnianiem tej roli lub dostępu kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę do takiej wiedzy eksperckiej i umiejętności;

eprasa.pl d2a094e46e

4) opis polityk jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;

5) informacje o istnieniu systemów zachęt dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju oferowanych kierownikowi jednostki oraz członkom rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę;

6) opis:

a) procesu należytej staranności wdrożonego przez jednostkę w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym procesu należytej staranności wdrożonego zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi prowadzenia przez jednostki procesu należytej staranności,

b) najważniejszych rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków związanych z własnymi działaniami jednostki i jej łańcuchem wartości, w tym z jej produktami i usługami, relacjami biznesowymi i łańcuchem dostaw, działań podjętych w celu zidentyfikowania i monitorowania tych skutków, a także innych niekorzystnych skutków, które jednostka jest obowiązana zidentyfikować zgodnie z innymi przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi prowadzenia przez jednostki procesu należytej staranności,

c) wszelkich działań podjętych przez jednostkę w ramach procesu należytej staranności w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym niekorzystnym skutkom, łagodzenia ich, zaradzania im lub usunięcia ich oraz wyniku tych działań;

7) opis najważniejszych ryzyk dla jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym opis głównych rodzajów zależności jednostki od tych kwestii, oraz sposobu zarządzania tymi ryzykami przez jednostkę;

8) wskaźniki odnoszące się do informacji, o których mowa w pkt 1–7.

3. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju sporządza się zgodnie ze standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

4. Informacje objęte sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju są przedstawiane w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

5. W przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju obejmuje:

1) informacje na temat własnych operacji jednostki i jej łańcucha wartości, w tym jej produktów i usług, relacji biznesowych oraz łańcucha dostaw;

2) odniesienia do innych informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych informacji, a także odniesienia do kwot wykazanych w rocznym sprawozdaniu finansowym i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych kwot.

6. Jednostka przedstawia w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju proces oceny istotności, jaki przeprowadziła w celu zidentyfikowania informacji ujętych w tej

eprasa.pl d2a094e46e

sprawozdawczości wymaganych przepisami niniejszego artykułu oraz standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

7. Jednostka może, w wyjątkowych przypadkach, pominąć informacje dotyczące oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli – zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę – ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową jednostki, przy czym jednostka nie może pominąć tych informacji, jeżeli uniemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji jednostki oraz wpływu jej działalności na kwestie zrównoważonego rozwoju.

8. Kierownik jednostki konsultuje z przedstawicielami pracowników istotne dla pracowników jednostki informacje na temat zrównoważonego rozwoju oraz sposoby ich uzyskiwania i weryfikacji. Kierownik jednostki przekazuje opinię przedstawicieli pracowników członkom rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę, o ile jednostka taki organ posiada.

Art. 63s.[Uproszczona sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju] 1. Jednostki będące:

1) jednostką średnią będącą emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

2) jednostką małą będącą emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

3) małą i niezłożoną instytucją w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 575/2013”,

4) wewnętrznym zakładem ubezpieczeń w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 53a ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 838, 1565 i 1863),

5) wewnętrznym zakładem reasekuracji w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 53b ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

– mogą sporządzać sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju niezawierającą wszystkich informacji, o których mowa w art. 63r ust. 2, zwaną dalej „uproszczoną sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju”.

2. Uproszczona sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju zawiera:

1) zwięzły opis modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki;

2) opis polityk jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;

eprasa.pl d2a094e46e

3) opis najważniejszych rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków funkcjonowania jednostki dla kwestii zrównoważonego rozwoju oraz wszelkich działań podjętych w celu zidentyfikowania i monitorowania tych skutków, zapobiegania im, łagodzenia ich lub usunięcia ich;

4) opis najważniejszych ryzyk dla jednostki w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz sposobu zarządzania tymi ryzykami przez jednostkę;

5) kluczowe wskaźniki niezbędne dla ujawnienia informacji, o których mowa w pkt 1–4.

3. Uproszczoną sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju sporządza się zgodnie ze standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek.

4. Informacje objęte uproszczoną sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju są przedstawiane w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek.

5. W przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek uproszczona sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju obejmuje:

1) informacje na temat własnych operacji jednostki i jej łańcucha wartości, w tym jej produktów i usług, relacji biznesowych oraz łańcucha dostaw;

2) odniesienia do innych informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych informacji, a także odniesienia do kwot wykazanych w rocznym sprawozdaniu finansowym i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych kwot.

6. Jednostka przedstawia w uproszczonej sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju proces oceny istotności, jaki przeprowadziła w celu zidentyfikowania informacji ujętych w tej sprawozdawczości wymaganych przepisami niniejszego artykułu oraz standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek.

7. W przypadku sporządzania uproszczonej sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przepisy art. 63r ust. 7 i 8 stosuje się.

Art. 63t.[Zwolnienie z obowiązków omówionych w art. 49 ust. 3 i 3a] Jednostka sporządzająca sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jest zwolniona z obowiązków, o których mowa w art. 49 ust. 3 i 3a.

Art. 63u.[Zwolnienie z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przez jednostkę mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego] 1. Jednostka zależna od jednostki dominującej mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w tym jednostka dominująca niższego szczebla, jest zwolniona z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

eprasa.pl d2a094e46e

1) informacje dotyczące tej jednostki zależnej i jej jednostek zależnych zostaną zawarte w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej tej jednostki dominującej, sporządzonym zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

2) ta jednostka zależna ujawnia w swoim sprawozdaniu z działalności:

a) informację, że skorzystała ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju,

b) nazwę i siedzibę jednostki dominującej, która sporządzi sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1,

c) adres strony internetowej, na której zostanie udostępnione w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki zależnej sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej jednostki dominującej wraz ze sprawozdaniem z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, przy czym dokumenty te są udostępniane na stronie internetowej przez okres co najmniej 5 lat.

2. W przypadku gdy jednostka dominująca ma siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska, ujawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, obejmuje również ujawnienie przez jednostkę zależną w jej sprawozdaniu z działalności adresu strony internetowej, na której zostaną udostępnione tłumaczenia dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, na język polski.

Art. 63v.[Zwolnienie z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przez jednostkę mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego] Jednostka zależna od jednostki dominującej mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, w tym jednostka dominująca niższego szczebla, jest zwolniona z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) informacje dotyczące tej jednostki zależnej i jej jednostek zależnych zostaną zawarte w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, tej jednostki dominującej, sporządzonej zgodnie ze standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub standardami uznanymi za równoważne zgodnie z aktem wykonawczym w sprawie równoważności standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju przyjętym zgodnie z art. 23 ust. 4 akapit trzeci dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniającej dyrektywę 2001/34/WE (Dz. Urz. UE L 390 z 31.12.2004, str. 38–57, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 2004/109/WE”;

2) ta jednostka zależna ujawnia w swoim sprawozdaniu z działalności:

a) informację, że skorzystała ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju,

eprasa.pl d2a094e46e

b) nazwę i siedzibę jednostki dominującej, która sporządzi sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1,

c) adres strony internetowej, na której zostanie udostępniona w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki zależnej sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski, przy czym dokumenty te są udostępniane na stronie internetowej przez okres co najmniej 5 lat;

3) kierownik tej jednostki zależnej złoży we właściwym rejestrze sądowym, w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego, sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, jednostki dominującej wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości wydanym przez podmiot upoważniony do wydawania opinii z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju na podstawie prawa krajowego, któremu podlega jednostka dominująca, oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski;

4) informacje określone w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13, z późn. zm.), dotyczące działalności prowadzonej przez korzystającą ze zwolnienia jednostkę zależną i jej jednostki zależne, zostaną zawarte w sprawozdaniu z działalności tej jednostki zależnej lub w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63x ust. 1, sporządzonej przez jednostkę dominującą.

Art. 63w.[Wyłączenie stosowania przepisów art. 63u i art. 63v] 1. Przepisów art. 63u i art. 63v nie stosuje się do jednostki dużej będącej emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

2. W przypadku gdy sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, o którym mowa w art. 63u ust. 1 pkt 1, lub sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, o której mowa w art. 63v pkt 1, zostały sporządzone w innym języku niż język polski, sporządzane jest tłumaczenie tych dokumentów na język polski. Tłumaczenie, które nie zostało wykonane przez tłumacza przysięgłego, zawiera o tym informację.

3. Do celów stosowania przepisów art. 63u i art. 63v, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 10 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucja kredytowa, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, która jest trwale powiązana z organem centralnym sprawującym nad nią nadzór na warunkach określonych w art. 10 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, jest traktowana jako jednostka zależna tego organu centralnego.

4. Do celów stosowania przepisów art. 63u i art. 63v zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji wchodzące w skład grupy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, nieuznane za jednostkę dominującą i podlegające nadzorowi nad grupą zgodnie z art. 374 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, są traktowane jako jednostki zależne jednostki dominującej tej grupy.

Art. 63x.[Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej] 1. Jednostka dominująca dużej grupy jest obowiązana do przedstawienia w wyodrębnionej

eprasa.pl d2a094e46e

części sprawozdania z działalności grupy kapitałowej informacji niezbędnych do zrozumienia wpływu grupy kapitałowej na kwestie zrównoważonego rozwoju oraz do zrozumienia, w jaki sposób kwestie zrównoważonego rozwoju wpływają na rozwój, wyniki i sytuację grupy kapitałowej, zwanych dalej „sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej".

2. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej zawiera:

1) zwięzły opis modelu biznesowego i strategii biznesowej grupy kapitałowej, w tym opis:

a) odporności modelu biznesowego i strategii biznesowej grupy kapitałowej na ryzyka związane z kwestiami zrównoważonego rozwoju,

b) szans dla grupy kapitałowej związanych z kwestiami zrównoważonego rozwoju,

c) planów grupy kapitałowej, w tym działań wdrażających i powiązanych z nimi planów finansowych i inwestycyjnych, służących zapewnieniu, aby model biznesowy i strategia biznesowa grupy kapitałowej uwzględniały:

– przejście na zrównoważoną gospodarkę,

– ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 °C zgodnie z Porozumieniem paryskim do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r., przyjętym w Paryżu dnia 12 grudnia 2015 r.,

– osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie),

– zagrożenia wynikające z działalności grupy kapitałowej związanej z węglem, ropą naftową i gazem,

d) w jaki sposób w modelu biznesowym i strategii biznesowej grupy kapitałowej uwzględniono potrzeby intere-sariuszy grupy kapitałowej oraz wpływ grupy kapitałowej na kwestie zrównoważonego rozwoju,

e) sposobu wdrożenia strategii grupy kapitałowej w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;

2) opis określonych w czasie i ustanowionych przez grupę kapitałową celów dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym bezwzględnych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych co najmniej na rok 2030 i rok 2050, opis postępów poczynionych przez grupę kapitałową na rzecz osiągnięcia tych celów oraz oświadczenie, czy cele grupy kapitałowej związane z czynnikami środowiskowymi opierają się na rozstrzygających dowodach naukowych;

3) opis roli kierownika jednostki dominującej oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę dominującą w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju oraz ich wiedzy eksperckiej i umiejętności związanych z wypełnianiem tej roli lub

eprasa.pl d2a094e46e

dostępu kierownika jednostki dominującej oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę dominującą do takiej wiedzy eksperckiej i umiejętności;

4) opis polityk grupy kapitałowej w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju;

5) informacje o istnieniu systemów zachęt dotyczących kwestii zrównoważonego rozwoju oferowanych kierownikowi jednostki dominującej oraz członkom rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę dominującą;

6) opis:

a) procesu należytej staranności wdrożonego przez grupę kapitałową w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym procesu należytej staranności wdrożonego zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi prowadzenia przez jednostki procesu należytej staranności,

b) najważniejszych rzeczywistych lub potencjalnych niekorzystnych skutków związanych z własnymi działaniami grupy kapitałowej i jej łańcuchem wartości, w tym z jej produktami i usługami, relacjami biznesowymi i łańcuchem dostaw, działań podjętych w celu zidentyfikowania i monitorowania tych skutków, a także innych niekorzystnych skutków, które jednostka dominująca jest obowiązana zidentyfikować zgodnie z innymi przepisami prawa Unii Europejskiej dotyczącymi prowadzenia przez jednostki procesu należytej staranności,

c) wszelkich działań podjętych przez grupę kapitałową w ramach procesu należytej staranności w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym niekorzystnym skutkom, łagodzenia ich, zaradzania im lub usunięcia ich oraz wyniku tych działań;

7) opis najważniejszych ryzyk dla grupy kapitałowej w odniesieniu do kwestii zrównoważonego rozwoju, w tym opis głównych rodzajów zależności grupy kapitałowej od tych kwestii, oraz sposobu zarządzania tymi ryzykami przez grupę kapitałową;

8) wskaźniki odnoszące się do informacji, o których mowa w pkt 1–7.

3. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej sporządza się zgodnie ze standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

4. Informacje objęte sprawozdawczością zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej są przedstawiane w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

5. W przypadkach określonych w standardach sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej obejmuje:

1) informacje na temat własnych operacji grupy kapitałowej i jej łańcucha wartości, w tym jej produktów i usług, relacji biznesowych i łańcucha dostaw;

2) odniesienia do innych informacji zawartych w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych informacji, a także odniesienia do kwot

eprasa.pl d2a094e46e

wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i dodatkowe objaśnienia dotyczące tych kwot.

6. Jednostka dominująca przedstawia w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej proces oceny istotności, jaki przeprowadziła w celu zidentyfikowania informacji ujętych w tej sprawozdawczości wymaganych przepisami niniejszego artykułu oraz standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

7. Jednostka dominująca może, w wyjątkowych przypadkach, pominąć informacje dotyczące oczekiwanych zdarzeń lub spraw będących przedmiotem toczących się negocjacji, jeżeli – zgodnie z uzasadnioną opinią kierownika jednostki dominującej oraz członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego tej jednostki – ujawnienie takich informacji miałoby istotnie szkodliwy wpływ na sytuację rynkową grupy kapitałowej, przy czym jednostka dominująca nie może pominąć tych informacji, jeżeli uniemożliwi to prawidłową i obiektywną ocenę rozwoju, wyników i sytuacji grupy kapitałowej oraz wpływu jej działalności na kwestie zrównoważonego rozwoju.

8. Jeżeli jednostka dominująca identyfikuje istotne różnice między ryzykami dla grupy kapitałowej a ryzykami dla co najmniej jednej jednostki zależnej, związanymi z kwestiami zrównoważonego rozwoju, lub między wpływem grupy kapitałowej a wpływem co najmniej jednej jednostki zależnej na kwestie zrównoważonego rozwoju, jednostka dominująca przedstawia w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej odpowiednie wyjaśnienie dotyczące odpowiednio ryzyka dla danej jednostki zależnej lub jednostek zależnych lub wpływu danej jednostki zależnej lub jednostek zależnych na kwestie zrównoważonego rozwoju.

9. Jednostka dominująca wskazuje w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, które jej jednostki zależne objęte tą sprawozdawczością skorzystały ze zwolnienia z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej.

10. Jednostka dominująca dużej grupy, która w związku z art. 58 ust. 1 nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie art. 56 ust. 3, przedstawia sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej w sprawozdaniu z działalności tej jednostki.

11. Kierownik jednostki dominującej konsultuje z przedstawicielami pracowników istotne dla pracowników informacje na temat zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej oraz sposoby ich uzyskiwania i weryfikacji. Kierownik jednostki dominującej przekazuje opinię przedstawicieli pracowników członkom rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostkę dominującą, o ile jednostka dominująca taki organ posiada.

Art. 63y.[Zwolnienie z obowiązków omówionych w art. 49 ust. 3 i 3a na poziomie grupy kapitałowej oraz zwolnienie ze sporządzania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.] Jednostka dominująca sporządzająca sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jest zwolniona z obowiązków, o których mowa w art. 49 ust. 3 i 3a, na poziomie grupy kapitałowej oraz ze sporządzania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 63z.[Warunki zwolnienia jednostki mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej] 1. Jednostka dominująca będąca jednostką zależną od jednostki dominującej wyższego szczebla mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest zwolniona z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) informacje dotyczące tej jednostki dominującej i jej jednostek zależnych zostaną zawarte w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej w sprawozdaniu z działalności grupy kapitałowej tej jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzonym zgodnie z przepisami prawa państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

2) ta jednostka dominująca ujawnia w swoim sprawozdaniu z działalności:

a) informację, że skorzystała ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej,

b) nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, która sporządzi sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej,

c) adres strony internetowej, na której zostanie udostępnione w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki dominującej sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla, przy czym dokumenty te są udostępniane na stronie internetowej przez okres co najmniej 5 lat.

2. W przypadku gdy jednostka dominująca wyższego szczebla ma siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu w państwie innym niż Rzeczpospolita Polska, ujawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, obejmuje również ujawnienie przez jednostkę dominującą w jej sprawozdaniu z działalności adresu strony internetowej, na której zostaną udostępnione tłumaczenia dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, na język polski.

Art. 63za.[Warunki zwolnienia jednostki mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej] Jednostka dominująca będąca jednostką zależną od jednostki dominującej wyższego szczebla mającej siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest zwolniona z obowiązku sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) informacje dotyczące tej jednostki dominującej i jej jednostek zależnych zostaną zawarte w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej tej jednostki dominującej wyższego szczebla, sporządzonej zgodnie ze standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub standardami uznanymi za równoważne zgodnie z aktem wykonawczym w sprawie równoważności standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju przyjętym zgodnie z art. 23 ust. 4 akapit trzeci dyrektywy 2004/109/WE;

eprasa.pl d2a094e46e

2) ta jednostka dominująca ujawnia w swoim sprawozdaniu z działalności:

a) informację, że skorzystała ze zwolnienia ze sporządzenia sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej,

b) nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla, która sporządzi sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej,

c) adres strony internetowej, na której zostanie udostępniona w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki dominującej sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski, przy czym dokumenty te są udostępniane na stronie internetowej przez okres co najmniej 5 lat;

3) kierownik tej jednostki dominującej złoży we właściwym rejestrze sądowym, w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego, sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości wydanym przez podmiot upoważniony do wydawania opinii z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju na podstawie prawa krajowego, któremu podlega jednostka dominująca wyższego szczebla, oraz tłumaczenia tych dokumentów na język polski;

4) informacje określone w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088, dotyczące działalności prowadzonej przez jednostki zależne mające siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego i korzystające ze zwolnienia na podstawie art. 63u, art. 63v lub odpowiadających im przepisów prawa innego państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zostaną zawarte w sprawozdaniu z działalności jednostki dominującej korzystającej ze zwolnienia lub w sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej sporządzonej przez jednostkę dominującą wyższego szczebla.

Art. 63zb.[Wyłączenie stosowania przepisów art. 63z i art. 63za] 1. Przepisów art. 63z i art. 63za nie stosuje się do jednostki dużej będącej emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

2. W przypadku gdy sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, o którym mowa w art. 63z ust. 1 pkt 1, lub sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla, o której mowa w art. 63za pkt 1, zostały sporządzone w innym języku niż język polski, sporządzane jest tłumaczenie tych dokumentów na język polski. Tłumaczenie, które nie zostało wykonane przez tłumacza przysięgłego, zawiera o tym informację.

3. Do celów stosowania przepisów art. 63z i art. 63za, w przypadku gdy zastosowanie ma art. 10 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucja kredytowa, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, która jest trwale powiązana z organem centralnym sprawującym nad nią nadzór na warunkach określonych w art. 10 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, jest traktowana jako jednostka zależna tego organu centralnego.

eprasa.pl d2a094e46e

4. Do celów stosowania przepisów art. 63z i art. 63za zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji wchodzące w skład grupy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, nieuznane za jednostkę dominującą i podlegające nadzorowi nad grupą zgodnie z art. 374 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, są traktowane jako jednostki zależne jednostki dominującej tej grupy.

Art. 63zc.[Format sporządzania sprawozdania z działalności albo sprawozdania z działalności grupy kapitałowej] Jednostka, o której mowa w art. 63r ust. 1, oraz jednostka dominująca, o której mowa w art. 63x ust. 1, sporządzają odpowiednio sprawozdanie z działalności albo sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej w formacie, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) 2019/815, oraz znakują sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju, w tym informacje podlegające ujawnieniu, o których mowa w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088, zgodnie z tym formatem.

Art. 63zd.[Publikacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju] 1. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, dotyczącą odpowiednio grupy kapitałowej jednostki dominującej najwyższego szczebla w rozumieniu art. 63l ust. 1 pkt 1 albo jednostki samodzielnej w rozumieniu art. 63l ust. 1 pkt 2, publikuje:

1) jednostka zależna, której jednostka dominująca najwyższego szczebla ma siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, pod warunkiem że:

a) jednostka zależna jest jednostką małą albo jednostką średnią będącą emitentem papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, albo jednostką dużą,

b) jednostka dominująca najwyższego szczebla uzyskała na poziomie grupy na terytorium Unii Europejskiej przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów przekraczające 150 000 000 euro dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych;

2) oddział w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów w poprzedzającym roku obrotowym przekroczyły kwotę 40 000 000 euro, pod warunkiem że oddział ten został utworzony przez spółkę o formie prawnej podobnej do spółki kapitałowej albo spółki komandytowo-akcyjnej będącą:

a) jednostką samodzielną mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, która uzyskała na terytorium Unii Europejskiej przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów przekraczające 150 000 000 euro dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych, albo

b) jednostką powiązaną grupy kapitałowej mającą siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli jednostka dominująca najwyższego szczebla tej grupy kapitałowej:

eprasa.pl d2a094e46e

– ma siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu poza terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego i nie posiada ona na terytorium Unii Europejskiej jednostki zależnej, o której mowa w pkt 1 lit. a, oraz

– uzyskała na poziomie grupy na terytorium Unii Europejskiej przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów przekraczające 150 000 000 euro dla każdego z 2 ostatnich lat obrotowych.

2. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego zawiera informacje – odpowiednio na poziomie grupy kapitałowej jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego – określone w:

1) art. 63r ust. 2 pkt 1 lit. c–e, pkt 2–6 oraz

2) art. 63r ust. 2 pkt 8 – w przypadkach określonych w standardach, o których mowa w ust. 3.

3. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest sporządzana zgodnie ze:

1) standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla jednostek z państw trzecich określonymi przez Komisję Europejską w drodze aktów delegowanych wydanych na podstawie art. 40b dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG albo

2) standardami sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub ze standardami uznanymi za równoważne zgodnie z aktem wykonawczym w sprawie równoważności standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju przyjętym zgodnie z art. 23 ust. 4 akapit trzeci dyrektywy 2004/109/WE.

4. W przypadku gdy sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego nie jest dostępna, jednostka zależna albo oddział zwraca się odpowiednio do jednostki dominującej najwyższego szczebla albo jednostki samodzielnej o przekazanie:

1) tej sprawozdawczości w celu jej opublikowania przez jednostkę zależną albo oddział albo

2) informacji niezbędnych do sporządzenia tej sprawozdawczości przez jednostkę zależną albo oddział.

5. W przypadku gdy jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie przekaże sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jednostka zależna albo oddział sporządzają i publikują:

1) sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju zawierającą informacje, które posiadają, uzyskały lub nabyły, oraz

eprasa.pl d2a094e46e

2) oświadczenie stwierdzające, że odpowiednio jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie udostępniła sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo informacji niezbędnych do jej sporządzenia.

6. Wraz z publikacją sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego jednostka zależna albo oddział publikuje sprawozdanie z atestacji tej sprawozdawczości wydane przez podmiot upoważniony do wydawania opinii z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju na podstawie przepisów prawa krajowego państwa, któremu podlega jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, albo na podstawie przepisów prawa państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

7. W przypadku gdy jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie przekaże sprawozdania z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jednostka zależna albo oddział sporządzają i publikują oświadczenie stwierdzające, że odpowiednio jednostka dominująca najwyższego szczebla albo jednostka samodzielna nie udostępniła wymaganego sprawozdania z atestacji tej sprawozdawczości.

8. W celu publikacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego kierownik jednostki zależnej albo oddziału, w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego, składa we właściwym rejestrze sądowym:

1) sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju jednostek z państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego sporządzoną odpowiednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla albo jednostkę samodzielną wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości, o którym mowa w ust. 6, albo z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 7, albo

2) sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju, o której mowa w ust. 5 pkt 1, wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 5 pkt 2.

9. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju, o której mowa w ust. 5 pkt 1, oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, oraz oświadczenie, o którym mowa w ust. 7, sporządza się w postaci elektronicznej i opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Rozdział 7

Badanie sprawozdań finansowych, atestacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań

Art. 64. [Sprawozdania podlegające badaniu i ogłaszaniu] 1. Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe – kontynuujących działalność:

1) banków krajowych, oddziałów instytucji kredytowych, oddziałów banków zagranicznych, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, głównych oddziałów i oddziałów zakładów

eprasa.pl d2a094e46e

ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów zakładów reasekuracji oraz oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych;

1a) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;

2) jednostek działających na podstawie przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o świadczeniu usług finansowania społecznościowego dla przedsięwzięć gospodarczych oraz przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 2b;

2a) jednostek działających na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;

2b) krajowych instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego;

3) spółek akcyjnych, z wyjątkiem spółek będących na dzień bilansowy w organizacji;

4) pozostałych jednostek, które w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe, spełniły co najmniej dwa z następujących warunków:

a) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób,

b) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro,

c) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro.

2. W jednostkach sporządzających łączne sprawozdania finansowe, o których mowa w art. 51 ust. 1, warunki określone w ust. 1 stosuje się do łącznego rocznego sprawozdania finansowego.

3. Badaniu podlegają sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR.

4. Badaniu podlegają również roczne połączone sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych z wydzielonymi subfunduszami oraz roczne sprawozdania jednostkowe subfunduszy.

5. (uchylony)

6. (uchylony)

7. Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju oraz sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej podlegają atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przez biegłego rewidenta uprawnionego do atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

Art. 64a. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 64b. (uchylony)

Art. 65. (uchylony)

Art. 66. [Umowa o badanie sprawozdania finansowego] 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego oraz wyboru firmy audytorskiej do atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać takiego wyboru.

5. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o badanie sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym firmie audytorskiej udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. W przypadku badania ustawowego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, pierwsza umowa o badanie sprawozdania finansowego jest zawierana z firmą audytorską na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Koszty przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego ponosi badana jednostka.

5a. Za nieważne z mocy prawa uznaje się wszelkie klauzule umowne, które ograniczałyby możliwość wyboru firmy audytorskiej przez organ dokonujący wyboru firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach tej jednostki, do określonych kategorii lub wykazów firm audytorskich.

5b. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, przy czym koszty przeprowadzenia tej atestacji ponosi jednostka, której sprawozdawczość podlega atestacji.

5c. Za nieważne z mocy prawa uznaje się wszelkie klauzule umowne, które ograniczałyby możliwość wyboru firmy audytorskiej przez organ dokonujący wyboru firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju tej jednostki, do określonych kategorii lub wykazów firm audytorskich.

6. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów:

1) art. 69 ust. 6, 7 i 9, art. 70, art. 72 ust. 2, art. 135 ust. 2 i art. 136 ustawy o biegłych rewidentach,

2) art. 5 oraz art. 17 ust. 1 akapit drugi i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE, w przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach

– jest nieważne z mocy prawa.

eprasa.pl d2a094e46e

7. Rozwiązanie umowy o badanie sprawozdania finansowego, umowy o badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i umowy o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy, przy czym za uzasadnioną podstawę uznaje się w szczególności:

1) wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych w:

a) przepisach prawa dotyczących przeprowadzenia odpowiednio badania lub atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju,

b) zasadach etyki zawodowej,

c) przepisach dotyczących niezależności,

d) krajowych standardach wykonywania zawodu;

2) niedotrzymanie warunków umowy innych niż skutkujące możliwością wyrażenia opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii;

3) przekształcenia, zmiany właścicielskie, zmiany organizacyjne uzasadniające zmianę firmy audytorskiej lub nieprzeprowadzenie odpowiednio badania lub atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

8. Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości, standardów badania, standardów sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, standardów sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dla małych i średnich jednostek lub standardów atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania odpowiednio umowy o badanie lub umowy o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

9. O rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego lub umowy o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie, wraz z podaniem stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy, Polską Agencję Nadzoru Audytowego, a w przypadku jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach – także Komisję Nadzoru Finansowego.

10. W przypadku badania ustawowego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach lub atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach, jeżeli zaistnieją ku temu uzasadnione podstawy, prawo wniesienia do sądu powództwa o rozwiązanie umowy o badanie sprawozdania finansowego lub umowy o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przysługuje:

1) akcjonariuszom, którzy posiadają co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału zakładowego w badanej jednostce, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału akcyjnego;

2) organom badanej jednostki, które nie dokonywały wyboru firmy audytorskiej;

eprasa.pl d2a094e46e

3) Komisji Nadzoru Finansowego.

11. Wspólnicy lub udziałowcy jednostek dużych podlegających obowiązkowi sporządzania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej, z wyjątkiem jednostek będących emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych Europejskiego Obszaru Gospodarczego, którzy posiadają co najmniej 5 % praw głosów lub co najmniej 5 % kapitału zakładowego lub co najmniej 5 % kapitału akcyjnego w jednostce, mogą – działając pojedynczo albo grupowo – złożyć projekt uchwały albo postanowienia organu zatwierdzającego o sporządzeniu sprawozdania dotyczącego określonych elementów sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej przez podmiot akredytowany inny niż firma audytorska przeprowadzająca badanie ustawowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach lub podmiot należący do jej sieci oraz o udostępnieniu takiego sprawozdania organowi zatwierdzającemu.

Art. 67. [Uprawnienia biegłego rewidenta] 1. Kierownik badanej jednostki zapewnia biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, dostęp do ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń – niezbędnych do sporządzenia sprawozdania z badania.

2. Biegły rewident jest uprawniony do uzyskania informacji związanych z przebiegiem badania od kontrahentów badanej jednostki, w tym także od banków i jej doradców prawnych – z upoważnienia kierownika badanej jednostki.

3. Jeżeli przedmiotem badania jest sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, to uprawnienia biegłego rewidenta, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują także wobec jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

3a. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

4. (uchylony)

5. Kierownik jednostki zapewnia biegłemu rewidentowi przeprowadzającemu atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dostęp do dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji i wyjaśnień oraz składa oświadczenia w zakresie, w jakim te dokumenty, informacje, wyjaśnienia i oświadczenia są niezbędne do sporządzenia sprawozdania z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.

6. Biegły rewident przeprowadzający atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju danej jednostki jest uprawniony do uzyskania, na podstawie upoważnienia udzielonego przez kierownika tej jednostki, informacji związanych z przebiegiem atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju od jej kontrahentów, w tym także od banków i jej doradców prawnych.

7. W przypadku atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju sporządzonej przez jednostkę dominującą, uprawnienia biegłego rewidenta, o których mowa w ust. 5 i 6, przysługują także wobec jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

eprasa.pl d2a094e46e

8. W przypadku atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju sporządzonej przez jednostkę niebędącą jednostką dominującą, która posiada udziały w jednostkach stowarzyszonych, uprawnienia biegłego rewidenta, o których mowa w ust. 5 i 6, przysługują także wobec tych jednostek.

Art. 67a. (uchylony)

Art. 68. [Udostępnianie sprawozdań] 1. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej, spółki akcyjne, proste spółki akcyjne oraz spółdzielnie są obowiązane do udostępnienia udziałowcom lub członkom:

1) rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności jednostki,

2) sprawozdania z badania – w przypadku gdy sprawozdanie finansowe podlega obowiązkowi badania,

3) sprawozdania z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – w przypadku gdy jednostka jest zobowiązana do sporządzania sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju

– najpóźniej na 15 dni przed zgromadzeniem wspólników, walnym zgromadzeniem akcjonariuszy lub walnym zgromadzeniem członków albo przedstawicieli członków spółdzielni.

2. Spółka akcyjna oraz prosta spółka akcyjna udostępnia ponadto akcjonariuszom sprawozdanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej albo organu administrującego.

Art. 69. [Dane przekazywane organom rejestrowym] 1. Kierownik jednostki składa we właściwym rejestrze sądowym:

1) roczne sprawozdanie finansowe,

2) sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego, jeżeli podlegało ono badaniu,

3) odpis uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty,

4) sprawozdanie z działalności – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 49 ust. 1,

5) sprawozdanie z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 63r ust. 1

– w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego.

1a. (uchylony)

1b. Kierownik oddziału przedsiębiorcy zagranicznego składa we właściwym rejestrze sądowym roczne sprawozdanie finansowe oddziału.

eprasa.pl d2a094e46e

1c. Kierownik oddziału, mających siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji, banku zagranicznego, instytucji kredytowej lub instytucji finansowej – w rozumieniu przepisów Prawa bankowego, zwanych dalej „instytucją kredytową lub finansową", składa we właściwym rejestrze sądowym, sporządzone i zbadane zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w państwie siedziby instytucji kredytowej lub finansowej oraz przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego, roczne sprawozdanie finansowe tej instytucji wraz ze sprawozdaniem z działalności oraz sprawozdaniem z badania.

1d. Przepis ust. 1c stosuje się odpowiednio do skonsolidowanego sprawozdania finansowego wraz ze skonsolidowanym sprawozdaniem z działalności oraz sprawozdaniem z badania.

1e. Złożeniu we właściwym rejestrze sądowym nie podlega, z zastrzeżeniem ust. 1f, roczne sprawozdanie finansowe oddziału instytucji kredytowej lub finansowej.

1f. Kierownik oddziału instytucji kredytowej lub finansowej mającej siedzibę w państwie spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, oprócz dokumentów wymienionych w ust. 1c, składa również we właściwym rejestrze sądowym podlegające obowiązkowi badania roczne sprawozdanie finansowe oddziału wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli:

1) roczne sprawozdanie finansowe tej instytucji kredytowej lub finansowej nie jest sporządzone według zasad przyjętych bądź równoważnych z przyjętymi w Europejskim Obszarze Gospodarczym lub

2) w państwie siedziby tej instytucji kredytowej lub finansowej nie jest spełniony warunek wzajemności w odniesieniu do instytucji kredytowych lub finansowych mających siedzibę w państwie z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

1g. Kierownik jednostki, o której mowa odpowiednio w art. 63f ust. 1 lub art. 63g ust. 1, składa we właściwym rejestrze sądowym odpowiednio sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowane sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej, wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, w terminie określonym w ust. 1.

2. Jeżeli sprawozdanie finansowe nie zostało zatwierdzone w terminie określonym w art. 53 ust. 1, to należy je złożyć w rejestrze sądowym w ciągu 15 dni po tym terminie, a także 15 dni po jego zatwierdzeniu wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do jednostki dominującej sporządzającej roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej oraz jednostki dominującej sporządzającej sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej.

3a. Kierownik jednostki wraz ze sprawozdaniem finansowym, sprawozdaniem z działalności, skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sprawozdaniem z działalności grupy kapitałowej, sprawozdaniem z płatności na rzecz administracji publicznej oraz skonsolidowanym sprawozdaniem z płatności na rzecz administracji publicznej składa we właściwym rejestrze sądowym również odmowę podpisu, do której ma zastosowanie art. 52 ust. 2, oraz oświadczenie lub odmowę złożenia oświadczenia, do których ma zastosowanie art. 52 ust. 2b, jeżeli zostały sporządzone.

eprasa.pl d2a094e46e

4. Kierownik jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z art. 56 ust. 2, składa we właściwym rejestrze sądowym przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego:

1) skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z badania,

2) skonsolidowane sprawozdanie z działalności jednostki dominującej wyższego szczebla

– w ciągu 30 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania, o którym mowa w pkt 1, nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego jednostki dominującej niesporządzającej skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5. Kierownik jednostki, o której mowa w art. 63r ust. 1, zamieszcza na stronie internetowej tej jednostki sprawozdanie z działalności w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego.

6. Jeżeli sprawozdanie finansowe nie zostało zatwierdzone w terminie określonym w art. 53 ust. 1, sprawozdanie z działalności jest zamieszczane na stronie internetowej jednostki w terminie 15 dni po tym terminie, a także 15 dni po jego zatwierdzeniu.

7. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio do jednostki dominującej, o której mowa w art. 63x ust. 1.

8. W przypadku gdy przepisy prawa Unii Europejskiej wymagają od jednostki poddania elementów jej sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju weryfikacji przez akredytowaną niezależną stronę trzecią, sprawozdanie z tej weryfikacji stanowi załącznik do sprawozdania z działalności składanego do właściwego rejestru sądowego i umieszczanego na stronie internetowej jednostki.

Art. 70. [Obowiązki kierownika jednostki] 1. Kierownik jednostki, o której mowa w art. 64, do której nie ma zastosowania art. 69, jest obowiązany złożyć wprowadzenie do sprawozdania finansowego stanowiące część informacji dodatkowej, bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy, do ogłoszenia w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia, wraz ze sprawozdaniem z badania oraz odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty.

1a. (uchylony)

1b. (uchylony)

1c. (uchylony)

1d. (uchylony)

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, następuje w „Monitorze Sądowym i Gospodarczym”.

3. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 70a. [Oświadczenie o braku obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego] Kierownik jednostki będącej spółką jawną osób fizycznych albo spółką partnerską, której przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za poprzedni rok obrotowy wyniosły mniej niż równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro i która nie stosuje zasad rachunkowości określonych ustawą na podstawie art. 2 ust. 2, składa we właściwym rejestrze sądowym, w terminie 6 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy, oświadczenie o braku obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego.

Rozdział 8

Ochrona danych

Art. 71. [Obowiązek przechowywania zbiorów] 1. Dokumentację, o której mowa w art. 10 ust. 1, księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne i sprawozdania finansowe, zwane dalej także „zbiorami", należy przechowywać w należyty sposób i chronić przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

2. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera ochrona danych powinna polegać na stosowaniu odpornych na zagrożenia nośników danych, na doborze stosownych środków ochrony zewnętrznej, na systematycznym tworzeniu rezerwowych kopii zbiorów danych zapisanych na informatycznych nośnikach danych, pod warunkiem zapewnienia trwałości zapisu informacji systemu rachunkowości, przez czas nie krótszy od wymaganego do przechowywania ksiąg rachunkowych, oraz na zapewnieniu ochrony programów komputerowych i danych systemu informatycznego rachunkowości, poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań programowych i organizacyjnych, chroniących przed nieupoważnionym dostępem lub zniszczeniem.

Art. 72. [Księgi rachunkowe utrwalone na nośnikach komputerowych] 1. Księgi rachunkowe mogą mieć formę, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 2 i 3, zbiorów utrwalonych na informatycznych nośnikach danych, pod warunkiem stosowania rozwiązań wymienionych w art. 71 ust. 2.

2. Jeżeli system ochrony zbiorów danych rachunkowości, utrwalonych na informatycznych nośnikach danych, nie spełnia wymagań określonych w art. 71 ust. 2, zapisy te powinny być wydrukowane w terminach przewidzianych w art. 13 ust. 6.

3. Przechowywanie ksiąg rachunkowych na innym nośniku niż wymieniony w ust. 2 jest dopuszczalne pod warunkiem zapewnienia odtworzenia ksiąg w formie wydruków.

Art. 73. [Przechowywanie dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych] 1. Dowody księgowe i dokumenty inwentaryzacyjne przechowuje się w jednostce, z zastrzeżeniem ust. 4, w oryginalnej postaci, w ustalonym porządku dostosowanym do sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w podziale na okresy sprawozdawcze, w sposób pozwalający na ich łatwe odszukanie. Roczne zbiory dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych oznacza się określeniem nazwy ich rodzaju oraz symbolem końcowych lat i końcowych numerów w zbiorze.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Z wyłączeniem dokumentów dotyczących przeniesienia praw majątkowych do nieruchomości, powierzenia odpowiedzialności za składniki aktywów, znaczących umów i innych ważnych dokumentów określonych przez kierownika jednostki, treść dowodów księgowych może być przeniesiona na informatyczne nośniki danych pozwalające zachować w trwałej i niezmienionej postaci zawartość dowodów. Warunkiem stosowania tej metody przechowywania danych jest posiadanie urządzeń pozwalających na odtworzenie dowodów w postaci wydruku, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej. Wydruk jest dowodem równoważnym z dowodem księgowym, z którego treść została przeniesiona na informatyczny nośnik danych.

3. Po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, dokumentację przyjętych zasad rachunkowości, księgi rachunkowe oraz sprawozdania finansowe, w tym również sprawozdanie z działalności jednostki, przechowuje się odpowiednio w sposób określony w ust. 1.

4. Zbiory, o których mowa w art. 71 ust. 1, mogą być przechowywane, w sposób określony w ust. 1–3, poza jednostką, w przypadku gdy zostaną przekazane do przechowania innej jednostce, świadczącej usługi w zakresie przechowywania dokumentów. Przepis art. 11a stosuje się odpowiednio.

Art. 73a.[Przechowywanie dowodów księgowych w Krajowym Systemie e-Faktur][3]
1. Przepisów art. 71 ust. 1 oraz art. 73 ust. 1, 2 i 4 nie stosuje się do dowodów księgowych przechowywanych w Krajowym Systemie e-Faktur, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 1570).

2. Jeżeli okres przechowywania dowodów księgowych w Krajowym Systemie e-Faktur, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, upłynie przed upływem terminów określonych w art. 74 ust. 2 pkt 3, 4, 6 lub 8, dowody księgowe są przechowywane w jednostce do czasu upływu tych terminów. Przepisy art. 71 ust. 1 oraz art. 73 ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 74. [Okresy przechowywania rocznego sprawozdania finansowego] 1. Zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe, odmowa podpisu, o której mowa w art. 52 ust. 2, oraz oświadczenie lub odmowa złożenia oświadczenia, o których mowa w art. 52 ust. 2b, jeżeli zostały sporządzone, podlegają przechowywaniu przez okres co najmniej 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym zatwierdzono sprawozdanie finansowe.

2. Pozostałe zbiory przechowuje się co najmniej przez okres:

1) księgi rachunkowe – 5 lat;

2) karty wynagrodzeń pracowników bądź ich odpowiedniki – przez okres wymaganego dostępu do tych informacji, wynikający z przepisów emerytalnych, rentowych oraz podatkowych, nie krócej jednak niż 5 lat;

[3] Art. 73a dodany przez art. 2 ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1598; ost. zm.: Dz.U. z 2024 r. poz. 852). Zmiana weszła w życie 1 lutego 2026 r

eprasa.pl d2a094e46e

3) dowody księgowe dotyczące wpływów ze sprzedaży detalicznej – do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, nie krócej jednak niż do dnia rozliczenia osób, którym powierzono składniki aktywów objęte sprzedażą detaliczną;

4) dowody księgowe dotyczące środków trwałych w budowie, pożyczek, kredytów oraz umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym lub objętych postępowaniem karnym albo podatkowym – przez 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione;

5) dokumentację przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości – przez okres nie krótszy od 5 lat od upływu jej ważności;

6) dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji – 1 rok po terminie upływu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji;

7) dokumenty inwentaryzacyjne – 5 lat;

8) pozostałe dowody księgowe i sprawozdania, których obowiązek sporządzenia wynika z ustawy – 5 lat.

3. Okresy przechowywania ustalone w ust. 2 oblicza się od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dane zbiory dotyczą.

4. W przypadku jednostek podlegających opodatkowaniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych okresy przechowywania, o których mowa w ust. 1 i 2, wynoszą co najmniej 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku określony w przepisach tej ustawy.

Art. 75. [Zasady udostępniania zbiorów osobom trzecim] Udostępnienie osobie trzeciej zbiorów lub ich części:

1) do wglądu na terenie jednostki – wymaga zgody kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnionej,

2) poza siedzibą zarządu (oddziału) jednostki – wymaga pisemnej zgody kierownika jednostki oraz pozostawienia w jednostce potwierdzonego spisu przejętych dokumentów,

chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

Art. 76. [Przechowywanie zbiorów jednostek przekształconych lub zlikwidowanych] 1. Zbiory jednostek, które:

1) zakończyły swoją działalność w wyniku połączenia z inną jednostką lub przekształcenia formy prawnej – przechowuje jednostka kontynuująca działalność;

2) zostały zlikwidowane – przechowuje wyznaczona osoba lub jednostka; o miejscu przechowywania kierownik, likwidator jednostki lub syndyk masy upadłościowej informuje

eprasa.pl d2a094e46e

właściwy sąd lub inny organ prowadzący rejestr lub ewidencję działalności gospodarczej oraz urząd skarbowy.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 72–74 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8a

Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych

Art. 76a. [Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych] 1. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570), polegającą na świadczeniu usług w zakresie czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2–6.

2. (uchylony)

3. Działalność, o której mowa w ust. 1, mogą wykonywać przedsiębiorcy, pod warunkiem, że czynności z tego zakresu będą wykonywane przez osoby, które:

1) mają pełną zdolność do czynności prawnych;

2) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo skarbowe oraz za przestępstwa określone w rozdziale 9.

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. (uchylony)

Art. 76b. (uchylony)

Art. 76c. (uchylony)

Art. 76d. (uchylony)

Art. 76e. (uchylony)

Art. 76f. (uchylony)

Art. 76g. (uchylony)

Art. 76h. [Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej] 1. Przedsiębiorcy, o których mowa w art. 76a ust. 3, są obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, o której mowa w art. 76a ust. 1.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanych czynności oraz zakres realizowanych zadań.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do, będących przedsiębiorcami, biegłych rewidentów oraz doradców podatkowych, jeżeli ubezpieczyli się od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu tych zawodów w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 76i. (uchylony)

Rozdział 9

Odpowiedzialność karna

Art. 77. [Naruszenie przepisów ustawy] Kto wbrew przepisom ustawy dopuszcza do:

1) nieprowadzenia ksiąg rachunkowych, prowadzenia ich wbrew przepisom ustawy lub podawania w tych księgach nierzetelnych danych,

2) niesporządzenia sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, sprawozdania o podatku dochodowym, sporządzenia ich niezgodnie z przepisami ustawy lub zawarcia w tych sprawozdaniach nierzetelnych danych

– podlega grzywnie albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

Art. 78. [Odpowiedzialność karna biegłego rewidenta] 1. Biegły rewident, który sporządza niezgodną ze stanem faktycznym opinię o:

1) sprawozdaniu finansowym i stanowiących podstawę jego sporządzenia księgach rachunkowych jednostki lub sytuacji finansowo-majątkowej tej jednostki,

2) skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub sytuacji finansowo-majątkowej grupy kapitałowej,

3) sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju,

4) sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej

– podlega grzywnie albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 79. [Odpowiedzialność karna] Kto wbrew przepisom ustawy:

eprasa.pl d2a094e46e

1) nie poddaje sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta,

1a) nie poddaje sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju lub sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej atestacji przez biegłego rewidenta uprawnionego do atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju,

2) nie udziela lub udziela niezgodnych ze stanem faktycznym informacji, wyjaśnień, oświadczeń biegłemu rewidentowi albo nie dopuszcza go do pełnienia obowiązków,

3) nie składa sprawozdania finansowego do ogłoszenia,

4) nie składa we właściwym rejestrze sądowym:

a) sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego,

b) sprawozdania z działalności lub sprawozdania z działalności grupy kapitałowej,

c) sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej,

d) sprawozdania o podatku dochodowym,

e) sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości zgodnie z art. 63v pkt 3 lub sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju grupy kapitałowej jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z atestacji tej sprawozdawczości zgodnie z art. 63za pkt 3,

f) sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju dotyczącej grupy kapitałowej jednostki dominującej najwyższego szczebla z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub dotyczącej jednostki samodzielnej z państwa spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, o których mowa w art. 63zd, oświadczenia, o którym mowa w art. 63zd ust. 5 pkt 2, sprawozdania z atestacji, o którym mowa w art. 63zd ust. 6, lub oświadczenia, o którym mowa w art. 63zd ust. 7,

g) sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, jeżeli podlegało ono badaniu, lub sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego,

h) sprawozdania z atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – w przypadku jednostki, o której mowa w art. 63r ust. 1, i jednostki, o której mowa w art. 63x ust. 1,

4a) nie zamieszcza na stronie internetowej jednostki:

a) sprawozdania o podatku dochodowym lub oświadczenia, o którym mowa w art. 63n ust. 4 pkt 2,

b) sprawozdania z działalności lub sprawozdania z działalności grupy kapitałowej – w przypadku jednostki, o której mowa w art. 63r ust. 1, i jednostki, o której mowa w art. 63x ust. 1,

eprasa.pl d2a094e46e

5) nie udostępnia sprawozdania finansowego i innych dokumentów, o których mowa w art. 68,

6) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych bez spełnienia warunków, o których mowa w art. 76a ust. 3,

7) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych bez spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 76h ust. 1,

8) rozwiązuje umowę o badanie sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego, bez uzasadnionej podstawy, lub nie informuje Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego lub Komisji Nadzoru Finansowego o rozwiązaniu tej umowy,

8a) rozwiązuje umowę o atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, bez uzasadnionej podstawy, lub nie informuje Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego lub Komisji Nadzoru Finansowego o rozwiązaniu tej umowy,

9) zawiera z firmą audytorską umowę o badanie ustawowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, na okres krótszy niż dwa lata,

10) stosuje klauzule umowne, o których mowa w art. 66 ust. 5a lub 5c

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Rozdział 10

Przepisy szczególne i przejściowe

Art. 80. [Delegacja] 1. Do jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, nie stosuje się przepisów rozdziałów 5, 6 i 7 ustawy.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek badania sprawozdań finansowych jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4.

3. Do stowarzyszeń, związków zawodowych, organizacji pracodawców, izb gospodarczych, fundacji, przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, społeczno-zawodowych organizacji rolników, organizacji samorządu zawodowego, organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej, nie stosuje się przepisów rozdziałów 6 i 7 ustawy.

4. Związki zawodowe, organizacje pracodawców, izby gospodarcze, przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, społeczno-zawodowe organizacje rolników, organizacje samorządu zawodowego, organizacje samorządu gospodarczego

eprasa.pl d2a094e46e

rzemiosła i Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, które nie są jednostkami mikro, jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej, mogą stosować uproszczenia, o których mowa w art. 46 ust. 5 pkt 4, art. 47 ust. 4 pkt 4 lub art. 48 ust. 3, jeżeli organ zatwierdzający podjął decyzję o sporządzeniu sprawozdania finansowego z zastosowaniem tych uproszczeń, przy czym przepisy art. 49a stosuje się odpowiednio.

5. Do związków zawodowych, organizacji pracodawców, izb gospodarczych, przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, społeczno-zawodowych organizacji rolników, organizacji samorządu zawodowego, organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, które nie są jednostkami mikro, jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej, stosuje się art. 7 ust. 2b.

Art. 80a. (uchylony)

Art. 81. [Delegacje] 1. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia:

1) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego szczególne zasady rachunkowości funduszy inwestycyjnych, w tym:

a) zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, połączonym sprawozdaniu finansowym funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami oraz sprawozdaniach jednostkowych subfunduszy,

b) zasady sporządzania sprawozdania finansowego, połączonego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami oraz sprawozdań jednostkowych subfunduszy,

c) terminy sporządzenia i złożenia do ogłoszenia rocznego sprawozdania finansowego oraz rocznego połączonego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego oraz rocznych sprawozdań jednostkowych subfunduszy,

d) terminy sporządzenia i przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego oraz półrocznego połączonego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego oraz półrocznych sprawozdań jednostkowych subfunduszy,

e) terminy zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego, rocznego połączonego sprawozdania finansowego funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami oraz rocznych sprawozdań jednostkowych subfunduszy;

1a) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym alternatywnych spółek inwestycyjnych, uwzględniając zapewnienie inwestorom dostępu do informacji istotnych dla podejmowania decyzji inwestycyjnych oraz specyfikę działalności alternatywnych spółek inwestycyjnych;

eprasa.pl d2a094e46e

2) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych oraz odpowiednio w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych grup kapitałowych oraz w sprawozdaniach z działalności;

3) szczegółowe zasady sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, w tym zakres informacji wykazywanych w tych sprawozdaniach oraz w sprawozdaniach z działalności;

4) szczegółowe zasady uznawania, metody wyceny, zakres ujawniania i sposób prezentacji instrumentów finansowych;

5) (uchylony)

6) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego:

a) szczególne zasady rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, w tym również tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej, zasady sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, w tym zakres informacji wykazywanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych grup kapitałowych oraz w sprawozdaniach z działalności,

b) szczególne zasady rachunkowości funduszy emerytalnych, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, terminy sporządzenia i złożenia do ogłoszenia rocznego sprawozdania finansowego, zakres ogłaszania rocznego sprawozdania finansowego oraz termin zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego;

7) (uchylony)

8) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego:

a) szczególne zasady rachunkowości banków, w tym zakres informacji wykazywanych w informacji dodatkowej sprawozdania finansowego,

b) (uchylona)

c) zasady tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków;

d) (uchylona)

8a) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej szczególne zasady rachunkowości spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, w tym:

a) zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym,

b) zasady wyceny aktywów i pasywów, w tym tworzenia odpisów aktualizujących

eprasa.pl d2a094e46e

– uwzględniając specyfikę działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, w tym małych kas;

9) zakres działania, liczbę członków i podmioty uprawnione do ich zgłoszenia oraz sposób organizacji Komitetu Standardów Rachunkowości, o którym mowa w art. 10 ust. 3.

10) (uchylony)

Art. 82. [Delegacja] Minister właściwy do spraw finansów publicznych może w drodze rozporządzenia:

1) (uchylony)

2) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz funduszu rozliczeniowego, o którym mowa w przepisach o obrocie papierami wartościowymi, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym oraz odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej, a także w sprawozdaniach z działalności;

3) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości funduszu gwarancyjnego, o którym mowa w przepisach o obrocie papierami wartościowymi, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym;

4) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości spółek prowadzących rynek regulowany, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej oraz sprawozdaniach z działalności;

5) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości krajowych instytucji płatniczych, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej oraz sprawozdaniach z działalności.

Art. 83. [Wzorcowe plany kont] 1. W celu ujednolicenia zasad grupowania operacji gospodarczych i ograniczenia nakładu pracy związanego z ustaleniem zakładowych planów kont mogą być stosowane wzorcowe plany kont.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, wzorcowe plany kont:

1) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego – dla banków;

2) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego – dla jednostek działających na podstawie przepisów o obrocie papierami wartościowymi;

3) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego – dla funduszy inwestycyjnych;

eprasa.pl d2a094e46e

4) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego – dla zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji lub funduszy emerytalnych;

5) (uchylony)

6) dla pozostałych jednostek;

7) po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego – dla spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy końcowe

Art. 84. (pominięty)

Art. 85. [Przepisy uchylone] 1. Tracą moc, z zastrzeżeniem ust. 2:

1) art. 244–252, 418–420, 422–426 oraz art. 428 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy;[4]

2) art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne (Dz. U. z 1989 r. poz. 148 i 442 oraz z 1991 r. poz. 253 i 480);

3) art. 39 i 40 ustawy z dnia 10 lipca 1985 r. o przedsiębiorstwach mieszanych (Dz. U. poz. 142, z 1986 r. poz. 72 oraz z 1987 r. poz. 181);

4) art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1992 r. poz. 27 oraz z 1993 r. poz. 82);

5) art. 48^1 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. poz. 359, z 1993 r. poz. 29, 127 i 646 oraz z 1994 r. poz. 369); [5]

[4] Rozporządzenie utraciło moc na podstawie art. 631 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1467, z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2001 r.

[5] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 193 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r., poz. 2324, z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 1998 r.

eprasa.pl d2a094e46e

6) art. 14 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. poz. 298 oraz z 1991 r. poz. 253 i 480); [6]

7) art. 41 ust. 3, art. 47, art. 58 pkt 1 i art. 59 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej; [7]

8) art. 29 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. poz. 385, z 1992 r. poz. 254 i 314 oraz z 1994 r. poz. 3, 163 i 509);[8]

9) art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. poz. 493);

10) art. 32 § 3 i art. 95 ustawy z dnia 22 marca 1991 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych (Dz. U. z 1994 r. poz. 239 i 313); [9]

11) art. 61 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 408 oraz z 1992 r. poz. 315). [10]

2. (pominięty)

Art. 86. [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r. i ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań finansowych za rok obrotowy rozpoczynający się w 1995 r.

---

[6] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 74 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2022 r., poz. 318, z późn. zm.), która weszła w życie 8 kwietnia 1997 r.

[7] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 256 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1206, ost. zm.: Dz.U. z 2015 poz. 1348), która weszła w życie 1 stycznia 2004 r.

[8] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 276 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r., poz. 2183; ost. zm.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1693), która weszła w życie 1 września 2005 r.

[9] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 191 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2005 r. Nr 111, poz. 937; ost. zm.: Dz.U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362), która weszła w życie 4 stycznia 1998 r.

[10] Ustawa utraciła moc na podstawie art. 220 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 633, z późn. zm.), która weszła w życie 1 lipca 2011 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Załączniki do ustawy z dnia 29 września 1994 r.
(Dz. U. z 2023 r. poz. 120)

Załącznik nr 1

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA JEDNOSTEK INNYCH NIŻ BANKI, ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADY REASEKURACJI

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

obejmuje w szczególności:

1) firmę, siedzibę i adres albo miejsce zamieszkania i adres, podstawowy przedmiot działalności jednostki oraz numer we właściwym rejestrze sądowym albo ewidencji;

2) wskazanie czasu trwania działalności jednostki, jeżeli jest ograniczony;

3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym;

4) wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki wchodzą wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe;

5) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności;

6) w przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie, wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia (nabycia, łączenia udziałów);

7) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.

Bilans

Aktywa

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne

1. Koszty zakończonych prac rozwojowych

eprasa.pl d2a094e46e

2. Wartość firmy

3. Inne wartości niematerialne i prawne

4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne

II. Rzeczowe aktywa trwałe

1. Środki trwałe

a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)

b) budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej

c) urządzenia techniczne i maszyny

d) środki transportu

e) inne środki trwałe

2. Środki trwałe w budowie

3. Zaliczki na środki trwałe w budowie

III. Należności długoterminowe

1. Od jednostek powiązanych

2. Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

3. Od pozostałych jednostek

IV. Inwestycje długoterminowe

1. Nieruchomości

2. Wartości niematerialne i prawne

3. Długoterminowe aktywa finansowe

a) w jednostkach powiązanych

– udziały lub akcje

– inne papiery wartościowe

– udzielone pożyczki

– inne długoterminowe aktywa finansowe

eprasa.pl d2a094e46e

b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

– udziały lub akcje

– inne papiery wartościowe

– udzielone pożyczki

– inne długoterminowe aktywa finansowe

c) w pozostałych jednostkach

– udziały lub akcje

– inne papiery wartościowe

– udzielone pożyczki

– inne długoterminowe aktywa finansowe

4. Inne inwestycje długoterminowe

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

2. Inne rozliczenia międzyokresowe

B. Aktywa obrotowe

I. Zapasy

1. Materiały

2. Półprodukty i produkty w toku

3. Produkty gotowe

4. Towary

5. Zaliczki na dostawy i usługi

II. Należności krótkoterminowe

1. Należności od jednostek powiązanych

a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:

– do 12 miesięcy

eprasa.pl d2a094e46e

– powyżej 12 miesięcy

b) inne

2. Należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

b) inne

3. Należności od pozostałych jednostek

a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych

c) inne

d) dochodzone na drodze sądowej

III. Inwestycje krótkoterminowe

1. Krótkoterminowe aktywa finansowe

a) w jednostkach powiązanych

– udziały lub akcje

– inne papiery wartościowe

– udzielone pożyczki

– inne krótkoterminowe aktywa finansowe

b) w pozostałych jednostkach

– udziały lub akcje

– inne papiery wartościowe

eprasa.pl d2a094e46e

– udzielone pożyczki

– inne krótkoterminowe aktywa finansowe

c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

– środki pieniężne w kasie i na rachunkach

– inne środki pieniężne

– inne aktywa pieniężne

2. Inne inwestycje krótkoterminowe

IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy

D. Udziały (akcje) własne

Aktywa razem

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny

I. Kapitał (fundusz) podstawowy

II. Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:

– nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)

III. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:

– z tytułu aktualizacji wartości godziwej

IV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, w tym:

– tworzone zgodnie z umową (statutem) spółki

– na udziały (akcje) własne

V. Zysk (strata) z lat ubiegłych

VI. Zysk (strata) netto

VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

eprasa.pl d2a094e46e

I. Rezerwy na zobowiązania

1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

– długoterminowa

– krótkoterminowa

3. Pozostałe rezerwy

– długoterminowe

– krótkoterminowe

II. Zobowiązania długoterminowe

1. Wobec jednostek powiązanych

2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

3. Wobec pozostałych jednostek

a) kredyty i pożyczki

b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

c) inne zobowiązania finansowe

d) zobowiązania wekslowe

e) inne

III. Zobowiązania krótkoterminowe

1. Zobowiązania wobec jednostek powiązanych

a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

b) inne

2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:

eprasa.pl d2a094e46e

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

b) inne

3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek

a) kredyty i pożyczki

b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

c) inne zobowiązania finansowe

d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

e) zaliczki otrzymane na dostawy i usługi

f) zobowiązania wekslowe

g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych

h) z tytułu wynagrodzeń

i) inne

4. Fundusze specjalne

IV. Rozliczenia międzyokresowe

1. Ujemna wartość firmy

2. Inne rozliczenia międzyokresowe

– długoterminowe

– krótkoterminowe

Pasywa razem

Rachunek zysków i strat
(wariant kalkulacyjny)

A. Przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów, w tym:

eprasa.pl d2a094e46e

– od jednostek powiązanych

I. Przychody netto ze sprzedaży produktów

II. Przychody netto ze sprzedaży towarów

B. Koszty sprzedanych produktów i towarów, w tym:

– jednostkom powiązanym

I. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów

II. Wartość sprzedanych towarów

C. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży (A–B)

D. Koszty sprzedaży

E. Koszty ogólnego zarządu

F. Zysk (strata) ze sprzedaży (C–D–E)

G. Pozostałe przychody operacyjne

I. Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych

II. Dotacje

III. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

IV. Inne przychody operacyjne

H. Pozostałe koszty operacyjne

I. Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych

II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

III. Inne koszty operacyjne

I. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (F+G–H)

J. Przychody finansowe

I. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:

a) od jednostek powiązanych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

eprasa.pl d2a094e46e

b) od jednostek pozostałych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

II. Odsetki, w tym:

– od jednostek powiązanych

III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

V. Inne

K. Koszty finansowe

I. Odsetki, w tym:

– dla jednostek powiązanych

II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

IV. Inne

L. Zysk (strata) brutto (I+J–K)

M. Podatek dochodowy

N. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)

O. Zysk (strata) netto (L–M–N)

(wariant porównawczy)

A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:

– od jednostek powiązanych

I. Przychody netto ze sprzedaży produktów

II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)

III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki

eprasa.pl d2a094e46e

IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów

B. Koszty działalności operacyjnej

I. Amortyzacja

II. Zużycie materiałów i energii

III. Usługi obce

IV. Podatki i opłaty, w tym:

– podatek akcyzowy

V. Wynagrodzenia

VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:

– emerytalne

VII. Pozostałe koszty rodzajowe

VIII. Wartość sprzedanych towarów

C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A–B)

D. Pozostałe przychody operacyjne

I. Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych

II. Dotacje

III. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

IV. Inne przychody operacyjne

E. Pozostałe koszty operacyjne

I. Strata z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych

II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

III. Inne koszty operacyjne

F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D–E)

G. Przychody finansowe

I. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:

eprasa.pl d2a094e46e

a) od jednostek powiązanych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

b) od jednostek pozostałych, w tym:

– w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

II. Odsetki, w tym:

– od jednostek powiązanych

III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

V. Inne

H. Koszty finansowe

I. Odsetki, w tym:

– dla jednostek powiązanych

II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

IV. Inne

I. Zysk (strata) brutto (F+G–H)

J. Podatek dochodowy

K. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)

L. Zysk (strata) netto (I–J–K)

Zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym

I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)

– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

– korekty błędów

eprasa.pl d2a094e46e

I.a. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach

1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu

1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego

a) zwiększenie (z tytułu)

– wydania udziałów (emisji akcji)

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

– umorzenia udziałów (akcji)

...

1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu

2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu

2.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego

a) zwiększenie (z tytułu)

– emisji akcji powyżej wartości nominalnej

– podziału zysku (ustawowo)

– podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

– pokrycia straty

...

2.2. Stan kapitału (funduszu) zapasowego na koniec okresu

3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu – zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

3.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny

a) zwiększenie (z tytułu)

...

eprasa.pl d2a094e46e

b) zmniejszenie (z tytułu)

– zbycia środków trwałych

...

3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu

4. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu

4.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych

a) zwiększenie (z tytułu)

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

4.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu

5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu

5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu

– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

– korekty błędów

5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

a) zwiększenie (z tytułu)

– podziału zysku z lat ubiegłych

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu

5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu

– zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

– korekty błędów

eprasa.pl d2a094e46e

5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

a) zwiększenie (z tytułu)

– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu

5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu

6. Wynik netto

a) zysk netto

b) strata netto

c) odpisy z zysku

II. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)

III. Kapitał (fundusz) własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)

Rachunek przepływów pieniężnych
(metoda bezpośrednia)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

I. Wpływy

1. Sprzedaż

2. Inne wpływy z działalności operacyjnej

II. Wydatki

1. Dostawy i usługi

2. Wynagrodzenia netto

3. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz inne świadczenia

4. Podatki i opłaty o charakterze publicznoprawnym

eprasa.pl d2a094e46e

5. Inne wydatki operacyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I–II)

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

I. Wpływy

1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne

3. Z aktywów finansowych, w tym:

a) w jednostkach powiązanych

b) w pozostałych jednostkach

– zbycie aktywów finansowych

– dywidendy i udziały w zyskach

– spłata udzielonych pożyczek długoterminowych

– odsetki

– inne wpływy z aktywów finansowych

4. Inne wpływy inwestycyjne

II. Wydatki

1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne

3. Na aktywa finansowe, w tym:

a) w jednostkach powiązanych

b) w pozostałych jednostkach

– nabycie aktywów finansowych

– udzielone pożyczki długoterminowe

4. Inne wydatki inwestycyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)

eprasa.pl d2a094e46e

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy

1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału

2. Kredyty i pożyczki

3. Emisja dłużnych papierów wartościowych

4. Inne wpływy finansowe

II. Wydatki

1. Nabycie udziałów (akcji) własnych

2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli

3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku

4. Spłaty kredytów i pożyczek

5. Wykup dłużnych papierów wartościowych

6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych

7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego

8. Odsetki

9. Inne wydatki finansowe

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)

D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/–B.III+/–C.III)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:

– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/–D), w tym:

– o ograniczonej możliwości dysponowania

(metoda pośrednia)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

eprasa.pl d2a094e46e

I. Zysk (strata) netto

II. Korekty razem

1. Amortyzacja

2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych

3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)

4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej

5. Zmiana stanu rezerw

6. Zmiana stanu zapasów

7. Zmiana stanu należności

8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów

9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych

10. Inne korekty

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/–II)

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

I. Wpływy

1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne

3. Z aktywów finansowych, w tym:

a) w jednostkach powiązanych

b) w pozostałych jednostkach

– zbycie aktywów finansowych

– dywidendy i udziały w zyskach

– spłata udzielonych pożyczek długoterminowych

– odsetki

– inne wpływy z aktywów finansowych

eprasa.pl d2a094e46e

4. Inne wpływy inwestycyjne

1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne

3. Na aktywa finansowe, w tym:

a) w jednostkach powiązanych

b) w pozostałych jednostkach

– nabycie aktywów finansowych

– udzielone pożyczki długoterminowe

4. Inne wydatki inwestycyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy

1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału

2. Kredyty i pożyczki

3. Emisja dłużnych papierów wartościowych

4. Inne wpływy finansowe

II. Wydatki

1. Nabycie udziałów (akcji) własnych

2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli

3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku

4. Spłaty kredytów i pożyczek

5. Wykup dłużnych papierów wartościowych

6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych

7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego

8. Odsetki

eprasa.pl d2a094e46e

9. Inne wydatki finansowe

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)

D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/–B.III+/–C.III)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:

– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/–D), w tym:

– o ograniczonej możliwości dysponowania

Dodatkowe informacje i objaśnienia

obejmują w szczególności:

1.

1) szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia;

2) kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych;

3) kwotę kosztów zakończonych prac rozwojowych oraz kwotę wartości firmy, a także wyjaśnienie okresu ich odpisywania, określonego odpowiednio w art. 33 ust. 3 oraz art. 44b ust. 10;

4) wartość gruntów użytkowanych wieczyście;

5) wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu;

6) liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych lub praw, w tym świadectw udziałowych, zamiennych dłużnych papierów wartościowych, warrantów i opcji, ze wskazaniem praw, jakie przyznają;

7) dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego;

eprasa.pl d2a094e46e

8) dane o strukturze własności kapitału podstawowego oraz liczbie i wartości nominalnej subskrybowanych akcji, w tym uprzywilejowanych;

9) stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i wykorzystanie oraz stan końcowy kapitałów (funduszy) zapasowych, rezerwowych oraz kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny, o ile jednostka nie sporządza zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym;

10) propozycje co do sposobu podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy;

11) dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym;

12) podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową, okresie spłaty:

a) do 1 roku,

b) powyżej 1 roku do 3 lat,

c) powyżej 3 do 5 lat,

d) powyżej 5 lat;

13) łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń;

14) wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie;

15) w przypadku gdy składnik aktywów lub pasywów jest wykazywany w więcej niż jednej pozycji bilansu, jego powiązanie między tymi pozycjami; dotyczy to w szczególności podziału należności i zobowiązań na część długoterminową i krótkoterminową;

16) łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń; odrębnie należy wykazać informacje dotyczące zobowiązań warunkowych w zakresie emerytur i podobnych świadczeń oraz wobec jednostek powiązanych lub stowarzyszonych;

17) w przypadku gdy składniki aktywów niebędące instrumentami finansowymi są wyceniane według wartości godziwej:

a) istotne założenia przyjęte do ustalenia wartości godziwej, w przypadku gdy dane przyjęte do ustalenia tej wartości nie pochodzą z aktywnego rynku,

b) dla każdej kategorii składnika aktywów niebędącego instrumentem finansowym – wartość godziwą wykazaną w bilansie, jak również odpowiednio skutki przeszacowania zaliczone do

eprasa.pl d2a094e46e

przychodów lub kosztów finansowych lub odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny w okresie sprawozdawczym,

c) tabelę zmian w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny obejmującą stan kapitału (funduszu) na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz jego zwiększenia i zmniejszenia w ciągu roku obrotowego;

17a) informacje o dochodach z tytułu ukrytych zysków w rozumieniu art. 28m ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.) – w przypadku podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek;

18) środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT, o którym mowa w:

a) art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.),

b) art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 924, 1358, 1488 i 1933);

19) liczbę akcji obejmowanych przez akcjonariuszy w prostej spółce akcyjnej w zamian za wkłady niepieniężne, których przedmiotem jest prawo niezbywalne lub świadczenie pracy lub usług;

20) informację, że do jednostki ma zastosowanie art. 37 ust. 12, na mocy którego jednostka nie tworzy rezerw i nie ustala aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanych z globalnym podatkiem wyrównawczym, krajowym podatkiem wyrównawczym i podatkiem wyrównawczym od niedostatecznie opodatkowanych zysków, o których mowa w ustawie z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych.

2.

1) strukturę rzeczową (rodzaje działalności) i terytorialną (rynki geograficzne) przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów, w zakresie, w jakim te rodzaje i rynki istotnie różnią się od siebie, z uwzględnieniem zasad organizacji sprzedaży produktów i świadczenia usług;

2) w przypadku jednostek, które sporządzają rachunek zysków i strat w wariancie kalkulacyjnym, dane o kosztach wytworzenia produktów na własne potrzeby oraz o kosztach rodzajowych:

a) amortyzacji,

b) zużycia materiałów i energii,

c) usług obcych,

d) podatków i opłat,

e) wynagrodzeń,

eprasa.pl d2a094e46e

f) ubezpieczeń i innych świadczeń, w tym emerytalnych,

g) pozostałych kosztach rodzajowych;

3) wysokość i wyjaśnienie przyczyn odpisów aktualizujących środki trwałe;

4) wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów;

5) informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w roku następnym;

6) rozliczenie różnicy pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym a wynikiem finansowym (zyskiem, stratą) brutto;

7) koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym;

8) odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów w roku obrotowym;

9) poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na niefinansowe aktywa trwałe; odrębnie należy wykazać poniesione i planowane nakłady na ochronę środowiska;

10) kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie;

11) informacje o kosztach związanych z pracami badawczymi i pracami rozwojowymi, które nie zostały zakwalifikowane zgodnie z art. 33 ust. 2 do wartości niematerialnych i prawnych;

12) wartość żywności przekazanej organizacjom pozarządowym, z przeznaczeniem na wykonywanie przez te organizacje zadań w zakresie określonym w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (Dz. U. z 2020 r. poz. 1645), lub kwotę opłaty za marnowanie żywności, o której mowa w art. 5 tej ustawy;

13) informacje o kwotach z tytułu opodatkowania jednostki w bieżącym okresie sprawozdawczym globalnym podatkiem wyrównawczym, krajowym podatkiem wyrównawczym i podatkiem wyrównawczym od niedostatecznie opodatkowanych zysków, o których mowa w ustawie z dnia 6 listopada 2024 r. o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych.

3. Dla pozycji sprawozdania finansowego, wyrażonych w walutach obcych – kursy przyjęte do ich wyceny.

4. Objaśnienie struktury środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów pieniężnych, a w przypadku gdy rachunek przepływów pieniężnych sporządzony jest metodą bezpośrednią, dodatkowo należy przedstawić uzgodnienie przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej, sporządzone metodą pośrednią; w przypadku różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych, należy wyjaśnić ich przyczyny.

eprasa.pl d2a094e46e

5. Informacje o:

1) charakterze i celu gospodarczym zawartych przez jednostkę umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki;

2) transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez jednostkę na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się podmioty powiązane zdefiniowane w międzynarodowych standardach rachunkowości przyjętych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości, wraz z informacjami określającymi charakter związku ze stronami powiązanymi oraz innymi informacjami dotyczącymi transakcji niezbędnymi dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki. Informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki;

3) przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe;

4) wynagrodzeniach, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących spółek handlowych (dla każdej grupy osobno) za rok obrotowy oraz wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych członków tych organów lub zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu;

5) kwotach zaliczek, kredytów, pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących i administrujących jednostki, ze wskazaniem ich głównych warunków, wysokości oprocentowania oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdego z tych organów;

6) wynagrodzeniu firmy audytorskiej, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:

a) badanie ustawowe w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach,

b) inne usługi atestacyjne,

c) usługi doradztwa podatkowego,

d) pozostałe usługi.

6.

1) informacje o przychodach i kosztach z tytułu błędów popełnionych w latach ubiegłych odnoszonych w roku obrotowym na kapitał (fundusz) własny z podaniem ich kwot i rodzaju;

eprasa.pl d2a094e46e

2) informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym oraz o ich wpływie na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy jednostki;

3) przedstawienie dokonanych w roku obrotowym zmian zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki, ich przyczyny i spowodowaną zmianami kwotę wyniku finansowego oraz zmian w kapitale (funduszu) własnym, oraz przedstawienie zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z podaniem jej przyczyny;

4) informacje liczbowe, wraz z wyjaśnieniem, zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy.

7.

1) informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym:

a) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia,

b) procentowym udziale,

c) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,

d) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub zakupu używanych rzeczowych składników aktywów trwałych,

e) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych,

f) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych,

g) zobowiązaniach warunkowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia;

2) informacje o transakcjach z jednostkami powiązanymi;

3) wykaz spółek (nazwa, siedziba), w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale lub 20% w ogólnej liczbie głosów w organie stanowiącym spółki; wykaz ten powinien zawierać także informacje o procencie posiadanego zaangażowania w kapitale oraz o kwocie kapitału własnego i zysku lub stracie netto tych spółek za ostatni rok obrotowy;

4) jeżeli jednostka nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, korzystając ze zwolnienia lub wyłączeń, informacje o:

a) podstawie prawnej wraz z danymi uzasadniającymi odstąpienie od konsolidacji,

b) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na wyższym szczeblu grupy kapitałowej oraz miejscu jego publikacji,

c) podstawowych wskaźnikach ekonomiczno-finansowych, charakteryzujących działalność jednostek powiązanych w danym i ubiegłym roku obrotowym, takich jak:

eprasa.pl d2a094e46e

– przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz przychody finansowe,

– wynik finansowy netto oraz kwota kapitału (funduszu) własnego, z podziałem na grupy,

– wartość aktywów,

– przeciętne roczne zatrudnienie,

d) rodzaju stosowanych standardów rachunkowości (krajowych czy międzynarodowych) przez jednostki powiązane;

5) informacje o:

a) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najwyższym szczeblu grupy kapitałowej, w której skład wchodzi spółka jako jednostka zależna, oraz miejscu, w którym sprawozdanie to jest dostępne,

b) nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najniższym szczeblu grupy kapitałowej, w skład której wchodzi spółka jako jednostka zależna, oraz miejscu, w którym sprawozdanie to jest dostępne;

6) nazwę, adres siedziby zarządu lub siedziby statutowej jednostki oraz formę prawną każdej z jednostek, których dana jednostka jest wspólnikiem ponoszącym nieograniczoną odpowiedzialność majątkową.

8. W przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie:

1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:

a) firmę i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,

b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,

c) cenę przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji;

2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:

a) firmy i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,

b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,

c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.

9. W przypadku występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności, opis tych niepewności oraz stwierdzenie, że taka niepewność występuje, oraz wskazanie, czy

eprasa.pl d2a094e46e

sprawozdanie finansowe zawiera korekty z tym związane; informacja powinna zawierać również opis podejmowanych bądź planowanych przez jednostkę działań mających na celu eliminację niepewności.

10. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki.

Załącznik nr 2

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA BANKÓW

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

obejmuje zakres informacji określony w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. a ustawy

Bilans

Aktywa

I. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

1. W rachunku bieżącym

2. Rezerwa obowiązkowa

3. Inne środki

II. Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym

III. Należności od sektora finansowego

1. W rachunku bieżącym

2. Terminowe

IV. Należności od sektora niefinansowego

1. W rachunku bieżącym

2. Terminowe

V. Należności od sektora budżetowego

1. W rachunku bieżącym

2. Terminowe

eprasa.pl d2a094e46e

VI. Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

VII. Dłużne papiery wartościowe

1. Banków

2. Budżetu Państwa i budżetów terenowych

3. Pozostałe

VIII. Udziały lub akcje w jednostkach zależnych

1. W instytucjach finansowych

2. W pozostałych jednostkach

IX. Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych

1. W instytucjach finansowych

2. W pozostałych jednostkach

X. Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych

1. W instytucjach finansowych

2. W pozostałych jednostkach

XI. Udziały lub akcje w innych jednostkach

1. W instytucjach finansowych

2. W pozostałych jednostkach

XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe

XIII. Wartości niematerialne i prawne, w tym:

– wartość firmy

XIV. Rzeczowe aktywa trwałe

XV. Inne aktywa

1. Przejęte aktywa – do zbycia

2. Pozostałe

XVI. Rozliczenia międzyokresowe

eprasa.pl d2a094e46e

1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe

XVII. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy

XVIII. Akcje własne

A k t y w a r a z e m

Pasywa

I. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

II. Zobowiązania wobec sektora finansowego

1. W rachunku bieżącym

2. Terminowe

III. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego

1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:

a) bieżące

b) terminowe

2. Pozostałe, w tym:

a) bieżące

b) terminowe

IV. Zobowiązania wobec sektora budżetowego

1. Bieżące

2. Terminowe

V. Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

VI. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

VII. Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych

VIII. Fundusze specjalne i inne zobowiązania

IX. Koszty i przychody rozliczane w czasie

eprasa.pl d2a094e46e

1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

2. Ujemna wartość firmy

3. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów

X. Rezerwy

1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

2. Pozostałe rezerwy

XI. Zobowiązania podporządkowane

XII. Kapitał (fundusz) podstawowy

XIII. Kapitał (fundusz) zapasowy

XIV. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

XV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe

1. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego

2. Pozostałe

XVI. Zysk (strata) z lat ubiegłych

XVII. Zysk (strata) netto

XVIII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)

P a s y w a r a z e m

Współczynnik wypłacalności

I. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane

1. Zobowiązania udzielone:

a) finansowe

b) gwarancyjne

2. Zobowiązania otrzymane:

a) finansowe

b) gwarancyjne

eprasa.pl d2a094e46e

II. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży

III. Pozostałe

I. Przychody z tytułu odsetek

1. Od sektora finansowego

2. Od sektora niefinansowego

3. Od sektora budżetowego

4. Z papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu

II. Koszty odsetek

1. Od sektora finansowego

2. Od sektora niefinansowego

3. Od sektora budżetowego

III. Wynik z tytułu odsetek (I–II)

IV. Przychody z tytułu prowizji

V. Koszty prowizji

VI. Wynik z tytułu prowizji (IV–V)

VII. Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu

1. Od jednostek zależnych

2. Od jednostek współzależnych

3. Od jednostek stowarzyszonych

4. Od pozostałych jednostek

VIII. Wynik operacji finansowych

1. Papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi

2. Pozostałych

IX. Wynik z pozycji wymiany

X. Wynik działalności bankowej

eprasa.pl d2a094e46e

XI. Pozostałe przychody operacyjne

XII. Pozostałe koszty operacyjne

XIII. Koszty działania banku

1. Wynagrodzenia

2. Ubezpieczenia i inne świadczenia

3. Inne

XIV. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

XV. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości

1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe

2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

XVI. Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości

1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe

2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

XVII. Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV–XVI)

XVIII. Wynik działalności operacyjnej

XIX. Wynik operacji nadzwyczajnych

1. Zyski nadzwyczajne

2. Straty nadzwyczajne

XX. Zysk (strata) brutto

XXI. Podatek dochodowy

XXII. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)

XXIII. Zysk (strata) netto

I. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)

– korekty błędów podstawowych

II. Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach

eprasa.pl d2a094e46e

1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu

1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego

a) zwiększenia (z tytułu)

– emisji akcji

...

b) zmniejszenia (z tytułu)

– umorzenia akcji

...

1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu

2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu

2.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego

a) zwiększenia (z tytułu)

– emisji akcji powyżej wartości nominalnej

– podziału zysku (ustawowo)

– podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)

...

b) zmniejszenia (z tytułu)

– pokrycia straty

...

2.2. Kapitał (fundusz) zapasowy na koniec okresu

3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu

3.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny

a) zwiększenie (z tytułu)

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

eprasa.pl d2a094e46e

– zbycia lub likwidacji środków trwałych

...

3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu

4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu

4.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego

a) zwiększenie (z tytułu)

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

4.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu

5. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu

5.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych

a) zwiększenia (z tytułu)

...

b) zmniejszenia (z tytułu)

...

5.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu

6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu

6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu

– korekty błędów podstawowych

6.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

6.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych

a) zwiększenie (z tytułu)

– podziału zysku z lat ubiegłych

...

eprasa.pl d2a094e46e

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

6.4. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu

6.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu

– korekty błędów podstawowych

6.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

6.7. Zmiana straty z lat ubiegłych

a) zwiększenie (z tytułu)

– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia

...

b) zmniejszenie (z tytułu)

...

6.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu

6.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu

7. Wynik netto

a) zysk netto

b) strata netto

c) odpisy z zysku

III. Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)

IV. Kapitał (fundusz) własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

I. Wpływy

1. Odsetki

2. Prowizje

3. Inne wpływy operacyjne

eprasa.pl d2a094e46e

II. Wydatki

1. Odsetki

2. Prowizje

3. Wynagrodzenia

4. Ubezpieczenia i inne świadczenia

5. Inne koszty działania banku

6. Podatki i opłaty o charakterze publicznoprawnym

7. Inne wydatki operacyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I–II)

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

I. Wpływy

1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych

2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych

3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych

4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych (w tym również handlowych) i innych aktywów finansowych

5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

6. Inne wpływy inwestycyjne

II. Wydatki

1. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych

2. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych

3. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych

4. Nabycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)

5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

6. Inne wydatki inwestycyjne

eprasa.pl d2a094e46e

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy

1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków

2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych

3. Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych

4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych

5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału

6. Inne wpływy finansowe

II. Wydatki

1. Spłaty długoterminowych kredytów na rzecz innych banków

2. Spłaty długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki instytucji finansowych

3. Wykup dłużnych papierów wartościowych od innych instytucji finansowych

4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych

5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego

6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych

7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli

8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku

9. Nabycie akcji własnych

10. Inne wydatki finansowe

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)

D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/–B.III+/–C.III)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym

– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

eprasa.pl d2a094e46e

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/–D), w tym

– o ograniczonej możliwości dysponowania

(metoda pośrednia)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

I. Zysk (strata) netto

II. Korekty razem:

1. Amortyzacja

2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych

3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)

4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej

5. Zmiana stanu rezerw

6. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych

7. Zmiana stanu należności od sektora finansowego

8. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego

9. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

10. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (handlowych)

11. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego

12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego

13. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych

15. Zmiana stanu innych zobowiązań

16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych

17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów

18. Inne korekty

eprasa.pl d2a094e46e

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/–II)

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

I. Wpływy

1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych

2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych

3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych

4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)

5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

6. Inne wpływy inwestycyjne

II. Wydatki

1. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych

2. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych

3. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych

4. Nabycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)

5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

6. Inne wydatki inwestycyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy

1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków

2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych

3. Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych

4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych

5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału

eprasa.pl d2a094e46e

6. Inne wpływy finansowe

II. Wydatki

1. Spłaty długoterminowych kredytów na rzecz innych banków

2. Spłaty długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki instytucji finansowych

3. Wykup dłużnych papierów wartościowych od innych instytucji finansowych

4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych

5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego

6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych

7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli

8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku

9. Nabycie akcji własnych

10. Inne wydatki finansowe

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)

D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/–B.III+/–C.III)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym

– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/–D), w tym

– o ograniczonej możliwości dysponowania

Dodatkowe informacje i objaśnienia

obejmują zakres informacji określony w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. a ustawy.

Załącznik nr 3

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADÓW REASEKURACJI

Wstęp

eprasa.pl d2a094e46e

obejmuje zakres informacji określony w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 6 ustawy

B i l a n s

Aktywa

A. Wartości niematerialne i prawne

1. Wartość firmy

2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych

B. Lokaty

I. Nieruchomości

1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu

2. Budynki, budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu

3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji

II. Lokaty w jednostkach podporządkowanych

1. Udziały lub akcje w jednostkach podporządkowanych

2. Pożyczki udzielone jednostkom podporządkowanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki

3. Pozostałe lokaty

III. Inne lokaty finansowe

1. Udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych

2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu

3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych

4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie

5. Pozostałe pożyczki

6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych

7. Pozostałe lokaty

eprasa.pl d2a094e46e

IV. Należności depozytowe od cedentów

C. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający

D. Należności

I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

1. Należności od ubezpieczających, w tym:

1.1. Od jednostek podporządkowanych

1.2. Od pozostałych jednostek

2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych, w tym:

2.1. Od jednostek podporządkowanych

2.2. Od pozostałych jednostek

3. Inne należności

3.1. Od jednostek podporządkowanych

3.2. Od pozostałych jednostek

II. Należności z tytułu reasekuracji, w tym:

1. Od jednostek podporządkowanych

2. Od pozostałych jednostek

III. Inne należności

1. Należności od budżetu

2. Pozostałe należności, w tym:

2.1. Od jednostek podporządkowanych

2.2. Od pozostałych jednostek

E. Inne składniki aktywów

I. Rzeczowe składniki aktywów

II. Środki pieniężne

III. Pozostałe składniki aktywów

eprasa.pl d2a094e46e

F. Rozliczenia międzyokresowe

I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

II. Aktywowane koszty akwizycji

III. Zarachowane odsetki i czynsze

IV. Inne rozliczenia międzyokresowe

G. Należne wpłaty na kapitał podstawowy

H. Akcje własne

Aktywa razem

Pasywa

A. Kapitał własny

I. Kapitał podstawowy

II. Kapitał zapasowy

III. Kapitał z aktualizacji wyceny

IV. Pozostałe kapitały rezerwowe

V. Zysk (strata) z lat ubiegłych

VI. Zysk (strata) netto

VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)

B. Zobowiązania podporządkowane

C. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego

II. Rezerwa ubezpieczeń na życie

III. Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych

V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)

VI. Rezerwy na zwrot składek dla członków

eprasa.pl d2a094e46e

VII. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie

VIII. Rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający

D. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wartość ujemna)

I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego

II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie

III. Udział reasekuratorów w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych

V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych określonych w statucie

VI. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający

E. Oszacowane regresy i odzyski (wielkość ujemna)

1. Oszacowane regresy i odzyski brutto

2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach

F. Pozostałe rezerwy

I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników

II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

III. Inne rezerwy

G. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów

H. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne

I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich

1. Zobowiązania wobec ubezpieczających, w tym:

1.1. Wobec jednostek podporządkowanych

1.2. Wobec pozostałych jednostek

2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych, w tym:

2.1. Wobec jednostek podporządkowanych

eprasa.pl d2a094e46e

2.2. Wobec pozostałych jednostek

3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w tym:

3.1. Wobec jednostek podporządkowanych

3.2. Wobec pozostałych jednostek

II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji, w tym:

1. Wobec jednostek podporządkowanych

2. Wobec pozostałych jednostek

III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek, w tym:

1. Zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń

2. Pozostałe

IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

V. Inne zobowiązania

1. Zobowiązania wobec budżetu

2. Pozostałe zobowiązania

2.1. Wobec jednostek podporządkowanych

2.2. Wobec pozostałych jednostek

VI. Fundusze specjalne

I. Rozliczenia międzyokresowe

1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

2. Ujemna wartość firmy

3. Przychody przyszłych okresów

Pasywa razem

Pozycje pozabilansowe

1. Należności warunkowe, w tym:

1.1. otrzymane gwarancje i poręczenia

eprasa.pl d2a094e46e

1.2. pozostałe

2. Zobowiązania warunkowe, w tym:

2.1. udzielone poręczenia i gwarancje

2.2. weksle akceptowane i indosowane

2.3. aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży

2.4. inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach

3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń

4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów

5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych

I. Składki (1–2–3+4)

1. Składki przypisane brutto

2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej

3. Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto

4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek

II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat

III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym

IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)

1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym

1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto

1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych

2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym

2.1. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto

2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

eprasa.pl d2a094e46e

V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym

1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto

2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw

VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej

1. Koszty akwizycji

1.1. W tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji

2. Koszty administracyjne

3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów

VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym

IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)

X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń na życie

I. Składki

1. Składki przypisane brutto

2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto

3. Zmiana stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto

4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek

II. Przychody z lokat

1. Przychody z lokat w nieruchomości

2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych

2.1. z udziałów lub akcji

2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych

2.3. z pozostałych lokat

3. Przychody z innych lokat finansowych

eprasa.pl d2a094e46e

3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych

3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu

3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych

3.4. z pozostałych lokat

4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat

5. Wynik dodatni z realizacji lokat

III. Niezrealizowane zyski z lokat

IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym

V. Odszkodowania i świadczenia

1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym

1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto

1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych

2. Zmiana stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym

2.1. Rezerwy brutto

2.2. Udział reasekuratorów

VI. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym

1. Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym

1.1. rezerw brutto

1.2. na udziale reasekuratorów

2. Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający

2.1. rezerw brutto

2.2. na udziale reasekuratorów

3. Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym

eprasa.pl d2a094e46e

3.1. rezerw brutto

3.2. na udziale reasekuratorów

VII. Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym

VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej

1. Koszty akwizycji

1.1. W tym zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji

2. Koszty administracyjne

3. Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach

IX. Koszty działalności lokacyjnej

1. Koszty utrzymania nieruchomości

2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej

3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat

4. Wynik ujemny z realizacji lokat

X. Niezrealizowane straty na lokatach

XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym

XII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat

XIII. Wynik techniczny ubezpieczeń na życie

Ogólny rachunek zysków i strat

I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie

II. Przychody z lokat

1. Przychody z lokat w nieruchomości

2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych

2.1. z udziałów i akcji

2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych

2.3. z pozostałych lokat

eprasa.pl d2a094e46e

3. Przychody z innych lokat finansowych

3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych,

3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu

3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych

3.4. z pozostałych lokat

4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat

5. Wynik dodatni z realizacji lokat

III. Niezrealizowane zyski z lokat

IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie

V. Koszty działalności lokacyjnej

1. Koszty utrzymania nieruchomości

2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej

3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat

4. Wynik ujemny z realizacji lokat

VI. Niezrealizowane straty na lokatach

VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych

VIII. Pozostałe przychody operacyjne

IX. Pozostałe koszty operacyjne

X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej

XI. Zyski nadzwyczajne

XII. Straty nadzwyczajne

XIII. Zysk (strata) brutto

XIV. Podatek dochodowy

eprasa.pl d2a094e46e

XV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)

XVI. Zysk (strata) netto

Zestawienie zmian w kapitale własnym

I. Kapitał własny na początek okresu (BO)

– Korekty błędów podstawowych

I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach

1. Kapitał podstawowy na początek okresu

1.1. Zmiany kapitału podstawowego

a) zwiększenie (z tytułu)

– emisji akcji

– ...

b) zmniejszenie (z tytułu)

– umorzenia akcji

– ...

1.2. Kapitał podstawowy na koniec okresu

2. (uchylona)

3. (uchylona)

4. Kapitał zapasowy na początek okresu

4.1. Zmiany kapitału zapasowego

a) zwiększenie (z tytułu)

– emisji akcji powyżej wartości nominalnej

– podziału zysku (ustawowo)

– podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)

– ...

b) zmniejszenie (z tytułu)

eprasa.pl d2a094e46e

– pokrycia straty

– ...

4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu

5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu

5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny

a) zwiększenie (z tytułu)

– ...

b) zmniejszenie (z tytułu)

– zbycia środków trwałych

– ...

5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu

6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu

6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych

a) zwiększenie (z tytułu)

– ...

b) zmniejszenie (z tytułu)

– ...

6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu

7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu

7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu

– Korekty błędów podstawowych

7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

a) zwiększenie (z tytułu)

– podziału zysku z lat ubiegłych

– ...

eprasa.pl d2a094e46e

b) zmniejszenie (z tytułu)

– ...

7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu

7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu

– Korekty błędów podstawowych

7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

a) zwiększenie (z tytułu)

– przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia

– ...

b) zmniejszenie (z tytułu)

7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu

7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu

8. Wynik netto

a) zysk netto

b) strata netto

c) odpisy z zysku

II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)

III. Kapitał własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)

Rachunek przepływów pieniężnych
(metoda bezpośrednia)

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

I. Wpływy

1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej

1.1. Wpływy z tytułu składek brutto

1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań

eprasa.pl d2a094e46e

1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej

2. Wpływy z reasekuracji biernej

2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach

2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów

2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej

3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej

3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego

3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty

3.3. Pozostałe wpływy

II. Wydatki

1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej i reasekuracji czynnej

1.1. Zwroty składek brutto

1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto

1.3. Wydatki z tytułu akwizycji

1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym

1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów

1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej

1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej

2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej

2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji

2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej

3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej

3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego

3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych i rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty

eprasa.pl d2a094e46e

3.3. Pozostałe wydatki operacyjne

III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I–II)

B. Przepływy z działalności lokacyjnej

I. Wpływy

1. Zbycie nieruchomości

2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych

3. Zbycie udziałów, akcji, w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych

4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom

5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki

6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych

7. Realizacja pozostałych lokat

8. Wpływy z nieruchomości

9. Odsetki otrzymane

10. Dywidendy otrzymane

11. Pozostałe wpływy z lokat

II. Wydatki

1. Nabycie nieruchomości

2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych

3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa, i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych

4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom

5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki

6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych

7. Nabycie pozostałych lokat

eprasa.pl d2a094e46e

8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości

9. Pozostałe wydatki na lokaty

III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I–II)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

I. Wpływy

1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału

2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych

3. Pozostałe wpływy finansowe

II. Wydatki

1. Dywidendy

2. Inne niż, wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku

3. Nabycie akcji własnych

4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych

5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

6. Pozostałe wydatki finansowe

III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)

D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/–B.III+/–C.III)

E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:

– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/–D), w tym:

– o ograniczonej możliwości dysponowania

Dodatkowe informacje i objaśnienia

obejmują zakres informacji określony w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. a ustawy.

Załącznik nr 4

eprasa.pl d2a094e46e

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA JEDNOSTEK MIKRO ORAZ JEDNOSTEK, O KTÓRYCH MOWA W ART. 80 UST. 4 USTAWY, KORZYSTAJĄCYCH Z UPROSZCZEŃ ODNOSZĄCYCH SIĘ DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Informacje ogólne:

1) firma, siedziba i adres albo miejsce zamieszkania i adres oraz numer we właściwym rejestrze sądowym albo ewidencji,

2) wskazanie czasu trwania działalności jednostki, jeżeli jest ograniczony,

3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym,

4) wskazanie zastosowanych zasad rachunkowości przewidzianych dla jednostek mikro z wyszczególnieniem wybranych uproszczeń,

5) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności,

6) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.

Bilans

Aktywa

A. Aktywa trwałe, w tym środki trwałe

B. Aktywa obrotowe, w tym:

– zapasy

– należności krótkoterminowe

C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy

D. Udziały (akcje) własne

Aktywa razem

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny, w tym:

– kapitał (fundusz) podstawowy

eprasa.pl d2a094e46e

– (uchylone)

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, w tym:

– rezerwy na zobowiązania

– zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

Pasywa razem

Informacje uzupełniające do bilansu:

1) kwota wszelkich zobowiązań finansowych, w tym z tytułu dłużnych instrumentów finansowych, gwarancji i poręczeń lub zobowiązań warunkowych nieuwzględnionych w bilansie, ze wskazaniem charakteru i formy wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo; wszelkie zobowiązania dotyczące emerytur oraz jednostek powiązanych lub stowarzyszonych są ujawniane odrębnie,

2) kwota zaliczek i kredytów udzielonych członkom organów administrujących, zarządzających i nadzorujących, ze wskazaniem oprocentowania, głównych warunków oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii,

3) o udziałach (akcjach) własnych, w tym:

a) przyczyna nabycia udziałów (akcji) własnych dokonanego w roku obrotowym,

b) liczba i wartość nominalna nabytych oraz zbytych w roku obrotowym udziałów (akcji), a w przypadku braku wartości nominalnej, ich wartość księgowa, jak też część kapitału podstawowego, którą te udziały (akcje) reprezentują,

c) w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego, równowartość tych udziałów (akcji),

d) liczba i wartość nominalna lub, w razie braku wartości nominalnej, wartość księgowa wszystkich udziałów (akcji) nabytych i zatrzymanych, jak również część kapitału podstawowego, którą te udziały (akcje) reprezentują.

Rachunek zysków i strat

A. Przychody podstawowej działalności operacyjnej i zrównane z nimi, w tym zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)

B. Koszty podstawowej działalności operacyjnej:

I. Amortyzacja

II. Zużycie materiałów i energii

III. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

eprasa.pl d2a094e46e

IV. Pozostałe koszty

C. Pozostałe przychody i zyski, w tym aktualizacja wartości aktywów

D. Pozostałe koszty i straty, w tym aktualizacja wartości aktywów

E. Podatek dochodowy

F. Zysk/strata netto (A–B+C–D–E)

G. (skreślona)

Załącznik nr 5

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA JEDNOSTEK MAŁYCH KORZYSTAJĄCYCH Z UPROSZCZEŃ ODNOSZĄCYCH SIĘ DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

obejmuje w szczególności:

1) firmę, siedzibę i adres albo miejsce zamieszkania i adres oraz numer we właściwym rejestrze sądowym albo ewidencji;

2) wskazanie czasu trwania działalności jednostki, jeżeli jest ograniczony;

3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym;

4) wskazanie zastosowanych uproszczeń przewidzianych dla jednostek małych;

5) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności;

6) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.

Bilans

Aktywa

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne

II. Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:

eprasa.pl d2a094e46e

– środki trwałe

– środki trwałe w budowie

III. Należności długoterminowe

IV. Inwestycje długoterminowe, w tym:

– nieruchomości

– długoterminowe aktywa finansowe

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

B. Aktywa obrotowe

I. Zapasy

II. Należności krótkoterminowe, w tym:

a) z tytułu dostaw i usług, w tym:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

III. Inwestycje krótkoterminowe, w tym:

a) krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:

– środki pieniężne w kasie i na rachunkach

IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy

D. Udziały (akcje) własne

Aktywa razem

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny

I. Kapitał (fundusz) podstawowy

II. Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:

– nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)

eprasa.pl d2a094e46e

III. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:

– z tytułu aktualizacji wartości godziwej

IV. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe

V. Zysk (strata) z lat ubiegłych

VI. Zysk (strata) netto

VII. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

I. Rezerwy na zobowiązania, w tym:

– rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

II. Zobowiązania długoterminowe, w tym:

– z tytułu kredytów i pożyczek

III. Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:

a) z tytułu kredytów i pożyczek

b) z tytułu dostaw i usług, w tym:

– do 12 miesięcy

– powyżej 12 miesięcy

c) fundusze specjalne

IV. Rozliczenia międzyokresowe

Pasywa razem

Rachunek zysków i strat
(wariant kalkulacyjny)

A. Przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów

B. Koszty sprzedanych produktów i towarów

C. Koszty sprzedaży

D. Koszty ogólnego zarządu

E. Zysk (strata) ze sprzedaży (A–B–C–D)

eprasa.pl d2a094e46e

F. Pozostałe przychody operacyjne, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

G. Pozostałe koszty operacyjne, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

H. Przychody finansowe, w tym:

I. Dywidendy i udziały w zyskach od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:

– od jednostek powiązanych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

II. Odsetki, w tym:

– od jednostek powiązanych

III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

I. Koszty finansowe, w tym:

I. Odsetki, w tym:

– dla jednostek powiązanych

II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

J. Zysk (strata) brutto (E+F–G+H–I)

K. Podatek dochodowy

L. Zysk (strata) netto (J–K)

(wariant porównawczy)

A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi

I. Przychody netto ze sprzedaży

eprasa.pl d2a094e46e

II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)

III. Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki

B. Koszty działalności operacyjnej

I. Amortyzacja

II. Zużycie materiałów i energii

III. Usługi obce

IV. Wynagrodzenia

V. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, w tym:

– emerytalne

VI. Pozostałe koszty, w tym:

– wartość sprzedanych towarów

C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A–B)

D. Pozostałe przychody operacyjne, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

E. Pozostałe koszty operacyjne, w tym:

– aktualizacja wartości aktywów niefinansowych

F. Przychody finansowe, w tym:

I. Dywidendy i udziały w zyskach od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale, w tym:

– od jednostek powiązanych, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

II. Odsetki, w tym:

– od jednostek powiązanych

III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

IV. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

eprasa.pl d2a094e46e

G. Koszty finansowe, w tym:

I. Odsetki, w tym:

– dla jednostek powiązanych

II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych, w tym:

– w jednostkach powiązanych

III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych

H. Zysk (strata) brutto (C+D–E+F–G)

I. Podatek dochodowy

J. Zysk (strata) netto (H–I)

Dodatkowe informacje i objaśnienia

obejmują w szczególności:

1) szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia;

2) kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych;

3) kwotę wartości firmy i wyjaśnienie okresu jej odpisywania, określonych w art. 44b ust. 10;

4) w przypadku gdy instrumenty finansowe lub składniki aktywów niebędące instrumentami finansowymi są wyceniane według wartości godziwej:

a) istotne założenia przyjęte do ustalenia wartości godziwej, w przypadku gdy dane przyjęte do ustalenia tej wartości nie pochodzą z aktywnego rynku,

b) odrębnie dla długoterminowych i krótkoterminowych instrumentów finansowych lub składników aktywów niebędących instrumentami finansowymi – wartość godziwą wykazaną w bilansie, jak również odpowiednio skutki przeszacowania wpływające na wynik finansowy lub odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny w okresie sprawozdawczym,

c) odrębnie dla pochodnych instrumentów finansowych wykazywanych jako krótkoterminowe aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe – informacje dotyczące zakresu i charakteru instrumentów, w tym istotnych warunków mogących wpłynąć na kwotę, termin i pewność przyszłych przepływów pieniężnych,

eprasa.pl d2a094e46e

d) tabelę zmian w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny obejmującą stan kapitału (funduszu) na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz jego zwiększenia i zmniejszenia w ciągu roku obrotowego;

5) kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie;

6) podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową, okresie spłaty powyżej 5 lat, jak również łączną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń;

7) w przypadku gdy składnik aktywów lub pasywów jest wykazywany w więcej niż jednej pozycji bilansu, jego powiązanie między tymi pozycjami; dotyczy to w szczególności podziału należności i zobowiązań na część długoterminową i krótkoterminową;

8) łączną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń; odrębnie należy wykazać informacje dotyczące zobowiązań warunkowych w zakresie emerytur i podobnych świadczeń oraz wobec jednostek powiązanych lub stowarzyszonych;

9) koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym;

10) odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły cenę nabycia towarów lub koszt wytworzenia produktów w roku obrotowym;

11) kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie;

12) informację o przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu;

13) kwoty zaliczek i pożyczek, udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących i administrujących jednostki, ze wskazaniem ich głównych warunków, wysokości oprocentowania oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii;

14) informację o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym oraz ich wpływie na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy jednostki;

15) przedstawienie dokonanych w roku obrotowym zmian zasad (polityki) rachunkowości, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy jednostki oraz przedstawienie zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z podaniem jej przyczyny;

eprasa.pl d2a094e46e

16) informacje liczbowe, wraz z wyjaśnieniem, zapewniające porównywalność danych sprawozdania finansowego za rok poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy;

17) informacje o nazwie i siedzibie jednostki sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe na najniższym szczeblu grupy kapitałowej, w skład której wchodzi spółka jako jednostka zależna;

18) w przypadku gdy jednostka mała nie sporządza sprawozdania z działalności zgodnie z art. 49 ust. 5 ustawy dodatkowo przedstawia informacje o udziałach (akcjach) własnych:

a) przyczynę nabycia udziałów (akcji) własnych dokonanego w roku obrotowym,

b) liczbę i wartość nominalną nabytych oraz zbytych w roku obrotowym udziałów (akcji), a w przypadku braku wartości nominalnej, ich wartość księgową, jak też część kapitału podstawowego, którą te udziały (akcje) reprezentują,

c) w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego, równowartość tych udziałów (akcji),

d) liczbę i wartość nominalną lub, w razie braku wartości nominalnej, wartość księgową wszystkich udziałów (akcji) nabytych i zatrzymanych, jak również część kapitału podstawowego, którą te udziały (akcje) reprezentują.

Załącznik nr 6

ZAKRES INFORMACJI WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM, O KTÓRYM MOWA W ART. 45 USTAWY, DLA JEDNOSTEK, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 2 USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE, Z WYJĄTKIEM SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH, ORAZ JEDNOSTEK, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 PKT 1 I 2 TEJ USTAWY

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego

obejmuje w szczególności:

1) nazwę, siedzibę i adres oraz numer we właściwym rejestrze sądowym albo ewidencji;

2) wskazanie czasu trwania działalności jednostki, jeżeli jest ograniczony;

3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym;

4) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez nią działalności;

5) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), ustalenia wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru.

Bilans

eprasa.pl d2a094e46e

Aktywa

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne

II. Rzeczowe aktywa trwałe

III. Należności długoterminowe

IV. Inwestycje długoterminowe

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

B. Aktywa obrotowe

I. Zapasy

II. Należności krótkoterminowe

III. Inwestycje krótkoterminowe

IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

C. Należne wpłaty na fundusz statutowy

Aktywa razem

Pasywa

A. Fundusz własny

I. Fundusz statutowy

II. Pozostałe fundusze

III. Zysk (strata) z lat ubiegłych

IV. Zysk (strata) netto

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

I. Rezerwy na zobowiązania

II. Zobowiązania długoterminowe

III. Zobowiązania krótkoterminowe

IV. Rozliczenia międzyokresowe

eprasa.pl d2a094e46e

Pasywa razem

Rachunek zysków i strat

A. Przychody z działalności statutowej

I. Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego

II. Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego

III. Przychody z pozostałej działalności statutowej

B. Koszty działalności statutowej

I. Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego

II. Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego

III. Koszty pozostałej działalności statutowej

C. Zysk (strata) z działalności statutowej (A–B)

D. Przychody z działalności gospodarczej

E. Koszty działalności gospodarczej

F. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D–E)

G. Koszty ogólnego zarządu

H. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F–G)

I. Pozostałe przychody operacyjne

J. Pozostałe koszty operacyjne

K. Przychody finansowe

L. Koszty finansowe

M. Zysk (strata) brutto (H+I–J+K–L)

N. Podatek dochodowy

O. Zysk (strata) netto (M–N)

Informacja dodatkowa:

eprasa.pl d2a094e46e

Informacja dodatkowa powinna zawierać nieobjęte bilansem oraz rachunkiem zysków i strat informacje i wyjaśnienia niezbędne do oceny gospodarki finansowej jednostki, a w szczególności:

1) informacje o wszelkich zobowiązaniach finansowych, w tym z tytułu dłużnych instrumentów finansowych, gwarancji i poręczeń lub zobowiązań warunkowych nieuwzględnionych w bilansie, ze wskazaniem charakteru i formy wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo;

2) informacje o kwotach zaliczek i kredytów udzielonych członkom organów administrujących, zarządzających i nadzorujących, ze wskazaniem oprocentowania, głównych warunków oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii;

3) uzupełniające dane o aktywach i pasywach;

4) informacje o strukturze zrealizowanych przychodów ze wskazaniem ich źródeł, w tym w szczególności informacje o przychodach wyodrębnionych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz informacje o przychodach z tytułu składek członkowskich i dotacji pochodzących ze środków publicznych;

5) informacje o strukturze poniesionych kosztów;

6) dane o źródłach zwiększenia i sposobie wykorzystania funduszu statutowego;

7) jeżeli jednostka posiada status organizacji pożytku publicznego, zamieszcza w informacji dodatkowej dane na temat uzyskanych przychodów i poniesionych kosztów z tytułu 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych oraz sposobu wydatkowania środków pochodzących z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych;

8) inne informacje niż wymienione w pkt 1–7, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki, w tym dodatkowe informacje i objaśnienia wymienione w załączniku nr 1 do ustawy, o ile mają zastosowanie do jednostki.

eprasa.pl d2a094e46e

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3 (439)** marzec 2026

e-dodatek

Wskaźniki i stawki

codziennie aktualizowane na **www.inforlex.pl**

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Marzec 2026

Stan prawny na 20 lutego 2026 r.

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2026 r. 4
2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r. 4
3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości 5

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie 7
1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych 7
1.3. Opłata prolongacyjna 7
1.4. Zastaw skarbowy 8
1.5. Kary porządkowe 8

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa 8
2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku 8
2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej 8
2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich 9
2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych 9
2.6. Ulga dla młodych 9
2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów 10
2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu 10
2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku 12
2.10. Mały podatnik PIT 12
2.11. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów 13

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku 13
3.2. Mały podatnik CIT 14
3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi 15

ISSN 1731-5786

eprasa.pl d2a094e46e

4. Amortyzacja
4.1. Jednorazowa amortyzacja ... **15**
4.2. Tabela stawek amortyzacji ... **15**
5. VAT
5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe ... **20**
5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME ... **20**
5.3. Mały podatnik VAT ... **21**
5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej ... **21**
5.5 Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania ... **22**
5.6. INTRASTAT – progi statystyczne ... **22**
5.7. Sprzedaż towarów na odległość ... **22**
6. Podatek od czynności cywilnoprawnych
6.1. Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych ... **23**
7. Podatki lokalne
7.1. Podatek od nieruchomości ... **24**
7.2. Podatek od środków transportowych ... **25**
7.3. Podatek rolny ... **26**
7.4. Podatek leśny ... **26**
7.5. Opłata reklamowa ... **27**
7.6. Opłata od posiadania psów ... **27**
7.7. Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa ... **27**
8. Podatek od spadków i darowizn
8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych ... **27**
8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn ... **28**
8.3. Skale podatku od spadków i darowizn ... **28**

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

1. Składki
1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych ... **29**
1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ... **29**
1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników ... **29**
1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe ... **29**
1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne ... **31**
1.6. Składka na FGŚP ... **32**
1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy ... **32**
1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych ... **33**
1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność ... **33**
1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą ... **33**
1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus ... **34**
1.12. Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK) ... **34**
1.13. ZMIANA! Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych ... **34**
1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych ... **35**
1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS) ... **35**
1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników ... **36**
1.17. ZMIANA! Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika ... **36**
2. Zasiłki
2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego ... **37**
2.2. Zasiłek pogrzebowy ... **37**

eprasa.pl d2a094e46e

2.3. Zasiłek rodzinny ... 37
2.4. Dodatki do zasiłku rodzinnego ... 37
2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka ... 38
2.6. Świadczenia opiekuńcze ... 38
3. Emerytury i renty
3.1. ZMIANA! Najniższe emerytury i renty ... 38
3.2. ZMIANA! Kwota bazowa ... 39
3.3. ZMIANA! Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów ... 39
3.4. ZMIANA! Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty ... 39
3.5. ZMIANA! Dodatki do emerytur i rent ... 39
3.6. ZMIANA! Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków ... 40
3.7. ZMIANA! Renta socjalna – wysokość i limit przychodów ... 40
IV. PRAWO PRACY
1. Nominalny wymiar czasu pracy ... 41
2. Podróże służbowe i jazdy lokalne
2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ... 41
2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu ... 41
2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu ... 41
2.4. Podróże służbowe w kraju ... 42
2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju ... 42
3. ZFŚS i świadczenia urlopowe
3.1. ZMIANA! Wysokość odpisów na ZFŚS ... 44
3.2. ZMIANA! Świadczenie urlopowe ... 45
4. Wynagrodzenia
4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników ... 45
4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług ... 45
4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej ... 46
4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy ... 46
4.5. ZMIANA! Wynagrodzenia młodocianych ... 46
4.6. Kwoty wolne od potrąceń ... 47
4.7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ... 48
4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie ... 48
5. Odszkodowania za wypadki przy pracy ... 48
6. PFRON
6.1. ZMIANA! Wpłaty na PFRON ... 49
6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ... 49
V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY
1. Opłata paliwowa i reprograficzna
1.1. Opłata paliwowa ... 50
1.2. Opłata reprograficzna ... 50
2. Opłaty sądowe
2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym ... 50
2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ... 52
3. Inne wskaźniki
3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami ... 52
3.2. Wskaźnik inflacji ... 52

W 2026 r. dodatek **Wskaźniki i stawki** jest publikowany co miesiąc w wydaniu elektronicznym, dostępnym po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

www.inforlex.pl

eprasa.pl d2a094e46e

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.)
- art. 24a ust. 4, 4b, 4c, 4e oraz 4f ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2026 r.	
Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. z 2021 r. poz.170) są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2026 r., jeżeli ich przychody za 2025 r. wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro przeliczone według kursu średniego NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzajacego rok obrotowy. Kurs ten na dzień 1 października 2025 r. wynosił 4,2586 zł/euro.	**10 646 500 zł** (2 500 000 euro × 4,2586 zł/euro)

2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 64 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.)
- art. 14b ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)
- art. 9b ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)

Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe – kontynuujących działalność jednostek wymienionych w art. 64 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o rachunkowości. Pozostałe jednostki (spółki z o.o., spółki jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne, cywilne oraz przedsiębiorstwa osób fizycznych) podlegają badaniu, jeżeli w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, spełniły co najmniej dwa z poniższych warunków:

Warunki	**Sprawozdanie finansowe za 2026 r. podlega badaniu, gdy w 2025 r. były spełnione co najmniej dwa z trzech warunków:***
Warunek 1. Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej	**50 osób**
Warunek 2. Suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro	**13 208 437,50 zł** (3 125 000 euro × 4,2267 zł/euro)
Warunek 3. Przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro	**26 416 875 zł** (6 250 000 euro × 4,2267 zł/euro)

* Do przeliczenia przyjęto średni kurs ogłoszony dla euro przez Narodowy Bank Polski 31 grudnia 2025 r., który wyniósł 4,2267 zł/euro.

eprasa.pl d2a094e46e

Badaniu podlegają także sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR, roczne połączone sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych z wydzielonymi subfunduszami oraz roczne sprawozdania jednostkowe subfunduszy (por. art. 64 ust. 3 i 4 ustawy o rachunkowości).

Obowiązek poddania badaniu swoich sprawozdań finansowych mają również jednostki prowadzące księgi rachunkowe, które dla celów podatkowych wybrały bilansową metodę ustalania różnic kursowych.

3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 1a–1e ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.)

Kategoria jednostki	Warunki uzyskiwania statusu	Warunki utraty statusu
1	2	3
Jednostka mikro	Jednostka, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 2 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 4 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki mikro, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.
Jednostka mała	Jednostka niebędącą jednostką mikro, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 33 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 66 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki małej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3
Jednostka średnia	Jednostka niebędącą jednostką mikro ani jednostką małą, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki średniej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości
Jednostka duża	Jednostka która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki dużej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech tych wielkości
Duża grupa	Grupa kapitałowa, która w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła: a) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowości, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty, oraz b) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowosci, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 132 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 264 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Grupa kapitałowa traci status dużej grupy, jeżeli w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech wielkości określonych w lit. a lub b.

Przy stosowaniu uproszczeń przewidzianych dla poszczególnych kategorii jednostek należy uwzględnić ich charakter prawny (patrz. art. 3 ust. 1h, art. 3 ust. 1i oraz art. 80 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości).

eprasa.pl d2a094e46e

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 359 i 481 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1071 ze zm.).
- art. 4 pkt 3 ustawy z 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 1790)

Rodzaje odsetek	Stawka odsetek obowiązująca w 2026 r.	Podstawa prawna
Stawka odsetek ustawowych	**7,5% w stosunku rocznym** (od 4.12.2025 r.)	M.P. z 2025 r. poz. 1296
Maksymalna stawka odsetek	15% w stosunku rocznym (od 4.12.2025 r.)	M.P. z 2025 r. poz. 1296
Stawka odsetek ustawowych za opóźnienie	**9,5% w stosunku rocznym** (od 4.12.2025 r.)	M.P. z 2025 r. poz. 1308
Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie	19% w stosunku rocznym (od 4.12.2025 r.)	M.P. z 2025 r. poz. 1308
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	**12% w stosunku rocznym w I półroczu 2026 r.**	M.P. z 2025 r. poz. 1257
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	14% w stosunku rocznym w I półroczu 2026 r.	M.P. z 2025 r. poz. 1257

Kalkulatory odsetek ustawowych, odsetek za opóźnienie oraz odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych są dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 56 § 1, art. 56a i 56b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.)

Rodzaje stawek odsetek	Wysokość stawek (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
Stawka podstawowa (100%)	**11%** (od 4.12.2025 r.)	M.P. z 2025 r. poz. 1252
Stawka obniżona (50%)	**5,5%** (od 4.12.2025 r.)	
Stawka podwyższona (150%)	**16,5%** (od 4.12.2025 r.)	

Kalkulator odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.3. Opłata prolongacyjna

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 57 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.)

Okres obowiązywania	Stawka opłaty prolongacyjnej (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
od 4.12.2025 r.	**5,5%**	M.P. z 2025 r. poz. 1252

Kalkulator opłaty prolongacyjnej jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl d2a094e46e

1.4. Zastaw skarbowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.)

Okres obowiązywania	Minimalna wartość poszczególnych rzeczy ruchomych lub zbywalnych praw majątkowych, które mogą być obciążane zastawem skarbowym	Podstawa prawna
2026 r.	**19 000 zł** (wartość na dzień ustanowienia zastawu)	M.P. z 2025 r. poz. 745

1.5. Kary porządkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 262 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.)

Okres obowiązywania	Maksymalna wysokość kary porządkowej	Podstawa prawna
2026 r.	**3800 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 761

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Skala podatkowa obowiązująca w 2025 i 2026 r.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
120 000 zł		**10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł**

2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Kwota zmniejszająca podatek obowiązująca w 2025 i 2026 r.		Kwota wolna od podatku
miesięczna	roczna	
300 zł	3600 zł	30 000 zł

2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

eprasa.pl d2a094e46e

Koszty uzyskania przychodów w 2025 i 2026 r.

Dla osoby zatrudnionej:	Miesięczne	Roczne
na jedną umowę o pracę	**250 zł**	**3000 zł**
na więcej niż jedną umowę (w jednym lub w więcej niż jednym zakładzie pracy)	**250 zł**	**4500 zł**
w jednym zakładzie pracy położonym w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**3600 zł**
w kilku zakładach pracy położonych w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**5400 zł**

2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 9 i 10 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Koszty uzyskania przychodów w 2025 i 2026 r.

Wysokość kosztów	Maksymalna kwota kosztów (w zł) w roku podatkowym
50%	koszty łącznie w roku podatkowym nie mogą przekroczyć kwoty **120 000 zł,** tj. kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej. Podatnik może zastosować faktyczne koszty uzyskania, nawet jeżeli w roku podatkowym przekroczyły ww. limit, pod warunkiem że jest w stanie udokumentować, że takie koszty poniósł **Uwaga!** Prawo do 50% kosztów z praw autorskich przysługuje tylko podatnikom uzyskującym przychody z działalności wymienionej w art. 22 ust. 9b updof

2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a–2c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych w 2026 r.

Rodzaj pojazdu	Miesięczny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego	Dzienny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego
samochód o mocy silnika do 60 kW albo elektryczny, albo napędzany wodorem	**250 zł**	**8,33 zł***
samochód inny niż wyżej wymienione	**400 zł**	**13,33 zł***

* W przypadku wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych przez część miesiąca wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 miesięcznej kwoty ryczałtu. Jeżeli świadczenie przysługujące pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych jest częściowo odpłatne, to przychodem pracownika jest różnica pomiędzy wartością ustaloną według ww. zasad a odpłatnością ponoszoną przez pracownika.

2.6. Ulga dla młodych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

eprasa.pl d2a094e46e

Uprawnieni do ulgi dla młodych	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2025 i 2026 r.
Osoby fizyczne do ukończenia 26. roku życia	przychody z pracy i zleceń, przychody z praktyk absolwenckich oraz stażów uczniowskich, zasiłki macierzyńskie	85 528 zł*

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 152–154 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Rodzaj ulgi	Uprawnieni do ulgi	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2025 i 2026 r.
Ulga na powrót	Osoby, które przeniosły swoje miejsce zamieszkania do Polski	ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy; z umów zlecenia zawartych z firmą; z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowane według skali podatkowej, podatkiem liniowym, 5% podatkiem z kwalifikowanych praw własności intelektualnej albo ryczałtem ewidencjonowanym; z zasiłków macierzyńskich	85 528 zł*
Ulga dla rodzin 4+	Osoby, które wychowują co najmniej czwórkę dzieci	jw.	jw.
Ulga dla pracujących seniorów	Kobiety po ukończeniu 60 roku życia i mężczyźni po ukończeniu 65 roku życia	jw.	jw.

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–26he art. 30ca i art. 52jb ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
1	2
Ulga rehabilitacyjna (art. 26 ust. 1 pkt 6 i ust. 7a updof) dotyczy wydatków poniesionych na: ■ cele wskazane w art. 26 ust. 7a pkt 1–3, 4–6b, 9–11, 13 i 15 updof	**wydatki faktycznie poniesione w roku podatkowym**
■ zakup leków, których stosowanie zalecił lekarz specjalista	nadwyżka **ponad 100 zł** miesięcznie
■ opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa	**do 2280 zł** rocznie
■ utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej	**do 2280 zł** rocznie
■ używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16. roku życia	**do 2280 zł** rocznie

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

1	2
▪ pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne	**do 2280 zł** rocznie
Darowizny przekazane na:	
▪ rzecz organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele krwiodawstwa (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. c updof)	**kwota odpowiadająca wysokości iloczynu kwoty rekompensaty** określonej przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o publicznej służbie krwi **i litrów oddanej krwi lub jej składników** nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kultu religijnego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. b updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kształcenia zawodowego publicznym szkołom prowadzącym kształcenie zawodowe, o których mowa w art. 4 pkt 28a ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz publicznym placówkom i centrom, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ odbudowę Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. e updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu** **Uwaga!** Łączna kwota odliczeń z tytułu darowizn, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a–e updof, nie może przekroczyć w roku podatkowym kwoty stanowiącej 6% dochodu
Ulga internetowa (art. 26 ust. 1 pkt 6a updof)	do wysokości **760 zł rocznie**
Wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (art. 26 ust. 1 pkt 2b updof)	wpłaty dokonane w roku podatkowym 2025, nie więcej niż: ▪ **15 611,40 zł** – dla osób prowadzących działalność gospodarczą, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.), ▪ **10 407,60 zł** – dla pozostałych osób (M.P. z 2024 r. poz. 1055)
Darowizny na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą (przepisy ustaw o stosunku państwa do poszczególnych związków wyznaniowych)	w wysokości dokonanej darowizny
Odsetki od kredytu – w ramach tzw. praw nabytych (art. 9 ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie updof – Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588)	odliczeniu podlegają odsetki od tej części kredytu, która nie przekroczyła kwoty odpowiadającej w 2025 r. kwocie **515 340 zł** (M.P. z 2024 r. poz. 1050)
Ulga na działalność badawczo-rozwojową (art. 26e updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na działalność badawczo-rozwojową (tzw. koszty kwalifikowane), wymienione w art. 26e ust. 2 i 3 updof. Odliczenie nie może przekroczyć **od 100% do 200% kosztów kwalifikowanych** (patrz art. 26e ust. 7 updof)
Ulga termomodernizacyjna (art. 26h updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Odliczenie nie może przekroczyć **53 000 zł** w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć
Składki członkowskie zapłacone na rzecz związków zawodowych (art. 26 ust. 1 pkt 2c updof)	w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym **840 zł**
Ulga na prototyp (art. 26ga updof)	**30%** sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia go na rynek **Uwaga!** Wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **10%** dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej
Ulga na ekspansję (art. 26gb updof)	koszty uzyskania przychodów poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów do wysokości dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż **1 000 000 zł** w roku podatkowym
Ulga na wsparcie sportu, kultury oraz szkolnictwa wyższego i nauki (art. 26ha updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

eprasa.pl d2a094e46e

1	2
Ulga na zabytki (art. 26hb updof	**50%** poniesionych wydatków wskazanych w art. 26hb ust. 1 pkt 1 i 2 updof
Ulga dla inwestujących w alternatywne spółki inwestycyjne (art. 26hc updof)	**50%** poniesionych wydatków **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **250 000 zł**
Ulga na terminal (art. 26hd updof)	▪ **2500 zł** w roku podatkowym – w przypadku podatników zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych przy zastosowaniu kas rejestrujących ▪ **1000 zł** w roku podatkowym – w przypadku pozostałych podatników Podatnicy będący małymi podatnikami spełniającymi warunki wskazane w art. 26hd ust. 2 updof mogą odliczyć **200%** poniesionych wydatków, nie więcej jednak niż **2000 zł** w roku podatkowym. Odliczenie przysługuje w każdym roku podatkowym, w którym taki podatnik poniósł wydatki. **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika z działalności gospodarczej
Ulga na żołnierzy WOT i aktywnej rezerwy (art. 26he updof)	**od 12 000 zł do 24 000 zł** za każdego zatrudnionego w ramach stosunku pracy żołnierza; kwota odliczenia jest uzależniona od czasu pełnienia służby przez żołnierza
Ulga dla podatników osiągających dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ust. 9a updof)	kwota kosztów kwalifikowanych wskazanych w art. 26e ust. 2–3b updof, które doprowadziły do wytworzenia, rozwinięcia lub ulepszenia przez podatnika prawa własności intelektualnej
Ulga na robotyzację (art. 52jb updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27f i art. 27g ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
Ulga na dzieci (art. 27f updof)	**za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym podatnik wykonuje władzę rodzicielską, pełni funkcję opiekuna prawnego, sprawuje opiekę lub utrzymuje dziecko, limit wynosi:** ▪ na jedno dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł) – w przypadku jednego dziecka warunkiem zastosowania odliczenia jest spełnienie kryterium dochodowości; kryterium to nie ma zastosowania do rodziców/opiekunów dziecka niepełnosprawnego, ▪ na drugie dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł), ▪ na trzecie dziecko – **166,67 zł** (rocznie 2000,04 zł, dziennie 5,56 zł), ▪ na czwarte i każde kolejne dziecko – **225 zł** (rocznie 2700 zł, dziennie 7,5 zł)
Ulga abolicyjna (art. 27g updof)	Odliczeniu podlega kwota stanowiąca różnicę między podatkiem obliczonym przy zastosowaniu metody odliczenia proporcjonalnego a kwotą podatku obliczonego za ten rok podatkowy przy zastosowaniu do dochodów wymienionych w art. 27g ust. 1 updof metody wyłączenia z progresją, nie więcej niż 1360 zł (z zastrzeżeniem art. 27g ust. 5 updof)

2.10. Mały podatnik PIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5a pkt 20 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy.	**8 517 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

2.11. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 4 i 6, art. 21 ust. 1b ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 843 ze zm.)

Uprawnieni do ryczałtu	2026 r.
Podatnicy mogą wybrać opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli w poprzednim roku podatkowym uzyskali: - przychody z działalności gospodarczej prowadzonej wyłącznie samodzielnie w wysokości nieprzekraczającej 2 000 000 euro* - przychody wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 2 000 000 euro* - przychody z działalności prowadzonej samodzielnie lub w formie spółki, opodatkowane wyłącznie w formie karty podatkowej, lub za część roku opodatkowane w formie karty podatkowej i za część roku na zasadach ogólnych, a łączne przychody nie przekroczyły kwoty 2 000 000 euro*	**8 517 200 zł** (równowartość 2 000 000 euro)
Prawo do kwartalnego rozliczenia ryczałtu mają podatnicy, których przychody z działalności prowadzonej samodzielnie albo przychody spółki – w roku poprzedzającym rok podatkowy – nie przekroczyły kwoty stanowiącej równowartość 200 000 euro*	**851 720 zł** (równowartość 200 000 euro)

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł.

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19, 22, 24a, 24aa, 24b, 24ca, 24d, 24f, 28o, 24q, 24r, 38aa–38ad ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2026 r.
Dochody osób prawnych	19% podstawy opodatkowania
Dochody osób prawnych w przypadku: a) małych podatników, b) podatników rozpoczynających działalność – w roku podatkowym, w którym rozpoczęli działalność	9% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pk 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) podatkową grupą kapitałową, w skład której wchodzi bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w części, w jakiej dochód tego banku pozostaje do sumy dochodów spółek wchodzących w skład tej podatkowej grupy kapitałowej	30% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, b) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową	27% podstawy opodatkowania

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, c) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową – którzy mają status małych podatników a ich przychody osiągnięte w roku podatkowym nie przekroczyły wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro; przeliczenia na złote dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł	17% podstawy opodatkowania	
Dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania	
Dochody zagranicznej jednostki kontrolowanej uzyskane przez podatnika mającego siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania	
Podatek od przerzuconych dochodów	19% podstawy opodatkowania	
Dochody ze niezrealizowanych zysków	19% podstawy opodatkowania	
Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia walut wirtualnych	19% uzyskanego dochodu	
Dochody spółki nieruchomościowej, której udziały (akcje), ogół praw i obowiązków, tytuły uczestnictwa lub prawa o podobnym charakterze są zbywane	19% dochodu ze zbycia	
Przychody ze środka trwałego będącego budynkiem, który: 1) stanowi własność albo współwłasność podatnika, 2) został oddany w całości albo w części do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, 3) jest położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0,035% podstawy opodatkowania* za każdy miesiąc	
Minimalny podatek dochodowy od osób prawnych	10% podstawy opodatkowania	
Dochody z dysponowania prawami własności intelektualnej	5% podstawy opodatkowania	
Ryczałt od dochodów spółek (tzw. estoński CIT)	1) 10% podstawy opodatkowania – w przypadku małego podatnika oraz podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności; 2) 20% podstawy opodatkowania – w przypadku podatnika innego niż wskazany w pkt 1	
Stawka podatku od świadczenia lub mienia przekazanego lub postawionego do dyspozycji przez fundację rodzinną	15% podstawy opodatkowania	
Stawka podatku w przypadku fundacji rodzinnej prowadzącej działalność gospodarczą wykraczającą poza zakres ujęty przepisami	25% podstawy opodatkowania	

* Podstawę opodatkowania stanowi przychód odpowiadający sumie wartości początkowych środków trwałych ustalanej na pierwszy dzień każdego miesiąca wynikającej z prowadzonej ewidencji, pomniejszonej o kwotę 10 000 000 zł.

3.2. Mały podatnik CIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a pkt 10 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*.	**8 517 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

eprasa.pl d2a094e46e

3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11k i 11o ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)

Obowiązani do sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji lub innych zdarzeń są podatnicy:	Kiedy pojawia się obowiązek dokumentacyjny
dokonujący transakcji kontrolowanej o charakterze jednorodnym	gdy wartość przekracza w roku obrotowym następujące progi dokumentacyjne: 1) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji towarowej; 2) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 3) 2 000 000 zł – w przypadku transakcji usługowej; 4) 2 000 000 zł – w przypadku innej transakcji niż określona w pkt 1–3
dokonujący transakcji kontrolowanej z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub z zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeśli wartość transakcji wynosi: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa
dokonujący transakcji innej niż transakcja kontrolowana podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeżeli wartość transakcji za rok podatkowy, a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, przekracza: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa

4. Amortyzacja

4.1. Jednorazowa amortyzacja

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16k ust. 7–21 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)
- art. 22k ust. 7–21 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Jednorazowa amortyzacja fabrycznie nowych środków trwałych*

Warunki jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych	w 2026 r.
Nabywcy fabrycznie nowych środków trwałych Podatnicy, którzy nabędą fabrycznie nowe środki trwałe zaliczone do grupy 3–6 i 8 KŚT w roku podatkowym, w którym środki zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 100 000 zł. Kwota obejmuje sumę odpisów amortyzacyjnych i wpłaty na poczet nabycia środka trwałego zaliczonej do kosztów uzyskania przychodów. Warunkiem jednorazowej amortyzacji tych środków jest, by: 1) wartość początkowa jednego środka trwałego, nabytego w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł lub 2) łączna wartość początkowa co najmniej dwóch środków trwałych nabytych w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł, a wartość początkowa każdego z nich przekraczała 3500 zł.	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **100 000 zł**

eprasa.pl d2a094e46e

Jednorazowa amortyzacja u małych podatników i podatników rozpoczynających działalność*

Zasady określania limitów w amortyzacji jednorazowej	w 2026 r.
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Do jednorazowej amortyzacji ma prawo podatnik rozpoczynający działalność i mały podatnik. Małym podatnikiem jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży w poprzednim roku nie przekroczyła równowartości 2 000 000 euro**. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy. **Ważne!** Nie można jednorazowo zamortyzować zakupu samochodów osobowych.	Małym podatnikiem jest podatnik, u którego przychód w 2025 r. nie przekroczył **8 517 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w roku podatkowym nie może przekroczyć równowartości kwoty 50 000 euro**	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **213 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych rozpoczynający działalność Jednorazowej amortyzacji nie mogą stosować podmioty rozpoczynające działalność, które zostały utworzone m.in. przez osoby fizyczne, które wniosły na poczet kapitału nowo utworzonego podmiotu uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro**	**43 000 zł**

* Mali podatnicy oraz podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą, w związku z nabyciem środka trwałego mają prawo do skorzystania z preferencyjnej amortyzacji do limitu 50 000 euro albo zasad dotyczących jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych (do 100 000 zł). Muszą dokonać w tym zakresie wyboru.

** Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

4.2. Tabela stawek amortyzacji

PODSTAWA PRAWNA:

- załącznik nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 278 ze zm.)
- załącznik nr 1 do ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Wykaz rocznych stawek amortyzacyjnych

Pozycja	Stawka %	Symbol KŚT (grupa, podgrupa lub rodzaj)	Nazwa środków trwałych
1	2	3	4
01	2,5	10	Budynki niemieszkalne
		110	Placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy opieki społecznej bez opieki medycznej
		121	Lokale niemieszkalne
	4,5	102	Podziemne garaże i zadaszone parkingi oraz budynki kontroli ruchu powietrznego (wieże)
		104	Zbiorniki, silosy oraz magazyny podziemne, zbiorniki i komory podziemne (z wyłączeniem budynków magazynowych i naziemnych)
	10	103	Kioski towarowe o kubaturze poniżej 500 m^3 – trwale związane z gruntem
		109	Domki kempingowe, budynki zastępcze – trwale związane z gruntem
		010	Plantacje wikliny
02	2,5	224	Budowle wodne, z wyłączeniem urządzeń melioracji wodnych, doków stałych załadowionych, wałów i grobli
		21	Budowle sklasyfikowane jako budowle do uzdatniania wód, z wyjątkiem studni wierconych
		290	Budowle sportowe i rekreacyjne, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych
		291	Wieże przeciwpożarowe
		225	Urządzenia melioracji wodnych podstawowych
		226	Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych
	4,5	2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4
	10	211	Przewody sieci technologicznych wewnątrzzakładowych
		221	Urządzenia zabezpieczające ruch pociągów
	14	202	Wieże ekstrakcyjne
	20	200	Wieże wiertnicze, wieżomaszty
03	7	3	Kotły i maszyny energetyczne
	14	322	Silniki spalinowe na paliwo lekkie (niezespolone)
		323	Silniki spalinowe na paliwo ciężkie (niezespolone)
		324	Silniki spalinowe na paliwo gazowe (niezespolone)
		325	Silniki powietrzne
		343	Zespoły elektroenergetyczne przenośne z silnikami spalinowymi na paliwo lekkie
		344	Zespoły elektroenergetyczne z silnikami spalinowymi na paliwo ciężkie
		349	Reaktory jądrowe
04	7	431	Filtry (prasy) błotniarki Cedzidła mechaniczne
		450	Piece do przerobu surowców (z wyjątkiem pieców do przerobu surowców wielokomorowych)
		451	Piece do przetwarzania paliw (z wyjątkiem pieców koksowniczych)
		454	Piece do wypalania tunelowe
		473	Aparaty bębnowe
		475	Suszarki komorowe (z wyjątkiem suszarek z półkami obrotowymi i zgarniaczami)
	10	4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
	14	41	Obrabiarki do metali
		44	Maszyny i urządzenia do przetłaczania i sprężania cieczy i gazów
		46	Aparaty do wymiany ciepła (z wyjątkiem wymienników przeponowych rurowych oraz chłodnic odmulin i prób kołowych rozkładni gazu)
		47	Maszyny, urządzenia i aparaty do operacji i procesów materiałowych, w tym suszarki z półkami obrotowymi i zgarniaczami (z wyjątkiem: – kolumn, – aparatów bębnowych, – suszarek komorowych bezpółkowych, tradycyjnych, owiewnych, półkowych owiewnych, próżniowych z grzejnymi półkami, suszarek z górnym i dolnym rozpylaniem cieczy oraz suszar ek z pneumatycznym rozpylaczem ciał stałych i innych suszarek, – odbieralnic hydraulicznych rozkładni gazu)
	18	449	Urządzenia dystrybucyjne do benzyny i olejów elektryczne i przepływomierze składowe do cieczy i paliw płynnych
		461	Wymienniki płynów obiegowych przy produkcji sody
		469	Chłodnice odmulin i prób kołowych rozkładni gazu
		472	Kolumny nitracyjne i denitracyjne
		479	Odbieralnice hydrauliczne rozkładni gazu
		481	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem chemicznym i elektrogalwanicznym
		482	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem cieplnym
		484	Urządzenia do spawania i napawania łukowego w ochronie gazów oraz do spawania i napawania plazmowego Wytwornice acetylenowe przenośne wysokiego ciśnienia Zgrzewarki oporowe i tarcicowe Urządzenia do metalizacji natryskowej i do natryskiwania tworzywami sztucznymi
		486	Maszyny i urządzenia do przygotowywania maszynowych nośników danych oraz maszyny analityczne
		488	Samodzielne urządzenia do automatycznej regulacji i sterowania procesami
		489	Roboty przemysłowe
	20	434	Maszyny do zamykania słoi Maszyny do zamykania puszek
		461	Wymienniki przeponowe rurowe sklasyfikowane jako chłodnice kwasu siarkowego
	30	487	Zespoły komputerowe
05	7	506	Aparaty do rektyfikacji powietrza
		507	Krystalizatory Komory potne
		548	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji materiału zecerskiego
		583	Koparki i zwałowarki w kopalniach odkrywkowych węgla Koparki w piaskowniach przemysłu węglowego
	10	512	Maszyny i urządzenia do eksploatacji otworów wiertniczych
		513	Maszyny i urządzenia do przeróbki mechanicznej rud i węgla

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4
		514	Maszyny i urządzenia aglomerowni
			Maszyny i urządzenia wielkopiecowe
			Maszyny i urządzenia hutnicze stalowni
			Nożyce hutnicze do cięcia na gorąco, tabor hutniczy, walcowniczy
			Inne maszyny, urządzenia i aparaty hutnicze
		520	Maszyny i urządzenia dla przemysłu kamieniarskiego:
			Traki ramowe i tarczowe
			Cyrkularki
			Szlifierki
			Tokarki i wiertarki do kamienia
			Kombajny do robót przygotowawczych
		523	Maszyny i urządzenia dla przemysłu cementowego
		525	Autoklawy
		529	Maszyny i urządzenia do produkcji elementów z lastriko i sztucznego kamienia
		56	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu rolnego
		582	Maszyny do robót drogowych:
			pojemniki do bitumu stalowe o pojemności powyżej 20 000 l
			odśnieżarki dróg, ulic i placów o mocy silników powyżej 120 KM
	14	50	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu chemicznego
		517	Maszyny i urządzenia torfiarskie
		52	Maszyny dla przemysłu surowców mineralnych
		53	Maszyny do produkcji wyrobów z metali i tworzyw sztucznych
		54	Maszyny, urządzenia i aparaty do obróbki i przerobu drewna, produkcji wyrobów z drewna oraz maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu papierniczego i poligraficznego
		55	Maszyny i urządzenia do produkcji wyrobów włókienniczych i odzieżowych oraz do obróbki skóry i produkcji wyrobów z niej
		561	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji napojów
		568	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu piekarniczego (z wyjątkiem pieców ceramicznych, cyklotermicznych i specjalnych)
		57	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu spożywczego
		59	Maszyny, urządzenia i narzędzia rolnicze i gospodarki leśnej
	18	505	Piece prażalnicze fluidezyjne
		51	Maszyny, urządzenia i aparaty wiertnicze, górnicze, gazownicze, odlewnicze, torfiarskie oraz geodezyjne i kartograficzne
		58	Maszyny do robót ziemnych, budowlanych i drogowych
	20	506	Odgazowywacze
		510	Maszyny i urządzenia wiertnicze
		511	Obudowy zmechanizowane
		518	Aparaty i urządzenia do:
			pomiarów magnetycznych,
			pomiarów geologicznych,
			pomiarów sejsmicznych i radiometrycznych,
			elektrycznego profilowania odwiertów, karotażu gazowego,
			perforacji otworów wiertniczych
		535	Aparaty specjalne do wytwarzania kwasu wolframowego i maszyny do redukcyjnych, próżniowych i specjalnych wytopów metali
			Maszyny do produkcji węglanów i past emulsyjnych Urządzenia do produkcji półprzewodników
		579	Dystrybutory Młynki młotkowe
			Maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych na mąkę pastewną i tłuszcze utylizacyjne
			Inne maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych
		580	Maszyny do robót ziemnych i fundamentowych
		581	Maszyny do robót budowlanych
		582	Szczotki mechaniczne i osprzęt do utrzymania dróg
	25	501	Aparaty szklane i porcelanowe do destylacji Porcelanowe młyny kulowe
		511	Maszyny górnicze, z wyłączeniem obudów zmechanizowanych
		524	Piece do topienia żużla wielkopiecowego i bazaltu
		571	Autoklawy do hydrolizy
			Neutralizatory stalowe oraz neutralizatory i hydrolizatory betonowe lub murowane
		581	Wibratory
			Wibromłoty oraz zacieraczki do tynku

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4
06	4,5	600	Zbiorniki naziemne ceglane
		601	Zbiorniki naziemne betonowe (z wyjątkiem wyposażonych w wykładzinę chemoodporną dla kwasu ponitracyjnego)
		623	Urządzenia telefoniczne systemów nośnych na liniach WN
		641	Wyciągi kopalniane (bez wyciągów przy głębieniu szybów)
		648	Towarowe kolejki linowe i dźwignice linowe
		656	Akumulatory hydrauliczne
		660	Wagi pojazdowe, wagonowe i inne wbudowane
	10	6	Urządzenia techniczne
	18	61	Urządzenia rozdzielcze i aparatura energii elektrycznej przewoźna
		641	Dźwigniki, wciągarki i wciągniki przejezdne oraz nieprzejezdne, kołowroty, wyciągniki (z wyjątkiem kołowrotów szybowych oraz wyciągników kopalnianych łącznie z wyciągami przy głębieniu szybów, a także wyciągi kolei i kolejek linowych)
		662	Projektory przenośne 16 mm i 35 mm
		681	Kontenery
	20	629	Telefony komórkowe
		669	Kasy fiskalne i rejestrujące (z wyjątkiem zaliczonych do poz. 04 – zespoły komputerowe)
		633	Baterie akumulatorów elektrycznych stacjonarnych
			Baterie akumulatorów elektrycznych zasadowych
		662	Ekrany kinowe
		644	Przenośniki w kopalniach i zakładach przetwórczych rud i węgla
		664	Urządzenia do przeprowadzania badań technicznych
	25	644	Przenośniki zgrzebłowe ciężkie i lekkie
07	7	70	Tabor kolejowy naziemny
		71	Tabor kolejowy podziemny
		72	Tabor tramwajowy
		73	Pozostały tabor szynowy naziemny
		77	Tabor pływający
	14	700	Drezyny i przyczepy do drezyn
		710	Lokomotywy akumulatorowe
			Lokomotywy ognioszczelne i typu „Karlik” Wozy kopalniane
		770	Kontenerowce
		773	Wodoloty
		780	Samoloty
		781	Śmigłowce
		743	Samochody specjalne
		745	Trolejbusy i samochody ciężarowe o napędzie elektrycznym
		746	Ciągniki
		747	Naczepy i przyczepy
		76	Pozostały tabor bezszynowy (wózki jezdniowe akumulatorowe, widłowe i inne wózki jezdniowe)
	18	745	Pozostałe samochody o napędzie elektrycznym
		783	Balony
		789	Pozostałe środki transportu lotniczego
		79	Pozostałe środki transportu
	20	740	Motocykle, przyczepy i wózki motocyklowe
		741	Samochody osobowe
		742	Samochody ciężarowe
		744	Autobusy i autokary
		782	Szybowce
08	10	805	Wyposażenie kin, teatrów, placówek kulturalno-oświatowych oraz instrumenty muzyczne
		806	Kioski, budki, baraki, domki kempingowe – niezwiązane trwale z gruntem
	14	803	Maszyny biurowe piszące, liczące i licząco-piszące Dalekopisy do maszyn matematycznych
	20	8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
	25	801	Elektroniczna aparatura kontrolno-pomiarowa do przeprowadzania badań laboratoryjnych
		802	Aparaty i sprzęt do hydro- i mechanoterapii
		804	Wyposażenie cyrkowe

1. Za pogorszone warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. a, uważa się używanie tych środków trwałych pod ciągłym działaniem wody, par wodnych, znacznych drgań, nagłych zmian temperatury oraz innych czynników powodujących przyspieszenie zużycia obiektu.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Za złe warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. b, uważa się używanie tych środków trwałych pod wpływem niszczących środków chemicznych, a zwłaszcza gdy służą one produkcji, wytwarzaniu lub przechowywaniu żrących środków chemicznych. Dotyczy to również przypadków silnego działania na budynek lub budowlę niszczących środków chemicznych rozproszonych w atmosferze, wodzie lub wydzielających się w postaci oparów, których źródłem są inne obiekty znajdujące się w pobliżu.
3. Przez maszyny, urządzenia i środki transportu wymagające szczególnej sprawności technicznej, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 2, rozumie się te obiekty, które używane są w pracy na trzy zmiany, mimo że nie działają ze swej istoty w ruchu ciągłym, używane w warunkach terenowych, w warunkach leśnych, pod ziemią lub innych wskazujących na bardziej intensywne zużycie.
4. Przez maszyny i urządzenia grupy 4–6 i 8 Klasyfikacji, poddanych szybkiemu postępowi technicznemu, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 3, rozumie się maszyny, urządzenia i aparaturę, w których zastosowane są układy mikroprocesorowe lub systemy komputerowe, spełniające założone funkcje dzięki wykorzystaniu w nich najnowszych zdobyczy techniki, a także pozostałą aparaturę naukowo-badawczą i doświadczalno-produkcyjną.

5. VAT

5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe*	Limit w 2026 r.
Podatnicy kontynuujący działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, u którego wartość sprzedaży netto nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty	240 000 zł
Podatnicy rozpoczynający działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju rozpoczynającego działalność, u którego przewidywana wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej działalności kwoty wyliczonej według wzoru	$\frac{240\,000 \text{ zł} \times \text{liczba dni prowadzenia działalności}}{365}$

* Zwolnienie przysługuje do momentu przekroczenia w trakcie roku podatkowego kwoty limitu. Zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę.

5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113a i art. 113b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla podatnika z innego kraju UE

Lp.	W 2026 r. zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:
1.	całkowita roczna wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych przez podatnika w roku podatkowym, dla których miejscem opodatkowania jest terytorium Unii Europejskiej, z wyłączeniem podatku od wartości dodanej, w tym wartość sprzedaży na terytorium kraju, z wyłączeniem podatku, zwana dalej „rocznym obrotem na terytorium Unii Europejskiej", nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty **100 000 euro**[1] (421 230 zł).
2.	wartość sprzedaży u tego podatnika, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym limitu wartości sprzedaży obowiązującego krajowych podatników VAT, czyli kwoty 240 000 zł określonej w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT albo indywidualnego limitu zwolnienia podmiotowego wyliczanego proporcjonalnie – w przypadku podatników rozpoczynających działalność, o których mowa w art. 113 ust. 9 ustawy o VAT (zob. pkt 5.1)[2]. Do obliczenia wartości sprzedaży należy odpowiednio stosować art. 113 ust. 2 ustawy o VAT.
3.	podatnik nie dokonuje na terytorium kraju dostaw towarów ani świadczenia usług, o których mowa w art. 113 ust. 13 ustawy o VAT, czyli rodzajów dostaw i usług, które wyłączają prawo do korzystania z krajowego zwolnienia podmiotowego.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

[2] Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla krajowego podatnika VAT

Lp.	Podatnik, który posiada siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, może skorzystać ze zwolnienia dla dostaw towarów i świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż Rzeczpospolita Polska, pod warunkiem że:
1.	Jego roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej nie przekroczył w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty 100 000 euro[1] (421 230 zł).
2.	Spełnia warunki zwolnienia określone przez państwo członkowskie, w którym chce korzystać ze zwolnienia.
3.	Złoży powiadomienie o zamiarze skorzystania ze zwolnienia, zwane „uprzednim powiadomieniem".
4.	Otrzyma informację o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego poprzedzonego kodem PL i zawierającego kod EX, zwanego „polskim numerem identyfikacyjnym EX", na potrzeby korzystania ze zwolnienia albo potwierdzenie o nadaniu takiego numeru – w przypadku gdy w uprzednim powiadomieniu podatnik wskazał więcej niż jedno państwo członkowskie, w którym zamierza korzystać ze zwolnienia.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

UWAGA! W przypadku gdy roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej podatnika w poprzednim lub bieżącym roku podatkowym przekroczył kwotę 100 000 euro właściwy naczelnik urzędu skarbowego niezwłocznie wydaje postanowienie o dezaktywacji polskiego numeru identyfikacyjnego EX, na które służy zażalenie i które podlega natychmiastowemu wykonaniu, oraz dezaktywuje ten numer.

5.3. Mały podatnik VAT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 25 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Limity obrotu uprawniające do korzystania ze statusu małego podatnika VAT w 2026 r.

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**8 517 000 zł** (2 000 000 euro)
Podatnik prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzający funduszami inwestycyjnymi, będący agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze, z wyjątkiem komisu – jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**192 000 zł** (45 000 euro)
Podatnik rozpoczynający w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności opodatkowanych VAT, gdy przewidywana przez niego wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej sprzedaży odpowiednio kwoty 2 000 000 euro lub 45 000 euro	

Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (www.nbp.pl).

5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 111 ust. 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Podmiot uprawniony	Podatnik, który rozpoczął ewidencjonowanie obrotu w kasie online, a także podatnik, który obowiązkowo wymienia kasy starego typu na kasy online
Podstawa obliczenia ulgi	Kwoty wydatkowane na zakup każdej z kas rejestrujących online
Wysokość ulgi	**90%** ceny zakupu kasy online (netto), nie więcej niż **700 zł**
Uprawnienie podatnika	Prawo do odliczenia kwoty ulgi na zakup kasy online od należnego podatku VAT lub prawo otrzymania zwrotu tego wydatku

eprasa.pl d2a094e46e

5.5. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Wartość WNT uprawniająca do wyłączenia od podatku VAT w 2026 r.*

Lp.	Podmioty zwolnione z obowiązku rozliczenia WNT	Warunki zwolnienia z obowiązku rozliczenia WNT	
1.	Rolnicy ryczałtowi dla prowadzonej przez nich działalności rolniczej	**Warunek 1.** Całkowita wartość WNT w poprzednim roku nie przekroczyła kwoty **50 000 zł**	**Warunek 2.** Całkowita wartość WNT w trakcie roku nie przekroczy kwoty **50 000 zł**
2.	Podatnicy, którzy wykonują jedynie czynności inne niż opodatkowane VAT i którym nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług		
3.	Podatnicy, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9		
4.	Osoby prawne, które nie są podatnikami		

* Wyłączenie nie ma zastosowania, jeżeli przedmiotem nabycia są:
- nowe środki transportu,
- wyroby akcyzowe.

5.6. INTRASTAT – progi statystyczne

- źródło: komunikat GUS pt. „Wartości progów statystycznych na 2026 r. w systemie INTRASTAT" – www.stat.gov.pl

Rodzaj progu statystycznego	Rodzaj obrotu	Próg statystyczny obowiązujący w 2026 r.
Próg podstawowy	dla przywozu	6 000 000 zł
	dla wywozu	2 800 000 zł
Próg szczegółowy	dla przywozu	105 000 000 zł
	dla wywozu	148 000 000 zł

5.7. Sprzedaż towarów na odległość

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7a, art. 22 ust. 1 pkt 1a), art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny	Dotyczy to przesyłek, których wartość nie przekracza
	w 2026 r.
W przypadku gdy podatnik ułatwia, poprzez interfejs elektroniczny, sprzedaż na odległość towarów importowanych w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 150 euro, uznaje się, że podatnik ten samodzielnie otrzymał towary i dokonał ich dostawy.	639 zł

Wewnątrzwspólnotowa sprzedaż towarów na odległość – miejsce dostawy towarów

Lp.	W przypadku wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy, z wyjątkiem, gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
1	2
1.	Dostawca posiada siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu tylko na **terytorium jednego państwa członkowskiego**

eprasa.pl d2a094e46e

1	2
2.	**Towary są wysyłane** lub transportowane na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1
3.	**Suma:** ▪ całkowitej wartości dostaw towarów wysyłanych lub transportowanych na terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 2, oraz ▪ całkowitej wartości usług, o których mowa w art. 28k ust. 1 ustawy o VAT świadczonych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 28k ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT, pomniejszona o kwotę podatku lub podatku od wartości dodanej, **nie przekroczyła w trakcie roku podatkowego ani w poprzednim roku podatkowym kwoty 10 000 euro** lub jej równowartości wyrażonej w walucie krajowej państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1, przy czym w przypadku dostawcy posiadającego siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu, tylko na terytorium kraju, **wyrażona w złotych równowartość kwoty w euro wynosi 42 000 zł.**

UWAGA! Jeżeli w trakcie roku podatkowego limit wskazany w pkt 3 **(10 000 euro lub odpowiednio 42 000 zł)** zostanie przekroczony, miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy – począwszy od dostawy, w związku z którą przekroczono tę kwotę.

6. Podatek od czynności cywilnoprawnych

6.1. Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7 i 9 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 191)

Rodzaj czynności	Stawka
1	2
Umowa sprzedaży: – nieruchomości – rzeczy ruchomych – prawa użytkowania wieczystego – własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego – spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego – wynikających z prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym	**2%**
Umowa sprzedaży szóstego i kolejnych lokali mieszkalnych	**6%**
Umowa sprzedaży innych praw majątkowych	**1%**
Umowa zamiany, dożywocia, o dział spadku, o zniesienie współwłasności oraz darowizny: – przy przeniesieniu własności: nieruchomości, rzeczy ruchomych, prawa użytkowania wieczystego, własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikających z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym – przy przeniesieniu własności innych praw majątkowych	**2%** **1%**
Umowa ustanowienia odpłatnego użytkowania, w tym nieprawidłowego, oraz odpłatnej służebności	**1%**
Umowa pożyczki oraz depozytu nieprawidłowego	**0,5%***
Ustanowienie hipoteki: – na zabezpieczenie wierzytelności istniejących – od kwoty zabezpieczonej wierzytelności – na zabezpieczenie wierzytelności o wysokości nieustalonej	 **0,1%** **19 zł**
Umowa spółki	**0,5%**

* Stawka podatku wynosi 20%, jeżeli przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub kontroli celno-skarbowej:
1) podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, depozytu nieprawidłowego lub ustanowienia użytkowania nieprawidłowego albo ich zmiany, a należny podatek od tych czynności nie został zapłacony;
2) biorący pożyczkę, o którym mowa w art. 9 pkt 10 lit. b, powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

eprasa.pl d2a094e46e

Limitowane kwotowo zwolnienia z PCC

Lp.	Rodzaj czynności zwolnionej z PCC	Ograniczenie kwotowe zwolnienia
1.	Sprzedaż rzeczy ruchomej	Zwolnienie obowiązuje, jeżeli cena sprzedaży nie przekracza **1000 zł**
2.	Pożyczka pieniężna udzielona na podstawie umowy zawartej między osobami bliskimi (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, rodzeństwo, ojczym lub macocha)	Zwolnienie dotyczy pożyczek w wysokości przekraczającej **36 120 zł** Warunkiem zwolnienia jest: – złożenie deklaracji PCC w terminie 14 dni od zawarcia umowy pożyczki – wpłata pożyczki na rachunek pożyczkobiorcy lub przekazanie pożyczki przekazem pocztowym
3.	Pożyczka udzielona na podstawie umowy zawartej z osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej w podatku od spadków i darowizn (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie)	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **36 120 zł**
4.	Pożyczki udzielane na podstawie umów z innymi osobami niż wymienione w pkt 2 i 3	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **1000 zł**

7. Podatki lokalne

7.1. Podatek od nieruchomości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 726)

Kwoty stawek podatku od nieruchomości określa uchwała rady gminy w wysokości nie wyższej niż stawki podane w tabeli poniżej.

Przedmiot podatku	Maksymalna stawka podatku w 2026 r.
Budynki mieszkalne lub ich części	**1,25 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	**35,53 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	**16,64 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajęte przez podmioty udzielające tych świadczeń	**7,27 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Pozostałe budynki lub ich części, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**12,00 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budowle	**2%** wartości
Grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	**1,45 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	**7,15 zł** od 1 ha powierzchni
Pozostałe grunty, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**0,77 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	**4,72 zł** od 1 m^2 powierzchni

eprasa.pl d2a094e46e

7.2. Podatek od środków transportowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 10 ust. 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 października 2025 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2026 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1113)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 1 sierpnia 2025 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 726)

Stawki podatku od środków transportowych określa uchwała rady gminy, na terenie której podatnik ma miejsce zamieszkania lub siedzibę. Uchwała rady gminy określa wysokość stawek podatku od środków transportowych w granicach stawek minimalnych i maksymalnych podanych w tabeli poniżej.

Stawki maksymalne w 2026 r.		**Stawki minimalne w 2026 r.**			
Podział stawek w zależności od dopuszczalnej masy całkowitej lub liczby miejsc siedzących (w przypadku autobusów)	**Maksymalna stawka podatku nie może przekroczyć**	**Dopuszczalna masa całkowita w tonach**		**Minimalna stawka podatku w złotych**	
	w 2026 r.	**Nie mniej**	**Mniej niż**	**Oś z zawieszeniem pneumatycznym lub równoważnym**	**Inne systemy zawieszenia**
1	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton					
– powyżej 3,5 do 5,5 tony włącznie – powyżej 5,5 do 9 ton włącznie – powyżej 9 ton	1259,09 zł 2100,42 zł 2520,48 zł	–	–	–	–
2. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton					
–	4809,70 zł	Dwie osie			
		12	13	0	136,13
		13	14	136,13	376,18
		14	15	376,18	529,95
		15		529,95	1199,27
		Trzy osie			
		12	17	136,13	236,78
		17	19	236,78	485,68
		19	21	485,68	630,63
		21	23	630,63	971,34
		23	25	971,34	1510,12
		25		971,34	1510,12
		Cztery osie i więcej			
		12	25	630,63	639,49
		25	27	639,49	997,90
		27	29	997,90	1584,23
		29	31	1584,23	2349,79
		31		1584,23	2349,79
3. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton					
–	2940,51 zł	–	–	–	–
4. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton					
– do 36 ton włącznie – powyżej 36 ton	3717,57 zł 4809,70 zł	Dwie osie			
		12	18	0	36,54
		18	25	254,50	460,25
		25	31	536,59	880,65
		31		1353,03	1856,37

eprasa.pl d2a094e46e

1	3	4	5	6	7
		Trzy osie i więcej			
		12	40	1193,73	1650,62
		40		1650,62	2441,61
5. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą do 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
–	2520,48 zł	–	–	–	–
6. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
– do 36 ton włącznie	2940,51 zł	Jedna oś			
– powyżej 36 ton	3717,57 zł	12	18	0	24,39
		18	25	170,40	306,48
		25		306,48	537,69
		Dwie osie			
		12	28	201,40	296,54
		28	33	587,47	814,27
		33	38	814,27	1236,87
		38		1100,79	1628,50
		Trzy osie i więcej			
		12	38	648,33	902,75
		38		902,75	1226,92
7. Autobusy					
W zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:		–	–	–	–
– mniejszej niż 22 miejsca	2976,21 zł				
– równej lub większej niż 22 miejsca	3762,73 zł				

7.3. Podatek rolny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1344)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1085)

Przedmiot opodatkowania:	Stawka podatku w 2026 r.
1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych (równowartość pieniężna 2,5 dt* żyta)	**166,05 zł**
1 ha gruntów pozostałych (równowartość pieniężna 5 dt* żyta)	**332,10 zł**

* Średnia cena skupu żyta za 11 kwartałów, będąca podstawą do ustalenia podatku rolnego na 2026 r. wynosi 66,42 zł za 1 dt.

7.4. Podatek leśny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 ustawy z 30 października 2002 r. o podatku leśnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 176)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2025 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1086)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2026 r.
Grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy (z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna)	**61,90 zł**

* Równowartość pieniężna 0,220 m^3 drewna obliczana według średniej ceny sprzedaży drewna za I–III kwartał roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena sprzedaży drewna, obliczona według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za I–III kwartał 2025 r. – 281,37 za 1 m^3.

eprasa.pl d2a094e46e

7.5. Opłata reklamowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 pkt 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Rada gminy, w drodze uchwały, określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat reklamowych. W tabeli podajemy górną wysokość tej opłaty.

Część opłaty	Przedmiot opodatkowania	Maksymalna stawka dzienna opłaty w 2026 r.
stała	Tablica reklamowa lub urządzenie reklamowe służące ekspozycji reklam	**3,89 zł**
zmienna	Powierzchnia tablicy reklamowej lub urządzenia reklamowego służącego ekspozycji reklam	**0,36 zł** za 1 m^2

7.6. Opłata od posiadania psów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18a, art. 19 pkt 1 lit. f ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Obowiązek zapłaty opłaty od posiadania psów oraz wysokość stawek i terminy płatności może określić uchwałą rada gminy.

Przedmiot opłaty	Maksymalna stawka opłaty w 2026 r.
Posiadanie psa	**186,29 zł** od jednego psa

7.7. Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Wysokość stawek, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłat może określić uchwałą rada gminy. Kwoty stawek określone przez gminę w uchwale nie mogą przekroczyć stawek podanych w tabeli.

Rodzaj opłaty	Maksymalna stawka dzienna w 2026 r.
opłata targowa	**1176,67 zł**
opłata miejscowa	**3,46 zł**
opłata miejscowa w miejscowościach posiadających status obszaru ochrony uzdrowiskowej	**4,89 zł**
opłata uzdrowiskowa	**6,67 zł**

8. Podatek od spadków i darowizn

8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1837 ze zm.)

Osoby, którym przysługuje zwolnienie z podatku od spadków i darowizn
1. Małżonek
2. Zstępni (za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)
3. Wstępni (za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)

eprasa.pl d2a094e46e

4. Pasierbowie
5. Rodzeństwo
6. Ojczym
7. Macocha
Warunki zwolnienia
1. Zgłoszenie nabycia do US w terminie 6 miesięcy licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego
2. Udokumentowanie otrzymania środków pieniężnych na rachunek lub przekazem pocztowym (dotyczy nabycia środków pieniężnych w kwocie przekraczającej wartość **36 120 zł**)

8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 i 14 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1837 ze zm.)

Kwota wolna od podatku dla nabywców zaliczanych do:		
I grupy podatkowej	**II grupy podatkowej**	**III grupy podatkowej**
małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha i teściowie	zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych	inni nabywcy
36 120 zł	**27 090 zł**	**5733 zł**

UWAGA! Za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

8.3. Skale podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1837 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 28 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnionych od podatku od spadków i darowizn i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz skal podatkowych, według których oblicza się ten podatek (Dz.U. z 2023 r. poz. 1226)

Podatek od spadków i darowizn oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku.

Skale podatku od spadków i darowizn dla I, II i III grupy podatkowej

Kwoty nadwyżki ponad kwotę wolną		**Podatek wynosi**
ponad	**do**	
1) od nabywców zaliczonych do **I** grupy podatkowej		
	11 833 zł	3%
11 833 zł	23 665 zł	355 zł i 5% nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		946 zł 60 gr i 7% od nadwyżki ponad 23 665 zł
2) od nabywców zaliczonych do **II** grupy podatkowej		
	11 833 zł	7%
11 833 zł	23 665 zł	828 zł 40 gr i 9% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		1893 zł 30 gr i 12% od nadwyżki ponad 23 665 zł
3) od nabywców zaliczonych do **III** grupy podatkowej		
	11 833 zł	12%
11 833 zł	23 665 zł	1420 zł i 16% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		3313 zł 20 gr i 20% od nadwyżki ponad 23 665 zł

eprasa.pl d2a094e46e

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

1. Składki

1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

Rok kalendarzowy	Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa prawna
2026	**282 600 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 1206

1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 20 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

Składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Maksymalna podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Podstawa prawna
styczeń–grudzień 2026 r.	**23 550 zł** (tj. 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia)	M.P. z 2025 r. poz. 1216

1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16, art. 22 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)
- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)
- art. 79 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Składki na ubezpieczenia	Finansujący	
	pracodawca	pracownik
Emerytalne	9,76%	9,76%
Rentowe	6,50%	1,50%
Chorobowe	–	2,45%
Wypadkowe	stopa procentowa składki jest ustalana w sposób opisany poniżej	–
Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP)	1,5%	–
Zdrowotne	–	9%
FP i FS	2,45%	–
FGŚP	0,10%	–

1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27–33 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1874.)

eprasa.pl d2a094e46e

Stopa procentowa składki wypadkowej od 1.04.2025 r. do 31.03.2026 r.

Okres obowiązywania	Rodzaj płatnika	Stopa procentowa składki wypadkowej
1.04.2025–31.03.2026	Płatnik składek podlegający wpisowi do rejestru REGON, zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych	**1,67%** (50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy)
	Płatnik składek niepodlegający wpisowi do rejestru REGON	

Grupy działalności, kategorie ryzyka i stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności od 1.04.2025 r. do 31.03.2026 r.

Lp.	Grupa działalności	Kod PKD	Kategoria ryzyka	Stopa procentowa składki (%)
1	2	3	4	5
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	A-01	5	1,47
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	A-02	6	1,73
3	Rybactwo	A-03	4	1,20
4	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	B-05	12	3,33
5	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	B-06	6	1,73
6	Górnictwo rud metali	B-07	8	2,26
7	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	B-08	6	1,73
8	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	B-09	12	3,33
9	Produkcja artykułów spożywczych	C-10	4	1,20
10	Produkcja napojów	C-11	4	1,20
11	Produkcja wyrobów tytoniowych	C-12	4	1,20
12	Produkcja wyrobów tekstylnych	C-13	4	1,20
13	Produkcja odzieży	C-14	2	0,67
14	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	C-15	3	0,93
15	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	C-16	6	1,73
16	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	C-17	5	1,47
17	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	C-18	3	0,93
18	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	C-19	5	1,47
19	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	C-20	4	1,20
20	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	C-21	3	0,93
21	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	C-22	5	1,47
22	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	C-23	5	1,47
23	Produkcja metali	C-24	6	1,73
24	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	C-25	5	1,47
25	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	C-26	3	0,93
26	Produkcja urządzeń elektrycznych	C-27	4	1,20
27	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	C-28	5	1,47
28	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	C-29	4	1,20
29	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	C-30	5	1,47
30	Produkcja mebli	C-31	4	1,20
31	Pozostała produkcja wyrobów	C-32	4	1,20
32	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	C-33	6	1,20
33	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D-35	4	1,20
34	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	E-36	4	1,20
35	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	E-37	5	1,47
36	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	E-38	6	1,73

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4	5
37	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	E-39	4	1,20
38	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	F-41	3	0,93
39	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	F-42	5	1,47
40	Roboty budowlane specjalistyczne	F-43	3	0,93
41	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	G-45	2	0,67
42	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	G-46	3	0,93
43	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	G-47	3	0,93
44	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	H-49	3	0,93
45	Transport wodny	H-50	4	1,20
46	Transport lotniczy	H-51	2	0,67
47	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	H-52	4	1,20
48	Działalność pocztowa i kurierska	H-53	4	1,20
49	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	2	0,67
50	Informacja i komunikacja	J	2	0,67
51	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2	0,67
52	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	2	0,67
53	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2	0,67
54	Wynajem i dzierżawa	N-77	3	0,93
55	Działalność związana z zatrudnieniem	N-78	3	0,93
56	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	N-79	2	0,67
57	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	N-80	3	0,93
58	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	N-81	4	1,20
59	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	N-82	2	0,67
60	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, organizacje i zespoły eksterytorialne	O, U	2	0,67
61	Edukacja	P	3	0,93
62	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4	1,20
63	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	2	0,67
64	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	S, T	2	0,67

1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 79, art. 79a, art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne i jej wysokość

Ubezpieczeni	Miesięczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej w 2026 r.	Wysokość składki zdrowotnej w 2026 r.
1	2	3
pracownik	Przychód uzyskany z umowy o pracę pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	9% podstawy wymiaru
zleceniobiorca	Przychód uzyskany z umowy zlecenia pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	
osoba powołana do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania oraz prokurent, którzy z tego tytułu pobierają wynagrodzenie,	Kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia pobieranego z tytułu powołania	

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3
z wyłączeniem osób uzyskujących przychody na podst. art. 13 pkt 5 i 6 ustawy o pdof (m.in. z tytułu wykonywania czynności związanych z pełnieniem obowiązków społecznych lub obywatelskich) których roczne wynagrodzenie z tego tytułu nie przekracza kwoty 6000 zł		
osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą	**Skala podatkowa** – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Podatek liniowy – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	4,9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Karta podatkowa – 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego 1 stycznia danego roku (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru czyli **432,54 zł**
	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r. włącznie z wypłatami z zysku (5537,18 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł, – **100%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (9228,64 zł), jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł, – **180%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (16611,55 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 300 tys. zł	9% podstawy wymiaru **498,35 zł** 9% podstawy wymiaru **830,58 zł** 9% podstawy wymiaru **1495,04 zł**
	Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność (wspólnicy spółek, twórcy i artyści) – kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (9228,64 zł)	9% podstawy wymiaru **830,58 zł**
	Osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami korzystającymi z „ulgi na start” – 75% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (6921,48 zł)	9% podstawy wymiaru **622,93 zł**

1.6. Składka na FGŚP

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
2026	**0,10%** kwot wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe bez ograniczenia

1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 25 i 26 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy
2026	**2,45%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne bez ograniczenia (w tym 1% na FP i 1,45% na FS)

eprasa.pl d2a094e46e

1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Emerytur Pomostowych
2026	**1,5%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18 ust. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)
- art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Kwota prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w 2026 r. wynosi 9420 zł

Składki na ubezpieczenia społeczne i FP	Styczeń–grudzień 2026 r.
Podstawa wymiaru	**5652 zł** (tj. 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na 2026 r.)
Składki na ubezpieczenie: – emerytalne – rentowe – chorobowe – wypadkowe	 **1103,27 zł** (tj. 19,52%) **452,16 zł** (tj. 8%) **138,47** (tj. 2,45%) liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności
Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy	**138,47 zł** (tj. 2,45%)

1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6a, art. 18a, art. 18aa ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

Preferencje składkowe dla rozpoczynających działalność

Lp.	Rodzaje preferencji	Okres korzystania z ulgi	Na czym polega ulga
1.	Działalność nierejestrowana	Od dnia rozpoczęcia działalności do dnia przekroczenia przychodu w kwocie 225% płacy minimalnej w kwartale	Przedsiębiorca nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS oraz składki zdrowotnej
2.	Ulga na start	Pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności (z wyjątkiem działalności wymienionej w pkt 1)	Przedsiębiorca: – nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS, – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej
3.	Składki preferencyjne	Okres kolejnych 24 miesięcy prowadzenia działalności – przypadający po okresie ulgi na start – zob. pkt 2)	Przedsiębiorca: – ma obowiązek odprowadzania składek na ZUS obliczonych od obniżonej podstawy wymiaru (30% minimalnego wynagrodzenia), – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej (zob. tab. „Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność”)

Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność

Składki na ubezpieczenia społeczne	2026 r.
1	2
Podstawa wymiaru	**1441,80 zł** (tj. 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, które w tym okresie wynosi 4806 zł)

eprasa.pl d2a094e46e

1	2
Składki na ubezpieczenie:	
– emerytalne	**281,44 zł** (tj. 19,52%)
– rentowe	**115,34 zł** (tj. 8%)
– chorobowe	**35,32 zł** (tj. 2,45%)
– wypadkowe	liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności

1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18c ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

Okres	Wysokość współczynnika
2026 r.	0,5*

* Współczynnik stały stosowany do wyliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, których roczny przychód z tytułu tej działalności w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył 120 000 zł. W tym przypadku podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne należy wyliczyć od średniomiesięcznego dochodu z poprzedniego roku kalendarzowego pomnożonego przez współczynnik.

1.12 Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–27, art. 31–32 ustawy z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 427 ze zm.)

Uczestnik PPK	Podmiot zatrudniający	Państwo
▪ wpłata podstawowa 2% wynagrodzenia* ▪ wpłata dodatkowa do 2% wynagrodzenia	▪ wpłata podstawowa 1,5% wynagrodzenia ▪ wpłata dodatkowa do 2,5% wynagrodzenia	▪ wpłata powitalna 250 zł ▪ dopłaty roczne 240 zł

* Zarabiający poniżej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia mogą deklarować wpłatę podstawową od 0,5%.

1.13. Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w IV kwartale 2025 r. wyniosło 9197,79 zł (komunikat Prezesa GUS z 9 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 2025 r. – M.P. z 2026 r. poz. 194).

- **I rok nauki pracownika młodocianego**

Okres ubezpieczenia	marzec–maj 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**735,82 zł** (nie mniej niż 8% przeciętnego wynagrodzenia w IVkwartale 2025 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**71,82 zł** (tj. 9,76%)	**71,82 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**47,83 zł** (tj. 6,5%)	**11,04 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**18,03 zł** (tj. 2,45%)

eprasa.pl d2a094e46e

- II rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	marzec–maj 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**827,80 zł** (nie mniej niż 9% przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 2025 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**80,79 zł** (tj. 9,76%)	**80,79 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**53,81 zł** (tj. 6,5%)	**12,42 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**20,28 zł** (tj. 2,45%)

- III rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	marzec–maj 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**919,78 zł** (nie mniej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia w IV kwartale 2025 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**89,77 zł** (tj. 9,76%)	**89,77 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**57,79 zł** (tj. 6,5%)	**13,80zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**22,53 zł** (tj. 2,45%)

1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 81 ust. 8 pkt 10 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)
- art. 6 ust. 1 pkt 19, art. 18 ust. 5b, ust. 14 i 15 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

Okres obowiązywania	Ubezpieczenia emerytalne i rentowe		Ubezpieczenie zdrowotne
	Maksymalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego)	Minimalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia)	Podstawa wymiaru składki (równa kwocie specjalnego zasiłku opiekuńczego)
2026 r.	**5652 zł**	**3604,50 zł**	**620,00 zł**

1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 17, art. 40 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 197 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa KRUS z 2 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w I kwartale 2026 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1231)

eprasa.pl d2a094e46e

Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników za I kwartał 2026 r.							
Status ubezpieczonego i wielkość gospodarstwa rolnego	Wysokość składek na ubezpieczenie w zł						Składki łącznie od jednego ubezpieczonego kwartalnie
	emerytalno-rentowe				wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie		
	podstawowa składka miesięczna	dodatkowa składka miesięczna	razem składka miesięczna (2 + 3)	kwartalnie	składka miesięczna	kwartalnie	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	169,00	0,00	169,00	507,00	78,00	234,00	741,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	169,00	203,00	372,00	1116,00	78,00	234,00	1350,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	169,00	406,00	575,00	1725,00	78,00	234,00	1959,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	169,00	609,00	778,00	2334,00	78,00	234,00	2568,00
– powyżej 300 ha	169,00	812,00	981,00	2943,00	78,00	234,00	3177,00
Domownik (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	169,00	0,00	169,00	507,00	78,00	234,00	741,00
II. Rolnik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą i gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	338,00	0,00	338,00	1014,00	78,00	234,00	1248,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	338,00	203,00	541,00	1623,00	78,00	234,00	1857,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	338,00	406,00	744,00	2232,00	78,00	234,00	2466,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	338,00	609,00	947,00	2841,00	78,00	234,00	3075,00
– powyżej 300 ha	338,00	812,00	1150,00	3450,00	78,00	234,00	3684,00
Domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	338,00	0,00	338,00	1014,00	78,00	234,00	1248,00

1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 24 sierpnia 2004 r. r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wielkość gospodarstwa rolnego	Sposób obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników za I kwartał 2026 r.**	Sposób finansowania
do 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	budżet państwa
powyżej 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	rolnik

* Nie dotyczy rolników prowadzących dział specjalny produkcji rolnej.

** Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne jest uzależniona od wielkości gospodarstwa rolnego.

1.17. Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika

PODSTAWA PRAWNA:

- art.7 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 197 ze zm.)
- art. 66 ust. 1 pkt 1ba, art. 80 ust. 3a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wysokość składek na ubezpieczenie pomocnika za marzec 2026 r.	
rodzaj ubezpieczenia	wysokość składki
wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie	obowiązuje składka dzienna* Z tytułu podlegania ubezpieczeniu przez pełny miesiąc składka wynosi 78 zł
zdrowotne	257 zł (składka miesięczna)

* Kwoty składek dziennych publikujemy we wskaźnikach dostępnych po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl d2a094e46e

2. Zasiłki

2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenia Prezesa ZUS w sprawie wskaźnika waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjętej do obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego (M.P. z 2025 r. poz. 759 i 1205)

Okres obowiązywania	Wskaźnik waloryzacji
październik–grudzień 2025 r.	**103,2%** (wskaźnik przekracza 100%, dlatego w IV kwartale 2025 r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należy waloryzować)
styczeń–marzec 2026 r.	**97,87%** (wskaźnik nie przekracza 100%, dlatego w I kwartale 2026 r. podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie należy zwaloryzować)

2.2. Zasiłek pogrzebowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Wysokość zasiłku
w 2026 r.	**7000 zł**

2.3. Zasiłek rodzinny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5–6 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208)
- § 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Okres zasiłkowy	Zasiłek przysługuje na dziecko w wieku:	Kwota (miesięcznie)
1.11.2025–31.10.2026	do ukończenia 5. roku życia	95 zł
	powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	124 zł
	powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia	135 zł

2.4. Dodatki do zasiłku rodzinnego

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8–15b ustawy z 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208)
- § 1 pkt 5–11 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Dodatki do zasiłku rodzinnego od 1.11.2025 r. do 31.10.2026 r. z tytułu:	Kwota świadczenia	Uwagi
1	2	3
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł	miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia
	110 zł	miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	na dziecko wypłacany raz w roku (dodatek ten przysługuje także na dzieci w zerówkach)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł	miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności
	69 zł	miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, gdzie znajduje się siedziba szkoły w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej

Dziecko ma prawo do dodatków wymienionych w tabeli, pod warunkiem że przysługuje na nie zasiłek rodzinny. Granica dochodu uprawniającego do wypłaty zasiłku rodzinnego (obowiązująca od 1 listopada 2017 r.) to 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku osób wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł na osobę.

2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Rok	Wysokość zapomogi
2025	**1000 zł**

2.6. Świadczenia opiekuńcze

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)
- M.P. z 2025 r. poz. 1127

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczenia w 2026 r. (miesięcznie)
Zasiłek pielęgnacyjny	**215,84 zł**
Świadczenie pielęgnacyjne	**3386,00 zł**

3. Emerytury i renty

3.1. Najniższe emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. 2025 r. poz. 1749)
- art. 20 ust. 2 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

eprasa.pl d2a094e46e

Rodzaj świadczenia	Najniższa kwota świadczenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	**1978,49 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	**1483,87 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	**2374,19 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową	**1780,64 zł**

3.2. Kwota bazowa

PODSTAWA PRAWNA:

- komunikat Prezesa GUS z 9 lutego 2026 r. r. w sprawie kwoty bazowej w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 191)

Okres obowiązywania	Wysokość kwoty bazowej
1 marca 2026 r.–28 lutego 2027 r.	**7770,04 zł**

3.3. Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 7 i 8 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Kwoty przychodu odpowiadające		Podstawa prawna
	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1.06–31.08.2025 r.	6273,60 zł	11 651,00 zł	M.P. z 2025 r. poz. 445
1.09–30.11.2025 r.	6124,10 zł	11 373,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 758
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
1.03–31.05.2026 r.	**6438,50 zł**	**11 957,20 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 209**

3.4. Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 8–9 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- Komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Rodzaj świadczenia	Kwota maksymalnego zmniejszenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**989,41 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**742,10 zł**
Renta rodzinna dla jednej osoby	**841,05 zł**

3.5. Dodatki do emerytur i rent

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 75–76 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- komunikat Prezesa ZUS z 27 stycznia 2026 r. w sprawie kwoty dodatku dopełniającego do renty socjalnej (M.P. z 2026 r. poz. 153)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty dodatku do emerytury lub renty za tajne nauczanie (M.P. z 2026 r. poz. 227)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w w sprawie kwoty dodatku kombatanckiego do emerytury lub renty (M.P. z 2026 r. poz. 222)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (M.P. z 2025 r. poz. 229)

eprasa.pl d2a094e46e

- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (M.P. z 2026 r. poz. 228)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Dodatki do świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota
dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie	**366,68 zł**
dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji	**550,02 zł**
dodatek dla sieroty zupełnej	**689,17 zł**
dodatek kombatancki, świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego	**366,68 zł**
dodatek kompensacyjny	**55,00 zł**
świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych	**366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	**od 18,39 zł do 366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych	**1978,49 zł**
dodatek dopełniający do renty socjalnej	**2704,71 zł**

3.6. Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 421)
- komunikat Prezesa ZUS z 12 lutego 2026 r. w sprawie dopuszczalnej kwoty przychodu, granicznej kwoty przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu, stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych (M.P. z 2026 r. poz. 208)

Wysokość świadczenia przedemerytalnego od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Limity zarobków obowiązujące od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	
	Rodzaj limitu	Wysokość limitu
1993,76 zł	Dopuszczalna miesięczna kwota przychodu	**2225,90 zł**
	Graniczna miesięczna kwota przychodu	**6232,50 zł**
	Dopuszczalna roczna kwota przychodu	**26 710,80 zł**
	Graniczna roczna kwota przychodu	**74 790,00 zł**

3.7. Renta socjalna – wysokość i limit przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 420 ze zm.)

Wysokość renty socjalnej od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota przychodu odpowiadająca			Podstawa prawna
	Okres obowiązywania	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1978,49 zł	1.06–31.08.2025 r.	6273,60 zł	11 651,00 zł	M.P. z 2025 r. poz. 445
	1.09–30.11.2025 r.	6124,10 zł	11 373,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 758
	1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
	1.03–31.05.2026 r.	**6438,50 zł**	**11957,20 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 209**

eprasa.pl d2a094e46e

IV. PRAWO PRACY

1. Nominalny wymiar czasu pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 130 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)

Wymiar czasu pracy w poszczególnych miesiącach 2026 r.*			
Miesiąc	**Wymiar**	**Miesiąc**	**Wymiar**
styczeń	160 godz.	lipiec	184 godz.
luty	160 godz.	sierpień	160 godz.
marzec	176 godz.	wrzesień	176 godz.
kwiecień	168 godz.	październik	176 godz.
maj	160 godz.	listopad	160 godz.
czerwiec	168 godz.	grudzień	160 godz.

* Wymiar dla osób pracujących w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

2. Podróże służbowe i jazdy lokalne

2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163 ze zm.)

Lp.	Samochód służbowy	Miesięczna kwota ryczałtu
1	o mocy silnika do 60 kW	250 zł
2	stanowiący pojazd elektryczny lub pojazd napędzany wodorem	250 zł
3	inny niż wymienione w pkt 1 i 2	400 zł

2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Samochód osobowy		Motocykl	Motorower
	o poj. skok. do 900 cm^3	o poj. skok. powyżej 900 cm^3		
2026 r.	**0,89 zł**	**1,15 zł**	**0,69 zł**	**0,42 zł**

2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Gmina i miasto	Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika	
		do 900 cm^3	powyżej 900 cm^3
2026 r.	do 100 tys. mieszkańców (limit 300 km)	**267,00 zł**	**345,00 zł**
	ponad 100 tys. do 500 tys. mieszkańców (limit 500 km)	**445,00 zł**	**575,00 zł**
	ponad 500 tys. mieszkańców (limit 700 km)	**623,00 zł**	**805,00 zł**

eprasa.pl d2a094e46e

2.4. Podróże służbowe w kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 7–11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Należności z tytułu podróży służbowej w kraju

Rodzaj świadczenia	Przysługująca kwota
Dieta	Jeśli podróż trwa nie dłużej niż dobę: **0 zł** za podróż trwającą mniej niż 8 godzin **22,50 zł** za podróż trwającą od 8 do 12 godzin **45,00 zł z**a podróż trwającą powyżej 12 godzin
	Jeśli podróż trwa dłużej niż dobę: **45,00 zł** za każdą dobę **22,50 zł** za każdą rozpoczętą dobę do 8 godzin **45,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę ponad 8 godzin
Zwrot kosztów noclegów	Ryczałt **67,50 zł** – jeśli pracownikowi nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku
Zwrot udokumentowanych kosztów noclegu	Zwrot następuje w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie większej za jedną dobę hotelową niż 20-krotność stawki diety, tj. **do 900 zł**
Zwrot kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej	Ryczałt **9,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę pobytu

2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 13–19 rozporządzenia Ministra Pracy I Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Wysokość diety za dobę podróży zagranicznej oraz limitu na nocleg w hotelu

Lp.	Państwo	Waluta	Kwota diety	Kwota limitu na nocleg
1	2	3	4	5
1.	Afganistan	EUR	47	140
2.	Albania	EUR	41	120
3.	Algieria	EUR	50	200
4.	Andora	EUR	50	200
5.	Angola	USD	61	180
6.	Arabia Saudyjska	EUR	50	200
7.	Argentyna	USD	50	150
8.	Armenia	EUR	42	145
9.	Australia	AUD	95	270
10.	Austria	EUR	57	150
11.	Azerbejdżan	EUR	43	150
12.	Bangladesz	USD	50	120
13.	Belgia	EUR	55	200
14.	Białoruś	EUR	42	130
15.	Bośnia i Hercegowina	EUR	41	100
16.	Brazylia	EUR	43	120
17.	Bułgaria	EUR	40	120
18.	Chile	USD	60	120
19.	Chiny	EUR	55	170
20.	Chorwacja	EUR	42	125
21.	Cypr	EUR	43	160
22.	Czarnogóra	EUR	40	110
23.	Czechy	EUR	41	120
24.	Dania	DKK	446	1430
25.	Demokratyczna Republika Konga	USD	66	220
26.	Egipt	USD	55	150

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4	5
27.	Ekwador	USD	44	110
28.	Estonia	EUR	45	110
29.	Etiopia	USD	55	300
30.	Finlandia	EUR	53	180
31.	Francja	EUR	55	200
32.	Grecja	EUR	50	160
33.	Gruzja	EUR	48	160
34.	Hiszpania	EUR	50	200
35.	Holandia	EUR	50	150
36.	Indie	EUR	42	210
37.	Indonezja	EUR	41	110
38.	Irak	USD	60	120
39.	Iran	EUR	41	95
40.	Irlandia	EUR	52	160
41.	Islandia	EUR	56	160
42.	Izrael	EUR	70	200
43.	Japonia	JPY	7532	22 000
44.	Jemen	USD	48	160
45.	Jordania	EUR	50	130
46.	Kambodża	USD	45	100
47.	Kanada	CAD	71	190
48.	Katar	EUR	41	200
49.	Kazachstan	EUR`	45	155
50.	Kenia	EUR	41	150
51.	Kirgistan	USD	41	150
52.	Kolumbia	USD	49	120
53.	Kongo	USD	66	220
54.	Korea Południowa	EUR	46	170
55.	Korea Północna	EUR	48	170
56.	Kostaryka	USD	50	140
57.	Kuba	EUR	50	140
58.	Kuwejt	EUR	39	200
59.	Laos	USD	54	100
60.	Liban	USD	57	150
61.	Libia	EUR	52	100
62.	Liechtenstein	CHF	88	220
63.	Litwa	EUR	45	150
64.	Luksemburg	EUR	55	200
65.	Łotwa	EUR	57	132
66.	Macedonia Północna	EUR	43	138
67.	Malezja	EUR	41	140
68.	Malta	EUR	43	180
69.	Maroko	EUR	41	130
70.	Meksyk	USD	58	154
71.	Mołdawia	EUR	45	94
72.	Monako	EUR	55	200
73.	Mongolia	EUR	45	154
74.	Niemcy	EUR	49	170
75.	Nigeria	EUR	46	240
76.	Norwegia	NOK	496	1650
77.	Nowa Zelandia	USD	58	180
78.	Oman	EUR	40	240
79.	Pakistan	EUR	38	200
80.	Palestyna	EUR	70	200
81.	Panama	USD	52	140
82.	Peru	USD	50	150
83.	Południowa Afryka	USD	52	275
84.	Portugalia	EUR	49	150

eprasa.pl d2a094e46e

1	2	3	4	5
85.	Rosja	EUR	48	200
86.	Rumunia	EUR	42	110
87.	San Marino	EUR	53	192
88.	Senegal	EUR	44	120
89.	Serbia	EUR	40	110
90.	Singapur	USD	56	230
91.	Słowacja	EUR	47	132
92.	Słowenia	EUR	45	143
93.	Stany Zjednoczone Ameryki (USA), w tym:	USD	59	200
	– Nowy Jork			350
	– Waszyngton			300
94.	Syria	USD	50	150
95.	Szwajcaria	CHF	88	220
96.	Szwecja	SEK	510	2000
97.	Tadżykistan	EUR	41	140
98.	Tajlandia	USD	42	110
99.	Tanzania	USD	53	150
100.	Tunezja	EUR	37	100
101.	Turcja	USD	53	185
102.	Turkmenistan	EUR	47	90
103.	Ukraina	EUR	41	180
104.	Urugwaj	USD	50	80
105.	Uzbekistan	EUR	41	140
106.	Watykan	EUR	53	192
107.	Wenezuela	USD	60	220
108.	Węgry	EUR	44	143
109.	Wielka Brytania	GBP	45	220
110.	Wietnam	USD	53	160
111.	Włochy	EUR	53	192
112.	Wybrzeże Kości Słoniowej	EUR	33	100
113.	Zimbabwe	EUR	39	90
114.	Zjednoczone Emiraty Arabskie	EUR	43	220
115.	Państwa inne niż wymienione w lp.1–114	EUR	41	140

Przy podróżach do:
– Gibraltaru – dieta i kwota limitu na nocleg wynoszą tyle samo co przy podróżach do Wielkiej Brytanii,
– Hongkongu – dieta wynosi 55 USD, a kwota limitu na nocleg – 250 USD,
– Tajwanu – dieta wynosi 40 EUR, a kwota limitu na nocleg – 142 EUR.

3. ZFŚS i świadczenia urlopowe

3.1. Wysokość odpisów na ZFŚS

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. ((M.P. z 2026 r. poz. 232))

Podstawa naliczania odpisów na ZFŚS w 2026 r.		**7848,60 zł**
Odpis podstawowy w 2026 r.		
Na jednego zatrudnionego w normalnych warunkach	37,5%	**2943,23 zł**
Na jednego zatrudnionego wykonującego pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych	50%	**3924,30 zł**
Na pracownika młodocianego w I roku nauki	5%	**392,43 zł**
Na pracownika młodocianego w II roku nauki	6%	**470,92 zł**
Na pracownika młodocianego w III roku nauki	7%	**508,37 zł**

eprasa.pl d2a094e46e

Fakultatywne zwiększenia odpisu/funduszu w 2026 r.	
Na każdą osobę zatrudnioną, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Na każdego emeryta lub rencistę, nad którym pracodawca sprawuje opiekę socjalną, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Pracodawcy, którzy utworzyli zakładowy żłobek lub klub dziecięcy, mogą zwiększyć fundusz na każdą zatrudnioną osobę o 7,5%, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego	**588,65 zł**

3.2. Świadczenie urlopowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 3–4 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 232)

Pracownik	Kwota świadczenia urlopowego
	od 1.01. do 31.12.2026 r.
Zatrudniony w normalnych warunkach pracy	**2943,23 zł**
Wykonujący prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze	**3924,30 zł**
Młodociany w I roku nauki	**392,43 zł**
Młodociany w II roku nauki	**470,92 zł**
Młodociany w III roku nauki	**549,40 zł**

4. Wynagrodzenia

4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

Termin obowiązywania	Minimalne wynagrodzenie
w 2026 r.	**4806 zł**

4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8a ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

eprasa.pl d2a094e46e

Termin obowiązywania	Minimalna stawka godzinowa
w 2026 r.	**31,40 zł**

4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 151^8 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)

Miesiąc w 2026 r.	Sposób wyliczenia dodatku	Kwota brutto dodatku za 1 godz.
Styczeń	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Luty	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Marzec	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Kwiecień	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Maj	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Czerwiec	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Lipiec	(4806,00 zł : 184 godz.) × 20%	**5,22 zł**
Sierpień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Wrzesień	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Październik	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Listopad	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Grudzień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**

* Wysokość dodatku dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 ze zm.)

Okres obowiązywania	Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego*
od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r.	**20,92**

* Wysokość współczynnika dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w pełnym wymiarze czasu pracy.

4.5. Wynagrodzenia młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 i 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Okres obowiązywania	Pierwszy rok nauki (8%)*	Drugi rok nauki (9%)*	Trzeci rok nauki (10%)*
1.06.2025 r.–31.08.2025 r.	716,98 zł	806,61 zł	896,23 zł
1.09.2025 r.–30.11.2025 r.	699,89 zł	787,38 zł	874,86 zł
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	701,74 zł	789,45 zł	877,17 zł
1.03.2026 r.–31.05.2026 r.	**735,82 zł**	**827,80 zł**	**919,78 zł**

* Podstawą obliczenia jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale.

eprasa.pl d2a094e46e

4.6. Kwoty wolne od potrąceń

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 87–87[1] ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)
- § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

1. Kwoty wolne od potrąceń w 2026 r. dla pracownika niekorzystającego ze zwolnień podatkowych, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy*

Rodzaj należności	Podstawowe KUP, PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, PIT-2, z PPK**	Podstawowe KUP, bez PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, bez PIT-2, z PPK**
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych								
Alimenty	Brak kwoty wolnej od potrąceń							
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2704,39 zł	2479,39 zł	2708,89 zł	2483,89 zł	2626,30 zł	2401,30 zł	2630,80 zł	2405,80 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3245,27 zł	2975,27 zł	3250,67 zł	2980,67 zł	3151,56 zł	2881,56 zł	3156,96 zł	2886,96 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych								
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2884,68 zł	2644,68 zł	2889,48 zł	2649,48 zł	2801,38 zł	2561,38 zł	2806,18 zł	2566,18 zł

2. Kwoty wolne od potrąceń dla pracownika korzystającego ze zwolnień podatkowych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152–154 updof, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w 2026 r.

Rodzaj należności	z wpłatą na PPK**	bez wpłaty na PPK
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych		
Alimenty (na podstawie tytułu wykonawczego)	Brak kwoty wolnej od potrąceń	
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2758,30 zł	2830,39 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3309,96 zł	3396,47 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych		
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2942,18 zł	3019,08 zł

* Jeżeli pracownik zatrudniony jest w niepełnym wymiarze czasu pracy, określone wyżej kwoty ulegają zmniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru etatu.

** Z uwzględnieniem podatku od wpłaty PPK finansowanej przez pracodawcę.

eprasa.pl d2a094e46e

4.7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA

- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 22 stycznia 2026 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w czwartym kwartale 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 117)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2025 r. (M.P z 2026 r. poz. 194)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw włącznie z wypłatami z zysku
IV kwartał r.	8477,21 zł	8549,18 zł
II kwartał 2025 r.	8748,63 zł	8919,94 zł
III kwartał 2025 r.	8771,70 zł	8854,61 zł
IV kwartał 2025 r.	**9197,79 zł**	**9228,64 zł**

4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 listopada 2025 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2026 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P. z 2025 r. poz. 1206)

Okres obowiązywania	Kwota
2026 r.	**9420 zł**

5. Odszkodowania za wypadki przy pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12–14 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 28 lutego 2025 r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P. z 2025 r. poz. 222)

Jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

W okresie od 1 kwietnia 2025 r. do 31 marca 2026 r. kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o których mowa w art. 12 i art. 14 ust. 1–4 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynoszą:	
1636 zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
1636 zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z tytułu zwiększenia tego uszczerbku co najmniej o 10 punktów procentowych
28 636 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego
28 636 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji wskutek pogorszenia się stanu zdrowia rencisty
147 271 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony małżonek lub dziecko zmarłego ubezpieczonego lub rencisty
73 635 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony członek rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty inny niż małżonek lub dziecko

eprasa.pl d2a094e46e

147 721 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **28 636 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na każde z tych dzieci
147 721 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawnionych równocześnie dwoje lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **28 636 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugie i każde następne dziecko
28 636 zł	jeżeli obok małżonka lub dzieci do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie inni członkowie rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, każdemu z nich niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom
73 635 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni tylko członkowie rodziny inni niż małżonek lub dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **28 636 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugiego i każdego następnego uprawnionego

6. PFRON

6.1. Wpłaty na PFRON

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Kwota 40,65% przeciętnego wynagrodzenia
01.12.2025 r.–28.02.2026 r.	8771,70 zł	3565,70 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
1.03.2026 r.–31.05.2026 r.	**9197,79 zł**	**3738,90 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**

6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26a ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Maksymalne kwoty dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego

Stopień niepełnosprawności	Dofinansowanie
Znaczny (ze schorzeniem specjalnym)	4140 zł
Znaczny (bez schorzenia specjalnego)	2760 zł
Umiarkowany (ze schorzeniem specjalnym)	2585 zł
Umiarkowany (bez schorzenia specjalnego)	1550 zł
Lekki (ze schorzeniem specjalnym)	1265 zł
Lekki (bez schorzenia specjalnego)	575 zł

eprasa.pl d2a094e46e

V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY

1. Opłata paliwowa i reprograficzna

1.1. Opłata paliwowa

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Infrastruktury z 4 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości stawki opłaty paliwowej na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1238)

Produkty objęte opłatą paliwową	Stawka opłaty w 2026 r.
1) benzyny silnikowe o kodach: CN 2710 12 45 lub CN 2710 12 49 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami	**210,29 zł** za 1000 l
2) oleje napędowe o kodzie CN 2710 19 42, CN 2710 19 44 lub CN 2710 20 11 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, a także biokomponenty stanowiące samoistne paliwa bez względu na kod CN	**453,52 zł** za 1000 l
3) gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe oraz gazowe węglowodory alifatyczne skroplone i w stanie gazowym, przeznaczone do napędu silników spalinowych, o kodach: CN 2711 i CN 2901	**256,75 zł** za 1000 kg
4) wyroby inne niż określone w pkt 1–3, przeznaczone do użycia, oferowane na sprzedaż lub używane do napędu silników spalinowych, bez względu na kod CN	

1.2. Opłata reprograficzna

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Kultury z 27 czerwca 2003 r. w sprawie opłat uiszczanych przez posiadaczy urządzeń reprograficznych (Dz.U. Nr 132, poz. 1232)

Jeżeli w strukturze zwielokrotnianych materiałów utwory kopiowane do własnego użytku osobistego osób trzecich stanowią:	Stawka opłaty wynosi:
do 25%	1% od wpływów uzyskanych z działalności
od 26% do 75%	1,5% od wpływów uzyskanych z działalności
powyżej 75%	3% od wpływów uzyskanych z działalności

2. Opłaty sądowe

2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52–64b ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1228)
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz.U. z 2018 r. poz. 547)

Rodzaj dokumentu	Wysokość opłaty
1	2
– wniosek o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym	500 zł
– wniosek o zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki jawnej, spółki komandytowej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz prostej spółki akcyjnej, w których umowy zostały zawarte przy wykorzystaniu wzorców umowy udostępnionych w systemie teleinformatycznym	250 zł

eprasa.pl d2a094e46e

1	2
– wniosek o: ▪ zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	250 zł
▪ jeśli wyżej wymieniony wniosek dotyczy jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców	500 zł
– wniosek o wykreślenie podmiotu z rejestru przedsiębiorców lub z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej połączone z wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego	300 zł
– wniosek o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru	250 zł
– wniosek o zarejestrowanie w KRS zmiany dotyczącej spółki jawnej, spółki komandytowej i spółki z o.o. dokonanej z wykorzystaniem wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym	200 zł
– wniosek o: ▪ dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego tylko w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, niewpisanego do rejestru przedsiębiorców	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru przedsiębiorców – bez wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru dłużników niewypłacalnych	150 zł
– skarga na orzeczenie referendarza sądowego, chociażby dotyczyła kilku wpisów w rejestrze przedsiębiorców lub rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	100 zł
– wnioski inne niż wymienione powyżej, jeżeli należą do właściwości sądu dokonującego wpisów w KRS	300 zł
– wniosek o wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów	200 zł
– wniosek o zmianę wpisu w rejestrze zastawów	100 zł
– wniosek o wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów	100 zł
– wniosek o przyjęcie dokumentów, o których sąd czyni wzmiankę w rejestrze, oraz dokumentów zawierających dane niepodlegające według przepisów ustawy wpisowi do określonego działu Krajowego Rejestru Sądowego	40 zł
– wniosek o uwierzytelnienie odpisu statutu w postępowaniu rejestrowym	100 zł
– zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych	500 zł
– wniosek o wpis w rejestrze fundacji rodzinnych	250 zł
– odpis pełny z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu pełnego	60 zł
– odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców, z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu aktualnego	30 zł
– wyciąg z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz wydany na wniosek o wydanie wyciągu dotyczący działu 1	10 zł
– za każdy następny dział	5 zł
– zaświadczenie z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydane na wniosek o wydanie zaświadczenia	15 zł
– informacja z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wydana na wniosek o udzielenie informacji	5 zł
– za dokument złożony w postaci elektronicznej i kopię dokumentu złożonego w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek, wydane na wniosek o ich udostępnienie	50 zł

W przypadku jednoczesnego wniesienia przez tego samego wnioskodawcę, na kilku formularzach, kilku wniosków o wpis lub o dokonanie zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym – pobiera się tylko jedną opłatę, z tym że jeżeli przepis przewiduje dla danego rodzaju spraw opłaty w różnych wysokościach – pobiera się opłatę wyższą.

eprasa.pl d2a094e46e

2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym

PODSTAWA PRAWNA:

- § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 1395)

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty*
1	Za ogłoszenie lub obwieszczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego**	100 zł
2	Za ogłoszenie publikowane w toku postępowania sądowego inne niż wymienione w pkt 1 oraz za ogłoszenie sprawozdania finansowego w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	500 zł
3	Inne ogłoszenia i obwieszczenia	za jeden znak 0,70 zł, nie mniej niż 60 zł za ogłoszenie
	– za użycie szczególnej czcionki, podkreślenia, wytłuszczenia	opłatę zwiększa się o 30%

* Maksymalna wysokość opłaty za zamieszczenie w MSiG ogłoszenia lub obwieszczenia nie może być wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 1 ust. 3b ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego).

** 29 listopada 2025 r. został zniesiony obowiązek publikacji ogłoszeń i obwieszczeń o wpisach do KRS w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Na dzień publikacji dodatku zmiana nie została uwzględniona w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego.

3. Inne wskaźniki

3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami

PODSTAWA PRAWNA

- art. 19 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ze zm.)

Dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku gdy:

1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza **15 000 zł** lub równowartość tej kwoty*.

* Transakcje w walutach obcych przelicza się wg średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

3.2. Wskaźnik inflacji

PODSTAWA PRAWNA:

- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 stycznia 2026 r. r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w IV kwartale 2025 r. (www.stat.gov.pl)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 stycznia 2026 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2025 r. (www.stat.gov.pl)

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wyniósł:	
W IV kwartale 2025 r. w stosunku do III kwartału 2025 r.	**100,2% (wzrost cen o 0,2%)**
w 2025 r. w stosunku do 2024 r.	**103,6% (wzrost cen o 3,6%)**

eprasa.pl d2a094e46e

Publikacja wchodzi w skład **MONITORA księgowego**

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

e-dodatek

KODEKS KSIĘGOWEGO

Kodeks cywilny

Stan prawny na 20 lutego 2026 r.

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

eprasa.pl d2a094e46e

USTAWA

z 23 kwietnia 1964 r.

Kodeks cywilny[1]

(j.t. Dz.U. z 2025 r., poz. 1071; ost. zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 184)[2]

KSIĘGA PIERWSZA

CZĘŚĆ OGÓLNA

TYTUŁ I

Przepisy wstępne

Art. 1. [Zakres regulacji][3] Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2.(uchylony)

Art. 3.[Moc wsteczna ustawy] Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

Art. 4.(uchylony)

Art. 5.[Nadużycie prawa podmiotowego] Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Art. 6.[Ciężar dowodu] Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

---

[1] Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża:

1) dyrektywę 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1 - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, str. 399 oraz Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1);

2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającą dyrektywę 2009/22/WE (Dz. Urz. UE L 409 z 04.12.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 265 z 12.10.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 135 z 23.05.2023, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2854 z 22.12.2023)

[2] Ujednolicona przez redakcję ustawa – Kodeks cywilny zawiera wszystkie zmiany wprowadzone do dnia publikacji niniejszego dodatku. Zmiany, które wejdą w życie z dniem 19 maja 2026 r. wprowadzone ustawą z 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2026 r. poz. 184) zostały wyróżnione w ramkach.

[3] Hasła w klamrach pochodzą od redakcji.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 7.[Domniemanie dobrej wiary] Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

TYTUŁ II

Osoby

DZIAŁ I

Osoby fizyczne

Rozdział I

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Art. 8. [Zdolność prawna] § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

§ 2. (uchylony)

Art. 9.[Domniemanie urodzenia żywego dziecka] W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Art. 10.[Osoba pełnoletnia] § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Art. 11.[Pełna zdolność do czynności prawnych] Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Art. 12.[Brak zdolności do czynności prawnych] Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Art. 13.[Ubezwłasnowolnienie całkowite] § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Art. 14.[Skutki braku zdolności do czynności prawnych] § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 15.[Ograniczona zdolność do czynności prawnych] Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Art. 16.[Ubezwłasnowolnienie częściowe] § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Art. 17.[Zgoda przedstawiciela ustawowego] Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Art. 18.[Potwierdzenie umowy] § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Art. 19.[Jednostronna czynność prawna] Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Art. 20.[Umowy w drobnych sprawach] Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Art. 21.[Rozporządzanie zarobkiem] Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Art. 22.[Przedmioty oddane do swobodnego użytku] Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

Art. 22^1.[Konsument] Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 23.[Dobra osobiste] Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24.[Ochrona dóbr osobistych] § 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Rozdział II

Miejsce zamieszkania

Art. 25. [Miejsce zamieszkania] Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Art. 26.[Miejsce zamieszkania dziecka] § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej.

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Art. 27.[Miejsce zamieszkania osoby pozostającej pod opieką] Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Art. 28.[Jedno miejsce zamieszkania] Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Rozdział III

Uznanie za zmarłego

Art. 29. [Termin uznania za zmarłego] § 1. Zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy.

Art. 30.[Zdarzenia szczególne] § 1. Kto zaginął w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem, ten może być uznany za zmarłego po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić katastrofy statku lub okrętu, bieg terminu sześciomiesięcznego rozpoczyna się z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a jeżeli nie miał portu przeznaczenia – z upływem lat dwóch od dnia, w którym była ostatnia o nim wiadomość.

§ 3. Kto zaginął w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nieprzewidzianym w paragrafach poprzedzających, ten może być uznany za zmarłego po upływie roku od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało albo według okoliczności powinno było ustać.

Art. 31.[Chwila domniemanej śmierci] § 1. Domniemywa się, że zaginiony zmarł w chwili oznaczonej w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego.

§ 2. Jako chwilę domniemanej śmierci zaginionego oznacza się chwilę, która według okoliczności jest najbardziej prawdopodobna, a w braku wszelkich danych – pierwszy dzień terminu, z którego upływem uznanie za zmarłego stało się możliwe.

§ 3. Jeżeli w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego czas śmierci został oznaczony tylko datą dnia, za chwilę domniemanej śmierci zaginionego uważa się koniec tego dnia.

Art. 32.[Domniemanie równoczesności śmierci] Jeżeli kilka osób utraciło życie podczas grożącego im wspólnie niebezpieczeństwa, domniemywa się, że zmarły jednocześnie.

DZIAŁ II

Osoby prawne

Art. 33. [Osoba prawna] Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Art. 33[1].[Jednostki organizacyjne] § 1. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

§ 2. Jeżeli przepis odrębny nie stanowi inaczej, za zobowiązania jednostki, o której mowa w § 1, odpowiedzialność subsydiarną ponoszą jej członkowie; odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy jednostka organizacyjna stała się niewypłacalna.

Art. 34.[Skarb Państwa] Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 35.[Organizacja osób prawnych] Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut.

Art. 36.(uchylony)

Art. 37.[Uzyskanie osobowości prawnej] § 1. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 2. Rodzaje rejestrów oraz ich organizację i sposób prowadzenia regulują odrębne przepisy.

Art. 38.[Reprezentacja osoby prawnej] Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

Art. 39.[Brak umocowania] § 1. Jeżeli zawierający umowę jako organ osoby prawnej nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę prawną, w której imieniu umowa została zawarta.

§ 2. Druga strona może wyznaczyć osobie prawnej, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

§ 3. W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę jako organ osoby prawnej, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

§ 4. Jednostronna czynność prawna dokonana przez działającego jako organ osoby prawnej bez umocowania albo z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

§ 5. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy czynność prawna została dokonana w imieniu osoby prawnej, która nie istnieje.

Art. 40.[Odpowiedzialność Skarbu Państwa] § 1. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej. Państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa.

§ 2. W razie nieodpłatnego przejęcia, na podstawie obowiązujących ustaw, określonego składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa, ten ostatni odpowiada solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik stanowił własność danej osoby prawnej, do wysokości wartości tego składnika ustalonej według stanu z chwili przejęcia, a według cen z chwili zapłaty.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 41.[Siedziba osoby prawnej] Jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający.

Art. 42.[Brak organu lub brak w składzie organu uprawnionego do reprezentowania] § 1. Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.

§ 2. Do czasu powołania albo uzupełnienia składu organu, o którym mowa w § 1, albo ustanowienia likwidatora kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

§ 3. Kurator niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji.

§ 4. Pod rygorem nieważności kurator jest obowiązany uzyskać zezwolenie sądu rejestrowego na:

1) nabycie i zbycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz na dokonanie czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części do czasowego korzystania;

2) nabycie i zbycie oraz obciążanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości.

Art. 42^1.[Ustanowienie kuratora] § 1. Kuratora ustanawia się na okres nieprzekraczający roku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przedłużać ustanowienie kuratora na czas oznaczony, jeżeli czynności kuratora, o których mowa w art. 42 § 3, nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, na który został ustanowiony.

§ 2. Jeżeli czynności podjęte przez kuratora nie doprowadziły do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania albo jej likwidacji, występuje on niezwłocznie z wnioskiem do sądu rejestrowego o rozwiązanie osoby prawnej. Nie narusza to uprawnień kuratora do wystąpienia z żądaniem rozwiązania osoby prawnej na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 43.[Dobra osobiste osoby prawnej] Przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

DZIAŁ III

Przedsiębiorcy i ich oznaczenia

Art. 43^1. [Przedsiębiorca] Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33^1 § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 43[2].[Firma] § 1. Przedsiębiorca działa pod firmą.

§ 2. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art. 43[3].[Charakterystyka firmy] § 1. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku.

§ 2. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Art. 43[4].[Firma osoby fizycznej] Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Art. 43[5].[Firma osoby prawnej] § 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

§ 3. Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci – zgody jej małżonka i dzieci.

§ 4. Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. Przepis art. 43^2 § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 43[6].[Firma oddziału osoby prawnej] Firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie „oddział” ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę.

Art. 43[7].[Zmiana firmy] Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze. W razie przekształcenia osoby prawnej można zachować jej dotychczasową firmę z wyjątkiem określenia wskazującego formę prawną osoby prawnej, jeżeli uległa ona zmianie. To samo dotyczy przekształcenia spółki osobowej.

Art. 43[8].[Utrata członkostwa przez wspólnika] § 1. W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci – za zgodą jego małżonka i dzieci.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

§ 3. Kto nabywa przedsiębiorstwo, może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy, chyba że strony postanowiły inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 43[9].[Zbycie firmy] § 1. Firma nie może być zbyta.

§ 2. Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.

Art. 43[10].[Zagrożenie prawa do firmy] Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

TYTUŁ III

Mienie

Art. 44. [Mienie] Mieniem jest własność i inne prawa majątkowe.

Art. 44[1].[Podmioty mienia państwowego] § 1. Własność i inne prawa majątkowe, stanowiące mienie państwowe, przysługują Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym.

§ 2. Uprawnienia majątkowe Skarbu Państwa względem państwowych osób prawnych określają odrębne przepisy, w szczególności regulujące ich ustrój.

Art. 45.[Rzeczy] Rzeczami w rozumieniu niniejszego kodeksu są tylko przedmioty materialne.

Art. 46.[Nieruchomości] § 1. Nieruchomościami są części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności (grunty), jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności.

§ 2. Prowadzenie ksiąg wieczystych regulują odrębne przepisy.

Art. 46[1].[Nieruchomości rolne] Nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej.

Art. 47.[Część składowa rzeczy] § 1. Część składowa rzeczy nie może być odrębnym przedmiotem własności i innych praw rzeczowych.

§ 2. Częścią składową rzeczy jest wszystko, co nie może być od niej odłączone bez uszkodzenia lub istotnej zmiany całości albo bez uszkodzenia lub istotnej zmiany przedmiotu odłączonego.

§ 3. Przedmioty połączone z rzeczą tylko dla przemijającego użytku nie stanowią jej części składowych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 48.[Część składowa gruntu] Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do części składowych gruntu należą w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jak również drzewa i inne rośliny od chwili zasadzenia lub zasiania.

Art. 49.[Urządzenia przedsiębiorstwa] § 1. Urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa.

§ 2. Osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca.

Art. 50.[Prawa jako części składowe gruntu] Za części składowe nieruchomości uważa się także prawa związane z jej własnością.

Art. 51.[Przynależności] § 1. Przynależnościami są rzeczy ruchome potrzebne do korzystania z innej rzeczy (rzeczy głównej) zgodnie z jej przeznaczeniem, jeżeli pozostają z nią w faktycznym związku odpowiadającym temu celowi.

§ 2. Nie może być przynależnością rzecz nienależąca do właściciela rzeczy głównej.

§ 3. Przynależność nie traci tego charakteru przez przemijające pozbawienie jej faktycznego związku z rzeczą główną.

Art. 52.[Czynność prawna dotycząca rzeczy głównej] Czynność prawna mająca za przedmiot rzecz główną odnosi skutek także względem przynależności, chyba że co innego wynika z treści czynności albo z przepisów szczególnych.

Art. 53.[Pożytki rzeczy] § 1. Pożytkami naturalnymi rzeczy są jej płody i inne odłączone od niej części składowe, o ile według zasad prawidłowej gospodarki stanowią normalny dochód z rzeczy.

§ 2. Pożytkami cywilnymi rzeczy są dochody, które rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego.

Art. 54.[Pożytki prawa] Pożytkami prawa są dochody, które prawo to przynosi zgodnie ze swym społeczno-gospodarczym przeznaczeniem.

Art. 55.[Pobieranie pożytków] § 1. Uprawnionemu do pobierania pożytków przypadają pożytki naturalne, które zostały odłączone od rzeczy w czasie trwania jego uprawnienia, a pożytki cywilne – w stosunku do czasu trwania tego uprawnienia.

§ 2. Jeżeli uprawniony do pobierania pożytków poczynił nakłady w celu uzyskania pożytków, które przypadły innej osobie, należy mu się od niej wynagrodzenie za te nakłady. Wynagrodzenie nie może przenosić wartości pożytków.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 55[1].[Przedsiębiorstwo] Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obejmuje ono w szczególności:

1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);

2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;

3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;

4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;

5) koncesje, licencje i zezwolenia;

6) patenty i inne prawa własności przemysłowej;

7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;

8) tajemnice przedsiębiorstwa;

9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Art. 55[2].[Czynność prawna dotycząca przedsiębiorstwa] Czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych.

Art. 55[3].[Gospodarstwo rolne] Za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Art. 55[4].[Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa] Nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ IV

Czynności prawne

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 56. [Skutki czynności prawnej] Czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

Art. 57.[Rozporządzanie prawem] § 1. Nie można przez czynność prawną wyłączyć ani ograniczyć uprawnienia do przeniesienia, obciążenia, zmiany lub zniesienia prawa, jeżeli według ustawy prawo to jest zbywalne.

§ 2. Przepis powyższy nie wyłącza dopuszczalności zobowiązania, że uprawniony nie dokona oznaczonych rozporządzeń prawem.

Art. 58.[Nieważność czynności prawnej] § 1. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzą odpowiednie przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

§ 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Art. 59.[Bezskuteczność względna umowy] W razie zawarcia umowy, której wykonanie czyni całkowicie lub częściowo niemożliwym zadośćuczynienie roszczeniu osoby trzeciej, osoba ta może żądać uznania umowy za bezskuteczną w stosunku do niej, jeżeli strony o jej roszczeniu wiedziały albo jeżeli umowa była nieodpłatna. Uznania umowy za bezskuteczną nie można żądać po upływie roku od jej zawarcia.

Art. 60.[Oświadczenie woli] Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli).

Art. 61.[Chwila złożenia oświadczenia] § 1. Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej.

§ 2. Oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 62.[Śmierć składającego oświadczenie woli] Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, nie traci mocy wskutek tego, że zanim do tej osoby doszło, składający je zmarł lub utracił zdolność do czynności prawnych, chyba że co innego wynika z treści oświadczenia, z ustawy lub z okoliczności.

Art. 63.[Zgoda osoby trzeciej] § 1. Jeżeli do dokonania czynności prawnej potrzebna jest zgoda osoby trzeciej, osoba ta może wyrazić zgodę także przed złożeniem oświadczenia przez osoby dokonywające czynności albo po jego złożeniu. Zgoda wyrażona po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od jego daty.

§ 2. Jeżeli do ważności czynności prawnej wymagana jest forma szczególna, oświadczenie obejmujące zgodę osoby trzeciej powinno być złożone w tej samej formie.

Art. 64.[Orzeczenie sądu zastępujące oświadczenie woli] Prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie.

Art. 65.[Wykładnia oświadczenia woli] § 1. Oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

§ 2. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Art. 65^1.[Stosowanie przepisów o oświadczeniach woli] Przepisy o oświadczeniach woli stosuje się odpowiednio do innych oświadczeń.

DZIAŁ II

Zawarcie umowy

Art. 66. [Oferta] § 1. Oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy stanowi ofertę, jeżeli określa istotne postanowienia tej umowy.

§ 2. Jeżeli oferent nie oznaczył w ofercie terminu, w ciągu którego oczekiwać będzie odpowiedzi, oferta złożona w obecności drugiej strony albo za pomocą środka bezpośredniego porozumiewania się na odległość przestaje wiązać, gdy nie zostanie przyjęta niezwłocznie; złożona w inny sposób przestaje wiązać z upływem czasu, w którym składający ofertę mógł w zwykłym toku czynności otrzymać odpowiedź wysłaną bez nieuzasadnionego opóźnienia.

Art. 66^1.[Oferta złożona w postaci elektronicznej] § 1. Oferta złożona w postaci elektronicznej wiąże składającego, jeżeli druga strona niezwłocznie potwierdzi jej otrzymanie.

§ 2. Przedsiębiorca składający ofertę w postaci elektronicznej jest obowiązany przed zawarciem umowy poinformować drugą stronę w sposób jednoznaczny i zrozumiały o:

1) czynnościach technicznych składających się na procedurę zawarcia umowy;

eprasa.pl d2a094e46e

2) skutkach prawnych potwierdzenia przez drugą stronę otrzymania oferty;

3) zasadach i sposobach utrwalania, zabezpieczania i udostępniania przez przedsiębiorcę drugiej stronie treści zawieranej umowy;

4) metodach i środkach technicznych służących wykrywaniu i korygowaniu błędów we wprowadzanych danych, które jest obowiązany udostępnić drugiej stronie;

5) językach, w których umowa może być zawarta;

6) kodeksach etycznych, które stosuje, oraz o ich dostępności w postaci elektronicznej.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio, jeżeli przedsiębiorca zaprasza drugą stronę do rozpoczęcia negocjacji, składania ofert albo do zawarcia umowy w inny sposób.

§ 4. Przepisy § 1–3 nie mają zastosowania do zawierania umów za pomocą poczty elektronicznej albo podobnych środków indywidualnego porozumiewania się na odległość. Nie stosuje się ich także w stosunkach między przedsiębiorcami, jeżeli strony tak postanowiły.

Art. 66^2.[Odwołanie oferty] § 1. W stosunkach między przedsiębiorcami oferta może być odwołana przed zawarciem umowy, jeżeli oświadczenie o odwołaniu zostało złożone drugiej stronie przed wysłaniem przez nią oświadczenia o przyjęciu oferty.

§ 2. Jednakże oferty nie można odwołać, jeżeli wynika to z jej treści lub określono w niej termin przyjęcia.

Art. 67.[Opóźnienie odpowiedzi] Jeżeli oświadczenie o przyjęciu oferty nadeszło z opóźnieniem, lecz z jego treści lub z okoliczności wynika, że zostało wysłane w czasie właściwym, umowa dochodzi do skutku, chyba że składający ofertę zawiadomi niezwłocznie drugą stronę, iż wskutek opóźnienia odpowiedzi poczytuje umowę za niezawartą.

Art. 68.[Zastrzeżenie zmiany lub uzupełnienia oferty] Przyjęcie oferty dokonane z zastrzeżeniem zmiany lub uzupełnienia jej treści poczytuje się za nową ofertę.

Art. 68^1.[Odpowiedź na ofertę] § 1. W stosunkach między przedsiębiorcami odpowiedź na ofertę z zastrzeżeniem zmian lub uzupełnień niezmieniających istotnie treści oferty poczytuje się za jej przyjęcie. W takim wypadku strony wiąże umowa o treści określonej w ofercie, z uwzględnieniem zastrzeżeń zawartych w odpowiedzi na nią.

§ 2. Przepisu paragrafu poprzedzającego nie stosuje się, jeżeli w treści oferty wskazano, że może ona być przyjęta jedynie bez zastrzeżeń, albo gdy oferent niezwłocznie sprzeciwił się włączeniu zastrzeżeń do umowy, albo gdy druga strona w odpowiedzi na ofertę uzależniła jej przyjęcie od zgody oferenta na włączenie zastrzeżeń do umowy, a zgody tej niezwłocznie nie otrzymała.

Art. 68^2.[Brak niezwłocznej odpowiedzi] Jeżeli przedsiębiorca otrzymał od osoby, z którą pozostaje w stałych stosunkach gospodarczych, ofertę zawarcia umowy w ramach swej działalności, brak niezwłocznej odpowiedzi poczytuje się za przyjęcie oferty.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 69.[Wykonanie oferty] Jeżeli według ustalonego w danych stosunkach zwyczaju lub według treści oferty dojście do składającego ofertę oświadczenia drugiej strony o jej przyjęciu nie jest wymagane, w szczególności jeżeli składający ofertę żąda niezwłocznego wykonania umowy, umowa dochodzi do skutku, skoro druga strona w czasie właściwym przystąpi do jej wykonania; w przeciwnym razie oferta przestaje wiązać.

Art. 70.[Chwila i miejsce zawarcia umowy] § 1. W razie wątpliwości umowę poczytuje się za zawartą w chwili otrzymania przez składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu, a jeżeli dojście do składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu nie jest wymagane – w chwili przystąpienia przez drugą stronę do wykonania umowy.

§ 2. W razie wątpliwości umowę poczytuje się za zawartą w miejscu otrzymania przez składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu, a jeżeli dojście do składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu nie jest wymagane albo oferta jest składana w postaci elektronicznej – w miejscu zamieszkania albo w siedzibie składającego ofertę w chwili zawarcia umowy.

Art. 70^1.[Aukcja i przetarg] § 1. Umowa może być zawarta w drodze aukcji albo przetargu.

§ 2. W ogłoszeniu aukcji albo przetargu należy określić czas, miejsce, przedmiot oraz warunki aukcji albo przetargu albo wskazać sposób udostępnienia tych warunków.

§ 3. Ogłoszenie, a także warunki aukcji albo przetargu mogą być zmienione lub odwołane tylko wtedy, gdy zastrzeżono to w ich treści.

§ 4. Organizator od chwili udostępnienia warunków, a oferent od chwili złożenia oferty zgodnie z ogłoszeniem aukcji albo przetargu są obowiązani postępować zgodnie z postanowieniami ogłoszenia, a także warunków aukcji albo przetargu.

Art. 70^2.[Zawarcie umowy w wyniku aukcji] § 1. Oferta złożona w toku aukcji przestaje wiązać, gdy inny uczestnik aukcji (licytant) złożył ofertę korzystniejszą, chyba że w warunkach aukcji zastrzeżono inaczej.

§ 2. Zawarcie umowy w wyniku aukcji następuje z chwilą udzielenia przybicia.

§ 3. Jeżeli ważność umowy zależy od spełnienia szczególnych wymagań przewidzianych w ustawie, zarówno organizator aukcji, jak i jej uczestnik, którego oferta została przyjęta, mogą dochodzić zawarcia umowy.

Art. 70^3.[Zamknięcie przetargu] § 1. Oferta złożona w toku przetargu przestaje wiązać, gdy została wybrana inna oferta albo gdy przetarg został zamknięty bez wybrania którejkolwiek z ofert, chyba że w warunkach przetargu zastrzeżono inaczej.

§ 2. Organizator jest obowiązany niezwłocznie powiadomić na piśmie uczestników przetargu o jego wyniku albo o zamknięciu przetargu bez dokonania wyboru.

§ 3. Do ustalenia chwili zawarcia umowy w drodze przetargu stosuje się przepisy dotyczące przyjęcia oferty, chyba że w warunkach przetargu zastrzeżono inaczej. Przepis art. 70^2 § 3 stosuje się odpowiednio.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 70^4.[Wadium] § 1. W warunkach aukcji albo przetargu można zastrzec, że przystępujący do aukcji albo przetargu powinien, pod rygorem niedopuszczenia do nich, wpłacić organizatorowi określoną sumę albo ustanowić odpowiednie zabezpieczenie jej zapłaty (wadium).

§ 2. Jeżeli uczestnik aukcji albo przetargu, mimo wyboru jego oferty, uchyla się od zawarcia umowy, której ważność zależy od spełnienia szczególnych wymagań przewidzianych w ustawie, organizator aukcji albo przetargu może pobraną sumę zachować albo dochodzić zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia. W pozostałych wypadkach zapłacone wadium należy niezwłocznie zwrócić, a ustanowione zabezpieczenie wygasa. Jeżeli organizator aukcji albo przetargu uchyla się od zawarcia umowy, ich uczestnik, którego oferta została wybrana, może żądać zapłaty podwójnego wadium albo naprawienia szkody.

Art. 70^5.[Unieważnienie zawartej umowy] § 1. Organizator oraz uczestnik aukcji albo przetargu może żądać unieważnienia zawartej umowy, jeżeli strona tej umowy, inny uczestnik lub osoba działająca w porozumieniu z nimi wpłynęła na wynik aukcji albo przetargu w sposób sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami. Jeżeli umowa została zawarta na cudzy rachunek, jej unieważnienia może żądać także ten, na czyj rachunek umowa została zawarta, lub dający zlecenie.

§ 2. Uprawnienie powyższe wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o istnieniu przyczyny unieważnienia, nie później jednak niż z upływem roku od dnia zawarcia umowy.

Art. 71.[Zaproszenie do zawarcia umowy] Ogłoszenia, reklamy, cenniki i inne informacje, skierowane do ogółu lub do poszczególnych osób, poczytuje się w razie wątpliwości nie za ofertę, lecz za zaproszenie do zawarcia umowy.

Art. 72.[Negocjacje] § 1. Jeżeli strony prowadzą negocjacje w celu zawarcia oznaczonej umowy, umowa zostaje zawarta, gdy strony dojdą do porozumienia co do wszystkich jej postanowień, które były przedmiotem negocjacji.

§ 2. Strona, która rozpoczęła lub prowadziła negocjacje z naruszeniem dobrych obyczajów, w szczególności bez zamiaru zawarcia umowy, jest obowiązana do naprawienia szkody, jaką druga strona poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy.

Art. 72^1.[Poufność informacji] § 1. Jeżeli w toku negocjacji strona udostępniła informacje z zastrzeżeniem poufności, druga strona jest obowiązana do nieujawniania i nieprzekazywania ich innym osobom oraz do niewykorzystywania tych informacji dla własnych celów, chyba że strony uzgodniły inaczej.

§ 2. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w § 1, uprawniony może żądać od drugiej strony naprawienia szkody albo wydania uzyskanych przez nią korzyści.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ III

Forma czynności prawnych

Art. 73. [Zastrzeżenie formy pod rygorem nieważności i dla wywołania określonych skutków] § 1. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, dokumentową albo elektroniczną, czynność dokonana bez zachowania zastrzeżonej formy jest nieważna tylko wtedy, gdy ustawa przewiduje rygor nieważności.

§ 2. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej inną formę szczególną, czynność dokonana bez zachowania tej formy jest nieważna. Nie dotyczy to jednak wypadków, gdy zachowanie formy szczególnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej.

Art. 74.[Zastrzeżenie formy dla celów dowodowych] § 1. Zastrzeżenie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej.

§ 2. Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu.

§ 3. Jeżeli forma pisemna, dokumentowa albo elektroniczna jest zastrzeżona dla oświadczenia jednej ze stron, w razie jej niezachowania dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania tej czynności jest dopuszczalny także na żądanie drugiej strony.

§ 4. Przepisów o skutkach niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych nie stosuje się do czynności prawnych w stosunkach między przedsiębiorcami.

Art. 75.(uchylony)

Art. 75^1.[Zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa] § 1. Zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa albo ustanowienie na nim użytkowania powinno być dokonane w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

§ 2. Zbycie przedsiębiorstwa należącego do osoby wpisanej do rejestru powinno być wpisane do rejestru.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w wypadku wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub ustanowienia na nim użytkowania.

§ 4. Przepisy powyższe nie uchybiają przepisom o formie czynności prawnych dotyczących nieruchomości.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 76.[Zastrzeżenie szczególnej formy w umowie] Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że określona czynność prawna między nimi ma być dokonana w szczególnej formie, czynność ta dochodzi do skutku tylko przy zachowaniu zastrzeżonej formy. Jednakże gdy strony zastrzegły dokonanie czynności w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej, nie określając skutków niezachowania tej formy, w razie wątpliwości poczytuje się, że była ona zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych.

Art. 77.[Zmiana umowy pisemnej] § 1. Uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

§ 2. Jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie wymaga zachowania formy dokumentowej, chyba że ustawa lub umowa zastrzega inną formę.

§ 3. Jeżeli umowa została zawarta w innej formie szczególnej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia; natomiast odstąpienie od umowy albo jej wypowiedzenie powinno być stwierdzone pismem.

Art. 77^1.[Potwierdzenie zawarcia umowy] § 1. W wypadku gdy umowę zawartą pomiędzy przedsiębiorcami bez zachowania formy pisemnej jedna strona niezwłocznie potwierdzi w piśmie skierowanym do drugiej strony, a pismo to zawiera zmiany lub uzupełnienia umowy, niezmieniające istotnie jej treści, strony wiąże umowa o treści określonej w piśmie potwierdzającym, chyba że druga strona niezwłocznie się temu sprzeciwiła na piśmie.

§ 2. W przypadku gdy umowę zawartą pomiędzy przedsiębiorcami bez zachowania formy dokumentowej jedna strona niezwłocznie potwierdzi w dokumencie skierowanym do drugiej strony, a dokument ten zawiera zmiany lub uzupełnienia umowy, niezmieniające istotnie jej treści, strony wiąże umowa o treści określonej w dokumencie potwierdzającym, chyba że druga strona niezwłocznie się temu sprzeciwiła w dokumencie.

Art. 77^2.[Oświadczenie woli w postaci dokumentu] Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.

Art. 77^3.[Dokument] Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią.

Art. 78.[Zachowanie formy pisemnej] § 1. Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

§ 2. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 78[1].[Oświadczenie woli w formie elektronicznej] § 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

Art. 79.[Niemożność pisania] Osoba niemogąca pisać może złożyć oświadczenie woli w formie pisemnej w ten sposób, że uczyni na dokumencie tuszowy odcisk palca, a obok tego odcisku osoba przez nią upoważniona wypisze jej imię i nazwisko oraz złoży swój podpis, albo w ten sposób, że zamiast składającego oświadczenie podpisze się osoba przez niego upoważniona, a jej podpis będzie poświadczony przez notariusza, wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę lub marszałka województwa z zaznaczeniem, że został złożony na życzenie osoby niemogącej pisać.

Art. 80.(uchylony)

Art. 81.[Data pewna] § 1. Jeżeli ustawa uzależnia ważność albo określone skutki czynności prawnej od urzędowego poświadczenia daty, poświadczenie takie jest skuteczne także względem osób nieuczestniczących w dokonaniu tej czynności prawnej (data pewna).

§ 2. Czynność prawna ma datę pewną także w wypadkach następujących:

1) w razie stwierdzenia dokonania czynności w jakimkolwiek dokumencie urzędowym – od daty dokumentu urzędowego;

2) w razie umieszczenia na obejmującym czynność dokumencie jakiejkolwiek wzmianki przez organ państwowy, organ jednostki samorządu terytorialnego albo przez notariusza – od daty wzmianki;

3) w razie opatrzenia kwalifikowanym elektronicznym znacznikiem czasu dokumentu w postaci elektronicznej – od daty opatrzenia kwalifikowanym elektronicznym znacznikiem czasu.

§ 3. W razie śmierci jednej z osób podpisanych na dokumencie datę złożenia przez tę osobę podpisu na dokumencie uważa się za pewną od daty śmierci tej osoby.

DZIAŁ IV

Wady oświadczenia woli

Art. 82. [Brak świadomości lub swobody powzięcia decyzji] Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Art. 83.[Pozorność] § 1. Nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Pozorność oświadczenia woli nie ma wpływu na skuteczność odpłatnej czynności prawnej, dokonanej na podstawie pozornego oświadczenia, jeżeli wskutek tej czynności osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, chyba że działała w złej wierze.

Art. 84.[Błąd] § 1. W razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej.

§ 2. Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Art. 85.[Zniekształcenie oświadczenia woli przez posłańca] Zniekształcenie oświadczenia woli przez osobę użytą do jego przesłania ma takie same skutki, jak błąd przy złożeniu oświadczenia.

Art. 86.[Podstęp] § 1. Jeżeli błąd wywołała druga strona podstępnie, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej.

§ 2. Podstęp osoby trzeciej jest jednoznaczny z podstępem strony, jeżeli ta o podstępie wiedziała i nie zawiadomiła o nim drugiej strony albo jeżeli czynność prawna była nieodpłatna.

Art. 87.[Groźba] Kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe.

Art. 88.[Uchylenie się od skutków oświadczenia woli] § 1. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie.

§ 2. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu – z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby – z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał.

DZIAŁ V

Warunek

Art. 89. [Zastrzeżenie warunku] Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek).

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 90.[Moc wsteczna warunku] Ziszczenie się warunku nie ma mocy wstecznej, chyba że inaczej zastrzeżono.

Art. 91.[Wykonywanie czynności przez warunkowo uprawnionego] Warunkowo uprawniony może wykonywać wszelkie czynności, które zmierzają do zachowania jego prawa.

Art. 92.[Rozporządzenia sprzeczne z warunkiem] § 1. Jeżeli czynność prawna obejmująca rozporządzenie prawem została dokonana pod warunkiem, późniejsze rozporządzenia tym prawem tracą moc z chwilą ziszczenia się warunku o tyle, o ile udaremniają lub ograniczają skutek ziszczenia się warunku.

§ 2. Jednakże gdy na podstawie takiego rozporządzenia osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie osób, które w dobrej wierze dokonały czynności prawnej z osobą nieuprawnioną do rozporządzania prawem.

Art. 93.[Skutki nielojalnego zachowania] § 1. Jeżeli strona, której zależy na nieziszczeniu się warunku, przeszkodzi w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego ziszczeniu się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się ziścił.

§ 2. Jeżeli strona, której zależy na ziszczeniu się warunku, doprowadzi w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego do ziszczenia się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się nie ziścił.

Art. 94.[Warunek bezprawny] Warunek niemożliwy, jak również warunek przeciwny ustawie lub zasadom współżycia społecznego pociąga za sobą nieważność czynności prawnej, gdy jest zawieszający; uważa się za niezastrzeżony, gdy jest rozwiązujący.

DZIAŁ VI

Przedstawicielstwo

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 95. [Zastępstwo prawne] § 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela.

§ 2. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego.

Art. 96.[Tytuł prawny umocowania] Umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo).

Art. 97.[Domniemanie umocowania osoby znajdującej się w lokalu przedsiębiorstwa] Osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługiwania

eprasa.pl d2a094e46e

publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Rozdział II

Pełnomocnictwo

Art. 98. [Rodzaje pełnomocnictwa] Pełnomocnictwo ogólne obejmuje umocowanie do czynności zwykłego zarządu. Do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebne jest pełnomocnictwo określające ich rodzaj, chyba że ustawa wymaga pełnomocnictwa do poszczególnej czynności.

Art. 99.[Forma pełnomocnictwa] § 1. Jeżeli do ważności czynności prawnej potrzebna jest szczególna forma, pełnomocnictwo do dokonania tej czynności powinno być udzielone w tej samej formie.

§ 2. Pełnomocnictwo ogólne powinno być pod rygorem nieważności udzielone na piśmie.

Art. 100.[Zdolność do czynności prawnych pełnomocnika] Okoliczność, że pełnomocnik jest ograniczony w zdolności do czynności prawnych, nie ma wpływu na ważność czynności dokonanej przez niego w imieniu mocodawcy.

Art. 101.[Odwołanie i wygaśnięcie pełnomocnictwa] § 1. Pełnomocnictwo może być w każdym czasie odwołane, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

§ 2. Umocowanie wygasa ze śmiercią mocodawcy lub pełnomocnika, chyba że w pełnomocnictwie inaczej zastrzeżono z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Art. 102.[Zwrot dokumentu pełnomocnictwa] Po wygaśnięciu umocowania pełnomocnik obowiązany jest zwrócić mocodawcy dokument pełnomocnictwa. Może żądać poświadczonego odpisu tego dokumentu; wygaśnięcie umocowania powinno być na odpisie zaznaczone.

Art. 103.[Umowa zawarta bez umocowania] § 1. Jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta.

§ 2. Druga strona może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

§ 3. W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę w cudzym imieniu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 104.[Jednostronna czynność dokonana bez umocowania] Jednostronna czynność prawna dokonana w cudzym imieniu bez umocowania lub z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w cudzym imieniu, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

Art. 105.[Czynność dokonana po wygaśnięciu umocowania] Jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć.

Art. 106.[Dalsi pełnomocnicy] Pełnomocnik może ustanowić dla mocodawcy innych pełnomocników tylko wtedy, gdy umocowanie takie wynika z treści pełnomocnictwa, z ustawy lub ze stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa.

Art. 107.[Pełnomocnictwo łączne] Jeżeli mocodawca ustanowił kilku pełnomocników z takim samym zakresem umocowania, każdy z nich może działać samodzielnie, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa. Przepis ten stosuje się odpowiednio do pełnomocników, których pełnomocnik sam dla mocodawcy ustanowił.

Art. 108.[Czynność prawna z pełnomocnikiem] Pełnomocnik nie może być drugą stroną czynności prawnej, której dokonywa w imieniu mocodawcy, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa albo że ze względu na treść czynności prawnej wyłączona jest możliwość naruszenia interesów mocodawcy. Przepis ten stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy pełnomocnik reprezentuje obie strony.

Art. 109.[Przedstawiciel ustawowy] Przepisy działu niniejszego stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy oświadczenie woli ma być złożone przedstawicielowi.

Rozdział III

Prokura

Art. 109^1. [Prokura] § 1. Prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

§ 2. Nie można ograniczyć prokury ze skutkiem wobec osób trzecich, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 109^2.[Forma prokury] § 1. Prokura powinna być pod rygorem nieważności udzielona na piśmie. Przepisu art. 99 § 1 nie stosuje się.

§ 2. Prokurentem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Art. 109^3.[Zbycie przedsiębiorstwa] Do zbycia przedsiębiorstwa, do dokonania czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie go do czasowego korzystania, oraz

eprasa.pl d2a094e46e

do zbywania i obciążania nieruchomości jest wymagane pełnomocnictwo do poszczególnej czynności.

Art. 109[4].[Prokura łączna] § 1. Prokura może być udzielona kilku osobom łącznie (prokura łączna) lub oddzielnie.

§ 1[1]. Prokura może obejmować umocowanie także albo wyłącznie do dokonywania czynności wspólnie z członkiem organu zarządzającego lub wspólnikiem uprawnionym do reprezentowania handlowej spółki osobowej.

§ 2. Kierowane do przedsiębiorcy oświadczenia lub doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednej z osób, którym udzielono prokury.

Art. 109[5].[Prokura oddziałowa] Prokurę można ograniczyć do zakresu spraw wpisanych do rejestru oddziału przedsiębiorstwa (prokura oddziałowa).

Art. 109[6].[Przeniesienie prokury] Prokura nie może być przeniesiona. Prokurent może ustanowić pełnomocnika do poszczególnej czynności lub pewnego rodzaju czynności.

Art. 109[7].[Odwołanie i wygaśnięcie prokury] § 1. Prokura może być w każdym czasie odwołana.

§ 2. Prokura wygasa wskutek wykreślenia przedsiębiorcy z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a także ogłoszenia upadłości, otwarcia likwidacji oraz przekształcenia przedsiębiorcy.

§ 3. Prokura wygasa ze śmiercią prokurenta.

§ 3[1]. Prokura wygasa wskutek ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 § 1. W okresie kurateli prokura nie może być ustanowiona.

§ 4. Utrata przez przedsiębiorcę zdolności do czynności prawnych nie powoduje wygaśnięcia prokury.

Art. 109[8].[Zgłoszenie udzielenia i wygaśnięcia prokury] § 1. Udzielenie i wygaśnięcie prokury przedsiębiorca powinien zgłosić do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

§ 2. Zgłoszenie o udzieleniu prokury powinno określać jej rodzaj, a w przypadku prokury łącznej oraz prokury, o której mowa w art. 109[4] § 1[1], także sposób jej wykonywania.

Art. 109[9].(uchylony)

TYTUŁ V

Termin

Art. 110. [Obliczanie terminu] Jeżeli ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja innego organu państwowego albo czynność prawna oznacza termin nie określając sposobu jego obliczania, stosuje się przepisy poniższe.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 111.[Termin oznaczony w dniach] § 1. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia.

§ 2. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

Art. 112.[Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach, latach] Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Jednakże przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia.

Art. 113.[Początek, środek, koniec miesiąca] § 1. Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca.

§ 2. Termin półmiesięczny jest równy piętnastu dniom.

Art. 114.[Termin miesięczny i roczny] Jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć.

Art. 115.[Dni wolne od pracy] Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

Art. 116.[Stosowanie przepisów o warunku] § 1. Jeżeli skutki czynności prawnej mają powstać w oznaczonym terminie, stosuje się odpowiednio przepisy o warunku zawieszającym.

§ 2. Jeżeli skutki czynności prawnej mają ustać w oznaczonym terminie, stosuje się odpowiednio przepisy o warunku rozwiązującym.

TYTUŁ VI

Przedawnienie roszczeń

Art. 117. [Zarzut przedawnienia] § 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu.

§ 2. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

§ 2^1. Po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

§ 3. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 117[1].[Nieuwzględnienie upływu terminu przedawnienia] § 1. W wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności.

§ 2. Korzystając z uprawnienia, o którym mowa w § 1, sąd powinien rozważyć w szczególności:

1) długość terminu przedawnienia;

2) długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia;

3) charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

Art. 118.[Długość terminów przedawnienia] Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Art. 119.[Skracanie i przedłużanie terminów przedawnienia] Terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną.

Art. 120.[Rozpoczęcie biegu przedawnienia] § 1. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniej możliwym terminie.

§ 2. Bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia.

Art. 121.[Zawieszenie biegu przedawnienia] Bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:

1) co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom – przez czas trwania władzy rodzicielskiej;

2) co do roszczeń, które przysługują osobom niemającym pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę – przez czas sprawowania przez te osoby opieki lub kurateli;

3) co do roszczeń, które przysługują jednemu z małżonków przeciwko drugiemu – przez czas trwania małżeństwa;

4) co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju – przez czas trwania przeszkody;

eprasa.pl d2a094e46e

5) co do roszczeń objętych umową o mediację – przez czas trwania mediacji;

6) co do roszczeń objętych wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej – przez czas trwania postępowania pojednawczego.

Art. 122.[Wstrzymanie zakończenia przedawnienia] § 1. Przedawnienie względem osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od ustanowienia dla niej przedstawiciela ustawowego albo od ustania przyczyny jego ustanowienia.

§ 2. Jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata, jego bieg liczy się od dnia ustanowienia przedstawiciela ustawowego albo od dnia, w którym ustała przyczyna jego ustanowienia.

§ 3. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do biegu przedawnienia przeciwko osobie, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia.

Art. 123.[Przerwanie biegu przedawnienia] § 1. Bieg przedawnienia przerywa się:

1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;

2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;

3) (uchylony)

§ 2. (uchylony)

Art. 124.[Bieg przedawnienia po przerwie] § 1. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

§ 2. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Art. 125.[Terminy przedawnienia po wydaniu orzeczenia] § 1. Roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

§ 2. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

KSIĘGA DRUGA

WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE

TYTUŁ I

Własność

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 126. (uchylony)

Art. 127.(uchylony)

Art. 128.(uchylony)

Art. 129.(uchylony)

Art. 130.(uchylony)

Art. 131.(uchylony)

Art. 132.(uchylony)

Art. 133.(uchylony)

Art. 134.(uchylony)

Art. 135.(uchylony)

Art. 136.(uchylony)

Art. 137.(uchylony)

Art. 138.(uchylony)

Art. 139.(uchylony)

DZIAŁ II

Treść i wykonywanie własności

Art. 140. [Własność] W granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą.

Art. 141.(uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 142.[Stan wyższej konieczności] § 1. Właściciel nie może się sprzeciwić użyciu a nawet uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy przez inną osobę, jeżeli to jest konieczne do odwrócenia niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio dobrom osobistym tej osoby lub osoby trzeciej. Może jednak żądać naprawienia wynikłej stąd szkody.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się także w razie niebezpieczeństwa grożącego dobrom majątkowym, chyba że grożąca szkoda jest oczywiście i niewspółmiernie mniejsza aniżeli uszczerbek, który mógłby ponieść właściciel wskutek użycia, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy.

Art. 143.[Własność gruntu] W granicach określonych przez społeczno-gospodarcze przeznaczenie gruntu własność gruntu rozciąga się na przestrzeń nad i pod jego powierzchnią. Przepis ten nie uchybia przepisom regulującym prawa do wód.

Art. 144.[Immisje] Właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymywać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.

Art. 145.[Droga konieczna] § 1. Jeżeli nieruchomość nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej lub do należących do tej nieruchomości budynków gospodarskich, właściciel może żądać od właścicieli gruntów sąsiednich ustanowienia za wynagrodzeniem potrzebnej służebności drogowej (droga konieczna).

§ 2. Przeprowadzenie drogi koniecznej nastąpi z uwzględnieniem potrzeb nieruchomości niemającej dostępu do drogi publicznej oraz z najmniejszym obciążeniem gruntów, przez które droga ma prowadzić. Jeżeli potrzeba ustanowienia drogi jest następstwem sprzedaży gruntu lub innej czynności prawnej, a między interesowanymi nie dojdzie do porozumienia, sąd zarządzi, o ile to jest możliwe, przeprowadzenie drogi przez grunty, które były przedmiotem tej czynności prawnej.

§ 3. Przeprowadzenie drogi koniecznej powinno uwzględniać interes społeczno-gospodarczy.

Art. 146.[Droga konieczna dla posiadacza] Przepisy artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do samoistnego posiadacza nieruchomości; jednakże posiadacz może żądać tylko ustanowienia służebności osobistej.

Art. 147.[Roboty ziemne] Właścicielowi nie wolno dokonywać robót ziemnych w taki sposób, żeby to groziło nieruchomościom sąsiednim utratą oparcia.

Art. 148.[Owoce] Owoce opadłe z drzewa lub krzewu na grunt sąsiedni stanowią jego pożytki. Przepisu tego nie stosuje się, gdy grunt sąsiedni jest przeznaczony na użytek publiczny.

Art. 149.[Usunięcie gałęzi, owoców] Właściciel gruntu może wejść na grunt sąsiedni w celu usunięcia zwieszających się z jego drzew gałęzi lub owoców. Właściciel sąsiedniego gruntu może jednak żądać naprawienia wynikłej stąd szkody.

Art. 150.[Usunięcie korzeni] Właściciel gruntu może obciąć i zachować dla siebie korzenie przechodzące z sąsiedniego gruntu. To samo dotyczy gałęzi i owoców

eprasa.pl d2a094e46e

zwieszających się z sąsiedniego gruntu; jednakże w wypadku takim właściciel powinien uprzednio wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich usunięcia.

Art. 151.[Przekroczenie granic przy budowie] Jeżeli przy wznoszeniu budynku lub innego urządzenia przekroczono bez winy umyślnej granice sąsiedniego gruntu, właściciel tego gruntu nie może żądać przywrócenia stanu poprzedniego, chyba że bez nieuzasadnionej zwłoki sprzeciwił się przekroczeniu granicy albo że grozi mu niewspółmiernie wielka szkoda. Może on żądać albo stosownego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie odpowiedniej służebności gruntowej, albo wykupienia zajętej części gruntu, jak również tej części, która na skutek budowy straciła dla niego znaczenie gospodarcze.

Art. 152.[Rozgraniczenie] Właściciele gruntów sąsiadujących obowiązani są do współdziałania przy rozgraniczeniu gruntów oraz przy utrzymywaniu stałych znaków granicznych; koszty rozgraniczenia oraz koszty urządzenia i utrzymywania stałych znaków granicznych ponoszą po połowie.

Art. 153.[Ustalenie granic] Jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania. Gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między interesowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną.

Art. 154.[Urządzenia na granicy] § 1. Domniemywa się, że mury, płoty, miedze, rowy i inne urządzenia podobne, znajdujące się na granicy gruntów sąsiadujących, służą do wspólnego użytku sąsiadów. To samo dotyczy drzew i krzewów na granicy.

§ 2. Korzystający z wymienionych urządzeń obowiązani są ponosić wspólnie koszty ich utrzymania.

DZIAŁ III

Nabycie i utrata własności

Rozdział I

Przeniesienie własności

Art. 155. [Umowy konsensualne i realne] § 1. Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny, przekazania nieruchomości lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia własności rzeczy co do tożsamości oznaczonej przenosi własność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły.

§ 2. Jeżeli przedmiotem umowy zobowiązującej do przeniesienia własności są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku, do przeniesienia własności potrzebne jest przeniesienie posiadania rzeczy. To samo dotyczy wypadku, gdy przedmiotem umowy zobowiązującej do przeniesienia własności są rzeczy przyszłe.

Art. 156.[Ważność umowy przenoszącej własność] Jeżeli zawarcie umowy przenoszącej własność następuje w wykonaniu zobowiązania wynikającego z uprzednio

eprasa.pl d2a094e46e

zawartej umowy zobowiązującej do przeniesienia własności, z zapisu zwykłego, z bezpodstawnego wzbogacenia lub z innego zdarzenia, ważność umowy przenoszącej własność zależy od istnienia tego zobowiązania.

Art. 157.[Warunek i termin] § 1. Własność nieruchomości nie może być przeniesiona pod warunkiem ani z zastrzeżeniem terminu.

§ 2. Jeżeli umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości została zawarta pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu, do przeniesienia własności potrzebne jest dodatkowe porozumienie stron obejmujące ich bezwarunkową zgodę na niezwłoczne przejście własności.

Art. 158.[Forma aktu notarialnego] Umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. To samo dotyczy umowy przenoszącej własność, która zostaje zawarta w celu wykonania istniejącego uprzednio zobowiązania do przeniesienia własności nieruchomości; zobowiązanie powinno być w akcie wymienione.

Art. 159.(uchylony)

Art. 160.(uchylony)

Art. 161.(uchylony)

Art. 162.(uchylony)

Art. 163.(uchylony)

Art. 164.(uchylony)

Art. 165.(uchylony)

Art. 166.[Prawo pierwokupu współwłaścicieli] § 1. W razie sprzedaży przez współwłaściciela nieruchomości rolnej udziału we współwłasności lub części tego udziału pozostałym współwłaścicielom przysługuje prawo pierwokupu, jeżeli prowadzą gospodarstwo rolne na gruncie wspólnym. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy współwłaściciel prowadzący jednocześnie gospodarstwo rolne sprzedaje swój udział we współwłasności wraz z tym gospodarstwem albo gdy nabywcą jest inny współwłaściciel lub osoba, która dziedziczyłaby gospodarstwo po sprzedawcy.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Do sprzedaży przez współwłaściciela nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 423 oraz z 2025 r. poz. 620) udziału we współwłasności lub części tego udziału stosuje się przepisy tej ustawy.

Art. 167.(uchylony)

Art. 168.(uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 169.[Nabycie od nieuprawnionego] § 1. Jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzania rzeczą ruchomą zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, chyba że działa w złej wierze.

§ 2. Jednakże gdy rzecz zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona przez właściciela zostaje zbyta przed upływem lat trzech od chwili jej zgubienia, skradzenia lub utraty, nabywca może uzyskać własność dopiero z upływem powyższego trzyletniego terminu. Ograniczenie to nie dotyczy pieniędzy i dokumentów na okaziciela ani rzeczy nabytych na urzędowej licytacji publicznej lub w toku postępowania egzekucyjnego.

§ 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się do rzeczy wpisanej do krajowego rejestru utraconych dóbr kultury.

Art. 170.[Nabycie rzeczy obciążonej] § 1. W razie przeniesienia własności rzeczy ruchomej, która jest obciążona prawem osoby trzeciej, prawo to wygasa z chwilą wydania rzeczy nabywcy, chyba że ten działa w złej wierze. Przepis paragrafu drugiego artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do rzeczy wpisanej do krajowego rejestru utraconych dóbr kultury.

Art. 171.(uchylony)

Rozdział II

Zasiedzenie

Art. 172. [Terminy zasiedzenia nieruchomości] § 1. Posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie).

§ 2. Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

§ 3. (uchylony)

Art. 173.[Ochrona małoletniego] Jeżeli właściciel nieruchomości, przeciwko któremu biegnie zasiedzenie, jest małoletni, zasiedzenie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem dwóch lat od uzyskania pełnoletności przez właściciela.

Art. 174.[Termin zasiedzenia rzeczy ruchomej] § 1. Posiadacz rzeczy ruchomej niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada rzecz nieprzerwanie od lat trzech jako posiadacz samoistny, chyba że posiada w złej wierze.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do rzeczy wpisanej do krajowego rejestru utraconych dóbr kultury.

Art. 175.[Bieg terminów zasiedzenia] Do biegu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 176.[Doliczanie czasu posiadania poprzednika] § 1. Jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści.

§ 2. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego posiadacza.

Art. 177.(uchylony)

Art. 178.(uchylony)

Rozdział III

Inne wypadki nabycia i utraty własności

Art. 179. (utracił moc)

Art. 180.[Porzucenie rzeczy ruchomej] Właściciel może wyzbyć się własności rzeczy ruchomej przez to, że w tym zamiarze rzecz porzuci.

Art. 181.[Zawłaszczenie rzeczy ruchomej] Własność ruchomej rzeczy niczyjej nabywa się przez jej objęcie w posiadanie samoistne.

Art. 182.[Rój pszczół] § 1. Rój pszczół staje się niczyim, jeżeli właściciel nie odszukał go przed upływem trzech dni od dnia wyrojenia. Właścicielowi wolno w pościgu za rojem wejść na cudzy grunt, powinien jednak naprawić wynikłą stąd szkodę.

§ 2. Jeżeli rój osiadł w cudzym ulu niezajętym, właściciel może domagać się wydania roju za zwrotem kosztów.

§ 3. Jeżeli rój osiadł w cudzym ulu zajętym, staje się on własnością tego, czyją własnością był rój, który się w ulu znajdował. Dotychczasowemu właścicielowi nie przysługuje w tym wypadku roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

Art. 183.(uchylony)

Art. 184.(uchylony)

Art. 185.(uchylony)

Art. 186.(uchylony)

Art. 187.[Nabycie własności rzeczy znalezionych przez Skarb Państwa lub znalazcę] § 1. Rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu roku od dnia doręczenia jej wezwania do odbioru, a w przypadku niemożności wezwania – w ciągu dwóch lat od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość

eprasa.pl d2a094e46e

swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.

Zmiana od 19 maja 2026 r.

§ 1. Rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu 6 miesięcy od dnia doręczenia jej wezwania do odbioru, a w przypadku niemożności wezwania – w ciągu roku od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.[4]

§ 2. Rzecz znaleziona będąca zabytkiem lub materiałem archiwalnym po upływie terminu do jej odebrania przez osobę uprawnioną staje się własnością Skarbu Państwa. Inne rzeczy znalezione stają się własnością powiatu po upływie terminu do ich odbioru przez znalazcę.

Zmiana od 19 maja 2026 r.

§ 2. Po upływie terminu do odebrania przez osobę uprawnioną rzecz znaleziona będąca zabytkiem lub materiałem archiwalnym staje się własnością Skarbu Państwa, a rzecz znaleziona umożliwiająca dostęp do pomieszczeń, pojazdów i innych zamykanych przedmiotów, w szczególności klucze, karty dostępu i piloty, lub będąca dokumentem zawierającym dane osobowe – własnością powiatu. Inne rzeczy znalezione stają się własnością powiatu po upływie terminu do ich odbioru przez znalazcę.[5]

§ 3. Z chwilą nabycia własności rzeczy przez znalazcę, powiat albo Skarb Państwa wygasają obciążające ją ograniczone prawa rzeczowe.

Art. 188.(uchylony)

Art. 189.[Zabytek lub materiał archiwalny] Jeżeli rzecz znaleziono w takich okolicznościach, że poszukiwanie właściciela byłoby oczywiście bezcelowe, staje się ona przedmiotem współwłasności w częściach ułamkowych znalazcy i właściciela nieruchomości, na której rzecz została znaleziona, jeżeli jednak rzecz ta jest zabytkiem lub materiałem archiwalnym, staje się ona własnością Skarbu Państwa, a znalazca jest obowiązany wydać ją niezwłocznie właściwemu staroście.

Art. 190.[Nabycie pożytków naturalnych] Uprawniony do pobierania pożytków naturalnych rzeczy nabywa ich własność przez odłączenie ich od rzeczy.

[4] Art. 187 § 1 w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2026 r. poz. 184). Zmiana weszła w życie 19 maja 2026 r.

[5] Art. 187 § 2 w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o rzeczach znalezionych oraz ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2026 r. poz. 184). Zmiana weszła w życie 19 maja 2026 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 191.[Połączenie rzeczy ruchomej z nieruchomością] Własność nieruchomości rozciąga się na rzecz ruchomą, która została połączona z nieruchomością w taki sposób, że stała się jej częścią składową.

Art. 192.[Przetworzenie rzeczy] § 1. Ten, kto wytworzył nową rzecz ruchomą z cudzych materiałów, staje się jej właścicielem, jeżeli wartość nakładu pracy jest większa od wartości materiałów.

§ 2. Jeżeli przetworzenie rzeczy było dokonane w złej wierze albo jeżeli wartość materiałów jest większa od wartości nakładu pracy, rzecz wytworzona staje się własnością właściciela materiałów.

Art. 193.[Połączenie, pomieszanie] § 1. Jeżeli rzeczy ruchome zostały połączone lub pomieszane w taki sposób, że przywrócenie stanu poprzedniego byłoby związane z nadmiernymi trudnościami lub kosztami, dotychczasowi właściciele stają się współwłaścicielami całości. Udziały we współwłasności oznacza się według stosunku wartości rzeczy połączonych lub pomieszanych.

§ 2. Jednakże gdy jedna z rzeczy połączonych ma wartość znacznie większą aniżeli pozostałe, rzeczy mniejszej wartości stają się jej częściami składowymi.

Art. 194.[Stosunek do innych przepisów] Przepisy o przetworzeniu, połączeniu i pomieszaniu nie uchybiają przepisom o obowiązku naprawienia szkody ani przepisom o bezpodstawnym wzbogaceniu.

DZIAŁ IV

Współwłasność

Art. 195. [Współwłasność] Własność tej samej rzeczy może przysługiwać niepodzielnie kilku osobom (współwłasność).

Art. 196.[Rodzaje współwłasności] § 1. Współwłasność jest albo współwłasnością w częściach ułamkowych, albo współwłasnością łączną.

§ 2. Współwłasność łączną regulują przepisy dotyczące stosunków, z których ona wynika. Do współwłasności w częściach ułamkowych stosuje się przepisy niniejszego działu.

Art. 197.[Udziały współwłaścicieli] Domniemywa się, że udziały współwłaścicieli są równe.

Art. 198.[Rozporządzanie udziałem] Każdy ze współwłaścicieli może rozporządzać swoim udziałem bez zgody pozostałych współwłaścicieli.

Art. 199.[Czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu] Do rozporządzania rzeczą wspólną oraz do innych czynności, które przekraczają zakres zwykłego zarządu, potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli. W braku takiej zgody współwłaściciele, których udziały wynoszą co najmniej połowę, mogą żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeknie mając na względzie cel zamierzonej czynności oraz interesy wszystkich współwłaścicieli.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 200.[Obowiązek współdziałania w zarządzie] Każdy ze współwłaścicieli jest obowiązany do współdziałania w zarządzie rzeczą wspólną.

Art. 201.[Zwykły zarząd] Do czynności zwykłego zarządu rzeczą wspólną potrzebna jest zgoda większości współwłaścicieli. W braku takiej zgody każdy ze współwłaścicieli może żądać upoważnienia sądowego do dokonania czynności.

Art. 202.[Rozstrzygnięcie sporu przez sąd] Jeżeli większość współwłaścicieli postanawia dokonać czynności rażąco sprzecznej z zasadami prawidłowego zarządu rzeczą wspólną, każdy z pozostałych współwłaścicieli może żądać rozstrzygnięcia przez sąd.

Art. 203.[Wyznaczenie zarządcy] Każdy ze współwłaścicieli może wystąpić do sądu o wyznaczenie zarządcy, jeżeli nie można uzyskać zgody większości współwłaścicieli w istotnych sprawach dotyczących zwykłego zarządu albo jeżeli większość współwłaścicieli narusza zasady prawidłowego zarządu lub krzywdzi mniejszość.

Art. 204.[Obliczanie większości] Większość współwłaścicieli oblicza się według wielkości udziałów.

Art. 205.[Wynagrodzenie zarządcy] Współwłaściciel sprawujący zarząd rzeczą wspólną może żądać od pozostałych współwłaścicieli wynagrodzenia odpowiadającego uzasadnionemu nakładowi jego pracy.

Art. 206.[Uprawnienia współwłaściciela] Każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli.

Art. 207.[Przychody i wydatki] Pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną.

Art. 208.[Rachunek z zarządu] Każdy ze współwłaścicieli niesprawujących zarządu rzeczą wspólną może żądać w odpowiednich terminach rachunku z zarządu.

Art. 209.[Czynności zachowawcze] Każdy ze współwłaścicieli może wykonywać wszelkie czynności i dochodzić wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania wspólnego prawa.

Art. 210.[Zniesienie współwłasności] § 1. Każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności. Uprawnienie to może być wyłączone przez czynność prawną na czas nie dłuższy niż lat pięć. Jednakże w ostatnim roku przed upływem zastrzeżonego terminu dopuszczalne jest jego przedłużenie na dalsze lat pięć; przedłużenie można ponowić.

§ 2. Zniesienie współwłasności nieruchomości rolnej oraz gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 166 § 3, następuje z uwzględnieniem przepisów tej ustawy.

Art. 211.[Podział rzeczy wspólnej] Każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby

eprasa.pl d2a094e46e

sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Art. 212.[Sądowe zniesienie współwłasności] § 1. Jeżeli zniesienie współwłasności następuje na mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. Przy podziale gruntu sąd może obciążyć poszczególne części potrzebnymi służebnościami gruntowymi.

§ 2. Rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

§ 3. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych.

Art. 213.[Podział gospodarstwa rolnego] § 1. Jeżeli zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli byłoby sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, sąd przyzna to gospodarstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.

§ 2. Przyznanie przez sąd gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 166 § 3, następuje z uwzględnieniem przepisów tej ustawy.

Art. 214.[Sądowe zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego] § 1. W razie braku zgody wszystkich współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne temu z nich, który je prowadzi lub stale w nim pracuje, chyba że interes społeczno-gospodarczy przemawia za wyborem innego współwłaściciela.

§ 2. Jeżeli warunki przewidziane w paragrafie poprzedzającym spełnia kilku współwłaścicieli albo jeżeli nie spełnia ich żaden ze współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne temu z nich, który daje najlepszą gwarancję jego należytego prowadzenia.

§ 3. Na wniosek wszystkich współwłaścicieli sąd zarządzi sprzedaż gospodarstwa rolnego stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, a w przypadku gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 166 § 3, z uwzględnieniem przepisów tej ustawy.

§ 4. Sprzedaż gospodarstwa rolnego sąd zarządzi również w wypadku niewyrażenia zgody przez żadnego ze współwłaścicieli na przyznanie mu gospodarstwa.

Art. 215.[Stosowanie przepisów dotyczących podziału gospodarstwa rolnego oraz sądowego zniesienia współwłasności] Przepisy dwóch artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy gospodarstwo rolne może być podzielone, lecz liczba wydzielonych części jest mniejsza od liczby współwłaścicieli.

Art. 216.[Spłaty] § 1. Wysokość przysługujących współwłaścicielom spłat z gospodarstwa rolnego ustala się stosownie do ich zgodnego porozumienia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W razie braku takiego porozumienia spłaty przysługujące współwłaścicielom mogą być obniżone. Przy określaniu stopnia ich obniżenia bierze się pod uwagę:

1) typ, wielkość i stan gospodarstwa rolnego będącego przedmiotem zniesienia współwłasności;

2) sytuację osobistą i majątkową współwłaściciela zobowiązanego do spłat i współwłaściciela uprawnionego do ich otrzymania.

§ 3. Obniżenie spłat, stosownie do przepisu paragrafu poprzedzającego, nie wyklucza możliwości rozłożenia ich na raty lub odroczenia terminu ich zapłaty, stosownie do przepisu art. 212 § 3.

§ 4. Przepisów § 2 i 3 nie stosuje się do spłat na rzecz małżonka w razie zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego, które stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy do wspólnego majątku małżonków.

Art. 217.[Wyrównywanie spłat] Współwłaściciel, który w wyniku zniesienia współwłasności otrzymał gospodarstwo rolne, wchodzące zaś w skład tego gospodarstwa nieruchomości rolne zbył odpłatnie przed upływem pięciu lat od chwili zniesienia współwłasności, jest obowiązany pozostałym współwłaścicielom, którym przypadły spłaty niższe od należnych, wydać – proporcjonalnie do wielkości ich udziałów – korzyści uzyskane z obniżenia spłat, chyba że celem zbycia jest zapewnienie racjonalnego prowadzenia tego gospodarstwa.

Art. 218.[Uprawnienie do dalszego zamieszkiwania] § 1. Współwłaściciele, którzy nie otrzymali gospodarstwa rolnego lub jego części, lecz do chwili zniesienia współwłasności w tym gospodarstwie mieszkali, zachowują uprawnienia do dalszego zamieszkiwania, jednakże nie dłużej niż przez pięć lat, a gdy w chwili znoszenia współwłasności są małoletni – nie dłużej niż pięć lat od osiągnięcia pełnoletności. Ograniczenie terminem powyższym nie dotyczy współwłaścicieli trwale niezdolnych do pracy.

§ 2. Do uprawnień wynikających z przepisów paragrafu poprzedzającego stosuje się odpowiednio przepisy o służebności mieszkania.

Art. 219.(uchylony)

Art. 220.[Wyłączenie przedawnienia] Roszczenie o zniesienie współwłasności nie ulega przedawnieniu.

Art. 221.[Nabywca udziału] Czynności prawne określające zarząd i sposób korzystania z rzeczy wspólnej albo wyłączające uprawnienie do zniesienia współwłasności odnoszą skutek także względem nabywcy udziału, jeżeli nabywca o nich wiedział lub z łatwością mógł się dowiedzieć. To samo dotyczy wypadku, gdy sposób korzystania z rzeczy został ustalony w orzeczeniu sądowym.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ V

Ochrona własności

Art. 222. [Roszczenie windykacyjne i negatoryjne] § 1. Właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

§ 2. Przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń.

Art. 223.[Wyłączenie przedawnienia] § 1. Roszczenia właściciela przewidziane w artykule poprzedzającym nie ulegają przedawnieniu, jeżeli dotyczą nieruchomości.

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

§ 4. Roszczenie właściciela, o którym mowa w art. 222 § 1, nie ulega przedawnieniu, jeżeli dotyczy rzeczy wpisanej do krajowego rejestru utraconych dóbr kultury.

Art. 224.[Samoistny posiadacz w dobrej wierze] § 1. Samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Nabywa własność pożytków naturalnych, które zostały od rzeczy odłączone w czasie jego posiadania, oraz zachowuje pobrane pożytki cywilne, jeżeli stały się w tym czasie wymagalne.

§ 2. Jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył.

Art. 225.[Samoistny posiadacz w złej wierze] Obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość pożytków, których z powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego.

Art. 226.[Zwrot nakładów] § 1. Samoistny posiadacz w dobrej wierze może żądać zwrotu nakładów koniecznych o tyle, o ile nie mają pokrycia w korzyściach, które uzyskał z rzeczy. Zwrotu innych nakładów może żądać o tyle, o ile zwiększają wartość rzeczy w chwili jej wydania właścicielowi. Jednakże gdy nakłady zostały dokonane po chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, może on żądać zwrotu jedynie nakładów koniecznych.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Samoistny posiadacz w złej wierze może żądać jedynie zwrotu nakładów koniecznych, i to tylko o tyle, o ile właściciel wzbogaciłby się bezpodstawnie jego kosztem.

Art. 227.[Przedmioty połączone] § 1. Samoistny posiadacz może, przywracając stan poprzedni, zabrać przedmioty, które połączył z rzeczą, chociażby stały się jej częściami składowymi.

§ 2. Jednakże gdy połączenia dokonał samoistny posiadacz w złej wierze albo samoistny posiadacz w dobrej wierze po chwili, w której dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, właściciel może przyłączone przedmioty zatrzymać, zwracając samoistnemu posiadaczowi ich wartość i koszt robocizny albo sumę odpowiadającą zwiększeniu wartości rzeczy.

Art. 228.[Samoistny posiadacz własności państwowej] Przepisy określające prawa i obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której dowiedział się on o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, stosuje się także w wypadku, gdy samoistny posiadacz rzeczy będącej przedmiotem własności państwowej został wezwany przez właściwy organ państwowy do wydania rzeczy.

Art. 229.[Przedawnienie roszczeń przeciwko samoistnemu posiadaczowi] § 1. Roszczenia właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości, jak również roszczenia o naprawienie szkody z powodu pogorszenia rzeczy przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy. To samo dotyczy roszczeń samoistnego posiadacza przeciwko właścicielowi o zwrot nakładów na rzecz.

§ 2. (uchylony)

Art. 230.[Posiadacz zależny] Przepisy dotyczące roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości oraz o naprawienie szkody z powodu pogorszenia lub utraty rzeczy, jak również przepisy dotyczące roszczeń samoistnego posiadacza o zwrot nakładów na rzecz, stosuje się odpowiednio do stosunku między właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, o ile z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego.

Art. 231.[Budynek wzniesiony na cudzym gruncie] § 1. Samoistny posiadacz gruntu w dobrej wierze, który wzniósł na powierzchni lub pod powierzchnią gruntu budynek lub inne urządzenie o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, może żądać, aby właściciel przeniósł na niego własność zajętej działki za odpowiednim wynagrodzeniem.

§ 2. Właściciel gruntu, na którym wzniesiono budynek lub inne urządzenie o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, może żądać, aby ten, kto wzniósł budynek lub inne urządzenie, nabył od niego własność działki za odpowiednim wynagrodzeniem.

§ 3. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ II

Użytkowanie wieczyste

Art. 232. [Użytkowanie wieczyste] § 1. Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa a położone w granicach administracyjnych miast oraz grunty Skarbu Państwa położone poza tymi granicami, lecz włączone do planu zagospodarowania przestrzennego miasta i przekazane do realizacji zadań jego gospodarki, a także grunty stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków mogą być oddawane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym, i osobom prawnym.

§ 2. W wypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych przedmiotem użytkowania wieczystego mogą być także inne grunty Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków.

Art. 233.[Uprawnienia wieczystego użytkownika] W granicach, określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego oraz przez umowę o oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste, użytkownik może korzystać z gruntu z wyłączeniem innych osób. W tych samych granicach użytkownik wieczysty może swoim prawem rozporządzać.

Art. 234.[Oddanie gruntu w wieczyste użytkowanie] Do oddania gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu własności nieruchomości.

Art. 235.[Własność budynków i urządzeń] § 1. Budynki i inne urządzenia wzniesione na gruncie Skarbu Państwa lub gruncie należącym do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków przez wieczystego użytkownika stanowią jego własność. To samo dotyczy budynków i innych urządzeń, które wieczysty użytkownik nabył zgodnie z właściwymi przepisami przy zawarciu umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste.

§ 2. Przysługująca wieczystemu użytkownikowi własność budynków i urządzeń na użytkowanym gruncie jest prawem związanym z użytkowaniem wieczystym.

Art. 236.[Okres trwania użytkowania wieczystego] § 1. Oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste następuje na okres dziewięćdziesięciu dziewięciu lat. W wypadkach wyjątkowych, gdy cel gospodarczy użytkowania wieczystego nie wymaga oddania gruntu na dziewięćdziesiąt dziewięć lat, dopuszczalne jest oddanie gruntu na okres krótszy, co najmniej jednak na lat czterdzieści.

§ 2. W ciągu ostatnich pięciu lat przed upływem zastrzeżonego w umowie terminu wieczysty użytkownik może żądać jego przedłużenia na dalszy okres od czterdziestu do dziewięćdziesięciu dziewięciu lat; jednakże wieczysty użytkownik może wcześniej wystąpić z takim żądaniem, jeżeli okres amortyzacji zamierzonych na użytkowanym gruncie nakładów jest znacznie dłuższy aniżeli czas, który pozostaje do upływu zastrzeżonego w umowie terminu. Odmowa przedłużenia jest dopuszczalna tylko ze względu na ważny interes społeczny.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Umowa o przedłużenie wieczystego użytkowania powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 237.[Przeniesienie użytkowania wieczystego] Do przeniesienia użytkowania wieczystego stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu własności nieruchomości.

Art. 238.[Opłata roczna] Wieczysty użytkownik uiszcza przez czas trwania swego prawa opłatę roczną.

Art. 239.[Treść umowy wieczystego użytkowania] § 1. Sposób korzystania z gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków przez wieczystego użytkownika powinien być określony w umowie.

§ 2. Jeżeli oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste następuje w celu wzniesienia na gruncie budynków lub innych urządzeń, umowa powinna określać:

1) termin rozpoczęcia i zakończenia robót;

2) rodzaj budynków lub urządzeń oraz obowiązek ich utrzymywania w należytym stanie;

3) warunki i termin odbudowy w razie zniszczenia albo rozbiórki budynków lub urządzeń w czasie trwania użytkowania wieczystego;

4) wynagrodzenie należne wieczystemu użytkownikowi za budynki lub urządzenia istniejące na gruncie w dniu wygaśnięcia użytkowania wieczystego.

Art. 240.[Rozwiązanie przed terminem] Umowa o oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste może ulec rozwiązaniu przed upływem określonego w niej terminu, jeżeli wieczysty użytkownik korzysta z gruntu w sposób oczywiście sprzeczny z jego przeznaczeniem określonym w umowie, w szczególności jeżeli wbrew umowie użytkownik nie wzniósł określonych w niej budynków lub urządzeń.

Art. 241.[Wygaśnięcie obciążeń] Wraz z wygaśnięciem użytkowania wieczystego wygasają ustanowione na nim obciążenia.

Art. 242.(uchylony)

Art. 243.[Przedawnienie roszczeń przeciwko wieczystemu użytkownikowi] Roszczenie przeciwko wieczystemu użytkownikowi o naprawienie szkód wynikłych z niewłaściwego korzystania z gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków, jak również roszczenie wieczystego użytkownika o wynagrodzenie za budynki i urządzenia istniejące w dniu zwrotu użytkowanego gruntu przedawniają się z upływem lat trzech od tej daty.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ III

Prawa rzeczowe ograniczone

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 244. [Katalog ograniczonych praw rzeczowych] § 1. Ograniczonymi prawami rzeczowymi są: użytkowanie, służebność, zastaw, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz hipoteka.

§ 2. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz hipotekę regulują odrębne przepisy.

Art. 245.[Ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego] § 1. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu własności.

§ 2. Jednakże do ustanowienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości nie stosuje się przepisów o niedopuszczalności warunku lub terminu. Forma aktu notarialnego jest potrzebna tylko dla oświadczenia właściciela, który prawo ustanawia.

Art. 245^1.[Przeniesienie ograniczonego prawa rzeczowego] Do przeniesienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości potrzebna jest umowa między uprawnionym a nabywcą oraz – jeżeli prawo jest ujawnione w księdze wieczystej – wpis do tej księgi, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 246.[Zrzeczenie się prawa] § 1. Jeżeli uprawniony zrzeka się ograniczonego prawa rzeczowego, prawo to wygasa. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa powinno być złożone właścicielowi rzeczy obciążonej.

§ 2. Jednakże gdy ustawa nie stanowi inaczej, a prawo było ujawnione w księdze wieczystej, do jego wygaśnięcia potrzebne jest wykreślenie prawa z księgi wieczystej.

Art. 247.[Przejście prawa na właściciela rzeczy] Ograniczone prawo rzeczowe wygasa, jeżeli przejdzie na właściciela rzeczy obciążonej albo jeżeli ten, komu prawo takie przysługuje, nabędzie własność rzeczy obciążonej.

Art. 248.[Zmiana treści prawa] § 1. Do zmiany treści ograniczonego prawa rzeczowego potrzebna jest umowa między uprawnionym a właścicielem rzeczy obciążonej, a jeżeli prawo było ujawnione w księdze wieczystej – wpis do tej księgi.

§ 2. Jeżeli zmiana treści prawa dotyka praw osoby trzeciej, do zmiany potrzebna jest zgoda tej osoby. Oświadczenie osoby trzeciej powinno być złożone jednej ze stron.

Art. 249.[Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych] § 1. Jeżeli kilka ograniczonych praw rzeczowych obciąża tę samą rzecz, prawo powstałe później nie może być wykonywane z uszczerbkiem dla prawa powstałego wcześniej (pierwszeństwo).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepis powyższy nie uchybia przepisom, które określają pierwszeństwo w sposób odmienny.

Art. 250.[Zmiana pierwszeństwa] § 1. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych może być zmienione. Zmiana nie narusza praw mających pierwszeństwo niższe aniżeli prawo ustępujące pierwszeństwa, a wyższe aniżeli prawo, które uzyskuje pierwszeństwo ustępującego prawa.

§ 2. Do zmiany pierwszeństwa praw rzeczowych ograniczonych potrzebna jest umowa między tym, czyje prawo ma ustąpić pierwszeństwa, a tym, czyje prawo ma uzyskać pierwszeństwo ustępującego prawa. Jeżeli chociaż jedno z tych praw jest ujawnione w księdze wieczystej, potrzebny jest także wpis do księgi wieczystej.

§ 3. Zmiana pierwszeństwa staje się bezskuteczna z chwilą wygaśnięcia prawa, które ustąpiło pierwszeństwa.

Art. 251.[Ochrona praw rzeczowych ograniczonych] Do ochrony praw rzeczowych ograniczonych stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności.

DZIAŁ II

Użytkowanie

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 252. [Użytkowanie] Rzecz można obciążyć prawem do jej używania i do pobierania jej pożytków (użytkowanie).

Art. 253.[Ograniczenie zakresu użytkowania] § 1. Zakres użytkowania można ograniczyć przez wyłączenie oznaczonych pożytków rzeczy.

§ 2. Wykonywanie użytkowania nieruchomości można ograniczyć do jej oznaczonej części.

Art. 254.[Niezbywalność użytkowania] Użytkowanie jest niezbywalne.

Art. 255.[Wygaśnięcie użytkowania] Użytkowanie wygasa wskutek niewykonywania przez lat dziesięć.

Art. 256.[Wykonywanie prawa użytkowania] Użytkownik powinien wykonywać swoje prawo zgodnie z wymaganiami prawidłowej gospodarki.

Art. 257.[Użytkowanie zespołu środków produkcji] § 1. Jeżeli użytkowanie obejmuje określony zespół środków produkcji, użytkownik może w granicach prawidłowej gospodarki zastępować poszczególne składniki innymi. Włączone w ten sposób składniki stają się własnością właściciela użytkowanego zespołu środków produkcji.

§ 2. Jeżeli użytkowany zespół środków produkcji ma być zwrócony według oszacowania, użytkownik nabywa własność jego poszczególnych składników z chwilą, gdy zostały mu

eprasa.pl d2a094e46e

wydane; po ustaniu użytkowania obowiązany jest zwrócić zespół tego samego rodzaju i tej samej wartości, chyba że inaczej zastrzeżono.

Art. 258.[Ponoszenie ciężarów] W stosunkach wzajemnych między użytkownikiem a właścicielem użytkownik ponosi ciężary, które zgodnie z wymaganiami prawidłowej gospodarki powinny być pokrywane z pożytków rzeczy.

Art. 259.[Nakłady właściciela] Właściciel nie ma obowiązku czynić nakładów na rzecz obciążoną użytkowaniem. Jeżeli takie nakłady poczynił, może od użytkownika żądać ich zwrotu według przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 260.[Nakłady użytkownika] § 1. Użytkownik obowiązany jest dokonywać napraw i innych nakładów związanych ze zwykłym korzystaniem z rzeczy. O potrzebie innych napraw i nakładów powinien niezwłocznie zawiadomić właściciela i zezwolić mu na dokonanie potrzebnych robót.

§ 2. Jeżeli użytkownik poczynił nakłady, do których nie był obowiązany, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 261.[Roszczenia osób trzecich] Jeżeli osoba trzecia dochodzi przeciwko użytkownikowi roszczeń dotyczących własności rzeczy, użytkownik powinien niezwłocznie zawiadomić o tym właściciela.

Art. 262.[Zwrot rzeczy] Po wygaśnięciu użytkowania użytkownik obowiązany jest zwrócić rzecz właścicielowi w takim stanie, w jakim powinna się znajdować stosownie do przepisów o wykonywaniu użytkowania.

Art. 263.[Przedawnienie roszczeń przeciwko użytkownikowi] Roszczenie właściciela przeciwko użytkownikowi o naprawienie szkody z powodu pogorszenia rzeczy albo o zwrot nakładów na rzecz, jak również roszczenie użytkownika przeciwko właścicielowi o zwrot nakładów na rzecz przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy.

§ 2. (uchylony)

Art. 264.[Użytkowanie nieprawidłowe] Jeżeli użytkowanie obejmuje pieniądze lub inne rzeczy oznaczone tylko co do gatunku, użytkownik staje się z chwilą wydania mu tych przedmiotów ich właścicielem. Po wygaśnięciu użytkowania obowiązany jest do zwrotu według przepisów o zwrocie pożyczki (użytkowanie nieprawidłowe).

Art. 265.[Użytkowanie praw] § 1. Przedmiotem użytkowania mogą być także prawa.

§ 2. Do użytkowania praw stosuje się odpowiednio przepisy o użytkowaniu rzeczy.

§ 3. Do ustanowienia użytkowania na prawie stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu tego prawa.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział II

Użytkowanie przez osoby fizyczne

Art. 266. [Termin wygaśnięcia] Użytkowanie ustanowione na rzecz osoby fizycznej wygasa najpóźniej z jej śmiercią.

Art. 267.[Uprawnienia i obowiązki użytkownika] § 1. Użytkownik obowiązany jest zachować substancję rzeczy oraz jej dotychczasowe przeznaczenie.

§ 2. Jednakże użytkownik gruntu może zbudować i eksploatować nowe urządzenia służące do wydobywania kopalin z zachowaniem przepisów prawa geologicznego i górniczego.

§ 3. Przed przystąpieniem do robót użytkownik powinien w odpowiednim terminie zawiadomić właściciela o swym zamiarze. Jeżeli zamierzone urządzenia zmieniałyby przeznaczenie gruntu albo naruszały wymagania prawidłowej gospodarki, właściciel może żądać ich zaniechania albo zabezpieczenia roszczenia o naprawienie szkody.

Art. 268.[Nowe urządzenia] Użytkownik może zakładać w pomieszczeniach nowe urządzenia w takich granicach jak najemca.

Art. 269.[Zabezpieczenie, wyznaczenie zarządcy] § 1. Właściciel może z ważnych powodów żądać od użytkownika zabezpieczenia, wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu właściciel może wystąpić do sądu o wyznaczenie zarządcy.

§ 2. Użytkownik może żądać uchylenia zarządu, jeżeli daje odpowiednie zabezpieczenie.

Art. 270.[Zabezpieczenie przy użytkowaniu nieprawidłowym] Właściciel może odmówić wydania przedmiotów objętych użytkowaniem nieprawidłowym, dopóki nie otrzyma odpowiedniego zabezpieczenia.

Art. 270^{1}.(uchylony)

Rozdział III

Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne

Art. 271. [Użytkowanie gruntu Skarbu Państwa] Użytkowanie gruntu stanowiącego własność Skarbu Państwa może być ustanowione na rzecz rolniczej spółdzielni produkcyjnej jako prawo terminowe lub jako prawo bezterminowe. W każdym razie użytkowanie takie wygasa z chwilą likwidacji spółdzielni.

Art. 272.[Własność budynków] § 1. Jeżeli rolniczej spółdzielni produkcyjnej zostaje przekazany do użytkowania zabudowany grunt Skarbu Państwa, przekazanie budynków i innych urządzeń może nastąpić albo do użytkowania, albo na własność.

§ 2. Budynki i inne urządzenia wzniesione przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną na użytkowanym przez nią gruncie Skarbu Państwa stanowią własność spółdzielni, chyba że w decyzji o przekazaniu gruntu zostało zastrzeżone, iż mają się stać własnością Skarbu Państwa.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Odrębna własność budynków i innych urządzeń, przewidziana w paragrafach poprzedzających, jest prawem związanym z użytkowaniem gruntu.

Art. 273.[Własność budynków po wygaśnięciu użytkowania] Jeżeli użytkowanie gruntu Skarbu Państwa przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną wygasło, budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane i stanowiące własność spółdzielni stają się własnością Skarbu Państwa. Spółdzielnia może żądać zapłaty wartości tych budynków i urządzeń w chwili wygaśnięcia użytkowania, chyba że zostały wzniesione wbrew społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu gruntu.

Art. 274.[Drzewa i inne rośliny] Przepisy dotyczące własności budynków i innych urządzeń na gruncie Skarbu Państwa użytkowanym przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną stosuje się odpowiednio do drzew i innych roślin.

Art. 275.[Zmiana przeznaczenia gruntów] Rolnicza spółdzielnia produkcyjna może zmienić przeznaczenie użytkowanych przez siebie gruntów Skarbu Państwa albo naruszyć ich substancję, chyba że w decyzji o przekazaniu gruntu inaczej zastrzeżono.

Art. 276.(uchylony)

Art. 277.[Wkłady gruntowe] § 1. Jeżeli statut rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub umowa z członkiem spółdzielni inaczej nie postanawia, spółdzielnia nabywa z chwilą przejęcia wniesionych przez członków wkładów gruntowych ich użytkowanie.

§ 2. Do wniesienia wkładów gruntowych nie stosuje się przepisów o obowiązku zachowania formy aktu notarialnego przy ustanowieniu użytkowania nieruchomości.

Art. 278.[Uprawnienia wynikające ze statutu] Statut rolniczej spółdzielni produkcyjnej może postanawiać, że – gdy wymaga tego prawidłowe wykonanie zadań spółdzielni – przysługuje jej uprawnienie do zmiany przeznaczenia wkładów gruntowych oraz uprawnienie do naruszenia ich substancji albo jedno z tych uprawnień.

Art. 279.[Własność budynków i roślin] § 1. Budynki i inne urządzenia wzniesione przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną na gruncie stanowiącym wkład gruntowy stają się jej własnością. To samo dotyczy drzew i innych roślin zasadzonych lub zasianych przez spółdzielnię.

§ 2. W razie wygaśnięcia użytkowania gruntu działka, na której znajdują się budynki lub urządzenia będące własnością spółdzielni, może być przez spółdzielnię przejęta na własność za zapłatą wartości w chwili wygaśnięcia użytkowania. Drzewa i inne rośliny zasadzone lub zasiane przez spółdzielnię stają się własnością właściciela gruntu.

Art. 280.(uchylony)

Art. 281.(uchylony)

Art. 282.(uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział IV

Inne wypadki użytkowania

Art. 283. (uchylony)

Art. 284.[Stosowanie przepisów ustawy dotyczących innych przypadków użytkowania przez osoby prawne] Do innych wypadków użytkowania przez osoby prawne stosuje się przepisy rozdziału I i odpowiednio rozdziału II niniejszego działu, o ile użytkowanie to nie jest inaczej uregulowane odrębnymi przepisami.

DZIAŁ III

Służebności

Rozdział I

Służebności gruntowe

Art. 285. [Służebność gruntowa] § 1. Nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władnącej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władnącej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możności dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władnącej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa).

§ 2. Służebność gruntowa może mieć jedynie na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub jej oznaczonej części.

Art. 286.[Ustanowienie służebności na rzecz rolniczej spółdzielni produkcyjnej] Na rzecz rolniczej spółdzielni produkcyjnej można ustanowić służebność gruntową bez względu na to, czy spółdzielnia jest właścicielem gruntu.

Art. 287.[Zakres i wykonywanie służebności] Zakres służebności gruntowej i sposób jej wykonywania oznacza się, w braku innych danych, według zasad współżycia społecznego przy uwzględnieniu zwyczajów miejscowych.

Art. 288.[Sposób wykonywania] Służebność gruntowa powinna być wykonywana w taki sposób, żeby jak najmniej utrudniała korzystanie z nieruchomości obciążonej.

Art. 289.[Utrzymywanie urządzeń] § 1. W braku odmiennej umowy obowiązek utrzymywania urządzeń potrzebnych do wykonywania służebności gruntowej obciąża właściciela nieruchomości władnącej.

§ 2. Jeżeli obowiązek utrzymywania takich urządzeń został włożony na właściciela nieruchomości obciążonej, właściciel odpowiedzialny jest także osobiście za wykonywanie tego obowiązku. Odpowiedzialność osobista współwłaścicieli jest solidarna.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 290.[Podział nieruchomości] § 1. W razie podziału nieruchomości władnącej służebność utrzymuje się w mocy na rzecz każdej z części utworzonych przez podział; jednakże gdy służebność zwiększa użyteczność tylko jednej lub kilku z nich, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zwolnienia jej od służebności względem części pozostałych.

§ 2. W razie podziału nieruchomości obciążonej służebność utrzymuje się w mocy na częściach utworzonych przez podział; jednakże gdy wykonywanie służebności ogranicza się do jednej lub kilku z nich, właściciele pozostałych części mogą żądać ich zwolnienia od służebności.

§ 3. Jeżeli wskutek podziału nieruchomości władnącej albo nieruchomości obciążonej sposób wykonywania służebności wymaga zmiany, sposób ten w braku porozumienia stron będzie ustalony przez sąd.

Art. 291.[Zmiana treści służebności] Jeżeli po ustanowieniu służebności gruntowej powstanie ważna potrzeba gospodarcza, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać za wynagrodzeniem zmiany treści lub sposobu wykonywania służebności, chyba że żądana zmiana przyniosłaby niewspółmierny uszczerbek nieruchomości władnącej.

Art. 292.[Zasiedzenie] Służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Art. 293.[Wygaśnięcie] § 1. Służebność gruntowa wygasa wskutek niewykonywania przez lat dziesięć.

§ 2. Jeżeli treść służebności gruntowej polega na obowiązku nieczynienia, przepis powyższy stosuje się tylko wtedy, gdy na nieruchomości obciążonej istnieje od lat dziesięciu stan rzeczy sprzeczny z treścią służebności.

Art. 294.[Zniesienie za wynagrodzeniem] Właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności gruntowej za wynagrodzeniem, jeżeli wskutek zmiany stosunków służebność stała się dla niego szczególnie uciążliwa, a nie jest konieczna do prawidłowego korzystania z nieruchomości władnącej.

Art. 295.[Zniesienie bez wynagrodzenia] Jeżeli służebność gruntowa utraciła dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności bez wynagrodzenia.

Rozdział II

Służebności osobiste

Art. 296. [Służebność osobista] Nieruchomość można obciążyć na rzecz oznaczonej osoby fizycznej prawem, którego treść odpowiada treści służebności gruntowej (służebność osobista).

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 297.[Stosowanie przepisów o służebnościach gruntowych] Do służebności osobistych stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych z zachowaniem przepisów rozdziału niniejszego.

Art. 298.[Zakres i wykonywanie] Zakres służebności osobistej i sposób jej wykonywania oznacza się, w braku innych danych, według osobistych potrzeb uprawnionego z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego i zwyczajów miejscowych.

Art. 299.[Wygaśnięcie] Służebność osobista wygasa najpóźniej ze śmiercią uprawnionego.

Art. 300.[Niezbywalność] Służebności osobiste są niezbywalne. Nie można również przenieść uprawnienia do ich wykonywania.

Art. 301.[Służebność mieszkania] § 1. Mający służebność mieszkania może przyjąć na mieszkanie małżonka i dzieci małoletnie. Inne osoby może przyjąć tylko wtedy, gdy są przez niego utrzymywane albo potrzebne przy prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dzieci przyjęte jako małoletnie mogą pozostać w mieszkaniu także po uzyskaniu pełnoletności.

§ 2. Można się umówić, że po śmierci uprawnionego służebność mieszkania przysługiwać będzie jego dzieciom, rodzicom i małżonkowi.

Art. 302.[Korzystanie z pomieszczeń] § 1. Mający służebność mieszkania może korzystać z pomieszczeń i urządzeń przeznaczonych do wspólnego użytku mieszkańców budynku.

§ 2. Do wzajemnych stosunków między mającym służebność mieszkania a właścicielem nieruchomości obciążonej stosuje się odpowiednio przepisy o użytkowaniu przez osoby fizyczne.

Art. 303.[Zamiana na rentę] Jeżeli uprawniony z tytułu służebności osobistej dopuszcza się rażących uchybień przy wykonywaniu swego prawa, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zamiany służebności na rentę.

Art. 304.[Wyłączenie zasiedzenia] Służebności osobistej nie można nabyć przez zasiedzenie.

Art. 305.[Wniesienie obciążonej nieruchomości do spółdzielni] Jeżeli nieruchomość obciążona służebnością osobistą została wniesiona jako wkład do rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielnia może z ważnych powodów żądać zmiany sposobu wykonywania służebności albo jej zamiany na rentę.

Rozdział III

Służebność przesyłu

Art. 305[1]. [Obciążenie nieruchomości na rzecz przedsiębiorcy] Nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca

eprasa.pl d2a094e46e

może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Art. 305^2.[Odmowa zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu] § 1. Jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem.

§ 2. Jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Art. 305^3.[Służebność przesyłu] § 1. Służebność przesyłu przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1.

§ 2. Służebność przesyłu wygasa najpóźniej wraz z zakończeniem likwidacji przedsiębiorstwa.

§ 3. Po wygaśnięciu służebności przesyłu na przedsiębiorcy ciąży obowiązek usunięcia urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, utrudniających korzystanie z nieruchomości. Jeżeli powodowałoby to nadmierne trudności lub koszty, przedsiębiorca jest obowiązany do naprawienia wynikłej stąd szkody.

Art. 305^4.[Stosowanie przepisów do służebności przesyłu] Do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych.

DZIAŁ IV

Zastaw

Rozdział I

Zastaw na rzeczach ruchomych

Art. 306. [Zastaw] § 1. W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności można rzecz ruchomą obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel będzie mógł dochodzić zaspokojenia z rzeczy bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela rzeczy, wyjąwszy tych, którym z mocy ustawy przysługuje pierwszeństwo szczególne.

§ 2. Zastaw można ustanowić także w celu zabezpieczenia wierzytelności przyszłej lub warunkowej.

Art. 307.[Ustanowienie] § 1. Do ustanowienia zastawu potrzebna jest umowa między właścicielem a wierzycielem oraz, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wydanie rzeczy wierzycielowi albo osobie trzeciej, na którą strony się zgodziły.

§ 2. Jeżeli rzecz znajduje się w dzierżeniu wierzyciela, do ustanowienia zastawu wystarcza sama umowa.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Zastaw jest skuteczny wobec wierzycieli zastawcy, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu została zawarta na piśmie z datą pewną.

Art. 308.[Zastaw rejestrowy] Wierzytelność można także zabezpieczyć zastawem rejestrowym, który regulują odrębne przepisy.

Art. 309.[Stosowanie przepisów dotyczących nabycia własności rzeczy ruchomej od osoby nieuprawnionej do rozporządzania rzeczą] Przepisy o nabyciu własności rzeczy ruchomej od osoby nieuprawnionej do rozporządzania rzeczą stosuje się odpowiednio do ustanowienia zastawu.

Art. 310.[Pierwszeństwo zastawu] Jeżeli w chwili ustanowienia zastawu rzecz jest już obciążona innym prawem rzeczowym, zastaw powstały później ma pierwszeństwo przed prawem powstałym wcześniej, chyba że zastawnik działał w złej wierze.

Art. 311.[Rozporządzanie rzeczą obciążoną] Nieważne jest zastrzeżenie, przez które zastawca zobowiązuje się względem zastawnika, że nie dokona zbycia lub obciążenia rzeczy przed wygaśnięciem zastawu.

Art. 312.[Zaspokojenie zastawnika] Zaspokojenie zastawnika z rzeczy obciążonej następuje według przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 313.[Rzeczy mające cenę sztywną] Jeżeli przedmiotem zastawu są rzeczy mające określoną przez zarządzenie właściwego organu państwowego cenę sztywną, można się umówić, że w razie zwłoki z zapłatą długu przypadną one w odpowiednim stosunku zastawnikowi na własność zamiast zapłaty, według ceny z dnia wymagalności wierzytelności zabezpieczonej.

Art. 314.[Zakres zabezpieczenia] Zastaw zabezpiecza także roszczenia o odsetki za trzy ostatnie lata przed zbyciem rzeczy w postępowaniu egzekucyjnym lub upadłościowym, przyznane koszty postępowania w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części kapitału oraz inne roszczenia o świadczenia uboczne, w szczególności roszczenie o odszkodowanie z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania oraz o zwrot nakładów na rzecz.

Art. 315.[Zarzuty zastawcy] Zastawca niebędący dłużnikiem może niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko zastawnikowi, podnosić zarzuty, które przysługują dłużnikowi, jak również te, których dłużnik zrzekł się po ustanowieniu zastawu.

Art. 316.[Ograniczenie odpowiedzialności wynikające z prawa spadkowego] Zastawnik może dochodzić zaspokojenia z rzeczy obciążonej zastawem bez względu na ograniczenie odpowiedzialności dłużnika wynikające z przepisów prawa spadkowego.

Art. 317.[Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej zastawem] Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej zastawem nie narusza uprawnienia zastawnika do uzyskania zaspokojenia z rzeczy obciążonej. Przepisu powyższego nie stosuje się do roszczenia o odsetki lub inne świadczenia uboczne.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 318.[Obowiązki zastawnika] Zastawnik, któremu rzecz została wydana, powinien czuwać nad jej zachowaniem stosownie do przepisów o przechowaniu za wynagrodzeniem. Po wygaśnięciu zastawu powinien zwrócić rzecz zastawcy.

Art. 319.[Pobieranie pożytków] Jeżeli rzecz obciążona zastawem przynosi pożytki, zastawnik powinien, w braku odmiennej umowy, pobierać je i zaliczać na poczet wierzytelności i związanych z nią roszczeń. Po wygaśnięciu zastawu obowiązany jest złożyć zastawcy rachunek.

Art. 320.[Nakłady poczynione przez zastawnika] Jeżeli zastawnik poczynił nakłady na rzecz, do których nie był obowiązany, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 321.[Narażenie rzeczy na utratę lub uszkodzenie] § 1. Jeżeli rzecz obciążona zastawem zostaje narażona na utratę lub uszkodzenie, zastawca może żądać bądź złożenia rzeczy do depozytu sądowego, bądź zwrotu rzeczy za jednoczesnym ustanowieniem innego zabezpieczenia wierzytelności, bądź sprzedaży rzeczy.

§ 2. W razie sprzedaży rzeczy zastaw przechodzi na uzyskaną cenę, która powinna być złożona do depozytu sądowego.

Art. 322.[Przedawnienie roszczeń przeciwko zastawnikowi] § 1. Roszczenie zastawcy przeciwko zastawnikowi o naprawienie szkody z powodu pogorszenia rzeczy, jak również roszczenie zastawnika przeciwko zastawcy o zwrot nakładów na rzecz przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy.

§ 2. (uchylony)

Art. 323.[Przeniesienie wierzytelności zabezpieczonej zastawem] § 1. Przeniesienie wierzytelności zabezpieczonej zastawem pociąga za sobą przeniesienie zastawu. W razie przeniesienia wierzytelności z wyłączeniem zastawu zastaw wygasa.

§ 2. Zastaw nie może być przeniesiony bez wierzytelności, którą zabezpiecza.

Art. 324.[Uprawnienia nabywcy wierzytelności obciążonej] Nabywca wierzytelności zabezpieczonej zastawem może żądać od zbywcy wydania rzeczy obciążonej, jeżeli zastawca wyrazi na to zgodę. W braku takiej zgody nabywca może żądać złożenia rzeczy do depozytu sądowego.

Art. 325.[Zwrócenie rzeczy zastawcy] § 1. Jeżeli zastawnik zwróci rzecz zastawcy, zastaw wygasa bez względu na zastrzeżenia przeciwne.

§ 2. Zastaw nie wygasa pomimo nabycia rzeczy obciążonej przez zastawnika na własność, jeżeli wierzytelność zabezpieczona zastawem jest obciążona prawem osoby trzeciej lub na jej rzecz zajęta.

Art. 326.[Zastaw ustawowy] Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do zastawu, który powstaje z mocy ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział II

Zastaw na prawach

Art. 327. [Obciążenie zastawem praw zbywalnych] Przedmiotem zastawu mogą być także prawa, jeżeli są zbywalne.

Art. 328.[Stosowanie przepisów o zastawie na rzeczach] Do zastawu na prawach stosuje się odpowiednio przepisy o zastawie na rzeczach ruchomych z zachowaniem przepisów rozdziału niniejszego.

Art. 329.[Ustanowienie zastawu na prawie] § 1. Do ustanowienia zastawu na prawie stosuje się odpowiednio przepisy o przeniesieniu tego prawa. Jednakże umowa o ustanowienie zastawu powinna być zawarta na piśmie z datą pewną, chociażby umowa o przeniesienie prawa nie wymagała takiej formy.

§ 2. Jeżeli ustanowienie zastawu na wierzytelności nie następuje przez wydanie dokumentu ani przez indos, do ustanowienia zastawu potrzebne jest pisemne zawiadomienie dłużnika wierzytelności przez zastawcę.

Art. 330.[Czynności zachowawcze] Zastawnik może wykonywać wszelkie czynności i dochodzić wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania prawa obciążonego zastawem.

Art. 331.[Wypowiedzenie wierzytelności obciążonej] § 1. Jeżeli wymagalność wierzytelności obciążonej zależy od wypowiedzenia przez wierzyciela, zastawca może dokonać wypowiedzenia bez zgody zastawnika. Jeżeli wierzytelność zabezpieczona zastawem jest już wymagalna, zastawnik może wierzytelność obciążoną wypowiedzieć do wysokości wierzytelności zabezpieczonej.

§ 2. Jeżeli wymagalność wierzytelności obciążonej zastawem zależy od wypowiedzenia przez dłużnika, wypowiedzenie powinno nastąpić także względem zastawnika.

Art. 332.[Spełnienie świadczenia] W razie spełnienia świadczenia zastaw na wierzytelności przechodzi na przedmiot świadczenia.

Art. 333.[Odbiór świadczenia] Do odbioru świadczenia uprawnieni są zastawca wierzytelności i zastawnik łącznie. Każdy z nich może żądać spełnienia świadczenia do rąk ich obu łącznie albo złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 334.[Depozyt sądowy] Jeżeli dłużnik wierzytelności obciążonej zastawem spełnia świadczenie, zanim wierzytelność zabezpieczona stała się wymagalna, zarówno zastawca, jak i zastawnik mogą żądać złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 335.[Wymagalna wierzytelność pieniężna] Jeżeli wierzytelność pieniężna zastawem zabezpieczona jest już wymagalna, zastawnik może żądać zamiast zapłaty, ażeby zastawca przeniósł na niego wierzytelność obciążoną, jeżeli jest pieniężna, do wysokości wierzytelności zabezpieczonej zastawem. Zastawnik może dochodzić przypadłej mu z tego tytułu części wierzytelności z pierwszeństwem przed częścią przysługującą zastawcy.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ IV

Posiadanie

Art. 336. [Posiadacz samoistny i zależny] Posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny).

Art. 337.[Oddanie rzeczy w posiadanie zależne] Posiadacz samoistny nie traci posiadania przez to, że oddaje drugiemu rzecz w posiadanie zależne.

Art. 338.[Dzierżyciel] Kto rzeczą faktycznie włada za kogo innego, jest dzierżycielem.

Art. 339.[Domniemanie posiadania samoistnego] Domniemywa się, że ten, kto rzeczą faktycznie włada, jest posiadaczem samoistnym.

Art. 340.[Domniemanie ciągłości posiadania] Domniemywa się ciągłość posiadania. Niemożność posiadania wywołana przez przeszkodę przemijającą nie przerywa posiadania.

Art. 341.[Domniemanie zgodności posiadania z prawem] Domniemywa się, że posiadanie jest zgodne ze stanem prawnym. Domniemanie to dotyczy również posiadania przez poprzedniego posiadacza.

Art. 342.[Ochrona posiadania] Nie wolno naruszać samowolnie posiadania, chociażby posiadacz był w złej wierze.

Art. 343.[Obrona konieczna, samopomoc] § 1. Posiadacz może zastosować obronę konieczną, ażeby odeprzeć samowolne naruszenie posiadania.

§ 2. Posiadacz nieruchomości może niezwłocznie po samowolnym naruszeniu posiadania przywrócić własnym działaniem stan poprzedni; nie wolno mu jednak stosować przy tym przemocy względem osób. Posiadacz rzeczy ruchomej, jeżeli grozi mu niebezpieczeństwo niepowetowanej szkody, może natychmiast po samowolnym pozbawieniu go posiadania zastosować niezbędną samopomoc w celu przywrócenia stanu poprzedniego.

§ 3. Przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się odpowiednio do dzierżyciela.

Art. 343^1.[Ochrona władania lokalem] Do ochrony władania lokalem stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie posiadania.

Art. 344.[Roszczenia posiadacza] § 1. Przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.

§ 2. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 345.[Przywrócenie posiadania] Posiadanie przywrócone poczytuje się za nieprzerwane.

Art. 346.[Współposiadanie] Roszczenie o ochronę posiadania nie przysługuje w stosunkach pomiędzy współposiadaczami tej samej rzeczy, jeżeli nie da się ustalić zakresu współposiadania.

Art. 347.[Wstrzymanie budowy] § 1. Posiadaczowi nieruchomości przysługuje roszczenie o wstrzymanie budowy, jeżeli budowa mogłaby naruszyć jego posiadanie albo grozić wyrządzeniem mu szkody.

§ 2. Roszczenie może być dochodzone przed rozpoczęciem budowy; wygasa ono, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu miesiąca od rozpoczęcia budowy.

Art. 348.[Przeniesienie posiadania] Przeniesienie posiadania następuje przez wydanie rzeczy. Wydanie dokumentów, które umożliwiają rozporządzanie rzeczą, jak również wydanie środków, które dają faktyczną władzę nad rzeczą, jest jednoznaczne z wydaniem samej rzeczy.

Art. 349.[Przeniesienie z zachowaniem władztwa] Przeniesienie posiadania samoistnego może nastąpić także w ten sposób, że dotychczasowy posiadacz samoistny zachowa rzecz w swoim władaniu jako posiadacz zależny albo jako dzierżyciel na podstawie stosunku prawnego, który strony jednocześnie ustalą.

Art. 350.[Umowa o przeniesienie posiadania samoistnego, zawiadomienie posiadacza zależnego] Jeżeli rzecz znajduje się w posiadaniu zależnym albo w dzierżeniu osoby trzeciej, przeniesienie posiadania samoistnego następuje przez umowę między stronami i przez zawiadomienie posiadacza zależnego albo dzierżyciela.

Art. 351.[Przeniesienie posiadania samoistnego na posiadacza zależnego] Przeniesienie posiadania samoistnego na posiadacza zależnego albo na dzierżyciela następuje na mocy samej umowy między stronami.

Art. 352.[Posiadanie służebności] § 1. Kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności.

§ 2. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

KSIĘGA TRZECIA

ZOBOWIĄZANIA

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art. 353. [Zobowiązanie] § 1. Zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić.

§ 2. Świadczenie może polegać na działaniu albo na zaniechaniu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 353[1].[Zasada swobody umów] Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Art. 354.[Wykonanie zobowiązań] § 1. Dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

§ 2. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

Art. 355.[Należyta staranność] § 1. Dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność).

§ 2. Należytą staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

Art. 356.[Osobiste świadczenie dłużnika] § 1. Wierzyciel może żądać osobistego świadczenia dłużnika tylko wtedy, gdy to wynika z treści czynności prawnej, z ustawy albo z właściwości świadczenia.

§ 2. Jeżeli wierzytelność pieniężna jest wymagalna, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia od osoby trzeciej, chociażby działała bez wiedzy dłużnika.

Art. 357.[Jakość rzeczy oznaczonych co do gatunku] Jeżeli dłużnik jest zobowiązany do świadczenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a jakość rzeczy nie jest oznaczona przez właściwe przepisy lub przez czynność prawną ani nie wynika z okoliczności, dłużnik powinien świadczyć rzeczy średniej jakości.

Art. 357[1].[Nadzwyczajna zmiana stosunków] Jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażącą stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym.

§ 2. (uchylony)

Art. 358.[Zasada walutowości] § 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej.

§ 2. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonywana.

Art. 358[1].[Nominalizm i waloryzacja] § 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania od chwili jego powstania jest suma pieniężna, spełnienie świadczenia następuje przez zapłatę sumy nominalnej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 2. Strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości.

§ 3. W razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie.

§ 4. Z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.

§ 5. Przepisy § 2 i 3 nie uchybiają przepisom regulującym wysokość cen i innych świadczeń pieniężnych.

Art. 359.[Odsetki] § 1. Odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

§ 2. Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych.

§ 2^1. Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne).

§ 2^2. Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.

§ 2^3. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość odsetek ustawowych.

Art. 360.[Termin płatności odsetek] W braku odmiennego zastrzeżenia co do terminu płatności odsetek są one płatne co roku z dołu, a jeżeli termin płatności sumy pieniężnej jest krótszy niż rok – jednocześnie z zapłatą tej sumy.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 361.[Związek przyczynowy] § 1. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

§ 2. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Art. 362.[Przyczynienie się poszkodowanego] Jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Art. 363.[Naprawienie szkody] § 1. Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

§ 2. Jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Art. 364.[Zabezpieczenie] § 1. Ilekroć ustawa przewiduje obowiązek zabezpieczenia, zabezpieczenie powinno nastąpić przez złożenie pieniędzy do depozytu sądowego.

§ 2. Jednakże z ważnych powodów zabezpieczenie może nastąpić w inny sposób.

Art. 365.[Zobowiązanie przemienne] § 1. Jeżeli dłużnik jest zobowiązany w ten sposób, że wykonanie zobowiązania może nastąpić przez spełnienie jednego z kilku świadczeń (zobowiązanie przemienne), wybór świadczenia należy do dłużnika, chyba że z czynności prawnej, z ustawy lub z okoliczności wynika, iż uprawnionym do wyboru jest wierzyciel lub osoba trzecia.

§ 2. Wyboru dokonywa się przez złożenie oświadczenia drugiej stronie. Jeżeli uprawnionym do wyboru jest dłużnik, może on dokonać wyboru także przez spełnienie świadczenia.

§ 3. Jeżeli strona uprawniona do wyboru świadczenia wyboru tego nie dokona, druga strona może jej wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu uprawnienie do dokonania wyboru przechodzi na stronę drugą.

Art. 365^1.[Wygaśnięcie zobowiązania bezterminowego] Zobowiązanie bezterminowe o charakterze ciągłym wygasa po wypowiedzeniu przez dłużnika lub wierzyciela z zachowaniem terminów umownych, ustawowych lub zwyczajowych, a w razie braku takich terminów niezwłocznie po wypowiedzeniu.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ II

Wielość dłużników albo wierzycieli

DZIAŁ I

Zobowiązania solidarne

Art. 366. [Solidarność dłużników] § 1. Kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników).

§ 2. Aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani.

Art. 367.[Solidarność wierzycieli] § 1. Kilku wierzycieli może być uprawnionych w ten sposób, że dłużnik może spełnić całe świadczenie do rąk jednego z nich, a przez zaspokojenie któregokolwiek z wierzycieli dług wygasa względem wszystkich (solidarność wierzycieli).

§ 2. Dłużnik może spełnić świadczenie, według swego wyboru, do rąk któregokolwiek z wierzycieli solidarnych. Jednakże w razie wytoczenia powództwa przez jednego z wierzycieli dłużnik powinien spełnić świadczenie do jego rąk.

Art. 368.[Zobowiązanie dłużnika] Zobowiązanie może być solidarne, chociażby każdy z dłużników był zobowiązany w sposób odmienny albo chociażby wspólny dłużnik był zobowiązany w sposób odmienny względem każdego z wierzycieli.

Art. 369.[Podstawa solidarności] Zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej.

Art. 370.[Zobowiązanie dotyczące wspólnego mienia] Jeżeli kilka osób zaciągnęło zobowiązanie dotyczące ich wspólnego mienia, są one zobowiązane solidarnie, chyba że umówiono się inaczej.

Art. 371.[Ochrona współdłużników] Działania i zaniechania jednego z dłużników solidarnych nie mogą szkodzić współdłużnikom.

Art. 372.[Bieg przedawnienia] Przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia w stosunku do jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników.

Art. 373.[Zwolnienie jednego z dłużników] Zwolnienie z długu lub zrzeczenie się solidarności przez wierzyciela względem jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników.

Art. 374.[Odnowienie, zwłoka wierzyciela] § 1. Odnowienie dokonane między wierzycielem a jednym z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, chyba że wierzyciel zastrzegł, iż zachowuje przeciwko nim swe prawa.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zwłoka wierzyciela względem jednego z dłużników solidarnych ma skutek także względem współdłużników.

Art. 375.[Zarzuty dłużnika] § 1. Dłużnik solidarny może się bronić zarzutami, które przysługują mu osobiście względem wierzyciela, jak również tymi, które ze względu na sposób powstania lub treść zobowiązania są wspólne wszystkim dłużnikom.

§ 2. Wyrok zapadły na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są im wszystkim wspólne.

Art. 376.[Regres między współdłużnikami] § 1. Jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

§ 2. Część przypadająca na dłużnika niewypłacalnego rozkłada się między współdłużników.

Art. 377.[Ochrona współwierzycieli] Zwłoka dłużnika, jak również przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia względem jednego z wierzycieli solidarnych ma skutek także względem współwierzycieli.

Art. 378.[Regres między współwierzycielami] Jeżeli jeden z wierzycieli solidarnych przyjął świadczenie, treść istniejącego między współwierzycielami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach jest on odpowiedzialny względem współwierzycieli. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, wierzyciel, który przyjął świadczenie, jest odpowiedzialny w częściach równych.

DZIAŁ II

Zobowiązania podzielne i niepodzielne

Art. 379. [Zobowiązanie podzielne] § 1. Jeżeli jest kilku dłużników albo kilku wierzycieli, a świadczenie jest podzielne, zarówno dług, jak i wierzytelność dzielą się na tyle niezależnych od siebie części, ilu jest dłużników albo wierzycieli. Części te są równe, jeżeli z okoliczności nie wynika nic innego.

§ 2. Świadczenie jest podzielne, jeżeli może być spełnione częściowo bez istotnej zmiany przedmiotu lub wartości.

Art. 380.[Odpowiedzialność dłużników] § 1. Dłużnicy zobowiązani do świadczenia niepodzielnego są odpowiedzialni za spełnienie świadczenia jak dłużnicy solidarni.

§ 2. W braku odmiennej umowy dłużnicy zobowiązani do świadczenia podzielnego są odpowiedzialni za jego spełnienie solidarnie, jeżeli wzajemne świadczenie wierzyciela jest niepodzielne.

§ 3. Dłużnik, który spełnił świadczenie niepodzielne, może żądać od pozostałych dłużników zwrotu wartości świadczenia według tych samych zasad co dłużnik solidarny.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 381.[Uprawnienia wierzycieli] § 1. Jeżeli jest kilku wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego, każdy z nich może żądać spełnienia całego świadczenia.

§ 2. Jednakże w razie sprzeciwu chociażby jednego z wierzycieli, dłużnik obowiązany jest świadczyć wszystkim wierzycielom łącznie albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 382.[Zwolnienie z długu, zwłoka jednego z dłużników] § 1. Zwolnienie dłużnika z długu przez jednego z wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego nie ma skutku względem pozostałych wierzycieli.

§ 2. Zwłoka dłużnika, jak również przerwanie lub zawieszenie biegu przedawnienia względem jednego z wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego ma skutek względem pozostałych wierzycieli.

Art. 383.[Regres między wierzycielami] Jeżeli jeden z wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego przyjął świadczenie, jest on odpowiedzialny względem pozostałych wierzycieli według tych samych zasad co wierzyciel solidarny.

TYTUŁ III

Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych

Art. 383[1]. [Zakaz żądania od konsumenta opłaty przewyższającej poniesione koszty] Przedsiębiorca nie może żądać od konsumenta opłaty za skorzystanie z określonego sposobu zapłaty przewyższającej poniesione przez przedsiębiorcę koszty w związku z tym sposobem zapłaty.

Art. 384.[Ochrona konsumentów] § 1. Ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, wzór umowy, regulamin, wiąże drugą stronę, jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy.

§ 2. W razie gdy posługiwanie się wzorcem jest w stosunkach danego rodzaju zwyczajowo przyjęte, wiąże on także wtedy, gdy druga strona mogła się z łatwością dowiedzieć o jego treści. Nie dotyczy to jednak umów zawieranych z udziałem konsumentów, z wyjątkiem umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Jeżeli jedna ze stron posługuje się wzorcem umowy w postaci elektronicznej, powinna udostępnić go drugiej stronie przed zawarciem umowy w taki sposób, aby mogła ona wzorzec ten przechowywać i odtwarzać w zwykłym toku czynności.

§ 5. (uchylony)

Art. 384[1].[Wzorzec wydany w czasie trwania stosunku umownego] Wzorzec wydany w czasie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym wiąże drugą stronę, jeżeli zostały zachowane wymagania określone w art. 384, a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 385.[Sprzeczność treści umowy z wzorcem] § 1. W razie sprzeczności treści umowy z wzorcem umowy strony są związane umową.

§ 2. Wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały. Postanowienia niejednoznaczne tłumaczy się na korzyść konsumenta. Zasady wyrażonej w zdaniu poprzedzającym nie stosuje się w postępowaniu w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Art. 385^1.[Niedozwolone postanowienia umowne] § 1. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 2. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

§ 3. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

§ 4. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Art. 385^2.[Ocena zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami] Oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Art. 385^3.[Katalog niedozwolonych postanowień umownych] W razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności:

1) wyłączają lub ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za szkody na osobie;

2) wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania;

3) wyłączają lub istotnie ograniczają potrącenie wierzytelności konsumenta z wierzytelnością drugiej strony;

4) przewidują postanowienia, z którymi konsument nie miał możliwości zapoznać się przed zawarciem umowy;

5) zezwalają kontrahentowi konsumenta na przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta;

6) uzależniają zawarcie umowy od przyrzeczenia przez konsumenta zawierania w przyszłości dalszych umów podobnego rodzaju;

eprasa.pl d2a094e46e

7) uzależniają zawarcie, treść lub wykonanie umowy od zawarcia innej umowy, niemającej bezpośredniego związku z umową zawierającą oceniane postanowienie;

8) uzależniają spełnienie świadczenia od okoliczności zależnych tylko od woli kontrahenta konsumenta;

9) przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy;

10) uprawniają kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie;

11) przyznają tylko kontrahentowi konsumenta uprawnienie do stwierdzania zgodności świadczenia z umową;

12) wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie niespełnione w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania;

13) przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy;

14) pozbawiają wyłącznie konsumenta uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia;

15) zastrzegają dla kontrahenta konsumenta uprawnienie wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony, bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia;

16) nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy;

17) nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego;

18) stanowią, że umowa zawarta na czas oznaczony ulega przedłużeniu, o ile konsument, dla którego zastrzeżono rażąco krótki termin, nie złoży przeciwnego oświadczenia;

19) przewidują wyłącznie dla kontrahenta konsumenta jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia;

20) przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy;

21) uzależniają odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od wykonania zobowiązań przez osoby, za pośrednictwem których kontrahent konsumenta zawiera umowę lub przy których pomocy wykonuje swoje zobowiązanie, albo uzależniają tę odpowiedzialność od spełnienia przez konsumenta nadmiernie uciążliwych formalności;

eprasa.pl d2a094e46e

22) przewidują obowiązek wykonania zobowiązania przez konsumenta mimo niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez jego kontrahenta;

23) wyłączają jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy.

Art. 385^4.[Umowa między przedsiębiorcami stosującymi różne wzorce umów] § 1. Umowa między przedsiębiorcami stosującymi różne wzorce umów nie obejmuje tych postanowień wzorców, które są ze sobą sprzeczne.

§ 2. Umowa nie jest zawarta, gdy po otrzymaniu oferty strona niezwłocznie zawiadomi, że nie zamierza zawierać umowy na warunkach przewidzianych w § 1.

Art. 385^5.[Stosowanie przepisów dotyczących konsumenta] § 1. Przepisy dotyczące konsumenta, zawarte w art. 385^1–385^3, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla niej charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

§ 1^1. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.

§ 2. (uchylony)

Art. 386.(uchylony)

Art. 387.[Pierwotna niemożliwość świadczenia] § 1. Umowa o świadczenie niemożliwe jest nieważna.

§ 2. Strona, która w chwili zawarcia umowy wiedziała o niemożliwości świadczenia, a drugiej strony z błędu nie wyprowadziła, obowiązana jest do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o niemożliwości świadczenia.

Art. 387^1.[Lichwa mieszkaniowa] Nieważna jest umowa, w której osoba fizyczna zobowiązuje się do przeniesienia własności nieruchomości służącej zaspokojeniu jej potrzeb mieszkaniowych w celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z tej lub innej umowy niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby, w przypadku gdy:

1) wartość nieruchomości jest wyższa niż wartość zabezpieczanych tą nieruchomością roszczeń pieniężnych powiększonych o wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od tej wartości za okres 24 miesięcy lub

2) wartość zabezpieczanych tą nieruchomością roszczeń pieniężnych nie jest oznaczona, lub

eprasa.pl d2a094e46e

3) zawarcie tej umowy nie zostało poprzedzone dokonaniem wyceny wartości rynkowej nieruchomości przez biegłego rzeczoznawcę.

Art. 388.[Wyzysk] § 1. Jeżeli jedna ze stron, wyzyskując przymusowe położenie, niedołęstwo, niedoświadczenie lub brak dostatecznego rozeznania drugiej strony co do przedmiotu umowy, w zamian za swoje świadczenie przyjmuje albo zastrzega dla siebie lub dla osoby trzeciej świadczenie, którego wartość w chwili zawarcia umowy przewyższa w rażącym stopniu wartość jej własnego świadczenia, druga strona może według swego wyboru żądać zmniejszenia swego świadczenia lub zwiększenia należnego jej świadczenia albo unieważnienia umowy.

§ 1^1. Jeżeli wartość świadczenia jednej ze stron w chwili zawarcia umowy przewyższa co najmniej dwukrotnie wartość świadczenia wzajemnego, domniemywa się, że przewyższa je w stopniu rażącym.

§ 2. Uprawnienia określone w § 1 wygasają z upływem lat trzech od dnia zawarcia umowy, a jeżeli stroną umowy jest konsument – z upływem lat sześciu.

Art. 389.[Umowa przedwstępna] § 1. Umowa, przez którą jedna ze stron lub obie zobowiązują się do zawarcia oznaczonej umowy (umowa przedwstępna), powinna określać istotne postanowienia umowy przyrzeczonej.

§ 2. Jeżeli termin, w ciągu którego ma być zawarta umowa przyrzeczona, nie został oznaczony, powinna ona być zawarta w odpowiednim terminie wyznaczonym przez stronę uprawnioną do żądania zawarcia umowy przyrzeczonej. Jeżeli obie strony są uprawnione do żądania zawarcia umowy przyrzeczonej i każda z nich wyznaczyła inny termin, strony wiąże termin wyznaczony przez stronę, która wcześniej złożyła stosowne oświadczenie. Jeżeli w ciągu roku od dnia zawarcia umowy przedwstępnej nie został wyznaczony termin do zawarcia umowy przyrzeczonej, nie można żądać jej zawarcia.

Art. 390.[Uchylanie się od zawarcia umowy przedwstępnej] § 1. Jeżeli strona zobowiązana do zawarcia umowy przyrzeczonej uchyla się od jej zawarcia, druga strona może żądać naprawienia szkody, którą poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy przyrzeczonej. Strony mogą w umowie przedwstępnej odmiennie określić zakres odszkodowania.

§ 2. Jednakże gdy umowa przedwstępna czyni zadość wymaganiom, od których zależy ważność umowy przyrzeczonej, w szczególności wymaganiom co do formy, strona uprawniona może dochodzić zawarcia umowy przyrzeczonej.

§ 3. Roszczenia z umowy przedwstępnej przedawniają się z upływem roku od dnia, w którym umowa przyrzeczona miała być zawarta. Jeżeli sąd oddali żądanie zawarcia umowy przyrzeczonej, roszczenia z umowy przedwstępnej przedawniają się z upływem roku od dnia, w którym orzeczenie stało się prawomocne.

Art. 391.[Umowa o świadczenie przez osobę trzecią] Jeżeli w umowie zastrzeżono, że osoba trzecia zaciągnie określone zobowiązanie albo spełni określone świadczenie, ten, kto takie przyrzeczenie uczynił, odpowiedzialny jest za szkodę, którą druga strona ponosi przez to, że osoba trzecia odmawia zaciągnięcia zobowiązania albo nie spełnia świadczenia. Może

eprasa.pl d2a094e46e

jednak zwolnić się od obowiązku naprawienia szkody spełniając przyrzeczone świadczenie, chyba że sprzeciwia się to umowie lub właściwości świadczenia.

Art. 392.[Umowa o zwolnienie dłużnika] Jeżeli osoba trzecia zobowiązała się przez umowę z dłużnikiem zwolnić go od obowiązku świadczenia, jest ona odpowiedzialna względem dłużnika za to, że wierzyciel nie będzie od niego żądał spełnienia świadczenia.

Art. 393.[Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej] § 1. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że dłużnik spełni świadczenie na rzecz osoby trzeciej, osoba ta, w braku odmiennego postanowienia umowy, może żądać bezpośrednio od dłużnika spełnienia zastrzeżonego świadczenia.

§ 2. Zastrzeżenie co do obowiązku świadczenia na rzecz osoby trzeciej nie może być odwołane ani zmienione, jeżeli osoba trzecia oświadczyła którejkolwiek ze stron, że chce z zastrzeżenia skorzystać.

§ 3. Dłużnik może podnieść zarzuty z umowy także przeciwko osobie trzeciej.

Art. 394.[Zadatek] § 1. W braku odmiennego zastrzeżenia umownego albo zwyczaju zadatek dany przy zawarciu umowy ma to znaczenie, że w razie niewykonania umowy przez jedną ze stron druga strona może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić i otrzymany zadatek zachować, a jeżeli sama go dała, może żądać sumy dwukrotnie wyższej.

§ 2. W razie wykonania umowy zadatek ulega zaliczeniu na poczet świadczenia strony, która go dała; jeżeli zaliczenie nie jest możliwe, zadatek ulega zwrotowi.

§ 3. W razie rozwiązania umowy zadatek powinien być zwrócony, a obowiązek zapłaty sumy dwukrotnie wyższej odpada. To samo dotyczy wypadku, gdy niewykonanie umowy nastąpiło wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności albo za które ponoszą odpowiedzialność obie strony.

Art. 395.[Prawo odstąpienia od umowy] § 1. Można zastrzec, że jednej lub obu stronom przysługiwać będzie w ciągu oznaczonego terminu prawo odstąpienia od umowy. Prawo to wykonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie.

§ 2. W razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą. To, co strony już świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Za świadczone usługi oraz za korzystanie z rzeczy należy się drugiej stronie odpowiednie wynagrodzenie.

Art. 396.[Odstępne] Jeżeli zostało zastrzeżone, że jednej lub obu stronom wolno od umowy odstąpić za zapłatą oznaczonej sumy (odstępne), oświadczenie o odstąpieniu jest skuteczne tylko wtedy, gdy zostało złożone jednocześnie z zapłatą odstępnego.

TYTUŁ IV

(uchylony)

Art. 397. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 398.(uchylony)

Art. 399.(uchylony)

Art. 400. (uchylony)

Art. 401. (uchylony)

Art. 402.(uchylony)

Art. 403. (uchylony)

Art. 404.(uchylony)

TYTUŁ V

Bezpodstawne wzbogacenie

Art. 405. [Bezpodstawne wzbogacenie] Kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Art. 406.[Zakres zwrotu korzyści] Obowiązek wydania korzyści obejmuje nie tylko korzyść bezpośrednio uzyskaną, lecz także wszystko, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody.

Art. 407.[Osoba trzecia zobowiązana do zwrotu] Jeżeli ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, rozporządził korzyścią na rzecz osoby trzeciej bezpłatnie, obowiązek wydania korzyści przechodzi na tę osobę trzecią.

Art. 408.[Zwrot nakładów] § 1. Zobowiązany do wydania korzyści może żądać zwrotu nakładów koniecznych o tyle, o ile nie znalazły pokrycia w użytku, który z nich osiągnął. Zwrotu innych nakładów może żądać o tyle, o ile zwiększają wartość korzyści w chwili jej wydania; może jednak zabrać te nakłady, przywracając stan poprzedni.

§ 2. Kto czyniąc nakłady wiedział, że korzyść mu się nie należy, ten może żądać zwrotu nakładów tylko o tyle, o ile zwiększają wartość korzyści w chwili jej wydania.

§ 3. Jeżeli żądający wydania korzyści jest zobowiązany do zwrotu nakładów, sąd może zamiast wydania korzyści w naturze nakazać zwrot jej wartości w pieniądzu z odliczeniem wartości nakładów, które żądający byłby obowiązany zwrócić.

Art. 409.[Wygaśniecie obowiązku zwrotu] Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Art. 410.[Nienależne świadczenie] § 1. Przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Art. 411.[Wyłączenie zwrotu świadczenia] Nie można żądać zwrotu świadczenia:

1) jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej;

2) jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego;

3) jeżeli świadczenie zostało spełnione w celu zadośćuczynienia przedawnionemu roszczeniu;

4) jeżeli świadczenie zostało spełnione, zanim wierzytelność stała się wymagalna.

Art. 412.[Przepadek świadczenia na rzecz Skarbu Państwa] Sąd może orzec przepadek świadczenia na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli świadczenie to zostało świadomie spełnione w zamian za dokonanie czynu zabronionego przez ustawę lub w celu niegodziwym. Jeżeli przedmiot świadczenia został zużyty lub utracony, przepadkowi może ulec jego wartość.

Art. 413.[Świadczenie z gry i zakładu] § 1. Kto spełnia świadczenie z gry lub zakładu, nie może żądać zwrotu, chyba że gra lub zakład były zakazane albo nierzetelne.

§ 2. Roszczeń z gry lub zakładu można dochodzić tylko wtedy, gdy gra lub zakład były prowadzone na podstawie zezwolenia właściwego organu państwowego.

Art. 414.[Zbieg roszczeń] Przepisy niniejszego tytułu nie uchybiają przepisom o obowiązku naprawienia szkody.

TYTUŁ VI

Czyny niedozwolone

Art. 415. [Zasada winy] Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 416.[Wina organu osoby prawnej] Osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu.

Art. 417.[Szkoda wyrządzona przy wykonywaniu władzy publicznej] § 1. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

§ 2. Jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono, na podstawie porozumienia, jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną

eprasa.pl d2a094e46e

odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa.

Art. 417[1].[Szkoda powstała na skutek wydania lub niewydania aktu normatywnego lub decyzji] § 1. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie aktu normatywnego, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności tego aktu z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

§ 2. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

§ 3. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie orzeczenia lub decyzji, gdy obowiązek ich wydania przewiduje przepis prawa, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania orzeczenia lub decyzji, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

§ 4. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie aktu normatywnego, którego obowiązek wydania przewiduje przepis prawa, niezgodność z prawem niewydania tego aktu stwierdza sąd rozpoznający sprawę o naprawienie szkody.

Art. 417[2].[Zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej] Jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują, że wymagają tego względy słuszności.

Art. 418.(utracił moc)

Art. 419.(uchylony)

Art. 420.(uchylony)

Art. 420[1].(uchylony)

Art. 420[2].(uchylony)

Art. 421.[Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] Przepisów art. 417, art. 417^1 i art. 417^2 nie stosuje się, jeżeli odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej jest uregulowana w przepisach szczególnych.

Art. 422.[Nakłanianie, pomocnictwo] Za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 423.[Obrona konieczna] Kto działa w obronie koniecznej, odpierając bezpośredni i bezprawny zamach na jakiekolwiek dobro własne lub innej osoby, ten nie jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną napastnikowi.

Art. 424.[Stan wyższej konieczności] Kto zniszczył lub uszkodził cudzą rzecz albo zabił lub zranił cudze zwierzę w celu odwrócenia od siebie lub od innych niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio od tej rzeczy lub zwierzęcia, ten nie jest odpowiedzialny za wynikłą stąd szkodę, jeżeli niebezpieczeństwa sam nie wywołał, a niebezpieczeństwu nie można było inaczej zapobiec i jeżeli ratowane dobro jest oczywiście ważniejsze aniżeli dobro naruszone.

Art. 425.[Niepoczytalność] § 1. Osoba, która z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, nie jest odpowiedzialna za szkodę w tym stanie wyrządzoną.

§ 2. Jednakże kto uległ zakłóceniu czynności psychicznych wskutek użycia napojów odurzających albo innych podobnych środków, ten obowiązany jest do naprawienia szkody, chyba że stan zakłócenia został wywołany bez jego winy.

Art. 426.[Odpowiedzialność małoletniego] Małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.

Art. 427.[Odpowiedzialność za osoby pozostające pod nadzorem] Kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Przepis ten stosuje się również do osób wykonywających bez obowiązku ustawowego ani umownego stałą pieczę nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można.

Art. 428.[Odpowiedzialność małoletniego lub niepoczytalnego] Gdy sprawca z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego nie jest odpowiedzialny za szkodę, a brak jest osób zobowiązanych do nadzoru albo gdy nie można od nich uzyskać naprawienia szkody, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego naprawienia szkody od samego sprawcy, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza z porównania stanu majątkowego poszkodowanego i sprawcy, wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Art. 429.[Odpowiedzialność za osoby, którym powierzono wykonanie czynności] Kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Art. 430.[Odpowiedzialność za podwładnego] Kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Art. 431.[Odpowiedzialność za zwierzęta] § 1. Kto zwierzę chowa albo się nim posługuje, obowiązany jest do naprawienia wyrządzonej przez nie szkody niezależnie od tego,

eprasa.pl d2a094e46e

czy było pod jego nadzorem, czy też zabłąkało się lub uciekło, chyba że ani on, ani osoba, za którą ponosi odpowiedzialność, nie ponoszą winy.

§ 2. Chociażby osoba, która zwierzę chowa lub się nim posługuje, nie była odpowiedzialna według przepisów paragrafu poprzedzającego, poszkodowany może od niej żądać całkowitego lub częściowego naprawienia szkody, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza z porównania stanu majątkowego poszkodowanego i tej osoby, wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Art. 432.[Prawo zatrzymania] § 1. Posiadacz gruntu może zająć cudze zwierzę, które wyrządza szkodę na gruncie, jeżeli zajęcie jest potrzebne do zabezpieczenia roszczenia o naprawienie szkody.

§ 2. Na zajętym zwierzęciu posiadacz gruntu uzyskuje ustawowe prawo zastawu dla zabezpieczenia należnego mu naprawienia szkody oraz kosztów żywienia i utrzymania zwierzęcia.

§ 3. (uchylony)

Art. 433.[Odpowiedzialność za wyrzucenie, wylanie, spadnięcie przedmiotu z pomieszczenia] Za szkodę wyrządzoną wyrzuceniem, wylaniem lub spadnięciem jakiegokolwiek przedmiotu z pomieszczenia jest odpowiedzialny ten, kto pomieszczenie zajmuje, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą zajmujący pomieszczenie nie ponosi odpowiedzialności i której działaniu nie mógł zapobiec.

Art. 434.[Odpowiedzialność za zawalenie się budowli] Za szkodę wyrządzoną przez zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części odpowiedzialny jest samoistny posiadacz budowli, chyba że zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części nie wynikło ani z braku utrzymania budowli w należytym stanie, ani z wady w budowie.

Art. 435.[Odpowiedzialność przedsiębiorcy] § 1. Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw lub zakładów wytwarzających środki wybuchowe albo posługujących się takimi środkami.

Art. 436.[Odpowiedzialność posiadacza pojazdu] § 1. Odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny.

§ 2. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko

eprasa.pl d2a094e46e

na zasadach ogólnych. Również tylko na zasadach ogólnych osoby te są odpowiedzialne za szkody wyrządzone tym, których przewożą z grzeczności.

Art. 437.[Zakaz wyłączenia odpowiedzialności] Nie można wyłączyć ani ograniczyć z góry odpowiedzialności określonej w dwóch artykułach poprzedzających.

Art. 438.[Poniesienie szkody w cudzym interesie] Kto w celu odwrócenia grożącej drugiemu szkody albo w celu odwrócenia wspólnego niebezpieczeństwa przymusowo lub nawet dobrowolnie poniósł szkodę majątkową, może żądać naprawienia poniesionych strat w odpowiednim stosunku od osób, które z tego odniosły korzyść.

Art. 439.[Stan bezpośredniego zagrożenia] Ten, komu wskutek zachowania się innej osoby, w szczególności wskutek braku należytego nadzoru nad ruchem kierowanego przez nią przedsiębiorstwa lub zakładu albo nad stanem posiadanego przez nią budynku lub innego urządzenia, zagraża bezpośrednio szkoda, może żądać, ażeby osoba ta przedsięwzięła środki niezbędne do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, a w razie potrzeby także, by dała odpowiednie zabezpieczenie.

Art. 440.[Ograniczenie odszkodowania] W stosunkach między osobami fizycznymi zakres obowiązku naprawienia szkody może być stosownie do okoliczności ograniczony, jeżeli ze względu na stan majątkowy poszkodowanego lub osoby odpowiedzialnej za szkodę wymagają takiego ograniczenia zasady współżycia społecznego.

Art. 441.[Odpowiedzialność solidarna za szkodę] § 1. Jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 2. Jeżeli szkoda była wynikiem działania lub zaniechania kilku osób, ten, kto szkodę naprawił, może żądać od pozostałych zwrotu odpowiedniej części zależnie od okoliczności, a zwłaszcza od winy danej osoby oraz od stopnia, w jakim przyczyniła się do powstania szkody.

§ 3. Ten, kto naprawił szkodę, za którą jest odpowiedzialny mimo braku winy, ma zwrotne roszczenie do sprawcy, jeżeli szkoda powstała z winy sprawcy.

Art. 442.(uchylony)

Art. 442[1].[Przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody] § 1. Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

§ 2. Jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

§ 4. Przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności.

Art. 443.[Zbieg odpowiedzialności deliktowej i kontraktowej] Okoliczność, że działanie lub zaniechanie, z którego szkoda wynikła, stanowiło niewykonanie lub nienależyte wykonanie istniejącego uprzednio zobowiązania, nie wyłącza roszczenia o naprawienie szkody z tytułu czynu niedozwolonego, chyba że z treści istniejącego uprzednio zobowiązania wynika co innego.

Art. 444.[Uszkodzenie ciała, wywołanie rozstroju zdrowia] § 1. W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

§ 2. Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

§ 3. Jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić, poszkodowanemu może być przyznana renta tymczasowa.

Art. 445.[Zadośćuczynienie pieniężne] § 1. W wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się również w wypadku pozbawienia wolności oraz w wypadku skłonienia za pomocą podstępu, gwałtu lub nadużycia stosunku zależności do poddania się czynowi nierządnemu.

§ 3. Roszczenie o zadośćuczynienie przechodzi na spadkobierców tylko wtedy, gdy zostało uznane na piśmie albo gdy powództwo zostało wytoczone za życia poszkodowanego.

Art. 446.[Śmierć poszkodowanego] § 1. Jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

§ 2. Osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

§ 4. Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Art. 446[1].[Roszczenia prenatalne] Z chwilą urodzenia dziecko może żądać naprawienia szkód doznanych przed urodzeniem. [6]

Art. 446[2].[Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę] W razie ciężkiego i trwałego uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, skutkującego niemożnością nawiązania lub kontynuowania więzi rodzinnej, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny poszkodowanego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Art. 447.[Jednorazowe odszkodowanie zamiast renty] Z ważnych powodów sąd może na żądanie poszkodowanego przyznać mu zamiast renty lub jej części odszkodowanie jednorazowe. Dotyczy to w szczególności wypadku, gdy poszkodowany stał się inwalidą, a przyznanie jednorazowego odszkodowania ułatwi mu wykonywanie nowego zawodu.

Art. 448.[Naruszenie dobra osobistego] § 1. W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę albo zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

§ 2. W przypadkach określonych w art. 445 § 1 i 2 oraz art. 446^2 ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone, może obok zadośćuczynienia pieniężnego żądać zasądzenia odpowiedniej sumy na wskazany przez niego cel społeczny.

§ 3. Do roszczeń, o których mowa w § 1 i 2, przepis art. 445 § 3 stosuje się.

Art. 449.[Niezbywalność roszczeń] Roszczenia przewidziane w art. 444–448 nie mogą być zbyte, chyba że są już wymagalne i że zostały uznane na piśmie albo przyznane prawomocnym orzeczeniem.

---

[6] Na podstawie obwieszczenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 grudnia 1997 r. o utracie mocy obowiązującej art. 1 pkt 2, art. 1 pkt 5, art. 2 pkt 2, art. 3 pkt 1 i art. 3 pkt 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1040) w art. 446^1 zdanie drugie utraciło moc 23 grudnia 1997 r.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ VI[1]

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny

Art. 449[1]. [Produkt niebezpieczny] § 1. Kto wytwarza w zakresie swojej działalności gospodarczej (producent) produkt niebezpieczny, odpowiada za szkodę wyrządzoną komukolwiek przez ten produkt.

§ 2. Przez produkt rozumie się rzecz ruchomą, choćby została ona połączona z inną rzeczą. Za produkt uważa się także zwierzęta i energię elektryczną.

§ 3. Niebezpieczny jest produkt niezapewniający bezpieczeństwa, jakiego można oczekiwać, uwzględniając normalne użycie produktu. O tym, czy produkt jest bezpieczny, decydują okoliczności z chwili wprowadzenia go do obrotu, a zwłaszcza sposób zaprezentowania go na rynku oraz podane konsumentowi informacje o właściwościach produktu. Produkt nie może być uznany za niezapewniający bezpieczeństwa tylko dlatego, że później wprowadzono do obrotu podobny produkt ulepszony.

Art. 449[2].[Przesłanki odpowiedzialności producenta] Producent odpowiada za szkodę na mieniu tylko wówczas, gdy rzecz zniszczona lub uszkodzona należy do rzeczy zwykle przeznaczanych do osobistego użytku i w taki przede wszystkim sposób korzystał z niej poszkodowany.

Art. 449[3].[Wyłączenie odpowiedzialności za produkt] § 1. Producent nie odpowiada za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, jeżeli produktu nie wprowadził do obrotu albo gdy wprowadzenie produktu do obrotu nastąpiło poza zakresem jego działalności gospodarczej.

§ 2. Producent nie odpowiada również wtedy, gdy właściwości niebezpieczne produktu ujawniły się po wprowadzeniu go do obrotu, chyba że wynikały one z przyczyny tkwiącej poprzednio w produkcie. Nie odpowiada on także wtedy, gdy nie można było przewidzieć niebezpiecznych właściwości produktu, uwzględniając stan nauki i techniki w chwili wprowadzenia produktu do obrotu, albo gdy właściwości te wynikały z zastosowania przepisów prawa.

Art. 449[4].[Domniemanie wytworzenia i wprowadzenia produktu do obrotu w zakresie działalności producenta] Domniemywa się, że produkt niebezpieczny, który spowodował szkodę, został wytworzony i wprowadzony do obrotu w zakresie działalności gospodarczej producenta.

Art. 449[5].[Odpowiedzialność zastępcza] § 1. Wytwórca materiału, surowca albo części składowej produktu odpowiada tak jak producent, chyba że wyłączną przyczyną szkody była wadliwa konstrukcja produktu lub wskazówki producenta.

§ 2. Kto przez umieszczenie na produkcie swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego podaje się za producenta, odpowiada jak producent. Tak samo odpowiada ten, kto produkt pochodzenia zagranicznego wprowadza do obrotu krajowego w zakresie swojej działalności gospodarczej (importer).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Producent oraz osoby wymienione w paragrafach poprzedzających odpowiadają solidarnie.

§ 4. Jeżeli nie wiadomo, kto jest producentem lub osobą określoną w § 2, odpowiada ten, kto w zakresie swojej działalności gospodarczej zbył produkt niebezpieczny, chyba że w ciągu miesiąca od daty zawiadomienia o szkodzie wskaże poszkodowanemu osobę i adres producenta lub osoby określonej w § 2 zdanie pierwsze, a w wypadku towaru importowanego – osobę i adres importera.

§ 5. Jeżeli zbywca produktu nie może wskazać producenta ani osób określonych w § 4, zwalnia go od odpowiedzialności wskazanie osoby, od której sam nabył produkt.

Art. 449[6].[Wspólna odpowiedzialność z osobą trzecią] Jeżeli za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny odpowiada także osoba trzecia, odpowiedzialność tej osoby i osób wymienionych w artykułach poprzedzających jest solidarna. Przepisy art. 441 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 449[7].[Zakres odszkodowania] § 1. Odszkodowanie za szkodę na mieniu nie obejmuje uszkodzenia samego produktu ani korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem.

§ 2. Odszkodowanie na podstawie art. 449^1 nie przysługuje, gdy szkoda na mieniu nie przekracza kwoty będącej równowartością 500 euro.

Art. 449[8].[Przedawnienie roszczeń] Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez produkt niebezpieczny ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednak w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od wprowadzenia produktu do obrotu.

Art. 449[9].[Charakter przepisów] Odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny nie można wyłączyć ani ograniczyć.

Art. 449[10].[Stosunek do innych przepisów] Przepisy o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny nie wyłączają odpowiedzialności za szkody na zasadach ogólnych, za szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania oraz odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości.

Art. 449[11].(uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ VII

Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania

DZIAŁ I

Wykonanie zobowiązań

Art. 450. [Przyjęcie świadczenia częściowego] Wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia częściowego, chociażby cała wierzytelność była już wymagalna, chyba że przyjęcie takiego świadczenia narusza jego uzasadniony interes.

Art. 451.[Zaliczenie świadczenia] § 1. Dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne.

§ 2. Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu.

§ 3. W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych – na poczet najdawniej wymagalnego.

Art. 452.[Świadczenie do rąk nieuprawnionego] Jeżeli świadczenie zostało spełnione do rąk osoby nieuprawnionej do jego przyjęcia, a przyjęcie świadczenia nie zostało potwierdzone przez wierzyciela, dłużnik jest zwolniony w takim zakresie, w jakim wierzyciel ze świadczenia skorzystał. Przepis ten stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy świadczenie zostało spełnione do rąk wierzyciela, który był niezdolny do jego przyjęcia.

Art. 453.[Wygaśnięcie zobowiązania] Jeżeli dłużnik w celu zwolnienia się z zobowiązania spełnia za zgodą wierzyciela inne świadczenie, zobowiązanie wygasa. Jednakże gdy przedmiot świadczenia ma wady, dłużnik obowiązany jest do rękojmi według przepisów o rękojmi przy sprzedaży.

Art. 454.[Miejsce spełnienia świadczenia] § 1. Jeżeli miejsce spełnienia świadczenia nie jest oznaczone ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione w miejscu, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał zamieszkanie lub siedzibę. Jednakże świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu zamieszkania lub w siedzibie wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia; jeżeli wierzyciel zmienił miejsce zamieszkania lub siedzibę po powstaniu zobowiązania, ponosi spowodowaną przez tę zmianę nadwyżkę kosztów przesłania.

§ 2. Jeżeli zobowiązanie ma związek z przedsiębiorstwem dłużnika lub wierzyciela, o miejscu spełnienia świadczenia rozstrzyga siedziba przedsiębiorstwa.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 454[1].[Miejsce spełnienia świadczenia] Jeżeli przedsiębiorca jest obowiązany przesłać rzecz konsumentowi do oznaczonego miejsca, miejsce to uważa się za miejsce spełnienia świadczenia. Zastrzeżenie przeciwne jest nieważne.

Art. 455.[Termin spełnienia świadczenia] Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Art. 456.[Świadczenie częściowe] Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że spełnienie świadczenia następować będzie częściami w ciągu określonego czasu, ale nie ustaliły wielkości poszczególnych świadczeń częściowych albo terminów, w których ma nastąpić spełnienie każdego z tych świadczeń, wierzyciel może przez oświadczenie, złożone dłużnikowi w czasie właściwym, ustalić zarówno wielkość poszczególnych świadczeń częściowych, jak i termin spełnienia każdego z nich, jednakże powinien uwzględnić możliwości dłużnika oraz sposób spełnienia świadczenia.

Art. 457.[Domniemanie zastrzeżenia terminu na korzyść dłużnika] Termin spełnienia świadczenia oznaczony przez czynność prawną poczytuje się w razie wątpliwości za zastrzeżony na korzyść dłużnika.

Art. 458.[Natychmiastowa wymagalność świadczenia] Jeżeli dłużnik stał się niewypłacalny albo jeżeli wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, zabezpieczenie wierzytelności uległo znacznemu zmniejszeniu, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia bez względu na zastrzeżony termin.

Art. 459.[Spis inwentarza] § 1. Zobowiązany do wydania zbioru rzeczy lub masy majątkowej albo do udzielenia wiadomości o zbiorze rzeczy lub o masie majątkowej powinien przedstawić wierzycielowi spis rzeczy należących do zbioru lub spis przedmiotów wchodzących w skład masy majątkowej.

§ 2. Jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że przedstawiony spis nie jest rzetelny lub dokładny, wierzyciel może żądać, ażeby dłużnik złożył zapewnienie przed sądem, iż sporządził spis według swojej najlepszej wiedzy.

Art. 460.[Rachunek z zarządu] § 1. Zobowiązany do złożenia rachunku z zarządu powinien przedstawić wierzycielowi na piśmie zestawienie wpływów i wydatków wraz z potrzebnymi dowodami.

§ 2. Jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że przedstawione zestawienie wpływów nie jest rzetelne lub dokładne, wierzyciel może żądać, ażeby dłużnik złożył zapewnienie przed sądem, iż sporządził zestawienie według swojej najlepszej wiedzy.

Art. 461.[Prawo zatrzymania] § 1. Zobowiązany do wydania cudzej rzeczy może ją zatrzymać aż do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia przysługujących mu roszczeń o zwrot nakładów na rzecz oraz roszczeń o naprawienie szkody przez rzecz wyrządzonej (prawo zatrzymania).

§ 2. Przepisu powyższego nie stosuje się, gdy obowiązek wydania rzeczy wynika z czynu niedozwolonego albo gdy chodzi o zwrot rzeczy wynajętych, wydzierżawionych lub użyczonych.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. (uchylony)

Art. 462.[Pokwitowanie] § 1. Dłużnik, spełniając świadczenie, może żądać od wierzyciela pokwitowania.

§ 2. Dłużnik może żądać pokwitowania w szczególnej formie, jeżeli ma w tym interes.

§ 3. Koszty pokwitowania ponosi dłużnik, chyba że umówiono się inaczej.

Art. 463.[Odmowa pokwitowania] Jeżeli wierzyciel odmawia pokwitowania, dłużnik może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 464.[Świadczenie do rąk osoby okazującej pokwitowanie] Świadczenie do rąk osoby, która okazuje pokwitowanie wystawione przez wierzyciela, zwalnia dłużnika, chyba że było zastrzeżone, iż świadczenie ma nastąpić do rąk własnych wierzyciela, albo chyba że dłużnik działał w złej wierze.

Art. 465.[Zwrot dokumentu stwierdzającego zobowiązanie] § 1. Jeżeli istnieje dokument stwierdzający zobowiązanie, dłużnik spełniając świadczenie może żądać zwrotu dokumentu. Jednakże gdy wierzyciel ma interes w zachowaniu dokumentu, w szczególności gdy świadczenie zostało spełnione tylko częściowo, dłużnik może żądać uczynienia odpowiedniej wzmianki na dokumencie.

§ 2. W razie utraty dokumentu dłużnik może, niezależnie od pokwitowania, żądać od wierzyciela oświadczenia na piśmie, że dokument został utracony.

§ 3. Jeżeli wierzyciel odmawia zwrotu dokumentu lub uczynienia na nim odpowiedniej wzmianki albo pisemnego oświadczenia o utracie dokumentu, dłużnik może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia albo złożyć jego przedmiot do depozytu sądowego.

Art. 466.[Domniemanie zapłaty należności ubocznych] Z pokwitowania zapłaty dłużnej sumy wynika domniemanie zapłaty należności ubocznych. Z pokwitowania świadczenia okresowego wynika domniemanie, że spełnione zostały również świadczenia okresowe wymagalne wcześniej.

Art. 467.[Złożenie do depozytu sądowego] Poza wypadkami przewidzianymi w innych przepisach dłużnik może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego:

1) jeżeli wskutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności, nie wie, kto jest wierzycielem, albo nie zna miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela;

2) jeżeli wierzyciel nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych ani przedstawiciela uprawnionego do przyjęcia świadczenia;

3) jeżeli powstał spór, kto jest wierzycielem;

4) jeżeli z powodu innych okoliczności dotyczących osoby wierzyciela świadczenie nie może być spełnione.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 468.[Zawiadomienie o złożeniu do depozytu] § 1. O złożeniu przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego dłużnik powinien niezwłocznie zawiadomić wierzyciela, chyba że zawiadomienie napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody. Zawiadomienie powinno nastąpić na piśmie.

§ 2. W razie niewykonania powyższego obowiązku dłużnik jest odpowiedzialny za wynikłą stąd szkodę.

Art. 469.[Odbiór przedmiotu z depozytu] § 1. Dopóki wierzyciel nie zażądał wydania przedmiotu świadczenia z depozytu sądowego, dłużnik może przedmiot złożony odebrać.

§ 2. Jeżeli dłużnik odbierze przedmiot świadczenia z depozytu sądowego, złożenie do depozytu uważa się za niebyłe.

Art. 470.[Skutki złożenia do depozytu] Ważne złożenie do depozytu sądowego ma takie same skutki jak spełnienie świadczenia i zobowiązuje wierzyciela do zwrotu dłużnikowi kosztów złożenia.

DZIAŁ II

Skutki niewykonania zobowiązań

Art. 471. [Odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania] Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Art. 472.[Niezachowanie należytej staranności] Jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

Art. 473.[Umowne rozszerzenie odpowiedzialności] § 1. Dłużnik może przez umowę przyjąć odpowiedzialność za niewykonanie lub za nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu oznaczonych okoliczności, za które na mocy ustawy odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Nieważne jest zastrzeżenie, iż dłużnik nie będzie odpowiedzialny za szkodę, którą może wyrządzić wierzycielowi umyślnie.

Art. 474.[Odpowiedzialność za inne osoby] Dłużnik odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. Przepis powyższy stosuje się także w wypadku, gdy zobowiązanie wykonywa przedstawiciel ustawowy dłużnika.

Art. 475.[Następcza niemożliwość świadczenia] § 1. Jeżeli świadczenie stało się niemożliwe skutkiem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, zobowiązanie wygasa.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli rzecz będąca przedmiotem świadczenia została zbyta, utracona lub uszkodzona, dłużnik obowiązany jest wydać wszystko, co uzyskał w zamian za tę rzecz albo jako naprawienie szkody.

Art. 476.[Zwłoka dłużnika] Dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Art. 477.[Następstwa zwłoki dłużnika] § 1. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

§ 2. Jednakże gdy wskutek zwłoki dłużnika świadczenie utraciło dla wierzyciela całkowicie lub w przeważającym stopniu znaczenie, wierzyciel może świadczenia nie przyjąć i żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Art. 478.[Utrata lub uszkodzenie przedmiotu świadczenia] Jeżeli przedmiotem świadczenia jest rzecz oznaczona co do tożsamości, dłużnik będący w zwłoce odpowiedzialny jest za utratę lub uszkodzenie przedmiotu świadczenia, chyba że utrata lub uszkodzenie nastąpiłoby także wtedy, gdyby świadczenie zostało spełnione w czasie właściwym.

Art. 479.[Nabycie rzeczy na koszt dłużnika] Jeżeli przedmiotem świadczenia jest określona ilość rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, wierzyciel może w razie zwłoki dłużnika nabyć na jego koszt taką samą ilość rzeczy tego samego gatunku albo żądać od dłużnika zapłaty ich wartości, zachowując w obu wypadkach roszczenie o naprawienie szkody wynikłej ze zwłoki.

Art. 480.[Wykonanie zastępcze] § 1. W razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia, wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika.

§ 2. Jeżeli świadczenie polega na zaniechaniu, wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do usunięcia na koszt dłużnika wszystkiego, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił.

§ 3. W wypadkach nagłych wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, wykonać bez upoważnienia sądu czynność na koszt dłużnika lub usunąć na jego koszt to, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił.

§ 4. Przepisów § 1 i 3 nie stosuje się do roszczeń o złożenie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie w związku z naruszeniem dóbr osobistych.

Art. 481.[Odsetki za opóźnienie] § 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i

eprasa.pl d2a094e46e

5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

§ 2^1. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

§ 2^2. Jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

§ 2^3. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych za opóźnienie, także w przypadku dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

§ 2^4. Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie.

§ 3. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może nadto żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

Art. 482.[Zakaz anatocyzmu] § 1. Od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

§ 2. (uchylony)

Art. 483.[Kara umowna] § 1. Można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

§ 2. Dłużnik nie może bez zgody wierzyciela zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kary umownej.

Art. 484.[Wysokość kary] § 1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

§ 2. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Art. 485.[Stosowanie przepisów o karze umownej] Jeżeli przepis szczególny stanowi, że w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego dłużnik, nawet bez umownego zastrzeżenia, obowiązany jest zapłacić wierzycielowi określoną sumę, stosuje się odpowiednio przepisy o karze umownej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 486.[Zwłoka wierzyciela] § 1. W razie zwłoki wierzyciela dłużnik może żądać naprawienia wynikłej stąd szkody; może również złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

§ 2. Wierzyciel dopuszcza się zwłoki, gdy bez uzasadnionego powodu bądź uchyla się od przyjęcia zaofiarowanego świadczenia, bądź odmawia dokonania czynności, bez której świadczenie nie może być spełnione, bądź oświadcza dłużnikowi, że świadczenia nie przyjmie.

DZIAŁ III

Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych

Art. 487. [Umowy wzajemne] § 1. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych podlegają przepisom działów poprzedzających niniejszego tytułu, o ile przepisy działu niniejszego nie stanowią inaczej.

§ 2. Umowa jest wzajemna, gdy obie strony zobowiązują się w taki sposób, że świadczenie jednej z nich ma być odpowiednikiem świadczenia drugiej.

Art. 488.[Jednoczesne spełnienie świadczeń wzajemnych] § 1. Świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych (świadczenia wzajemne) powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia.

§ 2. Jeżeli świadczenia wzajemne powinny być spełnione jednocześnie, każda ze stron może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, dopóki druga strona nie zaofiaruje świadczenia wzajemnego.

Art. 489.(uchylony)

Art. 490.[Powstrzymanie się ze spełnieniem świadczenia] § 1. Jeżeli jedna ze stron obowiązana jest spełnić świadczenie wzajemne wcześniej, a spełnienie świadczenia przez drugą stronę jest wątpliwe ze względu na jej stan majątkowy, strona zobowiązana do wcześniejszego świadczenia może powstrzymać się z jego spełnieniem, dopóki druga strona nie zaofiaruje świadczenia wzajemnego lub nie da zabezpieczenia.

§ 2. Uprawnienia powyższe nie przysługują stronie, która w chwili zawarcia umowy wiedziała o złym stanie majątkowym drugiej strony.

§ 3. (uchylony)

Art. 491.[Zwłoka jednej ze stron] § 1. Jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Może również bądź bez wyznaczenia terminu dodatkowego, bądź też po jego bezskutecznym upływie żądać wykonania zobowiązania i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli świadczenia obu stron są podzielne, a jedna ze stron dopuszcza się zwłoki tylko co do części świadczenia, uprawnienie do odstąpienia od umowy przysługujące drugiej stronie ogranicza się, według jej wyboru, albo do tej części, albo do całej reszty niespełnionego świadczenia. Strona ta może także odstąpić od umowy w całości, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Art. 492.[Prawo odstąpienia] Jeżeli uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej zostało zastrzeżone na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym, strona uprawniona może w razie zwłoki drugiej strony odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego. To samo dotyczy wypadku, gdy wykonanie zobowiązania przez jedną ze stron po terminie nie miałoby dla drugiej strony znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Art. 492[1].[Odstąpienie od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego] Jeżeli strona obowiązana do spełnienia świadczenia oświadczy, że świadczenia tego nie spełni, druga strona może odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego, także przed nadejściem oznaczonego terminu spełnienia świadczenia.

Art. 493.[Niemożliwość jednego ze świadczeń wzajemnych] § 1. Jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana, druga strona może, według swego wyboru, albo żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania, albo od umowy odstąpić.

§ 2. W razie częściowej niemożliwości świadczenia jednej ze stron druga strona może od umowy odstąpić, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez tę stronę cel umowy, wiadomy stronie, której świadczenie stało się częściowo niemożliwe.

Art. 494.[Odstąpienie od umowy] § 1. Strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy, a druga strona obowiązana jest to przyjąć. Strona, która odstępuje od umowy, może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również na zasadach ogólnych naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

§ 2. Zwrot świadczenia na rzecz konsumenta powinien nastąpić niezwłocznie.

Art. 495.[Niezawiniona niemożliwość świadczenia] § 1. Jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi, strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego, a w wypadku, gdy je już otrzymała, obowiązana jest do zwrotu według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

§ 2. Jeżeli świadczenie jednej ze stron stało się niemożliwe tylko częściowo, strona ta traci prawo do odpowiedniej części świadczenia wzajemnego. Jednakże druga strona może od umowy odstąpić, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez tę stronę cel umowy, wiadomy stronie, której świadczenie stało się częściowo niemożliwe.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 496.[Prawo zatrzymania] Jeżeli wskutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu świadczeń wzajemnych, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania, dopóki druga strona nie zaofiaruje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot.

Art. 497.[Stosowanie przepisu dotyczącego prawa zatrzymania] Przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania lub nieważności umowy wzajemnej.

TYTUŁ VIII

Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu

Art. 498. [Dopuszczalność potrącenia] § 1. Gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

§ 2. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Art. 499.[Sposób potrącenia] Potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Art. 500.[Różne miejsca spełnienia świadczeń] Jeżeli przedmiotem potrącenia są wierzytelności, których miejsca spełnienia świadczeń są różne, strona korzystająca z możności potrącenia obowiązana jest uiścić drugiej stronie sumę potrzebną do pokrycia wynikającego dla niej uszczerbku.

Art. 501.[Odroczenie wykonania zobowiązania] Odroczenie wykonania zobowiązania udzielone przez sąd albo bezpłatnie przez wierzyciela nie wyłącza potrącenia.

Art. 502.[Potrącenie wierzytelności przedawnionej] Wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.

Art. 503.[Stosowanie przepisów o zaliczeniu zapłaty] Przepisy o zaliczeniu zapłaty stosuje się odpowiednio do potrącenia.

Art. 504.[Potrącenie zajętej wierzytelności] Zajęcie wierzytelności przez osobę trzecią wyłącza umorzenie tej wierzytelności przez potrącenie tylko wtedy, gdy dłużnik stał się wierzycielem swego wierzyciela dopiero po dokonaniu zajęcia albo gdy jego wierzytelność stała się wymagalna po tej chwili, a przy tym dopiero później aniżeli wierzytelność zajęta.

Art. 505.[Wyłączenie potrącenia] Nie mogą być umorzone przez potrącenie:

1) wierzytelności nieulegające zajęciu;

eprasa.pl d2a094e46e

2) wierzytelności o dostarczenie środków utrzymania;

3) wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych;

4) wierzytelności, co do których potrącenie jest wyłączone przez przepisy szczególne.

Art. 506.[Odnowienie] § 1. Jeżeli w celu umorzenia zobowiązania dłużnik zobowiązuje się za zgodą wierzyciela spełnić inne świadczenie albo nawet to samo świadczenie, lecz z innej podstawy prawnej, zobowiązanie dotychczasowe wygasa (odnowienie).

§ 2. W razie wątpliwości poczytuje się, że zmiana treści dotychczasowego zobowiązania nie stanowi odnowienia. Dotyczy to w szczególności wypadku, gdy wierzyciel otrzymuje od dłużnika weksel lub czek.

Art. 507.[Zabezpieczenia w razie odnowienia] Jeżeli wierzytelność była zabezpieczona poręczeniem lub ograniczonym prawem rzeczowym ustanowionym przez osobę trzecią, poręczenie lub ograniczone prawo rzeczowe wygasa z chwilą odnowienia, chyba że poręczyciel lub osoba trzecia wyrazi zgodę na dalsze trwanie zabezpieczenia.

Art. 508.[Zwolnienie z długu] Zobowiązanie wygasa, gdy wierzyciel zwalnia dłużnika z długu, a dłużnik zwolnienie przyjmuje.

TYTUŁ IX

Zmiana wierzyciela lub dłużnika

DZIAŁ I

Zmiana wierzyciela

Art. 509. [Przelew] § 1. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

§ 2. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Art. 510.[Konsensualność i kauzalność umowy przelewu wierzytelności] § 1. Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły.

§ 2. Jeżeli zawarcie umowy przelewu następuje w wykonaniu zobowiązania wynikającego z uprzednio zawartej umowy zobowiązującej do przeniesienia wierzytelności, z zapisu zwykłego, z bezpodstawnego wzbogacenia lub z innego zdarzenia, ważność umowy przelewu zależy od istnienia tego zobowiązania.

Art. 511.[Forma przelewu] Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 512.[Zapłata do rąk zbywcy wierzytelności] Dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a poprzednim wierzycielem.

Art. 513.[Zarzuty dłużnika] § 1. Dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie.

§ 2. Dłużnik może z przelanej wierzytelności potrącić wierzytelność, która mu przysługuje względem zbywcy, chociażby stała się wymagalna dopiero po otrzymaniu przez dłużnika zawiadomienia o przelewie. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy wierzytelność przysługująca względem zbywcy stała się wymagalna później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu.

Art. 514.[Zastrzeżenie zgody dłużnika] Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, zastrzeżenie umowne, iż przelew nie może nastąpić bez zgody dłużnika, jest skuteczne względem nabywcy tylko wtedy, gdy pismo zawiera wzmiankę o tym zastrzeżeniu, chyba że nabywca w chwili przelewu o zastrzeżeniu wiedział.

Art. 515.[Zarzuty zbywcy] Jeżeli dłużnik, który otrzymał o przelewie pisemne zawiadomienie pochodzące od zbywcy, spełnił świadczenie do rąk nabywcy wierzytelności, zbywca może powołać się wobec dłużnika na nieważność przelewu albo na zarzuty wynikające z jego podstawy prawnej tylko wtedy, gdy w chwili spełnienia świadczenia były one dłużnikowi wiadome. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a nabywcą wierzytelności.

Art. 516.[Odpowiedzialność zbywcy] Zbywca wierzytelności ponosi względem nabywcy odpowiedzialność za to, że wierzytelność mu przysługuje. Za wypłacalność dłużnika w chwili przelewu ponosi odpowiedzialność tylko o tyle, o ile tę odpowiedzialność na siebie przyjął.

Art. 517.[Wyłączenie przelewu] § 1. Przepisów o przelewie nie stosuje się do wierzytelności związanych z dokumentem na okaziciela lub z dokumentem zbywalnym przez indos.

§ 2. Przeniesienie wierzytelności z dokumentu na okaziciela następuje przez przeniesienie własności dokumentu. Do przeniesienia własności dokumentu potrzebne jest jego wydanie.

Art. 518.[Nabycie wierzytelności] § 1. Osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty:

1) jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi;

2) jeżeli przysługuje jej prawo, przed którym spłacona wierzytelność ma pierwszeństwo zaspokojenia;

eprasa.pl d2a094e46e

3) jeżeli działa za zgodą dłużnika w celu wstąpienia w prawa wierzyciela; zgoda dłużnika powinna być pod nieważnością wyrażona na piśmie;

4) jeżeli to przewidują przepisy szczególne.

§ 2. W wypadkach powyższych wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia, które jest już wymagalne.

§ 3. Jeżeli wierzyciel został spłacony przez osobę trzecią tylko w części, przysługuje mu co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed wierzytelnością, która przeszła na osobę trzecią wskutek zapłaty częściowej.

DZIAŁ II

Zmiana dłużnika

Art. 519. [Przejęcie długu] § 1. Osoba trzecia może wstąpić na miejsce dłużnika, który zostaje z długu zwolniony (przejęcie długu).

§ 2. Przejęcie długu może nastąpić:

1) przez umowę między wierzycielem a osobą trzecią za zgodą dłużnika; oświadczenie dłużnika może być złożone którejkolwiek ze stron;

2) przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią za zgodą wierzyciela; oświadczenie wierzyciela może być złożone którejkolwiek ze stron; jest ono bezskuteczne, jeżeli wierzyciel nie wiedział, że osoba przejmująca dług jest niewypłacalna.

Art. 520.[Termin wyrażenia zgody] Każda ze stron, które zawarły umowę o przejęcie długu, może wyznaczyć osobie, której zgoda jest potrzebna do skuteczności przejęcia, odpowiedni termin do wyrażenia zgody; bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu jest jednoznaczny z odmówieniem zgody.

Art. 521.[Odmowa zgody] § 1. Jeżeli skuteczność umowy o przejęcie długu zależy od zgody dłużnika, a dłużnik zgody odmówił, umowę uważa się za niezawartą.

§ 2. Jeżeli skuteczność umowy o przejęcie długu zależy od zgody wierzyciela, a wierzyciel zgody odmówił, strona, która według umowy miała przejąć dług, jest odpowiedzialna względem dłużnika za to, że wierzyciel nie będzie od niego żądał spełnienia świadczenia.

Art. 522.[Forma umowy o przejęcie długu] Umowa o przejęcie długu powinna być pod nieważnością zawarta na piśmie. To samo dotyczy zgody wierzyciela na przejęcie długu.

Art. 523.[Domniemanie przejęcia długu] Jeżeli w umowie o przeniesienie własności nieruchomości nabywca zobowiązał się zwolnić zbywcę od związanych z własnością długów, poczytuje się w razie wątpliwości, że strony zawarły umowę o przejęcie tych długów przez nabywcę.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 524.[Zarzuty przejmującego dług] § 1. Przejmującemu dług przysługują przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które miał dotychczasowy dłużnik, z wyjątkiem zarzutu potrącenia z wierzytelności dotychczasowego dłużnika.

§ 2. Przejmujący dług nie może powoływać się względem wierzyciela na zarzuty wynikające z istniejącego między przejmującym dług a dotychczasowym dłużnikiem stosunku prawnego, będącego podstawą prawną przejęcia długu; nie dotyczy to jednak zarzutów, o których wierzyciel wiedział.

Art. 525.[Wygaśnięcie zabezpieczeń] Jeżeli wierzytelność była zabezpieczona poręczeniem lub ograniczonym prawem rzeczowym ustanowionym przez osobę trzecią, poręczenie lub ograniczone prawo rzeczowe wygasa z chwilą przejęcia długu, chyba że poręczyciel lub osoba trzecia wyrazi zgodę na dalsze trwanie zabezpieczenia.

Art. 526.(uchylony)

TYTUŁ X

Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika

Art. 527. [Ochrona wierzycieli] § 1. Gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

§ 2. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

§ 3. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

§ 4. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskał przedsiębiorca pozostający z dłużnikiem w stałych stosunkach gospodarczych, domniemywa się, że było mu wiadome, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Art. 528.[Bezskuteczność czynności nieodpłatnej] Jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Art. 529.[Domniemanie świadomości pokrzywdzenia wierzycieli] Jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 530.[Ochrona przyszłych wierzycieli] Przepisy artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Jeżeli jednak osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową odpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną tylko wtedy, gdy osoba trzecia o zamiarze dłużnika wiedziała.

Art. 531.[Tryb zaskarżenia] § 1. Uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową.

§ 2. W wypadku gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne.

Art. 532.[Uprawnienia wierzyciela] Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 533.[Zwolnienie osoby trzeciej od odpowiedzialności] Osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika.

Art. 534.[Termin zaskarżenia] Uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności.

TYTUŁ XI

Sprzedaż

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 535. [Umowa sprzedaży] Przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

§ 2. (uchylony)

Art. 535^1.(uchylony)

Art. 536.[Ustalanie ceny] § 1. Cenę można określić przez wskazanie podstaw do jej ustalenia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli z okoliczności wynika, że strony miały na względzie cenę przyjętą w stosunkach danego rodzaju, poczytuje się w razie wątpliwości, że chodziło o cenę w miejscu i czasie, w którym rzecz ma być kupującemu wydana.

Art. 537.[Cena sztywna] § 1. Jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje zarządzenie, według którego za rzeczy danego rodzaju lub gatunku może być zapłacona jedynie cena ściśle określona (cena sztywna), cena ta wiąże strony bez względu na to, jaką cenę w umowie ustaliły.

§ 2. Sprzedawca, który otrzymał cenę wyższą od ceny sztywnej, obowiązany jest zwrócić kupującemu pobraną różnicę.

§ 3. Kupujący, który według umowy miał zapłacić cenę niższą od ceny sztywnej, a rzecz zużył lub odprzedał po cenie obliczonej na podstawie ceny umówionej, obowiązany jest zapłacić cenę sztywną tylko wtedy, gdy przed zużyciem lub odprzedaniem rzeczy znał cenę sztywną lub mógł ją znać przy zachowaniu należytej staranności. Kupujący, który rzeczy nie zużył ani nie odprzedał, może od umowy odstąpić.

Art. 538.[Cena maksymalna] Jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje zarządzenie, według którego za rzeczy danego rodzaju lub gatunku nie może być zapłacona cena wyższa od ceny określonej (cena maksymalna), kupujący nie jest obowiązany do zapłaty ceny wyższej, a sprzedawca, który otrzymał cenę wyższą, obowiązany jest zwrócić kupującemu pobraną różnicę.

Art. 539.[Cena minimalna] Jeżeli w miejscu i czasie zawarcia umowy sprzedaży obowiązuje zarządzenie, według którego za rzeczy danego rodzaju lub gatunku nie może być zapłacona cena niższa od ceny określonej (cena minimalna), sprzedawcy, który otrzymał cenę niższą, przysługuje roszczenie o dopłatę różnicy.

Art. 540.[Cena wynikowa] § 1. Jeżeli właściwy organ państwowy ustalił, w jaki sposób sprzedawca ma obliczyć cenę za rzeczy danego rodzaju lub gatunku (cena wynikowa), stosuje się, zależnie od właściwości takiej ceny, bądź przepisy o cenie sztywnej, bądź przepisy o cenie maksymalnej.

§ 2. W razie sporu co do prawidłowości obliczenia ceny wynikowej cenę tę ustali sąd.

Art. 541.[Przedawnienie roszczeń wynikających z różnicy ceny] Wynikające z przepisów o cenie sztywnej, maksymalnej, minimalnej lub wynikowej roszczenie sprzedawcy o dopłatę różnicy ceny, jak również roszczenie kupującego o zwrot tej różnicy przedawnia się z upływem roku od dnia zapłaty.

Art. 542.(uchylony)

Art. 543.[Oferta sprzedaży] Wystawienie rzeczy w miejscu sprzedaży na widok publiczny z oznaczeniem ceny uważa się za ofertę sprzedaży.

Art. 543[1].[Wydanie rzeczy kupującemu] § 1. Jeżeli kupującym jest konsument, sprzedawca obowiązany jest niezwłocznie wydać rzecz kupującemu, nie później niż trzydzieści dni od dnia zawarcia umowy, chyba że umowa stanowi inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W razie opóźnienia sprzedawcy kupujący może wyznaczyć dodatkowy termin do wydania rzeczy, a po jego bezskutecznym upływie może od umowy odstąpić. Przepisy art. 492, art. 492^1 i art. 494 stosuje się.

Art. 544.[Chwila wydania rzeczy] § 1. Jeżeli rzecz sprzedana ma być przesłana przez sprzedawcę do miejsca, które nie jest miejscem spełnienia świadczenia, poczytuje się w razie wątpliwości, że wydanie zostało dokonane z chwilą, gdy w celu dostarczenia rzeczy na miejsce przeznaczenia sprzedawca powierzył ją przewoźnikowi trudniącemu się przewozem rzeczy tego rodzaju.

§ 2. Jednakże kupujący obowiązany jest zapłacić cenę dopiero po nadejściu rzeczy na miejsce przeznaczenia i po umożliwieniu mu zbadania rzeczy.

Art. 545.[Sposób wydania i odebrania rzeczy] § 1. Sposób wydania i odebrania rzeczy sprzedanej powinien zapewnić jej całość i nienaruszalność; w szczególności sposób opakowania i przewozu powinien odpowiadać właściwościom rzeczy.

§ 2. W razie przesłania rzeczy sprzedanej na miejsce przeznaczenia za pośrednictwem przewoźnika, kupujący obowiązany jest zbadać przesyłkę w czasie i w sposób przyjęty przy przesyłkach tego rodzaju; jeżeli stwierdził, że w czasie przewozu nastąpił ubytek lub uszkodzenie rzeczy, obowiązany jest dokonać wszelkich czynności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności przewoźnika.

Art. 546.[Dokumenty, instrukcje] § 1. Sprzedawca obowiązany jest przed zawarciem umowy udzielić kupującemu potrzebnych wyjaśnień o stosunkach prawnych i faktycznych dotyczących rzeczy.

§ 2. Sprzedawca obowiązany jest wydać posiadane przez siebie dokumenty, które dotyczą rzeczy. Jeżeli treść takiego dokumentu dotyczy także innych rzeczy, sprzedawca obowiązany jest wydać uwierzytelniony wyciąg z dokumentu. Ponadto, jeżeli jest to potrzebne do należytego korzystania z rzeczy zgodnie z jej przeznaczeniem, sprzedawca obowiązany jest załączyć instrukcję i udzielić wyjaśnień dotyczących sposobu korzystania z rzeczy.

Art. 546^1.[Obowiązek udzielenia konsumentowi informacji] § 1. Jeżeli kupującym jest konsument, sprzedawca jest obowiązany udzielić mu przed zawarciem umowy jasnych, zrozumiałych i niewprowadzających w błąd informacji w języku polskim, wystarczających do prawidłowego i pełnego korzystania z rzeczy sprzedanej. W szczególności należy podać: rodzaj rzeczy, określenie jej producenta lub importera, znak bezpieczeństwa i znak zgodności wymagane przez odrębne przepisy, informacje o dopuszczeniu do obrotu w Rzeczypospolitej Polskiej oraz, stosownie do rodzaju rzeczy, określenie jego energochłonności, a także inne dane wskazane w odrębnych przepisach.

§ 2. Jeżeli rzecz jest sprzedawana w opakowaniu jednostkowym lub w zestawie, informacje, o których mowa w § 1, powinny znajdować się na rzeczy sprzedanej lub być z nią trwale połączone. W pozostałych przypadkach sprzedawca jest obowiązany umieścić w miejscu sprzedaży informację, która może być ograniczona do rodzaju rzeczy, jej głównej cechy użytkowej oraz wskazania producenta lub importera rzeczy.

§ 3. Sprzedawca jest obowiązany zapewnić w miejscu sprzedaży odpowiednie warunki techniczno-organizacyjne umożliwiające dokonanie wyboru rzeczy sprzedanej i sprawdzenie

eprasa.pl d2a094e46e

jej jakości, kompletności oraz funkcjonowania głównych mechanizmów i podstawowych podzespołów.

§ 4. Na żądanie kupującego sprzedawca jest obowiązany wyjaśnić znaczenie poszczególnych postanowień umowy.

§ 5. Sprzedawca jest obowiązany wydać kupującemu wraz z rzeczą sprzedaną wszystkie elementy jej wyposażenia oraz sporządzone w języku polskim instrukcje obsługi, konserwacji i inne dokumenty wymagane przez odrębne przepisy.

Art. 547.[Koszty wydania i odebrania rzeczy] § 1. Jeżeli ani z umowy, ani z zarządzeń określających cenę nie wynika, kogo obciążają koszty wydania i odebrania rzeczy, sprzedawca ponosi koszty wydania, w szczególności koszty zmierzenia lub zważenia, opakowania, ubezpieczenia za czas przewozu i koszty przesłania rzeczy, a koszty odebrania ponosi kupujący.

§ 2. Jeżeli rzecz ma być przesłana do miejsca, które nie jest miejscem spełnienia świadczenia, koszty ubezpieczenia i przesłania ponosi kupujący.

§ 3. Koszty niewymienione w paragrafach poprzedzających ponoszą obie strony po połowie.

Art. 548.[Przejście korzyści i ciężarów] § 1. Z chwilą wydania rzeczy sprzedanej przechodzą na kupującego korzyści i ciężary związane z rzeczą oraz niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy.

§ 2. Jeżeli strony zastrzegły inną chwilę przejścia korzyści i ciężarów, poczytuje się w razie wątpliwości, że niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy przechodzi na kupującego z tą samą chwilą.

§ 3. Jeżeli rzecz sprzedana ma zostać przesłana przez sprzedawcę kupującemu będącemu konsumentem, niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy przechodzi na kupującego z chwilą jej wydania kupującemu. Za wydanie rzeczy uważa się jej powierzenie przez sprzedawcę przewoźnikowi, jeżeli sprzedawca nie miał wpływu na wybór przewoźnika przez kupującego. Postanowienia mniej korzystne dla kupującego są nieważne.

Art. 549.[Zwłoka z oznaczeniem rzeczy] Jeżeli kupujący zastrzegł sobie oznaczenie kształtu, wymiaru lub innych właściwości rzeczy albo terminu i miejsca wydania, a dopuszcza się zwłoki z dokonaniem oznaczenia, sprzedawca może:

1) wykonać uprawnienia, które przysługują wierzycielowi w razie zwłoki dłużnika ze spełnieniem świadczenia wzajemnego, albo

2) dokonać sam oznaczenia i podać je do wiadomości kupującego wyznaczając mu odpowiedni termin do odmiennego oznaczenia; po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu oznaczenie dokonane przez sprzedawcę staje się dla kupującego wiążące.

Art. 550.[Zastrzeżenie wyłączności kupującego] Jeżeli w umowie sprzedaży zastrzeżona została na rzecz kupującego wyłączność bądź w ten sposób, że sprzedawca nie będzie dostarczał rzeczy określonego rodzaju innym osobom, bądź też w ten sposób, że kupujący będzie jedynym odprzedawcą zakupionych rzeczy na oznaczonym obszarze,

eprasa.pl d2a094e46e

sprzedawca nie może w zakresie, w którym wyłączność została zastrzeżona, ani bezpośrednio, ani pośrednio zawierać umów sprzedaży, które mogłyby naruszyć wyłączność przysługującą kupującemu.

Art. 551.[Zwłoka w odbiorze rzeczy] § 1. Jeżeli kupujący dopuścił się zwłoki z odebraniem rzeczy sprzedanej, sprzedawca może oddać rzecz na przechowanie na koszt i niebezpieczeństwo kupującego.

§ 2. Sprzedawca może również sprzedać rzecz na rachunek kupującego, powinien jednak uprzednio wyznaczyć kupującemu dodatkowy termin do odebrania, chyba że wyznaczenie terminu nie jest możliwe albo że rzecz jest narażona na zepsucie, albo że z innych względów groziłaby szkoda. O dokonaniu sprzedaży sprzedawca obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić kupującego.

Art. 552.[Zwłoka z zapłatą ceny] Jeżeli kupujący dopuścił się zwłoki z zapłatą ceny za dostarczoną część rzeczy sprzedanych albo jeżeli ze względu na jego stan majątkowy jest wątpliwe, czy zapłata ceny za część rzeczy, które mają być dostarczone później, nastąpi w terminie, sprzedawca może powstrzymać się z dostarczeniem dalszych części rzeczy sprzedanych wyznaczając kupującemu odpowiedni termin do zabezpieczenia zapłaty, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu może od umowy odstąpić.

Art. 553.(uchylony)

Art. 554.[Przedawnienie roszczeń z tytułu sprzedaży] Roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży płodów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch.

Art. 555.[Sprzedaż energii, praw oraz wody] Przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii, praw oraz wody.

Art. 555[1].(uchylony)

DZIAŁ II

Rękojmia za wady

Art. 556. [Rękojmia] Sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę (rękojmia).

Art. 556[1].[Wada] § 1. Wada polega na niezgodności rzeczy sprzedanej z umową. W szczególności rzecz sprzedana jest niezgodna z umową, jeżeli:

1) nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia;

2) nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór;

eprasa.pl d2a094e46e

3) nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia;

4) została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

§ 2. Jeżeli kupującym jest konsument, na równi z zapewnieniem sprzedawcy traktuje się publiczne zapewnienia producenta lub jego przedstawiciela, osoby, która wprowadza rzecz do obrotu w zakresie swojej działalności gospodarczej, oraz osoby, która przez umieszczenie na rzeczy sprzedanej swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego przedstawia się jako producent.

§ 3. Rzecz sprzedana ma wadę także w razie nieprawidłowego jej zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez sprzedawcę lub osobę trzecią, za którą sprzedawca ponosi odpowiedzialność, albo przez kupującego, który postąpił według instrukcji otrzymanej od sprzedawcy.

Art. 556^2.[Domniemanie istnienia wady] Jeżeli kupującym jest konsument, a wada została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy sprzedanej, domniemywa się, że wada lub jej przyczyna istniała w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego.

Art. 556^3.[Wada prawna] Rzecz dotknięta jest wadą prawną, jeżeli stanowi własność osoby trzeciej, jest obciążona prawem osoby trzeciej albo ograniczenie w korzystaniu lub rozporządzaniu rzeczą wynika z decyzji lub orzeczenia właściwego organu. W przypadku sprzedaży prawa wada prawna może również polegać na nieistnieniu prawa. Pozostałe wady stanowią wady fizyczne.

Art. 556^4.[Stosowanie przepisów dotyczących konsumenta] § 1. Zawarte w niniejszym dziale przepisy dotyczące konsumenta, z wyjątkiem art. 558 § 1 zdanie drugie, stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

§ 2. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.

Art. 556^5.[Wyłączenie stosowania przepisów art. 563 i 567 § 2] § 1. Przepisów art. 563 oraz art. 567 § 2 dotyczących kupującego nie stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

§ 2. Jeżeli z treści umowy, która ma być zawarta, nie wynika, czy posiada ona charakter zawodowy dla osoby fizycznej, o której mowa w § 1, osoba ta najpóźniej w chwili zawarcia

eprasa.pl d2a094e46e

umowy może złożyć oświadczenie, że umowa posiada dla niej charakter zawodowy albo że nie posiada takiego charakteru. Druga strona umowy nie może jednak uzależnić zawarcia umowy od złożenia takiego oświadczenia.

Art. 557.[Zwolnienie od odpowiedzialności] § 1. Sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili zawarcia umowy.

§ 2. Gdy przedmiotem sprzedaży są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku albo rzeczy mające powstać w przyszłości, sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedział o wadzie w chwili wydania rzeczy.

§ 3. Sprzedawca nie jest odpowiedzialny względem kupującego będącego konsumentem za to, że rzecz sprzedana nie ma właściwości wynikających z publicznych zapewnień, o których mowa w art. 556^1 § 2, jeżeli zapewnień tych nie znał ani, oceniając rozsądnie, nie mógł znać albo nie mogły one mieć wpływu na decyzję kupującego o zawarciu umowy sprzedaży, albo gdy ich treść została sprostowana przed zawarciem umowy sprzedaży.

Art. 558.[Modyfikacja odpowiedzialności] § 1. Strony mogą odpowiedzialność z tytułu rękojmi rozszerzyć, ograniczyć lub wyłączyć. Jeżeli kupującym jest konsument, ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest dopuszczalne tylko w przypadkach określonych w przepisach szczególnych.

§ 2. Wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest bezskuteczne, jeżeli sprzedawca zataił podstępnie wadę przed kupującym.

Art. 559.[Odpowiedzialność za wady fizyczne] Sprzedawca jest odpowiedzialny z tytułu rękojmi za wady fizyczne, które istniały w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego lub wynikły z przyczyny tkwiącej w rzeczy sprzedanej w tej samej chwili.

Art. 560.[Obniżenie ceny lub odstąpienie od umowy] § 1. Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona lub naprawiana przez sprzedawcę albo sprzedawca nie uczynił zadość obowiązkowi wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady.

§ 4. Kupujący nie może odstąpić od umowy, jeżeli wada jest nieistotna.

Art. 561.[Wymiana rzeczy lub usunięcie wad] § 1. Jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może żądać wymiany rzeczy na wolną od wad albo usunięcia wady.

§ 2. Sprzedawca jest obowiązany wymienić rzecz wadliwą na wolną od wad lub usunąć wadę w rozsądnym czasie bez nadmiernych niedogodności dla kupującego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Sprzedawca może odmówić zadośćuczynienia żądaniu kupującego, jeżeli doprowadzenie do zgodności z umową rzeczy wadliwej w sposób wybrany przez kupującego jest niemożliwe albo w porównaniu z drugim możliwym sposobem doprowadzenia do zgodności z umową wymagałoby nadmiernych kosztów. Jeżeli kupującym jest przedsiębiorca, sprzedawca może odmówić wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady także wtedy, gdy koszty zadośćuczynienia temu obowiązkowi przewyższają cenę rzeczy sprzedanej.

Art. 561[1].[Demontaż rzeczy wadliwej] § 1. Jeżeli rzecz wadliwa została zamontowana, kupujący może żądać od sprzedawcy demontażu i ponownego zamontowania po dokonaniu wymiany na wolną od wad lub usunięciu wady. W razie niewykonania tego obowiązku przez sprzedawcę kupujący jest upoważniony do dokonania tych czynności na koszt i niebezpieczeństwo sprzedawcy.

§ 2. Sprzedawca może odmówić demontażu i ponownego zamontowania, jeżeli koszt tych czynności przewyższa cenę rzeczy sprzedanej.

§ 3. (uchylony)

Art. 561[2].[Dostarczenie rzeczy wadliwej] § 1. Kupujący, który wykonuje uprawnienia z tytułu rękojmi, jest obowiązany na koszt sprzedawcy dostarczyć rzecz wadliwą do miejsca oznaczonego w umowie sprzedaży, a gdy takiego miejsca nie określono w umowie – do miejsca, w którym rzecz została wydana kupującemu.

§ 2. Jeżeli ze względu na rodzaj rzeczy lub sposób jej zamontowania dostarczenie rzeczy przez kupującego byłoby nadmiernie utrudnione, kupujący obowiązany jest udostępnić rzecz sprzedawcy w miejscu, w którym rzecz się znajduje.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się do zwrotu rzeczy w razie odstąpienia od umowy i wymiany rzeczy na wolną od wad.

Art. 561[3].[Koszty wymiany lub naprawy] Z zastrzeżeniem art. 561[1] § 2 koszty wymiany lub naprawy ponosi sprzedawca. W szczególności obejmuje to koszty demontażu i dostarczenia rzeczy, robocizny, materiałów oraz ponownego zamontowania i uruchomienia.

Art. 561[4].[Przyjęcie rzeczy] Sprzedawca obowiązany jest przyjąć od kupującego rzecz wadliwą w razie wymiany rzeczy na wolną od wad lub odstąpienia od umowy.

Art. 561[5].[Uznanie żądania wymiany rzeczy lub usunięcia wady za uzasadnione] Jeżeli kupujący będący konsumentem zażądał wymiany rzeczy lub usunięcia wady albo złożył oświadczenie o obniżeniu ceny, określając kwotę, o którą cena ma być obniżona, a sprzedawca nie ustosunkował się do tego żądania w terminie czternastu dni, uważa się, że żądanie to uznał za uzasadnione.

Art. 562.[Rzeczy dostarczane częściami] Jeżeli w umowie sprzedaży zastrzeżono, że dostarczenie rzeczy sprzedanych ma nastąpić częściami, a sprzedawca mimo żądania kupującego nie dostarczył zamiast rzeczy wadliwych takiej samej ilości rzeczy wolnych od wad, kupujący może od umowy odstąpić także co do części rzeczy, które mają być dostarczone później.

§ 2. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 563.[Utrata uprawnień z tytułu rękojmi] § 1. Przy sprzedaży między przedsiębiorcami kupujący traci uprawnienia z tytułu rękojmi, jeżeli nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o wadzie, a w przypadku gdy wada wyszła na jaw dopiero później – jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej stwierdzeniu.

§ 2. Do zachowania powyższego terminu wystarczy wysłanie przed jego upływem zawiadomienia o wadzie.

Art. 564.[Podstępne zatajenie wady] W przypadkach przewidzianych w art. 563 utrata uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy nie następuje mimo niezachowania terminów do zbadania rzeczy przez kupującego lub do zawiadomienia sprzedawcy o wadzie, jeżeli sprzedawca wiedział o wadzie albo zapewnił kupującego, że wady nie istnieją.

Art. 565.[Wadliwość części rzeczy] Jeżeli spośród rzeczy sprzedanych tylko niektóre są wadliwe i dają się odłączyć od rzeczy wolnych od wad, bez szkody dla stron obu, uprawnienie kupującego do odstąpienia od umowy ogranicza się do rzeczy wadliwych.

Art. 566.[Naprawienie szkody] § 1. Jeżeli z powodu wady fizycznej rzeczy sprzedanej kupujący złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny, może on żądać naprawienia szkody, którą poniósł przez to, że zawarł umowę, nie wiedząc o istnieniu wady, choćby szkoda była następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności, a w szczególności może żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy oraz zwrotu dokonanych nakładów w takim zakresie, w jakim nie odniósł korzyści z tych nakładów. Nie uchybia to przepisom o obowiązku naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w razie dostarczenia rzeczy wolnej od wad zamiast rzeczy wadliwej albo usunięcia wady przez sprzedawcę.

Art. 567.[Odesłanie rzeczy] § 1. Jeżeli sprzedawca dopuszcza się zwłoki z odebraniem rzeczy, kupujący może odesłać rzecz na koszt i niebezpieczeństwo sprzedawcy.

§ 2. W przypadku sprzedaży między przedsiębiorcami kupujący jest uprawniony, a gdy interes sprzedawcy tego wymaga – obowiązany sprzedać rzecz z zachowaniem należytej staranności, jeżeli istnieje niebezpieczeństwo pogorszenia rzeczy. O zamiarze sprzedaży kupujący powinien w miarę możliwości zawiadomić sprzedawcę, w każdym zaś razie powinien wysłać mu zawiadomienie niezwłocznie po dokonaniu sprzedaży. Kupujący może również odesłać rzecz sprzedawcy na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Art. 568.[Terminy dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi] § 1. Sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi, jeżeli wada fizyczna zostanie stwierdzona przed upływem dwóch lat, a gdy chodzi o wady nieruchomości – przed upływem pięciu lat od dnia wydania rzeczy kupującemu.

§ 2. Roszczenie o usunięcie wady lub wymianę rzeczy sprzedanej na wolną od wad przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia stwierdzenia wady. Jeżeli kupującym jest konsument, bieg terminu przedawnienia nie może zakończyć się przed upływem terminów określonych w § 1 zdanie pierwsze.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W terminach określonych w § 2 kupujący może złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny z powodu wady rzeczy sprzedanej. Jeżeli kupujący żądał wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady, bieg terminu do złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny rozpoczyna się z chwilą bezskutecznego upływu terminu do wymiany rzeczy lub usunięcia wady.

§ 4. W razie dochodzenia przed sądem albo sądem polubownym jednego z uprawnień z tytułu rękojmi termin do wykonania innych uprawnień, przysługujących kupującemu z tego tytułu, ulega zawieszeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

§ 5. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio do postępowania mediacyjnego, przy czym termin do wykonania innych uprawnień z tytułu rękojmi, przysługujących kupującemu, zaczyna biec od dnia odmowy przez sąd zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem lub bezskutecznego zakończenia mediacji.

§ 6. Upływ terminu do stwierdzenia wady nie wyłącza wykonania uprawnień z tytułu rękojmi, jeżeli sprzedawca wadę podstępnie zataił.

Art. 568[1].[Odpowiedzialność z tytułu rękojmi] Jeżeli określony przez sprzedawcę lub producenta termin przydatności rzeczy do użycia kończy się po upływie dwóch lat od dnia wydania rzeczy kupującemu, sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi za wady fizyczne tej rzeczy stwierdzone przed upływem tego terminu. Przepis art. 568 § 6 stosuje się.

Art. 569.(uchylony)

Art. 570.(uchylony)

Art. 571.(uchylony)

Art. 572.(uchylony)

Art. 572[1].(uchylony)

Art. 573.[Zawiadomienie sprzedawcy o wadach prawnych] Kupujący, przeciwko któremu osoba trzecia dochodzi roszczeń dotyczących rzeczy sprzedanej, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sprzedawcę i wezwać go do wzięcia udziału w sprawie. Jeżeli tego zaniechał, a osoba trzecia uzyskała orzeczenie dla siebie korzystne, sprzedawca zostaje zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wadę prawną o tyle, o ile jego udział w postępowaniu był potrzebny do wykazania, że roszczenia osoby trzeciej były całkowicie lub częściowo bezzasadne.

Art. 574.[Naprawienie szkody] § 1. Jeżeli z powodu wady prawnej rzeczy sprzedanej kupujący złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny, może on żądać naprawienia szkody, którą poniósł przez to, że zawarł umowę, nie wiedząc o istnieniu wady, choćby szkoda była następstwem okoliczności, za które sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności, a w szczególności może żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy, zwrotu dokonanych nakładów w takim zakresie, w jakim nie odniósł z nich korzyści, a nie otrzymał ich zwrotu od osoby trzeciej, oraz zwrotu kosztów procesu. Nie uchybia to przepisom o obowiązku naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w razie dostarczenia rzeczy wolnej od wad zamiast rzeczy wadliwej.

Art. 575.[Wydanie rzeczy osobie trzeciej] Jeżeli z powodu wady prawnej rzeczy sprzedanej kupujący jest zmuszony wydać rzecz osobie trzeciej, umowne wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi nie zwalnia sprzedawcy od obowiązku zwrotu otrzymanej ceny, chyba że kupujący wiedział, iż prawa sprzedawcy były sporne, albo że nabył rzecz na własne niebezpieczeństwo.

Art. 575[1].[Zwolnienie sprzedawcy od odpowiedzialności] Jeżeli kupujący uniknął utraty w całości lub w części nabytej rzeczy, albo skutków jej obciążenia na korzyść osoby trzeciej przez zapłatę sumy pieniężnej lub spełnienie innego świadczenia, sprzedawca może zwolnić się od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, zwracając kupującemu zapłaconą sumę lub wartość spełnionego świadczenia wraz z odsetkami i kosztami.

Art. 576.[Terminy dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi za wady] Do wykonywania uprawnień z tytułu rękojmi za wady prawne rzeczy sprzedanej stosuje się przepisy art. 568 § 2–5, z tym że bieg terminu, o którym mowa w art. 568 § 2, rozpoczyna się od dnia, w którym kupujący dowiedział się o istnieniu wady, a jeżeli kupujący dowiedział się o istnieniu wady dopiero na skutek powództwa osoby trzeciej – od dnia, w którym orzeczenie wydane w sporze z osobą trzecią stało się prawomocne.

DZIAŁ II[1]

(uchylony)

Art. 576[1]. (uchylony)

Art. 576[2].(uchylony)

Art. 576[3].(uchylony)

Art. 576[4].(uchylony)

Art. 576[5].(uchylony)

DZIAŁ III

Gwarancja przy sprzedaży

Art. 577. [Gwarancja] § 1. Udzielenie gwarancji następuje przez złożenie oświadczenia gwarancyjnego, które określa obowiązki gwaranta i uprawnienia kupującego w przypadku, gdy rzecz sprzedana nie ma właściwości określonych w tym oświadczeniu. Oświadczenie gwarancyjne może zostać złożone w reklamie.

§ 2. Obowiązki gwaranta mogą w szczególności polegać na zwrocie zapłaconej ceny, wymianie rzeczy bądź jej naprawie oraz zapewnieniu innych usług.

§ 3. Jeżeli została udzielona gwarancja co do jakości rzeczy sprzedanej, poczytuje się w razie wątpliwości, że gwarant jest obowiązany do usunięcia wady fizycznej rzeczy lub do

eprasa.pl d2a094e46e

dostarczenia rzeczy wolnej od wad, o ile wady te ujawnią się w ciągu terminu określonego w oświadczeniu gwarancyjnym.

§ 4. Jeżeli nie zastrzeżono innego terminu, termin gwarancji wynosi dwa lata licząc od dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana.

Art. 577[1].[Oświadczenie gwarancyjne] § 1. Gwarant formułuje oświadczenie gwarancyjne w sposób jasny i zrozumiały, a gdy rodzaj informacji na to pozwala – w powszechnie zrozumiałej formie graficznej. Jeżeli rzecz jest wprowadzana do obrotu w Rzeczypospolitej Polskiej, oświadczenie gwarancyjne sporządza się w języku polskim. Wymagania używania języka polskiego nie stosuje się do nazw własnych, znaków towarowych, nazw handlowych, oznaczeń pochodzenia towarów oraz zwyczajowo stosowanej terminologii naukowej i technicznej.

§ 2. Oświadczenie gwarancyjne zawiera:

1) wyraźne stwierdzenie, że w przypadku braku zgodności rzeczy sprzedanej z umową kupującemu z mocy prawa przysługują środki ochrony prawnej ze strony i na koszt sprzedawcy oraz że gwarancja nie ma wpływu na te środki ochrony prawnej;

2) nazwę i adres gwaranta;

3) opis procedury, której uprawniony ma przestrzegać, aby móc skorzystać z gwarancji;

4) wskazanie rzeczy, których dotyczy gwarancja;

5) warunki gwarancji.

§ 3. Uchybienie wymaganiom określonym w § 1 i 2 nie wpływa na ważność oświadczenia gwarancyjnego i nie pozbawia wynikających z niego uprawnień.

Art. 577[2].[Dokument gwarancyjny] Uprawniony z gwarancji może żądać od gwaranta wydania oświadczenia gwarancyjnego utrwalonego na papierze lub innym trwałym nośniku (dokument gwarancyjny).

Art. 577[3].[Wydanie dokumentu gwarancyjnego] Sprzedawca wydaje kupującemu wraz z rzeczą sprzedaną dokument gwarancyjny oraz sprawdza zgodność znajdujących się na rzeczy oznaczeń z danymi zawartymi w dokumencie gwarancyjnym oraz stan plomb i innych umieszczonych na rzeczy zabezpieczeń.

Art. 578.[Zakres odpowiedzialności gwaranta] Jeżeli w gwarancji inaczej nie zastrzeżono, odpowiedzialność z tytułu gwarancji obejmuje tylko wady powstałe z przyczyn tkwiących w sprzedanej rzeczy.

Art. 579.[Niezgodność rzeczy sprzedanej z umową a gwarancja] § 1. Kupujący może wykonywać uprawnienia z tytułu niezgodności rzeczy sprzedanej z umową niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji.

§ 2. Wykonanie uprawnień z gwarancji nie wpływa na odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu niezgodności rzeczy sprzedanej z umową.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Jednakże w razie wykonywania przez kupującego uprawnień z gwarancji bieg terminu do wykonania uprawnień z tytułu niezgodności rzeczy sprzedanej z umową ulega zawieszeniu z dniem zawiadomienia sprzedawcy o wadzie. Termin ten biegnie dalej od dnia odmowy przez gwaranta wykonania obowiązków wynikających z gwarancji albo bezskutecznego upływu czasu na ich wykonanie.

Art. 580.[Wykonywanie uprawnień z gwarancji] § 1. Kto wykonuje uprawnienia wynikające z gwarancji, powinien dostarczyć rzecz na koszt gwaranta do miejsca wskazanego w gwarancji lub do miejsca, w którym rzecz została wydana przy udzieleniu gwarancji, chyba że z okoliczności wynika, iż wada powinna być usunięta w miejscu, w którym rzecz znajdowała się w chwili ujawnienia wady.

§ 2. Gwarant jest obowiązany wykonać swoje obowiązki w terminie określonym w treści oświadczenia gwarancyjnego, a gdy go nie określono – niezwłocznie, ale nie później niż w terminie czternastu dni, licząc od dnia dostarczenia rzeczy przez uprawnionego z gwarancji, oraz dostarczyć mu rzecz na swój koszt do miejsca wskazanego w § 1.

§ 3. Niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy w czasie od wydania jej gwarantowi do jej odebrania przez uprawnionego z gwarancji ponosi gwarant.

Art. 581.[Termin gwarancji] § 1. Jeżeli w wykonaniu swoich obowiązków gwarant dostarczył uprawnionemu z gwarancji zamiast rzeczy wadliwej rzecz wolną od wad albo dokonał istotnych napraw rzeczy objętej gwarancją, termin gwarancji biegnie na nowo od chwili dostarczenia rzeczy wolnej od wad lub zwrócenia rzeczy naprawionej. Jeżeli gwarant wymienił część rzeczy, przepis powyższy stosuje się odpowiednio do części wymienionej.

§ 2. W innych wypadkach termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas, w ciągu którego wskutek wady rzeczy objętej gwarancją uprawniony z gwarancji nie mógł z niej korzystać.

Art. 582.(uchylony)

DZIAŁ IV

Szczególne rodzaje sprzedaży

Rozdział I

Sprzedaż na raty

Art. 583. [Umowa sprzedaży na raty] § 1. Sprzedażą na raty jest dokonana w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaż rzeczy ruchomej osobie fizycznej za cenę płatną w określonych ratach, jeżeli według umowy rzecz ma być kupującemu wydana przed całkowitym zapłaceniem ceny.

§ 2. Wystawienie przez kupującego weksli na pokrycie lub zabezpieczenie ceny kupna nie wyłącza stosowania przepisów rozdziału niniejszego.

Art. 584.[Rękojmia za wady rzeczy] § 1. Odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej na raty może być przez umowę wyłączona lub ograniczona tylko w wypadkach przewidzianych przez przepisy szczególne.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Umowa nie może utrudnić kupującemu wykonania uprawnień z tytułu rękojmi.

Art. 585.[Przedterminowa wpłata rat] Kupujący może płacić raty przed terminem płatności. W razie przedterminowej zapłaty kupujący może odliczyć kwotę, która odpowiada wysokości stopy procentowej obowiązującej dla danego rodzaju kredytów Narodowego Banku Polskiego.

Art. 586.[Zastrzeżenie natychmiastowej wymagalności ceny] § 1. Zastrzeżenie natychmiastowej wymagalności nieuiszczonej ceny na wypadek uchybienia terminom poszczególnych rat jest skuteczne tylko wtedy, gdy było uczynione na piśmie przy zawarciu umowy, a kupujący jest w zwłoce z zapłatą co najmniej dwóch rat, łączna zaś suma zaległych rat przewyższa jedną piątą część umówionej ceny.

§ 2. Sprzedawca może odstąpić od umowy z powodu niezapłacenia ceny tylko wtedy, gdy kupujący jest w zwłoce z zapłatą co najmniej dwóch rat, a łączna suma zaległych rat przewyższa jedną piątą część umówionej ceny. W wypadku takim sprzedawca powinien wyznaczyć kupującemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy.

§ 3. Postanowienia umowne mniej korzystne dla kupującego są nieważne. Zamiast nich stosuje się przepisy niniejszego artykułu.

Art. 587.[Nabycie rzeczy w zakresie działalności przedsiębiorstwa] Przepisów rozdziału niniejszego nie stosuje się do sprzedaży na raty, jeżeli kupujący nabył rzecz w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa.

Art. 588.[Kredyt bankowy] § 1. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio w wypadkach, gdy rzecz ruchoma zostaje sprzedana osobie fizycznej korzystającej z kredytu udzielonego w tym celu przez bank, jeżeli kredyt ten ma być spłacony ratami, a rzecz została kupującemu wydana przed całkowitą spłatą kredytu.

§ 2. Do zabezpieczenia roszczeń banku, który kredytu udziela, przysługuje mu ustawowe prawo zastawu na rzeczy sprzedanej, dopóki rzecz znajduje się u kupującego.

§ 3. Odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady rzeczy ponosi wyłącznie sprzedawca.

Rozdział II

Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę

Art. 589. [Sprzedaż z zastrzeżeniem własności rzeczy] Jeżeli sprzedawca zastrzegł sobie własność sprzedanej rzeczy ruchomej aż do uiszczenia ceny, poczytuje się w razie wątpliwości, że przeniesienie własności rzeczy nastąpiło pod warunkiem zawieszającym.

Art. 590.[Forma zastrzeżenia własności] § 1. Jeżeli rzecz zostaje kupującemu wydana, zastrzeżenie własności powinno być stwierdzone pismem. Jest ono skuteczne względem wierzycieli kupującego, jeżeli pismo ma datę pewną.

§ 2. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 591.[Wynagrodzenie za zużycie lub uszkodzenie rzeczy] W razie zastrzeżenia prawa własności sprzedawca odbierając rzecz może żądać odpowiedniego wynagrodzenia za zużycie lub uszkodzenie rzeczy.

Art. 592.[Sprzedaż na próbę] § 1. Sprzedaż na próbę albo z zastrzeżeniem zbadania rzeczy przez kupującego poczytuje się w razie wątpliwości za zawartą pod warunkiem zawieszającym, że kupujący uzna przedmiot sprzedaży za dobry. W braku oznaczenia w umowie terminu próby lub zbadania rzeczy sprzedawca może wyznaczyć kupującemu odpowiedni termin.

§ 2. Jeżeli kupujący rzecz odebrał i nie złożył oświadczenia przed upływem umówionego przez strony lub wyznaczonego przez sprzedawcę terminu, uważa się, że uznał przedmiot sprzedaży za dobry.

Rozdział III

Prawo odkupu

Art. 593. [Zastrzeżenie prawa odkupu] § 1. Prawo odkupu może być zastrzeżone na czas nieprzenoszący lat pięciu; termin dłuższy ulega skróceniu do lat pięciu.

§ 2. Prawo odkupu wykonywa się przez oświadczenie sprzedawcy złożone kupującemu. Jeżeli zawarcie umowy sprzedaży wymagało zachowania szczególnej formy, oświadczenie o wykonaniu prawa odkupu powinno być złożone w tej samej formie.

Art. 594.[Wykonanie prawa odkupu] § 1. Z chwilą wykonania prawa odkupu kupujący obowiązany jest przenieść z powrotem na sprzedawcę własność kupionej rzeczy za zwrotem ceny i kosztów sprzedaży oraz za zwrotem nakładów; jednakże zwrot nakładów, które nie stanowiły nakładów koniecznych, należy się kupującemu tylko w granicach istniejącego zwiększenia wartości rzeczy.

§ 2. Jeżeli określona w umowie sprzedaży cena odkupu przenosi cenę i koszty sprzedaży, sprzedawca może żądać obniżenia ceny odkupu do wartości rzeczy w chwili wykonania prawa odkupu, jednakże nie niżej sumy obliczonej według paragrafu poprzedzającego.

Art. 595.[Niezbywalność i niepodzielność prawa odkupu] § 1. Prawo odkupu jest niezbywalne i niepodzielne.

§ 2. Jeżeli jest kilku uprawnionych do odkupu, a niektórzy z nich nie wykonywają tego prawa, pozostali mogą je wykonać w całości.

Rozdział IV

Prawo pierwokupu

Art. 596. [Zastrzeżenie prawa pierwokupu] Jeżeli ustawa lub czynność prawna zastrzega dla jednej ze stron pierwszeństwo kupna oznaczonej rzeczy na wypadek, gdyby druga strona sprzedała rzecz osobie trzeciej (prawo pierwokupu), stosuje się w braku przepisów szczególnych przepisy niniejszego rozdziału.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 597.[Sprzedaż warunkowa] § 1. Rzecz, której dotyczy prawo pierwokupu, może być sprzedana osobie trzeciej tylko pod warunkiem, że uprawniony do pierwokupu swego prawa nie wykona.

§ 2. Prawo pierwokupu wykonywa się przez oświadczenie złożone zobowiązanemu. Jeżeli zawarcie umowy sprzedaży rzeczy, której dotyczy prawo pierwokupu, wymaga zachowania szczególnej formy, oświadczenie o wykonaniu prawa pierwokupu powinno być złożone w tej samej formie.

Art. 598.[Zawiadomienie uprawnionego] § 1. Zobowiązany z tytułu prawa pierwokupu powinien niezwłocznie zawiadomić uprawnionego o treści umowy sprzedaży zawartej z osobą trzecią.

§ 2. Prawo pierwokupu co do nieruchomości można wykonać w ciągu miesiąca, a co do innych rzeczy – w ciągu tygodnia od otrzymania zawiadomienia o sprzedaży, chyba że zostały zastrzeżone inne terminy.

Art. 599.[Skutki sprzedaży bezwarunkowej] § 1. Jeżeli zobowiązany z tytułu prawa pierwokupu sprzedał rzecz osobie trzeciej bezwarunkowo albo jeżeli nie zawiadomił uprawnionego o sprzedaży lub podał mu do wiadomości istotne postanowienia umowy sprzedaży niezgodnie z rzeczywistością, ponosi on odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę.

§ 2. Jednakże jeżeli prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, współwłaścicielowi albo dzierżawcy, sprzedaż dokonana bezwarunkowo jest nieważna.

Art. 600.[Wykonanie prawa pierwokupu] § 1. Przez wykonanie prawa pierwokupu dochodzi do skutku między zobowiązanym a uprawnionym umowa sprzedaży tej samej treści, co umowa zawarta przez zobowiązanego z osobą trzecią, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jednakże postanowienia umowy z osobą trzecią, mające na celu udaremnienie prawa pierwokupu, są względem uprawnionego bezskuteczne.

§ 2. Jeżeli umowa sprzedaży zawarta z osobą trzecią przewiduje świadczenia dodatkowe, których uprawniony do pierwokupu nie mógłby spełnić, może on swe prawo wykonać uiszczając wartość tych świadczeń. Jednakże gdy prawo pierwokupu przysługuje Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego z mocy ustawy, takie świadczenie dodatkowe uważa się za niezastrzeżone.

Art. 601.[Zapłata ceny w terminie późniejszym] Jeżeli według umowy sprzedaży zawartej z osobą trzecią cena ma być zapłacona w terminie późniejszym, uprawniony do pierwokupu może z tego terminu skorzystać tylko wtedy, gdy zabezpieczy zapłatę ceny. Przepisu tego nie stosuje się, gdy uprawnionym jest państwowa jednostka organizacyjna.

Art. 602.[Niezbywalność i niepodzielność prawa pierwokupu] § 1. Prawo pierwokupu jest niezbywalne. Jest ono niepodzielne, chyba że przepisy szczególne zezwalają na częściowe wykonanie tego prawa.

§ 2. Jeżeli jest kilku uprawnionych, a niektórzy z nich nie wykonywają prawa pierwokupu, pozostali mogą wykonać je w całości.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ XII

Zamiana

Art. 603. [Umowa zamiany] Przez umowę zamiany każda ze stron zobowiązuje się przenieść na drugą stronę własność rzeczy w zamian za zobowiązanie się do przeniesienia własności innej rzeczy.

Art. 604.[Stosowanie przepisów o sprzedaży] Do zamiany stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży.

TYTUŁ XIII

Dostawa

Art. 605. [Umowa dostawy] Przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku oraz do ich dostarczania częściami albo periodycznie, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny.

Art. 605[1].(uchylony)

Art. 606.[Forma umowy dostawy] Umowa dostawy powinna być stwierdzona pismem.

Art. 607.[Nieodpowiednie surowce lub materiały] Jeżeli surowce lub materiały niezbędne do wykonania przedmiotu dostawy a dostarczane przez odbiorcę są nieprzydatne do prawidłowego wykonania przedmiotu dostawy, dostawca obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym odbiorcę.

Art. 608.[Umowne zastrzeżenie jakości rzeczy] § 1. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że wytworzenie zamówionych rzeczy ma nastąpić z surowców określonego gatunku lub pochodzenia, dostawca powinien zawiadomić odbiorcę o ich przygotowaniu do produkcji i jest obowiązany zezwolić odbiorcy na sprawdzenie ich jakości.

§ 2. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że wytworzenie zamówionych rzeczy ma nastąpić w określony sposób, dostawca jest obowiązany zezwolić odbiorcy na sprawdzenie procesu produkcji.

Art. 609.[Rękojmia za wady fizyczne dostarczonych rzeczy] Dostawca ponosi odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne dostarczonych rzeczy także w tym wypadku, gdy wytworzenie rzeczy nastąpiło w sposób określony przez odbiorcę lub według dostarczonej przez niego dokumentacji technologicznej, chyba że dostawca, mimo zachowania należytej staranności, nie mógł wykryć wadliwości sposobu produkcji lub dokumentacji technologicznej albo że odbiorca, mimo zwrócenia przez dostawcę uwagi na powyższe wadliwości, obstawał przy podanym przez siebie sposobie produkcji lub dokumentacji technologicznej.

Art. 610.[Opóźnienie rozpoczęcia produkcji] Jeżeli dostawca opóźnia się z rozpoczęciem wytwarzania przedmiotu dostawy lub poszczególnych jego części tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je dostarczyć w czasie umówionym, odbiorca może nie

eprasa.pl d2a094e46e

wyznaczając terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do dostarczenia przedmiotu dostawy.

Art. 611.[Wadliwe wykonywanie] Jeżeli w toku wytwarzania przedmiotu dostawy okaże się, że dostawca wykonywa ten przedmiot w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, odbiorca może wezwać dostawcę do zmiany sposobu wykonania wyznaczając dostawcy w tym celu odpowiedni termin, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu od umowy odstąpić.

Art. 612.[Stosowanie przepisów o sprzedaży] W przedmiotach nieuregulowanych przepisami niniejszego tytułu, do praw i obowiązków dostawcy i odbiorcy stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży.

TYTUŁ XIV

Kontraktacja

Art. 613. [Umowa kontraktacji] § 1. Przez umowę kontraktacji producent rolny zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu oznaczoną ilość produktów rolnych określonego rodzaju, a kontraktujący zobowiązuje się te produkty odebrać w terminie umówionym, zapłacić umówioną cenę oraz spełnić określone świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególne przewidują obowiązek spełnienia takiego świadczenia.

§ 2. Ilość produktów rolnych może być w umowie oznaczona także według obszaru, z którego produkty te mają być zebrane.

§ 3. Przepisy dotyczące sprzedaży według cen sztywnych, maksymalnych, minimalnych i wynikowych stosuje się odpowiednio.

§ 4. Przez producenta rolnego rozumie się również grupę producentów rolnych lub ich związek oraz spółdzielnię rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 443) lub ich związek.

Art. 614.[Solidarna odpowiedzialność wytwórców prowadzących wspólnie gospodarstwo] Jeżeli przedmiot kontraktacji ma być wytworzony w gospodarstwie prowadzonym przez kilka osób wspólnie, odpowiedzialność tych osób względem kontraktującego jest solidarna.

Art. 615.[Świadczenia dodatkowe] Świadczeniami dodatkowymi ze strony kontraktującego mogą być w szczególności:

1) zapewnienie producentowi możności nabycia określonych środków produkcji i uzyskania pomocy finansowej;

2) pomoc agrotechniczna i zootechniczna;

3) premie pieniężne;

4) premie rzeczowe.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 616.[Forma umowy kontraktacji] Umowa kontraktacyjna powinna być zawarta na piśmie.

Art. 617.[Uprawnienia kontraktującego] Kontraktujący jest uprawniony do nadzoru i kontroli nad wykonywaniem umowy kontraktacji przez producenta.

Art. 618.[Miejsce spełnienia świadczenia] Świadczenie producenta powinno być spełnione w miejscu wytworzenia zakontraktowanych produktów, chyba że co innego wynika z umowy.

Art. 619.(uchylony)

Art. 620.[Świadczenie częściowe] Jeżeli przedmiot kontraktacji jest podzielny, kontraktujący nie może odmówić przyjęcia świadczenia częściowego, chyba że inaczej zastrzeżono.

Art. 621.[Rękojmia za wady fizyczne i prawne przedmiotu kontraktacji] Do rękojmi za wady fizyczne i prawne przedmiotu kontraktacji oraz środków produkcji dostarczonych producentowi przez kontraktującego stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży z tą zmianą, że prawo odstąpienia od umowy z powodu wad fizycznych przedmiotu kontraktacji przysługuje kontraktującemu tylko wtedy, gdy wady są istotne.

Art. 622.[Niemożność spełnienia świadczenia] § 1. Jeżeli wskutek okoliczności, za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi, producent nie może dostarczyć przedmiotu kontraktacji, obowiązany jest on tylko do zwrotu pobranych zaliczek i kredytów bankowych.

§ 2. W umowie strony mogą zastrzec warunki zwrotu zaliczek i kredytu korzystniejsze dla producenta.

Art. 623.[Zawiadomienie o niemożności dostarczenia przedmiotu wytworzonego] Jeżeli umowa kontraktacji wkłada na producenta obowiązek zgłoszenia w określonym terminie niemożności dostarczenia przedmiotu kontraktacji wskutek okoliczności, za które producent odpowiedzialności nie ponosi, niedopełnienie tego obowiązku z winy producenta wyłącza możność powoływania się na te okoliczności. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy kontraktujący o powyższych okolicznościach wiedział albo gdy były one powszechnie znane.

Art. 624.[Przedawnienie roszczeń] § 1. Wzajemne roszczenia producenta i kontraktującego przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia spełnienia świadczenia przez producenta, a jeżeli świadczenie producenta nie zostało spełnione – od dnia, w którym powinno było być spełnione.

§ 2. Jeżeli świadczenie producenta było spełniane częściami, przedawnienie biegnie od dnia, w którym zostało spełnione ostatnie świadczenie częściowe.

Art. 625.[Przejście praw i obowiązków na nabywcę gospodarstwa] Jeżeli po zawarciu umowy kontraktacji gospodarstwo producenta przeszło w posiadanie innej osoby, prawa i obowiązki z tej umowy wynikające przechodzą na nowego posiadacza. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy przejście posiadania było następstwem odpłatnego nabycia

eprasa.pl d2a094e46e

gospodarstwa, a nabywca nie wiedział i mimo zachowania należytej staranności nie mógł się dowiedzieć o istnieniu umowy kontraktacji.

Art. 626.[Wniesienie gospodarstwa do spółdzielni] § 1. Jeżeli po zawarciu umowy kontraktacji producent wniósł posiadane gospodarstwo jako wkład do rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielnia ta wstępuje w prawa i obowiązki producenta, chyba że stan wniesionego gospodarstwa stoi temu na przeszkodzie.

§ 2. Jeżeli stan gospodarstwa producenta w chwili jego przystąpienia do spółdzielni nie pozwala na wykonanie umowy kontraktacji przez spółdzielnię, umowa wygasa, a producent obowiązany jest zwrócić pobrane zaliczki i kredyty bankowe; inne korzyści wynikające z tej umowy obowiązany jest zwrócić w takim zakresie, w jakim ich nie zużył w celu wykonania umowy.

§ 3. Jeżeli producent po przystąpieniu do spółdzielni dokonywa indywidualnie sprzętu zakontraktowanych zbiorów, ponosi on wyłączną odpowiedzialność za wykonanie umowy kontraktacji.

TYTUŁ XV

Umowa o dzieło

Art. 627. [Przedmiot umowy o dzieło] Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Art. 627[1].(uchylony)

Art. 628.[Wynagrodzenie ryczałtowe] § 1. Wysokość wynagrodzenia za wykonanie dzieła można określić przez wskazanie podstaw do jego ustalenia. Jeżeli strony nie określiły wysokości wynagrodzenia ani nie wskazały podstaw do jego ustalenia, poczytuje się w razie wątpliwości, że strony miały na myśli zwykłe wynagrodzenie za dzieło tego rodzaju. Jeżeli także w ten sposób nie da się ustalić wysokości wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające uzasadnionemu nakładowi pracy oraz innym nakładom przyjmującego zamówienie.

§ 2. Przepisy dotyczące sprzedaży według cen sztywnych, maksymalnych, minimalnych i wynikowych stosuje się odpowiednio.

Art. 629.[Wynagrodzenie kosztorysowe] Jeżeli strony określiły wynagrodzenie na podstawie zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów (wynagrodzenie kosztorysowe), a w toku wykonywania dzieła zarządzenie właściwego organu państwowego zmieniło wysokość cen lub stawek obowiązujących dotychczas w obliczeniach kosztorysowych, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany umówionego wynagrodzenia. Nie dotyczy to jednak należności uiszczonej za materiały lub robociznę przed zmianą cen lub stawek.

Art. 630.[Prace dodatkowe] § 1. Jeżeli w toku wykonywania dzieła zajdzie konieczność przeprowadzenia prac, które nie były przewidziane w zestawieniu prac planowanych będących podstawą obliczenia wynagrodzenia kosztorysowego, a zestawienie

eprasa.pl d2a094e46e

sporządził zamawiający, przyjmujący zamówienie może żądać odpowiedniego podwyższenia umówionego wynagrodzenia. Jeżeli zestawienie planowanych prac sporządził przyjmujący zamówienie, może on żądać podwyższenia wynagrodzenia tylko wtedy, gdy mimo zachowania należytej staranności nie mógł przewidzieć konieczności prac dodatkowych.

§ 2. Przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, jeżeli wykonał prace dodatkowe bez uzyskania zgody zamawiającego.

Art. 631.[Podwyższenie wynagrodzenia kosztorysowego] Gdyby w wypadkach przewidzianych w dwóch artykułach poprzedzających zaszła konieczność znacznego podwyższenia wynagrodzenia kosztorysowego, zamawiający może od umowy odstąpić, powinien jednak uczynić to niezwłocznie i zapłacić przyjmującemu zamówienie odpowiednią część umówionego wynagrodzenia.

Art. 632.[Niemożność podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego] § 1. Jeżeli strony umówiły się o wynagrodzenie ryczałtowe, przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.

§ 2. Jeżeli jednak wskutek zmiany stosunków, której nie można było przewidzieć, wykonanie dzieła groziłoby przyjmującemu zamówienie rażącą stratą, sąd może podwyższyć ryczałt lub rozwiązać umowę.

Art. 633.[Wykonanie dzieła z materiałów zamawiającego] Jeżeli materiałów na wykonanie dzieła dostarcza zamawiający, przyjmujący zamówienie powinien ich użyć w sposób odpowiedni oraz złożyć rachunek i zwrócić niezużytą część.

Art. 634.[Okoliczności przeszkadzające prawidłowemu wykonaniu] Jeżeli materiał dostarczony przez zamawiającego nie nadaje się do prawidłowego wykonania dzieła albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu, przyjmujący zamówienie powinien niezwłocznie zawiadomić o tym zamawiającego.

Art. 635.[Opóźnienie prac] Jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła.

Art. 636.[Wadliwe lub sprzeczne z umową wykonywanie dzieła] § 1. Jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

§ 2. Jeżeli zamawiający sam dostarczył materiału, może on w razie odstąpienia od umowy lub powierzenia wykonania dzieła innej osobie żądać zwrotu materiału i wydania rozpoczętego dzieła.

Art. 636^1.[Zamówienie dzieła będącego rzeczą ruchomą] Jeżeli konsument zamówił dzieło będące rzeczą ruchomą, stosuje się przepisy art. 543^1, art. 546^1 i art. 548.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 637.(uchylony)

Art. 638.[Odpowiedzialność za wady dzieła] § 1. Do odpowiedzialności za wady dzieła stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie jest wyłączona, jeżeli wada dzieła powstała z przyczyny tkwiącej w materiale dostarczonym przez zamawiającego.

§ 2. Jeżeli zamawiającemu udzielono gwarancji na wykonane dzieło, przepisy o gwarancji przy sprzedaży stosuje się odpowiednio.

Art. 639.[Zapłata mimo niewykonania] Zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania dzieła, jeżeli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących zamawiającego. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Art. 640.[Współdziałanie w wykonaniu dzieła] Jeżeli do wykonania dzieła potrzebne jest współdziałanie zamawiającego, a tego współdziałania brak, przyjmujący zamówienie może wyznaczyć zamawiającemu odpowiedni termin z zagrożeniem, iż po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy.

Art. 641.[Utrata lub uszkodzenie materiału lub dzieła] § 1. Niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia materiału na wykonanie dzieła obciąża tego, kto materiału dostarczył.

§ 2. Gdy dzieło uległo zniszczeniu lub uszkodzeniu wskutek wadliwości materiału dostarczonego przez zamawiającego albo wskutek wykonania dzieła według jego wskazówek, przyjmujący zamówienie może żądać za wykonaną pracę umówionego wynagrodzenia lub jego odpowiedniej części, jeżeli uprzedził zamawiającego o niebezpieczeństwie zniszczenia lub uszkodzenia dzieła.

Art. 642.[Zapłata wynagrodzenia] § 1. W braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła.

§ 2. Jeżeli dzieło ma być oddawane częściami, a wynagrodzenie zostało obliczone za każdą część z osobna, wynagrodzenie należy się z chwilą spełnienia każdego ze świadczeń częściowych.

Art. 643.[Obowiązek odebrania dzieła] Zamawiający obowiązany jest odebrać dzieło, które przyjmujący zamówienie wydaje mu zgodnie ze swym zobowiązaniem.

Art. 644.[Odstąpienie od umowy przez zamawiającego] Dopóki dzieło nie zostało ukończone, zamawiający może w każdej chwili od umowy odstąpić płacąc umówione wynagrodzenie. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Art. 645.[Śmierć przyjmującego zamówienie] § 1. Umowa o dzieło, którego wykonanie zależy od osobistych przymiotów przyjmującego zamówienie, rozwiązuje się wskutek jego śmierci lub niezdolności do pracy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli materiał był własnością przyjmującego zamówienie, a dzieło częściowo wykonane przedstawia ze względu na zamierzony cel umowy wartość dla zamawiającego, przyjmujący zamówienie lub jego spadkobierca może żądać, ażeby zamawiający odebrał materiał w stanie, w jakim się znajduje, za zapłatą jego wartości oraz odpowiedniej części wynagrodzenia.

Art. 646.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

TYTUŁ XVI

Umowa o roboty budowlane

Art. 647. [Umowa o roboty budowlane] Przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Art. 647^1.[Odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy] § 1. Inwestor odpowiada solidarnie z wykonawcą (generalnym wykonawcą) za zapłatę wynagrodzenia należnego podwykonawcy z tytułu wykonanych przez niego robót budowlanych, których szczegółowy przedmiot został zgłoszony inwestorowi przez wykonawcę lub podwykonawcę przed przystąpieniem do wykonywania tych robót, chyba że inwestor złożył podwykonawcy i wykonawcy sprzeciw wobec wykonywania tych robót przez podwykonawcę.

§ 1^1. Sprzeciw, o którym mowa w § 1, składa się w ciągu trzydziestu dni od dnia doręczenia inwestorowi zgłoszenia, o którym mowa w tym przepisie. W umowie inwestor i wykonawca (generalny wykonawca) mogą zastrzec krótszy termin na złożenie sprzeciwu.

§ 1^2. Określony w umowie wykonawcy z podwykonawcą lub umowach z dalszym podwykonawcą termin na złożenie sprzeciwu, o którym mowa w § 1, nie może być krótszy od terminu określonego w umowie zawartej między inwestorem a wykonawcą (generalnym wykonawcą).

§ 2. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, nie jest wymagane, jeżeli inwestor i wykonawca określili w umowie, zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, szczegółowy przedmiot robót budowlanych wykonywanych przez oznaczonego podwykonawcę.

§ 3. Inwestor ponosi odpowiedzialność za zapłatę podwykonawcy wynagrodzenia w wysokości ustalonej w umowie między podwykonawcą a wykonawcą, chyba że ta wysokość przekracza wysokość wynagrodzenia należnego wykonawcy za roboty budowlane, których szczegółowy przedmiot wynika odpowiednio ze zgłoszenia albo z umowy, o których mowa w § 1 albo 2. W takim przypadku odpowiedzialność inwestora za zapłatę podwykonawcy wynagrodzenia jest ograniczona do wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy za roboty budowlane, których szczegółowy przedmiot wynika odpowiednio ze zgłoszenia albo z umowy, o których mowa w § 1 albo 2.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Zgłoszenie oraz sprzeciw, o których mowa w § 1, wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 5. Przepisy § 1–4 stosuje się odpowiednio do solidarnej odpowiedzialności inwestora, wykonawcy i podwykonawcy, który zawarł umowę z dalszym podwykonawcą, za zapłatę wynagrodzenia dalszemu podwykonawcy.

§ 6. Postanowienia umowne sprzeczne z treścią § 1–5 są nieważne.

Art. 648.[Forma umowy o roboty budowlane] § 1. Umowa o roboty budowlane powinna być stwierdzona pismem.

§ 2. Wymagana przez właściwe przepisy dokumentacja stanowi część składową umowy.

§ 3. (uchylony)

Art. 649.[Zakres robót] W razie wątpliwości poczytuje się, iż wykonawca podjął się wszystkich robót objętych projektem stanowiącym część składową umowy.

Art. 649[1].[Gwarancja zapłaty za roboty budowlane] § 1. Gwarancji zapłaty za roboty budowlane, zwanej dalej „gwarancją zapłaty", inwestor udziela wykonawcy (generalnemu wykonawcy) w celu zabezpieczenia terminowej zapłaty umówionego wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych.

§ 1[1]. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku, gdy inwestorem jest Skarb Państwa.

§ 2. Gwarancją zapłaty jest gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa, a także akredytywa bankowa lub poręczenie banku udzielone na zlecenie inwestora.

§ 3. Strony ponoszą w równych częściach udokumentowane koszty zabezpieczenia wierzytelności.

Art. 649[2].[Zakaz wyłączania lub ograniczania prawa wykonawcy do żądania od inwestora gwarancji zapłaty] § 1. Nie można przez czynność prawną wyłączyć ani ograniczyć prawa wykonawcy (generalnego wykonawcy) do żądania od inwestora gwarancji zapłaty.

§ 2. Odstąpienie inwestora od umowy spowodowane żądaniem wykonawcy (generalnego wykonawcy) przedstawienia gwarancji zapłaty jest bezskuteczne.

Art. 649[3].[Żądanie od inwestora gwarancji zapłaty do wysokości ewentualnego roszczenia z tytułu wynagrodzenia] § 1. Wykonawca (generalny wykonawca) robót budowlanych może w każdym czasie żądać od inwestora gwarancji zapłaty do wysokości ewentualnego roszczenia z tytułu wynagrodzenia wynikającego z umowy oraz robót dodatkowych lub koniecznych do wykonania umowy, zaakceptowanych na piśmie przez inwestora.

§ 2. Udzielenie gwarancji zapłaty nie stoi na przeszkodzie żądaniu gwarancji zapłaty do łącznej wysokości określonej w § 1.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 649[4].[Brak żądanej gwarancji zapłaty] § 1. Jeżeli wykonawca (generalny wykonawca) nie uzyska żądanej gwarancji zapłaty w wyznaczonym przez siebie terminie, nie krótszym niż 45 dni, uprawniony jest do odstąpienia od umowy z winy inwestora ze skutkiem na dzień odstąpienia.

§ 2. Brak żądanej gwarancji zapłaty stanowi przeszkodę w wykonaniu robót budowlanych z przyczyn dotyczących inwestora.

§ 3. Inwestor nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia mimo niewykonania robót budowlanych, jeżeli wykonawca (generalny wykonawca) był gotów je wykonać, lecz doznał przeszkody z przyczyn dotyczących inwestora. Jednakże w wypadku takim inwestor może odliczyć to, co wykonawca (generalny wykonawca) oszczędził z powodu niewykonania robót budowlanych.

Art. 649[5].[Stosowanie przepisów do umów zawartych między wykonawcą a dalszymi wykonawcami] Przepisy art. 649^1–649^4 stosuje się do umów zawartych między wykonawcą (generalnym wykonawcą) a dalszymi wykonawcami (podwykonawcami).

Art. 650.(uchylony)

Art. 651.[Zawiadomienie inwestora o przeszkodach] Jeżeli dostarczona przez inwestora dokumentacja, teren budowy, maszyny lub urządzenia nie nadają się do prawidłowego wykonania robót albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu robót, wykonawca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym inwestora.

Art. 652.[Odpowiedzialność za szkody] Jeżeli wykonawca przejął protokolarnie od inwestora teren budowy, ponosi on aż do chwili oddania obiektu odpowiedzialność na zasadach ogólnych za szkody wynikłe na tym terenie.

Art. 653.(uchylony)

Art. 654.[Przyjmowanie robót wykonanych częściowo] W braku odmiennego postanowienia umowy inwestor obowiązany jest na żądanie wykonawcy przyjmować wykonane roboty częściowo, w miarę ich ukończenia, za zapłatą odpowiedniej części wynagrodzenia.

Art. 655.[Usterki wykonanego obiektu] Gdyby wykonany obiekt uległ zniszczeniu lub uszkodzeniu wskutek wadliwości dostarczonych przez inwestora materiałów, maszyn lub urządzeń albo wskutek wykonania robót według wskazówek inwestora, wykonawca może żądać umówionego wynagrodzenia lub jego odpowiedniej części, jeżeli uprzedził inwestora o niebezpieczeństwie zniszczenia lub uszkodzenia obiektu albo jeżeli mimo zachowania należytej staranności nie mógł stwierdzić wadliwości dostarczonych przez inwestora materiałów, maszyn lub urządzeń.

Art. 656.[Stosowanie przepisów o umowie o dzieło] § 1. Do skutków opóźnienia się przez wykonawcę z rozpoczęciem robót lub wykończeniem obiektu albo wykonywania przez wykonawcę robót w sposób wadliwy lub sprzeczny z umową, do rękojmi za wady wykonanego obiektu, jak również do uprawnienia inwestora do odstąpienia od umowy przed ukończeniem obiektu stosuje się odpowiednio przepisy o umowie o dzieło.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. (uchylony)

Art. 657.[Odstąpienie od umowy] Uprawnienie do odstąpienia od umowy przez wykonawcę lub przez inwestora może być ograniczone lub wyłączone przez przepisy szczególne.

Art. 658.[Umowa o wykonanie remontu] Przepisy niniejszego tytułu stosuje się odpowiednio do umowy o wykonanie remontu budynku lub budowli.

TYTUŁ XVII

Najem i dzierżawa

DZIAŁ I

Najem

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 659. [Umowa najmu] § 1. Przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz.

§ 2. Czynsz może być oznaczony w pieniądzach lub w świadczeniach innego rodzaju.

Art. 660.[Forma umowy najmu] Umowa najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok powinna być zawarta na piśmie. W razie niezachowania tej formy poczytuje się umowę za zawartą na czas nieoznaczony.

Art. 661.[Przedłużenie najmu] § 1. Najem zawarty na czas dłuższy niż lat dziesięć poczytuje się po upływie tego terminu za zawarty na czas nieoznaczony.

§ 2. Najem zawarty między przedsiębiorcami na czas dłuższy niż lat trzydzieści poczytuje się po upływie tego terminu za zawarty na czas nieoznaczony.

Art. 662.[Wydanie i nakłady na rzecz] § 1. Wynajmujący powinien wydać najemcy rzecz w stanie przydatnym do umówionego użytku i utrzymywać ją w takim stanie przez czas trwania najmu.

§ 2. Drobne nakłady połączone ze zwykłym używaniem rzeczy obciążają najemcę.

§ 3. Jeżeli rzecz najęta uległa zniszczeniu z powodu okoliczności, za które wynajmujący odpowiedzialności nie ponosi, wynajmujący nie ma obowiązku przywrócenia stanu poprzedniego.

Art. 663.[Naprawa rzeczy] Jeżeli w czasie trwania najmu rzecz wymaga napraw, które obciążają wynajmującego, a bez których rzecz nie jest przydatna do umówionego użytku, najemca może wyznaczyć wynajmującemu odpowiedni termin do wykonania napraw. Po

eprasa.pl d2a094e46e

bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu najemca może dokonać koniecznych napraw na koszt wynajmującego.

Art. 664.[Rękojmia za wady rzeczy wynajętej] § 1. Jeżeli rzecz najęta ma wady, które ograniczają jej przydatność do umówionego użytku, najemca może żądać odpowiedniego obniżenia czynszu za czas trwania wad.

§ 2. Jeżeli w chwili wydania najemcy rzecz miała wady, które uniemożliwiają przewidziane w umowie używanie rzeczy, albo jeżeli wady takie powstały później, a wynajmujący mimo otrzymanego zawiadomienia nie usunął ich w czasie odpowiednim, albo jeżeli wady usunąć się nie dadzą, najemca może wypowiedzieć najem bez zachowania terminów wypowiedzenia.

§ 3. Roszczenie o obniżenie czynszu z powodu wad rzeczy najętej, jak również uprawnienie do niezwłocznego wypowiedzenia najmu nie przysługuje najemcy, jeżeli w chwili zawarcia umowy wiedział o wadach.

Art. 665.[Roszczenia osoby trzeciej] Jeżeli osoba trzecia dochodzi przeciwko najemcy roszczeń dotyczących rzeczy najętej, najemca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym wynajmującego.

Art. 666.[Sposób używania rzeczy] § 1. Najemca powinien przez czas trwania najmu używać rzeczy najętej w sposób w umowie określony, a gdy umowa nie określa sposobu używania – w sposób odpowiadający właściwościom i przeznaczeniu rzeczy.

§ 2. Jeżeli w czasie trwania najmu okaże się potrzeba napraw, które obciążają wynajmującego, najemca powinien zawiadomić go o tym niezwłocznie.

Art. 667.[Zmiany w rzeczy] § 1. Bez zgody wynajmującego najemca nie może czynić w rzeczy najętej zmian sprzecznych z umową lub z przeznaczeniem rzeczy.

§ 2. Jeżeli najemca używa rzeczy w sposób sprzeczny z umową lub z przeznaczeniem rzeczy i mimo upomnienia nie przestaje jej używać w taki sposób albo gdy rzecz zaniedbuje do tego stopnia, że zostaje ona narażona na utratę lub uszkodzenie, wynajmujący może wypowiedzieć najem bez zachowania terminów wypowiedzenia.

Art. 668.[Podnajem lub bezpłatne używanie] § 1. Najemca może rzecz najętą oddać w całości lub części osobie trzeciej do bezpłatnego używania albo w podnajem, jeżeli umowa mu tego nie zabrania. W razie oddania rzeczy osobie trzeciej zarówno najemca, jak i osoba trzecia są odpowiedzialni względem wynajmującego za to, że rzecz najęta będzie używana zgodnie z obowiązkami wynikającymi z umowy najmu.

§ 2. Stosunek wynikający z zawartej przez najemcę umowy o bezpłatne używanie lub podnajem rozwiązuje się najpóźniej z chwilą zakończenia stosunku najmu.

Art. 669.[Termin płatności czynszu] § 1. Najemca obowiązany jest uiszczać czynsz w terminie umówionym.

§ 2. Jeżeli termin płatności czynszu nie jest w umowie określony, czynsz powinien być płacony z góry, a mianowicie: gdy najem ma trwać nie dłużej niż miesiąc – za cały czas

eprasa.pl d2a094e46e

najmu, a gdy najem ma trwać dłużej niż miesiąc albo gdy umowa była zawarta na czas nieoznaczony – miesięcznie, do dziesiątego dnia miesiąca.

Art. 670.[Prawo zastawu na rzeczach ruchomych najemcy] § 1. Dla zabezpieczenia czynszu oraz świadczeń dodatkowych, z którymi najemca zalega nie dłużej niż rok, przysługuje wynajmującemu ustawowe prawo zastawu na rzeczach ruchomych najemcy wniesionych do przedmiotu najmu, chyba że rzeczy te nie podlegają zajęciu.

§ 2. (uchylony)

Art. 671.[Wygaśnięcie zastawu] § 1. Przysługujące wynajmującemu ustawowe prawo zastawu wygasa, gdy rzeczy obciążone zastawem zostaną z przedmiotu najmu usunięte.

§ 2. Wynajmujący może się sprzeciwić usunięciu rzeczy obciążonych zastawem i zatrzymać je na własne niebezpieczeństwo, dopóki zaległy czynsz nie będzie zapłacony lub zabezpieczony.

§ 3. W wypadku gdy rzeczy obciążone zastawem zostaną usunięte na mocy zarządzenia organu państwowego, wynajmujący zachowuje ustawowe prawo zastawu, jeżeli przed upływem trzech dni zgłosi je organowi, który zarządził usunięcie.

Art. 672.[Zwłoka z zapłatą czynszu] Jeżeli najemca dopuszcza się zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, wynajmujący może najem wypowiedzieć bez zachowania terminów wypowiedzenia.

Art. 673.[Wypowiedzenie najmu] § 1. Jeżeli czas trwania najmu nie jest oznaczony, zarówno wynajmujący, jak i najemca mogą wypowiedzieć najem z zachowaniem terminów umownych, a w ich braku z zachowaniem terminów ustawowych.

§ 2. Ustawowe terminy wypowiedzenia najmu są następujące: gdy czynsz jest płatny w odstępach czasu dłuższych niż miesiąc, najem można wypowiedzieć najpóźniej na trzy miesiące naprzód na koniec kwartału kalendarzowego; gdy czynsz jest płatny miesięcznie – na miesiąc naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego; gdy czynsz jest płatny w krótszych odstępach czasu – na trzy dni naprzód; gdy najem jest dzienny – na jeden dzień naprzód.

§ 3. Jeżeli czas trwania najmu jest oznaczony, zarówno wynajmujący, jak i najemca mogą wypowiedzieć najem w wypadkach określonych w umowie.

Art. 674.[Milczące przedłużenie najmu] Jeżeli po upływie terminu oznaczonego w umowie albo w wypowiedzeniu najemca używa nadal rzeczy za zgodą wynajmującego, poczytuje się w razie wątpliwości, że najem został przedłużony na czas nieoznaczony.

Art. 675.[Zwrot rzeczy] § 1. Po zakończeniu najmu najemca obowiązany jest zwrócić rzecz w stanie niepogorszonym; jednakże nie ponosi odpowiedzialności za zużycie rzeczy będące następstwem prawidłowego używania.

§ 2. Jeżeli najemca oddał innej osobie rzecz do bezpłatnego używania lub w podnajem, obowiązek powyższy ciąży także na tej osobie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Domniemywa się, że rzecz była wydana najemcy w stanie dobrym i przydatnym do umówionego użytku.

Art. 676.[Ulepszenie rzeczy] Jeżeli najemca ulepszył rzecz najętą, wynajmujący, w braku odmiennej umowy, może według swego wyboru albo zatrzymać ulepszenia za zapłatą sumy odpowiadającej ich wartości w chwili zwrotu, albo żądać przywrócenia stanu poprzedniego.

Art. 677.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia wynajmującego przeciwko najemcy o naprawienie szkody z powodu uszkodzenia lub pogorszenia rzeczy, jak również roszczenia najemcy przeciwko wynajmującemu o zwrot nakładów na rzecz albo o zwrot nadpłaconego czynszu przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy.

Art. 678.[Zbycie rzeczy najętej w czasie trwania najmu] § 1. W razie zbycia rzeczy najętej w czasie trwania najmu nabywca wstępuje w stosunek najmu na miejsce zbywcy; może jednak wypowiedzieć najem z zachowaniem ustawowych terminów wypowiedzenia.

§ 2. Powyższe uprawnienie do wypowiedzenia najmu nie przysługuje nabywcy, jeżeli umowa najmu była zawarta na czas oznaczony z zachowaniem formy pisemnej i z datą pewną, a rzecz została najemcy wydana.

Art. 679.[Wypowiedzenie najmu przez nabywcę] § 1. Jeżeli wskutek wypowiedzenia najmu przez nabywcę rzeczy najętej najemca jest zmuszony zwrócić rzecz wcześniej, aniżeli byłby zobowiązany według umowy najmu, może on żądać od zbywcy naprawienia szkody.

§ 2. Najemca powinien niezwłocznie zawiadomić zbywcę o przedwczesnym wypowiedzeniu przez nabywcę; w przeciwnym razie przysługują zbywcy przeciwko najemcy wszelkie zarzuty, których najemca nie podniósł, a których podniesienie pociągnęłoby za sobą bezskuteczność wypowiedzenia ze strony nabywcy.

Rozdział II

Najem lokalu

Art. 680. [Stosowanie przepisów dotyczących umowy najmu] Do najmu lokalu stosuje się przepisy rozdziału poprzedzającego, z zachowaniem przepisów poniższych.

Art. 680^1.[Małżonkowie jako najemcy lokalu] § 1. Małżonkowie są najemcami lokalu bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe, jeżeli nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez nich rodziny nastąpiło w czasie trwania małżeństwa. Jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa albo rozdzielność majątkowa z wyrównaniem dorobków do wspólności najmu stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej.

§ 2. Ustanie wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa nie powoduje ustania wspólności najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rodziny. Sąd, stosując odpowiednio przepisy o ustanowieniu w wyroku rozdzielności majątkowej, może z ważnych powodów na żądanie jednego z małżonków znieść wspólność najmu lokalu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 681.[Drobne nakłady] Do drobnych nakładów, które obciążają najemcę lokalu, należą w szczególności: drobne naprawy podłóg, drzwi i okien, malowanie ścian, podłóg oraz wewnętrznej strony drzwi wejściowych, jak również drobne naprawy instalacji i urządzeń technicznych, zapewniających korzystanie ze światła, ogrzewania lokalu, dopływu i odpływu wody.

Art. 682.[Wady zagrażające zdrowiu] Jeżeli wady najętego lokalu są tego rodzaju, że zagrażają zdrowiu najemcy lub jego domowników albo osób u niego zatrudnionych, najemca może wypowiedzieć najem bez zachowania terminów wypowiedzenia, chociażby w chwili zawarcia umowy wiedział o wadach.

Art. 683.[Porządek domowy] Najemca lokalu powinien stosować się do porządku domowego, o ile ten nie jest sprzeczny z uprawnieniami wynikającymi z umowy; powinien również liczyć się z potrzebami innych mieszkańców i sąsiadów.

Art. 684.[Założenie urządzeń przez najemcę] Najemca może założyć w najętym lokalu oświetlenie elektryczne, gaz, telefon, radio i inne podobne urządzenia, chyba że sposób ich założenia sprzeciwia się obowiązującym przepisom albo zagraża bezpieczeństwu nieruchomości. Jeżeli do założenia urządzeń potrzebne jest współdziałanie wynajmującego, najemca może domagać się tego współdziałania za zwrotem wynikłych stąd kosztów.

Art. 685.[Wypowiedzenie najmu przez wynajmującego] Jeżeli najemca lokalu wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko obowiązującemu porządkowi domowemu albo przez swoje niewłaściwe zachowanie czyni korzystanie z innych lokali w budynku uciążliwym, wynajmujący może wypowiedzieć najem bez zachowania terminów wypowiedzenia.

Art. 685[1].[Wypowiedzenie czynszu] Wynajmujący lokal może podwyższyć czynsz, wypowiadając dotychczasową wysokość czynszu najpóźniej na miesiąc naprzód, na koniec miesiąca kalendarzowego.

Art. 686.[Prawo zastawu] Ustawowe prawo zastawu wynajmującego lokal mieszkalny rozciąga się także na wniesione do lokalu ruchomości członków rodziny najemcy razem z nim mieszkających.

Art. 687.[Zwłoka z zapłatą czynszu] Jeżeli najemca lokalu dopuszcza się zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, a wynajmujący zamierza najem wypowiedzieć bez zachowania terminów wypowiedzenia, powinien on uprzedzić najemcę na piśmie, udzielając mu dodatkowego terminu miesięcznego do zapłaty zaległego czynszu.

Art. 688.[Wypowiedzenie najmu] Jeżeli czas trwania najmu lokalu nie jest oznaczony, a czynsz jest płatny miesięcznie, najem można wypowiedzieć najpóźniej na trzy miesiące naprzód na koniec miesiąca kalendarzowego.

Art. 688[1].[Odpowiedzialność za zapłatę czynszu] § 1. Za zapłatę czynszu i innych należnych opłat odpowiadają solidarnie z najemcą stale zamieszkujące z nim osoby pełnoletnie, z wyjątkiem pełnoletnich zstępnych pozostających na jego utrzymaniu, którzy nie są w stanie utrzymać się samodzielnie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Odpowiedzialność osób, o których mowa w § 1, ogranicza się do wysokości czynszu i innych opłat należnych za okres ich stałego zamieszkiwania.

Art. 688[2].[Zgoda wynajmującego] Bez zgody wynajmującego najemca nie może oddać lokalu lub jego części do bezpłatnego używania ani go podnająć. Zgoda wynajmującego nie jest wymagana co do osoby, względem której najemca jest obciążony obowiązkiem alimentacyjnym.

Art. 689.(uchylony)

Art. 690.[Stosowanie przepisów o ochronie własności] Do ochrony praw najemcy do używania lokalu stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie własności.

Art. 691.[Śmierć najemcy lokalu mieszkalnego] § 1. W razie śmierci najemcy lokalu mieszkalnego w stosunek najmu lokalu wstępują: małżonek niebędący współnajemcą lokalu, dzieci najemcy i jego współmałżonka, inne osoby, wobec których najemca był obowiązany do świadczeń alimentacyjnych, oraz osoba, która pozostawała faktycznie we wspólnym pożyciu z najemcą.

§ 2. Osoby wymienione w § 1 wstępują w stosunek najmu lokalu mieszkalnego, jeżeli stale zamieszkiwały z najemcą w tym lokalu do chwili jego śmierci.

§ 3. W razie braku osób wymienionych w § 1 stosunek najmu lokalu mieszkalnego wygasa.

§ 4. Osoby, które wstąpiły w stosunek najmu lokalu mieszkalnego na podstawie § 1, mogą go wypowiedzieć z zachowaniem terminów ustawowych, chociażby umowa najmu była zawarta na czas oznaczony. W razie wypowiedzenia stosunku najmu przez niektóre z tych osób stosunek ten wygasa względem osób, które go wypowiedziały.

§ 5. Przepisów § 1–4 nie stosuje się w razie śmierci jednego ze współnajemców lokalu mieszkalnego.

Art. 692.[Wyłączenie stosowania przepisów o wypowiedzeniu] Przepisów o wypowiedzeniu najmu przez nabywcę rzeczy najętej nie stosuje się do najmu lokali mieszkalnych, chyba że najemca nie objął jeszcze lokalu.

DZIAŁ II

Dzierżawa

Art. 693. [Umowa dzierżawy] § 1. Przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu umówiony czynsz.

§ 2. Czynsz może być zastrzeżony w pieniądzach lub świadczeniach innego rodzaju. Może być również oznaczony w ułamkowej części pożytków.

Art. 694.[Stosowanie przepisów o najmie] Do dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy o najmie z zachowaniem przepisów poniższych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 695.[Przedłużenie dzierżawy, prawo pierwokupu] § 1. Dzierżawę zawartą na czas dłuższy niż lat trzydzieści poczytuje się po upływie tego terminu za zawartą na czas nieoznaczony.

§ 2. (uchylony)

Art. 696.[Wykonywanie dzierżawy] Dzierżawca powinien wykonywać swoje prawo zgodnie z wymaganiami prawidłowej gospodarki i nie może zmieniać przeznaczenia przedmiotu dzierżawy bez zgody wydzierżawiającego.

Art. 697.[Niezbędne naprawy] Dzierżawca ma obowiązek dokonywania napraw niezbędnych do zachowania przedmiotu dzierżawy w stanie niepogorszonym.

Art. 698.[Poddzierżawa, bezpłatne używanie] § 1. Bez zgody wydzierżawiającego dzierżawca nie może oddawać przedmiotu dzierżawy osobie trzeciej do bezpłatnego używania ani go poddzierżawiać.

§ 2. W razie naruszenia powyższego obowiązku wydzierżawiający może dzierżawę wypowiedzieć bez zachowania terminów wypowiedzenia.

Art. 699.[Termin płatności czynszu] Jeżeli termin płatności czynszu nie jest w umowie oznaczony, czynsz jest płatny z dołu w terminie zwyczajowo przyjętym, a w braku takiego zwyczaju – półrocznie z dołu.

Art. 700.[Obniżenie czynszu] Jeżeli wskutek okoliczności, za które dzierżawca odpowiedzialności nie ponosi i które nie dotyczą jego osoby, zwykły przychód z przedmiotu dzierżawy uległ znacznemu zmniejszeniu, dzierżawca może żądać obniżenia czynszu przypadającego za dany okres gospodarczy.

Art. 701.[Prawo zastawu] Do rzeczy ruchomych objętych ustawowym prawem zastawu wydzierżawiającego należą także rzeczy służące do prowadzenia gospodarstwa lub przedsiębiorstwa, jeżeli znajdują się w obrębie przedmiotu dzierżawy.

Art. 702.[Zakres prawa zastawu] Jeżeli w umowie zastrzeżono, że oprócz czynszu dzierżawca będzie obowiązany uiszczać podatki i inne ciężary związane z własnością lub z posiadaniem przedmiotu dzierżawy oraz ponosić koszty jego ubezpieczenia, ustawowe prawo zastawu przysługujące wydzierżawiającemu zabezpiecza również roszczenie wydzierżawiającego względem dzierżawcy o zwrot sum, które z powyższych tytułów zapłacił.

Art. 703.[Zwłoka z zapłatą czynszu] Jeżeli dzierżawca dopuszcza się zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, a w wypadku gdy czynsz jest płatny rocznie, jeżeli dopuszcza się zwłoki z zapłatą ponad trzy miesiące, wydzierżawiający może dzierżawę wypowiedzieć bez zachowania terminu wypowiedzenia. Jednakże wydzierżawiający powinien uprzedzić dzierżawcę udzielając mu dodatkowego trzymiesięcznego terminu do zapłaty zaległego czynszu.

Art. 704.[Dzierżawa gruntu rolnego] W braku odmiennej umowy dzierżawę gruntu rolnego można wypowiedzieć na jeden rok naprzód na koniec roku dzierżawnego, inną zaś dzierżawę na sześć miesięcy naprzód przed upływem roku dzierżawnego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 705.[Zwrot przedmiotu dzierżawy] Po zakończeniu dzierżawy dzierżawca obowiązany jest, w braku odmiennej umowy, zwrócić przedmiot dzierżawy w takim stanie, w jakim powinien się znajdować stosownie do przepisów o wykonywaniu dzierżawy.

Art. 706.[Pozostawione zasiewy] Jeżeli przy zakończeniu dzierżawy dzierżawca gruntu rolnego pozostawia zgodnie ze swym obowiązkiem zasiewy, może on żądać zwrotu poczynionych na te zasiewy nakładów o tyle, o ile wbrew wymaganiom prawidłowej gospodarki nie otrzymał odpowiednich zasiewów przy rozpoczęciu dzierżawy.

Art. 707.[Obniżenie czynszu] Jeżeli dzierżawa kończy się przed upływem roku dzierżawnego, dzierżawca obowiązany jest zapłacić czynsz w takim stosunku, w jakim pożytki, które w tym roku pobrał lub mógł pobrać, pozostają do pożytków z całego roku dzierżawnego.

Art. 708.[Bezczynszowe użytkowanie gruntu] Przepisy działu niniejszego stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy osoba biorąca nieruchomość rolną do używania i pobierania pożytków nie jest obowiązana do uiszczania czynszu, lecz tylko do ponoszenia podatków i innych ciężarów związanych z własnością lub z posiadaniem gruntu.

Art. 709.[Dzierżawa praw] Przepisy o dzierżawie rzeczy stosuje się odpowiednio do dzierżawy praw.

TYTUŁ XVII[1]

Umowa leasingu

Art. 709[1]. [Umowa leasingu] Przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Art. 709[2].[Forma zawarcia umowy] Umowa leasingu wymaga zachowania formy dokumentowej.

Art. 709[3].[Terminy płatności rat] Jeżeli rzecz nie zostanie wydana korzystającemu w ustalonym terminie na skutek okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność, umówione terminy płatności rat pozostają niezmienione.

Art. 709[4].[Obowiązki finansującego] § 1. Finansujący powinien wydać korzystającemu rzecz w takim stanie, w jakim znajdowała się ona w chwili wydania finansującemu przez zbywcę.

§ 2. Finansujący nie odpowiada wobec korzystającego za przydatność rzeczy do umówionego użytku.

§ 3. Finansujący obowiązany jest wydać korzystającemu razem z rzeczą odpis umowy ze zbywcą lub odpisy innych posiadanych dokumentów dotyczących tej umowy, w

eprasa.pl d2a094e46e

szczególności odpis dokumentu gwarancyjnego co do jakości rzeczy, otrzymanego od zbywcy lub producenta.

Art. 709[5].[Wygaśnięcie umowy] § 1. Jeżeli po wydaniu korzystającemu rzecz została utracona z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu wygasa.

§ 2. Korzystający powinien niezwłocznie zawiadomić finansującego o utracie rzeczy.

§ 3. Jeżeli umowa leasingu wygasła z przyczyn określonych w § 1, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia rzeczy, a także naprawienia szkody.

Art. 709[6].[Koszty ubezpieczenia rzeczy od jej utraty] Jeżeli w umowie leasingu zastrzeżono, że korzystający obowiązany jest ponosić koszty ubezpieczenia rzeczy od jej utraty w czasie trwania leasingu, w braku odmiennego postanowienia umownego, koszty te obejmują składkę z tytułu ubezpieczenia na ogólnie przyjętych warunkach.

Art. 709[7].[Obowiązki korzystającego] § 1. Korzystający obowiązany jest utrzymywać rzecz w należytym stanie, w szczególności dokonywać jej konserwacji i napraw niezbędnych do zachowania rzeczy w stanie niepogorszonym, z uwzględnieniem jej zużycia wskutek prawidłowego używania, oraz ponosić ciężary związane z własnością lub posiadaniem rzeczy.

§ 2. Jeżeli w umowie leasingu nie zostało zastrzeżone, że konserwacji i napraw rzeczy dokonuje osoba mająca określone kwalifikacje, korzystający powinien niezwłocznie zawiadomić finansującego o konieczności dokonania istotnej naprawy rzeczy.

§ 3. Korzystający obowiązany jest umożliwić finansującemu sprawdzenie rzeczy w zakresie określonym w § 1 i 2.

Art. 709[8].[Wady rzeczy] § 1. Finansujący nie odpowiada wobec korzystającego za wady rzeczy, chyba że wady te powstały na skutek okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne.

§ 2. Z chwilą zawarcia przez finansującego umowy ze zbywcą z mocy ustawy przechodzą na korzystającego uprawnienia z tytułu wad rzeczy przysługujące finansującemu względem zbywcy, z wyjątkiem uprawnienia odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą.

§ 3. Wykonanie przez korzystającego uprawnień określonych w § 2 nie wpływa na jego obowiązki wynikające z umowy leasingu, chyba że finansujący odstąpi od umowy ze zbywcą z powodu wad rzeczy.

§ 4. Korzystający może żądać odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą z powodu wad rzeczy, jeżeli uprawnienie finansującego do odstąpienia wynika z przepisów prawa lub umowy ze zbywcą. Bez zgłoszenia żądania przez korzystającego finansujący nie może odstąpić od umowy ze zbywcą z powodu wad rzeczy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. W razie odstąpienia przez finansującego od umowy ze zbywcą z powodu wad rzeczy, umowa leasingu wygasa. Finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz umowy ze zbywcą.

Art. 709^{9}.[Zakres korzystania z rzeczy] Korzystający powinien używać rzeczy i pobierać jej pożytki w sposób określony w umowie leasingu, a gdy umowa tego nie określa – w sposób odpowiadający właściwościom i przeznaczeniu rzeczy.

Art. 709^{10}.[Zakaz czynienia zmian w rzeczy] Bez zgody finansującego korzystający nie może czynić w rzeczy zmian, chyba że wynikają one z przeznaczenia rzeczy.

Art. 709^{11}.[Wypowiedzenie umowy w przypadku naruszenia obowiązków wynikających z umowy leasingu] Jeżeli mimo upomnienia przez finansującego, w formie dokumentowej, korzystający narusza obowiązki określone w art. 709^{7} § 1 lub art. 709^{9} albo nie usunie zmian w rzeczy dokonanych z naruszeniem art. 709^{10}, finansujący może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia.

Art. 709^{12}.[Wypowiedzenie umowy w przypadku oddania rzeczy do używania bez zgody finansującego] § 1. Bez zgody finansującego korzystający nie może oddać rzeczy do używania osobie trzeciej.

§ 2. W razie naruszenia obowiązku określonego w § 1, finansujący może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia.

Art. 709^{13}.[Obowiązek opłacania rat] § 1. Korzystający obowiązany jest płacić raty w terminach umówionych.

§ 2. Jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć korzystającemu, w formie dokumentowej, odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości, z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne.

Art. 709^{14}.[Zbycie rzeczy] § 1. W razie zbycia rzeczy przez finansującego nabywca wstępuje w stosunek leasingu na miejsce finansującego.

§ 2. Finansujący powinien niezwłocznie zawiadomić korzystającego o zbyciu rzeczy.

Art. 709^{15}.[Rozwiązanie umowy] W razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 709[16].[Żądanie przeniesienia własności rzeczy] Jeżeli finansujący zobowiązał się, bez dodatkowego świadczenia, przenieść na korzystającego własność rzeczy po upływie oznaczonego w umowie czasu trwania leasingu, korzystający może żądać przeniesienia własności rzeczy w terminie miesiąca od upływu tego czasu, chyba że strony uzgodniły inny termin.

Art. 709[17].[Stosowanie przepisów dotyczących sprzedaży na raty] Do odpowiedzialności finansującego za wady rzeczy powstałe na skutek okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność, uprawnień i obowiązków stron w razie dochodzenia przez osobę trzecią przeciwko korzystającemu roszczeń dotyczących rzeczy, odpowiedzialności korzystającego i osoby trzeciej wobec finansującego w razie oddania rzeczy tej osobie przez korzystającego do używania, zabezpieczenia rat leasingu i świadczeń dodatkowych korzystającego, zwrotu rzeczy przez korzystającego po zakończeniu leasingu oraz do ulepszenia rzeczy przez korzystającego stosuje się odpowiednio przepisy o najmie, a do zapłaty przez korzystającego rat przed terminem płatności stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży na raty.

Art. 709[18].[Stosowanie przepisów dotyczących umowy leasingu] Do umowy, przez którą jedna strona zobowiązuje się oddać rzecz stanowiącą jej własność do używania albo do używania i pobierania pożytków drugiej stronie, a druga strona zobowiązuje się zapłacić właścicielowi rzeczy w umówionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej wartości rzeczy w chwili zawarcia tej umowy, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego tytułu.

TYTUŁ XVIII

Użyczenie

Art. 710. [Umowa użyczenia] Przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy.

Art. 711.[Wady rzeczy użyczonej] Jeżeli rzecz użyczona ma wady, użyczający obowiązany jest do naprawienia szkody, którą wyrządził biorącemu przez to, że wiedząc o wadach nie zawiadomił go o nich. Przepisu powyższego nie stosuje się, gdy biorący mógł wadę z łatwością zauważyć.

Art. 712.[Sposób używania użyczonej rzeczy] § 1. Jeżeli umowa nie określa sposobu używania rzeczy, biorący może rzeczy używać w sposób odpowiadający jej właściwościom i przeznaczeniu.

§ 2. Bez zgody użyczającego biorący nie może oddać rzeczy użyczonej osobie trzeciej do używania.

Art. 713.[Koszty utrzymania rzeczy użyczonej] Biorący do używania ponosi zwykłe koszty utrzymania rzeczy użyczonej. Jeżeli poczynił inne wydatki lub nakłady na rzecz, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 714.[Przypadkowa utrata lub uszkodzenie rzeczy] Biorący do używania jest odpowiedzialny za przypadkową utratę lub uszkodzenie rzeczy, jeżeli jej używa w sposób

eprasa.pl d2a094e46e

sprzeczny z umową albo z właściwościami lub z przeznaczeniem rzeczy, albo gdy nie będąc do tego upoważniony przez umowę ani zmuszony przez okoliczności powierza rzecz innej osobie, a rzecz nie byłaby uległa utracie lub uszkodzeniu, gdyby jej używał w sposób właściwy albo gdyby ją zachował u siebie.

Art. 715.[Zakończenie użyczenia] Jeżeli umowa użyczenia została zawarta na czas nieoznaczony, użyczenie kończy się, gdy biorący uczynił z rzeczy użytek odpowiadający umowie albo gdy upłynął czas, w którym mógł ten użytek uczynić.

Art. 716.[Żądanie zwrotu rzeczy] Jeżeli biorący używa rzeczy w sposób sprzeczny z umową albo z właściwościami lub z przeznaczeniem rzeczy, jeżeli powierza rzecz innej osobie nie będąc do tego upoważniony przez umowę ani zmuszony przez okoliczności, albo jeżeli rzecz stanie się potrzebna użyczającemu z powodów nieprzewidzianych w chwili zawarcia umowy, użyczający może żądać zwrotu rzeczy, chociażby umowa była zawarta na czas oznaczony.

Art. 717.[Solidarna odpowiedzialność biorących rzecz do używania] Jeżeli kilka osób wspólnie wzięło rzecz do używania, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Art. 718.[Zwrot rzeczy] § 1. Po zakończeniu użyczenia biorący do używania obowiązany jest zwrócić użyczającemu rzecz w stanie niepogorszonym; jednakże biorący nie ponosi odpowiedzialności za zużycie rzeczy będące następstwem prawidłowego używania.

§ 2. Jeżeli biorący do używania powierzył rzecz innej osobie, obowiązek powyższy ciąży także na tej osobie.

Art. 719.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenie użyczającego przeciwko biorącemu do używania o naprawienie szkody za uszkodzenie lub pogorszenie rzeczy, jak również roszczenia biorącego do używania przeciwko użyczającemu o zwrot nakładów na rzecz oraz o naprawienie szkody poniesionej wskutek wad rzeczy przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy.

TYTUŁ XIX

Pożyczka

Art. 720. [Umowa pożyczki] § 1. Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

§ 2. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.

Art. 720^1.[Pozaodsetkowe koszty związane z zawarciem umowy pożyczki pieniężnej] § 1. Przepis art. 720 § 1 nie wyłącza prawa dającego pożyczkę pieniężną do żądania od biorącego pożyczkę odsetek oraz pozaodsetkowych kosztów, z zachowaniem przepisów poniższych.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przez pozaodsetkowe koszty związane z zawarciem umowy pożyczki pieniężnej należy rozumieć wynikające z tej lub innej umowy lub z innej czynności prawnej:

1) marże, prowizje lub opłaty związane z przygotowaniem umowy pożyczki, udzieleniem pożyczki lub jej obsługą, albo koszty o podobnym charakterze,

2) opłaty związane z odroczeniem terminu spłaty pożyczki, jej nieterminową spłatą albo koszty o podobnym charakterze,

3) koszty usług dodatkowych, w szczególności koszty ubezpieczeń, koszty związane z ustanowieniem zabezpieczenia pożyczki, koszty pozyskiwania informacji dotyczących biorącego pożyczkę, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do zawarcia umowy

– z wyłączeniem opłat notarialnych oraz danin o charakterze publicznoprawnym, które strony są zobowiązane ponieść w związku z zawarciem umowy.

§ 3. Jeżeli dającego pożyczkę reprezentuje przy zawarciu umowy agent lub inna osoba, za której pośrednictwem dający pożyczkę zawiera umowę lub przy której pomocy wykonuje swoje zobowiązanie, do pozaodsetkowych kosztów związanych z zawarciem umowy pożyczki wlicza się również wynagrodzenie agenta lub tej osoby, o ile ponosi je biorący pożyczkę.

Art. 720^2.[Maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów] § 1. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, w umowie pożyczki pieniężnej zawieranej z osobą fizyczną i niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby łączna wysokość pozaodsetkowych kosztów nie może przekraczać maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów określonej wzorem:

$$MPK = K \times n/R \times 20\ \%$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

MPK – maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów,

K – całkowitą kwotę pożyczki, rozumianą jako suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących współfinansowanych kosztów pożyczki, które dający pożyczkę wydaje biorącemu pożyczkę na podstawie umowy,

n – okres spłaty wyrażony w dniach, licząc od dnia wydania przedmiotu pożyczki,

R – liczbę dni w roku.

§ 2. Pozaodsetkowe koszty, o których mowa w § 1, w całym okresie spłaty pożyczki nie mogą być wyższe od 25 % całkowitej kwoty pożyczki.

§ 3. Jeżeli pozaodsetkowe koszty przekraczają maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów określoną w § 1 lub 2, należą się pozaodsetkowe koszty w maksymalnej wysokości.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy.

Art. 720^3.[Zabezpieczenie zwrotu pożyczki] § 1. Jeżeli w związku z zawarciem umowy, o której mowa w art. 720^2 § 1, biorący pożyczkę zobowiązuje się udzielić zabezpieczenia zwrotu pożyczki, zobowiązanie to należy określić w umowie. W takim przypadku w umowie wskazuje się sposób zabezpieczenia oraz, stosownie do okoliczności, rzecz lub prawo majątkowe będące przedmiotem zabezpieczenia i jego wartość albo określoną w inny sposób sumę zabezpieczenia.

§ 2. Czynność prawna zobowiązująca do udzielenia zabezpieczenia z naruszeniem § 1 jest nieważna.

§ 3. Suma zabezpieczenia roszczeń z tytułu umowy, o której mowa w art. 720^2 § 1, nie może być wyższa od sumy kwoty pożyczki powiększonej o wysokość odsetek maksymalnych obliczonych bezpośrednio od tej kwoty za okres, na który została udzielona pożyczka, wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie obliczonych od kwoty pożyczki za okres do 6 miesięcy oraz maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 4. Przepisów § 1–3 nie stosuje się do zabezpieczenia przyjmującego postać hipoteki lub zastawu rejestrowego.

Art. 720^4.[Informacja o łącznej wysokości pozaodsetkowych kosztów] Przed zawarciem umowy, o której mowa w art. 720^2 § 1, dający pożyczkę informuje biorącego pożyczkę w sposób jednoznaczny i zrozumiały o łącznej wysokości pozaodsetkowych kosztów, wysokości odsetek oraz kwocie należnej z tytułu odsetek, którą jest on zobowiązany zapłacić w związku z zawarciem umowy.

Art. 720^5.[Spłata pożyczki przed terminem określonym w umowie] § 1. W przypadku spłaty pożyczki, o której mowa w art. 720^2 § 1, przed terminem określonym w umowie nie można żądać odsetek za okres pozostały do zakończenia okresu, na który zgodnie z umową została udzielona pożyczka.

§ 2. W przypadku spłaty pożyczki, o której mowa w art. 720^2 § 1, przed terminem określonym w umowie poniesione pozaodsetkowe koszty ulegają obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby biorący pożyczkę poniósł je przed tą spłatą.

Art. 720^6.(uchylony)

Art. 721.[Zły stan majątkowy pożyczkobiorcy] Dający pożyczkę może odstąpić od umowy i odmówić wydania przedmiotu pożyczki, jeżeli zwrot pożyczki jest wątpliwy z powodu złego stanu majątkowego drugiej strony. Uprawnienie to nie przysługuje dającemu pożyczkę, jeżeli w chwili zawarcia umowy o złym stanie majątkowym drugiej strony wiedział lub z łatwością mógł się dowiedzieć.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 722.[Przedawnienie roszczenia pożyczkobiorcy o wydanie przedmiotu pożyczki] Roszczenie biorącego pożyczkę o wydanie przedmiotu pożyczki przedawnia się z upływem sześciu miesięcy od chwili, gdy przedmiot miał być wydany.

Art. 723.[Termin zwrotu pożyczki] Jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Art. 724.[Wady rzeczy pożyczonej] Jeżeli rzeczy otrzymane przez biorącego pożyczkę mają wady, dający pożyczkę obowiązany jest do naprawienia szkody, którą wyrządził biorącemu przez to, że wiedząc o wadach nie zawiadomił go o nich. Przepisu powyższego nie stosuje się w wypadku, gdy biorący mógł z łatwością wadę zauważyć.

Art. 724^1.[Stosowanie przepisów dotyczących pozaodsetkowych kosztów] § 1. Do nieuregulowanych innymi przepisami umów, na mocy których osobie fizycznej zostaje przekazana suma pieniężna z obowiązkiem jej zwrotu, niezwiązanych bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby stosuje się odpowiednio przepisy art. 720^1–720^5.

§ 2. Przepisy art. 720^1–720^5 stosuje się odpowiednio także do nieuregulowanych innymi przepisami umów przeniesienia na osobę fizyczną za wynagrodzeniem wierzytelności lub innych praw majątkowych, których wartość oznaczono sumą pieniężną z obowiązkiem ich zwrotu, jeżeli umowy te nie są związane bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby. W takim przypadku przez całkowitą wartość pożyczki należy rozumieć wartość tych wierzytelności lub praw według stanu na dzień rozporządzenia nimi.

TYTUŁ XX

Umowa rachunku bankowego

Art. 725. [Umowa rachunku bankowego] Przez umowę rachunku bankowego bank zobowiązuje się względem posiadacza rachunku, na czas oznaczony lub nieoznaczony, do przechowywania jego środków pieniężnych oraz, jeżeli umowa tak stanowi, do przeprowadzania na jego zlecenie rozliczeń pieniężnych.

Art. 726.[Obracanie środkami pieniężnymi] Bank może obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu w całości lub w części na każde żądanie, chyba że umowa uzależnia obowiązek zwrotu od wypowiedzenia.

Art. 727.[Odmowa wykonania zlecenia] Bank może odmówić wykonania zlecenia posiadacza rachunku bankowego tylko w wypadkach przewidzianych w przepisach szczególnych.

Art. 728.[Wyciąg z rachunku] § 1. Przy umowie zawartej na czas nieoznaczony bank jest obowiązany informować posiadacza rachunku, w sposób określony w umowie, o każdej zmianie stanu rachunku bankowego.

§ 2. Bank jest obowiązany przesyłać posiadaczowi co najmniej raz w miesiącu bezpłatnie wyciąg z rachunku z informacją o zmianach stanu rachunku i ustaleniem salda, chyba że

eprasa.pl d2a094e46e

posiadacz wyraził pisemnie zgodę na inny sposób informowania o zmianach stanu rachunku i ustaleniu salda.

§ 3. Posiadacz rachunku bankowego jest obowiązany zgłosić bankowi niezgodność zmian stanu rachunku lub salda w ciągu czternastu dni od dnia otrzymania wyciągu z rachunku.

Art. 729.[Obowiązki posiadacza imiennego rachunku bankowego] Posiadacz imiennego rachunku bankowego obowiązany jest zawiadamiać bank o każdej zmianie swego zamieszkania lub siedziby.

Art. 730.[Wypowiedzenie umowy rachunku bankowego] Rozwiązanie umowy rachunku bankowego zawartej na czas nieoznaczony może nastąpić w każdym czasie wskutek wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron; jednakże bank może wypowiedzieć taką umowę tylko z ważnych powodów.

Art. 731.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch. Nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych.

Art. 732.[Spółdzielnie oszczędnościowo-kredytowe] Przepisy niniejszego tytułu stosuje się odpowiednio również do rachunków prowadzonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

Art. 733.[Stosunek do przepisów o rozliczeniach pieniężnych] Przepisy niniejszego tytułu nie uchybiają przepisom o rozliczeniach pieniężnych.

TYTUŁ XXI

Zlecenie

Art. 734. [Umowa zlecenia] § 1. Przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.

§ 2. W braku odmiennej umowy zlecenie obejmuje umocowanie do wykonania czynności w imieniu dającego zlecenie. Przepis ten nie uchybia przepisom o formie pełnomocnictwa.

Art. 735.[Wynagrodzenie przyjmującego zlecenie] § 1. Jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie.

§ 2. Jeżeli nie ma obowiązującej taryfy, a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy.

Art. 736.[Zawodowe wykonywanie zleceń] Kto zawodowo trudni się załatwianiem czynności dla drugich, powinien, jeżeli nie chce zlecenia przyjąć, zawiadomić o tym niezwłocznie dającego zlecenie. Taki sam obowiązek ciąży na osobie, która dającemu zlecenie oświadczyła gotowość załatwiania czynności danego rodzaju.

Art. 737.[Zmiana sposobu wykonania zlecenia] Przyjmujący zlecenie może bez uprzedniej zgody dającego zlecenie odstąpić od wskazanego przez niego sposobu wykonania

eprasa.pl d2a094e46e

zlecenia, jeżeli nie ma możności uzyskania jego zgody, a zachodzi uzasadniony powód do przypuszczenia, że dający zlecenie zgodziłby się na zmianę, gdyby wiedział o istniejącym stanie rzeczy.

Art. 738.[Powierzenie wykonania zlecenia osobie trzeciej] § 1. Przyjmujący zlecenie może powierzyć wykonanie zlecenia osobie trzeciej tylko wtedy, gdy to wynika z umowy lub ze zwyczaju albo gdy jest do tego zmuszony przez okoliczności. W wypadku takim obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie dającego zlecenie o osobie i o miejscu zamieszkania swego zastępcy i w razie zawiadomienia odpowiedzialny jest tylko za brak należytej staranności w wyborze zastępcy.

§ 2. Zastępca odpowiedzialny jest za wykonanie zlecenia także względem dającego zlecenie. Jeżeli przyjmujący zlecenie ponosi odpowiedzialność za czynności swego zastępcy jak za swoje własne czynności, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Art. 739.[Przypadkowa utrata lub uszkodzenie rzeczy] W wypadku gdy przyjmujący zlecenie powierzył wykonanie zlecenia innej osobie nie będąc do tego uprawniony, a rzecz należąca do dającego zlecenie uległa przy wykonywaniu zlecenia utracie lub uszkodzeniu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny także za utratę lub uszkodzenie przypadkowe, chyba że jedno lub drugie nastąpiłoby również wtedy, gdyby sam zlecenie wykonywał.

Art. 740.[Obowiązki przyjmującego zlecenie] Przyjmujący zlecenie powinien udzielać dającemu zlecenie potrzebnych wiadomości o przebiegu sprawy, a po wykonaniu zlecenia lub po wcześniejszym rozwiązaniu umowy złożyć mu sprawozdanie. Powinien mu wydać wszystko, co przy wykonaniu zlecenia dla niego uzyskał, chociażby w imieniu własnym.

Art. 741.[Używanie rzeczy zleceniodawcy] Przyjmującemu zlecenie nie wolno używać we własnym interesie rzeczy i pieniędzy dającego zlecenie. Od sum pieniężnych zatrzymanych ponad potrzebę wynikającą z wykonywania zlecenia powinien płacić dającemu zlecenie odsetki ustawowe.

Art. 742.[Zwrot wydatków zleceniobiorcy i zwolnienie od zobowiązań] Dający zlecenie powinien zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia, wraz z odsetkami ustawowymi; powinien również zwolnić przyjmującego zlecenie od zobowiązań, które ten w powyższym celu zaciągnął w imieniu własnym.

Art. 743.[Udzielenie zaliczki] Jeżeli wykonanie zlecenia wymaga wydatków, dający zlecenie powinien na żądanie przyjmującego udzielić mu odpowiedniej zaliczki.

Art. 744.[Termin płatności wynagrodzenia] W razie odpłatnego zlecenia wynagrodzenie należy się przyjmującemu dopiero po wykonaniu zlecenia, chyba że co innego wynika z umowy lub z przepisów szczególnych.

Art. 745.[Solidarna odpowiedzialność za wspólne zlecenie] Jeżeli kilka osób dało lub przyjęło zlecenie wspólnie, ich odpowiedzialność względem drugiej strony jest solidarna.

Art. 746.[Wypowiedzenie zlecenia] § 1. Dający zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił

eprasa.pl d2a094e46e

w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

§ 2. Przyjmujący zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Jednakże gdy zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za szkodę.

§ 3. Nie można zrzec się z góry uprawnienia do wypowiedzenia zlecenia z ważnych powodów.

Art. 747.[Śmierć zleceniodawcy] W braku odmiennej umowy zlecenie nie wygasa ani wskutek śmierci dającego zlecenie, ani wskutek utraty przez niego zdolności do czynności prawnych. Jeżeli jednak, zgodnie z umową, zlecenie wygasło, przyjmujący zlecenie powinien, gdyby z przerwania powierzonych mu czynności mogła wyniknąć szkoda, prowadzić te czynności nadal, dopóki spadkobierca albo przedstawiciel ustawowy dającego zlecenie nie będzie mógł zarządzić inaczej.

Art. 748.[Śmierć zleceniobiorcy] W braku odmiennej umowy zlecenie wygasa wskutek śmierci przyjmującego zlecenie albo wskutek utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych.

Art. 749.[Wygaśnięcie zlecenia] Jeżeli zlecenie wygasło, uważa się je mimo to za istniejące na korzyść przyjmującego zlecenie aż do chwili, kiedy dowiedział się o wygaśnięciu zlecenia.

Art. 750.[Stosowanie przepisów o zleceniu do umów o świadczenie usług] Do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Art. 751.[Przedawnienie roszczeń] Z upływem lat dwóch przedawniają się:

1) roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom;

2) roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone.

TYTUŁ XXII

Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia

Art. 752. [Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia] Kto bez zlecenia prowadzi cudzą sprawę, powinien działać z korzyścią osoby, której sprawę prowadzi, i zgodnie z jej prawdopodobną wolą, a przy prowadzeniu sprawy obowiązany jest zachowywać należytą staranność.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 753.[Obowiązki prowadzącego cudzą sprawę bez zlecenia] § 1. Prowadzący cudzą sprawę bez zlecenia powinien w miarę możności zawiadomić o tym osobę, której sprawę prowadzi, i stosownie do okoliczności albo oczekiwać jej zleceń, albo prowadzić sprawę dopóty, dopóki osoba ta nie będzie mogła sama się nią zająć.

§ 2. Z czynności swych prowadzący cudzą sprawę powinien złożyć rachunek oraz wydać wszystko, co przy prowadzeniu sprawy uzyskał dla osoby, której sprawę prowadzi. Jeżeli działał zgodnie ze swoimi obowiązkami, może żądać zwrotu uzasadnionych wydatków i nakładów wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwolnienia od zobowiązań, które zaciągnął przy prowadzeniu sprawy.

Art. 754.[Prowadzenie cudzych spraw wbrew woli] Kto prowadzi cudzą sprawę wbrew wiadomej mu woli osoby, której sprawę prowadzi, nie może żądać zwrotu poniesionych wydatków i odpowiedzialny jest za szkodę, chyba że wola tej osoby sprzeciwia się ustawie lub zasadom współżycia społecznego.

Art. 755.[Bezpodstawne zmiany] Jeżeli prowadzący cudzą sprawę dokonał zmian w mieniu osoby, której sprawę prowadzi, bez wyraźnej potrzeby lub korzyści tej osoby albo wbrew wiadomej mu jej woli, obowiązany jest przywrócić stan poprzedni, a gdyby to nie było możliwe, naprawić szkodę. Nakłady może zabrać z powrotem, o ile może to uczynić bez uszkodzenia rzeczy.

Art. 756.[Potwierdzenie] Potwierdzenie osoby, której sprawa była prowadzona, nadaje prowadzeniu sprawy skutki zlecenia.

Art. 757.[Ratowanie cudzego dobra] Kto w celu odwrócenia niebezpieczeństwa grożącego drugiemu ratuje jego dobro, może żądać od niego zwrotu uzasadnionych wydatków, chociażby jego działanie nie odniosło skutku, i jest odpowiedzialny tylko za winę umyślną lub rażące niedbalstwo.

TYTUŁ XXIII

Umowa agencyjna

Art. 758. [Umowa agencyjna] § 1. Przez umowę agencyjną przyjmujący zlecenie (agent) zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do stałego pośredniczenia, za wynagrodzeniem, przy zawieraniu z klientami umów na rzecz dającego zlecenie przedsiębiorcy albo do zawierania ich w jego imieniu.

§ 2. Do zawierania umów w imieniu dającego zlecenie oraz do odbierania dla niego oświadczeń agent jest uprawniony tylko wtedy, gdy ma do tego umocowanie.

Art. 758[1].[Prowizja] § 1. Jeżeli sposób wynagrodzenia nie został w umowie określony, agentowi należy się prowizja.

§ 2. Prowizją jest wynagrodzenie, którego wysokość zależy od liczby lub wartości zawartych umów.

§ 3. Jeżeli wysokość prowizji nie została w umowie określona, należy się ona w wysokości zwyczajowo przyjętej w stosunkach danego rodzaju, w miejscu działalności prowadzonej

eprasa.pl d2a094e46e

przez agenta, a w razie niemożności ustalenia prowizji w ten sposób, agentowi należy się prowizja w odpowiedniej wysokości, uwzględniającej wszystkie okoliczności bezpośrednio związane z wykonaniem zleconych mu czynności.

Art. 758[2].[Potwierdzenie treści umowy] Każda ze stron może żądać od drugiej pisemnego potwierdzenia treści umowy oraz postanowień ją zmieniających lub uzupełniających. Zrzeczenie się tego uprawnienia jest nieważne.

Art. 759.[Uprawnienia agenta] W razie wątpliwości poczytuje się, że agent jest upoważniony do przyjmowania dla dającego zlecenie zapłaty za świadczenie, które spełnia za dającego zlecenie, oraz do przyjmowania dla niego świadczeń, za które płaci, jak również do odbierania zawiadomień o wadach oraz oświadczeń dotyczących wykonania umowy, którą zawarł w imieniu dającego zlecenie.

Art. 760.[Obowiązek lojalności] Każda ze stron obowiązana jest do zachowania lojalności wobec drugiej.

Art. 760[1].[Obowiązki agenta] § 1. Agent obowiązany jest w szczególności przekazywać wszelkie informacje mające znaczenie dla dającego zlecenie oraz przestrzegać jego wskazówek uzasadnionych w danych okolicznościach, a także podejmować, w zakresie prowadzonych spraw, czynności potrzebne do ochrony praw dającego zlecenie.

§ 2. Postanowienia umowy sprzeczne z treścią § 1 są nieważne.

Art. 760[2].[Obowiązki dającego zlecenie] § 1. Dający zlecenie obowiązany jest przekazywać agentowi dokumenty i informacje potrzebne do prawidłowego wykonania umowy.

§ 2. Dający zlecenie obowiązany jest w rozsądnym czasie zawiadomić agenta o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji zawarcia umowy oraz o niewykonaniu umowy, przy której zawarciu agent pośredniczył lub którą zawarł w imieniu dającego zlecenie.

§ 3. Dający zlecenie obowiązany jest zawiadomić w rozsądnym czasie agenta o tym, że liczba umów, których zawarcie przewiduje, lub wartość ich przedmiotu będzie znacznie niższa niż ta, której agent mógłby się normalnie spodziewać.

§ 4. Postanowienia umowy sprzeczne z treścią § 1–3 są nieważne.

Art. 760[3].[Domniemanie potwierdzenia umowy] W razie gdy agent zawierający umowę w imieniu dającego zlecenie nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, umowę uważa się za potwierdzoną, jeżeli dający zlecenie niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o zawarciu umowy nie oświadczy klientowi, że umowy nie potwierdza.

Art. 761.[Żądanie prowizji od umów zawartych w czasie trwania umowy agencyjnej] § 1. Agent może żądać prowizji od umów zawartych w czasie trwania umowy agencyjnej, jeżeli do ich zawarcia doszło w wyniku jego działalności lub jeżeli zostały one zawarte z klientami pozyskanymi przez agenta poprzednio dla umów tego samego rodzaju.

§ 2. Jeżeli agentowi zostało przyznane prawo wyłączności w odniesieniu do oznaczonej grupy klientów lub obszaru geograficznego, a w czasie trwania umowy agencyjnej została bez

eprasa.pl d2a094e46e

udziału agenta zawarta umowa z klientem z tej grupy lub obszaru, agent może żądać prowizji od tej umowy. Dający zlecenie obowiązany jest w rozsądnym czasie zawiadomić agenta o zawarciu takiej umowy.

Art. 761[1].[Żądanie prowizji od umowy zawartej po rozwiązaniu umowy agencyjnej] § 1. Agent może żądać prowizji od umowy zawartej po rozwiązaniu umowy agencyjnej, jeżeli – przy spełnieniu przesłanek z art. 761 – propozycję zawarcia umowy dający zlecenie lub agent otrzymał od klienta przed rozwiązaniem umowy agencyjnej.

§ 2. Agent może żądać prowizji od umowy zawartej po rozwiązaniu umowy agencyjnej także wtedy, gdy do jej zawarcia doszło w przeważającej mierze w wyniku jego działalności w okresie trwania umowy agencyjnej, a zarazem w rozsądnym czasie od jej rozwiązania.

Art. 761[2].[Podział prowizji] Agent nie może żądać prowizji, o której mowa w art. 761, jeżeli prowizja ta należy się zgodnie z art. 761[1] poprzedniemu agentowi, chyba że z okoliczności wynika, że względy słuszności przemawiają za podziałem prowizji między obu agentów.

Art. 761[3].[Nabycie prawa do prowizji] § 1. W braku odmiennego postanowienia umowy agencyjnej agent nabywa prawo do prowizji z chwilą, w której dający zlecenie powinien był, zgodnie z umową z klientem, spełnić świadczenie albo faktycznie je spełnił, albo też swoje świadczenie spełnił klient. Jednakże strony nie mogą umówić się, że agent nabywa prawo do prowizji później niż w chwili, w której klient spełnił świadczenie albo powinien był je spełnić, gdyby dający zlecenie spełnił świadczenie.

§ 2. Jeżeli umowa zawarta pomiędzy dającym zlecenie i klientem ma być wykonywana częściami, agent nabywa prawo do prowizji w miarę wykonywania tej umowy.

§ 3. Roszczenie o zapłatę prowizji staje się wymagalne z upływem ostatniego dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym agent nabył prawo do prowizji. Postanowienie umowy mniej korzystne dla agenta jest nieważne.

Art. 761[4].[Zwrot prowizji] Agent nie może żądać prowizji, gdy oczywiste jest, że umowa z klientem nie zostanie wykonana na skutek okoliczności, za które dający zlecenie nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli zaś prowizja została już agentowi wypłacona, podlega ona zwrotowi. Postanowienie umowy agencyjnej mniej korzystne dla agenta jest nieważne.

Art. 761[5].[Dane o prowizji] § 1. Dający zlecenie obowiązany jest złożyć agentowi oświadczenie zawierające dane o należnej mu prowizji nie później niż w ostatnim dniu miesiąca następującego po kwartale, w którym agent nabył prawo do prowizji. Oświadczenie to powinno wskazywać wszystkie dane stanowiące podstawę do obliczenia wysokości należnej prowizji. Postanowienie umowy agencyjnej mniej korzystne dla agenta jest nieważne.

§ 2. Agent może domagać się udostępnienia informacji potrzebnych do ustalenia, czy wysokość należnej mu prowizji została prawidłowo obliczona, w szczególności może domagać się wyciągów z ksiąg handlowych dającego zlecenie albo żądać, aby wgląd i wyciąg z tych ksiąg został zapewniony biegłemu rewidentowi wybranemu przez strony. Postanowienie umowy agencyjnej mniej korzystne dla agenta jest nieważne.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W razie nieudostępnienia agentowi informacji, o których mowa w § 2, agent może domagać się ich udostępnienia w drodze powództwa wytoczonego w okresie sześciu miesięcy od dnia zgłoszenia żądania dającemu zlecenie.

§ 4. W razie nieosiągnięcia przez strony porozumienia co do wyboru biegłego rewidenta, o którym mowa w § 2, agent może domagać się, w drodze powództwa wytoczonego w okresie sześciu miesięcy od dnia zgłoszenia żądania dającemu zlecenie, dokonania wglądu i wyciągu z ksiąg przez biegłego wskazanego przez sąd.

Art. 761[6].[Stosowanie przepisów ustawy dotyczących prowizji] Przepisy art. 761–761[5] stosuje się w razie gdy prowizja stanowi całość lub część wynagrodzenia, chyba że strony uzgodniły stosowanie tych przepisów do innego rodzaju wynagrodzenia.

Art. 761[7].[Zastrzeżenie umowne] § 1. W umowie agencyjnej zawartej w formie pisemnej można zastrzec, że agent za odrębnym wynagrodzeniem (prowizja del credere), w uzgodnionym zakresie, odpowiada za wykonanie zobowiązania przez klienta. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, agent odpowiada za to, że klient spełni świadczenie. W razie niezachowania formy pisemnej poczytuje się umowę agencyjną za zawartą bez tego zastrzeżenia.

§ 2. Odpowiedzialność agenta może dotyczyć tylko oznaczonej umowy lub umów z oznaczonym klientem, przy których zawarciu pośredniczył albo które zawarł w imieniu dającego zlecenie.

Art. 762.[Zwrot wydatków] W braku odmiennego postanowienia umowy agent może domagać się zwrotu wydatków związanych z wykonaniem zlecenia tylko o tyle, o ile były uzasadnione i o ile ich wysokość przekracza zwykłą w danych stosunkach miarę.

Art. 763.[Prawo zastawu] Dla zabezpieczenia roszczenia o wynagrodzenie oraz o zwrot wydatków i zaliczek udzielonych dającemu zlecenie agentowi przysługuje ustawowe prawo zastawu na rzeczach i papierach wartościowych dającego zlecenie, otrzymanych w związku z umową agencyjną, dopóki przedmioty te znajdują się u niego lub osoby, która je dzierży w jego imieniu, albo dopóki może nimi rozporządzać za pomocą dokumentów.

Art. 764.[Domniemanie zawarcia umowy na czas nieoznaczony] Umowę zawartą na czas oznaczony, a wykonywaną przez strony po upływie terminu, na jaki została zawarta, poczytuje się za zawartą na czas nieoznaczony.

Art. 764[1].[Wypowiedzenie umowy] § 1. Umowa zawarta na czas nieoznaczony może być wypowiedziana na miesiąc naprzód w pierwszym roku, na dwa miesiące naprzód w drugim roku oraz na trzy miesiące naprzód w trzecim i następnych latach trwania umowy. Ustawowe terminy wypowiedzenia nie mogą być skracane.

§ 2. Ustawowe terminy wypowiedzenia mogą zostać umownie przedłużone, z tym że termin ustalony dla dającego zlecenie nie może być krótszy niż termin ustalony dla agenta. Przedłużenie terminu dla agenta powoduje takie samo przedłużenie dla dającego zlecenie.

§ 3. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, termin wypowiedzenia upływa z końcem miesiąca kalendarzowego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Przepisy § 1–3 mają zastosowanie do umowy zawartej na czas oznaczony, a przekształconej z mocy art. 764 w umowę zawartą na czas nieoznaczony. Okres, na jaki umowa na czas oznaczony była zawarta, uwzględnia się przy ustalaniu terminu wypowiedzenia.

Art. 764[2].[Wypowiedzenie umowy bez zachowania terminów] § 1. Umowa agencyjna, chociażby była zawarta na czas oznaczony, może być wypowiedziana bez zachowania terminów wypowiedzenia z powodu niewykonania obowiązków przez jedną ze stron w całości lub znacznej części, a także w przypadku zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności.

§ 2. Jeżeli wypowiedzenia dokonano na skutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność druga strona, jest ona zobowiązana do naprawienia szkody poniesionej przez wypowiadającego w następstwie rozwiązania umowy.

Art. 764[3].[Rozwiązanie umowy] § 1. Po rozwiązaniu umowy agencyjnej agent może żądać od dającego zlecenie świadczenia wyrównawczego, jeżeli w czasie trwania umowy agencyjnej pozyskał nowych klientów lub doprowadził do istotnego wzrostu obrotów z dotychczasowymi klientami, a dający zlecenie czerpie nadal znaczne korzyści z umów z tymi klientami. Roszczenie to przysługuje agentowi, jeżeli, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, a zwłaszcza utratę przez agenta prowizji od umów zawartych przez dającego zlecenie z tymi klientami, przemawiają za tym względy słuszności.

§ 2. Świadczenie wyrównawcze nie może przekroczyć wysokości wynagrodzenia agenta za jeden rok, obliczonego na podstawie średniego rocznego wynagrodzenia uzyskanego w okresie ostatnich pięciu lat. Jeżeli umowa agencyjna trwała krócej niż pięć lat, wynagrodzenie to oblicza się z uwzględnieniem średniej z całego okresu jej trwania.

§ 3. Uzyskanie świadczenia wyrównawczego nie pozbawia agenta możności dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

§ 4. W razie śmierci agenta, świadczenia wyrównawczego, o którym mowa w § 1, mogą żądać jego spadkobiercy.

§ 5. Możliwość dochodzenia roszczenia o świadczenie wyrównawcze zależy od zgłoszenia przez agenta lub jego spadkobierców odpowiedniego żądania wobec dającego zlecenie przed upływem roku od rozwiązania umowy.

Art. 764[4].[Wyłączenie przysługiwania świadczenia wyrównawczego] Świadczenie wyrównawcze nie przysługuje agentowi, jeżeli:

1) dający zlecenie wypowiedział umowę na skutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi agent, usprawiedliwiających wypowiedzenie umowy bez zachowania terminów wypowiedzenia;

2) agent wypowiedział umowę, chyba że wypowiedzenie jest uzasadnione okolicznościami, za które odpowiada dający zlecenie, albo jest usprawiedliwione wiekiem, ułomnością lub chorobą agenta, a względy słuszności nie pozwalają domagać się od niego dalszego wykonywania czynności agenta;

eprasa.pl d2a094e46e

3) agent za zgodą dającego zlecenie przeniósł na inną osobę swoje prawa i obowiązki wynikające z umowy.

Art. 764^5.[Zakaz odmiennych postanowień ustawy] Do czasu rozwiązania umowy strony nie mogą umówić się w sposób odbiegający na niekorzyść agenta od postanowień art. 764^3 i art. 764^4.

Art. 764^6.[Ograniczenie działalności konkurencyjnej] § 1. Strony mogą, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, ograniczyć działalność agenta mającą charakter konkurencyjny na okres po rozwiązaniu umowy agencyjnej (ograniczenie działalności konkurencyjnej). Ograniczenie jest ważne, jeżeli dotyczy grupy klientów lub obszaru geograficznego, objętych działalnością agenta, oraz rodzaju towarów lub usług stanowiących przedmiot umowy.

§ 2. Ograniczenie działalności konkurencyjnej nie może być zastrzeżone na okres dłuższy niż dwa lata od rozwiązania umowy.

§ 3. Dający zlecenie obowiązany jest do wypłacania agentowi odpowiedniej sumy pieniężnej za ograniczenie działalności konkurencyjnej w czasie jego trwania, chyba że co innego wynika z umowy albo że umowa agencyjna została rozwiązana na skutek okoliczności, za które agent ponosi odpowiedzialność.

§ 4. Jeżeli wysokość sumy, o której mowa w § 3, nie została w umowie określona, należy się suma w wysokości odpowiedniej do korzyści osiągniętych przez dającego zlecenie na skutek ograniczenia działalności konkurencyjnej oraz utraconych z tego powodu możliwości zarobkowych agenta.

Art. 764^7.[Odwołanie ograniczenia] Dający zlecenie może do dnia rozwiązania umowy odwołać ograniczenie działalności konkurencyjnej z takim skutkiem, że po upływie sześciu miesięcy od chwili odwołania jest on zwolniony z obowiązku wypłacania sumy, o której mowa w art. 764^6 § 3 i 4. Odwołanie ograniczenia działalności konkurencyjnej wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 764^8.[Zwolnienie z obowiązku przestrzegania ograniczenia] Jeżeli agent wypowiedział umowę na skutek okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi dający zlecenie, może on zwolnić się z obowiązku przestrzegania ograniczenia działalności konkurencyjnej przez złożenie dającemu zlecenie oświadczenia na piśmie przed upływem miesiąca od dnia wypowiedzenia.

Art. 764^9.[Stosowanie przepisów dotyczących umowy agencyjnej] Do umowy o treści określonej w art. 758 § 1, zawartej z agentem przez osobę niebędącą przedsiębiorcą, stosuje się przepisy niniejszego tytułu, z wyłączeniem art. 761–761^2, art. 761^5 oraz art. 764^3–764^8.

TYTUŁ XXIV

Umowa komisu

Art. 765. [Umowa komisu] Przez umowę komisu przyjmujący zlecenie (komisant) zobowiązuje się za wynagrodzeniem (prowizja) w zakresie działalności swego

eprasa.pl d2a094e46e

przedsiębiorstwa do kupna lub sprzedaży rzeczy ruchomych na rachunek dającego zlecenie (komitenta), lecz w imieniu własnym.

Art. 766.[Obowiązki komisanta] Komisant powinien wydać komitentowi wszystko, co przy wykonaniu zlecenia dla niego uzyskał, w szczególności powinien przelać na niego wierzytelności, które nabył na jego rachunek. Powyższe uprawnienia komitenta są skuteczne także względem wierzycieli komisanta.

Art. 767.[Dodatkowe korzyści komitenta] Jeżeli komisant zawarł umowę na warunkach korzystniejszych od warunków oznaczonych przez komitenta, uzyskana korzyść należy się komitentowi.

Art. 768.[Warunki mniej korzystne od zawartych w umowie] § 1. Jeżeli komisant sprzedał oddaną mu do sprzedaży rzecz za cenę niższą od ceny oznaczonej przez komitenta, obowiązany jest zapłacić komitentowi różnicę.

§ 2. Jeżeli komisant nabył rzecz za cenę wyższą od ceny oznaczonej przez komitenta, komitent może niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wykonaniu zlecenia oświadczyć, że nie uznaje czynności za dokonaną na jego rachunek; brak takiego oświadczenia jest jednoznaczny z wyrażeniem zgody na wyższą cenę.

§ 3. Komitent nie może żądać zapłacenia różnicy ceny ani odmówić zgody na wyższą cenę, jeżeli zlecenie nie mogło być wykonane po cenie oznaczonej, a zawarcie umowy uchroniło komitenta od szkody.

Art. 769.[Rzecz narażona na zepsucie] § 1. Jeżeli rzecz jest narażona na zepsucie, a nie można czekać na zarządzenie komitenta, komisant jest uprawniony, a gdy tego interes komitenta wymaga – zobowiązany sprzedać rzecz z zachowaniem należytej staranności. O dokonaniu sprzedaży obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie komitenta.

§ 2. Jeżeli komitent dopuścił się zwłoki z odebraniem rzeczy, stosuje się odpowiednio przepisy o skutkach zwłoki kupującego z odebraniem rzeczy sprzedanej.

Art. 770.[Rękojmia za wady rzeczy] § 1. Komisant nie ponosi odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne rzeczy, jak również za jej wady prawne, jeżeli przed zawarciem umowy podał to do wiadomości kupującego. Jednakże wyłączenie odpowiedzialności nie dotyczy wad rzeczy, o których komisant wiedział lub z łatwością mógł się dowiedzieć.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli kupującym jest konsument.

Art. 770[1].(uchylony)

Art. 771.[Kredyt lub zaliczka komisanta] Komisant, który bez upoważnienia komitenta udzielił osobie trzeciej kredytu lub zaliczki, działa na własne niebezpieczeństwo.

Art. 772.[Prowizja] § 1. Komisant nabywa roszczenie o zapłatę prowizji z chwilą, gdy komitent otrzymał rzecz albo cenę. Jeżeli umowa ma być wykonywana częściami, komisant nabywa roszczenie o prowizję w miarę wykonywania umowy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Komisant może żądać prowizji także wtedy, gdy umowa nie została wykonana z przyczyn dotyczących komitenta.

Art. 773.[Prawo zastawu] § 1. Dla zabezpieczenia roszczeń o prowizję oraz roszczeń o zwrot wydatków i zaliczek udzielonych komitentowi, jak również dla zabezpieczenia wszelkich innych należności wynikłych ze zleceń komisowych przysługuje komisantowi ustawowe prawo zastawu na rzeczach stanowiących przedmiot komisu, dopóki rzeczy te znajdują się u niego lub u osoby która je dzierży w jego imieniu, albo dopóki może nimi rozporządzać za pomocą dokumentów.

§ 2. Wymienione należności mogą być zaspokojone z wierzytelności nabytych przez komisanta na rachunek komitenta, z pierwszeństwem przed wierzycielami komitenta.

§ 3. (uchylony)

TYTUŁ XXV

Umowa przewozu

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 774. [Umowa przewozu] Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Art. 775.[Stosowanie przepisów ustawy] Przepisy tytułu niniejszego stosuje się do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami.

DZIAŁ II

Przewóz osób

Art. 776. [Warunki przewozu osób] Przewoźnik obowiązany jest do zapewnienia podróżnym odpowiadających rodzajowi transportu warunków bezpieczeństwa i higieny oraz takich wygód, jakie ze względu na rodzaj transportu uważa się za niezbędne.

Art. 777.[Odpowiedzialność za bagaż] § 1. Za bagaż, który podróżny przewozi ze sobą, przewoźnik ponosi odpowiedzialność tylko wtedy, gdy szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przewoźnika.

§ 2. Za bagaż powierzony przewoźnikowi przewoźnik ponosi odpowiedzialność według zasad przewidzianych dla przewozu rzeczy.

Art. 778.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany – od dnia, kiedy miał być wykonany.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ III

Przewóz rzeczy

Art. 779. [Dane wysyłającego] Wysyłający powinien podać przewoźnikowi swój adres oraz adres odbiorcy, miejsce przeznaczenia, oznaczenie przesyłki według rodzaju, ilości oraz sposobu opakowania, jak również wartość rzeczy szczególnie cennych.

Art. 780.[List przewozowy] § 1. Na żądanie przewoźnika wysyłający powinien wystawić list przewozowy zawierający dane wymienione w artykule poprzedzającym, a ponadto wszelkie inne istotne postanowienia umowy. Wysyłający ponosi skutki niedokładnego lub nieprawdziwego oświadczenia.

§ 2. Wysyłający może żądać od przewoźnika wydania mu odpisu listu przewozowego albo innego poświadczenia przyjęcia przesyłki do przewozu.

Art. 781.[Nieodpowiedni stan przesyłki] § 1. Jeżeli stan zewnętrzny przesyłki lub jej opakowanie nie są odpowiednie dla danego rodzaju przewozu, przewoźnik może żądać, aby wysyłający złożył pisemne oświadczenie co do stanu przesyłki, a w wypadku rażących braków odmówić przewozu.

§ 2. Jeżeli przewoźnik przyjmie przesyłkę bez zastrzeżeń, domniemywa się, że znajdowała się w należytym stanie.

Art. 782.[Wydanie przewoźnikowi niezbędnych dokumentów] Wysyłający powinien dać przewoźnikowi wszelkie dokumenty potrzebne ze względu na przepisy celne, podatkowe i administracyjne.

Art. 783.[Odstąpienie od umowy] Jeżeli rozpoczęcie lub dokonanie przewozu dozna czasowej przeszkody wskutek okoliczności dotyczącej przewoźnika, wysyłający może od umowy odstąpić, powinien jednak dać przewoźnikowi odpowiednie wynagrodzenie za dokonaną część przewozu w granicach tego, co na kosztach przewozu oszczędził. Nie wyłącza to roszczenia o naprawienie szkody, jeżeli przeszkoda była następstwem okoliczności, za które przewoźnik ponosi odpowiedzialność.

Art. 784.[Zawiadomienie o nadejściu przesyłki] Przewoźnik powinien zawiadomić niezwłocznie odbiorcę o nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia.

Art. 785.[Odbiór przesyłki] Po nadejściu przesyłki do miejsca przeznaczenia odbiorca może w imieniu własnym wykonać wszelkie prawa wynikające z umowy przewozu, w szczególności może żądać wydania przesyłki i listu przewozowego, jeżeli jednocześnie wykona zobowiązania wynikające z tej umowy.

Art. 786.[Zapłata należności] Przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty oznaczonych w liście przewozowym należności przewoźnika.

Art. 787.[Odmowa przyjęcia przesyłki] § 1. Jeżeli odbiorca odmawia przyjęcia przesyłki albo jeżeli z innych przyczyn nie można mu jej doręczyć, przewoźnik powinien niezwłocznie zawiadomić o tym wysyłającego. Jeżeli wysyłający nie nadeśle w odpowiednim

eprasa.pl d2a094e46e

czasie wskazówek, przewoźnik powinien oddać przesyłkę na przechowanie lub inaczej ją zabezpieczyć, zawiadamiając o tym wysyłającego i odbiorcę.

§ 2. Jeżeli przesyłka jest narażona na zepsucie albo jeżeli jej przechowanie wymaga kosztów, na które nie ma pokrycia, przewoźnik może ją sprzedać przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o skutkach zwłoki kupującego z odebraniem rzeczy sprzedanej.

Art. 788.[Odpowiedzialność przewoźnika] § 1. Odszkodowanie za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki w czasie od jej przyjęcia do przewozu aż do wydania odbiorcy nie może przewyższać zwykłej wartości przesyłki, chyba że szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przewoźnika.

§ 2. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za ubytek nieprzekraczający granic ustalonych we właściwych przepisach, a w braku takich przepisów – granic zwyczajowo przyjętych (ubytek naturalny).

§ 3. Za utratę, ubytek lub uszkodzenie pieniędzy, kosztowności, papierów wartościowych albo rzeczy szczególnie cennych przewoźnik ponosi odpowiedzialność jedynie wtedy, gdy właściwości przesyłki były podane przy zawarciu umowy, chyba że szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przewoźnika.

Art. 789.[Oddanie przesyłki dalszemu przewoźnikowi] § 1. Przewoźnik może oddać przesyłkę do przewozu innemu przewoźnikowi na całą przestrzeń przewozu lub jej część, jednakże ponosi odpowiedzialność za czynności dalszych przewoźników jak za swoje własne czynności.

§ 2. Każdy przewoźnik, który przyjmuje przesyłkę na podstawie tego samego listu przewozowego, ponosi solidarną odpowiedzialność za cały przewóz według treści listu.

§ 3. Przewoźnik, który z tytułu swej solidarnej odpowiedzialności za cały przewóz zapłacił odszkodowanie, ma zwrotne roszczenie do przewoźnika ponoszącego odpowiedzialność za okoliczności, z których szkoda wynikła. Jeżeli okoliczności tych ustalić nie można, odpowiedzialność ponoszą wszyscy przewoźnicy w stosunku do przypadającego im przewoźnego. Wolny od odpowiedzialności jest przewoźnik, który udowodni, że szkoda nie powstała na przestrzeni, przez którą przewoził.

Art. 790.[Prawo zastawu] § 1. Dla zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy przewozu, w szczególności: przewoźnego, składowego, opłat celnych i innych wydatków, jak również dla zabezpieczenia takich roszczeń przysługujących poprzednim spedytorom i przewoźnikom, przysługuje przewoźnikowi ustawowe prawo zastawu na przesyłce, dopóki przesyłka znajduje się u niego lub u osoby, która ją dzierży w jego imieniu, albo dopóki może nią rozporządzać za pomocą dokumentów.

§ 2. (uchylony)

Art. 791.[Roszczenia wobec przewoźnika] § 1. Wskutek zapłaty należności przewoźnika i przyjęcia przesyłki bez zastrzeżeń wygasają wszelkie roszczenia przeciwko przewoźnikowi wynikające z umowy przewozu. Nie dotyczy to jednak roszczeń z tytułu niewidocznych uszkodzeń przesyłki, jeżeli odbiorca w ciągu tygodnia od chwili przyjęcia przesyłki zawiadomił o nich przewoźnika.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepisu powyższego nie stosuje się, gdy szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przewoźnika.

Art. 792.[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia z umowy przewozu rzeczy przedawniają się z upływem roku od dnia dostarczenia przesyłki, a w razie całkowitej utraty przesyłki lub jej dostarczenia z opóźnieniem – od dnia, kiedy przesyłka miała być dostarczona.

Art. 793.[Przedawnienie roszczeń regresowych] Roszczenia przysługujące przewoźnikowi przeciwko innym przewoźnikom, którzy uczestniczyli w przewozie przesyłki, przedawniają się z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym przewoźnik naprawił szkodę, albo od dnia, w którym wytoczono przeciwko niemu powództwo.

TYTUŁ XXVI

Umowa spedycji

Art. 794. [Umowa spedycji] § 1. Przez umowę spedycji spedytor zobowiązuje się za wynagrodzeniem w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do wysyłania lub odbioru przesyłki albo do dokonania innych usług związanych z jej przewozem.

§ 2. Spedytor może występować w imieniu własnym albo w imieniu dającego zlecenie.

Art. 795.[Stosowanie przepisów dotyczących umowy spedycji] Przepisy niniejszego tytułu stosuje się do spedycji tylko o tyle, o ile nie jest ona uregulowana odrębnymi przepisami.

Art. 796.[Stosowanie przepisów o zleceniu] Jeżeli przepisy tytułu niniejszego albo przepisy szczególne nie stanowią inaczej, do umowy spedycji stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia.

Art. 797.[Obowiązki spedytora] Spedytor obowiązany jest do podejmowania czynności potrzebnych do uzyskania zwrotu nienależnie pobranych sum z tytułu przewoźnego, cła i innych należności związanych z przewozem przesyłki.

Art. 798.[Zabezpieczenie praw zleceniodawcy] Spedytor obowiązany jest do podjęcia czynności potrzebnych do zabezpieczenia praw dającego zlecenie lub osoby przez niego wskazanej względem przewoźnika albo innego spedytora.

Art. 799.[Odpowiedzialność spedytora za wykonawców] Spedytor jest odpowiedzialny za przewoźników i dalszych spedytorów, którymi posługuje się przy wykonaniu zlecenia, chyba że nie ponosi winy w wyborze.

Art. 800.[Spedytor jako przewoźnik] Spedytor może sam dokonać przewozu. W tym wypadku spedytor ma jednocześnie prawa i obowiązki przewoźnika.

Art. 801.[Odpowiedzialność spedytora] § 1. Odszkodowanie za utratę, ubytek lub uszkodzenie przesyłki w czasie od jej przyjęcia aż do wydania przewoźnikowi, dalszemu spedytorowi, dającemu zlecenie lub osobie przez niego wskazanej, nie może przewyższać

eprasa.pl d2a094e46e

zwykłej wartości przesyłki, chyba że szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa spedytora.

§ 2. Spedytor nie ponosi odpowiedzialności za ubytek nieprzekraczający granic ustalonych we właściwych przepisach, a w braku takich przepisów – granic zwyczajowo przyjętych.

§ 3. Za utratę, ubytek lub uszkodzenie pieniędzy, kosztowności, papierów wartościowych albo rzeczy szczególnie cennych spedytor ponosi odpowiedzialność jedynie wtedy, gdy właściwości przesyłki były podane przy zawarciu umowy, chyba że szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa spedytora.

Art. 802.[Prawo zastawu] § 1. Dla zabezpieczenia roszczeń o przewoźne oraz roszczeń o prowizję, o zwrot wydatków i innych należności wynikłych ze zleceń spedycyjnych, jak również dla zabezpieczenia takich roszczeń przysługujących poprzednim spedytorom i przewoźnikom, przysługuje spedytorowi ustawowe prawo zastawu na przesyłce, dopóki przesyłka znajduje się u niego lub u osoby, która ją dzierży w jego imieniu, albo dopóki może nią rozporządzać za pomocą dokumentów.

§ 2. (uchylony)

Art. 803.[Przedawnienie roszczeń] § 1. Roszczenia z umowy spedycji przedawniają się z upływem roku.

§ 2. Termin przedawnienia zaczyna biec: w wypadku roszczeń z tytułu uszkodzenia lub ubytku przesyłki – od dnia dostarczenia przesyłki; w wypadku całkowitej utraty przesyłki lub jej dostarczenia z opóźnieniem – od dnia, w którym przesyłka miała być dostarczona; we wszystkich innych wypadkach – od dnia wykonania zlecenia.

Art. 804.[Przedawnienie roszczeń regresowych] Roszczenia przysługujące spedytorowi przeciwko przewoźnikom i dalszym spedytorom, którymi się posługiwał przy przewozie przesyłki, przedawniają się z upływem sześciu miesięcy od dnia, kiedy spedytor naprawił szkodę, albo od dnia, kiedy wytoczono przeciwko niemu powództwo. Przepis ten stosuje się odpowiednio do wymienionych roszczeń między osobami, którymi spedytor posługiwał się przy przewozie przesyłki.

TYTUŁ XXVII

Umowa ubezpieczenia

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 805. [Umowa ubezpieczenia] § 1. Przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

§ 2. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie:

eprasa.pl d2a094e46e

1) przy ubezpieczeniu majątkowym – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku;

2) przy ubezpieczeniu osobowym – umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej.

§ 3. Do renty z umowy ubezpieczenia nie stosuje się przepisów kodeksu niniejszego o rencie.

§ 4. Przepisy art. 385^1–385^3 stosuje się odpowiednio, jeżeli ubezpieczającym jest osoba fizyczna zawierająca umowę związaną bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Art. 806.[Nieważność i bezskuteczność umowy ubezpieczenia] § 1. Umowa ubezpieczenia jest nieważna, jeżeli zajście przewidzianego w umowie wypadku nie jest możliwe.

§ 2. Objęcie ubezpieczeniem okresu poprzedzającego zawarcie umowy jest bezskuteczne, jeżeli w chwili zawarcia umowy którakolwiek ze stron wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że wypadek zaszedł lub że odpadła możliwość jego zajścia w tym okresie.

Art. 807.[Stosunek ogólnych warunków ubezpieczenia do przepisów ustawy] § 1. Postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia lub postanowienia umowy ubezpieczenia sprzeczne z przepisami niniejszego tytułu są nieważne, chyba że dalsze przepisy przewidują wyjątki.

§ 2. (uchylony)

Art. 808.[Ubezpieczenie na rzecz osoby trzeciej] § 1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia.

§ 2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność ubezpieczyciela może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.

§ 3. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże uzgodnienie takie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł.

§ 4. Ubezpieczony może żądać by ubezpieczyciel udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

§ 5. Jeżeli umowa ubezpieczenia nie wiąże się bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową ubezpieczonej osoby fizycznej, art. 385^1–385^3 stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim umowa dotyczy praw i obowiązków ubezpieczonego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 809.[Dokument ubezpieczenia] § 1. Ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia.

§ 2. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w art. 811, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.

Art. 810.(uchylony)

Art. 811.[Sprzeciw ubezpieczanego do postanowień zawartych w dokumencie ubezpieczenia] § 1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę ubezpieczyciel doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, ubezpieczyciel obowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.

§ 2. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.

Art. 812.[Ogólne warunki ubezpieczenia] § 1. (uchylony)

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

§ 4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczyciel nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

§ 5. Jeżeli umowa zawarta jest na czas określony, ubezpieczyciel może ją wypowiedzieć jedynie w przypadkach wskazanych w ustawie, a także z ważnych powodów określonych w umowie lub ogólnych warunkach ubezpieczenia.

§ 6. (uchylony)

§ 7. (uchylony)

§ 8. Różnicę między treścią umowy a ogólnymi warunkami ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku ubezpieczyciel nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 9. Przepisy § 5 i 8 stosuje się odpowiednio w razie zmiany ogólnych warunków ubezpieczenia w czasie trwania stosunku umownego. Nie uchybia to stosowaniu w takim przypadku przepisu art. 384^1.

Art. 813.[Składka] § 1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§ 2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia, a jeżeli umowa doszła do skutku przed doręczeniem dokumentu ubezpieczenia – w ciągu czternastu dni od jego doręczenia.

Art. 814.[Początek odpowiedzialności ubezpieczyciela] § 1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

§ 2. Jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.

§ 3. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności ubezpieczyciela, tylko wtedy, gdy skutek taki przewidywała umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia, a ubezpieczyciel po upływie terminu wezwał ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.

Art. 815.[Okoliczności ujawniane w formularzu] § 1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

§ 2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zastrzeżono, że w czasie jej trwania należy zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w paragrafie poprzedzającym, ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach ubezpieczyciela niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości. Przepisu tego nie stosuje się do ubezpieczeń na życie.

§ 2^1. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w paragrafach poprzedzających spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 3. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem paragrafów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia paragrafów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że

eprasa.pl d2a094e46e

wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

Art. 816.[Zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku] W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym. Przepisu tego nie stosuje się do ubezpieczeń na życie.

Art. 817.[Termin spełnienia świadczenia] § 1. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

§ 2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

§ 3. Umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą zawierać postanowienia korzystniejsze dla uprawnionego niż określone w paragrafach poprzedzających.

Art. 818.[Informacja o wypadku] § 1. Umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą przewidywać, że ubezpieczający ma obowiązek w określonym terminie powiadomić ubezpieczyciela o wypadku.

§ 2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązkiem określonym w paragrafie poprzedzającym można obciążyć zarówno ubezpieczającego, jak i ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w paragrafach poprzedzających ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

§ 4. Skutki braku zawiadomienia ubezpieczyciela o wypadku nie następują, jeżeli ubezpieczyciel w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Art. 819.[Przedawnienie roszczeń] § 1. Roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech.

§ 2. (uchylony)

§ 3. W wypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej roszczenie poszkodowanego do ubezpieczyciela o odszkodowanie lub zadośćuczynienie przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela przerywa się także przez zgłoszenie ubezpieczycielowi tego roszczenia lub przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

Art. 820.[Ubezpieczenia morskie i reasekuracji] Przepisów tytułu niniejszego nie stosuje się do ubezpieczeń morskich oraz do ubezpieczeń pośrednich (reasekuracji).

DZIAŁ II

Ubezpieczenia majątkowe

Art. 821. [Ubezpieczenie majątkowe] Przedmiotem ubezpieczenia majątkowego może być każdy interes majątkowy, który nie jest sprzeczny z prawem i daje się ocenić w pieniądzu.

Art. 822.[Umowa odpowiedzialności cywilnej] § 1. Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

§ 2. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

§ 3. Strony mogą postanowić, że umowa będzie obejmować szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia.

§ 4. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

§ 5. Ubezpieczyciel nie może przeciwko uprawnionemu do odszkodowania podnieść zarzutu naruszenia obowiązków wynikających z umowy lub ogólnych warunków ubezpieczenia przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nastąpiło ono po zajściu wypadku.

Art. 823.[Przeniesienie prawa z umowy ubezpieczenia] § 1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody ubezpieczyciela, chyba że umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej.

§ 2. W razie przeniesienia praw, o których mowa w § 1, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą ubezpieczyciela umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

§ 3. Jeżeli prawa, o których mowa w § 1, nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Przepisów § 1–3 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Art. 824.[Granice odpowiedzialności ubezpieczyciela] § 1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela.

§ 2. Jeżeli po zawarciu umowy wartość ubezpieczonego mienia uległa zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może także z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie ubezpieczyciel, zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.

§ 3. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym ubezpieczyciel zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

Art. 824[1].[Wysokość odszkodowania] § 1. O ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody.

§ 2. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

§ 3. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w § 2, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczający może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym paragrafie, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

Art. 825.(uchylony)

Art. 826.[Obowiązki ubezpieczającego w razie wypadku] § 1. W razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

§ 2. Umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą przewidywać, że w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możność dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.

§ 3. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w § 1, ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Ubezpieczyciel obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą zawierać postanowienia korzystniejsze dla ubezpieczającego.

§ 5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się również do ubezpieczonego.

Art. 827.[Zwolnienie ubezpieczyciela od odpowiedzialności] § 1. Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względom słuszności.

§ 2. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej można ustalić inne zasady odpowiedzialności ubezpieczyciela niż określone w § 1.

§ 3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zasady określone w paragrafach poprzedzających stosuje się odpowiednio do ubezpieczonego.

Art. 828.[Przejście roszczeń na zakład] § 1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.

§ 2. Nie przechodzą na ubezpieczyciela roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

§ 3. Zasady wynikające z paragrafów poprzedzających stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

DZIAŁ III

Ubezpieczenia osobowe

Art. 829. [Ubezpieczenie osobowe] § 1. Ubezpieczenie osobowe może w szczególności dotyczyć:

1) przy ubezpieczeniu na życie – śmierci osoby ubezpieczonej lub dożycia przez nią oznaczonego wieku;

2) przy ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków – uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W umowie ubezpieczenia na życie zawartej na cudzy rachunek, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się nie wcześniej niż następnego dnia po tym, gdy ubezpieczony oświadczył stronie wskazanej w umowie, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej. Oświadczenie powinno obejmować także wysokość sumy ubezpieczenia. Zmiana umowy na niekorzyść ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia w razie śmierci ubezpieczonego wymaga zgody tego ubezpieczonego.

Art. 830.[Wypowiedzenie umowy przez ubezpieczającego] § 1. Przy ubezpieczeniu osobowym ubezpieczający może wypowiedzieć umowę w każdym czasie z zachowaniem terminu określonego w umowie lub ogólnych warunkach ubezpieczenia, a w razie jego braku – ze skutkiem natychmiastowym.

§ 2. W braku odmiennego zastrzeżenia umowę uważa się za wypowiedzianą przez ubezpieczającego, jeżeli składka lub jej rata nie została zapłacona w terminie określonym w umowie lub ogólnych warunkach ubezpieczenia mimo uprzedniego wezwania do zapłaty w dodatkowym terminie określonym w ogólnych warunkach ubezpieczenia; w wezwaniu powinny być podane do wiadomości ubezpieczającego skutki niezapłacenia składki.

§ 3. Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia na życie jedynie w wypadkach wskazanych w ustawie.

§ 4. Przepisy § 3 oraz art. 812 § 8 stosuje się odpowiednio w razie zmiany ogólnych warunków ubezpieczenia na życie w czasie trwania stosunku umownego. Nie uchybia to stosowaniu w takim przypadku przepisu art. 384^1.

Art. 831.[Osoby uprawnione do otrzymania sumy ubezpieczenia] § 1. Ubezpieczający może wskazać jedną lub więcej osób uprawnionych do otrzymania sumy ubezpieczenia w razie śmierci osoby ubezpieczonej; może również zawrzeć umowę ubezpieczenia na okaziciela. Ubezpieczający może każde z tych zastrzeżeń zmienić lub odwołać w każdym czasie.

§ 1^1. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek do wykonywania uprawnień, o których mowa w paragrafie poprzedzającym, konieczna jest uprzednia zgoda ubezpieczonego; umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą przewidywać, że uprawnienia te ubezpieczony może wykonywać samodzielnie.

§ 2. Jeżeli wskazano kilka osób uprawnionych do otrzymania sumy ubezpieczenia, a nie oznaczono udziału każdej z nich w tej sumie, ich udziały są równe.

§ 3. Suma ubezpieczenia przypadająca uprawnionemu nie należy do spadku po ubezpieczonym.

Art. 832.[Postanowienia na wypadek śmierci] § 1. Wskazanie uprawnionego do otrzymania sumy ubezpieczenia staje się bezskuteczne, jeżeli uprawniony zmarł przed śmiercią ubezpieczonego albo jeżeli umyślnie przyczynił się do jego śmierci.

§ 2. Jeżeli w chwili śmierci ubezpieczonego nie ma osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia, suma ta przypada najbliższej rodzinie ubezpieczonego w kolejności ustalonej w ogólnych warunkach ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 833.[Samobójstwo ubezpieczonego] Przy ubezpieczeniu na życie samobójstwo ubezpieczonego nie zwalnia ubezpieczyciela od obowiązku świadczenia, jeżeli samobójstwo nastąpiło po upływie lat dwóch od zawarcia umowy ubezpieczenia. Umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą skrócić ten termin, nie bardziej jednak niż do 6 miesięcy.

Art. 834.[Zarzut nieprawdziwych informacji] Jeżeli do wypadku doszło po upływie lat trzech od zawarcia umowy ubezpieczenia na życie, ubezpieczyciel nie może podnieść zarzutu, że przy zawieraniu umowy podano wiadomości nieprawdziwe, w szczególności że zatajona została choroba osoby ubezpieczonej. Umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą skrócić powyższy termin.

TYTUŁ XXVIII

Przechowanie

Art. 835. [Umowa przechowania] Przez umowę przechowania przechowawca zobowiązuje się zachować w stanie niepogorszonym rzecz ruchomą oddaną mu na przechowanie.

Art. 836.[Wynagrodzenie za przechowanie] Jeżeli wysokość wynagrodzenia za przechowanie nie jest określona w umowie albo w taryfie, przechowawcy należy się wynagrodzenie w danych stosunkach przyjęte, chyba że z umowy lub z okoliczności wynika, iż zobowiązał się przechować rzecz bez wynagrodzenia.

Art. 837.[Sposób przechowywania rzeczy] Przechowawca powinien przechowywać rzecz w taki sposób, do jakiego się zobowiązał, a w braku umowy w tym względzie, w taki sposób, jaki wynika z właściwości przechowywanej rzeczy i z okoliczności.

Art. 838.[Ochrona rzeczy przed utratą lub uszkodzeniem] Przechowawca jest uprawniony, a nawet obowiązany zmienić określone w umowie miejsce i sposób przechowania rzeczy, jeżeli okaże się to konieczne dla jej ochrony przed utratą lub uszkodzeniem. Jeżeli uprzednie uzyskanie zgody składającego jest możliwe, przechowawca powinien ją uzyskać przed dokonaniem zmiany.

Art. 839.[Zakaz używania rzeczy] Przechowawcy nie wolno używać rzeczy bez zgody składającego, chyba że jest to konieczne do jej zachowania w stanie niepogorszonym.

Art. 840.[Oddanie rzeczy na przechowanie innej osobie] § 1. Przechowawca nie może oddać rzeczy na przechowanie innej osobie, chyba że jest do tego zmuszony przez okoliczności. W wypadku takim obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie składającego, gdzie i u kogo rzecz złożył, i w razie zawiadomienia odpowiedzialny jest tylko za brak należytej staranności w wyborze zastępcy.

§ 2. Zastępca odpowiedzialny jest także względem składającego. Jeżeli przechowawca ponosi odpowiedzialność za czynności swego zastępcy jak za swoje własne czynności, ich odpowiedzialność jest solidarna.

Art. 841.[Odpowiedzialność za przypadkową utratę lub uszkodzenie rzeczy] Jeżeli przechowawca, bez zgody składającego i bez koniecznej potrzeby, używa rzeczy albo zmienia miejsce lub sposób jej przechowywania albo jeżeli oddaje rzecz na przechowanie innej

eprasa.pl d2a094e46e

osobie, jest on odpowiedzialny także za przypadkową utratę lub uszkodzenie rzeczy, które by w przeciwnym razie nie nastąpiło.

Art. 842.[Zwrot wydatków] Składający powinien zwrócić przechowawcy wydatki, które ten poniósł w celu należytego przechowania rzeczy, wraz z odsetkami ustawowymi oraz zwolnić przechowawcę od zobowiązań zaciągniętych przez niego w powyższym celu w imieniu własnym.

Art. 843.[Wspólne przechowanie] Jeżeli kilka osób wspólnie przyjęło lub oddało rzecz na przechowanie, ich odpowiedzialność względem drugiej strony jest solidarna.

Art. 844.[Zwrot rzeczy oddanej na przechowanie] § 1. Składający może w każdym czasie żądać zwrotu rzeczy oddanej na przechowanie.

§ 2. Przechowawca może żądać odebrania rzeczy przed upływem terminu oznaczonego w umowie, jeżeli wskutek okoliczności, których nie mógł przewidzieć, nie może bez własnego uszczerbku lub bez zagrożenia rzeczy przechowywać jej w taki sposób, do jakiego jest zobowiązany. Jeżeli czas przechowania nie był oznaczony albo jeżeli rzecz była przyjęta na przechowanie bez wynagrodzenia, przechowawca może żądać odebrania rzeczy w każdym czasie, byleby jej zwrot nie nastąpił w chwili nieodpowiedniej dla składającego.

§ 3. Zwrot rzeczy powinien nastąpić w miejscu, gdzie miała być przechowywana.

Art. 845.[Depozyt nieprawidłowy] Jeżeli z przepisów szczególnych albo z umowy lub okoliczności wynika, że przechowawca może rozporządzać oddanymi na przechowanie pieniędzmi lub innymi rzeczami oznaczonymi tylko co do gatunku, stosuje się odpowiednio przepisy o pożyczce (depozyt nieprawidłowy). Czas i miejsce zwrotu określają przepisy o przechowaniu.

TYTUŁ XXIX

Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady

Art. 846. [Odpowiedzialność za rzeczy wniesione] § 1. Utrzymujący zarobkowo hotel lub podobny zakład jest odpowiedzialny za utratę lub uszkodzenie rzeczy wniesionych przez osobę korzystającą z usług hotelu lub podobnego zakładu, zwaną dalej „gościem”, chyba że szkoda wynikła z właściwości rzeczy wniesionej lub wskutek siły wyższej albo że powstała wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby, która mu towarzyszyła, była u niego zatrudniona albo go odwiedzała.

§ 2. Rzeczą wniesioną w rozumieniu przepisów tytułu niniejszego jest rzecz, która w czasie korzystania przez gościa z usług hotelu lub podobnego zakładu znajduje się w tym hotelu lub podobnym zakładzie albo znajduje się poza nim, a została powierzona utrzymującemu zarobkowo hotel lub podobny zakład lub osobie u niego zatrudnionej albo umieszczona w miejscu przez nich wskazanym lub na ten cel przeznaczonym.

§ 3. Rzeczą wniesioną jest również rzecz, która w krótkim, zwyczajowo przyjętym okresie poprzedzającym lub następującym po tym, kiedy gość korzystał z usług hotelu lub podobnego zakładu, została powierzona utrzymującemu zarobkowo hotel lub podobny zakład lub osobie

eprasa.pl d2a094e46e

u niego zatrudnionej albo umieszczona w miejscu przez nich wskazanym lub na ten cel przeznaczonym.

§ 4. Pojazdów mechanicznych i rzeczy w nich pozostawionych oraz żywych zwierząt nie uważa się za rzeczy wniesione. Utrzymujący zarobkowo hotel lub podobny zakład może za nie odpowiadać jako przechowawca, jeżeli została zawarta umowa przechowania.

§ 5. Wyłączenie lub ograniczenie odpowiedzialności, o której mowa w § 1, przez umowę lub ogłoszenie nie ma skutku prawnego.

Art. 847.[Zawiadomienie o szkodzie] Roszczenie o naprawienie szkody z powodu utraty lub uszkodzenia rzeczy wniesionych do hotelu lub podobnego zakładu wygasa, jeżeli poszkodowany po otrzymaniu wiadomości o szkodzie nie zawiadomił o niej niezwłocznie utrzymującego zakład. Przepisu tego nie stosuje się, gdy szkodę wyrządził utrzymujący zarobkowo hotel lub podobny zakład albo gdy przyjął rzecz na przechowanie.

Art. 848.[Przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody] Roszczenia o naprawienie szkody wynikłej z utraty lub uszkodzenia rzeczy wniesionych do hotelu lub podobnego zakładu przedawniają się z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie, a w każdym razie z upływem roku od dnia, w którym poszkodowany przestał korzystać z usług hotelu lub podobnego zakładu.

Art. 849.[Zakres odpowiedzialności] § 1. Zakres obowiązku naprawienia szkody przez utrzymującego zarobkowo hotel lub podobny zakład w wypadku utraty lub uszkodzenia rzeczy wniesionych ogranicza się, względem jednego gościa, do wysokości stokrotnej należności za dostarczone mu mieszkanie, liczonej za jedną dobę. Jednakże odpowiedzialność za każdą rzecz nie może przekraczać pięćdziesięciokrotnej wysokości tej należności.

§ 2. Ograniczenia zakresu obowiązku naprawienia szkody nie dotyczą wypadku, gdy utrzymujący zarobkowo hotel lub podobny zakład przyjął rzeczy na przechowanie albo odmówił ich przyjęcia na przechowanie, mimo że obowiązany był je przyjąć, jak również wypadku, gdy szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa jego lub osoby u niego zatrudnionej.

§ 3. Utrzymujący zarobkowo hotel lub podobny zakład jest obowiązany przyjąć na przechowanie pieniądze, papiery wartościowe i cenne przedmioty, w szczególności kosztowności i przedmioty mające wartość naukową lub artystyczną. Może odmówić przyjęcia tych rzeczy tylko wówczas, jeżeli zagrażają one bezpieczeństwu albo jeżeli w stosunku do wielkości lub standardu hotelu albo podobnego zakładu mają zbyt dużą wartość lub gdy zajmują zbyt dużo miejsca.

Art. 850.[Prawo zastawu] Dla zabezpieczenia należności za mieszkanie, utrzymanie i usługi dostarczone osobie korzystającej z usług hotelu lub podobnego zakładu, jak również dla zabezpieczenia roszczenia o zwrot wydatków dla tej osoby poniesionych przysługuje utrzymującemu zarobkowo hotel lub podobny zakład ustawowe prawo zastawu na rzeczach wniesionych. Prawo to podlega przepisom o ustawowym prawie zastawu wynajmującego.

Art. 851.[Przedsiębiorstwa hotelowe] Roszczenia powstałe w zakresie działalności przedsiębiorstw hotelowych z tytułu należności za dostarczone mieszkanie, utrzymanie i usługi oraz z tytułu wydatków poniesionych na rzecz osób, które korzystają z usług takich

eprasa.pl d2a094e46e

przedsiębiorstw, przedawniają się z upływem lat dwóch. Przepis ten stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw gastronomicznych.

Art. 852.[Zakłady kąpielowe] Przepisy o odpowiedzialności i ustawowym prawie zastawu utrzymującego zarobkowo hotel lub podobny zakład stosuje się odpowiednio do zakładów kąpielowych. Jednakże co się tyczy przedmiotów, które zazwyczaj nie bywają wnoszone przez osoby korzystające z usług tych zakładów, odpowiedzialność prowadzącego zakład ogranicza się do wypadku, gdy przyjął taki przedmiot na przechowanie albo gdy szkoda wynikła z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa jego albo osoby u niego zatrudnionej.

TYTUŁ XXX

Umowa składu

Art. 853. [Umowa składu] § 1. Przez umowę składu przedsiębiorca składowy zobowiązuje się do przechowania, za wynagrodzeniem, oznaczonych w umowie rzeczy ruchomych.

§ 2. Przedsiębiorca składowy jest obowiązany wydać składającemu pokwitowanie, które powinno wymieniać rodzaj, ilość, oznaczenie oraz sposób opakowania rzeczy, jak też inne istotne postanowienia umowy.

Art. 854.[Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] Przepisów tytułu niniejszego nie stosuje się w przypadkach, gdy przedsiębiorca składowy nabywa własność złożonych rzeczy i jest obowiązany zwrócić tylko taką samą ilość rzeczy tego samego gatunku i takiej samej jakości.

Art. 855.[Obowiązki przedsiębiorcy składowego] § 1. Przedsiębiorca składowy odpowiada za szkodę wynikłą z utraty, ubytku lub uszkodzenia rzeczy w czasie od przyjęcia jej na skład do wydania osobie uprawnionej do odbioru, chyba że udowodni, że nie mógł zapobiec szkodzie, mimo dołożenia należytej staranności.

§ 2. Przedsiębiorca składowy jest obowiązany dokonywać odpowiednich czynności konserwacyjnych. Przeciwne postanowienie umowy jest nieważne.

§ 3. Przedsiębiorca składowy nie ponosi odpowiedzialności za ubytek nieprzekraczający granic określonych właściwymi przepisami, a w razie braku takich przepisów – granic zwyczajowo przyjętych.

§ 4. Odszkodowanie nie może przewyższać zwykłej wartości rzeczy, chyba że szkoda wynika z winy umyślnej albo rażącego niedbalstwa przedsiębiorcy składowego.

Art. 856.[Granice odpowiedzialności przedsiębiorcy składowego] Przedsiębiorca składowy jest obowiązany do ubezpieczenia rzeczy jedynie wtedy, gdy otrzymał takie zlecenie.

Art. 857.[Obowiązek przedsiębiorcy składowego] Jeżeli stan rzeczy nadesłanych przedsiębiorcy składowemu nasuwa podejrzenie, że ma miejsce brak, ubytek, zepsucie albo

eprasa.pl d2a094e46e

uszkodzenie rzeczy, przedsiębiorca składowy powinien dokonać czynności niezbędnych do zabezpieczenia mienia i praw składającego.

Art. 858.[Obowiązek zawiadamiania] Przedsiębiorca składowy powinien zawiadamiać składającego o zdarzeniach ważnych ze względu na ochronę praw składającego lub dotyczących stanu rzeczy oddanych na skład, chyba że zawiadomienie nie jest możliwe.

Art. 859.[Sprzedaż rzeczy] Jeżeli rzecz narażona jest na zepsucie, a nie można czekać na zarządzenie składającego, przedsiębiorca składowy ma prawo, a gdy wymaga tego interes składającego – także obowiązek, sprzedać rzecz z zachowaniem należytej staranności.

Art. 859^{1}.[Obowiązek przedsiębiorcy składowego] Przedsiębiorca składowy powinien umożliwić składającemu obejrzenie rzeczy, dzielenie ich lub łączenie, pobieranie próbek oraz dokonywanie innych czynności w celu zachowania rzeczy w należytym stanie.

Art. 859^{2}.[Połączenie rzeczy] § 1. Przedsiębiorca składowy może łączyć rzeczy zamienne tego samego gatunku i tej samej jakości, należące do kilku składających, za ich pisemną zgodą.

§ 2. Wydanie składającemu przypadającej mu części rzeczy w ten sposób połączonych nie wymaga zgody pozostałych składających.

§ 3. Podział i połączenie rzeczy powinny być ujawnione w dokumentach przedsiębiorcy składowego.

Art. 859^{3}.[Prawo zastawu] Przedsiębiorcy składowemu służy na zabezpieczenie roszczeń o składowe i należności uboczne, o zwrot wydatków i kosztów, w szczególności przewoźnego i opłat celnych, o zwrot udzielonych składającemu zaliczek oraz wszelkich innych należności powstałych z tytułu umowy lub umów składu, ustawowe prawo zastawu na rzeczach oddanych na skład, dopóki znajdują się u niego lub u osoby, która je dzierży w jego imieniu, albo dopóki może nimi rozporządzać za pomocą dokumentów.

Art. 859^{4}.[Domniemanie przedłużenia umowy na czas nieoznaczony] Umowę składu zawartą na czas oznaczony uważa się za przedłużoną na czas nieoznaczony, jeżeli na 14 dni przed upływem terminu przedsiębiorca składowy nie zażądał listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841), odebrania rzeczy w umówionym terminie.

Art. 859^{5}.[Wypowiedzenie umowy] Umowę składu zawartą na czas nieoznaczony przedsiębiorca składowy może wypowiedzieć listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, z zachowaniem terminu miesięcznego, jednakże nie wcześniej niż po upływie 2 miesięcy od złożenia rzeczy.

Art. 859^{6}.[Oddanie rzeczy na przechowanie] Jeżeli składający nie odbiera rzeczy pomimo upływu umówionego terminu lub terminu wypowiedzenia umowy, przedsiębiorca składowy może oddać rzecz na przechowanie na koszt i ryzyko składającego. Może on jednak wykonać to prawo tylko wtedy, jeżeli uprzedził składającego o zamiarze skorzystania z przysługującego mu prawa listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych, o

eprasa.pl d2a094e46e

którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wysłanym nie później niż na 14 dni przed upływem umówionego terminu.

Art. 859[7].[Wezwanie do odebrania rzeczy] Pomimo zawarcia umowy na czas oznaczony przedsiębiorca składowy może z ważnych przyczyn, w każdym czasie, wezwać składającego do odebrania rzeczy, wyznaczając jednak odpowiedni termin ich odebrania.

Art. 859[8].[Wygaśnięcie roszczeń] § 1. Przez odebranie rzeczy bez zastrzeżeń oraz zapłatę wszystkich należności przedsiębiorcy składowego wygasają wszelkie roszczenia do przedsiębiorcy składowego z tytułu umowy składu, z wyjątkiem roszczeń z tytułu niewidocznych uszkodzeń rzeczy, jeżeli składający, w ciągu siedmiu dni od odbioru, zawiadomił o nich przedsiębiorcę składowego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku, gdy powstanie uszkodzenia jest następstwem winy umyślnej albo rażącego niedbalstwa.

Art. 859[9].[Przedawnienie roszczeń] Roszczenia z tytułu umowy składu przedawniają się z upływem roku.

TYTUŁ XXXI

Spółka

Art. 860. [Umowa spółki] § 1. Przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów.

§ 2. Umowa spółki powinna być stwierdzona pismem.

Art. 861.[Wkład wspólnika] § 1. Wkład wspólnika może polegać na wniesieniu do spółki własności lub innych praw albo na świadczeniu usług.

§ 2. Domniemywa się, że wkłady wspólników mają jednakową wartość.

Art. 862.[Wniesienie rzeczy] Jeżeli wspólnik zobowiązał się wnieść do spółki własność rzeczy, do wykonania tego zobowiązania, jak również do odpowiedzialności z tytułu rękojmi oraz do niebezpieczeństwa utraty lub uszkodzenia rzeczy stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży. Jeżeli rzeczy mają być wniesione tylko do używania, stosuje się odpowiednio w powyższym zakresie przepisy o najmie.

Art. 863.[Współwłasność łączna] § 1. Wspólnik nie może rozporządzać udziałem we wspólnym majątku wspólników ani udziałem w poszczególnych składnikach tego majątku.

§ 2. W czasie trwania spółki wspólnik nie może domagać się podziału wspólnego majątku wspólników.

§ 3. W czasie trwania spółki wierzyciel wspólnika nie może żądać zaspokojenia z jego udziału we wspólnym majątku wspólników ani z udziału w poszczególnych składnikach tego majątku.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 864.[Odpowiedzialność solidarna wspólników] Za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiedzialni są solidarnie.

Art. 865.[Prowadzenie spraw spółki] § 1. Każdy wspólnik jest uprawniony i zobowiązany do prowadzenia spraw spółki.

§ 2. Każdy wspólnik może bez uprzedniej uchwały wspólników prowadzić sprawy, które nie przekraczają zakresu zwykłych czynności spółki. Jeżeli jednak przed zakończeniem takiej sprawy chociażby jeden z pozostałych wspólników sprzeciwi się jej prowadzeniu, potrzebna jest uchwała wspólników.

§ 3. Każdy wspólnik może bez uprzedniej uchwały wspólników wykonać czynność nagłą, której zaniechanie mogłoby narazić spółkę na niepowetowane straty.

Art. 866.[Prawo reprezentowania spółki] W braku odmiennej umowy lub uchwały wspólników każdy wspólnik jest umocowany do reprezentowania spółki w takich granicach, w jakich jest uprawniony do prowadzenia jej spraw.

Art. 867.[Udział w zyskach i stratach] § 1. Każdy wspólnik jest uprawniony do równego udziału w zyskach i w tym samym stosunku uczestniczy w stratach, bez względu na rodzaj i wartość wkładu. W umowie spółki można inaczej ustalić stosunek udziału wspólników w zyskach i stratach. Można nawet zwolnić niektórych wspólników od udziału w stratach. Natomiast nie można wyłączyć wspólnika od udziału w zyskach.

§ 2. Ustalony w umowie stosunek udziału wspólnika w zyskach odnosi się w razie wątpliwości także do udziału w stratach.

Art. 868.[Podział i wypłata zysków] § 1. Wspólnik może żądać podziału i wypłaty zysków dopiero po rozwiązaniu spółki.

§ 2. Jednakże gdy spółka została zawarta na czas dłuższy, wspólnicy mogą żądać podziału i wypłaty zysków z końcem każdego roku obrachunkowego.

Art. 869.[Wypowiedzenie udziału] § 1. Jeżeli spółka została zawarta na czas nieoznaczony, każdy wspólnik może z niej wystąpić wypowiadając swój udział na trzy miesiące naprzód na koniec roku obrachunkowego.

§ 2. Z ważnych powodów wspólnik może wypowiedzieć swój udział bez zachowania terminów wypowiedzenia, chociażby spółka była zawarta na czas oznaczony. Zastrzeżenie przeciwne jest nieważne.

Art. 870.[Wypowiedzenie udziału przez osobistego wierzyciela] Jeżeli w ciągu ostatnich sześciu miesięcy została przeprowadzona bezskuteczna egzekucja z ruchomości wspólnika, jego wierzyciel osobisty, który uzyskał zajęcie praw przysługujących wspólnikowi na wypadek wystąpienia ze spółki lub jej rozwiązania, może wypowiedzieć jego udział w spółce na trzy miesiące naprzód, chociażby spółka była zawarta na czas oznaczony. Jeżeli umowa spółki przewiduje krótszy termin wypowiedzenia, wierzyciel może z tego terminu skorzystać.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 871.[Wystąpienie wspólnika] § 1. Wspólnikowi występującemu ze spółki zwraca się w naturze rzeczy, które wniósł do spółki do używania, oraz wypłaca się w pieniądzu wartość jego wkładu oznaczoną w umowie spółki, a w braku takiego oznaczenia – wartość, którą wkład ten miał w chwili wniesienia. Nie ulega zwrotowi wartość wkładu polegającego na świadczeniu usług albo na używaniu przez spółkę rzeczy należących do wspólnika.

§ 2. Ponadto wypłaca się występującemu wspólnikowi w pieniądzu taką część wartości wspólnego majątku pozostałego po odliczeniu wartości wkładów wszystkich wspólników, jaka odpowiada stosunkowi, w którym występujący wspólnik uczestniczył w zyskach spółki.

Art. 872.[Śmierć wspólnika] Można zastrzec, że spadkobiercy wspólnika wejdą do spółki na jego miejsce. W wypadku takim powinni oni wskazać spółce jedną osobę, która będzie wykonywała ich prawa. Dopóki to nie nastąpi, pozostali wspólnicy mogą sami podejmować wszelkie czynności w zakresie prowadzenia spraw spółki.

Art. 873.[Milczące przedłużenie umowy] Jeżeli mimo istnienia przewidzianych w umowie powodów rozwiązania spółki trwa ona nadal za zgodą wszystkich wspólników, poczytuje się ją za przedłużoną na czas nieoznaczony.

Art. 874.[Rozwiązanie spółki przez sąd] § 1. Z ważnych powodów każdy wspólnik może żądać rozwiązania spółki przez sąd.

§ 2. Spółka ulega rozwiązaniu z dniem ogłoszenia upadłości wspólnika.

Art. 875.[Współwłasność w częściach ułamkowych] § 1. Od chwili rozwiązania spółki stosuje się odpowiednio do wspólnego majątku wspólników przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów poniższych.

§ 2. Z majątku pozostałego po zapłaceniu długów spółki zwraca się wspólnikom ich wkłady, stosując odpowiednio przepisy o zwrocie wkładów w razie wystąpienia wspólnika ze spółki.

§ 3. Pozostałą nadwyżkę wspólnego majątku dzieli się między wspólników w takim stosunku, w jakim uczestniczyli w zyskach spółki.

TYTUŁ XXXII

Poręczenie

Art. 876. [Umowa poręczenia] § 1. Przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał.

§ 2. Oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie.

Art. 877.[Poręczyciel dłużnikiem głównym] W razie poręczenia za dług osoby, która nie mogła się zobowiązać z powodu braku zdolności do czynności prawnych, poręczyciel powinien spełnić świadczenie jako dłużnik główny, jeżeli w chwili poręczenia o braku zdolności tej osoby wiedział lub z łatwością mógł się dowiedzieć.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 878.[Poręczenie za dług przyszły] § 1. Można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej.

§ 2. Bezterminowe poręczenie za dług przyszły może być przed powstaniem długu odwołane w każdym czasie.

Art. 879.[Zakres zobowiązania poręczyciela] § 1. O zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdoczesny zakres zobowiązania dłużnika.

§ 2. Jednakże czynność prawna dokonana przez dłużnika z wierzycielem po udzieleniu poręczenia nie może zwiększyć zobowiązania poręczyciela.

Art. 880.[Opóźnienie dłużnika] Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel powinien zawiadomić o tym niezwłocznie poręczyciela.

Art. 881.[Odpowiedzialność poręczyciela] W braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

Art. 882.[Wygaśniecie poręczenia] Jeżeli termin płatności długu nie jest oznaczony albo jeżeli płatność długu zależy od wypowiedzenia, poręczyciel może po upływie sześciu miesięcy od daty poręczenia, a jeżeli poręczył za dług przyszły – od daty powstania długu żądać, aby wierzyciel wezwał dłużnika do zapłaty albo z najbliższym terminem dokonał wypowiedzenia. Jeżeli wierzyciel nie uczyni zadość powyższemu żądaniu, zobowiązanie poręczyciela wygasa.

Art. 883.[Zarzuty poręczyciela] § 1. Poręczyciel może podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi; w szczególności poręczyciel może potrącić wierzytelność przysługującą dłużnikowi względem wierzyciela.

§ 2. Poręczyciel nie traci powyższych zarzutów, chociażby dłużnik zrzekł się ich albo uznał roszczenie wierzyciela.

§ 3. W razie śmierci dłużnika poręczyciel nie może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy wynikające z przepisów prawa spadkowego.

Art. 884.[Dochodzenie roszczeń przeciwko poręczycielowi] § 1. Poręczyciel, przeciwko któremu wierzyciel dochodzi roszczenia, powinien zawiadomić niezwłocznie dłużnika wzywając go do wzięcia udziału w sprawie.

§ 2. Jeżeli dłużnik nie weźmie udziału w sprawie, nie może on podnieść przeciwko poręczycielowi zarzutów, które mu przysługiwały przeciwko wierzycielowi, a których poręczyciel nie podniósł z tego powodu, że o nich nie wiedział.

Art. 885.[Zawiadomienie dłużnika o zapłacie] Poręczyciel powinien niezwłocznie zawiadomić dłużnika o dokonanej przez siebie zapłacie długu, za który poręczył. Gdyby tego nie uczynił, a dłużnik zobowiązanie wykonał, nie może żądać od dłużnika zwrotu tego, co sam wierzycielowi zapłacił, chyba że dłużnik działał w złej wierze.

Art. 886.[Zawiadomienie poręczyciela o wykonaniu] Jeżeli poręczenie udzielone zostało za wiedzą dłużnika, dłużnik powinien niezwłocznie zawiadomić poręczyciela o

eprasa.pl d2a094e46e

wykonaniu zobowiązania. Gdyby tego nie uczynił, poręczyciel, który zaspokoił wierzyciela, może żądać od dłużnika zwrotu tego, co wierzycielowi zapłacił, chyba że działał w złej wierze.

Art. 887.[Wyzbycie się zabezpieczenia wierzytelności] Jeżeli wierzyciel wyzbył się zabezpieczenia wierzytelności albo środków dowodowych, ponosi on względem poręczyciela odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę.

TYTUŁ XXXIII

Darowizna

Art. 888. [Umowa darowizny] § 1. Przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku.

§ 2. (uchylony)

Art. 889.[Bezpłatne przysporzenia inne niż darowizna] Nie stanowią darowizny następujące bezpłatne przysporzenia:

1) gdy zobowiązanie do bezpłatnego świadczenia wynika z umowy uregulowanej innymi przepisami kodeksu;

2) gdy kto zrzeka się prawa, którego jeszcze nie nabył albo które nabył w taki sposób, że w razie zrzeczenia się prawo jest uważane za nienabyte.

Art. 890.[Forma umowy darowizny] § 1. Oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego. Jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione.

§ 2. Przepisy powyższe nie uchybiają przepisom, które ze względu na przedmiot darowizny wymagają zachowania szczególnej formy dla oświadczeń obu stron.

Art. 891.[Odpowiedzialność darczyńcy] § 1. Darczyńca obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli szkoda została wyrządzona umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

§ 2. Jeżeli darczyńca opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, obdarowany może żądać odsetek za opóźnienie dopiero od dnia wytoczenia powództwa.

Art. 892.[Odpowiedzialność za wady rzeczy] Jeżeli rzecz darowana ma wady, darczyńca obowiązany jest do naprawienia szkody, którą wyrządził obdarowanemu przez to, że wiedząc o wadach nie zawiadomił go o nich w czasie właściwym. Przepisu tego nie stosuje się, gdy obdarowany mógł z łatwością wadę zauważyć.

Art. 893.[Polecenie] Darczyńca może włożyć na obdarowanego obowiązek oznaczonego działania lub zaniechania, nie czyniąc nikogo wierzycielem (polecenie).

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 894.[Wypełnienie polecenia] § 1. Darczyńca, który wykonał zobowiązanie wynikające z umowy darowizny, może żądać wypełnienia polecenia, chyba że ma ono wyłącznie na celu korzyść obdarowanego.

§ 2. Po śmierci darczyńcy wypełnienia polecenia mogą żądać spadkobiercy darczyńcy, a jeżeli polecenie ma na względzie interes społeczny – także właściwy organ państwowy.

Art. 895.[Odmowa wypełnienia] § 1. Obdarowany może odmówić wypełnienia polecenia, jeżeli jest to usprawiedliwione wskutek istotnej zmiany stosunków.

§ 2. Jeżeli wypełnienia polecenia żąda darczyńca lub jego spadkobiercy, obdarowany może zwolnić się przez wydanie przedmiotu darowizny w naturze w takim stanie, w jakim przedmiot ten się znajduje. Przepisu tego nie stosuje się, gdy wypełnienia polecenia żąda właściwy organ państwowy.

Art. 896.[Odwołanie darowizny niewykonanej] Darczyńca może odwołać darowiznę jeszcze niewykonaną, jeżeli po zawarciu umowy jego stan majątkowy uległ takiej zmianie, że wykonanie darowizny nie może nastąpić bez uszczerbku dla jego własnego utrzymania odpowiednio do jego usprawiedliwionych potrzeb albo bez uszczerbku dla ciążących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych.

Art. 897.[Niedostatek darczyńcy] Jeżeli po wykonaniu darowizny darczyńca popadnie w niedostatek, obdarowany ma obowiązek, w granicach istniejącego jeszcze wzbogacenia, dostarczać darczyńcy środków, których mu brak do utrzymania odpowiadającego jego usprawiedliwionym potrzebom albo do wypełnienia ciążących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych. Obdarowany może jednak zwolnić się od tego obowiązku zwracając darczyńcy wartość wzbogacenia.

Art. 898.[Odwołanie darowizny wykonanej] § 1. Darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

§ 2. Zwrot przedmiotu odwołanej darowizny powinien nastąpić stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Od chwili zdarzenia uzasadniającego odwołanie obdarowany ponosi odpowiedzialność na równi z bezpodstawnie wzbogaconym, który powinien się liczyć z obowiązkiem zwrotu.

Art. 899.[Odwołanie darowizny z powodu niewdzięczności] § 1. Darowizna nie może być odwołana z powodu niewdzięczności, jeżeli darczyńca obdarowanemu przebaczył. Jeżeli w chwili przebaczenia darczyńca nie miał zdolności do czynności prawnych, przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.

§ 2. Spadkobiercy darczyńcy mogą odwołać darowiznę z powodu niewdzięczności tylko wtedy, gdy darczyńca w chwili śmierci był uprawniony do odwołania albo gdy obdarowany umyślnie pozbawił darczyńcę życia lub umyślnie wywołał rozstrój zdrowia, którego skutkiem była śmierć darczyńcy.

§ 3. Darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 900.[Forma odwołania] Odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone obdarowanemu na piśmie.

Art. 901.[Umowa darowizny zawarta przez osobę ubezwłasnowolnioną] § 1. Przedstawiciel osoby ubezwłasnowolnionej może żądać rozwiązania umowy darowizny dokonanej przez tę osobę przed ubezwłasnowolnieniem, jeżeli darowizna ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek jest nadmierna.

§ 2. Rozwiązania umowy darowizny nie można żądać po upływie dwóch lat od jej wykonania.

Art. 902.[Wyłączenie stosowania przepisów o odwołaniu] Przepisów o odwołaniu darowizny nie stosuje się, gdy darowizna czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z zasad współżycia społecznego.

TYTUŁ XXXIII[1]

Przekazanie nieruchomości

Art. 902[1]. [Umowa przekazania nieruchomości] § 1. Przez umowę przekazania nieruchomości jej właściciel zobowiązuje się nieodpłatnie przenieść na gminę albo na Skarb Państwa własność nieruchomości.

§ 2. Skarb Państwa może zawrzeć umowę przekazania nieruchomości, gdy gmina miejsca położenia całej albo części nieruchomości nie skorzystała z zaproszenia do jej zawarcia w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia zaproszenia przez właściciela nieruchomości.

Art. 902[2].[Odpowiedzialność właściciela za wady nieruchomości] Jeżeli strony nie postanowiły inaczej właściciel przekazujący nieruchomość nie ponosi odpowiedzialności za jej wady.

TYTUŁ XXXIV

Renta i dożywocie

DZIAŁ I

Renta

Art. 903. [Umowa renty] Przez umowę renty jedna ze stron zobowiązuje się względem drugiej do określonych świadczeń okresowych w pieniądzu lub w rzeczach oznaczonych tylko co do gatunku.

Art. 903[1].[Forma umowy renty] Umowa renty powinna być stwierdzona pismem.

Art. 904.[Terminy płatności renty] Jeżeli nie oznaczono inaczej terminów płatności renty, rentę pieniężną należy płacić miesięcznie z góry, a rentę polegającą na świadczeniach w rzeczach oznaczonych tylko co do gatunku należy uiszczać w terminach wynikających z właściwości świadczenia i celu renty.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 905.[Wymagalność świadczenia] Jeżeli uprawniony dożył dnia płatności renty płatnej z góry, należy mu się całe świadczenie przypadające za dany okres. Renta płatna z dołu powinna być zapłacona za czas do dnia, w którym obowiązek ustał.

Art. 906.[Stosowanie przepisów o sprzedaży lub darowiźnie] § 1. Do renty ustanowionej za wynagrodzeniem stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży.

§ 2. Do renty ustanowionej bez wynagrodzenia stosuje się przepisy o darowiźnie.

Art. 907.[Renta pozaumowna] § 1. Przepisy działu niniejszego stosuje się w braku przepisów szczególnych także w wypadku, gdy renta wynika ze źródeł pozaumownych.

§ 2. Jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

DZIAŁ II

Dożywocie

Art. 908. [Umowa o dożywocie] § 1. Jeżeli w zamian za przeniesienie własności nieruchomości nabywca zobowiązał się zapewnić zbywcy dożywotnie utrzymanie (umowa o dożywocie), powinien on, w braku odmiennej umowy, przyjąć zbywcę jako domownika, dostarczać mu wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnić mu odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie oraz sprawić mu własnym kosztem pogrzeb odpowiadający zwyczajom miejscowym.

§ 2. Jeżeli w umowie o dożywocie nabywca nieruchomości zobowiązał się obciążyć ją na rzecz zbywcy użytkowaniem, którego wykonywanie jest ograniczone do części nieruchomości, służebnością mieszkania lub inną służebnością osobistą albo spełniać powtarzające się świadczenia w pieniądzach lub w rzeczach oznaczonych co do gatunku, użytkowanie, służebność osobista oraz uprawnienie do powtarzających się świadczeń należą do treści prawa dożywocia.

§ 3. Dożywocie można zastrzec także na rzecz osoby bliskiej zbywcy nieruchomości.

Art. 909.(uchylony)

Art. 910.[Przeniesienie własności nieruchomości na podstawie umowy o dożywocie] § 1. Przeniesienie własności nieruchomości na podstawie umowy o dożywocie następuje z jednoczesnym obciążeniem nieruchomości prawem dożywocia. Do takiego obciążenia stosuje się odpowiednio przepisy o prawach rzeczowych ograniczonych.

§ 2. W razie zbycia nieruchomości obciążonej prawem dożywocia nabywca ponosi także osobistą odpowiedzialność za świadczenia tym prawem objęte, chyba że stały się wymagalne w czasie, kiedy nieruchomość nie była jego własnością. Osobista odpowiedzialność współwłaścicieli jest solidarna.

Art. 911.[Śmierć jednego z uprawnionych] Prawo dożywocia ustanowione na rzecz kilku osób ulega w razie śmierci jednej z tych osób odpowiedniemu zmniejszeniu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 912.[Niezbywalność prawa dożywocia] Prawo dożywocia jest niezbywalne.

Art. 913.[Zamiana na dożywotnią rentę] § 1. Jeżeli z jakichkolwiek powodów wytworzą się między dożywotnikiem a zobowiązanym takie stosunki, że nie można wymagać od stron, żeby pozostawały nadal w bezpośredniej ze sobą styczności, sąd na żądanie jednej z nich zamieni wszystkie lub niektóre uprawnienia objęte treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę odpowiadającą wartości tych uprawnień.

§ 2. W wypadkach wyjątkowych sąd może na żądanie zobowiązanego lub dożywotnika, jeżeli dożywotnik jest zbywcą nieruchomości, rozwiązać umowę o dożywocie.

Art. 914.[Zamiana prawa dożywocia na rentę w przypadku zbycia nieruchomości] Jeżeli zobowiązany z tytułu umowy o dożywocie zbył otrzymaną nieruchomość, dożywotnik może żądać zamiany prawa dożywocia na dożywotnią rentę odpowiadającą wartości tego prawa.

Art. 915.[Obciążenie nieruchomości użytkowaniem] Przepisy dwóch artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio do umów, przez które nabywca nieruchomości zobowiązał się, w celu zapewnienia zbywcy dożywotniego utrzymania, do obciążenia nieruchomości użytkowaniem z ograniczeniem jego wykonywania do części nieruchomości.

Art. 916.[Bezskuteczność względna umowy o dożywocie] § 1. Osoba, względem której ciąży na dożywotniku ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać uznania umowy o dożywocie za bezskuteczną w stosunku do niej, jeżeli wskutek tej umowy dożywotnik stał się niewypłacalny. Uprawnienie to przysługuje bez względu na to, czy dożywotnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, oraz bez względu na czas zawarcia umowy.

§ 2. Uznania umowy o dożywocie za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej umowy.

TYTUŁ XXXV

Ugoda

Art. 917. [Ugoda] Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Art. 918.[Uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu] § 1. Uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy.

§ 2. Nie można uchylić się od skutków prawnych ugody z powodu odnalezienia dowodów co do roszczeń, których ugoda dotyczy, chyba że została zawarta w złej wierze.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ XXXVI

Przyrzeczenie publiczne

Art. 919. [Przyrzeczenie publiczne] § 1. Kto przez ogłoszenie publiczne przyrzekł nagrodę za wykonanie oznaczonej czynności, obowiązany jest przyrzeczenia dotrzymać.

§ 2. Jeżeli w przyrzeczeniu nie był oznaczony termin wykonania czynności ani nie było zastrzeżenia, że przyrzeczenie jest nieodwołalne, przyrzekający może je odwołać. Odwołanie powinno nastąpić przez ogłoszenie publiczne w taki sam sposób, w jaki było uczynione przyrzeczenie. Odwołanie jest bezskuteczne względem osoby, która wcześniej czynność wykonała.

Art. 920.[Nagroda] § 1. Jeżeli czynność wykonało kilka osób niezależnie od siebie, każdej z nich należy się nagroda w pełnej wysokości, chyba że została przyrzeczona tylko jedna nagroda.

§ 2. Jeżeli była przyrzeczona tylko jedna nagroda, otrzyma ją osoba, która pierwsza się zgłosi, a w razie jednoczesnego zgłoszenia się kilku osób – ta, która pierwsza czynność wykonała.

§ 3. Jeżeli czynność wykonało kilka osób wspólnie, w razie sporu sąd odpowiednio podzieli nagrodę.

Art. 921.[Konkurs] § 1. Publiczne przyrzeczenie nagrody za najlepsze dzieło lub za najlepszą czynność jest bezskuteczne, jeśli nie został w nim oznaczony termin, w ciągu którego można ubiegać się o nagrodę.

§ 2. Ocena, czy i które dzieło lub czynność zasługuje na nagrodę, należy do przyrzekającego, chyba że w przyrzeczeniu nagrody inaczej zastrzeżono.

§ 3. Przyrzekający nagrodę nabywa własność nagrodzonego dzieła tylko wtedy, gdy to zastrzegł w przyrzeczeniu. W wypadku takim nabycie własności następuje z chwilą wypłacenia nagrody. Przepis ten stosuje się również do nabycia praw autorskich albo praw wynalazczych.

TYTUŁ XXXVII

Przekaz i papiery wartościowe

DZIAŁ I

Przekaz

Art. 921[1]. [Przekaz] Kto przekazuje drugiemu (odbiorcy przekazu) świadczenie osoby trzeciej (przekazanego), upoważnia tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia, a przekazanego do spełnienia świadczenia na rachunek przekazującego.

Art. 921[2].[Przyjęcie przekazu] § 1. Jeżeli przekazany oświadczył odbiorcy przekazu, że przekaz przyjmuje, obowiązany jest względem odbiorcy do spełnienia świadczenia określonego w przekazie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W takim wypadku przekazany może powoływać się tylko na zarzuty wynikające z treści przekazu oraz na zarzuty, które przysługują mu osobiście względem odbiorcy.

§ 3. Roszczenia odbiorcy przeciw przekazanemu, wynikające z przyjęcia przekazu, przedawniają się z upływem roku.

Art. 921[3].[Odwołanie przekazu] Przekazujący może przekaz odwołać, dopóki przekazany nie przyjął go albo nie spełnił świadczenia.

Art. 921[4].[Przekazany dłużnikiem przekazującego] Jeżeli przekazany jest dłużnikiem przekazującego co do przekazanego świadczenia, jest on obowiązany względem niego do zadośćuczynienia przekazowi.

Art. 921[5].[Przekazujący dłużnikiem odbiorcy] Jeżeli przekazujący jest dłużnikiem odbiorcy przekazu, umorzenie długu następuje dopiero przez spełnienie świadczenia, chyba że umówiono się inaczej.

DZIAŁ II

Papiery wartościowe

Art. 921[6]. [Zobowiązanie z papieru wartościowego] Jeżeli zobowiązanie wynika z wystawionego papieru wartościowego, dłużnik jest obowiązany do świadczenia za zwrotem dokumentu albo udostępnieniem go dłużnikowi celem pozbawienia dokumentu jego mocy prawnej w sposób zwyczajowo przyjęty.

Art. 921[7].[Spełnienie świadczenia do rąk posiadacza dokumentu] Spełnienie świadczenia do rąk posiadacza legitymowanego treścią papieru wartościowego zwalnia dłużnika, chyba że działał on w złej wierze.

Art. 921[8].[Imienne papiery wartościowe] Papiery wartościowe imienne legitymują osobę imiennie wskazaną w treści dokumentu. Przeniesienie praw następuje przez przelew połączony z wydaniem dokumentu.

Art. 921[9].[Papiery wartościowe na zlecenie] § 1. Papiery wartościowe na zlecenie legitymują osobę wymienioną w dokumencie oraz każdego, na kogo prawa zostały przeniesione przez indos.

§ 2. Indos jest pisemnym oświadczeniem umieszczonym na papierze wartościowym na zlecenie i zawierającym co najmniej podpis zbywcy, oznaczającym przeniesienie praw na inną osobę.

§ 3. Do przeniesienia praw z dokumentu potrzebne jest jego wydanie oraz istnienie nieprzerwanego szeregu indosów.

Art. 921[10].[Papiery wartościowe na okaziciela] § 1. Jeżeli do puszczenia w obieg dokumentu na okaziciela jest wymagane zezwolenie właściwego organu państwowego, dokument wystawiony bez takiego zezwolenia jest nieważny.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Podpis dłużnika może być odbity sposobem mechanicznym, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 921[11].[Złożenie do depozytu sądowego] § 1. Dłużnik nie ma obowiązku dochodzenia, czy okaziciel jest właścicielem dokumentu. Jednakże w razie uzasadnionych wątpliwości, czy okaziciel dokumentu jest wierzycielem, dłużnik powinien złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

§ 2. Jeżeli właściwy organ państwowy wydał zakaz świadczenia, zwolnienie z zobowiązania następuje przez złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 921[12].[Przeniesienie praw z dokumentu na okaziciela] Przeniesienie praw z dokumentu na okaziciela wymaga wydania tego dokumentu.

Art. 921[13].[Zarzuty dłużnika] Dłużnik może powołać się względem wierzyciela na zarzuty, które dotyczą ważności dokumentu lub wynikają z jego treści albo służą mu osobiście przeciw wierzycielowi. Dłużnik może także powołać się na zarzuty, które mu służą przeciw poprzedniemu wierzycielowi, jeżeli nabywca dokumentu działał świadomie na szkodę dłużnika.

Art. 921[14].[Umarzanie papierów wartościowych] § 1. Umarzanie papierów wartościowych regulują przepisy szczególne.

§ 2. Jeżeli papier wartościowy został prawomocnie umorzony, dłużnik jest obowiązany wydać osobie, na której rzecz nastąpiło umorzenie, na jej koszt nowy dokument, a gdy wierzytelność jest wymagalna – spełnić świadczenie.

Art. 921[15].[Znaki legitymacyjne] § 1. Przepisy o papierach wartościowych stosuje się odpowiednio do znaków legitymacyjnych stwierdzających obowiązek świadczenia.

§ 2. W razie utraty znaku legitymacyjnego stwierdzającego w swej treści obowiązek świadczenia na żądanie wierzyciela, dłużnik może uzależnić spełnienie świadczenia od wykazania uprawnienia przez osobę zgłaszającą takie żądanie.

§ 3. Do znaku legitymacyjnego, który nie określa imiennie osoby uprawnionej, stosuje się odpowiednio przepisy o papierach wartościowych na okaziciela, chyba że co innego wynika z przepisów szczególnych.

Art. 921[16].[Stosowanie przepisów dotyczących papierów wartościowych] Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do papierów wartościowych opiewających na prawa inne niż wierzytelności.

eprasa.pl d2a094e46e

KSIĘGA CZWARTA

SPADKI

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art. 922. [Spadek] § 1. Prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej.

§ 2. Nie należą do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

§ 3. Do długów spadkowych należą także koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachowek oraz obowiązek wykonania zapisów zwykłych i poleceń, jak również inne obowiązki przewidziane w przepisach księgi niniejszej.

Art. 923.[Uprawnienie do korzystania z mieszkania zmarłego] § 1. Małżonek i inne osoby bliskie spadkodawcy, które mieszkały z nim do dnia jego śmierci, są uprawnione do korzystania w ciągu trzech miesięcy od otwarcia spadku z mieszkania i urządzenia domowego w zakresie dotychczasowym. Rozrządzenie spadkodawcy wyłączające lub ograniczające to uprawnienie jest nieważne.

§ 2. Przepisy powyższe nie ograniczają uprawnień małżonka i innych osób bliskich spadkodawcy, które wynikają z najmu lokali lub ze spółdzielczego prawa do lokalu.

Art. 924.[Otwarcie spadku] Spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy.

Art. 925.[Chwila nabycia spadku] Spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.

Art. 926.[Powołanie do spadku] § 1. Powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu.

§ 2. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

§ 3. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, dziedziczenie ustawowe co do części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał do tej części spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Art. 927.[Zdolność do dziedziczenia] § 1. Nie może być spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku, ani osoba prawna, która w tym czasie nie istnieje.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jednakże dziecko w chwili otwarcia spadku już poczęte może być spadkobiercą, jeżeli urodzi się żywe.

§ 3. Fundacja lub fundacja rodzinna, ustanowiona w testamencie przez spadkodawcę może być spadkobiercą, jeżeli zostanie wpisana do rejestru w ciągu dwóch lat od ogłoszenia testamentu.

Art. 928.[Spadkobierca niegodny] § 1. Spadkobierca może być uznany przez sąd za niegodnego, jeżeli:

1) dopuścił się umyślnie ciężkiego przestępstwa przeciwko spadkodawcy;

2) podstępem lub groźbą nakłonił spadkodawcę do sporządzenia lub odwołania testamentu albo w taki sam sposób przeszkodził mu w dokonaniu jednej z tych czynności;

3) umyślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego;

4) uporczywie uchylał się od wykonywania wobec spadkodawcy obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową;

5) uporczywie uchylał się od wykonywania obowiązku pieczy nad spadkodawcą, w szczególności wynikającego z władzy rodzicielskiej, opieki, sprawowania funkcji rodzica zastępczego, małżeńskiego obowiązku wzajemnej pomocy albo obowiązku wzajemnego szacunku i wspierania się rodzica i dziecka.

§ 2. Spadkobierca niegodny zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Art. 929.[Uznanie za niegodnego] Uznania spadkobiercy za niegodnego może żądać każdy, kto ma w tym interes. Z żądaniem takim może wystąpić w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o przyczynie niegodności, nie później jednak niż przed upływem lat trzech od otwarcia spadku.

Art. 930.[Przebaczenie] § 1. Spadkobierca nie może być uznany za niegodnego, jeżeli spadkodawca mu przebaczył.

§ 2. Jeżeli w chwili przebaczenia spadkodawca nie miał zdolności do czynności prawnych, przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.

TYTUŁ II

Dziedziczenie ustawowe

Art. 931. [Dziedziczenie małżonka i zstępnych] § 1. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.

Art. 932.[Dziedziczenie małżonka w zbiegu z rodzicami] § 1. W braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice.

§ 2. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonkiem, wynosi połowę spadku.

§ 3. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych.

§ 4. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

§ 5. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy.

§ 6. Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych, udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku.

Art. 933.[Udział spadkowy małżonka] § 1. Udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępnymi rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku.

§ 2. W braku zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych, cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy.

Art. 934.[Dziedziczenie przez dziadków spadkodawcy] § 1. W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych.

§ 2. Jeżeli którekolwiek z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych.

§ 2^1. Jeżeli dziecko któregokolwiek z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych.

§ 3. W braku dzieci i wnuków tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych.

Art. 934^1.[Dziedziczenie przez dzieci małżonka spadkodawcy] W braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w

eprasa.pl d2a094e46e

częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku.

Art. 935.[Dziedziczenie przez Skarb Państwa] W braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Art. 935[1].[Separacja] Przepisów o powołaniu do dziedziczenia z ustawy nie stosuje się do małżonka spadkodawcy pozostającego w separacji.

Art. 936.[Dziedziczenie przysposobionego (przysposobienie pełne)] § 1. Przysposobiony dziedziczy po przysposabiającym i jego krewnych tak, jakby był dzieckiem przysposabiającego, a przysposabiający i jego krewni dziedziczą po przysposobionym tak, jakby przysposabiający był rodzicem przysposobionego.

§ 2. Przysposobiony nie dziedziczy po swoich wstępnych naturalnych i ich krewnych, a osoby te nie dziedziczą po nim.

§ 3. W wypadku gdy jeden z małżonków przysposobił dziecko drugiego małżonka, przepisu § 2 nie stosuje się względem tego małżonka i jego krewnych, a jeżeli takie przysposobienie nastąpiło po śmierci drugiego z rodziców przysposobionego, także względem krewnych zmarłego, których prawa i obowiązki wynikające z pokrewieństwa zostały w orzeczeniu o przysposobieniu utrzymane.

Art. 937.[Dziedziczenie przysposobionego (przysposobienie niepełne)] Jeżeli skutki przysposobienia polegają wyłącznie na powstaniu stosunku między przysposabiającym a przysposobionym, stosuje się przepisy poniższe:

1) przysposobiony dziedziczy po przysposabiającym na równi z jego dziećmi, a zstępni przysposobionego dziedziczą po przysposabiającym na tych samych zasadach co dalsi zstępni spadkodawcy;

2) przysposobiony i jego zstępni nie dziedziczą po krewnych przysposabiającego, a krewni przysposabiającego nie dziedziczą po przysposobionym i jego zstępnych;

3) rodzice przysposobionego nie dziedziczą po przysposobionym, a zamiast nich dziedziczy po przysposobionym przysposabiający; poza tym przysposobienie nie narusza powołania do dziedziczenia wynikającego z pokrewieństwa.

Art. 938.[Dziadkowie spadkodawcy] Dziadkowie spadkodawcy, jeżeli znajdują się w niedostatku i nie mogą otrzymać należnych im środków utrzymania od osób, na których ciąży względem nich ustawowy obowiązek alimentacyjny, mogą żądać od spadkobiercy nieobciążonego takim obowiązkiem środków utrzymania w stosunku do swoich potrzeb i do wartości jego udziału spadkowego. Spadkobierca może uczynić zadość temu roszczeniu także w ten sposób, że zapłaci dziadkom spadkodawcy sumę pieniężną odpowiadającą wartości jednej czwartej części swojego udziału spadkowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 939.[Przedmioty urządzenia domowego] § 1. Małżonek dziedziczący z ustawy w zbiegu z innymi spadkobiercami, wyjąwszy zstępnych spadkodawcy, którzy mieszkali z nim razem w chwili jego śmierci, może żądać ze spadku ponad swój udział spadkowy przedmiotów urządzenia domowego, z których za życia spadkodawcy korzystał wspólnie z nim lub wyłącznie sam. Do roszczeń małżonka z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy o zapisie zwykłym.

§ 2. Uprawnienie powyższe nie przysługuje małżonkowi, jeżeli wspólne pożycie małżonków ustało za życia spadkodawcy.

Art. 940.[Rozwód lub separacja] § 1. Małżonek jest wyłączony od dziedziczenia, jeżeli spadkodawca wystąpił o orzeczenie rozwodu lub separacji z jego winy, a żądanie to było uzasadnione.

§ 2. Wyłączenie małżonka od dziedziczenia następuje na mocy orzeczenia sądu. Wyłączenia może żądać każdy z pozostałych spadkobierców ustawowych powołanych do dziedziczenia w zbiegu z małżonkiem; termin do wytoczenia powództwa wynosi sześć miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o otwarciu spadku, nie więcej jednak niż jeden rok od otwarcia spadku.

TYTUŁ III

Rozrządzenia na wypadek śmierci

DZIAŁ I

Testament

Rozdział I

Przepisy ogólne

Art. 941. [Testament] Rozrządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament.

Art. 942.[Zakaz testamentów wspólnych] Testament może zawierać rozrządzenia tylko jednego spadkodawcy.

Art. 943.[Odwołanie testamentu] Spadkodawca może w każdej chwili odwołać zarówno cały testament, jak i jego poszczególne postanowienia.

Art. 944.[Zdolność testowania] § 1. Sporządzić i odwołać testament może tylko osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Testamentu nie można sporządzić ani odwołać przez przedstawiciela.

Art. 945.[Nieważność testamentu] § 1. Testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;

eprasa.pl d2a094e46e

2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;

3) pod wpływem groźby.

§ 2. Na nieważność testamentu z powyższych przyczyn nie można się powołać po upływie lat trzech od dnia, w którym osoba mająca w tym interes dowiedziała się o przyczynie nieważności, a w każdym razie po upływie lat dziesięciu od otwarcia spadku.

Art. 946.[Sposoby odwołania testamentu] Odwołanie testamentu może nastąpić bądź w ten sposób, że spadkodawca sporządzi nowy testament, bądź też w ten sposób, że w zamiarze odwołania testament zniszczy lub pozbawi go cech, od których zależy jego ważność, bądź wreszcie w ten sposób, że dokona w testamencie zmian, z których wynika wola odwołania jego postanowień.

Art. 947.[Nowy testament] Jeżeli spadkodawca sporządził nowy testament nie zaznaczając w nim, że poprzedni odwołuje, ulegają odwołaniu tylko te postanowienia poprzedniego testamentu, których nie można pogodzić z treścią nowego testamentu.

Art. 948.[Wykładnia testamentu] § 1. Testament należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy.

§ 2. Jeżeli testament może być tłumaczony rozmaicie, należy przyjąć taką wykładnię, która pozwala utrzymać rozrządzenia spadkodawcy w mocy i nadać im rozsądną treść.

Rozdział II

Forma testamentu

Oddział 1

Testamenty zwykłe

Art. 949. [Testament własnoręczny] § 1. Spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą.

§ 2. Jednakże brak daty nie pociąga za sobą nieważności testamentu własnoręcznego, jeżeli nie wywołuje wątpliwości co do zdolności spadkodawcy do sporządzenia testamentu, co do treści testamentu lub co do wzajemnego stosunku kilku testamentów.

Art. 950.[Testament notarialny] Testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Art. 951.[Testament urzędowy] § 1. Spadkodawca może sporządzić testament także w ten sposób, że w obecności dwóch świadków oświadczy swoją ostatnią wolę ustnie wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty, marszałka województwa, sekretarza powiatu albo gminy lub kierownika urzędu stanu cywilnego.

§ 2. Oświadczenie spadkodawcy spisuje się w protokole z podaniem daty jego sporządzenia. Protokół odczytuje się spadkodawcy w obecności świadków. Protokół powinien być

eprasa.pl d2a094e46e

podpisany przez spadkodawcę, przez osobę, wobec której wola została oświadczona, oraz przez świadków. Jeżeli spadkodawca nie może podpisać protokołu, należy to zaznaczyć w protokole ze wskazaniem przyczyny braku podpisu.

§ 3. Osoby głuche lub nieme nie mogą sporządzić testamentu w sposób przewidziany w artykule niniejszym.

Oddział 2

Testamenty szczególne

Art. 952. [Testament ustny] § 1. Jeżeli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może oświadczyć ostatnią wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków.

§ 2. Treść testamentu ustnego może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków albo osoba trzecia spisze oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma, a pismo to podpiszą spadkodawca i dwaj świadkowie albo wszyscy świadkowie.

§ 3. W wypadku gdy treść testamentu ustnego nie została w powyższy sposób stwierdzona, można ją w ciągu sześciu miesięcy od dnia otwarcia spadku stwierdzić przez zgodne zeznania świadków złożone przed sądem. Jeżeli przesłuchanie jednego ze świadków nie jest możliwe lub napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, sąd może poprzestać na zgodnych zeznaniach dwóch świadków.

Art. 953.[Testament podróżny] Podczas podróży na polskim statku morskim lub powietrznym można sporządzić testament przed dowódcą statku lub jego zastępcą w ten sposób, że spadkodawca oświadcza swą wolę dowódcy statku lub jego zastępcy w obecności dwóch świadków; dowódca statku lub jego zastępca spisuje wolę spadkodawcy, podając datę jej spisania, i pismo to w obecności świadków odczytuje spadkodawcy, po czym pismo podpisują spadkodawca, świadkowie oraz dowódca statku lub jego zastępca. Jeżeli spadkodawca nie może podpisać pisma, należy w piśmie podać przyczynę braku podpisu spadkodawcy. Jeżeli zachowanie tej formy nie jest możliwe, można sporządzić testament ustny.

Art. 954.[Testament wojskowy] Szczególną formę testamentów wojskowych określi rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 955.[Utrata mocy testamentu szczególnego] Testament szczególny traci moc z upływem sześciu miesięcy od ustania okoliczności, które uzasadniały niezachowanie formy testamentu zwykłego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu. Bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas, w ciągu którego spadkodawca nie ma możności sporządzenia testamentu zwykłego.

eprasa.pl d2a094e46e

Oddział 3

Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych

Art. 956. [Niezdolność bycia świadkiem] Nie może być świadkiem przy sporządzaniu testamentu:

1) kto nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych;

2) niewidomy, głuchy lub niemy;

3) kto nie może czytać i pisać;

4) kto nie włada językiem, w którym spadkodawca sporządza testament;

5) skazany prawomocnie wyrokiem sądowym za fałszywe zeznania.

Art. 957.[Korzyść dla świadka] § 1. Nie może być świadkiem przy sporządzaniu testamentu osoba, dla której w testamencie została przewidziana jakakolwiek korzyść. Nie mogą być również świadkami: małżonek tej osoby, jej krewni lub powinowaci pierwszego i drugiego stopnia oraz osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia.

§ 2. Jeżeli świadkiem była jedna z osób wymienionych w paragrafie poprzedzającym, nieważne jest tylko postanowienie, które przysparza korzyści tej osobie, jej małżonkowi, krewnym lub powinowatym pierwszego lub drugiego stopnia albo osobie pozostającej z nią w stosunku przysposobienia. Jednakże gdy z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez nieważnego postanowienia spadkodawca nie sporządziłby testamentu danej treści, nieważny jest cały testament.

Art. 958.[Nieważność testamentu] Testament sporządzony z naruszeniem przepisów rozdziału niniejszego jest nieważny, chyba że przepisy te stanowią inaczej.

DZIAŁ II

Powołanie spadkobiercy

Art. 959. [Powołanie spadkobiercy] Spadkodawca może powołać do całości lub części spadku jedną lub kilka osób.

Art. 960.[Dziedziczenie w częściach równych] Jeżeli spadkodawca powołał do spadku lub do oznaczonej części spadku kilku spadkobierców, nie określając ich udziałów spadkowych, dziedziczą oni w częściach równych.

Art. 961.[Rozrządzenie oznaczonymi przedmiotami] Jeżeli spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiercę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku. Jeżeli takie rozrządzenie testamentowe zostało dokonane na rzecz kilku osób, osoby te poczytuje się w razie wątpliwości za powołane do całego spadku w częściach ułamkowych odpowiadających stosunkowi wartości przeznaczonych im przedmiotów.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 962.[Powołanie z zastrzeżeniem warunku lub terminu] Zastrzeżenie warunku lub terminu, uczynione przy powołaniu spadkobiercy testamentowego, uważane jest za nieistniejące. Jeżeli jednak z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez takiego zastrzeżenia spadkobierca nie zostałby powołany, powołanie spadkobiercy jest nieważne. Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli ziszczenie się lub niezi szczenie się warunku albo nadejście terminu nastąpiło przed otwarciem spadku.

Art. 963.[Podstawienie zwykłe] Można powołać spadkobiercę testamentowego na wypadek, gdyby inna osoba powołana jako spadkobierca ustawowy lub testamentowy nie chciała lub nie mogła być spadkobiercą (podstawienie).

Art. 964.[Podstawienie powiernicze] Postanowienie testamentu, przez które spadkodawca zobowiązuje spadkobiercę do zachowania nabytego spadku i do pozostawienia go innej osobie, ma tylko ten skutek, że ta inna osoba jest powołana do spadku na wypadek, gdyby spadkobierca nie chciał lub nie mógł być spadkobiercą. Jeżeli jednak z treści testamentu lub z okoliczności wynika, iż spadkobierca bez takiego ograniczenia nie byłby powołany, powołanie spadkobiercy jest nieważne.

Art. 965.[Przyrost] Jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie chce lub nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy, przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do przypadających im udziałów (przyrost).

Art. 966.[Dziadkowie spadkobiercy] Gdy na mocy testamentu spadek przypadł spadkobiercy nieobciążonemu ustawowym obowiązkiem alimentacyjnym względem dziadków spadkodawcy, dziadkowie, jeżeli znajdują się w niedostatku i nie mogą otrzymać środków utrzymania od osób, na których ciąży ustawowy obowiązek alimentacyjny, mogą żądać od spadkobiercy środków utrzymania w stosunku do swoich potrzeb i do wartości jego udziału spadkowego. Spadkobierca może uczynić zadość temu roszczeniu także w ten sposób, że zapłaci dziadkom spadkodawcy sumę pieniężną odpowiadającą wartości jednej czwartej części swego udziału spadkowego.

Art. 967.[Wykonanie zapisów i poleceń] § 1. Jeżeli osoba powołana jako spadkobierca testamentowy nie chce lub nie może być spadkobiercą, spadkobierca ustawowy, któremu przypadł przeznaczony dla tej osoby udział spadkowy, obowiązany jest, w braku odmiennej woli spadkodawcy, wykonać obciążające tę osobę zapisy zwykłe, polecenia i inne rozrządzenia spadkodawcy.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do spadkobiercy podstawionego oraz do spadkobiercy, któremu przypada udział spadkowy z tytułu przyrostu.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ III

Zapis i polecenie

Rozdział I

Zapis zwykły

Art. 968. [Zapis zwykły] § 1. Spadkodawca może przez rozrządzenie testamentowe zobowiązać spadkobiercę ustawowego lub testamentowego do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz oznaczonej osoby (zapis zwykły).

§ 2. Spadkodawca może obciążyć zapisem zwykłym także zapisobiercę (dalszy zapis).

Art. 969.(uchylony)

Art. 970.[Wykonanie zapisu] W braku odmiennej woli spadkodawcy zapisobierca może żądać wykonania zapisu niezwłocznie po ogłoszeniu testamentu. Jednakże zapisobierca obciążony dalszym zapisem może powstrzymać się z jego wykonaniem aż do chwili wykonania zapisu przez spadkobiercę.

Art. 971.[Zapis obciążający kilku spadkobierców] Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, zapis obciąża ich w stosunku do wielkości ich udziałów spadkowych, chyba że spadkodawca postanowił inaczej. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszego zapisu.

Art. 972.[Stosowanie przepisów dotyczących zapisów] Przepisy o powołaniu spadkobiercy, o zdolności do dziedziczenia i o niegodności stosuje się odpowiednio do zapisów.

Art. 973.[Wykonanie dalszego zapisu] Jeżeli osoba, na której rzecz został uczyniony zapis, nie chce lub nie może być zapisobiercą, obciążony zapisem zostaje zwolniony od obowiązku jego wykonania, powinien jednak w braku odmiennej woli spadkodawcy wykonać dalsze zapisy.

Art. 974.[Zwolnienie z dalszego zapisu] Zapisobierca obciążony obowiązkiem wykonania dalszego zapisu może zwolnić się od tego obowiązku także w ten sposób, że dokona bezpłatnie na rzecz dalszego zapisobiercy przeniesienia praw otrzymanych z tytułu zapisu albo przelewu roszczenia o jego wykonanie.

Art. 975.[Zastrzeżenie warunku i terminu] Zapis może być uczyniony pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu.

Art. 976.[Bezskuteczność zapisu] W braku odmiennej woli spadkodawcy zapis rzeczy oznaczonej co do tożsamości jest bezskuteczny, jeżeli rzecz zapisana nie należy do spadku w chwili jego otwarcia albo jeżeli spadkodawca był w chwili swej śmierci zobowiązany do zbycia tej rzeczy.

Art. 977.[Roszczenia uzupełniające] Jeżeli przedmiotem zapisu jest rzecz oznaczona co do tożsamości, do roszczeń zapisobiercy o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości, jak również do roszczeń obciążonego zapisem o zwrot

eprasa.pl d2a094e46e

nakładów na rzecz stosuje się odpowiednio przepisy o roszczeniach między właścicielem a samoistnym posiadaczem rzeczy.

Art. 978.[Odpowiedzialność za wady rzeczy oznaczonych indywidualnie] Jeżeli przedmiotem zapisu jest rzecz oznaczona co do tożsamości, obciążony zapisem ponosi względem zapisobiercy odpowiedzialność za wady rzeczy jak darczyńca.

Art. 979.[Jakość rzeczy oznaczonych co do gatunku] Jeżeli przedmiotem zapisu są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku, obciążony powinien świadczyć rzeczy średniej jakości, uwzględniając przy tym potrzeby zapisobiercy.

Art. 980.[Odpowiedzialność za wady rzeczy oznaczonych co do gatunku] Jeżeli przedmiotem zapisu są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku, do odpowiedzialności obciążonego względem zapisobiercy za wady fizyczne i prawne rzeczy stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Jednakże zapisobierca może żądać od obciążonego zapisem tylko odszkodowania za nienależyte wykonanie zapisu albo dostarczenia zamiast rzeczy wadliwych rzeczy takiego samego gatunku wolnych od wad oraz naprawienia szkody wynikłej z opóźnienia.

Art. 981.[Przedawnienie roszczeń z tytułu zapisu] Roszczenie z tytułu zapisu przedawnia się z upływem lat pięciu od dnia wymagalności zapisu.

Rozdział II

Zapis windykacyjny

Art. 981[1]. [Zapis windykacyjny] § 1. W testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego spadkodawca może postanowić, że oznaczona osoba nabywa przedmiot zapisu z chwilą otwarcia spadku (zapis windykacyjny).

§ 2. Przedmiotem zapisu windykacyjnego może być:

1) rzecz oznaczona co do tożsamości;

2) zbywalne prawo majątkowe;

3) przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne;

4) ustanowienie na rzecz zapisobiercy użytkowania lub służebności;

5) ogół praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej.

Art. 981[2].[Bezskuteczność zapisu windykacyjnego] Zapis windykacyjny jest bezskuteczny, jeżeli w chwili otwarcia spadku przedmiot zapisu nie należy do spadkodawcy albo spadkodawca był zobowiązany do jego zbycia. Jeżeli przedmiotem zapisu jest ustanowienie dla zapisobiercy użytkowania lub służebności, zapis jest bezskuteczny, gdy w chwili otwarcia spadku przedmiot majątkowy, który miał być obciążony użytkowaniem lub służebnością nie należy do spadku albo spadkodawca był zobowiązany do jego zbycia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 981[3].[Zastrzeżenie warunku lub terminu] § 1. Zastrzeżenie warunku lub terminu uczynione przy ustanawianiu zapisu windykacyjnego uważa się za nieistniejące. Jeżeli jednak z treści testamentu lub z okoliczności wynika, że bez takiego zastrzeżenia zapis nie zostałby uczyniony, zapis windykacyjny jest nieważny. Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli ziszczenie się lub nieziszczenie się warunku albo nadejście terminu nastąpiło przed otwarciem spadku.

§ 2. Zapis windykacyjny nieważny ze względu na zastrzeżenie warunku lub terminu wywołuje skutki zapisu zwykłego uczynionego pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu, chyba że co innego wynika z treści testamentu lub z okoliczności.

Art. 981[4].[Obciążenie zapisem zwykłym] Spadkodawca może obciążyć zapisem zwykłym osobę, na której rzecz uczynił zapis windykacyjny.

Art. 981[5].[Stosowanie przepisów o zapisie windykacyjnym] Przepisy o powołaniu spadkobiercy, przyjęciu i odrzuceniu spadku, o zdolności do dziedziczenia i o niegodności stosuje się odpowiednio do zapisów windykacyjnych.

Art. 981[6].[Stosowanie przepisów o zapisie zwykłym] W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale oraz w przepisach szczególnych do zapisu windykacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o zapisie zwykłym.

Rozdział III

Polecenie

Art. 982. [Polecenie] Spadkodawca może w testamencie włożyć na spadkobiercę lub na zapisobiercę obowiązek oznaczonego działania lub zaniechania, nie czyniąc nikogo wierzycielem (polecenie).

Art. 983.[Polecenie obciążające zapisobiercę] Zapisobierca obciążony poleceniem może powstrzymać się z jego wykonaniem aż do chwili wykonania zapisu przez spadkobiercę. Przepis ten stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy polecenie obciąża dalszego zapisobiercę.

Art. 984.[Wykonanie polecenia przez spadkobiercę zamiast zapisobiercy] Jeżeli osoba, na której rzecz został uczyniony zapis z obowiązkiem wykonania polecenia, nie chce lub nie może być zapisobiercą, spadkobierca zwolniony od obowiązku wykonania zapisu powinien w braku odmiennej woli spadkodawcy polecenie wykonać. Przepis ten stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy polecenie obciąża dalszego zapisobiercę.

Art. 985.[Żądanie wykonania polecenia] Wykonania polecenia może żądać każdy ze spadkobierców, jak również wykonawca testamentu, chyba że polecenie ma wyłącznie na celu korzyść obciążonego poleceniem. Jeżeli polecenie ma na względzie interes społeczny, wykonania polecenia może żądać także właściwy organ państwowy.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ IV

Wykonawca testamentu

Art. 986. [Powołanie wykonawcy testamentu] § 1. Spadkodawca może w testamencie powołać wykonawcę lub wykonawców testamentu.

§ 2. Nie może być wykonawcą testamentu, kto nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych.

Art. 986[1].[Powołanie wykonawcy testamentu do sprawowania zarządu spadkiem] Spadkodawca może powołać wykonawcę testamentu do sprawowania zarządu spadkiem, jego zorganizowaną częścią lub oznaczonym składnikiem.

Art. 987.[Odmowa bycia wykonawcą] Jeżeli osoba powołana jako wykonawca testamentu nie chce tego obowiązku przyjąć, składa odpowiednie oświadczenie przed sądem albo notariuszem.

Art. 988.[Obowiązki i uprawnienia wykonawcy] § 1. Jeżeli spadkodawca nie postanowił inaczej, wykonawca testamentu powinien zarządzać majątkiem spadkowym, spłacić długi spadkowe, w szczególności wykonać zapisy zwykłe i polecenia, a następnie wydać spadkobiercom majątek spadkowy zgodnie z wolą spadkodawcy i z ustawą, a w każdym razie niezwłocznie po dokonaniu działu spadku.

§ 2. Wykonawca testamentu może pozywać i być pozywany w sprawach wynikających z zarządu spadkiem, jego zorganizowaną częścią lub oznaczonym składnikiem. Może również pozywać w sprawach o prawa należące do spadku i być pozwany w sprawach o długi spadkowe.

§ 3. Wykonawca testamentu powinien wydać osobie, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, przedmiot tego zapisu.

Art. 989.[Wzajemne roszczenia między spadkobiercą a wykonawcą testamentu] § 1. Do wzajemnych roszczeń między spadkobiercą a wykonawcą testamentu wynikających ze sprawowania zarządu spadkiem, jego zorganizowaną częścią lub oznaczonym składnikiem stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu za wynagrodzeniem.

§ 2. Koszty zarządu majątkiem spadkowym, jego zorganizowaną częścią lub oznaczonym składnikiem oraz wynagrodzenie wykonawcy testamentu należą do długów spadkowych.

Art. 990.[Zwolnienie przez sąd] Z ważnych powodów sąd może zwolnić wykonawcę testamentu.

Art. 990[1].[Sprawowanie zarządu przedmiotem zapisu windykacyjnego] Spadkodawca może powołać wykonawcę testamentu do sprawowania zarządu przedmiotem zapisu windykacyjnego, do chwili objęcia we władanie tego przedmiotu przez osobę, na której rzecz uczyniono zapis windykacyjny.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ IV

Zachowek

Art. 991. [Uprawnieni do zachowku] § 1. Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadał przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachowek).

§ 2. Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, bądź w postaci świadczenia od fundacji rodzinnej lub mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Art. 992.[Podstawa do obliczenia zachowku] Przy ustalaniu udziału spadkowego stanowiącego podstawę do obliczania zachowku uwzględnia się także spadkobierców niegodnych oraz spadkobierców, którzy spadek odrzucili, natomiast nie uwzględnia się spadkobierców, którzy zrzekli się dziedziczenia albo zostali wydziedziczeni.

Art. 993.[Doliczanie darowizn i zapisów windykacyjnych] § 1. Przy obliczaniu zachowku nie uwzględnia się zapisów zwykłych i poleceń, natomiast dolicza się do spadku, stosownie do przepisów poniższych, darowizny oraz zapisy windykacyjne dokonane przez spadkodawcę.

§ 2. Przy obliczaniu zachowku dolicza się także do spadku, stosownie do przepisów poniższych, fundusz założycielski fundacji rodzinnej wniesiony przez spadkodawcę, w przypadku gdy fundacja ta nie jest ustanowiona w testamencie.

§ 3. Przy obliczaniu zachowku dolicza się także do spadku, stosownie do przepisów poniższych, mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, o wartości nie większej niż wysokość funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej wniesionego przez spadkodawcę.

Art. 994.[Pominięcie niektórych darowizn] § 1. Przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych, ani dokonanych przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, darowizn na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku.

§ 2. Przy obliczaniu zachowku należnego zstępnemu nie dolicza się do spadku darowizn uczynionych przez spadkodawcę w czasie, kiedy nie miał zstępnych. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy darowizna została uczyniona na mniej niż trzysta dni przed urodzeniem się zstępnego.

§ 3. Przy obliczaniu zachowku należnego małżonkowi nie dolicza się do spadku darowizn, które spadkodawca uczynił przed zawarciem z nim małżeństwa.

Art. 994[1].[Pominięcie funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej przy obliczaniu zachowku] § 1. Przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku funduszu

eprasa.pl d2a094e46e

założycielskiego fundacji rodzinnej wniesionego przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, chyba że fundacja rodzinna jest spadkobiercą.

§ 2. Przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej otrzymanego przez osoby niebędące spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku.

§ 3. Przy obliczaniu zachowku należnego zstępnemu nie dolicza się do spadku funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, jeśli ich przekazanie nastąpiło w czasie, kiedy spadkodawca nie miał zstępnych. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy przekazanie nastąpiło na mniej niż trzysta dni przed urodzeniem się zstępnego.

§ 4. Przy obliczaniu zachowku należnego małżonkowi nie dolicza się do spadku funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej przekazanych przed zawarciem małżeństwa ze spadkodawcą.

Art. 995.[Wartość przedmiotu darowizny i zapisu windykacyjnego] § 1. Wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku.

§ 2. Wartość przedmiotu zapisu windykacyjnego oblicza się według stanu z chwili otwarcia spadku, a według cen z chwili ustalania zachowku.

§ 3. Wartość funduszu założycielskiego fundacji rodzinnej i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej oblicza się według stanu z chwili ich przekazania, a według cen z chwili ustalania zachowku. W przypadku mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej w pierwszej kolejności oblicza się wartość funduszu założycielskiego i wartość mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, a następnie porównuje się obie wartości, z uwzględnieniem art. 993 § 3.

Art. 996.[Zaliczenie zapisu windykacyjnego i darowizny na zachowek] § 1. Zapis windykacyjny oraz darowiznę dokonane przez spadkodawcę na rzecz uprawnionego do zachowku zalicza się na należny mu zachowek. Jeżeli uprawnionym do zachowku jest dalszy zstępny spadkodawcy, zalicza się na należny mu zachowek także zapis windykacyjny oraz darowiznę dokonane przez spadkodawcę na rzecz jego wstępnego.

§ 2. Świadczenie od fundacji rodzinnej i mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej przekazane na rzecz uprawnionego do zachowku zalicza się na należny mu zachowek. Jeżeli uprawnionym do zachowku jest dalszy zstępny spadkodawcy, zalicza się na należny mu zachowek także świadczenie od fundacji rodzinnej i mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej na rzecz jego wstępnego.

Art. 997.[Zaliczenie kosztów wychowania] § 1. Jeżeli uprawnionym do zachowku jest zstępny spadkodawcy, zalicza się na należny mu zachowek poniesione przez spadkodawcę koszty wychowania oraz wykształcenia ogólnego i zawodowego, o ile koszty te przekraczają przeciętną miarę przyjętą w danym środowisku.

§ 2. Jeżeli uprawnionym do zachowku jest zstępny spadkodawcy, zalicza się na należny mu zachowek koszty zrealizowanego przez fundację rodzinną obowiązku alimentacyjnego

eprasa.pl d2a094e46e

ciążącego na spadkodawcy, o ile koszty te przekraczają przeciętną miarę przyjętą w danym środowisku.

Art. 997[1].[Żądanie odroczenia płatności] § 1. Obowiązany do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku może żądać odroczenia terminu jego płatności, rozłożenia go na raty, a w wyjątkowych przypadkach – jego obniżenia, przy uwzględnieniu sytuacji osobistej i majątkowej uprawnionego do zachowku oraz obowiązanego do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku.

§ 2. W przypadku rozłożenia na raty roszczenia z tytułu zachowku terminy ich uiszczenia nie mogą przekraczać łącznie pięciu lat. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd, na wniosek zobowiązanego, może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych lub przedłużyć termin, o którym mowa w zdaniu pierwszym. Zmieniony termin nie może być dłuższy niż dziesięć lat.

§ 3. W razie ustania okoliczności uzasadniających obniżenie zachowku obowiązany z tytułu zachowku na wniosek osoby uprawnionej do zachowku zwraca uprawnionemu do zachowku sumę pieniężną, o którą obniżono zachowek. Zwrotu sumy pieniężnej nie można żądać po upływie pięciu lat od dnia obniżenia zachowku.

Art. 998.[Odpowiedzialność uprawnionego do zachowku za zapisy i polecenia] § 1. Jeżeli uprawniony do zachowku jest powołany do dziedziczenia, ponosi on odpowiedzialność za zapisy zwykłe i polecenia tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej wartość udziału spadkowego, który stanowi podstawę do obliczenia należnego uprawnionemu zachowku.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy zapis zwykły na rzecz uprawnionego do zachowku został obciążony dalszym zapisem lub poleceniem albo uczyniony pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu.

Art. 999.[Ograniczenie odpowiedzialności spadkobiercy za zachowek] Jeżeli spadkobierca obowiązany do zapłaty zachowku jest sam uprawniony do zachowku, jego odpowiedzialność ogranicza się tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej jego własny zachowek.

Art. 999[1].[Odpowiedzialność względem uprawnionego do zachowku] § 1. Jeżeli uprawniony nie może otrzymać od spadkobiercy należnego mu zachowku, może on żądać od osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny doliczony do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże osoba ta jest obowiązana do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem zapisu windykacyjnego.

§ 2. Jeżeli osoba, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, sama jest uprawniona do zachowku, ponosi ona odpowiedzialność względem innych uprawnionych do zachowku tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej jej własny zachowek.

§ 3. Osoba, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może zwolnić się od obowiązku zapłaty sumy potrzebnej do uzupełnienia zachowku przez wydanie przedmiotu zapisu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Jeżeli spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne na rzecz kilku osób, ich odpowiedzialność względem uprawnionego do zachowku jest solidarna. Jeżeli jedna z osób, na których rzecz zostały uczynione zapisy windykacyjne, spełniła świadczenie uprawnionemu do zachowku, może ona żądać od pozostałych osób części świadczenia proporcjonalnych do wartości otrzymanych zapisów windykacyjnych.

Art. 1000.[Odpowiedzialność obdarowanych za zachowek] § 1. Jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże obdarowany jest obowiązany do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem darowizny.

§ 2. Jeżeli obdarowany sam jest uprawniony do zachowku, ponosi on odpowiedzialność względem innych uprawnionych do zachowku tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej jego własny zachowek.

§ 3. Obdarowany może zwolnić się od obowiązku zapłaty sumy potrzebnej do uzupełnienia zachowku przez wydanie przedmiotu darowizny.

§ 4. Jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od fundacji rodzinnej, której fundusz założycielski doliczono do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże fundacja rodzinna jest obowiązana do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem pokrycia funduszu założycielskiego przez spadkodawcę.

§ 5. Jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od osoby, która otrzymała mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej doliczone do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże osoba, która otrzymała mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, jest obowiązana do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem otrzymania mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.

§ 6. Jeżeli osoba, która otrzymała mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej sama jest uprawniona do zachowku, ponosi ona odpowiedzialność względem innych uprawnionych do zachowku tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej jej własny zachowek.

§ 7. Osoba, która otrzymała mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, może zwolnić się od obowiązku zapłaty sumy potrzebnej do uzupełnienia zachowku przez wydanie tego mienia.

Art. 1001.[Ustalanie pierwszeństwa odpowiedzialności kilku obdarowanych] § 1. Spośród kilku obdarowanych obdarowany wcześniej ponosi odpowiedzialność stosownie do przepisów artykułu poprzedzającego tylko wtedy, gdy uprawniony do zachowku nie może uzyskać uzupełnienia zachowku od osoby, która została obdarowana później.

§ 2. Spośród osób, które otrzymały mienie w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, osoba otrzymująca mienie wcześniej ponosi odpowiedzialność stosownie do przepisów

eprasa.pl d2a094e46e

artykułu poprzedzającego tylko wtedy, gdy uprawniony do zachowku nie może uzyskać uzupełnienia zachowku od osoby, która otrzymała mienie później.

Art. 1002.[Dziedziczenie roszczenia z tytułu zachowku] Roszczenie z tytułu zachowku przechodzi na spadkobiercę osoby uprawnionej do zachowku tylko wtedy, gdy spadkobierca ten należy do osób uprawnionych do zachowku po pierwszym spadkodawcy.

Art. 1003.[Zmniejszanie zapisów i poleceń] Spadkobiercy obowiązani do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku mogą żądać stosunkowego zmniejszenia zapisów zwykłych i poleceń.

Art. 1004.[Zasady zmniejszania] § 1. Zmniejszenie zapisów zwykłych i poleceń następuje w stosunku do ich wartości, chyba że z treści testamentu wynika odmienna wola spadkodawcy.

§ 2. W razie zmniejszenia zapisu zwykłego obciążonego dalszym zapisem lub poleceniem, dalszy zapis lub polecenie podlega stosunkowemu zmniejszeniu.

Art. 1005.[Uprawnienia spadkobiercy i zapisobiercy uprawnionego do zachowku] § 1. Jeżeli spadkobierca obowiązany do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku sam jest uprawniony do zachowku, może on żądać zmniejszenia zapisów zwykłych i poleceń w takim stopniu, ażeby pozostał mu jego własny zachowek.

§ 2. Jeżeli zapisobierca sam jest uprawniony do zachowku, zapis zwykły uczyniony na jego rzecz podlega zmniejszeniu tylko do wysokości nadwyżki przekraczającej jego własny zachowek.

Art. 1006.[Uprawnienia spadkobiercy i zapisobiercy uprawnionego do zachowku] Jeżeli zmniejszeniu podlega zapis zwykły, którego przedmiot nie da się podzielić bez istotnej zmiany lub bez znacznego zmniejszenia wartości, zapisobierca może żądać całkowitego wykonania zapisu, uiszczając odpowiednią sumę pieniężną.

Art. 1007.[Przedawnienie roszczeń] § 1. Roszczenia uprawnionego z tytułu zachowku oraz roszczenia spadkobierców o zmniejszenie zapisów zwykłych i poleceń przedawniają się z upływem lat pięciu od ogłoszenia testamentu.

§ 2. Roszczenie przeciwko osobie obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanych od spadkodawcy zapisu windykacyjnego lub darowizny przedawnia się z upływem lat pięciu od otwarcia spadku.

§ 3. Roszczenie przeciwko fundacji rodzinnej obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanego funduszu założycielskiego przedawnia się z upływem lat pięciu od otwarcia spadku.

§ 4. Roszczenie przeciwko osobie obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanego mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej przedawnia się z upływem lat pięciu od otwarcia spadku.

Art. 1008.[Wydziedziczenie] Spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku (wydziedziczenie), jeżeli uprawniony do zachowku:

eprasa.pl d2a094e46e

1) wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego;

2) dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci;

3) uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych.

Art. 1009.[Przyczyna wydziedziczenia] Przyczyna wydziedziczenia uprawnionego do zachowku powinna wynikać z treści testamentu.

Art. 1010.[Przebaczenie] § 1. Spadkodawca nie może wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli mu przebaczył.

§ 2. Jeżeli w chwili przebaczenia spadkodawca nie miał zdolności do czynności prawnych, przebaczenie jest skuteczne, gdy nastąpiło z dostatecznym rozeznaniem.

Art. 1011.[Zstępni wydziedziczonego zstępnego] Zstępni wydziedziczonego zstępnego są uprawnieni do zachowku, chociażby przeżył on spadkodawcę.

TYTUŁ V

Przyjęcie i odrzucenie spadku

Art. 1012. [Sposoby przyjęcia spadku, odrzucenie spadku] Spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić.

Art. 1013.(uchylony)

Art. 1014.[Przyjęcie częściowe] § 1. Przyjęcie lub odrzucenie udziału spadkowego przypadającego spadkobiercy z tytułu podstawienia może nastąpić niezależnie od przyjęcia lub odrzucenia udziału spadkowego, który temu spadkobiercy przypada z innego tytułu.

§ 2. Spadkobierca może odrzucić udział spadkowy przypadający mu z tytułu przyrostu, a przyjąć udział przypadający mu jako spadkobiercy powołanemu.

§ 3. Poza wypadkami przewidzianymi w paragrafach poprzedzających spadkobierca nie może spadku częściowo przyjąć, a częściowo odrzucić.

Art. 1015.[Termin złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku] § 1. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

§ 1^1. Do zachowania terminu, o którym mowa w § 1, wystarcza złożenie przed jego upływem wniosku do sądu o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 1^2. Jeżeli złożenie oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zezwolenia sądu, bieg terminu do złożenia oświadczenia ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania sądowego w tym przedmiocie.

§ 2. Brak oświadczenia spadkobiercy w terminie określonym w § 1 jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Art. 1016.(uchylony)

Art. 1017.[Transmisja] Jeżeli przed upływem terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku spadkobierca zmarł nie złożywszy takiego oświadczenia, oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone przez jego spadkobierców. Termin do złożenia tego oświadczenia nie może się skończyć wcześniej aniżeli termin do złożenia oświadczenia co do spadku po zmarłym spadkobiercy.

Art. 1018.[Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku] § 1. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku złożone pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu jest nieważne.

§ 2. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku nie może być odwołane.

§ 3. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku składa się przed sądem lub przed notariuszem. Można je złożyć ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym. Pełnomocnictwo do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku powinno być pisemne z podpisem urzędowo poświadczonym.

Art. 1019.[Złożenie oświadczenia pod wpływem błędu lub groźby] § 1. Jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;

2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca;

3) do zachowania terminu, o którym mowa w art. 88 § 2, wystarcza złożenie przed jego upływem wniosku do sądu o odebranie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia.

§ 2. Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

§ 3. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Art. 1020.[Skutek odrzucenia spadku] Spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku.

Art. 1021.[Stosowanie przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia] Jeżeli spadkobierca zarządzał spadkiem, a potem go odrzucił, do stosunków między nim a

eprasa.pl d2a094e46e

spadkobiercami, którzy zamiast niego doszli do spadku, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 1022.[Powołanie do spadku z różnych tytułów] Spadkobierca powołany do spadku zarówno z mocy testamentu, jak i z mocy ustawy może spadek odrzucić jako spadkobierca testamentowy, a przyjąć spadek jako spadkobierca ustawowy.

Art. 1023.[Przyjęcie spadku przez Skarb Państwa] § 1. Skarb Państwa ani gmina nie mogą odrzucić spadku, który im przypadł z mocy ustawy.

§ 2. Skarb Państwa ani gmina nie składają oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

Art. 1024.[Ochrona wierzycieli spadkobiercy] § 1. Jeżeli spadkobierca odrzucił spadek z pokrzywdzeniem wierzycieli, każdy z wierzycieli, którego wierzytelność istniała w chwili odrzucenia spadku, może żądać, ażeby odrzucenie spadku zostało uznane za bezskuteczne w stosunku do niego według przepisów o ochronie wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika.

§ 2. Uznania odrzucenia spadku za bezskuteczne można żądać w ciągu sześciu miesięcy od chwili powzięcia wiadomości o odrzuceniu spadku, lecz nie później niż przed upływem trzech lat od odrzucenia spadku.

TYTUŁ VI

Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy

Art. 1025. [Stwierdzenie nabycia spadku] § 1. Sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Notariusz na zasadach określonych w przepisach odrębnych sporządza akt poświadczenia dziedziczenia.

§ 2. Domniemywa się, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą.

§ 3. Przeciwko domniemaniu wynikającemu ze stwierdzenia nabycia spadku nie można powoływać się na domniemanie wynikające z zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia.

Art. 1026.[Termin stwierdzenia nabycia spadku] Stwierdzenie nabycia spadku oraz poświadczenie dziedziczenia nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku, chyba że wszyscy znani spadkobiercy złożyli już oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku.

Art. 1027.[Udowodnienie praw wynikających z dziedziczenia] Względem osoby trzeciej, która nie rości sobie praw do spadku z tytułu dziedziczenia, spadkobierca może udowodnić swoje prawa wynikające z dziedziczenia tylko stwierdzeniem nabycia spadku albo zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 1028.[Ochrona osób trzecich] Jeżeli ten, kto uzyskał stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, lecz spadkobiercą nie jest, rozporządza prawem należącym do spadku na rzecz osoby trzeciej, osoba, na której rzecz rozporządzenie następuje, nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, chyba że działa w złej wierze.

Art. 1029.[Ochrona dziedziczenia] § 1. Spadkobierca może żądać, ażeby osoba, która włada spadkiem jako spadkobierca, lecz spadkobiercą nie jest, wydała mu spadek. To samo dotyczy poszczególnych przedmiotów należących do spadku.

§ 2. Do roszczeń spadkobiercy o wynagrodzenie za korzystanie z przedmiotów należących do spadku, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości, jak również o naprawienie szkody z powodu zużycia, pogorszenia lub utraty tych przedmiotów oraz do roszczeń przeciwko spadkobiercy o zwrot nakładów stosuje się odpowiednio przepisy o roszczeniach między właścicielem a samoistnym posiadaczem rzeczy.

§ 3. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy żąda wydania swego majątku osoba, co do której zostało uchylone orzeczenie o uznaniu jej za zmarłą.

Art. 1029[1].[Stosowanie przepisów ustawy] Przepisy niniejszego tytułu stosuje się odpowiednio do stwierdzenia nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego.

TYTUŁ VII

Odpowiedzialność za długi spadkowe

Art. 1030. [Zakres odpowiedzialności za długi spadkowe] Do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku.

Art. 1031.[Przyjęcie spadku wprost i z dobrodziejstwem inwentarza] § 1. W razie prostego przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe bez ograniczenia.

§ 2. W razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie pominął w wykazie inwentarza lub podstępnie nie podał do spisu inwentarza przedmiotów należących do spadku lub przedmiotów zapisów windykacyjnych albo podstępnie uwzględnił w wykazie inwentarza lub podstępnie podał do spisu inwentarza nieistniejące długi.

Art. 1031[1].[Prawo złożenia wykazu inwentarza] § 1. Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, zapisobierca windykacyjny lub wykonawca testamentu mogą złożyć w sądzie albo przed notariuszem wykaz inwentarza. Wykaz inwentarza składany przed notariuszem zostaje objęty protokołem.

§ 2. Wykaz inwentarza może zostać złożony wspólnie przez więcej niż jednego spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego lub wykonawcę testamentu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W wykazie inwentarza z należytą starannością ujawnia się przedmioty należące do spadku oraz przedmioty zapisów windykacyjnych, z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili otwarcia spadku, a także długi spadkowe i ich wysokość według stanu z chwili otwarcia spadku.

§ 4. W razie ujawnienia po złożeniu wykazu inwentarza przedmiotów należących do spadku, przedmiotów zapisów windykacyjnych lub długów spadkowych pominiętych w wykazie inwentarza składający wykaz uzupełnia go. Do uzupełnienia wykazu stosuje się przepisy dotyczące składania wykazu inwentarza.

Art. 1031^2.[Wzór wykazu inwentarza] § 1. Wykaz inwentarza składany w sądzie sporządza się według ustalonego wzoru.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór wykazu inwentarza obejmujący:

a) dane, o których mowa w art. 1031^1 § 3,

b) imię i nazwisko, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), jeżeli został nadany, oraz ostatni adres spadkodawcy,

c) imię i nazwisko, numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli został nadany, oraz adres składającego wykaz inwentarza,

d) pouczenie składającego wykaz inwentarza co do obowiązku jego uzupełnienia, w przypadkach wskazanych w art. 1031^1 § 4

– mając na uwadze zamieszczenie danych koniecznych do ustalenia stanu czynnego spadku oraz standaryzację danych zawartych w wykazie;

2) sposób udostępnienia druków wzoru wykazu inwentarza mając na uwadze przyspieszenie postępowania spadkowego.

Art. 1031^3.[Spłata długów spadkowych zgodnie ze złożonym wykazem inwentarza] § 1. Spadkobierca, który złożył wykaz inwentarza spłaca długi spadkowe zgodnie ze złożonym wykazem. Nie może jednak zasłaniać się brakiem znajomości wykazu inwentarza złożonego przez innego spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego lub wykonawcę testamentu.

§ 2. Od chwili sporządzenia spisu inwentarza spadkobierca spłaca długi spadkowe zgodnie ze sporządzonym spisem.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zapisobierców windykacyjnych i wykonawców testamentu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 1031[4].[Obowiązek wierzyciela, który zażądał sporządzenia spisu inwentarza] Wierzyciel, który zażądał sporządzenia spisu inwentarza, nie może odmówić przyjęcia należnego mu świadczenia, chociażby dług nie był jeszcze wymagalny.

Art. 1032.[Odpowiedzialność spadkobiercy za nieświadomie lub świadomie niespłacone długi spadkowe] § 1. Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza i spłacił niektóre długi spadkowe, a nie wiedział i przy dołożeniu należytej staranności nie mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za niespłacone długi spadkowe tylko do wysokości różnicy między wartością stanu czynnego spadku a wartością świadczeń spełnionych na zaspokojenie długów spadkowych, które spłacił.

§ 2. Spadkobierca, który przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza i spłacając niektóre długi spadkowe, wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o istnieniu innych długów spadkowych, ponosi odpowiedzialność za te długi ponad wartość stanu czynnego spadku, jednakże tylko do takiej wysokości, w jakiej byłby obowiązany je zaspokoić, gdyby spłacał należycie wszystkie długi spadkowe. Nie dotyczy to spadkobiercy niemającego pełnej zdolności do czynności prawnych oraz spadkobiercy, co do którego istnieje podstawa do jego ubezwłasnowolnienia.

Art. 1033.[Odpowiedzialność za zapisy i polecenia] Odpowiedzialność spadkobiercy z tytułu zapisów zwykłych i poleceń ogranicza się do wartości stanu czynnego spadku.

Art. 1034.[Solidarna odpowiedzialność spadkobierców] § 1. Do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości ich udziałów.

§ 2. Od chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe w stosunku do wielkości udziałów.

Art. 1034[1].[Odpowiedzialność za długi spadkowe do chwili działu spadku] § 1. Do chwili działu spadku wraz ze spadkobiercami solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe ponoszą także osoby, na których rzecz spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne.

§ 2. Rozliczenia między spadkobiercami i osobami, na których rzecz zostały uczynione zapisy windykacyjne, następują proporcjonalnie do wartości otrzymanych przez nich przysporzeń. Spadkobiercom uwzględnia się ich udział w wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku.

Art. 1034[2].[Odpowiedzialność za długi spadkowe od chwili działu spadku] Od chwili działu spadku spadkobiercy i osoby, na których rzecz zostały uczynione zapisy windykacyjne, ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe proporcjonalnie do wartości otrzymanych przez nich przysporzeń.

Art. 1034[3].[Odpowiedzialność osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny] Odpowiedzialność osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny za długi spadkowe, jest ograniczona do wartości przedmiotu zapisu windykacyjnego według stanu i cen z chwili otwarcia spadku.

eprasa.pl d2a094e46e

TYTUŁ VIII

Wspólność majątku spadkowego i dział spadku

Art. 1035. [Współwłasność w częściach ułamkowych] Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu.

Art. 1036.[Rozporządzenie udziałem w przedmiocie spadkowym] Spadkobierca może za zgodą pozostałych spadkobierców rozporządzić udziałem w przedmiocie należącym do spadku. W braku zgody któregokolwiek z pozostałych spadkobierców rozporządzenie jest bezskuteczne o tyle, o ile naruszałoby uprawnienia przysługujące temu spadkobiercy na podstawie przepisów o dziale spadku.

Art. 1037.[Dział spadku] § 1. Dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregokolwiek ze spadkobierców.

§ 2. Jeżeli do spadku należy nieruchomość, umowa o dział powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

§ 3. Jeżeli do spadku należy przedsiębiorstwo, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Jeżeli jednak w skład przedsiębiorstwa wchodzi nieruchomość albo przedsiębiorstwo jest objęte zarządem sukcesyjnym, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 1038.[Dział całkowity i częściowy] § 1. Sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek. Jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku.

§ 2. Umowny dział spadku może objąć cały spadek lub być ograniczony do części spadku.

§ 3. Sądowy częściowy dział spadku może nastąpić w szczególności z tego powodu, że w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo.

Art. 1038[1].[Przedsiębiorstwo w składzie spadku] W przypadku gdy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo, dział spadku obejmuje to przedsiębiorstwo z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia kontynuacji prowadzonej przy jego wykorzystaniu działalności gospodarczej, chyba że spadkobiercy oraz małżonek spadkodawcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie, nie osiągnęli porozumienia co do kontynuacji tej działalności.

Art. 1039.[Zaliczenie darowizn na schedę spadkową] § 1. Jeżeli w razie dziedziczenia ustawowego dział spadku następuje między zstępnymi albo między zstępnymi i małżonkiem, spadkobiercy ci są wzajemnie zobowiązani do zaliczenia na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn oraz zapisów windykacyjnych, chyba że z oświadczenia spadkodawcy lub z okoliczności wynika, że darowizna lub zapis windykacyjny zostały dokonane ze zwolnieniem od obowiązku zaliczenia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Spadkodawca może włożyć obowiązek zaliczenia darowizny lub zapisu windykacyjnego na schedę spadkową także na spadkobiercę ustawowego niewymienionego w paragrafie poprzedzającym.

§ 3. Nie podlegają zaliczeniu na schedę spadkową drobne darowizny zwyczajowo w danych stosunkach przyjęte.

Art. 1040.[Darowizna przewyższająca schedę spadkową] Jeżeli wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegających zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, spadkobierca nie jest obowiązany do zwrotu nadwyżki. W wypadku takim nie uwzględnia się przy dziale spadku ani darowizny lub zapisu windykacyjnego, ani spadkobiercy zobowiązanego do ich zaliczenia.

Art. 1041.[Zaliczenie darowizny uczynionej dalszemu zstępnemu] Dalszy zstępny spadkodawcy obowiązany jest do zaliczenia na schedę spadkową darowizny oraz zapisu windykacyjnego dokonanych przez spadkodawcę na rzecz jego wstępnego.

Art. 1042.[Sposób zaliczenia na schedę spadkową] § 1. Zaliczenie na schedę spadkową przeprowadza się w ten sposób, że wartość darowizn lub zapisów windykacyjnych podlegających zaliczeniu dolicza się do spadku lub do części spadku, która ulega podziałowi między spadkobierców obowiązanych wzajemnie do zaliczenia, po czym oblicza się schedę spadkową każdego z tych spadkobierców, a następnie każdemu z nich zalicza się na poczet jego schedy wartość darowizny lub zapisu windykacyjnego podlegającej zaliczeniu.

§ 2. Wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili działu spadku.

§ 2^1. Wartość przedmiotu zapisu windykacyjnego oblicza się według stanu z chwili otwarcia spadku, a według cen z chwili działu spadku.

§ 3. Przy zaliczaniu na schedę spadkową nie uwzględnia się pożytków przedmiotu darowizny lub zapisu windykacyjnego.

Art. 1043.[Zaliczenie kosztów wychowania i wykształcenia] Przepisy o zaliczeniu darowizn na schedę spadkową stosuje się odpowiednio do poniesionych przez spadkodawcę na rzecz zstępnego kosztów wychowania oraz wykształcenia ogólnego i zawodowego, o ile koszty te przekraczają przeciętną miarę przyjętą w danym środowisku.

Art. 1044.[Współwłasność przedmiotu spadkowego] Na żądanie dwóch lub więcej spadkobierców sąd może wydzielić im schedy spadkowe w całości lub w części w taki sposób, że przyzna im pewien przedmiot lub pewne przedmioty należące do spadku jako współwłasność w określonych częściach ułamkowych.

Art. 1045.[Zawarcie umowy o dział spadku pod wpływem błędu] Uchylenie się od skutków prawnych umowy o dział spadku zawartej pod wpływem błędu może nastąpić tylko wtedy, gdy błąd dotyczył stanu faktycznego, który strony uważały za niewątpliwy.

Art. 1046.[Rękojmia za wady] Po dokonaniu działu spadku spadkobiercy są wzajemnie obowiązani do rękojmi za wady fizyczne i prawne według przepisów o rękojmi przy

eprasa.pl d2a094e46e

sprzedaży. Rękojmia co do wierzytelności spadkowych rozciąga się także na wypłacalność dłużnika.

TYTUŁ IX

Umowy dotyczące spadku

Art. 1047. [Zakaz zawierania umowy o przyszły spadek] Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w tytule niniejszym umowa o spadek po osobie żyjącej jest nieważna.

Art. 1048.[Zrzeczenie się dziedziczenia] § 1. Spadkobierca ustawowy może przez umowę z przyszłym spadkodawcą zrzec się dziedziczenia po nim. Umowa taka powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

§ 2. Zrzeczenie się dziedziczenia może być ograniczone do zrzeczenia się tylko prawa do zachowku w całości lub w części.

§ 3. Zrzeczenie się dziedziczenia na korzyść innej osoby uważa się w razie wątpliwości za zrzeczenie się pod warunkiem, że ta osoba będzie dziedziczyć.

Art. 1049.[Skutki zrzeczenia] § 1. Zrzeczenie się dziedziczenia obejmuje również zstępnych zrzekającego się, chyba że umówiono się inaczej.

§ 2. Zrzekający się oraz jego zstępni, których obejmuje zrzeczenie się dziedziczenia, zostają wyłączeni od dziedziczenia, tak jakby nie dożyli otwarcia spadku.

Art. 1050.[Umowa o uchylenie zrzeczenia się spadku] Zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone przez umowę między tym, kto zrzekł się dziedziczenia, a tym, po kim się dziedziczenia zrzeczono. Umowa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 1051.[Zbycie spadku] Spadkobierca, który spadek przyjął, może spadek ten zbyć w całości lub w części. To samo dotyczy zbycia udziału spadkowego.

Art. 1052.[Umowa zobowiązująca do zbycia spadku] § 1. Umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do zbycia spadku przenosi spadek na nabywcę, chyba że strony inaczej postanowiły.

§ 2. Jeżeli zawarcie umowy przenoszącej spadek następuje w wykonaniu zobowiązania wynikającego z uprzednio zawartej umowy zobowiązującej do zbycia spadku, ważność umowy przenoszącej spadek zależy od istnienia tego zobowiązania.

§ 3. Umowa zobowiązująca do zbycia spadku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. To samo dotyczy umowy przenoszącej spadek, która zostaje zawarta w celu wykonania istniejącego uprzednio zobowiązania do zbycia spadku.

Art. 1053.[Prawa i obowiązki nabywcy spadku] Nabywca spadku wstępuje w prawa i obowiązki spadkobiercy.

Art. 1054.[Obowiązki zbywcy spadku] § 1. Zbywca spadku zobowiązany jest do wydania tego, co wskutek zbycia, utraty lub uszkodzenia przedmiotów należących do spadku

eprasa.pl d2a094e46e

zostało uzyskane w zamian tych przedmiotów albo jako naprawienie szkody, a jeżeli zbycie spadku było odpłatne, także do wyrównania ubytku wartości powstałego przez zużycie lub rozporządzenie nieodpłatne przedmiotami należącymi do spadku.

§ 2. Zbywca może żądać od nabywcy zwrotu wydatków i nakładów poczynionych na spadek.

Art. 1055.[Odpowiedzialność nabywcy spadku za długi spadkowe] § 1. Nabywca spadku ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe w tym samym zakresie co zbywca. Ich odpowiedzialność względem wierzycieli jest solidarna.

§ 2. W braku odmiennej umowy nabywca ponosi względem zbywcy odpowiedzialność za to, że wierzyciele nie będą od niego żądali spełnienia świadczeń na zaspokojenie długów spadkowych.

Art. 1056.[Wyłączenie rękojmi za wady poszczególnych rzeczy wchodzących w skład spadku] W razie zbycia spadku spadkobierca nie ponosi odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady fizyczne i prawne poszczególnych przedmiotów należących do spadku.

Art. 1057.[Przejście korzyści i ciężarów] Korzyści i ciężary związane z przedmiotami należącymi do spadku, jak również niebezpieczeństwo ich przypadkowej utraty lub uszkodzenia przechodzą na nabywcę z chwilą zawarcia umowy o zbycie spadku, chyba że umówiono się inaczej.

TYTUŁ X

Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych

Art. 1058. [Dziedziczenie ustawowe gospodarstw rolnych] Do dziedziczenia z ustawy gospodarstw rolnych obejmujących grunty rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha stosuje się przepisy tytułów poprzedzających księgi niniejszej ze zmianami wynikającymi z przepisów poniższych.

Art. 1059.[Przesłanki dziedziczenia] Spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku:

1) stale pracują bezpośrednio przy produkcji rolnej albo

2) mają przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, albo

3) są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo

4) są trwale niezdolni do pracy.[7]

Art. 1060.[Dziedziczenie wnuków spadkodawcy] W granicach określonych w art. 931 § 2 wnuki spadkodawcy, które w chwili otwarcia spadku odpowiadają warunkom przewidzianym w art. 1059 pkt 1 i 2, dziedziczą gospodarstwo rolne także wtedy, gdy ich

[7] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 91) art. 1059 jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od 14 lutego 2001 r. Art. 1059 w ww. zakresie utracił moc 14 lutego 2001 r.

eprasa.pl d2a094e46e

ojciec lub matka nie mogą gospodarstwa dziedziczyć dla braku warunków przewidzianych w art. 1059. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.[8]

Art. 1061.(uchylony)

Art. 1062.[Dziedziczenie rodzeństwa spadkodawcy] § 1. Rodzeństwo spadkodawcy, które w chwili otwarcia spadku odpowiada warunkom przewidzianym w art. 1059 pkt 1 i 2, dziedziczy gospodarstwo rolne także wtedy, gdy zstępni spadkodawcy nie mogą gospodarstwa dziedziczyć dla braku warunków przewidzianych w art. 1059 lub w art. 1060.

§ 2. W granicach określonych w art. 934 dzieci rodzeństwa spadkodawcy, które w chwili otwarcia spadku odpowiadają warunkom przewidzianym w art. 1059 pkt 1 i 2, dziedziczą gospodarstwo rolne także wtedy, gdy ich ojciec lub matka nie mogą gospodarstwa dziedziczyć dla braku warunków przewidzianych w art. 1059 lub w § 1 niniejszego artykułu. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych.[9]

Art. 1063.[Powrót do dziedziczenia na zasadach ogólnych] Jeżeli ani małżonek spadkodawcy, ani żaden z jego krewnych powołanych do dziedziczenia z ustawy nie odpowiada warunkom przewidzianym dla dziedziczenia gospodarstwa rolnego albo jeżeli uprawnionymi do dziedziczenia są wyłącznie osoby, które w chwili otwarcia spadku są trwale niezdolne do pracy, gospodarstwo dziedziczą spadkobiercy na zasadach ogólnych.

Art. 1064.[Delegacja] Rozporządzenie Rady Ministrów określi, jakie przygotowanie zawodowe uważa się za przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, a także wypadki, w których pobieranie nauki zawodu lub uczęszczanie do szkół uprawnia do dziedziczenia gospodarstwa rolnego, oraz zasady i tryb stwierdzania trwałej niezdolności do pracy.[10]

Art. 1065.(uchylony)

Art. 1066.(uchylony)

Art. 1067.[Zapis] § 1. Do zapisu, którego przedmiotem jest świadczenie pieniężne, stosuje się odpowiednio przepis art. 216.

§ 2. Jeżeli wykonanie zapisu prowadziłoby do podziału gospodarstwa rolnego lub wkładu gruntowego w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, sprzecznego z zasadami prawidłowej

---

[8] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 91) art. 1060 jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od 14 lutego 2001 r. Art. 1060 w ww. zakresie utracił moc 14 lutego 2001 r.

[9] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 91) art. 1062 jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od 14 lutego 2001 r. Art. 1062 w ww. zakresie utracił moc 14 lutego 2001 r.

[10] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 91) art. 1064 jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od 14 lutego 2001 r. Art. 1064 w ww. zakresie utracił moc 14 lutego 2001 r.

eprasa.pl d2a094e46e

gospodarki rolnej, spadkobierca zobowiązany do wykonania zapisu może żądać zamiany przedmiotu zapisu na świadczenie pieniężne.

Art. 1068.(uchylony)

Art. 1069.(uchylony)

Art. 1070.[Podział gospodarstwa rolnego] W razie podziału gospodarstwa rolnego, które należy do spadku, stosuje się odpowiednio przepisy o podziale gospodarstw rolnych przy zniesieniu współwłasności.

Art. 1070[1].[Zbycie udziału w spadku obejmującym gospodarstwo rolne] Do zbycia spadku lub części spadku lub udziału w spadku obejmującym gospodarstwo rolne lub nieruchomość rolną w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 166 § 3, stosuje się przepisy tej ustawy dotyczące zbycia nieruchomości rolnej.

Art. 1071.(uchylony)

Art. 1072.(uchylony)

Art. 1073.(uchylony)

Art. 1074.(uchylony)

Art. 1075.(uchylony)

Art. 1076.(uchylony)

Art. 1077.(uchylony)

Art. 1078.(uchylony)

Art. 1079.[Zbycie udziału w spadku] Jeżeli oprócz gospodarstwa rolnego spadek obejmuje inne przedmioty majątkowe, udziały spadkobierców w gospodarstwie rolnym zalicza się na poczet ich udziałów w całości spadku.

Art. 1080.(uchylony)

Art. 1081.[Odpowiedzialność za długi spadkowe związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego] Odpowiedzialność za długi spadkowe związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ponosi od chwili działu spadku spadkobierca, któremu to gospodarstwo przypadło, oraz spadkobiercy otrzymujący od niego spłaty. Każdy z tych spadkobierców ponosi odpowiedzialność w stosunku do wartości otrzymanego udziału. Odpowiedzialność za inne długi ponoszą wszyscy spadkobiercy na zasadach ogólnych.

Art. 1082.[Zachowek] Jeżeli do spadku należy gospodarstwo rolne, ustalenie zachowku następuje z uwzględnieniem przepisów niniejszego tytułu, a także odpowiednio art. 216.

Art. 1083.(uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 1084.(uchylony)

Art. 1085.(uchylony)

Art. 1086.[Wkład gruntowy w spółdzielni] Przepisy tytułu niniejszego stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy do spadku należy wkład gruntowy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, o ile przepisy poniższe nie stanowią inaczej.

Art. 1087.[Dziedziczenie wkładu gruntowego] § 1. Należący do spadku wkład gruntowy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej dziedziczą ci spośród spadkobierców, którzy w chwili otwarcia spadku:

1) są członkami tej spółdzielni albo

2) bądź są małoletni, bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo

3) są trwale niezdolni do pracy.

§ 2. W braku spadkobierców określonych w punkcie pierwszym paragrafu poprzedzającego wkład gruntowy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej dziedziczą również spadkobiercy, którzy pracują w gospodarstwie rolnym spółdzielni albo w ciągu sześciu miesięcy od otwarcia spadku zostaną członkami tej spółdzielni.

§ 3. Przepisy paragrafów poprzedzających dotyczą również działki przyzagrodowej i siedliskowej, jeżeli należą one do spadku.[11]

Art. 1088.(uchylony)

[11] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r. (Dz.U. Nr 11, poz. 91) art. 1087 jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 1 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w zakresie, w którym odnosi się do spadków otwartych od 14 lutego 2001 r. Art. 1087 w ww. zakresie utracił moc 14 lutego 2001 r.

eprasa.pl d2a094e46e

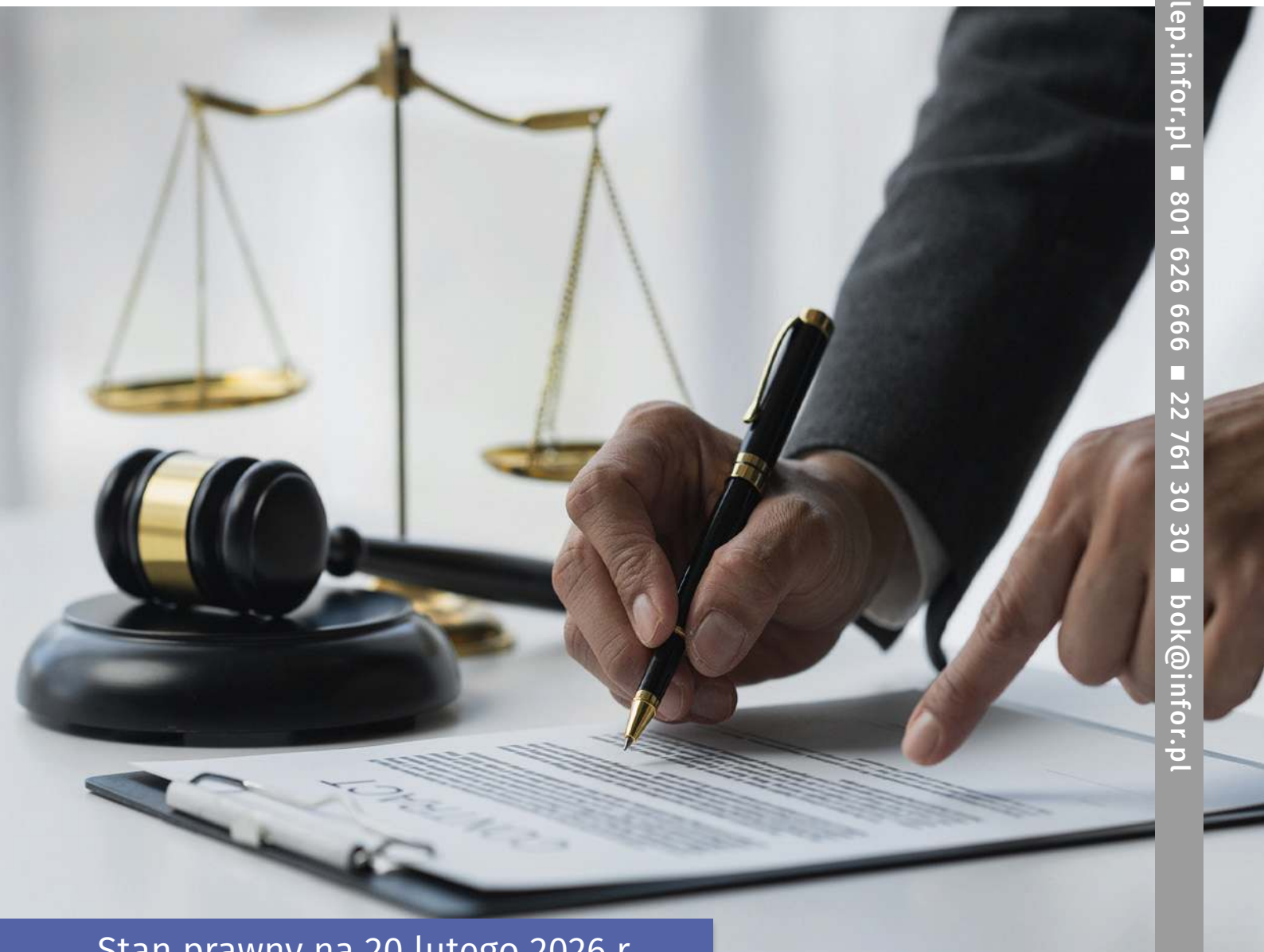
Publikacja wchodzi w skład **MONITORA księgowego**

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

e-dodatek

KODEKS KSIĘGOWEGO

Kodeks spółek handlowych

Stan prawny na 20 lutego 2026 r.

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

eprasa.pl d2a094e46e

Dziennik Ustaw rok **2024** poz. **18**
Wersja aktualna od **2024-01-05** Akt prawny obowiązujący

USTAWA

z dnia 15 września 2000 r.

Kodeks spółek handlowych[1)]

z dnia 15 września 2000 r. (Dz.U. z 2000 r., Nr 94, poz. 1037)

t.j. z dnia 6 września 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 1030)

t.j. z dnia 29 września 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 1578)

t.j. z dnia 24 sierpnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 1577)

t.j. z dnia 15 marca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 505)

t.j. z dnia 4 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1526)

t.j. z dnia 12 lipca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 1467)

t.j. z dnia 5 stycznia 2024 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 18)

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

DZIAŁ I

Przepisy wspólne

Art. 1. [Zakres regulacji] § 1. Ustawa reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział i przekształcanie spółek handlowych.

§ 2. Spółkami handlowymi są: spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna i spółka akcyjna.

Art. 2. [Stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego] W sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 3. [Cel umowy spółki handlowej] Przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 4. [Definicje] § 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) spółka osobowa – spółkę jawną, spółkę partnerską, spółkę komandytową i spółkę komandytowo-akcyjną;

2) spółka kapitałowa – spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, prostą spółkę akcyjną i spółkę akcyjną;

3) spółka jednoosobowa – spółkę kapitałową, której wszystkie udziały albo akcje należą do jednego wspólnika albo akcjonariusza;

4) spółka dominująca – spółkę handlową w przypadku, gdy:

   a) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej spółki kapitałowej (spółki zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

   b) jest uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

   c) jest uprawniona do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

   d) członkowie jej zarządu stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), lub

   e) dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

   f) wywiera decydujący wpływ na działalność spółki kapitałowej zależnej albo spółdzielni zależnej, w szczególności przez zawarcie między spółką dominującą a spółką zależną umowy przewidującej zarządzanie spółką zależną lub przekazywanie zysku przez taką spółkę;

5) spółka powiązana – spółkę kapitałową, w której inna spółka handlowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik lub użytkownik, albo na podstawie porozumień z innymi osobami lub która posiada bezpośrednio co najmniej 20% udziałów albo akcji w innej spółce kapitałowej;

5[1]) grupa spółek – spółkę dominującą i spółkę albo spółki zależne, będące spółkami kapitałowymi, kierujące się zgodnie z uchwałą o uczestnictwie w grupie spółek wspólną strategią w celu realizacji wspólnego interesu (interes grupy spółek), uzasadniającą sprawowanie przez spółkę dominującą jednolitego kierownictwa nad spółką zależną albo spółkami zależnymi;

eprasa.pl d2a094e46e

6) spółka publiczna – spółkę publiczną w rozumieniu przepisów o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych;

7) instytucja finansowa – bank, fundusz inwestycyjny, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, alternatywną spółkę inwestycyjną zarządzaną przez zarządzającego ASI w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia oraz takiego zarządzającego, zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, towarzystwo emerytalne, fundusz emerytalny lub dom maklerski, mające siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej albo w państwie należącym do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD);

8) rejestr – rejestr przedsiębiorców;

9) głosy – głosy „za", „przeciw" lub „wstrzymujące się" oddane podczas głosowania w sposób zgodny z ustawą, umową albo statutem spółki;

10) bezwzględna większość głosów – więcej niż połowę głosów oddanych;

11) sprawozdanie finansowe – sprawozdania finansowe w rozumieniu przepisów o rachunkowości;

12) wzorzec umowy – wzorzec umowy spółki udostępniony w systemie teleinformatycznym;

13) (uchylony)

14) postanowienia zmienne umowy – postanowienia umowy spółki zawartej przy wykorzystaniu wzorca umowy, które zgodnie z wzorcem mogą być modyfikowane przez wybór odpowiednich wariantów poszczególnych postanowień albo przez wprowadzenie odpowiednich danych w określone pola wzorca, umożliwiające ich wprowadzenie;

15) spółka, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy – spółkę, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, z wyłączeniem spółki utworzonej przy wykorzystaniu wzorca, której umowa została zmieniona w inny sposób niż przy wykorzystaniu wzorca;

16) doradca akcjonariusza do spraw głosowania – osobę prawną, która zawodowo i na zasadach komercyjnych zajmuje się analizowaniem informacji ujawnianych przez spółki publiczne lub pochodzących od spółek publicznych w celu ułatwienia akcjonariuszom tych spółek podejmowania decyzji dotyczących głosowania, przez przedstawianie badań, porad lub rekomendacji dotyczących głosowania związanych z wykonywaniem prawa głosu.

§ 2. Ilekroć w ustawie mowa jest o „umowie spółki", należy przez to rozumieć także akt założycielski sporządzony przez jedynego wspólnika albo akcjonariusza spółki kapitałowej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2^{1}. Ilekroć w niniejszej ustawie, z wyłączeniem art. 300^{52}–300^{67}, albo odrębnej ustawie mowa jest o zarządzie lub członku zarządu spółki, w przypadku prostej spółki akcyjnej, w której powołano radę dyrektorów, należy przez to rozumieć, odpowiednio, radę dyrektorów lub dyrektora.

§ 2^{2}. Ilekroć w niniejszej ustawie mowa jest o:

1) udziale akcjonariusza w kapitale zakładowym spółki – w przypadku prostej spółki akcyjnej należy przez to rozumieć stosunek liczby akcji przysługujących temu akcjonariuszowi do liczby wszystkich akcji wyemitowanych w tej spółce;

2) wpisie zmiany wysokości kapitału zakładowego do rejestru – w przypadku prostej spółki akcyjnej należy przez to rozumieć wpis zmiany liczby akcji do rejestru.

§ 3. W przypadku gdy dwie spółki handlowe dysponują wzajemnie większością głosów obliczoną zgodnie z § 1 pkt 4 lit. a, za spółkę dominującą uważa się spółkę handlową, która posiada większy procent głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu drugiej spółki (spółki zależnej). W przypadku gdy każda ze spółek handlowych posiada równy procent głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu drugiej spółki, za spółkę dominującą uważa się tę spółkę, która wywiera wpływ na spółkę zależną także na podstawie powiązania przewidzianego w § 1 pkt 4 lit. b–f.

§ 4. W przypadku gdy stosując kryteria przewidziane w § 3, nie można ustalić stosunku dominacji i zależności między dwiema spółkami handlowymi, za spółkę dominującą uważa się tę spółkę handlową, która może wywierać wpływ na inną spółkę na podstawie większej liczby powiązań, o których mowa w § 1 pkt 4 lit. b–f.

§ 5. W przypadku niemożności ustalenia na podstawie § 3 i 4, która ze spółek jest spółką dominującą, obie spółki są spółkami wzajemnie dominującymi i zależnymi.

Art. 5. [Dokumenty i informacje podlegające ogłoszeniu] § 1. Dokumenty i informacje o spółce kapitałowej oraz spółce komandytowo-akcyjnej wymagają ogłoszenia lub złożenia dokumentu lub informacji do sądu rejestrowego, z uwzględnieniem przepisów o Krajowym Rejestrze Sądowym.

§ 2. Ogłoszeniu podlegają również informacje o osiągnięciu lub utracie przez spółkę handlową pozycji dominującej w spółce akcyjnej. Statut może przewidywać, że zamiast ogłoszenia wystarczy zawiadomić wszystkich akcjonariuszy listami poleconymi albo na adresy do doręczeń elektronicznych, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285 i 1860), zwane dalej „adresami do doręczeń elektronicznych".

§ 3. Wymagane przez prawo ogłoszenia pochodzące od spółki są publikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Umowa spółki albo statut może nałożyć obowiązek ogłoszenia również w inny sposób.

§ 4. Złożenie przez spółkę wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o zdarzeniu podlegającym obowiązkowi publikacji zgodnie z § 2

eprasa.pl d2a094e46e

powinno być dokonane w terminie dwóch tygodni od zajścia zdarzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 5. Spółka akcyjna i spółka komandytowo-akcyjna prowadzą własne strony internetowe i zamieszczają także na tych stronach, w miejscach wydzielonych na komunikację z akcjonariuszami, wymagane przez prawo lub ich statuty ogłoszenia pochodzące od spółek.

Art. 6. [Stosunek zależności między spółkami] § 1. Spółka dominująca ma obowiązek zawiadomić spółkę kapitałową zależną o powstaniu stosunku dominacji w terminie dwóch tygodni od dnia powstania tego stosunku, pod rygorem zawieszenia wykonywania prawa głosu z akcji albo udziałów spółki dominującej reprezentujących więcej niż 33% kapitału zakładowego spółki zależnej.

§ 2. Nabycie lub wykonywanie praw z akcji albo udziałów przez spółkę albo spółdzielnię zależną uważa się za nabycie albo wykonywanie praw przez spółkę dominującą.

§ 3. Uchwała zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, powzięta z naruszeniem § 1, jest nieważna, chyba że spełnia wymogi kworum oraz większości głosów bez uwzględnienia głosów nieważnych.

§ 4. Akcjonariusz, wspólnik, członek zarządu albo rady nadzorczej spółki kapitałowej może żądać, aby spółka handlowa, która jest wspólnikiem albo akcjonariuszem w tej spółce, udzieliła informacji, czy pozostaje ona w stosunku dominacji lub zależności wobec określonej spółki handlowej albo spółdzielni będącej wspólnikiem albo akcjonariuszem w tej samej spółce kapitałowej. Uprawniony może żądać również ujawnienia liczby akcji lub głosów albo liczby udziałów lub głosów, jakie spółka handlowa posiada w spółce kapitałowej, o której mowa w zdaniu pierwszym, w tym także jako zastawnik, użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi osobami. Żądanie udzielenia informacji oraz odpowiedzi powinny być złożone na piśmie.

§ 5. Odpowiedzi na pytania określone w § 4 należy udzielić uprawnionemu oraz właściwej spółce kapitałowej w terminie dziesięciu dni od dnia otrzymania żądania. Jeżeli żądanie udzielenia odpowiedzi doszło do adresata później niż na dwa tygodnie przed dniem, na który zwołano zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie, bieg terminu do jej udzielenia rozpoczyna się w dniu następującym po dniu, w którym zakończyło się zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie. Od dnia rozpoczęcia biegu terminu udzielenia odpowiedzi do dnia jej udzielenia zobowiązana spółka handlowa nie może wykonywać praw z akcji albo udziałów w spółce kapitałowej, o której mowa w § 4 zdanie pierwsze.

§ 6. Przepisy § 1, 2, 4 i 5 stosuje się odpowiednio w razie ustania stosunku zależności. Obowiązki określone w tych przepisach spoczywają na spółce, która przestała być spółką dominującą.

§ 7. Przepisy § 1–6 nie naruszają przepisów odrębnych ustaw dotyczących obowiązku zawiadomienia o nabyciu akcji, udziałów lub o uzyskaniu pozycji dominującej w spółce handlowej albo spółdzielni. W razie zbiegu przepisów, które nie mogą być stosowane łącznie, stosuje się przepisy tej ustawy, która przewiduje surowsze obowiązki lub sankcje.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 7. (uchylony)

Art. 7[1]. [Zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych wzorców] § 1. Jeżeli przepis ustawy tak stanowi, zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności dotyczącej spółki może nastąpić także przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym.

§ 2. Czynności, o których mowa w § 1, są wykonywane w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 53d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, z późn. zm.).

DZIAŁ II

Spółki osobowe

Art. 8. [Spółka osobowa] § 1. Spółka osobowa może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana.

§ 2. Spółka osobowa prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą.

Art. 9. [Zmiana postanowień umowy] Zmiana postanowień umowy spółki wymaga zgody wszystkich wspólników, chyba że umowa stanowi inaczej.

Art. 10. [Prawa i obowiązki wspólnika spółki osobowej] § 1. Ogół praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej może być przeniesiony na inną osobę tylko wówczas, gdy umowa spółki tak stanowi.

§ 2. Ogół praw i obowiązków wspólnika spółki osobowej może być przeniesiony na inną osobę tylko po uzyskaniu pisemnej zgody wszystkich pozostałych wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. W przypadku przeniesienia ogółu praw i obowiązków wspólnika na inną osobę, za zobowiązania występującego wspólnika związane z uczestnictwem w spółce osobowej i zobowiązania tej spółki osobowej odpowiadają solidarnie występujący wspólnik oraz wspólnik przystępujący do spółki.

§ 4. Przeniesienie ogółu praw i obowiązków wspólnika spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może nastąpić przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Oświadczenia zbywcy i nabywcy wymagają w takiej sytuacji opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 5. Oświadczenia woli złożone w sposób, o którym mowa w § 4, są równoważne z oświadczeniami woli złożonymi w formie pisemnej.

Art. 10[1]. [Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego spółki osobowej] Jeżeli spółka osobowa nie jest obowiązana do prowadzenia ksiąg rachunkowych na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz.

eprasa.pl d2a094e46e

120, 295 i 1598) przepisy kodeksu, które przewidują konieczność sporządzania sprawozdania finansowego, wykonuje się w oparciu o podsumowanie zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów oraz innych ewidencji prowadzonych przez spółkę dla celów podatkowych, spis z natury, a także inne dokumenty pozwalające na sporządzanie tego sprawozdania.

DZIAŁ III

Spółki kapitałowe

Art. 11. [Spółki kapitałowe] § 1. Spółki kapitałowe w organizacji, o których mowa w art. 161, art. 300^{11} i art. 323, mogą we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane.

§ 2. Do spółki kapitałowej w organizacji w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące danej formy prawnej spółki po jej wpisie do rejestru.

§ 3. Firma spółki kapitałowej w organizacji powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „w organizacji".

Art. 12. [Osobowość prawna spółki] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, prosta spółka akcyjna w organizacji albo spółka akcyjna w organizacji z chwilą wpisu do rejestru staje się spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, prostą spółką akcyjną albo spółką akcyjną i uzyskuje osobowość prawną. Z tą chwilą staje się ona podmiotem praw i obowiązków spółki w organizacji.

Art. 13. [Odpowiedzialność za zobowiązania spółki kapitałowej w organizacji] § 1. Za zobowiązania spółki kapitałowej w organizacji odpowiadają solidarnie spółka i osoby, które działały w jej imieniu.

§ 2. Wspólnik albo akcjonariusz spółki kapitałowej w organizacji odpowiada solidarnie z podmiotami, o których mowa w § 1, za jej zobowiązania do wartości niewniesionego wkładu na pokrycie objętych udziałów lub akcji.

Art. 14. [Przedmiot wkładu do spółki kapitałowej] § 1. Przedmiotem wkładu niepieniężnego do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej albo przeznaczonego na kapitał akcyjny prostej spółki akcyjnej nie może być prawo niezbywalne lub świadczenie pracy bądź usług.

§ 2. W przypadku gdy wspólnik albo akcjonariusz wniósł wkład niepieniężny mający wady, jest on zobowiązany do wyrównania spółce kapitałowej różnicy między wartością przyjętą w umowie albo statucie spółki a zbywczą wartością wkładu. Umowa albo statut spółki może przewidywać, że spółce przysługują wówczas także inne uprawnienia.

§ 3. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Wspólnik i akcjonariusz nie może potrącać swoich wierzytelności wobec spółki kapitałowej z wierzytelnością spółki względem wspólnika z tytułu należnej wpłaty na poczet udziałów albo akcji. Nie wyłącza to potrącenia umownego.

Art. 15. [Zgoda zgromadzenia wspólników przy zawieraniu umów] § 1. Zawarcie przez spółkę kapitałową umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, prokurentem, likwidatorem albo na rzecz którejkolwiek z tych osób, wymaga zgody zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Zawarcie przez spółkę zależną umowy wymienionej w § 1 z członkiem zarządu, prokurentem lub likwidatorem spółki dominującej wymaga zgody zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki dominującej. Do wyrażenia zgody i skutków braku zgody stosuje się przepisy art. 17 § 1 i 2.

Art. 16. [Nieważność rozporządzenia udziałem lub akcją] Rozporządzenie udziałem albo akcją dokonane przed wpisem spółki kapitałowej do rejestru albo przed zarejestrowaniem podwyższenia kapitału zakładowego albo emisji nowych akcji bez wartości nominalnej jest nieważne.

Art. 17. [Ważność czynności prawnej dokonanej przez spółkę] § 1. Jeżeli do dokonania czynności prawnej przez spółkę ustawa wymaga uchwały wspólników albo walnego zgromadzenia bądź rady nadzorczej, czynność prawna dokonana bez wymaganej uchwały jest nieważna.

§ 2. Zgoda może być wyrażona przed złożeniem oświadczenia przez spółkę albo po jego złożeniu, nie później jednak niż w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia oświadczenia przez spółkę. Potwierdzenie wyrażone po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od chwili dokonania czynności prawnej.

§ 3. Czynność prawna dokonana bez zgody właściwego organu spółki, wymaganej wyłącznie przez umowę spółki albo statut, jest ważna, jednakże nie wyklucza to odpowiedzialności członków zarządu wobec spółki z tytułu naruszenia umowy spółki albo statutu.

Art. 18. [Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidator] § 1. Członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem może być tylko osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorem albo prokurentem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo określone w art. 587–587[2], art. 590 i art. 591 ustawy oraz art. 228–231 i rozdziałach XXXIII–XXXVII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.).

§ 3. Zakaz, o którym mowa w § 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie skazania.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. W terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, o którym mowa w § 2, skazany może złożyć wniosek do sądu, który wydał wyrok, o zwolnienie go z zakazu pełnienia funkcji w spółce handlowej lub o skrócenie czasu obowiązywania zakazu. Nie dotyczy to przestępstw popełnionych umyślnie. Sąd rozstrzyga o wniosku, wydając postanowienie.

§ 5. Przepisy § 1–4 stosuje się do członka zarządu spółki partnerskiej oraz członka rady nadzorczej spółki komandytowo-akcyjnej.

Art. 19. [Wymóg złożenia podpisów] Złożenie podpisów przez wszystkich członków zarządu pod dokumentem wystawionym przez spółkę jest wymagane tylko w przypadku, gdy ustawa tak stanowi.

Art. 20. [Sposób traktowania wspólników lub akcjonariuszy] Wspólnicy albo akcjonariusze spółki kapitałowej powinni być traktowani jednakowo w takich samych okolicznościach.

Art. 21. [Przypadki rozwiązania spółki kapitałowej przez sąd rejestrowy] § 1. Sąd rejestrowy może orzec o rozwiązaniu wpisanej do rejestru spółki kapitałowej w przypadku, gdy:

1) nie zawarto umowy spółki;

2) określony w umowie albo statucie przedmiot działalności spółki jest sprzeczny z prawem;

3) umowa albo statut spółki nie zawiera postanowień dotyczących firmy, przedmiotu działalności spółki, wkładów lub – z wyłączeniem prostej spółki akcyjnej – kapitału zakładowego;

4) wszystkie osoby zawierające umowę spółki albo podpisujące statut nie miały zdolności do czynności prawnych w chwili ich dokonywania.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1, jeżeli braki nie zostaną usunięte w terminie wyznaczonym przez sąd rejestrowy, sąd ten może, po wezwaniu zarządu spółki do złożenia oświadczenia, wydać postanowienie o rozwiązaniu spółki.

§ 3. Jeżeli braki, o których mowa w § 1, nie mogą być usunięte, sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu spółki.

§ 4. Z powodu braków, o których mowa w § 1, spółka nie może być rozwiązana, jeżeli od jej wpisu do rejestru upłynęło pięć lat.

§ 5. O rozwiązaniu spółki sąd rejestrowy orzeka na wniosek osoby mającej interes prawny albo z urzędu, po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 6. Orzeczenie o rozwiązaniu spółki nie wpływa na ważność czynności prawnych zarejestrowanej spółki.

DZIAŁ IV

eprasa.pl d2a094e46e

Grupa spółek

Art. 21^{1}. [Spółka dominująca i spółka zależna] § 1. Spółka dominująca oraz spółka zależna, które uczestniczą w grupie spółek, kierują się obok interesu spółki interesem grupy spółek, o ile nie zmierza to do pokrzywdzenia wierzycieli lub wspólników mniejszościowych albo akcjonariuszy mniejszościowych spółki zależnej.

§ 2. Zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie spółki zależnej podejmuje większością trzech czwartych głosów uchwałę o uczestnictwie w grupie spółek ze wskazaniem spółki dominującej.

§ 3. Spółka dominująca i spółka zależna ujawniają w rejestrze uczestnictwo w grupie spółek. Ujawnienie uczestnictwa w grupie spółek następuje przez wpisanie wzmianki do rejestru. Przepisów art. 21^{2}–21^{4}, art. 21^{6}, art. 21^{7}, art. 21^{10}–21^{14} nie stosuje się przed ujawnieniem uczestnictwa w grupie spółek. Jeżeli spółka dominująca posiada siedzibę za granicą, uczestnictwo w grupie spółek wystarczy ujawnić w rejestrze spółki zależnej.

§ 4. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, prokurent oraz likwidator spółki uczestniczącej w grupie spółek może powoływać się na działanie lub zaniechanie w określonym interesie grupy spółek, jeżeli spółka ujawniła uczestnictwo w grupie spółek.

Art. 21^{2}. [Wiążące polecenie] § 1. Spółka dominująca może wydać spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek wiążące polecenie dotyczące prowadzenia spraw spółki (wiążące polecenie), jeżeli jest to uzasadnione interesem grupy spółek oraz przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 2. Spółka dominująca wydaje wiążące polecenie w formie pisemnej lub elektronicznej pod rygorem nieważności.

§ 3. Wiążące polecenie wskazuje co najmniej:

1) oczekiwane przez spółkę dominującą zachowanie spółki zależnej w związku z wykonaniem wiążącego polecenia;

2) interes grupy spółek, który uzasadnia wykonanie przez spółkę zależną wiążącego polecenia;

3) spodziewane korzyści lub szkody spółki zależnej, które będą następstwem wykonania wiążącego polecenia, o ile występują;

4) przewidywany sposób i termin naprawienia spółce zależnej szkody poniesionej w wyniku wykonania wiążącego polecenia.

Art. 21^{3}. [Uchwała o wykonaniu wiążącego polecenia] § 1. Wykonanie wiążącego polecenia przez spółkę zależną uczestniczącą w grupie spółek wymaga uprzedniej uchwały zarządu spółki zależnej.

§ 2. Uchwała zawiera co najmniej elementy treści wiążącego polecenia, o których mowa w art. 21^{2} § 3.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Uchwała o wykonaniu wiążącego polecenia jest podejmowana, o ile nie wystąpiły przesłanki określone w art. 21^4 § 1–3.

§ 4. Spółka zależna uczestnicząca w grupie spółek informuje spółkę dominującą o podjęciu uchwały o wykonaniu wiążącego polecenia albo uchwały o odmowie wykonania wiążącego polecenia.

Art. 21^4. [Uchwała o odmowie wykonania wiążącego polecenia] § 1. Spółka zależna uczestnicząca w grupie spółek podejmuje uchwałę o odmowie wykonania wiążącego polecenia, jeżeli jego wykonanie doprowadziłoby do niewypłacalności albo zagrożenia niewypłacalnością tej spółki.

§ 2. Spółka zależna uczestnicząca w grupie spółek niebędąca spółką jednoosobową podejmuje uchwałę o odmowie wykonania wiążącego polecenia, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że jest ono sprzeczne z interesem tej spółki i wyrządzi jej szkodę, która nie będzie naprawiona przez spółkę dominującą lub inną spółkę zależną uczestniczącą w grupie spółek w okresie dwóch lat, licząc od dnia, w którym nastąpi zdarzenie wyrządzające szkodę, chyba że umowa albo statut spółki stanowi inaczej. W określeniu wysokości szkody spółka zależna uwzględnia korzyści uzyskane przez tę spółkę w związku z uczestnictwem w grupie spółek w okresie ostatnich dwóch lat obrotowych.

§ 3. Umowa albo statut spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek może przewidywać dodatkowe przesłanki odmowy wykonania wiążącego polecenia.

§ 4. Skuteczność uchwały o zmianie umowy albo statutu spółki zależnej wprowadzającej przesłanki, o których mowa w § 3, zależy od odkupienia przez spółkę dominującą udziałów albo akcji tych wspólników albo akcjonariuszy spółki zależnej, którzy nie zgadzają się na zmianę. Wspólnicy albo akcjonariusze, obecni na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, zgłaszają żądanie odkupienia ich udziałów albo akcji, w terminie dwóch dni od dnia zakończenia zgromadzenia. Nieobecni wspólnicy zgłaszają żądanie odkupienia ich udziałów w terminie miesiąca od dnia zakończenia zgromadzenia wspólników, na którym podjęto uchwałę o zmianie umowy, a nieobecni akcjonariusze zgłaszają żądanie odkupienia ich akcji w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały o zmianie statutu spółki zależnej. Wspólników albo akcjonariuszy, którzy nie zgłoszą żądania odkupienia ich udziałów albo akcji w terminie, uważa się za zgadzających się na zmianę. Przepisy art. 417 § 1–3 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Odmowa wykonania wiążącego polecenia, o której mowa w § 1 lub 2, wymaga uprzedniej uchwały zarządu spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek. Uchwała zawiera uzasadnienie.

Art. 21^5. [Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia] § 1. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator spółki zależnej nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia, w tym na podstawie art. 293, art. 300^{125} i art. 483.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do członka zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej i likwidatora spółki dominującej działających w interesie grupy spółek.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 21^{6}. [Przegląd ksiąg i dokumentów spółki zależnej] § 1. Spółka dominująca może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek oraz żądać od niej udzielenia informacji, z uwzględnieniem przepisów szczególnych.

§ 2. Przepisów art. 212, art. 300^{97} i art. 428 nie stosuje się.

§ 3. Spółka dominująca, której nie udostępniono ksiąg i dokumentów lub nie udzielono informacji, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie zarządu spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek do udostępnienia ksiąg i dokumentów lub udzielenia informacji.

Art. 21^{7}. [Stały nadzór nad realizacją interesu grupy spółek] § 1. Rada nadzorcza spółki dominującej sprawuje stały nadzór nad realizacją interesu grupy spółek przez spółkę zależną uczestniczącą w grupie spółek, chyba że umowa albo statut spółki dominującej lub spółki zależnej przewiduje inaczej.

§ 2. Rada nadzorcza spółki dominującej może, z uwzględnieniem przepisów szczególnych, żądać od zarządu spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek udostępnienia ksiąg i dokumentów oraz udzielenia informacji w celu sprawowania nadzoru, o którym mowa w § 1.

§ 3. Członek rady nadzorczej spółki dominującej nie może ujawnić tajemnic spółki zależnej także po wygaśnięciu mandatu.

§ 4. Jeżeli umowa spółki dominującej nie przewiduje ustanowienia rady nadzorczej, kompetencje rady nadzorczej, o których mowa w § 1, wykonuje zarząd spółki dominującej.

Art. 21^{8}. [Sprawozdanie o powiązaniach umownych spółki zależnej] § 1. Zarząd spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek sporządza sprawozdanie o powiązaniach umownych tej spółki ze spółką dominującą za okres ostatniego roku obrotowego i przedstawia je zgromadzeniu wspólników albo walnemu zgromadzeniu. Sprawozdanie to może stanowić część sprawozdania, o którym mowa w art. 231 § 2 pkt 1, art. 300^{82} § 2 pkt 1 albo art. 395 § 2 pkt 1.

§ 2. W sprawozdaniu o powiązaniach umownych spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek ze spółką dominującą są wskazywane w szczególności wiążące polecenia wydane tej spółce zależnej.

Art. 21^{9}. [Wniosek o wyznaczenie firmy audytorskiej w celu zbadania rachunkowości oraz działalności grupy spółek] § 1. Wspólnik lub wspólnicy mniejszościowi albo akcjonariusz lub akcjonariusze mniejszościowi spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek reprezentujący co najmniej 10% kapitału zakładowego mogą zwrócić się do sądu rejestrowego z wnioskiem o wyznaczenie firmy audytorskiej w celu zbadania rachunkowości oraz działalności grupy spółek. Przepisy art. 224–226 stosuje się odpowiednio.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Umowa albo statut spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek może przewidywać ograniczenie zakresu badania tylko do tej spółki oraz jej stosunków z pozostałymi spółkami uczestniczącymi w grupie spółek.

§ 3. Sąd rejestrowy wzywa spółkę, której wspólnicy albo akcjonariusze złożyli wniosek, o którym mowa w § 1, oraz jej spółkę dominującą do zajęcia stanowiska w sprawie tego wniosku w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania. Sąd wyznacza firmę audytorską po otrzymaniu tych stanowisk lub upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

§ 4. Na wniosek spółki dominującej lub spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek sąd rejestrowy może ograniczyć przedmiot badania lub określić sposób udostępnienia wyników badania, uwzględniając uzasadnione interesy wnioskodawcy, o którym mowa w § 1, lub pozostałych spółek uczestniczących w grupie spółek, w szczególności potrzebę zabezpieczenia tajemnic przedsiębiorstwa lub innych prawnie chronionych informacji.

Art. 21^{10}. [Żądanie umieszczenia w porządku obrad sprawy podjęcia uchwały o przymusowym odkupie udziałów] § 1. Wspólnik lub wspólnicy mniejszościowi albo akcjonariusz lub akcjonariusze mniejszościowi reprezentujący nie więcej niż 10% kapitału zakładowego spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek mogą żądać umieszczenia w porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia sprawy podjęcia uchwały o przymusowym odkupie ich udziałów albo akcji przez spółkę dominującą, która reprezentuje bezpośrednio, pośrednio lub na podstawie porozumień z innymi osobami co najmniej 90% kapitału zakładowego spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek. Do dnia uiszczenia całej sumy odkupu wspólnik albo akcjonariusz mniejszościowy zachowuje wszystkie uprawnienia z udziałów albo akcji. Przepisy art. 417 § 1–3 i art. 418^{1} § 2–4 i 8 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Żądanie, o którym mowa w § 1, może być złożone w każdym roku obrotowym tylko raz, nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia ujawnienia w rejestrze uczestnictwa spółki zależnej w grupie spółek.

Art. 21^{11}. [Uchwała o przymusowym wykupie udziałów albo akcji wspólników] § 1. Zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek może podjąć uchwałę o przymusowym wykupie udziałów albo akcji wspólników albo akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 10% kapitału zakładowego przez spółkę dominującą, która reprezentuje bezpośrednio co najmniej 90% kapitału zakładowego. Przepisy art. 417 § 1–3 i art. 418 § 2, 2b oraz § 3 zdanie drugie i trzecie stosuje się odpowiednio.

§ 2. Umowa albo statut spółki zależnej może przewidywać, że uprawnienie, o którym mowa w § 1, przysługuje spółce dominującej, która bezpośrednio lub pośrednio reprezentuje w spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek mniej niż 90% kapitału zakładowego takiej spółki, lecz nie mniej niż 75% tego kapitału. Przepis art. 21^{4} § 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 21^{12}. [Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną jednoosobowej spółce] § 1. Spółka dominująca odpowiada wobec spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek za

eprasa.pl d2a094e46e

szkodę, która została wyrządzona wykonaniem wiążącego polecenia i która nie została naprawiona w terminie wskazanym w wiążącym poleceniu, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. Za szkodę wyrządzoną jednoosobowej spółce zależnej spółka dominująca odpowiada, tylko jeżeli wykonanie wiążącego polecenia doprowadziło do jej niewypłacalności.

§ 3. Odpowiedzialność spółki dominującej ustala się z uwzględnieniem obowiązku lojalności wobec spółki zależnej podczas wydawania i wykonania wiążącego polecenia.

§ 4. Jeżeli spółka zależna nie wytoczy powództwa o naprawienie szkody wyrządzonej jej przez spółkę dominującą w terminie roku od dnia upływu terminu wskazanego w wiążącym poleceniu, każdy wspólnik albo akcjonariusz spółki zależnej może wytoczyć powództwo o naprawienie szkody wyrządzonej tej spółce.

§ 5. Powództwo o naprawienie szkody, o której mowa w § 1, 2 i 4, wytacza się według miejsca siedziby spółki zależnej.

§ 6. Przepisy art. 295 § 2–4, art. 296, art. 297, art. 300^{127} § 2–4, art. 300^{130}, art. 486 § 2–4, art. 487 i art. 488 stosuje się odpowiednio.

§ 7. Przepisy § 1–6 nie naruszają prawa spółki zależnej, jej wspólników albo akcjonariuszy oraz osób trzecich do dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

Art. 21^{13}. [Powództwo o naprawienie szkody] § 1. Spółka dominująca, która na dzień wydania wiążącego polecenia spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek dysponuje, bezpośrednio lub pośrednio, większością głosów umożliwiającą podjęcie uchwały o uczestnictwie w grupie spółek oraz o zmianie umowy albo statutu tej spółki zależnej, odpowiada wobec wspólnika albo akcjonariusza tej spółki za obniżenie wartości przysługującego mu udziału albo akcji, jeżeli obniżenie było następstwem wykonania przez spółkę zależną wiążącego polecenia.

§ 2. Domniemywa się, że spółka dominująca dysponuje większością głosów umożliwiającą podjęcie uchwały o uczestnictwie w grupie spółek oraz o zmianie umowy albo statutu spółki zależnej, jeżeli bezpośrednio lub pośrednio reprezentuje w spółce zależnej co najmniej 75% kapitału zakładowego.

§ 3. Powództwo o naprawienie szkody, o której mowa w § 1, wytacza się według miejsca siedziby spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek. Nie później niż z chwilą wniesienia tego powództwa wspólnik albo akcjonariusz, o którym mowa w § 1, wzywa spółkę dominującą do naprawienia, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania, szkody wyrządzonej spółce zależnej wykonaniem wiążącego polecenia.

§ 4. Roszczenie o naprawienie szkody, o której mowa w § 1, wygasa z chwilą pełnego naprawienia przez spółkę dominującą szkody wyrządzonej spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek wykonaniem wiążącego polecenia.

§ 5. Roszczenie o naprawienie szkody, o której mowa w § 1, przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym wspólnik albo akcjonariusz, o którym mowa w § 1,

eprasa.pl d2a094e46e

dowiedział się o szkodzie. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem pięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Art. 21^{14}. [Wytoczenie powództwa o naprawienie szkody] § 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek okaże się bezskuteczna, spółka dominująca odpowiada za szkodę wyrządzoną wierzycielowi spółki zależnej, chyba że nie ponosi winy lub szkoda nie powstała w następstwie wykonania przez spółkę zależną wiążącego polecenia. Przepis art. 21^{12} § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Domniemywa się, że szkoda, o której mowa w § 1, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności wobec spółki zależnej.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność spółki dominującej.

§ 4. Jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji, spółka dominująca nie ponosi odpowiedzialności, o której mowa w § 1, w czasie, gdy jest prowadzona egzekucja przez zarząd przymusowy albo sprzedaż przedsiębiorstwa spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 5. Powództwo o naprawienie szkody, o której mowa w § 1, wytacza się według miejsca siedziby spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek.

Art. 21^{15}. [Ustanie uczestnictwa w grupie spółek] Ustanie uczestnictwa w grupie spółek następuje wskutek podjęcia większością trzech czwartych głosów uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki zależnej uczestniczącej w grupie spółek lub przez złożenie przez spółkę dominującą spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek oświadczenia o ustaniu tego uczestnictwa.

Art. 21^{16}. [Stosowanie przepisów ustawy o grupie spółek] § 1. Przepisy ustawy o grupie spółek dotyczące spółki zależnej stosuje się odpowiednio do spółki powiązanej ze spółką dominującą, jeżeli umowa albo statut spółki powiązanej tak stanowią.

§ 2. Przepisów ustawy o spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek nie stosuje się do:

1) spółki publicznej;

2) spółki, która jest spółką w likwidacji i rozpoczęła podział swego majątku albo jest spółką w upadłości;

3) spółki będącej podmiotem objętym nadzorem nad rynkiem finansowym w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 753, 825, 1705, 1723 i 1843).

TYTUŁ II

Spółki osobowe

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ I

Spółka jawna

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 22. [Spółka jawna] § 1. Spółką jawną jest spółka osobowa, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową.

§ 2. Każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, z uwzględnieniem art. 31.

Art. 23. [Forma pisemna umowy spółki] Umowa spółki powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności.

Art. 23^1. [Zawarcie umowy spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy] § 1. Umowa spółki jawnej może być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy.

§ 2. Zawarcie umowy spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 3. Umowa spółki jawnej, o której mowa w § 1, jest zawarta po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisami elektronicznymi wspólników.

§ 4. Umowa spółki jawnej, o której mowa w § 1, może być również zmieniona, w zakresie postanowień zmiennych umowy, przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio. Jeżeli umowa nie jest zmieniana przy wykorzystaniu wzorca uchwały, zmiana następuje przez sporządzenie nowego tekstu umowy spółki.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzorzec umowy oraz wzorzec uchwały zmieniającej umowę spółki jawnej, a także wzorce innych uchwał i czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym, mając na względzie potrzebę ułatwienia zakładania spółek, zapewnienia sprawności postępowania przy ich zakładaniu oraz sprawności postępowania sądowego w przedmiocie ich rejestracji, wdrożenia ułatwień w ich funkcjonowaniu, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

§ 6. (uchylony)

Art. 24. [Firma spółki jawnej] § 1. Firma spółki jawnej powinna zawierać nazwiska lub firmy (nazwy) wszystkich wspólników albo nazwisko albo firmę (nazwę) jednego albo kilku wspólników oraz dodatkowe oznaczenie „spółka jawna".

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp. j.".

Art. 25. [Treść umowy spółki jawnej] Umowa spółki jawnej powinna zawierać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) określenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość;

3) przedmiot działalności spółki;

4) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.

Art. 25[1]. [Powstanie spółki jawnej] § 1. Spółka jawna powstaje z chwilą wpisu do rejestru.

§ 2. Osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawiązaniu, a przed jej wpisaniem do rejestru, za zobowiązania wynikające z tego działania odpowiadają solidarnie.

Art. 26. [Zgłoszenie spółki jawnej do sądu rejestrowego] § 1. Zgłoszenie spółki jawnej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) wspólników oraz adresy wspólników albo ich adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych;

4) nazwiska i imiona osób, które są uprawnione do reprezentowania spółki, i sposób reprezentacji.

§ 2. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 1 powinny zostać zgłoszone sądowi rejestrowemu.

§ 3. Każdy wspólnik ma prawo i obowiązek zgłoszenia spółki jawnej do rejestru.

§ 4. Spółka, o której mowa w art. 860 Kodeksu cywilnego (spółka cywilna), może być przekształcona w spółkę jawną, przy czym umowa spółki jawnej nie może być zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy. Przekształcenie wymaga zgłoszenia do sądu rejestrowego przez wszystkich wspólników. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Z chwilą wpisu do rejestru spółka, o której mowa w § 4, staje się spółką jawną. Spółce tej przysługują wszystkie prawa i obowiązki stanowiące majątek wspólny wspólników. Przepisy art. 553 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 6. Przed zgłoszeniem, o którym mowa w § 4, wspólnicy dostosują umowę spółki do przepisów o umowie spółki jawnej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 27. [Zmiany zgłoszone przez współmałżonka wspólnika] Współmałżonek wspólnika może żądać wpisania do rejestru wzmianki o umowie, dotyczącej stosunków majątkowych między małżonkami.

Rozdział 2

Stosunek do osób trzecich

Art. 28. [Majątek spółki] Majątek spółki stanowi wszelkie mienie wniesione jako wkład lub nabyte przez spółkę w czasie jej istnienia.

Art. 29. [Prawo reprezentowania spółki] § 1. Każdy wspólnik ma prawo reprezentować spółkę.

§ 2. Prawo wspólnika do reprezentowania spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

§ 3. Prawa reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem wobec osób trzecich.

Art. 30. [Ograniczenie prawa reprezentowania spółki] § 1. Umowa spółki może przewidywać, że wspólnik jest pozbawiony prawa reprezentowania spółki albo że jest uprawniony do jej reprezentowania tylko łącznie z innym wspólnikiem lub prokurentem.

§ 2. Pozbawienie wspólnika prawa reprezentowania spółki może nastąpić wyłącznie z ważnych powodów na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 31. [Egzekucja z majątku wspólnika] § 1. Wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (subsydiarna odpowiedzialność wspólnika).

§ 2. Przepis § 1 nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko wspólnikowi, zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna.

§ 3. Subsydiarna odpowiedzialność wspólnika nie dotyczy zobowiązań powstałych przed wpisem do rejestru.

Art. 32. [Odpowiedzialność za zobowiązania spółki osoby przystępującej] Osoba przystępująca do spółki odpowiada za zobowiązania spółki powstałe przed dniem jej przystąpienia.

Art. 33. [Odpowiedzialność za zobowiązania w przypadku zawarcia umowy spółki z przedsiębiorcą jednoosobowym] Kto zawiera umowę spółki jawnej z przedsiębiorcą jednoosobowym, który wniósł do spółki przedsiębiorstwo, odpowiada także za zobowiązania powstałe przy prowadzeniu tego przedsiębiorstwa przed dniem utworzenia spółki do wartości wniesionego przedsiębiorstwa według stanu w chwili wniesienia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela.

Art. 34. [Skutki postanowień umownych] Postanowienia umowne niezgodne z przepisami art. 31–33 nie wywierają skutków wobec osób trzecich.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 35. [Prawo wspólnika do przedstawienia zarzutów przysługujących spółce wobec wierzyciela] § 1. Wspólnik pozwany z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania spółki może przedstawić wierzycielowi zarzuty przysługujące spółce wobec wierzyciela.

§ 2. Jeżeli zarzut wymaga złożenia oświadczenia woli przez spółkę celem uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli, potrącenia lub w innych podobnych przypadkach, wspólnik może odmówić zaspokojenia wierzyciela, dopóki spółka nie złoży takiego oświadczenia. Wierzyciel może wyznaczyć spółce dwutygodniowy termin do złożenia oświadczenia woli, po którego bezskutecznym upływie wspólnik lub wierzyciel może wykonać służące mu uprawnienie.

Art. 36. [Sytuacja dłużnika] § 1. W czasie trwania spółki wspólnik nie może żądać od dłużnika zapłaty przypadającego na niego udziału w wierzytelności spółki ani przedstawić do potrącenia wierzytelności spółki swojemu wierzycielowi.

§ 2. Dłużnik spółki nie może przedstawić spółce do potrącenia wierzytelności, jaka mu służy wobec jednego ze wspólników.

Rozdział 3

Stosunki wewnętrzne spółki

Art. 37. [Regulacja stosunków wewnętrznych spółki] § 1. Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej.

§ 2. Umowa spółki nie może ograniczyć lub wyłączyć przepisów art. 38.

Art. 38. [Nieważność ograniczeń praw wspólnika] § 1. Nie można powierzyć prowadzenia spraw spółki osobom trzecim z wyłączeniem wspólników.

§ 2. Nieważne jest umowne ograniczenie prawa wspólnika do osobistego zasięgania informacji o stanie majątku i interesów spółki oraz umowne ograniczenie prawa do osobistego przeglądania ksiąg i dokumentów spółki.

Art. 39. [Prawa i obowiązki wspólnika w zakresie prowadzenia spraw spółki] § 1. Każdy wspólnik ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki.

§ 2. Każdy wspólnik może bez uprzedniej uchwały wspólników prowadzić sprawy nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności spółki.

§ 3. Jeżeli jednak przed załatwieniem sprawy, o której mowa w § 2, choćby jeden z pozostałych wspólników sprzeciwi się jej przeprowadzeniu, wymagana jest uprzednia uchwała wspólników.

Art. 40. [Prowadzenie spraw spółki] § 1. Prowadzenie spraw spółki może być powierzone jednemu lub kilku wspólnikom bądź na mocy umowy spółki, bądź na podstawie późniejszej uchwały wspólników. Pozostali wspólnicy są wówczas wyłączeni od prowadzenia spraw spółki.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli prowadzenie spraw spółki powierzono kilku wspólnikom, do prowadzenia przez nich spraw spółki stosuje się przepisy ustawy dotyczące prowadzenia spraw przez wszystkich wspólników. Uchwałę wszystkich wspólników zastępuje wówczas uchwała tych wspólników, którym powierzono prowadzenie spraw spółki.

Art. 40[1]. [Podjęcie uchwały przy wykorzystaniu wzorca uchwały] § 1. Wspólnicy spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, mogą podjąć przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym uchwałę o zmianie adresu spółki oraz o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. W takim przypadku wniosek o wpis do rejestru składany jest za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Podjęcie uchwały przy wykorzystaniu wzorca uchwały wymaga wypełnienia formularza uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia uchwały kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, podpisami zaufanymi albo podpisami osobistymi. Uchwała taka jest równoważna z uchwałą w formie pisemnej.

Art. 41. [Ustanowienie prokury] § 1. Ustanowienie prokury wymaga zgody wszystkich wspólników mających prawo prowadzenia spraw spółki.

§ 2. Odwołać prokurę może każdy wspólnik mający prawo prowadzenia spraw spółki.

§ 3. W spółce, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, wspólnicy mogą ustanowić prokurę przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym. W takim przypadku wniosek o wpis do rejestru składany jest za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 4. Uchwałę, o której mowa w § 3, opatruje się kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, podpisami zaufanymi albo podpisami osobistymi. Uchwała taka jest równoważna z uchwałą w formie pisemnej.

Art. 42. [Sprawy nieprzekraczające zwykłych czynności spółki] Jeżeli w sprawach nieprzekraczających zwykłych czynności spółki wymagana jest uchwała wspólników, konieczna jest jednomyślność wszystkich wspólników mających prawo prowadzenia spraw spółki.

Art. 43. [Sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności spółki] W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności spółki wymagana jest zgoda wszystkich wspólników, w tym także wspólników wyłączonych od prowadzenia spraw spółki.

Art. 44. [Wykonanie czynności nagłej przez wspólnika] Wspólnik mający prawo prowadzenia spraw spółki może bez uchwały wspólników wykonać czynność nagłą, której zaniechanie mogłoby wyrządzić spółce poważną szkodę.

Art. 45. [Ocena praw i obowiązków wspólnika prowadzącego sprawy spółki] Prawa i obowiązki wspólnika prowadzącego sprawy spółki ocenia się w stosunku między nim a spółką według przepisów o zleceniu, a w przypadku gdy wspólnik działa w imieniu spółki bez umocowania albo gdy wspólnik uprawniony do prowadzenia spraw przekracza swe uprawnienia – według przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 46. [Nieodpłatne prowadzenie spraw spółki] Za prowadzenie spraw spółki wspólnik nie otrzymuje wynagrodzenia.

Art. 47. [Pozbawienie prawa prowadzenia spraw spółki] Prawo prowadzenia spraw spółki może być odebrane wspólnikowi z ważnych powodów, na mocy prawomocnego orzeczenia sądu; dotyczy to również zwolnienia wspólnika od obowiązku prowadzenia spraw spółki.

Art. 48. [Wkłady wspólników] § 1. W razie wątpliwości uważa się, że wkłady wspólników są równe.

§ 2. Wkład wspólnika może polegać na przeniesieniu lub obciążeniu własności rzeczy lub innych praw, a także na dokonaniu innych świadczeń na rzecz spółki.

§ 2^1. W przypadku zawarcia lub zmiany umowy spółki przy wykorzystaniu wzorca umowy wkład wspólnika może być wyłącznie pieniężny.

§ 3. Prawa, które wspólnik zobowiązuje się wnieść do spółki, uważa się za przeniesione na spółkę.

Art. 49. [Stosowanie przepisów o sprzedaży lub najmie do wkładów wspólnika] § 1. Jeżeli wspólnik zobowiązał się wnieść tytułem wkładu do spółki rzeczy inne niż pieniądze na własność lub do używania, wówczas do jego obowiązku świadczenia i ryzyka przypadkowej utraty przedmiotu świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży lub o najmie.

§ 2. (uchylony)

Art. 50. [Udział kapitałowy wspólnika] § 1. Udział kapitałowy wspólnika odpowiada wartości rzeczywiście wniesionego wkładu.

§ 2. Wspólnik nie jest uprawniony ani zobowiązany do podwyższenia umówionego wkładu.

Art. 51. [Udział w zyskach i stratach] § 1. Każdy wspólnik ma prawo do równego udziału w zyskach i uczestniczy w stratach w tym samym stosunku bez względu na rodzaj i wartość wkładu.

§ 2. Określony w umowie spółki udział wspólnika w zysku odnosi się, w razie wątpliwości, także do jego udziału w stratach.

§ 3. Umowa spółki może zwolnić wspólnika od udziału w stratach.

Art. 52. [Podział i wypłata zysku] § 1. Wspólnik może żądać podziału i wypłaty całości zysku z końcem każdego roku obrotowego.

§ 2. Jeżeli wskutek poniesionej przez spółkę straty udział kapitałowy wspólnika został uszczuplony, zysk przeznacza się w pierwszej kolejności na uzupełnienie udziału wspólnika.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 53. [Odsetki od udziału kapitałowego wspólnika] Wspólnik ma prawo żądać corocznie wypłacenia odsetek w wysokości 5% od swojego udziału kapitałowego, nawet gdy spółka poniosła stratę.

Art. 54. [Zmniejszenie udziału kapitałowego] § 1. Zmniejszenie udziału kapitałowego wymaga zgody pozostałych wspólników.

§ 2. Wspólnik nie może potrącać wierzytelności przysługującej mu wobec spółki z wierzytelnością spółki, która przysługuje spółce wobec wspólnika z tytułu wyrządzenia szkody.

Art. 55. [Ograniczenia w przypadku zawarcia innej umowy spółki przez wspólnika] Jeżeli wspólnik zawrze inną umowę spółki lub przeniesie na osobę trzecią niektóre prawa z tytułu uczestnictwa w spółce, wówczas ani jego wspólnik, ani następca prawny nie stają się wspólnikami spółki jawnej, a w szczególności nie służy im uprawnienie do zasięgania informacji o stanie majątku i interesów tej spółki.

Art. 56. [Działalność sprzeczna z interesami spółki] § 1. Wspólnik obowiązany jest powstrzymać się od wszelkiej działalności sprzecznej z interesami spółki.

§ 2. Wspólnik nie może, bez wyraźnej lub domniemanej zgody pozostałych wspólników, zajmować się interesami konkurencyjnymi, w szczególności uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki jawnej, partner, komplementariusz lub członek organu spółki.

Art. 57. [Roszczenia wspólnika wobec wspólnika naruszającego zakaz konkurencji] § 1. Każdy wspólnik ma prawo żądać wydania spółce korzyści, jakie osiągnął wspólnik naruszający zakaz konkurencji, lub naprawienia wyrządzonej jej szkody.

§ 2. Roszczenia, o których mowa w § 1, przedawniają się z upływem sześciu miesięcy od dnia, gdy wszyscy pozostali wspólnicy dowiedzieli się o naruszeniu zakazu, nie później jednak niż z upływem trzech lat.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie ograniczają uprawnień wspólników, o których mowa w art. 63.

Rozdział 4

Rozwiązanie spółki i wystąpienie wspólnika

Art. 58. [Przypadki rozwiązania spółki] § 1. Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w umowie spółki;

2) jednomyślna uchwała wszystkich wspólników;

3) ogłoszenie upadłości spółki;

4) śmierć wspólnika lub ogłoszenie jego upadłości;

5) wypowiedzenie umowy spółki przez wspólnika lub wierzyciela wspólnika;

eprasa.pl d2a094e46e

6) prawomocne orzeczenie sądu.

§ 2. Uchwała o rozwiązaniu spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może zostać podjęta przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Podjęcie uchwały przy wykorzystaniu wzorca uchwały wymaga wypełnienia formularza uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia uchwały kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, podpisami zaufanymi albo podpisami osobistymi. Uchwała taka jest równoważna z uchwałą w formie pisemnej.

Art. 59. [Przedłużenie spółki na czas nieoznaczony] Spółkę uważa się za przedłużoną na czas nieoznaczony w przypadku, gdy pomimo istnienia przyczyn rozwiązania, przewidzianych w umowie, prowadzi ona swoją działalność za zgodą wszystkich wspólników.

Art. 60. [Uprawnienia spadkobierców] § 1. Jeżeli umowa spółki stanowi, że prawa, jakie miał zmarły wspólnik, służą wszystkim spadkobiercom wspólnie, a nie zawiera w tym względzie szczególnych postanowień, wówczas do wykonywania tych praw spadkobiercy powinni wskazać spółce jedną osobę. Czynności dokonane przez pozostałych wspólników przed takim wskazaniem wiążą spadkobierców wspólnika.

§ 2. Przeciwne postanowienia umowy są nieważne.

Art. 61. [Możliwość wypowiedzenia umowy spółki] § 1. Jeżeli spółkę zawarto na czas nieoznaczony, wspólnik może wypowiedzieć umowę spółki na sześć miesięcy przed końcem roku obrotowego.

§ 2. Spółkę zawartą na czas życia wspólnika uważa się za zawartą na czas nieoznaczony.

§ 3. Wypowiedzenia dokonuje się w formie pisemnego oświadczenia, które należy złożyć pozostałym wspólnikom albo wspólnikowi uprawnionemu do reprezentowania spółki.

Art. 62. [Uprawnienia wierzyciela wspólnika] § 1. W czasie trwania spółki wierzyciel wspólnika może uzyskać zajęcie tylko tych praw służących wspólnikowi z tytułu udziału w spółce, którymi wspólnikowi wolno rozporządzać.

§ 2. Jeżeli w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przeprowadzono bezskutecznie egzekucję z ruchomości wspólnika, wówczas jego wierzyciel, który na podstawie tytułu egzekucyjnego uzyskał zajęcie roszczeń służących wspólnikowi w przypadku jego wystąpienia lub rozwiązania spółki, może wypowiedzieć umowę spółki na sześć miesięcy przed końcem roku obrotowego, nawet gdy umowa spółki była zawarta na czas oznaczony. Jeżeli umowa spółki przewiduje krótszy termin wypowiedzenia, wierzyciel może skorzystać z terminu umownego.

§ 3. Przeciwne postanowienia umowy są nieważne.

Art. 63. [Rozwiązanie spółki przez sąd] § 1. Każdy wspólnik może z ważnych powodów żądać rozwiązania spółki przez sąd.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Jeżeli jednak ważny powód zachodzi po stronie jednego ze wspólników, sąd może na wniosek pozostałych wspólników orzec o wyłączeniu tego wspólnika ze spółki.

§ 3. Przeciwne postanowienia umowy są nieważne.

Art. 64. [Istnienie spółki w przypadku śmierci lub upadłości wspólnika] § 1. Pomimo śmierci lub ogłoszenia upadłości wspólnika oraz pomimo wypowiedzenia umowy spółki przez wspólnika lub jego wierzyciela, spółka trwa nadal pomiędzy pozostałymi wspólnikami, jeżeli umowa spółki tak stanowi lub pozostali wspólnicy tak postanowią.

§ 2. Uzgodnienie takie powinno w przypadku śmierci lub ogłoszenia upadłości nastąpić niezwłocznie, a w przypadku wypowiedzenia – przed upływem terminu wypowiedzenia. W przeciwnym razie spadkobierca, syndyk lub wspólnik, który wypowiedział umowę spółki, a także jego wierzyciel, mogą domagać się przeprowadzenia likwidacji.

Art. 65. [Wartość udziału kapitałowego w sytuacji wystąpienia wspólnika ze spółki] § 1. W przypadku wystąpienia wspólnika ze spółki wartość udziału kapitałowego wspólnika albo jego spadkobiercy oznacza się na podstawie osobnego bilansu, uwzględniającego wartość zbywczą majątku spółki.

§ 2. Jako dzień bilansowy przyjąć należy:

1) w przypadku wypowiedzenia – ostatni dzień roku obrotowego, w którym upłynął termin wypowiedzenia;

2) w przypadku śmierci wspólnika lub ogłoszenia upadłości – dzień śmierci albo dzień ogłoszenia upadłości;

3) w przypadku wyłączenia wspólnika na mocy prawomocnego orzeczenia sądu – dzień wniesienia pozwu.

§ 3. Udział kapitałowy obliczony w sposób określony w § 1 i § 2 powinien być wypłacony w pieniądzu. Rzeczy wniesione do spółki przez wspólnika tylko do używania zwraca się w naturze.

§ 4. Jeżeli udział kapitałowy wspólnika występującego albo spadkobiercy wspólnika przy rozliczeniu wykazuje wartość ujemną, jest on obowiązany wyrównać spółce przypadającą na niego brakującą wartość.

§ 5. Wspólnik występujący albo spadkobierca wspólnika uczestniczą w zysku i stracie ze spraw jeszcze niezakończonych; nie mają oni jednak wpływu na ich prowadzenie. Mogą jednak żądać wyjaśnień, rachunków oraz podziału zysku i straty z końcem każdego roku obrotowego.

Art. 66. [Przejęcie majątku spółki przez jednego ze wspólników] Jeżeli w spółce składającej się z dwóch wspólników po stronie jednego z nich zaistnieje powód rozwiązania spółki, sąd może przyznać drugiemu wspólnikowi prawo do przejęcia majątku spółki z obowiązkiem rozliczenia się z występującym wspólnikiem zgodnie z art. 65.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział 5

Likwidacja

Art. 67. [Likwidacja spółki] § 1. W przypadkach określonych w art. 58 należy przeprowadzić likwidację spółki, chyba że wspólnicy uzgodnili inny sposób zakończenia działalności spółki.

§ 2. W przypadku wypowiedzenia umowy spółki przez wierzyciela wspólnika lub ogłoszenia upadłości wspólnika porozumienie w sprawie zakończenia działalności spółki po zaistnieniu powodu rozwiązania spółki wymaga zgody odpowiednio wierzyciela lub syndyka.

Art. 68. [Stosowanie przepisów w okresie likwidacji spółki] W okresie likwidacji do spółki stosuje się przepisy dotyczące stosunków wewnętrznych i zewnętrznych spółki, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej lub z celu likwidacji wynika co innego.

Art. 69. [Zakaz konkurencji w okresie likwidacji] W okresie likwidacji zakaz konkurencji obowiązuje tylko osoby będące likwidatorami.

Art. 70. [Likwidator] § 1. Likwidatorami są wszyscy wspólnicy. Wspólnicy mogą powołać na likwidatorów tylko niektórych spośród siebie, jak również osoby spoza swego grona. Uchwała wymaga jednomyślności, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Na miejsce wspólnika upadłego wchodzi syndyk.

Art. 71. [Ustanowienie likwidatora przez sąd rejestrowy] § 1. Sąd rejestrowy może, z ważnych powodów, na wniosek wspólnika lub innej osoby mającej interes prawny, ustanowić likwidatorami tylko niektórych spośród wspólników, jak również inne osoby.

§ 2. Przeciwne postanowienia umowy są nieważne.

Art. 72. [Odwołanie likwidatora] Likwidator może być odwołany tylko w drodze jednomyślnej uchwały wspólników.

Art. 73. [Odwołanie likwidatora przez sąd rejestrowy] § 1. Z ważnych powodów sąd rejestrowy może na wniosek wspólnika lub osoby mającej interes prawny odwołać likwidatora.

§ 2. Likwidatora ustanowionego przez sąd tylko sąd może odwołać.

§ 3. Przeciwne postanowienia umowy są nieważne.

Art. 74. [Tryb postępowania w przypadku likwidacji] § 1. Do sądu rejestrowego należy zgłosić: otwarcie likwidacji, nazwiska i imiona likwidatorów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń elektronicznych, sposób reprezentowania spółki przez likwidatorów i wszelkie w tym zakresie zmiany, nawet gdyby nie nastąpiła żadna zmiana w

eprasa.pl d2a094e46e

dotychczasowej reprezentacji spółki. Każdy likwidator ma prawo i obowiązek dokonania zgłoszenia.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Wpis likwidatorów ustanowionych przez sąd i wykreślenie likwidatorów odwołanych przez sąd następuje z urzędu.

§ 4. Likwidację prowadzi się pod firmą spółki z dodaniem oznaczenia „w likwidacji".

Art. 75. [Reprezentacja łączna spółki przez likwidatorów] W przypadku gdy jest kilku likwidatorów, są oni upoważnieni do reprezentowania spółki łącznie, chyba że wspólnicy lub sąd powołujący likwidatorów postanowili inaczej.

Art. 76. [Wymóg uchwały likwidatorów dla rozstrzygnięcia sprawy] W sprawach, w których wymagana jest uchwała likwidatorów, rozstrzyga większość głosów, chyba że wspólnicy lub sąd powołujący likwidatorów postanowili inaczej.

Art. 77. [Zakres czynności likwidatorów] § 1. Likwidatorzy powinni zakończyć bieżące interesy spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki. Nowe interesy mogą być podejmowane tylko w przypadku, gdy jest to niezbędne do ukończenia spraw w toku.

§ 2. W stosunkach wewnętrznych likwidatorzy są obowiązani stosować się do uchwał wspólników. Likwidatorzy ustanowieni przez sąd powinni stosować się do jednomyślnych uchwał powziętych przez wspólników oraz przez osoby mające interes prawny, które spowodowały ich ustanowienie.

Art. 78. [Ograniczenie kompetencji likwidatorów] § 1. W granicach swoich kompetencji, określonych w art. 77 § 1, likwidatorzy mają prawo prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania. Ograniczenie ich kompetencji nie ma skutku wobec osób trzecich.

§ 2. Wobec osób trzecich działających w dobrej wierze czynności podjęte przez likwidatorów uważa się za czynności likwidacyjne.

Art. 79. [Prokura w okresie likwidacji] § 1. Otwarcie likwidacji powoduje wygaśnięcie prokury.

§ 2. W okresie likwidacji nie może być ustanowiona prokura.

Art. 80. [Odpowiedzialność spadkobierców wspólnika w okresie likwidacji] Za zobowiązania spółki zaciągnięte w okresie likwidacji spadkobiercy wspólnika odpowiadają według przepisów o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Art. 81. [Bilans sporządzany przez likwidatorów] § 1. Likwidatorzy sporządzają bilans na dzień rozpoczęcia i zakończenia likwidacji.

§ 2. W przypadku gdy likwidacja trwa dłużej niż rok, sprawozdanie finansowe należy sporządzić na dzień kończący każdy rok obrotowy.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 82. [Podział majątku spółki] § 1. Z majątku spółki spłaca się przede wszystkim zobowiązania spółki oraz pozostawia się odpowiednie kwoty na pokrycie zobowiązań niewymagalnych lub spornych.

§ 2. Pozostały majątek dzieli się między wspólników stosownie do postanowień umowy spółki. W przypadku braku stosownych postanowień umowy spłaca się wspólnikom udziały. Nadwyżkę dzieli się między wspólników w takim stosunku, w jakim uczestniczą oni w zysku.

§ 3. Rzeczy wniesione przez wspólnika do spółki tylko do używania zwraca się wspólnikowi w naturze.

Art. 83. [Podział niedoboru majątkowego] Jeżeli majątek spółki nie wystarcza na spłatę udziałów i długów, niedobór dzieli się między wspólników stosownie do postanowień umowy, a w ich braku – w stosunku, w jakim wspólnicy uczestniczą w stracie. W przypadku niewypłacalności jednego ze wspólników, przypadającą na niego część niedoboru dzieli się między pozostałych wspólników w takim samym stosunku.

Art. 84. [Sposób zakończenia likwidacji] § 1. Likwidatorzy powinni zgłosić zakończenie likwidacji i złożyć wniosek o wykreślenie spółki z rejestru. W przypadku rozwiązania spółki bez przeprowadzenia likwidacji, obowiązek złożenia wniosku ciąży na wspólnikach.

§ 2. Rozwiązanie spółki następuje z chwilą wykreślenia jej z rejestru.

§ 3. Księgi i dokumenty rozwiązanej spółki należy oddać na przechowanie wspólnikowi lub osobie trzeciej na okres nie krótszy niż pięć lat. W przypadku braku zgody wspólnika lub osoby trzeciej, przechowawcę wyznacza sąd rejestrowy.

§ 4. Wspólnicy i osoby mające interes prawny mają prawo przeglądać księgi i dokumenty.

Art. 85. [Upadłość spółki] § 1. W przypadku upadłości spółki jej rozwiązanie następuje po zakończeniu postępowania upadłościowego, z chwilą wykreślenia z rejestru. Wniosek o wykreślenie z rejestru składa syndyk.

§ 2. Spółka nie ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone.

DZIAŁ II

Spółka partnerska

Rozdział 1

Przepisy ogólne

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 86. [Spółka partnerska] § 1. Spółką partnerską jest spółka osobowa, utworzona przez wspólników (partnerów) w celu wykonywania wolnego zawodu w spółce prowadzącej przedsiębiorstwo pod własną firmą.

§ 2. Spółka może być zawiązana w celu wykonywania więcej niż jednego wolnego zawodu, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.

Art. 87. [Ograniczenia podmiotowe] § 1. Partnerami w spółce mogą być wyłącznie osoby fizyczne, uprawnione do wykonywania wolnych zawodów, określonych w art. 88 lub w odrębnej ustawie.

§ 2. Wykonywanie wolnego zawodu w spółce może być uzależnione od spełnienia dodatkowych wymagań przewidzianych w odrębnej ustawie.

Art. 88. [Partnerzy w spółce] Partnerami w spółce mogą być osoby uprawnione do wykonywania następujących zawodów: adwokata, aptekarza, architekta, fizjoterapeuty, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, diagnosty laboratoryjnego, doradcy podatkowego, maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, księgowego, lekarza, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego.

Art. 89. [Stosowanie przepisów o spółce jawnej] W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale do spółki partnerskiej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 90. [Firma spółki partnerskiej] § 1. Firma spółki partnerskiej powinna zawierać nazwisko co najmniej jednego partnera, dodatkowe oznaczenie „i partner" bądź „i partnerzy" albo „spółka partnerska" oraz określenie wolnego zawodu wykonywanego w spółce.

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp.p.".

§ 3. Firmy z oznaczeniem „i partner" bądź „i partnerzy" albo „spółka partnerska" oraz skrótu „sp.p." może używać tylko spółka partnerska.

Art. 91. [Treść umowy spółki partnerskiej] Umowa spółki partnerskiej powinna zawierać:

1) określenie wolnego zawodu wykonywanego przez partnerów w ramach spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) nazwiska i imiona partnerów, którzy ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, w przypadku przewidzianym w art. 95 § 2;

4) w przypadku gdy spółkę reprezentują tylko niektórzy partnerzy, nazwiska i imiona tych partnerów;

5) firmę i siedzibę spółki;

eprasa.pl d2a094e46e

6) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

7) określenie wkładów wnoszonych przez każdego partnera i ich wartość.

Art. 92. [Forma zawarcia umowy spółki partnerskiej] Umowa spółki partnerskiej powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności.

Art. 93. [Składniki zgłoszenia] § 1. Zgłoszenie spółki partnerskiej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę, adres spółki, nazwiska i imiona partnerów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych;

2) określenie wolnego zawodu wykonywanego przez partnerów w ramach spółki;

3) przedmiot działalności spółki;

4) nazwiska i imiona partnerów, którzy są uprawnieni do reprezentowania spółki; nie dotyczy to przypadku, gdy umowa spółki nie przewiduje ograniczeń prawa reprezentacji przez partnerów;

5) nazwiska i imiona prokurentów lub osób powołanych w skład zarządu;

6) nazwiska i imiona partnerów, którzy ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, w przypadku przewidzianym w art. 95 § 2.

§ 2. Do zgłoszenia spółki partnerskiej do sądu rejestrowego należy dołączyć dokumenty potwierdzające uprawnienia każdego partnera do wykonywania wolnego zawodu.

§ 3. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 1 powinny zostać zgłoszone sądowi rejestrowemu.

Art. 94. [Powstanie spółki partnerskiej] Spółka partnerska powstaje z chwilą wpisu do rejestru.

Rozdział 2

Stosunek do osób trzecich

Zarząd spółki

Art. 95. [Odpowiedzialność partnera za zobowiązania] § 1. Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki powstałe w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce, jak również za zobowiązania spółki będące następstwem działań lub zaniechań osób zatrudnionych przez spółkę na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, które podlegały kierownictwu innego partnera przy świadczeniu usług związanych z przedmiotem działalności spółki.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać, że jeden albo większa liczba partnerów godzą się na ponoszenie odpowiedzialności tak jak wspólnik spółki jawnej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 96. [Reprezentacja spółki przez partnera] § 1. Każdy partner ma prawo reprezentować spółkę samodzielnie, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Pozbawienie partnera prawa reprezentowania spółki może nastąpić tylko z ważnych powodów uchwałą powziętą większością trzech czwartych głosów w obecności co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby partnerów. Umowa spółki może przewidywać surowsze wymogi powzięcia uchwały.

§ 3. Pozbawienie partnera prawa reprezentowania spółki na podstawie § 2 staje się skuteczne z chwilą wpisu do rejestru.

Art. 97. [Uprawnienia zarządu spółki] § 1. Umowa spółki partnerskiej może przewidywać, że prowadzenie spraw i reprezentowanie spółki powierza się zarządowi. Przepisów art. 96 nie stosuje się.

§ 2. Do zarządu powołanego zgodnie z § 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 201–211 i art. 293–300.

§ 3. Członkiem zarządu jest co najmniej jeden partner. Członkiem zarządu może być także osoba trzecia.

Rozdział 3

Rozwiązanie spółki

Art. 98. [Rozwiązanie spółki partnerskiej] § 1. Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w umowie spółki;

2) jednomyślna uchwała wszystkich partnerów;

3) ogłoszenie upadłości spółki;

4) utrata przez wszystkich partnerów prawa do wykonywania wolnego zawodu;

5) prawomocne orzeczenie sądu.

§ 2. W przypadku gdy w spółce pozostaje jeden partner lub gdy tylko jeden partner posiada uprawnienia do wykonywania wolnego zawodu związanego z przedmiotem działalności spółki, spółka ulega rozwiązaniu najpóźniej z upływem roku od dnia zaistnienia któregokolwiek z tych zdarzeń.

Art. 99. [Stosowanie przepisów o spółce jawnej w przypadku rozwiązania spółki partnerskiej] Przepisy art. 59–62 i art. 64–66 stosuje się w przypadku:

1) śmierci partnera;

2) ogłoszenia upadłości partnera;

3) wypowiedzenia umowy spółki przez partnera lub wierzyciela partnera.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 100. [Wystąpienie partnera ze spółki] § 1. W przypadku utraty przez partnera uprawnień do wykonywania wolnego zawodu, powinien on wystąpić ze spółki najpóźniej z końcem roku obrotowego, w którym utracił prawo wykonywania wolnego zawodu.

§ 2. Wystąpienie następuje przez pisemne oświadczenie skierowane do zarządu albo do partnera uprawnionego do reprezentowania spółki.

§ 3. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w § 1 uważa się, że partner wystąpił ze spółki w ostatnim dniu tego terminu.

Art. 101. [Uprawnienia spadkobiercy partnera] Spadkobierca partnera nie wstępuje do spółki w miejsce zmarłego partnera, chyba że umowa spółki stanowi inaczej, z uwzględnieniem art. 87.

DZIAŁ III

Spółka komandytowa

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 102. [Spółka komandytowa] Spółką komandytową jest spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika (komandytariusza) jest ograniczona.

Art. 103. [Stosowanie przepisów o spółce jawnej] § 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale do spółki komandytowej stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Do spółki komandytowej, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, stosuje się odpowiednio przepisy o spółce jawnej, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy.

Art. 104. [Firma spółki komandytowej] § 1. Firma spółki komandytowej powinna zawierać nazwisko jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowa".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „sp.k.".

§ 3. Jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem „spółka komandytowa". Nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Nazwisko komandytariusza nie może być zamieszczane w firmie spółki. W przypadku zamieszczenia nazwiska lub firmy (nazwy) komandytariusza w firmie spółki, komandytariusz ten odpowiada wobec osób trzecich tak jak komplementariusz.

Art. 105. [Treść umowy spółki komandytowej] Umowa spółki komandytowej powinna zawierać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

4) oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego wspólnika i ich wartość;

5) oznaczony kwotowo zakres odpowiedzialności każdego komandytariusza wobec wierzycieli (sumę komandytową).

Art. 106. [Forma aktu notarialnego] Umowa spółki komandytowej powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 106[1]. [Zawarcie umowy spółki komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy] § 1. Umowa spółki komandytowej może być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy.

§ 2. Zawarcie umowy spółki komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 3. Umowa spółki komandytowej, o której mowa w § 1, jest zawarta po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisami elektronicznymi wspólników.

§ 4. Umowa spółki komandytowej, o której mowa w § 1, może być również zmieniona, w zakresie postanowień zmiennych umowy, przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio. Jeżeli umowa nie jest zmieniana przy wykorzystaniu wzorca uchwały, zmiana następuje przez sporządzenie nowego tekstu umowy spółki.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzorzec umowy oraz wzorzec uchwały zmieniającej umowę spółki komandytowej, a także wzorce innych uchwał i czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym, mając na względzie potrzebę ułatwienia zakładania spółek, zapewnienia sprawności postępowania przy ich zakładaniu oraz sprawności postępowania sądowego w przedmiocie ich rejestracji, wdrożenia ułatwień w ich funkcjonowaniu, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

§ 6. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 107. [Wkład komandytariusza] § 1. Jeżeli wkładem komandytariusza do spółki jest w całości lub w części świadczenie niepieniężne, umowa spółki określa przedmiot tego świadczenia (aport), jego wartość, jak również osobę wspólnika wnoszącego takie świadczenie niepieniężne.

§ 2. Zobowiązanie do wykonania pracy lub świadczenia usług na rzecz spółki oraz wynagrodzenie za usługi świadczone przy powstaniu spółki nie mogą stanowić wkładu komandytariusza do spółki, chyba że wartość innych jego wkładów do spółki nie jest niższa od wysokości sumy komandytowej.

§ 3. Jeżeli komplementariuszem jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna lub spółka akcyjna, zaś komandytariuszem jest wspólnik tej spółki, wkładu komandytariusza nie mogą stanowić jego udziały w tej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcje tej prostej spółki akcyjnej lub tej spółki akcyjnej.

Art. 108. [Wartość wkładu komandytariusza] § 1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, wkład komandytariusza może być wniesiony w wartości niższej niż suma komandytowa.

§ 2. Postanowienie wspólników zwalniające komandytariusza z obowiązku wniesienia wkładu jest nieważne.

Art. 109. [Powstanie spółki komandytowej] § 1. Spółka komandytowa powstaje z chwilą wpisu do rejestru.

§ 2. Osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawiązaniu, a przed jej wpisem do rejestru, odpowiadają solidarnie.

Art. 110. [Składniki zgłoszenia spółki komandytowej] § 1. Zgłoszenie spółki komandytowej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komplementariuszy oraz odrębnie nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komandytariuszy, a także okoliczności dotyczące ograniczenia zdolności wspólnika do czynności prawnych, jeżeli takie istnieją;

4) nazwiska i imiona osób uprawnionych do reprezentowania spółki i sposób reprezentacji; w przypadku gdy komplementariusze powierzyli tylko niektórym spośród siebie prowadzenie spraw spółki – zaznaczenie tej okoliczności;

5) sumę komandytową.

§ 2. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 1 powinny zostać zgłoszone sądowi rejestrowemu.

Rozdział 2

eprasa.pl d2a094e46e

Stosunek do osób trzecich

Art. 111. [Odpowiedzialność komandytariusza] Komandytariusz odpowiada za zobowiązania spółki wobec jej wierzycieli tylko do wysokości sumy komandytowej.

Art. 112. [Granice odpowiedzialności komandytariusza] § 1. Komandytariusz jest wolny od odpowiedzialności w granicach wartości wkładu wniesionego do spółki.

§ 2. W przypadku zwrotu wkładu w całości albo w części odpowiedzialność zostaje przywrócona w wysokości równej wartości dokonanego zwrotu.

§ 3. W przypadku uszczuplenia majątku spółki przez stratę, uważa się za zwrot wkładu w stosunku do wierzycieli każdą wypłatę dokonaną przez spółkę na rzecz komandytariusza przed uzupełnieniem wkładu do pierwotnej wartości określonej w umowie spółki. Dokonanie takich wypłat nie wymaga wpisu do rejestru.

§ 4. Komandytariusz nie jest obowiązany do zwrotu tego, co pobrał tytułem zysku na podstawie sprawozdania finansowego, chyba że działał w złej wierze.

Art. 113. [Skutki obniżenia sumy komandytowej] Obniżenie sumy komandytowej nie ma skutku prawnego wobec wierzycieli, których wierzytelności powstały przed chwilą wpisania obniżenia do rejestru.

Art. 114. [Odpowiedzialność osoby przystępującej w charakterze komandytariusza] Kto przystępuje do spółki w charakterze komandytariusza, odpowiada także za zobowiązania spółki istniejące w chwili wpisania go do rejestru.

Art. 115. [Status komplementariusza] Jeżeli umowa spółki dopuszcza przyjęcie do spółki nowego komplementariusza, dotychczasowy komandytariusz może uzyskać status komplementariusza, lub osoba trzecia może przystąpić do spółki w charakterze komplementariusza, za zgodą wszystkich dotychczasowych wspólników.

Art. 116. [Odpowiedzialność komandytariusza w przypadku zawarcia umowy spółki z przedsiębiorcą] W przypadku zawarcia umowy spółki komandytowej z przedsiębiorcą prowadzącym przedsiębiorstwo we własnym imieniu i na własny rachunek, komandytariusz odpowiada także za zobowiązania powstałe przy prowadzeniu tego przedsiębiorstwa, a istniejące w chwili wpisu spółki do rejestru.

Art. 117. [Reprezentacja spółki komandytowej] Spółkę reprezentują komplementariusze, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono prawa reprezentowania spółki.

Art. 118. [Uprawnienia komandytariusza do reprezentowania spółki] § 1. Komandytariusz może reprezentować spółkę jedynie jako pełnomocnik.

§ 2. Jeżeli komandytariusz dokona w imieniu spółki czynności prawnej, nie ujawniając swojego pełnomocnictwa, odpowiada za skutki tej czynności wobec osób trzecich bez ograniczenia; dotyczy to także reprezentowania spółki przez komandytariusza, który nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 119. [Skutki prawne wobec osób trzecich] Postanowienia umowy niezgodne z przepisami niniejszego rozdziału nie wywołują skutków prawnych wobec osób trzecich.

Rozdział 3

Stosunki wewnętrzne spółki

Art. 120. [Uprawnienia komandytariusza w spółce] § 1. Komandytariusz ma prawo żądać odpisu sprawozdania finansowego za rok obrotowy oraz przeglądać księgi i dokumenty celem sprawdzenia jego rzetelności.

§ 2. Na wniosek komandytariusza sąd rejestrowy może, z ważnych powodów, zarządzić w każdym czasie udostępnienie mu sprawozdania finansowego lub złożenie innych wyjaśnień, jak również dopuścić komandytariusza do przejrzenia ksiąg i dokumentów.

§ 3. Umowa spółki nie może wyłączyć ani ograniczyć uprawnień komandytariusza, o których mowa w § 1 i § 2.

Art. 121. [Ograniczenia uprawnień komandytariusza] § 1. Komandytariusz nie ma prawa ani obowiązku prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. W sprawach przekraczających zakres zwykłych czynności spółki wymagana jest zgoda komandytariusza, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. Ograniczeń, o których mowa w art. 56 i art. 57, nie stosuje się do komandytariusza nieposiadającego prawa do prowadzenia spraw spółki lub jej reprezentowania, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 122. [Uprawnienia nabywcy] W przypadku zbycia ogółu praw i obowiązków komandytariusza na nabywcę nie przechodzi prawo do prowadzenia spraw spółki.

Art. 123. [Udział komandytariusza w zysku spółki] § 1. Komandytariusz uczestniczy w zysku spółki proporcjonalnie do jego wkładu rzeczywiście wniesionego do spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Zysk przypadający komandytariuszowi za dany rok obrotowy jest przeznaczany w pierwszej kolejności na uzupełnienie jego wkładu rzeczywiście wniesionego do wartości umówionego wkładu.

§ 3. W razie wątpliwości komandytariusz uczestniczy w stracie jedynie do wartości umówionego wkładu.

Art. 124. [Śmierć komandytariusza] § 1. Śmierć komandytariusza nie stanowi przyczyny rozwiązania spółki. Spadkobiercy komandytariusza powinni wskazać spółce jedną osobę do wykonywania ich praw. Czynności dokonane przez pozostałych wspólników przed takim wskazaniem wiążą spadkobierców komandytariusza.

§ 2. Podział udziału komandytariusza w majątku spółki między spadkobierców jest skuteczny wobec spółki jedynie za zgodą pozostałych wspólników.

eprasa.pl d2a094e46e

DZIAŁ IV

Spółka komandytowo-akcyjna

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 125. [Spółka komandytowo-akcyjna] Spółką komandytowo-akcyjną jest spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem.

Art. 126. [Stosowanie przepisów ustawy] § 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale do spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się:

1) w zakresie stosunku prawnego komplementariuszy, zarówno między sobą, wobec wszystkich akcjonariuszy, jak i wobec osób trzecich, a także do wkładów tychże wspólników do spółki, z wyłączeniem wkładów na kapitał zakładowy – odpowiednio przepisy dotyczące spółki jawnej;

2) w pozostałych sprawach – odpowiednio przepisy dotyczące spółki akcyjnej, a w szczególności przepisy dotyczące kapitału zakładowego, wkładów akcjonariuszy, akcji, rady nadzorczej i walnego zgromadzenia.

§ 2. Kapitał zakładowy spółki komandytowo-akcyjnej powinien wynosić co najmniej 50 000 złotych.

Art. 127. [Firma spółki komandytowo-akcyjnej] § 1. Firma spółki komandytowo-akcyjnej powinna zawierać nazwiska jednego lub kilku komplementariuszy oraz dodatkowe oznaczenie „spółka komandytowo-akcyjna".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.K.A.".

§ 3. Jeżeli komplementariuszem jest osoba prawna, firma spółki komandytowo-akcyjnej powinna zawierać pełne brzmienie firmy (nazwy) tej osoby prawnej z dodatkowym oznaczeniem „spółka komandytowo-akcyjna". Nie wyklucza to zamieszczenia nazwiska komplementariusza, który jest osobą fizyczną.

§ 4. Nazwisko albo firma (nazwa) akcjonariusza nie może być zamieszczane w firmie spółki. W przypadku zamieszczenia nazwiska albo firmy (nazwy) akcjonariusza w firmie spółki akcjonariusz ten odpowiada wobec osób trzecich tak jak komplementariusz.

§ 5. Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę komandytowo-akcyjną w formie papierowej i elektronicznej, a także informacje na stronach internetowych spółki powinny zawierać:

1) firmę spółki, jej siedzibę i adres;

eprasa.pl d2a094e46e

2) oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywana jest dokumentacja spółki oraz numer pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);

4) wysokość kapitału zakładowego i kapitału wpłaconego.

Art. 128. [Obowiązki akcjonariusza] Akcjonariusz jest obowiązany jedynie do świadczeń określonych w statucie.

Rozdział 2

Powstanie spółki

Art. 129. [Założyciele spółki] Osoby podpisujące statut są założycielami spółki. Statut powinni podpisać co najmniej wszyscy komplementariusze.

Art. 130. [Składniki statutu spółki komandytowo-akcyjnej] Statut spółki komandytowo-akcyjnej powinien zawierać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

4) oznaczenie wkładów wnoszonych przez każdego komplementariusza oraz ich wartość;

5) wysokość kapitału zakładowego, sposób jego zebrania, wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela;

6) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być wprowadzone akcje różnych rodzajów;

7) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komplementariuszy oraz ich siedziby, adresy albo adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych;

8) organizację walnego zgromadzenia i rady nadzorczej, jeżeli ustawa lub statut przewiduje ustanowienie rady nadzorczej.

Art. 131. [Forma statutu spółki] Statut spółki komandytowo-akcyjnej powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Art. 132. [Wkład do spółki komandytowo-akcyjnej] § 1. Komplementariusz może wnieść wkład do spółki komandytowo-akcyjnej na kapitał zakładowy lub na inne fundusze.

§ 2. Wniesienie przez komplementariusza wkładu na kapitał zakładowy nie wyłącza jego nieograniczonej odpowiedzialności za zobowiązania spółki.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 133. [Składniki zgłoszenia] § 1. Zgłoszenie spółki komandytowo-akcyjnej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) wysokość kapitału zakładowego, liczbę i wartość nominalną akcji;

4) liczbę akcji uprzywilejowanych i rodzaj uprzywilejowania, jeżeli statut je przewiduje;

5) wzmiankę, jaka część kapitału zakładowego została wpłacona przed zarejestrowaniem;

6) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) komplementariuszy oraz okoliczności dotyczące ograniczenia ich zdolności do czynności prawnych, jeżeli takie istnieją;

7) nazwiska i imiona osób uprawnionych do reprezentowania spółki i sposób reprezentacji; w przypadku gdy komplementariusze powierzyli tylko niektórym spośród siebie prowadzenie spraw spółki – zaznaczenie tej okoliczności;

8) jeżeli przy zawiązaniu spółki akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności;

9) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.

§ 2. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 1 powinny zostać zgłoszone sądowi rejestrowemu.

Art. 134. [Powstanie spółki komandytowo-akcyjnej] § 1. Spółka komandytowo-akcyjna powstaje z chwilą wpisu do rejestru.

§ 2. Osoby, które działały w imieniu spółki po jej zawiązaniu, a przed jej wpisem do rejestru, odpowiadają solidarnie.

Rozdział 3

Stosunek do osób trzecich

Art. 135. [Odpowiedzialność akcjonariusza] Akcjonariusz nie odpowiada za zobowiązania spółki.

Art. 136. [Uzyskanie statusu komplementariusza] § 1. Jeżeli statut dopuszcza przyjęcie do spółki nowego komplementariusza, dotychczasowy akcjonariusz może uzyskać status komplementariusza, albo osoba trzecia może przystąpić do spółki w charakterze komplementariusza, za zgodą wszystkich dotychczasowych komplementariuszy.

§ 2. Oświadczenie nowego komplementariusza, a także oznaczenie wartości jego wkładów oraz zgoda na brzmienie statutu wymaga formy aktu notarialnego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Nowy komplementariusz odpowiada także za zobowiązania spółki istniejące w chwili wpisania go do rejestru.

Art. 137. [Reprezentacja spółki] § 1. Spółkę reprezentują komplementariusze, których z mocy statutu lub prawomocnego orzeczenia sądu nie pozbawiono prawa reprezentowania spółki.

§ 2. Późniejsze pozbawienie komplementariusza prawa reprezentowania spółki stanowi zmianę statutu spółki i wymaga zgody wszystkich pozostałych komplementariuszy.

§ 3. Pozbawienie komplementariusza prawa reprezentowania spółki wbrew jego sprzeciwowi może nastąpić jedynie z ważnych powodów na mocy prawomocnego orzeczenia sądu.

§ 4. Sprzeciw, o którym mowa w § 3, należy zgłosić do protokołu walnego zgromadzenia lub w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym nie później niż w ciągu miesiąca od dnia powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie.

§ 5. Pozbawienie komplementariusza prawa reprezentowania spółki wbrew sprzeciwowi, o którym mowa w § 3 i § 4, zwalnia tego wspólnika od odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki powstałe od chwili dokonania odpowiedniego wpisu w rejestrze.

Art. 138. [Reprezentacja spółki przez akcjonariusza] § 1. Akcjonariusz może reprezentować spółkę jedynie jako pełnomocnik.

§ 2. Jeżeli akcjonariusz dokona czynności prawnej w imieniu spółki nie ujawniając swojego pełnomocnictwa, odpowiada za skutki tej czynności wobec osób trzecich bez ograniczenia; dotyczy to także reprezentowania spółki przez akcjonariusza, który nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres.

Art. 139. [Skutki postanowień statutu] Postanowienia statutu niezgodne z przepisami niniejszego rozdziału nie wywołują skutków prawnych wobec osób trzecich.

Rozdział 4

Stosunki wewnętrzne spółki

Art. 140. [Uprawnienia komplementariusza] § 1. Każdy komplementariusz ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki.

§ 2. Statut spółki może przewidywać, że prowadzenie spraw spółki powierza się jednemu albo kilku komplementariuszom.

§ 3. Zmiana statutu, pozbawiająca prawa prowadzenia spraw spółki lub przyznająca takie prawo komplementariuszowi dotychczas go pozbawionemu, wymaga zgody wszystkich pozostałych komplementariuszy.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 141. [Ograniczenie uprawnień komplementariusza] Komplementariuszowi nie przysługuje prawo do prowadzenia spraw spółki, przekazanych do kompetencji walnego zgromadzenia albo rady nadzorczej przez przepisy niniejszego działu lub statut spółki.

Art. 142. [Rada nadzorcza] § 1. W spółce komandytowo-akcyjnej można ustanowić radę nadzorczą. Jeżeli liczba akcjonariuszy przekracza dwadzieścia pięć osób, ustanowienie rady nadzorczej jest obowiązkowe.

§ 2. Członków rady nadzorczej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie.

§ 3. Komplementariusz albo jego pracownik nie może być członkiem rady nadzorczej.

§ 4. Jeżeli komplementariusz objął lub nabył akcje spółki komandytowo-akcyjnej, nie wykonuje on prawa głosu z tych akcji przy podejmowaniu uchwał, o których mowa w § 2. Nie może on również być pełnomocnikiem pozostałych akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu przy podejmowaniu takich uchwał.

§ 5. Przepisy § 3 i § 4 nie dotyczą komplementariusza pozbawionego prawa prowadzenia spraw spółki lub jej reprezentowania.

Art. 143. [Zakres działania rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

§ 2. Do rady nadzorczej spółki komandytowo-akcyjnej nie stosuje się przepisów art. 383. Rada nadzorcza może jednak delegować swoich członków do czasowego wykonywania czynności komplementariuszy w przypadku, gdy żaden z komplementariuszy uprawnionych do prowadzenia spraw spółki i do jej reprezentowania nie może sprawować swoich czynności.

§ 3. Rada nadzorcza może wytoczyć, w imieniu spółki, powództwo o odszkodowanie przeciwko komplementariuszom niepozbawionym prawa do prowadzenia spraw spółki lub jej reprezentowania. Przepisy art. 483–490 stosuje się odpowiednio.

Art. 144. [Pełnomocnictwo] W spółce komandytowo-akcyjnej, w której nie ustanowiono rady nadzorczej, przy podejmowaniu czynności wymienionych w art. 143 § 3 i art. 378 spółkę reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą walnego zgromadzenia.

Art. 145. [Walne zgromadzenie] § 1. Walne zgromadzenie może być zwyczajne albo nadzwyczajne.

§ 2. Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu ma akcjonariusz oraz komplementariusz także w przypadku, gdy nie jest akcjonariuszem spółki komandytowo-akcyjnej.

§ 3. Każda akcja objęta lub nabyta przez osobę, która nie jest komplementariuszem, daje prawo do jednego głosu, chyba że statut stanowi inaczej. Nie można całkowicie pozbawić akcjonariusza prawa głosu.

§ 4. Każda akcja objęta lub nabyta przez komplementariusza daje prawo do jednego głosu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 146. [Uchwały walnego zgromadzenia] § 1. Uchwały walnego zgromadzenia oprócz innych spraw, wymienionych w dziale niniejszym lub w statucie, wymaga:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania komplementariuszy z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego spółki za ubiegły rok obrotowy;

2) udzielenie komplementariuszom prowadzącym sprawy spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków;

3) udzielenie członkom rady nadzorczej absolutorium z wykonania przez nich obowiązków;

4) wybór biegłego rewidenta, chyba że statut przewiduje w tej sprawie kompetencję rady nadzorczej;

5) rozwiązanie spółki.

§ 2. Zgody wszystkich komplementariuszy wymagają, pod rygorem nieważności, uchwały walnego zgromadzenia w sprawach:

1) powierzenia prowadzenia spraw oraz reprezentowania spółki jednemu albo kilku komplementariuszom;

2) podziału zysku za rok obrotowy w części przypadającej akcjonariuszom;

3) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania;

4) zbycia nieruchomości spółki;

5) podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego;

6) emisji obligacji;

7) połączenia, podziału i przekształcenia spółki;

8) zmiany statutu;

9) rozwiązania spółki;

10) innych czynności przewidzianych w dziale niniejszym lub w statucie.

§ 3. Zgody większości komplementariuszy wymagają, pod rygorem nieważności, uchwały walnego zgromadzenia w sprawach:

1) podziału zysku za rok obrotowy w części przypadającej komplementariuszom;

2) sposobu pokrycia straty za ubiegły rok obrotowy;

3) innych czynności przewidzianych w statucie.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 147. [Udział w zyskach spółki] § 1. Komplementariusz oraz akcjonariusz uczestniczą w zysku spółki proporcjonalnie do ich wkładów wniesionych do spółki, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 2. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, komplementariuszowi niepozbawionemu prawa prowadzenia spraw spółki, który pobiera wynagrodzenie z tytułu podejmowania czynności wymienionych w art. 137 § 1 i art. 141, nie przysługuje udział w zysku spółki w części odpowiadającej wkładowi jego pracy do spółki.

Rozdział 5

Rozwiązanie i likwidacja spółki

Wystąpienie wspólnika

Art. 148. [Rozwiązanie spółki] § 1. Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w statucie;

2) uchwała walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki;

3) ogłoszenie upadłości spółki;

4) śmierć, ogłoszenie upadłości lub wystąpienie jedynego komplementariusza, chyba że statut stanowi inaczej;

5) inne przyczyny przewidziane prawem.

§ 2. Ogłoszenie upadłości akcjonariusza nie stanowi przyczyny rozwiązania spółki.

Art. 149. [Wypowiedzenie umowy spółki przez komplementariusza] § 1. Wypowiedzenie umowy spółki przez komplementariusza i jego wystąpienie ze spółki jest dopuszczalne. Przepisy dotyczące spółki jawnej stosuje się odpowiednio.

§ 2. Akcjonariuszowi nie przysługuje prawo wypowiedzenia umowy spółki.

Art. 150. [Likwidacja spółki] § 1. Jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej, do rozwiązania i likwidacji spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące likwidacji spółki akcyjnej.

§ 2. Likwidatorami są komplementariusze mający prawo prowadzenia spraw spółki, chyba że statut lub uchwała walnego zgromadzenia, powzięta za zgodą wszystkich komplementariuszy, stanowi inaczej.

TYTUŁ III

Spółki kapitałowe

DZIAŁ I

eprasa.pl d2a094e46e

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Rozdział 1

Powstanie spółki

Art. 151. [Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością] § 1. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie może być zawiązana wyłącznie przez inną jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

§ 3. Wspólnicy są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki.

§ 4. Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

Art. 152. [Kapitał zakładowy] Kapitał zakładowy spółki dzieli się na udziały o równej albo nierównej wartości nominalnej.

Art. 153. [Udziały wspólników] Umowa spółki stanowi, czy wspólnik może mieć tylko jeden, czy więcej udziałów. Jeżeli wspólnik może mieć więcej niż jeden udział, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym powinny być równe i są niepodzielne.

Art. 154. [Wysokość kapitału zakładowego] § 1. Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 5000 złotych.

§ 2. Wartość nominalna udziału nie może być niższa niż 50 złotych.

§ 3. Udziały nie mogą być obejmowane poniżej ich wartości nominalnej. Jeżeli udział jest obejmowany po cenie wyższej od wartości nominalnej, nadwyżkę przelewa się do kapitału zapasowego.

Art. 155. [Oddziały, przedstawicielstwa spółek] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mające siedzibę za granicą, mogą tworzyć oddziały lub przedstawicielstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunki tworzenia takich oddziałów lub przedstawicielstw określa odrębna ustawa.

Art. 156. [Spółka jednoosobowa] W spółce jednoosobowej jedyny wspólnik wykonuje wszystkie uprawnienia przysługujące zgromadzeniu wspólników zgodnie z przepisami niniejszego działu. Przepisy o zgromadzeniu wspólników stosuje się odpowiednio.

Art. 157. [Treść umowy spółki] § 1. Umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinna określać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) wysokość kapitału zakładowego;

eprasa.pl d2a094e46e

4) czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział;

5) liczbę i wartość nominalną udziałów objętych przez poszczególnych wspólników;

6) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.

§ 2. Umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 157[1]. [Wzorzec umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępniany w systemie teleinformatycznym] § 1. Umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy.

§ 2. Zawarcie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 3. Umowa, o której mowa w § 1, zawarta jest po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisem elektronicznym.

§ 4. (uchylony)

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzorzec umowy oraz wzorzec uchwały zmieniającej umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także wzorce innych uchwał i czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym, mając na względzie potrzebę ułatwienia zakładania spółek, zapewnienia sprawności postępowania przy ich zakładaniu oraz sprawności postępowania sądowego w przedmiocie ich rejestracji, wdrożenia ułatwień w ich funkcjonowaniu, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

§ 6. (uchylony)

Art. 158. [Przedmiot wkładu] § 1. Jeżeli wkładem do spółki w celu pokrycia udziału ma być w całości albo w części wkład niepieniężny (aport), umowa spółki powinna szczegółowo określać przedmiot tego wkładu oraz osobę wspólnika wnoszącego aport, jak również liczbę i wartość nominalną objętych w zamian udziałów.

§ 1[1]. W przypadku spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy, na pokrycie kapitału zakładowego wnosi się wyłącznie wkłady pieniężne. Pokrycie kapitału zakładowego powinno nastąpić nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jej wpisu do rejestru. Przepis art. 161[1] stosuje się odpowiednio.

§ 1[2]. Podwyższenie kapitału zakładowego dokonywane po wpisie do rejestru spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może być pokryte wyłącznie wkładami pieniężnymi, jeżeli zmiany umowy spółki dokonano przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki z ograniczoną

eprasa.pl d2a094e46e

odpowiedzialnością, a w przypadku gdy zmiany umowy spółki dokonano w formie aktu notarialnego – także wkładami niepieniężnymi.

§ 2. Wynagrodzenia za usługi świadczone przy powstaniu spółki nie można wypłacać ze środków wpłaconych na pokrycie kapitału zakładowego, jak również zaliczać na poczet wkładu wspólnika.

§ 3. Przedmiot wkładu pozostaje do wyłącznej dyspozycji zarządu spółki.

Art. 159. [Dodatkowe uprawnienia i obowiązki wspólnika] Jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki.

Art. 160. [Firma spółki] § 1. Firma spółki może być obrana dowolnie; powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „spółka z o.o." lub „sp. z o.o.".

Art. 161. [Spółka w organizacji] § 1. Z chwilą zawarcia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji.

§ 2. Spółka w organizacji jest reprezentowana przez zarząd albo pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą wspólników.

§ 3. Odpowiedzialność osób, o których mowa w art. 13 § 1, ustaje wobec spółki z chwilą zatwierdzenia ich czynności przez zgromadzenie wspólników.

§ 4. Zmiana umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji wymaga zawarcia umowy przez wspólników. Przepisu nie stosuje się do umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zawartej zgodnie z art. 157^1.

Art. 161^1. [Rozliczenia spółki w organizacji] Spółka w organizacji umożliwia rozliczenie z tytułu wpłaty na poczet udziałów przez wykonanie transakcji płatniczej z wykorzystaniem połączenia z siecią Internet na rachunek płatniczy prowadzony przez bank, świadczący usługi na terytorium Unii Europejskiej lub państwa – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, oraz przedstawienie dowodu takiej transakcji z wykorzystaniem połączenia z siecią Internet.

Art. 162. [Spółka jednoosobowa] W spółce jednoosobowej w organizacji jedyny wspólnik nie ma prawa reprezentowania spółki. Nie dotyczy to zgłoszenia spółki do sądu rejestrowego.

Art. 163. [Wymogi konieczne do powstania spółki] Do powstania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga się:

1) zawarcia umowy spółki;

eprasa.pl d2a094e46e

2) wniesienia przez wspólników wkładów na pokrycie całego kapitału zakładowego, a w razie objęcia udziału za cenę wyższą od wartości nominalnej, także wniesienia nadwyżki, z uwzględnieniem art. 158 § 1^1;

3) powołania zarządu;

4) ustanowienia rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, jeżeli wymaga tego ustawa lub umowa spółki;

5) wpisu do rejestru.

Art. 164. [Zgłoszenie spółki do sądu rejestrowego] § 1. Zarząd zgłasza zawiązanie spółki do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę spółki w celu wpisania spółki do rejestru. Wniosek o wpis spółki do rejestru podpisują wszyscy członkowie zarządu.

§ 2. Do zgłoszenia spółki do sądu rejestrowego w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

§ 3. Sąd rejestrowy nie może odmówić wpisania spółki do rejestru z powodu drobnych uchybień, które nie naruszają interesu spółki oraz interesu publicznego, a nie mogą być usunięte bez poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów.

Art. 165. [Stwierdzenie braków] W przypadku stwierdzenia w zgłoszeniu braku usuwalnego sąd rejestrowy wyznaczy spółce w organizacji stosowny termin do jego usunięcia pod rygorem odmowy wpisu do rejestru.

Art. 166. [Treść zgłoszenia] § 1. Zgłoszenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) wysokość kapitału zakładowego;

4) określenie, czy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział;

5) nazwiska, imiona i adresy albo adresy do doręczeń elektronicznych członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki;

6) nazwiska i imiona członków rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, jeżeli ustawa lub umowa spółki wymaga ustanowienia rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej;

7) jeżeli wspólnicy wnoszą do spółki wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności;

8) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

eprasa.pl d2a094e46e

9) jeżeli umowa wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma.

§ 2. Zgłoszenie do sądu rejestrowego spółki jednoosobowej powinno również zawierać nazwisko i imię albo firmę (nazwę) i siedzibę oraz adres albo adres do doręczeń elektronicznych jedynego wspólnika, a także wzmiankę, że jest on jedynym wspólnikiem spółki.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w przypadku nabycia przez jednego wspólnika wszystkich udziałów po zarejestrowaniu spółki.

Art. 167. [Elementy zgłoszenia] § 1. Do zgłoszenia spółki należy dołączyć:

1) umowę spółki;

2) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady zostały wniesione w całości przez wszystkich wspólników,

3) jeżeli o powołaniu członków organów spółki nie stanowi akt notarialny zawierający umowę spółki, dowód ich ustanowienia, z wyszczególnieniem składu osobowego.

§ 2. Jednocześnie ze zgłoszeniem należy złożyć podpisaną przez wszystkich członków zarządu listę wspólników z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Przepisów § 1–*3* nie stosuje się do zgłoszenia spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy. Do zgłoszenia tej spółki należy dołączyć, sporządzone na formularzach udostępnianych w systemie teleinformatycznym:

1) umowę spółki opatrzoną kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym;

2) listę wspólników z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich, opatrzoną przez każdego z członków zarządu kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym;

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu opatrzone przez każdego z nich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, jeżeli wkłady zostały wniesione najpóźniej w chwili zgłoszenia spółki.

§ 5. Zarząd spółki, o której mowa w § 4, w terminie siedmiu dni od dnia jej wpisu do rejestru, składa do sądu rejestrowego:

eprasa.pl d2a094e46e

1) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, jeżeli oświadczenie takie nie zostało dołączone do zgłoszenia spółki.

2) (uchylony)

Art. 168. [Zgłaszanie zmian] Wszelkie zmiany danych wymienionych w art. 166 § 1 i § 2 zarząd powinien zgłosić sądowi rejestrowemu w celu wpisania do rejestru lub ujawnienia w aktach rejestrowych.

Art. 169. [Rozwiązanie umowy spółki] § 1. Jeżeli zawiązanie spółki nie zostało zgłoszone do sądu rejestrowego w terminie sześciu miesięcy od dnia zawarcia umowy spółki albo jeżeli postanowienie sądu odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, umowa spółki ulega rozwiązaniu.

§ 2. W przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, termin, o którym mowa w § 1, wynosi 7 dni.

Art. 170. [Likwidacja spółki] § 1. Jeżeli spółki nie zgłoszono do sądu rejestrowego w terminie określonym w art. 169 albo postanowienie sądu odmawiające rejestracji stało się prawomocne, a spółka w organizacji nie jest w stanie dokonać niezwłocznie zwrotu wszystkich wniesionych wkładów lub pokryć w pełni wierzytelności osób trzecich, zarząd dokona likwidacji. Jeżeli spółka w organizacji nie ma zarządu, zgromadzenie wspólników albo sąd rejestrowy ustanawia likwidatora albo likwidatorów.

§ 2. Do likwidacji spółki w organizacji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące likwidacji spółki.

§ 3. Likwidatorzy ogłoszą jednokrotnie o otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia.

§ 4. Spółka w organizacji ulega rozwiązaniu z dniem zatwierdzenia przez zgromadzenie wspólników sprawozdania likwidacyjnego.

§ 5. Sprawy rejestrowe związane z likwidacją spółki w organizacji należą do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę spółki.

Art. 171. (uchylony)

Art. 172. [Usuwanie braków] § 1. Jeżeli po zarejestrowaniu spółki zostały stwierdzone braki wynikłe z niedopełnienia przepisów prawa, sąd rejestrowy, z urzędu albo na wniosek osób mających interes prawny, wzywa spółkę do usunięcia braków i wyznacza w tym celu odpowiedni termin.

§ 2. Jeżeli spółka nie uczyni zadość wezwaniu, o którym mowa w § 1, sąd rejestrowy może nakładać grzywny według zasad określonych w przepisach o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Art. 173. [Forma oświadczeń wspólnika] § 1. W przypadku gdy wszystkie udziały spółki przysługują jedynemu wspólnikowi albo jedynemu wspólnikowi i spółce, oświadczenie

eprasa.pl d2a094e46e

woli takiego wspólnika składane spółce wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

Rozdział 2

Prawa i obowiązki wspólników

Art. 174. [Prawa i obowiązki wspólników] § 1. Jeżeli ustawa lub umowa spółki nie stanowi inaczej, wspólnicy mają równe prawa i obowiązki w spółce.

§ 2. Jeżeli umowa spółki przewiduje udziały o szczególnych uprawnieniach, uprawnienia te powinny być w umowie określone (udziały uprzywilejowane).

§ 3. Uprzywilejowanie może dotyczyć w szczególności prawa głosu, prawa do dywidendy lub sposobu uczestniczenia w podziale majątku w przypadku likwidacji spółki. Uprzywilejowanie w zakresie prawa głosu może dotyczyć tylko udziałów o równej wartości nominalnej.

§ 4. Uprzywilejowanie dotyczące prawa głosu nie może przyznawać uprawnionemu więcej niż trzy głosy na jeden udział. Uprzywilejowanie dotyczące dywidendy nie może naruszać przepisów art. 196.

§ 5. Umowa spółki może uzależnić przyznanie szczególnych uprawnień od spełnienia dodatkowych świadczeń na rzecz spółki, upływu terminu lub ziszczenia się warunku.

§ 6. Na udziały lub prawa do zysku w spółce nie mogą być wystawiane dokumenty na okaziciela, jak również dokumenty imienne lub na zlecenie.

Art. 175. [Wyrównanie wkładów] § 1. Jeżeli wartość wkładów niepieniężnych została znacznie zawyżona w stosunku do ich wartości zbywczej w dniu zawarcia umowy spółki, wspólnik, który wniósł taki wkład, oraz członkowie zarządu, którzy, wiedząc o tym, zgłosili spółkę do rejestru, obowiązani są solidarnie wyrównać spółce brakującą wartość.

§ 2. Od obowiązku określonego w § 1 wspólnik oraz członkowie zarządu nie mogą być zwolnieni.

Art. 176. [Świadczenia niepieniężne] § 1. Jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń.

§ 2. Wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W przypadku określonym w § 1 zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 177. [Dopłaty] § 1. Umowa spółki może zobowiązywać wspólników do dopłat w granicach liczbowo oznaczonej wysokości w stosunku do udziału.

§ 2. Dopłaty powinny być nakładane i uiszczane przez wspólników równomiernie w stosunku do ich udziałów.

Art. 178. [Wysokość i terminy dopłat] § 1. Wysokość i terminy dopłat oznaczane są w miarę potrzeby uchwałą wspólników. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, do dopłat tych stosuje się przepisy § 2 oraz art. 179.

§ 2. Jeżeli wspólnik nie uiścił dopłaty w określonym terminie, obowiązany jest do zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie; spółka może również żądać naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

Art. 179. [Zwrot dopłat] § 1. Dopłaty mogą być zwracane wspólnikom, jeżeli nie są wymagane na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

§ 2. Zwrot dopłat może nastąpić po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia o zamierzonym zwrocie w piśmie przeznaczonym do ogłoszeń spółki.

§ 3. Zwrot powinien być dokonany równomiernie wszystkim wspólnikom.

§ 4. Zwróconych dopłat nie uwzględnia się przy żądaniu nowych dopłat.

Art. 180. [Zbycie udziału] § 1. Zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału oraz jego zastawienie powinno być dokonane w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

§ 2. W przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, zbycie przez wspólnika udziałów jest możliwe również przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Oświadczenia zbywcy i nabywcy opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Art. 181. [Zbycie części udziału] § 1. Jeżeli według umowy spółki wspólnik może mieć tylko jeden udział, umowa spółki może dopuścić zbycie części udziału.

§ 2. W wyniku podziału nie mogą powstać udziały niższe niż 50 złotych.

Art. 182. [Ograniczenia zbycia udziału] § 1. Zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału oraz zastawienie udziału umowa spółki może uzależnić od zgody spółki albo w inny sposób ograniczyć.

§ 2. Jeżeli zbycie uzależnione jest od zgody spółki, stosuje się przepisy § 3–5, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Zgody udziela zarząd w formie pisemnej. W przypadku gdy zgody odmówiono, sąd rejestrowy może pozwolić na zbycie, jeżeli istnieją ważne powody.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3, spółka może w terminie wyznaczonym przez sąd rejestrowy przedstawić innego nabywcę. W razie braku porozumienia cenę nabycia i termin jej zapłaty ustala sąd rejestrowy na wniosek wspólnika lub spółki, po zasięgnięciu, w miarę potrzeby, opinii biegłego.

§ 5. Jeżeli wskazana przez spółkę osoba nie uiściła ceny nabycia w wyznaczonym terminie, wspólnik może rozporządzać swobodnie swoim udziałem, jego częścią lub ułamkową częścią udziału, chyba że nie przyjął oferowanej zapłaty.

Art. 182[1]. [Oferta nabycia udziałów w spółce] § 1. Oferta nabycia udziałów w spółce nie może być składana nieoznaczonemu adresatowi.

§ 2. Nabycie udziałów w spółce nie może być promowane przez kierowanie reklamy lub innej formy promocji do nieoznaczonego adresata.

Art. 183. [Uprawnienia spadkobierców wspólnika] § 1. Umowa spółki może ograniczyć lub wyłączyć wstąpienie do spółki spadkobierców na miejsce zmarłego wspólnika. W tym przypadku umowa spółki powinna określać warunki spłaty spadkobierców niewstępujących do spółki, pod rygorem bezskuteczności ograniczenia lub wyłączenia.

§ 2. Umowa spółki może wyłączyć lub w określony sposób ograniczyć podział udziałów między spadkobierców w przypadku, gdy zmarły wspólnik miał więcej niż jeden udział.

§ 3. Jeżeli według umowy spółki wspólnik mógł mieć tylko jeden udział, udział ten może być podzielony między spadkobierców, chyba że umowa spółki wyłącza lub ogranicza w określony sposób podział tego udziału między spadkobierców. Wskutek podziału nie mogą powstać udziały niższe niż 50 złotych.

Art. 183[1]. [Ograniczenie wstąpienia do spółki współmałżonka] Umowa spółki może ograniczyć lub wyłączyć wstąpienie do spółki współmałżonka wspólnika w przypadku, gdy udział lub udziały są objęte wspólnością majątkową małżeńską.

Art. 184. [Przedstawiciel współuprawnionych z udziału] § 1. Współuprawnieni z udziału lub udziałów wykonują swoje prawa w spółce przez wspólnego przedstawiciela; za świadczenia związane z udziałem odpowiadają solidarnie.

§ 2. Jeżeli współuprawnieni nie wskazali wspólnego przedstawiciela, oświadczenia spółki mogą być dokonywane wobec któregokolwiek z nich.

Art. 185. [Sprzedaż udziału] § 1. Jeżeli w drodze egzekucji ma nastąpić sprzedaż udziału, którego zbycie umowa spółki uzależnia od zgody spółki lub w inny sposób ogranicza, spółka ma prawo przedstawić osobę, która nabędzie udział za cenę, jaką określi sąd rejestrowy po zasięgnięciu, w miarę potrzeby, opinii biegłego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, spółka powinna, w terminie dwóch tygodni od dnia zawiadomienia jej przez sąd rejestrowy o zarządzeniu sprzedaży, zgłosić wniosek o przeprowadzenie w tym trybie wyceny udziału.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Jeżeli w terminie określonym w § 2 spółka nie wystąpi z wnioskiem o przeprowadzenie wyceny udziału albo jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia zawiadomienia spółki o ustaleniu ceny nabycia osoba wskazana przez spółkę nie wpłaci komornikowi sądowemu ustalonej ceny, udziały będą sprzedane w trybie przewidzianym w przepisach egzekucyjnych.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do zbycia części udziału lub ułamkowej części udziału.

Art. 186. [Odpowiedzialność nabywcy udziału] § 1. W przypadku zbycia udziału lub jego części nabywca odpowiada wobec spółki solidarnie ze zbywcą za niespełnione świadczenia należne spółce ze zbytego udziału lub zbytej części udziału. Przepis ten stosuje się również do zbycia ułamkowej części udziału.

§ 2. Roszczenia spółki do zbywcy z tytułu świadczeń określonych w § 1 przedawniają się z upływem trzech lat od dnia, w którym zgłoszono spółce zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału.

Art. 187. [Przejście udziału, ustanowienie zastawu, użytkowania] § 1. O przejściu udziału, jego części lub ułamkowej części udziału na inną osobę oraz o ustanowieniu zastawu lub użytkowania udziału zainteresowani zawiadamiają spółkę, przedstawiając dowód przejścia bądź ustanowienia zastawu lub użytkowania. Przejście udziału, jego części lub ułamkowej części udziału oraz ustanowienie zastawu lub użytkowania jest skuteczne wobec spółki od chwili, gdy spółka otrzyma od jednego z zainteresowanych zawiadomienie o tym wraz z dowodem dokonania czynności.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać, że zastawnik lub użytkownik udziału może wykonywać prawo głosu.

Art. 188. [Księga udziałów] § 1. Zarząd jest obowiązany prowadzić księgę udziałów, do której należy wpisywać nazwisko i imię albo firmę (nazwę) i siedzibę każdego wspólnika, adres albo adres do doręczeń elektronicznych, liczbę i wartość nominalną jego udziałów oraz ustanowienie zastawu lub użytkowania i wykonywanie prawa głosu przez zastawnika lub użytkownika, a także wszelkie zmiany dotyczące osób wspólników i przysługujących im udziałów.

§ 2. Każdy wspólnik może przeglądać księgę udziałów.

§ 3. Po każdym wpisaniu zmiany zarząd składa sądowi rejestrowemu podpisaną przez wszystkich członków zarządu nową listę wspólników z wymienieniem liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich oraz wzmianką o ustanowieniu zastawu lub użytkowania udziału.

§ 4. Jeżeli zmiana wspólników następuje na podstawie umowy, o której mowa w art. 180 § 2, albo jest skutkiem uchwały podjętej przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym, lista wspólników powinna być sporządzona przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 189. [Zwrot udziałów w trakcie trwania spółki] § 1. W czasie trwania spółki nie wolno zwracać wspólnikom wniesionych wkładów tak w całości, jak i w części, chyba że przepisy niniejszego działu stanowią inaczej.

§ 2. Wspólnicy nie mogą otrzymywać z jakiegokolwiek tytułu wypłat z majątku spółki potrzebnego do pełnego pokrycia kapitału zakładowego.

Art. 190. [Odsetki od wniesionych wkładów] Wspólnikowi nie wolno pobierać odsetek od wniesionych wkładów, jak również od przysługujących mu udziałów.

Art. 191. [Udział w zysku] § 1. Wspólnik ma prawo do udziału w zysku wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego i przeznaczonym do podziału uchwałą zgromadzenia wspólników, z uwzględnieniem przepisu art. 195 § 1.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać inny sposób podziału zysku, z uwzględnieniem przepisów art. 192–197.

§ 3. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, zysk przypadający wspólnikom dzieli się w stosunku do udziałów.

§ 4. W przypadku gdy koszty prac rozwojowych zakwalifikowanych jako aktywa spółki nie zostały całkowicie odpisane, nie można dokonać podziału zysku odpowiadającego równowartości kwoty nieodpisanych kosztów prac rozwojowych, chyba że kwota kapitałów rezerwowych i zapasowych dostępnych do podziału i zysków z lat ubiegłych jest co najmniej równa kwocie kosztów nieodpisanych.

Art. 192. [Wysokość kwot przeznaczonych do podziału] Kwota przeznaczona do podziału między wspólników nie może przekraczać zysku za ostatni rok obrotowy, powiększonego o niepodzielone zyski z lat ubiegłych oraz o kwoty przeniesione z utworzonych z zysku kapitałów zapasowego i rezerwowych, które mogą być przeznaczone do podziału. Kwotę tę należy pomniejszyć o niepokryte straty, udziały własne oraz o kwoty, które zgodnie z ustawą lub umową spółki powinny być przekazane z zysku za ostatni rok obrotowy na kapitały zapasowy lub rezerwowe.

Art. 193. [Dywidenda] § 1. Uprawnionymi do dywidendy za dany rok obrotowy są wspólnicy, którym udziały przysługiwały w dniu powzięcia uchwały o podziale zysku.

§ 2. Umowa spółki może upoważniać zgromadzenie wspólników do określenia dnia, według którego ustala się listę wspólników uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy (dzień dywidendy).

§ 3. Dzień dywidendy wyznacza się w ciągu dwóch miesięcy od dnia powzięcia uchwały, o której mowa w art. 191 § 1. Jeżeli uchwała wspólników nie określa dnia dywidendy, dniem dywidendy jest dzień powzięcia uchwały o podziale zysku.

§ 4. Dywidendę wypłaca się w dniu określonym w uchwale wspólników. Jeżeli uchwała wspólników takiego dnia nie określa, dywidenda jest wypłacana niezwłocznie po dniu dywidendy.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 194. [Zaliczka na poczet dywidendy] Umowa spółki może upoważniać zarząd do wypłaty wspólnikom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy za rok obrotowy, jeżeli spółka posiada środki wystarczające na wypłatę.

Art. 195. [Wysokość zaliczki na poczet dywidendy] § 1. Spółka może wypłacić zaliczkę na poczet przewidywanej dywidendy, jeżeli jej zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk. Zaliczka może stanowić najwyżej połowę zysku osiągniętego od końca poprzedniego roku obrotowego, powiększonego o kapitały rezerwowe utworzone z zysku, którymi w celu wypłaty zaliczek może dysponować zarząd, oraz pomniejszonego o niepokryte straty i udziały własne.

§ 1^1. W przypadku gdy w danym roku obrotowym zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy została wypłacona wspólnikom, a spółka odnotowała stratę albo osiągnęła zysk w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek, wspólnicy zwracają zaliczki w:

1) całości – w przypadku odnotowania straty albo

2) części odpowiadającej wysokości przekraczającej zysk przypadający wspólnikowi za dany rok obrotowy – w przypadku osiągnięcia zysku w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy.

§ 2. Do zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy nie stosuje się przepisu art. 197.

Art. 196. [Udział uprzywilejowany] Na udział uprzywilejowany w zakresie dywidendy można przyznać uprawnionemu dywidendę, która przewyższa nie więcej niż o połowę dywidendę przysługującą udziałom nieuprzywilejowanym (dywidenda uprzywilejowana). Udziały uprzywilejowane w zakresie dywidendy nie korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przed pozostałymi udziałami, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 197. [Dywidenda zaległa] Jeżeli umowa spółki przyznaje prawo do dywidendy uprzywilejowanej niewypłaconej w latach poprzednich, powinna określać najwyższą liczbę lat, za które dywidenda może być wypłacona z zysku w następnych latach; okres ten nie może przekraczać pięciu lat.

Art. 198. [Zwrot nienależnej wypłaty przez wspólnika] § 1. Wspólnik, który wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki otrzymał wypłatę (odbiorca), obowiązany jest do jej zwrotu. Członkowie organów spółki, którzy ponoszą odpowiedzialność za taką wypłatę, odpowiadają za jej zwrot spółce solidarnie z odbiorcą.

§ 2. Jeżeli zwrotu wypłaty nie można uzyskać od odbiorcy, jak również od osób odpowiedzialnych za wypłatę, za ubytek w majątku spółki, który jest wymagany do pełnego pokrycia kapitału zakładowego, odpowiadają wspólnicy w stosunku do swoich udziałów. Kwoty, których nie można ściągnąć od poszczególnych wspólników, rozdziela się między pozostałych wspólników w stosunku do udziałów.

§ 3. Zobowiązani nie mogą być zwolnieni od odpowiedzialności, o której mowa w § 1 i § 2.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Roszczenia, o których mowa w § 1 i § 2, przedawniają się z upływem trzech lat, licząc od dnia wypłaty, z wyjątkiem roszczeń wobec odbiorcy, który wiedział o bezprawności otrzymanej wypłaty.

Art. 199. [Umorzenie udziału] § 1. Udział może być umorzony jedynie po wpisie spółki do rejestru i tylko w przypadku, gdy umowa spółki tak stanowi. Udział może być umorzony za zgodą wspólnika w drodze nabycia udziału przez spółkę (umorzenie dobrowolne) albo bez zgody wspólnika (umorzenie przymusowe). Przesłanki i tryb przymusowego umorzenia określa umowa spółki.

§ 2. Umorzenie udziału wymaga uchwały zgromadzenia wspólników, która powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia i wysokość wynagrodzenia przysługującego wspólnikowi za umorzony udział. Wynagrodzenie to, w przypadku umorzenia przymusowego, nie może być niższe od wartości przypadających na udział aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między wspólników. W przypadku umorzenia przymusowego uchwała powinna zawierać również uzasadnienie.

§ 3. Za zgodą wspólnika umorzenie udziału może nastąpić bez wynagrodzenia.

§ 4. Umowa spółki może stanowić, że udział ulega umorzeniu w razie ziszczenia się określonego zdarzenia bez powzięcia uchwały zgromadzenia wspólników. Stosuje się wówczas przepisy o umorzeniu przymusowym.

§ 5. W przypadku ziszczenia się określonego w umowie spółki zdarzenia, o którym mowa w § 4, zarząd powinien powziąć niezwłocznie uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego, chyba że umorzenie udziału następuje z czystego zysku.

§ 6. Umorzenie udziału z czystego zysku nie wymaga obniżenia kapitału zakładowego.

§ 7. W razie umorzenia wymagającego obniżenia kapitału zakładowego, umorzenie następuje z chwilą obniżenia kapitału zakładowego.

Art. 200. [Zakaz nabywania udziałów własnych] § 1. Spółka nie może obejmować lub nabywać ani przyjmować w zastaw własnych udziałów. Zakaz ten dotyczy również obejmowania lub nabywania udziałów bądź przyjmowania ich w zastaw przez spółkę albo spółdzielnię zależną. Wyjątek stanowi nabycie w drodze egzekucji na zaspokojenie roszczeń spółki, których nie można zaspokoić z innego majątku wspólnika, nabycie w celu umorzenia udziałów oraz nabycie albo objęcie udziałów w innych przypadkach przewidzianych w ustawie.

§ 2. Jeżeli udziały, nabyte w drodze egzekucji zgodnie z § 1, nie zostaną zbyte w ciągu roku od dnia nabycia, powinny być umorzone według przepisów dotyczących obniżenia kapitału zakładowego, chyba że w spółce został utworzony, w celu umorzenia udziałów, specjalny kapitał rezerwowy.

§ 3. Udziały własne należy umieścić w bilansie w osobnej pozycji aktywów.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do części udziału oraz ułamkowej części udziału.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział 3

Organy spółki

Oddział 1

Zarząd

Art. 201. [Zarząd spółki] § 1. Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę.

§ 2. Zarząd składa się z jednego albo większej liczby członków.

§ 3. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród wspólników lub spoza ich grona.

§ 4. Członek zarządu jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 5. Uchwała wspólników lub umowa spółki może określać wymagania jakie powinni spełniać kandydaci na stanowisko członka zarządu.

Art. 201[1]. [Postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko członka zarządu] § 1. Uchwała wspólników lub umowa spółki może określać, że członek zarządu jest powoływany przez radę nadzorczą po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, uchwała wspólników lub umowa spółki może także określać szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu.

Art. 202. [Mandat członka zarządu] § 1. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

§ 2. W przypadku powołania członka zarządu na okres dłuższy niż rok, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Kadencję oblicza się w pełnych latach obrotowych, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. Jeżeli umowa spółki przewiduje, że członków zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, mandat członka zarządu powołanego przed upływem danej kadencji zarządu wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4. Mandat członka zarządu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu.

§ 5. Do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. Jeżeli w wyniku rezygnacji członka zarządu żaden mandat w zarządzie nie byłby obsadzony, członek zarządu składa rezygnację wspólnikom, zwołując jednocześnie zgromadzenie wspólników, o którym mowa w art. 233^1, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Zaproszenie na zgromadzenie wspólników zawiera także oświadczenie o rezygnacji członka zarządu. Rezygnacja jest skuteczna z dniem następującym po dniu, na który zwołano zgromadzenie wspólników.

Art. 203. [Odwołanie członka zarządu] § 1. Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą wspólników. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.

§ 2. Umowa spółki może zawierać inne postanowienia, w szczególności ograniczać prawo odwołania członka zarządu do ważnych powodów.

§ 3. Były członek zarządu jest uprawniony i obowiązany do złożenia wyjaśnień w toku sporządzania sprawozdania zarządu z działalności i sprawozdania finansowego, obejmujących okres pełnienia przez niego funkcji członka zarządu, oraz do udziału w zgromadzeniu wspólników zatwierdzającym te sprawozdania, chyba że uchwała zgromadzenia wspólników stanowi inaczej.

Art. 203^1. [Wynagrodzenie członków zarządu] Uchwała wspólników może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń. Wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu.

Art. 204. [Zakres reprezentacji spółki przez członka zarządu] § 1. Prawo członka zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

§ 2. Prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 205. [Forma oświadczeń składanych w imieniu spółki] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania określa umowa spółki. Jeżeli umowa spółki nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

§ 2. Oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie wyłączają ustanowienia prokury i nie ograniczają praw prokurentów wynikających z przepisów o prokurze.

Art. 206. [Elementy pism i zamówień handlowych spółki] § 1. Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę w formie papierowej i elektronicznej, a także informacje na stronach internetowych spółki, powinny zawierać:

eprasa.pl d2a094e46e

1) firmę spółki, jej siedzibę i adres;

2) oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywana jest dokumentacja spółki oraz numer pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);

4) wysokość kapitału zakładowego, a dla spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy, do czasu pokrycia kapitału zakładowego, także informację, że wymagane wkłady na kapitał zakładowy nie zostały wniesione;

5) oznaczenie grupy spółek, jeżeli spółka do niej należy.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do oddziału spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mającej siedzibę za granicą.

Art. 207. [Ograniczenia członków zarządu wobec spółki] Wobec spółki członkowie zarządu podlegają ograniczeniom ustanowionym w niniejszym dziale, w umowie spółki oraz, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, w uchwałach wspólników.

Art. 208. [Uprawnienia członka zarządu] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, a umowa spółki nie stanowi inaczej, do wzajemnych stosunków członków zarządu stosuje się przepisy § 2–8.

§ 2. Każdy członek zarządu ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki.

§ 3. Każdy członek zarządu może prowadzić bez uprzedniej uchwały zarządu sprawy nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności spółki.

§ 4. Jeżeli jednak przed załatwieniem sprawy, o której mowa w § 3, choćby jeden z pozostałych członków zarządu sprzeciwi się jej przeprowadzeniu lub jeżeli sprawa przekracza zakres zwykłych czynności spółki, wymagana jest uprzednia uchwała zarządu.

§ 5. Uchwały zarządu mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu zarządu. Uchwały zarządu zapadają bezwzględną większością głosów.

§ 5^1. W posiedzeniu zarządu można uczestniczyć przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 5^2. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5^3. Członkowie zarządu mogą brać udział w podejmowaniu uchwał zarządu, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka zarządu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 6. Powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków zarządu.

§ 7. Odwołać prokurę może każdy członek zarządu.

§ 8. Umowa spółki może przewidywać, że w przypadku równości głosów decyduje głos prezesa zarządu, jak również przyznawać mu określone uprawnienia w zakresie kierowania pracami zarządu.

§ 9. W spółce, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, podjęcie uchwały o ustanowieniu prokury może nastąpić przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym. W takim przypadku wniosek o wpis do rejestru składany jest za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 10. Uchwałę, o której mowa w § 9, opatruje się kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, podpisami zaufanymi albo podpisami osobistymi. Uchwała taka jest równoważna z uchwałą w formie pisemnej.

§ 11. Na zasadach określonych w § 9 i 10 można podjąć również uchwałę o zmianie adresu spółki.

Art. 208^1. [Protokołowanie uchwał zarządu] Uchwały zarządu są protokołowane. Protokół powinien zawierać porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków zarządu i liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały. W protokole zaznacza się również zdanie odrębne zgłoszone przez członka zarządu wraz z jego ewentualnym umotywowaniem. Protokół podpisuje co najmniej członek zarządu prowadzący posiedzenie lub zarządzający głosowanie, chyba że umowa spółki lub regulamin zarządu stanowi inaczej.

Art. 209. [Sprzeczność interesów spółki z interesami członka zarządu] W przypadku sprzeczności interesów spółki z interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście, członek zarządu powinien ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw oraz może żądać zaznaczenia tego w protokole.

Art. 209^1. [Dokonanie staranności przy wykonywaniu obowiązków przez członków zarządu] § 1. Członek zarządu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

§ 2. Członek zarządu nie może ujawniać tajemnic spółki także po wygaśnięciu mandatu.

Art. 210. [Podmioty reprezentujące spółkę wobec członka zarządu] § 1. W umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 1[1]. Uchwała o powołaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 1, powołanego w celu zawarcia z członkiem zarządu umowy spółki, która ma zostać zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może być podjęta przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

§ 2. W przypadku gdy wspólnik, o którym mowa w art. 173 § 1, jest zarazem jedynym członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Wymogu zachowania formy aktu notarialnego, o którym mowa w § 2, nie stosuje się do czynności prawnej dokonywanej przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

Art. 211. [Zakaz konkurencji] § 1. Członek zarządu nie może bez zgody spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej w przypadku posiadania przez członka zarządu co najmniej 10% udziałów lub akcji tej spółki albo prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu.

§ 2. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, zgody udziela organ uprawniony do powołania zarządu.

Oddział 2

Nadzór

Art. 212. [Uprawnienia kontrolne] § 1. Prawo kontroli służy każdemu wspólnikowi. W tym celu wspólnik lub wspólnik z upoważnioną przez siebie osobą może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty spółki, sporządzać bilans dla swego użytku lub żądać wyjaśnień od zarządu.

§ 2. Zarząd może odmówić wspólnikowi wyjaśnień oraz udostępnienia do wglądu ksiąg i dokumentów spółki, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że wspólnik wykorzysta je w celach sprzecznych z interesem spółki i przez to wyrządzi spółce znaczną szkodę.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, wspólnik może żądać rozstrzygnięcia sprawy uchwałą wspólników. Uchwała powinna być powzięta w terminie miesiąca od dnia zgłoszenia żądania.

§ 4. Wspólnik, któremu odmówiono wyjaśnień lub wglądu do dokumentów bądź ksiąg spółki, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie zarządu do udzielenia wyjaśnień lub udostępnienia do wglądu dokumentów bądź ksiąg spółki. Wniosek należy złożyć w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o uchwale lub od upływu terminu określonego w § 3, w przypadku niepowzięcia uchwały wspólników w tym terminie.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 213. [Powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej] § 1. Umowa spółki może ustanowić radę nadzorczą lub komisję rewizyjną albo oba te organy.

§ 2. W spółkach, w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 500 000 złotych, a wspólników jest więcej niż dwudziestu pięciu, powinna być ustanowiona rada nadzorcza lub komisja rewizyjna.

§ 3. W przypadku ustanowienia rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej umowa spółki może wyłączyć albo ograniczyć indywidualną kontrolę wspólników.

Art. 214. [Zakaz łączenia stanowisk] § 1. Członek zarządu, prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat nie może być jednocześnie członkiem rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do innych osób, które podlegają bezpośrednio członkowi zarządu albo likwidatorowi.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do członków zarządu i likwidatorów spółki lub spółdzielni zależnej.

Art. 214^1. [Dokonanie staranności przy wykonywaniu obowiązków przez członków rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej] § 1. Członek rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

§ 2. Członek rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej nie może ujawniać tajemnic spółki także po wygaśnięciu mandatu.

Art. 215. [Skład rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech członków powoływanych i odwoływanych uchwałą wspólników.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.

Art. 216. [Członek rady nadzorczej] § 1. Członków rady nadzorczej powołuje się na rok, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej.

§ 2. Uchwałą wspólników członkowie rady nadzorczej mogą być odwołani w każdym czasie.

Art. 217. [Skład komisji rewizyjnej] Komisja rewizyjna składa się co najmniej z trzech członków, powoływanych i odwoływanych według tych samych zasad, co członkowie rady nadzorczej.

Art. 218. [Mandaty członkowskie w radzie nadzorczej i komisji rewizyjnej] § 1. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, mandaty członków rady nadzorczej i komisji rewizyjnej wygasają z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W przypadku powołania członków rady nadzorczej i komisji rewizyjnej na okres dłuższy niż rok, ich mandaty wygasają z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia tej funkcji. Kadencję oblicza się w pełnych latach obrotowych, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. Przepisy art. 202 § 3–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 219. [Kompetencje rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

§ 2. Rada nadzorcza nie ma prawa wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki.

§ 3. Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należą:

1) ocena sprawozdań, o których mowa w art. 231 § 2 pkt 1, w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami i ze stanem faktycznym;

2) ocena wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;

3) sporządzanie oraz składanie zgromadzeniu wspólników corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz pisemnego sprawozdania z działalności rady nadzorczej za ubiegły rok obrotowy (sprawozdanie rady nadzorczej).

§ 4. W celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może badać wszystkie dokumenty spółki, dokonywać rewizji stanu majątku spółki oraz żądać od zarządu, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o pracę lub wykonujących na rzecz spółki w sposób regularny określone czynności na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze sporządzenia lub przekazania wszelkich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółki, w szczególności jej działalności lub majątku. Przedmiotem żądania mogą być również posiadane przez organ lub osobę obowiązaną informacje, sprawozdania lub wyjaśnienia dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

§ 4^1. Informacje, dokumenty, sprawozdania lub wyjaśnienia, o których mowa w § 4, są przekazywane radzie nadzorczej niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania do organu lub osoby obowiązanej, chyba że w żądaniu określono dłuższy termin.

§ 4^2. Zarząd nie może ograniczać członkom rady nadzorczej dostępu do żądanych przez nich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień, o których mowa w § 4.

§ 5. Każdy członek rady nadzorczej może samodzielnie wykonywać prawo nadzoru, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 6. W przypadku gdy sprawozdanie finansowe spółki podlega badaniu ustawowemu, rada nadzorcza jest obowiązana, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,

eprasa.pl d2a094e46e

zawiadomić kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadzał badanie sprawozdania finansowego spółki, o terminie posiedzenia, którego przedmiotem są sprawy określone w § 3. Spółka zapewnia uczestnictwo kluczowego biegłego rewidenta lub innego przedstawiciela firmy audytorskiej w posiedzeniu rady nadzorczej. W trakcie posiedzenia kluczowy biegły rewident lub inny przedstawiciel firmy audytorskiej przedstawia radzie nadzorczej sprawozdanie z badania, w tym ocenę podstaw przyjętego oświadczenia odnoszącego się do zdolności spółki do kontynuowania działalności, oraz udziela odpowiedzi na pytania członków rady nadzorczej.

Art. 219[1]. [Doraźny lub stały komitet rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza może ustanowić doraźny lub stały komitet rady nadzorczej, składający się z członków rady nadzorczej, do pełnienia określonych czynności nadzorczych (komitet rady nadzorczej).

§ 2. Skorzystanie przez radę nadzorczą z uprawnienia określonego w § 1 nie zwalnia jej członków z odpowiedzialności za sprawowanie nadzoru.

§ 3. Komitet rady nadzorczej ma prawo podejmować czynności nadzorcze określone w art. 219 § 4, chyba że rada nadzorcza postanowi inaczej. Przepis art. 219 § 4[1] stosuje się.

Art. 219[2]. [Doradca rady nadzorczej] § 1. Jeżeli umowa spółki tak stanowi, rada nadzorcza może podjąć uchwałę w sprawie zbadania na koszt spółki określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku przez wybranego doradcę (doradca rady nadzorczej). Doradca rady nadzorczej może zostać wybrany również w celu przygotowania określonych analiz oraz opinii.

§ 2. W umowie między spółką a doradcą rady nadzorczej spółkę reprezentuje rada nadzorcza.

§ 3. Zarząd zapewnia doradcy rady nadzorczej dostęp do dokumentów i udziela mu żądanych informacji.

§ 4. Doradca rady nadzorczej oraz osoba fizyczna wykonująca czynności w jego imieniu lub na jego rzecz są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie niemające publicznego charakteru informacje i dokumenty otrzymane od spółki. Obowiązek zachowania tajemnicy nie jest ograniczony w czasie.

Art. 220. [Rozszerzenie uprawnień rady nadzorczej] Umowa spółki może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności stanowić, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem oznaczonych w umowie spółki czynności, oraz przekazać radzie nadzorczej prawo zawieszania w czynnościach, z ważnych powodów, poszczególnych lub wszystkich członków zarządu.

Art. 221. [Kompetencje komisji rewizyjnej] § 1. Do obowiązków komisji rewizyjnej należy ocena sprawozdań, o których mowa w art. 231 § 2 pkt 1, i wniosków zarządu dotyczących podziału zysku lub pokrycia straty, a także sporządzanie i składanie zgromadzeniu wspólników corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny, w trybie i zakresie określonych dla wykonywania tych czynności przez radę nadzorczą. Przepis art. 219 § 6 stosuje się odpowiednio.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W spółce niemającej rady nadzorczej umowa spółki może rozszerzyć obowiązki komisji rewizyjnej.

Art. 221[1]. [Posiedzenie rady nadzorczej] § 1. Pracami rady nadzorczej kieruje przewodniczący, na którym spoczywa obowiązek należytego organizowania jej prac, a w szczególności zwoływania posiedzeń rady nadzorczej. Umowa spółki może przyznawać określone uprawnienia związane z organizacją rady nadzorczej i sposobem wykonywania przez nią czynności również innym jej członkom.

§ 2. Posiedzenia rady nadzorczej zwołuje się przez zaproszenia, w których oznacza się datę, godzinę i miejsce posiedzenia oraz proponowany porządek obrad, a także sposób wykorzystania środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość podczas posiedzenia. Umowa spółki może określać sposób oraz termin zwołania posiedzenia rady nadzorczej.

§ 3. Podczas posiedzenia rada nadzorcza może podejmować uchwały również w sprawach nieobjętych proponowanym porządkiem obrad, jeżeli żaden z członków rady nadzorczej biorących udział w posiedzeniu się temu nie sprzeciwi, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4. Zarząd lub członek rady nadzorczej mogą żądać zwołania posiedzenia rady nadzorczej, podając proponowany porządek obrad. Przewodniczący rady nadzorczej zwołuje posiedzenie z porządkiem obrad zgodnym z żądaniem, które odbywa się nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania.

§ 5. Jeżeli przewodniczący rady nadzorczej nie zwoła posiedzenia zgodnie z § 4, występujący z żądaniem może zwołać je samodzielnie.

§ 6. Rada nadzorcza może odbywać posiedzenia również bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie wyrażą na to zgodę oraz nie zgłoszą sprzeciwu dotyczącego wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

§ 7. Posiedzenia rady nadzorczej powinny być zwoływane w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w każdym kwartale roku obrotowego.

§ 8. Przepisy § 1–6 stosuje się odpowiednio do komisji rewizyjnej.

Art. 222. [Uchwały rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni. Umowa spółki może przewidywać surowsze wymagania dotyczące kworum rady nadzorczej.

§ 1[1]. W posiedzeniu rady nadzorczej można uczestniczyć przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Uchwały rady nadzorczej są protokołowane. Do protokołów rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące protokołów zarządu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Członkowie rady nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał rady nadzorczej, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka rady nadzorczej, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu rady nadzorczej.

§ 4. Rada nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy członkowie rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały oraz co najmniej połowa członków rady wzięła udział w podejmowaniu uchwały. Umowa spółki może przewidywać surowsze wymagania dotyczące podejmowania uchwał w trybie określonym w zdaniu pierwszym.

§ 4^1. Głosowania rady nadzorczej są jawne, chyba że umowa spółki lub regulamin rady nadzorczej stanowi inaczej.

§ 4^2. Uchwały rady nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4^3. Przepis art. 209 stosuje się odpowiednio.

§ 5. (uchylony)

§ 6. Zgromadzenie wspólników może uchwalać regulamin rady nadzorczej, określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Zgromadzenie wspólników może upoważnić radę nadzorczą do uchwalenia jej regulaminu.

§ 7. Przepisy § 1–6 stosuje się odpowiednio do komisji rewizyjnej.

Art. 222^1. [Wynagrodzenie członków rady nadzorczej] § 1. Członkom rady nadzorczej może zostać przyznane wynagrodzenie. Wynagrodzenie określa umowa spółki lub uchwała wspólników.

§ 2. Członkom rady nadzorczej przysługuje zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach rady.

Art. 223. [Firma audytorska] Sąd rejestrowy, na żądanie wspólnika lub wspólników reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, wyznaczyć firmę audytorską w celu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.

Art. 224. [Uprawnienia biegłego rewidenta] Członkowie organów spółki są zobowiązani udzielać biegłemu rewidentowi żądanych wyjaśnień oraz zezwolić mu na przeglądanie ksiąg i dokumentów spółki, badanie stanu kasy oraz dokonanie inwentaryzacji składników aktywów i pasywów spółki, a także udzielać mu w tym celu potrzebnej pomocy.

Art. 225. [Sprawozdanie biegłego rewidenta] Biegły rewident składa swoje sprawozdanie sądowi rejestrowemu, który przesyła jego odpis żądającemu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki, zarządowi i radzie nadzorczej lub komisji

eprasa.pl d2a094e46e

rewizyjnej. Sprawozdanie to powinno być odczytane w całości na najbliższym zgromadzeniu wspólników.

Art. 226. [Wynagrodzenie biegłego rewidenta] § 1. Wynagrodzenie biegłego rewidenta określa sąd rejestrowy.

§ 2. Koszty badania rachunkowości oraz działalności spółki ponosi żądający.

§ 3. Jeżeli badanie, o którym mowa w § 2, wykaże nadużycie, niekorzystne dla spółki działanie lub rażące naruszenie prawa bądź umowy spółki, żądający tego badania ma prawo żądać od spółki zwrotu kosztów przeprowadzonego badania.

Oddział 3

Zgromadzenie wspólników

Art. 227. [Zgromadzenie wspólników] § 1. Uchwały wspólników są podejmowane na zgromadzeniu wspólników.

§ 2. Bez odbycia zgromadzenia wspólników mogą być powzięte uchwały, jeżeli wszyscy wspólnicy wyrażą na piśmie zgodę na postanowienie, które ma być powzięte, albo na głosowanie pisemne.

Art. 228. [Czynności wymagające uchwały wspólników] Uchwały wspólników, poza innymi sprawami wymienionymi w niniejszym dziale lub umowie spółki, wymaga:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki, sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków;

2) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;

3) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;

4) nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej;

5) zwrot dopłat;

6) zawarcie umowy, o której mowa w art. 4 § 1 pkt 4 lit. f.

Art. 228[1]. [Postępowanie w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych lub dokonywania niektórych czynności prawnych] Uchwała wspólników lub umowa spółki może określać zasady postępowania w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych lub dokonywania niektórych czynności prawnych.

Art. 229. [Umowa o nabycie nieruchomości] Umowa o nabycie dla spółki nieruchomości albo udziału w nieruchomości lub środków trwałych za cenę przewyższającą jedną

eprasa.pl d2a094e46e

czwartą kapitału zakładowego, nie niższą jednak od 50 000 złotych, zawarta przed upływem dwóch lat od dnia zarejestrowania spółki, wymaga uchwały wspólników, chyba że umowa ta była przewidziana w umowie spółki.

Art. 230. [Ważność rozporządzenia prawem] Rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia o wartości dwukrotnie przewyższającej wysokość kapitału zakładowego wymaga uchwały wspólników, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Przepisu art. 17 § 1 nie stosuje się.

Art. 231. [Zwyczajne zgromadzenie wspólników] § 1. Zwyczajne zgromadzenie wspólników powinno odbyć się w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

§ 2. Przedmiotem obrad zwyczajnego zgromadzenia wspólników powinno być:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;

2) powzięcie uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty, jeżeli zgodnie z art. 191 § 2 sprawy te nie zostały wyłączone spod kompetencji zgromadzenia wspólników;

3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

§ 3. Przepis § 2 pkt 3 dotyczy wszystkich osób, które pełniły funkcję członków zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki w ostatnim roku obrotowym. Członkowie organów spółki, których mandaty wygasły przed dniem zgromadzenia wspólników, mają prawo uczestniczyć w zgromadzeniu, przeglądać sprawozdanie zarządu i sprawozdanie finansowe wraz z odpisem sprawozdania rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej oraz biegłego rewidenta i przedkładać do nich opinie na piśmie. Żądanie dotyczące skorzystania z tych uprawnień powinno być złożone zarządowi na piśmie najpóźniej na tydzień przed zgromadzeniem wspólników.

§ 4. (uchylony)

§ 4^1. Dokumenty odpowiadające treścią sprawozdaniu zarządu z działalności spółki, sprawozdaniu finansowemu, sprawozdaniu rady nadzorczej lub sprawozdaniu z badania są wydawane wspólnikowi na jego żądanie, które może zostać zgłoszone zarządowi licząc od dnia zwołania zwyczajnego zgromadzenia wspólników. Dokumenty udostępnia się niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch dni powszednich od dnia zgłoszenia żądania. Na żądanie wspólnika dokumenty udostępnia się w postaci elektronicznej, w tym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

§ 5. Przedmiotem zwyczajnego zgromadzenia wspólników może być również rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w rozumieniu przepisów o rachunkowości oraz inne sprawy niż wymienione w § 2.

§ 6. Za rok obrotowy, w którym działalność spółki przez cały czas pozostawała zawieszona i nie doszło do zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec tego roku obrotowego zwyczajne zgromadzenie wspólników może się nie odbyć na podstawie

eprasa.pl d2a094e46e

uchwały wspólników. W takim przypadku przedmiotem obrad następnego zwyczajnego zgromadzenia wspólników są również sprawy, o których mowa w § 2, dotyczące roku obrotowego, w którym działalność spółki pozostawała zawieszona.

Art. 232. [Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników] Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników zwołuje się w przypadkach określonych w niniejszym dziale lub umowie spółki, a także gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania zgromadzeń uznają to za wskazane.

Art. 233. [Bilans zarządu] § 1. Jeżeli bilans sporządzony przez zarząd wykaże stratę przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego, zarząd jest obowiązany niezwłocznie zwołać zgromadzenie wspólników w celu powzięcia uchwały dotyczącej dalszego istnienia spółki.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, gdy bilans spółki został sporządzony zgodnie z przepisami art. 223–225.

Art. 233[1]. [Obowiązek zwołania zgromadzenia wspólników] W przypadku, o którym mowa w art. 202 § 6, członek zarządu jest obowiązany zwołać zgromadzenie wspólników. Przepisu art. 235 § 1 nie stosuje się.

Art. 234. [Miejsce zgromadzeń wspólników] § 1. Zgromadzenia wspólników odbywają się w siedzibie spółki, jeżeli umowa spółki nie wskazuje innego miejsca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Zgromadzenie wspólników może się odbyć również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wszyscy wspólnicy wyrażą na to zgodę na piśmie.

Art. 234[1]. [Zakres udziału w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej] § 1. Udział w zgromadzeniu wspólników można wziąć także przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. O udziale w zgromadzeniu wspólników w sposób, o którym mowa w zdaniu pierwszym, postanawia zwołujący to zgromadzenie.

§ 2. Udział w zgromadzeniu wspólników, o którym mowa w § 1, obejmuje w szczególności:

1) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w zgromadzeniu wspólników, w ramach której mogą one wypowiadać się w toku obrad zgromadzenia wspólników, przebywając w innym miejscu niż miejsce obrad zgromadzenia wspólników, i

2) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku zgromadzenia wspólników.

§ 3. Rada nadzorcza, zaś w jej braku wspólnicy, określą w formie regulaminu szczegółowe zasady udziału w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Regulamin nie może określać wymogów i ograniczeń, które nie są niezbędne do identyfikacji wspólników i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Przyjęcie regulaminu może nastąpić uchwałą wspólników

eprasa.pl d2a094e46e

bez odbycia zgromadzenia, jeżeli wspólnicy reprezentujący bezwzględną większość głosów wyrażą na piśmie zgodę na treść tego regulaminu.

Art. 235. [Uprawnienie do zwołania zgromadzenia] § 1. Zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd.

§ 2. Rada nadzorcza, jak również komisja rewizyjna mają prawo zwołania zwyczajnego zgromadzenia wspólników, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w niniejszym dziale lub w umowie spółki, oraz nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, jeżeli zwołanie go uznają za wskazane, a zarząd nie zwoła zgromadzenia wspólników w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez radę nadzorczą lub komisję rewizyjną.

§ 3. Umowa spółki może przyznać uprawnienie, o którym mowa w § 2, także innym osobom.

§ 4. Zwołujący ma prawo odwołania zgromadzenia wspólników, z uwzględnieniem art. 236 § 3.

Art. 236. [Uprawnienie do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników] § 1. Wspólnik lub wspólnicy reprezentujący co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego mogą żądać zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia wspólników. Żądanie takie należy złożyć na piśmie zarządowi najpóźniej na miesiąc przed proponowanym terminem zgromadzenia wspólników.

§ 1^1. Wspólnik lub wspólnicy reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników. Żądanie takie należy złożyć na piśmie zarządowi najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Zarząd wprowadza sprawy objęte żądaniem wspólników do porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników i zawiadamia o tym wspólników zgodnie z art. 238.

§ 2. Umowa spółki może przyznać uprawnienia, o których mowa w § 1 i § 1^1 wspólnikom reprezentującym niższy udział w kapitale zakładowym.

§ 3. Wspólnik lub wspólnicy, którzy zażądali zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, mają wyłączne prawo jego odwołania.

Art. 237. [Postanowienie sądu rejestrowego o zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników] § 1. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia zarządowi żądania, o którym mowa w art. 236 § 1, nadzwyczajne zgromadzenie wspólników nie zostanie zwołane z porządkiem obrad zgodnym z żądaniem, albo gdy w porządku obrad najbliższego zgromadzenia wspólników nie zostaną zamieszczone sprawy, o których mowa w art. 236 § 1^1, sąd rejestrowy może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, upoważnić do zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólnika lub wspólników występujących z żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zgromadzenie, o którym mowa w § 1, podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia zgromadzenia ma ponieść spółka. Wspólnik lub wspólnicy, na żądanie których zostało zwołane zgromadzenie, mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą zgromadzenia.

§ 3. W zawiadomieniach o zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, o którym mowa w § 1, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

Art. 238. [Forma zwołania zgromadzenia wspólników] § 1. Zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Zamiast listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską, zawiadomienie może być wysłane wspólnikowi na adres do doręczeń elektronicznych albo pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane.

§ 2. W zaproszeniu należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce zgromadzenia wspólników oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany umowy spółki należy wskazać istotne elementy treści proponowanych zmian.

§ 3. W przypadku, gdy udział w zgromadzeniu wspólników następuje przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w zawiadomieniu należy dodatkowo zamieścić informacje o sposobie uczestniczenia w tym zgromadzeniu, wypowiadania się w jego trakcie, wykonywania na nim prawa głosu oraz wniesienia sprzeciwu od podjętej wówczas uchwały bądź uchwał.

Art. 239. [Porządek obrad zgromadzenia] § 1. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały.

§ 2. Wniosek o zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad.

Art. 240. [Podejmowanie uchwał] Uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Art. 240^1. [Podjęcie uchwały przy wykorzystaniu wzorca uchwały] § 1. W spółce, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, uchwały wspólników mogą być podjęte przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym. W takim przypadku wniosek o wpis do rejestru składany jest za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 2. Podjęcie uchwały, o której mowa w § 1, nie wymaga formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, warunkiem jej podjęcia jest jednak wykonanie co do niej prawa głosu przez wszystkich wspólników. Prawo głosu wykonuje się przez

eprasa.pl d2a094e46e

oświadczenie złożone w systemie teleinformatycznym, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Przy wykonywaniu prawa głosu wspólnik może zgłosić sprzeciw co do uchwały. Uchwała jest równoważna z uchwałą sporządzoną w formie pisemnej, z zastrzeżeniem art. 255 § 4.

§ 3. Do uchwał, o których mowa w § 1, nie stosuje się art. 247 § 2.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do uchwał innych organów spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, jeżeli podlegają one przesłaniu sądowi rejestrowemu w celu ich złożenia w aktach rejestrowych.

Art. 241. [Ważność zgromadzenia] Jeżeli przepisy niniejszego działu lub umowa spółki nie stanowią inaczej, zgromadzenie wspólników jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim udziałów.

Art. 242. [Podział głosów wspólników] § 1. Na każdy udział o równej wartości nominalnej przypada jeden głos, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, na każde 10 złotych wartości nominalnej udziału o nierównej wysokości przypada jeden głos.

Art. 243. [Pełnomocnictwo] § 1. Jeżeli ustawa lub umowa spółki nie zawierają ograniczeń, wspólnicy mogą uczestniczyć w zgromadzeniu wspólników oraz wykonywać prawo głosu przez pełnomocników.

§ 2. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie pod rygorem nieważności. Kopię pełnomocnictwa dołącza się do księgi protokołów.

§ 3. Członek zarządu i pracownik spółki nie mogą być pełnomocnikami na zgromadzeniu wspólników.

§ 4. Przepisy o wykonywaniu prawa głosu przez pełnomocnika stosuje się do wykonywania prawa głosu przez innego przedstawiciela.

Art. 244. [Udział wspólnika w głosowaniu] Wspólnik nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy powzięciu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec spółki z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu między nim a spółką.

Art. 245. [Ważność uchwał] Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli przepisy niniejszego działu lub umowa spółki nie stanowią inaczej.

Art. 246. [Wymóg odpowiedniej ilości głosów] § 1. Uchwały dotyczące zmiany umowy spółki, rozwiązania spółki lub zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części zapadają większością dwóch trzecich głosów. Uchwała dotycząca istotnej zmiany przedmiotu działalności spółki wymaga większości trzech czwartych głosów. Umowa spółki może ustanowić surowsze warunki powzięcia tych uchwał.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W przypadku, o którym mowa w art. 233, do powzięcia uchwały o rozwiązaniu spółki wystarczy bezwzględna większość głosów, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej.

§ 3. Uchwała dotycząca zmiany umowy spółki, zwiększająca świadczenia wspólników lub uszczuplająca prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym wspólnikom, wymaga zgody wszystkich wspólników, których dotyczy.

Art. 247. [Głosowanie] § 1. Głosowanie jest jawne.

§ 2. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego ze wspólników obecnych lub reprezentowanych na zgromadzeniu wspólników.

§ 3. Zgromadzenie wspólników może powziąć uchwałę o uchyleniu tajności głosowania w sprawach dotyczących wyboru komisji powoływanej przez zgromadzenie wspólników.

Art. 248. [Księga protokołów] § 1. Uchwały zgromadzenia wspólników powinny być wpisane do księgi protokołów i podpisane przez obecnych lub co najmniej przez przewodniczącego i osobę sporządzającą protokół. Jeżeli protokół sporządza notariusz, zarząd wnosi wypis protokołu do księgi protokołów.

§ 2. W protokole należy stwierdzić prawidłowość zwołania zgromadzenia wspólników i jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu należy dołączyć listę obecności z podpisami uczestników zgromadzenia wspólników oraz listę wspólników głosujących przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Podpisy uczestników zgromadzenia wspólników odbytego w trybie art. 234^1 nie są wymagane. Dowody zwołania zgromadzenia wspólników zarząd powinien dołączyć do księgi protokołów.

§ 3. Uchwały pisemne powzięte zgodnie z art. 227 § 2 zarząd wpisuje do księgi protokołów. Uchwały powzięte zgodnie z art. 240^1 dołącza się do księgi protokołów w postaci wydruków uchwał z systemu teleinformatycznego poświadczonych podpisami zarządu.

§ 4. Wspólnicy mogą przeglądać księgę protokołów, a także żądać wydania poświadczonych przez zarząd odpisów uchwał.

Art. 249. [Zaskarżalność uchwał] § 1. Uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

§ 2. Zaskarżenie uchwały wspólników nie wstrzymuje postępowania rejestrowego. Sąd rejestrowy może jednak zawiesić postępowanie po przeprowadzeniu posiedzenia jawnego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 250. [Powództwo o uchylenie uchwały wspólników] Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje:

1) zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom;

2) wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu;

3) wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników;

4) wspólnikowi, który nie był obecny na zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad;

5) w przypadku pisemnego głosowania, wspólnikowi, którego pominięto przy głosowaniu lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw.

Art. 251. [Termin do wniesienia powództwa] Powództwo o uchylenie uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Art. 252. [Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały] § 1. Osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

§ 2. Przepis art. 249 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały.

§ 4. Upływ terminów określonych w § 3 nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały.

Art. 253. [Reprezentacja spółki w sporze] § 1. W sporze dotyczącym uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały wspólników pozwaną spółkę reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały wspólników nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik.

§ 2. Jeżeli zarząd nie może działać za spółkę, a brak jest uchwały wspólników o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora spółki.

Art. 254. [Wyrok uchylający uchwałę] § 1. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach między spółką a wszystkimi wspólnikami oraz w stosunkach między spółką a członkami organów spółki.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W przypadkach gdy ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały zgromadzenia wspólników, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze.

§ 3. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę zarząd zgłasza, w terminie siedmiu dni, sądowi rejestrowemu.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do wyroku, który zapadł w wyniku powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, wniesionego na podstawie art. 252 § 1.

Rozdział 4

Zmiana umowy spółki

Art. 255. [Zmiana umowy spółki] § 1. Zmiana umowy spółki wymaga uchwały wspólników i wpisu do rejestru.

§ 2. Obniżenie kapitału zakładowego w trybie art. 199 § 5 wymaga uchwały zarządu i wpisu do rejestru.

§ 3. Uchwały, o których mowa w § 1 i 2, powinny być umieszczone w protokole sporządzonym przez notariusza.

§ 4. Umowa spółki zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy może być również zmieniona, w zakresie postanowień zmiennych umowy, w tym również co do wysokości kapitału spółki, przy wykorzystaniu wzorca uchwały zmieniającej umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionego w systemie teleinformatycznym, podjętej zgodnie z art. 240^1. Uchwała jest równoważna z uchwałą, o której mowa w § 3.

Art. 256. [Zgłoszenie zmiany] § 1. Zmianę umowy spółki zarząd zgłasza do sądu rejestrowego.

§ 2. Równocześnie z wpisem o zmianie umowy należy wpisać do rejestru zmiany danych wymienionych w art. 166, jeżeli dane te podlegają wpisowi.

§ 3. Do zarejestrowania zmiany umowy spółki stosuje się odpowiednio przepisy art. 164 § 3, art. 165, art. 169 i art. 172.

Art. 257. [Podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Jeżeli podwyższenie kapitału zakładowego następuje nie na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki przewidujących maksymalną wysokość podwyższenia kapitału zakładowego i termin podwyższenia, może ono nastąpić jedynie przez zmianę umowy spółki.

§ 2. Podwyższenie kapitału zakładowego następuje przez podwyższenie wartości nominalnej udziałów istniejących lub ustanowienie nowych.

§ 3. Jeżeli podwyższenie kapitału zakładowego następuje na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki, przy zachowaniu wymagań określonych w § 1, oświadczenia dotychczasowych wspólników o objęciu nowych udziałów

eprasa.pl d2a094e46e

wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Art. 260 § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 257[1]. [Oferta objęcia nowych udziałów w spółce] § 1. Oferta objęcia nowych udziałów w spółce nie może być składana nieoznaczonemu adresatowi.

§ 2. Objęcie nowych udziałów w spółce nie może być promowane przez kierowanie reklamy lub innej formy promocji do nieoznaczonego adresata.

Art. 258. [Pierwszeństwo do objęcia nowych udziałów] § 1. Jeżeli umowa spółki lub uchwała o podwyższeniu kapitału nie stanowi inaczej, dotychczasowi wspólnicy mają prawo pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów. Prawo pierwszeństwa należy wykonać w terminie miesiąca od dnia wezwania do jego wykonania. Wezwania te zarząd przesyła wspólnikom jednocześnie.

§ 2. Oświadczenie dotychczasowego wspólnika o objęciu nowego udziału bądź udziałów lub o objęciu podwyższenia wartości istniejącego udziału bądź udziałów wymaga formy aktu notarialnego.

§ 3. Przepisów § 1 i § 2 nie stosuje się do udziałów własnych spółki, o których mowa w art. 200.

Art. 259. [Oświadczenie nowego wspólnika] Oświadczenie nowego wspólnika powinno zawierać przystąpienie do spółki oraz objęcie udziału lub udziałów o oznaczonej wartości nominalnej. Oświadczenie takie wymaga formy aktu notarialnego.

Art. 259[1]. [Oświadczenie w systemie teleinformatycznym] Jeżeli podwyższenie kapitału zakładowego dotyczy spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, i nastąpiło przy zastosowaniu art. 255 § 4, do oświadczeń, o których mowa w art. 258 § 2 i art. 259, nie stosuje się formy aktu notarialnego. Oświadczenia wymagają złożenia ich w systemie teleinformatycznym i opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Art. 260. [Środki na podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Uchwałą wspólników o zmianie umowy spółki można podwyższyć kapitał zakładowy, przeznaczając na ten cel środki z kapitału zapasowego lub kapitałów (funduszy) rezerwowych utworzonych z zysku spółki (podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki).

§ 2. Nowe udziały przysługują wspólnikom w stosunku do ich dotychczasowych udziałów i nie wymagają objęcia.

§ 3. W przypadku podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych udziałów stosuje się odpowiednio przepis § 2.

§ 4. Przepisu § 2 nie stosuje się do udziałów własnych spółki, o których mowa w art. 200.

Art. 261. [Stosowanie przepisów ustawy] Przepisy niniejszego działu dotyczące wartości nominalnej udziału, pełnej wpłaty na poczet kapitału zakładowego, wpłaty, o

eprasa.pl d2a094e46e

której mowa w art. 154 § 3, oraz wkładów niepieniężnych stosuje się odpowiednio przy podwyższeniu kapitału zakładowego.

Art. 262. [Zgłoszenie podwyższenia kapitału zakładowego] § 1. Podwyższenie kapitału zakładowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego.

§ 2. Do zgłoszenia podwyższenia kapitału zakładowego należy dołączyć:

1) uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego;

2) oświadczenia o objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym;

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na podwyższony kapitał zakładowy zostały w całości wniesione.

§ 3. Przepisów § 2 pkt 2 i 3 nie stosuje się w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego zgodnie z art. 260.

§ 4. Podwyższenie kapitału zakładowego następuje z chwilą wpisania do rejestru.

Art. 263. [Uchwała o obniżeniu kapitału zakładowego] § 1. Uchwała o obniżeniu kapitału zakładowego powinna określać wysokość, o jaką kapitał zakładowy ma być obniżony, oraz sposób obniżenia.

§ 2. Przepisy niniejszego działu dotyczące najniższej wysokości kapitału zakładowego oraz udziału stosuje się do obniżenia kapitału zakładowego.

Art. 264. [Sprzeciw wierzycieli w sytuacji obniżenia kapitału zakładowego] § 1. O uchwalonym obniżeniu kapitału zakładowego zarząd niezwłocznie ogłasza, wzywając wierzycieli spółki do wniesienia sprzeciwu w terminie trzech miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie. Wierzyciele, którzy w tym terminie zgłosili sprzeciw, powinni być przez spółkę zaspokojeni lub zabezpieczeni. Wierzycieli, którzy sprzeciwu nie zgłosili, uważa się za zgadzających się na obniżenie kapitału zakładowego.

§ 2. Przepisów § 1 nie stosuje się, jeżeli pomimo obniżenia kapitału zakładowego nie zwraca się wspólnikom wpłat dokonanych na kapitał zakładowy, a jednocześnie z obniżeniem kapitału zakładowego następuje jego podwyższenie co najmniej do pierwotnej wysokości.

Art. 265. [Zgłoszenie obniżenia kapitału zakładowego] § 1. Obniżenie kapitału zakładowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego.

§ 2. Do zgłoszenia obniżenia kapitału zakładowego należy dołączyć:

1) uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego;

2) dowody należytego wezwania wierzycieli;

eprasa.pl d2a094e46e

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu stwierdzające, że wierzyciele, którzy zgłosili sprzeciw w terminie określonym w art. 264 § 1, zostali zaspokojeni lub zabezpieczeni.

§ 3. Przepisów § 2 pkt 2 i 3 nie stosuje się w przypadku określonym w art. 264 § 2.

§ 4. W przypadku określonym w art. 199 § 4 i § 5 zamiast uchwały zgromadzenia wspólników należy dołączyć oświadczenie wszystkich członków zarządu, w formie aktu notarialnego, o spełnieniu wszystkich warunków obniżenia kapitału zakładowego przewidzianych w ustawie i umowie spółki oraz w uchwale o obniżeniu kapitału zakładowego.

Rozdział 5

Wyłączenie wspólnika

Art. 266. [Wyłączenie wspólnika] § 1. Z ważnych przyczyn dotyczących danego wspólnika sąd może orzec jego wyłączenie ze spółki na żądanie wszystkich pozostałych wspólników, jeżeli udziały wspólników żądających wyłączenia stanowią więcej niż połowę kapitału zakładowego.

§ 2. Umowa spółki może przyznać prawo wystąpienia z powództwem, o którym mowa w § 1, także mniejszej liczbie wspólników, jeżeli ich udziały stanowią więcej niż połowę kapitału zakładowego. W tym przypadku powinni być pozwani wszyscy pozostali wspólnicy.

§ 3. Udziały wspólnika wyłączonego muszą być przejęte przez wspólników lub osoby trzecie. Cenę przejęcia ustala sąd na podstawie rzeczywistej wartości w dniu doręczenia pozwu.

Art. 267. [Bezskuteczność orzeczenia o wyłączeniu] § 1. Sąd, orzekając o wyłączeniu, wyznacza termin, w ciągu którego wyłączonemu wspólnikowi ma być zapłacona cena przejęcia wraz z odsetkami, licząc od dnia doręczenia pozwu. Jeżeli w ciągu tego czasu kwota nie została zapłacona albo złożona do depozytu sądowego, orzeczenie o wyłączeniu staje się bezskuteczne.

§ 2. W przypadku gdy orzeczenie o wyłączeniu stało się bezskuteczne z przyczyn określonych w § 1, wspólnik bezskutecznie wyłączony ma prawo żądać od pozywających naprawienia szkody.

Art. 268. [Zawieszenie wspólnika] W celu zabezpieczenia powództwa sąd może, z ważnych powodów, zawiesić wspólnika w wykonywaniu jego praw udziałowych w spółce.

Art. 269. [Ważność czynności wyłączonego wspólnika] Wspólnika prawomocnie wyłączonego, za którego przejęte udziały zapłacono w terminie, uważa się za wyłączonego ze spółki już od dnia doręczenia mu pozwu; nie wpływa to jednak na ważność czynności, w których brał on udział w spółce po dniu doręczenia mu pozwu.

Rozdział 6

eprasa.pl d2a094e46e

Rozwiązanie i likwidacja spółki

Art. 270. [Rozwiązanie spółki] Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w umowie spółki;

2) uchwała wspólników o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę, stwierdzona protokołem sporządzonym przez notariusza, chyba że przeniesienie siedziby ma nastąpić do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a prawo tego państwa to dopuszcza;

2^1) w przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, również uchwała wspólników o rozwiązaniu spółki opatrzona przez wszystkich wspólników kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym;

3) ogłoszenie upadłości spółki;

4) inne przyczyny przewidziane prawem.

Art. 271. [Rozwiązanie spółki przez sąd] Poza przypadkami, o których mowa w art. 21, sąd może wyrokiem orzec rozwiązanie spółki:

1) na żądanie wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki;

2) na żądanie oznaczonego w odrębnej ustawie organu państwowego, jeżeli działalność spółki naruszająca prawo zagraża interesowi publicznemu.

Art. 272. [Tryb rozwiązania spółki] Rozwiązanie spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

Art. 273. [Uchwała zapobiegająca rozwiązaniu spółki] Do dnia złożenia wniosku o wykreślenie spółki z rejestru jednomyślna uchwała wszystkich wspólników o dalszym istnieniu spółki może zapobiec jej rozwiązaniu, chyba że z żądaniem rozwiązania wystąpił niebędący wspólnikiem członek organu spółki lub organ, o którym mowa w art. 271 pkt 2, albo w przypadkach określonych w art. 21.

Art. 274. [Likwidacja spółki] § 1. Otwarcie likwidacji następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia o rozwiązaniu spółki przez sąd, powzięcia przez wspólników uchwały o rozwiązaniu spółki lub zaistnienia innej przyczyny jej rozwiązania.

§ 2. Likwidację prowadzi się pod firmą spółki z dodaniem oznaczenia „w likwidacji".

§ 3. W czasie prowadzenia likwidacji spółka zachowuje osobowość prawną.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 275. [Stosowanie przepisów ustawy] § 1. Do spółki w okresie likwidacji stosuje się przepisy dotyczące organów spółki, praw i obowiązków wspólników, jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej lub z celu likwidacji nie wynika co innego.

§ 2. W okresie likwidacji nie można, nawet częściowo, wypłacać wspólnikom zysków ani dokonywać podziału majątku spółki przed spłaceniem wszystkich zobowiązań.

§ 3. W okresie likwidacji dopłaty mogą być uchwalane tylko za zgodą wszystkich wspólników.

Art. 276. [Likwidatorzy] § 1. Likwidatorami są członkowie zarządu, chyba że umowa spółki lub uchwała wspólników stanowi inaczej.

§ 1^1. Sposób reprezentacji spółki w okresie likwidacji określa się w umowie spółki, uchwale wspólników albo orzeczeniu sądu. W każdym przypadku sąd może zmienić sposób reprezentacji spółki w okresie likwidacji.

§ 2. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, likwidatorzy mogą być odwołani na mocy uchwały wspólników. Likwidatorów ustanowionych przez sąd tylko sąd może odwołać.

§ 3. W przypadku gdy o rozwiązaniu spółki orzeka sąd, może on jednocześnie ustanowić likwidatorów.

§ 4. Na wniosek osób mających interes prawny sąd może, z ważnych powodów, odwołać likwidatorów i ustanowić innych.

§ 5. Sąd, który ustanowił likwidatorów, określa wysokość ich wynagrodzenia.

Art. 277. [Zgłoszenie likwidacji do sądu rejestrowego] § 1. Do sądu rejestrowego należy zgłosić: otwarcie likwidacji, nazwiska i imiona likwidatorów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń elektronicznych, sposób reprezentowania spółki przez likwidatorów i wszelkie w tym zakresie zmiany, nawet gdyby nie nastąpiła żadna zmiana w dotychczasowej reprezentacji spółki. Każdy likwidator ma prawo i obowiązek dokonania zgłoszenia.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Wpis likwidatorów ustanowionych przez sąd i wykreślenie likwidatorów przez sąd odwołanych następuje z urzędu.

Art. 278. [Uchylenie likwidacji] W przypadku uchylenia likwidacji, likwidatorzy powinni tę okoliczność zgłosić do sądu rejestrowego.

Art. 279. [Wezwanie wierzycieli] Likwidatorzy powinni ogłosić o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie trzech miesięcy od dnia tego ogłoszenia.

Art. 280. [Stosowanie przepisów ustawy] Do likwidatorów stosuje się przepisy dotyczące członków zarządu, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 281. [Bilans likwidacyjny] § 1. Likwidatorzy sporządzają bilans otwarcia likwidacji. Bilans ten likwidatorzy składają zgromadzeniu wspólników do zatwierdzenia.

§ 2. Likwidatorzy powinni po upływie każdego roku obrotowego składać zgromadzeniu wspólników sprawozdanie ze swej działalności oraz sprawozdanie finansowe.

§ 3. Do bilansu likwidacyjnego należy przyjąć wszystkie składniki aktywów według ich wartości zbywczej.

Art. 282. [Kompetencje likwidatorów] § 1. Likwidatorzy powinni zakończyć interesy bieżące spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki (czynności likwidacyjne). Nowe interesy mogą wszczynać tylko wówczas, gdy to jest potrzebne do ukończenia spraw w toku. Nieruchomości mogą być zbywane w drodze publicznej licytacji, a z wolnej ręki – jedynie na mocy uchwały wspólników i po cenie nie niższej od uchwalonej przez wspólników.

§ 2. W stosunku wewnętrznym likwidatorzy są obowiązani stosować się do uchwał wspólników. Likwidatorzy, ustanowieni przez sąd, są obowiązani stosować się do jednomyślnych uchwał, powziętych przez wspólników oraz przez osoby, które spowodowały ich ustanowienie zgodnie z art. 276 § 4.

Art. 283. [Ograniczenie kompetencji likwidatorów] § 1. W granicach swoich kompetencji, określonych w art. 282 § 1, likwidatorzy mają prawo prowadzenia spraw oraz reprezentowania spółki.

§ 2. Ograniczenia kompetencji likwidatorów nie mają skutku prawnego wobec osób trzecich.

§ 3. Wobec osób trzecich działających w dobrej wierze czynności podjęte przez likwidatorów uważa się za czynności likwidacyjne.

Art. 284. [Prokura w okresie likwidacji] § 1. Otwarcie likwidacji powoduje wygaśnięcie prokury.

§ 2. W okresie likwidacji nie może być ustanowiona prokura.

Art. 285. [Zabezpieczenie wierzycieli] Sumy potrzebne do zaspokojenia lub zabezpieczenia znanych spółce wierzycieli, którzy się nie zgłosili lub których wierzytelności nie są wymagalne albo są sporne, należy złożyć do depozytu sądowego.

Art. 286. [Podział majątku między wspólników] § 1. Podział między wspólników majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od daty ogłoszenia o otwarciu likwidacji i wezwaniu wierzycieli.

§ 2. Majątek, o którym mowa w § 1, dzieli się między wspólników w stosunku do ich udziałów.

§ 3. Umowa spółki może określać inne zasady podziału majątku.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 287. [Zaspokojenie wierzycieli nieznanych spółce] § 1. Wierzyciele spółki, którzy nie zgłosili swoich roszczeń we właściwym terminie ani nie byli spółce znani, mogą żądać zaspokojenia swoich należności z majątku spółki jeszcze niepodzielonego.

§ 2. Wspólnicy, którzy po upływie terminu określonego w art. 286 § 1 otrzymali w dobrej wierze przypadającą na nich część majątku spółki, nie są obowiązani do jej zwrotu w celu pokrycia należności wierzycieli.

Art. 288. [Zakończenie likwidacji] § 1. Po zatwierdzeniu przez zgromadzenie wspólników sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający podział między wspólników majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (sprawozdanie likwidacyjne) i po zakończeniu likwidacji, likwidatorzy powinni ogłosić w siedzibie spółki to sprawozdanie i złożyć je sądowi rejestrowemu, z jednoczesnym zgłoszeniem wniosku o wykreślenie spółki z rejestru.

§ 2. Jeżeli zgromadzenie wspólników zwołane w celu zatwierdzenia sprawozdania likwidacyjnego nie odbyło się z powodu braku kworum, likwidatorzy powinni wykonać czynności, o których mowa w § 1, bez zatwierdzenia sprawozdania przez zgromadzenie wspólników.

§ 3. Księgi i dokumenty rozwiązanej spółki powinny być oddane na przechowanie osobie wskazanej w umowie spółki lub w uchwale wspólników. W braku takiego wskazania, przechowawcę wyznacza sąd rejestrowy.

§ 4. Z upoważnienia sądu rejestrowego wspólnicy i osoby mające w tym interes prawny mogą przeglądać księgi i dokumenty.

Art. 289. [Upadłość spółki] § 1. W przypadku upadłości spółki jej rozwiązanie następuje po zakończeniu postępowania upadłościowego, z chwilą wykreślenia z rejestru. Wniosek o wykreślenie z rejestru składa syndyk.

§ 2. Spółka nie ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone.

Art. 290. [Zawiadomienie o rozwiązaniu spółki] O rozwiązaniu spółki likwidator albo syndyk zawiadamia właściwy urząd skarbowy, przekazując odpis sprawozdania likwidacyjnego.

Rozdział 7

Odpowiedzialność cywilnoprawna

Art. 291. [Odpowiedzialność członków zarządu] Jeżeli członkowie zarządu umyślnie lub przez niedbalstwo podali fałszywe dane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 167 § 1 pkt 2 lub art. 262 § 2 pkt 3, odpowiadają wobec wierzycieli spółki solidarnie ze spółką przez trzy lata od dnia zarejestrowania spółki lub zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 292. [Obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody] Kto, biorąc udział w tworzeniu spółki, wbrew przepisom prawa z winy swojej wyrządził spółce szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 293. [Odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę] § 1. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator nie narusza obowiązku dołożenia staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności, jeżeli postępując w sposób lojalny wobec spółki, działa w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

Art. 294. [Odpowiedzialność solidarna] Jeżeli szkodę, o której mowa w art. 292 i art. 293 § 1, wyrządziło kilka osób wspólnie, odpowiadają za szkodę solidarnie.

Art. 295. [Pozew o naprawienie wyrządzonej szkody] § 1. Jeżeli spółka nie wytoczy powództwa o naprawienie wyrządzonej jej szkody w terminie roku od dnia ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę, każdy wspólnik może wnieść pozew o naprawienie szkody wyrządzonej spółce.

§ 2. Na żądanie pozwanego, zgłoszone przy pierwszej czynności procesowej, sąd może nakazać złożenie kaucji na zabezpieczenie pokrycia szkody grożącej pozwanemu. Wysokość i rodzaj kaucji sąd określa według swojego uznania. W przypadku niezłożenia kaucji w wyznaczonym przez sąd terminie pozew zostaje odrzucony.

§ 3. Na kaucji służy pozwanemu pierwszeństwo przed wszystkimi wierzycielami powoda.

§ 4. Jeżeli powództwo okaże się nieuzasadnione, a powód, wnosząc je, działał w złej wierze lub dopuścił się rażącego niedbalstwa, obowiązany jest naprawić szkodę wyrządzoną pozwanemu.

Art. 296. [Utrata uprawnień przez osoby zobowiązane do naprawienia szkody] W przypadku wytoczenia powództwa przez wspólnika na podstawie art. 295 oraz w razie upadłości spółki, osoby obowiązane do naprawienia szkody nie mogą powoływać się na uchwałę wspólników udzielającą im absolutorium ani na dokonane przez spółkę zrzeczenie się roszczeń o odszkodowanie.

Art. 297. [Przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody] Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 298. [Powództwo o odszkodowanie] Powództwo o odszkodowanie przeciwko członkom organów spółki oraz likwidatorom wytacza się według miejsca siedziby spółki.

Art. 299. [Odpowiedzialność członków zarządu] § 1. [1] Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. [2] Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 1, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 299[1]. [Odpowiednie stosowanie art. 299] Do likwidatorów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z wyjątkiem likwidatorów ustanowionych przez sąd, przepis art. 299 stosuje się odpowiednio.

Art. 300. [Naprawienie szkody na zasadach ogólnych] Przepisy art. 291–299 nie naruszają praw wspólników oraz osób trzecich do dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

DZIAŁ IA

Prosta spółka akcyjna

Rozdział 1

Powstanie spółki

Art. 300[1]. [Prosta spółka akcyjna] § 1. Prosta spółka akcyjna może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Spółka nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki.

§ 4. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

Art. 300^2. [Obejmowanie akcji] § 1. Akcje są obejmowane w zamian za wkłady pieniężne lub niepieniężne.

§ 2. Wkładem niepieniężnym na pokrycie akcji może być wszelki wkład mający wartość majątkową, w szczególności świadczenie pracy lub usług.

§ 3. Akcje nie posiadają wartości nominalnej, nie stanowią części kapitału akcyjnego i są niepodzielne.

Art. 300^3. [Kapitał akcyjny] § 1. W spółce tworzy się wyrażony w złotych kapitał akcyjny, na który przeznacza się wniesione wkłady pieniężne oraz niepieniężne, z uwzględnieniem art. 14 § 1. Kapitał akcyjny powinien wynosić co najmniej 1 złoty.

§ 2. Wysokość kapitału akcyjnego nie jest określana w umowie spółki. Do zmian wysokości kapitału akcyjnego nie stosuje się przepisów o zmianie umowy spółki.

Art. 300^4. [Powstanie spółki] Do powstania spółki wymaga się:

1) zawarcia umowy spółki;

2) ustanowienia organów spółki wymaganych przez ustawę lub umowę spółki;

3) wniesienia przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie kapitału akcyjnego co najmniej w kwocie, o której mowa w art. 300^3 § 1;

4) wpisu do rejestru.

Art. 300^5. [Umowa prostej spółki akcyjnej] § 1. Umowa prostej spółki akcyjnej powinna określać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) liczbę, serie i numery akcji, związane z nimi uprzywilejowanie, akcjonariuszy obejmujących poszczególne akcje oraz cenę emisyjną akcji;

4) jeżeli akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – przedmiot tych wkładów, serie i numery akcji obejmowanych za wkłady niepieniężne oraz akcjonariuszy, którzy obejmują te akcje;

5) jeżeli przedmiotem wkładu niepieniężnego jest świadczenie pracy lub usług – także rodzaj i czas świadczenia pracy lub usług;

6) organy spółki;

eprasa.pl d2a094e46e

7) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej, jeżeli została ustanowiona, albo co najmniej minimalną i maksymalną liczbę członków tych organów;

8) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony.

§ 2. Umowa prostej spółki akcyjnej może określać terminy wniesienia wkładów albo zawierać upoważnienie do ich określenia w uchwale akcjonariuszy. W przeciwnym razie terminy wniesienia wkładów określa zarząd.

Art. 300[6]. [Forma umowy prostej spółki akcyjnej] Umowa prostej spółki akcyjnej powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Art. 300[7]. [Zawarcie umowy prostej spółki akcyjnej przy wykorzystaniu wzorca umowy] § 1. Umowa prostej spółki akcyjnej może być zawarta również przy wykorzystaniu wzorca umowy.

§ 2. Zawarcie umowy prostej spółki akcyjnej przy wykorzystaniu wzorca umowy wymaga wypełnienia formularza umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia umowy kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 3. Umowa prostej spółki akcyjnej jest zawarta po wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego wszystkich danych koniecznych do jej zawarcia i z chwilą opatrzenia ich podpisem elektronicznym.

§ 4. W przypadku spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy, na pokrycie akcji pierwszej emisji wnosi się wyłącznie wkłady pieniężne.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzorzec umowy prostej spółki akcyjnej, a także wzorce uchwał i innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym, mając na względzie potrzebę ułatwienia zakładania spółek, zapewnienia sprawności postępowania przy ich zakładaniu oraz sprawności postępowania sądowego w przedmiocie ich rejestracji, wdrożenia ułatwień w ich funkcjonowaniu, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

Art. 300[8]. [Firma oraz dodatkowe oznaczenie spółki] § 1. Firma spółki może być obrana dowolnie; powinna jednak zawierać dodatkowe oznaczenie „prosta spółka akcyjna".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „P.S.A.".

Art. 300[9]. [Wnoszenie wkładów] § 1. Wkłady powinny zostać wniesione do spółki w całości w ciągu trzech lat od dnia wpisu spółki do rejestru.

§ 2. Zarząd podejmuje niezwłocznie uchwałę stwierdzającą wniesienie w całości wkładu przez akcjonariusza.

§ 3. Wkłady wniesione do spółki powinny być zaliczane równomiernie na pokrycie wszystkich akcji akcjonariusza, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[10]. [Znaczne zawyżenie wartości wkładu niepieniężnego] § 1. Jeżeli wartość wkładu niepieniężnego przeznaczonego na kapitał akcyjny została znacznie zawyżona w stosunku do jego wartości godziwej w dniu objęcia akcji, akcjonariusz, który wniósł taki wkład, jest obowiązany wyrównać spółce brakującą wartość. Członkowie zarządu odpowiadają solidarnie z akcjonariuszem, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Od obowiązku określonego w § 1 akcjonariusz i członkowie zarządu nie mogą być zwolnieni.

Art. 300[11]. [Prosta spółka akcyjna w organizacji] § 1. Z chwilą zawarcia umowy prostej spółki akcyjnej powstaje prosta spółka akcyjna w organizacji.

§ 2. Spółka w organizacji jest reprezentowana przez zarząd, a do chwili jego ustanowienia – przez pełnomocnika powołanego jednomyślną uchwałą akcjonariuszy.

§ 3. Odpowiedzialność osób, o których mowa w art. 13 § 1, ustaje wobec spółki z chwilą zatwierdzenia ich czynności uchwałą akcjonariuszy.

§ 4. Zmiana umowy prostej spółki akcyjnej w organizacji wymaga zawarcia umowy przez akcjonariuszy. Przepisu nie stosuje się do umowy prostej spółki akcyjnej zawartej zgodnie z art. 300[7].

Art. 300[12]. [Zgłoszenie spółki do rejestru] § 1. Zarząd zgłasza zawiązanie spółki do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę spółki w celu wpisania spółki do rejestru. Wniosek o wpis spółki do rejestru podpisują wszyscy członkowie zarządu.

§ 2. Zgłoszenie spółki do rejestru powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) liczbę akcji;

4) jeżeli umowa spółki przewiduje emisję różnych rodzajów akcji – liczbę akcji uprzywilejowanych i rodzaj uprzywilejowania;

5) jeżeli umowa spółki przewiduje przyznanie uprawnień indywidualnych określonym akcjonariuszom albo tytuły uczestnictwa w dochodach lub majątku spółki niewynikające z akcji – zaznaczenie tych okoliczności;

6) wysokość kapitału akcyjnego;

7) jeżeli akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności;

8) nazwiska i imiona członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki;

9) nazwiska i imiona członków rady nadzorczej, jeżeli umowa spółki wymaga ustanowienia rady nadzorczej;

eprasa.pl d2a094e46e

10) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

11) jeżeli umowa spółki wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma.

§ 3. Do zgłoszenia spółki do rejestru należy dołączyć:

1) umowę spółki;

2) oświadczenie wszystkich członków zarządu o wysokości kapitału akcyjnego, ustalonej na podstawie sumy wartości wniesionych wkładów, przeznaczonych na kapitał akcyjny;

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na pokrycie akcji zostały wniesione w części przewidzianej w umowie spółki;

4) jeżeli o powołaniu członków organów spółki nie stanowi akt notarialny zawierający umowę spółki – dowód ich ustanowienia z wyszczególnieniem składu osobowego;

5) adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych członków zarządu.

§ 4. Jednocześnie ze zgłoszeniem spółki do rejestru należy złożyć podpisaną przez wszystkich członków zarządu listę akcjonariuszy z podaniem nazwiska i imienia albo firmy (nazwy) oraz liczby i serii akcji objętych przez każdego z nich.

§ 5. W przypadku zgłoszenia spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy, dokumenty wskazane w § 3 i 4 powinny zostać sporządzone na formularzach udostępnianych w systemie teleinformatycznym i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

§ 6. Wszelkie zmiany danych wymienionych w § 2 zarząd powinien zgłosić sądowi rejestrowemu w celu wpisania do rejestru lub ujawnienia w aktach rejestrowych.

Art. 300^{13}. [Odpowiednie stosowanie przepisów art. 164 § 3, art. 165, art. 169, art. 170 i art. 172] § 1. Przepisy art. 164 § 3, art. 165, art. 169, art. 170 i art. 172 stosuje się odpowiednio do zgłoszenia spółki do rejestru, postępowania w przedmiocie wpisu spółki do rejestru i stwierdzenia braków wynikłych z niedopełnienia przepisów prawa po zarejestrowaniu spółki.

§ 2. Do zgłoszenia spółki do rejestru w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Art. 300^{14}. [Wykonywanie uprawnień walnego zgromadzenia w spółce jednoosobowej] § 1. W spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje uprawnienia walnego zgromadzenia. Przepisy o walnym zgromadzeniu stosuje się odpowiednio.

§ 2. W przypadku gdy wszystkie akcje spółki przysługują jedynemu akcjonariuszowi albo jedynemu akcjonariuszowi i spółce, oświadczenie woli takiego akcjonariusza składane spółce wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Rozdział 2

Prawa i obowiązki akcjonariuszy

Oddział 1

Akcje i uprawnienia indywidualne akcjonariusza

Art. 300^{15}. [Prawo do udziału w zysku oraz prawo do wypłaty z kapitału akcyjnego] § 1. Akcjonariusz ma prawo do udziału w zysku oraz prawo do wypłaty z kapitału akcyjnego w kwocie wynikającej z rocznego sprawozdania finansowego, która została przeznaczona do wypłaty w uchwale akcjonariuszy, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Kwota przeznaczona do podziału między akcjonariuszy nie może przekraczać sumy zysku za ostatni rok obrotowy, niepodzielonych zysków z lat ubiegłych, utworzonych z zysku kapitałów rezerwowych, które mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy, oraz kwoty z kapitału akcyjnego, która została przeznaczona do wypłaty dywidendy. Sumę tę należy pomniejszyć o niepokryte straty, akcje własne oraz o kwoty, które zgodnie z ustawą lub umową spółki powinny być przeznaczone z zysku za ostatni rok obrotowy na kapitały rezerwowe, które nie mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy.

§ 3. Dywidendę rozdziela się w stosunku do liczby akcji, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4. Wypłata na rzecz akcjonariuszy z kapitału akcyjnego nie może doprowadzić do zmniejszenia kwoty tego kapitału poniżej 1 złotego. Przepisy art. 456 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do wypłaty z kapitału akcyjnego z części tego kapitału stanowiącej 5% sumy zobowiązań spółki wynikającej z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za ostatni rok obrotowy.

§ 5. Wypłata na rzecz akcjonariuszy nie może doprowadzić do utraty przez spółkę, w normalnych okolicznościach, zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych w terminie sześciu miesięcy od dnia dokonania wypłaty.

§ 6. Wypłata z kapitału akcyjnego może nastąpić po wpisie zmiany jego wysokości do rejestru. W przypadku, o którym mowa w § 4, przepis art. 458 § 2 pkt 4 stosuje się odpowiednio do wniosku o wpis zmiany wysokości kapitału akcyjnego.

Art. 300^{16}. [Akcjonariusze uprawnieni do dywidendy za dany rok obrotowy] § 1. Uprawnionymi do dywidendy za dany rok obrotowy są akcjonariusze, którym przysługiwały akcje w dniu podjęcia uchwały o wypłacie dywidendy.

§ 2. Umowa spółki może upoważniać walne zgromadzenie do określenia dnia, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy (dzień dywidendy).

§ 3. Dzień dywidendy wyznacza się w ciągu dwóch miesięcy od dnia podjęcia uchwały o wypłacie dywidendy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Dywidendę wypłaca się w dniu określonym w uchwale walnego zgromadzenia. Jeżeli uchwała walnego zgromadzenia nie określa takiego dnia, dywidenda jest wypłacana w dniu określonym przez zarząd.

Art. 300^{17}. [Umowne upoważnienie do wypłaty akcjonariuszom zaliczki] § 1. Umowa spółki może upoważniać zarząd do wypłaty akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego. Zaliczka nie może być wypłacana z kapitału akcyjnego. Przepisy art. 300^{15} § 2, 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W przypadku gdy w danym roku obrotowym zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy została wypłacona akcjonariuszom, a spółka odnotowała stratę albo osiągnęła zysk w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek, akcjonariusze zwracają zaliczki w:

1) całości – w przypadku odnotowania straty albo

2) części odpowiadającej wysokości przekraczającej zysk przypadający akcjonariuszowi za dany rok obrotowy – w przypadku osiągnięcia zysku w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek.

Art. 300^{18}. [Wyrównanie z zysku] Umowa spółki może przewidywać, że akcjonariuszowi, któremu nie wypłacono w pełni albo częściowo dywidendy z akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy w danym roku obrotowym, przysługuje wyrównanie z zysku w następnych latach, nie później jednak niż w ciągu kolejnych pięciu lat obrotowych.

Art. 300^{19}. [Zasilenie kapitału akcyjnego na pokrycie strat] Na pokrycie strat należy zasilić kapitał akcyjny, przeznaczając na ten cel co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, jeżeli kapitał ten nie osiągnął 5% sumy zobowiązań spółki wynikającej z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za ostatni rok obrotowy.

Art. 300^{20}. [Środki, które akcjonariusze mogą przeznaczyć na kapitał akcyjny] Uchwała akcjonariuszy może przeznaczyć na kapitał akcyjny środki, o których mowa w art. 300^{15} § 2. Uchwała ta nie uprawnia akcjonariuszy do objęcia nowych akcji.

Art. 300^{21}. [Wartość graniczna świadczeń spełnianych przez spółkę na rzecz akcjonariuszy z innego tytułu niż prawa wynikające z akcji] Wartość świadczeń spełnianych przez spółkę na rzecz akcjonariuszy z innego tytułu niż prawa wynikające z akcji, a także na rzecz spółek lub spółdzielni z nimi powiązanych albo pozostających wobec nich w stosunku dominacji lub zależności, nie może przekraczać wartości godziwej świadczenia wzajemnego otrzymanego przez spółkę.

Art. 300^{22}. [Obowiązek zwrotu wypłaty] § 1. Akcjonariusz, który otrzymał wypłatę dokonaną wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki (odbiorca), jest obowiązany do jej zwrotu.

§ 2. Członkowie organów spółki odpowiadają za zwrot wypłaty solidarnie z jej odbiorcą, chyba że nie ponoszą winy.

§ 3. Zobowiązani nie mogą być zwolnieni od odpowiedzialności, o której mowa w § 1 i 2.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Roszczenia, o których mowa w § 1 i 2, przedawniają się z upływem trzech lat od dnia wypłaty, z wyjątkiem roszczeń wobec odbiorcy, który wiedział o bezprawności otrzymanej wypłaty.

Art. 300^{23}. [Akcja a prawo do głosu] § 1. Akcja daje prawo do jednego głosu.

§ 2. Zastawnik i użytkownik akcji mogą wykonywać prawo głosu, jeżeli przewiduje to czynność prawna ustanawiająca ograniczone prawo rzeczowe oraz gdy w rejestrze akcjonariuszy dokonano wzmianki o jego ustanowieniu i upoważnieniu do wykonywania prawa głosu, chyba że umowa spółki zakazuje przyznawania prawa głosu zastawnikowi lub użytkownikowi akcji albo uzależnia je od zgody organu spółki.

Art. 300^{24}. [Prawo kontroli] Prawo kontroli służy każdemu akcjonariuszowi. Przepis art. 212 stosuje się odpowiednio do wykonywania prawa kontroli.

Art. 300^{25}. [Akcje uprzywilejowane] § 1. Spółka może emitować akcje o szczególnych uprawnieniach, które powinny być określone w umowie spółki (akcje uprzywilejowane).

§ 2. Uprzywilejowanie, o którym mowa w § 1, może dotyczyć w szczególności prawa głosu, prawa do dywidendy lub podziału majątku w przypadku likwidacji spółki.

Art. 300^{26}. [Akcje założycielskie] § 1. Z akcji uprzywilejowanych może wynikać szczególne uprawnienie, zgodnie z którym każda kolejna emisja nowych akcji nie może naruszać określonego minimalnego stosunku liczby głosów przypadających na te akcje uprzywilejowane do ogólnej liczby głosów przypadających na wszystkie akcje spółki (akcje założycielskie). W przypadku emisji nowych akcji, która mogłaby naruszyć ten stosunek, liczba głosów z akcji założycielskich ulega odpowiedniemu zwiększeniu.

§ 2. Uchwała o emisji nowych akcji wskazuje liczbę głosów, jaka będzie przypadać na akcje założycielskie po wpisie do rejestru nowej emisji akcji.

§ 3. Akcje założycielskie mogą być przedmiotem kolejnych emisji.

Art. 300^{27}. [Akcja niema] Wobec akcji uprzywilejowanej w zakresie dywidendy może być wyłączone prawo głosu (akcja niema). Umowa spółki może określać okoliczności, w których uprawniony z akcji niemej uzyskuje prawo głosu.

Art. 300^{28}. [Uprawnienia indywidualne akcjonariusza] § 1. Umowa spółki może przyznać oznaczonemu akcjonariuszowi uprawnienia indywidualne, w szczególności uprawnienie do powołania lub odwołania członków zarządu lub rady nadzorczej.

§ 2. Uprawnienia indywidualne akcjonariusza wygasają najpóźniej z dniem, w którym przestaje być on akcjonariuszem spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Oddział 2

Forma akcji

Art. 300^{29}. [Forma akcji] § 1. Akcje nie mają formy dokumentu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepisy o akcjach stosuje się odpowiednio do warrantów subskrypcyjnych i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki.

Art. 300[30]. [Rejestracja akcji] § 1. Akcje podlegają zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy.

§ 2. W przypadku objęcia akcji wpis do rejestru akcjonariuszy następuje po wpisie spółki do rejestru albo wpisie do rejestru nowej emisji akcji.

Art. 300[31]. [Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy] § 1. Rejestr akcjonariuszy prowadzi:

1) podmiot, który na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 646, 825, 1723 i 1941) jest uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych;

2) notariusz prowadzący kancelarię notarialną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Do zadań podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy należy zapewnienie zgodności liczby akcji zarejestrowanych w rejestrze z liczbą wyemitowanych akcji oraz dokonywanie wpisów zmian danych, o których mowa w art. 300[33].

§ 3. Rejestr akcjonariuszy jest prowadzony w postaci elektronicznej, która może mieć formę rozproszonej i zdecentralizowanej bazy danych.

§ 4. Niezależnie od formy rejestru akcjonariuszy, podmiot prowadzący ten rejestr, prowadzi go w sposób, który zapewnia bezpieczeństwo i integralność zawartych w nim danych.

§ 5. Wybór podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy wymaga uchwały akcjonariuszy. Przy zawiązaniu spółki wyboru dokonują akcjonariusze.

Art. 300[32]. [Obowiązek niezwłocznego zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy] § 1. Spółka jest obowiązana do niezwłocznego zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy z podmiotem wybranym zgodnie z art. 300[31] § 5.

§ 2. Rozwiązanie przez spółkę umowy, o której mowa w § 1, jest dopuszczalne jedynie pod warunkiem zawarcia nowej umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy. Rozwiązanie umowy przez podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy jest dopuszczalne jedynie z ważnych powodów, z zachowaniem terminu wypowiedzenia nie krótszego niż trzy miesiące.

Art. 300[33]. [Rejestr akcjonariuszy] § 1. Rejestr akcjonariuszy zawiera:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) datę zarejestrowania spółki i emisji akcji;

eprasa.pl d2a094e46e

4) serię i numer, rodzaj danej akcji i uprawnienia szczególne z akcji;

5) nazwisko i imię albo firmę (nazwę) akcjonariusza oraz adres jego zamieszkania albo siedziby albo inny adres do doręczeń albo adres do doręczeń elektronicznych, a także adres poczty elektronicznej, jeżeli akcjonariusz wyraził zgodę na komunikację w stosunkach ze spółką i podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy przy wykorzystaniu poczty elektronicznej;

6) na żądanie osoby mającej interes prawny – wpis o przejściu akcji lub praw zastawniczych na inną osobę albo o ustanowieniu na akcji ograniczonego prawa rzeczowego wraz z datą wpisu oraz wskazaniem nabywcy albo zastawnika lub użytkownika, adresu ich zamieszkania albo siedziby lub innych adresów do doręczeń albo adresów do doręczeń elektronicznych, a także adresu poczty elektronicznej, jeżeli osoby te wyraziły zgodę na komunikację w stosunkach ze spółką i podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy przy wykorzystaniu poczty elektronicznej oraz liczby, rodzaju, serii i numerów nabytych albo obciążonych akcji;

7) na żądanie zastawnika albo użytkownika – wpis, że przysługuje mu prawo wykonywania prawa głosu z obciążonej akcji;

8) na żądanie akcjonariusza – wpis o wykreśleniu obciążenia jego akcji ograniczonym prawem rzeczowym;

9) wzmiankę o tym, czy akcje zostały w całości pokryte;

10) ograniczenia co do rozporządzania akcją;

11) postanowienia umowy spółki o związanych z akcją obowiązkach wobec spółki.

§ 2. Umowa spółki może zawierać dodatkowe postanowienia dotyczące informacji ujawnianych w rejestrze akcjonariuszy.

Art. 300[34]. [Dokonywanie wpisu w rejestrze akcjonariuszy] § 1. Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy dokonuje wpisu w rejestrze akcjonariuszy, na żądanie spółki lub innej osoby mającej interes prawny w dokonaniu wpisu, niezwłocznie, ale nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania żądania. Jeżeli dokonanie wpisu wymaga usunięcia przeszkody, wpis powinien być dokonany w terminie siedmiu dni od dnia jej usunięcia.

§ 2. W przypadku zajęcia praw majątkowych akcjonariusza przez komornika sądowego w trybie art. 911[3] § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, a także w przypadku przekazania zawiadomienia przez organ egzekucyjny w trybie art. 95a pkt 2 lit. b ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505) albo wniosku w trybie art. 95f § 2 tej ustawy, ujawnienie w rejestrze akcjonariuszy zajęcia praw majątkowych akcjonariusza następuje z urzędu i jest wolne od opłat.

§ 3. Przed wpisem w rejestrze akcjonariuszy, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 2, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy powiadamia o treści zamierzonego

eprasa.pl d2a094e46e

wpisu osobę, której uprawnienia mają być wykreślone, zmienione lub obciążone przez wpis, chyba że wyraziła ona zgodę na wpis.

§ 4. Osoba żądająca wpisu jest obowiązana przedłożyć podmiotowi prowadzącemu rejestr akcjonariuszy dokumenty uzasadniające dokonanie wpisu. Podstawę dokonania wpisu stanowi także oświadczenie akcjonariusza o zobowiązaniu do przeniesienia akcji albo obciążenia akcji ograniczonym prawem rzeczowym.

§ 5. Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy bada treść i formę dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu. Podmiot ten nie ma jednak obowiązku badania zgodności z prawem oraz prawdziwości dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu, w tym podpisów zbywcy akcji lub osób ustanawiających ograniczone prawo rzeczowe na akcji, chyba że poweźmie w tym względzie uzasadnione wątpliwości.

§ 6. Przy dokonywaniu wpisów do rejestru akcjonariuszy podmiot prowadzący rejestr uwzględnia ograniczenia co do rozporządzania akcją.

§ 7. O dokonanym wpisie podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie powiadamia osobę żądającą wpisu oraz spółkę. W przypadku niedokonania wpisu podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie powiadamia o tym osobę żądającą wpisu, podając przyczyny niedokonania wpisu.

§ 8. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w § 7 zdanie pierwsze, zarząd niezwłocznie składa do sądu rejestrowego podpisaną przez wszystkich członków zarządu nową listę akcjonariuszy z podaniem nazwiska i imienia albo firmy (nazwy) oraz liczby i serii akcji posiadanych przez każdego z nich oraz wzmianką o ustanowieniu zastawu lub użytkowania na akcjach w przypadku ustanowienia na akcjach ograniczonego prawa rzeczowego.

Art. 300[35]. [Jawność rejestru akcjonariuszy] § 1. Rejestr akcjonariuszy jest jawny dla spółki i każdego akcjonariusza.

§ 2. Podmioty, o których mowa w § 1, mają prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze akcjonariuszy za pośrednictwem podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy.

§ 3. Podmioty, o których mowa w § 1, mają prawo żądać wydania, w postaci papierowej lub elektronicznej, informacji z rejestru akcjonariuszy.

Oddział 3

Rozporządzanie akcją

Art. 300[36]. [Zbywalność akcji] § 1. Akcje są zbywalne.

§ 2. Akcje nie mogą być dopuszczane ani wprowadzane do obrotu zorganizowanego w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 3. Rozporządzające czynności prawne dokonane z naruszeniem § 2 są ważne.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Zbycie lub obciążenie akcji powinno być dokonane w formie dokumentowej pod rygorem nieważności.

Art. 300^{37}. [Nabycie akcji albo ustanowienie na niej ograniczonego prawa rzeczowego] § 1. Nabycie akcji albo ustanowienie na niej ograniczonego prawa rzeczowego następuje z chwilą dokonania w rejestrze akcjonariuszy wpisu wskazującego nabywcę albo zastawnika albo użytkownika, liczbę oraz rodzaj, serie i numery nabytych albo obciążonych akcji.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku objęcia akcji, z wyjątkiem art. 300^{118}, a także powołania do spadku, zapisu windykacyjnego, wniesienia akcji jako wkładu niepieniężnego do spółki, połączenia, podziału lub przekształcenia spółki lub zajścia innego zdarzenia prawnego powodującego z mocy prawa przejście akcji lub ustanowionego na niej ograniczonego prawa rzeczowego na inną osobę. Przepis art. 300^{38} § 1 stosuje się.

Art. 300^{38}. [Akcjonariusz wobec spółki] § 1. Wobec spółki uważa się za akcjonariusza tylko tę osobę, która jest wpisana do rejestru akcjonariuszy.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zastawnika lub użytkownika akcji.

§ 3. Współuprawnieni z akcji wykonują swoje prawa w spółce przez wspólnego przedstawiciela. Za świadczenia związane z akcją odpowiadają solidarnie.

§ 4. Jeżeli współuprawnieni nie wskazali wspólnego przedstawiciela, oświadczenia spółki mogą być dokonywane wobec któregokolwiek z nich.

Art. 300^{39}. [Umowa spółki a rozporządzanie akcją] § 1. Umowa spółki może uzależnić rozporządzenie akcją od zgody spółki lub w inny sposób je ograniczyć.

§ 2. Jeżeli zbycie akcji jest uzależnione od zgody spółki, stosuje się przepisy § 3–6, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. Jeżeli spółka odmawia zgody na zbycie akcji, powinna wskazać innego nabywcę. Termin do wskazania nabywcy, cenę nabycia albo sposób jej określenia oraz termin zapłaty określa umowa spółki. W braku tych postanowień akcja może być zbyta bez ograniczenia. Termin do wskazania nabywcy nie może być dłuższy niż miesiąc od dnia zgłoszenia spółce zamiaru zbycia akcji.

§ 4. Czynności, o których mowa w § 3, dokonuje zarząd w formie dokumentowej pod rygorem nieważności, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Przepis ten stosuje się odpowiednio do akcji, którymi rozporządzenie zostało w inny sposób ograniczone.

§ 5. Jeżeli spółka nie wskazała nabywcy w terminie, o którym mowa w § 3, albo wskazany przez spółkę nabywca nie uiścił ceny nabycia w terminie określonym w umowie spółki, akcjonariusz może swobodnie zbyć akcję, chyba że nie przyjął oferowanej zapłaty.

§ 6. Zbycie akcji w postępowaniu egzekucyjnym nie wymaga zgody spółki.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300^{40}. [Zbycie akcji nie w pełni pokrytej] § 1. Zbycie akcji nie w pełni pokrytej wymaga zgody spółki aż do chwili wniesienia wkładu w całości. Zgoda spółki wymaga formy dokumentowej pod rygorem nieważności, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 2. Spółka może odmówić zgody na zbycie akcji nie w pełni pokrytej bez wskazania innego nabywcy. Udzielenie albo odmowa udzielenia zgody następuje w terminie czternastu dni od dnia zgłoszenia spółce zamiaru zbycia akcji. Spółka niezwłocznie informuje nabywcę o braku pełnego pokrycia akcji.

§ 3. Nabywca akcji nie w pełni pokrytej odpowiada wobec spółki solidarnie ze zbywcą za wniesienie pozostałej części wkładu.

Art. 300^{41}. [Wstąpienie do spółki spadkobierców na miejsce zmarłego akcjonariusza] § 1. Umowa spółki może ograniczyć lub wyłączyć wstąpienie do spółki spadkobierców na miejsce zmarłego akcjonariusza. W tym przypadku umowa spółki powinna określać warunki spłaty spadkobierców niewstępujących do spółki, pod rygorem bezskuteczności ograniczenia lub wyłączenia. Spłata należna spadkobiercom powinna uwzględnić stosunek wartości wkładu wniesionego do wartości wkładu niewniesionego.

§ 2. W razie śmierci akcjonariusza uprawnionego z akcji objętych za wkład, którego przedmiotem jest świadczenie pracy lub usług, który nie został w całości wniesiony, wstąpienie do spółki spadkobierców wymaga zgody spółki, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Przepis § 1 zdanie drugie i trzecie oraz przepis art. 300^{40} § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Umowa spółki może wyłączyć lub w określony sposób ograniczyć podział akcji między spadkobierców.

Art. 300^{42}. [Prawo pierwszeństwa] § 1. Umowa spółki może przewidywać, że pozostali akcjonariusze mają prawo pierwszeństwa nabycia akcji przeznaczonych do zbycia przez innego akcjonariusza (prawo pierwszeństwa). Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, stosuje się przepisy § 2–7.

§ 2. Prawo pierwszeństwa przysługuje akcjonariuszom proporcjonalnie do liczby posiadanych akcji.

§ 3. Akcjonariusz zamierzający zbyć akcje na rzecz osoby trzeciej (akcjonariusz zbywający) zawiadamia zarząd o warunkach zamierzonego zbycia akcji, w szczególności o nabywcy, cenie akcji albo sposobie jej ustalenia oraz terminie zapłaty.

§ 4. Jednocześnie z dokonaniem zawiadomienia, o którym mowa w § 3, akcjonariusz zbywający składa pozostałym akcjonariuszom za pośrednictwem zarządu ofertę nabycia akcji na warunkach przewidzianych dla umowy z osobą trzecią, wyznaczając termin do złożenia przez nich oświadczenia o przyjęciu oferty nabycia akcji. Termin ten nie może być krótszy niż czternaście dni od dnia otrzymania oferty.

§ 5. Oświadczenie akcjonariusza o skorzystaniu z prawa pierwszeństwa i przyjęciu oferty powinno zostać złożone akcjonariuszowi zbywającemu za pośrednictwem

eprasa.pl d2a094e46e

zarządu w formie dokumentowej pod rygorem nieważności. Niezwłocznie po upływie terminu, o którym mowa w § 4, zarząd przekazuje akcjonariuszowi zbywającemu informację o akcjonariuszach, którzy skorzystali z prawa pierwszeństwa.

§ 6. Wymogów, o których mowa w § 3–5, nie stosuje się, jeżeli pozostali akcjonariusze złożyli oświadczenia, w formie dokumentowej pod rygorem nieważności, o rezygnacji z przysługującego im prawa pierwszeństwa.

§ 7. Zarząd wyraża zgodę na zbycie akcji, jeżeli spełnione zostały wymogi, o których mowa w § 3–5 albo § 6.

Art. 300^{43}. [Stosowanie przepisów do ułamkowych części akcji] Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do ułamkowych części akcji.

Oddział 4

Umorzenie akcji i nabycie akcji własnych

Art. 300^{44}. [Umorzenie dobrowolne, umorzenie przymusowe] § 1. Akcja może być umorzona za zgodą akcjonariusza (umorzenie dobrowolne) albo bez zgody akcjonariusza (umorzenie przymusowe).

§ 2. Umorzenie akcji stanowi zmianę umowy spółki.

§ 3. Od chwili uiszczenia spłaty za akcje podlegające umorzeniu dobrowolnemu akcjonariusz nie może wykonywać z nich praw udziałowych.

§ 4. Na spłatę z tytułu umorzenia akcji mogą być przeznaczone środki, o których mowa w art. 300^{15} § 2. Do uiszczenia spłaty stosuje się przepisy art. 300^{15} § 4–6.

Art. 300^{45}. [Umorzenie przymusowe] § 1. Umorzenie przymusowe jest dopuszczalne, o ile umowa spółki tak stanowi i określa przesłanki umorzenia przymusowego. Zmiana umowy spółki przewidująca umorzenie przymusowe akcji objętych przed zmianą umowy spółki wymaga zgody uprawnionego z tych akcji.

§ 2. Umorzenie przymusowe następuje za spłatą, która nie może być niższa od wartości godziwej akcji. Spółka uiszcza spłatę po dokonaniu wpisu umorzenia akcji do rejestru.

Art. 300^{46}. [Umorzenie akcji w przypadku ziszczenia się określonego zdarzenia bez podjęcia uchwały akcjonariuszy] Umowa spółki może stanowić, że akcje ulegają umorzeniu w przypadku ziszczenia się określonego zdarzenia bez podjęcia uchwały akcjonariuszy. W przypadku ziszczenia się określonego w umowie spółki zdarzenia zarząd niezwłocznie podejmuje uchwałę stwierdzającą umorzenie akcji i zgłasza ją do rejestru albo podejmuje uchwałę stwierdzającą, że umorzenie nie doszło do skutku, jeżeli spółka nie dysponuje środkami, o których mowa w art. 300^{15} § 2, na uiszczenie pełnej spłaty za umarzane akcje.

Art. 300^{47}. [Zakaz nabywania akcji własnych] § 1. Spółka nie może nabywać wyemitowanych przez nią akcji (akcje własne). Zakaz ten nie dotyczy nabycia akcji:

eprasa.pl d2a094e46e

1) w celu ich umorzenia;

2) na podstawie i w granicach upoważnienia udzielonego w uchwale akcjonariuszy;

3) w drodze egzekucji celem zaspokojenia roszczeń spółki, których nie można zaspokoić z innego majątku akcjonariusza;

4) w drodze sukcesji uniwersalnej;

5) w innych przypadkach przewidzianych w ustawie.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 pkt 2 nabycie akcji własnych może nastąpić tylko wtedy, gdy zostały spełnione łącznie następujące warunki:

1) akcje są w pełni pokryte;

2) łączna liczba akcji, wliczając w to akcje nabyte na podstawie innych tytułów oraz akcje nabyte przez spółki lub spółdzielnie zależne, nie przekracza 25% wszystkich akcji spółki;

3) łączna cena nabycia akcji, powiększona o koszty ich nabycia, nie jest wyższa od kwoty kapitału rezerwowego, utworzonego w tym celu z kwoty, o której mowa w art. 300^{15} § 2.

§ 3. Przepisy art. 300^{15} § 4–6 stosuje się odpowiednio do zapłaty ceny nabycia akcji własnych w przypadku określonym w § 1 pkt 2.

§ 4. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do ustanowienia zastawu na akcjach własnych.

§ 5. Rozporządzające czynności prawne dokonane z naruszeniem § 1–4 są ważne.

§ 6. Akcje własne nabyte z naruszeniem § 1–3 oraz akcje nabyte w drodze egzekucji powinny zostać zbyte w terminie roku od dnia ich nabycia. Jeżeli akcje własne nie zostały zbyte w tym terminie, zarząd dokona ich niezwłocznego umorzenia bez uchwały akcjonariuszy.

§ 7. Akcje własne należy umieścić w bilansie w osobnej pozycji aktywów. Równocześnie należy zmniejszyć kapitał rezerwowy utworzony zgodnie z § 2 pkt 3 i odpowiednio zwiększyć kapitał albo kapitały, z których został on utworzony.

§ 8. Spółka nie wykonuje praw z akcji własnych, z wyjątkiem uprawnień do ich zbycia lub wykonywania czynności, które zmierzają do zachowania tych praw.

§ 9. Przepisy § 1–8 stosuje się odpowiednio do nabycia akcji spółki przez osobę trzecią, działającą na rachunek spółki. Dotyczy to także nabycia akcji spółki dominującej przez spółkę lub spółdzielnię zależną.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[48]. [Zakaz obejmowania akcji własnych] § 1. Spółka nie może obejmować akcji własnych. Zakaz ten dotyczy również obejmowania akcji spółki dominującej przez spółkę lub spółdzielnię zależną.

§ 2. Objęcie akcji z naruszeniem § 1 jest ważne.

§ 3. W przypadku objęcia akcji z naruszeniem § 1 członek zarządu odpowiada solidarnie wraz z osobą, która objęła akcje, za pełne wniesienie wkładu, chyba że nie ponosi winy.

§ 4. Jeżeli akcje spółki zostały objęte przez osobę, która działała we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki albo spółki lub spółdzielni zależnej, obejmującego uważa się za osobę działającą na własny rachunek.

§ 5. Przepisy art. 300[47] § 6–8 stosuje się odpowiednio do akcji własnych objętych przez spółkę z naruszeniem § 1.

Oddział 5

Wyłączenie i ustąpienie akcjonariusza oraz unieważnienie akcji

Art. 300[49]. [Wyłączenie akcjonariusza ze spółki] § 1. Na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących więcej niż połowę ogólnej liczby głosów sąd, z ważnych przyczyn dotyczących danego akcjonariusza, może orzec jego wyłączenie ze spółki. Umowa spółki może ograniczyć to uprawnienie do akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących większą liczbę głosów.

§ 2. Przepisy art. 266 § 2 zdanie drugie i § 3 oraz art. 267–269 stosuje się odpowiednio do wyłączenia akcjonariusza ze spółki.

Art. 300[50]. [Orzeczenie o ustąpieniu akcjonariusza ze spółki] § 1. Na żądanie akcjonariusza sąd może orzec jego ustąpienie ze spółki, jeżeli zachodzi ważna przyczyna uzasadniona stosunkami między akcjonariuszami lub między spółką a akcjonariuszem ustępującym, skutkująca rażącym pokrzywdzeniem akcjonariusza ustępującego.

§ 2. Powództwo o ustąpienie akcjonariusza ze spółki wytacza się przeciwko spółce oraz wszystkim pozostałym akcjonariuszom według miejsca siedziby spółki.

§ 3. Akcje posiadane przez akcjonariusza ustępującego podlegają wykupowi po cenie odpowiadającej wartości godziwej, ustalonej przez sąd na dzień doręczenia pozwu. Orzekając o ustąpieniu akcjonariusza, sąd określa również termin, w jakim cena wykupu powinna zostać zapłacona na rzecz akcjonariusza ustępującego wraz z odsetkami od dnia doręczenia pozwu.

§ 4. Wykupu akcji posiadanych przez akcjonariusza ustępującego dokonuje spółka na rachunek pozostałych akcjonariuszy, proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich akcji. Za zapłatę ceny wykupu spółka i akcjonariusze, przeciwko którym wytoczono powództwo, odpowiadają solidarnie.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[51]. [Unieważnienie wszystkich albo niektórych akcji przez sąd] § 1. Na żądanie akcjonariusza albo spółki sąd może unieważnić wszystkie albo niektóre akcje w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania do wniesienia wkładów na pokrycie tych akcji.

§ 2. Sąd, orzekając o unieważnieniu akcji, określa wysokość spłaty należnej akcjonariuszowi za unieważnione akcje, która powinna uwzględnić stosunek wartości wkładu wniesionego do wartości wkładu niewniesionego.

§ 3. W celu zabezpieczenia powództwa sąd może, z ważnych powodów, zawiesić akcjonariusza w wykonywaniu jego praw udziałowych w spółce.

Rozdział 3

Organy spółki

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 300[52]. [Organy prostej spółki akcyjnej] § 1. W spółce ustanawia się zarząd albo radę dyrektorów.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać, że oprócz ustanowienia zarządu w spółce należy również ustanowić radę nadzorczą.

§ 3. Ilekroć w przepisach niniejszego oddziału mowa jest o organie, należy przez to rozumieć odpowiednio zarząd, radę nadzorczą albo radę dyrektorów.

Art. 300[53]. [Ograniczenia członków zarządu i dyrektorów] Wobec spółki członkowie zarządu i dyrektorzy podlegają ograniczeniom ustanowionym w umowie spółki oraz, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, w uchwałach akcjonariuszy.

Art. 300[54]. [Wykonywanie obowiązków przez członka organu] Członek organu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

Art. 300[55]. [Sprzeczność interesów] § 1. W przypadku sprzeczności interesów spółki z interesami członka organu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście, członek organu powinien ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw oraz może żądać zaznaczenia tego w protokole.

§ 2. Członek organu nie może ujawniać tajemnic spółki, także po wygaśnięciu mandatu.

§ 3. Członek zarządu ani dyrektor nie mogą bez zgody spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej albo uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej

eprasa.pl d2a094e46e

w przypadku posiadania w niej przez członka zarządu albo dyrektora co najmniej 10% ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby udziałów albo akcji, albo prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu albo dyrektora. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, zgody udziela organ uprawniony do powoływania członka organu.

Art. 300^{56}. [Wygaśnięcie mandatu członka organu] § 1. Mandat członka organu wygasa z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy przypadający po dniu powołania, chyba że umowa spółki stanowi inaczej, w szczególności przewiduje powołanie na czas nieoznaczony.

§ 2. Jeżeli umowa spółki przewiduje powołanie członka organu na kadencję, liczy się ją w latach obrotowych, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. W takim przypadku mandat członka organu wygasa z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni rok kadencji członka organu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 3. Jeżeli umowa spółki przewiduje, że członków organu powołuje się na okres wspólnej kadencji, mandat członka organu powołanego przed upływem danej kadencji organu wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków organu, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4. Mandat członka organu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu organu.

§ 5. Przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie stosuje się odpowiednio do złożenia rezygnacji przez członka organu.

§ 6. Jeżeli w wyniku rezygnacji członka zarządu albo dyrektora żaden mandat w zarządzie albo radzie dyrektorów nie byłby obsadzony, członek zarządu albo dyrektor składa rezygnację akcjonariuszom, zwołując jednocześnie walne zgromadzenie, o którym mowa w art. 300^{84} § 4, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Zawiadomienie o zwołaniu walnego zgromadzenia zawiera także oświadczenie o rezygnacji członka zarządu albo dyrektora. Rezygnacja jest skuteczna z dniem następującym po dniu, na który zwołano walne zgromadzenie.

Art. 300^{57}. [Obowiązek należytego organizowania prac organu] § 1. Jeżeli organ jest wieloosobowy, na prezesie albo przewodniczącym organu oraz na członkach organu spoczywa obowiązek należytego organizowania prac organu, a w szczególności, gdy jest to konieczne, określenia organizacji organu i sposobu wykonywania czynności w regulaminie organu. Umowa spółki może przewidywać zatwierdzenie regulaminu uchwałą akcjonariuszy albo rady nadzorczej.

§ 2. Regulamin organu lub umowa spółki mogą ustanowić komitet organu z zadaniem przygotowania lub wykonania jego uchwał. Organ może uchwalić regulamin komitetu określający organizację i sposób wykonywania powierzonych zadań.

§ 3. W skład komitetu wchodzi co najmniej dwóch członków organu. W skład komitetu mogą wchodzić także inne osoby z głosem doradczym.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[58]. [Ważność uchwały] § 1. Uchwała organu może być podjęta, jeżeli wszyscy członkowie organu zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu organu albo głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

§ 2. Rada nadzorcza albo rada dyrektorów podejmuje uchwały, jeżeli w posiedzeniu albo głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość uczestniczyła co najmniej połowa jej członków. Umowa spółki może przewidywać surowsze wymagania dotyczące kworum rady nadzorczej albo rady dyrektorów.

§ 3. Członków organu uczestniczących w głosowaniu na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość uwzględnia się przy ustalaniu kworum, chyba że umowa spółki lub regulamin organu stanowią inaczej.

§ 4. Uchwały organu zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że umowa spółki stanowi inaczej. Umowa spółki może przewidywać, że w przypadku równości głosów decyduje głos prezesa, przewodniczącego lub innego członka organu.

§ 5. Uchwały organu są protokołowane. Protokół powinien zawierać imiona i nazwiska członków organu uczestniczących w głosowaniu oraz treść podjętych uchwał i wynik głosowania. W protokole zaznacza się również zdanie odrębne zgłoszone przez członka organu wraz z jego ewentualnym umotywowaniem. Protokół podpisuje co najmniej członek organu prowadzący posiedzenie lub zarządzający głosowanie, chyba że umowa spółki lub regulamin organu stanowi inaczej.

§ 6. Uchwała o powołaniu pełnomocnika w celu zawarcia z członkiem zarządu albo dyrektorem umowy spółki, która ma zostać zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może zostać podjęta przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

§ 7. W spółce, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, uchwała o ustanowieniu prokury może zostać podjęta przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

Art. 300[59]. [Żądanie zwołania posiedzenia rady nadzorczej albo rady dyrektorów] § 1. Członek rady nadzorczej lub członek zarządu albo dyrektor mogą żądać zwołania posiedzenia rady nadzorczej albo rady dyrektorów, podając proponowany porządek obrad, lub podjęcia określonej uchwały na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

§ 2. Jeżeli przewodniczący rady nadzorczej albo rady dyrektorów nie zwoła posiedzenia albo nie zarządzi głosowania na piśmie albo przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość na dzień przypadający w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania, wnioskodawca może samodzielnie zwołać posiedzenie, podając jego datę i miejsce.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[60]. [Umowa między spółką a firmą audytorską] § 1. W umowie między spółką a firmą audytorską wybraną do badania lub przeglądu sprawozdania finansowego spółkę reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą akcjonariuszy albo rada nadzorcza.

§ 2. Umowa spółki może przewidywać, że w umowie między spółką a firmą audytorską wybraną do badania lub przeglądu sprawozdania finansowego spółkę może także reprezentować dyrektor niewykonawczy działający na podstawie uchwały rady dyrektorów podjętej wyłącznie przez dyrektorów niewykonawczych.

Art. 300[61]. [Pisma i zamówienia handlowe] § 1. Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę w formie papierowej i elektronicznej, a także informacje na stronach internetowych spółki powinny zawierać:

1) firmę spółki, jej siedzibę i adres;

2) oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywana jest dokumentacja spółki, oraz numer, pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);

4) wysokość kapitału akcyjnego;

5) oznaczenie grupy spółek, jeżeli spółka do niej należy.

§ 2. W pismach i zamówieniach handlowych składanych przez spółkę w formie papierowej zamiast wysokości kapitału akcyjnego z dnia sporządzenia pisma albo zamówienia handlowego spółka może wykazać kapitał akcyjny według stanu na ostatni dzień poprzedniego roku obrotowego ze wskazaniem tego dnia. Jeżeli spółka nie była zobowiązana do sporządzenia sprawozdania finansowego na ostatni dzień poprzedniego roku obrotowego, wykazuje wysokość kapitału akcyjnego na dzień wpisu spółki do rejestru.

Oddział 2

Zarząd

Art. 300[62]. [Zarząd] § 1. Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę.

§ 2. Zarząd składa się z jednego albo większej liczby członków.

§ 3. Członków zarządu powołują i odwołują oraz zawieszają w czynnościach, z ważnych powodów, akcjonariusze uchwałą, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

§ 4. Jeżeli w spółce została ustanowiona rada nadzorcza, członków zarządu powołuje i odwołuje oraz zawiesza w czynnościach, z ważnych powodów, rada nadzorcza, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 300[63]. [Odwołanie członka zarządu] § 1. Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą akcjonariuszy. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Umowa spółki może zawierać inne postanowienia, w szczególności ograniczać prawo odwołania do ważnych powodów.

Art. 300^{64}. [Wspólne prowadzenie spraw spółki w przypadku, gdy zarząd jest wieloosobowy] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki lub regulamin zarządu stanowią inaczej.

§ 2. Powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków zarządu.

§ 3. Odwołać prokurę może każdy członek zarządu.

Art. 300^{65}. [Prawo członka zarządu do reprezentowania spółki] § 1. Prawo członka zarządu do reprezentowania spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

§ 2. Prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 300^{66}. [Składanie oświadczeń w imieniu spółki] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, a umowa spółki nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki jest wymagane współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

§ 2. Oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie wyłączają ustanowienia prokury i nie ograniczają praw prokurentów wynikających z przepisów o prokurze.

Art. 300^{67}. [Reprezentowanie spółki] § 1. W umowie między spółką a członkiem zarządu, jak również w sporze z nim spółkę reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą akcjonariuszy albo rada nadzorcza.

§ 2. Uchwała akcjonariuszy może określić wynagrodzenie członków zarządu.

§ 3. W przypadku gdy akcjonariusz, o którym mowa w art. 300^{14}, jest zarazem członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym akcjonariuszem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Oddział 3

Rada nadzorcza

Art. 300^{68}. [Skład rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech członków, powoływanych i odwoływanych uchwałą akcjonariuszy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Umowa spółki może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.

Art. 300^{69}. [Działalność rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki.

§ 2. Rada nadzorcza nie ma prawa wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki.

§ 3. Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należą:

1) ocena prawidłowości i rzetelności sprawozdań, o których mowa w art. 300^{82} § 2 pkt 1;

2) ocena wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;

3) sporządzanie oraz składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz pisemnego sprawozdania z działalności rady nadzorczej za ubiegły rok obrotowy (sprawozdanie rady nadzorczej).

§ 3^{1}. W przypadku gdy sprawozdanie finansowe spółki podlega badaniu ustawowemu, rada nadzorcza jest obowiązana, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, zawiadomić kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadzał badanie sprawozdania finansowego spółki, o terminie posiedzenia, którego przedmiotem są sprawy określone w § 3. Spółka zapewnia uczestnictwo kluczowego biegłego rewidenta lub innego przedstawiciela firmy audytorskiej w posiedzeniu rady nadzorczej. W trakcie posiedzenia kluczowy biegły rewident lub inny przedstawiciel firmy audytorskiej przedstawia radzie nadzorczej sprawozdanie z badania, w tym ocenę podstaw przyjętego oświadczenia odnoszącego się do zdolności spółki do kontynuowania działalności, oraz udziela odpowiedzi na pytania członków rady nadzorczej.

§ 4. Umowa spółki może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych w umowie spółki czynności. Rada nadzorcza może określić uchwałą czynności, do których podjęcia zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 300^{70}. [Delegowanie członków rady nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków zarządu] § 1. Rada nadzorcza może delegować członków rady nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków zarządu, którzy zostali zawieszeni albo których mandaty wygasły z innych przyczyn niż upływ kadencji, albo którzy z innych przyczyn nie mogą wykonywać swoich czynności.

§ 2. Prawa i obowiązki delegowanego członka rady nadzorczej są zawieszone na czas delegacji, co nie uchybia zdolności rady nadzorczej do podejmowania uchwał.

§ 3. Do delegowanego członka rady nadzorczej stosuje się przepis art. 300^{55} § 3.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[71]. [Uprawnienia rady nadzorczej] § 1. W celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może badać wszystkie dokumenty spółki, dokonywać rewizji stanu majątku spółki oraz żądać od zarządu, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o pracę lub wykonujących na rzecz spółki w sposób regularny określone czynności na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze sporządzenia lub przekazania wszelkich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółki, w szczególności jej działalności lub majątku. Przedmiotem żądania mogą być również posiadane przez organ lub osobę obowiązaną informacje, sprawozdania lub wyjaśnienia dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

§ 1[1]. Informacje, dokumenty, sprawozdania lub wyjaśnienia, o których mowa w § 1, są przekazywane radzie nadzorczej niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania do organu lub osoby obowiązanej, chyba że w żądaniu określono dłuższy termin.

§ 1[2]. Zarząd nie może ograniczać członkom rady nadzorczej dostępu do żądanych przez nich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień, o których mowa w § 1.

§ 2. Jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej, każdy członek rady nadzorczej może żądać przedstawienia radzie nadzorczej na najbliższym posiedzeniu określonych informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień.

Art. 300[71a].[Uchwała w sprawie zbadania na koszt spółki określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku przez wybranego doradcę] § 1. Rada nadzorcza może podjąć uchwałę w sprawie zbadania na koszt spółki określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku przez wybranego doradcę (doradca rady nadzorczej). Doradca rady nadzorczej może zostać wybrany również w celu przygotowania określonych analiz oraz opinii.

§ 2. W umowie między spółką a doradcą rady nadzorczej spółkę reprezentuje rada nadzorcza.

§ 3. Zarząd zapewnia doradcy rady nadzorczej dostęp do dokumentów i udziela mu żądanych informacji.

§ 4. Doradca rady nadzorczej oraz osoba fizyczna wykonująca czynności w jego imieniu lub na jego rzecz są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie niemające publicznego charakteru informacje i dokumenty otrzymane od spółki. Obowiązek zachowania tajemnicy nie jest ograniczony w czasie.

§ 5. Rada nadzorcza może zdecydować o udostępnieniu akcjonariuszom wyników pracy doradcy rady nadzorczej, chyba że mogłoby to wyrządzić szkodę spółce, spółce powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.

§ 6. Umowa spółki może wyłączyć albo ograniczyć prawo rady nadzorczej do zawierania umów z doradcą rady nadzorczej, w szczególności przez upoważnienie walnego zgromadzenia do określenia maksymalnego łącznego kosztu wynagrodzenia

eprasa.pl d2a094e46e

wszystkich doradców rady nadzorczej, który spółka może ponieść w trakcie roku obrotowego.

Art. 300[72]. [Zakaz łączenia funkcji] § 1. Członek zarządu, prokurent, likwidator oraz kierownik oddziału lub zakładu nie mogą być jednocześnie członkami rady nadzorczej.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do osób odpowiedzialnych w spółce za sprawy finansowe, w szczególności dyrektora finansowego, głównego księgowego, oraz osób, którym na podstawie umowy powierzono prowadzenie księgowości lub spraw finansowych spółki.

§ 3. Członkiem rady nadzorczej nie może być pracownik spółki. Nie dotyczy to pracownika powołanego do rady nadzorczej na podstawie przepisów przewidujących udział w niej przedstawicieli pracowników.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do członka zarządu, dyrektora wykonawczego, likwidatora, kierownika oddziału lub zakładu, osób odpowiedzialnych za sprawy finansowe, w szczególności dyrektora finansowego, głównego księgowego spółki lub spółdzielni zależnej oraz osób zatrudnionych w spółce lub spółdzielni zależnej.

Oddział 4

Rada dyrektorów

Art. 300[73]. [Rada dyrektorów] § 1. Rada dyrektorów prowadzi sprawy spółki, reprezentuje spółkę oraz sprawuje nadzór nad prowadzeniem spraw spółki.

§ 2. Rada dyrektorów składa się z jednego albo większej liczby dyrektorów.

§ 3. Dyrektorów powołują i odwołują oraz zawieszają w czynnościach, z ważnych powodów, akcjonariusze uchwałą, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Art. 300[74]. [Odwołanie dyrektora] § 1. Dyrektor może być w każdym czasie odwołany uchwałą akcjonariuszy. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku dotyczącego pełnienia funkcji dyrektora.

§ 2. Umowa spółki może zawierać inne postanowienia, w szczególności ograniczać prawo odwołania do ważnych powodów.

Art. 300[75]. [Wieloosobowa rada dyrektorów] § 1. Jeżeli rada dyrektorów jest wieloosobowa, wszyscy dyrektorzy są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki, chyba że umowa spółki lub regulamin rady dyrektorów stanowią inaczej.

§ 2. Uchwały rady dyrektorów, poza innymi sprawami wymienionymi w ustawie lub umowie spółki, wymaga:

1) podejmowanie decyzji o strategicznym znaczeniu dla spółki;

eprasa.pl d2a094e46e

2) ustalanie rocznych i wieloletnich planów biznesowych;

3) ustalenie struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa spółki i ukształtowanie podstawowych funkcji związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

§ 3. Powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich dyrektorów. Odwołać prokurę może każdy dyrektor.

Art. 300^{76}. [Dyrektorzy wykonawczy, dyrektorzy niewykonawczy] § 1. Z wyjątkiem art. 300^{75} § 2 i 3, umowa spółki, regulamin rady dyrektorów lub uchwała rady dyrektorów mogą delegować niektóre albo wszystkie czynności prowadzenia przedsiębiorstwa spółki na jednego dyrektora albo niektórych dyrektorów (dyrektorzy wykonawczy). Dyrektorzy niebędący dyrektorami wykonawczymi (dyrektorzy niewykonawczy) sprawują stały nadzór nad prowadzeniem spraw spółki.

§ 2. W celu wykonywania czynności prowadzenia przedsiębiorstwa spółki może zostać powołany komitet wykonawczy, w którego skład wchodzą wyłącznie dyrektorzy wykonawczy.

§ 3. Do szczególnych obowiązków dyrektorów niewykonawczych należą:

1) ocena prawidłowości i rzetelności sprawozdań, o których mowa w art. 300^{82} § 2 pkt 1;

2) sporządzanie oraz składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania za ubiegły rok obrotowy (sprawozdanie dyrektorów niewykonawczych).

§ 3^{1}. W przypadku gdy sprawozdanie finansowe spółki podlega badaniu ustawowemu, rada dyrektorów lub jej komitet są obowiązani, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, zawiadomić kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadzał badanie sprawozdania finansowego spółki, o terminie posiedzenia, którego przedmiotem są sprawy określone w § 3. Spółka zapewnia uczestnictwo kluczowego biegłego rewidenta lub innego przedstawiciela firmy audytorskiej w posiedzeniu rady dyrektorów lub jej komitetu. W trakcie posiedzenia kluczowy biegły rewident lub inny przedstawiciel firmy audytorskiej przedstawia radzie dyrektorów lub jej komitetowi sprawozdanie z badania, w tym ocenę podstaw przyjętego oświadczenia odnoszącego się do zdolności spółki do kontynuowania działalności, oraz udziela odpowiedzi na pytania dyrektorów.

§ 4. W celu sprawowania stałego nadzoru nad prowadzeniem spraw spółki może zostać powołany komitet rady dyrektorów, w skład którego wchodzą wyłącznie dyrektorzy niewykonawczy.

§ 5. W celu wykonania swoich obowiązków każdy dyrektor niewykonawczy może badać wszystkie dokumenty spółki, dokonywać rewizji stanu majątku spółki oraz żądać od dyrektorów, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o pracę lub wykonujących na rzecz spółki w sposób regularny określone czynności na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze wszelkich dokumentów, informacji, sprawozdań lub wyjaśnień oraz żądać ich przedstawienia na wskazanym posiedzeniu rady dyrektorów lub jej komitetu.

eprasa.pl d2a094e46e

Przedmiotem żądania mogą być również posiadane przez jego adresata dokumenty, informacje, sprawozdania lub wyjaśnienia dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

Art. 300[77]. [Prawo dyrektora do reprezentowania spółki] § 1. Prawo dyrektora do reprezentowania spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

§ 2. Prawa dyrektora do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 300[78]. [Składanie oświadczeń w imieniu spółki w przypadku wieloosobowej rady dyrektorów] § 1. Jeżeli rada dyrektorów jest wieloosobowa, a umowa spółki nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki jest wymagane współdziałanie dwóch dyrektorów albo jednego dyrektora łącznie z prokurentem.

§ 2. Oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec jednego dyrektora lub prokurenta.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie wyłączają ustanowienia prokury i nie ograniczają praw prokurentów wynikających z przepisów o prokurze.

Art. 300[79]. [Reprezentowanie spółki] § 1. W umowie między spółką a dyrektorem, jak również w sporze z nim, spółkę reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą akcjonariuszy.

§ 2. Uchwała akcjonariuszy może określić wynagrodzenie dyrektorów.

§ 3. Umowa spółki może przewidywać, że w umowie, jak również sporze między spółką a dyrektorem wykonawczym spółkę może reprezentować także dyrektor niewykonawczy, działający na podstawie uchwały rady dyrektorów, podjętej wyłącznie przez dyrektorów niewykonawczych.

§ 4. W przypadku gdy akcjonariusz, o którym mowa w art. 300[14], jest zarazem dyrektorem, przepisów § 1 i 3 nie stosuje się. Czynność prawna między tym akcjonariuszem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Oddział 5

Walne zgromadzenie

Art. 300[80]. [Uchwały akcjonariuszy] § 1. Uchwały akcjonariuszy są podejmowane na walnym zgromadzeniu albo poza walnym zgromadzeniem na piśmie albo przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

§ 2. Akcjonariusze mogą głosować przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeżeli zostały one wskazane w umowie spółki albo wszyscy

eprasa.pl d2a094e46e

akcjonariusze wyrazili w formie dokumentowej zgodę na taki tryb głosowania. Akcjonariusze mogą głosować na piśmie, jeżeli wszyscy akcjonariusze wyrazili w formie dokumentowej zgodę na taki tryb głosowania.

§ 3. Do uchwał podejmowanych zgodnie z § 2 przepisu art. 300^{99} § 2 nie stosuje się.

Art. 300^{81}. [Czynności wymagające uchwały akcjonariuszy] Uchwały akcjonariuszy, poza innymi sprawami wymienionymi w niniejszym dziale lub umowie spółki, wymaga:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków;

2) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;

3) nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, chyba że umowa spółki stanowi inaczej;

4) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 300^{119};

5) zawarcie umowy, o której mowa w art. 4 § 1 pkt 4 lit. f.

Art. 300^{82}. [Zwyczajne walne zgromadzenie] § 1. Zwyczajne walne zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

§ 2. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;

2) podjęcie uchwały o wypłacie dywidendy albo o pokryciu straty;

3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

§ 3. Przepis § 2 pkt 3 dotyczy wszystkich osób, które pełniły funkcję członków organów spółki w ostatnim roku obrotowym. Członkowie organów spółki, których mandaty wygasły przed dniem walnego zgromadzenia, mają prawo uczestniczyć w zgromadzeniu, przeglądać dokumenty, o których mowa w § 4, oraz przedkładać do nich uwagi na piśmie. Żądanie dotyczące skorzystania z tych uprawnień powinno być złożone zarządowi na piśmie najpóźniej na tydzień przed walnym zgromadzeniem.

§ 4. Dokumenty odpowiadające treścią sprawozdaniu zarządu z działalności spółki, sprawozdaniu finansowemu, sprawozdaniu rady nadzorczej, sprawozdaniu dyrektorów niewykonawczych lub sprawozdaniu z badania są wydawane akcjonariuszowi na jego żądanie, które może zostać zgłoszone zarządowi licząc od dnia zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia. Dokumenty udostępnia się niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch dni powszednich od dnia zgłoszenia żądania. Na żądanie akcjonariusza

eprasa.pl d2a094e46e

dokumenty udostępnia się w postaci elektronicznej, w tym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

§ 5. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia może być również rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w rozumieniu przepisów o rachunkowości oraz inne sprawy niż wymienione w § 2.

§ 6. Za rok obrotowy, w którym działalność spółki przez cały czas pozostawała zawieszona i nie doszło do zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec tego roku obrotowego, zwyczajne walne zgromadzenie może się nie odbyć, jeżeli akcjonariusze tak postanowią. W takim przypadku przedmiotem obrad następnego zwyczajnego walnego zgromadzenia są również sprawy, o których mowa w § 2, dotyczące roku obrotowego, w którym działalność spółki pozostawała zawieszona.

Art. 300^{83}. [Zakaz ograniczania wskazanych uprawnień akcjonariuszy mniejszościowych w umowie spółki] Umowa spółki nie może ograniczać wskazanych w przepisach niniejszego oddziału uprawnień akcjonariuszy mniejszościowych, natomiast może przyznać te uprawnienia akcjonariuszom reprezentującym mniejszy ułamek ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby akcji.

Art. 300^{84}. [Zwołanie walnego zgromadzenia] § 1. Walne zgromadzenie zwołuje zarząd.

§ 2. Rada nadzorcza może zwołać zwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w niniejszym oddziale lub umowie spółki, oraz nadzwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane.

§ 3. Umowa spółki może przyznać uprawnienie, o którym mowa w § 2, także innej osobie.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w art. 300^{56} § 6, członek zarządu jest obowiązany zwołać walne zgromadzenie. Przepisu § 1 nie stosuje się.

§ 5. Zwołujący ma prawo odwołania walnego zgromadzenia, z uwzględnieniem art. 300^{85} § 6.

Art. 300^{85}. [Żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia] § 1. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby akcji mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia.

§ 2. Żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia należy złożyć zarządowi w formie dokumentowej.

§ 3. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne walne zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, na ich wniosek, akcjonariusza lub akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd udziela upoważnienia, chyba że żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia jest oczywiście bezzasadne, oraz wyznacza przewodniczącego tego walnego zgromadzenia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Zgromadzenie, o którym mowa w § 1, podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia ma ponieść spółka. Akcjonariusz lub akcjonariusze, na żądanie których zostało zwołane walne zgromadzenie, mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą zgromadzenia, o którym mowa w § 1. Sąd udziela zwolnienia, jeżeli żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia było uzasadnione interesem spółki lub uzasadnionym interesem akcjonariuszy.

§ 5. W zawiadomieniu o zwołaniu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, o którym mowa w § 3, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

§ 6. Akcjonariusz lub akcjonariusze, którzy zażądali zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, mają wyłączne prawo jego odwołania.

Art. 300[86]. [Żądanie umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia] § 1. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby akcji mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone zarządowi nie później niż na dziesięć dni przed wyznaczonym terminem walnego zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad.

§ 2. Żądanie, o którym mowa w § 1, należy złożyć zarządowi w formie dokumentowej.

§ 3. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na siedem dni przed wyznaczonym terminem walnego zgromadzenia, zawiadomić o zmianach w porządku obrad, wprowadzonych na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy. Zawiadomienie następuje w sposób właściwy dla zwołania walnego zgromadzenia.

Art. 300[87]. [Zwołanie walnego zgromadzenia] § 1. Walne zgromadzenie zwołuje się pocztą elektroniczną na adres akcjonariusza wpisany do rejestru akcjonariuszy, na adres do doręczeń elektronicznych lub za pomocą listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską. Zawiadomienie o walnym zgromadzeniu wysyła się co najmniej dwa tygodnie przed wyznaczonym terminem walnego zgromadzenia.

§ 2. W zawiadomieniu o walnym zgromadzeniu należy oznaczyć datę, godzinę i miejsce walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad.

§ 3. W przypadku zamierzonej zmiany umowy spółki należy powołać dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian, a jeżeli jest to uzasadnione znacznym zakresem zamierzonych zmian – załączyć projekt nowego tekstu jednolitego umowy spółki.

§ 4. Jeżeli przewiduje się możliwość udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, zawiadomienie o walnym zgromadzeniu powinno zawierać dokładny opis sposobu uczestnictwa w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[88]. [Miejsce odbywania walnego zgromadzenia] § 1. Walne zgromadzenie odbywa się w siedzibie spółki, jeżeli umowa spółki nie wskazuje innego miejsca. W przypadku gdy umowa spółki wskazuje miejsce walnego zgromadzenia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powinna wskazywać dodatkowo przynajmniej jedno miejsce walnego zgromadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana umowy spółki ustalająca miejsce walnego zgromadzenia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga jednomyślnej uchwały walnego zgromadzenia.

§ 2. Walne zgromadzenie może się odbyć również w innym miejscu, jeżeli wszyscy akcjonariusze wyrażą na to zgodę w formie dokumentowej.

§ 3. Walne zgromadzenie odbywające się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie może podejmować uchwał wymagających umieszczenia w protokole sporządzonym przez notariusza.

Art. 300[89]. [Uchwała w sprawach nieobjętych porządkiem obrad] § 1. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można podjąć uchwały, chyba że wszystkie akcje są reprezentowane na walnym zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego podjęcia uchwały.

§ 2. Wniosek o zwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad.

Art. 300[90]. [Podejmowanie uchwał mimo braku formalnego zwołania walnego zgromadzenia] Uchwały można podjąć mimo braku formalnego zwołania walnego zgromadzenia, jeżeli wszystkie akcje są reprezentowane, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia walnego zgromadzenia lub umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad.

Art. 300[91]. [Uprawnienie do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu] Uprawnionym do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu jest osoba wpisana do rejestru akcjonariuszy w dniu przypadającym na trzy dni przed dniem walnego zgromadzenia.

Art. 300[92]. [Możliwość uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej] § 1. Umowa spółki może dopuszczać uczestnictwo w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności:

1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym;

2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad;

3) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku walnego zgromadzenia.

§ 2. Uczestnictwo akcjonariuszy w walnym zgromadzeniu może podlegać jedynie wymogom i ograniczeniom, które są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy i

eprasa.pl d2a094e46e

zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Szczegółowe zasady dotyczące sposobu uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej określa regulamin walnego zgromadzenia.

Art. 300^{93}. [Wyłożenie listy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu] § 1. W dniu walnego zgromadzenia zarząd wykłada w miejscu odbycia walnego zgromadzenia listę uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu zgodnie z art. 300^{91}, podpisaną przez zarząd, zawierającą nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) uprawnionych, ich adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych lub adresy poczty elektronicznej, liczbę, serie, numery i rodzaj akcji oraz liczbę przysługujących im głosów.

§ 2. Uprawniony może żądać przesłania mu listy, o której mowa w § 1, nieodpłatnie pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana.

Art. 300^{94}. [Ważność walnego zgromadzenia] § 1. Jeżeli przepisy niniejszego działu lub umowy spółki nie stanowią inaczej, walne zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji.

§ 2. Walne zgromadzenie może zarządzać przerwy w obradach większością dwóch trzecich głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż trzydzieści dni.

§ 3. Przewodniczący walnego zgromadzenia nie ma prawa, bez jednomyślnej uchwały walnego zgromadzenia, usuwać lub zmieniać kolejności spraw umieszczonych w porządku obrad.

Art. 300^{95}. [Uprawnienia akcjonariusza] § 1. Akcjonariusz może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

§ 2. Pełnomocnictwo do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu wymaga formy dokumentowej pod rygorem nieważności. Kopię pełnomocnictwa dołącza się do księgi protokołów. Spółka podejmuje odpowiednie, proporcjonalne do celu działania służące identyfikacji akcjonariusza i pełnomocnika w celu weryfikacji ważności pełnomocnictwa.

§ 3. Członek zarządu ani pracownik spółki nie mogą być pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu.

§ 4. Przepisy o wykonywaniu prawa głosu przez pełnomocnika stosuje się do wykonywania prawa głosu przez innego przedstawiciela.

Art. 300^{96}. [Zakaz głosowania akcjonariusza przy podejmowaniu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec spółki] Akcjonariusz nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy podejmowaniu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec spółki z jakiegokolwiek tytułu, w tym dotyczących udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu między nim a spółką.

Art. 300^{97}. [Obowiązek zarządu do udzielenia akcjonariuszowi informacji dotyczących spółki] § 1. Podczas obrad walnego zgromadzenia zarząd jest obowiązany do

eprasa.pl d2a094e46e

udzielenia akcjonariuszowi, na jego żądanie, informacji dotyczących spółki, jeżeli jest to uzasadnione dla oceny sprawy objętej porządkiem obrad.

§ 2. Przepisy art. 428 § 2–7 oraz art. 429 stosuje się odpowiednio do udzielania akcjonariuszowi informacji przez zarząd.

Art. 300[98]. [Głosowanie nad uchwałami] § 1. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli przepisy niniejszego działu lub umowa spółki nie stanowią inaczej.

§ 2. Uchwała dotycząca:

1) zmiany umowy spółki,

2) zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części,

3) emisji obligacji zamiennych i obligacji z prawem pierwszeństwa,

4) rozwiązania spółki

– zapada większością trzech czwartych głosów, chyba że umowa spółki przewiduje surowsze warunki.

§ 3. Uchwała dotycząca zmiany umowy spółki, zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa indywidualne poszczególnych akcjonariuszy, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy.

§ 4. Jeżeli w spółce istnieją akcje o różnych uprawnieniach, uchwała dotycząca zmiany umowy spółki naruszająca prawa akcjonariuszy danego rodzaju akcji powinna być podjęta w drodze oddzielnego głosowania na walnym zgromadzeniu w grupie akcjonariuszy akcji jednorodzajowych, których prawa są naruszane w wyniku zmiany umowy spółki. W grupie akcjonariuszy uchwała zapada większością głosów, jaka jest wymagana do podjęcia tego rodzaju uchwały na walnym zgromadzeniu. Nieobecność akcjonariuszy, których prawa są naruszane, nie wstrzymuje podjęcia uchwały przez walne zgromadzenie.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się do emisji akcji nieuprzywilejowanych.

§ 6. W głosowaniu nad ograniczeniem lub zniesieniem przywilejów z akcji niemej akcjonariuszowi tej akcji przysługuje prawo głosu.

§ 7. Zniesienie przywileju akcji niemej powoduje uzyskanie przez akcjonariusza prawa głosu z takiej akcji.

Art. 300[99]. [Jawność głosowania] § 1. Głosowanie jest jawne.

§ 2. Tajne głosowanie zarządza się przy podejmowaniu uchwały w sprawie powołania, odwołania lub zawieszenia w czynnościach członków organów spółki, udzielenia im absolutorium lub pociągnięcia ich do odpowiedzialności. Tajne głosowanie zarządza się

eprasa.pl d2a094e46e

ponadto na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na walnym zgromadzeniu.

Art. 300[100]. [Umieszczanie uchwał walnego zgromadzenia w protokole] § 1. Uchwały walnego zgromadzenia umieszcza się w protokole. W protokole stwierdza się prawidłowość zwołania walnego zgromadzenia i jego zdolność do podjęcia uchwał oraz wymienia się podjęte uchwały, a także w odniesieniu do każdej uchwały liczbę akcji, z których oddano ważne głosy, procentowy udział tych akcji w ogólnej liczbie akcji, łączną liczbę ważnych głosów, liczbę głosów „za", „przeciw" i „wstrzymujących się" oraz zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu dołącza się dowody zwołania walnego zgromadzenia, listę obecności z podpisami uczestników walnego zgromadzenia oraz listę akcjonariuszy głosujących przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

§ 2. Uchwały dotyczące zmiany umowy spółki umieszcza się w protokole sporządzonym przez notariusza. Wypis protokołu wraz z dowodami zwołania walnego zgromadzenia zarząd dołącza do księgi protokołów.

§ 3. Uchwały walnego zgromadzenia powinny być podpisane przez obecnych lub co najmniej przez przewodniczącego i osobę sporządzającą protokół.

§ 4. Uchwały podjęte na piśmie zgodnie z art. 300[80] zarząd wpisuje do księgi protokołów. Uchwały podjęte przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej dołącza się do księgi protokołów w postaci wydruków uchwał poświadczonych podpisem członka zarządu.

§ 5. Akcjonariusze mogą przeglądać księgę protokołów, a także żądać wydania poświadczonych przez zarząd odpisów uchwał.

Art. 300[101]. [Stosowanie przepisów do uchwał akcjonariuszy] Przepisy art. 422–427 stosuje się odpowiednio do uchwał akcjonariuszy.

Rozdział 4

Zmiana umowy spółki i emisja akcji

Oddział 1

Zmiana umowy spółki i zwykła emisja akcji

Art. 300[102]. [Zmiana umowy spółki] § 1. Zmiana umowy spółki wymaga uchwały walnego zgromadzenia i wpisu do rejestru.

§ 2. Zmianę umowy spółki zarząd zgłasza do rejestru. Zgłoszenie zmiany umowy spółki nie może nastąpić po upływie sześciu miesięcy od dnia podjęcia uchwały walnego zgromadzenia.

§ 3. Przepisy art. 164 § 3, art. 165, art. 169 i art. 172 stosuje się odpowiednio do zarejestrowania zmiany umowy spółki i skutków stwierdzenia braków wynikłych z niedopełnienia przepisów prawa po zarejestrowaniu zmian.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[103]. [Emisja akcji] Emisja akcji stanowi zmianę umowy spółki. Zachowanie przepisów o zmianie umowy spółki nie jest wymagane, jeżeli emisja akcji następuje uchwałą akcjonariuszy podejmowaną na podstawie dotychczasowych postanowień umowy spółki przewidujących maksymalną liczbę akcji i termin ich emisji.

Art. 300[104]. [Uchwała o emisji akcji] § 1. Uchwała o emisji akcji powinna określać:

1) liczbę, serie i numery akcji;

2) uprzywilejowanie związane z akcjami, jeżeli uchwała przewiduje uprzywilejowanie akcji nowej emisji;

3) cenę emisyjną akcji lub upoważnienie zarządu albo rady nadzorczej do oznaczenia ceny emisyjnej;

4) datę, od której nowe akcje mają uczestniczyć w dywidendzie;

5) terminy i sposób wnoszenia wkładów na pokrycie obejmowanych akcji lub upoważnienie zarządu albo rady nadzorczej do wskazania tych terminów w umowie objęcia akcji;

6) przedmiot wkładów niepieniężnych oraz osoby, które mają objąć akcje za takie wkłady, łącznie z podaniem liczby akcji, które mają przypaść każdej z nich, jeżeli akcje mają być objęte za wkłady niepieniężne;

7) jeżeli przedmiotem wkładu niepieniężnego jest świadczenie pracy lub usług – także rodzaj i czas świadczenia pracy lub usług.

§ 2. Przepisy niniejszego działu dotyczące akcji, wkładów i kapitału akcyjnego stosuje się odpowiednio przy emisji akcji.

Art. 300[105]. [Obejmowanie akcji nowej emisji] § 1. Akcje nowej emisji są obejmowane na podstawie umowy objęcia akcji. W umowie objęcia akcji spółka zobowiązuje się wyemitować akcje na rzecz subskrybenta, a subskrybent zobowiązuje się do wniesienia wkładu.

§ 2. Zawarcie umowy objęcia akcji następuje w drodze złożenia oferty objęcia akcji przez spółkę i jej przyjęcia przez oznaczonego adresata. Przyjęcie oferty nie może być uzależnione od warunku lub terminu.

§ 3. Umowa objęcia akcji powinna być zawarta w formie dokumentowej pod rygorem nieważności.

Art. 300[106]. [Prawo poboru] § 1. Jeżeli umowa spółki lub uchwała akcjonariuszy nie stanowią inaczej, wszyscy dotychczasowi akcjonariusze mają prawo pierwszeństwa objęcia nowych akcji proporcjonalnie do liczby swoich dotychczasowych akcji (prawo poboru). Listę akcjonariuszy, którym przysługuje prawo poboru, ustala się na dzień podjęcia uchwały o emisji akcji.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W interesie spółki akcjonariusze mogą zostać pozbawieni prawa poboru w całości lub w części uchwałą akcjonariuszy podjętą większością czterech piątych głosów.

§ 3. W przypadku emisji akcji z zachowaniem prawa poboru oferta objęcia akcji jest składana w sposób właściwy dla dokonywania zawiadomień o walnym zgromadzeniu. Termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu oferty nie może być krótszy niż czternaście dni od dnia złożenia przez spółkę oferty objęcia akcji w wykonaniu prawa poboru. Oferta powinna zawierać wzór formularza w przedmiocie przyjęcia oferty wraz z informacją o terminie oraz sposobie złożenia tego oświadczenia.

§ 4. Akcjonariusze, którym służy prawo poboru, mogą wraz z przyjęciem oferty złożyć także dodatkowe oświadczenie o objęciu określonej liczby akcji w razie niewykonania prawa poboru przez pozostałych akcjonariuszy.

§ 5. Akcje objęte dodatkowym oświadczeniem, o którym mowa w § 4, zarząd przydziela proporcjonalnie do zgłoszeń.

§ 6. Jeżeli uchwała o emisji akcji nie stanowi inaczej, akcje nieobjęte w wykonaniu prawa poboru albo co do których prawo poboru zostało wyłączone, zarząd oferuje według swojego uznania, jednak po cenie nie niższej niż cena emisyjna.

Art. 300[107]. [Zgłoszenie emisji akcji do rejestru] § 1. Emisję akcji zarząd zgłasza do rejestru.

§ 2. Do zgłoszenia emisji akcji należy dołączyć:

1) uchwałę o emisji akcji;

2) umowy objęcia akcji;

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na pokrycie nowych akcji zostały wniesione w części przewidzianej w uchwale o emisji akcji lub umowach objęcia akcji;

4) oświadczenie wszystkich członków zarządu o wysokości kapitału akcyjnego.

§ 3. Akcje nowej emisji powstają z chwilą wpisu do rejestru.

Art. 300[108]. [Stosowanie przepisów do emisji akcji na podstawie upoważnienia zarządu i warunkowej emisji akcji] Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do emisji akcji na podstawie upoważnienia zarządu i warunkowej emisji akcji, chyba że przepisy oddziałów 2 i 3 stanowią inaczej.

Art. 300[109]. [Udzielenie upoważnienia do emisji akcji i warunkowa emisja akcji] Udzielenie zarządowi upoważnienia do emisji akcji i warunkowa emisja akcji nie naruszają kompetencji walnego zgromadzenia do emisji akcji.

Oddział 2

Upoważnienie zarządu do emisji akcji

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[110]. [Upoważnienie zarządu do emisji akcji na zasadach określonych w oddziale] § 1. Umowa spółki może upoważnić zarząd, na okres nie dłuższy niż pięć lat, do emisji akcji na zasadach określonych w niniejszym oddziale. Zarząd może wykonać udzielone upoważnienie przez dokonanie jednej albo kilku kolejnych emisji akcji w granicach, o których mowa w § 3.

§ 2. Upoważnienie zarządu do emisji akcji może zostać udzielone na kolejne okresy, nie dłuższe jednak niż pięć lat. Udzielenie upoważnienia wymaga zmiany umowy spółki.

§ 3. Zakres upoważnienia nie może przekraczać jednej czwartej ogólnej liczby akcji wyemitowanych przez spółkę na dzień udzielenia upoważnienia.

§ 4. Zarząd może emitować akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne, chyba że upoważnienie do emisji przewiduje możliwość objęcia akcji za wkłady niepieniężne.

§ 5. Zarząd nie może emitować akcji uprzywilejowanych ani przyznawać akcjonariuszom uprawnień indywidualnych.

Art. 300[111]. [Uchwała dotycząca zmiany umowy spółki przewidująca upoważnienie zarządu do emisji akcji] Uchwała walnego zgromadzenia dotycząca zmiany umowy spółki przewidująca upoważnienie zarządu do emisji akcji powinna być umotywowana.

Art. 300[112]. [Uchwała zarządu podjęta w granicach upoważnienia zawartego w umowie spółki] Uchwała zarządu podjęta w granicach upoważnienia zawartego w umowie spółki zastępuje uchwałę walnego zgromadzenia o emisji akcji. Zarząd decyduje o wszystkich sprawach związanych z emisją akcji, chyba że przepisy niniejszego oddziału lub upoważnienie udzielone zarządowi zawierają odmienne postanowienia.

Art. 300[113]. [Pozbawienie prawa poboru] § 1. Pozbawienie prawa poboru w całości lub w części dotyczące każdej emisji akcji w granicach upoważnienia, o którym mowa w art. 300[110], wymaga uchwały akcjonariuszy podjętej zgodnie z art. 300[106] § 2.

§ 2. Umowa spółki może upoważniać zarząd do pozbawienia prawa poboru w całości lub w części. Uchwała zarządu o pozbawieniu prawa poboru w całości lub w części może zostać podjęta, jeżeli przemawia za tym interes spółki.

§ 3. Podjęcie przez walne zgromadzenie uchwały zmieniającej umowę spółki, która przewiduje udzielenie zarządowi upoważnienia do pozbawienia prawa poboru akcji w całości lub w części, wymaga spełnienia warunków określonych w art. 300[106] § 2.

Oddział 3

Warunkowa emisja akcji

Art. 300[114]. [Warunkowa emisja akcji] § 1. Walne zgromadzenie może podjąć uchwałę o emisji akcji, z zastrzeżeniem że osoby, którym przyznano prawa do objęcia akcji, wykonają je na warunkach określonych w uchwale, o której mowa w art. 300[115], i w trybie określonym w art. 300[117] (warunkowa emisja akcji).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Uchwała o warunkowej emisji akcji może zostać podjęta w celu przyznania praw do objęcia akcji:

1) obligatariuszom obligacji zamiennych lub obligacji z prawem pierwszeństwa albo

2) osobom, które uzyskały te prawa na podstawie umowy zawartej ze spółką, albo

3) posiadaczom warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 300^{119}.

§ 3. Zawarcie umowy, o której mowa w § 2 pkt 2, wymaga zgody walnego zgromadzenia wyrażonej większością trzech czwartych głosów.

§ 4. Liczba warunkowo emitowanych akcji nie może przekraczać dwukrotności całkowitej liczby wyemitowanych akcji z chwili podejmowania uchwały, o której mowa w § 1.

§ 5. Emisja akcji w celu realizacji praw do objęcia akcji, o których mowa w § 2, może nastąpić wyłącznie w trybie warunkowej emisji akcji, z uwzględnieniem przepisów o obligacjach.

Art. 300^{115}. [Uchwała o warunkowej emisji akcji] § 1. Uchwała o warunkowej emisji akcji powinna określać w szczególności:

1) maksymalną liczbę warunkowo emitowanych akcji;

2) cenę emisyjną tych akcji albo parytet zamiany obligacji zamiennych na akcje;

3) cel warunkowej emisji akcji;

4) termin wykonania prawa do objęcia warunkowo emitowanych akcji;

5) określenie grona osób uprawnionych do objęcia warunkowo emitowanych akcji.

§ 2. Uchwała o warunkowej emisji akcji skutkuje wyłączeniem prawa poboru tych akcji. Uchwała ta powinna spełniać warunki określone w art. 300^{106} § 2.

Art. 300^{116}. [Zgłoszenie warunkowej emisji akcji do rejestru] § 1. Warunkową emisję akcji zarząd zgłasza do rejestru. Do zgłoszenia należy dołączyć uchwały:

1) o warunkowej emisji akcji;

2) w sprawie przyznania praw do objęcia akcji, o których mowa w art. 300^{114} § 2.

§ 2. Prawa do objęcia akcji, o których mowa w art. 300^{114} § 2, mogą zostać przyznane dopiero po dokonaniu wpisu do rejestru zmiany umowy spółki w przedmiocie warunkowej emisji akcji.

Art. 300^{117}. [Objęcie akcji przez osoby do tego uprawnione] § 1. Osoby uprawnione do objęcia akcji, określone w uchwale o warunkowej emisji akcji, obejmują akcje w drodze pisemnego oświadczenia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Niezwłocznie po otrzymaniu oświadczenia, o którym mowa w § 1, zarząd wydaje dyspozycję dokonania wpisu akcji do rejestru akcjonariuszy zgodnie z uchwałą o warunkowej emisji akcji i treścią wykonanego prawa do objęcia akcji.

Art. 300^{118}. [Nabycie praw z akcji] § 1. Wraz z wpisem akcji do rejestru akcjonariuszy zgodnie z art. 300^{117} § 2 następuje nabycie praw z akcji.

§ 2. W terminie trzydziestu dni po upływie każdego roku kalendarzowego zarząd zgłasza do rejestru wykaz akcji objętych w danym roku w celu uaktualnienia wpisów w rejestrze dotyczących akcji.

§ 3. Do zgłoszenia, o którym mowa w § 2, należy dołączyć wykaz osób, które wykonały prawo objęcia akcji. Wykaz powinien zawierać nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) akcjonariuszy, liczbę objętych przez nich akcji oraz wartość wniesionych przez każdego akcjonariusza wkładów.

Art. 300^{119}. [Warranty subskrypcyjne] § 1. W celu warunkowej emisji akcji spółka może emitować papiery wartościowe, uprawniające ich posiadacza do objęcia akcji z wyłączeniem prawa poboru (warranty subskrypcyjne).

§ 2. Uchwała o emisji warrantów subskrypcyjnych powinna określać:

1) uprawnionych do objęcia warrantów subskrypcyjnych;

2) cenę emisyjną lub sposób jej ustalenia, jeżeli warranty subskrypcyjne mają być emitowane odpłatnie;

3) liczbę akcji przypadających na jeden warrant subskrypcyjny;

4) termin wykonania prawa z warrantu subskrypcyjnego, z tym że nie może on być dłuższy niż dziesięć lat.

Rozdział 5

Rozwiązanie i likwidacja spółki

Art. 300^{120}. [Rozwiązanie spółki] § 1. Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w umowie spółki;

2) uchwała walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę, chyba że przeniesienie siedziby ma nastąpić do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa strony – umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a prawo tego państwa to dopuszcza;

3) wyrok sądu wydany na żądanie akcjonariusza lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo zachodzą inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki wskazujące, że dalsze funkcjonowanie spółki wiązałoby się z pokrzywdzeniem akcjonariuszy lub byłoby sprzeczne z dobrymi obyczajami;

eprasa.pl d2a094e46e

4) ogłoszenie upadłości spółki;

5) inne przyczyny przewidziane prawem.

§ 2. Jeżeli przyczyna żądania rozwiązania spółki, o której mowa w § 1 pkt 3, zachodzi po stronie jednego z akcjonariuszy, a w toku postępowania została uprawdopodobniona możliwość dalszego funkcjonowania spółki z udziałem pozostałych akcjonariuszy, sąd może orzec o ustąpieniu akcjonariusza, zgodnie z art. 300^{50}.

§ 3. Rozwiązanie spółki następuje, z wyjątkiem art. 300^{122}, po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

§ 4. W przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2, do dnia złożenia wniosku o wykreślenie spółki z rejestru rozwiązaniu może zapobiec uchwała walnego zgromadzenia podjęta większością trzech czwartych głosów, oddanych w obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę ogólnej liczby akcji.

§ 5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale przepisy art. 461–464, art. 466–473, art. 475 § 1, art. 476 i art. 477 stosuje się odpowiednio do likwidacji spółki.

Art. 300^{121}. [Ogłoszenie o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji] § 1. Likwidatorzy ogłaszają o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji jednokrotnie, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie trzech miesięcy od tej daty.

§ 2. W toku likwidacji zbycie składników majątku spółki na rzecz byłego członka zarządu, rady nadzorczej lub biegłego rewidenta wymaga uchwały walnego zgromadzenia podjętej większością trzech czwartych głosów, oddanych w obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę ogólnej liczby akcji. Zbycie składników majątku na rzecz likwidatora, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest on powiązany osobiście lub gospodarczo, jest zakazane.

§ 3. Podział majątku spółki między akcjonariuszy nie może nastąpić przed zaspokojeniem lub zabezpieczeniem wierzycieli.

§ 4. Majątek spółki pozostały po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli dzieli się między akcjonariuszy proporcjonalnie do liczby akcji, a w przypadku gdy wkłady nie zostały wniesione w całości – w stosunku do wartości wniesionych wkładów.

§ 5. Jeżeli akcje uprzywilejowane korzystają z prawa pierwszeństwa przy podziale majątku spółki, należy przede wszystkim spłacić akcje uprzywilejowane w zakresie określonym w umowie spółki, a pozostałą nadwyżkę majątku podzielić na zasadach ogólnych między wszystkie akcje.

§ 6. Umowa spółki może określać inne zasady podziału majątku spółki.

§ 7. Akcjonariusze, którzy po ziszczeniu się przesłanek określonych w § 1 i 3 otrzymali w dobrej wierze przypadającą na nich część majątku spółki, nie są obowiązani do jej zwrotu celem pokrycia należności wierzycieli.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[122]. [Przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego] § 1. Cały majątek spółki może zostać przejęty przez oznaczonego akcjonariusza (akcjonariusza przejmującego), z obowiązkiem zaspokojenia wierzycieli i pozostałych akcjonariuszy, jeżeli przewiduje tak uchwała walnego zgromadzenia, podjęta większością trzech czwartych głosów, oddanych w obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę ogólnej liczby akcji, a sąd rejestrowy zezwoli na przejęcie.

§ 2. Po podjęciu uchwały, o której mowa w § 1, zarząd może dokonywać jedynie czynności niezbędnych do ochrony majątku spółki i wykreślenia spółki z rejestru. Ograniczenie to nie ma skutku wobec osób trzecich. W stosunku wewnętrznym zarząd jest zobowiązany stosować się do uchwał walnego zgromadzenia.

§ 3. Sąd rejestrowy zezwala na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego na wniosek spółki, jeżeli uprawdopodobni ona, że nie doprowadzi to do pokrzywdzenia wierzycieli ani akcjonariuszy spółki. Do wniosku należy dołączyć listę wierzycieli spółki wraz ze wskazaniem rodzaju i wysokości wierzytelności, a także dokumenty przedstawiające przejmowany majątek spółki oraz sytuację majątkową akcjonariusza przejmującego.

§ 4. Sąd rejestrowy może uzależnić zezwolenie na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego od ustanowienia zabezpieczenia.

§ 5. Niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w § 3, sąd rejestrowy ogłasza o podjęciu uchwały, o której mowa w § 1, wzywając wierzycieli do zgłaszania sprzeciwu w terminie nie krótszym niż trzydzieści dni od dnia ogłoszenia.

§ 6. Wierzyciel niezgadzający się na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego zgłasza sprzeciw do sądu rejestrowego, doręczając odpis sprzeciwu spółce. W sprzeciwie wierzyciel uprawdopodabnia, że przejęcie majątku może doprowadzić do jego pokrzywdzenia.

§ 7. Jeżeli wniesiono sprzeciw, sąd rejestrowy rozstrzyga w przedmiocie zezwolenia na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego po przeprowadzeniu posiedzenia jawnego.

§ 8. Zaskarżenie uchwały, o której mowa w § 1, nie wstrzymuje postępowania w przedmiocie zezwolenia na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego. Sąd rejestrowy może jednakże zawiesić postępowanie po przeprowadzeniu posiedzenia jawnego.

§ 9. Niezwłocznie po uprawomocnieniu się postanowienia zezwalającego na przejęcie majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego zarząd składa wniosek o wykreślenie spółki z rejestru. Z dniem wykreślenia spółki z rejestru akcjonariusz przejmujący wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki wykreślonej spółki.

Rozdział 6

Odpowiedzialność cywilnoprawna

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300[123]. [Odpowiedzialność członków zarządu wobec wierzycieli spółki w przypadku podania fałszywych danych] Jeżeli członkowie zarządu umyślnie lub przez niedbalstwo podali fałszywe dane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 300[12] § 3 pkt 3 lub art. 300[107] § 2 pkt 3, odpowiadają wobec wierzycieli spółki solidarnie ze spółką przez trzy lata od dnia zarejestrowania spółki lub zarejestrowania emisji nowych akcji.

Art. 300[124]. [Odpowiedzialność za szkodę biorącego udział w tworzeniu spółki] Kto, biorąc udział w tworzeniu spółki, wbrew przepisom prawa z winy swojej wyrządził spółce szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia.

Art. 300[125]. [Odpowiedzialność członka organu wobec spółki] § 1. Członek organu odpowiada wobec spółki za szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania swoich obowiązków, w tym z niedołożenia należytej staranności wynikającej z zawodowego charakteru jego działalności lub niedochowania lojalności wobec spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. Członek organu nie narusza obowiązku dołożenia należytej staranności, jeżeli, postępując w sposób lojalny wobec spółki, działa w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

Art. 300[126]. [Odpowiedzialność solidarna za szkodę] Jeżeli szkodę, o której mowa w art. 300[124] i art. 300[125] § 1, wyrządziło kilka osób wspólnie, odpowiadają za szkodę solidarnie.

Art. 300[127]. [Nabycie przez akcjonariusza prawa o wytoczenie powództwa] § 1. Jeżeli spółka nie wytoczy powództwa o naprawienie szkody wyrządzonej jej przez członka organu lub akcjonariusza w terminie roku od dnia ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę, każdy akcjonariusz może wytoczyć powództwo o naprawienie szkody wyrządzonej spółce.

§ 2. Na żądanie pozwanego, zgłoszone przy pierwszej czynności procesowej, sąd może nakazać złożenie kaucji na zabezpieczenie pokrycia szkody grożącej pozwanemu. Wysokość i rodzaj kaucji sąd określa według swojego uznania. W przypadku niezłożenia kaucji w wyznaczonym przez sąd terminie pozew zostaje odrzucony.

§ 3. Na kaucji służy pozwanemu pierwszeństwo przed wszystkimi wierzycielami powoda.

§ 4. Jeżeli powództwo okaże się nieuzasadnione, a powód, wnosząc je, działał w złej wierze lub dopuścił się rażącego niedbalstwa, jest obowiązany naprawić szkodę wyrządzoną pozwanemu.

Art. 300[128]. [Zakaz powoływania się przez osoby obowiązane do naprawienia szkody na uchwałę akcjonariuszy udzielającą im absolutorium ani dokonane przez spółkę zrzeczenie się roszczeń o odszkodowanie] W przypadku wytoczenia powództwa przez akcjonariusza na podstawie art. 300[127] § 1 oraz w razie upadłości spółki osoby obowiązane do naprawienia szkody nie mogą powoływać się na uchwałę akcjonariuszy udzielającą im absolutorium ani dokonane przez spółkę zrzeczenie się roszczeń o odszkodowanie.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 300^{129}. [Stosowanie przepisów do roszczeń spółki o zwrot wypłat] Przepisy art. 300^{127} i art. 300^{128} stosuje się odpowiednio do roszczeń spółki o zwrot wypłat, o których mowa w art. 300^{22}.

Art. 300^{130}. [Przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody] Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Art. 300^{131}. [Powództwo o odszkodowanie przeciwko członkom organów spółki oraz likwidatorom] Powództwo o odszkodowanie przeciwko członkom organów spółki oraz likwidatorom wytacza się według miejsca siedziby spółki.

Art. 300^{132}. [Odpowiedzialność solidarna członków zarządu w przypadku bezskuteczności egzekucji] § 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 1, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy jest prowadzona egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Art. 300^{133}. [Stosowanie przepisów do likwidatorów spółki] Przepisy art. 300^{125} i art. 300^{132} stosuje się odpowiednio do likwidatorów spółki, z wyjątkiem likwidatorów ustanowionych przez sąd.

Art. 300^{134}. [Odpowiedzialność cywilnoprawna a dochodzenie naprawienia szkody na zasadach ogólnych] Przepisy art. 300^{123}–300^{133} nie naruszają praw akcjonariuszy oraz osób trzecich do dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

DZIAŁ II

Spółka akcyjna

Rozdział 1

eprasa.pl d2a094e46e

Powstanie spółki

Art. 301. [Spółka akcyjna] § 1. Zawiązać spółkę akcyjną może jedna albo więcej osób. Spółka akcyjna nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

§ 2. Statut spółki akcyjnej powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

§ 3. Osoby podpisujące statut są założycielami spółki.

§ 4. Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w statucie.

§ 5. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

Art. 302. [Kapitał zakładowy] Kapitał zakładowy spółki akcyjnej dzieli się na akcje o równej wartości nominalnej.

Art. 303. [Uprawnienia akcjonariusza w spółce jednoosobowej] § 1. W spółce jednoosobowej jedyny akcjonariusz wykonuje wszystkie uprawnienia walnego zgromadzenia zgodnie z przepisami niniejszego działu. Przepisy o walnym zgromadzeniu stosuje się odpowiednio.

§ 2. W przypadku gdy wszystkie akcje spółki przysługują jedynemu akcjonariuszowi albo jedynemu akcjonariuszowi i spółce, oświadczenie woli takiego akcjonariusza składane spółce wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 3. (uchylony)

§ 4. (uchylony)

Art. 304. [Statut spółki] § 1. Statut spółki akcyjnej powinien określać:

1) firmę i siedzibę spółki;

2) przedmiot działalności spółki;

3) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

4) wysokość kapitału zakładowego oraz kwotę wpłaconą przed zarejestrowaniem na pokrycie kapitału zakładowego;

5) wartość nominalną akcji i ich liczbę ze wskazaniem, czy akcje są imienne, czy na okaziciela;

6) liczbę akcji poszczególnych rodzajów i związane z nimi uprawnienia, jeżeli mają być wprowadzone akcje różnych rodzajów;

7) nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) założycieli;

eprasa.pl d2a094e46e

8) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej albo co najmniej minimalną lub maksymalną liczbę członków tych organów oraz podmiot uprawniony do ustalenia składu zarządu lub rady nadzorczej;

9) (uchylony)

10) pismo do ogłoszeń, jeżeli spółka zamierza dokonywać ogłoszeń również poza Monitorem Sądowym i Gospodarczym.

§ 2. Statut powinien również zawierać, pod rygorem bezskuteczności wobec spółki, postanowienia dotyczące:

1) liczby i rodzajów tytułów uczestnictwa w zysku lub w podziale majątku spółki oraz związanych z nimi praw;

2) wszelkich związanych z akcjami obowiązków świadczenia na rzecz spółki, poza obowiązkiem wpłacenia należności za akcje;

3) warunków i sposobu umorzenia akcji;

4) ograniczeń zbywalności akcji;

5) uprawnień osobistych przyznanych akcjonariuszom, o których mowa w art. 354;

6) co najmniej przybliżonej wielkości wszystkich kosztów poniesionych lub obciążających spółkę w związku z jej utworzeniem.

§ 3. Statut może zawierać postanowienia odmienne, niż przewiduje ustawa, jeżeli ustawa na to zezwala.

§ 4. Statut może zawierać dodatkowe postanowienia, chyba że z ustawy wynika, że przewiduje ona wyczerpujące uregulowanie albo dodatkowe postanowienie statutu jest sprzeczne z naturą spółki akcyjnej lub dobrymi obyczajami.

Art. 305. [Firma spółki] § 1. Firma spółki może być obrana dowolnie; powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „spółka akcyjna".

§ 2. Dopuszczalne jest używanie w obrocie skrótu „S.A.".

Art. 306. [Elementy konieczne do powstania spółki] Do powstania spółki akcyjnej wymaga się:

1) zawiązania spółki, w tym podpisania statutu przez założycieli;

2) wniesienia przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie całego kapitału zakładowego, z uwzględnieniem art. 309 § 3 i § 4;

3) ustanowienia zarządu i rady nadzorczej;

4) wpisu do rejestru.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 307. [Oddziały i przedstawicielstwa spółki akcyjnej] Spółki akcyjne mające siedzibę za granicą mogą tworzyć oddziały lub przedstawicielstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunki tworzenia takich oddziałów lub przedstawicielstw określa odrębna ustawa.

Art. 308. [Wysokość kapitału zakładowego] § 1. Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 100 000 złotych.

§ 2. Wartość nominalna akcji nie może być niższa niż 1 grosz.

Art. 309. [Wartość akcji] § 1. Akcje nie mogą być obejmowane poniżej ich wartości nominalnej.

§ 2. Jeżeli akcje są obejmowane po cenie wyższej od wartości nominalnej, nadwyżka powinna być uiszczona w całości przed zarejestrowaniem spółki.

§ 3. Akcje obejmowane za wkłady niepieniężne powinny być pokryte w całości nie później niż przed upływem roku po zarejestrowaniu spółki. Akcje obejmowane za wkłady pieniężne powinny być opłacone przed zarejestrowaniem spółki co najmniej w jednej czwartej ich wartości nominalnej.

§ 4. Jeżeli akcje są obejmowane wyłącznie za wkłady niepieniężne albo za wkłady niepieniężne i pieniężne, wówczas kapitał zakładowy powinien być pokryty przed zarejestrowaniem co najmniej w jednej czwartej jego wysokości, określonej w art. 308 § 1.

§ 5. Przepisy niniejszego działu dotyczące wpłaty na akcje stosuje się odpowiednio do wkładów niepieniężnych.

Art. 310. [Zawiązanie spółki] § 1. Zawiązanie spółki akcyjnej następuje z chwilą objęcia wszystkich akcji.

§ 2. Statut spółki może określać minimalną lub maksymalną wysokość kapitału zakładowego. W takim przypadku zawiązanie spółki następuje z chwilą objęcia przez akcjonariuszy takiej liczby akcji, których łączna wartość nominalna jest równa co najmniej minimalnej wysokości kapitału zakładowego przewidzianego w art. 308 § 1, oraz złożenia przez zarząd, przed zgłoszeniem spółki do rejestru, oświadczenia w formie aktu notarialnego o wysokości objętego kapitału zakładowego. Wysokość objętego kapitału powinna mieścić się w określonych przez statut granicach.

§ 3. Zmiana oświadczenia zarządu, o którym mowa w § 2, nie wpływa na zmianę chwili zawiązania spółki.

§ 4. Akt notarialny zawierający oświadczenie zarządu, o którym mowa w § 2, powinien zawierać postanowienie o dookreśleniu wysokości kapitału zakładowego w statucie. Wysokość kapitału zakładowego określona w statucie powinna być zgodna z oświadczeniem zarządu.

Art. 311. [Sprawozdanie założycieli] § 1. Jeżeli przewidziane są wkłady niepieniężne albo spółka nabywa mienie lub dokonuje zapłaty wynagrodzenia za usługi świadczone

eprasa.pl d2a094e46e

przy jej powstaniu, założyciele sporządzają pisemne sprawozdanie, które powinno przedstawiać w szczególności:

1) przedmiot wkładów niepieniężnych oraz liczbę i rodzaj wyemitowanych w zamian za nie akcji i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub w podziale majątku spółki;

2) mienie nabywane przed zarejestrowaniem spółki oraz wysokość i sposób zapłaty;

3) usługi świadczone przy powstaniu spółki oraz wysokość i sposób wynagrodzenia;

4) osoby, które wnoszą wkłady niepieniężne, zbywają spółce mienie lub otrzymują wynagrodzenie za usługi;

5) zastosowaną metodę wyceny wkładów.

§ 2. W sprawozdaniu należy umotywować zamierzone transakcje, w tym także objęcie akcji za wkłady niepieniężne i wysokość przyznanego wynagrodzenia lub zapłaty. Do sprawozdania należy dołączyć odpowiednie dokumenty w oryginałach lub urzędowo poświadczonych odpisach.

§ 3. Jeżeli przedmiotem wkładu lub nabycia jest przedsiębiorstwo, do sprawozdania założycieli należy dołączyć sprawozdania finansowe dotyczące tego przedsiębiorstwa za okres ostatnich dwóch lat obrotowych. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzono przez okres krótszy niż dwa lata, sprawozdanie finansowe powinno obejmować cały okres działalności. Przepis art. 10^1 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Jeżeli przedmiotem wkładu lub nabycia jest przedsiębiorstwo, w sprawozdaniu założycieli można nie ujmować mienia nabytego w zakresie zwykłych czynności tego przedsiębiorstwa.

Art. 312. [Opinia biegłego rewidenta] § 1. Sprawozdanie założycieli należy poddać badaniu jednego albo kilku biegłych rewidentów w zakresie jego prawdziwości i rzetelności, jak również celem wydania opinii, jaka jest wartość godziwa wkładów niepieniężnych i czy odpowiada ona co najmniej wartości nominalnej obejmowanych za nie akcji bądź wyższej cenie emisyjnej akcji, a także czy wysokość przyznanego wynagrodzenia lub zapłaty jest uzasadniona.

§ 2. Biegłego rewidenta wyznacza sąd rejestrowy właściwy ze względu na siedzibę spółki.

§ 3. Na pisemne żądanie biegłego rewidenta założyciele powinni przedłożyć na piśmie dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

§ 4. Opinia biegłego rewidenta powinna oceniać metodę wyceny wkładów niepieniężnych przyjętą w sprawozdaniu założycieli, o której mowa w art. 311 § 1 pkt 5.

§ 5. Biegły rewident powinien sporządzić w dwóch egzemplarzach szczegółową opinię i złożyć ją wraz ze sprawozdaniem założycieli sądowi rejestrowemu, który jeden egzemplarz przez siebie poświadczony wydaje założycielom.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. Sąd rejestrowy określa wynagrodzenie za pracę biegłego rewidenta i zatwierdza rachunek jego wydatków. Jeżeli założyciele nie uiścili należności, sąd rejestrowy ściąga ją w trybie przewidzianym dla egzekucji opłat sądowych.

§ 7. Wzmianka o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym powinna być ogłoszona przez spółkę przed dniem jej zarejestrowania.

§ 8. W przypadku rozbieżności zdań między założycielami a biegłym rewidentem spór rozstrzyga sąd rejestrowy na wniosek założycieli. Na postanowienie sądu wydane w wyniku rozpatrzenia wniosku nie przysługuje środek odwoławczy. Sąd rejestrowy może wyznaczyć nowego biegłego rewidenta, jeżeli uzna to za uzasadnione.

Art. 312[1]. [Odstąpienie od badania przez biegłego rewidenta] § 1. Sprawozdania założycieli można nie poddawać badaniu przez biegłego rewidenta w odniesieniu do wkładów niepieniężnych, których przedmiotem są:

1) zbywalne papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego, jeżeli ich wartość jest ustalana według średniej ceny ważonej, po której były przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w okresie sześciu miesięcy, poprzedzających dzień wniesienia wkładu;

2) aktywa inne niż wymienione w pkt 1, jeżeli biegły rewident wydał opinię na temat ich wartości godziwej, ustalonej na dzień przypadający nie wcześniej niż sześć miesięcy przed dniem wniesienia wkładu;

3) aktywa inne niż wymienione w pkt 1, jeżeli ich wartość godziwa wynika ze sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy, zbadanego przez biegłego rewidenta na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla badania rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

§ 2. Sprawozdanie założycieli podlega jednakże badaniu przez biegłego rewidenta w odniesieniu do wkładów niepieniężnych, o których mowa w § 1, jeżeli:

1) wystąpiły nadzwyczajne okoliczności, które wpłynęły na cenę zbywalnych papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego w chwili ich wniesienia, w szczególności związane z utratą płynności obrotu na rynku regulowanym;

2) wystąpiły nowe okoliczności, które mogły istotnie wpłynąć na wartość godziwą wkładów w chwili ich wniesienia.

§ 3. Jeżeli założyciele nie poddali sprawozdania badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie, o którym mowa w § 1 pkt 2 i 3, mimo wystąpienia okoliczności uzasadniających badanie, zażądać badania mogą akcjonariusze, reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego. Prawo to przysługuje do dnia wniesienia wkładów.

§ 4. Jeżeli założyciele albo zarząd nie złoży wniosku do sądu rejestrowego o wyznaczenie biegłego rewidenta w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania, z wnioskiem takim mogą wystąpić akcjonariusze legitymowani zgodnie z § 3.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. Jeżeli wkład niepieniężny nie był przedmiotem badania biegłego rewidenta, spółka ogłasza w terminie miesiąca od dnia wniesienia wkładu:

1) opis przedmiotu wkładu, jego wartość, źródło wyceny oraz metodę wyceny;

2) oświadczenie, czy przyjęta wartość wkładu odpowiada jego wartości godziwej oraz liczbie i wartości nominalnej akcji obejmowanych w zamian za ten wkład bądź wyższej cenie emisyjnej akcji;

3) oświadczenie stwierdzające brak nadzwyczajnych bądź nowych okoliczności wpływających na wycenę wkładu.

Art. 313. [Forma wyrażonej zgody na zawiązanie spółki] § 1. Zgoda na zawiązanie spółki akcyjnej i brzmienie statutu oraz na objęcie akcji przez jedynego założyciela albo założycieli lub łącznie z osobami trzecimi powinna być wyrażona w jednym lub kilku aktach notarialnych.

§ 2. W aktach, o których mowa w § 1, należy wymienić w szczególności osoby obejmujące akcje, liczbę i rodzaj akcji objętych przez każdą z nich, wartość nominalną i cenę emisyjną akcji oraz terminy wpłat.

§ 3. W aktach, o których mowa w § 1, należy również stwierdzić dokonanie wyboru pierwszych organów spółki. Nazwisk i imion osób powołanych do pierwszych organów spółki nie umieszcza się w statucie.

§ 4. Jeżeli akcjonariusze w zamian za akcje wnoszą wkłady niepieniężne albo gdy dla spółki przed zarejestrowaniem ma być nabyte jakiekolwiek mienie na podstawie innych czynności prawnych, należy w akcie notarialnym wymienić osoby wnoszące wkłady lub zbywców nabywanego mienia, przedmiot wkładu lub nabywanego mienia oraz rodzaj i wysokość wynagrodzenia lub zapłaty.

Art. 314. [Potwierdzenie zapoznania się akcjonariuszy ze sprawozdaniem] W aktach notarialnych o zawiązaniu spółki powinno być stwierdzone, że każdy z przyszłych akcjonariuszy, podpisujących akt, zapoznał się ze sprawozdaniem założycieli oraz opinią biegłego rewidenta, o której mowa w art. 312.

Art. 315. [Wpłaty na akcje] § 1. Wpłaty na akcje powinny być dokonane bezpośrednio lub za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, na rachunek spółki w organizacji prowadzony przez bank na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

§ 2. Przedmiot wkładu pozostaje do wyłącznej dyspozycji zarządu.

Art. 316. [Zgłoszenie zawiązania spółki] § 1. Zarząd zgłasza zawiązanie spółki do sądu rejestrowego właściwego ze względu na siedzibę spółki w celu wpisania spółki do rejestru. Wniosek o wpis spółki do rejestru podpisują wszyscy członkowie zarządu.

§ 2. Do zgłoszenia spółki do sądu rejestrowego w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 317. [Termin do usunięcia braków] § 1. W przypadku stwierdzenia w zgłoszeniu braku usuwalnego, sąd rejestrowy wyznacza spółce w organizacji stosowny termin do jego usunięcia pod rygorem odmowy wpisu do rejestru.

§ 2. Sąd rejestrowy nie może odmówić wpisania spółki do rejestru z powodu drobnych uchybień, które nie naruszają interesu spółki oraz interesu publicznego, a nie mogą być usunięte bez poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów.

Art. 318. [Treść zgłoszenia spółki akcyjnej] Zgłoszenie spółki akcyjnej do sądu rejestrowego powinno zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres spółki albo adres do doręczeń;

2) przedmiot działalności spółki;

3) wysokość kapitału zakładowego, liczbę i wartość nominalną akcji;

4) wysokość kapitału docelowego, jeżeli statut to przewiduje;

5) liczbę akcji uprzywilejowanych i rodzaj uprzywilejowania;

6) wzmiankę, jaka część kapitału zakładowego została pokryta przed zarejestrowaniem;

7) nazwiska i imiona członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki;

8) nazwiska i imiona członków rady nadzorczej;

9) jeżeli akcjonariusze wnoszą wkłady niepieniężne – zaznaczenie tej okoliczności;

10) czas trwania spółki, jeżeli jest oznaczony;

11) jeżeli statut wskazuje pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki – oznaczenie tego pisma;

12) jeżeli statut przewiduje przyznanie uprawnień osobistych określonym akcjonariuszom lub tytuły uczestnictwa w dochodach lub majątku spółki niewynikające z akcji – zaznaczenie tych okoliczności.

Art. 319. [Zgłoszenie spółki jednoosobowej] § 1. Zgłoszenie jednoosobowej spółki powinno zawierać, oprócz danych określonych w art. 318, nazwisko i imię albo firmę (nazwę) i siedzibę oraz adres albo adres do doręczeń elektronicznych jedynego akcjonariusza, a także wzmiankę, że jest on jedynym akcjonariuszem spółki.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy wszystkie akcje w spółce zostają nabyte przez akcjonariusza po zarejestrowaniu spółki. Zarząd zgłasza tę okoliczność do sądu rejestrowego w terminie trzech tygodni od dnia, w którym dowiedział się, że wszystkie akcje spółki zostały nabyte przez jedynego akcjonariusza.

Art. 320. [Elementy zgłoszenia] § 1. Do zgłoszenia spółki należy dołączyć:

eprasa.pl d2a094e46e

1) statut;

2) akty notarialne o zawiązaniu spółki i objęciu akcji;

3) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wymagane statutem wpłaty na akcje oraz wkłady niepieniężne zostały dokonane zgodnie z prawem;

4) potwierdzony przez bank lub firmę inwestycyjną dowód wpłaty na akcje, dokonanej na rachunek spółki w organizacji; w przypadku gdy statut przewiduje pokrycie kapitału zakładowego wkładami niepieniężnymi po dokonaniu rejestracji, należy dołączyć oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wniesienie tych wkładów do spółki jest zapewnione zgodnie z postanowieniami statutu przed upływem terminu określonego w art. 309 § 3;

5) dokument stwierdzający ustanowienie organów spółki z wyszczególnieniem ich składu osobowego;

6) zezwolenie lub dowód zatwierdzenia statutu przez właściwy organ władzy publicznej, jeżeli są one wymagane do powstania spółki;

7) oświadczenie, o którym mowa w art. 310 § 2, jeżeli zarząd złożył takie oświadczenie.

§ 2. W przypadkach określonych w niniejszym dziale należy dołączyć sprawozdanie założycieli wraz z opinią biegłego rewidenta.

Art. 321. [Zgłaszanie zmian] § 1. Wszelkie zmiany danych wymienionych w art. 318 i art. 319 zarząd powinien zgłosić sądowi rejestrowemu w celu wpisania do rejestru lub ujawnienia w aktach rejestrowych.

§ 2. Jeżeli przed zarejestrowaniem spółki pokryto tylko część kapitału zakładowego, zarząd powinien zgłosić do sądu rejestrowego dokonanie każdego dalszego wkładu na kapitał zakładowy.

§ 3. (uchylony)

Art. 322. (uchylony)

Art. 323. [Powstanie spółki akcyjnej w organizacji] § 1. Z chwilą zawiązania spółki powstaje spółka akcyjna w organizacji.

§ 2. Do chwili ustanowienia zarządu spółka w organizacji jest reprezentowana przez wszystkich założycieli działających łącznie albo przez pełnomocnika ustanowionego jednomyślną uchwałą założycieli.

§ 3. Odpowiedzialność osób, o których mowa w § 2, ustaje wobec spółki z chwilą zatwierdzenia ich czynności przez walne zgromadzenie.

§ 4. Do praw i obowiązków oraz odpowiedzialności założycieli spółki w okresie przed powstaniem spółki w organizacji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółki akcyjnej w organizacji.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 324. (uchylony)

Art. 325. [Skutki niezarejestrowania spółki] § 1. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od daty sporządzenia statutu spółka nie została zgłoszona do zarejestrowania lub jeżeli postanowienie sądu odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, zarząd powinien niezwłocznie zawiadomić o tym przez ogłoszenie osoby mające interes prawny oraz zarządzić zwrot wpłaconych sum i wkładów niepieniężnych.

§ 2. Jeżeli spółka nie posiada zarządu, zwrotu wkładów dokonują założyciele.

Art. 326. [Likwidacja spółki] § 1. Jeżeli spółki nie zgłoszono do sądu rejestrowego w terminie określonym w art. 325 § 1 albo postanowienie sądu odmawiające rejestracji stało się prawomocne, a spółka w organizacji nie jest w stanie dokonać niezwłocznie zwrotu wszystkich wniesionych wkładów lub pokryć w pełni wierzytelności osób trzecich, zarząd dokona likwidacji. Jeżeli spółka w organizacji nie posiada zarządu, walne zgromadzenie albo sąd rejestrowy ustanawia likwidatora albo likwidatorów.

§ 2. Do likwidacji spółki w organizacji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące likwidacji spółki.

§ 3. Likwidatorzy powinni ogłosić jednokrotnie o otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia.

§ 4. Spółka w organizacji ulega rozwiązaniu z dniem zatwierdzenia przez walne zgromadzenie sprawozdania likwidacyjnego.

§ 5. Sprawy rejestrowe związane z likwidacją spółki w organizacji należą do sądu właściwego ze względu na siedzibę spółki.

Art. 327. [Wezwanie do usunięcia braków] § 1. Jeżeli po zarejestrowaniu spółki zostały stwierdzone braki wynikłe z niedopełnienia przepisów prawa, sąd rejestrowy, z urzędu albo na wniosek osób mających interes prawny, wzywa spółkę do usunięcia braków i wyznacza w tym celu odpowiedni termin.

§ 2. Jeżeli spółka nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może nakładać grzywny według zasad określonych w przepisach o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki akcjonariuszy

Art. 328. [Dokument akcji] § 1. Akcje nie mają formy dokumentu.

§ 2. Przepisy o akcjach stosuje się odpowiednio do warrantów subskrypcyjnych, świadectw użytkowych, świadectw założycielskich i innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki.

§ 3. (uchylony)

§ 4. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. (uchylony)

§ 6. (uchylony)

Art. 328[1]. [Rejestracja akcji spółki niebędącej spółką publiczną] § 1. Akcje spółki niebędącej spółką publiczną podlegają zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy.

§ 2. Rejestr akcjonariuszy prowadzi podmiot, który na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, jest uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

§ 3. Rejestr akcjonariuszy jest prowadzony w postaci elektronicznej, która może mieć formę rozproszonej i zdecentralizowanej bazy danych.

§ 4. Niezależnie od formy rejestru akcjonariuszy podmiot prowadzący ten rejestr prowadzi go w sposób, który zapewnia bezpieczeństwo i integralność zawartych w nim danych.

§ 5. Wybór podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy wymaga uchwały walnego zgromadzenia. Przy zawiązaniu spółki wyboru dokonują założyciele.

Art. 328[2]. [Obowiązek niezwłocznego zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy] § 1. Spółka jest obowiązana do niezwłocznego zawarcia umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy z podmiotem wybranym zgodnie z art. 328[1] § 5.

§ 2. Rozwiązanie przez spółkę umowy, o której mowa w § 1, jest dopuszczalne jedynie pod warunkiem zawarcia nowej umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy, z uwzględnieniem art. 328[11]. Rozwiązanie umowy przez podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy jest dopuszczalne jedynie z ważnych powodów, z zachowaniem terminu wypowiedzenia nie krótszego niż trzy miesiące.

§ 3. Umowa o prowadzenie rejestru akcjonariuszy stanowi podstawę do rejestrowania także praw poboru akcji oraz, o ile statut nie stanowi inaczej, powierzenia podmiotowi prowadzącemu ten rejestr pośredniczenia w wykonywaniu zobowiązań pieniężnych spółki wobec akcjonariuszy z tytułu przysługujących im praw z akcji.

Art. 328[3]. [Rejestr akcjonariuszy] § 1. Rejestr akcjonariuszy zawiera:

1) firmę, siedzibę i adres spółki;

2) oznaczenie sądu rejestrowego i numer, pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) datę zarejestrowania spółki i emisji akcji;

4) wartość nominalną, serię i numer, rodzaj danej akcji i uprawnienia szczególne z akcji;

5) nazwisko i imię albo firmę (nazwę) akcjonariusza oraz adres jego zamieszkania albo siedziby albo inny adres do doręczeń albo adres do doręczeń elektronicznych, a także adres poczty elektronicznej, jeżeli akcjonariusz wyraził zgodę na komunikację

eprasa.pl d2a094e46e

w stosunkach ze spółką i podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy przy wykorzystaniu poczty elektronicznej;

6) na żądanie osoby mającej interes prawny – wpis o przejściu akcji lub praw zastawniczych na inną osobę albo o ustanowieniu na akcji ograniczonego prawa rzeczowego wraz z datą wpisu oraz wskazaniem nabywcy albo zastawnika lub użytkownika, adresu ich zamieszkania albo siedziby lub innych adresów do doręczeń albo adresów do doręczeń elektronicznych, a także adresu poczty elektronicznej, jeżeli osoby te wyraziły zgodę na komunikację w stosunkach ze spółką i podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy przy wykorzystaniu poczty elektronicznej oraz liczby, rodzaju, serii i numerów nabytych albo obciążonych akcji;

7) na żądanie zastawnika albo użytkownika – wpis, że przysługuje mu prawo wykonywania prawa głosu z obciążonej akcji;

8) na żądanie akcjonariusza – wpis o wykreśleniu obciążenia jego akcji ograniczonym prawem rzeczowym;

9) wzmiankę o tym, czy akcje zostały w całości pokryte;

10) ograniczenia co do rozporządzania akcją;

11) postanowienia statutu o związanych z akcją obowiązkach wobec spółki.

§ 2. Statut może zawierać dodatkowe postanowienia dotyczące informacji ujawnianych w rejestrze akcjonariuszy.

§ 3. Jeżeli umowa o prowadzenie rejestru akcjonariuszy tak stanowi, rejestr akcjonariuszy może, zamiast danych, o których mowa w § 1 pkt 1–4, 10 i 11, zawierać odrębne oznaczenie, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. W takim przypadku dane, o których mowa w § 1 pkt 6, nie obejmują rodzaju, serii i numerów nabytych albo obciążonych akcji, lecz ich odrębne oznaczenie.

Art. 328^4. [Dokonanie wpisu w rejestrze akcjonariuszy] § 1. Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy dokonuje wpisu w rejestrze akcjonariuszy, na żądanie spółki lub osoby mającej interes prawny w dokonaniu wpisu, niezwłocznie, ale nie później niż w terminie tygodnia od dnia otrzymania żądania. Jeżeli dokonanie wpisu wymaga usunięcia przeszkody, wpis powinien być dokonany w terminie tygodnia od dnia jej usunięcia.

§ 2. W przypadku zajęcia praw majątkowych akcjonariusza przez komornika sądowego w trybie art. 911^3 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, a także w przypadku przekazania zawiadomienia przez organ egzekucyjny w trybie art. 95a pkt 2 lit. b ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo wniosku w trybie art. 95f § 2 tej ustawy, ujawnienie w rejestrze akcjonariuszy zajęcia praw majątkowych akcjonariusza następuje z urzędu i jest wolne od opłat.

§ 3. Przed wpisem w rejestrze akcjonariuszy, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w § 2, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy powiadamia o treści zamierzonego

eprasa.pl d2a094e46e

wpisu osobę, której uprawnienia mają być wykreślone, zmienione lub obciążone przez wpis, chyba że wyraziła ona zgodę na wpis.

§ 4. Osoba żądająca wpisu jest obowiązana przedłożyć podmiotowi prowadzącemu rejestr akcjonariuszy dokumenty uzasadniające dokonanie wpisu. Podstawę dokonania wpisu stanowi także oświadczenie akcjonariusza o zobowiązaniu do przeniesienia akcji albo obciążenia akcji ograniczonym prawem rzeczowym.

§ 5. Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy bada treść i formę dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu. Podmiot ten nie ma jednak obowiązku badania zgodności z prawem oraz prawdziwości dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu, w tym podpisów zbywcy akcji lub osób ustanawiających ograniczone prawo rzeczowe na akcji, chyba że poweźmie w tym względzie uzasadnione wątpliwości.

§ 6. Przy dokonywaniu wpisów do rejestru akcjonariuszy podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy uwzględnia ograniczenia co do rozporządzania akcją.

§ 7. O dokonanym wpisie podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie powiadamia osobę żądającą wpisu oraz spółkę. W przypadku niedokonania wpisu podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie powiadamia o tym osobę żądającą wpisu, podając przyczyny niedokonania wpisu.

Art. 328^{5}. [Jawność rejestru akcjonariuszy] § 1. Rejestr akcjonariuszy jest jawny dla spółki i każdego akcjonariusza.

§ 2. Podmioty, o których mowa w § 1, mają prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze akcjonariuszy za pośrednictwem podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy.

§ 3. Podmioty, o których mowa w § 1, mają prawo żądać wydania, w postaci papierowej lub elektronicznej, informacji z rejestru akcjonariuszy.

Art. 328^{6}. [Świadectwo rejestrowe] § 1. Na żądanie akcjonariusza albo zastawnika albo użytkownika uprawnionego do wykonywania prawa głosu z akcji podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy wystawia imienne świadectwo rejestrowe (świadectwo rejestrowe).

§ 2. Świadectwo rejestrowe potwierdza uprawnienia wynikające z akcji, które nie mogą być realizowane wyłącznie na podstawie zapisów w rejestrze akcjonariuszy.

§ 3. Podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy jest obowiązany wydać dokument świadectwa rejestrowego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie tygodnia od dnia zgłoszenia żądania.

§ 4. Na każdy rodzaj akcji wystawia się odrębne świadectwo rejestrowe. W przypadku, o którym mowa w art. 328^{3} § 3, odrębne świadectwa rejestrowe wystawia się na akcje oznaczone poszczególnymi odrębnymi oznaczeniami, o których mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 5. Świadectwo rejestrowe zawiera:

eprasa.pl d2a094e46e

1) firmę (nazwę), siedzibę i adres wystawiającego oraz numer świadectwa rejestrowego;

2) liczbę akcji;

3) rodzaj, serię i numer albo odrębne oznaczenie akcji, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

4) firmę (nazwę), siedzibę i adres spółki;

5) wartość nominalną akcji;

6) imię i nazwisko albo firmę (nazwę), adres zamieszkania albo siedziby albo inny adres do doręczeń albo adres do doręczeń elektronicznych akcjonariusza, zastawnika albo użytkownika żądającego wystawienia świadectwa rejestrowego, wraz z określeniem przysługującego mu prawa do akcji;

7) informację o istniejących ograniczeniach przenoszenia akcji lub ustanowionych na niej obciążeniach, a także przysługującym zastawnikowi albo użytkownikowi uprawnieniu do wykonywania prawa głosu z akcji;

8) datę i miejsce wystawienia świadectwa rejestrowego;

9) cel wystawienia świadectwa rejestrowego;

10) termin ważności świadectwa rejestrowego;

11) wskazanie, że jest to nowy dokument świadectwa rejestrowego, w przypadku gdy poprzednio wystawione świadectwo rejestrowe, dotyczące tych samych akcji, było nieważne albo dokument został zniszczony lub utracony przed upływem terminu swojej ważności;

12) podpis osoby upoważnionej do wystawienia w imieniu wystawiającego świadectwa rejestrowego.

§ 6. Dokument świadectwa rejestrowego wystawiony z naruszeniem § 5 pkt 1–6, 8, 10 lub 12 jest nieważny. Brak podpisu, o którym mowa w § 5 pkt 12, nie powoduje nieważności, jeżeli dokument świadectwa rejestrowego został wystawiony przy zachowaniu formy dokumentowej.

Art. 328[7]. [Blokada akcji w rejestrze akcjonariuszy] § 1. Akcje w liczbie wskazanej w treści świadectwa rejestrowego nie mogą być przedmiotem rozporządzeń od chwili jego wystawienia do chwili utraty jego ważności albo zwrotu świadectwa rejestrowego wystawiającemu przed upływem terminu jego ważności. Na okres ten wystawiający dokonuje blokady odpowiedniej liczby akcji w rejestrze akcjonariuszy.

§ 2. W okresie, o którym mowa w § 1, te same akcje mogą być wskazane w treści kilku świadectw rejestrowych, pod warunkiem że cel wystawienia każdego ze świadectw rejestrowych jest odmienny. W kolejnych świadectwach rejestrowych zamieszcza się

eprasa.pl d2a094e46e

informację o dokonaniu blokady akcji w związku z wcześniejszym wystawieniem innych świadectw rejestrowych.

Art. 328[8]. [Utrata ważności świadectwa rejestrowego] § 1. Utratę ważności świadectwa rejestrowego powoduje:

1) upływ terminu jego ważności;

2) przeniesienie akcji obciążonych zastawem w celu zaspokojenia zastawnika – w przypadku świadectwa rejestrowego dotyczącego tych akcji, wystawionego zastawcy;

3) przeniesienie akcji w postępowaniu egzekucyjnym – w przypadku świadectwa rejestrowego dotyczącego akcji objętych egzekucją, wystawionego dłużnikowi;

4) dokonanie przymusowego wykupu akcji – w przypadku świadectwa rejestrowego dotyczącego akcji objętych przymusowym wykupem;

5) zniszczenie lub utrata dokumentu świadectwa rejestrowego.

§ 2. O utracie ważności świadectwa rejestrowego, z przyczyny określonej w § 1 pkt 2, 3 lub 4, wystawionego w celu uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy niezwłocznie zawiadamia spółkę.

§ 3. W przypadku utraty ważności świadectwa rejestrowego z przyczyny określonej w § 1 pkt 5, na żądanie akcjonariusza albo zastawnika albo użytkownika uprawnionego do wykonywania prawa głosu, zgłoszone przed upływem terminu ważności wskazanego w zniszczonym lub utraconym dokumencie świadectwa rejestrowego, podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy wystawia nowy dokument świadectwa rejestrowego, po złożeniu przez tę osobę oświadczenia o fakcie i okoliczności zniszczenia lub utraty dokumentu świadectwa rejestrowego.

Art. 328[9]. [Moment nabycia akcji albo ustanowienia na niej ograniczonego prawa rzeczowego] § 1. Nabycie akcji albo ustanowienie na niej ograniczonego prawa rzeczowego następuje z chwilą dokonania w rejestrze akcjonariuszy wpisu wskazującego nabywcę albo zastawnika albo użytkownika, liczbę oraz rodzaj, serie i numery albo odrębne oznaczenia, o których mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, nabytych albo obciążonych akcji.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku objęcia akcji, z wyjątkiem art. 452 § 1, a także powołania do spadku, zapisu windykacyjnego, wniesienia akcji jako wkładu niepieniężnego do spółki, połączenia, podziału lub przekształcenia spółki lub zajścia innego zdarzenia prawnego powodującego z mocy prawa przejście akcji lub ustanowionego na niej ograniczonego prawa rzeczowego na inną osobę. Przepis art. 343 § 1 stosuje się.

§ 3. W przypadku objęcia akcji wpis do rejestru akcjonariuszy może nastąpić po wpisie spółki do rejestru albo wpisie do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 328[10]. [Obowiązki spółki wobec akcjonariuszy] Spółka wykonuje zobowiązania pieniężne spółki wobec akcjonariuszy z przysługujących im praw z akcji za pośrednictwem podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 328[11]. [Zarejestrowanie akcji w depozycie papierów wartościowych] § 1. Jeżeli uchwała walnego zgromadzenia tak stanowi, akcje spółki niebędącej spółką publiczną podlegają zarejestrowaniu w depozycie papierów wartościowych w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zwanym dalej „depozytem papierów wartościowych".

§ 2. Dematerializację akcji spółki niebędącej spółką publiczną, które mają być zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych, oraz spółki publicznej, a także wynikające stąd skutki prawne dla spółki i akcjonariusza, reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 328[12]. [Zakaz jednoczesnej rejestracji akcji w rejestrze akcjonariuszy i depozycie papierów wartościowych] Akcje tej samej spółki nie mogą być zarejestrowane jednocześnie w rejestrze akcjonariuszy i depozycie papierów wartościowych.

Art. 328[13]. [Udostępnienie informacji na żądanie] § 1. Na żądanie spółki niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych lub na żądanie jej akcjonariusza, podmioty prowadzące rachunki papierów wartościowych, są obowiązane udostępnić, za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., następujące informacje:

1) imiona i nazwiska albo firmy (nazwy), miejsca zamieszkania albo siedziby oraz adresy albo adresy do doręczeń akcjonariuszy spółki;

2) liczbę oraz odrębne oznaczenia, o których mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, akcji spółki posiadanych przez poszczególnych akcjonariuszy;

3) informację o ustanowieniu zastawu albo użytkowania na akcjach spółki, ze wskazaniem liczby i odrębnych oznaczeń, o których mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, akcji objętych tym prawem oraz zastawnika albo użytkownika;

4) informację, czy na rachunku papierów wartościowych dokonano wzmianki o upoważnieniu zastawnika albo użytkownika do wykonywania prawa głosu z obciążonych akcji.

§ 2. W zakresie, w jakim żądanie, o którym mowa w § 1, dotyczy akcji rejestrowanych na rachunkach zbiorczych, w rozumieniu art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, podmioty prowadzące te rachunki są obowiązane udostępnić, za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., informacje o ogólnej liczbie oraz odrębnych oznaczeniach, o których mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, akcji zapisanych na tych rachunkach.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Żądanie, o którym mowa w § 1, spółka składa do Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., a jej akcjonariusz do podmiotu prowadzącego dla niego rachunek papierów wartościowych.

§ 4. Jeżeli żądanie, o którym mowa w § 1, dotyczy akcji rejestrowanych na rachunkach zbiorczych, akcjonariusz składa je do podmiotu prowadzącego rachunek zbiorczy w rozumieniu art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi za pośrednictwem posiadacza tego rachunku. W takim przypadku złożenie żądania wymaga jednoczesnego wskazania żądającego przez posiadacza rachunku zbiorczego, jako osoby uprawnionej z akcji, których dotyczy żądanie, zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Art. 328^{14}. [Stosowanie przepisów względem spółki niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych] Do spółki niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych, stosuje się przepisy o organizacji walnego zgromadzenia spółki publicznej. W odniesieniu do takiej spółki nie stosuje się przewidzianego w art. 402^{1} § 1 wymogu zwołania walnego zgromadzenia w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Art. 328^{15}. [Stosowanie przepisów o organizacji walnego zgromadzenia spółki publicznej] Do spółki niebędącej spółką publiczną, której co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, stosuje się odpowiednio przepisy o organizacji walnego zgromadzenia spółki publicznej.

Art. 329. [Obowiązek wniesienia wkładu] § 1. Akcjonariusz obowiązany jest do wniesienia pełnego wkładu na akcje.

§ 2. Wpłaty powinny być dokonane równomiernie na wszystkie akcje.

§ 3. Wpłaty na akcje powinny być dokonane, bezpośrednio lub za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, na rachunek spółki prowadzony przez bank na terytorium Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Art. 330. [Termin i wysokość dokonania wpłat] § 1. Terminy i wysokość wpłat na akcje określa statut lub uchwała walnego zgromadzenia. Walne zgromadzenie może upoważnić zarząd do określenia terminów wpłat na akcje.

§ 2. Zarząd ogłasza dwukrotnie wezwanie o dokonanie wpłat.

§ 3. Pierwsze ogłoszenie powinno być dokonane na miesiąc, a drugie nie później niż na dwa tygodnie przed terminem wpłaty.

§ 4. W miejsce ogłoszeń mogą zostać wysłane wezwania listami poleconymi albo na adresy do doręczeń elektronicznych w terminach, o których mowa w § 3.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. Jeżeli akcjonariusz nie dokonał wpłaty w terminie określonym w § 1, jest on obowiązany do zapłacenia odsetek ustawowych za opóźnienie lub odszkodowania, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 331. [Pozbawienie akcjonariusza przez spółkę swoich praw udziałowych] § 1. Jeżeli akcjonariusz w terminie miesiąca po upływie terminu płatności nie uiścił zaległej wpłaty, odsetek ustawowych za opóźnienie, odszkodowania lub innych płatności przewidzianych przez statut, może być pozbawiony przez spółkę swoich praw udziałowych przez wykreślenie z rejestru akcjonariuszy i wpisanie w jego miejsce spółki, o czym spółka uprzedza w ogłoszeniach o wpłatach lub pismach wysłanych listami poleconymi albo na adresy do doręczeń elektronicznych.

§ 2. Pozbawienie akcjonariusza praw udziałowych wymaga uchwały zarządu. Statut może stanowić, że uchwała zarządu w sprawie pozbawienia akcjonariusza praw udziałowych wymaga zgody rady nadzorczej.

§ 3. (uchylony)

§ 4. (uchylony)

§ 5. (uchylony)

§ 6. (uchylony)

Art. 331[1]. [Działanie spółki w zamiarze pozbawienia akcjonariusza jego praw udziałowych] § 1. W przypadku zamiaru pozbawienia akcjonariusza jego praw udziałowych spółka wzywa go do spełnienia świadczenia i wyznacza mu na to dodatkowy termin. Wezwanie należy wysłać listem poleconym, na adres do doręczeń elektronicznych, przesyłką nadaną pocztą kurierską lub pocztą elektroniczną na adres wskazany w rejestrze akcjonariuszy oraz udostępnić informację o wezwaniu na stronie internetowej spółki w miejscu wydzielonym na komunikację z akcjonariuszami przez okres od dnia wysłania wezwania do dnia upływu dodatkowego terminu. Dodatkowy termin nie może być krótszy niż dwa tygodnie od dnia doręczenia wezwania.

§ 2. Jeżeli akcjonariusz w dodatkowym terminie nie spełnił należnego świadczenia, może być pozbawiony przez spółkę swoich praw udziałowych bez dalszego wezwania.

§ 3. Wykreślenia z rejestru akcjonariuszy dokonuje podmiot prowadzący ten rejestr na żądanie spółki.

§ 4. O pozbawieniu akcjonariusza jego praw udziałowych spółka zawiadamia akcjonariusza oraz jego prawnych poprzedników, którzy w ciągu ostatnich trzech lat byli wpisani do rejestru akcjonariuszy. Zawiadomienia należy wysłać listem poleconym, przesyłką nadaną pocztą kurierską, na adres do doręczeń elektronicznych lub pocztą elektroniczną na adres wskazany w rejestrze akcjonariuszy. Spółka udostępnia informację o pozbawieniu akcjonariusza jego praw udziałowych na stronie internetowej spółki w miejscu wydzielonym na komunikację z akcjonariuszami przez okres trzech miesięcy od dnia wysłania zawiadomienia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 331[2]. [Obowiązek spółki po udostępnieniu informacji o pozbawieniu akcjonariusza jego praw udziałowych] § 1. Po udostępnieniu informacji o pozbawieniu akcjonariusza jego praw udziałowych spółka jest obowiązana sprzedać niezwłocznie te prawa udziałowe.

§ 2. Uzyskana ze sprzedaży suma, po pokryciu kosztów, a także odsetek, odszkodowania lub innych należności spółki, jest zaliczana na zaległą płatność. Pozostałą kwotę zwraca się akcjonariuszowi pozbawionemu praw udziałowych. Jeżeli uzyskana ze sprzedaży suma nie pokryje kosztów i należności spółki, za niedobór odpowiadają solidarnie akcjonariusz pozbawiony praw udziałowych i jego prawni poprzednicy.

§ 3. Akcjonariuszowi pozbawionemu praw udziałowych lub jego prawnemu poprzednikowi, który opóźnił się z wniesieniem wkładu lub innych związanych z nim świadczeń, w przypadku pokrycia niedoboru przysługuje zwrotne roszczenie do jego następcy prawnego. Roszczenie to przedawnia się z upływem trzech lat od dnia pokrycia niedoboru.

§ 4. Roszczenia spółki do akcjonariusza pozbawionego praw udziałowych i jego prawnych poprzedników przedawniają się z upływem trzech lat od dnia wpisu o nabyciu akcji do rejestru akcjonariuszy.

Art. 332. (uchylony)

Art. 332[1]. (uchylony)

Art. 333. [Niepodzielność akcji] § 1. Akcje są niepodzielne.

§ 2. Współuprawnieni z akcji wykonują swoje prawa w spółce przez wspólnego przedstawiciela; za świadczenia związane z akcją odpowiadają solidarnie.

§ 3. Jeżeli współuprawnieni nie wskazali wspólnego przedstawiciela, oświadczenia spółki mogą być dokonywane wobec któregokolwiek z nich.

§ 4. Statut może ograniczyć lub wyłączyć wstąpienie do spółki współmałżonka akcjonariusza w przypadku, gdy akcja jest objęta wspólnością majątkową małżeńską.

Art. 334. [Akcje imienne, akcje na okaziciela] § 1. Akcje mogą być imienne lub na okaziciela.

§ 2. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela albo odwrotnie może być dokonana na żądanie akcjonariusza, jeżeli ustawa lub statut nie stanowi inaczej.

Art. 335. (uchylony)

Art. 336. (uchylony)

Art. 337. [Zbywalność akcji] § 1. Akcje są zbywalne.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Statut może uzależnić rozporządzenie akcjami imiennymi od zgody spółki albo w inny sposób ograniczyć możliwość rozporządzenia akcjami imiennymi.

§ 3. W przypadku gdy statut uzależnia przeniesienie akcji od zgody spółki, zgody udziela zarząd w formie pisemnej pod rygorem nieważności, jeżeli statut nie stanowi inaczej.

§ 4. Jeżeli spółka odmawia zgody na przeniesienie akcji, powinna wskazać innego nabywcę. Termin do wskazania nabywcy, cenę albo sposób jej określenia oraz termin zapłaty określa statut. W przypadku braku tych postanowień akcja imienna może być zbyta bez ograniczenia. Termin do wskazania nabywcy nie może być dłuższy niż dwa miesiące od dnia zgłoszenia spółce zamiaru przeniesienia akcji.

§ 5. Zbycie akcji w postępowaniu egzekucyjnym nie wymaga zgody spółki.

§ 6. Przepisy § 1–5 stosuje się odpowiednio do rozporządzenia częścią ułamkową akcji.

Art. 338. [Ograniczenia rozporządzania akcją] § 1. Umowa ograniczająca na określony czas rozporządzanie akcją lub częścią ułamkową akcji jest dopuszczalna. Ograniczenie rozporządzania nie może być ustanowione na okres dłuższy niż pięć lat od dnia zawarcia umowy.

§ 2. Dopuszczalne są umowy ustanawiające prawo pierwokupu lub inne prawo pierwszeństwa nabycia akcji lub ułamkowej części akcji. Ograniczenia rozporządzania, wynikające z takich umów, nie mogą trwać dłużej niż dziesięć lat od dnia zawarcia umowy.

Art. 339. (uchylony)

Art. 340. [Uprawnienia zastawnika i użytkownika akcji] § 1. Zastawnik i użytkownik mogą wykonywać prawo głosu z akcji, na której ustanowiono zastaw lub użytkowanie, jeżeli przewiduje to czynność prawna ustanawiająca ograniczone prawo rzeczowe oraz gdy w rejestrze akcjonariuszy lub na rachunku papierów wartościowych, dokonano wzmianki o jego ustanowieniu i upoważnieniu do wykonywania prawa głosu.

§ 2. Statut może przewidywać zakaz przyznawania prawa głosu zastawnikowi lub użytkownikowi akcji albo może uzależnić przyznanie takiego uprawnienia od zgody określonego organu spółki.

§ 3. (uchylony)

Art. 341. (uchylony)

Art. 342. (uchylony)

Art. 343. [Osoba akcjonariusza] § 1. Wobec spółki uważa się za akcjonariusza tylko tę osobę, która jest wpisana do rejestru akcjonariuszy, z uwzględnieniem ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zastawnika lub użytkownika akcji.

Art. 344. [Zakaz zwrotu dokonanych wpłat na akcje] § 1. Podczas trwania spółki nie wolno zwracać akcjonariuszowi dokonanych wpłat na akcje ani w całości, ani w części, z wyjątkiem przypadków określonych w niniejszym dziale.

§ 2. Akcjonariusz i jego poprzednik prawny nie mogą być zwolnieni z obowiązku spełnienia świadczeń określonych w art. 329 § 1, art. 330 § 5 oraz w art. 350 § 1. Odpowiedzialność tych osób jest solidarna.

Art. 345. [Warunki finansowania przez spółkę nabycia emitowanych przez nią akcji] § 1. Spółka może, bezpośrednio lub pośrednio, finansować nabycie lub objęcie emitowanych przez nią akcji w szczególności przez udzielenie pożyczki, dokonanie zaliczkowej wypłaty, ustanowienie zabezpieczenia.

§ 2. Finansowanie następuje na warunkach rynkowych, w szczególności w odniesieniu do odsetek otrzymywanych przez spółkę oraz zabezpieczeń ustanowionych na rzecz spółki z tytułu udzielonych pożyczek lub wypłaconych zaliczek, a także po zbadaniu wypłacalności dłużnika.

§ 3. Jeżeli spółka finansuje nabycie lub objęcie emitowanych przez nią akcji, nabycie bądź objęcie następuje w zamian za godziwą cenę.

§ 4. Spółka może finansować nabycie lub objęcie emitowanych przez nią akcji, o ile uprzednio utworzyła na ten cel kapitał rezerwowy z kwoty, która zgodnie z art. 348 § 1 może być przeznaczona do podziału.

§ 5. Finansowanie przez spółkę nabycia lub objęcia emitowanych przez nią akcji następuje na podstawie i w granicach określonych w uprzednio podjętej uchwale walnego zgromadzenia. Przepisu art. 17 § 2 nie stosuje się.

§ 6. Podstawą uchwały walnego zgromadzenia w sprawie finansowania jest pisemne sprawozdanie zarządu określające:

1) przyczyny lub cel finansowania;

2) interes spółki w finansowaniu;

3) warunki finansowania, w tym w zakresie zabezpieczenia interesów spółki;

4) wpływ finansowania na ryzyko w zakresie płynności finansowej i wypłacalności spółki;

5) cenę nabycia lub objęcia akcji spółki z uzasadnieniem, że jest to cena godziwa.

§ 7. Zarząd składa sprawozdanie do sądu rejestrowego i ogłasza je.

§ 8. Przepisów § 2, 3, 5–7 nie stosuje się do świadczeń spełnianych w ramach zwykłej działalności instytucji finansowych, jak również do świadczeń spełnianych na rzecz

eprasa.pl d2a094e46e

pracowników spółki lub spółki z nią powiązanej, których celem jest ułatwienie nabycia lub objęcia emitowanych przez spółkę akcji.

Art. 346. [Zakaz pobierania odsetek] Akcjonariuszom nie wolno pobierać odsetek od wniesionych wkładów, jak również od posiadanych akcji.

Art. 347. [Udział akcjonariuszy w zyskach] § 1. Akcjonariusze mają prawo do udziału w zysku wykazanym w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, który został przeznaczony przez walne zgromadzenie do wypłaty akcjonariuszom.

§ 2. Zysk rozdziela się w stosunku do liczby akcji. Jeżeli akcje nie są całkowicie pokryte, zysk rozdziela się w stosunku do dokonanych wpłat na akcje.

§ 3. Statut może przewidywać inny sposób podziału zysku, z uwzględnieniem art. 348, art. 349, art. 351 § 4 oraz art. 353.

§ 4. W przypadku gdy koszty prac rozwojowych zakwalifikowanych jako aktywa spółki nie zostały całkowicie odpisane, nie można dokonać podziału zysku odpowiadającego równowartości kwoty nieodpisanych kosztów prac rozwojowych, chyba że kwota kapitałów rezerwowych i zapasowych dostępnych do podziału i zysków z lat ubiegłych jest co najmniej równa kwocie kosztów nieodpisanych.

Art. 348. [Dywidenda] § 1. Kwota przeznaczona do podziału między akcjonariuszy nie może przekraczać zysku za ostatni rok obrotowy, powiększonego o niepodzielone zyski z lat ubiegłych oraz o kwoty przeniesione z utworzonych z zysku kapitałów zapasowego i rezerwowych, które mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy. Kwotę tę należy pomniejszyć o niepokryte straty, akcje własne oraz o kwoty, które zgodnie z ustawą lub statutem powinny być przeznaczone z zysku za ostatni rok obrotowy na kapitały zapasowy lub rezerwowe.

§ 2. Uprawnionymi do dywidendy za dany rok obrotowy w spółce niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w rejestrze akcjonariuszy, są akcjonariusze, którym przysługiwały akcje w dniu powzięcia uchwały o podziale zysku. Statut może upoważnić walne zgromadzenie do określenia dnia, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy (dzień dywidendy).

§ 3. Dzień dywidendy w spółce publicznej i spółce niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych, ustala zwyczajne walne zgromadzenie.

§ 4. Zwyczajne walne zgromadzenie ustala dzień dywidendy na dzień przypadający nie wcześniej niż pięć dni i nie później niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały o podziale zysku. Jeżeli uchwała zwyczajnego walnego zgromadzenia nie określa dnia dywidendy, dniem dywidendy jest dzień przypadający pięć dni od dnia powzięcia uchwały o podziale zysku.

§ 5. Dywidendę wypłaca się w terminie określonym w uchwale walnego zgromadzenia, a jeżeli uchwała walnego zgromadzenia nie określa terminu jej wypłaty, dywidenda jest wypłacana w terminie określonym przez radę nadzorczą. Termin wypłaty dywidendy wyznacza się w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia dywidendy. Jeżeli walne

eprasa.pl d2a094e46e

zgromadzenie ani rada nadzorcza nie określą terminu wypłaty dywidendy, wypłata dywidendy powinna nastąpić niezwłocznie po dniu dywidendy.

Art. 349. [Zaliczka na poczet dywidendy] § 1. Statut może upoważnić zarząd do wypłaty akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego, jeżeli spółka posiada środki wystarczające na wypłatę. Wypłata zaliczki wymaga zgody rady nadzorczej.

§ 2. Spółka może wypłacić zaliczkę na poczet przewidywanej dywidendy, jeżeli jej zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk. Zaliczka może stanowić najwyżej połowę zysku osiągniętego od końca poprzedniego roku obrotowego, wykazanego w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta, powiększonego o kapitały rezerwowe utworzone z zysku, którymi w celu wypłaty zaliczek może dysponować zarząd, oraz pomniejszonego o niepokryte straty i akcje własne.

§ 3. Do zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy stosuje się odpowiednio przepisy art. 347.

§ 4. O planowanej wypłacie zaliczek zarząd ogłosi co najmniej na cztery tygodnie przed rozpoczęciem wypłat, podając dzień, na który zostało sporządzone sprawozdanie finansowe, wysokość kwoty przeznaczonej do wypłaty, a także dzień, według którego ustala się uprawnionych do zaliczek. Dzień ten powinien przypadać w okresie siedmiu dni przed dniem rozpoczęcia wypłat.

Art. 350. [Zwrot nienależnych świadczeń] § 1. Akcjonariusze, którzy wbrew przepisom prawa albo postanowieniom statutu otrzymali jakiekolwiek świadczenia od spółki, obowiązani są do ich zwrotu. Wyjątek stanowi przypadek otrzymania przez akcjonariusza w dobrej wierze udziału w zysku. Członkowie zarządu lub rady nadzorczej, którzy ponoszą odpowiedzialność za dokonanie nienależnych świadczeń, odpowiadają za ich zwrot solidarnie z odbiorcą świadczenia.

§ 2. Roszczenia, o których mowa w § 1, przedawniają się z upływem trzech lat, licząc od dnia wypłaty, z wyjątkiem wierzytelności w stosunku do odbiorcy, który wiedział o bezprawności świadczenia.

Art. 351. [Akcje uprzywilejowane] § 1. Jeżeli statut przewiduje akcje o szczególnych uprawnieniach, uprawnienia te powinny być określone w statucie (akcje uprzywilejowane). Akcje uprzywilejowane, z wyjątkiem akcji niemych, powinny być imienne.

§ 2. Uprzywilejowanie, o którym mowa w § 1, może dotyczyć w szczególności prawa głosu, prawa do dywidendy lub podziału majątku w przypadku likwidacji spółki. Uprzywilejowanie w zakresie prawa głosu nie dotyczy spółki publicznej.

§ 3. Statut może uzależniać przyznanie szczególnych uprawnień od spełnienia dodatkowych świadczeń na rzecz spółki, upływu terminu lub ziszczenia się warunku.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Akcjonariusz może wykonywać przyznane mu szczególne uprawnienia związane z akcją uprzywilejowaną po zakończeniu roku obrotowego, w którym wniósł w pełni swój wkład na pokrycie kapitału zakładowego.

Art. 352. [Ilość głosów przypadająca na jedną akcję] Jednej akcji nie można przyznać więcej niż dwa głosy. W przypadku zamiany takiej akcji na akcję na okaziciela lub w razie jej zbycia wbrew zastrzeżonym warunkom uprzywilejowanie to wygasa.

Art. 353. [Akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy] § 1. Akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy mogą przyznawać uprawnionemu dywidendę, która przewyższa nie więcej niż o połowę dywidendę przeznaczoną do wypłaty akcjonariuszom uprawnionym z akcji nieuprzywilejowanych.

§ 2. Akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy nie korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przed pozostałymi akcjami.

§ 3. Wobec akcji uprzywilejowanej w zakresie dywidendy może być wyłączone prawo głosu (akcje nieme). Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się do akcji niemych. Wyłączenie przepisu § 1 nie dotyczy zaliczek na poczet dywidendy.

§ 4. Statut może przewidywać, że akcjonariuszowi uprawnionemu z akcji niemej, któremu nie wypłacono w pełni albo częściowo dywidendy w danym roku obrotowym, przysługuje wyrównanie z zysku w następnych latach, nie później jednak niż w ciągu kolejnych trzech lat obrotowych.

§ 5. Przepisu § 4 nie stosuje się do zaliczek na poczet dywidendy.

Art. 354. [Osobiste uprawnienia akcjonariusza] § 1. Statut może przyznać indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi osobiste uprawnienia. W szczególności mogą one dotyczyć prawa powoływania lub odwoływania członków zarządu, rady nadzorczej lub prawa do otrzymywania oznaczonych świadczeń od spółki.

§ 2. Statut może uzależnić przyznanie osobistego uprawnienia akcjonariuszowi od dokonania oznaczonych świadczeń, upływu terminu lub ziszczenia się warunku.

§ 3. Ograniczenia dotyczące zakresu i wykonywania uprawnień wynikających z akcji uprzywilejowanych stosuje się odpowiednio do uprawnień przyznanych akcjonariuszowi osobiście.

§ 4. Uprawnienia osobiste przyznane indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi wygasają najpóźniej z dniem, w którym uprawniony przestaje być akcjonariuszem spółki.

Art. 355. [Świadectwa założycielskie] § 1. Spółka może emitować imienne świadectwa założycielskie w celu wynagrodzenia usług świadczonych przy powstaniu spółki.

§ 2. Świadectwa założycielskie mogą być emitowane najwyżej na okres dziesięciu lat od chwili zarejestrowania spółki. Świadectwa dają prawo uczestnictwa w podziale zysku spółki w granicach ustalonych przez statut, po uprzednim odliczeniu na rzecz akcjonariuszy określonej w statucie minimalnej dywidendy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Wynagrodzenie za usługi lub inne świadczenia spełnione na rzecz spółki przez założycieli, akcjonariuszy, a także spółki i spółdzielnie z nimi powiązane albo pozostające w stosunku zależności bądź dominacji, nie może przewyższać zwykłego wynagrodzenia przyjętego w obrocie.

Art. 356. [Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych] § 1. Z akcją imienną może być związany obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych.

§ 2. Akcje takie mogą być przenoszone tylko za zgodą spółki. Spółka może odmówić zgody jedynie z ważnych powodów, bez obowiązku wskazania innego nabywcy.

§ 3. Statut może przewidywać odszkodowanie umowne za niewykonanie lub nienależyte wykonanie powtarzających się świadczeń związanych z akcją.

§ 4. Spółka zobowiązana jest spełnić wynagrodzenie za świadczenia określone w § 1, nawet gdy bilans nie wykazuje zysku. Przepis art. 355 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 357. (uchylony)

Art. 358. (uchylony)

Art. 359. [Umorzenie akcji] § 1. Akcje mogą być umorzone w przypadku, gdy statut tak stanowi. Akcja może być umorzona albo za zgodą akcjonariusza w drodze jej nabycia przez spółkę (umorzenie dobrowolne), albo bez zgody akcjonariusza (umorzenie przymusowe). Umorzenie dobrowolne nie może być dokonane częściej niż raz w roku obrotowym. Przesłanki i tryb przymusowego umorzenia określa statut.

§ 2. Umorzenie akcji wymaga uchwały walnego zgromadzenia. Uchwała powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia, wysokość wynagrodzenia przysługującego akcjonariuszowi akcji umorzonych bądź uzasadnienie umorzenia akcji bez wynagrodzenia oraz sposób obniżenia kapitału zakładowego. Umorzenie przymusowe następuje za wynagrodzeniem, które nie może być niższe od wartości przypadających na akcję aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między akcjonariuszy.

§ 3. Uchwała o umorzeniu akcji podlega ogłoszeniu.

§ 4. Uchwała o zmianie statutu w sprawie umorzenia akcji powinna być umotywowana.

§ 5. Zmiana statutu przewidująca przymusowe umorzenie akcji nie może dotyczyć akcji, które zostały objęte przed jej wpisem do rejestru.

§ 6. Statut może stanowić, że akcje ulegają umorzeniu w razie ziszczenia się określonego zdarzenia bez powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie. Stosuje się wówczas przepisy o umorzeniu przymusowym.

§ 7. W przypadku ziszczenia się określonego w statucie zdarzenia, o którym mowa w § 6, zarząd podejmuje niezwłocznie uchwałę o obniżeniu kapitału zakładowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 360. [Warunki konieczne do umorzenia akcji] § 1. Umorzenie akcji wymaga obniżenia kapitału zakładowego. Uchwała o obniżeniu kapitału zakładowego powinna być powzięta na walnym zgromadzeniu, na którym powzięto uchwałę o umorzeniu akcji.

§ 2. Wymogów, o których mowa w art. 456, nie stosuje się do umorzenia akcji:

1) gdy spółka umarza akcje własne nabyte nieodpłatnie w celu ich umorzenia lub

2) jeżeli wynagrodzenie akcjonariuszy akcji umorzonych ma być wypłacone wyłącznie z kwoty, która zgodnie z art. 348 § 1 może być przeznaczona do podziału, lub

3) gdy umorzenie następuje bez jakichkolwiek świadczeń na rzecz akcjonariuszy, z wyjątkiem przyznania im świadectw użytkowych.

§ 3. Przepisy § 2 stosuje się tylko do umorzenia akcji, które zostały w pełni pokryte.

§ 4. Umorzenie akcji następuje z chwilą obniżenia kapitału zakładowego. Jednakże w przypadku określonym w § 2 pkt 2, od chwili spełnienia świadczenia przez spółkę na rzecz akcjonariusza, z umarzanych akcji nie można wykonywać praw udziałowych.

Art. 361. [Świadectwa użytkowe] § 1. Statut może przewidywać, że w zamian za akcje umorzone spółka emituje świadectwa użytkowe bez określonej wartości nominalnej. Świadectwa użytkowe mogą być imienne lub na okaziciela.

§ 2. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, świadectwa użytkowe uczestniczą na równi z akcjami w dywidendzie oraz w nadwyżce majątku spółki, pozostałej po pokryciu wartości nominalnej akcji.

§ 3. Uprawniony ze świadectwa użytkowego nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania związane z umorzoną akcją i nie przysługują mu żadne prawa udziałowe, z wyjątkiem uprawnień określonych w § 2.

Art. 362. [Zakaz nabywania akcji własnych] § 1. Spółka nie może nabywać wyemitowanych przez nią akcji (akcje własne). Zakaz ten nie dotyczy:

1) nabycia akcji w celu zapobieżenia bezpośrednio zagrażającej spółce poważnej szkodzie;

2) nabycia akcji, które mają być zaoferowane do nabycia pracownikom lub osobom, które były zatrudnione w spółce lub spółce z nią powiązanej przez okres co najmniej trzech lat;

2a) spółki publicznej, nabywającej akcje w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z instrumentów dłużnych zamiennych na akcje;

3) nabycia akcji w drodze sukcesji uniwersalnej;

4) instytucji finansowej, która nabywa za wynagrodzeniem w pełni pokryte akcje na cudzy rachunek celem ich dalszej odsprzedaży;

eprasa.pl d2a094e46e

5) nabycia akcji w celu ich umorzenia;

6) nabycia w pełni pokrytych akcji w drodze egzekucji celem zaspokojenia roszczeń spółki, których nie można zaspokoić w inny sposób z majątku akcjonariusza;

7) nabycia w pełni pokrytych akcji nieodpłatnie;

8) nabycia na podstawie i w granicach upoważnienia udzielonego przez walne zgromadzenie; upoważnienie powinno określać warunki nabycia, w tym maksymalną liczbę akcji do nabycia, okres upoważnienia, który nie może przekraczać pięciu lat, oraz maksymalną i minimalną wysokość zapłaty za nabywane akcje, jeżeli nabycie następuje odpłatnie;

9) nabycia akcji w innych przypadkach przewidzianych w ustawie.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1 pkt 1, 2 i 8 nabycie akcji własnych przez spółkę jest dozwolone tylko wtedy, gdy zostały spełnione łącznie następujące warunki:

1) nabyte akcje zostały w pełni pokryte;

2) łączna wartość nominalna nabytych akcji nie przekracza 20% kapitału zakładowego spółki, uwzględniając w tym również wartość nominalną pozostałych akcji własnych, które nie zostały przez spółkę zbyte;

3) łączna cena nabycia akcji własnych, powiększona o koszty ich nabycia, nie jest wyższa od kapitału rezerwowego, utworzonego w tym celu z kwoty, która zgodnie z art. 348 § 1 może być przeznaczona do podziału.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 oraz art. 363–365 stosuje się odpowiednio do ustanowienia zastawu na akcjach własnych spółki. Nie dotyczy to instytucji finansowej, jeżeli ustanowienie zastawu na akcjach jest związane z przedmiotem jej działalności.

§ 4. Przepisy art. 362–365 stosuje się odpowiednio do nabycia akcji własnych spółki dominującej przez spółkę lub spółdzielnię zależną. Dotyczy to także osób działających na ich rachunek.

Art. 363. [Nabywanie akcji własnych] § 1. W przypadkach określonych w art. 362 § 1 pkt 1 i 8 zarząd jest obowiązany powiadomić najbliższe walne zgromadzenie o przyczynach lub celu nabycia własnych akcji, liczbie i wartości nominalnej tych akcji, ich udziale w kapitale zakładowym, jak również o wartości świadczenia spełnionego w zamian za nabyte akcje.

§ 2. W przypadku nabycia akcji własnych przez spółkę bądź osobę działającą we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki, sprawozdanie zarządu, o którym mowa w art. 395 § 2 pkt 1, powinno zawierać:

1) uzasadnienie nabycia akcji własnych w danym roku obrotowym;

2) liczbę i wartość nominalną akcji nabytych lub zbytych w roku obrotowym, jak również określenie udziału procentowego, jaki akcje te reprezentują w kapitale zakładowym;

eprasa.pl d2a094e46e

3) w przypadku nabycia lub zbycia odpłatnego, uzyskaną cenę lub wartość innego świadczenia wzajemnego;

4) liczbę oraz wartość nominalną nabytych i zatrzymanych akcji, jak również określenie ich procentowego udziału w kapitale zakładowym.

§ 3. Akcje nabyte w celach określonych w art. 362 § 1 pkt 2 należy zaoferować pracownikom lub innym wskazanym w tym przepisie osobom najpóźniej z upływem roku od dnia ich nabycia przez spółkę.

§ 4. Akcje nabyte z naruszeniem przepisów art. 362 § 1 lub 2 powinny być zbyte w terminie roku od dnia ich nabycia przez spółkę. W pozostałych przypadkach ta część akcji własnych spółki nabytych na podstawie przepisów art. 362 § 1 pkt 3, 4 i 6 oraz przepisów mających na celu ochronę akcjonariuszy mniejszościowych, która przekracza 10% kapitału zakładowego spółki, powinna być zbyta w terminie dwóch lat od dnia nabycia.

§ 5. Jeżeli akcje własne nie zostały zbyte w terminach określonych w § 3 lub 4, zarząd dokona ich niezwłocznego umorzenia bez zwoływania walnego zgromadzenia. Przepis art. 359 § 7 stosuje się odpowiednio.

§ 6. Akcje własne należy umieścić w bilansie w osobnej pozycji aktywów. Równocześnie należy zmniejszyć kapitał rezerwowy na akcje własne utworzony zgodnie z art. 362 § 2 pkt 3 i odpowiednio zwiększyć kapitał bądź kapitały, z których został on utworzony.

Art. 364. [Prawa udziałowe spółki z własnych akcji] § 1. Rozporządzające czynności prawne dokonane z naruszeniem przepisów art. 362 są ważne.

§ 2. Spółka nie wykonuje praw udziałowych z własnych akcji, z wyjątkiem uprawnień do ich zbycia lub wykonywania czynności, które zmierzają do zachowania tych praw.

Art. 365. [Nabycie akcji własnych przez osobę trzecią] § 1. Nabycie akcji własnych spółki przez osobę trzecią, działającą na rachunek spółki, jest dozwolone, jeżeli spółka jest również uprawniona do nabycia tych akcji zgodnie z art. 362.

§ 2. Przy obliczaniu udziału akcji własnych w kapitale zakładowym zgodnie z art. 362 § 2 pkt 2 oraz art. 363 § 2 pkt 2 i 4 wlicza się wartość akcji posiadanych przez spółkę lub spółdzielnię zależną oraz osobę trzecią, działającą na rachunek spółki albo spółki lub spółdzielni od niej zależnej.

Art. 366. [Objęcie własnych akcji] § 1. Spółka nie może obejmować własnych akcji. Zakaz ten dotyczy również obejmowania akcji spółki przez spółkę lub spółdzielnię zależną.

§ 2. Objęcie akcji z naruszeniem przepisów § 1 jest ważne.

§ 3. W przypadku objęcia akcji z naruszeniem przepisów § 1, członek zarządu odpowiada solidarnie wraz z osobą, która objęła akcje, za pełne wniesienie wkładu, chyba że nie ponosi winy.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Jeżeli akcje spółki zostały objęte przez osobę, która działała we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki albo spółki lub spółdzielni od niej zależnej, obejmującego uważa się za osobę działającą na własny rachunek.

§ 5. Przepisy § 1–4 stosuje się odpowiednio do objęcia akcji własnych w przypadku zawiązywania spółki.

Art. 367. [Stosowanie przepisów ustawy] Przepisy art. 363 § 4 zdanie pierwsze, § 5 i 6 oraz art. 364 § 2 stosuje się do akcji własnych objętych przez spółkę z naruszeniem przepisu art. 366 § 1.

Rozdział 3

Organy spółki

Oddział 1

Zarząd

Art. 368. [Zarząd spółki] § 1. Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę.

§ 2. Zarząd składa się z jednego albo większej liczby członków.

§ 3. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród akcjonariuszy lub spoza ich grona.

§ 4. Członków zarządu powołuje i odwołuje rada nadzorcza, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Członek zarządu może być odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez walne zgromadzenie.

§ 5. Uchwała walnego zgromadzenia lub statut spółki może określać wymagania, jakie powinni spełniać kandydaci na stanowisko członka zarządu.

Art. 368^1. [Członek zarządu powołany po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego] § 1. Uchwała walnego zgromadzenia lub statut spółki może określać, że członek zarządu jest powoływany przez radę nadzorczą po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, uchwała walnego zgromadzenia lub statut spółki może także określać szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu.

Art. 369. [Kadencja członka zarządu] § 1. Członek zarządu jest powoływany na okres nie dłuższy niż pięć lat (kadencja). Kadencję oblicza się w pełnych latach obrotowych, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Ponowne powołania tej samej osoby na członka zarządu są dopuszczalne, jednak nie wcześniej niż na rok przed upływem bieżącej kadencji.

§ 2. Statut może w granicach czasu, określonych w § 1, ustanowić częściowe odnawianie zarządu w ten sposób, że pewna liczba członków zarządu kolejno ustępuje albo w drodze losowania, albo według starszeństwa wyboru, albo w inny sposób.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Jeżeli statut przewiduje, że członków zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, mandat członka zarządu, powołanego przed upływem danej kadencji zarządu, wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków zarządu, chyba że statut spółki stanowi inaczej.

§ 4. Mandat członka zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

§ 5. Mandat członka zarządu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania go ze składu zarządu.

§ 5^1. Jeżeli w wyniku rezygnacji członka zarządu żaden mandat w zarządzie nie byłby obsadzony, członek zarządu składa rezygnację radzie nadzorczej.

§ 5^2. Jeżeli żaden mandat w radzie nadzorczej nie jest obsadzony, członek zarządu składa rezygnację akcjonariuszom, zwołując jednocześnie walne zgromadzenie, o którym mowa w art. 397^1, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu zawiera także oświadczenie o rezygnacji członka zarządu. Rezygnacja jest skuteczna z dniem następującym po dniu, na który zwołano walne zgromadzenie.

§ 6. Do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.

Art. 370. [Odwołanie członka zarządu] § 1. Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.

§ 2. Statut spółki może zawierać inne postanowienia, w szczególności ograniczać prawo odwołania do ważnych powodów.

§ 3. Były członek zarządu jest uprawniony i obowiązany do złożenia wyjaśnień w toku sporządzania sprawozdania zarządu z działalności i sprawozdania finansowego, obejmujących okres pełnienia przez niego funkcji członka zarządu, oraz do udziału w walnym zgromadzeniu zatwierdzającym te sprawozdania, chyba że uchwała walnego zgromadzenia stanowi inaczej.

Art. 371. [Prokura] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, wszyscy jego członkowie są obowiązani i uprawnieni do wspólnego prowadzenia spraw spółki, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 2. Uchwały zarządu zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że statut stanowi inaczej. Statut może przewidywać, że w przypadku równości głosów decyduje głos prezesa zarządu, jak również przyznawać mu określone uprawnienia w zakresie kierowania pracami zarządu.

§ 3. Uchwały zarządu mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu zarządu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3^1. W posiedzeniu zarządu można uczestniczyć również przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że statut spółki stanowi inaczej; przepis art. 406^5 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 3^2. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że statut spółki stanowi inaczej.

§ 3^3. Członkowie zarządu mogą brać udział w podejmowaniu uchwał zarządu, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka zarządu, chyba że statut spółki stanowi inaczej.

§ 4. Powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków zarządu.

§ 5. Odwołać prokurę może każdy członek zarządu.

§ 6. Jeżeli statut nie przyznaje radzie nadzorczej lub walnemu zgromadzeniu prawa do uchwalenia lub zatwierdzenia regulaminu zarządu, zarząd może uchwalić swój regulamin.

Art. 372. [Prawo reprezentowania spółki przez członka zarządu] § 1. Prawo członka zarządu do reprezentowania spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

§ 2. Prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 373. [Sposób reprezentacji spółki przy zarządzie wieloosobowym] § 1. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania spółki określa jej statut. Jeżeli statut nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

§ 2. Oświadczenia składane spółce oraz doręczenia pism spółce mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie wyłączają ustanowienia prokury i nie ograniczają praw prokurentów wynikających z przepisów o prokurze.

Art. 374. [Pisma i zamówienia handlowe spółki] § 1. Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę w formie papierowej i elektronicznej, a także informacje na stronach internetowych spółki powinny zawierać:

1) firmę spółki, jej siedzibę i adres;

2) oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywana jest dokumentacja spółki oraz numer pod którym spółka jest wpisana do rejestru;

3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);

eprasa.pl d2a094e46e

4) wysokość kapitału zakładowego i kapitału wpłaconego;

5) oznaczenie grupy spółek, jeżeli spółka do niej należy.

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

§ 4. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do oddziału spółki akcyjnej mającej siedzibę za granicą.

Art. 375. [Ograniczenia członków zarządu] Wobec spółki członkowie zarządu podlegają ograniczeniom ustanowionym w niniejszym dziale, w statucie, regulaminie zarządu oraz w uchwałach rady nadzorczej i walnego zgromadzenia.

Art. 375[1]. [Zakaz wydawania wiążących poleceń] Walne zgromadzenie i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki.

Art. 376. [Protokołowanie uchwał zarządu] Uchwały zarządu są protokołowane. Protokół powinien zawierać porządek obrad, imiona i nazwiska członków zarządu uczestniczących w głosowaniu i liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały. W protokole zaznacza się również zdanie odrębne zgłoszone przez członka zarządu wraz z jego ewentualnym umotywowaniem. Protokół podpisuje co najmniej członek zarządu prowadzący posiedzenie lub zarządzający głosowanie, chyba że statut spółki lub regulamin zarządu stanowi inaczej.

Art. 377. [Wstrzymanie się członka zarządu od rozstrzygania spraw] W przypadku sprzeczności interesów spółki z interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany osobiście, członek zarządu powinien ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw oraz może żądać zaznaczenia tego w protokole.

Art. 377[1]. [Obowiązek dołożenia staranności wynikającej z zawodowego charakteru członka zarządu] § 1. Członek zarządu powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

§ 2. Członek zarządu nie może ujawniać tajemnic spółki, także po wygaśnięciu mandatu.

Art. 378. [Wynagrodzenie członków zarządu] § 1. Rada nadzorcza ustala wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 2. Walne zgromadzenie może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia, przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń, a także może upoważnić radę nadzorczą do ustalenia, że wynagrodzenie członków zarządu

eprasa.pl d2a094e46e

obejmuje również prawo do określonego udziału w zysku rocznym spółki, który jest przeznaczony do podziału między akcjonariuszy zgodnie z art. 347 § 1.

Art. 379. [Reprezentacja spółki wobec członka zarządu] § 1. W umowie między spółką a członkiem zarządu, jak również w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza albo pełnomocnik powołany uchwałą walnego zgromadzenia.

§ 1^1. Uchwała o powołaniu pełnomocnika, o którym mowa w § 1, powołanego w celu zawarcia z członkiem zarządu umowy spółki, która ma zostać zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, może być podjęta przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

§ 2. W przypadku gdy akcjonariusz, o którym mowa w art. 303 § 2, jest zarazem jedynym członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym akcjonariuszem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

§ 3. Wymogu zachowania formy aktu notarialnego, o którym mowa w § 2, nie stosuje się do czynności prawnej dokonywanej przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

Art. 380. [Zakaz konkurencji] § 1. Członek zarządu nie może bez zgody spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź uczestniczyć w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka zarządu co najmniej 10% udziałów albo akcji bądź prawa do powołania co najmniej jednego członka zarządu.

§ 2. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, zgody udziela organ uprawniony do powoływania zarządu.

Art. 380^1. [Obowiązek udzielania informacji radzie nadzorczej przez zarząd] § 1. Zarząd jest obowiązany, bez dodatkowego wezwania, do udzielenia radzie nadzorczej informacji o:

1) uchwałach zarządu i ich przedmiocie;

2) sytuacji spółki, w tym w zakresie jej majątku, a także istotnych okolicznościach z zakresu prowadzenia spraw spółki, w szczególności w obszarze operacyjnym, inwestycyjnym i kadrowym;

3) postępach w realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju działalności spółki, przy czym powinien wskazać na odstępstwa od wcześniej wyznaczonych kierunków, podając zarazem uzasadnienie odstępstw;

4) transakcjach oraz innych zdarzeniach lub okolicznościach, które istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację majątkową spółki, w tym na jej rentowność lub płynność;

eprasa.pl d2a094e46e

5) zmianach uprzednio udzielonych radzie nadzorczej informacji, jeżeli zmiany te istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację spółki.

§ 2. Realizacja obowiązków, o których mowa w § 1 pkt 2–5, obejmuje posiadane przez zarząd informacje dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

§ 3. Informacje, o których mowa w § 1 i 2, powinny być przekazywane w przypadkach, o których mowa w:

1) § 1 pkt 1–3 – na każdym posiedzeniu rady nadzorczej, chyba że rada nadzorcza postanowi inaczej;

2) § 1 pkt 4 i 5 – niezwłocznie po wystąpieniu określonych zdarzeń lub okoliczności.

§ 4. Informacje, o których mowa w § 1 i 2, powinny być przedstawione na piśmie, z wyjątkiem sytuacji, gdy zachowanie tej formy nie jest możliwe ze względu na konieczność natychmiastowego przekazania informacji radzie nadzorczej. Rada nadzorcza może postanowić o dopuszczalności przekazywania tych informacji również w innej formie.

§ 5. Statut może wyłączać albo ograniczać obowiązki informacyjne określone w § 1 lub 2.

Oddział 2

Nadzór

Art. 381. [Rada nadzorcza] W spółce akcyjnej ustanawia się radę nadzorczą.

Art. 382. [Kompetencje rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Do szczególnych obowiązków rady nadzorczej należą:

1) ocena sprawozdań, o których mowa w art. 395 § 2 pkt 1, w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami i ze stanem faktycznym;

2) ocena wniosków zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty;

3) sporządzanie oraz składanie walnemu zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania za ubiegły rok obrotowy (sprawozdanie rady nadzorczej).

§ 3^1. Sprawozdanie rady nadzorczej zawiera co najmniej:

1) wyniki ocen, o których mowa w § 3 pkt 1 i 2;

2) ocenę sytuacji spółki, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, zapewniania

eprasa.pl d2a094e46e

zgodności działalności z normami lub mającymi zastosowanie praktykami oraz audytu wewnętrznego;

3) ocenę realizacji przez zarząd obowiązków, o których mowa w art. 380[1];

4) ocenę sposobu sporządzania lub przekazywania radzie nadzorczej przez zarząd informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień zażądanych w trybie określonym w § 4;

5) informację o łącznym wynagrodzeniu należnym od spółki z tytułu wszystkich badań zleconych przez radę nadzorczą w trakcie roku obrotowego w trybie określonym w art. 382[1].

§ 4. W celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może badać wszystkie dokumenty spółki, dokonywać rewizji stanu majątku spółki oraz żądać od zarządu, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o pracę lub wykonujących na rzecz spółki w sposób regularny określone czynności na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze sporządzenia lub przekazania wszelkich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółki, w szczególności jej działalności lub majątku. Przedmiotem żądania mogą być również posiadane przez organ lub osobę obowiązaną informacje, sprawozdania lub wyjaśnienia dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

§ 5. Informacje, dokumenty, sprawozdania lub wyjaśnienia, o których mowa w § 4, są przekazywane radzie nadzorczej niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania do organu lub osoby obowiązanej, chyba że w żądaniu określono dłuższy termin.

§ 6. Zarząd nie może ograniczać członkom rady nadzorczej dostępu do żądanych przez nich informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień, o których mowa w § 4.

§ 7. W przypadku gdy sprawozdanie finansowe spółki podlega badaniu ustawowemu, rada nadzorcza jest obowiązana, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, zawiadomić kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadzał badanie sprawozdania finansowego spółki, o terminie posiedzenia, którego przedmiotem są sprawy określone w § 3. Spółka zapewnia uczestnictwo kluczowego biegłego rewidenta lub innego przedstawiciela firmy audytorskiej w posiedzeniu rady nadzorczej. W trakcie posiedzenia kluczowy biegły rewident lub inny przedstawiciel firmy audytorskiej przedstawia radzie nadzorczej sprawozdanie z badania, w tym ocenę podstaw przyjętego oświadczenia odnoszącego się do zdolności spółki do kontynuowania działalności, oraz udziela odpowiedzi na pytania członków rady nadzorczej.

Art. 382[1]. [Uchwała w sprawie zbadania na koszt spółki określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku przez wybranego doradcę] § 1. Rada nadzorcza może podjąć uchwałę w sprawie zbadania na koszt spółki określonej sprawy dotyczącej działalności spółki lub jej majątku przez wybranego doradcę (doradca rady nadzorczej). Doradca rady nadzorczej może zostać wybrany również w celu przygotowania określonych analiz oraz opinii.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W umowie między spółką a doradcą rady nadzorczej spółkę reprezentuje rada nadzorcza.

§ 3. Zarząd zapewnia doradcy rady nadzorczej dostęp do dokumentów i udziela mu żądanych informacji.

§ 4. Doradca rady nadzorczej oraz osoba fizyczna wykonująca czynności w jego imieniu lub na jego rzecz są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie niemające publicznego charakteru informacje i dokumenty otrzymane od spółki. Obowiązek zachowania tajemnicy nie jest ograniczony w czasie.

§ 5. Rada nadzorcza może zdecydować o udostępnieniu akcjonariuszom wyników pracy doradcy rady nadzorczej, chyba że mogłoby to wyrządzić szkodę spółce, spółce powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.

§ 6. W przypadku podjęcia decyzji o udostępnieniu akcjonariuszom wyników pracy doradcy rady nadzorczej, zarząd udostępnia go w sposób określony dla ogłoszenia o zwołaniu walnego zgromadzenia w terminie dwóch tygodni od dnia powzięcia uchwały rady nadzorczej.

§ 7. Przepisy § 5 i 6 nie uchybiają obowiązkom informacyjnym wynikającym z przepisów szczególnych.

§ 8. Statut może wyłączyć albo ograniczyć prawo rady nadzorczej do zawierania umów z doradcą rady nadzorczej, w szczególności przez upoważnienie walnego zgromadzenia do określenia maksymalnego łącznego kosztu wynagrodzenia wszystkich doradców rady nadzorczej, który spółka może ponieść w trakcie roku obrotowego.

Art. 383. [Kompetencje rady nadzorczej] § 1. Do kompetencji rady nadzorczej należy również zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków zarządu oraz delegowanie członków rady nadzorczej, na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności członków zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

§ 2. W przypadku niemożności sprawowania czynności przez członka zarządu rada nadzorcza powinna niezwłocznie podjąć odpowiednie działania w celu dokonania zmiany w składzie zarządu.

Art. 384. [Rozszerzenie uprawnień rady nadzorczej] § 1. Statut może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych w statucie czynności.

§ 2. Jeżeli rada nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej czynności, zarząd może zwrócić się do walnego zgromadzenia, aby powzięło uchwałę udzielającą zgodę na dokonanie tej czynności.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 384[1]. [Informacje udzielane radzie nadzorczej przed podjęciem decyzji o wyrażeniu zgody na zawarcie transakcji] § 1. Zawarcie przez spółkę ze spółką dominującą, spółką zależną lub spółką powiązaną transakcji, której wartość zsumowana z wartością transakcji zawartych z tą samą spółką w okresie roku obrotowego przekracza 10% sumy aktywów spółki w rozumieniu przepisów o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego spółki, wymaga zgody rady nadzorczej, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 2. Przed podjęciem decyzji o wyrażeniu zgody na zawarcie transakcji określonej w § 1 zarząd udziela radzie nadzorczej informacji o:

1) firmie lub innym oznaczeniu stron transakcji;

2) charakterze powiązań między spółką a pozostałymi stronami transakcji;

3) przedmiocie transakcji;

4) wartości transakcji;

5) okolicznościach niezbędnych do oceny, czy transakcja jest uzasadniona interesem spółki.

§ 3. W przypadku transakcji, których przedmiotem są świadczenia powtarzające się, spełniane na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony, za wartość transakcji uznaje się sumę świadczeń przewidzianych w umowie w pierwszych trzech latach jej obowiązywania.

§ 4. Przepisów § 1–3 nie stosuje się do spółek, których co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowymi, oraz spółek należących do grup spółek.

Art. 385. [Skład i wybór rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech, a w spółkach publicznych co najmniej z pięciu członków, powoływanych i odwoływanych przez walne zgromadzenie.

§ 2. Statut może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.

§ 3. Na wniosek akcjonariuszy, reprezentujących co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej.

§ 4. Jeżeli w skład rady nadzorczej wchodzi osoba, powołana przez podmiot określony w odrębnej ustawie, wyborowi podlegają jedynie pozostali członkowie rady nadzorczej.

§ 5. Osoby reprezentujące na walnym zgromadzeniu tę część akcji, która przypada z podziału ogólnej liczby reprezentowanych akcji przez liczbę członków rady, mogą utworzyć oddzielną grupę celem wyboru jednego członka rady, nie biorą jednak udziału w wyborze pozostałych członków.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. Mandaty w radzie nadzorczej nieobsadzone przez odpowiednią grupę akcjonariuszy, utworzoną zgodnie z § 5, obsadza się w drodze głosowania, w którym uczestniczą wszyscy akcjonariusze, których głosy nie zostały oddane przy wyborze członków rady nadzorczej, wybieranych w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

§ 7. Jeżeli na walnym zgromadzeniu, o którym mowa w § 3, nie dojdzie do utworzenia co najmniej jednej grupy zdolnej do wyboru członka rady nadzorczej, nie dokonuje się wyborów.

§ 8. Z chwilą dokonania wyboru co najmniej jednego członka rady nadzorczej zgodnie z przepisami § 3–7, wygasają przedterminowo mandaty wszystkich dotychczasowych członków rady nadzorczej, z wyjątkiem osób, o których mowa w § 4.

§ 9. W głosowaniu określonym w § 3 i § 6 każdej akcji przysługuje tylko jeden głos bez przywilejów lub ograniczeń, z uwzględnieniem art. 353 § 3.

Art. 386. [Kadencja członka rady nadzorczej] § 1. Kadencja członka rady nadzorczej nie może być dłuższa niż pięć lat.

§ 2. Przepisy art. 369 i art. 370 stosuje się odpowiednio.

Art. 387. [Zakaz łączenia funkcji] § 1. Członek zarządu, prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat nie może być jednocześnie członkiem rady nadzorczej.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do innych osób, które podlegają bezpośrednio członkowi zarządu albo likwidatorowi.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do członków zarządu i likwidatorów spółki lub spółdzielni zależnej.

Art. 387^1. [Kompetencje członka rady nadzorczej] § 1. Członek rady nadzorczej powinien przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności oraz dochować lojalności wobec spółki.

§ 2. Członek rady nadzorczej nie może ujawniać tajemnic spółki, także po wygaśnięciu mandatu.

Art. 388. [Uchwały rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni. Statut może przewidywać surowsze wymagania dotyczące kworum rady nadzorczej.

§ 1^1. W posiedzeniu rady nadzorczej można uczestniczyć również przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że statut spółki stanowi inaczej; przepis art. 406^5 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Członkowie rady nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał rady nadzorczej, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka rady

eprasa.pl d2a094e46e

nadzorczej, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu rady nadzorczej.

§ 3. Rada nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy członkowie rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały oraz co najmniej połowa członków rady wzięła udział w podejmowaniu uchwały. Statut spółki może przewidywać surowsze wymagania dotyczące podejmowania uchwał w trybie określonym w zdaniu pierwszym.

§ 3^1. Głosowania rady nadzorczej są jawne, chyba że statut spółki lub regulamin rady nadzorczej stanowi inaczej.

§ 4. (uchylony)

§ 5. Przepis art. 377 stosuje się odpowiednio.

Art. 389. [Posiedzenie rady nadzorczej] § 1. Pracami rady nadzorczej kieruje przewodniczący, na którym spoczywa obowiązek należytego organizowania jej prac, a w szczególności zwoływania posiedzeń rady nadzorczej. Statut spółki może przyznawać określone uprawnienia związane z organizacją rady nadzorczej i sposobem wykonywania przez nią czynności również innym jej członkom.

§ 2. Posiedzenia rady nadzorczej zwołuje się przez zaproszenia, w których oznacza się datę, godzinę i miejsce posiedzenia oraz proponowany porządek obrad, a także sposób wykorzystania środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość podczas posiedzenia. Statut spółki może określać sposób oraz termin zwołania posiedzenia rady nadzorczej.

§ 3. Podczas posiedzenia rada nadzorcza może podejmować uchwały również w sprawach nieobjętych proponowanym porządkiem obrad, jeżeli żaden z członków rady nadzorczej biorących udział w posiedzeniu się temu nie sprzeciwi, chyba że statut spółki stanowi inaczej. Statut spółki może również stanowić, że podjęcie przez radę nadzorczą podczas posiedzenia uchwał w określonych sprawach musi być zapowiedziane w zaproszeniu.

§ 4. Zarząd lub członek rady nadzorczej mogą żądać zwołania posiedzenia rady nadzorczej, podając proponowany porządek obrad. Przewodniczący rady nadzorczej zwołuje posiedzenie z porządkiem obrad zgodnym z żądaniem, które odbywa się nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania żądania.

§ 5. Jeżeli przewodniczący rady nadzorczej nie zwoła posiedzenia zgodnie z § 4, występujący z żądaniem może je zwołać samodzielnie.

§ 6. Rada nadzorcza może odbywać posiedzenia również bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie wyrażą na to zgodę oraz nie zgłoszą sprzeciwu dotyczącego wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

§ 7. Posiedzenia rady nadzorczej powinny być zwoływane w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w każdym kwartale roku obrotowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 390. [Sposób wykonywania czynności przez radę nadzorczą] § 1. Rada nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie.

§ 2. Jeżeli rada nadzorcza została wybrana w drodze głosowania oddzielnymi grupami, każda grupa ma prawo delegować jednego spośród wybranych przez siebie członków rady nadzorczej do stałego indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych. Członkowie ci mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach zarządu z głosem doradczym. Zarząd jest obowiązany zawiadomić ich uprzednio o każdym swoim posiedzeniu oraz zarządzeniu głosowania w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Członkowie delegowani do stałego indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych mają także prawo podejmować indywidualnie czynności nadzorcze określone w art. 382 § 4. Przepis art. 382 § 5 stosuje się.

§ 3. Członkowie rady nadzorczej, o których mowa w § 2, otrzymują wynagrodzenie, którego wysokość ustala walne zgromadzenie. Walne zgromadzenie może powierzyć to uprawnienie radzie nadzorczej. Do takich członków stosuje się zakaz konkurencji, o którym mowa w art. 380.

Art. 390[1]. [Inne zadania rady nadzorczej] § 1. Rada nadzorcza może również:

1) delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych;

2) ustanawiać doraźny lub stały komitet rady nadzorczej, składający się z członków rady nadzorczej, do pełnienia określonych czynności nadzorczych (komitet rady nadzorczej).

§ 2. Skorzystanie przez radę nadzorczą z uprawnień określonych w § 1 nie zwalnia jej członków z odpowiedzialności za sprawowanie nadzoru w spółce.

§ 3. Delegowany członek rady nadzorczej, o którym mowa w § 1 pkt 1, oraz komitet rady nadzorczej mają prawo podejmować czynności nadzorcze określone w art. 382 § 4, chyba że rada nadzorcza postanowi inaczej. Przepis art. 382 § 5 stosuje się.

§ 4. Delegowany członek rady nadzorczej, o którym mowa w § 1 pkt 1, oraz komitet rady nadzorczej powinni co najmniej raz w każdym kwartale roku obrotowego udzielać radzie nadzorczej informacji o podejmowanych czynnościach nadzorczych oraz ich wynikach.

Art. 391. [Ważność uchwał rady nadzorczej] § 1. Uchwały rady nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów, chyba że statut stanowi inaczej. Statut może przewidywać, że w przypadku równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego rady nadzorczej.

§ 2. Do protokołów rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące protokołów zarządu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Walne zgromadzenie może uchwalić regulamin rady nadzorczej, określający jej organizację i sposób wykonywania czynności. Statut może upoważnić radę nadzorczą do uchwalenia jej regulaminu.

Art. 392. [Wynagrodzenie członków rady nadzorczej] § 1. Członkom rady nadzorczej może zostać przyznane wynagrodzenie. Wynagrodzenie określa statut lub uchwała walnego zgromadzenia.

§ 2. Wynagrodzenie członków rady w formie prawa udziału w zysku spółki za dany rok obrotowy, przeznaczonym do podziału między akcjonariuszy zgodnie z art. 347 § 1, może uchwalić tylko walne zgromadzenie.

§ 3. Członkom rady nadzorczej przysługuje zwrot kosztów związanych z udziałem w pracach rady.

Oddział 3

Walne zgromadzenie

Art. 393. [Sprawy wymagające uchwał walnego zgromadzenia] Uchwały walnego zgromadzenia, poza innymi sprawami wymienionymi w niniejszym dziale lub w statucie, wymaga:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków;

2) postanowienie dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;

3) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;

4) nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, chyba że statut stanowi inaczej;

5) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i emisja warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2;

6) nabycie własnych akcji w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 oraz upoważnienie do ich nabywania w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 8;

7) zawarcie umowy, o której mowa w art. 4 § 1 pkt 4 lit. f.

Art. 393[1]. [Zapisy dotyczące zasad postępowania w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych lub dokonywania niektórych czynności prawnych] Uchwała walnego zgromadzenia lub statut spółki może określać zasady postępowania w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych lub dokonywania niektórych czynności prawnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 394. [Umowa o nabycie mienia dla spółki] § 1. Umowy o nabycie dla spółki jakiegokolwiek mienia, za cenę przewyższającą jedną dziesiątą wpłaconego kapitału zakładowego, od założyciela lub akcjonariusza albo dla spółki lub spółdzielni zależnej od założyciela lub akcjonariusza spółki, zawarte przed upływem dwóch lat od dnia zarejestrowania spółki, wymagają uchwały walnego zgromadzenia, powziętej większością dwóch trzecich głosów.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do nabycia mienia od spółki dominującej albo spółki lub spółdzielni zależnej.

§ 3. Walnemu zgromadzeniu należy przedłożyć sprawozdanie zarządu spełniające warunki określone w art. 311. Sprawozdanie powinno być poddane badaniu i ogłoszone przed walnym zgromadzeniem w sposób określony w art. 312 § 7. Przepisy art. 312^1 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Przepisów § 1–3 nie stosuje się do nabycia mienia na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, postępowaniu likwidacyjnym, upadłościowym i egzekucyjnym oraz do nabycia papierów wartościowych i towarów na rynku regulowanym.

Art. 395. [Zwyczajne walne zgromadzenie] § 1. Zwyczajne walne zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.

§ 2. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;

2) powzięcie uchwały o podziale zysku albo o pokryciu straty;

3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

§ 2^1. W spółkach, o których mowa w art. 90c ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2554 oraz z 2023 r. poz. 825 i 1723), przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia powinno być również powzięcie uchwały, o której mowa w art. 90g ust. 6 tej ustawy, lub przeprowadzenie dyskusji, o której mowa w art. 90g ust. 7 tej ustawy.

§ 3. Przepis § 2 pkt 3 dotyczy wszystkich osób, które pełniły funkcję członków organów spółki w ostatnim roku obrotowym. Członkowie organów spółki, których mandaty wygasły przed dniem walnego zgromadzenia, mają prawo uczestniczyć w zgromadzeniu, przeglądać dokumenty, o których mowa w § 4, oraz przedkładać do nich uwagi na piśmie. Żądanie dotyczące skorzystania z tych uprawnień powinno być złożone zarządowi na piśmie najpóźniej na tydzień przed walnym zgromadzeniem.

§ 4. Dokumenty odpowiadające treścią sprawozdaniu zarządu z działalności spółki, sprawozdaniu finansowemu, sprawozdaniu rady nadzorczej lub sprawozdaniu z badania są wydawane akcjonariuszowi na jego żądanie, które może zostać zgłoszone

eprasa.pl d2a094e46e

licząc od dnia zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia. Dokumenty udostępnia się niezwłocznie, nie później niż w terminie dwóch dni powszednich od dnia zgłoszenia żądania. Na żądanie akcjonariusza dokumenty udostępnia się w postaci elektronicznej, w tym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

§ 5. Przedmiotem zwyczajnego walnego zgromadzenia może być również rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w rozumieniu przepisów o rachunkowości oraz inne sprawy niż wymienione w § 2.

§ 6. Za rok obrotowy, w którym działalność spółki przez cały czas pozostawała zawieszona i nie doszło do zamknięcia ksiąg rachunkowych na koniec tego roku obrotowego zwyczajne walne zgromadzenie może się nie odbyć na podstawie uchwały walnego zgromadzenia. W takim przypadku przedmiotem obrad następnego zwyczajnego walnego zgromadzenia są również sprawy, o których mowa w § 2, dotyczące roku obrotowego, w którym działalność spółki pozostawała zawieszona.

Art. 396. [Kapitał zapasowy] § 1. Na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

§ 2. Do kapitału zapasowego należy przelewać nadwyżki, osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, a pozostałe – po pokryciu kosztów emisji akcji.

§ 3. Do kapitału zapasowego wpływają również dopłaty, które uiszczają akcjonariusze w zamian za przyznanie szczególnych uprawnień ich dotychczasowym akcjom, o ile te dopłaty nie będą użyte na wyrównanie nadzwyczajnych odpisów lub strat.

§ 4. Statut może przewidywać tworzenie innych kapitałów na pokrycie szczególnych strat lub wydatków (kapitały rezerwowe).

§ 5. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga walne zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Art. 397. [Postępowanie zarządu w przypadku straty w bilansie] Jeżeli bilans sporządzony przez zarząd wykaże stratę przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią kapitału zakładowego, zarząd obowiązany jest niezwłocznie zwołać walne zgromadzenie celem powzięcia uchwały dotyczącej dalszego istnienia spółki.

Art. 397^1. [Obowiązek zwołania walnego zgromadzenia] W przypadku, o którym mowa w art. 369 § 5^2, członek zarządu jest obowiązany zwołać walne zgromadzenie. Przepisu art. 399 § 1 nie stosuje się.

Art. 398. [Nadzwyczajne walne zgromadzenie] Nadzwyczajne walne zgromadzenie zwołuje się w przypadkach określonych w niniejszym dziale lub w statucie, a także gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania walnych zgromadzeń uznają to za wskazane.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 399. [Uprawnieni do zwołania walnego zgromadzenia] § 1. Walne zgromadzenie zwołuje zarząd.

§ 2. Rada nadzorcza może zwołać zwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w niniejszym dziale lub w statucie, oraz nadzwyczajne walne zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane.

§ 3. Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce mogą zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie. Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego zgromadzenia.

§ 4. Statut może upoważnić do zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w niniejszym dziale lub w statucie, oraz do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, także inne osoby.

Art. 400. [Uprawnieni do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia] § 1. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia; statut może upoważnić do żądania zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy reprezentujących mniej niż jedną dwudziestą kapitału zakładowego.

§ 2. Żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia należy złożyć zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej.

§ 3. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne walne zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia.

§ 4. Zgromadzenie, o którym mowa w § 1, podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia zgromadzenia ma ponieść spółka. Akcjonariusze, na żądanie których zostało zwołane zgromadzenie, mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą zgromadzenia.

§ 5. W zawiadomieniu o zwołaniu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, o którym mowa w § 3, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

Art. 401. [Porządek obrad] § 1. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone zarządowi nie później niż na czternaście dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. W spółce publicznej termin ten wynosi dwadzieścia jeden dni. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.

§ 2. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na cztery dni przed wyznaczonym terminem walnego zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy. W spółce publicznej termin ten wynosi

eprasa.pl d2a094e46e

osiemnaście dni. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania walnego zgromadzenia.

§ 3. Jeżeli walne zgromadzenie jest zwoływane w trybie art. 402 § 3, przepisów § 1 i 2 nie stosuje się.

§ 4. Akcjonariusz lub akcjonariusze spółki publicznej reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem walnego zgromadzenia zgłaszać spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej.

§ 5. Każdy z akcjonariuszy może podczas walnego zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

§ 6. Statut może upoważnić do żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia oraz do zgłaszania spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad, akcjonariuszy reprezentujących mniej niż jedną dwudziestą kapitału zakładowego.

Art. 402. [Zwołanie walnego zgromadzenia] § 1. Walne zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie, które powinno być dokonane co najmniej na trzy tygodnie przed terminem walnego zgromadzenia.

§ 2. W ogłoszeniu należy oznaczyć datę, godzinę i miejsce walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany statutu powołać należy dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian. Jeżeli jest to uzasadnione znacznym zakresem zamierzonych zmian, ogłoszenie może zawierać projekt nowego tekstu jednolitego statutu wraz z wyliczeniem nowych lub zmienionych postanowień statutu.

§ 3. Walne zgromadzenie może być zwołane za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem walnego zgromadzenia. Dzień wysłania listów lub przesyłek uważa się za dzień ogłoszenia. Zamiast listu lub przesyłki zawiadomienie może być wysłane akcjonariuszowi na adres do doręczeń elektronicznych, pocztą elektroniczną na adres wskazany w rejestrze akcjonariuszy albo za pisemną zgodą akcjonariusza na wskazany przez niego inny adres poczty elektronicznej.

Art. 402[1]. [Zwołanie walnego zgromadzenia w spółce publicznej] § 1. Walne zgromadzenie spółki publicznej zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

§ 2. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem walnego zgromadzenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 402[2]. [Elementy ogłoszenia o walnym zgromadzeniu w spółce publicznej]
Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu spółki publicznej powinno zawierać co najmniej:

1) datę, godzinę i miejsce walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad;

2) precyzyjny opis procedur dotyczących uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu, w szczególności informacje o:

   a) prawie akcjonariusza do żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia,

   b) prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem walnego zgromadzenia,

   c) prawie akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad podczas walnego zgromadzenia,

   d) sposobie wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika, w tym w szczególności o formularzach stosowanych podczas głosowania przez pełnomocnika, oraz sposobie zawiadamiania spółki przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej o ustanowieniu pełnomocnika,

   e) możliwości i sposobie uczestniczenia w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,

   f) sposobie wypowiadania się w trakcie walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,

   g) sposobie wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,

   h) prawie akcjonariusza do zadawania pytań dotyczących spraw umieszczonych w porządku obrad walnego zgromadzenia;

3) dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w art. 406[1];

4) informację, że prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki w dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu;

5) wskazanie, gdzie i w jaki sposób osoba uprawniona do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu może uzyskać pełny tekst dokumentacji, która ma być przedstawiona walnemu zgromadzeniu, oraz projekty uchwał lub, jeżeli nie przewiduje się podejmowania uchwał, uwagi zarządu lub rady nadzorczej spółki, dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem walnego zgromadzenia;

6) wskazanie adresu strony internetowej, na której będą udostępnione informacje dotyczące walnego zgromadzenia.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 402[3]. [Informacje zamieszczane na stronie internetowej spółki publicznej] § 1. Spółka publiczna zamieszcza na własnej stronie internetowej od dnia zwołania walnego zgromadzenia:

1) ogłoszenie o zwołaniu walnego zgromadzenia;

2) informację o ogólnej liczbie akcji w spółce i liczbie głosów z tych akcji w dniu ogłoszenia, a jeżeli akcje są różnych rodzajów – także o podziale akcji na poszczególne rodzaje i liczbie głosów z akcji poszczególnych rodzajów;

3) dokumentację, która ma być przedstawiona walnemu zgromadzeniu;

4) projekty uchwał lub, jeżeli nie przewiduje się podejmowania uchwał, uwagi zarządu lub rady nadzorczej spółki, dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem walnego zgromadzenia;

5) formularze pozwalające na wykonywanie prawa głosu przez pełnomocnika lub drogą korespondencyjną, jeżeli nie są one wysyłane bezpośrednio do wszystkich akcjonariuszy.

§ 2. Jeżeli formularze, o których mowa w § 1 pkt 5, z przyczyn technicznych nie mogą zostać udostępnione na stronie internetowej, spółka publiczna wskazuje na tej stronie sposób i miejsce uzyskania formularzy. W takim przypadku spółka publiczna wysyła formularze nieodpłatnie za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640) każdemu akcjonariuszowi na jego żądanie.

§ 3. Formularze, o których mowa w § 1 pkt 5, powinny zawierać proponowaną treść uchwały walnego zgromadzenia i umożliwiać:

1) identyfikację akcjonariusza oddającego głos oraz jego pełnomocnika, jeżeli akcjonariusz wykonuje prawo głosu przez pełnomocnika;

2) oddanie głosu w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 9;

3) złożenie sprzeciwu przez akcjonariuszy głosujących przeciwko uchwale;

4) zamieszczenie instrukcji dotyczących sposobu głosowania w odniesieniu do każdej z uchwał, nad którą głosować ma pełnomocnik.

Art. 402[4]. [Zamieszczanie informacji związanych z przygotowywaniem badań, porad i rekomendacji dotyczących głosowania] § 1. W celu należytego informowania akcjonariuszy o dokładności i wiarygodności podejmowanych przez siebie działań doradca akcjonariusza do spraw głosowania co rok zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje związane z przygotowywaniem przez niego badań, porad i rekomendacji dotyczących głosowania. Informacje te obejmują w szczególności:

1) zasadnicze cechy stosowanych metod i modeli;

eprasa.pl d2a094e46e

2) główne źródła informacji, z których korzysta doradca akcjonariusza do spraw głosowania;

3) procedury stosowane w celu zagwarantowania odpowiedniej jakości badań, porad i rekomendacji dotyczących głosowania oraz w celu zagwarantowania odpowiednich kwalifikacji zaangażowanych w proces ich przygotowania pracowników;

4) informacje, czy doradca akcjonariusza do spraw głosowania uwzględnia uwarunkowania rynkowe, prawne i regulacyjne oraz uwarunkowania dotyczące konkretnej spółki, a jeżeli je uwzględnia, to w jaki sposób;

5) kluczowe cechy strategii dotyczących głosowania stosowanych w odniesieniu do każdego rynku;

6) informacje, czy doradca akcjonariusza do spraw głosowania prowadzi dialog ze spółkami będącymi przedmiotem jego badań, porad lub rekomendacji dotyczących głosowania oraz czy prowadzi dialog z interesariuszami spółki, a jeżeli prowadzi taki dialog – informacje na temat zakresu i charakteru takiego dialogu;

7) politykę dotyczącą zapobiegania ewentualnym sprzecznościom interesów i zarządzania nimi.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, są dostępne na stronie internetowej doradcy akcjonariusza do spraw głosowania bezpłatnie przez co najmniej trzy lata od dnia ich publikacji.

Art. 402^5. [Zamieszczanie informacji o stosowanych zasadach etyki zawodowej oraz sprawozdań dotyczących stosowania tych zasad] § 1. Doradca akcjonariusza do spraw głosowania zamieszcza na swojej stronie internetowej informację o stosowanych przez niego zasadach etyki zawodowej oraz sprawozdania dotyczące stosowania tych zasad.

§ 2. W przypadku gdy doradca akcjonariusza do spraw głosowania nie stosuje w swojej działalności zasad etyki zawodowej, informuje o tym w jednoznaczny sposób na swojej stronie internetowej. Informacja taka wyjaśnia przyczyny niestosowania przez niego zasad etyki zawodowej oraz przedstawia uzasadnienie ich niestosowania. W przypadku gdy doradca akcjonariusza do spraw głosowania jedynie częściowo odstępuje od stosowania zasad etyki zawodowej, informuje na swojej stronie internetowej, od stosowania jakiej części takich zasad odstąpił. Informacja taka wyjaśnia przyczyny takiego częściowego odstąpienia, a w przypadkach gdy doradca akcjonariusza do spraw głosowania zastosował w ich miejsce inne środki alternatywne, zawiera wskazanie tych środków.

§ 3. Informacje, o których mowa w § 1 i 2, są co rok aktualizowane.

§ 4. Informacje, o których mowa w § 1 i 2, mogą być publikowane razem z informacjami, o których mowa w art. 402^4 § 1.

Art. 402^6. [Informowanie o istniejących lub potencjalnych sprzecznościach interesów lub o relacjach biznesowych] Doradca akcjonariusza do spraw głosowania niezwłocznie informuje podmioty, na rzecz których świadczy usługi, o istniejących lub potencjalnych

eprasa.pl d2a094e46e

sprzecznościach interesów lub o relacjach biznesowych, które mogą mieć wpływ na przygotowanie przez niego badań, porad lub rekomendacji dotyczących głosowania, jak również o działaniach, które podjął w celu wyeliminowania lub ograniczenia takich sprzeczności interesów lub które podjął w celu zarządzania nimi.

Art. 403. [Miejsce zwołania walnego zgromadzenia] Walne zgromadzenie odbywa się w siedzibie spółki. Walne zgromadzenie spółki publicznej może odbyć się także w miejscowości będącej siedzibą spółki prowadzącej rynek regulowany, na którym akcje tej spółki są przedmiotem obrotu. Statut może zawierać odmienne postanowienia dotyczące miejsca zwołania walnego zgromadzenia, jednakże zgromadzenia mogą odbywać się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 404. [Uchwalanie spraw nieobjętych porządkiem obrad] § 1. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na walnym zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały.

§ 2. Wniosek o zwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad.

Art. 405. [Podejmowanie uchwał przy braku walnego zgromadzenia] § 1. Uchwały można powziąć, mimo braku formalnego zwołania walnego zgromadzenia, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia walnego zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

§ 2. (uchylony)

Art. 406. [Podmioty uprawnione do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu] § 1. Uprawnieni z akcji oraz zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki niebędącej spółką publiczną, jeżeli zostali wpisani do rejestru akcjonariuszy co najmniej na tydzień przed odbyciem walnego zgromadzenia.

§ 2. (uchylony)

Art. 406[1]. [Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej] § 1. Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu).

§ 2. Dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu jest jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych.

Art. 406[2]. [Warunek uczestniczenia w walnym zgromadzeniu] Zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej, jeżeli ustanowienie na ich rzecz ograniczonego prawa rzeczowego jest zarejestrowane na rachunku papierów wartościowych w dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 406[3]. [Akcje na okaziciela] § 1. Na żądanie uprawnionego z akcji spółki publicznej oraz zastawnika lub użytkownika, którym przysługuje prawo głosu, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu walnego zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu. Zaświadczenie zawiera:

1) firmę (nazwę), siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia;

2) liczbę akcji;

3) odrębne oznaczenie akcji, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

4) firmę (nazwę), siedzibę i adres spółki publicznej, która wyemitowała akcje;

5) wartość nominalną akcji;

6) imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji, zastawnika albo użytkownika;

7) siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji, zastawnika albo użytkownika;

8) cel wystawienia zaświadczenia;

9) wzmiankę, komu przysługuje prawo głosu z akcji;

10) datę i miejsce wystawienia zaświadczenia;

11) podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

§ 2. Na żądanie uprawnionego z akcji, zastawnika lub użytkownika w treści zaświadczenia powinna zostać wskazana część lub powinny zostać wskazane wszystkie akcje zarejestrowane na rachunku papierów wartościowych.

§ 3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi może wskazywać inne dokumenty równoważne zaświadczeniu, pod warunkiem że podmiot wystawiający takie dokumenty został wskazany podmiotowi prowadzącemu depozyt papierów wartościowych dla spółki publicznej.

§ 4. Listę uprawnionych z akcji oraz zastawników i użytkowników, którym przysługuje prawo głosu, do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej spółka ustala na podstawie wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych.

§ 5. Podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych sporządza wykaz, o którym mowa w § 4, na podstawie wykazów przekazywanych nie później niż na dwanaście dni przed dniem walnego zgromadzenia przez podmioty uprawnione zgodnie z ustawą z

eprasa.pl d2a094e46e

dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Podstawą sporządzenia wykazów przekazywanych podmiotowi prowadzącemu depozyt papierów wartościowych są wystawione imienne zaświadczenia o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej.

§ 6. Podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych udostępnia spółce publicznej wykaz, o którym mowa w § 4, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej nie później niż na tydzień przed dniem walnego zgromadzenia. Jeżeli z przyczyn technicznych wykaz nie może zostać udostępniony w taki sposób, podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych wydaje go w postaci dokumentu sporządzonego na piśmie nie później niż na sześć dni przed dniem walnego zgromadzenia; wydanie następuje w siedzibie organu zarządzającego podmiotem.

Art. 406^4. [Przenoszenie akcji] Akcjonariusz spółki publicznej może przenosić akcje w okresie między dniem rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu a dniem zakończenia walnego zgromadzenia.

Art. 406^5. [Wykorzystywanie środków komunikacji elektronicznej podczas walnego zgromadzenia] § 1. Udział w walnym zgromadzeniu można wziąć również przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że statut spółki stanowi inaczej. O udziale w walnym zgromadzeniu w sposób, o którym mowa w zdaniu pierwszym, postanawia zwołujący to zgromadzenie.

§ 2. Udział w walnym zgromadzeniu, o którym mowa w § 1 obejmuje w szczególności:

1) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w walnym zgromadzeniu, w ramach której mogą one wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w innym miejscu niż miejsce obrad walnego zgromadzenia, i

2) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku walnego zgromadzenia.

§ 3. Rada nadzorcza określi w formie regulaminu szczegółowe zasady udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystywaniu środków komunikacji elektronicznej. Regulamin nie może określać wymogów i ograniczeń, które nie są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej.

§ 4. Spółka publiczna zapewnia transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym. Nie narusza to obowiązków informacyjnych określonych w przepisach o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

§ 5. W przypadku wykonywania prawa głosu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej spółka niezwłocznie przesyła akcjonariuszowi elektroniczne potwierdzenie otrzymania głosu.

§ 6. Na wniosek akcjonariusza, złożony nie później niż po upływie trzech miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, spółka przesyła akcjonariuszowi lub jego pełnomocnikowi potwierdzenie, że jego głos został prawidłowo zarejestrowany oraz policzony, chyba że

eprasa.pl d2a094e46e

takie potwierdzenie zostało przekazane akcjonariuszowi lub jego pełnomocnikowi wcześniej.

§ 7. W przypadku gdy potwierdzenie, o którym mowa w § 6, otrzyma pośrednik, o którym mowa w art. 68i ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi lub podmiot, o którym mowa w art. 68i ust. 2 tej ustawy, niezwłocznie przekazuje on potwierdzenie akcjonariuszowi lub jego pełnomocnikowi. Przepis art. 68k ust. 6 tej ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 406[6]. [Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu] Członkowie zarządu i rady nadzorczej mają prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu.

Art. 407. [Akcjonariusze uprawnieni do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu] § 1. Lista akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, podpisana przez zarząd, zawierająca nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) uprawnionych, ich miejsce zamieszkania (siedzibę), liczbę, rodzaj i numery akcji oraz liczbę przysługujących im głosów, powinna być wyłożona w lokalu zarządu przez trzy dni powszednie przed odbyciem walnego zgromadzenia. Osoba fizyczna może podać adres do doręczeń albo adres do doręczeń elektronicznych zamiast miejsca zamieszkania. Akcjonariusz może przeglądać listę akcjonariuszy w lokalu zarządu oraz żądać odpisu listy za zwrotem kosztów jego sporządzenia.

§ 1[1]. Akcjonariusz spółki publicznej może żądać przesłania mu listy akcjonariuszy nieodpłatnie na adres do doręczeń elektronicznych albo pocztą elektroniczną, podając adres, na który lista powinna być wysłana.

§ 2. Akcjonariusz ma prawo żądać wydania odpisu wniosków w sprawach objętych porządkiem obrad w terminie tygodnia przed walnym zgromadzeniem.

§ 3. Jeżeli prawo głosu z akcji przysługuje zastawnikowi lub użytkownikowi, okoliczność tę zaznacza się na liście akcjonariuszy na wniosek uprawnionego.

Art. 408. [Przerwy w obradach walnego zgromadzenia] § 1. Jeżeli przepisy niniejszego działu lub statutu nie stanowią inaczej, walne zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji.

§ 2. Walne zgromadzenie może zarządzać przerwy w obradach większością dwóch trzecich głosów. Łącznie przerwy nie mogą trwać dłużej niż trzydzieści dni.

Art. 409. [Początek obrad walnego zgromadzenia] § 1. Jeżeli przepisy niniejszego działu lub statutu nie stanowią inaczej, walne zgromadzenie otwiera przewodniczący rady nadzorczej albo jego zastępca, a następnie spośród osób uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu wybiera się przewodniczącego. W razie nieobecności tych osób walne zgromadzenie otwiera prezes zarządu albo osoba wyznaczona przez zarząd.

§ 2. Przewodniczący walnego zgromadzenia nie ma prawa, bez zgody walnego zgromadzenia, usuwać lub zmieniać kolejności spraw zamieszczonych w porządku obrad.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 410. [Lista obecności uczestników] § 1. Lista obecności zawierająca spis uczestników walnego zgromadzenia z wymienieniem liczby akcji, które każdy z nich przedstawia, i służących im głosów, podpisana przez przewodniczącego walnego zgromadzenia, powinna być sporządzona niezwłocznie po wyborze przewodniczącego i wyłożona podczas obrad tego zgromadzenia.

§ 2. Na wniosek akcjonariuszy, posiadających jedną dziesiątą kapitału zakładowego reprezentowanego na tym walnym zgromadzeniu, lista obecności powinna być sprawdzona przez wybraną w tym celu komisję, złożoną co najmniej z trzech osób. Wnioskodawcy mają prawo wyboru jednego członka komisji.

Art. 411. [Prawo głosu] § 1. Akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

§ 2. Prawo głosu przysługuje od dnia pełnego pokrycia akcji, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 3. Statut może ograniczyć prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej jednej dziesiątej ogółu głosów w spółce. Do liczby głosów jakimi dysponuje akcjonariusz dolicza się głosy przysługujące mu jako zastawnikowi lub użytkownikowi lub na podstawie innego tytułu prawnego. Ograniczenie może również dotyczyć innych osób, dysponujących prawem głosu jako zastawnik, użytkownik lub na podstawie innych tytułów prawnych. Ograniczenie to może dotyczyć wyłącznie wykonywania prawa głosu z akcji przekraczających limit głosów określony w statucie.

§ 4. Statut może przewidywać także kumulację głosów należących do akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności w rozumieniu niniejszej lub odrębnej ustawy, a także określać zasady redukcji głosów. W takim przypadku do głosów z akcji spółki dominującej dolicza się głosy z akcji spółki lub spółdzielni zależnej.

Art. 411^1. [Wykonywanie prawa głosu drogą korespondencyjną] § 1. Akcjonariusz spółki publicznej może oddać głos na walnym zgromadzeniu drogą korespondencyjną, jeżeli przewiduje to regulamin walnego zgromadzenia.

§ 2. Spółka publiczna niezwłocznie udostępnia na stronie internetowej formularze pozwalające na wykonywanie prawa głosu dotyczące projektów uchwał zgłoszonych przez akcjonariuszy i ogłoszonych na stronie internetowej zgodnie z art. 401 § 4. Przepis art. 402^3 § 2 stosuje się.

§ 3. Głos oddany w innej formie niż na formularzu, na formularzu niespełniającym wymagań wskazanych w art. 402^3 § 3 lub dodatkowych wymagań przewidzianych statutem spółki lub regulaminem walnego zgromadzenia jest nieważny.

§ 4. Spółka publiczna podejmuje odpowiednie działania służące identyfikacji akcjonariusza głosującego drogą korespondencyjną. Działania te powinny być proporcjonalne do celu.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 411[2]. [Głosowanie drogą korespondencyjną] § 1. Przy obliczaniu kworum oraz wyników głosowania uwzględnia się głosy oddane korespondencyjnie, które spółka otrzymała nie później niż w chwili zarządzenia głosowania na walnym zgromadzeniu.

§ 2. Głosy oddane korespondencyjnie są jawne od chwili ogłoszenia wyników głosowania.

§ 3. Złożenie sprzeciwu drogą korespondencyjną jest równoznaczne ze zgłoszeniem żądania zaprotokołowania sprzeciwu przez akcjonariusza obecnego na walnym zgromadzeniu i uprawnia do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia.

§ 4. Akcjonariusz, który oddał głos korespondencyjnie, traci prawo oddania głosu na walnym zgromadzeniu. Głos oddany korespondencyjnie może jednak zostać odwołany przez oświadczenie złożone spółce. Oświadczenie o odwołaniu jest skuteczne, jeżeli doszło do spółki nie później niż w chwili zarządzenia głosowania na walnym zgromadzeniu.

§ 5. Głosowanie korespondencyjne może dotyczyć także spraw wskazanych w art. 420 § 2, chyba że regulamin walnego zgromadzenia stanowi inaczej. Oddanie głosu korespondencyjnie jest równoznaczne ze zgodą akcjonariusza na rezygnację z tajnego trybu głosowania.

Art. 411[3]. [Głosowanie odmienne] Akcjonariusz może głosować odmiennie z każdej z posiadanych akcji.

Art. 412. [Pełnomocnictwo] § 1. Akcjonariusz może uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

§ 1[1]. Pełnomocnikiem akcjonariusza spółki publicznej może być w szczególności pośrednik, o którym mowa w art. 68i ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 2. Nie można ograniczać prawa ustanawiania pełnomocnika na walnym zgromadzeniu i liczby pełnomocników.

§ 3. Pełnomocnik wykonuje wszystkie uprawnienia akcjonariusza na walnym zgromadzeniu, chyba że co innego wynika z treści pełnomocnictwa.

§ 4. Pełnomocnik może udzielić dalszego pełnomocnictwa, jeżeli wynika to z treści pełnomocnictwa.

§ 5. Pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza i głosować odmiennie z akcji każdego akcjonariusza.

§ 5[1]. Akcjonariusz spółki publicznej, posiadający akcje zapisane na rachunku zbiorczym, może ustanowić oddzielnych pełnomocników do wykonywania praw z akcji zapisanych na tym rachunku.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. Akcjonariusz spółki publicznej posiadający akcje zapisane na więcej niż jednym rachunku papierów wartościowych może ustanowić oddzielnych pełnomocników do wykonywania praw z akcji zapisanych na każdym z rachunków.

§ 7. Przepisy o wykonywaniu prawa głosu przez pełnomocnika stosuje się do wykonywania prawa głosu przez innego przedstawiciela.

Art. 412[1]. [Wymogi formalne pełnomocnictwa] § 1. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 2. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej i wykonywania prawa głosu wymaga udzielenia na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 3. Statut nie może wprowadzać dalej idących ograniczeń dotyczących formy udzielenia pełnomocnictwa.

§ 4. Spółka publiczna wskazuje akcjonariuszom co najmniej jeden sposób zawiadamiania przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej o udzieleniu pełnomocnictwa w postaci elektronicznej. O sposobie zawiadamiania rozstrzyga regulamin walnego zgromadzenia, zaś w braku regulaminu – zarząd spółki.

§ 5. Spółka publiczna podejmuje odpowiednie działania służące identyfikacji akcjonariusza i pełnomocnika w celu weryfikacji ważności pełnomocnictwa udzielonego w postaci elektronicznej. Działania te powinny być proporcjonalne do celu.

§ 6. Przepisy § 1–5 stosuje się odpowiednio do odwołania pełnomocnictwa.

Art. 412[2]. [Ograniczenie podmiotowe prawa do reprezentacji akcjonariusza] § 1. Członek zarządu i pracownik spółki nie mogą być pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy spółki publicznej.

§ 3. Jeżeli pełnomocnikiem na walnym zgromadzeniu spółki publicznej jest członek zarządu, członek rady nadzorczej, likwidator, pracownik spółki publicznej lub członek organów lub pracownik spółki lub spółdzielni zależnej od tej spółki, pełnomocnictwo może upoważniać do reprezentacji tylko na jednym walnym zgromadzeniu. Pełnomocnik ma obowiązek ujawnić akcjonariuszowi okoliczności wskazujące na istnienie bądź możliwość wystąpienia konfliktu interesów. Udzielenie dalszego pełnomocnictwa jest wyłączone.

§ 4. Pełnomocnik, o którym mowa w § 3, głosuje zgodnie z instrukcjami udzielonymi przez akcjonariusza.

Art. 413. [Wyłączenie akcjonariusza od udziału przy powzięciu uchwał] § 1. Akcjonariusz nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy powzięciu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności

eprasa.pl d2a094e46e

wobec spółki z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu pomiędzy nim a spółką.

§ 2. Akcjonariusz spółki publicznej może głosować jako pełnomocnik przy powzięciu uchwał dotyczących jego osoby, o których mowa w § 1. Przepisy art. 412^2 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 414. [Ważność uchwał] Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli przepisy niniejszego działu lub statut nie stanowią inaczej.

Art. 415. [Warunki głosowania przy podejmowaniu uchwał] § 1. Uchwała dotycząca emisji obligacji zamiennych i obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji, zmiany statutu, umorzenia akcji, obniżenia kapitału zakładowego, zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części i rozwiązania spółki zapada większością trzech czwartych głosów.

§ 1^1. Uchwała dotycząca finansowania przez spółkę nabycia lub objęcia emitowanych przez nią akcji zapada większością dwóch trzecich głosów. Jeżeli jednak na walnym zgromadzeniu jest reprezentowana co najmniej połowa kapitału zakładowego, do podjęcia uchwały wystarczy bezwzględna większość głosów.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w art. 397, do powzięcia uchwały o rozwiązaniu spółki wystarczy bezwzględna większość głosów, jeżeli statut nie stanowi inaczej.

§ 3. Uchwała dotycząca zmiany statutu, zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom zgodnie z art. 354, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy.

§ 4. Jeżeli na walnym zgromadzeniu jest reprezentowana co najmniej połowa kapitału zakładowego, do powzięcia uchwały o umorzeniu akcji wystarczy zwykła większość głosów.

§ 5. Statut może ustanowić surowsze warunki powzięcia uchwał, o których mowa w § 1–4.

Art. 416. [Uchwała o istotnej zmianie przedmiotu działalności spółki] § 1. Do powzięcia uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działalności spółki wymagana jest większość dwóch trzecich głosów.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, każda akcja ma jeden głos bez przywilejów lub ograniczeń.

§ 3. Uchwała powinna być powzięta w drodze jawnego i imiennego głosowania oraz ogłoszona.

§ 4. Skuteczność uchwały zależy od wykupienia akcji tych akcjonariuszy, którzy nie zgadzają się na zmianę. Akcjonariusze obecni na walnym zgromadzeniu, którzy głosowali przeciw uchwale, powinni w terminie dwóch dni od dnia walnego zgromadzenia, natomiast nieobecni w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały,

eprasa.pl d2a094e46e

zgłosić żądanie wykupienia ich akcji. Akcjonariuszy, którzy nie zgłoszą żądania wykupienia ich akcji w terminie, uważa się za zgadzających się na zmianę.

§ 5. (uchylony)

Art. 417. [Wykup akcji] § 1. Wykupu akcji dokonuje się po cenie notowanej na rynku regulowanym, według przeciętnego kursu z ostatnich trzech miesięcy przed powzięciem uchwały albo też, gdy akcje nie są notowane na rynku regulowanym, po cenie ustalonej przez biegłego wybranego przez walne zgromadzenie. Jeżeli akcjonariusze nie wybiorą biegłego na tym samym walnym zgromadzeniu, zarząd zwróci się w terminie tygodnia od dnia walnego zgromadzenia do sądu rejestrowego o wyznaczenie biegłego celem wyceny akcji będących przedmiotem wykupu. Przepisy art. 312 § 5, 6 i § 8 stosuje się odpowiednio. Wykupu akcji dokonuje się za pośrednictwem zarządu.

§ 2. Osoby, które zamierzają wykupić akcje, powinny wpłacić należność równą cenie wszystkich nabywanych akcji (cena wykupu) na rachunek bankowy spółki w terminie trzech tygodni od dnia ogłoszenia ceny wykupu przez zarząd. Cena wykupu może zostać ogłoszona również na walnym zgromadzeniu.

§ 3. Zarząd powinien dokonać wykupu akcji na rachunek akcjonariuszy pozostających w spółce w terminie miesiąca od upływu terminu zgłoszenia żądania, o którym mowa w art. 416 § 4, jednakże nie wcześniej niż po wpłaceniu ceny wykupu.

§ 4. Statut może przewidywać zmianę przedmiotu działalności spółki bez wykupu, jeżeli uchwała powzięta będzie większością dwóch trzecich głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

Art. 418. [Przymusowy wykup akcji] § 1. Walne zgromadzenie może powziąć uchwałę o przymusowym wykupie akcji akcjonariuszy reprezentujących nie więcej niż 5% kapitału zakładowego (akcjonariusze mniejszościowi) przez nie więcej niż pięciu akcjonariuszy, posiadających łącznie nie mniej niż 95% kapitału zakładowego, z których każdy posiada nie mniej niż 5% kapitału zakładowego. Uchwała wymaga większości 95% głosów oddanych. Statut może przewidywać surowsze warunki powzięcia uchwały. Przepisy art. 416 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Uchwała, o której mowa w § 1, powinna określać akcje podlegające wykupowi oraz akcjonariuszy, którzy zobowiązują się wykupić akcje, jak również określać akcje przypadające każdemu z nabywców. Akcjonariusze, którzy mają nabyć akcje i głosowali za uchwałą, odpowiadają solidarnie wobec spółki za spłacenie całej sumy wykupu.

§ 2a. (uchylony)

§ 2b. Skuteczność uchwały o przymusowym wykupie akcji zależy od wykupienia akcji przedstawionych do wykupu przez akcjonariuszy mniejszościowych, których akcje nie zostały objęte uchwałą, o której mowa w § 1. Akcjonariusze ci, obecni na walnym zgromadzeniu, powinni, w terminie dwóch dni od dnia walnego zgromadzenia, natomiast nieobecni w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia uchwały, zgłosić żądanie wykupienia ich akcji. Akcjonariuszy, którzy nie zgłoszą żądania wykupienia ich akcji w terminie, uważa się za wyrażających zgodę na pozostanie w spółce.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Przepisy art. 417 § 1–3 stosuje się odpowiednio. Po uiszczeniu ceny wykupu, obejmującej również akcje, o których mowa w § 2b, zarząd powinien niezwłocznie przenieść wykupione akcje na nabywców. Do dnia uiszczenia całej sumy wykupu akcjonariusze mniejszościowi zachowują wszystkie uprawnienia z akcji.

§ 4. Przepisów o przymusowym wykupie akcji nie stosuje się do spółek publicznych.

Art. 418[1]. [Uchwała o przymusowym odkupie akcji] § 1. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący nie więcej niż 5% kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia sprawę podjęcia uchwały o przymusowym odkupie ich akcji przez nie więcej niż pięciu akcjonariuszy reprezentujących łącznie nie mniej niż 95% kapitału zakładowego, z których każdy posiada nie mniej niż 5% kapitału zakładowego (akcjonariusze większościowi). Przepisy art. 416 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Żądanie, o którym mowa w § 1, należy zgłosić do zarządu najpóźniej na miesiąc przed proponowanym terminem walnego zgromadzenia. Akcjonariusze mniejszościowi, którzy nie zgłosili żądania odkupu ich akcji i chcą być objęci uchwałą o przymusowym odkupie, powinni najpóźniej w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia porządku obrad walnego zgromadzenia zgłosić do zarządu żądanie odkupu ich akcji.

§ 3. Uchwała, o której mowa w § 1, powinna określać akcje podlegające przymusowemu odkupowi oraz akcjonariuszy, którzy są zobowiązani odkupić akcje, jak również określać akcje przypadające każdemu z nabywców. Jeżeli uchwała nie określi innego sposobu podziału akcji przypadających każdemu z nabywców akcjonariusze większościowi są obowiązani nabyć akcje proporcjonalnie do posiadanych akcji.

§ 4. Jeżeli uchwała, o której mowa w § 1, nie zostanie podjęta na walnym zgromadzeniu, spółka jest obowiązana do nabycia akcji akcjonariuszy mniejszościowych, w terminie 3 miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, w celu umorzenia. Akcjonariusze większościowi odpowiadają wobec spółki za spłacenie całej sumy odkupu proporcjonalnie do akcji posiadanych w dniu walnego zgromadzenia, o którym mowa w § 1.

§ 5. (uchylony)

§ 6. Cena odkupu akcji jest równa wartości przypadających na akcję aktywów netto, wykazanych w sprawozdaniu finansowym za ostatni rok obrotowy, pomniejszonych o kwotę przeznaczoną do podziału między akcjonariuszy. Do dnia uiszczenia całej sumy odkupu akcjonariusze mniejszościowi zachowują wszystkie uprawnienia z akcji. Przepisy art. 417 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 7. Jeżeli akcjonariusz lub spółka, uczestniczący w odkupie akcji, nie zgadzają się z ceną odkupu określoną w § 6, mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o wyznaczenie biegłego rewidenta w celu ustalenia ich ceny rynkowej, a w jej braku, godziwej ceny odkupu. Przepisy art. 312 § 5, 6 i 8 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Przepisów o przymusowym odkupie akcji nie stosuje się do spółek publicznych, spółek w likwidacji oraz spółek w upadłości, chyba że uchwała walnego zgromadzenia

eprasa.pl d2a094e46e

w sprawie przymusowego odkupu akcji zapadła co najmniej 3 miesiące przed ogłoszeniem likwidacji lub upadłości.

Art. 419. [Oddzielne głosowanie] § 1. Jeżeli w spółce istnieją akcje o różnych uprawnieniach, uchwały o zmianie statutu, obniżeniu kapitału zakładowego i umorzeniu akcji, mogące naruszyć prawa akcjonariuszy danego rodzaju akcji, powinny być powzięte w drodze oddzielnego głosowania w każdej grupie (rodzaju) akcji. W każdej grupie akcjonariuszy uchwała powinna być powzięta większością głosów, jaka jest wymagana do powzięcia tego rodzaju uchwały na walnym zgromadzeniu.

§ 2. Przepisy § 1 stosuje się również do emisji nowych akcji uprzywilejowanych, które przyznają uprawnienia tego samego rodzaju, jakie służą dotychczasowym akcjom uprzywilejowanym, albo przyznają inne uprawnienia, mogące naruszyć prawa dotychczasowych akcjonariuszy uprzywilejowanych. Nie dotyczy to przypadku, gdy statut przewiduje emisję nowych akcji uprzywilejowanych.

§ 3. Zniesienie przywileju akcji niemej powoduje uzyskanie przez akcjonariusza prawa głosu z takiej akcji.

§ 4. Statut może przewidywać, że zniesienie lub ograniczenie przywilejów związanych z akcjami poszczególnych rodzajów oraz uprawnień osobistych przyznanych indywidualnie oznaczonemu akcjonariuszowi następuje za odszkodowaniem.

Art. 420. [Sposób głosowania] § 1. Głosowanie jest jawne.

§ 2. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na walnym zgromadzeniu.

§ 3. Walne zgromadzenie może powziąć uchwałę o uchyleniu tajności głosowania w sprawach dotyczących wyboru komisji powoływanej przez walne zgromadzenie.

§ 4. Przepisów § 1 i § 2 nie stosuje się w przypadku, gdy w walnym zgromadzeniu uczestniczy tylko jeden akcjonariusz.

Art. 421. [Protokół uchwał] § 1. Uchwały walnego zgromadzenia powinny być umieszczone w protokole sporządzonym przez notariusza.

§ 2. W protokole stwierdza się prawidłowość zwołania walnego zgromadzenia i jego zdolność do powzięcia uchwał oraz wymienia się powzięte uchwały, a przy każdej uchwale: liczbę akcji, z których oddano ważne głosy, procentowy udział tych akcji w kapitale zakładowym, łączną liczbę ważnych głosów, liczbę głosów „za", „przeciw" i „wstrzymujących się" oraz zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu dołącza się listę obecności z podpisami uczestników walnego zgromadzenia oraz listę akcjonariuszy głosujących korespondencyjnie lub w inny sposób przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Dowody zwołania walnego zgromadzenia zarząd dołącza do księgi protokołów.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Wypis z protokołu wraz z dowodami zwołania walnego zgromadzenia oraz kopiami pełnomocnictw udzielonych przez akcjonariuszy zarząd dołącza do księgi protokołów. Akcjonariusze mogą przeglądać księgę protokołów, a także żądać wydania poświadczonych przez zarząd odpisów uchwał.

§ 4. W terminie tygodnia od zakończenia walnego zgromadzenia spółka publiczna ujawnia na swojej stronie internetowej wyniki głosowań w zakresie wskazanym przepisem § 2. Wyniki głosowań powinny być dostępne do dnia upływu terminu do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia.

Art. 422. [Powództwo o uchylenie uchwały] § 1. Uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

§ 2. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje:

1) zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów;

2) akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej;

3) akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu;

4) akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Art. 423. [Skutki zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia] § 1. Zaskarżenie uchwały walnego zgromadzenia nie wstrzymuje postępowania rejestrowego. Sąd rejestrowy może jednak zawiesić postępowanie rejestrowe po przeprowadzeniu posiedzenia jawnego.

§ 2. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia sąd, na wniosek pozwanej spółki, może zasądzić od powoda kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

Art. 424. [Termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia] § 1. Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

§ 2. W przypadku spółki publicznej termin do wniesienia powództwa wynosi miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 425. [Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia] § 1. Osobom lub organom spółki wymienionym w art. 422 § 2 przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia sprzecznej z ustawą. Przepisu art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.

§ 2. Prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia, w którym uprawniony powziął wiadomość o uchwale, nie później jednak niż z upływem dwóch lat od dnia powzięcia uchwały.

§ 3. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółki publicznej powinno być wniesione w terminie trzydziestu dni od dnia jej ogłoszenia, nie później jednak niż w terminie roku od dnia powzięcia uchwały.

§ 4. Upływ terminów określonych w § 2 i § 3 nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały.

§ 5. Przepisy art. 423 § 1 i § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 426. [Reprezentacja spółki w sporze] § 1. W sporze dotyczącym uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia pozwaną spółkę reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały walnego zgromadzenia nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik.

§ 2. Jeżeli zarząd nie może działać za spółkę, a brak jest uchwały walnego zgromadzenia o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora spółki.

Art. 427. [Wyrok uchylający uchwałę] § 1. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach między spółką a wszystkimi akcjonariuszami oraz między spółką a członkami organów spółki.

§ 2. W przypadkach, w których ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały walnego zgromadzenia, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze.

§ 3. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę zarząd powinien zgłosić w terminie tygodnia sądowi rejestrowemu.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do wyroku, który zapadł w wyniku powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, wniesionego na podstawie art. 425 § 1.

Art. 428. [Informacje udzielane akcjonariuszowi] § 1. Podczas obrad walnego zgromadzenia zarząd jest obowiązany do udzielenia akcjonariuszowi na jego żądanie informacji dotyczących spółki, jeżeli jest to uzasadnione dla oceny sprawy objętej porządkiem obrad.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zarząd odmawia udzielenia informacji, jeżeli mogłoby to wyrządzić szkodę spółce, spółce z nią powiązanej albo spółce lub spółdzielni zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.

§ 3. Członek zarządu może odmówić udzielenia informacji, jeżeli udzielenie informacji mogłoby stanowić podstawę jego odpowiedzialności karnej, cywilnoprawnej bądź administracyjnej.

§ 4. Odpowiedź uznaje się za udzieloną, jeżeli odpowiednie informacje są dostępne na stronie internetowej spółki w miejscu wydzielonym na zadawanie pytań przez akcjonariuszy i udzielanie im odpowiedzi.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 1, zarząd może udzielić informacji na piśmie poza walnym zgromadzeniem, jeżeli przemawiają za tym ważne powody. Zarząd jest obowiązany udzielić informacji nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania podczas walnego zgromadzenia.

§ 6. W przypadku zgłoszenia przez akcjonariusza poza walnym zgromadzeniem wniosku o udzielenie informacji dotyczących spółki, zarząd może udzielić akcjonariuszowi informacji na piśmie przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z przepisu § 2.

§ 7. W dokumentacji przedkładanej najbliższemu walnemu zgromadzeniu, zarząd ujawnia na piśmie informacje udzielone akcjonariuszowi poza walnym zgromadzeniem wraz z podaniem daty ich przekazania i osoby, której udzielono informacji. Informacje przedkładane najbliższemu walnemu zgromadzeniu mogą nie obejmować informacji podanych do wiadomości publicznej oraz udzielonych podczas walnego zgromadzenia.

Art. 429. [Wniosek akcjonariusza o udzielenie informacji] § 1. Akcjonariusz, któremu odmówiono ujawnienia żądanej informacji podczas obrad walnego zgromadzenia i który zgłosił sprzeciw do protokołu, może złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie zarządu do udzielenia informacji.

§ 2. Wniosek należy złożyć w terminie tygodnia od zakończenia walnego zgromadzenia, na którym odmówiono udzielenia informacji. Akcjonariusz może również złożyć wniosek do sądu rejestrowego o zobowiązanie spółki do ogłoszenia informacji udzielonych innemu akcjonariuszowi poza walnym zgromadzeniem.

Rozdział 4

Zmiana statutu i zwykłe podwyższenie kapitału zakładowego

Oddział 1

Przepisy ogólne

Art. 430. [Zmiana statutu] § 1. Zmiana statutu wymaga uchwały walnego zgromadzenia i wpisu do rejestru.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zmianę statutu zarząd zgłasza do sądu rejestrowego. Zgłoszenie zmiany statutu nie może nastąpić po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia uchwały przez walne zgromadzenie, z uwzględnieniem art. 431 § 4 i art. 455 § 5.

§ 3. Równocześnie z wpisem o zmianie statutu należy wpisać do rejestru zmiany danych wymienionych w art. 318 i art. 319.

§ 4. Do zarejestrowania zmian statutu stosuje się odpowiednio przepisy art. 327.

§ 5. Walne zgromadzenie może upoważnić radę nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu zmienionego statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale zgromadzenia.

Art. 431. [Podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Podwyższenie kapitału zakładowego wymaga zmiany statutu i następuje w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych akcji.

§ 2. Objęcie nowych akcji może nastąpić w drodze:

1) złożenia oferty przez spółkę i jej przyjęcia przez oznaczonego adresata; przyjęcie oferty następuje na piśmie pod rygorem nieważności (subskrypcja prywatna);

2) zaoferowania akcji wyłącznie akcjonariuszom, którym służy prawo poboru (subskrypcja zamknięta);

3) zaoferowania akcji w drodze ogłoszenia zgodnie z art. 440 § 1, skierowanego do osób, którym nie służy prawo poboru (subskrypcja otwarta).

§ 3. Podwyższenie kapitału zakładowego może być dokonane dopiero po całkowitym wpłaceniu co najmniej dziewięciu dziesiątych dotychczasowego kapitału zakładowego. Przepisu nie stosuje się w przypadku łączenia się spółek.

§ 3a. Powzięcie przez walne zgromadzenie spółki publicznej uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego przewidującej objęcie nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub subskrypcji otwartej przez oznaczonego adresata, wymaga obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną trzecią kapitału zakładowego. Jeżeli walne zgromadzenie, zwołane w celu powzięcia tej uchwały, nie odbyło się z powodu braku tego kworum, można zwołać kolejne walne zgromadzenie, podczas którego uchwała może być powzięta bez względu na liczbę akcjonariuszy obecnych na zgromadzeniu, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 4. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego nie może być zgłoszona do sądu rejestrowego po upływie sześciu miesięcy od dnia jej powzięcia, a w przypadku akcji nowej emisji będących przedmiotem oferty publicznej objętej prospektem albo memorandum informacyjnym, na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2017, str. 12) albo przepisów o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego

eprasa.pl d2a094e46e

systemu obrotu oraz o spółkach publicznych – po upływie dwunastu miesięcy od dnia zatwierdzenia prospektu albo memorandum informacyjnego, oraz nie później niż po upływie miesiąca od dnia przydziału akcji, przy czym wniosek o zatwierdzenie prospektu albo memorandum informacyjnego nie może zostać złożony po upływie czterech miesięcy od dnia powzięcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego.

§ 5. Zarząd dokona zwrotu wkładów pieniężnych lub niepieniężnych osobom, które objęły akcje, najpóźniej z upływem miesiąca od bezskutecznego upływu sześciomiesięcznego terminu, o którym mowa w § 4, a w przypadku zgłoszenia podwyższenia kapitału zakładowego do sądu rejestrowego, przed upływem miesiąca, licząc od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o odmowie rejestracji. Przepis ten nie narusza art. 438 § 3 i § 4 oraz art. 439 § 3.

§ 6. Objęcie akcji zgodnie z § 2 pkt 1 nie może być uzależnione od warunku lub terminu.

§ 7. Do podwyższenia kapitału zakładowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 308–312^{1}, art. 315 § 2, art. 316 § 2, art. 317 i art. 321 § 2.

Art. 432. [Treść uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego] § 1. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego powinna zawierać:

1) sumę, o jaką kapitał zakładowy ma być podwyższony;

2) oznaczenie, czy akcje nowej emisji są na okaziciela, czy imienne;

3) szczególne uprawnienia, jeżeli uchwała przewiduje przyznanie takich uprawnień akcjom nowej emisji;

4) cenę emisyjną nowych akcji lub upoważnienie zarządu albo rady nadzorczej do oznaczenia ceny emisyjnej;

5) datę, od której nowe akcje mają uczestniczyć w dywidendzie;

6) terminy otwarcia i zamknięcia subskrypcji albo upoważnienie udzielone zarządowi lub radzie nadzorczej do określenia tych terminów albo termin zawarcia przez spółkę umowy o objęciu akcji w trybie art. 431 § 2 pkt 1;

7) przedmiot wkładów niepieniężnych i ich wycenę oraz osoby, które mają objąć akcje za takie wkłady, łącznie z podaniem liczby akcji, które mają przypaść każdej z nich, jeżeli akcje mają być objęte za wkłady niepieniężne.

§ 2. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego powinna wskazywać także dzień, według którego określa się akcjonariuszy, którym przysługuje prawo poboru nowych akcji (dzień prawa poboru), jeżeli nie zostali oni tego prawa pozbawieni w całości. Dzień prawa poboru nie może być ustalony później niż z upływem trzech miesięcy, licząc od dnia powzięcia uchwały, a w przypadku spółki publicznej – sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

§ 3. Ogłoszony porządek obrad walnego zgromadzenia powinien wskazywać proponowany dzień prawa poboru.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego w przypadku akcji nowej emisji będących przedmiotem oferty publicznej objętej prospektem albo zatwierdzanym memorandum informacyjnym może zawierać upoważnienie zarządu albo rady nadzorczej do określenia ostatecznej sumy, o jaką kapitał zakładowy ma być podwyższony, przy czym tak określona suma nie może być niższa niż określona przez walne zgromadzenie suma minimalna ani wyższa niż określona przez walne zgromadzenie suma maksymalna tego podwyższenia.

Art. 433. [Prawo poboru] § 1. Akcjonariusze mają prawo pierwszeństwa objęcia nowych akcji w stosunku do liczby posiadanych akcji (prawo poboru).

§ 2. W interesie spółki walne zgromadzenie może pozbawić akcjonariuszy prawa poboru akcji w całości lub w części. Uchwała walnego zgromadzenia wymaga większości co najmniej czterech piątych głosów. Pozbawienie akcjonariuszy prawa poboru akcji może nastąpić w przypadku, gdy zostało to zapowiedziane w porządku obrad walnego zgromadzenia. Zarząd przedstawia walnemu zgromadzeniu pisemną opinię uzasadniającą powody pozbawienia prawa poboru oraz proponowaną cenę emisyjną akcji bądź sposób jej ustalenia.

§ 3. Przepisów § 2 nie stosuje się, gdy:

1) uchwała o podwyższeniu kapitału stanowi, że nowe akcje mają być objęte w całości przez instytucję finansową (gwaranta emisji), z obowiązkiem oferowania ich następnie akcjonariuszom celem umożliwienia im wykonania prawa poboru na warunkach określonych w uchwale;

2) uchwała stanowi, że nowe akcje mają być objęte przez gwaranta emisji w przypadku, gdy akcjonariusze, którym służy prawo poboru, nie obejmą części lub wszystkich oferowanych im akcji.

§ 4. Objęcie akcji przez gwaranta emisji może nastąpić tylko za wkłady pieniężne.

§ 5. Zawarcie z gwarantem emisji umowy, o której mowa w § 3, wymaga zgody walnego zgromadzenia. Walne zgromadzenie podejmuje uchwałę na wniosek zarządu zaopiniowany przez radę nadzorczą. Statut lub uchwała walnego zgromadzenia może przewidywać przekazanie tej kompetencji radzie nadzorczej.

§ 6. Przepisy § 1–5 stosuje się do emisji papierów wartościowych zamiennych na akcje lub inkorporujących prawo zapisu na akcje.

Oddział 2

Subskrypcja akcji

Art. 434. [Subskrypcja akcji] § 1. Akcje, co do których akcjonariuszom służy prawo poboru, zarząd powinien zaoferować w drodze ogłoszenia.

§ 2. Ogłoszenie powinno zawierać:

1) datę powzięcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego;

eprasa.pl d2a094e46e

2) sumę, o jaką kapitał zakładowy ma być podwyższony;

3) liczbę, rodzaj i wartość nominalną akcji podlegających prawu poboru;

4) cenę emisyjną akcji;

5) zasady przydziału akcji dotychczasowym akcjonariuszom;

6) miejsce i termin oraz wysokość wpłat na akcje, a także skutki niewykonania prawa poboru oraz nieuiszczenia należnych wpłat;

7) termin, z którego upływem zapisujący się na akcje przestaje być zapisem związany, jeżeli w tym czasie nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania;

8) termin, do którego akcjonariusze mogą wykonywać prawo poboru akcji; termin ten nie może być krótszy niż trzy tygodnie od dnia ogłoszenia;

9) termin ogłoszenia przydziału akcji.

§ 3. Jeżeli wszystkie dotychczasowe akcje w spółce są akcjami imiennymi, zarząd może zrezygnować z dokonywania ogłoszeń. W takim przypadku wszyscy akcjonariusze powinni być poinformowani o treści ogłoszenia, o którym mowa w § 1, listami poleconymi albo na adresy do doręczeń elektronicznych. Termin do wykonania prawa poboru nie może być krótszy niż dwa tygodnie od dnia wysłania zawiadomienia do akcjonariusza listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych.

Art. 435. [Drugi przydział akcji] § 1. Jeżeli w pierwszym terminie dotychczasowi akcjonariusze nie wykonali prawa poboru akcji, zarząd ogłasza drugi, co najmniej dwutygodniowy termin poboru pozostałych akcji przez wszystkich dotychczasowych akcjonariuszy. Przepis art. 434 § 3 zdanie pierwsze i drugie stosuje się odpowiednio.

§ 2. Drugi przydział akcji nastąpi według następujących zasad:

1) jeżeli liczba zamówień przewyższa liczbę pozostałych do objęcia akcji, każdemu subskrybentowi należy przyznać taki procent nieobjętych dotychczas akcji, jaki przysługuje mu w dotychczasowym kapitale zakładowym; pozostałe akcje dzieli się równo w stosunku do liczby zgłoszeń, z tym że ułamkowe części akcji przypadające poszczególnym akcjonariuszom uważa się za nieobjęte;

2) liczba akcji przydzielonych akcjonariuszowi zgodnie z pkt 1 nie może być wyższa niż liczba akcji, na które złożył on zamówienie;

3) pozostałe akcje, nieobjęte zgodnie z pkt 1 i 2, zarząd przydziela według swego uznania, jednak po cenie nie niższej niż cena emisyjna.

§ 3. Walne zgromadzenie może uchwalić inne zasady przydziału akcji w drugim terminie.

Art. 436. [Wykonanie prawa poboru] § 1. Wykonanie prawa poboru akcji w ramach oferty publicznej następuje w jednym terminie, wskazanym w prospekcie albo

eprasa.pl d2a094e46e

memorandum informacyjnym, a w razie nieistnienia obowiązku sporządzenia tych dokumentów – w ogłoszeniu, o którym mowa w art. 434 § 1. Jednakże wskazany w prospekcie lub memorandum informacyjnym termin, do którego akcjonariusze mogą wykonywać prawo poboru akcji, nie może być krótszy niż dwa tygodnie od dnia udostępnienia do publicznej wiadomości odpowiednio tego prospektu albo memorandum informacyjnego.

§ 2. Akcjonariusze, którym służy prawo poboru akcji, o których mowa w § 1, mogą w terminie jego wykonania dokonać jednocześnie dodatkowego zapisu na akcje w liczbie nie większej niż wielkość emisji, w razie niewykonania prawa poboru przez pozostałych akcjonariuszy.

§ 3. Akcje objęte dodatkowym zapisem, o którym mowa w § 2, zarząd przydziela proporcjonalnie do zgłoszeń.

§ 4. Akcje nieobjęte w trybie określonym w § 2 i § 3 zarząd przydziela według swojego uznania, jednak po cenie nie niższej niż cena emisyjna.

§ 5. Statut spółki niebędącej spółką publiczną, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych, może stanowić, że wykonywanie prawa poboru z tych akcji następuje zawsze w jednym terminie. W takim przypadku przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio.

Art. 437. [Zapisy na akcje] § 1. Zapis na akcje sporządza się w formie pisemnej na formularzu przygotowanym przez spółkę co najmniej w dwóch egzemplarzach na każdego subskrybenta; jeden egzemplarz przeznaczony jest dla subskrybenta, drugi dla spółki. Zapis na akcje w postaci elektronicznej wymaga wypełnienia formularza udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Zapis subskrypcji powinien być złożony spółce albo osobie przez nią upoważnionej w terminie podanym w ogłoszeniu, prospekcie albo zawiadomieniu, o którym mowa w art. 434 § 3, wysłanym listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych.

§ 2. Zapisy powinny zawierać:

1) oznaczenie liczby i rodzajów subskrybowanych akcji;

2) wysokość wpłaty dokonanej na akcje;

3) zgodę subskrybenta na brzmienie statutu, jeżeli subskrybent nie jest akcjonariuszem spółki;

4) podpisy subskrybenta oraz spółki albo innego podmiotu upoważnionego do przyjmowania zapisów i wpłat na akcje;

5) adres podmiotu upoważnionego do przyjmowania zapisów i wpłat na akcje.

§ 2^1. W przypadku złożenia zapisu na akcje w postaci elektronicznej przepisu § 2 pkt 4 nie stosuje się.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Przyjęcie zapisu może być poświadczone pieczęcią lub mechanicznie odtwarzanym podpisem. Przyjęcie zapisu w postaci elektronicznej wymaga poświadczenia przez podmiot przyjmujący zapis.

§ 4. Zapis na akcje dokonany pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu jest nieważny.

§ 5. Nieważne jest oświadczenie subskrybenta, które nie zawiera wszystkich danych, o których mowa w § 2, a w przypadku złożenia zapisu na akcje w postaci elektronicznej nieważne jest oświadczenie subskrybenta, które nie zawiera wszystkich danych, o których mowa w § 2 pkt 1–3 i 5, oraz nieopatrzone podpisem, o którym mowa w § 1 zdaniu drugim. Dodatkowe postanowienia nieprzewidziane w formularzu nie wywołują skutków prawnych.

Art. 438. [Termin do dokonywania zapisów na akcje] § 1. Termin do zapisywania się na akcje nie może być dłuższy niż trzy miesiące od dnia otwarcia subskrypcji.

§ 2. Jeżeli w terminie, o którym mowa w § 1, całość lub co najmniej minimalna liczba oferowanych akcji nie zostanie subskrybowana i należycie opłacona, podwyższenie kapitału zakładowego uważa się za niedoszłe do skutku.

§ 3. W terminie dwóch tygodni po upływie terminu zamknięcia subskrypcji zarząd powinien ogłosić o niedojściu podwyższenia kapitału zakładowego do skutku w pismach, w których były opublikowane ogłoszenia o subskrypcji, i równocześnie wezwać subskrybentów do odbioru wpłaconych kwot. Przepis art. 434 § 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 4. Termin odbioru wpłaconych kwot nie może być dłuższy niż dwa tygodnie od dnia ogłoszenia wezwania, o którym mowa w § 3, albo dnia otrzymania wezwania przez akcjonariusza listem poleconym albo na adres do doręczeń elektronicznych.

Art. 439. [Tryb dokonania subskrypcji] § 1. Jeżeli co najmniej minimalna liczba akcji przeznaczonych do objęcia została subskrybowana i należycie opłacona, zarząd powinien dokonać, w terminie dwóch tygodni od upływu terminu zamknięcia subskrypcji, przydziału akcji subskrybentom zgodnie z ogłoszonymi zasadami przydziału akcji.

§ 2. Wykazy subskrybentów ze wskazaniem liczby i rodzaju przyznanych każdemu z nich akcji należy wyłożyć najpóźniej w terminie tygodnia od dnia przydziału akcji i pozostawić do wglądu w ciągu następnych dwóch tygodni w miejscach, gdzie zapisy były przyjmowane.

§ 3. Osoby, którym akcji nie przydzielono, należy wezwać do odbioru wpłaconych kwot najpóźniej z upływem dwóch tygodni od dnia zakończenia przydziału akcji. Do terminu odbioru tych kwot stosuje się odpowiednio przepis art. 438 § 4.

Art. 440. [Składniki ogłoszenia o zapisach na akcje] § 1. Jeżeli objęcie akcji nowej emisji ma nastąpić w trybie subskrypcji otwartej, ogłoszenie wzywające do zapisywania się na akcje powinno zawierać dane określone w art. 434 § 2 pkt 1–7 i 9, a także:

eprasa.pl d2a094e46e

1) numer i datę Monitora Sądowego i Gospodarczego, w którym ogłoszono statut;

2) firmę i adres spółki;

3) firmę (nazwę) i adres gwaranta emisji oraz oferowaną mu cenę objęcia akcji, jeżeli spółka zawarła umowę z gwarantem emisji;

4) firmę (nazwę) i adres podmiotu, przyjmującego zapisy i wpłaty na akcje, jeżeli spółka udzieliła takiego upoważnienia;

5) termin, do którego subskrybenci mogą dokonywać zapisów na akcje; termin ten nie może być krótszy niż dwa tygodnie od dnia ogłoszenia.

§ 2. Do subskrypcji otwartej stosuje się ponadto przepisy art. 437–439.

§ 3. Przepisów § 1 oraz art. 434 nie stosuje się do subskrypcji akcji w ramach oferty publicznej objętej prospektem albo memorandum informacyjnym na podstawie przepisów określonych w art. 431 § 4.

Art. 441. [Elementy zgłoszenia o podwyższeniu kapitału zakładowego] § 1. Podwyższenie kapitału zakładowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego.

§ 2. Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) uchwałę walnego zgromadzenia o podwyższeniu kapitału zakładowego bądź uchwałę zarządu, o której mowa w art. 446 § 1;

2) ogłoszenie i wzór zapisu, jeżeli podwyższenie kapitału nastąpiło w drodze subskrypcji zamkniętej albo otwartej;

3) spis nabywców akcji z uwidocznieniem liczby akcji, przypadających na każdego z nich, oraz wysokości uiszczonych wpłat;

4) dowód zatwierdzenia zmiany statutu przez właściwy organ władzy publicznej, jeżeli do zmiany statutu takie zatwierdzenie jest wymagane;

5) oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wkłady na akcje zostały wniesione, a w przypadku gdy wniesienie wkładów niepieniężnych ma nastąpić po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału, że przejście tych wkładów na spółkę jest zapewnione w terminie określonym w uchwale o podwyższeniu kapitału zakładowego;

6) jeżeli objęcie akcji nastąpiło w trybie subskrypcji prywatnej – umowę objęcia akcji albo, w przypadku subskrypcji akcji w ramach oferty publicznej objętej prospektem albo memorandum informacyjnym na podstawie przepisów określonych w art. 431 § 4 – formularz zapisu na akcje wypełniony przez subskrybenta;

7) oświadczenie zarządu, o którym mowa w art. 310 § 2 w związku z art. 431 § 7, jeśli zarząd złożył takie oświadczenie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. W przypadku objęcia akcji w ramach oferty publicznej objętej prospektem albo memorandum informacyjnym na podstawie przepisów określonych w art. 431 § 4 należy dołączyć ten dokument wraz z oświadczeniem zarządu, że dokument został opublikowany zgodnie z tymi przepisami.

§ 4. Podwyższenie kapitału zakładowego następuje z chwilą wpisania do rejestru.

Oddział 3

Podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki

Art. 442. [Podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki] § 1. Walne zgromadzenie może podwyższyć kapitał zakładowy, przeznaczając na to środki z kapitałów rezerwowych utworzonych z zysku, jeżeli mogą być one użyte na ten cel (podwyższenie kapitału zakładowego ze środków spółki), w tym także z kapitałów rezerwowych utworzonych w przypadku określonym w art. 457 § 2, kapitałów rezerwowych utworzonych z zysku, które zgodnie ze statutem nie mogą być przeznaczone do podziału między akcjonariuszy oraz z kapitału zapasowego. Należy jednakże pozostawić taką część kapitałów, które mogą być przeznaczone do podziału, jaka odpowiada niepokrytym stratom oraz akcjom własnym.

§ 2. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ze środków spółki może zostać powzięta, jeżeli zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk i sprawozdanie z badania nie zawiera istotnych zastrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej spółki. Jeżeli ostatnie sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień bilansowy przypadający co najmniej na sześć miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, na którym przewiduje się powzięcie takiej uchwały, firma audytorska wybrana do badania sprawozdania finansowego spółki albo inna firma audytorska wybrana przez radę nadzorczą bada nowy bilans i rachunek zysków i strat wraz z informacją dodatkową, które powinny być przedstawione na tym zgromadzeniu.

§ 3. Nowe akcje, które mają być przydzielone akcjonariuszom na mocy uchwały walnego zgromadzenia, nie wymagają objęcia, z uwzględnieniem przepisów art. 443 § 2.

Art. 443. [Przydział akcji] § 1. Akcje przydzielone w trybie art. 442 przysługują akcjonariuszom w stosunku do ich udziałów w dotychczasowym kapitale zakładowym. Odmienne postanowienia statutu lub uchwały są nieważne.

§ 2. Jeżeli akcjonariuszom miałyby przypaść części ułamkowe akcji, wówczas walne zgromadzenie może powziąć uchwałę o:

1) emisji i przyznaniu akcjonariuszom akcji, które nie są pokryte w pełni ze środków spółki, pod warunkiem uiszczenia przez nich dopłat do pełnej ceny emisyjnej, albo

2) wypłacie akcjonariuszom stosownych kwot, stanowiących różnicę między ceną emisyjną a wartością nominalną przysługujących im, lecz nieobjętych, części ułamkowych akcji.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Jeżeli akcje, o których mowa w § 2 pkt 1, nie zostaną objęte w całości, zarząd dokona stosownych wypłat na rzecz uprawnionych akcjonariuszy, zgodnie z § 2 pkt 2. Wypłaty nie mogą przewyższać jednej dziesiątej łącznej wartości nominalnej akcji przydzielonych akcjonariuszom zgodnie z art. 442.

§ 4. (uchylony)

Rozdział 5

Kapitał docelowy

Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego

Podwyższenie kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje

Art. 444. [Kapitał docelowy] § 1. Statut może upoważnić zarząd na okres nie dłuższy niż trzy lata do podwyższenia kapitału zakładowego na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Zarząd może wykonać przyznane mu upoważnienie przez dokonanie jednego albo kilku kolejnych podwyższeń kapitału zakładowego w granicach określonych w § 3 (kapitał docelowy).

§ 2. Upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego może zostać udzielone na kolejne okresy, nie dłuższe jednak niż trzy lata. Udzielenie upoważnienia wymaga zmiany statutu.

§ 3. Wysokość kapitału docelowego nie może przekraczać trzech czwartych kapitału zakładowego na dzień udzielenia upoważnienia zarządowi.

§ 4. Zarząd może przyznać akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne, chyba że upoważnienie do podwyższenia kapitału zakładowego przewiduje możliwość objęcia akcji za wkłady niepieniężne.

§ 5. Upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału nie może obejmować uprawnienia do podwyższenia kapitału ze środków własnych spółki.

§ 6. Zarząd nie może przyznawać akcji uprzywilejowanych ani uprawnień, o których mowa w art. 354.

§ 7. Upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego może przewidywać emitowanie warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2, z terminem wykonania prawa zapisu upływającym nie później niż okres, na który zostało udzielone upoważnienie. Do emisji warrantów subskrypcyjnych przez zarząd stosuje się przepisy art. 447.

Art. 445. [Ważność uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego] § 1. Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu przewidująca upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego wymaga większości trzech czwartych głosów. Powzięcie uchwały wymaga obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, a w

eprasa.pl d2a094e46e

odniesieniu do spółki publicznej, co najmniej jedną trzecią kapitału zakładowego. Uchwała powinna być umotywowana.

§ 2. Jeżeli walne zgromadzenie, zwołane w celu powzięcia uchwały w sprawie kapitału docelowego, nie odbyło się z powodu braku kworum określonego w § 1, można zwołać kolejne walne zgromadzenie, podczas którego do powzięcia uchwały wymagana jest obecność akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną trzecią kapitału zakładowego spółki.

§ 3. Uchwała walnego zgromadzenia spółki publicznej, o której mowa w § 2, może być powzięta bez względu na liczbę akcjonariuszy obecnych na zgromadzeniu, chyba że statut stanowi inaczej.

Art. 446. [Forma uchwały zarządu] § 1. Uchwała zarządu podjęta w granicach statutowego upoważnienia zastępuje uchwałę walnego zgromadzenia o podwyższeniu kapitału zakładowego. Zarząd decyduje o wszystkich sprawach związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego, chyba że przepisy niniejszego rozdziału lub upoważnienie udzielone zarządowi zawierają odmienne postanowienia.

§ 2. Uchwały zarządu w sprawach ustalenia ceny emisyjnej oraz przyznania akcji w zamian za wkłady niepieniężne wymagają zgody rady nadzorczej, chyba że statut stanowi inaczej.

§ 3. Uchwała, o której mowa w § 1, wymaga formy aktu notarialnego.

Art. 447. [Pozbawienie prawa poboru] § 1. Pozbawienie prawa poboru w całości lub w części dotyczące każdego podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego wymaga uchwały walnego zgromadzenia powziętej zgodnie z art. 433 § 2. Statut może upoważniać zarząd do pozbawienia prawa poboru w całości lub w części za zgodą rady nadzorczej.

§ 2. Powzięcie przez walne zgromadzenie uchwały zmieniającej statut, która przewiduje przyznanie zarządowi kompetencji do pozbawienia prawa poboru akcji w całości lub w części za zgodą rady nadzorczej, wymaga spełnienia warunków określonych w art. 433 § 2.

Art. 447[1]. [Ogłoszenie terminu podjęcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego] Jeżeli odstąpiono od badania przez biegłego rewidenta wkładów niepieniężnych, o których mowa w art. 312[1], spółka ogłasza, przed wniesieniem wkładów, datę podjęcia uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego oraz informacje wskazane w art. 312[1] § 5. W terminie miesiąca od dnia wniesienia wkładów spółka ogłasza oświadczenie stwierdzające brak nadzwyczajnych bądź nowych okoliczności wpływających na wycenę wkładów niepieniężnych.

Art. 448. [Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Walne zgromadzenie może uchwalić podwyższenie kapitału zakładowego z zastrzeżeniem, że osoby, którym przyznano prawo do objęcia akcji, wykonają je na warunkach określonych w uchwale w trybie określonym w art. 448–452 (warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Uchwała o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego może zostać powzięta w celu:

1) przyznania praw do objęcia akcji przez obligatariuszy obligacji zamiennych lub obligacji z prawem pierwszeństwa albo

2) przyznania praw do objęcia akcji pracownikom, członkom zarządu lub rady nadzorczej w zamian za wkłady niepieniężne, stanowiące wierzytelności, jakie przysługują im z tytułu nabytych uprawnień do udziału w zysku spółki lub spółki zależnej, albo

3) przyznania praw do objęcia akcji przez posiadaczy warrantów subskrypcyjnych, o których mowa w art. 453 § 2.

§ 3. Wartość nominalna warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego nie może przekraczać dwukrotności kapitału zakładowego z chwili podejmowania uchwały, o której mowa w § 1.

§ 4. Podwyższenie kapitału zakładowego w celu przyznania praw do objęcia akcji, o których mowa w § 2, może nastąpić wyłącznie w trybie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego, z uwzględnieniem przepisów o obligacjach.

Art. 449. [Treść uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału] § 1. Do uchwały walnego zgromadzenia w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego stosuje się przepisy art. 445. Uchwała powinna określać w szczególności:

1) wartość nominalną warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego;

2) cel warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego;

3) termin wykonania prawa objęcia akcji;

4) określenie grona osób uprawnionych do objęcia akcji.

§ 2. Do wkładów wnoszonych przez obligatariuszy obligacji zamiennych nie stosuje się przepisów dotyczących wkładów niepieniężnych.

§ 3. Jeżeli uchwała o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego przewiduje obejmowanie akcji w zamian za wkłady niepieniężne, powinny być one poddane badaniu przez biegłego rewidenta. Sąd rejestrowy oddala wniosek o rejestrację podwyższenia kapitału zakładowego, jeżeli wartość wkładu jest niższa co najmniej o jedną piątą od ceny emisyjnej akcji, które mają być obejmowane za wkłady niepieniężne. Przepisy art. 311 § 1 oraz art. 312 i art. 312^1 stosuje się odpowiednio.

§ 4. W przypadku warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w celu oferowania akcji obligatariuszom obligacji zamiennych nie stosuje się przepisu art. 431 § 3.

Art. 450. [Zgłoszenie warunkowego podwyższenia kapitału] § 1. Warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego. Do zgłoszenia należy dołączyć:

eprasa.pl d2a094e46e

1) dokumenty określone w art. 441 § 2 pkt 2 i 4;

2) uchwałę w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego;

3) sprawozdanie zarządu i opinię biegłego rewidenta, jeżeli objęcie akcji następuje w zamian za wkłady niepieniężne;

4) uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych, jeżeli warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego uchwalone zostało w celu określonym w art. 448 § 2 pkt 3.

§ 2. Uchwała o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego powinna zostać ogłoszona przez zarząd najpóźniej w terminie sześciu tygodni od dnia wpisu do rejestru warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego.

Art. 451. [Objęcie akcji przy warunkowym podwyższeniu kapitału] § 1. Osoby uprawnione do objęcia akcji, określone w uchwale walnego zgromadzenia, obejmują akcje w warunkowo podwyższonym kapitale zakładowym w drodze pisemnego oświadczenia na formularzach przygotowanych przez spółkę. Do oświadczeń tych stosuje się odpowiednio przepisy art. 437.

§ 2. Po zarejestrowaniu warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego następuje przyznanie akcji zgodnie z uchwałą, o której mowa w art. 449 § 1, i oświadczeniem osoby uprawnionej do objęcia akcji. Przyznanie akcji staje się skuteczne z chwilą dokonania wpisu w rejestrze akcjonariuszy, a w przypadku spółki, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych – z chwilą ich zapisania na rachunku papierów wartościowych lub rachunku zbiorczym**.**

§ 3. Akcje mogą być przyznane tylko tym akcjonariuszom, którzy wnieśli w pełni wkłady. Przepisów art. 309 § 3 i 4 nie stosuje się.

§ 4. Akcje przyznane z naruszeniem przepisów § 1–3 są nieważne.

Art. 452. [Wykaz akcji objętych uaktualnieniem] § 1. Wraz z przyznaniem akcji zgodnie z art. 451 § 2 i 3 następuje nabycie praw z akcji i podwyższenie kapitału zakładowego spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego.

§ 2. W terminie trzydziestu dni po upływie każdego roku kalendarzowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego wykaz akcji objętych w danym roku celem uaktualnienia wpisu kapitału zakładowego.

§ 3. Do zgłoszenia należy dołączyć wykaz osób, które wykonały prawo objęcia akcji. Wykaz powinien zawierać nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) akcjonariuszy, liczbę objętych przez nich akcji oraz wartość wniesionych przez każdego akcjonariusza wkładów. Ponadto do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie zarządu, że akcje zostały przyznane akcjonariuszom, którzy wnieśli pełne wkłady.

§ 4. Zarząd spółki publicznej dokonuje zgłoszenia, o którym mowa w § 2 i 3, w terminie tygodnia po upływie każdego kolejnego miesiąca, licząc od dnia przyznania pierwszej

eprasa.pl d2a094e46e

akcji, zgodnie z § 1. Jeżeli w danym miesiącu nie przyznano akcji w trybie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego, zarząd zawiadamia o tym sąd rejestrowy.

Art. 453. [Stosowanie przepisów ustawy do podwyższenia kapitału] § 1. Do docelowego i warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

§ 2. W celu podwyższenia kapitału zakładowego zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału spółka może emitować papiery wartościowe imienne lub na okaziciela uprawniające ich posiadacza do zapisu lub objęcia akcji, z wyłączeniem prawa poboru (warranty subskrypcyjne).

§ 3. Uchwała o emisji warrantów subskrypcyjnych powinna określać:

1) uprawnionych do objęcia warrantów subskrypcyjnych;

2) cenę emisyjną lub sposób jej ustalenia, jeżeli warranty subskrypcyjne mają być emitowane odpłatnie;

3) liczbę akcji przypadających na jeden warrant subskrypcyjny;

4) termin wykonania prawa z warrantu, z tym że nie może on być dłuższy niż 10 lat.

Art. 454. [Kompetencje walnego zgromadzenia przy warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego] Przepisy o kapitale docelowym i warunkowym nie naruszają kompetencji walnego zgromadzenia do zwykłego podwyższenia kapitału zakładowego w trybie określonym w art. 431 w okresie korzystania przez zarząd z uprawnień określonych w niniejszym rozdziale.

Art. 454[1]. [Podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Walne zgromadzenie może uchwalić podwyższenie kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych, o których mowa w art. 27a ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2244 oraz z 2023 r. poz. 825 i 1723), na akcje w przypadku wystąpienia zdarzenia inicjującego, o którym mowa w:

1) art. 54 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.),

2) art. 71 ust. 8 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. Urz. UE L 12 z 17.01.2015, str. 1, z późn. zm.)

– zwanego dalej „zdarzeniem inicjującym", na zasadach określonych w warunkach emisji (podwyższenie kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje zawiera upoważnienie zarządu do podjęcia uchwały o przyznaniu akcji w przypadku wystąpienia zdarzeń, o których mowa w § 1. Udzielenie upoważnienia wymaga zmiany statutu.

§ 3. Zarząd nie może przyznawać akcji uprzywilejowanych ani uprawnień, o których mowa w art. 354.

§ 4. Podwyższenie kapitału zakładowego w celu przyznania akcji w zamian za obligacje kapitałowe może nastąpić wyłącznie w trybie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach.

Art. 454[2]. [Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych] § 1. Uchwała walnego zgromadzenia w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje wymaga większości trzech czwartych głosów.

§ 2. Uchwała określa w szczególności:

1) maksymalną wartość nominalną podwyższenia kapitału zakładowego;

2) cel podwyższenia kapitału zakładowego;

3) osoby uprawnione do akcji;

4) rodzaj emitowanych akcji.

§ 3. Do wkładów wnoszonych przez obligatariuszy obligacji kapitałowych nie stosuje się przepisów dotyczących wkładów niepieniężnych.

§ 4. Nowe akcje przyznane podmiotom uprawnionym na mocy uchwały zarządu nie wymagają objęcia i mogą być przyznane wyłącznie w zamian za obligacje kapitałowe, które zostały w pełni opłacone.

Art. 454[3]. [Zgłoszenie do sądu rejestrowego] § 1. Podwyższenie kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje zarząd zgłasza do sądu rejestrowego. Do zgłoszenia należy dołączyć uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje oraz uchwałę o emisji obligacji kapitałowych.

§ 2. Uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje zarząd ogłasza najpóźniej w terminie sześciu tygodni od dnia wpisu do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego.

Art. 454[4]. [Uchwała o przyznaniu akcji] § 1. W terminie 21 dni od dnia wystąpienia zdarzenia inicjującego zarząd podejmuje uchwałę o przyznaniu akcji na zasadach określonych w warunkach emisji obligacji kapitałowych podmiotom uprawnionym na dzień wyrejestrowania tych obligacji z depozytu papierów wartościowych oraz zawiadamia o jej podjęciu podmiot, w którym te obligacje zostały zarejestrowane.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przyznanie akcji staje się skuteczne z chwilą dokonania wpisu w rejestrze akcjonariuszy, a w przypadku spółki, której akcje są zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych – z chwilą ich zapisania na rachunku papierów wartościowych lub rachunku zbiorczym.

§ 3. Wraz z przyznaniem akcji następuje nabycie praw z akcji i podwyższenie kapitału zakładowego spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji przyznanych na podstawie uchwały, o której mowa w § 1.

§ 4. W terminie 14 dni od dnia przyznania akcji zarząd zgłasza uchwałę o przyznaniu akcji do sądu rejestrowego wraz z wykazem przyznanych na jej podstawie akcji. Wykaz zawiera nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) akcjonariuszy oraz liczbę przyznanych im akcji. Do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie zarządu, że akcje zostały przyznane w zamian za obligacje kapitałowe, które zostały w pełni opłacone.

Art. 454^{5}. [Dane obligatariuszy] § 1. W przypadku podjęcia przez zarząd uchwały o przyznaniu akcji uczestnicy depozytu papierów wartościowych przekazują spółce w terminie wskazanym przez podmiot, w którym obligacje zostały zarejestrowane, nazwiska i imiona albo firmy (nazwy) obligatariuszy oraz adresy ich miejsca zamieszkania albo siedziby albo inne adresy do doręczeń, albo adresy do doręczeń elektronicznych, ze wskazaniem liczby obligacji posiadanych przez każdego z nich. Informacje te są sporządzane według stanu na dzień wyrejestrowania obligacji z depozytu papierów wartościowych.

§ 2. W przypadku gdy ewidencja osób uprawnionych z papierów wartościowych, o której mowa w art. 7a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, nie została jeszcze przekazana do depozytu papierów wartościowych, informacje, o których mowa w § 1, przekazuje spółce agent emisji.

§ 3. W przypadku gdy rejestr osób uprawnionych z papierów wartościowych, o którym mowa w art. 7aa ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, nie został jeszcze wydany innemu systemowi rejestracji zgodnie z art. 5 ust. 1a tej ustawy, informacje, o których mowa w § 1, przekazuje spółce podmiot prowadzący rejestr.

§ 4. W przypadku gdy akcje spółki są rejestrowane w rejestrze akcjonariuszy, spółka przekazuje podmiotowi prowadzącemu rejestr akcjonariuszy dane osobowe, o których mowa w § 1, ze wskazaniem liczby akcji, w celu zapisania akcji w tym rejestrze.

Art. 454^{6}. [Podwyższenie kapitału zakładowego] § 1. Do podwyższenia kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

§ 2. Przepisy o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze zamiany obligacji kapitałowych na akcje nie naruszają kompetencji walnego zgromadzenia do zwykłego podwyższenia kapitału zakładowego w trybie określonym w art. 431 w okresie korzystania przez zarząd z uprawnień określonych w niniejszym rozdziale.

Rozdział 6

eprasa.pl d2a094e46e

Obniżenie kapitału zakładowego

Art. 455. [Obniżenie kapitału zakładowego] § 1. Kapitał zakładowy obniża się, w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji oraz w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie.

§ 2. Uchwała o obniżeniu kapitału zakładowego oraz ogłoszenie o zwołaniu walnego zgromadzenia powinny określać cel obniżenia, kwotę, o którą kapitał zakładowy ma być obniżony, jak również sposób obniżenia.

§ 3. W przypadku umorzenia akcji w trybie art. 359 § 7 lub art. 363 § 5 uchwałę walnego zgromadzenia zastępuje uchwała zarządu zaprotokołowana przez notariusza.

§ 4. Przepisy niniejszego działu dotyczące najniższej wysokości kapitału zakładowego oraz akcji stosuje się do obniżenia kapitału zakładowego.

§ 5. Uchwała o obniżeniu kapitału zakładowego nie może być zgłoszona do sądu rejestrowego po upływie sześciu miesięcy od dnia jej powzięcia, a w przypadku gdy równocześnie z obniżeniem kapitału zakładowego następuje jego podwyższenie co najmniej do pierwotnej wysokości w drodze nowej emisji akcji od dnia ustalonego zgodnie z art. 431 § 4.

Art. 456. [Wezwanie do zgłoszenia roszczeń] § 1. O uchwalonym obniżeniu kapitału zakładowego zarząd niezwłocznie ogłasza, wzywając wierzycieli do zgłoszenia roszczeń wobec spółki w terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

§ 2. Spółka zaspokaja roszczenia wymagalne, zgłoszone w terminie określonym w § 1. Wierzyciele mogą ponadto żądać zabezpieczenia roszczeń niewymagalnych, powstałych przed dniem ogłoszenia uchwały o obniżeniu kapitału zakładowego i zgłoszonych w terminie określonym w § 1, jeżeli uprawdopodobnią, że obniżenie zagraża zaspokojeniu tych roszczeń oraz że nie otrzymali od spółki zabezpieczenia. Zabezpieczenie następuje przez złożenie stosownej sumy pieniężnej do depozytu sądowego, a z ważnych powodów także w inny sposób.

§ 3. Roszczenia przysługujące akcjonariuszom z tytułu obniżenia kapitału zakładowego mogą być zaspokojone przez spółkę najwcześniej po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wpisu obniżenia kapitału zakładowego do rejestru.

Art. 457. [Wyłączenie stosowania przepisów art. 456] § 1. Przepisów art. 456 nie stosuje się, jeżeli:

1) pomimo obniżenia kapitału zakładowego nie zwraca się akcjonariuszom wniesionych przez nich wkładów na akcje, ani też nie zostają oni zwolnieni od wniesienia wkładów na kapitał zakładowy, a równocześnie z jego obniżeniem następuje podwyższenie kapitału zakładowego co najmniej do pierwotnej wysokości w drodze nowej emisji, której akcje zostaną w całości opłacone, albo

eprasa.pl d2a094e46e

2) obniżenie kapitału zakładowego ma na celu wyrównanie poniesionych strat lub przeniesienie określonych kwot do kapitału rezerwowego, o którym mowa w § 2 zdanie pierwsze, albo

3) obniżenie kapitału zakładowego następuje w przypadkach, o których mowa w art. 363 § 5.

§ 2. W przypadku obniżenia kapitału zakładowego zgodnie z § 1 pkt 2 i 3 oraz w przypadku określonym w art. 360 § 2, kwoty uzyskane z obniżenia kapitału zakładowego przelewa się na osobny kapitał rezerwowy; kapitał ten może być wykorzystany jedynie na pokrycie strat. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, jeżeli o przeznaczeniu kwot uzyskanych z obniżenia kapitału zakładowego nie postanowiono w uchwale o obniżeniu kapitału, zwiększają one kapitał zapasowy.

§ 3. W przypadkach obniżenia kapitału zakładowego, określonych w § 1 pkt 2 i 3, wyłączenie art. 456 jest skuteczne tylko wówczas, gdy po obniżeniu kapitału zakładowego wysokość kapitału rezerwowego, o którym mowa w § 2 zdanie pierwsze, nie przekroczy 10% obniżonego kapitału zakładowego. Przy obliczaniu wysokości kapitału rezerwowego nie uwzględnia się tej jego części, w jakiej został on utworzony lub zwiększony w przypadkach określonych w art. 360 § 2.

Art. 458. [Zgłoszenie obniżenia kapitału] § 1. Obniżenie kapitału zakładowego zarząd zgłasza do sądu rejestrowego.

§ 2. Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) uchwałę walnego zgromadzenia albo zarządu o obniżeniu kapitału zakładowego;

2) dowód zatwierdzenia zmiany statutu przez właściwy organ władzy publicznej, jeżeli do zmiany statutu takie zatwierdzenie jest wymagane;

3) dowody należytego wezwania wierzycieli;

4) oświadczenie wszystkich członków zarządu stwierdzające, że wierzyciele, którzy zgłosili roszczenia wobec spółki w terminie określonym w art. 456 § 1, zostali zaspokojeni lub uzyskali zabezpieczenie.

§ 3. Przepisów § 2 pkt 3 i 4 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 360 § 2 i art. 457 § 1. W tych przypadkach do zgłoszenia należy dołączyć oświadczenie wszystkich członków zarządu, w formie aktu notarialnego, o spełnieniu wszystkich warunków obniżenia kapitału zakładowego przewidzianych w ustawie i statucie oraz uchwale o obniżeniu kapitału zakładowego.

Rozdział 7

Rozwiązanie i likwidacja spółki

Art. 459. [Rozwiązanie spółki] [3] Rozwiązanie spółki powodują:

1) przyczyny przewidziane w statucie;

eprasa.pl d2a094e46e

2) uchwała walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki albo o przeniesieniu siedziby spółki za granicę, chyba że przeniesienie siedziby ma nastąpić do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a prawo tego państwa to dopuszcza;

3) ogłoszenie upadłości spółki;

4) inne przyczyny przewidziane prawem.

Art. 460. [Wstrzymanie rozwiązania spółki] [4] § 1. Do dnia złożenia wniosku o wykreślenie spółki z rejestru rozwiązaniu może zapobiec uchwała walnego zgromadzenia powzięta wymaganą dla zmiany statutu większością głosów, oddanych w obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się w przypadku, gdy rozwiązanie następuje z mocy prawomocnego orzeczenia sądowego.

Art. 461. [Likwidacja spółki] [5] § 1. Otwarcie likwidacji następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia o rozwiązaniu spółki przez sąd, powzięcia przez walne zgromadzenie uchwały o rozwiązaniu spółki lub zaistnienia innej przyczyny jej rozwiązania.

§ 2. Likwidację prowadzi się pod firmą spółki z dodaniem oznaczenia „w likwidacji".

§ 3. W czasie prowadzenia likwidacji spółka zachowuje osobowość prawną.

Art. 462. [Stosowanie przepisów w okresie likwidacji] [6] § 1. Do spółki w okresie likwidacji stosuje się przepisy dotyczące organów spółki, praw i obowiązków akcjonariuszy oraz inne przepisy niniejszego działu, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej lub z celu likwidacji nie wynika co innego.

§ 2. W okresie likwidacji nie można, nawet częściowo, wypłacać akcjonariuszom zysków ani dokonywać podziału majątku spółki przed spłaceniem wszystkich zobowiązań.

Art. 463. [Likwidatorzy] [7] § 1. Likwidatorami są członkowie zarządu, chyba że statut lub uchwała walnego zgromadzenia stanowi inaczej.

§ 2. Na wniosek akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego sąd rejestrowy może uzupełnić liczbę likwidatorów, ustanawiając jednego lub dwóch likwidatorów.

§ 3. Jeżeli o likwidacji orzeka sąd, może on jednocześnie ustanowić likwidatorów.

§ 3^1. Sposób reprezentacji spółki w okresie likwidacji określa się w statucie spółki, uchwale walnego zgromadzenia albo orzeczeniu sądu. W każdym przypadku sąd może zmienić sposób reprezentacji spółki w okresie likwidacji.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Na wniosek osób mających w tym interes prawny sąd rejestrowy może, z ważnych powodów, odwołać likwidatorów i ustanowić innych. Likwidatorów ustanowionych przez sąd tylko sąd może odwołać.

§ 5. Sąd, który ustanowił likwidatorów, określa wysokość ich wynagrodzenia.

Art. 464. [Otwarcie likwidacji] [8] § 1. Otwarcie likwidacji, nazwiska i imiona likwidatorów oraz ich adresy albo adresy do doręczeń albo adresy do doręczeń elektronicznych, sposób reprezentacji spółki przez likwidatorów i wszelkie w tym względzie zmiany należy zgłosić, nawet gdyby nie nastąpiła żadna zmiana w dotychczasowej reprezentacji spółki. Każdy likwidator ma prawo i obowiązek dokonania tego zgłoszenia.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Wpis likwidatorów ustanowionych przez sąd i wykreślenie likwidatorów odwołanych przez sąd następuje z urzędu.

§ 4. W przypadku uchylenia likwidacji likwidatorzy powinni tę okoliczność zgłosić do sądu rejestrowego w celu wpisania do rejestru.

Art. 465. [Ogłoszenie o rozwiązaniu i otwarciu likwidacji spółki] [9] § 1. Likwidatorzy powinni ogłosić dwukrotnie o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji, wzywając wierzycieli do zgłoszenia ich wierzytelności w terminie sześciu miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia.

§ 2. Ogłoszenia, o których mowa w § 1, nie mogą być dokonywane w odstępie czasu dłuższym niż miesiąc ani krótszym niż dwa tygodnie.

Art. 466. [Stosowanie przepisów ustawy] [10] Do likwidatorów stosuje się przepisy dotyczące członków zarządu, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

Art. 467. [Bilans likwidacyjny] [11] § 1. Likwidatorzy powinni sporządzić bilans otwarcia likwidacji. Bilans ten likwidatorzy składają walnemu zgromadzeniu do zatwierdzenia.

§ 2. Likwidatorzy powinni po upływie każdego roku obrotowego składać walnemu zgromadzeniu sprawozdanie ze swej działalności oraz sprawozdanie finansowe.

§ 3. Do bilansu likwidacyjnego należy przyjąć wszystkie składniki aktywów według ich wartości zbywczej.

Art. 468. [Czynności likwidacyjne] [12] § 1. Likwidatorzy powinni zakończyć interesy bieżące spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki (czynności likwidacyjne). Nowe interesy mogą podejmować tylko wówczas, gdy to jest potrzebne do ukończenia spraw w toku. Nieruchomości mogą być zbywane w drodze publicznej licytacji, a z wolnej ręki – jedynie na mocy uchwały walnego zgromadzenia i po cenie nie niższej od uchwalonej przez zgromadzenie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. W stosunku wewnętrznym likwidatorzy są zobowiązani stosować się do uchwał walnego zgromadzenia. Zasady tej nie stosuje się do likwidatorów ustanowionych przez sąd.

Art. 469. [Ograniczenie kompetencji likwidatorów] [13] § 1. W granicach swoich kompetencji określonych w art. 468 likwidatorzy mają prawo prowadzenia spraw oraz reprezentowania spółki.

§ 2. Ograniczenia kompetencji likwidatorów nie mają skutku prawnego wobec osób trzecich.

§ 3. Wobec osób trzecich działających w dobrej wierze uważa się czynności podjęte przez likwidatorów za czynności likwidacyjne.

Art. 470. [Prokura w okresie likwidacji] [14] § 1. Otwarcie likwidacji powoduje wygaśnięcie prokury.

§ 2. W okresie likwidacji nie może być ustanowiona prokura.

Art. 471. [Pokrycie zobowiązań] [15] Jeżeli kapitału zakładowego nie wpłacono całkowicie, a majątek spółki nie wystarcza na pokrycie jej zobowiązań, likwidatorzy powinni ściągnąć od każdego akcjonariusza, poczynając od akcji nieuprzywilejowanych co do podziału majątku, wpłaty należności w takiej wysokości, jakiej potrzeba do pokrycia zobowiązań.

Art. 472. [Pokrycie akcji] [16] Jeżeli majątek spółki nie wystarcza na zwrot sum wpłaconych na akcje uprzywilejowane co do podziału majątku, a pozostałe akcje nie zostały w pełni pokryte, należy ściągnąć od akcjonariuszy zwykłych dalsze wpłaty należności.

Art. 473. [Depozyt sądowy] [17] Sumy potrzebne do zaspokojenia lub zabezpieczenia znanych spółce wierzycieli, którzy się nie zgłosili lub których wierzytelności nie są wymagalne albo są sporne, należy złożyć do depozytu sądowego.

Art. 474. [Podział majątku] [18] § 1. Podział między akcjonariuszy majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem roku od dnia ostatniego ogłoszenia o otwarciu likwidacji i wezwaniu wierzycieli.

§ 2. Majątek, o którym mowa w § 1, dzieli się między akcjonariuszy w stosunku do dokonanych przez każdego z nich wpłat na kapitał zakładowy.

§ 3. Jeżeli akcje uprzywilejowane korzystają z prawa pierwszeństwa przy podziale majątku, należy przede wszystkim spłacić akcje uprzywilejowane w granicach sum wpłaconych na każdą z nich, a następnie spłacić w ten sam sposób akcje zwykłe; nadwyżka majątku zostanie podzielona na ogólnych zasadach między wszystkie akcje.

§ 4. Statut może określać inne zasady podziału majątku.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 475. [Roszczenia wierzycieli] [19] § 1. Wierzyciele spółki, którzy nie zgłosili swoich roszczeń we właściwym terminie ani nie byli spółce znani, mogą żądać zaspokojenia swoich należności z majątku spółki jeszcze niepodzielonego.

§ 2. Akcjonariusze, którzy po upływie terminu określonego w art. 474 § 1 otrzymali w dobrej wierze przypadającą na nich część majątku spółki, nie są obowiązani do jej zwrotu celem pokrycia należności wierzycieli.

Art. 476. [Sprawozdanie likwidacyjne] [20] § 1. Po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający podział między akcjonariuszy majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (sprawozdanie likwidacyjne) i po zakończeniu likwidacji, likwidatorzy powinni ogłosić w siedzibie spółki to sprawozdanie i złożyć je sądowi rejestrowemu, z jednoczesnym zgłoszeniem wniosku o wykreślenie spółki z rejestru.

§ 2. Jeżeli walne zgromadzenie zwołane w celu zatwierdzenia sprawozdania nie odbyło się z powodu braku kworum, likwidatorzy mogą wykonać czynności, o których mowa w § 1, bez zatwierdzenia sprawozdania likwidacyjnego.

§ 3. Księgi i dokumenty spółki rozwiązanej powinny być oddane na przechowanie osobie wskazanej w statucie lub uchwale walnego zgromadzenia. W braku takiego wskazania, przechowawcę wyznacza sąd rejestrowy.

§ 4. Z upoważnienia sądu rejestrowego akcjonariusze i osoby mające w tym interes prawny mogą przeglądać księgi i dokumenty.

Art. 477. [Upadłość spółki] [21] § 1. W przypadku upadłości spółki jej rozwiązanie następuje po zakończeniu postępowania upadłościowego, z chwilą wykreślenia z rejestru. Wniosek o wykreślenie z rejestru składa syndyk.

§ 2. Spółka nie ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone.

§ 3. O rozwiązaniu spółki likwidatorzy lub syndyk powinni zawiadomić właściwy urząd skarbowy, przekazując odpis sprawozdania likwidacyjnego; powinni również zawiadomić inne organy i instytucje określone w odrębnych przepisach, przekazując im, w przypadku zgłoszenia takiego żądania, odpis sprawozdania likwidacyjnego.

Art. 478. [Rozwiązanie spółki] [22] Rozwiązanie spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

Rozdział 8

Odpowiedzialność cywilnoprawna

Art. 479. [Odpowiedzialność członka zarządu] Jeżeli członkowie zarządu umyślnie lub przez niedbalstwo podali fałszywe dane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 320 § 1 pkt 3 i 4 lub w art. 441 § 2 pkt 5, odpowiadają wobec wierzycieli spółki solidarnie ze

eprasa.pl d2a094e46e

spółką przez trzy lata od dnia zarejestrowania spółki lub zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego.

Art. 480. [Obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej spółce] § 1. Kto, biorąc udział w tworzeniu spółki, wbrew przepisom prawa z winy swojej wyrządził spółce szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

§ 2. W szczególności odpowiada ten, kto:

1) zamieścił lub współdziałał w zamieszczeniu w statucie, sprawozdaniach, opiniach, ogłoszeniach i zapisach fałszywych danych lub dane te w inny sposób rozpowszechniał bądź też pominął lub współdziałał w pominięciu w tych dokumentach danych istotnych dla powstania spółki, w szczególności dotyczących wkładów niepieniężnych, nabycia mienia oraz przyznania akcjonariuszom lub innym osobom wynagrodzenia lub szczególnych korzyści, albo

2) współdziałał w czynnościach prowadzących do zarejestrowania spółki na podstawie dokumentu zawierającego fałszywe dane.

Art. 481. [Odpowiedzialność za szkodę majątkową] Kto w związku z powstaniem spółki akcyjnej lub podwyższeniem jej kapitału zakładowego z winy swojej zapewnia sobie albo osobie trzeciej zapłatę nadmiernie wygórowaną ponad wartość zbywczą wkładów niepieniężnych albo nabywanego mienia lub też wynagrodzenie albo korzyści szczególne, niewspółmierne z oddanymi usługami, obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej spółce.

Art. 482. [Szkoda wyrządzona przy sprawozdaniu finansowym] Kto przy badaniu sprawozdania finansowego spółki z winy swojej dopuścił do wyrządzenia spółce szkody, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 483. [Odpowiedzialność za zaniechanie lub postępowanie sprzeczne z prawem] § 1. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Członek zarządu, rady nadzorczej oraz likwidator nie narusza obowiązku dołożenia staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności, jeżeli postępując w sposób lojalny wobec spółki, działa w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego, w tym na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

Art. 484. [Odpowiedzialność za działanie na niekorzyść spółki] Kto współdziałał w przyznawaniu przez spółkę bezpośrednio lub za pośrednictwem osób trzecich akcji, obligacji lub innych tytułów uczestnictwa w zyskach albo podziale majątku, jest obowiązany do naprawienia wyrządzonej szkody, jeżeli zamieścił w ogłoszeniach lub zapisach fałszywe dane lub w inny sposób dane te rozpowszechniał albo, podając dane o stanie majątkowym spółki, zataił okoliczności, które powinny być ujawnione zgodnie z obowiązującymi przepisami.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 485. [Odpowiedzialność solidarna] Jeżeli szkodę, o której mowa w art. 480–484, wyrządziło kilka osób wspólnie, odpowiadają za szkodę solidarnie.

Art. 486. [Powództwo o naprawienie wyrządzonej spółce szkody] § 1. Jeżeli spółka nie wytoczy powództwa o naprawienie wyrządzonej jej szkody w terminie roku od dnia ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę, każdy akcjonariusz lub osoba, której służy inny tytuł uczestnictwa w zyskach lub podziale majątku, może wnieść pozew o naprawienie szkody wyrządzonej spółce.

§ 2. Na żądanie pozwanego, zgłoszone przy pierwszej czynności procesowej, sąd może nakazać złożenie kaucji na zabezpieczenie pokrycia szkody grożącej pozwanemu. Wysokość i rodzaj kaucji sąd określa według swojego uznania. W przypadku niezłożenia kaucji w wyznaczonym przez sąd terminie pozew zostaje odrzucony.

§ 3. Na kaucji służy pozwanemu pierwszeństwo przed wszystkimi wierzycielami powoda.

§ 4. Jeżeli powództwo okaże się nieuzasadnione, a powód, wnosząc je, działał w złej wierze lub dopuścił się rażącego niedbalstwa, obowiązany jest naprawić szkodę wyrządzoną pozwanemu.

Art. 487. [Sytuacja pozwanego] W przypadku wytoczenia powództwa na podstawie art. 486 § 1 oraz w razie upadłości spółki, osoby obowiązane do naprawienia szkody nie mogą powoływać się na uchwałę walnego zgromadzenia udzielającą im absolutorium ani na dokonane przez spółkę zrzeczenie się roszczeń o odszkodowanie.

Art. 488. [Przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody] Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym spółka dowiedziała się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem pięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Art. 489. [Właściwość miejscowa] Powództwo o odszkodowanie przeciwko członkom organów spółki oraz likwidatorom wytacza się według miejsca siedziby spółki.

Art. 490. [Naprawienie szkody na zasadach ogólnych] Przepisy art. 479–489 nie naruszają praw akcjonariuszy oraz innych osób do dochodzenia naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

TYTUŁ IV

Łączenie, podział i przekształcanie spółek

DZIAŁ I

Łączenie się spółek

Rozdział 1

Przepisy ogólne

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 491. [Łączenie spółek] § 1. Spółki kapitałowe mogą się łączyć ze sobą oraz ze spółkami osobowymi; spółka osobowa, z wyłączeniem spółki komandytowo-akcyjnej, nie może jednakże być spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną.

§ 1[1]. Spółka kapitałowa oraz spółka komandytowo-akcyjna mogą się łączyć ze spółką zagraniczną, o której mowa w art. 119 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, str. 46–127, z późn. zm.), utworzoną zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i mającą siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (połączenie transgraniczne).

§ 2. Spółki osobowe mogą się łączyć ze sobą tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej albo spółki komandytowo-akcyjnej albo przejęcie przez spółkę komandytowo-akcyjną.

§ 3. Nie może się łączyć spółka w likwidacji, która rozpoczęła podział majątku, ani spółka w upadłości.

Art. 492. [Tryb połączenia] § 1. Połączenie może być dokonane:

1) przez przeniesienie całego majątku spółki (przejmowanej) na inną spółkę (przejmującą) za udziały lub akcje, które spółka przejmująca przyznaje wspólnikom spółki przejmowanej (łączenie się przez przejęcie);

2) przez zawiązanie spółki kapitałowej albo spółki komandytowo-akcyjnej, na którą przechodzi majątek wszystkich łączących się spółek za udziały albo akcje nowej spółki (łączenie się przez zawiązanie nowej spółki).

§ 2. Wspólnicy spółki przejmowanej lub spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki mogą otrzymać obok udziałów lub akcji spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej dopłaty w gotówce, nieprzekraczające łącznie 10% wartości bilansowej przyznanych udziałów albo akcji spółki przejmującej, określonej według oświadczenia, o którym mowa w art. 499 § 2 pkt 4, bądź 10% wartości nominalnej przyznanych udziałów albo akcji spółki nowo zawiązanej. Dopłaty spółki przejmującej są dokonywane z zysku bądź z kapitału zapasowego tej spółki.

§ 3. Spółka przejmująca lub spółka nowo zawiązana może uzależnić przyznanie swoich udziałów lub akcji wspólnikom spółki przejmowanej lub spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki od wniesienia dopłat w gotówce nieprzekraczających wartości, o której mowa w § 2.

Art. 493. [Sytuacja spółek połączonych] § 1. Spółka przejmowana albo spółki łączące się przez zawiązanie nowej spółki zostają rozwiązane, bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, w dniu wykreślenia z rejestru.

§ 2. Połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby, odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej (dzień połączenia). Wpis ten wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, z uwzględnieniem art. 507.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej nie może nastąpić przed dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej, jeżeli takie podwyższenie ma nastąpić, i przed dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmowanej.

§ 4. Wykreślenie spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki nie może nastąpić przed dniem wpisania do rejestru nowej spółki.

§ 5. Wykreślenie z rejestru, o którym mowa w § 3 i § 4, następuje z urzędu.

Art. 494. [Uprawnienia spółek połączonych] § 1. Spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

§ 2. Na spółkę przejmującą albo spółkę nowo zawiązaną przechodzą z dniem połączenia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce przejmowanej albo którejkolwiek ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej.

§ 3. Ujawnienie w księgach wieczystych lub rejestrach przejścia na spółkę przejmującą albo na spółkę nowo zawiązaną praw ujawnionych w tych księgach lub rejestrach następuje na wniosek tej spółki.

§ 4. Z dniem połączenia wspólnicy spółki przejmowanej lub spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki stają się wspólnikami spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej.

§ 5. Przepisu § 2 nie stosuje się do zezwoleń i koncesji udzielonych spółce będącej instytucją finansową, jeżeli organ, który wydał zezwolenie lub udzielił koncesji, złożył sprzeciw w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia planu połączenia.

Art. 495. [Majątek spółek połączonych] § 1. Majątek każdej z połączonych spółek powinien być zarządzany przez spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną oddzielnie, aż do dnia zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzycieli, których wierzytelności powstały przed dniem połączenia, a którzy przed upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia o połączeniu zażądali na piśmie zapłaty.

§ 2. Za prowadzenie oddzielnego zarządu członkowie organów albo wspólnicy prowadzący sprawy spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej odpowiadają solidarnie.

Art. 496. [Uprawnienia wierzycieli] § 1. W okresie odrębnego zarządzania majątkami spółek wierzycielom każdej spółki służy pierwszeństwo zaspokojenia z majątku swojej pierwotnej dłużniczki przed wierzycielami pozostałych łączących się spółek.

§ 2. Wierzyciele łączącej się spółki, którzy zgłosili swoje roszczenia w terminie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia o połączeniu i uprawdopodobnili, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez połączenie, mogą żądać, aby sąd właściwy według siedziby spółki przejmującej albo nowo zawiązanej udzielił im stosownego zabezpieczenia ich

eprasa.pl d2a094e46e

roszczeń, jeżeli zabezpieczenie takie nie zostało ustanowione przez łączącą się spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną.

Art. 497. [Stosowanie przepisów ustawy do łączenia się spółek] § 1. Do łączenia się spółek stosuje się przepis art. 441 § 3 oraz odpowiednio przepisy dotyczące powstania spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej, utworzonej w wyniku połączenia, z wyłączeniem przepisów o wkładach niepieniężnych, jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej.

§ 2. Z powodu braków, o których mowa w art. 21, połączenie nie może być uchylone w przypadku, gdy od dnia połączenia upłynęło sześć miesięcy.

Rozdział 2

Łączenie się spółek kapitałowych

Art. 498. [Zatwierdzenie planu połączenia spółek kapitałowych] Plan połączenia spółek wymaga pisemnego uzgodnienia między łączącymi się spółkami.

Art. 499. [Elementy planu połączenia] § 1. Plan połączenia powinien zawierać co najmniej:

1) formę prawną, firmę i siedzibę każdej z łączących się spółek, sposób łączenia, a w przypadku połączenia przez zawiązanie nowej spółki – również formę prawną, firmę i siedzibę tej spółki;

2) stosunek wymiany udziałów lub akcji spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki na udziały lub akcje spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej i wysokość ewentualnych dopłat pieniężnych, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

3) zasady dotyczące przyznania udziałów albo akcji w spółce przejmującej bądź w spółce nowo zawiązanej;

4) dzień, od którego udziały albo akcje, o których mowa w pkt 3, uprawniają do uczestnictwa w zysku spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej;

5) prawa przyznane przez spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną wspólnikom oraz osobom szczególnie uprawnionym w spółce przejmowanej bądź w spółkach łączących się przez zawiązanie nowej spółki;

6) szczególne korzyści dla członków organów łączących się spółek, a także innych osób uczestniczących w połączeniu, jeżeli takie zostały przyznane.

§ 2. Do planu połączenia należy dołączyć:

1) projekt uchwał o połączeniu spółek;

2) projekt zmian umowy albo statutu spółki przejmującej bądź projekt umowy albo statutu spółki nowo zawiązanej;

eprasa.pl d2a094e46e

3) ustalenie wartości majątku spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, na określony dzień w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o ogłoszenie planu połączenia;

4) oświadczenie zawierające informację o stanie księgowym spółki sporządzoną dla celów połączenia na dzień, o którym mowa w pkt 3, przy wykorzystaniu tych samych metod i w takim samym układzie jak ostatni bilans roczny.

§ 3. W informacji, o której mowa w § 2 pkt 4:

1) nie jest konieczne przedstawienie nowej inwentaryzacji;

2) wartości wykazane w ostatnim bilansie powinny być zmienione tylko w przypadku, gdy jest to konieczne dla odzwierciedlenia zmian w zapisach księgowych; należy wówczas uwzględnić tymczasowe odpisy amortyzacyjne i zapasy oraz istotne zmiany w aktualnej wartości niewykazane w księgach.

§ 4. Informacji, o której mowa w § 2 pkt 4, nie sporządza spółka publiczna, jeżeli zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych publikuje i udostępnia akcjonariuszom półroczne sprawozdania finansowe.

Art. 500. [Ogłoszenie planu połączenia] § 1. Plan połączenia powinien być zgłoszony do sądu rejestrowego łączących się spółek z wnioskiem, o którym mowa w art. 502 § 2.

§ 2. Plan połączenia powinien być ogłoszony nie później niż na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia, na którym ma być podjęta uchwała o połączeniu.

§ 2^1. Przepisu § 2 nie stosuje się do spółki, która nie później niż na miesiąc przed dniem rozpoczęcia zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia podejmującego uchwałę w sprawie połączenia bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości plan połączenia na swojej stronie internetowej.

§ 3. W przypadku gdy spółki uczestniczące w połączeniu złożą wspólnie wniosek o ogłoszenie planu połączenia, ogłoszenie powinno nastąpić nie później niż na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia, na którym ma być podjęta pierwsza uchwała o połączeniu.

Art. 501. [Sprawozdanie z połączenia] § 1. Zarząd każdej z łączących się spółek sporządza pisemne sprawozdanie uzasadniające połączenie, jego podstawy prawne i uzasadnienie ekonomiczne, a zwłaszcza stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 499 § 1 pkt 2. W przypadku szczególnych trudności związanych z wyceną udziałów lub akcji łączących się spółek, sprawozdanie powinno wskazywać na te trudności.

§ 2. Zarząd każdej z łączących się spółek jest obowiązany informować zarządy pozostałych spółek tak, aby mogły one poinformować zgromadzenia wspólników albo walne zgromadzenia, o wszelkich istotnych zmianach w zakresie aktywów i pasywów,

eprasa.pl d2a094e46e

które nastąpiły między dniem sporządzenia planu połączenia a dniem powzięcia uchwały o połączeniu.

Art. 502. [Analiza planu przeprowadzona przez biegłego] § 1. Plan połączenia należy poddać badaniu przez biegłego w zakresie poprawności i rzetelności.

§ 2. Sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmującej albo spółki, która ma być zawiązana w miejsce łączących się spółek, wyznacza biegłego na wspólny wniosek spółek podlegających łączeniu. W uzasadnionych przypadkach sąd może wyznaczyć dwóch albo większą liczbę biegłych.

§ 3. Sąd rejestrowy określa wynagrodzenie za pracę biegłego i zatwierdza rachunki jego wydatków. Jeżeli łączące się spółki dobrowolnie tych należności nie uiszczą w terminie dwóch tygodni, sąd rejestrowy ściągnie je w trybie przewidzianym dla egzekucji opłat sądowych.

Art. 503. [Opinia biegłego] § 1. Biegły sporządza na piśmie szczegółową opinię w terminie określonym przez sąd, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące od dnia jego wyznaczenia, i składa ją sądowi rejestrowemu oraz zarządom łączących się spółek wraz z planem połączenia. Opinia ta zawiera co najmniej:

1) stwierdzenie, czy stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 499 § 1 pkt 2, został ustalony należycie;

2) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanego w planie połączenia stosunku wymiany udziałów lub akcji wraz z oceną zasadności ich zastosowania;

3) wskazanie szczególnych trudności związanych z wyceną udziałów lub akcji łączących się spółek.

§ 1^1. W przypadku wskazania przez spółkę informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub innych prawnie chronionych informacji zawartych w opinii biegły składa do sądu rejestrowego dodatkowo odpis opinii z pominięciem tych informacji.

§ 2. Na pisemne żądanie biegłego zarządy łączących się spółek przedłożą mu dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

Art. 503^1. [Działania niewymagane przy zgodzie wszystkich wspólników każdej z łączących się spółek] § 1. Jeżeli wszyscy wspólnicy każdej z łączących się spółek wyrazili zgodę, nie jest wymagane:

1) sporządzenie sprawozdania, o którym mowa w art. 501 § 1, lub

2) udzielenie informacji, o których mowa w art. 501 § 2, lub

3) badanie planu połączenia przez biegłego i jego opinia.

§ 2. W przypadku określonym w § 1 pkt 3 do majątku spółki przejmowanej albo majątków spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki stosuje się odpowiednio

eprasa.pl d2a094e46e

przepisy art. 311–312[1], jeżeli spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana jest spółką akcyjną.

Art. 504. [Zawiadomienie wspólników o połączeniu] § 1. Zarządy łączących się spółek powinny zawiadomić wspólników dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zwoływania zgromadzeń wspólników lub walnych zgromadzeń, o zamiarze połączenia się z inną spółką. Pierwsze zawiadomienie powinno być dokonane nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały o połączeniu, a drugie w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 2. Zawiadomienie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać co najmniej:

1) numer Monitora Sądowego i Gospodarczego, w którym dokonano ogłoszenia, o którym mowa w art. 500 § 2, chyba że zawiadomienie to jest przedmiotem ogłoszenia;

2) miejsce oraz termin, w którym wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami wymienionymi w art. 505 § 1; termin ten nie może być krótszy niż miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały o połączeniu.

Art. 505. [Uprawnienia wspólników] § 1. Wspólnicy łączących się spółek mają prawo przeglądać następujące dokumenty:

1) plan połączenia;

2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeśli sprawozdanie z badania było sporządzane;

3) dokumenty, o których mowa w art. 499 § 2;

4) sprawozdania zarządów łączących się spółek sporządzone dla celów połączenia, o których mowa w art. 501;

5) opinię biegłego, o której mowa w art. 503 § 1.

§ 2. Jeżeli łącząca się spółka prowadziła działalność w okresie krótszym niż trzy lata, sprawozdania, o których mowa w § 1 pkt 2, powinny obejmować cały okres działalności spółki.

§ 3. Wspólnicy mogą żądać udostępnienia im bezpłatnie w lokalu spółki odpisów dokumentów, o których mowa w § 1 i 2. Wspólnikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w formie elektronicznej.

§ 3[1]. Przepisów § 1, 2 i § 3 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż na miesiąc przed dniem rozpoczęcia zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia podejmującego uchwałę w sprawie połączenia bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1 i 2,

eprasa.pl d2a094e46e

na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie umożliwi wspólnikom na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w wersji elektronicznej i ich druk.

§ 4. Bezpośrednio przed powzięciem uchwały o połączeniu spółek, wspólnikom należy ustnie przedstawić istotne elementy treści planu połączenia, sprawozdania zarządu i opinii biegłego oraz wszelkie istotne zmiany w zakresie aktywów i pasywów, które nastąpiły między dniem sporządzenia planu połączenia a dniem powzięcia uchwały.

Art. 506. [Uchwała zatwierdzająca połączenie] § 1. Łączenie się spółek wymaga uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia każdej z łączących się spółek, powziętej większością trzech czwartych głosów, reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, chyba że umowa lub statut spółki przewidują surowsze warunki.

§ 2. Uchwała walnego zgromadzenia spółki publicznej w sprawie połączenia z inną spółką wymaga większości dwóch trzecich głosów, chyba że statut spółki przewiduje surowsze warunki.

§ 3. W przypadku gdy w łączącej się spółce akcyjnej występują akcje różnego rodzaju, uchwała powinna być powzięta w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

§ 4. Uchwała, o której mowa w § 1–3, powinna zawierać zgodę na plan połączenia, a także na proponowane zmiany umowy albo statutu spółki przejmującej bądź na treść umowy albo statutu nowej spółki.

§ 5. Uchwała, o której mowa w § 1–3, powinna być umieszczona w protokole sporządzonym przez notariusza.

Art. 507. [Zgłoszenie uchwały o połączeniu do sądu rejestrowego] § 1. Zarząd każdej z łączących się spółek powinien zgłosić do sądu rejestrowego uchwałę o łączeniu się spółki w celu wpisania do rejestru wzmianki o takiej uchwale ze wskazaniem, czy łącząca się spółka jest spółką przejmującą, czy spółką przejmowaną.

§ 2. W przypadku gdy siedziby właściwych sądów rejestrowych znajdują się w różnych miejscowościach, sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej zawiadamia z urzędu niezwłocznie sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki o swoim postanowieniu, o którym mowa w art. 493 § 2.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmowanej bądź każdej ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki przekazuje z urzędu dokumenty spółki wykreślonej z rejestru, celem ich przechowania, sądowi rejestrowemu właściwemu według siedziby spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej.

Art. 508. [Ogłoszenie o połączeniu spółek] Ogłoszenie o połączeniu spółek jest dokonywane na wniosek spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.

Art. 509. [Powództwo o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały regulującej połączenie] § 1. Po dniu połączenia spółek powództwo o uchylenie albo o stwierdzenie

eprasa.pl d2a094e46e

nieważności uchwały, o której mowa w art. 506, może być wytoczone jedynie przeciwko spółce przejmującej albo spółce nowo zawiązanej.

§ 2. Powództwo, o którym mowa w § 1, może być wytoczone nie później niż w terminie miesiąca od dnia powzięcia uchwały. Przepisy art. 249, art. 250, art. 252 § 1 i 2, art. 253, art. 254 lub art. 422, art. 423, art. 425 § 1 i 5, art. 426 i art. 427 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Uchwała nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dotyczące wyłącznie stosunku wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 499 § 1 pkt 2. Nie ogranicza to prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

§ 4. Po uprawomocnieniu się orzeczenia o uchyleniu albo stwierdzeniu nieważności uchwały, o której mowa w art. 506, sąd zawiadamia z urzędu właściwe sądy rejestrowe.

Art. 510. [Skutki uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały regulującej połączenie] § 1. W przypadku uchylenia uchwały albo stwierdzenia nieważności uchwały, o której mowa w art. 506, sąd rejestrowy z urzędu wykreśla z rejestru wpisy dokonane w związku z połączeniem.

§ 2. Wykreślenie z rejestru, o którym mowa w § 1, nie wpływa na ważność czynności prawnych spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej, dokonanych w okresie między dniem połączenia a dniem ogłoszenia o wykreśleniu. Za zobowiązania wynikające z takich czynności łączące się spółki odpowiadają solidarnie.

Art. 511. [Pozycja osób o szczególnych uprawnieniach] § 1. Osoby o szczególnych uprawnieniach w spółce przejmowanej bądź w spółkach łączących się przez zawiązanie nowej spółki, o których mowa w art. 174 § 2, art. 304 § 2 pkt 1, art. 351–355, art. 361 oraz w art. 474 § 3, mają prawa co najmniej równoważne z tymi, które im przysługiwały dotychczas.

§ 2. Posiadacze papierów wartościowych innych niż akcje, emitowanych przez spółkę przejmowaną bądź przez spółki łączące się przez zawiązanie nowej spółki, mają w spółce przejmującej albo spółce nowo zawiązanej prawa co najmniej równoważne z tymi, które im przysługiwały dotychczas.

§ 3. Uprawnienia, o których mowa w § 1 i § 2, mogą być zmienione lub zniesione w drodze umowy między uprawnionym a spółką przejmującą bądź spółką nowo zawiązaną.

Art. 512. [Odpowiedzialność za wyrządzone szkody] § 1. Członkowie zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej oraz likwidatorzy łączących się spółek odpowiadają wobec wspólników tych spółek solidarnie za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy albo statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem trzech lat od dnia ogłoszenia o połączeniu. Przepisy art. 209^1 § 1, art. 214^1 § 1, art. 293 § 3, art. 295 § 2–4, art. 296, art. 298, art. 300 lub art. 377^1 § 1, art. 387^1 § 1, art. 483 § 3, art. 484, art. 486 § 2–4, art. 489 i art. 490 stosuje się odpowiednio.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 513. [Odpowiedzialność biegłego] § 1. Biegły odpowiada wobec łączących się spółek oraz ich wspólników za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 2. Do odpowiedzialności, o której mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 512 § 2.

Art. 514. [Zakaz objęcia udziałów lub akcji przez spółkę] § 1. Spółka przejmująca nie może objąć udziałów albo akcji własnych za udziały lub akcje, które posiada w spółce przejmowanej, oraz za własne udziały lub akcje spółki przejmowanej.

§ 2. Zakaz, o którym mowa w § 1, dotyczy również objęcia udziałów lub akcji własnych przez osoby działające we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki przejmującej bądź spółki przejmowanej.

Art. 515. [Udziały lub akcje przyznawane przez spółkę przejmującą wspólnikom spółki przejmowanej] § 1. Spółka przejmująca może przyznać wspólnikom spółki przejmowanej udziały albo akcje ustanowione w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego, akcje bez wartości nominalnej albo udziały albo akcje własne nabyte zgodnie z art. 200, art. 300^{47} i art. 362 oraz objęte w przypadkach, o których mowa w art. 300^{48} i art. 366. Spółka przejmująca może przyznać wspólnikom spółki przejmowanej udziały albo akcje własne, które nabyła w wyniku połączenia z tą spółką.

§ 2. W celu przyznania udziałów albo akcji wspólnikom spółki przejmowanej spółka przejmująca może nabyć udziały albo akcje własne, których łączna wartość nominalna, wraz z udziałami albo akcjami nabytymi uprzednio przez tę spółkę, spółki lub spółdzielnie od niej zależne lub osoby działające na jej rachunek, nie przekracza 10% kapitału zakładowego.

Art. 515^{1}. [Połączenie spółek bez przyznania udziałów albo akcji spółki przejmującej] § 1. Połączenie może być przeprowadzone bez przyznania udziałów albo akcji spółki przejmującej w przypadku, gdy jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały lub akcje w łączących się spółkach albo wspólnicy łączących się spółek posiadają udziały lub akcje w tej samej proporcji we wszystkich łączących się spółkach.

§ 2. W przypadku gdy jeden wspólnik posiada pośrednio wszystkie udziały albo akcje w spółce przejmowanej, a połączenie następuje bez przyznania udziałów albo akcji w spółce przejmującej, wierzyciel nieuczestniczącej w połączeniu spółki posiadającej bezpośrednio wszystkie udziały albo akcje spółki przejmowanej może żądać od tej spółki zabezpieczenia swoich roszczeń w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia planu połączenia, jeżeli uprawdopodobni, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez połączenie.

§ 3. W razie sporu sąd właściwy według siedziby nieuczestniczącej w połączeniu spółki, o której mowa w § 2, rozstrzyga o udzieleniu zabezpieczenia na wniosek wierzyciela, złożony w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu połączenia.

Art. 516. [Pozycja spółki przejmującej] § 1. W odniesieniu do spółki przejmującej połączenie może być przeprowadzone bez powzięcia uchwały, o której mowa w art. 506,

eprasa.pl d2a094e46e

jeżeli spółka ta posiada udziały albo akcje o łącznej wartości nominalnej nie niższej niż 90% kapitału zakładowego spółki przejmowanej, lecz nieobejmującej całego jej kapitału. Nie dotyczy to przypadku, gdy spółką przejmującą jest spółka publiczna.

§ 2. Wspólnik spółki przejmującej, reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, może domagać się zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników albo nadzwyczajnego walnego zgromadzenia w celu powzięcia uchwały, o której mowa w § 1.

§ 3. Wspólnik spółki przejmowanej może żądać wykupienia jego udziałów albo akcji przez spółkę przejmującą na zasadach określonych w art. 417.

§ 4. Uprawnienia, o których mowa w § 2 i § 3, mogą być wykonane w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia planu połączenia.

§ 5. Do łączenia przez przejęcie, o którym mowa w § 1, nie stosuje się przepisów art. 501–503, art. 505 § 1 pkt 4–5, art. 512 i art. 513.

§ 6. Przepisy § 1, 2, 4 i 5 stosuje się odpowiednio w przypadku przejęcia przez spółkę przejmującą swojej spółki jednoosobowej. W tym przypadku nie stosuje się także przepisów art. 494 § 4 i art. 499 § 1 pkt 2–4; ogłoszenie albo udostępnienie planu połączenia, o którym mowa w art. 500 § 2 i 2^1, oraz udostępnienie dokumentów, o których mowa w art. 505, musi nastąpić co najmniej na miesiąc przed dniem złożenia wniosku o zarejestrowanie połączenia.

§ 6^1. Do łączenia się przez przejęcie przez spółkę, w której jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały lub akcje w spółce przejmującej i w spółce albo spółkach przejmowanych bez przyznania udziałów lub akcji spółki przejmującej, nie stosuje się przepisów art. 494 § 4, art. 499 § 1 pkt 2–4, art. 502 i art. 503. Wobec spółki przejmowanej nie stosuje się przepisów art. 501 i art. 506. Ogłoszenie albo udostępnienie planu połączenia, o którym mowa w art. 500 § 2 i 2^1, oraz udostępnienie dokumentów, o których mowa w art. 505 § 1, musi nastąpić co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki przejmującej, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu.

§ 7. Do łączenia się spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, których wspólnikami są wyłącznie osoby fizyczne w liczbie nieprzekraczającej we wszystkich łączących się spółkach dziesięciu osób, nie stosuje się przepisów art. 500 § 2 i art. 502–504, chyba że przynajmniej jeden wspólnik zgłosi sprzeciw spółce, nie później niż w terminie miesiąca od dnia zgłoszenia planu połączenia do sądu rejestrowego.

Rozdział 2^1

Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych i spółki komandytowo-akcyjnej

Oddział 1

Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 516[1]. [Połączenie transgraniczne spółek kapitałowych] § 1. Połączenie transgraniczne spółek kapitałowych podlega przepisom rozdziału 2, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

§ 2. Do dnia otrzymania zaświadczenia o zgodności połączenia transgranicznego z prawem krajowym połączenie transgraniczne podlega w odniesieniu do każdej z łączących się spółek prawu państwa jej siedziby, a po tym dniu podlega prawu państwa siedziby spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.

Art. 516[2]. [Wyłączenia z połączenia transgranicznego spółek kapitałowych] W połączeniu transgranicznym nie może uczestniczyć:

1) zagraniczna spółdzielnia, choćby spełniała kryteria spółki zagranicznej, o której mowa w art. 491 § 1[1];

2) spółka, której celem jest zbiorowe inwestowanie kapitału pozyskanego w drodze emisji publicznej, działająca na zasadzie dywersyfikacji ryzyka oraz której jednostki uczestnictwa są na żądanie ich posiadaczy odkupywane lub umarzane bezpośrednio lub pośrednio z aktywów tej spółki; działania podjęte przez taką spółkę w celu zapewnienia, aby giełdowa wartość jednostek uczestnictwa nie różniła się w znaczny sposób od wartości netto aktywów, uważa się za równoznaczne z takim odkupieniem lub umorzeniem jednostek.

Art. 516[3]. [Plan połączenia transgranicznego] § 1. Plan połączenia transgranicznego powinien zawierać co najmniej:

1) formę prawną, firmę i siedzibę statutową łączących się spółek, oznaczenie rejestru oraz numer w rejestrze każdej z łączących się spółek, sposób łączenia, a w przypadku połączenia przez zawiązanie nowej spółki – również formę prawną, firmę i siedzibę statutową proponowane dla tej spółki;

2) stosunek wymiany udziałów lub akcji spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki na udziały lub akcje spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej i wysokość ewentualnych dopłat pieniężnych, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

3) stosunek wymiany innych papierów wartościowych spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki na papiery wartościowe spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej i wysokość ewentualnych dopłat pieniężnych, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

4) inne prawa przyznane przez spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną wspólnikom lub uprawnionym z innych papierów wartościowych w spółce przejmowanej bądź w spółkach łączących się przez zawiązanie nowej spółki;

5) inne warunki dotyczące przyznania udziałów, akcji lub innych papierów wartościowych w spółce przejmującej bądź w spółce nowo zawiązanej;

eprasa.pl d2a094e46e

6) dzień, od którego udziały albo akcje uprawniają do uczestnictwa w zysku spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej, a także inne warunki dotyczące nabycia lub wykonywania tego prawa, jeżeli takie warunki zostały ustanowione;

7) dzień, od którego inne papiery wartościowe uprawniają do uczestnictwa w zysku spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej, a także inne warunki dotyczące nabycia lub wykonywania tego prawa, jeżeli takie warunki zostały ustanowione;

8) szczególne korzyści przyznane członkom organów łączących się spółek;

8^{1}) zabezpieczenia roszczeń proponowane wierzycielom;

9) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników każdej z łączących się spółek oraz adres strony internetowej, na której można bezpłatnie uzyskać informacje na temat tych warunków;

9^{1}) cenę odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1};

10) procedury, według których zostaną określone zasady udziału pracowników w ustaleniu ich praw uczestnictwa w organach spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej, zgodnie z odrębnymi przepisami;

11) prawdopodobny wpływ połączenia na stan zatrudnienia w spółce przejmującej bądź spółce nowo zawiązanej;

12) dzień, od którego czynności łączących się spółek będą uważane, dla celów rachunkowości, za czynności dokonywane na rachunek spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

13) informacje na temat wyceny aktywów i pasywów przenoszonych na spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną na określony dzień w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o ogłoszenie planu połączenia;

14) dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych spółek uczestniczących w połączeniu, wykorzystanych do ustalenia warunków połączenia, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

15) projekt umowy albo statutu, albo aktu założycielskiego spółki, zgodnie z prawem właściwym dla spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej.

§ 2. Wspólnicy, wierzyciele i przedstawiciele pracowników łączącej się spółki, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą złożyć spółce uwagi dotyczące planu połączenia transgranicznego co najmniej na pięć dni roboczych przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym.

Art. 516^{4}. [Ogłoszenie planu połączenia transgranicznego] § 1. Spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo

eprasa.pl d2a094e46e

walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, następujące dokumenty:

1) plan połączenia transgranicznego,

2) zawiadomienie wspólników, wierzycieli i przedstawicieli pracowników łączącej się spółki, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, o możliwości złożenia spółce uwag dotyczących planu połączenia transgranicznego

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych dokumentów oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym.

§ 2. (uchylony)

§ 3. Spółka nie jest obowiązana do złożenia do sądu rejestrowego dokumentów, o których mowa w § 1, jeżeli nie później niż na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinię biegłego, o której mowa w art. 516^6 § 2^1, na swojej stronie internetowej.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3, spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, następujące informacje:

1) w odniesieniu do każdej z łączących się spółek – formę prawną, firmę i siedzibę statutową oraz formę prawną, firmę i siedzibę statutową proponowane dla spółki powstałej w wyniku połączenia transgranicznego,

2) oznaczenie rejestru, do którego zostały złożone dokumenty łączących się spółek, oraz numer w rejestrze każdej z łączących się spółek,

3) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników każdej z łączących się spółek,

4) adres strony internetowej, na której bezpłatnie udostępniane są dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinia biegłego, o której mowa w art. 516^6 § 2^1

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych informacji oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym.

§ 5. Sąd rejestrowy wpisuje do rejestru wzmiankę o złożeniu dokumentów, o których mowa w § 1, albo wzmiankę o złożeniu informacji, o których mowa w § 4.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. W przypadku gdy w odniesieniu do spółki przejmującej połączenie transgraniczne może być dokonane bez powzięcia uchwały, o której mowa w art. 506, dokumenty albo informacje, o których mowa w § 1 i 4, składa się do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia pozostałych łączących się spółek albo spółki, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych dokumentów albo informacji oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed tą datą.

Art. 516^5. [Sprawozdanie uzasadniające połączenie transgraniczne] § 1. Zarząd spółki sporządza sprawozdanie dla wspólników i pracowników wyjaśniające podstawy prawne i uzasadniające ekonomiczne aspekty połączenia transgranicznego, w tym wyjaśniające skutki tego połączenia dla pracowników oraz dla przyszłej działalności spółki.

§ 1^1. Sprawozdanie zawiera część przeznaczoną dla wspólników oraz część przeznaczoną dla pracowników. Spółka może zdecydować o sporządzeniu dwóch oddzielnych sprawozdań, odpowiednio dla wspólników oraz dla pracowników.

§ 2. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników określa w szczególności:

1) cenę odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^1, oraz metodę albo metody użyte do określenia tej ceny;

2) stosunek wymiany udziałów lub akcji oraz metodę albo metody użyte do jego określania, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

3) skutki połączenia transgranicznego dla wspólników;

4) uprawnienia i środki prawne przysługujące wspólnikom zgodnie z art. 516^{11}.

§ 2^1. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników określa w szczególności:

1) skutki połączenia transgranicznego dla stosunków pracy, a także środki stosowane w celu ochrony tych stosunków, jeżeli są wymagane;

2) istotne zmiany w obowiązujących warunkach zatrudnienia oraz w odniesieniu do miejsca prowadzenia działalności przez spółkę;

3) w jakim zakresie informacje wymienione w pkt 1 i 2 odnoszą się do spółek zależnych.

§ 3. Zarząd spółki dołącza do sprawozdania opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, na temat informacji, o których mowa w § 1 i 2^1, oraz informuje o niej wspólników, jeżeli otrzyma ją w odpowiednim czasie.

§ 4. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników nie jest wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy spółki wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników nie jest wymagane w przypadku, gdy łącząca się spółka i jej spółki zależne nie zatrudniają pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu łączącej się spółki.

Art. 516^{6}. [Zbadanie planu połączenia transgranicznego przez sąd rejestrowy] § 1. Sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki wyznacza, na jej wniosek, biegłego w celu zbadania planu połączenia.

§ 2. Łączące się spółki mogą wystąpić ze wspólnym wnioskiem do sądu rejestrowego właściwego dla spółki krajowej albo do organu właściwego dla spółki zagranicznej o wyznaczenie wspólnego biegłego lub biegłych w celu zbadania planu połączenia.

§ 2^{1}. Opinia biegłego zawiera co najmniej:

1) ocenę, czy cena odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1}, i stosunek wymiany udziałów lub akcji są ustalone należycie; przy dokonywaniu oceny biegły uwzględnia cenę rynkową udziałów lub akcji łączących się spółek przed ujawnieniem lub udostępnieniem planu połączenia transgranicznego lub wartość spółek, z wyłączeniem efektu proponowanego połączenia, określonego zgodnie z ogólnie przyjętymi metodami wyceny;

2) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanej w planie połączenia transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1};

3) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanego w planie połączenia transgranicznego stosunku wymiany udziałów lub akcji;

4) stwierdzenie, czy metoda albo metody użyte dla określenia proponowanej w planie połączenia transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1}, są adekwatne do oceny tej ceny, oraz stosunku wymiany udziałów lub akcji, wskazanie wartości określonej przy zastosowaniu każdej z tych metod oraz opinię na temat względnego znaczenia przypisywanego tym metodom przy określaniu wybranych wartości, a także, w przypadku zastosowania różnych metod w łączących się spółkach, stwierdzenie, czy zastosowanie różnych metod było uzasadnione;

5) wskazanie szczególnych trudności związanych z wyceną.

§ 3. Badanie planu połączenia transgranicznego przez biegłego ani sporządzenie opinii przez biegłego nie są wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy łączących się spółek wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu badania planu połączenia transgranicznego przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii.

Art. 516^{6a}.[Zawiadomienie o zamiarze połączenia z inną spółką dwukrotnie] § 1. Zarząd spółki zawiadamia wspólników o zamiarze połączenia z inną spółką dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zwoływania zgromadzeń wspólników albo walnych zgromadzeń. Pierwszego zawiadomienia dokonuje się nie później niż na sześć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, a drugiego w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zawiadomienia, o których mowa w § 1, zawierają co najmniej miejsce oraz termin, w których wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami, o których mowa w art. 516^7 § 1.

Art. 516^7. [Dokumenty z połączenia transgranicznego udostępniane do wglądu] § 1. Wspólnicy łączących się spółek i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mają prawo przeglądać następujące dokumenty:

1) plan połączenia;

2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;

3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 516^5;

4) opinię biegłego z badania planu połączenia;

5) uwagi, o których mowa w art. 516^3 § 2;

6) opinię, o której mowa w art. 516^5 § 3.

§ 2. Wspólnicy i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą żądać udostępnienia im bezpłatnie w lokalu spółki odpisów dokumentów, o których mowa w § 1. Wspólnikom i przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w postaci elektronicznej.

§ 3. Przepisów § 1 i § 2 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż w terminach, o których mowa w § 4, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie umożliwi wspólnikom oraz przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w postaci elektronicznej i ich druk.

§ 4. Spółka udostępnia dokumenty, o których mowa w § 1 pkt 2 i 4, co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym, a sprawozdanie, o którym mowa w art. 516^5, wraz z planem połączenia, o ile go sporządzono, co najmniej na sześć tygodni przed tym dniem. Jeżeli w odniesieniu do spółki przejmującej połączenie transgraniczne może być przeprowadzone bez powzięcia uchwały, o której mowa w art. 506, dokumenty te udostępnia się odpowiednio przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia pozostałych łączących się spółek albo spółki.

Art. 516^8. [Skuteczność połączenia transgranicznego] § 1. W uchwale o połączeniu można uzależnić skuteczność połączenia od zatwierdzenia przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie warunków uczestnictwa przedstawicieli pracowników.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Uchwała o połączeniu transgranicznym nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dotyczące wyłącznie tego, że:

1) stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 516^{3} § 1 pkt 2, nie został ustalony należycie lub

2) cena odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1}, nie została ustalona należycie, lub

3) informacje podane w odniesieniu do stosunku wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 516^{3} § 1 pkt 2, lub ceny odkupu, o której mowa w art. 516^{11} § 2^{1}, nie spełniają wymogów prawnych.

§ 3. Przepis § 2 nie ogranicza prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

Art. 516^{9}. [Odwołanie do innych przepisów] Zasady uczestnictwa przedstawicieli pracowników w organach spółki powstałej w wyniku połączenia transgranicznego określają odrębne przepisy.

Art. 516^{10}. [Zabezpieczenie roszczeń wierzyciela] § 1. Jeżeli spółką przejmującą lub spółką nowo zawiązaną jest spółka zagraniczna, przepisów art. 495 i 496 nie stosuje się.

§ 2. Wierzyciel spółki krajowej może w terminie miesiąca od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu połączenia transgranicznego żądać zabezpieczenia swoich roszczeń, które nie stały się wymagalne w chwili ujawnienia lub udostępnienia tego planu, jeżeli uprawdopodobni, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez połączenie.

§ 3. W razie sporu sąd właściwy według siedziby łączącej się spółki rozstrzyga o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela, o których mowa w § 2, na wniosek wierzyciela, złożony w terminie trzech miesięcy od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu połączenia transgranicznego.

§ 4. Wniosek wierzyciela nie wstrzymuje wydania przez sąd rejestrowy zaświadczenia o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego.

§ 5. Wykonanie zabezpieczenia jest uzależnione od skuteczności połączenia transgranicznego.

Art. 516^{11}. [Odkup udziałów lub akcji] § 1. Jeżeli spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną jest spółka zagraniczna, wspólnik:

1) który głosował przeciwko uchwale o połączeniu transgranicznym i zażądał zaprotokołowania sprzeciwu najpóźniej na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,

2) bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym

eprasa.pl d2a094e46e

– może żądać odkupu jego udziałów albo akcji; w odniesieniu do wspólnika, który skorzystał z prawa odkupu, przepisu art. 494 § 4 nie stosuje się.

§ 2. Wspólnik składa spółce żądanie odkupu w terminie dziesięciu dni od dnia podjęcia uchwały o połączeniu transgranicznym. Żądanie odkupu może być przesłane na adres do doręczeń elektronicznych.

§ 2^1. Cena odkupu odpowiada wartości godziwej udziałów albo akcji w łączącej się spółce.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Akcjonariusze dołączają do żądania odkupu świadectwo rejestrowe albo imienne świadectwo depozytowe wystawione zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Termin ważności świadectwa nie może upływać przed dniem dokonania odkupu.

§ 5. Spółka dokonuje odkupu udziałów albo akcji na rachunek własny lub rachunek wspólników pozostających w spółce nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia połączenia transgranicznego. Skuteczność odkupu zależy od zapłaty ceny odkupu wspólnikom żądającym odkupu lub złożenia kwoty równej tej cenie do depozytu sądowego.

§ 6. Spółka może nabyć na rachunek własny udziały albo akcje, których łączna wartość nominalna, wraz z udziałami albo akcjami nabytymi dotychczas przez nią, przez spółki lub spółdzielnie od niej zależne lub przez osoby działające na jej rachunek, nie przekracza 25% kapitału zakładowego albo łączna liczba akcji nie przekracza 25% ogólnej liczby akcji w prostej spółce akcyjnej.

§ 7. (uchylony)

§ 8. Wspólnik, który złożył żądanie odkupu i nie zgadza się na cenę odkupu, może wnieść powództwo o dodatkowe wynagrodzenie pieniężne w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o połączeniu transgranicznym. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje odkupu ani rejestracji połączenia transgranicznego.

§ 9. Prawomocne orzeczenie o przyznaniu wspólnikowi dodatkowego wynagrodzenia pieniężnego ma moc obowiązującą w stosunku do spółki oraz wszystkich wspólników, którzy złożyli żądanie odkupu zgodnie z § 2.

§ 10. Sprawy związane z ochroną wspólników, o których mowa w § 1–6, 8 i 9, w związku z połączeniem transgranicznym podlegają prawu i wyłącznej jurysdykcji sądu właściwego według siedziby łączącej się spółki.

§ 11. Wspólnik, który nie ma prawa odkupu jego udziałów albo akcji albo nie skorzystał z tego prawa i nie zgadza się na stosunek wymiany udziałów lub akcji określony w planie połączenia transgranicznego, może wnieść do sądu właściwego według siedziby łączącej się spółki powództwo o dopłatę w gotówce w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o połączeniu transgranicznym. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje rejestracji połączenia transgranicznego.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 12. Prawomocne orzeczenie o przyznaniu dopłaty w gotówce ma moc obowiązującą w stosunku do spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej oraz wspólników łączącej się spółki, którzy nie mają prawa odkupu swoich udziałów albo akcji albo nie skorzystali z tego prawa.

§ 13. Spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana może przyznać wspólnikom dodatkowe udziały albo akcje zamiast dopłaty w gotówce.

Art. 516^{12}. [Wniosek do sądu rejestrowego] § 1. Zarząd spółki składa do sądu rejestrowego wniosek o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wraz z wnioskiem do właściwego organu podatkowego o wydanie opinii zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383). Sąd rejestrowy niezwłocznie przesyła wniosek do właściwego organu podatkowego. Przepisu art. 507 § 1 nie stosuje się.

§ 2. Do wniosku należy dołączyć:

1) plan połączenia transgranicznego, chyba że został złożony do sądu rejestrowego zgodnie z art. 516^{4} § 1;

2) sprawozdanie, o którym mowa w art. 516^{5}, w części przeznaczonej dla wspólników albo odpis zgody wszystkich wspólników spółki na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania;

2^{1}) sprawozdanie, o którym mowa w art. 516^{5}, w części przeznaczonej dla pracowników albo informację o niezatrudnianiu w łączących się spółkach lub ich spółkach zależnych pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu;

2^{2}) uwagi, o których mowa w art. 516^{3} § 2;

3) opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, jeżeli zarząd otrzymał ją w odpowiednim czasie;

4) opinię biegłego albo odpis zgody wszystkich wspólników łączących się spółek na odstąpienie od wymogu badania planu połączenia transgranicznego przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii, chyba że opinia została złożona zgodnie z art. 503;

5) dowód wyznaczenia wspólnego biegłego, jeżeli został on wyznaczony;

6) dowód zawiadomienia wspólników o zamiarze połączenia;

7) odpis uchwały o połączeniu;

8) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu, że uchwała o połączeniu nie została zaskarżona w wyznaczonym terminie albo powództwo o jej zaskarżenie zostało prawomocnie oddalone bądź odrzucone albo minął termin do wniesienia środka odwoławczego, o ile nie zachodzi przypadek wskazany w pkt 9;

eprasa.pl d2a094e46e

9) odpis oświadczenia o zrzeczeniu się na piśmie przez wszystkich uprawnionych prawa zaskarżenia uchwały o połączeniu lub odpis postanowienia sądu, o którym mowa w art. 516^{18};

10) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu o sposobie realizacji uprawnień wierzycieli i wspólników wynikających z przepisów prawa oraz uchwały o połączeniu;

11) oświadczenie zarządu dotyczące celu połączenia transgranicznego, jeżeli nie jest wymagane sporządzenie sprawozdania, o którym mowa w art. 516^{5};

12) oświadczenie zarządu dotyczące miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki po dniu połączenia;

13) oświadczenie zarządu o tym, czy rozpoczęło się postępowanie dotyczące uczestnictwa pracowników, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy;

14) zaświadczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o liczbie ubezpieczonych i o niezaleganiu w opłacaniu składek, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Do wniosku o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego przepisy o postępowaniu rejestrowym stosuje się odpowiednio.

§ 5. Sąd rejestrowy bada w szczególności, czy plan połączenia transgranicznego zawiera informacje o procedurach dotyczących uczestnictwa pracowników, na podstawie których dokonuje się odpowiednich uzgodnień, oraz o możliwych wariantach takich uzgodnień.

§ 6. Sąd rejestrowy wydaje spółce zaświadczenie o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, i wpisuje do rejestru wzmiankę o połączeniu transgranicznym, chyba że stwierdzi, że połączenie transgraniczne służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa.

§ 7. Jeżeli sąd rejestrowy ma poważne wątpliwości wskazujące na to, że połączenie transgraniczne służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa, może zwrócić się o opinię do właściwych organów w celu zbadania określonego zakresu działalności spółki lub zasięgnąć opinii biegłego.

§ 8. Jeżeli połączenie transgraniczne prowadziłoby do posiadania miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie-stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym spółka ma być zarejestrowana po dniu połączenia, domniemywa się, że brak jest okoliczności wskazujących na nadużycie, naruszenie lub obejście prawa.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 9. W przypadku stwierdzenia, że połączenie transgraniczne nie spełnia wszystkich warunków w zakresie procedury połączenia transgranicznego podlegającej prawu polskiemu, sąd rejestrowy może wezwać spółkę do uzupełnienia tej procedury i wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin.

§ 10. Jeżeli wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wymaga uwzględnienia dodatkowych informacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających, termin przewidziany w § 6 można przedłużyć o trzy miesiące.

Art. 516[13]. [Wpis połączenia transgranicznego do rejestru] § 1. Zarząd spółki przejmującej lub zarządy albo organy administrujące spółek łączących się w drodze zawiązania nowej spółki zgłaszają połączenie transgraniczne do sądu rejestrowego właściwego według siedziby spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej w celu wpisania do rejestru.

§ 2. Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) (uchylony)

2) plan połączenia;

3) odpisy uchwał o połączeniu;

4) porozumienie określające warunki uczestnictwa pracowników, jeżeli jest ono wymagane.

§ 3. Sąd rejestrowy bada w szczególności, czy łączące się spółki zatwierdziły plan połączenia na tych samych warunkach oraz, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy, czy zostały określone warunki uczestnictwa pracowników.

§ 4. (uchylony)

§ 5. Sąd rejestrowy przyjmuje zaświadczenie o zgodności z prawem połączenia transgranicznego wydane przez właściwy organ jako ostateczne potwierdzenie należytego dopełnienia procedur i formalności w zakresie procedury podlegającej prawu właściwemu dla łączącej się spółki.

Art. 516[14]. [Udziały i akcje spółki przejmowanej] Udziały lub akcje w spółce przejmowanej nie podlegają zamianie na udziały lub akcje w spółce przejmującej, jeżeli są one w posiadaniu:

1) spółki przejmującej albo osoby działającej we własnym imieniu, ale na rachunek tej spółki;

2) spółki przejmowanej albo osoby działającej we własnym imieniu, ale na rachunek tej spółki.

Art. 516[15]. [Wyłączenia] § 1. Jeżeli spółka przejmująca posiada w spółce albo spółkach przejmowanych wszystkie udziały, akcje i inne papiery wartościowe, zapewniające

eprasa.pl d2a094e46e

prawo do głosowania na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu spółki albo spółek przejmowanych, albo w przypadku gdy połączenie transgraniczne przez przejęcie jest przeprowadzane przez spółkę, w której jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały lub akcje w spółce przejmującej i w spółce albo spółkach przejmowanych, a spółka przejmująca nie przyznaje żadnych udziałów albo akcji na podstawie połączenia, nie stosuje się przepisów art. 494 § 4, art. 516^{3} § 1 pkt 2, 3, 5–7 i 9^{1} oraz art. 516^{6}.

§ 2. Wobec spółki przejmowanej nie stosuje się przepisów art. 506 oraz art. 516^{5}.

§ 3. Jeżeli spółka przejmująca posiada udziały albo akcje o łącznej wartości nominalnej nie niższej niż 90% kapitału zakładowego spółki przejmowanej lecz nieobejmującej całego jej kapitału, do łączącej się spółki stosuje się art. 502 i art. 503.

§ 4. Jeżeli przepisy państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw-stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym wszystkich łączących się spółek przewidują zwolnienie z obowiązku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 506, plan połączenia transgranicznego lub informacje i dokumenty, o których mowa w art. 516^{4} § 1 i 4, sprawozdanie, o którym mowa w art. 516^{5}, i opinię biegłego, o której mowa w art. 516^{6} § 2^{1}, ujawnia lub udostępnia się co najmniej na miesiąc przed podjęciem przez spółkę decyzji w sprawie połączenia.

Art. 516^{16}. [Niemożność zastosowania uproszczonego trybu łączenia] W przypadku połączenia transgranicznego nie ma zastosowania uproszczony tryb łączenia, o którym mowa w art. 516 § 7.

Art. 516^{17}. [Uchwała o połączeniu transgranicznym] § 1. Po dniu połączenia niedopuszczalne jest uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały o połączeniu. Przepisów art. 21, art. 497 § 2, art. 509 § 1 i art. 510 nie stosuje się.

§ 2. Po dniu połączenia postępowanie w przedmiocie zaskarżenia uchwały o połączeniu umarza się.

§ 3. Spółka odpowiada wobec skarżącego za szkodę wyrządzoną uchwałą o połączeniu sprzeczną z ustawą, umową bądź statutem spółki lub dobrymi obyczajami.

Art. 516^{18}. [Postanowienie sądu zezwalające na rejestrację połączenia transgranicznego] § 1. Spółka może wystąpić do sądu, do którego został wniesiony pozew o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały, z wnioskiem o wydanie postanowienia zezwalającego na rejestrację połączenia.

§ 2. Sąd wyda postanowienie, jeżeli:

1) powództwo jest niedopuszczalne, albo

2) powództwo jest oczywiście bezzasadne, albo

3) uzna, po rozpoznaniu wniosku na rozprawie, że interes spółki uzasadnia przeprowadzenie połączenia bez zbędnej zwłoki.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Sąd wydaje postanowienie bezzwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia wpływu wniosku, a jeżeli sąd zadecyduje o rozpoznaniu wniosku na rozprawie – w terminie miesiąca.

§ 4. Na postanowienie przysługuje zażalenie rozpatrywane w terminie dwóch tygodni.

Oddział 2

Transgraniczne łączenie się spółki komandytowo-akcyjnej

Art. 516[19]. [Transgraniczne łączenie się spółki komandytowo-akcyjnej] Do transgranicznego łączenia się spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 1 oraz art. 522, 525 i 526.

Rozdział 3

Łączenie się z udziałem spółek osobowych

Art. 517. [Zatwierdzenie planu połączenia spółek osobowych] § 1. Plan połączenia spółek wymaga pisemnego uzgodnienia między łączącymi się spółkami.

§ 2. Przygotowanie planu połączenia spółek osobowych przez zawiązanie nowej spółki kapitałowej nie jest obowiązkowe, z uwzględnieniem art. 520.

Art. 518. [Treść planu] § 1. Plan połączenia powinien zawierać co najmniej:

1) formę prawną, firmę i siedzibę każdej z łączących się spółek, sposób łączenia, a w przypadku połączenia przez zawiązanie nowej spółki – również formę prawną, firmę i siedzibę tej spółki;

2) liczbę i wartość udziałów albo akcji spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej, przyznanych wspólnikom łączącej się spółki osobowej, oraz wysokość ewentualnych dopłat;

3) dzień, od którego udziały albo akcje przyznane wspólnikom łączącej się spółki osobowej uprawniają do uczestnictwa w zysku spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej;

4) szczególne korzyści dla wspólników łączącej się spółki osobowej, a także innych osób uczestniczących w połączeniu, jeżeli takie zostały przyznane.

§ 2. Przepis art. 499 § 2 i § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 519. [Zgłoszenie planu połączenia do sądu rejestrowego] Plan połączenia powinien być zgłoszony do sądu rejestrowego łączących się spółek z wnioskiem, o którym mowa w art. 520 § 2.

Art. 520. [Badanie planu przeprowadzonego przez biegłego] § 1. Gdy spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną jest spółka akcyjna albo spółka

eprasa.pl d2a094e46e

komandytowo-akcyjna, plan połączenia należy poddać badaniu przez biegłego w zakresie poprawności i rzetelności.

§ 2. W przypadku innym niż określony w § 1 plan połączenia należy poddać badaniu biegłego, gdy zażąda tego co najmniej jeden ze wspólników łączących się spółek, składając w tej sprawie w spółce, której jest wspólnikiem, pisemny wniosek, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia powiadomienia go przez spółkę o zamiarze połączenia.

§ 3. Przepisy art. 501, art. 502 § 2 i 3 oraz art. 503 stosuje się odpowiednio.

Art. 521. [Zawiadomienie wspólników o zamiarze połączenia] § 1. Łącząca się spółka zawiadamia wspólników, którzy nie prowadzą spraw spółki, dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zawiadamiania wspólników, o zamiarze połączenia z inną spółką. Pierwszego zawiadomienia dokonuje się nie później niż na sześć tygodni przed planowanym dniem podjęcia uchwały o połączeniu, a drugiego w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia. Zgłoszenie wniosku, o którym mowa w art. 520 § 2, wymaga dodatkowego zawiadomienia, wskazującego nowy termin planowanego podjęcia uchwały.

§ 2. Zawiadomienie to powinno określać co najmniej miejsce oraz termin, w którym wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami połączenia. Termin ten nie może być krótszy niż miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały o połączeniu.

§ 3. Przepis art. 505 stosuje się odpowiednio.

Art. 522. [Uchwała zatwierdzająca łączenie spółek] § 1. Łączenie się spółek wymaga uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia łączącej się spółki kapitałowej i uchwały wszystkich wspólników łączącej się spółki osobowej.

§ 2. Uchwała zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia łączącej się spółki kapitałowej wymaga większości trzech czwartych głosów, reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, chyba że umowa lub statut spółki przewidują surowsze warunki.

§ 3. W przypadku łączenia się spółki komandytowej lub spółki komandytowo-akcyjnej wymagana jest jednomyślność komplementariuszy oraz uchwała komandytariuszy bądź akcjonariuszy, za którą wypowiedzą się osoby reprezentujące co najmniej trzy czwarte sumy komandytowej bądź kapitału zakładowego, chyba że umowa lub statut przewidują warunki surowsze.

§ 4. W przypadku gdy w łączącej się spółce akcyjnej lub w spółce komandytowo-akcyjnej występują akcje różnego rodzaju, uchwała o łączeniu jest podejmowana w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

§ 5. Uchwały, o których mowa w § 1–3, powinny zawierać zgodę na plan połączenia, a także na proponowane zmiany umowy lub statutu spółki przejmującej bądź na treść umowy lub statutu nowej spółki.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 6. Uchwały, o których mowa w § 1–3, powinny być umieszczone w protokole sporządzonym przez notariusza.

Art. 523. [Zgłoszenie połączenia do sądu rejestrowego] § 1. Zarząd łączącej się spółki kapitałowej i wspólnicy prowadzący sprawy łączącej się spółki osobowej zgłoszą do sądu rejestrowego połączenie spółek w celu wpisania do rejestru.

§ 2. Wykreślenie przejmowanej spółki osobowej z rejestru może nastąpić nie wcześniej niż z dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej lub wpisu do rejestru nowej spółki.

§ 3. Przepisy art. 507 § 2 i § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 524. [Ogłoszenie o połączeniu] Ogłoszenie o połączeniu spółek jest dokonywane na wniosek spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej.

Art. 525. [Odpowiedzialność za zobowiązania] § 1. Wspólnicy łączącej się spółki osobowej odpowiadają na dotychczasowych zasadach, subsydiarnie wobec wierzycieli spółki, solidarnie ze spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną, za zobowiązania spółki osobowej powstałe przed dniem połączenia, przez okres trzech lat licząc od tego dnia.

§ 2. Przepis art. 31 stosuje się odpowiednio.

Art. 526. [Odpowiedzialność za wyrządzone szkody] § 1. Członkowie zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej oraz likwidatorzy łączącej się spółki kapitałowej odpowiadają wobec wspólników tej spółki solidarnie za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy albo statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Wspólnicy prowadzący sprawy łączącej się spółki osobowej odpowiadają wobec wspólników tej spółki na zasadach określonych w § 1.

§ 3. Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem trzech lat od dnia ogłoszenia o połączeniu. Przepisy art. 209^1 § 1, art. 214^1 § 1, art. 293 § 3, art. 295 § 2–4, art. 296, art. 298, art. 300 lub art. 377^1 § 1, art. 387^1 § 1, art. 483 § 3, art. 484, art. 486 § 2–4, art. 489 i art. 490 stosuje się odpowiednio.

Art. 527. [Odpowiedzialność biegłego] Biegły odpowiada na zasadach określonych w przepisach art. 513.

DZIAŁ II

Podział spółek

Rozdział 1

Przepisy ogólne

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 528. [Podział spółek] § 1. Spółkę kapitałową i spółkę komandytowo-akcyjną można podzielić na dwie albo więcej spółek kapitałowych lub spółek komandytowo-akcyjnych. Nie jest dopuszczalny podział spółki akcyjnej i spółki komandytowo-akcyjnej, jeżeli kapitał zakładowy nie został pokryty w całości.

§ 1^1. Spółkę kapitałową i spółkę komandytowo-akcyjną można podzielić na dwie albo więcej spółek mających formę wymienioną w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek, utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i mających siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, pod warunkiem że co najmniej dwie ze spółek uczestniczących w podziale podlegają prawu różnych państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw-stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (podział transgraniczny).

§ 2. Spółka osobowa inna niż spółka komandytowo-akcyjna nie podlega podziałowi.

§ 3. Nie może być dzielona spółka w likwidacji, która rozpoczęła podział majątku, ani spółka w upadłości.

§ 4. Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o zarządzie spółki, należy przez to rozumieć odpowiednio wspólników prowadzących sprawy spółki komandytowo-akcyjnej uczestniczącej w podziale.

Art. 529. [Tryb podziału] § 1. Podział może być dokonany:

1) przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na inne spółki za udziały albo akcje spółki przejmującej, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez przejęcie);

2) przez zawiązanie nowych spółek, na które przechodzi cały majątek spółki dzielonej za udziały lub akcje nowych spółek, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez zawiązanie nowych spółek);

3) przez przeniesienie całego majątku spółki dzielonej na istniejącą i na nowo zawiązaną spółkę albo spółki za udziały lub akcje spółki albo spółek przejmujących i nowo zawiązanych, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki);

4) przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą lub nowo zawiązaną spółkę albo spółki za udziały lub akcje spółki albo spółek przejmujących, nowo zawiązanych lub spółki dzielonej, które obejmują wspólnicy spółki dzielonej (podział przez wydzielenie);

5) przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą lub nowo zawiązaną spółkę albo spółki za udziały lub akcje spółki albo spółek przejmujących lub nowo zawiązanych, które obejmuje spółka dzielona (podział przez wyodrębnienie).

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Do podziału przez wydzielenie oraz podziału przez wyodrębnienie stosuje się przepisy o podziale spółek dotyczące odpowiednio spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej. W przypadku podziału przez wyodrębnienie nie stosuje się przepisów art. 534 § 1 pkt 2, 3–5 i 8, art. 536 § 1, art. 537, art. 538 i art. 541 § 5.

§ 3. Wspólnicy spółki dzielonej mogą otrzymać obok udziałów lub akcji spółek przejmujących bądź spółek nowo zawiązanych dopłaty w gotówce nieprzekraczające łącznie 10% wartości bilansowej przyznanych udziałów lub akcji właściwej spółki przejmującej, określonej według oświadczenia, o którym mowa w art. 534 § 2 pkt 4, bądź 10% wartości nominalnej przyznanych udziałów lub akcji właściwej spółki nowo zawiązanej. Dopłaty spółki przejmującej są dokonywane z zysku bądź z kapitału zapasowego tej spółki.

§ 4. Każda ze spółek przejmujących lub spółek nowo zawiązanych może uzależnić przyznanie swoich udziałów albo akcji wspólnikom spółki dzielonej od wniesienia dopłat w gotówce nieprzekraczających wartości, o której mowa w § 3.

Art. 530. [Skutki podziału] § 1. Spółka dzielona zostaje rozwiązana bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego w dniu wykreślenia jej z rejestru (dzień podziału).

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy podziału przez wydzielenie oraz podziału przez wyodrębnienie. Wydzielenie albo wyodrębnienie nowej spółki następuje w dniu jej wpisu do rejestru. W przypadku przeniesienia części majątku spółki dzielonej na spółkę istniejącą wydzielenie albo wyodrębnienie następuje w dniu wpisu do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej lub emisji przez spółkę przejmującą nowych akcji bez wartości nominalnej (dzień wydzielenia albo dzień wyodrębnienia).

Art. 531. [Pozycja spółek powstałych w wyniku podziału] § 1. Spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane powstałe w związku z podziałem wstępują z dniem podziału albo z dniem wydzielenia albo z dniem wyodrębnienia w prawa i obowiązki spółki dzielonej, określone w planie podziału.

§ 2. Na spółkę przejmującą lub spółkę nowo zawiązaną powstałą w związku z podziałem przechodzą z dniem podziału albo z dniem wydzielenia albo z dniem wyodrębnienia w szczególności zezwolenia, koncesje oraz ulgi, pozostające w związku z przydzielonymi jej w planie podziału składnikami majątku spółki dzielonej, a które zostały przyznane spółce dzielonej, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji lub ulgi stanowi inaczej.

§ 2^1. Spółka, która w toku postępowania o prawo objęte przeniesionym majątkiem nabyła w wyniku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie część majątku spółki dzielonej, wstępuje do postępowania o to prawo w miejsce spółki dzielonej bez potrzeby uzyskania zgody strony przeciwnej.

§ 3. Do składników majątku spółki dzielonej nieprzypisanych w planie podziału określonej spółce przejmującej lub spółce nowo zawiązanej stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Udział spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej we wspólności jest proporcjonalny do wartości aktywów

eprasa.pl d2a094e46e

przypadających każdej z tych spółek w planie podziału. Za zobowiązania spółki dzielonej, nieprzypisane w planie podziału spółkom przejmującym lub spółkom nowo zawiązanym, spółki te odpowiadają solidarnie.

§ 4. Ujawnienie w księgach wieczystych lub rejestrach przejścia na spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane praw ujawnionych w tych księgach lub rejestrach następuje na wniosek tych spółek.

§ 5. Z dniem podziału bądź z dniem wydzielenia wspólnicy spółki dzielonej stają się wspólnikami spółki przejmującej wskazanej w planie podziału.

§ 6. Przepisu § 2 nie stosuje się do zezwoleń i koncesji udzielonych spółce będącej instytucją finansową, jeżeli organ, który wydał zezwolenie lub udzielił koncesji, zgłosił sprzeciw w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia planu podziału.

Art. 532. [Stosowanie przepisów ustawy do podziału spółki] § 1. Do podziału spółki stosuje się przepis art. 441 § 3 oraz odpowiednio przepisy dotyczące powstania właściwej formy prawnej spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej, z wyłączeniem przepisów o wkładach niepieniężnych, jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej.

§ 2. Do podziału przez wydzielenie oraz podziału przez wyodrębnienie, następującego przez obniżenie kapitału zakładowego, nie stosuje się przepisów art. 264 § 1 i art. 265 § 2 pkt 2 i 3 – w razie podziału spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, albo przepisów art. 456 i art. 458 § 2 pkt 3 i 4 – w razie podziału spółki akcyjnej albo spółki komandytowo-akcyjnej.

§ 3. Z powodu braków, o których mowa w art. 21 § 1, podział nie może być uchylony w przypadku, gdy od dnia podziału albo wydzielenia albo wyodrębnienia upłynęło sześć miesięcy.

Rozdział 2

Podział spółek kapitałowych

Art. 533. [Potwierdzenie planu podziału spółki] § 1. Plan podziału spółki wymaga pisemnego uzgodnienia między spółką dzieloną a spółką przejmującą.

§ 2. W przypadku podziału przez zawiązanie nowej spółki plan podziału sporządza w formie pisemnej spółka dzielona.

§ 3. Spółka dzielona, spółka przejmująca oraz spółka nowo zawiązana, o których mowa w § 1 i § 2, są spółkami uczestniczącymi w podziale.

Art. 534. [Elementy planu podziału] § 1. Plan podziału powinien zawierać co najmniej:

1) formę prawną, firmę i siedzibę każdej ze spółek uczestniczących w podziale;

eprasa.pl d2a094e46e

2) stosunek wymiany udziałów albo akcji spółki dzielonej na udziały lub akcje spółek przejmujących bądź spółek nowo zawiązanych i wysokość ewentualnych dopłat pieniężnych, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

2[1]) w przypadku podziału przez wyodrębnienie informację o liczbie i wartości udziałów lub akcji w spółce albo spółkach przejmujących lub nowo zawiązanych obejmowanych przez spółkę dzieloną;

3) zasady dotyczące przyznania udziałów lub akcji w spółkach przejmujących lub w spółkach nowo zawiązanych;

4) dzień, od którego udziały lub akcje wymienione w pkt 3 uprawniają do uczestnictwa w zysku poszczególnych spółek przejmujących bądź spółek nowo zawiązanych;

5) prawa przyznane przez spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane wspólnikom oraz osobom szczególnie uprawnionym w spółce dzielonej;

6) szczególne korzyści dla członków organów spółek, a także innych osób uczestniczących w podziale, jeżeli takie zostały przyznane;

7) dokładny opis i podział składników majątku (aktywów i pasywów) oraz zezwoleń, koncesji lub ulg przypadających spółkom przejmującym lub spółkom nowo zawiązanym;

8) podział między wspólników spółki dzielonej udziałów lub akcji spółek przejmujących lub spółek nowo zawiązanych lub w przypadku podziału przez wydzielenie – spółki dzielonej oraz zasady tego podziału.

§ 2. Do planu podziału należy dołączyć:

1) projekt uchwały o podziale;

2) projekt zmian umowy lub statutu spółki przejmującej lub projekt umowy lub statutu spółki nowo zawiązanej;

3) ustalenie wartości majątku spółki dzielonej na określony dzień w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o ogłoszenie planu podziału;

4) oświadczenie zawierające informację o stanie księgowym spółki, sporządzoną dla celów podziału na dzień, o którym mowa w pkt 3, przy wykorzystaniu tych samych metod i w takim samym układzie jak ostatni bilans roczny.

§ 3. W informacji, o której mowa w § 2 pkt 4:

1) nie jest konieczne przedstawienie nowej inwentaryzacji;

2) wartości wykazane w ostatnim bilansie powinny być zmienione tylko w przypadku, gdy jest to konieczne dla odzwierciedlenia zmian w zapisach księgowych; należy wówczas uwzględnić tymczasowe odpisy amortyzacyjne i zapasy oraz istotne zmiany w aktualnej wartości niewykazane w księgach.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Informacji, o której mowa w § 2 pkt 4, nie sporządza spółka publiczna, jeżeli zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych publikuje i udostępnia akcjonariuszom półroczne sprawozdania finansowe.

Art. 535. [Zgłoszenie planu podziału do sądu rejestrowego] § 1. Plan podziału powinien być zgłoszony do sądu rejestrowego spółki dzielonej lub spółki przejmującej, łącznie z wnioskiem, o którym mowa w art. 537 § 2.

§ 2. W przypadku podziału przez zawiązanie nowej spółki plan podziału wraz z wnioskiem, o którym mowa w art. 537 § 2, podlega zgłoszeniu do sądu rejestrowego spółki dzielonej.

§ 3. Plan podziału należy ogłosić nie później niż na sześć tygodni przed dniem powzięcia pierwszej uchwały w sprawie podziału, o której mowa w art. 541. Spółka dzielona albo spółka przejmująca nie jest obowiązana do ogłoszenia planu podziału, gdy nie później niż na sześć tygodni przed dniem rozpoczęcia zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta pierwsza uchwała w sprawie podziału, o której mowa w art. 541, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia podejmującego uchwałę w sprawie podziału, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości plan podziału na swojej stronie internetowej.

Art. 536. [Sprawozdanie uzasadniające podział] § 1. Zarządy spółki dzielonej i każdej spółki przejmującej sporządzają pisemne sprawozdanie uzasadniające podział spółki, jego podstawy prawne i ekonomiczne, a zwłaszcza stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 534 § 1 pkt 2, oraz kryteria ich podziału. W przypadku szczególnych trudności związanych z wyceną udziałów albo akcji spółki dzielonej, sprawozdanie powinno wskazywać na te trudności.

§ 2. Zarząd spółki dzielonej wykonuje w odniesieniu do spółki nowo zawiązanej czynności zarządów spółek uczestniczących w podziale przewidziane w przepisach § 1 i *§ 3* oraz w art. 537–539.

§ 3. (uchylony)

§ 4. Zarząd spółki dzielonej zawiadamia zarządy każdej spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej w organizacji o wszelkich istotnych zmianach w zakresie składników majątkowych (aktywów i pasywów), które nastąpiły między dniem sporządzenia planu podziału a dniem powzięcia uchwały o podziale.

Art. 537. [Analiza planu podziału przez biegłego] § 1. Plan podziału należy poddać badaniu biegłego w zakresie poprawności i rzetelności.

§ 2. Sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki dzielonej wyznacza biegłego na wspólny wniosek spółek uczestniczących w podziale. W uzasadnionych przypadkach sąd może wyznaczyć dwóch albo większą liczbę biegłych.

§ 3. Sąd rejestrowy określa wynagrodzenie za pracę biegłego i zatwierdza rachunki jego wydatków. Jeżeli spółki uczestniczące w podziale dobrowolnie tych należności nie

eprasa.pl d2a094e46e

uiszczą w terminie dwóch tygodni, sąd rejestrowy ściągnie je w trybie przewidzianym dla egzekucji opłat sądowych.

Art. 538. [Ocena planu podziału] § 1. Biegły sporządza na piśmie szczegółową opinię w terminie określonym przez sąd, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące od dnia jego wyznaczenia, i składa ją sądowi rejestrowemu oraz zarządom spółek uczestniczących w podziale wraz z planem podziału. Opinia zawiera co najmniej:

1) stwierdzenie, czy stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 534 § 1 pkt 2, jest ustalony należycie;

2) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanego w planie podziału stosunku wymiany udziałów lub akcji wraz z oceną zasadności ich zastosowania;

3) wskazanie szczególnych trudności związanych z wyceną udziałów lub akcji dzielonej spółki.

§ 1^1. W przypadku wskazania przez spółkę informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub innych prawnie chronionych informacji zawartych w opinii biegły składa do sądu rejestrowego dodatkowo odpis opinii z pominięciem tych informacji.

§ 2. Na pisemne żądanie biegłego zarządy spółek uczestniczących w podziale przedłożą mu dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

Art. 538^1. [Działania niewymagane przy podziale spółek przy zgodzie wszystkich wspólników każdej ze spółek uczestniczących w podziale] § 1. Jeżeli wszyscy wspólnicy każdej ze spółek uczestniczących w podziale wyrazili zgodę, nie jest wymagane:

1) sporządzenie oświadczenia, o którym mowa w art. 534 § 2 pkt 4, lub

2) udzielenie informacji, o których mowa w art. 536 § 4, lub

3) badanie planu podziału przez biegłego i jego opinia.

§ 2. Sporządzenie dokumentów, o których mowa w art. 534 § 2 pkt 4 oraz w art. 536 § 1, a także badanie planu podziału przez biegłego i jego opinia nie są wymagane w przypadku podziału przez zawiązanie nowych spółek, jeżeli plan podziału przewiduje, że wspólnicy spółki dzielonej zachowają udział posiadany w kapitale zakładowym spółki dzielonej w kapitałach zakładowych wszystkich spółek nowo zawiązanych.

§ 3. Jeżeli zgodnie z § 1 lub 2 lub w przypadku podziału przez wyodrębnienie plan podziału nie jest poddany badaniu przez biegłego, do składników majątku przypadających w planie podziału spółce przejmującej albo spółce nowo zawiązanej, będącej spółką akcyjną, stosuje się odpowiednio przepisy art. 311–312^1. Jeżeli sporządzane jest sprawozdanie, o którym mowa w art. 536 § 1, należy do niego dołączyć informację o sporządzeniu w trybie art. 312 opinii biegłych rewidentów oraz wskazać sąd rejestrowy, w którym opinia biegłych rewidentów została złożona.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 539. [Zawiadomienie wspólników o zamiarze dokonania podziału] § 1. Zarządy spółek uczestniczących w podziale zawiadamiają wspólników o zamiarze podziału spółki dzielonej i przeniesienia jej majątku na spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zwoływania zgromadzeń wspólników albo walnych zgromadzeń. Pierwszego zawiadomienia dokonuje się nie później niż na sześć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale, a drugiego w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 2. Zawiadomienie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać co najmniej:

1) numer Monitora Sądowego i Gospodarczego, w którym dokonano ogłoszenia, o którym mowa w art. 535 § 3, chyba że zawiadomienie to jest przedmiotem ogłoszenia;

2) miejsce oraz termin, w którym wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami wymienionymi w art. 540 § 1; termin ten nie może być krótszy niż miesiąc przed planowanym dniem powzięcia uchwały o podziale.

Art. 540. [Uprawnienia wspólników] § 1. Wspólnicy spółki dzielonej i spółek przejmujących mają prawo przeglądać następujące dokumenty:

1) plan podziału;

2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółki dzielonej i spółek przejmujących, za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;

3) dokumenty, o których mowa w art. 534 § 2;

4) sprawozdania zarządów spółek uczestniczących w podziale, sporządzone dla celów podziału, o których mowa w art. 536;

5) opinię biegłego, o której mowa w art. 538 § 1.

§ 2. Jeżeli spółka dzielona lub spółka przejmująca prowadziła działalność w okresie krótszym niż trzy lata, sprawozdania, o których mowa w § 1 pkt 2, powinny obejmować cały okres działalności spółki.

§ 3. Wspólnicy mogą żądać udostępnienia im bezpłatnie w lokalu spółki dokumentów, o których mowa w § 1. Wspólnikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w formie elektronicznej.

§ 3^1. Przepisów § 1, 2 i § 3 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż na miesiąc przed dniem rozpoczęcia zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała w sprawie podziału, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia podejmującego uchwałę w sprawie podziału, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1 i 2,

eprasa.pl d2a094e46e

na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie umożliwi wspólnikom na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w wersji elektronicznej i ich druk.

§ 4. Bezpośrednio przed powzięciem uchwały o podziale spółki wspólnikom należy ustnie przedstawić istotne elementy treści planu podziału, sprawozdania zarządu i opinii biegłego oraz wszelkie istotne zmiany w zakresie aktywów i pasywów, które nastąpiły między dniem sporządzenia planu podziału a dniem powzięcia uchwały.

Art. 541. [Uchwała zatwierdzająca podział] § 1. Podział spółki wymaga uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki dzielonej oraz każdej spółki przejmującej, powziętej większością trzech czwartych głosów, przedstawiających co najmniej połowę kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut spółki przewidują surowsze warunki.

§ 2. Podział spółki przez zawiązanie nowej spółki wymaga uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki dzielonej oraz uchwały wspólników każdej spółki nowo zawiązanej w organizacji, powziętej w sposób, o którym mowa w § 1.

§ 3. Podział spółki publicznej wymaga uchwały walnego zgromadzenia powziętej większością dwóch trzecich głosów, chyba że statut spółki przewiduje surowsze warunki.

§ 4. W przypadku gdy w spółce uczestniczącej w podziale występują akcje różnego rodzaju, uchwałę podejmuje się w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

§ 5. Jeżeli plan podziału przewiduje objęcie przez wspólników spółki dzielonej udziałów lub akcji w spółce przejmującej lub spółce nowo zawiązanej na warunkach mniej korzystnych niż w spółce dzielonej, wspólnicy ci mogą wnieść zastrzeżenia do planu podziału w terminie dwóch tygodni od dnia jego ogłoszenia i żądać od spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej wykupienia ich udziałów lub akcji w terminie do trzech miesięcy od dnia podziału. W tym przypadku spółka przejmująca lub spółka nowo zawiązana może nabyć, po dokonaniu podziału, własne udziały lub akcje o łącznej wartości nieprzekraczającej 10% kapitału zakładowego, na zasadach określonych w art. 417.

§ 6. Uchwała, o której mowa w § 1–3, powinna zawierać zgodę spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej na plan podziału, a także na proponowane zmiany umowy lub statutu spółki przejmującej.

§ 7. Uchwała, o której mowa w § 1–3, powinna być umieszczona w protokole sporządzonym przez notariusza.

Art. 542. [Wpis do rejestru podziału spółek] § 1. Zarząd każdej ze spółek uczestniczących w podziale powinien zgłosić do sądu rejestrowego uchwałę o podziale spółki w celu wpisania do rejestru wzmianki o takiej uchwale ze wskazaniem, czy spółka uczestnicząca w podziale jest spółką dzieloną, spółką przejmującą, czy spółką nowo zawiązaną.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Wykreślenie spółki dzielonej z rejestru następuje z urzędu, niezwłocznie po wpisie do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego spółek przejmujących lub po wpisie do rejestru emisji przez spółki przejmujące nowych akcji bez wartości nominalnej albo po wpisie do rejestru nowych spółek uczestniczących w podziale.

§ 3. Wpisu nowej spółki do rejestru dokonuje się na podstawie aktów organizacyjnych i uchwały wspólników tej spółki oraz uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki dzielonej.

§ 4. Wpisu do rejestru podziału spółki przez wydzielenie albo podziału spółki przez wyodrębnienie dokonuje się niezwłocznie po zarejestrowaniu obniżenia kapitału zakładowego spółki dzielonej, chyba że wydzielenie albo wyodrębnienie następuje z kapitałów własnych spółki innych niż kapitał zakładowy.

§ 5. W przypadku gdy siedziby właściwych sądów rejestrowych znajdują się w różnych miejscowościach, sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej zawiadamia z urzędu niezwłocznie sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki dzielonej o wpisach, o których mowa w § 2–4.

§ 6. W przypadku, o którym mowa w § 5, sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki dzielonej, po wykreśleniu tej spółki z rejestru, przekazuje z urzędu sądom rejestrowym właściwym według siedziby pozostałych spółek uczestniczących w podziale dokumenty spółki dzielonej w celu ich przechowania.

Art. 543. [Ogłoszenie o podziale] Ogłoszenie o podziale spółki jest dokonywane na wniosek spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej.

Art. 544. [Powództwo o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały zatwierdzającej podział] § 1. Po dniu podziału albo dniu wydzielenia albo dniu wyodrębnienia spółki powództwo o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały, o której mowa w art. 541, może być wytoczone jedynie przeciwko spółce przejmującej albo spółce nowo zawiązanej.

§ 2. Powództwo, o którym mowa w § 1, może być wytoczone nie później niż w terminie miesiąca od dnia powzięcia uchwały. Przepisy art. 249, art. 250, art. 252 § 1 i 2, art. 253, art. 254 lub art. 422, art. 423, art. 425 § 1 i 5, art. 426 i art. 427 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Uchwała nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dotyczące wyłącznie stosunku wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 534 § 1 pkt 2. Nie ogranicza to prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

§ 4. Po uprawomocnieniu się orzeczenia o uchyleniu albo stwierdzeniu nieważności uchwały, o której mowa w art. 541, sąd zawiadamia z urzędu właściwe sądy rejestrowe.

Art. 545. [Skutki uchylenia lub stwierdzenia nieważności] § 1. W przypadku uchylenia albo stwierdzenia nieważności uchwały, o której mowa w art. 541, sąd rejestrowy z urzędu wykreśla z rejestru wpisy dokonane w związku z podziałem.

§ 2. Wykreślenie z rejestru, o którym mowa w § 1, nie wpływa na ważność czynności prawnych spółki przejmującej lub spółki nowo zawiązanej, dokonanych w okresie

eprasa.pl d2a094e46e

między dniem podziału a dniem ogłoszenia o wykreśleniu. Za zobowiązania wynikające z takich czynności spółki uczestniczące w podziale odpowiadają solidarnie.

Art. 546. [Odpowiedzialność za zobowiązania] § 1. Za zobowiązania przypisane w planie podziału spółce przejmującej lub spółce nowo zawiązanej spółka dzielona oraz pozostałe spółki, na które został przeniesiony majątek spółki dzielonej, odpowiadają solidarnie przez trzy lata od dnia ogłoszenia o podziale. Odpowiedzialność ta jest ograniczona do wartości aktywów netto przyznanych każdej spółce w planie podziału.

§ 2. Wierzyciele spółki dzielonej oraz spółki przejmującej, którzy zgłosili swoje roszczenia w okresie między dniem ogłoszenia planu podziału a dniem ogłoszenia podziału i uprawdopodobnili, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez podział, mogą żądać, aby sąd właściwy według siedziby odpowiednio spółki dzielonej albo spółki przejmującej udzielił im stosownego zabezpieczenia ich roszczeń, jeżeli zabezpieczenie takie nie zostało ustanowione przez spółkę uczestniczącą w podziale.

Art. 547. [Pozycja osób o szczególnych uprawnieniach] § 1. Osoby o szczególnych uprawnieniach w spółce dzielonej, o których mowa w art. 174 § 2, art. 304 § 2 pkt 1, art. 351–355, art. 361 oraz w art. 474 § 3, mają prawa co najmniej równoważne z tymi, które im przysługiwały dotychczas.

§ 2. Posiadacze papierów wartościowych innych niż akcje, emitowanych przez spółkę dzieloną, mają w spółce przejmującej lub spółce nowo zawiązanej prawa co najmniej równoważne z tymi, które im przysługiwały dotychczas.

§ 3. Uprawnienia, o których mowa w § 1 i § 2, mogą być zmienione lub zniesione w drodze umowy między uprawnionym a spółką przejmującą bądź spółką nowo zawiązaną.

Art. 548. [Odpowiedzialność za wyrządzone szkody] § 1. Członkowie zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej oraz likwidatorzy spółek uczestniczących w podziale odpowiadają wobec wspólników tych spółek solidarnie za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem lub postanowieniami umowy albo statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Roszczenia z tytułu naprawienia szkody przedawniają się z upływem trzech lat od dnia ogłoszenia o podziale. Przepisy art. 209^1 § 1, art. 214^1 § 1, art. 293 § 3, art. 295 § 2–4, art. 296, art. 298, art. 300 lub art. 377^1 § 1, art. 387^1 § 1, art. 483 § 3, art. 484, art. 486 § 2–4, art. 489 i art. 490 stosuje się odpowiednio.

Art. 549. [Odpowiedzialność biegłego] § 1. Biegły odpowiada wobec wspólników spółek uczestniczących w podziale za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 2. Do odpowiedzialności, o której mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 548 § 2.

Art. 550. [Zakaz objęcia przez spółkę własnych udziałów lub akcji] § 1. Spółka przejmująca nie może objąć własnych udziałów albo akcji własnych za udziały lub akcje, które posiada w spółce dzielonej, oraz za własne udziały lub akcje spółki dzielonej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Zakaz, o którym mowa w § 1, dotyczy również objęcia udziałów lub akcji własnych przez osoby działające we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki przejmującej bądź spółki dzielonej.

Art. 550[1]. [Podział spółki bez powzięcia przez zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie spółki dzielonej uchwały o podziale] W przypadku podziału przez przejęcie podział może być przeprowadzony bez powzięcia przez zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie spółki dzielonej uchwały, o której mowa w art. 541, jeżeli spółki przejmujące posiadają wszystkie udziały albo akcje spółki dzielonej. W tym przypadku ogłoszenie albo udostępnienie planu podziału, o którym mowa w art. 535 § 3, oraz udostępnienie dokumentów, o których mowa w art. 540, następuje co najmniej na miesiąc przed dniem złożenia wniosku o wykreślenie spółki dzielonej; informacje o których mowa w art. 536 § 4 dotyczą wszelkich istotnych zmian w zakresie składników majątkowych (aktywów i pasywów), które nastąpiły między dniem sporządzenia planu podziału a dniem wpisu podziału do rejestru.

Rozdział 3

Transgraniczny podział spółek kapitałowych i spółki komandytowo-akcyjnej

Oddział 1

Transgraniczny podział spółek kapitałowych

Art. 550[2]. [Stosowanie przepisów rozdziału 2 do transgranicznego podziału spółek kapitałowych] Do transgranicznego podziału spółek kapitałowych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 2, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 550[3]. [Przepisy przejściowe] Do dnia otrzymania zaświadczenia o zgodności podziału transgranicznego z prawem krajowym podział transgraniczny podlega prawu państwa siedziby spółki dzielonej, a po tym dniu podlega w odniesieniu do każdej ze spółek nowo zawiązanych prawu państwa jej siedziby.

Art. 550[4]. [Spółka wyłączona od uczestnictwa w podziale transgranicznym] W podziale transgranicznym nie może uczestniczyć spółka, której celem jest zbiorowe inwestowanie kapitału pozyskanego w drodze emisji publicznej, działająca na zasadzie dywersyfikacji ryzyka oraz której jednostki uczestnictwa są na żądanie ich posiadaczy odkupywane lub umarzane bezpośrednio lub pośrednio z aktywów tej spółki. Działania podjęte przez taką spółkę w celu zapewnienia, aby giełdowa wartość jednostek uczestnictwa nie różniła się w znaczny sposób od wartości netto aktywów, uważa się za równoznaczne z takim odkupieniem lub umorzeniem jednostek.

Art. 550[5]. [Wymagania dotyczące terminu podziału transgranicznego] Podział transgraniczny może być dokonany przez przeniesienie majątku spółki dzielonej na spółkę nowo zawiązaną albo spółki nowo zawiązane.

Art. 550[6]. [Informacje zawarte w planie podziału transgranicznego] § 1. Plan podziału transgranicznego zawiera co najmniej:

eprasa.pl d2a094e46e

1) formę prawną, firmę i siedzibę statutową spółki dzielonej, oznaczenie rejestru i numer spółki dzielonej w rejestrze;

2) formę prawną, firmę i siedzibę statutową proponowane dla spółki nowo zawiązanej spółki albo spółek nowo zawiązanych;

3) stosunek wymiany udziałów lub akcji lub innych papierów wartościowych i wysokość ewentualnej dopłaty w gotówce, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

4) w przypadku podziału przez wyodrębnienie informację o liczbie i wartości udziałów lub akcji w spółkach nowo zawiązanych obejmowanych przez spółkę dzieloną;

5) warunki dotyczące przyznania udziałów lub akcji lub innych papierów wartościowych w spółkach nowo zawiązanych lub w spółce dzielonej;

6) proponowany harmonogram podziału transgranicznego;

7) prawdopodobne skutki podziału transgranicznego dla stanu zatrudnienia;

8) dzień, od którego udziały lub akcje lub inne papiery wartościowe uprawniają do uczestnictwa w zysku, oraz szczególne warunki mające wpływ na to uprawnienie;

9) dzień albo dni, od których czynności spółki dzielonej będą uważane, dla celów rachunkowości, za czynności dokonywane na rachunek spółki nowo zawiązanej albo spółek nowo zawiązanych, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

10) szczególne korzyści przyznane członkom organów spółki dzielonej;

11) inne prawa przyznane przez spółkę nowo zawiązaną albo spółki nowo zawiązane wspólnikom spółki dzielonej lub uprawnionym z papierów wartościowych innych niż udziały albo akcje spółki dzielonej;

12) projekt umowy albo statutu, albo aktu założycielskiego spółki, zgodnie z prawem właściwym dla spółki powstałej w wyniku podziału transgranicznego, oraz projekt zmian umowy albo statutu spółki dzielonej w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie;

13) procedury, według których zostaną określone zasady udziału pracowników w ustaleniu ich praw uczestnictwa w organach spółki nowo zawiązanej albo spółek nowo zawiązanych, zgodnie z odrębnymi przepisami;

14) dokładny opis składników majątku (aktywów i pasywów) oraz zezwoleń, koncesji lub ulg spółki dzielonej oraz oświadczenie dotyczące sposobu ich rozdziału między spółkę nowo zawiązaną albo spółki nowo zawiązane lub ich zachowania przez spółkę dzieloną w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie, w tym postanowienia dotyczące zakwalifikowania aktywów lub pasywów nieprzypisanych w planie podziału transgranicznego, takich jak aktywa lub pasywa nieznane w chwili sporządzania planu podziału transgranicznego;

eprasa.pl d2a094e46e

15) informacje na temat wyceny aktywów i pasywów przyznawanych każdej spółce uczestniczącej w podziale transgranicznym;

16) dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych spółki dzielonej, wykorzystanych do ustalenia warunków podziału transgranicznego, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;

17) podział między wspólników spółki dzielonej udziałów lub akcji lub innych papierów wartościowych spółki nowo zawiązanej albo spółek nowo zawiązanych lub spółki dzielonej oraz kryterium będące podstawą takiego podziału, chyba że nie jest wymagany;

18) cenę odkupu, o której mowa w art. 550^{13} § 3, chyba że nie jest wymagana;

19) zabezpieczenia roszczeń proponowane wierzycielom;

20) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników oraz adres strony internetowej, na której można bezpłatnie uzyskać informacje na temat tych warunków.

§ 2. Wspólnicy, wierzyciele i przedstawiciele pracowników spółki dzielonej, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą złożyć spółce uwagi dotyczące planu podziału transgranicznego co najmniej na pięć dni roboczych przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym.

Art. 550^{7}. [Sprawozdanie] § 1. Zarząd spółki dzielonej sporządza sprawozdanie dla wspólników i pracowników wyjaśniające podstawy prawne i uzasadniające ekonomiczne aspekty podziału transgranicznego, w tym wyjaśniające skutki tego podziału dla pracowników oraz dla przyszłej działalności spółki.

§ 2. Sprawozdanie zawiera część przeznaczoną dla wspólników oraz część przeznaczoną dla pracowników. Spółka może zdecydować o sporządzeniu dwóch oddzielnych sprawozdań, odpowiednio dla wspólników oraz dla pracowników.

§ 3. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników określa w szczególności:

1) cenę odkupu, o której mowa w art. 550^{13} § 3, oraz metodę albo metody użyte do określenia tej ceny;

2) stosunek wymiany udziałów lub akcji oraz metodę albo metody użyte do jego określania, chyba że nie dochodzi do takiej wymiany;

3) skutki podziału transgranicznego dla wspólników;

4) uprawnienia i środki prawne przysługujące wspólnikom zgodnie z art. 550^{13}.

§ 4. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników nie jest wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy spółki wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 5. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników określa w szczególności:

1) skutki podziału transgranicznego dla stosunków pracy, a także środki stosowane w celu ochrony tych stosunków, jeżeli są wymagane;

2) istotne zmiany w obowiązujących warunkach zatrudnienia oraz w odniesieniu do miejsca prowadzenia działalności przez spółkę;

3) w jakim zakresie informacje wymienione w pkt 1 i 2 odnoszą się do spółek zależnych.

§ 6. Zarząd spółki dzielonej dołącza do sprawozdania opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, na temat informacji, o których mowa w § 1 i 5, oraz informuje o niej wspólników, jeżeli otrzyma ją w odpowiednim czasie.

§ 7. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników nie jest wymagane w przypadku, gdy spółka dzielona i jej spółki zależne nie zatrudniają pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu spółki dzielonej.

Art. 550^{8}. [Opinia biegłego] § 1. Opinia biegłego zawiera co najmniej:

1) ocenę, czy cena odkupu, o której mowa w art. 550^{13} § 3, i stosunek wymiany udziałów lub akcji są ustalone należycie; przy dokonywaniu oceny biegły uwzględnia cenę rynkową udziałów albo akcji spółki dzielonej przed ujawnieniem lub udostępnieniem planu podziału transgranicznego lub wartość spółki, z wyłączeniem efektu proponowanego podziału, określonego zgodnie z ogólnie przyjętymi metodami wyceny;

2) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanej w planie podziału transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 550^{13} § 3;

3) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanego stosunku wymiany udziałów lub akcji;

4) stwierdzenie, czy metoda albo metody użyte dla określenia proponowanej w planie podziału transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 550^{13} § 3, są adekwatne do oceny tej ceny, oraz stosunku wymiany udziałów lub akcji, wskazanie wartości określonej przy zastosowaniu każdej z tych metod, a także opinię na temat względnego znaczenia przypisywanego tym metodom przy określaniu wybranej wartości;

5) wskazanie szczególnych trudności związanych z wyceną.

§ 2. Badanie planu podziału transgranicznego przez biegłego ani opinia biegłego nie są wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy spółki dzielonej wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu badania planu podziału transgranicznego przez biegłego i sporządzenie przez niego opinii.

Art. 550^{9}. [Dokumenty składane do sądu rejestrowego] § 1. Spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo

eprasa.pl d2a094e46e

walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, następujące dokumenty:

1) plan podziału transgranicznego,

2) zawiadomienie wspólników, wierzycieli i przedstawicieli pracowników spółki dzielonej, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, o możliwości złożenia spółce uwag dotyczących planu podziału transgranicznego

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych dokumentów oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym.

§ 2. Spółka nie jest obowiązana do złożenia do sądu rejestrowego dokumentów, o których mowa w § 1, jeżeli nie później niż na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinię biegłego, o której mowa w art. 550^{8}, na swojej stronie internetowej.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, następujące informacje:

1) formę prawną, firmę i siedzibę statutową spółki dzielonej oraz formę prawną, firmę i siedzibę statutową proponowane dla spółki albo spółek nowo zawiązanych,

2) oznaczenie rejestru, do którego zostały złożone dokumenty spółki dzielonej, oraz numer spółki w rejestrze,

3) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników,

4) adres strony internetowej, na której bezpłatnie udostępniane są dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinia biegłego, o której mowa w art. 550^{8}

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych informacji oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym.

§ 4. Sąd rejestrowy wpisuje wzmiankę o złożeniu dokumentów, o których mowa w § 1, albo wzmiankę o złożeniu informacji, o których mowa w § 3.

Art. 550^{10}. [Zawiadomienie o zamiarze podziału spółki dzielonej i przeniesienia jej majątku na spółki nowo zawiązane] § 1. Zarząd spółki zawiadamia wspólników o zamiarze podziału spółki dzielonej i przeniesienia jej majątku na spółki nowo zawiązane dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zwoływania zgromadzeń wspólników albo

eprasa.pl d2a094e46e

walnych zgromadzeń. Pierwszego zawiadomienia dokonuje się nie później niż na sześć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, a drugiego w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 2. Zawiadomienia, o których mowa w § 1, zawierają co najmniej miejsce oraz termin, w których wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami, o których mowa w art. 550^{11} § 1.

Art. 550^{11}. [Prawo do przeglądania dokumentów przez wspólników spółki dzielonej i przedstawicieli pracowników] § 1. Wspólnicy spółki dzielonej i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mają prawo przeglądać następujące dokumenty:

1) plan podziału transgranicznego;

2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółki dzielonej za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;

3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 550^{7};

4) opinię, o której mowa w art. 550^{7} § 6;

5) opinię biegłego, o której mowa w art. 550^{8};

6) uwagi, o których mowa w art. 550^{6} § 2.

§ 2. Wspólnicy i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą żądać udostępnienia im bezpłatnie w lokalu spółki odpisów dokumentów, o których mowa w § 1. Wspólnikom i przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w postaci elektronicznej.

§ 3. Przepisów § 1 i § 2 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż w terminach, o których mowa w § 4, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie umożliwi wspólnikom oraz przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w postaci elektronicznej i ich druk.

§ 4. Spółka udostępnia dokumenty, o których mowa w § 1 pkt 2 i 5, co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o podziale transgranicznym, a sprawozdanie, o którym mowa w art. 550^{7}, wraz z planem podziału transgranicznego, o ile go sporządzono, co najmniej na sześć tygodni przed tym dniem.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 550[12]. [Uchwała o podziale transgranicznym] § 1. W uchwale o podziale transgranicznym można uzależnić skuteczność podziału transgranicznego od zatwierdzenia przez zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie warunków uczestnictwa przedstawicieli pracowników.

§ 2. Zasady uczestnictwa przedstawicieli pracowników w organach spółki powstałej w wyniku podziału transgranicznego określają odrębne przepisy.

§ 3. Uchwała o podziale transgranicznym wymaga większości trzech czwartych głosów, reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut spółki przewiduje surowsze warunki dla wymaganej większości, z tym że większość ta nie może przekraczać 90% głosów.

§ 4. Uchwała o podziale transgranicznym nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dotyczące wyłącznie tego, że:

1) stosunek wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 550[6] § 1 pkt 3, nie został ustalony należycie lub

2) cena odkupu, o której mowa w art. 550[13] § 3, nie została ustalona należycie, lub

3) informacje podane w odniesieniu do stosunku wymiany udziałów lub akcji, o którym mowa w art. 550[6] § 1 pkt 3, lub ceny odkupu, o której mowa w art. 550[13] § 3, nie spełniają wymogów prawnych.

§ 5. Przepis § 4 nie ogranicza prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

Art. 550[13]. [Żądanie odkupu udziałów albo akcji w spółce dzielonej] § 1. Jeżeli spółką nowo zawiązaną jest spółka zagraniczna, wspólnik:

1) który głosował przeciwko uchwale o podziale transgranicznym i zażądał zaprotokołowania sprzeciwu najpóźniej na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o podziale transgranicznym; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,

2) bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o podziale transgranicznym

– może żądać odkupu jego udziałów albo akcji w spółce dzielonej; w odniesieniu do wspólnika, który skorzystał z prawa odkupu, przepisu art. 531 § 5 nie stosuje się.

§ 2. Akcjonariusz dołącza do żądania odkupu świadectwo rejestrowe albo imienne świadectwo depozytowe wystawione zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Termin ważności świadectwa nie może upływać przed dniem dokonania odkupu.

§ 3. Cena odkupu odpowiada wartości godziwej udziałów albo akcji spółki dzielonej.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 4. Wspólnik składa spółce żądanie odkupu w terminie dziesięciu dni od dnia podjęcia uchwały o podziale transgranicznym. Żądanie odkupu może być przesłane na adres do doręczeń elektronicznych.

§ 5. Spółka dokonuje odkupu udziałów albo akcji na rachunek własny lub rachunek wspólników pozostających w spółce nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia podziału albo wydzielenia. Skuteczność odkupu zależy od zapłaty ceny odkupu wspólnikom żądającym odkupu lub złożenia kwoty równej tej cenie do depozytu sądowego.

§ 6. Wspólnik, który złożył żądanie odkupu i nie zgadza się na cenę odkupu, może wnieść powództwo o dodatkowe wynagrodzenie pieniężne w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o podziale transgranicznym. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje odkupu ani rejestracji podziału transgranicznego.

§ 7. Prawomocne orzeczenie o przyznaniu dodatkowego wynagrodzenia pieniężnego ma moc obowiązującą w stosunku do spółki oraz wszystkich wspólników, którzy złożyli żądanie odkupu zgodnie z § 4.

§ 8. Spółka może nabyć na rachunek własny udziały albo akcje, których łączna wartość nominalna nie przekracza 25% kapitału zakładowego albo łączna liczba nie przekracza 25% ogólnej liczby akcji w prostej spółce akcyjnej.

§ 9. Sprawy związane z ochroną wspólników w związku z podziałem transgranicznym, o których mowa w § 1–8, podlegają prawu i wyłącznej jurysdykcji sądu właściwego według siedziby spółki dzielonej.

§ 10. Wspólnik, który nie ma prawa odkupu jego udziałów albo akcji albo nie skorzystał z tego prawa i nie zgadza się na stosunek wymiany udziałów lub akcji określony w planie podziału transgranicznego, może wnieść powództwo do sądu właściwego według siedziby spółki dzielonej o dopłatę w gotówce, w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o podziale transgranicznym. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje rejestracji podziału transgranicznego.

§ 11. Prawomocne orzeczenie o przyznaniu dopłaty w gotówce ma moc obowiązującą w stosunku do spółek nowo zawiązanych, a w przypadku podziału przez wydzielenie również do spółki dzielonej.

§ 12. Spółka powstająca w wyniku podziału transgranicznego, a w przypadku podziału przez wydzielenie spółka dzielona, może przyznać udziały albo akcje zamiast dopłaty w gotówce.

Art. 550[14]. [Żądanie zabezpieczenia roszczeń przez wierzyciela spółki dzielonej] § 1. Wierzyciel spółki dzielonej może w terminie miesiąca od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu podziału transgranicznego żądać zabezpieczenia swoich roszczeń, które nie stały się wymagalne w chwili ujawnienia lub udostępnienia tego planu, jeżeli uprawdopodobni, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez podział.

§ 2. W razie sporu sąd właściwy według siedziby spółki dzielonej rozstrzyga o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela, o których mowa w § 1, na wniosek

eprasa.pl d2a094e46e

wierzyciela, złożony w terminie trzech miesięcy od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu podziału transgranicznego.

§ 3. Wniosek wierzyciela nie wstrzymuje wydania przez sąd rejestrowy zaświadczenia o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu.

§ 4. Wykonanie zabezpieczenia jest uzależnione od skuteczności podziału transgranicznego.

§ 5. Jeżeli roszczenie wierzyciela spółki dzielonej nie zostanie zaspokojone przez spółkę, której przypisane jest zobowiązanie w planie podziału transgranicznego, pozostałe spółki, na które został przeniesiony majątek, oraz – w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie – spółka dzielona odpowiadają solidarnie wraz ze spółką, której przypisano to zobowiązanie. Odpowiedzialność ta jest ograniczona do wartości aktywów netto przyznanych każdej spółce uczestniczącej w podziale w dniu, o którym mowa w art. 530.

Art. 550^{15}. [Wniosek o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury] § 1. Zarząd spółki składa do sądu rejestrowego wniosek o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wraz z wnioskiem do właściwego organu podatkowego o wydanie opinii zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Sąd rejestrowy niezwłocznie przesyła wniosek do właściwego organu podatkowego.

§ 2. Do wniosku należy dołączyć:

1) plan podziału transgranicznego, chyba że został złożony do sądu rejestrowego zgodnie z art. 550^{9} § 1;

2) sprawozdanie, o którym mowa w art. 550^{7}, w części przeznaczonej dla wspólników, albo odpis zgody wszystkich wspólników spółki dzielonej na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania;

3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 550^{7}, w części przeznaczonej dla pracowników, albo informację o niezatrudnia-niu w spółce dzielonej lub jej spółkach zależnych pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu;

4) opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, jeżeli zarząd otrzymał ją w odpowiednim czasie;

5) opinię biegłego albo odpis zgody wszystkich wspólników spółki dzielonej na odstąpienie od wymogu badania planu podziału transgranicznego przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii, chyba że opinia została złożona do sądu rejestrowego zgodnie z art. 538;

6) uwagi, o których mowa w art. 550^{6} § 2;

7) odpis uchwały o podziale transgranicznym;

eprasa.pl d2a094e46e

8) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu, że uchwała o podziale transgranicznym nie została zaskarżona w wyznaczonym terminie albo powództwo o jej zaskarżenie zostało prawomocnie oddalone bądź odrzucone, albo minął termin do wniesienia środka odwoławczego, o ile nie zachodzi przypadek wskazany w pkt 9;

9) odpis oświadczenia o zrzeczeniu się na piśmie przez wszystkich uprawnionych prawa zaskarżenia uchwały o podziale transgranicznym albo odpis postanowienia sądu, o którym mowa w art. 550^{20};

10) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu o sposobie realizacji uprawnień wierzycieli i wspólników wynikających z przepisów prawa oraz uchwały o podziale transgranicznym;

11) oświadczenie zarządu dotyczące celu podziału transgranicznego, jeżeli nie jest wymagane sporządzenie sprawozdania, o którym mowa w art. 550^{7};

12) oświadczenie zarządu dotyczące miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki po dniu, o którym mowa w art. 530;

13) oświadczenie zarządu o tym, czy rozpoczęło się postępowanie dotyczące uczestnictwa pracowników, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy;

14) zaświadczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o liczbie ubezpieczonych i o niezaleganiu w opłacaniu składek, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia.

§ 3. Do wniosku o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu przepisy o postępowaniu rejestrowym stosuje się odpowiednio.

§ 4. Sąd rejestrowy bada w szczególności, czy plan podziału transgranicznego zawiera informacje o procedurach dotyczących uczestnictwa pracowników, na podstawie których dokonuje się odpowiednich uzgodnień, oraz o możliwych wariantach takich uzgodnień.

§ 5. Sąd rejestrowy wydaje spółce zaświadczenie o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, i wpisuje do rejestru wzmiankę o podziale transgranicznym, chyba że stwierdzi, że podział transgraniczny służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa.

§ 6. Jeżeli sąd rejestrowy ma poważne wątpliwości wskazujące na to, że podział transgraniczny służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa, może zwrócić się o opinię do właściwych organów w celu zbadania określonego zakresu działalności spółki lub zasięgnąć opinii biegłego.

§ 7. Jeżeli podział transgraniczny prowadziłby do posiadania miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie-stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym spółka albo spółki mają być zarejestrowane po dniu, o którym mowa w art. 530,

eprasa.pl d2a094e46e

domniemywa się, że brak jest okoliczności wskazujących na nadużycie, naruszenie lub obejście prawa.

§ 8. W przypadku stwierdzenia, że podział transgraniczny nie spełnia wszystkich warunków w zakresie procedury podziału transgranicznego podlegającej prawu polskiemu, sąd rejestrowy może wezwać spółkę do uzupełnienia tej procedury i wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin.

§ 9. Jeżeli wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim podziału transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wymaga uwzględnienia dodatkowych informacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających, termin przewidziany w § 5 można przedłużyć o trzy miesiące.

Art. 550^{16}. [Zgłoszenie podziału transgranicznego do sądów rejonowych] § 1. Zarząd spółki nowo zawiązanej albo zarządy spółek nowo zawiązanych zgłaszają podział transgraniczny do sądów rejestrowych właściwych dla tych spółek w celu wpisania do rejestru.

§ 2. Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) plan podziału transgranicznego;

2) odpis uchwały o podziale transgranicznym;

3) porozumienie określające warunki uczestnictwa pracowników, jeżeli jest ono wymagane.

§ 3. Sąd rejestrowy bada w szczególności, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy, czy zostały określone warunki uczestnictwa pracowników.

§ 4. Sąd rejestrowy przyjmuje zaświadczenie o zgodności z prawem podziału transgranicznego wydane przez właściwy organ jako ostateczne potwierdzenie należytego dopełnienia procedur i formalności w zakresie procedury podlegającej prawu właściwemu dla spółki dzielonej.

Art. 550^{17}. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] Do podziału przez wyodrębnienie nie stosuje przepisów się art. 537, art. 538, art. 550^{6} § 1 pkt 3, 5, 8, 11, 17 i 18, art. 550^{7}, art. 550^{8} i art. 550^{13}.

Art. 550^{18}. [Stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych] Do składników majątku spółki dzielonej nieprzypisanych w planie podziału transgranicznego określonej spółce nowo zawiązanej, a w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie również spółce dzielonej, stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Udział spółki nowo zawiązanej, a w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie również spółki dzielonej, we wspólności jest proporcjonalny do wartości aktywów netto przypadających spółkom nowo zawiązanym i spółce dzielonej. Za zobowiązania spółki dzielonej, nieprzypisane w planie podziału transgranicznego spółkom nowo zawiązanym, spółki te, a w przypadku podziału przez wydzielenie albo podziału przez wyodrębnienie, również spółka dzielona, odpowiadają solidarnie.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 550[19]. [Termin umorzenia postępowania w przedmiocie zaskarżenia uchwały o podziale transgranicznym] § 1. Po dniu, o którym mowa w art. 530, niedopuszczalne jest uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały o podziale transgranicznym. Przepisów art. 21, art. 532 § 3, art. 544 i art. 545 nie stosuje się.

§ 2. Po dniu, o którym mowa w art. 530, postępowanie w przedmiocie zaskarżenia uchwały o podziale transgranicznym umarza się.

§ 3. Spółka odpowiada wobec skarżącego za szkodę wyrządzoną uchwałą o podziale transgranicznym sprzeczną z ustawą, umową bądź statutem spółki lub dobrymi obyczajami.

Art. 550[20]. [Wniosek o wydanie postanowienia zezwalającego na rejestrację podziału transgranicznego] § 1. Spółka może wystąpić do sądu, do którego został wniesiony pozew o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały, z wnioskiem o wydanie postanowienia zezwalającego na rejestrację podziału transgranicznego.

§ 2. Sąd wyda postanowienie, jeżeli:

1) powództwo jest niedopuszczalne albo

2) powództwo jest oczywiście bezzasadne, albo

3) uzna, po rozpoznaniu wniosku na rozprawie, że interes spółki uzasadnia przeprowadzenie podziału transgranicznego bez zbędnej zwłoki.

§ 3. Sąd wydaje postanowienie bezzwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia wpływu wniosku, a jeżeli zadecyduje o rozpoznaniu wniosku na rozprawie – w terminie miesiąca.

§ 4. Na postanowienie przysługuje zażalenie rozpatrywane w terminie dwóch tygodni.

Oddział 2

Transgraniczny podział spółki komandytowo-akcyjnej

Art. 550[21]. [Stosowanie przepisów ustawy] Do transgranicznego podziału spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 1 oraz art. 550[27] i art. 550[28].

Art. 550[22]. [Zgoda komplementariuszy do podjęcia uchwały o podziale transgranicznym] Do podjęcia uchwały o podziale transgranicznym wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy oraz uchwała akcjonariuszy, za którą wypowiedzą się osoby reprezentujące co najmniej trzy czwarte kapitału zakładowego, chyba że statut przewiduje surowsze warunki dla wymaganej większości, z tym że większość ta nie może przekraczać 90% głosów.

Rozdział 4

Podział spółki komandytowo-akcyjnej

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 550[23]. [Stosowanie przepisów rozdziału 2 do podziału spółki komandytowo-akcyjnej] Do podziału spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 2, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 550[24]. [Zawiadomienia] Zawiadomienia, o których mowa w art. 539 § 1, dotyczą wspólników, którzy nie prowadzą spraw spółki.

Art. 550[25]. [Plan podziału] Plan podziału zawiera liczbę i wartość udziałów albo akcji spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej przyznanych wspólnikom spółki dzielonej oraz wysokość ewentualnych dopłat pieniężnych.

Art. 550[26]. [Zgoda do podjęcia uchwały o podziale] Do podjęcia uchwały o podziale wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy oraz uchwała akcjonariuszy, za którą wypowiedzą się osoby reprezentujące co najmniej trzy czwarte kapitału zakładowego, chyba że statut przewiduje surowsze warunki dla wymaganej większości.

Art. 550[27]. [Odpowiedzialność komplementariuszy] § 1. Komplementariusze odpowiadają na dotychczasowych zasadach, subsydiarnie wobec wierzycieli spółki, solidarnie ze spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną, za zobowiązania spółki komandytowo-akcyjnej powstałe przed dniem, o którym mowa w art. 530, przez okres trzech lat, licząc od tego dnia.

§ 2. Przepis art. 31 stosuje się odpowiednio.

Art. 550[28]. [Odpowiedzialność wobec wspólników spółki za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem] Wspólnicy prowadzący sprawy spółki komandytowo-akcyjnej uczestniczącej w podziale odpowiadają wobec wspólników tej spółki solidarnie za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

DZIAŁ III

Przekształcenia spółek

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 551. [Przekształcanie spółek] § 1. Spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna oraz spółka akcyjna (spółka przekształcana) może być przekształcona w inną spółkę handlową (spółkę przekształconą).

§ 1[1]. Spółka kapitałowa oraz spółka komandytowo-akcyjna mogą być przekształcone w spółkę zagraniczną mającą formę wymienioną w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek, podlegającą prawu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i mającą siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-

eprasa.pl d2a094e46e

strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z jednoczesnym przeniesieniem co najmniej siedziby statutowej do tego państwa (przekształcenie transgraniczne).

§ 2. Spółka cywilna może być przekształcona w spółkę handlową, inną niż spółka jawna. Przepis ten nie narusza przepisów art. 26 § 4–6.

§ 3. Do przekształcenia, o którym mowa w § 2 zdanie pierwsze, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przekształcenia spółki jawnej w inną spółkę handlową, z tym że do skutków przekształcenia stosuje się art. 26 § 5.

§ 4. Nie może być przekształcana spółka w likwidacji, która rozpoczęła podział majątku, ani spółka w upadłości.

§ 5. Przedsiębiorca będący osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, 641, 803, 1414 i 2029) – (przedsiębiorca przekształcany) może przekształcić formę prowadzonej działalności w jednoosobową spółkę kapitałową (spółkę przekształconą) (przekształcenie przedsiębiorcy w spółkę kapitałową).

Art. 552. [Dzień przekształcenia] Spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru (dzień przekształcenia). Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształcaną.

Art. 553. [Uprawnienia spółki przekształconej] § 1. Spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej.

§ 2. Spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane spółce przed jej przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

§ 3. Wspólnicy spółki przekształcanej stają się z dniem przekształcenia wspólnikami spółki przekształconej, z uwzględnieniem art. 576^1.

Art. 554. [Zmiana nazwy firmy] W przypadku gdy zmiana brzmienia firmy dokonywana w związku z przekształceniem nie polega tylko na zmianie dodatkowego oznaczenia wskazującego na charakter spółki, spółka przekształcona ma obowiązek podawania w nawiasie dawnej firmy obok nowej firmy z dodaniem wyrazu „dawniej", przez okres co najmniej roku od dnia przekształcenia.

Art. 555. [Stosowanie przepisów ustawy] § 1. Do przekształcenia spółki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące powstania spółki przekształconej, jeżeli przepisy niniejszego działu nie stanowią inaczej.

§ 2. Spółka przekształcona nie może powstać przez jej zawiązanie przy wykorzystaniu wzorca umowy.

Art. 556. [Warunki niezbędne do przekształcenia] Do przekształcenia spółki wymaga się:

eprasa.pl d2a094e46e

1) sporządzenia planu przekształcenia spółki wraz z załącznikami, a w przypadku przekształcenia w spółkę akcyjną – wraz z opinią biegłego rewidenta;

2) powzięcia uchwały o przekształceniu spółki;

3) powołania członków organów spółki przekształconej albo określenia wspólników prowadzących sprawy tej spółki i reprezentujących ją;

4) (uchylony)

5) dokonania w rejestrze wpisu spółki przekształconej i wykreślenia spółki przekształcanej.

Art. 557. [Forma planu przekształcenia] § 1. Plan przekształcenia przygotowuje zarząd spółki przekształcanej albo wszyscy wspólnicy prowadzący sprawy spółki przekształcanej.

§ 2. Plan przekształcenia sporządza się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 3. W spółce jednoosobowej plan przekształcenia sporządza się w formie aktu notarialnego.

Art. 558. [Treść planu przekształcenia] § 1. Plan przekształcenia powinien zawierać co najmniej:

1) ustalenie wartości bilansowej majątku spółki przekształcanej na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie wspólnikom planu przekształcenia;

2) w przypadku przekształcenia spółki kapitałowej w spółkę osobową określenie wartości godziwej udziałów albo akcji wspólników.

§ 2. Do planu przekształcenia należy dołączyć:

1) projekt uchwały w sprawie przekształcenia spółki;

2) projekt umowy albo statutu spółki przekształconej;

3) w przypadku przekształcenia w spółkę akcyjną wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) spółki przekształcanej;

4) sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia na dzień, o którym mowa w § 1 pkt 1, przy zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie, jak ostatnie roczne sprawozdanie finansowe.

Art. 559. [Analiza planu przekształcenia] § 1. Plan przekształcenia w spółkę akcyjną należy poddać badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie poprawności i rzetelności oraz w celu ustalenia, czy wycena składników majątku (aktywów i pasywów) spółki przekształcanej jest rzetelna.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przekształcanej wyznacza na wniosek spółki biegłego rewidenta. W uzasadnionych przypadkach sąd może wyznaczyć dwóch albo większą liczbę biegłych.

§ 3. Na pisemne żądanie biegłego rewidenta zarząd albo wspólnicy prowadzący sprawy spółki przedłożą mu dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

§ 4. Biegły rewident sporządza na piśmie szczegółową opinię, w terminie określonym przez sąd, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące od dnia jego wyznaczenia, i składa ją sądowi rejestrowemu oraz spółce przekształcanej wraz z planem przekształcenia. W przypadku wskazania przez spółkę informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub innych prawnie chronionych informacji zawartych w opinii biegły składa do sądu rejestrowego dodatkowo odpis opinii z pominięciem tych informacji.

§ 5. Sąd rejestrowy określa wynagrodzenie za pracę biegłego rewidenta i zatwierdza rachunki jego wydatków. Jeżeli spółka przekształcana dobrowolnie tych należności nie uiści w terminie dwóch tygodni, sąd rejestrowy ściągnie je w trybie przewidzianym dla egzekucji opłat sądowych.

Art. 560. [Zawiadomienie o zamiarze przekształcenia] § 1. Spółka zawiadamia wspólników o zamiarze podjęcia uchwały o przekształceniu spółki dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zawiadamiania wspólników spółki przekształcanej. Pierwsze zawiadomienie powinno być dokonane nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem podjęcia tej uchwały, a drugie w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 2. Zawiadomienie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać istotne elementy planu przekształcenia oraz opinii biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia, jeżeli została ona sporządzona, a także określać miejsce oraz termin, w którym wspólnicy spółki przekształcanej mogą się zapoznać z pełną treścią planu i załączników, a także opinią biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia, jeżeli została ona sporządzona, przy czym termin ten nie może być krótszy niż dwa tygodnie przed planowanym dniem podjęcia uchwały o przekształceniu.

§ 3. Do zawiadomienia, o którym mowa w § 1, dołącza się projekt uchwały o przekształceniu oraz projekt umowy albo statutu spółki przekształconej; nie dotyczy to przypadku, w którym zawiadomienie jest ogłaszane.

Art. 561. [Uprawnienia wspólników] § 1. Wspólnicy mają prawo przeglądać w lokalu spółki dokumenty, o których mowa w art. 558 i art. 559 § 4, oraz żądać wydania im bezpłatnie odpisów tych dokumentów. Wspólnikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w postaci elektronicznej.

§ 1^1. Przepisu § 1 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż na dwa tygodnie przed dniem rozpoczęcia zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w art. 558 i art. 559 § 4, na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie

eprasa.pl d2a094e46e

umożliwi wspólnikom na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w postaci elektronicznej i ich druk.

§ 2. Bezpośrednio przed podjęciem uchwały o przekształceniu spółki wspólnikom należy ustnie przedstawić istotne elementy planu przekształcenia i opinii biegłego rewidenta z badania planu przekształcenia, jeżeli została ona sporządzona.

Art. 562. [Uchwała zatwierdzająca przekształcenie] § 1. Przekształcenie spółki wymaga uchwały powziętej, w przypadku przekształcenia spółki osobowej, przez wspólników, a w przypadku przekształcenia spółki kapitałowej, przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie, w sposób określony odpowiednio w przepisach art. 571, art. 575, art. 577 § 1 pkt 1 i w art. 581.

§ 2. Uchwała, o której mowa w § 1, powinna być umieszczona w protokole sporządzonym przez notariusza.

Art. 563. [Treść uchwały zatwierdzającej przekształcenie] § 1. Uchwała o przekształceniu spółki powinna zawierać co najmniej:

1) formę prawną spółki, w jaką spółka zostaje przekształcona;

2) wysokość kapitału zakładowego, w przypadku przekształcenia w spółkę komandytowo-akcyjną, spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością albo w spółkę akcyjną, albo wysokość kapitału akcyjnego, w przypadku przekształcenia w prostą spółkę akcyjną, albo wysokość sumy komandytowej, w przypadku przekształcenia w spółkę komandytową;

3) zakres praw przyznanych osobiście wspólnikom uczestniczącym w spółce przekształconej, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane;

4) nazwiska i imiona członków zarządu spółki przekształconej, w przypadku przekształcenia w spółkę kapitałową, albo nazwiska i imiona wspólników prowadzących sprawy spółki i mających reprezentować spółkę przekształconą, w przypadku przekształcenia w spółkę osobową;

5) zgodę na plan przekształcenia, a także na proponowane brzmienie umowy albo statutu spółki przekształconej.

§ 2. Podjęcie uchwały o przekształceniu zastępuje zawarcie umowy spółki przekształconej albo zawiązanie przekształconej spółki akcyjnej oraz powołanie organów spółki przekształconej.

Art. 564. (uchylony)

Art. 565. (uchylony)

Art. 566. (uchylony)

Art. 567. [Powództwo o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały o przekształceniu] § 1. Do uchylenia uchwały o przekształceniu spółki osobowej bądź

eprasa.pl d2a094e46e

spółki kapitałowej albo stwierdzenia nieważności tej uchwały stosuje się odpowiednio przepisy art. 422–427.

§ 2. Nie można zaskarżyć uchwały jedynie na podstawie zastrzeżeń dotyczących wartości udziałów albo akcji ustalonej na potrzeby odkupu, o którym mowa w art. 576^1.

§ 3. Powództwo o uchylenie uchwały albo stwierdzenie jej nieważności należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie trzech miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Art. 568. [Odpowiedzialność za szkody] § 1. Osoby działające za spółkę przekształcaną odpowiadają solidarnie wobec spółki, wspólników oraz osób trzecich za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem albo postanowieniami umowy lub statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Biegły rewident odpowiada wobec spółki i wspólników spółki przekształcanej za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 3. Roszczenia, o których mowa w § 1 i § 2, przedawniają się w okresie trzech lat, licząc od dnia przekształcenia.

Art. 569. [Wniosek o wpis przekształcenia] § 1. Wniosek o wpis przekształcenia do rejestru wnoszą wszyscy członkowie zarządu albo wspólnicy mający prawo reprezentacji spółki przekształconej.

§ 2. Do wniosku o wpis przekształcenia do rejestru dołącza się oświadczenie wszystkich członków zarządu, że wszystkie udziały albo akcje wspólników, którzy żądali odkupu, zostały odkupione zgodnie z art. 576^1.

Art. 570. [Ogłoszenie o przekształceniu] Ogłoszenie o przekształceniu spółki jest dokonywane na wniosek zarządu spółki przekształconej albo wszystkich wspólników prowadzących sprawy spółki przekształconej.

Rozdział 2

Przekształcenie spółki osobowej w spółkę kapitałową

Art. 571. [Przekształcenie spółki osobowej w kapitałową] Przekształcenie spółki osobowej w spółkę kapitałową następuje, jeżeli oprócz wymagań, o których mowa w rozdziale 1, za przekształceniem spółki osobowej w kapitałową wypowiedzieli się wszyscy wspólnicy, z tym że w przypadku spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej wystarczy, jeżeli oprócz wszystkich komplementariuszy za przekształceniem wypowiedzą się komandytariusze bądź akcjonariusze reprezentujący co najmniej dwie trzecie sumy sum komandytowych bądź kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut przewiduje warunki surowsze.

Art. 572. [Stosowanie przepisów przy przekształceniu spółki jawnej] W przypadku przekształcenia spółki jawnej, w której wszyscy wspólnicy prowadzili sprawy spółki, nie stosuje się przepisów art. 557–561. Nie dotyczy to obowiązku przygotowania

eprasa.pl d2a094e46e

dokumentów, o których mowa w art. 558 § 2, oraz poddania wyceny aktywów i pasywów spółki badaniu biegłego rewidenta.

Art. 573. [Stosowanie przepisów przy przekształceniu spółki komandytowo-akcyjnej] § 1. W przypadku przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej w spółkę akcyjną przepisy art. 328–330 stosuje się odpowiednio.

§ 2. (uchylony)

Art. 574. [Odpowiedzialność wspólników spółki przekształcanej] Wspólnicy przekształcanej spółki osobowej odpowiadają na dotychczasowych zasadach solidarnie ze spółką przekształconą za zobowiązania spółki powstałe przed dniem przekształcenia przez okres trzech lat, licząc od tego dnia.

Rozdział 3

Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę osobową

Art. 575. [Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę osobową] Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę osobową następuje, jeżeli oprócz wymagań, o których mowa w rozdziale 1, za przekształceniem spółki kapitałowej w spółkę osobową wypowiedzieli się wspólnicy reprezentujący co najmniej dwie trzecie kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut przewiduje surowsze warunki.

Art. 576. [Uchwała o przekształceniu spółki] § 1. Uchwała o przekształceniu spółki kapitałowej w spółkę komandytową albo spółkę komandytowo-akcyjną wymaga, oprócz uzyskania wymaganej większości, zgody osób, które w spółce przekształconej mają być komplementariuszami, wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Pozostali wspólnicy spółki przekształcanej stają się komandytariuszami albo akcjonariuszami spółki przekształconej.

§ 2. W przypadku przekształcenia spółki akcyjnej w spółkę komandytowo-akcyjną przepis art. 573 stosuje się odpowiednio.

Art. 576[1]. [Żądanie odkupu udziałów albo akcji wspólnika opowiadającego się przeciwko przekształceniu spółki kapitałowej w spółkę osobową] § 1. Wspólnik:

1) który głosował przeciwko uchwale o przekształceniu spółki kapitałowej w spółkę osobową i zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,

2) bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o przekształceniu

– może żądać odkupu jego udziałów albo akcji w spółce przekształcanej.

§ 2. Wspólnicy składają spółce pisemne żądanie odkupu w terminie tygodnia od dnia podjęcia uchwały o przekształceniu.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 3. Akcjonariusz dołącza do żądania odkupu świadectwo rejestrowe albo imienne świadectwo depozytowe wystawione zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Termin ważności świadectwa nie może upływać przed dniem dokonania odkupu.

§ 4. Cena odkupu odpowiada wartości godziwej udziałów albo akcji w spółce przekształcanej.

§ 5. W terminie trzech tygodni od dnia podjęcia uchwały o przekształceniu spółka przekształcana dokonuje odkupu udziałów albo akcji na rachunek własny lub rachunek wspólników pozostających w spółce. Skuteczność odkupu zależy od zapłaty ceny odkupu wspólnikom żądającym odkupu lub złożenia kwoty równej tej cenie do depozytu sądowego.

§ 6. Przekształcana spółka kapitałowa może nabyć na rachunek własny udziały albo akcje, których łączna wartość nominalna nie przekracza 10% kapitału zakładowego albo łączna liczba nie przekracza 10% ogólnej liczby akcji w prostej spółce akcyjnej.

§ 7. Wspólnik, który nie zgadza się na cenę odkupu, może wnieść powództwo o ustalenie wartości godziwej jego udziałów albo akcji w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o przekształceniu. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje odkupu ani rejestracji przekształcenia.

§ 8. Jeżeli wszystkie udziały albo akcje wspólników, żądających odkupu, nie zostaną odkupione, przekształcenie nie dochodzi do skutku.

Rozdział 4

Przekształcenie spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową

Art. 577. [Przekształcenie spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową] § 1. Przekształcenie spółki kapitałowej w inną spółkę kapitałową następuje, jeżeli oprócz wymagań, o których mowa w rozdziale 1:

1) za przekształceniem spółki wypowiedzieli się wspólnicy reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego, większością trzech czwartych głosów, chyba że umowa albo statut przewiduje warunki surowsze;

2) spółka przekształcana ma zatwierdzone sprawozdania finansowe co najmniej za dwa ostatnie lata obrotowe;

3) przekształcana spółka akcyjna ma całkowicie pokryty kapitał zakładowy;

4) kapitał zakładowy albo kapitał akcyjny spółki przekształconej będzie nie niższy od kapitału zakładowego albo kapitału akcyjnego spółki przekształcanej.

§ 2. Jeżeli spółka przekształcana prowadziła działalność przez okres krótszy niż dwa lata, sprawozdanie finansowe, o którym mowa w § 1 pkt 2, powinno obejmować cały okres działalności spółki nieobjęty rocznym sprawozdaniem finansowym.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 578. (uchylony)

Art. 579. [Prawa i obowiązki wspólnika spółki przekształcanej] § 1. Prawa i obowiązki wspólnika spółki przekształcanej, które nie są zgodne z przepisami ustawy o spółce przekształconej, wygasają z mocy prawa z dniem przekształcenia.

§ 2. Wspólnik, którego prawa wygasają zgodnie z § 1, ma wobec spółki przekształconej roszczenie o uzyskanie stosownego wynagrodzenia. Wynagrodzenie to powinno być wypłacone nie później niż w terminie roku od dnia przekształcenia, chyba że uprawniony i spółka postanowią inaczej.

§ 3. Wspólnik, który był zobowiązany wobec spółki przekształcanej do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, może się zwolnić od tego obowiązku wobec spółki przekształconej za zapłatą stosownego wynagrodzenia.

§ 4. Przepisu art. 415 § 3 nie stosuje się.

Art. 579[1]. [Ogłoszenie planu przekształcenia] § 1. W przypadku przekształcenia w prostą spółkę akcyjną plan przekształcenia podlega ogłoszeniu. W przypadku gdy spółką przekształcaną jest spółka akcyjna, jej wierzyciel może w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia planu przekształcenia żądać zabezpieczenia swoich roszczeń, jeżeli uprawdopodobni, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przekształcenie.

§ 2. W razie sporu sąd właściwy według siedziby przekształcanej spółki akcyjnej rozstrzyga o udzieleniu zabezpieczenia na wniosek wierzyciela, złożony w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia planu przekształcenia.

§ 3. Wniosek wierzyciela nie wstrzymuje rejestracji przekształcenia.

Art. 580. [Uprawnienia posiadaczy obligacji] § 1. Posiadacze obligacji zamiennych, obligacji z prawem pierwszeństwa lub innych obligacji uprawniających do świadczeń niepieniężnych w przekształcanej spółce akcyjnej albo prostej spółce akcyjnej mają w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością prawa co najmniej równoważne z tymi, które im przysługiwały dotychczas. Nie wyklucza to zmiany bądź wygaśnięcia tych uprawnień w drodze umowy między uprawnionym a spółką przekształconą.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w przypadku przekształcenia spółki akcyjnej w prostą spółkę akcyjną oraz prostej spółki akcyjnej w spółkę akcyjną.

Rozdział 4[1]

Transgraniczne przekształcenie spółek kapitałowych i spółki komandytowo-akcyjnej

Oddział 1

Transgraniczne przekształcenie spółek kapitałowych

Art. 580[1]. [Stosowanie przepisów rozdziału 4 do transgranicznego przekształcenia spółek kapitałowych] Do transgranicznego przekształcenia spółek kapitałowych stosuje

eprasa.pl d2a094e46e

się odpowiednio przepisy rozdziału 4, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 580[2]. [Przepisy przejściowe] Do dnia otrzymania zaświadczenia o zgodności przekształcenia transgranicznego z prawem krajowym przekształcenie transgraniczne podlega prawu państwa siedziby spółki przekształcanej, a po tym dniu podlega prawu państwa siedziby spółki przekształconej.

Art. 580[3]. [Wyłączenia dotyczące spółek uczestniczących w przekształceniu transgranicznym] W przekształceniu transgranicznym nie może uczestniczyć spółka, której celem jest zbiorowe inwestowanie kapitału pozyskanego w drodze emisji publicznej, działająca na zasadzie dywersyfikacji ryzyka oraz której jednostki uczestnictwa są na żądanie ich posiadaczy odkupywane lub umarzane bezpośrednio lub pośrednio z aktywów tej spółki. Działania podjęte przez taką spółkę w celu zapewnienia, aby giełdowa wartość jednostek uczestnictwa nie różniła się w znaczny sposób od wartości netto aktywów, uważa się za równoznaczne z takim odkupieniem lub umorzeniem jednostek.

Art. 580[4]. [Zawartość planu przekształcenia transgranicznego] § 1. Plan przekształcenia transgranicznego zawiera co najmniej:

1) formę prawną, firmę i siedzibę statutową spółki przekształcanej, oznaczenie rejestru i numer spółki przekształcanej w rejestrze;

2) formę prawną, firmę i siedzibę statutową proponowane dla spółki przekształconej;

3) projekt umowy albo statutu, albo aktu założycielskiego spółki, zgodnie z prawem właściwym dla spółki przekształconej;

4) proponowany harmonogram przekształcenia transgranicznego;

5) inne prawa przyznane przez spółkę przekształconą wspólnikom lub uprawnionym z papierów wartościowych innych niż udziały albo akcje spółki;

6) zabezpieczenia roszczeń proponowane wierzycielom;

7) szczególne korzyści przyznane członkom organów spółki;

8) informację, czy spółka przekształcana w ciągu poprzednich pięciu lat otrzymała zachęty lub subsydia;

9) cenę odkupu, o której mowa w art. 580[11] § 3;

10) prawdopodobne skutki przekształcenia transgranicznego dla stanu zatrudnienia;

11) procedury, według których zostaną określone zasady udziału pracowników w ustaleniu ich praw uczestnictwa w organach spółki przekształconej, zgodnie z przepisami odrębnymi;

eprasa.pl d2a094e46e

12) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników oraz adres strony internetowej, na której można bezpłatnie uzyskać informacje na temat tych warunków.

§ 2. Wspólnicy, wierzyciele i przedstawiciele pracowników spółki, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą złożyć spółce uwagi dotyczące planu przekształcenia transgranicznego co najmniej na pięć dni roboczych przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym.

Art. 580^{5}. [Sprawozdanie sporządzane przez zarząd spółki przekształcanej] § 1. Zarząd spółki przekształcanej sporządza sprawozdanie dla wspólników i pracowników wyjaśniające podstawy prawne i uzasadniające ekonomiczne aspekty przekształcenia transgranicznego, w tym wyjaśniające skutki tego przekształcenia dla pracowników oraz dla przyszłej działalności spółki.

§ 2. Sprawozdanie zawiera część przeznaczoną dla wspólników oraz część przeznaczoną dla pracowników. Spółka może zdecydować o sporządzeniu dwóch oddzielnych sprawozdań, odpowiednio dla wspólników oraz dla pracowników.

§ 3. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników określa w szczególności:

1) cenę odkupu, o której mowa w art. 580^{11} § 3, i metodę albo metody użyte do określenia tej ceny;

2) skutki przekształcenia transgranicznego dla wspólników;

3) uprawnienia i środki prawne przysługujące wspólnikom zgodnie z art. 580^{11}.

§ 4. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla wspólników nie jest wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy spółki wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania.

§ 5. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników określa w szczególności:

1) skutki przekształcenia transgranicznego dla stosunków pracy, a także środki stosowane w celu ochrony tych stosunków, jeżeli są wymagane;

2) istotne zmiany w obowiązujących warunkach zatrudnienia oraz w odniesieniu do miejsca prowadzenia działalności przez spółkę;

3) w jakim zakresie informacje wymienione w pkt 1 i 2 odnoszą się do spółek zależnych.

§ 6. Zarząd spółki przekształcanej dołącza do sprawozdania opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, na temat informacji, o których mowa w § 1 i 5, oraz informuje o niej wspólników, jeżeli otrzyma ją w odpowiednim czasie.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 7. Sprawozdanie w części przeznaczonej dla pracowników nie jest wymagane w przypadku, gdy spółka przekształcana i jej spółki zależne nie zatrudniają pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu spółki przekształcanej.

Art. 580[6]. [Badanie planu przekształcenia transgranicznego] § 1. Plan przekształcenia transgranicznego należy poddać badaniu przez biegłego w zakresie poprawności i rzetelności. Przepisy art. 559 § 2–5 stosuje się.

§ 2. Opinia biegłego zawiera co najmniej:

1) ocenę, czy cena odkupu, o której mowa w art. 580[11] § 3, jest ustalona należycie; przy dokonywaniu tej oceny biegły uwzględnia cenę rynkową udziałów albo akcji spółki przekształcanej przed ujawnieniem lub udostępnieniem planu przekształcenia transgranicznego lub wartość spółki, z wyłączeniem efektu proponowanego przekształcenia, określonego zgodnie z ogólnie przyjętymi metodami wyceny;

2) wskazanie metody albo metod użytych dla określenia proponowanej w planie przekształcenia transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 580[11] § 3;

3) stwierdzenie, czy metoda albo metody użyte dla określenia proponowanej w planie przekształcenia transgranicznego ceny odkupu, o której mowa w art. 580[11] § 3, są adekwatne do oceny tej ceny, wskazanie wartości określonej przy zastosowaniu każdej z tych metod oraz opinię na temat względnego znaczenia przypisywanego tym metodom przy określaniu wybranych wartości;

4) wskazanie szczególnych trudności związanych z wyceną.

§ 3. Badanie planu przekształcenia transgranicznego przez biegłego ani opinia biegłego nie są wymagane w przypadku spółki jednoosobowej ani w przypadku, gdy wszyscy wspólnicy spółki przekształcanej wyrazili zgodę na odstąpienie od wymogu badania planu przekształcenia transgranicznego przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii.

Art. 580[7]. [Dokumenty składane do sądu rejestrowego] § 1. Spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, następujące dokumenty:

1) plan przekształcenia transgranicznego,

2) zawiadomienie wspólników, wierzycieli i przedstawicieli pracowników spółki, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, o możliwości złożenia spółce uwag dotyczących planu przekształcenia transgranicznego

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych dokumentów oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Spółka nie jest obowiązana do złożenia do sądu rejestrowego dokumentów, o których mowa w § 1, jeżeli nie później niż na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinię biegłego, o której mowa w art. 580^{6}, na swojej stronie internetowej.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, spółka składa do sądu rejestrowego co najmniej na pięć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, następujące informacje:

1) formę prawną, firmę i siedzibę spółki przekształcanej oraz formę prawną, firmę i siedzibę proponowane dla spółki przekształconej,

2) oznaczenie rejestru, do którego zostały złożone dokumenty spółki, oraz numer spółki w rejestrze,

3) warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników,

4) adres strony internetowej, na której bezpłatnie udostępniane są dokumenty, o których mowa w § 1, oraz opinia biegłego, o której mowa w art. 580^{6}

– w celu wpisania do rejestru wzmianki o złożeniu tych informacji oraz ujawnienia w aktach rejestrowych co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym.

§ 4. Sąd rejestrowy wpisuje do rejestru wzmiankę o złożeniu dokumentów, o których mowa w § 1, albo wzmiankę o złożeniu informacji, o których mowa w § 3.

Art. 580^{8}. [Zawiadomienie o zamiarze przekształcenia transgranicznego spółki] § 1. Zarząd spółki zawiadamia wspólników o zamiarze przekształcenia transgranicznego spółki dwukrotnie, w sposób przewidziany dla zwoływania zgromadzeń wspólników albo walnych zgromadzeń. Pierwszego zawiadomienia dokonuje się nie później niż na sześć tygodni przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, a drugiego w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie od daty pierwszego zawiadomienia.

§ 2. Zawiadomienia, o których mowa w § 1, zawierają co najmniej miejsce oraz termin, w którym wspólnicy mogą się zapoznać z dokumentami, o których mowa w art. 580^{9} § 1.

Art. 580^{9}. [Prawo do przeglądania dokumentów dotyczących planu przekształcenia transgranicznego] § 1. Wspólnicy spółki przekształcanej i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mają prawo przeglądać następujące dokumenty:

1) plan przekształcenia transgranicznego;

eprasa.pl d2a094e46e

2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółki przekształcanej za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;

3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 580^{5};

4) opinię, o której mowa w art. 580^{5} § 6;

5) opinię biegłego, o której mowa w art. 580^{6};

6) uwagi, o których mowa w art. 580^{4} § 2.

§ 2. Wspólnicy i przedstawiciele pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownicy, mogą żądać udostępnienia im bezpłatnie w lokalu spółki odpisów dokumentów, o których mowa w § 1. Wspólnikom i przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, którzy wyrazili zgodę na wykorzystanie przez spółkę środków komunikacji elektronicznej w celu przekazywania informacji, można przesłać odpisy tych dokumentów w postaci elektronicznej.

§ 3. Przepisów § 1 i § 2 zdanie pierwsze nie stosuje się, gdy spółka nie później niż w terminach, o których mowa w § 4, nieprzerwanie do dnia zakończenia zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, bezpłatnie udostępni do publicznej wiadomości dokumenty, o których mowa w § 1, na swojej stronie internetowej bądź w tym terminie umożliwi wspólnikom oraz przedstawicielom pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracownikom, na swojej stronie internetowej dostęp do tych dokumentów w postaci elektronicznej i ich druk.

§ 4. Spółka udostępnia dokumenty, o których mowa w § 1 pkt 2 i 5, co najmniej na miesiąc przed datą zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia, na którym ma być powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym, a sprawozdanie, o którym mowa w art. 580^{5}, wraz z planem przekształcenia transgranicznego, o ile go sporządzono, co najmniej na sześć tygodni przed tym dniem.

Art. 580^{10}. [Uchwała o przekształceniu transgranicznym] § 1. W uchwale o przekształceniu transgranicznym można uzależnić skuteczność przekształcenia transgranicznego od zatwierdzenia przez zgromadzenie wspólników albo walne zgromadzenie warunków uczestnictwa przedstawicieli pracowników.

§ 2. Zasady uczestnictwa przedstawicieli pracowników w organach spółki powstałej w wyniku przekształcenia transgranicznego określają odrębne przepisy.

§ 3. Uchwała o przekształceniu transgranicznym wymaga większości trzech czwartych głosów, reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut spółki przewiduje surowsze warunki dla wymaganej większości, z tym że większość ta nie może przekraczać 90% głosów.

§ 4. Uchwała o przekształceniu transgranicznym nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dotyczące wyłącznie tego, że:

1) cena odkupu, o której mowa w art. 580^{11} § 3, nie została ustalona należycie lub

eprasa.pl d2a094e46e

2) informacje podane w odniesieniu do ceny odkupu, o której mowa w art. 580^{11} § 3, nie spełniają wymogów prawnych.

§ 5. Przepis § 4 nie ogranicza prawa do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

Art. 580^{11}. [Żądanie odkupu udziałów albo akcji w spółce przekształcanej przez wspólnika] § 1. Wspólnik:

1) który głosował przeciwko uchwale o przekształceniu transgranicznym i zażądał zaprotokołowania sprzeciwu najpóźniej na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej,

2) bezzasadnie niedopuszczony do udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o przekształceniu transgranicznym

– może żądać odkupu jego udziałów albo akcji w spółce przekształcanej; w odniesieniu do wspólnika, który skorzystał z prawa odkupu, przepisu art. 553 § 3 nie stosuje się.

§ 2. Akcjonariusz dołącza do żądania odkupu świadectwo rejestrowe albo imienne świadectwo depozytowe wystawione zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Termin ważności świadectwa nie może upływać przed dniem dokonania odkupu.

§ 3. Cena odkupu odpowiada wartości godziwej udziałów albo akcji spółki przekształcanej.

§ 4. Wspólnik składa spółce żądanie odkupu w terminie dziesięciu dni od dnia podjęcia uchwały o przekształceniu transgranicznym. Żądanie odkupu może być przesłane na adres do doręczeń elektronicznych.

§ 5. Spółka dokonuje odkupu udziałów albo akcji na rachunek własny lub rachunek wspólników pozostających w spółce nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia przekształcenia transgranicznego. Skuteczność odkupu zależy od zapłaty ceny odkupu wspólnikom żądającym odkupu lub złożenia kwoty równej tej cenie do depozytu sądowego.

§ 6. Wspólnik, który złożył żądanie odkupu i nie zgadza się na cenę odkupu, może wnieść powództwo o dodatkowe wynagrodzenie pieniężne w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały o przekształceniu transgranicznym. Wniesienie powództwa nie wstrzymuje odkupu ani rejestracji przekształcenia transgranicznego.

§ 7. Prawomocne orzeczenie o przyznaniu wspólnikowi dodatkowego wynagrodzenia pieniężnego ma moc obowiązującą w stosunku do spółki oraz wszystkich wspólników, którzy złożyli żądanie odkupu zgodnie z § 4.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 8. Spółka może nabyć na rachunek własny udziały albo akcje, których łączna wartość nominalna nie przekracza 25% kapitału zakładowego albo łączna liczba nie przekracza 25% ogólnej liczby akcji w prostej spółce akcyjnej.

§ 9. Sprawy związane z ochroną wspólników w związku z przekształceniem transgranicznym, o których mowa w § 1–8, podlegają prawu i wyłącznej jurysdykcji sądu właściwego według siedziby spółki przekształcanej.

Art. 580^{12}. [Żądanie zabezpieczenia roszczeń przez wierzyciela spółki przekształcanej] § 1. Wierzyciel spółki przekształcanej może w terminie miesiąca od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu przekształcenia transgranicznego żądać zabezpieczenia swoich roszczeń, które nie stały się wymagalne w chwili ujawnienia lub udostępnienia tego planu, jeżeli uprawdopodobni, że ich zaspokojenie jest zagrożone przez przekształcenie.

§ 2. W razie sporu sąd właściwy według siedziby przekształcanej spółki rozstrzyga o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela, o których mowa w § 1, na wniosek wierzyciela, złożony w terminie trzech miesięcy od dnia ujawnienia lub udostępnienia planu przekształcenia transgranicznego.

§ 3. Wniosek wierzyciela nie wstrzymuje wydania przez sąd rejestrowy zaświadczenia o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu.

§ 4. Wykonanie zabezpieczenia jest uzależnione od skuteczności przekształcenia transgranicznego.

§ 5. W terminie dwóch lat od dnia przekształcenia wierzyciele spółki przekształcanej, których roszczenia powstały przed ujawnieniem lub udostępnieniem planu przekształcenia transgranicznego, mogą dochodzić swoich roszczeń przed sądem właściwym według siedziby spółki przekształcanej.

Art. 580^{13}. [Wniosek o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury] § 1. Zarząd spółki składa do sądu rejestrowego wniosek o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wraz z wnioskiem do właściwego organu podatkowego o wydanie opinii zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Sąd rejestrowy niezwłocznie przesyła wniosek do właściwego organu podatkowego.

§ 2. Do wniosku należy dołączyć:

1) plan przekształcenia transgranicznego, chyba że został złożony do sądu rejestrowego zgodnie z art. 580^{7} § 1;

2) sprawozdanie, o którym mowa w art. 580^{5}, w części przeznaczonej dla wspólników, albo odpis zgody wszystkich wspólników spółki przekształcanej na odstąpienie od wymogu sporządzenia tego sprawozdania;

eprasa.pl d2a094e46e

3) sprawozdanie, o którym mowa w art. 580^5, w części przeznaczonej dla pracowników, albo informację o niezatrudnianiu w spółce przekształcanej lub jej spółkach zależnych pracowników innych niż pracownicy wchodzący w skład zarządu;

4) opinię przedstawicieli pracowników, a w braku takich przedstawicieli – pracowników, jeżeli zarząd otrzymał ją w odpowiednim czasie;

5) opinię biegłego albo odpis zgody wszystkich wspólników spółki przekształcanej na odstąpienie od wymogu badania planu przekształcenia transgranicznego przez biegłego i sporządzenia przez niego opinii, chyba że opinia została złożona do sądu rejestrowego zgodnie z art. 559;

6) uwagi, o których mowa w art. 580^4 § 2;

7) odpis uchwały o przekształceniu transgranicznym;

8) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu, że uchwała o przekształceniu transgranicznym nie została zaskarżona w wyznaczonym terminie albo powództwo o jej zaskarżenie zostało prawomocnie oddalone bądź odrzucone, albo minął termin do wniesienia środka odwoławczego, o ile nie zachodzi przypadek wskazany w pkt 9;

9) odpis oświadczenia o zrzeczeniu się na piśmie przez wszystkich uprawnionych prawa zaskarżenia uchwały o przekształceniu transgranicznym lub odpis postanowienia sądu, o którym mowa w art. 580^{16};

10) oświadczenie podpisane przez wszystkich członków zarządu o sposobie realizacji uprawnień wierzycieli i wspólników wynikających z przepisów prawa oraz uchwały o przekształceniu transgranicznym;

11) oświadczenie zarządu dotyczące celu przekształcenia transgranicznego, jeżeli nie jest wymagane sporządzenie sprawozdania, o którym mowa w art. 580^5;

12) oświadczenie zarządu dotyczące miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki po dniu przekształcenia;

13) oświadczenie zarządu o tym, czy rozpoczęło się postępowanie dotyczące uczestnictwa pracowników, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy;

14) zaświadczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o liczbie ubezpieczonych i o niezaleganiu w opłacaniu składek, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia.

§ 3. Do wniosku o wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu przepisy o postępowaniu rejestrowym stosuje się odpowiednio.

§ 4. Sąd rejestrowy bada w szczególności, czy plan przekształcenia transgranicznego zawiera informacje o procedurach dotyczących uczestnictwa pracowników, na

eprasa.pl d2a094e46e

podstawie których dokonuje się odpowiednich uzgodnień, oraz o możliwych wariantach takich uzgodnień.

§ 5. Sąd rejestrowy wydaje spółce zaświadczenie o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, i wpisuje do rejestru wzmiankę o przekształceniu transgranicznym, chyba że stwierdzi, że przekształcenie transgraniczne służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa.

§ 6. Jeżeli sąd rejestrowy ma poważne wątpliwości wskazujące na to, że przekształcenie transgraniczne służy nadużyciu, naruszeniu lub obejściu prawa, może zwrócić się o opinię do właściwych organów w celu zbadania określonego zakresu działalności spółki lub zasięgnąć opinii biegłego.

§ 7. Jeżeli przekształcenie transgraniczne prowadziłoby do posiadania miejsca rzeczywistego zarządzania lub działalności gospodarczej spółki w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie-stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym spółka ma być zarejestrowana po dniu przekształcenia, domniemywa się, że brak jest okoliczności wskazujących na nadużycie, naruszenie lub obejście prawa.

§ 8. W przypadku stwierdzenia, że przekształcenie transgraniczne nie spełnia wszystkich warunków w zakresie procedury przekształcenia transgranicznego podlegającej prawu polskiemu, sąd rejestrowy może wezwać spółkę do uzupełnienia tej procedury i wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin.

§ 9. Jeżeli wydanie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim przekształcenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wymaga uwzględnienia dodatkowych informacji lub przeprowadzenia dodatkowych czynności wyjaśniających, termin przewidziany w § 5 można przedłużyć o trzy miesiące.

Art. 580[14]. [Zgłoszenie przekształcenia transgranicznego do sądu rejestrowego właściwego według siedziby spółki przekształconej] § 1. Zarząd spółki przekształconej zgłasza przekształcenie transgraniczne do sądu rejestrowego właściwego według siedziby spółki przekształconej w celu wpisania do rejestru.

§ 2. Do zgłoszenia należy dołączyć:

1) plan przekształcenia transgranicznego;

2) odpis uchwały o przekształceniu transgranicznym;

3) porozumienie określające warunki uczestnictwa pracowników, jeżeli jest ono wymagane.

§ 3. Sąd rejestrowy bada w szczególności, jeżeli wymagają tego odrębne przepisy, czy zostały określone warunki uczestnictwa pracowników.

§ 4. Sąd rejestrowy przyjmuje zaświadczenie o zgodności z prawem przekształcenia transgranicznego wydane przez właściwy organ jako ostateczne potwierdzenie

eprasa.pl d2a094e46e

należytego dopełnienia procedur i formalności w zakresie procedury podlegającej prawu właściwemu dla spółki przekształcanej.

Art. 580[15]. [Umorzenie postępowania w przedmiocie zaskarżenia uchwały o przekształceniu transgranicznym] § 1. Po dniu przekształcenia niedopuszczalne jest uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały o przekształceniu transgranicznym. Przepisów art. 21 i art. 567 nie stosuje się.

§ 2. Po dniu przekształcenia postępowanie w przedmiocie zaskarżenia uchwały o przekształceniu transgranicznym umarza się.

§ 3. Spółka odpowiada wobec skarżącego za szkodę wyrządzoną uchwałą o przekształceniu transgranicznym sprzeczną z ustawą, umową bądź statutem spółki lub dobrymi obyczajami.

Art. 580[16]. [Wniosek o wydanie postanowienia zezwalającego na rejestrację przekształcenia transgranicznego] § 1. Spółka może wystąpić do sądu, do którego został wniesiony pozew o uchylenie albo stwierdzenie nieważności uchwały, z wnioskiem o wydanie postanowienia zezwalającego na rejestrację przekształcenia transgranicznego.

§ 2. Sąd wyda postanowienie, jeżeli:

1) powództwo jest niedopuszczalne albo

2) powództwo jest oczywiście bezzasadne, albo

3) uzna, po rozpoznaniu wniosku na rozprawie, że interes spółki uzasadnia przeprowadzenie przekształcenia transgranicznego bez zbędnej zwłoki.

§ 3. Sąd wydaje postanowienie bezzwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia wpływu wniosku, a jeżeli zadecyduje o rozpoznaniu wniosku na rozprawie – w terminie miesiąca.

§ 4. Na postanowienie przysługuje zażalenie rozpatrywane w terminie dwóch tygodni.

Art. 580[17]. [Odpowiedzialność biegłego wobec spółki i wspólników za szkody wyrządzone z jego winy] § 1. Biegły odpowiada wobec spółki i wspólników spółki przekształcanej za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 2. Roszczenia, o których mowa w § 1, przedawniają się z upływem trzech lat od dnia przekształcenia.

Oddział 2

Transgraniczne przekształcenie spółki komandytowo-akcyjnej

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 580[18]. [Stosowanie przepisów oddziału 1 do transgranicznego przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej] Do transgranicznego przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 1 oraz art. 574.

Art. 580[19]. [Wymagana zgoda do podjęcia uchwały o przekształceniu transgranicznym] Do podjęcia uchwały o przekształceniu transgranicznym wymagana jest zgoda wszystkich komplementariuszy oraz uchwała akcjonariuszy, za którą wypowiedzą się osoby reprezentujące co najmniej trzy czwarte kapitału zakładowego, chyba że statut przewiduje surowsze warunki dla wymaganej większości, z tym że większość ta nie może przekraczać 90% głosów.

Rozdział 5

Przekształcenie spółki osobowej w inną spółkę osobową

Art. 581. [Przekształcenie spółki osobowej w inną spółkę osobową] Przekształcenie spółki osobowej w inną spółkę osobową następuje, jeżeli oprócz wymagań, o których mowa w rozdziale 1, za przekształceniem spółki wypowiedzieli się wszyscy wspólnicy.

Art. 582. [Stosowanie przepisów ustawy] W przypadku przekształcenia spółki jawnej albo spółki partnerskiej, w której wszyscy wspólnicy prowadzili sprawy spółki, nie stosuje się przepisów art. 557–561. Nie dotyczy to obowiązku przygotowania dokumentów wymienionych w art. 558 § 2 pkt 1 i 2.

Art. 583. [Uprawnienia spadkobiercy wspólnika] § 1. W przypadku śmierci wspólnika spółki jawnej jego spadkobierca może żądać przekształcenia tej spółki w spółkę komandytową i przyznania statusu komandytariusza. Spółka powinna uwzględnić żądanie spadkobiercy zmarłego wspólnika, chyba że pozostali wspólnicy podejmą uchwałę o rozwiązaniu spółki.

§ 2. Żądanie spadkobiercy zmarłego wspólnika uważa się również za uwzględnione, gdy pozostali wspólnicy powzięli uchwałę o przekształceniu spółki jawnej w spółkę komandytowo-akcyjną, przyznając temu spadkobiercy status akcjonariusza tej spółki.

§ 3. Spółka, uwzględniając żądanie spadkobiercy zmarłego wspólnika, powinna wykonać obowiązki, o których mowa w art. 557–561.

§ 4. Spadkobierca może zgłosić żądanie w terminie sześciu miesięcy, licząc od dnia stwierdzenia nabycia spadku.

§ 5. Jeżeli w terminie, o którym mowa w § 4, spadkobierca uzyska status komandytariusza lub akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej albo w tym czasie spółka zostanie rozwiązana, odpowiada on za zobowiązania spółki dotychczas powstałe jedynie według przepisów prawa spadkowego.

Art. 584. [Odpowiedzialność za zobowiązania spółki] Wspólnicy spółki przekształcanej odpowiadają za zobowiązania spółki powstałe przed dniem przekształcenia na dotychczasowych zasadach przez okres trzech lat, licząc od tego dnia.

Rozdział 6

eprasa.pl d2a094e46e

Przekształcenie przedsiębiorcy w spółkę kapitałową

Art. 584[1]. [Dzień przekształcenia] Przedsiębiorca przekształcany staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu do rejestru (dzień przekształcenia).

Art. 584[2]. [Prawa i obowiązki spółki przekształconej] § 1. Spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki przedsiębiorcy przekształcanego.

§ 2. Spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane przedsiębiorcy przed jego przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

§ 3. Osoba fizyczna, o której mowa w art. 551 § 5, staje się z dniem przekształcenia wspólnikiem albo akcjonariuszem spółki przekształconej.

Art. 584[3]. [Zmiana firmy przedsiębiorcy przekształcanego] W przypadku gdy zmiana firmy przedsiębiorcy przekształcanego w związku z przekształceniem nie polega tylko na dodaniu części identyfikującej formę prawną spółki przekształconej, spółka przekształcona ma obowiązek podawania w nawiasie dawnej firmy, obok nowej firmy, z dodaniem wyrazu „dawniej" – przez okres co najmniej roku od dnia przekształcenia.

Art. 584[4]. [Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących powstania spółki przekształconej] Do przekształcenia przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące powstania spółki przekształconej, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 584[5]. [Wymagania dotyczące przekształcenia przedsiębiorcy] Do przekształcenia przedsiębiorcy wymaga się:

1) sporządzenia planu przekształcenia przedsiębiorcy wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta;

2) złożenia oświadczenia o przekształceniu przedsiębiorcy;

3) powołania członków organów spółki przekształconej;

4) zawarcia umowy spółki albo podpisania statutu spółki przekształconej;

5) dokonania w rejestrze wpisu spółki przekształconej i wykreślenia przedsiębiorcy przekształcanego z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Art. 584[6]. [Plan przekształcenia przedsiębiorcy] Plan przekształcenia przedsiębiorcy sporządza się w formie aktu notarialnego.

Art. 584[7]. [Zawartość planu przekształcenia przedsiębiorcy] § 1. Plan przekształcenia przedsiębiorcy powinien zawierać co najmniej ustalenie wartości bilansowej majątku przedsiębiorcy przekształcanego na określony dzień w miesiącu poprzedzającym sporządzenie planu przekształcenia przedsiębiorcy.

§ 2. Do planu przekształcenia należy dołączyć:

eprasa.pl d2a094e46e

1) projekt oświadczenia o przekształceniu przedsiębiorcy;

2) projekt aktu założycielskiego (statutu);

3) wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) przedsiębiorcy przekształcanego;

4) sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia na dzień, o którym mowa w § 1.

§ 3. Jeżeli przedsiębiorca nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, sprawozdanie finansowe, o którym mowa w § 2 pkt 4, sporządza się w oparciu o podsumowanie zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów oraz innych ewidencji prowadzonych przez przedsiębiorcę dla celów podatkowych, spis z natury, a także inne dokumenty pozwalające na sporządzenie tego sprawozdania.

Art. 584[8]. [Badanie planu przekształcenia przedsiębiorcy] § 1. Plan przekształcenia przedsiębiorcy należy poddać badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie poprawności i rzetelności.

§ 2. Sąd rejestrowy właściwy według siedziby przedsiębiorcy przekształcanego wyznacza na wniosek przedsiębiorcy przekształcanego biegłego rewidenta. W uzasadnionych przypadkach sąd może wyznaczyć dwóch albo większą liczbę biegłych.

§ 3. Na pisemne żądanie biegłego rewidenta przedsiębiorca przekształcany przedłoży mu dodatkowe wyjaśnienia lub dokumenty.

§ 4. Biegły rewident, w terminie określonym przez sąd, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące od dnia jego wyznaczenia, sporządzi na piśmie szczegółową opinię i złoży ją wraz z planem przekształcenia przedsiębiorcy sądowi rejestrowemu oraz przedsiębiorcy przekształcanemu.

§ 5. Sąd rejestrowy określa wynagrodzenie za pracę biegłego rewidenta i zatwierdza rachunki jego wydatków. Jeżeli przedsiębiorca przekształcany dobrowolnie tych należności nie uiści w terminie dwóch tygodni, sąd rejestrowy ściągnie je w trybie przewidzianym dla egzekucji opłat sądowych.

Art. 584[9]. [Oświadczenie o przekształceniu przedsiębiorcy] Oświadczenie o przekształceniu przedsiębiorcy powinno zostać sporządzone w formie aktu notarialnego i określać co najmniej:

1) formę prawną spółki, w jaką zostaje przekształcony przedsiębiorca;

2) wysokość kapitału zakładowego albo kapitału akcyjnego;

3) zakres praw przyznanych osobiście przedsiębiorcy przekształcanemu jako wspólnikowi albo akcjonariuszowi spółki przekształconej, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane;

4) nazwiska i imiona członków zarządu spółki przekształconej.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 584[10]. [Odpowiedzialność osób działających za przedsiębiorcę przekształcanego] § 1. Osoby działające za przedsiębiorcę przekształcanego odpowiadają solidarnie wobec tego przedsiębiorcy, spółki, wspólników oraz osób trzecich za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem albo postanowieniami umowy lub statutu spółki, chyba że nie ponoszą winy.

§ 2. Osoba fizyczna, o której mowa w art. 551 § 5, odpowiada wobec spółki, wspólników oraz osób trzecich za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, sprzecznym z prawem albo postanowieniami umowy lub statutu spółki, chyba że nie ponosi winy.

§ 3. Biegły rewident odpowiada wobec przedsiębiorcy przekształcanego za szkody wyrządzone z jego winy. W przypadku gdy biegłych jest kilku, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 4. Roszczenia, o których mowa w § 1–3, przedawniają się po upływie trzech lat, licząc od dnia przekształcenia.

Art. 584[11]. [Wniosek o wpis przekształcenia do rejestru] Wniosek o wpis przekształcenia do rejestru wnoszą wszyscy członkowie zarządu spółki przekształconej.

Art. 584[12]. [Ogłoszenie o przekształceniu przedsiębiorcy] Ogłoszenie o przekształceniu przedsiębiorcy jest dokonywane na wniosek zarządu spółki przekształconej.

Art. 584[13]. [Odpowiedzialność za zobowiązania przedsiębiorcy przekształcanego] Osoba fizyczna, o której mowa w art. 551 § 5, odpowiada solidarnie ze spółką przekształconą za zobowiązania przedsiębiorcy przekształcanego związane z prowadzoną działalnością gospodarczą powstałe przed dniem przekształcenia, przez okres trzech lat, licząc od dnia przekształcenia.

TYTUŁ V

Przepisy karne

Art. 585. (uchylony)

Art. 586. [Odpowiedzialność za niezgłoszenie wniosku o upadłości spółki] Kto, będąc członkiem zarządu spółki albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość spółki handlowej pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość spółki

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 587. [Odpowiedzialność za nienależyte wykonywanie obowiązków] § 1. Kto przy wykonywaniu obowiązków wymienionych w tytule III i IV ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organom spółki, władzom państwowym lub osobie powołanej do rewizji

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie

eprasa.pl d2a094e46e

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 587[1]. [Odpowiedzialność za nieprzekazywanie informacji, dokumentów lub zatajanie danych] § 1. Kto, wbrew obowiązkom wynikającym z art. 219 § 4 i 4[1], art. 300[71] § 1–2, art. 300[76] § 5 albo art. 382 § 4 i 5, nie przekazuje informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień w terminie lub przekazuje je niezgodne ze stanem faktycznym, lub zataja dane wpływające w istotny sposób na treść tych informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień

– podlega grzywnie nie niższej niż 20 000 złotych i nie wyższej niż 50 000 złotych albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie

– podlega grzywnie nie niższej niż 6000 złotych i nie wyższej niż 20 000 złotych.

Art. 587[2]. [Odpowiedzialność za brak dostępu do dokumentów, nieudzielanie żądanych informacji lub zatajanie danych] § 1. Kto wbrew obowiązkom wynikającym z art. 219[2] § 3, art. 300[71a] § 3 albo art. 382[1] § 3, doprowadza do tego, że zarząd nie zapewnia doradcy rady nadzorczej dostępu do dokumentów, nie udziela mu żądanych informacji, przekazuje je niezgodne ze stanem faktycznym, lub zataja dane wpływające w istotny sposób na treść tych informacji lub dokumentów

– podlega grzywnie nie niższej niż 20 000 złotych i nie wyższej niż 50 000 złotych albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie

– podlega grzywnie nie niższej niż 6000 złotych i nie wyższej niż 20 000 złotych.

Art. 588. [Odpowiedzialność członka zarządu lub likwidatora za nabycie akcji własnych przez spółkę] Kto, będąc członkiem zarządu albo likwidatorem, dopuszcza do nabycia przez spółkę handlową własnych udziałów lub akcji albo do brania ich w zastaw

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 589. [Odpowiedzialność za wydanie dokumentów] Kto, będąc członkiem zarządu albo likwidatorem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, dopuszcza do wydania przez spółkę dokumentów imiennych, na okaziciela lub dokumentów na zlecenie na udziały lub prawa do zysków w spółce

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 589[1]. [Odpowiedzialność za dopuszczenie do wydania dokumentów na akcje, warrantów subskrypcyjnych lub innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki] Kto, będąc członkiem zarządu albo likwidatorem prostej spółki akcyjnej, dopuszcza do wydania przez spółkę dokumentów na akcje, warranty subskrypcyjne lub na inne tytuły uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki

eprasa.pl d2a094e46e

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 589[2]. [Odpowiedzialność za dopuszczenie do wydania dokumentów na akcje, warrantów subskrypcyjnych, świadectw użytkowych, świadectw założycielskich lub innych tytułów uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku spółki] Kto, będąc uprawnionym samodzielnie lub łącznie z innymi osobami na podstawie ustawy lub statutu do prowadzenia spraw i reprezentowania spółki akcyjnej albo spółki komandytowo-akcyjnej, dopuszcza do wydania przez spółkę dokumentów na akcje, warranty subskrypcyjne, świadectwa użytkowe, świadectwa założycielskie, lub na inne tytuły uczestnictwa w dochodach lub w podziale majątku spółki

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 590. [Odpowiedzialność za wystawianie fałszywych zaświadczeń] Kto w celu umożliwienia bezprawnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub bezprawnego wykonywania praw mniejszości:

1) wystawia fałszywe zaświadczenie o złożeniu dokumentu akcji uprawniającej do głosowania lub fałszywe świadectwo rejestrowe,

2) użycza innemu dokumentu akcji, która nie uprawnia jej właściciela do głosowania,

3) wystawia fałszywe zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej,

4) przekazuje lub udostępnia fałszywy wykaz akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 591. [Odpowiedzialność za posługiwanie się fałszywymi dokumentami] Kto przy głosowaniu na walnym zgromadzeniu lub wykonywaniu praw mniejszości posługuje się:

1) fałszywym zaświadczeniem o złożeniu dokumentu akcji uprawniającej do głosowania lub fałszywym świadectwem rejestrowym,

2) cudzym dokumentem akcji bez zgody właściciela,

3) cudzym dokumentem akcji, która nie uprawnia jej właściciela do głosowania,

4) fałszywym zaświadczeniem o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej,

5) fałszywymi instrukcjami do głosowania na walnym zgromadzeniu spółki publicznej

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 592. [Odpowiedzialność członka zarządu za wydanie akcji] § 1. Członek zarządu, który dopuszcza do wydania dokumentów akcji:

1) niedostatecznie opłaconych,

2) przed zarejestrowaniem spółki,

3) w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego – przed zarejestrowaniem podwyższenia

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Tej samej karze podlega ten, kto będąc uprawnionym samodzielnie lub łącznie z innymi osobami na podstawie ustawy lub statutu do prowadzenia spraw i reprezentowania spółki akcyjnej albo spółki komandytowo-akcyjnej, dopuszcza do zarejestrowania akcji w rejestrze akcjonariuszy albo depozycie papierów wartościowych:

1) przed zarejestrowaniem spółki;

2) w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego – przed zarejestrowaniem podwyższenia.

§ 3. Tej samej karze podlega członek zarządu, który dopuszcza do zarejestrowania akcji w rejestrze akcjonariuszy przed:

1) zarejestrowaniem prostej spółki akcyjnej;

2) wpisem do rejestru zmiany liczby akcji – w przypadku emisji nowych akcji prostej spółki akcyjnej.

Art. 593. [Właściwość rzeczowa] Sprawy o przestępstwa wymienione w art. 586–592 należą do właściwości sądów rejonowych.

Art. 594. [Odpowiedzialność członka zarządu za przekroczenie kompetencji] § 1. Kto, będąc członkiem zarządu spółki handlowej, wbrew obowiązkowi dopuszcza do tego, że zarząd:

1) nie składa sądowi rejestrowemu listy wspólników albo listy akcjonariuszy,

2) nie prowadzi księgi udziałów zgodnie z przepisami art. 188 § 1 albo nie prowadzi księgi akcyjnej zgodnie z art. 341 § 1, albo dopuszcza do nieprowadzenia rejestru akcjonariuszy zgodnie z przepisami ustawy lub nierejestrowania akcji w depozycie papierów wartościowych,

3) nie zwołuje zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia,

4) odmawia wyjaśnień osobie powołanej do rewizji lub nie dopuszcza jej do pełnienia obowiązków,

eprasa.pl d2a094e46e

5) nie przedstawia sądowi rejestrowemu wniosku o wyznaczenie biegłych rewidentów,

6) nie ogłasza wzmianki o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym zgodnie z przepisem art. 312 § 7

– podlega grzywnie do 20 000 złotych.

§ 2. Kto, będąc członkiem zarządu, dopuszcza do tego, że spółka przez czas dłuższy niż trzy miesiące wbrew prawu lub umowie pozostaje bez rady nadzorczej w należytym składzie

– podlega grzywnie w tej samej wysokości.

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 stosuje się odpowiednio do likwidatorów.

§ 4. Grzywnę nakłada sąd rejestrowy.

Art. 595. [Odpowiedzialność za braki w pismach i zamówieniach handlowych] § 1. Kto, będąc członkiem zarządu spółki kapitałowej, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art. 206 § 1, art. 300^{61} § 1 i art. 374 § 1, nie zawierają danych określonych w tych przepisach albo, będąc komplementariuszem spółki komandytowo-akcyjnej uprawnionym do reprezentowania spółki, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art. 127 § 5, nie zawierają danych określonych w tym przepisie

– podlega grzywnie do 5000 złotych.

§ 2. Przepisy art. 594 § 3 i § 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 595^{1}. [Odpowiedzialność za składanie oferty nabycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością] § 1. Kto składa ofertę nabycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w sposób określony w art. 182^{1} § 1

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto promuje nabycie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w sposób określony w art. 182^{1} § 2.

Art. 595^{2}. [Odpowiedzialność za składanie oferty objęcia nowych udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością] § 1. Kto składa ofertę objęcia nowych udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w sposób określony w art. 257^{1} § 1

– podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto promuje objęcie nowych udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w sposób określony w art. 257^{1} § 2.

TYTUŁ VI

eprasa.pl d2a094e46e

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe

DZIAŁ I

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 596. (pominięty)

Art. 597.(pominięty)

Art. 598.(pominięty)

Art. 599.(pominięty)

Art. 600.(pominięty)

Art. 601.(pominięty)

Art. 602.(pominięty)

Art. 603.(pominięty)

Art. 604.(pominięty)

Art. 605.(pominięty)

Art. 606.(pominięty)

Art. 607.(pominięty)

Art. 608.(pominięty)

Art. 609.(pominięty)

DZIAŁ II

Przepisy przejściowe

Art. 610. [Przepisy uchylone] Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc przepisy dotyczące spraw w niej unormowanych, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

Art. 611. [Przepisy utrzymane w mocy] Pozostają w mocy przepisy szczególne dotyczące:

1) (uchylony)

2) spółek prowadzących działalność bankową;

3) spółek prowadzących giełdy albo rynki pozagiełdowe;

eprasa.pl d2a094e46e

4) spółek prowadzących domy maklerskie;

5) Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.;

6) spółek prowadzących działalność ubezpieczeniową;

7) towarzystw funduszy inwestycyjnych;

8) towarzystw emerytalnych;

9) spółek publicznej radiofonii i telewizji;

10) spółek powstałych w wyniku komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych;

11) innych spółek handlowych uregulowanych w odrębnych ustawach.

Art. 612. [Stosowanie przepisów ustawy] Do stosunków prawnych w zakresie spółek handlowych istniejących w dniu wejścia w życie ustawy stosuje się jej przepisy, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

Art. 613. [Regulacja uprawnień akcjonariuszy i wspólników] § 1. Uprawnienia wspólników i akcjonariuszy spółek handlowych, nabyte przed dniem wejścia w życie ustawy, pozostają w mocy.

§ 2. Treść uprawnień, o których mowa w § 1, podlega przepisom dotychczasowym.

§ 3. Do zmiany treści uprawnień i rozporządzeń uprawnieniami wspólników oraz akcjonariuszy dokonanych po wejściu w życie ustawy stosuje się jej przepisy.

Art. 614. [Stosowanie przepisów art. 613] § 1. Przepisy art. 613 stosuje się odpowiednio do świadectw założycielskich i akcji użytkowych.

§ 2. Świadectwa założycielskie wygasają najpóźniej z upływem dziesięciu lat od chwili wejścia w życie ustawy.

Art. 615. [Stosowanie przepisów do obowiązków członków organów spółek kapitałowych] § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy do obowiązków członków organów spółek kapitałowych stosuje się jej przepisy.

§ 2. Termin wygaśnięcia mandatu członka organu spółki kapitałowej, który rozpoczął się przed wejściem w życie ustawy, ocenia się według przepisów dotychczasowych.

Art. 616. [Stosowanie przepisów do spraw o wpis do rejestru] Do spraw o wpis do rejestru spółki jawnej, spółki komandytowej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej.

Art. 617. [Stosowanie przepisów do łączenia i przekształcenia spółek kapitałowych] Do łączenia i przekształcenia spółek kapitałowych, w przypadku powzięcia odpowiedniej

eprasa.pl d2a094e46e

uchwały przez zgromadzenie wspólników (walne zgromadzenie) przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe; jednakże skutki prawne połączenia lub przekształcenia, wpisanego do rejestru po wejściu ustawy w życie, ocenia się według jej przepisów.

Art. 618. [Stosowanie przepisów do koncesji, zezwoleń oraz ulg] Przepisy art. 494 § 2 i art. 531 § 2 stosuje się do koncesji, zezwoleń oraz ulg przyznanych po dniu wejścia w życie ustawy, chyba że przepisy dotychczasowe przewidywały przejście takich uprawnień na spółkę przejmującą lub na spółkę nowo zawiązaną.

Art. 619. [Stosowanie przepisów do uchwał] Do uchwał wspólników oraz uchwał organów spółek kapitałowych powziętych przed dniem wejścia ustawy w życie stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 620. [Stosowanie przepisów do oceny skutków zdarzeń prawnych] § 1. Do oceny skutków zdarzeń prawnych stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym zdarzenia te nastąpiły.

§ 2. Z dniem wejścia w życie ustawy do oceny skutków:

1) utworzenia spółki w organizacji wskutek zawarcia umowy spółki kapitałowej,

2) zdarzeń będących podstawą orzeczenia sądu rejestrowego o rozwiązaniu spółki kapitałowej, zgodnie z art. 21,

stosuje się przepisy ustawy.

Art. 621. [Stosowanie przepisów do roszczeń] Do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy, a według przepisów Kodeksu handlowego w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy ustawy dotyczące przedawnienia z następującymi ograniczeniami:

1) początek, zawieszenie i przerwanie biegu przedawnienia ocenia się według przepisów Kodeksu handlowego, za okres przed dniem wejścia w życie ustawy;

2) jeżeli termin przedawnienia według przepisów ustawy jest krótszy niż według przepisów Kodeksu handlowego, bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy; jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu przedawnienia określonego w Kodeksie handlowym wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Art. 622. [Stosowanie przepisów do spraw w zakresie spółek handlowych] Do spraw wszczętych przed sądami powszechnymi lub sądami polubownymi w zakresie spółek handlowych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 623. [Termin dostosowania postanowień umów spółek już istniejących] § 1. W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy spółki handlowe istniejące w dniu wejścia w życie ustawy dostosują postanowienia swoich umów, aktów założycielskich lub statutów do jej przepisów.

eprasa.pl d2a094e46e

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy postanowień umów spółek i statutów będących podstawą ustanowienia uprawnień, o których mowa w art. 613 § 1.

§ 3. W przypadku naruszenia przepisu § 1 sąd rejestrowy może z urzędu lub na wniosek osoby mającej interes prawny wezwać spółkę do usunięcia naruszenia w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy. Jeżeli spółka nie uczyni zadość wezwaniu, sąd może także z urzędu wydać postanowienie o rozwiązaniu spółki.

Art. 624. [Termin podwyższenia kapitału zakładowego przez spółki istniejące] § 1. W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o których mowa w art. 612, dokonają podwyższenia kapitału zakładowego co najmniej do wysokości 25 000 złotych oraz spełnią wymogi dotyczące minimalnej wartości udziału określone w art. 154 § 2. Najpóźniej w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy spółki te dostosują wysokość kapitału zakładowego do wymagań określonych w art. 154 § 1.

§ 2. W terminie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy spółki akcyjne, o których mowa w art. 612, dokonają podwyższenia kapitału zakładowego co najmniej do wysokości 250 000 złotych. Najpóźniej w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy spółki te dostosują wysokość kapitału zakładowego do wymagań określonych w art. 308 § 1.

§ 3. Do spółek kapitałowych w organizacji zgłoszonych do sądu rejestrowego przed dniem ogłoszenia ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy dotyczące minimalnej wysokości kapitału zakładowego i wartości nominalnej akcji lub udziału. Do spółek tych stosuje się przepisy § 1 i § 2.

§ 4. W przypadku gdy spółka kapitałowa nie spełniła wymogów przewidzianych w § 1 lub § 2, przepisy art. 623 § 3 stosuje się odpowiednio. Ponadto akcjonariusze lub wspólnicy takiej spółki nie mogą pobierać dywidendy ani innych świadczeń od spółki do czasu spełnienia wymogów określonych w § 1–3. Nie dotyczy to udziału w majątku spółki w przypadku jej rozwiązania lub likwidacji.

Art. 625. [Termin uprzywilejowania akcji Skarbu Państwa] § 1. W okresie do dnia 31 grudnia 2004 r. statuty spółek zawiązywanych po wejściu w życie ustawy, w których akcjonariuszem jest Skarb Państwa, mogą przewidywać uprzywilejowanie akcji Skarbu Państwa co do głosu w wyższym stopniu niż określony w art. 352; nie można jednak przyznać Skarbowi Państwa więcej niż pięć głosów na jedną akcję.

§ 2. Przepis § 1 traci moc z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej w statutach spółek, w których akcjonariuszem jest Skarb Państwa, dopuszcza się uprzywilejowanie akcji lub udziałów Skarbu Państwa w sprawach, o których mowa w art. 351–354.

§ 3. Do uprawnień Skarbu Państwa w spółkach akcyjnych nabytych zgodnie z § 1 stosuje się art. 613.

Art. 626. (uchylony)

eprasa.pl d2a094e46e

Art. 627. (uchylony)

Art. 628. [Ranga przepisów ustawy] W razie wątpliwości, czy mają być stosowane przepisy dotychczasowe, czy przepisy ustawy, należy stosować przepisy ustawy.

Art. 629. [Stosowanie przepisów ustawy] Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej – Kodeks handlowy bądź rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej – Przepisy wprowadzające Kodeks handlowy, uchylone przepisem art. 631, albo odsyłają ogólnie do przepisów Kodeksu handlowego o spółkach jawnych, spółkach komandytowych, spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółkach akcyjnych, stosuje się w tym zakresie właściwe przepisy ustawy.

Art. 630. [Stosowanie przepisów w odniesieniu do rejestru handlowego, firmy, prokury] Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na dotyczące rejestru handlowego, firmy lub prokury przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, uchylonego przepisem art. 631 pkt 1, albo odsyłają ogólnie do przepisów o rejestrze handlowym, firmie lub prokurze, stosuje się w tym zakresie przepis *art. 632* [23].

DZIAŁ III

Przepisy końcowe

Art. 631. [Przepisy uchylone] Z uwzględnieniem przepisu *art. 632* ustawy, tracą moc:

1) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. poz. 502, z 1946 r. poz. 321, z 1950 r. poz. 312, z 1964 r. poz. 94, z 1988 r. poz. 326, z 1990 r. poz. 98 i 298, z 1991 r. poz. 155, 418 i 480, z 1994 r. poz. 591, z 1995 r. poz. 478, z 1996 r. poz. 43, z 1997 r. poz. 554, 754, 769 i 770, z 1999 r. poz. 1178 oraz z 2000 r. poz. 702);

2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks handlowy (Dz. U. poz. 503, z 1945 r. poz. 224, z 1946 r. poz. 197 i 329, z 1947 r. poz. 20, z 1961 r. poz. 319, z 1964 r. poz. 94, z 1997 r. poz. 769 oraz z 1999 r. poz. 1178).

Art. 632. (uchylony)

Art. 633. [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

[1)] Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) pierwszej dyrektywy Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz. Urz. WE L 65 z 14.03.1968, str. 8, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 3, z późn. zm.);

eprasa.pl d2a094e46e

2) drugiej dyrektywy Rady 77/91/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału (Dz. Urz. WE L 26 z 31.01.1977, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 8, z późn. zm.);

3) trzeciej dyrektywy Rady 78/855/EWG z dnia 9 października 1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu, dotyczącej łączenia się spółek akcyjnych (Dz. Urz. WE L 295 z 20.10.1978, str. 36, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 42, z późn. zm.);

4) szóstej dyrektywy Rady 82/891/EWG z dnia 17 grudnia 1982 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu, dotyczącej podziału spółek akcyjnych (Dz. Urz. WE L 378 z 31.12.1982, str. 47, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 50, z późn. zm.);

5) jedenastej dyrektywy Rady 89/666/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegających prawu innego państwa (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 36, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 100, z późn. zm.);

6) dwunastej dyrektywy Rady 89/667/EWG w sprawie prawa spółek z dnia 21 grudnia 1989 r. dotyczącej jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz. Urz. WE L 395 z 30.12.1989, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 104, z późn. zm.);

7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/17/WE z dnia 19 marca 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz. Urz. WE L 110 z 20.04.2001, str. 28; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 3);

8) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz. Urz. WE L 125 z 05.05.2001, str. 15; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, str. 15).

[1] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2023 r. (Dz.U. poz. 739) art. 299 § 1 w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości, aby pozwany były członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uwolnił się od odpowiedzialności poprzez wykazanie, że wierzytelność, stwierdzona orzeczeniem, na podstawie którego wszczęto przeciwko spółce bezskuteczną egzekucję, nie istnieje, w sytuacji, w której orzeczenie zapadło w postępowaniu wszczętym po dacie utraty przez pozwanego statusu członka zarządu spółki, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Art. 299 § 1 w ww. zakresie utracił moc 19 kwietnia 2023 r.

[2] Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2023 r. (Dz.U. poz. 739) art. 299 § 2 w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości, aby pozwany były członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością uwolnił się od odpowiedzialności poprzez wykazanie, że wierzytelność, stwierdzona orzeczeniem, na podstawie którego wszczęto przeciwko spółce bezskuteczną egzekucję, nie istnieje, w sytuacji, w której orzeczenie zapadło w postępowaniu wszczętym po dacie utraty przez pozwanego statusu członka zarządu spółki, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji RP. Art. 299 § 2 w ww. zakresie utracił moc 19 kwietnia 2023 r.

[3] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 459 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 459 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

eprasa.pl d2a094e46e

[4] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 460 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 460 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[5] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 461 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 461 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[6] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 462 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 462 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[7] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 463 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 463 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[8] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 464 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 464 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[9] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 465 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 465 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[10] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 466 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 466 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[11] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 467 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 467 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[12] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 468 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z

eprasa.pl d2a094e46e

mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 468 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[13] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 469 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 469 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[14] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 470 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 470 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[15] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 471 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 471 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[16] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 472 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 472 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[17] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 473 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 473 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[18] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 474 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 474 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[19] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 475 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 475 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[20] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 476 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej

eprasa.pl d2a094e46e

radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 476 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[21] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 477 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 477 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[22] Na podstawie pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz.U. poz. 96) art. 478 rozumiany w ten sposób, że swoim zakresem regulacyjnym, z mocy samej ustawy – Kodeks spółek handlowych, obejmuje także jednostki publicznej radiofonii i telewizji, w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP. Art. 478 w ww. zakresie utracił moc 26 stycznia 2024 r.

[23] Uchylony przez art. 6 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408), która weszła w życie 25 września 2003 r.

Źródło: **E-wydania czasopism** publikacja z serii INFORLEX
Copyright © 2024 INFOR PL S.A. Wszelkie prawa zastrzeżone.

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Przegląd orzecznictwa i interpretacji

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Ulga termomodernizacyjna

1. Podstawowe informacje o uldze termomodernizacyjnej 3
   1.1 Kto może skorzystać z ulgi 3
   1.2. Co można odliczyć w ramach ulgi 3
   1.3. Ile można odliczyć w ramach ulgi 5
   1.4. Jak należy udokumentować wydatki termomodernizacyjne 5
   1.5. Jak odliczyć ulgę termomodernizacyjną 6
2. Warunki skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej 6
   2.1. Tylko faktura zawierająca rodzaj i cenę wydatków termomodernizacyjnych uprawnia do skorzystania z ulgi 6
   2.2. Faktura pro forma uniemożliwia odliczenie udokumentowanych nią wydatków 7
   2.3. Brak faktury wystawionej na podatnika pozbawia go prawa do ulgi 7
   2.4. Moment ustanowienia współwłasności nieruchomości decyduje o prawie do ulgi 8
   2.5. Brak formalnej zgody na użytkowanie budynku nie wyklucza prawa do ulgi 9

eprasa.pl d2a094e46e

3. Wydatki uprawniające do odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej 10
3.1. Instalacja fotowoltaiczna 10
3.2. Kolektor słoneczny 10
3.3. Drzwi wejściowe 11
3.4. Stolarka okienna 11
3.5. Ocieplenie fundamentów oraz wykonanie hydroizolacji 12
3.6. Ogrzewanie podłogowe 13
3.7. Farby podkładowe, tynki, taśmy elewacyjne i folie 13
3.8. Kocioł na biomasę 14
4. Wydatki, których nie można odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej 14
4.1. Wymiana dachu 14
4.2. Usunięcie kostki brukowej 15
4.3. Wymiana rynien i rur spustowych 16
4.4. Rolety solarne 16
4.5. Rolety zewnętrzne 17
5. Podsumowanie 17

eprasa.pl d2a094e46e

1. Podstawowe informacje o uldze termomodernizacyjnej

1.1 Kto może skorzystać z ulgi

Z ulgi termomodernizacyjnej mogą korzystać podatnicy:

- opodatkowani według skali podatkowej, 19% podatkiem liniowym albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- będący właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinnych budynków mieszkalnych,
- którzy ponieśli wydatki na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, które zostanie zakończone w okresie trzech kolejnych lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek.

Jak wynika z wyroku WSA w Krakowie z 11 lipca 2025 r. (sygn. akt I SA/Kr 336/25):

WSA *Analiza treści relewantnych przepisów u.p.d.o.f., a także definicji legalnej lokalu mieszkalnego jednorodzinnego zawartej w ustawie Prawo budowlane prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż prawo do odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej obejmuje wydatki poniesione na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wyłącznie w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w rozumieniu przepisów ustawy Prawo budowlane.*

Nie ma możliwości skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej w odniesieniu do lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych.

1.2. Co można odliczyć w ramach ulgi

Ulga termomodernizacyjna polega na odliczeniu od dochodu (przychodu) wydatków poniesionych na materiały budowlane, urządzenia i usługi związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Wykaz wydatków, które podlegają odliczeniu w ramach ulgi termomodernizacyjnej, został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów i Rozwoju z 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Odliczeniu podlegają wydatki na:

1) materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych, dachów oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem;
2) węzeł cieplny wraz z programatorem temperatury i układem automatycznej regulacji pogodowej;
3) kocioł przeznaczony wyłącznie do spalania biomasy, spełniający co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz.Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 100, z późn. zm.) – jeżeli eksploatacji takiego kotła nie zakazuje uchwała przyjęta na podstawie ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
4) przyłącze do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej wykorzystującej jako źródło energii biogaz lub biometan;

eprasa.pl d2a094e46e

5) materiały budowlane wchodzące w skład instalacji ogrzewczej;
6) materiały budowlane wchodzące w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej;
7) materiały budowlane wchodzące w skład systemu ogrzewania elektrycznego;
8) pompę ciepła wraz z infrastrukturą niezbędną do jej funkcjonowania, pod warunkiem że pompa ta jest częścią instalacji wykorzystywanej do ogrzewania pomieszczeń lub przygotowania ciepłej wody użytkowej;
9) kolektor słoneczny wraz z infrastrukturą niezbędną do jego funkcjonowania;
10) ogniwo fotowoltaiczne wraz z infrastrukturą niezbędną do jego funkcjonowania;
11) magazyn energii lub magazyn ciepła wraz z infrastrukturą niezbędną do ich funkcjonowania;
12) system zarządzania energią;
13) stolarkę okienną i drzwiową, w tym okna, okna połaciowe wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowe, drzwi zewnętrzne, bramy garażowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne;
14) materiały budowlane składające się na system wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła lub odzyskiem ciepła i chłodu.

Do usług objętych ulgą termomodernizacyjną należą usługi polegające na:

1) wykonaniu audytu energetycznego budynku przed realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego;
2) wykonaniu analizy termograficznej budynku;
3) wykonaniu dokumentacji projektowej związanej z pracami termomodernizacyjnymi;
4) wykonaniu ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej;
5) dociepleniu przegród budowlanych lub płyt balkonowych, lub dachów, lub fundamentów;
6) montażu węzła cieplnego wraz z programatorem temperatury i układem automatycznej regulacji pogodowej;
7) montażu i wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, w tym okien, okien połaciowych wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowych, drzwi zewnętrznych, bram garażowych, powierzchni przezroczystych nieotwieralnych;
8) wymianie elementów istniejącej instalacji ogrzewczej lub instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej lub wykonaniu nowej instalacji wewnętrznej ogrzewania lub instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej;
9) montażu pompy ciepła oraz infrastruktury niezbędnej do jej funkcjonowania, pod warunkiem że pompa ta jest częścią instalacji wykorzystywanej do ogrzewania pomieszczeń lub przygotowania ciepłej wody użytkowej;
10) montażu kolektora słonecznego oraz infrastruktury niezbędnej do jego funkcjonowania;
11) montażu systemu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła z powietrza wywiewanego;
12) montażu ogniwa fotowoltaicznego oraz infrastruktury niezbędnej do jego funkcjonowania;
13) montażu magazynu energii lub magazynu ciepła oraz infrastruktury niezbędnej do ich funkcjonowania;
14) montażu systemu zarządzania energią;

eprasa.pl d2a094e46e

15) uruchomieniu i regulacji źródła ciepła oraz analizie spalin;
16) wykonaniu przyłącza do sieci ciepłowniczej lub sieci gazowej wykorzystującej jako źródło energii biogaz lub biometan;
17) regulacji i równoważeniu hydraulicznym instalacji;
18) demontażu źródła ciepła na paliwo stałe.

Ulgą termomodernizacyjną nie są objęte wydatki, które:

- zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków NFOŚiGW, WFOŚiGW lub zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie,
- podatnik zaliczył uprzednio do kosztów uzyskania przychodów bądź dokonał ich odliczenia od przychodu na podstawie ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne lub które uwzględnił w związku z korzystaniem z ulg podatkowych w rozumieniu ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (zwolnień, odliczeń, obniżek albo zmniejszeń, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku, z wyjątkiem obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, oraz innych odliczeń stanowiących element konstrukcji tego podatku).

Jeżeli podatnik otrzyma zwrot wydatków objętych ulgą termomodernizacyjną (w całości lub części), jest obowiązany:

- pomniejszyć odliczenie o kwotę otrzymanego zwrotu w zeznaniu, w którym odlicza ulgę (jeżeli zwrot otrzyma przed złożeniem zeznania), albo
- doliczyć kwotę zwrotu w zeznaniu składanym w roku następnym, jeżeli zwrot otrzyma już po złożeniu zeznania.

Natomiast jeżeli podatnik dokona odliczenia wydatków w ramach ulgi termomodernizacyjnej a po roku, w którym dokonał odliczenia, otrzyma ich zwrot, to jest zobowiązany doliczyć kwoty poprzednio odliczone do dochodu za rok podatkowy, w którym otrzymał ten zwrot.

1.3. Ile można odliczyć w ramach ulgi

Limit odliczenia z tytułu ulgi termomodernizacyjnej wynosi 53 000 zł łącznie w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w poszczególnych budynkach, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem. Limit ulgi nie jest związany z jedną inwestycją lub jednym przedsięwzięciem termomodernizacyjnym, lecz jest określony dla danego podatnika, niezależnie od liczby inwestycji termomodernizacyjnych. Dla podatników pozostających w związku małżeńskim limit ten dotyczy każdego z małżonków odrębnie, czyli każdemu z nich przysługuje odliczenie w maksymalnej wysokości 53 000 zł.

1.4. Jak należy udokumentować wydatki termomodernizacyjne

Wydatki ponoszone na termomodernizację budynków muszą być dokumentowane za pomocą faktur VAT wystawionych przez podatnika VAT niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku. Za kwotę wydatku przyjmuje się kwotę wydatku wraz z VAT, ale tylko w przypadku gdy nie został on odliczony na podstawie przepisów ustawy o VAT.

eprasa.pl d2a094e46e

1.5. Jak odliczyć ulgę termomodernizacyjną

Odliczenia ulgi termomodernizacyjnej dokonuje się w zeznaniu podatkowym składanym za rok, w którym poniesiono wydatki. Za datę poniesienia wydatku uważa się dzień sprzedaży określony na fakturze VAT. W przypadku gdy na fakturze VAT brak jest informacji o dniu sprzedaży, przyjmuje się, że dzień ten przypada na dzień, w którym wystawiono fakturę.

Kwota odliczenia nieznajdująca pokrycia w rocznym dochodzie podatnika podlega odliczeniu w kolejnych latach, nie dłużej jednak niż przez 6 lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek.

Należy zauważyć, że podatnik nie może sobie „wybrać" roku, w którym dokona odliczenia. Wskazał na to WSA w Olsztynie w prawomocnym wyroku z 19 marca 2025 r. (sygn. akt I SA/Ol 20/25), w którym czytamy:

WSA *Wydatek na zakup i montaż paneli bezspornie poniesiony został przez skarżącą w 2022 r., na co wskazuje faktura z 28 października 2022 r. nr (...), w której ustalono płatność przelewem do 4 listopada 2022 r. tj. w terminie 7 dni. I chociaż wydatek ten mieści się zakresowo w wykazie zawartym w załączniku do rozp. MIiR, to jednak powinien zostać odliczony w 2022 r., ewentualnie, gdyby wydatek nie miał pokrycia w rocznym dochodzie skarżącej za ten rok, odliczenie mogłoby być kontynuowane w kolejnych latach. Zaś odliczenie tego wydatku od podstawy obliczenia podatku w zeznaniu za 2023 r. jest, w świetle art. 26h ust. 6 u.p.d.o.f., niedopuszczalne.*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26h ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 163; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1858)
- art. 11 ust. 1 ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 843)
- rozporządzenie Ministra Finansów i Rozwoju z 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1128)

2. Warunki skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej

2.1. Tylko faktura zawierająca rodzaj i cenę wydatków termomodernizacyjnych uprawnia do skorzystania z ulgi

Teza: Podatnik, który chce skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej, musi posiadać fakturę, w której wyszczególniono rodzaj i cenę poniesionych przez niego wydatków. Faktura, która nie zawiera takich informacji, nie uprawnia do odliczenia wydatków termomodernizacyjnych.

MF *Zgodnie z przytoczonym przepisem art. 26h ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, warunkiem umożliwiającym skorzystanie z ulgi termomodernizacyjnej jest udokumentowanie poniesionych wydatków fakturą wystawioną przez podatnika podatku od towarów i usług niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku. Brak prawidłowego udokumentowania wydatku uniemożliwia zatem skorzystanie z omawianej ulgi. Aby skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej, podatnik musi posiadać fakturę VAT, z której będzie wynikać m.in. rodzaj i cena poniesionego wydatku dotyczącego przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.*

(…) odliczeniu w ramach ww. ulgi termomodernizacyjnej nie będą podlegały żadne z wydatków poniesionych przez Panią, gdyż jak wynika z przedstawionego opisu, nie posiada Pani

eprasa.pl d2a094e46e

faktury/faktur, w której wyszczególniono rodzaj, cenę poniesionych wydatków dotyczących zrealizowanego przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 5 lutego 2026 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.1013.2025.2.EC

2.2. Faktura pro forma uniemożliwia odliczenie udokumentowanych nią wydatków

Teza: Podatnik nie może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatków udokumentowanych tylko fakturą pro forma. Jedynym dokumentem uprawniającym do dokonania odliczenia jest ostateczna faktura.

NSA *Punkt wyjścia rozważań stanowi przypomnienie, że materialnoprawną podstawę rozpoznania wydatków na przedsięwzięcie termomodernizacyjne stanowi art. 26h u.p.d.o.f., który w ust. 3 stanowi, że wysokość wydatków ustala się na podstawie faktur wystawionych przez podatnika podatku od towarów i usług niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku. Wykładnia i ocena zastosowania tego przepisu muszą więc uwzględniać, że wolą ustawodawcy ograniczono możliwość wykazywania poniesienia wydatków na przedsięwzięcia termomodernizacyjne tylko do jednego środka dowodowego, jakim jest faktura i to faktura wystawiona przez podatnika podatku od towarów i usług, niekorzystającego w dodatku ze zwolnienia od tego podatku. Wynikająca z art. 2 i art. 7 Konstytucji zasada działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa wyklucza możliwość rozstrzygania spraw ulgi termomodernizacyjnej z pominięciem lub w oderwaniu od niebudzącej wątpliwości normy prawa podatkowego, która wiąże możliwość skorzystania z tej ulgi z wykazaniem poniesienia kwalifikowanego wydatku wyłącznie fakturą spełniającą wymogi określone w art. 28h ust. 3 u.p.d.o.f.*

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 listopada 2025 r., sygn. akt II FSK 855/25

Od redakcji:

Skarga kasacyjna dotyczyła podatników, którzy odliczyli w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatek poniesiony na instalację kotła udokumentowany fakturą pro forma. Podatnicy twierdzili, że nie posiadają ostatecznej faktury, ponieważ wykonawca usługi instalacji kotła zmarł nagle przed jej wystawieniem. NSA potwierdził, że jedynym dokumentem uprawniającym do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej jest faktura. Nie może nim być faktura pro forma. Z tego powodu oddalił skargę kasacyjną podatników.

2.3. Brak faktury wystawionej na podatnika pozbawia go prawa do ulgi

Teza: Podatnik, który poniósł wydatki termomodernizacyjne na budynek, którego jest współwłaścicielem, nie może skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej, jeżeli faktura dokumentująca te wydatki została wystawiona na drugiego ze współwłaścicieli.

MF *Z przedstawionego we wniosku opisu sprawy wynika, że:*

- *od 11 lutego 2003 r. jest Pani współwłaścicielką budynku mieszkalnego jednorodzinnego,*

eprasa.pl d2a094e46e

- *w budynku została przeprowadzona inwestycja termomodernizacyjna, (…)*
- *faktury wystawione są na Pani mamę (Pani mama obecnie zachorowała), ale opłacone były z Pani rachunku bankowego (…).*

(…) stwierdzam, że w opisanych przez Panią okolicznościach sprawy, faktura (faktury) wystawiona na imię i nazwisko Pani mamy, nawet jeśli została zapłacona ze środków z Pani rachunku bankowego, nie może zostać uwzględniona jako dokument potwierdzający poniesienie przez Panią wydatków na termomodernizację.

Zatem nie może Pani uwzględnić, udokumentowanych w powyższy sposób, wydatków w ramach ulgi termomodernizacyjnej. Wydatek, który nie został prawidłowo udokumentowany, nie może być odliczony przez Panią w ramach ulgi termomodernizacyjnej, o której mowa w art. 26h w zw. z art. 26h ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 lipca 2025 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.401.2025.2.E

Od redakcji:

Rygorystyczne podejście w kwestii prawa do ulgi termomodernizacyjnej fiskus prezentuje również w przypadku wydatków ponoszonych przez małżonków. Przykładowo w interpretacji indywidualnej z 18 czerwca 2025 r., sygn. 0114-KDWP.4011.47.2025.3.ASZ, Dyrektor KIS odmówił podatnikowi (małżonkowi) prawa do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej, w przypadku gdy przedsięwzięcie termomodernizacyjne było realizowane w budynku należącym do jego majątku odrębnego, a wydatki zostały poniesione z majątku wspólnego małżonków i zostały udokumentowane fakturą wystawioną na drugiego małżonka.

2.4. Moment ustanowienia współwłasności nieruchomości decyduje o prawie do ulgi

Teza: Współmałżonek nie ma prawa do ulgi termomodernizacyjnej, jeżeli został współwłaścicielem nieruchomości, której ulga dotyczy, po złożeniu zeznań podatkowych za lata, w których dokonano termomodernizacji.

MF *W analizowanej sprawie na moment składania zeznań podatkowych za lata, w których dokonali Państwo termomodernizacji nieruchomości, tj. lata 2021, 2022 oraz 2024, tylko Pan był właścicielem ww. nieruchomości. Natomiast Pana żona dopiero w 2025 r. formalnie została współwłaścicielem ww. nieruchomości, tj. w momencie zawarcia u notariusza umowy, która ustanowiła Pana żonę współwłaścicielem posiadanego przez Pana majątku. Tym samym – skoro warunkiem koniecznym zastosowania ulgi termomodernizacyjnej jest poniesienie wydatków (kosztów) na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego przez właściciela (współwłaściciela) nieruchomości – nie można uznać, że jest Pan uprawniony do rozliczenia faktur za lata 2021, 2022 oraz 2024 wspólnie z żoną i tym samym do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej do wysokości 106 000 zł (…), ponieważ ww. przedsięwzięcie realizowane było w budynku, którego tylko Pan na moment składania zeznań podatkowych był właścicielem.*

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 12 grudnia 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.878.2025.1.MB

eprasa.pl d2a094e46e

2.5. Brak formalnej zgody na użytkowanie budynku nie wyklucza prawa do ulgi

Teza: Z ulgi termomodernizacyjnej może skorzystać podatnik także wtedy, gdy nie posiada jeszcze formalnej zgody na użytkowanie budynku, w którym dokonał przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

MF *(…) pomimo faktu, iż przeprowadziła Pani przedsięwzięcie termomodernizacyjne w budynku, który w momencie ponoszenia wydatków nie został formalnie oddany do użytkowania, przysługuje Pani prawo do odliczenia od podstawy opodatkowania wydatków, o których mowa we wniosku, stosownie do art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Brak formalnej zgody na użytkowanie budynku nie wyklucza bowiem istnienia budynku w rozumieniu art. 3 pkt 2a ustawy Prawo budowlane.*

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 19 grudnia 2025 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.1025.2025.1.ST

Od redakcji:

Do omawianej kwestii MF odniósł się również w objaśnieniach z 30 czerwca 2025 r. pt. „Formy wsparcia przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w podatku dochodowym od osób fizycznych". Stwierdził w nich, że:

MF *Przepisy ustawy PIT bezwzględnie nie wymagają posiadania przez podatnika dokumentu potwierdzającego zgodę na użytkowanie budynku (decyzji/zawiadomienia o zakończeniu budowy skutkującego milczącą zgodą na jego użytkowanie). Dotyczy to zarówno budynków wieloletnich, jak i nowo wybudowanych. Dla potrzeb ulgi wystarczy, aby budynek mieszkalny jednorodzinny faktycznie istniał i posiadał wcześniej wymienione cechy.*

Potwierdzeniem jego istnienia może być zarówno wspomniana decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, jak również dokument potwierdzający opłacenie podatku od nieruchomości dla tego typu budynków (np. decyzja wydana w tej sprawie).

Z powyższego względu, przedstawienie przez podatnika wszelkiego dowodu, z którego będzie wynikało, że budynek mieszkalny jednorodzinny spełnia swoją funkcję, daje mu prawo do ulgi termomodernizacyjnej. Brak formalnej zgody na użytkowanie budynku nie wyklucza bowiem istnienia budynku w rozumieniu art. 3 pkt 2a ustawy Prawo budowlane.

Warto w tym miejscu przywołać również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 listopada 2024 r. (sygn. akt II FSK 205/22), który potwierdza, że budynek musi „istnieć" i musiało zostać wcześniej wydane „postanowienie na jego użytkowanie", aby można było skorzystać z ulgi termomodernizacyjnej. Jak czytamy w powołanym wyroku:

NSA *Podatnik ma prawo do skorzystania z odliczeń wydatków na przedsięwzięcie termomodernizacyjne określone w art. 26h ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1018 z późn. zm.) wyłącznie wówczas, gdy wydatki dotyczą istniejącego już budynku mieszkalnego - który został uznany za mieszkalny zgodnie z obowiązującymi przepisami – co do którego uzyskano ostateczną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie, co wynika z unormowań zawartych w art. 54 i 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.).*

eprasa.pl d2a094e46e

3. Wydatki uprawniające do odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej

3.1. Instalacja fotowoltaiczna

Teza: Podatnik może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatki poniesione na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej.

MF *W katalogu wydatków podlegających odliczeniu znajdującym się w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych w części 1 w punkcie 13 zostało wskazane ogniwo fotowoltaiczne wraz z osprzętem. Natomiast w części 2 w punkcie 13 wskazano montaż instalacji fotowoltaicznej.*

Skoro instalacja fotowoltaiczna została wymieniona w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych i została zainstalowana w budynku, który na moment odliczenia wydatków jest istniejącym i odpowiadającym definicji zawartej w ustawie - Prawo budowlane, budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym, to w odniesieniu do montażu tej instalacji przysługiwało Panu prawo do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej (…)

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 lutego 2026 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.1036.2025.4.AC

Od redakcji:

Takie samo stanowisko Dyrektor KIS zajął w interpretacji indywidualnej z 18 kwietnia 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.135.2025.3.MB.

3.2. Kolektor słoneczny

Teza: Wydatki poniesione przez podatnika na zakup i montaż kolektora słonecznego wraz z osprzętem uprawniają go do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej.

MF *Faktury zostały wystawione na Pana imię i nazwisko. Na fakturach widnieją konkretne usługi, urządzenia, materiały związane z poniesionymi wydatkami na termomodernizację, tj. (…) zakup i montaż kolektorów słonecznych. (…)*

Odnosząc się do wskazanych przez Pana wydatków, stwierdzam, że wydatki te są zgodne z rozporządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych. (…)

W konsekwencji, przysługuje Panu możliwość odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej, wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wydatków udokumentowanych fakturami wystawionymi przez podatników podatku od towarów i usług niekorzystających ze zwolnienia od tego podatku, wskazanych w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie określenia wykazu

eprasa.pl d2a094e46e

rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 stycznia 2026 r., sygn. 0113-KDWPT.4011.416.2025.2.PPK

3.3. Drzwi wejściowe

Teza: Podatnik może odliczyć w ramach ulg termomodernizacyjnej wydatki poniesione na zakup i montaż drzwi wejściowych.

MF *(…) w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych wymieniono m.in.:*

- *stolarka okienna i drzwiowa, w tym okna, okna połaciowe wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowe, drzwi zewnętrzne, bramy garażowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne (…);*
- *montaż i wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, w tym okien, okien połaciowych wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowych, drzwi zewnętrznych, bram garażowych, powierzchni przezroczystych nieotwieralnych (…);*

W świetle powyższego w odniesieniu do wydatków poniesionych na zakup i montaż drzwi wejściowych będzie mógł Pan skorzystać z ulgi, o której mowa w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (…).

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 stycznia 2026 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.800.2025.3.JK

3.4. Stolarka okienna

Teza: W ramach ulgi termomodernizacyjnej podatnik może odliczyć wydatki poniesione na wymianę okien. Odliczeniu nie podlegają wydatki poniesione na wymianę samych szyb.

MF *Faktury zostały wystawione przez podatnika VAT czynnego. Faktury zostały wystawione na Pana imię i nazwisko. Na fakturach widnieją konkretne usługi, urządzenia, materiały związane z poniesionymi wydatkami na termomodernizację, tj. (…) stolarka okienna (…)*

Odnosząc się do wskazanych przez Pana wydatków stwierdzam, że wydatki te są zgodne z rozporządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Wydatki te zostały wymienione w ww. rozporządzeniu jako:

Wydatki poniesione na materiały budowlane i urządzenia:

- *(…)*
- *stolarka okienna i drzwiowa, w tym okna, okna połaciowe wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowe, bramy garażowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne, (…).*
- *Wydatki poniesione na następujące usługi:*
- *(…)*

eprasa.pl d2a094e46e

- wymiana stolarki zewnętrznej np.: okien, okien połaciowych, drzwi balkonowych, drzwi zewnętrznych, bram garażowych, powierzchni przezroczystych nieotwieralnych, (…).

W konsekwencji, przysługuje Panu możliwość odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej, wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wydatków udokumentowanych fakturami wystawionymi przez podatników podatku od towarów i usług niekorzystających ze zwolnienia od tego podatku, wskazanych w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 stycznia 2026 r., sygn. 0113-KDWPT.4011.416.2025.2.PPK

Od redakcji

MF w objaśnieniach podatkowych z 30 czerwca 2025 r. pt. „Formy wsparcia przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w podatku dochodowym od osób fizycznych" potwierdził, że podatnicy mogą odliczać w jej ramach tylko wydatki poniesione na zakup i montaż całych okien. Odliczeniu nie podlegają wydatki poniesione na wymianę samych szyb. MF zobrazował to następującym przykładem.

PRZYKŁAD

Podatnik wymienił szyby w oknach swojego domu na szyby zespolone, w wyniku czego nastąpiło ograniczenie strat ciepła.

Podatnik nie może skorzystać z odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej, gdyż w przypadku okien lista wydatków uwzględnia jedynie wymianę stolarki okiennej, czyli wymianę całego okna, a nie jego elementów, np. samych szyb.

3.5. Ocieplenie fundamentów oraz wykonanie hydroizolacji

Teza: Podatnik może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatki poniesione na ocieplenie fundamentów oraz wykonanie systemu przeciwwilgociowego (hydroizolacji).

MF *W katalogu wydatków podlegających odliczeniu znajdującym się w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych w części 1 w punkcie 1 zostały wskazane materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych, dachów oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem oraz w części 2 w punkcie 5 zostały wskazane usługi na docieplenie przegród budowlanych lub płyt balkonowych, lub dachów, lub fundamentów. Zatem, wskazane przez Panią wydatki mieszczą się w katalogu wydatków znajdujących się w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. uprawniających Panią do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej.*

W konsekwencji, skoro jak Pani wskazała, wykonanie ocieplenia fundamentów (ścian przyziemia): montaż płyt izolacyjnych (x) oraz wykonanie systemu przeciwwilgociowego (hydroizolacji): wykonanie nowej, pionowej (folia fundamentowa kubełkowa) i poziomej hydroizolacji ścian fundamentowych i podłogi na gruncie (rura drenarska w otulinie geowłókniny), ma na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby

eprasa.pl d2a094e46e

ogrzewania do budynku mieszkalnego, to poniesione na ten cel wydatki można uznać za wydatki podlegające odliczeniu w 2025 r. w ramach ulgi termomodernizacyjnej na podstawie art. 26h ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 9 stycznia 2026 r., sygn. 0113-KDWPT.4011.417.2025.2.ASZ

3.6. Ogrzewanie podłogowe

Teza: Wymiana tradycyjnych grzejników ściennych na ogrzewanie podłogowe uprawnia do odliczenia wydatków poniesionych na ten cel w ramach ulgi termomodernizacyjnej.

MF *(…) w opisanych okolicznościach może Pan odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej na podstawie art. 26h ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych udokumentowane wydatki poniesione w 2024 r. na wymianę tradycyjnych grzejników ściennych na ogrzewanie podłogowe (…). Wydatki te można bowiem uznać za wydatki, o których mowa w załączniku do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych.*

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 10 czerwca 2025 r., sygn. 0115-KDST2-1.4011.212.2025.3.JPO

3.7. Farby podkładowe, tynki, taśmy elewacyjne i folie

Teza: Podatnik może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatki poniesione na farbę podkładową, tynk silikonowy, kolorant, taśmę elewacyjną, preparat do tynku, folię, płytkę kamienną, klej Unifix i impregnat Fila W68, które wykorzystał do zabezpieczenia ścian i fundamentów przed zawilgoceniem.

MF *Wskazał Pan, że farbą podkładową pomalował Pan ściany zewnętrzne, tynk silikonowy położył Pan na zagruntowanych ścianach, kolorant służył do zabarwienia tynku, preparat do tynku był rozcieńczalnikiem tynku. Do zabezpieczenia przeciwwilgociowego zakupił Pan płytkę kamienną, którą zamocował klejem Unifix i zabezpieczył impregnatem Fila W68. Taśmę elewacyjną użył Pan do zabezpieczenia stolarki okiennej i drzwiowej oraz podbitki podczas wykonywania prac termomodernizacyjnych. (…)*

Opisane we wniosku prace związane są z zakupem materiałów budowlanych wykorzystanych do zabezpieczenia ścian i fundamentów przed zawilgoceniem. Przedmiotowy budynek wymagał wykonania tych prac termomodernizacyjnych, gdyż brak ich powodował straty ciepła. (…)

Reasumując, ma Pan możliwość odliczenia, w ramach ulgi termomodernizacyjnej wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wydatków poniesionych na materiały budowlane (farba podkładowa silikonowa, tynk silikonowy, kolorant, taśma elewacyjna, preparat do tynku, folia, płytka kamienna, klej Unifix, impregnat), związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 8 lipca 2025 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.365.2025.2.KK

eprasa.pl d2a094e46e

3.8. Kocioł na biomasę

Teza: Podatnik może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatek poniesiony na zakup kotła przeznaczonego wyłącznie do spalania biomasy.

MF *Kocioł przeznaczony wyłącznie do spalania biomasy, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych, zdefiniowano w art. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100 ze zm.), zgodnie z którym: Kocioł na biomasę oznacza kocioł na paliwo stałe, w którym jako paliwo zalecane wykorzystuje się biomasę. (…)*

Skoro z opisu sprawy wynika, że poniesione przez Panią wydatki na zakup kotła, który to kocioł został wymieniony w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych i zgodnie z Pani wskazaniem jest to kocioł przeznaczony wyłącznie do spalania biomasy, to wydatki na jego zakup może Pani odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 22 kwietnia 2025 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.365.2025.2.KK

4. Wydatki, których nie można odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej

4.1. Wymiana dachu

Teza: Podatnik nie może odliczyć w ramach ulg termomodernizacyjnej wydatków poniesionych na wymianę dachu.

MF *Odliczeniu podlegają wydatki na materiały budowlane i urządzenia:*

1) materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia przegród budowlanych, płyt balkonowych oraz fundamentów wchodzące w skład systemów dociepleń lub wykorzystywane do zabezpieczenia przed zawilgoceniem (…)

Poniesione przez Pana wydatki na wymianę dachu w istocie nie są wydatkami poniesionymi na docieplenie dachu (rozumianego jako przegroda budowlana) (…).

W konsekwencji stwierdzam, że na gruncie opisu sprawy wydatki poniesione przez Pana na wymianę dachu, nie uprawniały Pana do skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej. W Pana przypadku nie mamy do czynienia z termoizolacją (dociepleniem) dachu, tylko z wymianą pokrycia dachowego.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 26 stycznia 2026 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.935.2025.2.MB

Od redakcji:

Takie samo stanowisko Dyrektor KIS zajął w interpretacjach indywidualnych z 21 stycznia 2026 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.800.2025.3.JK, z 8 grudnia 2025 r., sygn. 0112-KDIL2--1.4011.951.2025.1.JK, oraz z 5 grudnia 2025 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.823.2025.3.AK.

eprasa.pl d2a094e46e

Jednoznaczne stanowisko fiskusa jest jednak kwestionowane przez sądy, czego przykładem jest nieprawomocny wyrok WSA w Krakowie z 16 września 2025 r. (sygn. akt I SA/Kr 386/25), w którym czytamy, że:

WSA *Nie ulega wątpliwości, że wydatki poniesione na zabezpieczenie przed zawilgoceniem poprzez ułożenie nowego pokrycia dachu - poniesione celem ulepszenia, w wyniku którego następuje nadto zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania do budynku mieszkalnego – stanowią wydatki poniesione na materiały budowlane związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Stwierdzić zatem należy, że Skarżący ma możliwość odliczenia w ramach ulgi termomodernizacyjnej, wskazanej w art. 26h ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wydatków poniesionych w 2020 r. na wymianę pokrycia dachowego celem zapewnienia odpowiedniej szczelności dachu jako przegrody budowlanej, a w konsekwencji poprawy jego właściwości termoizolacyjnych i zabezpieczenia go przed zawilgoceniem. Podobnie wymiana pokrycia dachowego jak wynika z treści wniosku zabezpieczyła przed zawilgoceniem dodatkowo ściany budynku, które również posiadają status przegrody budowlanej.*

Podobnie orzekł WSA w Gorzowie Wielkopolskim w nieprawomocnym wyroku z 20 lutego 2025 r. (sygn. akt I SA/Go 356/24).

Należy dodać, że od 1 stycznia 2025 r. w powołanym ust. 1 pkt 1 załącznika do ww. rozporządzenia wprost zapisano, że odliczeniu podlegają materiały budowlane wykorzystywane do docieplenia dachów.

4.2. Usunięcie kostki brukowej

Teza: Wydatki na usunięcie kostki brukowej wraz z podbudową pod kostkę w celu wykonania otworów wiertniczych do gruntowej pompy ciepła nie mogą zostać rozliczone w ramach ulgi termomodernizacyjnej.

MF *(…) w części 1 w punkcie 11 ww. rozporządzenia* [tj. rozporządzenia MF z 21 grudnia 2018 r. w sprawie wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych – przyp. redakcji] *została wskazana „pompa ciepła wraz z infrastrukturą niezbędną do jej funkcjonowania, pod warunkiem że pompa ta jest częścią instalacji wykorzystywanej do ogrzewania pomieszczeń lub przygotowania ciepłej wody użytkowej".*

Wskazanych przez Panią wydatków nie można uznać za infrastrukturę niezbędną do funkcjonowania pompy ciepła.

Wskazane rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju w swoim załączniku zawierającym wykaz rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego nie wymienia usunięcia kostki brukowej i podbudowy pod kostkę oraz odbudowy tej kostki jako usług związanych z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. (…) Zatem, nie będzie przysługiwała Pani możliwość odliczenia wydatków na odbudowę kostki brukowej wraz z podbudową w ramach ulgi termomodernizacyjnej wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 stycznia 2026 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.996.2025.1.AC

eprasa.pl d2a094e46e

4.3. Wymiana rynien i rur spustowych

Teza: Wydatek poniesiony na wymianę rynien i rur spustowych przy okazji towarzyszącą wymianie pokrycia dachowego nie może zostać odliczony w ramach ulgi termomodernizacyjnej.

MF *Wskazane przez Panią wydatki na materiały związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, tj. wymianą poszycia dachowego na blachodachówkę oraz wymianą rynien i rur spustowych w istocie nie dotyczyły docieplenia istniejącego dachu czy zabezpieczenia przed zawilgoceniem, a zostały wykorzystane jako materiały do wymiany dachu na nowy.*

W konsekwencji, nie może Pani odliczyć od dochodu wydatków poniesionych na blachodachówkę oraz wymianę rynien i rur spustowych w ramach ulgi termomodernizacyjnej, o której mowa w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 stycznia 2026 r., sygn. 0112-KDIL2-1.4011.936.2025.1.MB

4.4. Rolety solarne

Teza: Wydatek na zakup i montaż rolet solarnych na kolektory słoneczne nie uprawnia do ulgi termomodernizacyjnej.

MF *Natomiast w części 1 w punkcie 12 przedmiotowego rozporządzenia (tj. rozporządzenia MF z 21 grudnia 2018 r. w sprawie wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych – przyp. redakcji) wskazany został kolektor słoneczny wraz z infrastrukturą niezbędną do jego funkcjonowania oraz w części 2 w punkcie 11 ww. rozporządzenia, wskazany został montaż kolektora słonecznego oraz infrastruktury niezbędnej do jego funkcjonowania. (…)*

Niewątpliwie rolety solarne na kolektory słoneczne służą do ochrony tych urządzeń przed uszkodzeniami mechanicznymi oraz zapobiegają nadmiernemu wzrostowi temperatury kolektorów, wydłużając żywotność całego systemu solarnego. Jednakże, rolety ochronne są - elementem dodatkowym - do instalacji kolektorów słonecznych i nie stanowią infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania kolektora słonecznego, która obejmuje m.in. grupę pompową, armaturę zabezpieczającą (zawór bezpieczeństwa, manometr, odpowietrznik), płyn solarny, systemy montażowe. Nie można się więc zgodzić z Pani twierdzeniem, że rolety te stanowią integralny element przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, tj. instalacji kolektorów słonecznych. Również, w Pani przypadku zakup i montaż rolet solarnych jest odrębną czynnością od samego zakupu i montażu instalacji kolektorów słonecznych, a także zajmuje się tym odrębna firma. Brak jest podstaw do uznania, że rolety solarne wchodzą w skład zakupionych przez Panią kolektorów słonecznych i stanowią infrastrukturę niezbędną do ich funkcjonowania. Tym samym, wydatki na zakup i montaż rolety ochronnej na kolektory słoneczne, nie mieszą się w katalogu, który zawarty został w rozporządzeniu Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 21 grudnia 2018 r. (…)

W konsekwencji, brak jest podstaw prawnych do odliczenia przez Panią wydatków na zakup i montaż rolet solarnych do kolektorów słonecznych w ramach ulgi termomodernizacyjnej wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 grudnia 2025 r., sygn. 0113-KDIPT2-2.4011.901.2025.2.EC

eprasa.pl d2a094e46e

4.5. Rolety zewnętrzne

Teza: Podatnik nie może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej wydatku poniesionego na montaż rolet zewnętrznych.

MF *Wskazuję, że w części 1 w punkcie 14 ww. rozporządzenia (tj. rozporządzenia MF z 21 grudnia 2018 r. w sprawie wykazu rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięć termomodernizacyjnych – przyp. redakcji) została wskazana „stolarka okienna i drzwiowa, w tym okna, okna połaciowe wraz z systemami montażowymi, drzwi balkonowe, drzwi zewnętrzne, bramy garażowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne". (…)*

Wskazane rozporządzenie (…) w swoim załączniku zawierającym wykaz rodzajów materiałów budowlanych, urządzeń i usług związanych z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego nie wymienia systemu rolet zewnętrznych jako rodzaju urządzenia związanego z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, a tylko wymienione w nim materiały, urządzenia i usługi mieszczą się w wydatkach uprawniających do ulgi, o której mowa w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ustawodawca tworząc ten katalog na potrzeby omawianej ulgi wskazał jakiego rodzaju wydatki mieszczą się w jej zakresie.

Pomimo, że zamontowane rolety zewnętrzne, które jak wskazano w opisie sprawy, przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej budynku mieszkalnego, o którym mowa w art. 3 pkt 2a ustawy Prawo budowlane, wskutek czego zapotrzebowanie na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania budynku mieszkalnego zmaleje, to jednak nie zostały w tym wykazie ujęte jako uprawniające do odliczenia w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zatem, nie przysługuje Pani możliwość odliczenia ww. wydatków w ramach ulgi termomodernizacyjnej wskazanej w art. 26h ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 19 listopada 2025 r., sygn. 0114-KDIP3-2.4011.847.2025.2.AC

5. Podsumowanie

1. Z ulgi termomodernizacyjnej mogą korzystać podatnicy opodatkowani według skali podatkowej, 19% podatkiem liniowym albo ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, będący właścicielami lub współwłaścicielami jednorodzinnych budynków mieszkalnych, którzy ponieśli wydatki na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, które zostanie zakończone w okresie 3 kolejnych lat, licząc od końca roku podatkowego, w którym poniesiono pierwszy wydatek.
2. Limit odliczenia z tytułu ulgi termomodernizacyjnej wynosi 53 000 zł łącznie w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć termomodernizacyjnych w poszczególnych budynkach, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem.
3. Ulgę termomodernizacyjną odlicza się w zeznaniu rocznym składanym za rok, w którym poniesiono wydatki na zakup materiałów budowlanych, urządzeń i usług, związanych z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Za datę poniesienia wydatku uważa się dzień sprzedaży określony na fakturze VAT.

eprasa.pl d2a094e46e

4. Tylko faktura wystawiona przez podatnika podatku od towarów i usług niekorzystającego ze zwolnienia od tego podatku, zawierająca rodzaj i cenę wydatków termomodernizacyjnych, uprawnia do ulgi.
5. Z ulgi termomodernizacyjnej może skorzystać podatnik także wtedy, gdy nie posiada jeszcze formalnej zgody na użytkowanie budynku, w którym dokonał przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
6. W ramach ulgi termomodernizacyjnej podatnik może odliczyć m.in. wydatki poniesione na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej, drzwi wejściowych, stolarki okiennej, kolektorów słonecznych, kotła na biomasę i ogrzewania podłogowego.
7. Podatnik nie może odliczyć w ramach ulgi termomodernizacyjnej m.in. wydatków poniesionych na wymianę dachu, rynien i rur spustowych, zakup i montaż rolet zewnętrznych oraz rolet solarnych.

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl d2a094e46e

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl
e-dodatek
MK MONITOR księgowego
ŚCIĄGA KSIĘGOWEGO

Instrukcja podejmowania uchwał w spółce z o.o.

1. Sposoby podejmowania uchwał w spółce z o.o.

Lp.	Sposoby podejmowania uchwał w spółce z o.o.
1.	Uchwała może być podjęta na zgromadzeniu wspólników
2.	Postanowienie (uchwała) może być przyjęte poza zgromadzeniem – za zgodą wszystkich wspólników wyrażoną na piśmie (tryb obiegowy nazywany również kurendą)
3.	Uchwała może być podjęta poza zgromadzeniem – gdy wszyscy wspólnicy wyrażą zgodę na głosowanie pisemne poza zgromadzeniem
4.	W spółkach, które powstały przez zawarcie umowy spółki przy wykorzystaniu wzorca umowy, dopuszczalne jest podejmowanie uchwał przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym

2. Podejmowanie uchwał w trybie obiegowym

Powzięcie uchwały w trybie obiegowym (kurendy) następuje w dwóch krokach:

Krok 1. Przekazanie wspólnikom przez zarząd projektu uchwały z informacją o poddaniu tego projektu pod głosowanie w trybie obiegowym.

Może to się odbyć przez:

- wyłożenie dokumentu obejmującego treść uchwały w lokalu zarządu, gdzie jest on kolejno podpisywany przez wspólników,
- „puszczenie" dokumentu w obieg i zbieranie podpisów od wspólników, np. przez posłańca,
- rozesłanie przez zarząd do wszystkich wspólników jednobrzmiącego projektu uchwały do podpisu.

eprasa.pl d2a094e46e

Krok 2. Zebranie pod uchwałą podpisów WSZYSTKICH wspólników.
Uchwała zapada z chwilą wyrażenia zgody na treść uchwały przez ostatniego ze wspólników.

WAŻNE!

1. **W trybie obiegowym wymagana jest jednomyślność wszystkich wspólników.**
2. **Procedura trybu obiegowego może obejmować więcej niż jedną uchwałę.**
3. **Tryb obiegowy jest wyłączony w sytuacji, gdy choćby jeden wspólnik jest wyłączony od głosowania z mocy prawa, np. ze względu na głosowanie w zakresie odpowiedzialności wspólnika – art. 244 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (dalej: k.s.h.).**

3. Podejmowanie uchwał w trybie pisemnym

Proces głosowania pisemnego jest dwuetapowy:

Etap 1. Wyrażenie przez wszystkich wspólników jednomyślnie i na piśmie zgody na głosowanie pisemne nad uchwałą. Uzyskanie takiej zgody powoduje, że uchwała może zostać powzięta większością głosów, przy kworum wymaganym ustawą lub postanowieniami umowy spółki w sprawie danego rodzaju.
W celu realizacji tego etapu zarząd powinien przesłać wspólnikom komplet następujących informacji i dokumentów:

- projekt uchwały, która ma być podjęta w formie pisemnego głosowania,
- dokument zawierający treść oświadczenia woli wszystkich wspólników, w którym wyrażają oni zgodę na przeprowadzenie pisemnego głosowania, tzn. o przeprowadzeniu pisemnego głosowania nad uchwałą poza zgromadzeniem wspólników,
- informację o tym, w jakim terminie wspólnicy powinni wyrazić zgodę na głosowanie pisemne i w jaki sposób powinni złożyć oświadczenie woli w tej sprawie.

Etap 2. Podjęcie uchwały (poza zgromadzeniem wspólników).
W celu realizacji drugiego etapu podejmowania uchwały w drodze pisemnego głosowania zarząd:

- przesyła wspólnikom treść uchwały, zgodną z projektem uchwały przesłanym w pierwszym etapie,
- wskazuje termin, do którego można oddawać głosy.

Uchwała jest podejmowana większością głosów, przy kworum wymaganym ustawą lub postanowieniami umowy spółki w sprawie danego rodzaju.

WAŻNE!

1. **Głosowanie pisemne nie wymaga jednomyślności, jak to ma miejsce w przypadku kurendy.**
2. **W tym trybie możliwe jest powzięcie uchwały nawet w sytuacji, gdy któryś ze wspólników jest z mocy ustawy wyłączony od głosowania. Wspólnik ten bierze udział jedynie w pierwszym etapie procedowania uchwały, ale nie oddaje głosu nad samą uchwałą.**

eprasa.pl d2a094e46e

4. Dopuszczalność trybów podejmowanie uchwał w spółce z o.o.

Kodeks spółek handlowych nie ogranicza prawa do podejmowania uchwał w trybie obiegowym lub pisemnym ani nie formułuje nakazu podejmowania uchwał wyłącznie na zgromadzeniu wspólników. W praktyce przyjmowane są dwa odrębne stanowiska w sprawie dopuszczalnych trybów podejmowania uchwał w spółce z o.o.

Stanowisko 1. Uchwały powinny być podejmowane na zgromadzeniu wspólników, w przypadku gdy taki tryb jest niezbędny (wymóg tajności głosowania, wymóg sporządzenia protokołu przez notariusza) albo wynika z treści przepisów ustawowych.

Lp.	Zalecane jest podejmowanie uchwał na zgromadzeniu wspólników w przypadku konieczności:
1.	zachowania tajności głosowania (art. 247 § 2 k.s.h)
2.	zwołania zgromadzenia wspólników, w przypadkach gdy k.s.h. wskazuje na taki tryb podjęcia uchwały (zob. art. 231 § 1 i 2, art. 233, art. 288 § 1 i 2, art. 516 § 2 k.s.h.)
3.	podjęcia uchwały zgromadzenia wspólników, w przypadkach gdy k.s.h. wskazuje na taki tryb podjęcia uchwały (zob. art. 15, art. 21^{15}, art. 199 § 2, art. 210 § 1, art. 506 § 1, art. 522 § 1, art. 541 § 1 i 2, art. 562 § 1 k.s.h.)

Stanowisko 2. Każda uchwała może być podejmowana na zgromadzeniu wspólników albo poza zgromadzeniem wspólników (pisemnie lub w trybie obiegowym). Takie stanowisko jest przyjmowane w związku z uchyleniem art. 231 § 4 k.s.h.

WAŻNE!

1. **Uchwała powinna być podjęta na zgromadzeniu wspólników, gdy ustawa wymaga zaprotokołowania uchwały przez notariusza (zob. art. 255 § 3, art. 270 pkt 2, art. 562 k.s.h.).**
2. **W spółce jednoosobowej w każdej sprawie wystarczająca jest uchwała jedynego wspólnika, który zgodnie z art. 156 k.s.h. wykonuje wszystkie uprawnienia zgromadzenia wspólników. Nie jest konieczne przeprowadzenie zgromadzenia wspólników.**

Podstawa prawna:

- art. 15, art. 21^{15}, art. 199 § 2, art. 210 § 1, art. 227, art. 231 § 1 i 2, art. 233, art. 247 § 2, art. 255 § 3, art. 270 pkt 2, art. 288 § 1 i 2, art. 506 § 1, art. 516 § 2, art. 522 § 1, art. 541 § 1 i 2, art. 562 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18)

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-36 za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-36 O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) ZA 2025 ROK

FORMULARZ PIT-36 JEST PRZEZNACZONY dla podatników, do których ma zastosowanie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą”, i którzy niezależnie od liczby źródeł przychodów:

1) **prowadzili:**
   - **pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowaną na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, w tym pozarolniczą działalność gospodarczą, w ramach której osiągali dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej podlegające opodatkowaniu według 5% stawki podatku,**
   - **działy specjalne produkcji rolnej opodatkowane na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej,**
2) **uzyskali przychody:**
   - **z odpłatnego zbycia rzeczy określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. d ustawy, jeżeli odpłatne zbycie zostało dokonane przed upływem pół roku, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło nabycie rzeczy,**
   - **od których byli obowiązani samodzielnie opłacać zaliczki na podatek,**
   - **ze źródeł przychodów położonych za granicą,**
   - **z innych źródeł, opodatkowanych na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej, od których ani płatnik, ani podatnik w ciągu roku podatkowego nie miał obowiązku odprowadzania zaliczek,**
3) **korzystają ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy (tzw. kredyt podatkowy),**
4) **są obowiązani dokonać doliczenia na podstawie art. 44 ust. 7f ustawy,**
5) **są obowiązani doliczyć do swoich dochodów dochody małoletnich dzieci,**
6) **obniżają dochody o straty z lat ubiegłych,**
7) **wykazują należny zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, 30 i 30a ustawy, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika.**

W przypadku podatników wnoszących o łączne opodatkowanie dochodów małżonków, jeden z powyższych warunków musi spełniać co najmniej jeden z małżonków.

Formularz PIT-36 jest przeznaczony zarówno dla podatników opodatkowujących swoje dochody indywidualnie, jak i łącznie z dochodami małżonka albo w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci, w tym także dla osób mających miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej, które przychody wymienione w art. 29 ust. 1 ustawy, opodatkowują przy zastosowaniu skali podatkowej.

Wyboru sposobu opodatkowania podatnicy dokonują w poz. 6, 7 i 8 poprzez zaznaczenie odpowiednich kwadratów. Przed zaznaczeniem odpowiednich kwadratów należy zapoznać się z warunkami, jakie trzeba spełnić, aby skorzystać z wybranego sposobu opodatkowania.

eprasa.pl d2a094e46e

ŁĄCZNE OPODATKOWANIE DOCHODÓW MAŁŻONKÓW

Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów, o którym mowa **w art. 6 ust. 2 ustawy,** mogą złożyć małżonkowie, którzy:

a) podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (art. 3 ust. 1 ustawy),

b) pozostają w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej: przez cały 2025 rok albo od dnia zawarcia związku małżeńskiego do końca 2025 roku, w przypadku gdy związek małżeński zawarli w 2025 roku,

pod warunkiem, że żaden z małżonków:

a) nie stosuje art. 30c ustawy (dotyczy opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z działów specjalnych produkcji rolnej 19% stawką podatku) lub przepisów ustawy o ryczałcie[1)] (z wyjątkiem art. 6 ust. 1a ustawy o ryczałcie, czyli tzw. najmu prywatnego), w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń, oraz

b) nie podlega opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym[2)].

Jeżeli małżonkowie spełniają wszystkie z powyższych warunków, to mogą – **na wspólny wniosek** – być opodatkowani łącznie od sumy swoich dochodów (ustalonych zgodnie z art. 9 ust. 1 i 1a ustawy), po uprzednim odliczeniu, odrębnie przez każdego z małżonków, kwot podlegających odliczeniu od dochodu. W tym przypadku podatek określa się na imię obojga małżonków w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków, z tym że do sumy tych dochodów nie wlicza się dochodów (przychodów) opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie (np. od wygranych w Lotto, dywidend, odsetek od lokat bankowych, itp.), ani kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej opodatkowanych według 5% stawki podatku. Powyższa zasada obliczania podatku ma zastosowanie również w sytuacji, gdy jeden z małżonków w roku podatkowym nie uzyskał przychodów ze źródeł, z których dochód jest opodatkowany przy zastosowaniu skali podatkowej, lub osiągnął dochody w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku.

Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów może być wyrażony przez jednego z małżonków. Wyrażenie wniosku przez jednego z małżonków traktuje się na równi ze złożeniem przez niego oświadczenia o upoważnieniu go przez jego współmałżonka do złożenia wniosku o łączne opodatkowanie ich dochodów.

Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania (art. 6 ust. 2a ustawy).

ŁĄCZNE OPODATKOWANIE DOCHODÓW MAŁŻONKÓW W SPOSÓB PRZEWIDZIANY DLA WDÓW I WDOWCÓW

Wniosek o łączne opodatkowanie dochodów małżonków może również złożyć podatnik, który w 2025 r. pozostawał w związku małżeńskim i we wspólności majątkowej, a jego małżonek:

a) zmarł w trakcie roku 2025, albo

b) zmarł w 2026 r. przed złożeniem zeznania za rok 2025,

pod warunkiem, że żaden z małżonków:

a) nie stosuje art. 30c ustawy (dotyczy opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z działów specjalnych produkcji rolnej 19% stawką podatku) lub przepisów ustawy

[1)] Ilekroć jest mowa o „ustawie o ryczałcie", oznacza to ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

[2)] Ilekroć jest mowa o „ustawie o podatku tonażowym", oznacza to ustawę z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym.

eprasa.pl d2a094e46e

o ryczałcie (z wyjątkiem art. 6 ust. 1a ustawy o ryczałcie, czyli tzw. najmu prywatnego), w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń, oraz

b) nie podlega opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym.

W przypadku podatników, którzy spełniają powyższe warunki i złożyli wniosek o opodatkowanie w sposób przewidziany dla wdów i wdowców, podatek określa się w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków (ustalonych zgodnie z art. 9 ust. 1 i 1a ustawy), po uprzednim odliczeniu kwot podlegających odliczeniu od dochodu, z tym że do dochodów tych nie wlicza się dochodów (przychodów) podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie (np. od wygranych w Lotto, dywidend, odsetek od lokat bankowych, itp.), ani kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej opodatkowanych według 5% stawki podatku. Powyższa reguła ma zastosowanie również w sytuacji, gdy jeden z małżonków w roku podatkowym nie uzyskał przychodów ze źródeł, z których dochód opodatkowany jest przy zastosowaniu skali podatkowej, lub osiągnął dochód w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku.

OPODATKOWANIE DOCHODÓW OSOBY SAMOTNIE WYCHOWUJĄCEJ DZIECI

Wniosek o opodatkowanie dochodów w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci może złożyć rodzic lub opiekun prawny, podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu (art. 3 ust. 1 ustawy), będący panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której sąd orzekł separację w rozumieniu odrębnych przepisów, lub osobą pozostającą w związku małżeńskim z osobą pozbawioną praw rodzicielskich lub odbywającą karę pozbawienia wolności, jeżeli w roku 2025 samotnie wychowywał dzieci:

a) małoletnie,

b) bez względu na ich wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną,

c) do ukończenia 25 roku życia uczące się w szkołach, o których mowa w krajowych lub zagranicznych przepisach o systemie oświaty lub szkolnictwie wyższym, jeżeli w 2025 r. – poza dochodami z renty rodzinnej - dziecko nie uzyskało innych dochodów podlegających opodatkowaniu przy zastosowaniu skali podatkowej lub na zasadach określonych w art. 30b ustawy, bądź przychodów objętych ulgą dla młodych lub ulgą na powrót (o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152 ustawy), w łącznej wysokości przekraczającej **22 546,92**[3)]**,**

pod warunkiem, że podatnik (oraz jego dziecko):

a) nie stosuje art. 30c ustawy (dotyczącego opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z działów specjalnych produkcji rolnej 19% stawką podatku) lub przepisów ustawy o ryczałcie (z wyjątkiem art. 6 ust. 1a ustawy o ryczałcie, czyli tzw. najmu prywatnego), w zakresie osiągniętych w roku podatkowym przychodów, poniesionych kosztów uzyskania przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy opodatkowania albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń, oraz

b) nie podlega opodatkowaniu na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym.

Podatnik, który spełnia wszystkie warunki może – **na swój wniosek** – określić podatek w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy swoich dochodów, z tym że do dochodów osoby samotnie wychowującej dzieci nie wlicza się dochodów (przychodów) podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie (np. od wygranych w Lotto, dywidend, odsetek od lokat

[3)] Kwota ta odpowiada dwunastokrotności renty socjalnej w wysokości obowiązującej w grudniu 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

bankowych, itp.), ani kwalifikowanych dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej opodatkowanych według 5% stawki podatku oraz nie dolicza się dochodów uzyskanych przez pełnoletnie dziecko. **Pełnoletnie dziecko, które w roku podatkowym uzyskało dochody podlegające opodatkowaniu jest obowiązane do samodzielnego złożenia zeznania podatkowego o wysokości dochodów osiągniętych od dnia uzyskania pełnoletności bez względu na ich wysokość.**

Powyższe zasady i sposób opodatkowania dochodów małżonków, odpowiednio osób samotnie wychowujących dzieci, mają zastosowanie również do:

1) małżonków, którzy mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej,
2) małżonków, z których jeden podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w Rzeczypospolitej Polskiej a drugi ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej,
3) osób samotnie wychowujących dzieci, które mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej,

- jeżeli osiągnęli podlegające opodatkowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przychody w wysokości stanowiącej łącznie co najmniej 75% całkowitego przychodu osiągniętego przez oboje małżonków (osobę samotnie wychowującą dzieci) w danym roku podatkowym i udokumentowali certyfikatem rezydencji miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

W przypadku ww. osób warunkiem uprawniającym do opodatkowania dochodów w sposób przewidziany dla małżonków, wdów i wdowców albo dla osób samotnie wychowujących dzieci jest istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Na żądanie organów podatkowych małżonkowie, odpowiednio osoby samotnie wychowujące dzieci, są obowiązani udokumentować wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym, przedstawiając zaświadczenie wydane przez właściwy organ podatkowy innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej, w którym osoby te mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych lub inny dokument potwierdzający wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym.

WYBÓR OPODATKOWANIA PRZEWIDZIANY W ART. 29 UST. 4 USTAWY

Podatnicy, którzy miejsce zamieszkania dla celów podatkowych mają w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej (udokumentowane certyfikatem rezydencji), mogą – na wniosek wyrażony w zeznaniu – uzyskane w roku podatkowym przychody podlegające opodatkowaniu

eprasa.pl d2a094e46e

w Polsce zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy, opodatkować na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej.

W tym celu podatnik zaznacza kwadrat w poz. 7 (odpowiednio kwadrat w poz. 8 jeżeli wniosek dotyczy małżonka). W tym przypadku, pobrany od tych przychodów zryczałtowany podatek dochodowy, traktuje się na równi z pobraną przez płatnika zaliczką na podatek dochodowy.

Wybór tego sposobu opodatkowania jest możliwy, jeżeli istnieje podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym osoba fizyczna ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

W takim przypadku podatnik (odpowiednio małżonek) w zeznaniu uwzględnia kwoty wykazane przez płatnika w informacji IFT-1/IFT-1R, jednak tylko w takiej części, w jakiej dotyczą przychodów z danego źródła, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy PIT.

Podatnicy opodatkowujący swoje dochody łącznie z dochodami małżonka, wypełniają zarówno pozycje „podatnik", jak również pozycje „małżonek". W przypadku podatników, którzy:

- w poz. 6 zaznaczyli kwadrat nr 2 – kolejność wypełnienia ww. pozycji ustalają sami podatnicy, pamiętając jedynie, że należy ją zachować we wszystkich częściach zeznania oraz w składanych wraz z zeznaniem załącznikach,
- w poz. 6 zaznaczyli kwadrat nr 3 – pozycje „podatnik" wypełnia wdowa albo wdowiec.

Podatnicy, którzy opodatkowują swoje dochody indywidualnie albo w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci, w zeznaniu nie wypełniają pozycji „małżonek".

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[4)] przyjmie, że podatnik wpisał „0".

Uwaga! Niektóre pozycje muszą być jednak bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności danych identyfikacyjnych, w tym identyfikatora podatkowego (NIP albo numer PESEL).

Numer PESEL wpisują do zeznania osoby fizyczne, które w roku podatkowym:

- nie prowadziły działalności gospodarczej,
- nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług,
- nie były płatnikami (zarówno składek na ubezpieczenia społeczne/ubezpieczenie zdrowotne, jak i podatku, np. z tytułu zatrudnienia pracownika),
- prowadziły działalność nierejestrową i nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług lub nie prowadziły ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Osoby, które nie spełniają chociaż jednego z powyższych warunków, wpisują NIP.

[4)] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym", oznacza to urząd wymieniony w art. 45 ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Załącznikami do zeznania PIT-36 są: PIT/B, PIT/D, PIT/M, PIT/O, PIT/ZG, PIT/BR, PIT/DS, PIT/MIT, PIT/IP, PIT/PM, PIT/NZI, PIT/Z, PIT/SE, PIT-2K, SSE-R, PIT/WOT oraz certyfikat rezydencji (opis załączników znajduje się w części U tej broszury).

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie **od 15 lutego do 30 kwietnia 2026 r.**

Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.

Podatnicy niemający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania dla celów podatkowych (podlegający ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu), jeżeli osiągnęli w roku podatkowym dochody ze źródeł przychodów położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez pośrednictwa płatników lub za pośrednictwem płatników nieobowiązanych do dokonania rocznego obliczenia podatku, a zamierzają opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ww. terminem, są obowiązani złożyć zeznanie za rok podatkowy przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Podatnicy mający miejsce zamieszkania dla celów podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej, którzy zamierzają opodatkować swoje dochody z dochodami małżonka, albo w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci, albo przychody wymienione w art. 29 ust. 1 ustawy opodatkować przy zastosowaniu skali podatkowej, składają zeznanie w terminie od 15 lutego do 30 kwietnia 2026 r. Do zeznania podatnicy dołączają certyfikat rezydencji dokumentujący miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Zeznanie można złożyć w postaci:

1) papierowej – na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej - w usłudze Twój e-PIT lub innej, umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej[5)] albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[6)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego, z zastrzeżeniem przypadku, gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

Zeznanie elektroniczne można wypełnić i złożyć w usłudze **Twój e-PIT**. Na koncie w e-Urzędzie Skarbowym w zakładce Twój e-PIT https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/ administracja skarbowa udostępnia, przygotowane w oparciu o posiadane informacje, zeznanie podatkowe. Zeznania za 2025 r. będą udostępnione w usłudze Twój e-PIT od 15 lutego 2026 r. Zeznanie PIT-36 nie podlega automatycznej akceptacji.

Zeznanie oraz korekta zeznania złożone w usłudze Twój e-PIT są dostępne bezpośrednio po złożeniu w zakładce „Złożone dokumenty". Potwierdzeniem złożenia zeznania elektronicznego jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

[5)] Ilekroć jest mowa o „ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej", oznacza to ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.
[6)] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej", oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

eprasa.pl d2a094e46e

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

Należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy.

Podatnicy, którzy:

1) **mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego właściwego dla miejsca zamieszkania podatnika **w dniu składania zeznania**, a gdy zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustało przed złożeniem zeznania – do urzędu skarbowego, właściwego według ostatniego miejsca zamieszkania podatnika na terytorium RP,
2) **nie mają miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

W przypadku małżonków wnoszących o łączne opodatkowanie ich dochodów, zeznanie należy złożyć do urzędu skarbowego ustalonego według miejsca zamieszkania jednego z małżonków, wskazanego we wspólnym zeznaniu.

W tej części (poz. 10) należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korekta zeznania. W przypadku zaznaczenia kwadratu dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w poz. 11), tj.: korekta zeznania, o której mowa w art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej albo korekta zeznania składana w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej. Należy pamiętać, że na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania złożonego zeznania. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 11 korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej). Kwadrat nr 2 w poz. 11 zaznacza się jedynie, gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej.

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE I AKTUALNY ADRES ZAMIESZKANIA

W tej części należy podać dane identyfikacyjne podatników składających zeznanie, tj.: nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia oraz aktualny adres zamieszkania.

Części B.2. nie wypełniają podatnicy, którzy rozliczają się indywidualnie lub w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci.

W przypadku wyboru opodatkowania w sposób przewidziany dla wdów i wdowców nie wypełnia się poz. od 27 do 35. Pozycji tych można nie wypełnić również, jeżeli w poz. 6 zaznaczono kwadrat nr 2 i aktualny adres zamieszkania małżonka jest taki sam, jak wskazany w części B.1.

eprasa.pl d2a094e46e

Część C

INFORMACJE DODATKOWE

Wypełnienie tej części polega na zaznaczeniu odpowiednich kwadratów. W części tej podatnicy informują m.in. o korzystaniu w roku podatkowym, którego dotyczy zeznanie lub w jednym z pięciu lat poprzedzających rok, za który składane jest zeznanie, ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy (tzw. kredyt podatkowy).

W tej części zaznaczany jest odpowiedni kwadrat(-y) jeżeli m.in. składane jest przez podatnika lub jego małżonka sprawozdanie z realizacji uprzedniego porozumienia cenowego APA-P.

Część D

PRZYCHODY ZWOLNIONE OD PODATKU NA PODSTAWIE ART. 21 UST. 1 PKT 148, 152, 153 i 154 USTAWY

1. Ulga dla młodych, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy **w 2025 r., nie później jednak niż do ukończenia 26. roku życia**, otrzymali:

1) przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych[7)], wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11[8)] w poz. 36 i 41, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 110 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

2) przychody z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 62, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 111 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

3) przychody z praktyk absolwenckich i staży uczniowskich, wykazywane przez płatnika w informacji PIT- 11 w poz. 78, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 112 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

4) przychody z zasiłku macierzyńskiego, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 84 oraz w informacji PIT-11A[9)] w poz. 38, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w PIT-11 w poz. 113 oraz w informacji PIT-11A w poz. 46 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi dla młodych, jak również objaśnienia podatkowe na ten temat dostępne są na stronie: https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-podatkowe-z-30-grudnia-2022-r-dot-ulgi-w-podatku-dochodowym-od-osob-fizycznych-dla-osob-do-26-roku-zycia**.**

Podatnik, który korzysta z ulgi dla młodych, zaznacza kwadrat w poz. 59 zeznania, odpowiednio małżonek, kwadrat w poz. 60 zeznania.

Rodzaj oraz wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 67, 69, 71 i 73 zeznania, odpowiednio małżonek w poz. 68, 70, 72 i 74 zeznania.

2. Ulga na powrót, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. korzystają z ulgi na powrót oraz osiągnęli:

[7)] Ilekroć jest mowa o „stosunku pracy i stosunkach pokrewnych", oznacza to stosunek służbowy, stosunek pracy, spółdzielczy stosunek pracy oraz pracę nakładczą.

[8)] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-$11_{(29)}$, tj. informacji PIT-11 wariant 29.

[9)] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-40A/$11A_{(21)}$, tj. informacji PIT-40A/11A wariant 21.

eprasa.pl d2a094e46e

1) przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 29 i 34, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 115 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

2) przychody z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 58, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 116 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

3) przychody z zasiłku macierzyńskiego, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 81 oraz w informacji PIT-11A w poz. 42, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w informacji PIT-11 poz. 117 oraz informacji PIT-11A w poz. 47 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

4) przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi na powrót dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl.

Podatnik, który korzysta z ulgi na powrót, zaznacza kwadrat w poz. 61 zeznania, odpowiednio małżonek, kwadrat w poz. 62 zeznania.

Rodzaj oraz wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 67, 69, 73 i 75 zeznania, odpowiednio małżonek w poz. 68, 70, 74 i 76 zeznania.

3. Ulga dla rodzin 4+, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy[10)]

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. korzystają z ulgi dla rodzin 4+ oraz osiągnęli:

1) przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, wykazywane przez płatnika w informacji PIT- 11 w poz. 29 i 34, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 115 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

2) przychody z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 58, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 116 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

3) przychody z zasiłku macierzyńskiego, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 81 oraz w informacji PIT-11A w poz. 42, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w informacji PIT-11 w poz. 117 oraz informacji PIT-11A w poz. 48 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

4) przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi dla rodzin 4+ dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl.

Podatnik, który korzysta z ulgi dla rodzin 4+, zaznacza kwadrat w poz. 63 zeznania, odpowiednio małżonek, kwadrat w poz. 64 zeznania.

Rodzaj oraz wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 67, 69, 73 i 75 zeznania, odpowiednio małżonek w poz. 68, 70, 74 i 76 zeznania.

4. Ulga dla pracujących seniorów, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r., korzystają z ulgi dla pracujących seniorów, oraz osiągnęli:

[10)] Podatnik korzystający ze zwolnienia o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy, dołącza do zeznania podatkowego PIT-36, załącznik PIT/O z wypełnioną częścią E, zawierającą dane o co najmniej 4 dzieci uprawniających do zastosowania ulgi, ze wskazaniem ich numerów PESEL, a w przypadku braku tych numerów imion i nazwisk oraz dat urodzenia dzieci.

eprasa.pl d2a094e46e

1) przychody ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 43 i 48, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 115 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

2) z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 66, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w poz. 116 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

3) z zasiłku macierzyńskiego, wykazywane przez płatnika w informacji PIT-11 w poz. 87 oraz informacji PIT-11A w poz. 40, jeżeli płatnik w trakcie roku pobierał od nich zaliczkę na podatek, odpowiednio w informacji PIT-11 w poz. 117 oraz w informacji PIT-11A w poz. 49 – jeżeli płatnik stosował zwolnienie,

4) przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi dla pracujących seniorów dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl.

Podatnik, który korzysta z ulgi dla pracujących seniorów zaznacza kwadrat w poz. 65 zeznania, odpowiednio małżonek, kwadrat w poz. 66 zeznania.

Rodzaj oraz wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 67, 69, 73 i 75 zeznania, odpowiednio małżonek w poz. 68, 70, 74 i 76 zeznania.

Uwaga!

Wysokość przychodów objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów, jest ograniczona limitem. Limit dla każdej z tych ulg wynosi 85 528 zł rocznie, przy czym w przypadku nabycia uprawnień do więcej niż jednej ulgi, suma przychodów korzystających łącznie ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, nie może przekroczyć 85 528 zł rocznie.

Limit ten przysługuje odrębnie podatnikowi oraz małżonkowi i dotyczy również przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej objętych tymi ulgami.

W kwocie zwolnionych przychodów nie uwzględnia się przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie, przychodów zwolnionych od podatku dochodowego oraz przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Dla potrzeb wypełnienia:

- poz. 67 (podatnik) lub poz. 68 (małżonek), należy zsumować przychody wykazane w informacji PIT-11 w poz. 36, 41, 43, 48, 110 i 115 oraz w przypadku zaznaczenia w zeznaniu kwadratu nr 61 lub 63 (podatnik), odpowiednio 62 lub 64 (małżonek), również poz. 29 i 34 informacji PIT-11;
- poz. 69 (podatnik) lub poz. 70 (małżonek), należy zsumować przychody wykazane w informacji PIT-11 w poz. 62, 66, 111, 116 oraz w przypadku zaznaczenia w zeznaniu kwadratu nr 61 lub 63 (podatnik), odpowiednio 62 lub 64 (małżonek), również poz. 58 informacji PIT-11;
- poz. 71 (podatnik) lub poz. 72 (małżonek), należy zsumować przychody wykazane w informacji PIT-11 w poz. 78 i 112;
- poz. 73 (podatnik) lub poz. 74 (małżonek), należy zsumować przychody wykazane w informacji PIT-11 w poz. 84, 87, 113, 117 oraz informacji PIT-11A w poz. 38, 40, 46, 47, 48, 49 oraz w przypadku zaznaczenia w zeznaniu kwadratu nr 61 lub 63 (podatnik), odpowiednio 62 lub 64 (małżonek), również poz. 81 informacji PIT-11 i poz. 42 informacji PIT-11A;

eprasa.pl d2a094e46e

- poz. 75 (podatnik) lub poz. 76 (małżonek), należy wykazać przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej,

a następnie ograniczyć do wysokości limitu, pamiętając, że suma kwot obliczonych dla poz. 67, 69, 71, 73 i 75 (podatnik), nie może przekroczyć 85 528 zł, odpowiednio dla poz. 68, 70, 72, 74 i 76 (małżonek), nie może przekroczyć 85 528 zł. Limit przysługuje odrębnie podatnikowi oraz małżonkowi.

Nadwyżka ponad kwotę objętą zwolnieniem podlega opodatkowaniu (należy ją wykazać w części E).

Uwaga! Zastosowanie zwolnień wpływa na wysokość kosztów uzyskania przychodów, innych niż z pozarolniczej działalności gospodarczej, jakie podatnik (odpowiednio małżonek) może zastosować w odniesieniu do przychodów z poszczególnych źródeł (więcej na ten temat w części E).

Część E

DOCHODY/STRATY ZE ŹRÓDEŁ PRZYCHODÓW

W częściach: E.1. i E.2. należy wykazać kwoty przychodów, koszty uzyskania przychodów[*)], dochody lub straty, a także kwoty należnych zaliczek, w tym również zaliczek pobranych przez płatników lub przekazanych płatnikom (spółkom nieruchomościowym).

Część E.2. należy wypełnić wyłącznie w sytuacji łącznego opodatkowania dochodów małżonków.

Wypełnić należy tylko te wiersze, które dotyczą źródeł, z których osiągnięte zostały przychody (dochody) lub poniesione straty.

W zeznaniu nie wykazuje się m.in. przychodów (dochodów):

1) z działalności rolniczej, z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej opodatkowanych na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej,
2) z gospodarki leśnej w rozumieniu ustawy o lasach,
3) podlegających przepisom o podatku od spadków i darowizn,
4) wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,
5) z tytułu podziału wspólnego majątku małżonków w wyniku ustania lub ograniczenia małżeńskiej wspólności majątkowej oraz przychodów z tytułu wyrównania dorobków po ustaniu rozdzielności majątkowej małżonków lub śmierci jednego z nich,
6) przedsiębiorcy żeglugowego opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym,
7) z tytułu wypłat, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw,
8) o których mowa w art. 27 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (tzw. świadczenia na zaspokojenie potrzeb rodziny), objętych wspólnością majątkową małżeńską,
9) zwolnionych z opodatkowania na podstawie przepisów ustawy (z wyjątkiem art. 21 ust. 1 pkt 63a i 63b ustawy, które wykazywane są w załączniku PIT/SE oraz wykazywanych w części D w przypadku obowiązku złożenia zeznania) lub przepisów innych ustaw (np. art. 1 ustawy z dnia 21 września 2000 r. o zwolnieniu

[*)] Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 61 ustawy, nie uważa się za koszty uzyskania przychodów poniesionych wydatków oraz wartości przekazanych rzeczy, praw lub wykonanych usług, wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, w szczególności w związku z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 229 kodeksu karnego. Przepis ten oznacza, że niedozwolone jest zaliczenie do kosztów podatkowych m.in. wydatków poniesionych na udzielenie korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną (w tym – funkcjonariuszowi zagranicznemu) w związku z pełnieniem tej funkcji (czyli tzw. „łapówki").

eprasa.pl d2a094e46e

świadczeń z tytułu prześladowań przez nazistowskie Niemcy z podatków i opłat oraz o niezaliczaniu ich do dochodów,

10) od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku dochodowego,

11) podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie, tj. w szczególności z tytułu:

- wygranych w konkursach, grach i zakładach wzajemnych lub nagród związanych ze sprzedażą premiową, uzyskanych w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- świadczeń otrzymanych przez emerytów lub rencistów, w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy stosunkiem pracy i stosunkami pokrewnymi,
- świadczeń pieniężnych otrzymywanych po zwolnieniu ze służby przez funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy, w związku ze zwolnieniem tych osób ze służby stałej na podstawie odrębnych ustaw, przez okres roku co miesiąc lub za okres roku jednorazowo albo co miesiąc przez okres trzech miesięcy,
- odpraw lub odszkodowań, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 15 i 16 ustawy,
- gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym indywidualnym koncie emerytalnym, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych,
- jednorazowych odszkodowań za skrócenie okresu wypowiedzenia, wypłaconych żołnierzom zwalnianym z zawodowej służby wojskowej, na których wniosek został skrócony okres wypowiedzenia,
- wypłat z indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, w tym wypłat na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego,
- odsetek od pożyczek,
- odsetek i dyskonta od papierów wartościowych**),
- odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów,
- dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych**),
- udziału w funduszach kapitałowych**),

12) z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c ustawy, tj. według 19% stawki podatku, w formie karty podatkowej lub ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych,

13) z działów specjalnych produkcji rolnej opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c ustawy, tj. według 19% stawki podatku,

14) z opłat otrzymywanych w związku z pełnieniem funkcji o charakterze duszpasterskim, opodatkowanych w formie ryczałtu,

15) z najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub z innych umów o podobnym charakterze opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,

**) Z wyjątkiem dochodów (przychodów) wykazywanych w części R.

eprasa.pl d2a094e46e

16) z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, walut wirtualnych, pożyczonych papierów wartościowych (sprzedaż krótka) lub pochodnych instrumentów finansowych i realizacji praw z nich wynikających oraz z odpłatnego zbycia udziałów w spółkach, w spółdzielni, a także z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółkach albo wkładów w spółdzielniach w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część, opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30b ustawy,

17) z odpłatnego zbycia nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego, prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, prawa wieczystego użytkowania gruntów.

W częściach E.1. i E.2. podatnicy wykazują przychody (w tym uzyskane bez pośrednictwa płatnika), koszty uzyskania przychodów, dochody (bądź straty) oraz zaliczki na podatek dochodowy, wykorzystując m.in. dane zawarte w formularzach sporządzonych przez płatnika(ów) lub inne podmioty obowiązane do sporządzenia imiennej informacji o wysokości tych dochodów (przychodów), tj. w szczególności PIT-11, PIT-11A, PIT-40A[9)], IFT-1 lub IFT-1R oraz PIT-R.

Uwaga! W praktyce mogą wystąpić przypadki, że płatnik – mimo ciążącego na nim obowiązku – nie wystawi stosownej informacji. Powyższe nie zwalnia jednak podatnika z obowiązku rozliczenia w zeznaniu podatkowym, na zasadach określonych w ustawie, należności otrzymanych za pośrednictwem płatnika.

Podatnicy, którzy w 2025 r. uzyskali **dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą,** przed wypełnieniem części E.1. i E.2. powinni zapoznać się z informacjami zamieszczonymi przed opisem do wiersza 11 tej części.

Wiersz 1: „Stosunek służbowy, stosunek pracy, praca nakładcza, spółdzielczy stosunek pracy"

- **w kol. b** należy wykazać sumę kwot z poz. 29, 34, 36, 41, 43, 48, 110 i 115 informacji PIT-11 pomniejszoną o przychody wykazane w zeznaniu PIT-36 w poz. 67 przez podatnika, odpowiednio w poz. 68 przez małżonka, z tym że w poz. 82 (podatnik) oraz w poz. 144 (małżonek) należy wykazać tę cześć obliczonej sumy, do której ma zastosowanie odliczenie kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 22 ust. 9 pkt 3 (kwota przychodów, do których płatnik zastosował koszty uzyskania przychodów na podstawie art. 22 ust. 9 pkt 3 jest wykazywana przez płatnika w poz. 34, 41 i 48 informacji PIT-11). Przychodami ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku podatkowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze, w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika przez zakład pracy, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych,

- **w kol. c** należy wykazać przysługujące koszty uzyskania przychodów (do wysokości limitu – patrz ramki). W poz. 78 podatnik (odpowiednio w poz. 140 małżonek) wykazuje zryczałtowane koszty kwotowe albo koszty faktycznie poniesione, natomiast w poz. 83 podatnik (odpowiednio w poz. 145 małżonek) koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy, tj. ustalone według 50% normy (kwota zryczałtowanych kosztów kwotowych uwzględniona przez płatnika jest wykazywana w poz. 30, 37 i 44 informacji PIT-11, odpowiednio kosztów, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy – w poz. 35, 42 i 49 informacji PIT-11).

eprasa.pl d2a094e46e

Za 2025 r. zryczałtowane koszty kwotowe, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy, wynoszą nie więcej niż:

- **3 000 zł** (250 zł miesięcznie), w przypadku gdy podatnik uzyskiwał przychody z tytułu jednego stosunku pracy i stosunków pokrewnych,
- **4 500 zł** w przypadku gdy podatnik uzyskiwał przychody równocześnie z więcej niż jednego stosunku pracy i stosunków pokrewnych,
- **3 600 zł** (300 zł miesięcznie), w przypadku gdy miejsce stałego lub czasowego zamieszkania podatnika w roku podatkowym było położone poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy, a podatnik nie uzyskiwał dodatku za rozłąkę lub nie otrzymywał zwrotu kosztów dojazdu (z wyjątkiem, gdy zwrócone koszty zostały zaliczone do przychodów podlegających opodatkowaniu),
- **5 400 zł** w przypadku gdy podatnik uzyskiwał przychody równocześnie z więcej niż jednego stosunku pracy i stosunków pokrewnych, a miejsce stałego lub czasowego zamieszkania podatnika było położone poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy, a podatnik nie uzyskiwał dodatku za rozłąkę lub nie otrzymywał zwrotu kosztów dojazdu (z wyjątkiem, gdy zwrócone koszty zostały zaliczone do przychodów podlegających opodatkowaniu).

Jeżeli roczne zryczałtowane koszty kwotowe, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy, są niższe od wydatków na dojazd do zakładu lub zakładów pracy środkami transportu autobusowego, kolejowego, promowego lub komunikacji miejskiej, w zeznaniu **koszty te mogą być przyjęte przez pracownika – zamiast wyżej wymienionych – w wysokości wydatków faktycznie poniesionych, udokumentowanych wyłącznie imiennymi biletami okresowymi (art. 22 ust. 11 ustawy). Powyższej zasady nie stosuje się w przypadku, gdy pracownik** otrzymywał zwrot kosztów dojazdu (z wyjątkiem, gdy zwrócone koszty zostały zaliczone do przychodów podlegających opodatkowaniu).

W przypadku korzystania w odniesieniu do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów (poz. 67 – podatnik, odpowiednio poz. 68 – małżonek), roczne zryczałtowane koszty kwotowe oraz faktycznie poniesione, stosuje się w wysokości nieprzekraczającej kwoty przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, która podlega opodatkowaniu.

Podatnikowi uzyskującemu przychody ze stosunku pracy i korzystającemu w stosunku do tych przychodów z praw autorskich lub z praw pokrewnych w rozumieniu odrębnych przepisów, przysługują 50% koszty uzyskania przychodów. Koszty te oblicza się od przychodu pomniejszonego o potrącone w danym miesiącu przez płatnika – ze środków podatnika – składki na ubezpieczenia społeczne wymienione w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

Roczne 50% koszty uzyskania przychodów ze wszystkich tytułów określonych w art. 22 ust. 9 pkt 1–3 ustawy (suma kwot z poz. 83 i 111 – podatnik, odpowiednio suma kwot z poz. 145 i 173 – małżonek), nie mogą przekroczyć kwoty 120 000 zł.

W przypadku korzystania, w odniesieniu do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów (Część D zeznania PIT-36) suma:

- kwot kosztów uzyskania przychodów ze wszystkich tytułów określonych w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy (poz. 83 i 111 podatnik, odpowiednio poz. 145 i 173 małżonek), oraz
- przychodów zwolnionych od podatku wykazanych w części D zeznania PIT-36, tj. poz. 67 (podatnik) i odpowiednio 68 (małżonek),

nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty 120 000 zł.

Od przychodów objętych zwolnieniem nie oblicza się zryczałtowanych 50% kosztów uzyskania przychodów.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli koszty faktycznie poniesione były wyższe niż wynikające z zastosowania normy procentowej (z limitem rocznym wynoszącym 120 000 zł), wówczas podatnik (odpowiednio małżonek) może przyjąć koszty w wysokości faktycznie poniesionych i udokumentowanych wydatków (art. 22 ust. 10 i 10a ustawy).

50% koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy, dotyczą wyłącznie przychodów z tytułu:

- działalności twórczej w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, inżynierii budowlanej, urbanistyki, literatury, sztuk plastycznych, wzornictwa przemysłowego, muzyki, fotografiki, twórczości audialnej i audiowizualnej, programów komputerowych, gier komputerowych, teatru, kostiumografii, scenografii, reżyserii, choreografii, lutnictwa artystycznego, sztuki ludowej oraz dziennikarstwa;
- działalności artystycznej w dziedzinie sztuki aktorskiej, estradowej, tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki i instrumentalistyki;
- produkcji audialnej i audiowizualnej;
- działalności publicystycznej;
- działalności muzealniczej w dziedzinie wystawienniczej, naukowej, popularyzatorskiej, edukacyjnej oraz wydawniczej;
- działalności konserwatorskiej;
- prawa zależnego, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych[11)], do opracowania cudzego utworu w postaci tłumaczenia;
- działalności badawczo-rozwojowej, naukowej, naukowo-dydaktycznej, badawczej, badawczo-dydaktycznej oraz prowadzonej w uczelni działalności dydaktycznej.

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu ze stosunku pracy (stosunków pokrewnych). Kwotę dochodu oblicza się jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b),
- **w kol. f** należy wykazać sumę pobranych zaliczek. Zaliczki pobrane przez płatnika, płatnik wykazuje w poz. 33, 40 i 47 informacji PIT-11.

Uwaga! Jeżeli podatnik, bez pośrednictwa płatnika(ów), osiągnął w roku podatkowym **jednocześnie** dochody m.in. ze stosunku pracy z zagranicy, z emerytur i rent z zagranicy lub z tytułu działalności wykonywanej osobiście, od których był obowiązany samodzielnie odprowadzać należne zaliczki na podatek w trakcie roku podatkowego, w kolumnie f części E.1. i odpowiednio części E.2. wykazuje tylko raz łączną kwotę należnych z tych źródeł zaliczek. Kwotę tę podatnik może wykazać albo w wierszu 1 „Stosunek służbowy, stosunek pracy, praca nakładcza, spółdzielczy stosunek pracy", albo w wierszu 5 „Działalność wykonywana osobiście, o której mowa w art. 13 ustawy", albo w wierszu 10 „Inne źródła, niewymienione w wierszach od 1 do 9 (w tym emerytury – renty z zagranicy)".

Wiersz 2: „Emerytury – renty oraz inne krajowe świadczenia, o których mowa w art. 34 ust. 7 ustawy"

- **w kol. b i kol. d** należy wykazać łączną kwotę świadczeń emerytalnych (w tym emerytur kapitałowych) i rentowych (w tym renty strukturalne, renty socjalne) wraz ze wzrostami i dodatkami (z wyłączeniem dodatków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych), a także świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne oraz nauczycielskie świadczenia kompensacyjne oraz rodzicielskie świadczenia uzupełniające, wypłacone przez organ rentowy (poz. 36 PIT-40A i PIT-11A).

[11)] Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Kwoty wykazane w kol. b należy wpisać w odpowiednich pozycjach w kol. d (w przypadku ww. świadczeń przychód równa się dochodowi),

- podatnicy nie wypełniają **kol. c i kol. e**,
- **w kol. f** należy wykazać sumę zaliczek pobranych przez płatnika(ów), wykazanych w poz. 57 PIT-40A oraz w poz. 37 PIT-11A.

Wiersz 3: „Pozarolnicza działalność gospodarcza"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług. **W kolumnie tej nie wykazuje się przychodu, który podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP, PIT/SE,**
- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy. **W kolumnie tej nie wykazuje się kosztów uzyskania przychodów, które podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP, PIT/SE,**
- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c). Kwotę tę podatnicy wpisują w poz. 89 i/lub 151. Taki sposób obliczenia dochodu nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 36-39, tj. w latach ubiegłych albo w roku 2025 korzystali z tzw. kredytu podatkowego. Podatnicy ci kwotę dochodu obliczają w załączniku PIT/Z, a następnie przenoszą ją do zeznania, zgodnie z opisem zamieszczonym w tym załączniku. Ten sposób obliczenia dochodu nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%.

  Uwaga! Pozycje 92 i 154 wypełniają wyłącznie podatnicy, którzy w 2025 r. korzystali z ww. zwolnienia (tzw. kredytu podatkowego).

- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b). Taki sposób obliczenia straty nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 36-39, tj. w latach ubiegłych albo w roku 2025 korzystali z tzw. kredytu podatkowego. Podatnicy ci kwotę straty obliczają w załączniku PIT/Z, a następnie przenoszą ją do zeznania, zgodnie z opisem zamieszczonym w tym załączniku. Ten sposób obliczenia straty nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,
- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek za rok podatkowy.

Podatnicy, którzy w 2020 r., w 2021 r., w 2022 r., w 2023 r., w 2024 r. lub w 2025 korzystali ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, przed wypełnieniem wiersza 3 w częściach E.1. i E.2., powinni uprzednio wypełnić załącznik PIT/Z.

Kredyt podatkowy

Zgodnie z art. 44 ust. 7f ustawy, 20% kwoty dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanego w zeznaniu składanym za rok podatkowy objęty zwolnieniem, o którym mowa w art. 44 ust. 7a ustawy, łączy się z dochodem (stratą) z tego źródła, wykazanym w zeznaniach o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) składanych za pięć kolejnych lat następujących bezpośrednio po roku, w którym podatnik korzystał z tego zwolnienia. Doliczenia, o którym wyżej mowa, podatnicy dokonują w części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem za rok podatkowy, w którym podatnik ma obowiązek tego dokonać.

eprasa.pl d2a094e46e

Wiersz 4: „Działy specjalne produkcji rolnej"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, w sytuacji gdy podatnik prowadzi księgi. **W przypadku podatników nieprowadzących ksiąg należy wykazać dochód ustalony przy zastosowaniu norm szacunkowych**, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy,
- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy, jeżeli podatnik prowadzi księgi wykazujące te koszty. **Podatnicy nieprowadzący ksiąg nie wypełniają tej kolumny**,
- **w kol. d** podatnicy, którzy prowadzą księgi obliczają kwotę dochodu jako różnicę przychodu (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c). **W przypadku podatników nieprowadzących ksiąg należy wykazać dochód ustalony przy zastosowaniu norm szacunkowych**, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy,
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b). **Podatnicy nieprowadzący ksiąg nie wypełniają tej kolumny**,
- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek.

Wiersz 5: „Działalność wykonywana osobiście, o której mowa w art. 13 ustawy"

- **w kol. b** w poz. 98 (podatnik), odpowiednio w poz. 160 (małżonek), należy wykazać sumę przychodów z działalności wykonywanej osobiście innej niż przychody z umów zlecenia (kwota tych przychodów jest wykazywana przez płatnika w poz. 54 informacji PIT-11 oraz w informacji PIT-R (o której mowa w ramce poniżej)). W poz. 103 (podatnik), odpowiednio w poz. 165 (małżonek), należy wykazać sumę przychodów z umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy, tj. sumę kwot z poz. 58, 62, 66, 111, 116 informacji PIT-11, pomniejszoną o kwotę wykazaną w poz. 69 (podatnik), odpowiednio w poz. 70 (małżonek).

Informacja dla podatników, którzy otrzymali PIT-R („Informacja o wypłaconych podatnikowi kwotach z tytułu pełnienia obowiązków społecznych i obywatelskich")

Jeżeli podatnik otrzymał informację PIT-R od jednego płatnika, nie przenosi do zeznania kwot wykazanych w tym formularzu.

Jeżeli podatnik otrzymał informację PIT-R od więcej niż jednego płatnika, samodzielnie oblicza kwotę podlegającą wykazaniu i opodatkowaniu w zeznaniu, pamiętając, że diety oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich, korzystają ze zwolnienia od podatku dochodowego do wysokości nieprzekraczającej (łącznie od wszystkich płatników) miesięcznie 3 000 zł**.** W konsekwencji, każdy podatnik, który otrzymał więcej niż jedną informację PIT-R, jest obowiązany zsumować kwoty korzystające ze zwolnienia w danym miesiącu roku podatkowego (np. suma kwot dotycząca stycznia z kol. d części D otrzymanych informacji PIT-R, odpowiednio suma kwot dotycząca lutego z kol. d części D otrzymanych informacji PIT-R, itd.). Jeżeli zsumowana dla danego miesiąca kwota przekracza 3 000 zł, nadwyżkę ponad tę kwotę z poszczególnych miesięcy podatnik jest obowiązany wykazać w wierszu 5 części E zeznania.

- **w kol. c** w poz. 99 (podatnik), odpowiednio w poz. 161 (małżonek), należy wykazać koszty uzyskania przychodów z działalności wykonywanej osobiście innej niż przychody z umów zlecenia (kwota kosztów uwzględniona przez płatnika jest wykazywana w poz. 55 informacji PIT-11), natomiast w poz. 104 (podatnik), odpowiednio w poz. 166 (małżonek), koszty uzyskania przychodów z umów zlecenia (kwota kosztów uwzględniona przez płatnika jest wykazywana w poz. 59, 63, 67 informacji PIT-11).

eprasa.pl d2a094e46e

Od przychodów:

- z osobiście wykonywanej działalności artystycznej, literackiej, naukowej, trenerskiej, oświatowej i publicystycznej, w tym z tytułu udziału w konkursach z dziedziny nauki, kultury i sztuki oraz dziennikarstwa, przychody z tytułu udziału w badaniach i eksperymentach prowadzonych przez podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki, jak również przychodów z uprawiania sportu, stypendiów sportowych przyznawanych na podstawie odrębnych przepisów oraz przychodów sędziów z tytułu prowadzenia zawodów sportowych,
- z działalności polskich arbitrów uczestniczących w procesach arbitrażowych z partnerami zagranicznymi,
- otrzymywanych przez osoby za pełnienie obowiązków społecznych lub obywatelskich, bez względu na sposób powoływania tych osób, nie wyłączając odszkodowania za utracony zarobek,
- osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności (na przykład przychodów biegłych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym) oraz płatników i inkasentów należności publicznoprawnych, a także przychodów z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej,
- z umów zlecenia i z umów o dzieło, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy,

koszty uzyskania przychodów przysługują w wysokości 20% przychodu, pomniejszonego o potrącone przez płatnika, ze środków podatnika, w danym miesiącu składki na ubezpieczenia społeczne wymienione w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

Jeżeli podatnik udowodni, że koszty uzyskania przychodów były wyższe niż wynikające z zastosowania wyżej podanej normy procentowej (20%), koszty uzyskania przyjmuje się w wysokości kosztów faktycznie poniesionych.

Od przychodów otrzymywanych przez osoby:

- niezależnie od sposobu ich powoływania, należące do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych,
- wykonujące działalność na podstawie umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym charakterze, w tym przychody z tego rodzaju umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej,

roczne koszty uzyskania przychodów (z każdego z wyżej wymienionych tytułów) wynoszą nie więcej niż 3 000 zł (250 zł miesięcznie). Jeżeli podatnik tego samego rodzaju przychody uzyskiwał od więcej niż jednego podmiotu albo od tego samego podmiotu, ale z tytułu kilku stosunków prawnych, roczne koszty uzyskania przychodu nie mogą przekroczyć 4 500 zł.

Ważne!
W przypadku korzystania w odniesieniu do przychodów z umów zlecenia, z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów (poz. 69 podatnik, odpowiednio poz. 70 małżonek), koszty uzyskania przychodów z tych umów stosuje się w wysokości nieprzekraczającej kwoty przychodów z umów zlecenia, która podlega opodatkowaniu.
Od przychodów objętych zwolnieniem nie oblicza się zryczałtowanych 20% kosztów uzyskania przychodów.

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b),

eprasa.pl d2a094e46e

- **w kol. f** należy wykazać sumę zaliczek pobranych przez płatnika/płatników w poz. 57, 61, 65 i 69 informacji PIT-11.

Wiersz 6: „Prawa autorskie i inne prawa, o których mowa w art. 18 ustawy"

- **w kol. b** w poz. 105 (podatnik), odpowiednio w poz. 167 (małżonek), należy wykazać sumę przychodów, do których nie mają zastosowania koszty uzyskania przychodów ustalone według normy procentowej (50%), natomiast w poz. 110 (podatnik), odpowiednio w poz. 172 (małżonek), należy wykazać sumę przychodów, do których podatnik (odpowiednio małżonek) stosuje 50% koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy (kwota przychodów, do których płatnik zastosował 50% koszty uzyskania przychodów wykazywana jest w poz. 73 informacji PIT-11). Za przychody z praw majątkowych uważa się w szczególności: przychody z praw autorskich i praw pokrewnych, praw do projektów wynalazczych, praw do topografii układów scalonych, znaków towarowych i wzorów zdobniczych, w tym również z odpłatnego zbycia tych praw,
- **w kol. c** w poz. 106 (podatnik), odpowiednio w poz. 168 (małżonek), należy wykazać koszty faktycznie poniesione dotyczące przychodów wykazanych w poz. 105 (podatnik) oraz w poz. 167 (małżonek), natomiast w poz. 111 (podatnik), odpowiednio w poz. 173 (małżonek), należy wykazać 50% koszty dotyczące przychodów wykazanych w poz. 110 (podatnik) oraz w poz. 172 (małżonek); kwota 50% kosztów uzyskania przychodów uwzględniona przez płatnika wykazywana jest w poz. 74 informacji PIT-11.

  Koszty uzyskania przychodów z tytułu:

  - zapłaty twórcy za przeniesienie prawa własności wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego – w wysokości 50% uzyskanego przychodu (art. 22 ust. 9 pkt 1 ustawy),
  - opłaty licencyjnej za przeniesienie prawa stosowania wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego, otrzymanej w pierwszym roku trwania licencji od pierwszej jednostki, z którą zawarto umowę licencyjną – w wysokości 50% uzyskanego przychodu (art. 22 ust. 9 pkt 2 ustawy),
  - korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów, lub rozporządzania przez nich tymi prawami – w wysokości 50% uzyskanego przychodu, z tym że koszty te oblicza się od przychodu pomniejszonego o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. b, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód (art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy).

Uwaga!
Roczne 50% koszty uzyskania przychodów ze wszystkich tytułów określonych w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy, nie mogą przekroczyć kwoty 120 000 zł.
W przypadku korzystania, w odniesieniu do przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych, z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów (Część D zeznania PIT-36) suma:

- kwot kosztów uzyskania przychodów ze wszystkich tytułów określonych w art. 22 ust. 9 pkt 1-3 ustawy (poz. 83 i 111 podatnik, odpowiednio poz. 145 i 173 małżonek), oraz
- przychodów zwolnionych od podatku wykazanych w części D zeznania PIT-36, tj. poz. 67 podatnik i odpowiednio 68 (małżonek),

nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty 120 000 zł.
Od przychodów objętych zwolnieniem nie oblicza się zryczałtowanych 50% kosztów uzyskania przychodów.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli podatnik udowodni, że koszty uzyskania przychodów były wyższe niż wskazane powyżej (obliczone według normy 50%), koszty uzyskania przyjmuje się w wysokości kosztów faktycznie poniesionych.

W konsekwencji podatnik może zastosować koszty faktycznie poniesione, jeżeli będą wyższe od kwoty 120 000 zł. Do kosztów tych zalicza się również koszty poniesione w latach poprzedzających rok podatkowy, w którym został uzyskany odpowiadający im przychód oraz koszty poniesione w roku złożenia zeznania, nie później jednak niż do upływu terminu określonego do złożenia tego zeznania (art. 22 ust. 10 ustawy).

Warunkiem odliczenia kosztów faktycznie poniesionych jest posiadanie dokumentów wskazujących wysokość poniesionych wydatków; dokumentami tymi są przykładowo rachunki, faktury, jak i inne dowody dokumentujące wydatki poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Wszelkie dokumenty związane z rozliczeniem podatkowym należy przechowywać do chwili przedawnienia się zobowiązania podatkowego.

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b),
- **w kol. f** należy wykazać sumę należnych zaliczek, w tym zaliczek pobranych przez płatnika oraz przekazanych płatnikowi (spółce nieruchomościowej). Kwota zaliczek pobranych przez płatnika, wykazana jest w poz. 72 informacji PIT-11.

  W przypadku zaliczek przekazanych płatnikowi (spółce nieruchomościowej) należy wykazać sumę zaliczek faktycznie przekazanych za rok podatkowy płatnikowi będącemu spółką nieruchomościową, w rozumieniu art. 5a pkt 49 ustawy, które wspólnik jest obowiązany przekazywać tej spółce na podstawie art. 41 ust. 4i ustawy (po zaokrągleniu do pełnych złotych), od dochodów, które są rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-36. W kolumnie tej podatnik wykazuje przekazane spółce nieruchomościowej zaliczki w związku z uzyskanym w 2025 r. dochodem z odpłatnego zbycia ogółu praw i obowiązków w spółce nieruchomościowej, niebędącej podatnikiem podatku CIT, nawet, jeżeli środki te zostały przekazane już w 2026 r., lecz w terminie określonym w art. 41 ust. 4f ustawy.

Wiersz 7: „Odpłatne zbycie rzeczy określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. d ustawy"

- **w kol. b** należy wykazać sumę przychodów uzyskanych z odpłatnego zbycia rzeczy,
- **w kol. c** należy wykazać koszty uzyskania przychodów, tj. koszty nabycia rzeczy, powiększone o wartość nakładów poczynionych w czasie posiadania rzeczy,
- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b).

Wiersz 8: „Działalność nierejestrowana, określona w art. 20 ust. 1ba ustawy"

- **w kol. b** należy wykazać sumę przychodów uzyskanych z działalności nierejestrowanej,
- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy,
- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),

eprasa.pl d2a094e46e

- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b).

Wiersz 9: „Sprzedaż przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych"

- **w kol. b** należy wykazać sumę przychodów uzyskanych z działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie wyrobu wina przez producentów będących rolnikami, o której mowa w art. 20 ust. 1a ustawy, oraz ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, o których mowa w art. 20 ust. 1c ustawy (z wyjątkiem przychodów zwolnionych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 71a ustawy). W przypadku przychodów, o których mowa w art. 20 ust. 1a ustawy, należy wykazać przychody (należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane) z działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie wyrobu wina.
- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy,
- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b).

Wiersz 10: „Inne źródła, niewymienione w wierszach od 1 do 9" wypełniają podatnicy, którzy:

1) uzyskali przychody m.in. w postaci:
   - należności z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną,
   - zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, w tym wypłaconych przez zakład pracy, a także zasiłków macierzyńskich, o których mowa w uldze dla młodych, uldze na powrót, uldze dla rodzin 4+ lub uldze dla pracujących seniorów w wysokości przekraczającej kwotę objętą tymi ulgami,
   - należności za pracę przypadających tymczasowo aresztowanym oraz skazanym,
   - świadczeń wypłaconych z Funduszów: Pracy oraz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
   - stypendiów, w tym stypendium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy, w wysokości przekraczającej kwotę korzystającą ze zwolnienia od podatku,
   - świadczeń integracyjnych i motywacyjnej premii integracyjnej, przyznanych na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
   - należności wynikającej z umowy aktywizacyjnej,
   - świadczeń pieniężnych wypłacanych z tytułu odbywania praktyk absolwenckich, o których mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich lub odbywania stażu uczniowskiego, o którym mowa w art. 121a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe , w wysokości przekraczającej kwotę korzystającą ze zwolnienia od podatku dochodowego w ramach ulgi dla młodych,
   - emerytury – renty z zagranicy,
2) otrzymali PIT-11 z wypełnioną częścią „Informacja o wysokości przychodów, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy",
3) są obowiązani wykazać kwoty **uprzednio odliczone od dochodu** z tytułu wydatków poniesionych na własne cele mieszkaniowe lub budownictwo wielorodzinne na wynajem, **do których utracili prawo,** np. w związku z otrzymaniem zwrotu uprzednio odliczonych wydatków lub zaistnienia zdarzeń dotyczących utraty prawa do ulgi z tytułu budownictwa wielorodzinnego na wynajem, o których mowa

eprasa.pl d2a094e46e

w art. 7 ust. 14 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw,

4) są obowiązani doliczyć do dochodu kwoty poprzednio odliczone od dochodu albo podstawy opodatkowania w związku z otrzymaniem w roku podatkowym zwrotu (w całości lub w części) odliczonych kwot (np. darowizny, składki na ubezpieczenia społeczne),

5) uzyskali przychody ze źródeł, od których płatnik i podatnik nie miał obowiązku odprowadzania zaliczek na podatek w ciągu roku,

6) opodatkowują przy zastosowaniu skali podatkowej przychody wymienione w art. 29 ust. 1 ustawy, a nie zostały one zakwalifikowane do źródeł wymienionych w wierszach od 1 do 9.

- **w kol. b** w poz. 124 (podatnik), odpowiednio w poz. 186 (małżonek) należy wykazać sumę przychodów, w tym sumę kwot z poz. 90 informacji PIT-11 oraz poz. 44 informacji PIT-11A, a także stypendium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy, w wysokości nadwyżki ponad kwotę korzystającą ze zwolnienia od podatku, obliczoną na podstawie otrzymanych informacji PIT-11, oraz kwoty uprzednio odliczone od dochodu albo od podstawy opodatkowania, o których mowa w pkt 3 i 4.

  W poz. 129 (podatnik), odpowiednio w poz. 191 (małżonek) należy wykazać przychody z emerytury – renty z zagranicy.

  W poz. 131 (podatnik), odpowiednio w poz. 193 (małżonek) należy wykazać przychody z praktyk absolwenckich i staży uczniowskich jako sumę kwot z poz. 75, 78, 112 informacji PIT-11, pomniejszoną o kwotę wykazaną w poz. 71 (podatnik) oraz poz. 72 (małżonek).

  W poz. 133 (podatnik), odpowiednio w poz. 195 (małżonek), należy wykazać sumę kwot z poz. 81, 84, 87, 113, 117 informacji PIT-11 oraz poz. 38, 40, 42 informacji PIT-11A, pomniejszoną o kwotę wykazaną w poz. 73 (podatnik) oraz poz. 74 (małżonek).

- **w kol. c** należy wykazać przysługujące koszty uzyskania przychodów. Koszty uwzględnione przez płatnika (od należności wynikającej z umowy aktywizacyjnej) płatnik wykazuje w poz. 91 informacji PIT-11. Koszty uzyskania przychodów nie przysługują od przychodów z tytułu:
  - należności z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną,
  - zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, w tym zasiłków macierzyńskich,
  - należności za pracę przypadających tymczasowo aresztowanym oraz skazanym,
  - świadczeń wypłaconych z Funduszów: Pracy oraz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - stypendiów,
  - świadczeń integracyjnych i motywacyjnej premii integracyjnej, przyznanych na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
  - praktyk absolwenckich lub staży uczniowskich,
  - emerytur – rent z zagranicy,
- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b),
- **w kol. f** należy wykazać sumę zaliczek pobranych przez płatnika/płatników (poz. 77, 80, 83, 86, 89 i 94 informacji PIT-11, poz. 39, 41, 43 i 45 informacji PIT-11A).

eprasa.pl d2a094e46e

Informacja dla podatników, którzy w roku podatkowym pobierali stypendium w całości lub w części zwolnione od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy, wolne od podatku są stypendia dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą Internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych – **do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 800 zł**.

Kwoty ww. stypendium płatnicy wykazują w poz. 106 informacji PIT-11.

Podatnicy, którzy otrzymali informacje PIT-11 z wypełnioną poz. 106, w kol. b części E zeznania sumują kwoty z poz. 106 otrzymanych informacji PIT-11. Od tej sumy odejmują kwotę 3 800 zł. Różnicę wykazują w kol. b części E zeznania.

Jeżeli tak obliczona różnica jest liczbą ujemną nie podlega ona wykazaniu w zeznaniu.

PRZYCHODY UZYSKANE ZA GRANICĄ

Sposób opodatkowania dochodów z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą wynika z postanowień umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, którą Rzeczpospolita Polska zawarła z drugim państwem, a w przypadku braku takiej umowy – z postanowień art. 27 ust. 9 i 9a ustawy. Dlatego też przed wypełnieniem części E wskazane jest upewnienie się co do postanowień właściwej umowy. Wykaz obowiązujących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania dostępny jest na stronie: **www.podatki.gov.pl**.

Do dochodów uzyskanych za granicą mają zastosowanie dwie metody obliczenia podatku, tzw.:

1) **metoda wyłączenia z progresją**, która oznacza, że w Polsce zwalnia się z opodatkowania dochód osiągnięty w drugim państwie, jednak dla ustalenia podatku należnego od dochodu podlegającego opodatkowaniu w Polsce, stosuje się stopę podatku obliczoną dla całego dochodu, tj. łącznie z dochodem osiągniętym w drugim państwie,

2) **metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**, która oznacza, że w Polsce podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym. Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

Jeżeli do dochodów uzyskanych za granicą ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją, dochodów tych podatnicy nie wykazują w części E.1. i E.2., należy je bowiem wykazać w części I zeznania w wierszu zatytułowanym „Dochody osiągnięte za granicą...".

Właściwe wiersze w części E.1. i E.2. wypełniają natomiast podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą.

W kol. f w części E.1. i E.2. nie należy wykazywać podatku zapłaconego za granicą. Kwotę tę podatnicy wykazują i odliczają w części I w wierszu zatytułowanym „Podatek zapłacony za granicą – zgodnie z art. 27 ust. 9 i 9a ustawy (przeliczony na złote)" (patrz opis do części I).

Wiersz 11: „Razem" – należy wypełnić niezależnie od liczby źródeł przychodów, z których podatnicy uzyskali przychód. **Podatnicy, którzy w roku podatkowym korzystają ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, przy podsumowaniu dochodów nie uwzględniają kwot wykazanych w poz. 92 i 154.**

eprasa.pl d2a094e46e

Część E.3.

DOCHODY MAŁOLETNICH DZIECI

Podatnicy są obowiązani doliczyć do swoich dochodów dochody małoletnich dzieci (własnych lub przysposobionych do lat 18). Jeżeli małżonkowie opodatkowują swoje dochody indywidualnie, dochody małoletnich dzieci dolicza się po połowie do dochodu każdego z małżonków, chyba że prawo pobierania pożytków przysługuje tylko jednemu z małżonków.

Przed wypełnieniem części E.3. należy uprzednio wypełnić załącznik PIT/M.

Kwotę dochodu z poz. 36 załącznika PIT/M należy przenieść do poz. 201 lub poz. 202 zeznania PIT-36 (odpowiednio podatnik lub małżonek).

Kwotę zaliczki z poz. 37 załącznika PIT/M należy przenieść do poz. 203 lub poz. 204 zeznania PIT-36 (odpowiednio podatnik lub małżonek).

Nie łączy się z dochodami podatników dochodów małoletnich dzieci z ich pracy, renty, stypendiów oraz z przedmiotów oddanych im do swobodnego użytku. W przypadku uzyskiwania przez małoletnie dziecko tych dochodów rodzic składa w imieniu małoletniego dziecka zeznanie podatkowe.

Jeżeli dziecko, które uzyskuje dochód podlegający opodatkowaniu, ukończyło w roku podatkowym 18 lat, samodzielnie składa zeznanie podatkowe o wysokości dochodów osiągniętych od dnia uzyskania pełnoletności.

Część F

ODLICZENIE STRAT I SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Poz. 206 (podatnik) i 207 (małżonek) wypełniają podatnicy, którzy w latach: 2020, 2021, 2022, 2023 lub 2024 wykazali straty i w 2025 r. mają prawo do odliczania straty z lat ubiegłych. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy, o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

1) obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo

2) obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł; nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

Uwaga!

Odliczenie straty przysługuje tylko od dochodu z tego samego źródła, które przyniosło stratę.

Odliczeniu nie podlegają m.in. straty z odpłatnego zbycia rzeczy i praw majątkowych.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Poz. 208 i 209 wypełniają podatnicy dokonujący odliczeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.
Odliczeniu podlegają składki określone w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych[12)]:

- zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów,

[12)] Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

eprasa.pl d2a094e46e

- potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz ubezpieczenie chorobowe, z tym że w przypadku podatników osiągających przychody z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, tylko w części obliczonej od przychodu podlegającego opodatkowaniu; kwota składek potrąconych przez płatnika jest wykazywana w poz. 95, 96 i 97 informacji PIT-11.

Odliczeniu podlegają również składki zapłacone w roku podatkowym ze środków podatnika na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne podatnika lub osób z nim współpracujących, zgodnie z przepisami dotyczącymi obowiązkowego ubezpieczenia społecznego obowiązującymi w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Konfederacji Szwajcarskiej. Warunkiem odliczenia tych składek jest istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik opłacał składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne.
Kwotę wydatków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.
Nie podlegają odliczeniu od dochodu składki na ubezpieczenia społeczne:

- odliczone od dochodów opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c ustawy,
- odliczone od przychodów na podstawie przepisów ustawy o ryczałcie,
- zaliczone do kosztów uzyskania przychodów,
- zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie ustawy (w tym na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148, 152, 153 i 154 ustawy) oraz dochód, od którego na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska,
- odliczone w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub w Konfederacji Szwajcarskiej od dochodu (przychodu) albo podatku osiągniętego w tym państwie.

Kwota odliczanych w poz. 208 składek na ubezpieczenia społeczne nie może przekroczyć sumy kwot z poz. 137 i 201, pomniejszonej o kwotę z poz. 206. Odpowiednio kwota odliczanych w poz. 209 składek na ubezpieczenia społeczne nie może przekroczyć sumy kwot z poz. 199 i 202, pomniejszonej o kwotę z poz. 207.

Część G

ODLICZENIA OD DOCHODU/ZWOLNIENIE

Wypełniają podatnicy, korzystający z ulg i odliczeń od dochodu oraz zwolnień.

Suma odliczeń podatnika nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 210, suma odliczeń małżonka nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 211, z tym że suma odliczeń wykazanych przez podatnika w poz. 214, 216, 218, 220, 222, 224 oraz 226 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 89; suma odliczeń wykazanych przez małżonka w poz. 215, 217, 219, 221, 223, 225 oraz 227 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 151.

ODLICZENIA – WYKAZANE W CZĘŚCI B ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

eprasa.pl d2a094e46e

Odliczenie w poz. 212 nie może przekroczyć kwoty z poz. 210. Odpowiednio odliczenie w poz. 213 nie może przekroczyć kwoty z poz. 211.

ULGA B+R

Poz. 214 i odpowiednio 215 (małżonek) wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

Podatnicy, którzy korzystają z tzw. ulgi B+R wypełniają załącznik PIT/BR.

Podatnikowi, opodatkowanemu przy zastosowaniu skali podatkowej, który **w roku rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej** poniósł stratę albo osiągnął dochód niższy od kwoty przysługującego za ten rok odliczenia z tytułu ulgi B+R (alternatywnie do rozliczenia nieodliczonej za dany rok ulgi w kolejnych sześciu latach podatkowych) przysługuje zwrot nieodliczonej ulgi – w wysokości kwoty stanowiącej 12% nieodliczonego na podstawie art. 26e ust. 1 ustawy odliczenia (art. 26ea ustawy).

Prawo do zwrotu nieodliczonej ulgi B+R przysługuje również w roku następującym **bezpośrednio po roku rozpoczęcia działalności gospodarczej, jeżeli w tym roku podatnik jest mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Uwaga! Kwotę zwrotu z tytułu ulgi B+R podatnik wykazuje w załączniku PIT/BR. W przypadku gdy podatnik występuje o zwrot niewykorzystanego odliczenia na podstawie art. 26ea ustawy, zaznacza poz. 40 i odpowiednio dla małżonka poz. 41.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW PRODUKCJI PRÓBNEJ NOWEGO PRODUKTU I WPROWADZENIA NA RYNEK NOWEGO PRODUKTU, NA PODSTAWIE ART. 26GA USTAWY

Poz. 216 i odpowiednio dla małżonka poz. 217 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu (czyli z tzw. ulgi na prototyp). Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 30% sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu, przy czym wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć 10% dochodu osiągniętego z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH W CELU ZWIĘKSZENIA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, NA PODSTAWIE ART. 26GB USTAWY

Poz. 218 i odpowiednio dla małżonka poz. 219 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. Podatnik może odliczyć poniesione koszty uzyskania przychodów do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż 1 000 000 zł w roku podatkowym.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWĄ, KULTURALNĄ ORAZ WSPIERAJĄCĄ SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKĘ, NA PODSTAWIE ART. 26HA USTAWY

Poz. 220 i odpowiednio dla małżonka poz. 221 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych kosztów uzyskania przychodów, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

eprasa.pl d2a094e46e

ODLICZENIE Z TYTUŁU WYDATKÓW NA NABYCIE TERMINALA PŁATNICZEGO ORAZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ TRANSAKCJI PŁATNICZYCH PRZY UŻYCIU TERMINALA PŁATNICZEGO, NA PODSTAWIE ART. 26HD USTAWY

Poz. 222 i odpowiednio dla małżonka poz. 223 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu wydatków na nabycie terminala płatniczego oraz wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego. Podatnik dokonuje odliczenia wydatków do wysokości przysługującego limitu określonego w art. 26hd ustawy, tj. 1000 zł, 2000 zł albo 2500 zł.

ODLICZENIE Z TYTUŁU ZATRUDNIENIA ŻOŁNIERZY TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ LUB ŻOŁNIERZY AKTYWNEJ REZERWY, NA PODSTAWIE ART. 26HE USTAWY

Poz. 224 i odpowiednio dla małżonka poz. 225 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy. Podatnik dokonuje odliczenia do wysokości limitów określonych w art. 26he ustawy.

Podatnicy, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy wypełniają załącznik PIT/WOT.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA ROBOTYZACJĘ, NA PODSTAWIE ART. 52JB USTAWY

Poz. 226 i odpowiednio dla małżonka poz. 227 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ULGA ODSETKOWA – WYKAZANA W CZĘŚCI B.1. ZAŁĄCZNIKA PIT/D

Poz. 228 i odpowiednio dla małżonka poz. 229 wypełniają podatnicy korzystający, na zasadzie praw nabytych, z odliczeń od dochodu z tytułu spłaty odsetek od kredytu (pożyczki) udzielonego podatnikowi, podlegającemu w Polsce nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, na sfinansowanie inwestycji mającej na celu zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych.

Opis tej ulgi został zamieszczony w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/D.

Odliczenie w poz. 228 nie może przekroczyć kwoty dochodu wykazanej w poz. 210 po odliczeniu kwot z poz. 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224 i 226 (podatnik); odliczenie w poz. 229 nie może przekroczyć kwoty dochodu wykazanej w poz. 211 po odliczeniu kwot z poz. 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225 i 227 (małżonek).

ODLICZENIE OD DOCHODU DODATKOWEJ OBNIŻKI

Poz. 230 i 231 wypełniają podatnicy, którzy w latach ubiegłych dokonywali odliczeń na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych oraz obniżek podatku dochodowego w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, i którzy na podstawie przepisów tego rozporządzenia mają prawo do dokonania dodatkowej obniżki dochodu do opodatkowania w każdym roku podatkowym, w którym zgodnie z odrębnymi przepisami, dokonywane są odpisy amortyzacyjne.

Dodatkowa obniżka nieznajdująca pokrycia w dochodzie nie podlega odliczeniu w latach następnych.

Kwota dodatkowej obniżki wykazana w poz. 230 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 210 po odliczeniu sumy kwot z poz. 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226 i 228 w części przypadającej na

eprasa.pl d2a094e46e

podatnika. Odpowiednio kwota dodatkowej obniżki wykazana w poz. 231 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 211 po odliczeniu sumy kwot z poz. 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227 i 229 w części przypadającej na tego podatnika.

ODLICZENIA WYDATKÓW MIESZKANIOWYCH – WYKAZANE W CZĘŚCI B.3. ZAŁĄCZNIKA PIT/D

Poz. 234 i 235 wypełniają podatnicy dokonujący odliczeń od dochodu wydatków mieszkaniowych.

Opis załącznika PIT/D znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

Dokonywane w poz. 234 odliczenie z tytułu wydatków mieszkaniowych nie może przekroczyć kwoty dochodu wykazanej w poz. 232 w części przypadającej na podatnika. Odpowiednio odliczenie dokonywane w poz. 235 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 233 w części przypadającej na małżonka. Jeżeli obliczona w załączniku PIT/D kwota przysługującego odliczenia jest wyższa od kwoty dochodu z poz. 232 lub 233, nadwyżka przysługujących odliczeń ponad kwotę z poz. 232 lub 233 podlega odliczeniu w następnych latach.

DOCHÓD ZWOLNIONY OD PODATKU

Poz. 236 i 237 wypełniają podatnicy korzystający ze zwolnień od podatku dochodowego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, **którzy otrzymali zezwolenie na prowadzenie tej działalności przed dniem 1 stycznia 2001 r.** W pozycjach tych należy wykazać kwotę obliczoną w sposób i na zasadach przewidzianych w przepisach wykonawczych do ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2001 r.

Pozycji 236 i 237 nie wypełniają podatnicy korzystający:

- z odliczenia od dochodu dodatkowej obniżki na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych oraz obniżek podatku dochodowego w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym,
- ze zwolnienia od podatku dochodowego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej – na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 63a ustawy, którzy otrzymali zezwolenie na prowadzenie tej działalności po dniu 31 grudnia 2000 r.

Część H

USTALENIE PODSTAWY OBLICZENIA PODATKU/STRATY

Odpowiednie poz. 238-249 wypełniają podatnicy, którzy utracili prawo do odliczeń z tytułu ulg inwestycyjnych na skutek wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych oraz obniżek podatku dochodowego w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.

W poz. 238 i 239 podatnicy wykazują kwoty uprzednio odliczonych ulg inwestycyjnych.

Następnie podatnicy wykazują w odpowiednich pozycjach 240-241 kwoty wpływające na zwiększenie podstawy obliczenia podatku albo – w odpowiednich pozycjach 242-245 – kwoty wpływające na zmniejszenie straty z pozarolniczej działalności gospodarczej lub z działów specjalnych produkcji rolnej.

Jeżeli w roku podatkowym ze źródła przychodów, z którym związana była ulga, podatnicy:

- osiągnęli dochód lub dochód równy zero – przenoszą odpowiednio: kwotę wykazaną w poz. 238 do poz. 240, kwotę wykazaną w poz. 239 do poz. 241. Kwoty te wpłyną na zwiększenie podstawy obliczenia podatku,
- ponieśli stratę:

eprasa.pl d2a094e46e

- wykazaną w poz. 90 i 152 – przenoszą odpowiednio: kwotę wykazaną w poz. 238 do poz. 242, kwotę wykazaną w poz. 239 do poz. 243,
- wykazaną w poz. 96 i 158 – przenoszą odpowiednio: kwotę wykazaną w poz. 238 do poz. 244, kwotę wykazaną w poz. 239 do poz. 245.

Kwoty te wpłyną na zmniejszenie straty z tego źródła.

Jeżeli poniesiona przez podatnika w roku podatkowym strata ze źródła przychodów, z którym związana była ulga jest mniejsza niż kwota utraconej ulgi, podatnik w pierwszej kolejności dokonuje zmniejszenia tej straty, natomiast o pozostałą część kwoty utraconej ulgi zwiększa podstawę opodatkowania.

Poz. 246 i 247 wypełniają podatnicy, którzy dokonują zmniejszenia straty poniesionej z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanej w poz. 90 i 152 o kwotę wykazaną w poz. 242 i 243. W pozycjach tych podatnicy wykazują wysokość straty po jej zmniejszeniu o kwotę utraconych ulg. Pozycje te wypełniają także podatnicy, którzy nie zmniejszają straty; w takim przypadku wykazują stratę z poz. 90 i 152.

Poz. 248 i 249 wypełniają podatnicy, którzy dokonują zmniejszenia straty poniesionej z działów specjalnych produkcji rolnej wykazanej w poz. 96 i 158 o kwotę wykazaną w poz. 244 i 245. W pozycjach tych podatnicy wykazują wysokość straty po jej zmniejszeniu o kwotę utraconych ulg. Pozycje te wypełniają także podatnicy, którzy nie zmniejszają straty; w takim przypadku wykazują stratę z poz. 96 i 158.

W sekcji H.2., H.3. oraz H.4. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia straty z poszczególnych źródeł przychodów o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, działów specjalnych produkcji rolnej oraz działalności polegającej na sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych, tzw. ulga na złe długi.

Poz. 250-259 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 90 lub 152 wykazali stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej. Pozycji tych nie wypełniają podatnicy, którzy wierzytelności lub zobowiązania rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

Poz. 260-269 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 96 lub 158 wykazali stratę z działów specjalnych produkcji rolnej.

Poz. 270-279 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 123 lub 185 wykazali stratę ze sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych.

W sekcji H.2., H.3. oraz H.4. podatnicy, którzy wykazali wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zwiększającą/zmniejszającą stratę z poszczególnych źródeł przychodów, wyliczą w odpowiedniej sekcji stratę po tych zwiększeniach/zmniejszeniach lub kwotę podlegającą doliczeniu do podstawy obliczenia podatku, jeżeli wartość zmniejszenia straty jest większa od tej straty.

W sekcji H.5. podatnik oraz małżonek oblicza podstawę obliczenia podatku po uwzględnieniu kwot z części H.1., H.2., H.3. i H.4.

W sekcji H.6. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, działów specjalnych produkcji rolnej oraz działalności polegającej na sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych, tzw. ulga na złe długi. Z tym, że w poz. 282-285 nie wykazuje się wierzytelności oraz zobowiązań, które podatnicy rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

eprasa.pl d2a094e46e

Część I

OBLICZENIE PODATKU

W części I podatnicy dokonują obliczenia podatku.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 292)

Należy wpisać sumę kwot z poz. 290 i 291.

DOCHODY OSIĄGNIĘTE ZA GRANICĄ

Poz. 293 i 294 wypełniają podatnicy, którzy w roku podatkowym oprócz dochodów podlegających opodatkowaniu uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania **ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją**. Metoda ta oznacza, że w Polsce zwalnia się z opodatkowania dochód osiągnięty w drugim państwie, jednak dla ustalenia podatku należnego od dochodu podlegającego opodatkowaniu w Polsce, stosuje się stopę podatku obliczoną dla całego dochodu, tj. łącznie z dochodem osiągniętym w drugim państwie. Przykładowo metodę tę stosuje się do dochodów z pracy najemnej wykonywanej na terytorium Francji i Niemiec.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 295)

Podstawą obliczenia podatku dla podatników rozliczających swoje dochody:

- **indywidualnie** – jest kwota z poz. 292 (po zaokrągleniu do pełnych złotych),
- **łącznie z małżonkiem** (dotyczy osób, które w poz. 6 zaznaczyły kwadrat nr 2 albo 3) – jest połowa kwoty z poz. 292 (po zaokrągleniu do pełnych złotych),
- **w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci** (dotyczy osób, które w poz. 6 zaznaczyły kwadrat nr 4) – jest połowa kwoty z poz. 292 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

OBLICZONY PODATEK ZGODNIE Z ART. 27 UST. 1–8 USTAWY (poz. 296)

Skala podatkowa obowiązująca w 2025 r.:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3 600 zł
120 000		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

1. **Obliczenie podatku przez podatników, <u>którzy nie uzyskali dochodów, o których mowa w opisie do poz. 293 i 294.</u>**

   Podatnicy obliczają podatek od kwoty wykazanej w poz. 295 stanowiącej podstawę obliczenia podatku według obowiązującej w 2025 r. skali podatkowej.

Tak obliczony podatek podatnicy rozliczający się:

- **indywidualnie** – wpisują w poz. 296 zeznania,
- **łącznie z małżonkiem** (dotyczy osób, które w poz. 6 zaznaczyły kwadrat nr 2 albo 3) **– mnożą przez dwa,** a następnie wpisują w poz. 296 zeznania,

eprasa.pl d2a094e46e

- **w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci** (dotyczy osób, które w poz. 6 zaznaczyły kwadrat nr 4) **– mnożą przez dwa,** a następnie wpisują w poz. 296 zeznania.

2. Obliczenie podatku przez podatników, <u>którzy uzyskali dochody, o których mowa w opisie do poz. 293 i 294</u>

Podatnicy, którzy osiągnęli dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania **ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją, podatek obliczają, mnożąc kwotę wykazaną w poz. 295 przez stopę procentową obliczoną w sposób wskazany poniżej.**

Obliczenie stopy procentowej dla podatników rozliczających swoje dochody:

- **indywidualnie** – od sumy dochodów wykazanych w poz. 292 i 293 należy obliczyć podatek według skali, a następnie ustalić stopę procentową, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W tym celu należy kwotę podatku obliczonego według skali podzielić przez sumę kwot wykazanych w poz. 292 i 293, a następnie pomnożyć przez 100,
- **łącznie z małżonkiem lub w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci** – od połowy sumy kwot wykazanych w poz. 292, 293 i 294 należy obliczyć podatek według skali, a następnie ustalić stopę procentową, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W tym celu należy kwotę podatku obliczonego według skali podzielić przez połowę sumy kwot z poz. 292, 293 i 294, a następnie pomnożyć przez 100.

Tak obliczony podatek podatnicy rozliczający się:

- **indywidualnie** – wpisują w poz. 296 zeznania,
- **łącznie z małżonkiem – mnożą przez dwa,** a następnie wpisują w poz. 296 zeznania,
- **w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci – mnożą przez dwa,** a następnie wpisują w poz. 296 zeznania.

Uwaga! Jeżeli kwota podatku obliczonego w powyższy sposób jest liczbą ujemną, w poz. 296 należy wpisać „0".

DOLICZENIA DO PODATKU

Obowiązek wykazania i doliczenia kwot uprzednio odliczonych od podatku wynika z postanowień art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne , art. 12 ustawy z dnia 12 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, art. 14 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz art. 45 ust. 3a ustawy.

W konsekwencji poz. 297 i 298 wypełniają podatnicy, którzy m.in.:

1) skorzystali z odliczeń od podatku z tytułu wydatków poniesionych na własne potrzeby mieszkaniowe, a następnie w roku podatkowym:
   - wycofali ze spółdzielni wniesiony wkład mieszkaniowy lub budowlany,
   - w całości zmienili przeznaczenie lokalu lub budynku z mieszkalnego na użytkowy,
   - otrzymali zwrot odliczonych wydatków po roku, w którym dokonali odliczeń, z wyjątkiem gdy zwrócone kwoty zostały zaliczone do przychodów podlegających opodatkowaniu,
   - wycofali oszczędności z kasy mieszkaniowej, z wyjątkiem, gdy wycofaną kwotę po określonym w umowie o kredyt kontraktowy okresie systematycznego oszczędzania wydatkowali zgodnie z celami systematycznego oszczędzania na rachunku prowadzonym przez tę kasę,

eprasa.pl d2a094e46e

- przenieśli uprawnienia do rachunku oszczędnościowo-kredytowego na rzecz osób trzecich, z wyjątkiem dzieci własnych lub przysposobionych,
- zbyli grunt lub prawo wieczystego użytkowania gruntu,

2) są obowiązani doliczyć do podatku kwoty poprzednio odliczone od podatku w związku z otrzymaniem w roku podatkowym zwrotu (w całości lub w części) odliczonych kwot,
3) są obowiązani doliczyć do podatku na podstawie art. 30ca ust. 13 ustawy, różnicę kwoty podatku powstałej w wyniku wycofania zgłoszenia lub wniosku, odmowy udzielenia prawa ochronnego, odrzucenia zgłoszenia lub odrzucenia wniosku o rejestrację kwalifikowanego prawa własności intelektualnej.

W poz. 297 należy wpisać tytuł doliczenia do podatku wykazanego w poz. 298.

PODATEK ZAPŁACONY ZA GRANICĄ – ZGODNIE Z ART. 27 UST. 9 i 9A USTAWY PRZELICZONY NA ZŁOTE

Poz. 299 i 300 wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których **ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**. Metoda ta oznacza, że podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym.

Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W tym przypadku kwotę podatku, obliczonego według skali od łącznych dochodów do opodatkowania uzyskanych za granicą i w Polsce, należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą (wykazanego w części E.1., E.2. zeznania), a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

Metodę tę stosuje się między innymi do dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów położonych na terytorium Austrii i USA.

Metodę tę stosują również podatnicy, którzy uzyskują dochody z tytułu działalności wykonywanej w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ze źródeł przychodów położonych w takim państwie.

W poz. 301 wpisuje się kwotę podatku obliczonego jako suma kwoty z poz. 296 i kwoty z poz. 298 pomniejszona o kwotę z poz. 299 i 300.

Część J

ODLICZENIA OD PODATKU

W części J podatnicy dokonują odliczenia od podatku.

ODLICZENIA OD PODATKU – WYKAZANE W CZĘŚCI C ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej.

Odliczenie w poz. 302 nie może przekroczyć kwoty z poz. 301. W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, suma odliczeń wykazanych w poz. 302 i 303 nie może przekroczyć kwoty z poz. 301.

ODLICZENIA OD PODATKU WYDATKÓW MIESZKANIOWYCH – WYKAZANE W CZĘŚCI C.2. ZAŁĄCZNIKA PIT/D

Opis załącznika PIT/D znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej.

Dokonywane w roku podatkowym w poz. 305 odliczenie z tytułu wydatków mieszkaniowych nie może przekroczyć kwoty z poz. 304. Jeżeli obliczona w załączniku PIT/D kwota przysługującego odliczenia jest

eprasa.pl d2a094e46e

wyższa od kwoty podatku z poz. 304, nadwyżka przysługujących odliczeń ponad kwotę z poz. 304 podlega odliczeniu w następnych latach.

Część K

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

W tej części podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego.

PODATEK NALEŻNY

W poz. 306 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

W poz. 307 podatnicy wpisują kwotę zaliczek wykazanych w części E w poz. 138, 200, 203 i 204.

W poz. 308 podatnicy wykazują różnicę między podatkiem należnym a sumą należnych zaliczek za rok podatkowy odejmując od kwoty z poz. 306 kwotę z poz. 307.

W poz. 309 podatnicy wykazują różnicę między sumą należnych zaliczek za rok podatkowy a podatkiem należnym odejmując od kwoty z poz. 307 kwotę z poz. 306.

Część L

ZALICZKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 44 UST. 1 USTAWY, ORAZ PODATEK, O KTÓRYM MOWA W ART. 30G USTAWY

W części L podatnicy wykazują:

- należne i zapłacone zaliczki na podatek, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- należny i zapłacony podatek od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

Pozycje dotyczące należnych zaliczek oraz zapłaconych zaliczek wypełniają również podatnicy, o których mowa w art. 44 ust. 14 ustawy, czyli prowadzący działy specjalne produkcji rolnej, z których dochód ustalają na podstawie prowadzonych ksiąg podatkowych.

Część M

DODATKOWY ZWROT Z TYTUŁU ULGI NA DZIECI

W poz. 414 i 415 podatnicy wykazują sumę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, do wysokości której przysługuje dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, czyli łączną kwotę:

1) składek na ubezpieczenia społeczne podlegających odliczeniu od dochodu w zeznaniu PIT-37, a w przypadku małżonka, który składa odrębne zeznanie PIT-36, podlegających odliczeniu również w PIT-36;

2) składek na ubezpieczenia społeczne, jakie podatnik (odpowiednio małżonek) zapłacił z własnych środków od przychodów objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ lub ulgą dla pracujących seniorów. W kwocie nie uwzględnia się składek na ubezpieczenia społeczne zapłaconych od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania określone w art. 30c, art. 30ca ustawy albo w ustawie o ryczałcie;

3) składek na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jakie podatnik (odpowiednio małżonek) zapłacił z własnych środków. W kwocie tej nie uwzględnia się składek odliczonych w zeznaniu PIT-36L, PIT-28 oraz wykazanych jako odliczone w PIT-16A.

eprasa.pl d2a094e46e

Kwotę składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne płatnik wykazuje w informacji PIT- 11 w poz. 95, 96, 97 i 122 oraz w poz. 53 PIT-40A lub PIT-11A.

W poz. 416 i 417 podatnicy wykazują różnicę między kwotą przysługującego odliczenia z tytułu ulgi na dzieci, a kwotą ulgi na dzieci już odliczoną od podatku w części G zeznania. **Poz. 417 wypełnia się jedynie w przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków.**

W poz. 418 należy wykazać dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, który stanowi sumę kwot z poz. 416 i 417 w wysokości nieprzekraczającej sumy kwot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne wykazanych w poz. 414 i 415. W przypadku obojga rodziców, opiekunów prawnych dziecka, rodziców zastępczych, którzy pozostają w związku małżeńskim przez cały rok podatkowy, składających odrębne zeznania PIT-36 albo PIT-37, suma kwot z poz. „Dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci" PIT-37 i PIT-36, każdego z małżonków, nie może przekroczyć sumy kwot z poz. 414 i 415.

Część N

PODATEK DO ZAPŁATY/NADPŁATA/ŁĄCZNY ZWROT

W tej części podatnicy dokonują obliczenia podatku do zapłaty albo nadpłaty.

W poz. 419 podatnicy wykazują kwotę wpłaconych zaliczek, zaliczek pobranych przez płatników lub przekazanych płatnikom (spółkom nieruchomościowym) oraz wpłaconego podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy.

W poz. 420 należy wykazać różnicę między należnym podatkiem od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy, a podatkiem należnym (różnica sumy kwot z poz. 347 i 399 i kwoty z poz. 306).

W poz. 421 i 422 należy wykazać zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, 30 i 30a ustawy, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika, z wyjątkiem podatku:

1) wykazanego w poz. 423 i 424, tj. obliczonego od przychodów (dochodów), o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1–5 ustawy, uzyskanych za granicą:
   - z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej,
   - z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych oraz z wykupu przez emitenta obligacji od których są należne świadczenia okresowe,
   - z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
   - z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
   - ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu;
2) wykazanego w poz. 425 i 426 oraz w części O.

Kwotę zryczałtowanego podatku od przychodów (dochodów), od których płatnik nie pobrał zryczałtowanego podatku oblicza się, mnożąc kwotę przychodu (dochodu) przez odpowiednią dla uzyskanego przychodu (dochodu) stawkę zryczałtowanego podatku, określoną w ustawie lub w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Przykładowo: przychód uzyskany z tytułu otrzymanych odsetek od pożyczki udzielonej osobie fizycznej niebędącej przedsiębiorcą (płatnikiem) należy pomnożyć przez stawkę podatku.

eprasa.pl d2a094e46e

W tej części podatnik wykazuje również kwotę podatku zapłaconego za granicą, o którym mowa w art. 30a ust. 9 ustawy oraz różnicę między zryczałtowanym podatkiem, a podatkiem zapłaconym za granicą.

Kwoty w poz. 421, 422, 427 i 428 podaje się po zaokrągleniu do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Wyjątek: Zgodnie z art. 63 § 1a Ordynacji podatkowej, w przypadku zryczałtowanego podatku dochodowego, o którym mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1–3 ustawy, kwotę należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę.

W poz. 429 i 430 należy wykazać podatek obliczony w załączniku PIT/IP zgodnie z art. 30ca ust. 1 ustawy przy zastosowaniu stawki 5%.

W poz. 431 i 432 należy wykazać podatek należny od dochodu wynikającego z cofniętego zezwolenia albo z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w grudniu roku podatkowego, oraz niezapłacony podatek należny od dochodu wynikającego z cofniętego zezwolenia albo z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w innym miesiącu roku podatkowego, na podstawie art. 21 ust. 5c ustawy.

W poz. 433 należy wykazać podatek do zapłaty, odejmując od sumy kwot z poz. 306, 420, 421, 422, 427, 428, 429, 430, 431 i 432 kwotę z poz. 419.

W poz. 434 należy wykazać podatek do zapłaty pomniejszony o dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, odejmując od kwoty z poz. 433 kwotę z poz. 418.

W poz. 435 należy wykazać nadpłatę, odejmując od kwoty z poz. 419 sumę kwot z poz. 306, 420, 421, 422, 427, 428, 429, 430, 431 i 432.

W poz. 436 wykazuje się łączny zwrot, stanowiący sumę kwot z poz. 435 (nadpłata) i poz. 418 (dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci), od której należy odjąć kwotę z poz. 433.

Część O

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY, O KTÓRYM MOWA W ART. 44 UST. 1B USTAWY

W części O podatnicy wykazują zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 44 ust. 1b ustawy. Jest to podatek, jaki osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskujące przychody, o których mowa w art. 29 ustawy, bez pośrednictwa płatnika, są obowiązane (bez wezwania) wpłacać na rachunek urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. Podatek za grudzień jest płatny przed upływem terminu na złożenie zeznania.

Część P

ODSETKI NALICZONE ZGODNIE Z ART. 22E UST. 1 PKT 4 i UST. 2 USTAWY

W poz. 461-484 należy wykazać kwoty odsetek naliczonych zgodnie z art. 22e ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy. Jeżeli podatnicy zaliczyli do kosztów uzyskania przychodów wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku, a następnie byli obowiązani do zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, to wówczas są obowiązani do wykazania i zapłacenia stosownych kwot odsetek. Odsetki te nalicza się za okres od dnia zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku do dnia, w którym okres ich używania przekroczył rok lub do dnia zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

eprasa.pl d2a094e46e

Część Q

NALEŻNE ZALICZKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 44 UST. 1A, 1C i 7 USTAWY

W części Q podatnicy wykazują należne za poszczególne miesiące roku podatkowego zaliczki na podatek, o których mowa w art. 44 ust. 1a, 1c i 7 ustawy, tj. zaliczki wykazane w części K, które podatnik powinien wpłacić za dany rok podatkowy. Obowiązek obliczania należnych zaliczek (na zasadach określonych w ustawie) dotyczy podatników osiągających dochody:

- ze stosunku pracy lub z emerytur i rent, osiągniętych bez pośrednictwa płatników z zagranicy,
- z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 13 pkt 2, 4 i 6–9 ustawy, bez pośrednictwa płatnika.

Ponadto podatnik uzyskujący przychody z innych źródeł na podstawie umowy, do której stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące umowy zlecenia lub o dzieło (np. umowy uaktywniającej zawartej między nianią sprawującą opiekę nad dzieckiem, a rodzicami dziecka) może w ciągu roku podatkowego wpłacać zaliczki miesięczne. Jeżeli podatnik dokonał w trakcie roku podatkowego wpłaty zaliczki jest obowiązany do wpłacania kolejnych zaliczek od dochodów uzyskanych z tego tytułu w następnych miesiącach, aż do końca tego roku podatkowego.

Część R

DOCHODY (PRZYCHODY) WYKAZYWANE NA PODSTAWIE ART. 45 UST. 3C USTAWY

Poz. 509 wypełniają podatnicy podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, którzy uzyskali dochody (przychody) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, z wykupu przez emitenta obligacji od których są należne świadczenia okresowe, z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych lub ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu, od których podatek został pobrany przez płatnika zgodnie z art. 30a ust. 2a ustawy.

Część S

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu na złożenie zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A., za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP (w poz. 510) oraz kwoty do przekazania na jej rzecz

eprasa.pl d2a094e46e

(w poz. 511). Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 rok. Wykaz OPP dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/.

W poz. 512 podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy przeznaczenia kwoty 1,5%** należnego podatku przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego.

Zaznaczenie kwadratu w poz. 513 jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika** (odpowiednio małżonka), tj.: imienia, nazwiska i adresu wraz z informacją o przekazanej kwocie. Zaznaczenie kwadratu w poz. 513 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku.

Część T

DANE KONTAKTOWE

W poz. 514 podatnicy mogą podać swój numer telefonu, a w poz. 515 adres e-mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część U

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

PIT/B – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej osiągniętego (poniesionej) za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą. W załączniku tym podatnicy wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z działalności prowadzonej samodzielnie, a także w spółkach niebędących osobami prawnymi, w których są wspólnikami.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/B wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/BR – stanowi informację o odliczeniu od podstawy obliczenia podatku kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy) oraz podatnicy, którym przysługuje kwota do zwrotu niewykorzystanego odliczenia z tytułu ulgi B+R na podstawie art. 26ea ustawy.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/BR wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/DS – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z działów specjalnych produkcji rolnej w roku podatkowym.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działów specjalnych produkcji rolnej, którzy ustalają dochód na podstawie ksiąg rachunkowych lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

W załączniku tym podatnicy podają dane dotyczące działów specjalnych produkcji rolnej prowadzonych indywidualnie, a także wspólnie z innymi podatnikami lub w formie spółki niebędącej osobą prawną oraz wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z tej działalności.

eprasa.pl d2a094e46e

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/DS wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/IP – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z kwalifikowanych praw własności intelektualnej oraz podatku dochodowego od osób fizycznych za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, korzystający z preferencji polegającej na opodatkowaniu 5% stawką podatkową dochodów uzyskiwanych z praw własności intelektualnej.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/IP wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/SE – stanowi informację o wysokości dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej lub na podstawie decyzji o wsparciu za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzący działalność gospodarczą oraz będący wspólnikami spółek niebędących osobą prawną, w rozumieniu ustawy, którzy są beneficjentami pomocy. Załącznik składają również wspólnicy spółek cywilnych i przedsiębiorstwa w spadku.

PIT/D – składają osoby, które w ramach praw nabytych dokonują odliczeń od dochodu lub od podatku z tytułu wydatków mieszkaniowych (w tym z tytułu spłaty odsetek od kredytu lub pożyczki, zaciągniętych na cele mieszkaniowe - tzw. ulga odsetkowa). Małżonkowie, z wyjątkiem małżonków, w stosunku do których sąd orzekł separację - zarówno opodatkowujący swoje dochody łącznie, jak i rozliczający się indywidualnie - składają jeden załącznik PIT/D, podając w nim dane identyfikacyjne obojga małżonków. Podatnicy, którzy po raz pierwszy - stosownie do postanowień art. 9 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 26b ustawy w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2007 r. - dokonują odliczeń w ramach ulgi odsetkowej, **wraz z załącznikiem PIT/D składają oświadczenie PIT-2K.**

Małżonkowie rozliczający się indywidualnie i dokonujący odliczeń z tytułu wydatków mieszkaniowych, załącznik PIT/D dołączają do zeznania jednego z małżonków, podając w zeznaniu drugiego z małżonków: identyfikator podatkowy, nazwisko i imię małżonka oraz urząd skarbowy, do którego został złożony załącznik PIT/D.

Przykładowo, jeżeli podatnik korzysta z odliczeń wydatków mieszkaniowych, a załącznik PIT/D dołącza:

⇒ do składanego zeznania PIT-36, to w poz. 522 wpisuje 1,

⇒ do zeznania PIT-28, to nie wypełnia poz. 522, natomiast zakreśla kwadrat nr 1 w poz. 533 oraz w poz. 534,

⇒ do swojego zeznania małżonek, to podatnik nie wypełnia poz. 522, natomiast w poz. 533 zakreśla kwadrat nr 2 oraz właściwy kwadrat w poz. 534, tj. odpowiadający kodowi zeznania, przy którym został złożony załącznik PIT/D przez małżonka. Dodatkowo podatnik wypełnia poz. 535, podając dane identyfikacyjne małżonka oraz nazwę urzędu skarbowego, do którego został złożony załącznik PIT/D.

Załącznik PIT/D został omówiony w oddzielnej broszurze informacyjnej.

PIT/M – stanowi informację o dochodach małoletnich dzieci, podlegających łącznemu opodatkowaniu z dochodami rodziców za rok podatkowy.

Każdy z podatników bez względu na sposób opodatkowania (indywidualnie, łącznie z dochodami małżonka albo w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci) jest obowiązany odrębnie wypełnić załącznik PIT/M.

PIT/O – składają osoby korzystające ze zwolnienia w ramach ulgi dla rodzin 4+ lub dokonujące odliczeń od dochodu (np. kwot darowizn, wydatków na cele rehabilitacyjne, wydatków z tytułu użytkowania sieci Internet, wpłat na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego, wydatków na realizację

eprasa.pl d2a094e46e

przedsięwzięcia termomodernizacyjnego, wydatków na zabytki czy składek członkowskich na rzecz związków zawodowych) lub od podatku (np. z tytułu wychowywania dzieci), z wyjątkiem odliczeń wydatków mieszkaniowych.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, należy złożyć jeden załącznik PIT/O.

W załączniku tym należy wypełnić zarówno pozycje „podatnik", jak i pozycje „małżonek".

Jeżeli małżonkowie opodatkowują swoje dochody indywidualnie, załącznik PIT/O wypełnia i dołącza do swojego zeznania małżonek korzystający z odliczeń. Jeżeli z odliczeń korzysta każdy z małżonków, każdy z nich wypełnia i dołącza do swojego zeznania załącznik PIT/O, podając w nim dane identyfikacyjne obojga małżonków oraz wykazując kwotę przysługującego mu odliczenia w pozycjach „podatnik".

Załącznik PIT/O został omówiony w oddzielnej broszurze informacyjnej.

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów/przychodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym uzyskali dochody/przychody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą i dochody/przychody te podlegają opodatkowaniu w Polsce zgodnie z art. 27 ust. 8, 9, 9a ustawy.

W załączniku podatnik wykazuje dochody/przychody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą oraz podatek zapłacony za granicą (jeżeli do dochodów/przychodów tych ma zastosowanie metoda proporcjonalnego odliczenia podatku zapłaconego za granicą), rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-36. Załącznik należy złożyć odrębnie dla każdego państwa uzyskania dochodu/przychodu.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów/przychodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie załącznik PIT/ZG wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/Z – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej przez podatników korzystających ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, osiągniętego (poniesionej) w roku podatkowym.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/Z wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/MIT – stanowi informację o środkach trwałych oraz podstawie opodatkowania składaną przez podatnika obowiązanego do zapłaty podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy za rok podatkowy.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/MIT wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/WOT – stanowi informację o odliczeniach z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy korzystający z odliczenia od podstawy obliczenia podatku, na zasadach określonych w art. 26he ustawy.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/WOT wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/PM – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku tymczasowo przeniesionego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy przenieśli tymczasowo składniki majątku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

eprasa.pl d2a094e46e

W załączniku tym podatnicy wskazują wartość rynkową składników majątku tymczasowo przeniesionych w roku podatkowym, za który jest składane zeznanie, oraz przewidywany termin przeniesienia ich z powrotem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli do dnia złożenia zeznania składniki te pozostają poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/PM wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

PIT/NZI – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku określonej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy sprowadzili składnik majątku spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i określili jego wartość w wysokości odpowiadającej wartości przyjętej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax).

W przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków, jak i małżonków rozliczających się indywidualnie, załącznik PIT/NZI wypełnia odrębnie każdy z małżonków.

Ponadto w części U podatnicy informują urząd skarbowy o:

1) **złożonym wraz z zeznaniem oświadczeniu PIT-2K dotyczącym wysokości wydatków związanych z inwestycją służącą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych**. Obowiązek złożenia tego oświadczenia ciąży na osobach, które po raz pierwszy – stosownie do postanowień art. 9 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 26b ustawy w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2007 r. – dokonują odliczeń wydatków poniesionych na spłatę odsetek od:
   - ✓ kredytów (pożyczek) mieszkaniowych,
   - ✓ kredytu (pożyczki) zaciągniętego na spłatę kredytu (pożyczki) mieszkaniowego,
   - ✓ każdego kolejnego kredytu (pożyczki) zaciągniętego na spłatę ww. kredytów (pożyczek).

   Oświadczenie to należy złożyć tylko raz, tj. wraz z zeznaniem podatkowym składanym za rok, w którym podatnik po raz pierwszy dokonuje przedmiotowych odliczeń. Małżonkowie rozliczający się indywidualnie oraz małżonkowie opodatkowujący swoje dochody łącznie składają jedno oświadczenie PIT-2K. **Formularz PIT-2K należy dołączyć do tego samego zeznania podatkowego, przy którym został złożony załącznik PIT/D**,
2) **dołączonym do zeznania rozliczeniu podatku dochodowego od dochodów osiąganych z tytułu prowadzonej działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej na podstawie zezwolenia za rok podatkowy SSE-R.** Formularz ten dołączany jest do zeznania w związku z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw. Przeznaczony jest on dla podatników podatku dochodowego:
   - będących beneficjentami pomocy w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej,
   - będących wspólnikami spółek osobowych

   prowadzących działalność gospodarczą na terenie specjalnej strefy ekonomicznej zgodnie z ustawą z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2001 r. i zmienionego stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw,
3) **złożonym wraz z zeznaniem certyfikacie rezydencji,** potwierdzającym miejsce zamieszkania dla celów podatkowych. Obowiązek jego złożenia ciąży na osobach mających miejsce zamieszkania dla celów

eprasa.pl d2a094e46e

podatkowych w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej, które – stosownie do art. 45 ust. 7a ustawy – wybrały sposób opodatkowania przewidziany dla dochodów małżonków, osób samotnie wychowujących dzieci, albo przychody określone w art. 29 ust. 1 ustawy, chcą opodatkować na zasadach określonych w art. 27 ust. 1, tj. przy zastosowaniu skali podatkowej.

Część V

RACHUNEK OSOBISTY DO ZWROTU NADPŁATY

Jeżeli w poz. 435 lub w poz. 436 zostały wykazane nadpłata lub łączny zwrot można wskazać rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) **inny niż związany z działalnością gospodarczą,** na który ma nastąpić ich zwrot.

Uwaga! W przypadku niewypełnienia części V zwrot nastąpi na wcześniej zgłoszony przez podatnika lub jego małżonka rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) lub jeżeli nie zgłoszono takiego rachunku - przekazem pocztowym.

Wskazany może być rachunek, którego posiadaczem (współposiadaczem) jest podatnik. W przypadku zaznaczenia w poz. 6 kwadratu nr 2 można wskazać rachunek, którego posiadaczem (współposiadaczem) nie jest podatnik, a jest nim małżonek.

W poz. 536 należy zaznaczyć osobę zgłaszającą rachunek. Dla tej osoby rachunek wskazany w poz. 539 aktualizuje rachunek poprzednio zgłoszony służący do zwrotu podatku lub nadpłaty. Kwadrat nr 2 (małżonek) można zaznaczyć wyłącznie w przypadku zaznaczenia w poz. 6 kwadratu nr 2.

Poz. 537 wypełnia się wyłącznie w przypadku zgłoszenia rachunku zagranicznego poprzez wskazanie kraju siedziby banku (oddziału), w którym prowadzony jest rachunek. W poz. 538 wpisuje się kod waluty, w której prowadzony jest rachunek, a w poz. 539 numer rachunku IBAN zaczynający się od dwuliterowego kodu kraju.

Dla rachunków prowadzonych w Polsce kod IBAN składa się z oznaczenia PL i 26 cyfr. Kod SWIFT należy podać wyłącznie w przypadku rachunku zagranicznego.

Część W

KARTA DUŻEJ RODZINY (KDR)

W poz. 540 podatnicy mogą wskazać, że są posiadaczami ważnej KDR. Kwadrat nr 2 (małżonek) można zaznaczyć wyłącznie w przypadku zaznaczenia w poz. 6 kwadratu nr 2.

Część X

OŚWIADCZENIE I PODPIS PODATNIKA/MAŁŻONKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA LUB MAŁŻONKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania oraz złożenia stosownych oświadczeń.

W przypadku zaznaczenia w poz. 6 kwadratu:

- nr 1, 3 albo 4, zeznanie podpisuje jedynie podatnik, składając swój podpis w poz. 541,
- nr 2, zeznanie podpisuje zarówno podatnik (poz. 541), jak i jego małżonek (poz. 542) albo tylko jeden z małżonków, jeżeli współmałżonek upoważnił go do złożenia wniosku o łączne opodatkowanie ich dochodów.

Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez

eprasa.pl d2a094e46e

pełnomocnika podatnika (poz. 543). Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy. Natomiast pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Jeżeli podatnik składa zeznanie łącznie z małżonkiem, pełnomocnictwo do podpisywania zeznania jest skuteczne, jeżeli zostało udzielone temu samemu pełnomocnikowi przez oboje małżonków. Podpisanie zeznania przez pełnomocnika zwalnia podatnika/małżonka z obowiązku podpisania zeznania.

W przypadku rozliczenia za małoletnie dziecko w formularzu PIT-36 dochodów małoletniego dziecka, w poz. 543 podpis składa ustawowy przedstawiciel małoletniego.

TERMINY PRZEKAZANIA INFORMACJI NIEZBĘDNYCH DO WYPEŁNIENIA ZEZNANIA

Informacje o wysokości dochodów uzyskanych w roku podatkowym tj. PIT-11, PIT-40A/11A, IFT-1 lub IFT-1R oraz PIT-R są przekazywane podatnikom do końca lutego roku następującego po roku podatkowym (jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy, chyba że ustawy podatkowe stanowią inaczej).

Broszura zawiera informacje podstawowe.
W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).
W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.
Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.
Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-36L za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-36L O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) ZA 2025 ROK

FORMULARZ PIT-36L JEST PRZEZNACZONY dla podatników, którzy prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą lub działy specjalne produkcji rolnej opodatkowane na zasadach określonych w art. 30c lub 30ca ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą".

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[1)] przyjmie, że podatnik wpisał „0".

UWAGA! Niektóre pozycje muszą być jednak bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności danych identyfikacyjnych, w tym identyfikatora podatkowego NIP.

Załącznikami do zeznania PIT-36L są: PIT/B, PIT/IP, PIT/ZG, PIT/BR, PIT/DS, PIT/Z, PIT/PM, PIT/O, PIT/NZI, PIT/MIT, PIT/SE i PIT/WOT (opis załączników znajduje się w części R tej broszury).

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1a pkt 2 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie od 15 lutego 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.

Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.

Podatnicy, którzy nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania (podlegający ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu), jeżeli osiągnęli w roku podatkowym dochody ze źródeł przychodów położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a zamierzają je opuścić przed ww. terminem, są obowiązani złożyć zeznanie za rok podatkowy przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zeznanie można złożyć w postaci:

1) papierowej – na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej - w usłudze Twój e-PIT lub innej, umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[2)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego, z zastrzeżeniem przypadku, gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

Zeznanie elektroniczne można wypełnić i złożyć w usłudze Twój e-PIT. Na koncie w e-Urzędzie Skarbowym w zakładce Twój e-PIT https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/ administracja skarbowa udostępnia, przygotowane w oparciu o posiadane informacje, zeznanie podatkowe. Zeznania za 2025 r. będą udostępnione w usłudze Twój e-PIT od 15 lutego 2026 r. Zeznanie PIT-36L nie podlega automatycznej akceptacji.

Zeznanie oraz korekta zeznania złożone w usłudze Twój e-PIT są dostępne bezpośrednio po złożeniu w zakładce „Złożone dokumenty".

Potwierdzeniem złożenia zeznania elektronicznego jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

[1)] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym" – oznacza to urząd, o którym mowa w art. 45 ustawy.

[2)] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej" – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

eprasa.pl d2a094e46e

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

Należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy.

Podatnicy:

1) **mający miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu) –** składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika w dniu składania zeznania wykonuje swoje zadania, a gdy zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustało przed złożeniem zeznania – do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według ostatniego miejsca zamieszkania na jej terytorium wykonuje swoje zadania,
2) **niemający miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegający ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

W tej części (poz. 6) należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korekta zeznania. W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 6 dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w poz. 7), tj.: korekta zeznania, o której mowa w art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 1) albo korekta zeznania składana w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 2).

Należy pamiętać, że na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania złożonego zeznania. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 7 korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej). Kwadrat nr 2 w poz. 7 zaznacza się jedynie, gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej.

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE PODATNIKA

W tej części należy podać dane identyfikacyjne podatnika składającego zeznanie, tj.: nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia.

Część C

INFORMACJE DODATKOWE

Część tę wypełniają podatnicy – zaznaczając odpowiedni(e) kwadrat(y). Podatnicy poprzez zaznaczenie odpowiedniego kwadratu informują m.in. czy w jednym z pięciu lat poprzedzających rok, za który jest składane zeznanie, korzystali ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy (tzw. kredyt podatkowy).

W tej części jest zaznaczany odpowiedni kwadrat jeżeli m. in. składane jest przez podatnika sprawozdanie z realizacji uprzedniego porozumienia cenowego APA-P.

Część D

PRZYCHODY ZWOLNIONE OD PODATKU NA PODSTAWIE ART. 21 UST. 1 PKT 152 – 154 USTAWY

1. Ulga na powrót, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. korzystali z ulgi na powrót oraz osiągnęli przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

eprasa.pl d2a094e46e

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi na powrót dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl.

Podatnik, który korzysta z ulgi na powrót, zaznacza kwadrat w poz. 22 zeznania.

Wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 23 zeznania.

2. Ulga dla rodzin 4+, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. korzystali z ulgi dla rodzin 4+ oraz osiągnęli przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi dla rodzin 4+ dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl.

Podatnik, który korzysta z ulgi dla rodzin 4+, zaznacza kwadrat w poz. 24 zeznania.

Wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 25 zeznania.

Podatnik korzystający ze zwolnienia o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT, dołącza do składanego zeznania podatkowego PIT-36L, załącznik PIT/O z wypełnioną częścią E, zawierającą dane co najmniej 4 dzieci uprawniających do zastosowania ulgi, ze wskazaniem ich numerów PESEL, a w przypadku braku tych numerów – imion i nazwisk oraz dat urodzenia dzieci.

3. Ulga dla pracujących seniorów, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy

Część tę wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. korzystali z ulgi dla pracujących seniorów oraz osiągnęli przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Przydatne informacje dla podatnika korzystającego z ulgi dla pracujących seniorów dostępne są na stronie: www.podatki.gov.pl

Podatnik, który korzysta z ulgi dla pracujących seniorów, zaznacza kwadrat w poz. 26 zeznania.

Wysokość przychodów objętych zwolnieniem podatnik wykazuje w poz. 27 zeznania.

Uwaga!

Wysokość przychodów zwolnionych objętych ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+, ulgą dla pracujących seniorów oraz przychodów zwolnionych objętych ulgą dla młodych, jest ograniczona limitem. Limit dla każdej z tych ulg wynosi 85 528 zł rocznie, przy czym w przypadku nabycia uprawnień do więcej niż jednej ulgi, suma przychodów korzystających łącznie ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, nie może przekroczyć 85 528 zł rocznie.

W kwocie wykazywanych przychodów nie uwzględnia się przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym na zasadach określonych w ustawie, przychodów zwolnionych od podatku dochodowego oraz przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Część E

DOCHODY/STRATY ZE ŹRÓDEŁ PRZYCHODÓW

W części E podatnicy wykazują przychody, koszty uzyskania przychodów*), dochód (bądź stratę) oraz należne zaliczki na podatek dochodowy. W tej części podatnicy dokonują doliczeń na podstawie art. 45 ust. 3a ustawy.

Wiersz 1: „Pozarolnicza działalność gospodarcza"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników

*) Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 61 ustawy nie uważa się za koszty uzyskania przychodów poniesionych wydatków oraz wartości przekazanych rzeczy, praw lub wykonanych usług, wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, w szczególności w związku z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 229 kodeksu karnego. Przepis ten oznacza, że niedozwolone jest zaliczenie do kosztów podatkowych m.in. wydatków poniesionych na udzielenie korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną (w tym – funkcjonariuszowi zagranicznemu) w związku z pełnieniem tej funkcji (czyli tzw. „łapówki").

eprasa.pl d2a094e46e

dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

W kolumnie tej nie wykazuje się przychodu, który podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy.

W kolumnie tej nie wykazuje się kosztów uzyskania przychodów, które podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c). Taki sposób obliczenia dochodu nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. w latach ubiegłych korzystali z tzw. kredytu podatkowego. W takim przypadku poz. 30 podatnicy wypełniają na podstawie części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem. Ten sposób obliczenia dochodu nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b). Taki sposób obliczenia straty nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. w latach ubiegłych korzystali z tzw. kredytu podatkowego. W takim przypadku poz. 31 podatnicy wypełniają na podstawie części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem. Ten sposób obliczenia straty nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,
- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek za rok podatkowy.

Kredyt podatkowy

Zgodnie z art. 44 ust. 7f ustawy, 20% kwoty dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanego w zeznaniu składanym za rok podatkowy objęty zwolnieniem, o którym mowa w art. 44 ust. 7a ustawy, łączy się z dochodem (stratą) z tego źródła, wykazanym w zeznaniach o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) składanych za pięć kolejnych lat następujących bezpośrednio po roku, w którym podatnik korzystał z tego zwolnienia. Doliczenia, o którym wyżej mowa, podatnicy dokonują w części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem PIT-36L.

Wiersz 1 w części E wypełniają także podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą.

Wiersz 2: „Działy specjalne produkcji rolnej"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane,
- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy,
- **w kol. d** podatnicy, obliczają kwotę dochodu jako różnicę przychodu (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c),
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b),
- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek.

Część F

ODLICZENIA OD DOCHODU

W części F podatnicy wykazują odliczenia od dochodu.

eprasa.pl d2a094e46e

STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Poz. 39 wypełniają podatnicy, którzy w latach: 2020, 2021, 2022, 2023 lub 2024 wykazali straty i w 2025 r. mają prawo do odliczania straty z lat ubiegłych.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

1) obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo

2) obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł; nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Poz. 40 wypełniają podatnicy dokonujący odliczeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Odliczeniu podlegają składki określone w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących.

Odliczeniu podlegają również składki zapłacone w roku podatkowym ze środków podatnika na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne podatnika lub osób z nim współpracujących, zgodnie z przepisami dotyczącymi obowiązkowego ubezpieczenia społecznego obowiązującymi w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Konfederacji Szwajcarskiej. Warunkiem odliczenia tych składek jest istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik opłacał składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne.

Nie podlegają odliczeniu od dochodu składki na ubezpieczenia społeczne:
- odliczone od dochodów opodatkowanych na zasadach określonych w art. 27 ustawy,
- odliczone od przychodów na podstawie przepisów ustawy o ryczałcie[3)],
- zaliczone do kosztów uzyskania przychodów,
- zwrócone podatnikowi w jakiejkolwiek formie,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie ustawy oraz dochód, od którego na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska,
- odliczone w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub w Konfederacji Szwajcarskiej od dochodu (przychodu) albo podatku osiągniętego w tym państwie.

Kwotę wydatków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.

Kwota odliczanych w poz. 40 składek na ubezpieczenia społeczne nie może przekroczyć sumy kwot z poz. 30 i 35, pomniejszonej o kwotę z poz. 39.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Poz. 41 wypełniają podatnicy dokonujący odliczeń z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, zgodnie z art. 30c ustawy.

[3)] Ilekroć jest mowa o „ustawie o ryczałcie" – oznacza to ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

eprasa.pl d2a094e46e

Odliczeniu podlegają składki na ubezpieczenie zdrowotne zapłacone w roku podatkowym na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z art. 30c ustawy, tj. tzw. podatkiem liniowym oraz za osoby współpracujące z podatnikiem opodatkowanym podatkiem liniowym, przy czym łączna wysokość tych składek zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów lub odliczonych od dochodu nie może przekroczyć za 2025 rok 12 900 zł.

Wysokość wydatków z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.

ODLICZENIA – WYKAZANE W CZĘŚCI B ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

ULGA B+R

Poz. 43 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

Podatnicy, którzy korzystają z tzw. ulgi B+R wypełniają załącznik PIT/BR.

Podatnikowi, opodatkowanemu według zasad określonych w art. 30c ustawy, który **w roku rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej** poniósł stratę albo osiągnął dochód niższy od kwoty przysługującego za ten rok odliczenia z tytułu ulgi B+R (alternatywnie do rozliczenia nieodliczonej za dany rok ulgi w kolejnych sześciu latach podatkowych) przysługuje zwrot nieodliczonej ulgi – w wysokości kwoty stanowiącej 19% nieodliczonego na podstawie art. 26e ust. 1 ustawy odliczenia (art. 26ea ustawy).

Prawo do zwrotu nieodliczonej ulgi B+R przysługuje również w roku następującym **bezpośrednio po roku rozpoczęcia działalności gospodarczej, jeżeli w tym roku podatnik jest mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Uwaga! Kwotę zwrotu z tytułu ulgi B+R podatnik wykazuje w załączniku PIT/BR. W przypadku gdy podatnik występuje o zwrot niewykorzystanego odliczenia na podstawie art. 26ea ustawy, zaznacza poz. 12.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW PRODUKCJI PRÓBNEJ NOWEGO PRODUKTU I WPROWADZENIA NA RYNEK NOWEGO PRODUKTU, NA PODSTAWIE ART. 26GA USTAWY

Poz. 44 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu (czyli z tzw. ulgi na prototyp). Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 30% sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu, przy czym wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć 10% dochodu osiągniętego z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH W CELU ZWIĘKSZENIA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, NA PODSTAWIE ART. 26GB USTAWY

Poz. 45 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. Podatnik może odliczyć poniesione koszty uzyskania przychodów do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż 1 000 000 zł w roku podatkowym.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWĄ, KULTURALNĄ ORAZ WSPIERAJĄCĄ SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKĘ, NA PODSTAWIE ART. 26HA USTAWY

Poz. 46 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych kosztów uzyskania przychodów, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU WYDATKÓW NA NABYCIE TERMINALA PŁATNICZEGO ORAZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ TRANSAKCJI PŁATNICZYCH PRZY UŻYCIU TERMINALA PŁATNICZEGO, NA PODSTAWIE ART. 26HD USTAWY

eprasa.pl d2a094e46e

Poz. 47 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu wydatków na nabycie terminala płatniczego oraz wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego. Podatnik dokonuje odliczenia wydatków do wysokości przysługującego limitu określonego w art. 26hd ustawy, tj. 1000 zł, 2000 zł albo 2500 zł.

ODLICZENIE Z TYTUŁU ZATRUDNIENIA ŻOŁNIERZY TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ LUB ŻOŁNIERZY AKTYWNEJ REZERWY, NA PODSTAWIE ART. 26HE USTAWY

Poz. 48 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy. Podatnik dokonuje odliczenia do wysokości limitów określonych w art. 26he ustawy.

Podatnicy, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy wypełniają załącznik PIT/WOT.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA ROBOTYZACJĘ, NA PODSTAWIE ART. 52JB USTAWY

Poz. 49 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Uwaga!
Suma odliczeń wykazanych w poz. 39–49 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 30 i 35, z tym że suma odliczeń wykazanych w poz. 43–49 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 30.

W poz. 50 wpisuje się dochód po odliczeniach stanowiący różnicę pomiędzy sumą kwot z poz. 30 i 35 oraz sumą kwot z poz. od 39 do 49.

Część G

USTALENIE PODSTAWY OBLICZENIA PODATKU/STRATY

Odpowiednie poz. 51–56 wypełniają podatnicy, którzy utracili prawo do odliczeń z tytułu ulg inwestycyjnych na skutek wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych oraz obniżek podatku dochodowego w gminach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.

W poz. 51 podatnicy wykazują kwoty uprzednio odliczonych ulg inwestycyjnych do których utracili prawo.

Następnie podatnik wykazuje w poz. 52 kwoty wpływające na zwiększenie podstawy obliczenia podatku albo – w odpowiednich poz. 53–54 – kwoty wpływające na zmniejszenie straty z pozarolniczej działalności gospodarczej lub z działów specjalnych produkcji rolnej.

Jeżeli w roku podatkowym ze źródła przychodów, z którym związana była ulga, podatnicy:
- osiągnęli dochód lub dochód równy zero – przenoszą kwotę wykazaną w poz. 51 do poz. 52. Kwota ta wpływa na zwiększenie podstawy obliczenia podatku,
- ponieśli stratę:
  - wykazaną w poz. 31 – przenoszą odpowiednio: kwotę wykazaną w poz. 51 do poz. 53,
  - wykazaną w poz. 36 – przenoszą odpowiednio: kwotę wykazaną w poz. 51 do poz. 54.

Kwoty te wpłyną na zmniejszenie straty z tego źródła.

Jeżeli poniesiona przez podatnika w roku podatkowym strata ze źródła przychodów, z którym związana była ulga jest mniejsza niż kwota utraconej ulgi, podatnik w pierwszej kolejności dokonuje zmniejszenia tej straty, natomiast o pozostałą część kwoty utraconej ulgi zwiększa podstawę opodatkowania.

Poz. 55 wypełniają podatnicy, którzy dokonują zmniejszenia straty poniesionej z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanej w poz. 31 o kwotę wykazaną w poz. 53. W pozycji tej podatnicy wykazują wysokość straty po jej zmniejszeniu o kwotę utraconych ulg. Pozycję tę wypełniają także podatnicy, którzy nie zmniejszają straty; w takim przypadku wykazują stratę z poz. 31.

eprasa.pl d2a094e46e

Poz. 56 wypełniają podatnicy, którzy dokonują zmniejszenia straty poniesionej z działów specjalnych produkcji rolnej wykazanej w poz. 36 o kwotę wykazaną w poz. 54. W pozycji tej podatnicy wykazują wysokość straty po jej zmniejszeniu o kwotę utraconych ulg. Pozycję tę wypełniają także podatnicy, którzy nie zmniejszają straty; w takim przypadku wykazują stratę z poz. 36.

W sekcji G.2. oraz G.3. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia straty z poszczególnych źródeł przychodów o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej oraz działów specjalnych produkcji rolnej, tzw. ulga na złe długi.

Poz. 57–61 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 31 wykazali stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej. Pozycji tych nie wypełniają podatnicy, którzy wierzytelności lub zobowiązania rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

Poz. 62–66 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 36 wykazali stratę z działów specjalnych produkcji rolnej.

W sekcji G.2. oraz G.3. podatnicy, którzy wykazali wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zwiększającą/zmniejszającą stratę z poszczególnych źródeł przychodów, wyliczą w odpowiedniej sekcji stratę po tych zwiększeniach/zmniejszeniach lub kwotę podlegającą doliczeniu do podstawy obliczenia podatku, jeżeli wartość zmniejszenia straty jest większa od tej straty.

W sekcji G.4. podatnik oblicza podstawę obliczenia podatku po uwzględnieniu kwot z części G.1., G.2. i G.3.

W sekcji G.5. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej oraz działów specjalnych produkcji rolnej, tzw. ulga na złe długi. Z tym, że w poz. 68 i 69 nie wykazuje się wierzytelności oraz zobowiązań, które podatnicy rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

Część H

OBLICZENIE PODATKU

W części H podatnicy dokonują obliczenia podatku.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 73)

Należy wpisać kwotę z poz. 72 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

OBLICZONY PODATEK ZGODNIE Z ART. 30C UST. 1 USTAWY (poz. 74)

Od podstawy obliczenia podatku z poz. 73 oblicza się podatek przy zastosowaniu stawki **19%**.

DOLICZENIA DO PODATKU

Obowiązek wykazania i doliczenia kwot uprzednio odliczonych od podatku wynika z postanowień art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, art. 12 ustawy z dnia 12 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, art. 14 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz art. 45 ust. 3a ustawy.

W konsekwencji poz. 76 wypełniają podatnicy, którzy m.in.:

1) skorzystali z odliczeń od podatku z tytułu wydatków poniesionych na własne potrzeby mieszkaniowe, a następnie w roku podatkowym:
   - wycofali ze spółdzielni wniesiony wkład mieszkaniowy lub budowlany,
   - w całości zmienili przeznaczenie lokalu lub budynku z mieszkalnego na użytkowy,

eprasa.pl d2a094e46e

- otrzymali zwrot odliczonych wydatków po roku, w którym dokonali odliczeń, z wyjątkiem gdy zwrócone kwoty zostały zaliczone do przychodów podlegających opodatkowaniu,
- wycofali oszczędności z kasy mieszkaniowej, z wyjątkiem, gdy wycofaną kwotę po określonym w umowie o kredyt kontraktowy okresie systematycznego oszczędzania wydatkowali zgodnie z celami systematycznego oszczędzania na rachunku prowadzonym przez tę kasę,
- przenieśli uprawnienia do rachunku oszczędnościowo-kredytowego na rzecz osób trzecich, z wyjątkiem dzieci własnych lub przysposobionych,
- zbyli grunt lub prawo wieczystego użytkowania gruntu;

2) są obowiązani doliczyć do podatku kwoty poprzednio odliczone od podatku w związku z otrzymaniem w roku podatkowym zwrotu (w całości lub w części) odliczonych kwot;

3) są obowiązane doliczyć do podatku na podstawie art. 30ca ust. 13 ustawy, różnicę kwoty podatku powstałej w wyniku wycofania zgłoszenia lub wniosku, odmowy udzielenia prawa ochronnego, odrzucenia zgłoszenia lub odrzucenia wniosku o rejestrację kwalifikowanego prawa własności intelektualnej.

W poz. 75 należy wymienić tytuły dokonywanych doliczeń.

PODATEK ZAPŁACONY ZA GRANICĄ – ZGODNIE Z ART. 30C UST. 4 i 5 USTAWY, PRZELICZONY NA ZŁOTE

Poz. 77 wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których **ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**. Metoda ta oznacza, że podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym.
Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W celu ustalenia limitu odliczenia kwotę podatku obliczonego wg 19% stawki od łącznego dochodu do opodatkowania uzyskanego za granicą i w Polsce należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą (wykazanego w części E zeznania), a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

Metodę tę stosuje się między innymi do dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów położonych na terytorium Austrii i USA. Metodę tę stosują również podatnicy, którzy uzyskują dochody z tytułu działalności wykonywanej w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ze źródeł przychodów położonych w takim państwie. Wykaz obowiązujących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania dostępny jest na stronie: www.podatki.gov.pl.

W poz. 78 wpisuje się kwotę podatku obliczonego jako suma kwoty z poz. 74 i kwoty z poz. 76 pomniejszona o kwotę z poz. 77.

Część I

ODLICZENIA OD PODATKU

Poz. 79 wypełnia podatnik dokonujący odliczeń od podatku wykazanych w części C załącznika PIT/O. Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

Część J

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

W tej części podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego.
W poz. 80 podatnicy wykazują podatek po odliczeniach odejmując od kwoty z poz. 78 kwotę z poz. 79.

W poz. 81 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

W poz. 82 podatnicy wpisują kwotę należnych zaliczek wykazanych w części E w kol. f.

W poz. 83 podatnicy wykazują różnicę między podatkiem należnym a sumą należnych zaliczek za rok podatkowy odejmując od kwoty z poz. 81 kwotę z poz. 82.

eprasa.pl d2a094e46e

W poz. 84 podatnicy wykazują różnicę między sumą należnych zaliczek za rok podatkowy a podatkiem należnym odejmując od kwoty z poz. 82 kwotę z poz. 81.

Część K

ZALICZKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 44 UST. 1 PKT 1 USTAWY, ORAZ PODATEK, O KTÓRYM MOWA W ART. 30G USTAWY

W części K podatnicy wykazują:

- należne i zapłacone zaliczki na podatek, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- należny i zapłacony podatek od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

Pozycje dotyczące należnych zaliczek oraz zapłaconych zaliczek wypełniają również podatnicy, o których mowa w art. 44 ust. 14 ustawy, czyli prowadzący działy specjalne produkcji rolnej, z których dochód ustalają na podstawie prowadzonych ksiąg podatkowych.

Część L

PODATEK DO ZAPŁATY/NADPŁATA

W tej części podatnicy dokonują obliczenia podatku do zapłaty albo nadpłaty.

W poz. 137 podatnicy wykazują kwotę faktycznie zapłaconego podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy oraz zapłaconych zaliczek.

W poz. 138 należy wykazać różnicę między należnym podatkiem od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy, a podatkiem należnym (różnica kwoty z poz. 122 i kwoty z poz. 81).

W poz. 139 należy wykazać zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, 30 i 30a ustawy, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika, z wyjątkiem podatku:

1) wykazanego w poz. 140, tj. obliczonego od przychodów (dochodów), o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1-5 ustawy, uzyskanych za granicą:
   - z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej,
   - z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych oraz z wykupu przez emitenta obligacji od których są należne świadczenia okresowe,
   - z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
   - z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
   - ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu;
2) wykazanego w poz. 141 oraz w części M.

Kwotę zryczałtowanego podatku od przychodów (dochodów), od których płatnik nie pobrał zryczałtowanego podatku, oblicza się mnożąc kwotę przychodu (dochodu) przez odpowiednią dla uzyskanego przychodu (dochodu) stawkę zryczałtowanego podatku, określoną w ustawie lub umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania. Przykładowo: przychód uzyskany z tytułu otrzymanych odsetek od pożyczki udzielonej osobie fizycznej niebędącej przedsiębiorcą (płatnikiem) należy pomnożyć przez stawkę podatku w wysokości 19%.

W części tej podatnik wykazuje również kwoty podatku zapłaconego za granicą, o którym mowa w art. 30a ust. 9 ustawy oraz różnicę pomiędzy zryczałtowanym podatkiem a podatkiem zapłaconym za granicą.

Kwoty w poz. 139 i 142 podaje się po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Wyjątek: Zgodnie z art. 63 § 1a Ordynacji podatkowej, w przypadku zryczałtowanego podatku dochodowego, o którym mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1-3 ustawy, kwotę należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę.

W poz. 143 należy wykazać podatek obliczony w załączniku PIT/IP zgodnie z art. 30ca ust. 1 ustawy przy zastosowaniu stawki 5%.

eprasa.pl d2a094e46e

W poz. 144 należy wykazać podatek należny od dochodu wynikającego z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w grudniu roku podatkowego oraz niezapłacony podatek należny od dochodu wynikającego z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w innym miesiącu roku podatkowego, na podstawie art. 21 ust. 5c ustawy.

W poz. 145 należy wykazać podatek do zapłaty odejmując od sumy kwot z poz. 81, 138, 139, 142, 143 i 144 kwotę z poz. 137.

W poz. 146 należy wykazać nadpłatę odejmując od kwoty z poz. 137 sumę kwot z poz. 81, 138, 139, 142, 143 i 144.

Część M

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY, O KTÓRYM MOWA W ART. 44 UST. 1B USTAWY

W części M podatnicy wykazują zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 44 ust. 1b ustawy. Jest to podatek, jaki osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskujące przychody, o których mowa w art. 29 ustawy, bez pośrednictwa płatnika, są obowiązane (bez wezwania) wpłacać na rachunek urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. Podatek za grudzień jest płatny przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania.

Część N

ODSETKI NALICZONE ZGODNIE Z ART. 22E UST. 1 PKT 4 I UST. 2 USTAWY

W poz. 159–170 należy wykazać kwoty odsetek naliczonych zgodnie z art. 22e ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy. Jeżeli podatnicy zaliczyli do kosztów uzyskania przychodów wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku, a następnie byli obowiązani do zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, to wówczas są obowiązani do wykazania i zapłacenia stosownych kwot odsetek. Odsetki te nalicza się za okres od dnia zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku do dnia, w którym okres ich używania przekroczył rok lub do dnia zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

Część O

DOCHODY (PRZYCHODY) WYKAZYWANE NA PODSTAWIE ART. 45 UST. 3C USTAWY

Poz. 171 wypełniają podatnicy podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, którzy uzyskali dochody (przychody) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, z wykupu przez emitenta obligacji od których są należne świadczenia okresowe, z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych lub ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu, od których podatek został pobrany przez płatnika zgodnie z art. 30a ust. 2a ustawy.

Część P

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A. za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

eprasa.pl d2a094e46e

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP (w poz. 172) oraz kwoty do przekazania na jej rzecz (w poz. 173). Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 rok. Wykaz OPP dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/

W poz. 174 podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy** przeznaczenia kwoty 1,5% należnego podatku przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego. Zaznaczenie kwadratu w poz. 175 jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika**, tj.: imienia, nazwiska i adresu oraz informacji o wysokości kwoty przekazanej na rzecz tej OPP. Zaznaczenie kwadratu w poz. 175 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku

Część Q

DANE KONTAKTOWE

W poz. 176 podatnicy mogą podać swój numer telefonu, a w poz. 177 adres e -mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część R

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

PIT/B – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą. W załączniku tym podatnicy wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z działalności prowadzonej samodzielnie, a także w spółkach niebędących osobami prawnymi, w których są wspólnikami.

PIT/Z – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej przez podatników korzystających ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, osiągniętego (poniesionej) w roku podatkowym.

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów/przychodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym uzyskali dochody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą i dochody te podlegają opodatkowaniu w Polsce zgodnie z art. 30c ust. 4 i 5 ustawy. W załączniku podatnik wykazuje dochody z zagranicy oraz podatek zapłacony za granicą rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-36L. Załącznik należy złożyć odrębnie dla każdego państwa uzyskania dochodu.

PIT/BR – stanowi informację o odliczeniu od podstawy obliczenia podatku kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową za rok podatkowy.
Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy) oraz podatnicy, którym przysługuje kwota do zwrotu niewykorzystanego odliczenia z tytułu ulgi B+R na podstawie art. 26ea ustawy.

PIT/DS – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z działów specjalnych produkcji rolnej w roku podatkowym.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działów specjalnych produkcji rolnej, którzy ustalają dochód na podstawie ksiąg rachunkowych lub podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

W załączniku tym podatnicy podają dane dotyczące działów specjalnych produkcji rolnej prowadzonych indywidualnie, a także wspólnie z innymi podatnikami lub w formie spółki niebędącej osobą prawną oraz wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z tej działalności.

PIT/O – składają podatnicy dokonujący odliczeń od dochodu i od podatku (np. wpłat na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego, wydatków na realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego). Załącznik PIT/O został omówiony w oddzielnej broszurze informacyjnej.

eprasa.pl d2a094e46e

PIT/IP – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z kwalifikowanych praw własności intelektualnej oraz podatku dochodowego od osób fizycznych za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy, korzystający z preferencji polegającej na opodatkowaniu 5% stawką podatkową dochodów uzyskiwanych z praw własności intelektualnej.

PIT/PM – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku tymczasowo przeniesionego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy przenieśli tymczasowo składniki majątku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W załączniku tym podatnicy wskazują wartość rynkową składników majątku tymczasowo przeniesionych w roku podatkowym, za który jest składane zeznanie, oraz przewidywany termin przeniesienia ich z powrotem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli do dnia złożenia zeznania składniki te pozostają poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PIT/NZI – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku określonej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy sprowadzili składnik majątku spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i określili jego wartość w wysokości odpowiadającej wartości przyjętej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax).

PIT/MIT – stanowi informację o środkach trwałych oraz podstawie opodatkowania składaną przez podatnika obowiązanego do zapłaty podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy za rok podatkowy.

PIT/SE – stanowi informację o wysokości dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej lub na podstawie decyzji o wsparciu za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzący działalność gospodarczą oraz będący wspólnikami spółek niebędących osobą prawną, w rozumieniu ustawy, którzy są beneficjentami pomocy. Załącznik składają również wspólnicy spółek cywilnych i przedsiębiorstwa w spadku.

PIT/WOT – stanowi informację o odliczeniach z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy korzystający z odliczenia od podstawy obliczenia podatku, na zasadach określonych w art. 26he ustawy.

Część S

RACHUNEK OSOBISTY DO ZWROTU NADPŁATY

Jeżeli w poz. 146 została wykazana kwota do zwrotu (nadpłata), można wskazać rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK), inny niż związany z działalnością gospodarczą, na który ma nastąpić zwrot. Wskazany rachunek aktualizuje rachunek poprzednio zgłoszony służący do zwrotu podatku lub nadpłaty. Zgłosić można wyłącznie rachunek osobisty, którego posiadaczem lub współposiadaczem jest podatnik (a nie rachunek firmowy).

Poz. 190 wypełnia się wyłącznie w przypadku zgłoszenia rachunku zagranicznego poprzez wskazanie kraju siedziby banku (oddziału), w którym prowadzony jest rachunek.

W poz. 191 należy wpisać walutę, w której prowadzony jest rachunek.

W poz. 192 należy wpisać numer rachunku IBAN zaczynający się od dwuliterowego kodu kraju. Dla rachunków prowadzonych w Polsce kod IBAN składa się z oznaczenia PL i 26 cyfr. Kod SWIFT należy podać wyłącznie w przypadku rachunku zagranicznego.

Uwaga! W przypadku niewypełnienia części S zwrot nastąpi na wcześniej zgłoszony przez podatnika rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) lub jeżeli nie zgłoszono takiego rachunku - przekazem pocztowym.

Część T

KARTA DUŻEJ RODZINY (KDR)

W poz. 193 podatnicy mogą wskazać, że są posiadaczami ważnej KDR.

eprasa.pl d2a094e46e

Część U

PODPIS PODATNIKA / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania.
Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez pełnomocnika podatnika (poz. 195). Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy. Natomiast pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Podpisanie deklaracji przez pełnomocnika zwalnia podatnika z obowiązku podpisania deklaracji.

Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Broszura zawiera informacje podstawowe.
W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).
W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości.
Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.
Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.
Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony
https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-36LS za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-36LS O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) ZA 2025 ROK

FORMULARZ PIT-36LS JEST PRZEZNACZONY dla podatników będących przedsiębiorstwem w spadku, którzy prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowaną na zasadach określonych w art. 30c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą".

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[1)] przyjmie, że podatnik wpisał „0".

UWAGA! Niektóre pozycje muszą być jednak bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności **danych identyfikacyjnych,** w tym identyfikatora podatkowego NIP.

W zeznaniu PIT-36LS i załącznikach do tego zeznania, należy wpisać identyfikator podatkowy NIP zmarłego przedsiębiorcy.

Załącznikami do zeznania PIT-36LS są: PIT/B, PIT/IP, PIT/ZG, PIT/PM, PIT/SE, PIT/MIT, PIT/O, PIT/BR, PIT/NZI, PIT/Z i PIT/WOT (opis załączników znajduje się w części O tej broszury).

PODSTAWA PRAWNA
Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1a pkt 2 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie od 15 lutego 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.

Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.

Zeznanie można złożyć w postaci:

1) papierowej - na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej - w e-Urzędzie Skarbowym lub innej usłudze umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[2)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego, z zastrzeżeniem przypadku, gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

Zeznanie elektroniczne można wysłać za pośrednictwem strony www.podatki.gov.pl.

Potwierdzeniem złożenia zeznania elektronicznego jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

[1)] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym" – oznacza to urząd, o którym mowa w art. 45 ustawy.

[2)] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej" – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

eprasa.pl d2a094e46e

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

Należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy. **Podatnicy będący przedsiębiorstwem w spadku** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym według miejsca zamieszkania na dzień otwarcia spadku zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania.

W tej części (poz. 6) należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korekta zeznania.

W przypadku zaznaczenia kwadratu dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w poz. 7), tj.: korekta zeznania, o której mowa w art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej albo korekta zeznania składana w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej.

Należy pamiętać, że na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania złożonego zeznania. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 7 korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej). Kwadrat nr 2 w poz. 7 zaznacza się jedynie, gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej.

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE

W części tej wpisuje się nazwisko, pierwsze imię i datę urodzenia zmarłego przedsiębiorcy. Dane te wpisuje się również w składanych załącznikach do zeznania.

Część C

INFORMACJE DODATKOWE

Część tę wypełniają podatnicy będący przedsiębiorstwem w spadku – zaznaczając odpowiedni(e) kwadrat(y). Podatnicy poprzez zaznaczenie odpowiedniego kwadratu informują m.in. o wyborze metody ustalania daty powstawania przychodów na podstawie art. 14 ust. 1j ustawy.

W tej części jest zaznaczany odpowiedni kwadrat jeżeli m.in. jest składane przez podatnika sprawozdanie z realizacji uprzedniego porozumienia cenowego APA-P.

Część D

DOCHÓD/STRATA

W części D podatnicy wykazują przychody, koszty uzyskania przychodów[*)], dochód (bądź stratę) oraz należne zaliczki na podatek dochodowy. W części tej podatnicy dokonują doliczeń na podstawie art. 45 ust. 3a ustawy.

„Pozarolnicza działalność gospodarcza"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

[*)] Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 61 ustawy nie uważa się za koszty uzyskania przychodów poniesionych wydatków oraz wartości przekazanych rzeczy, praw lub wykonanych usług, wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, w szczególności w związku z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 229 kodeksu karnego. Przepis ten oznacza, że niedozwolone jest zaliczenie do kosztów podatkowych m.in. wydatków poniesionych na udzielenie korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną (w tym – funkcjonariuszowi zagranicznemu) w związku z pełnieniem tej funkcji (czyli tzw. „łapówki").

eprasa.pl d2a094e46e

U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

W kolumnie tej nie wykazuje się przychodu, który podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy.

  W kolumnie tej nie wykazuje się kosztów uzyskania przychodów, które podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c). Taki sposób obliczenia dochodu nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. dokonują doliczenia w związku ze spłatą tzw. kredytu podatkowego. W takim przypadku poz. 22 podatnicy wypełniają na podstawie części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem. Ten sposób obliczenia dochodu nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,

- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b). Taki sposób obliczenia straty nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. dokonują doliczenia w związku ze spłatą tzw. kredytu podatkowego. W takim przypadku poz. 23 podatnicy wypełniają na podstawie części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem. Ten sposób obliczenia straty nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,

- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek za rok podatkowy.

Kredyt podatkowy

Zgodnie z art. 44 ust. 7f ustawy, 20% kwoty dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanego w zeznaniu składanym za rok podatkowy objęty zwolnieniem, o którym mowa w art. 44 ust. 7a ustawy, łączy się z dochodem (stratą) z tego źródła, wykazanym w zeznaniach o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) składanych za pięć kolejnych lat następujących bezpośrednio po roku, w którym podatnik korzystał z tego zwolnienia. Doliczenia, o którym wyżej mowa, podatnicy dokonują w części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem PIT-36LS.

W przypadku gdy zmarły przedsiębiorca korzystał z kredytu podatkowego, podatnik będący przedsiębiorstwem w spadku obowiązany jest doliczyć dochód, którego nie doliczył zmarły przedsiębiorca.

Część D wypełniają także podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą.

Część E

ODLICZENIA OD DOCHODU

W części E podatnicy wykazują odliczenia od dochodu.

STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Poz. 25 wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. mają prawo do odliczania straty z lat ubiegłych.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

1) obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo

eprasa.pl d2a094e46e

2) obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł; nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

STRATA NIEODLICZONA PRZEZ ZMARŁEGO PRZEDSIĘBIORCĘ

Poz. 26 wypełnia podatnik, jeżeli zmarły przedsiębiorca nie odliczył poniesionej przez siebie w latach 2020-2024 straty.

ODLICZENIA – WYKAZANE W CZĘŚCI B ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

ULGA B+R

Poz. 28 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

Podatnicy, którzy korzystają z tzw. ulgi B+R wypełniają załącznik PIT/BR.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW PRODUKCJI PRÓBNEJ NOWEGO PRODUKTU I WPROWADZENIA NA RYNEK NOWEGO PRODUKTU, NA PODSTAWIE ART. 26GA USTAWY

Poz. 29 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu (czyli z tzw. ulgi na prototyp). Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 30% sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu, przy czym wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć 10% dochodu osiągniętego z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH W CELU ZWIĘKSZENIA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, NA PODSTAWIE ART. 26GB USTAWY

Poz. 30 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. Podatnik może odliczyć poniesione koszty uzyskania przychodów do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż 1 000 000 zł w roku podatkowym.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWĄ, KULTURALNĄ ORAZ WSPIERAJĄCĄ SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKĘ, NA PODSTAWIE ART. 26HA USTAWY

Poz. 31 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych kosztów uzyskania przychodów, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU WYDATKÓW NA NABYCIE TERMINALA PŁATNICZEGO ORAZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ TRANSAKCJI PŁATNICZYCH PRZY UŻYCIU TERMINALA PŁATNICZEGO, NA PODSTAWIE ART. 26HD USTAWY

Poz. 32 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu wydatków na nabycie terminala płatniczego oraz wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego. Podatnik dokonuje odliczenia wydatków do wysokości przysługującego limitu określonego w art. 26hd ustawy, tj. 1000 zł, 2000 zł albo 2500 zł.

ODLICZENIE Z TYTUŁU ZATRUDNIENIA ŻOŁNIERZY TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ LUB ŻOŁNIERZY AKTYWNEJ REZERWY, NA PODSTAWIE ART. 26HE USTAWY

eprasa.pl d2a094e46e

Poz. 33 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy. Podatnik dokonuje odliczenia do wysokości limitów określonych w art. 26he ustawy.

Podatnicy, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy wypełniają załącznik PIT/WOT.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA ROBOTYZACJĘ, NA PODSTAWIE ART. 52JB USTAWY

Poz. 34 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Uwaga!

Suma odliczeń wykazanych w poz. 25-34 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 22.

W poz. 35 wpisuje się dochód po odliczeniach stanowiący różnicę pomiędzy kwotą z poz. 22 a sumą kwot z poz. od 25 do 34.

Część F

USTALENIE PODSTAWY OBLICZENIA PODATKU/STRATY

W sekcji F.1. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia straty o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, tzw. ulga na złe długi.

Poz. 36-40 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 23 wykazali stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej. Pozycji tych nie wypełniają podatnicy, którzy wierzytelności lub zobowiązania rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

W sekcji F.2. podatnik oblicza podstawę obliczenia podatku po uwzględnieniu kwot z części F.1.

W sekcji F.3.1. i F.3.2. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, tzw. ulga na złe długi. Z tym, że w poz. 42 i 43 nie wykazuje się wierzytelności oraz zobowiązań, które podatnicy rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

W sekcji F.3.3. podatnik oblicza podstawę obliczenia podatku po uwzględnieniu kwot z części F.3.1. i F.3.2.

Część G

OBLICZENIE PODATKU

W części G podatnicy dokonują obliczenia podatku.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 47)

Należy wpisać kwotę z poz. 46 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

OBLICZONY PODATEK ZGODNIE Z ART. 30C UST. 1 USTAWY (poz. 48)

eprasa.pl d2a094e46e

Od podstawy obliczenia podatku z poz. 47 oblicza się podatek przy zastosowaniu stawki **19%**.

DOLICZENIA DO PODATKU

Poz. 50 wypełniają podatnicy, którzy są obowiązani doliczyć do podatku kwoty poprzednio odliczone od podatku w związku z otrzymaniem w roku podatkowym zwrotu (w całości lub w części) odliczonych kwot.

W poz. 49 należy wymienić tytuły dokonywanych doliczeń.

PODATEK ZAPŁACONY ZA GRANICĄ – ZGODNIE Z ART. 30C UST. 4 i 5 USTAWY, PRZELICZONY NA ZŁOTE

Poz. 51 wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których **ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**. Metoda ta oznacza, że podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym.

Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W tym przypadku kwotę podatku obliczonego wg 19% stawki od łącznych dochodów uzyskanych za granicą i w Polsce należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą (wykazanego w części D zeznania), a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

Metodę tę stosuje się między innymi do dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów położonych na terytorium USA i Belgii. Metodę tę stosują również podatnicy, którzy uzyskują dochody z tytułu działalności wykonywanej w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ze źródeł przychodów położonych w takim państwie.

Wykaz obowiązujących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania dostępny jest na **www.podatki.gov.pl**.

Część H

ODLICZENIA OD PODATKU

Poz. 53 wypełniają podatnicy dokonujący odliczeń od podatku wykazanych w części C załącznika PIT/O. Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

Odliczenie w poz. 53 nie może przekroczyć kwoty z poz. 52.

Część I

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

W tej części podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego.

PODATEK NALEŻNY

W poz. 55 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

W poz. 56 podatnicy wpisują kwotę należnych zaliczek wykazanych w części D w poz. 24.

Część J

ZALICZKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 44 UST. 1 PKT 1 USTAWY ORAZ PODATEK, O KTÓRYM MOWA W ART. 30G USTAWY

W części J podatnicy wykazują:

- należne i zapłacone zaliczki na podatek, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- należny i zapłacony podatek od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Część K

PODATEK DO ZAPŁATY/NADPŁATA

W tej części podatnicy dokonują obliczenia kwoty do zapłaty albo nadpłaty.

W poz. 111 podatnicy wykazują kwotę wpłaconych zaliczek oraz wpłaconego podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

W poz. 112 należy wykazać różnicę między należnym podatkiem od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy, a podatkiem należnym (różnica kwoty z poz. 96 i kwoty z poz. 55).

W poz. 113 należy wykazać podatek obliczony w załączniku PIT/IP zgodnie z art. 30ca ust. 1 ustawy przy zastosowaniu stawki 5%.

W poz. 114 należy wykazać podatek należny od dochodu wynikającego z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w grudniu roku podatkowego, oraz niezapłacony podatek należny od dochodu wynikającego z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w innym miesiącu roku podatkowego, na podstawie art. 21 ust. 5c ustawy.

W poz. 115 należy wykazać podatek do zapłaty odejmując od sumy kwot z poz. 55, 112, 113 i 114, kwotę z poz. 111.

W poz. 116 należy wykazać nadpłatę odejmując od kwoty z poz. 111 sumę kwot z poz. 55, 112, 113 i 114.

Część L

ODSETKI NALICZONE ZGODNIE Z ART. 22E UST. 1 PKT 4 I UST. 2 USTAWY

W poz. 117- 128 należy wykazać kwoty odsetek naliczonych zgodnie z art. 22e ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy. Jeżeli podatnicy zaliczyli do kosztów uzyskania przychodów wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku, a następnie byli obowiązani do zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, to wówczas są obowiązani do wykazania i zapłacenia stosownych kwot odsetek. Odsetki te nalicza się za okres od dnia zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku do dnia, w którym okres ich używania przekroczył rok lub do dnia zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

Część M

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A. za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP (w poz. 129) oraz kwoty do przekazania na jej rzecz (w poz. 130). Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 rok.

eprasa.pl d2a094e46e

Wykaz OPP jest dostępny na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/

W poz. 131 podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy** przeznaczenia kwoty 1,5% należnego podatku przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego.

Zaznaczenie kwadratu w poz. 132 jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika**, tj.: danych przedsiębiorstwa w spadku oraz informacji o wysokości kwoty przekazanej na rzecz tej OPP. Zaznaczenie kwadratu w poz. 132 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku.

Część N

DANE KONTAKTOWE

W poz. 133 podatnicy mogą podać numer telefonu, a w poz. 134 adres e-mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część O

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

PIT/B – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą. W załączniku tym podatnicy wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z działalności prowadzonej samodzielnie, a także w spółkach niebędących osobami prawnymi, w których są wspólnikami.

PIT/O – składają podatnicy dokonujący odliczeń od dochodu i od podatku. Załącznik PIT/O został omówiony w oddzielnej broszurze informacyjnej.

PIT/IP – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z kwalifikowanych praw własności intelektualnej oraz podatku dochodowego od osób fizycznych za rok podatkowy. Załącznik ten składają podatnicy, korzystający z preferencji polegającej na opodatkowaniu 5% stawką podatkową dochodów uzyskiwanych z praw własności intelektualnej.

PIT/PM – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku tymczasowo przeniesionego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy przenieśli tymczasowo składniki majątku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W załączniku tym podatnicy wskazują wartość rynkową składników majątku tymczasowo przeniesionych w roku podatkowym, za który jest składane zeznanie, oraz przewidywany termin przeniesienia ich z powrotem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli do dnia złożenia zeznania składniki te pozostają poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PIT/NZI – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku określonej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy sprowadzili składnik majątku spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i określili jego wartość w wysokości odpowiadającej wartości przyjętej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax).

PIT/Z – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej przez podatników korzystających ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, osiągniętego (poniesionej) w roku podatkowym.

eprasa.pl d2a094e46e

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów/przychodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym uzyskali dochody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą i dochody te podlegają opodatkowaniu w Polsce zgodnie z art. 30c ust. 4 i 5 ustawy. W załączniku podatnik wykazuje dochody z zagranicy oraz podatek zapłacony za granicą rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-36LS. Załącznik należy złożyć odrębnie dla każdego państwa uzyskania dochodu.

PIT/BR – stanowi informację o odliczeniu od podstawy obliczenia podatku kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

PIT/MIT – stanowi informację o środkach trwałych oraz podstawie opodatkowania składaną przez podatnika obowiązanego do zapłaty podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy za rok podatkowy.

PIT/SE – stanowi informację o wysokości dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej lub na podstawie decyzji o wsparciu.

Załącznik ten składają podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzący działalność gospodarczą oraz będący wspólnikami spółek niebędących osobą prawną, w rozumieniu ustawy, którzy są beneficjentami pomocy. Załącznik składają również wspólnicy spółek cywilnych i przedsiębiorstwa w spadku.

PIT/WOT – stanowi informację o odliczeniach z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy za rok podatkowy.
Załącznik ten składają podatnicy korzystający z odliczenia od podstawy obliczenia podatku, na zasadach określonych w art. 26he ustawy.

Część P

PODPIS OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania.

Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez pełnomocnika (poz. 146). Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy. Natomiast pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Podpisanie deklaracji przez pełnomocnika zwalnia podatnika z obowiązku podpisania deklaracji.

Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

eprasa.pl d2a094e46e

Broszura zawiera informacje podstawowe.
W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).
W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.
Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.
Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-36S za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-36S O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) ZA 2025 ROK

FORMULARZ PIT-36S JEST PRZEZNACZONY dla podatników – przedsiębiorstw w spadku, do których ma zastosowanie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą”, i którzy

1) **prowadzili:**
   - **pozarolniczą działalność gospodarczą opodatkowaną na ogólnych zasadach przy zastosowaniu skali podatkowej,**
   - **pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której nie wybrali innej formy opodatkowania i w ramach której osiągali dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej podlegające opodatkowaniu według 5% stawki podatku,**
2) **są obowiązani dokonać doliczenia na podstawie art. 44 ust. 7f i 7l ustawy,**
3) **obniżają dochody o straty z lat ubiegłych, w tym straty nieodliczone przez zmarłego przedsiębiorcę.**

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[1)] przyjmie, że podatnik wpisał „0”.

Uwaga! Niektóre pozycje muszą być jednak bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności danych identyfikacyjnych, w tym identyfikatora podatkowego NIP.

W zeznaniu PIT-36S i załącznikach do tego zeznania, należy wpisać identyfikator podatkowy NIP zmarłego przedsiębiorcy.

Załącznikami do zeznania PIT-36S są m.in.: PIT/B, PIT/O, PIT/ZG, PIT/BR, PIT/MIT, PIT/IP, PIT/PM, PIT/NZI, PIT/Z, SSE-R, PIT/SE i PIT/WOT (opis załączników znajduje się w części O tej broszury).

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie od 15 lutego 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.

Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.

Zeznanie można złożyć w postaci:

1) papierowej - na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej - w e-Urzędzie Skarbowym lub innej usłudze umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej[2)], albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[3)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej

[1)] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym” – oznacza to urząd wymieniony w art. 45 ustawy.

[2)] Ilekroć jest mowa o „ustawie Krajowej Administracji Skarbowej”, oznacza to ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

[3)] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej” – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

eprasa.pl d2a094e46e

placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego**,** z zastrzeżeniem przypadku, gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

Zeznanie elektroniczne można wysłać za pośrednictwem strony www.podatki.gov.pl.

Potwierdzeniem złożenia zeznania elektronicznego jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

Należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy.

Podatnicy będący przedsiębiorstwem w spadku – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym według miejsca zamieszkania na dzień otwarcia spadku zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania.

W tej części (poz. 6) należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korekta zeznania. W przypadku zaznaczenia kwadratu dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w poz. 7), tj.: korekta zeznania, o której mowa w art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej albo korekta zeznania składana w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej. Należy pamiętać, iż na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania złożonego zeznania. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 7 korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej). Kwadrat nr 2 w poz. 7 zaznacza się jedynie, gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej.

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE

W części tej wpisuje się nazwisko, pierwsze imię i datę urodzenia zmarłego przedsiębiorcy.

Dane te wpisuje się również w składanych załącznikach do zeznania.

Część C

INFORMACJE DODATKOWE

Wypełnienie tej części polega na zaznaczeniu odpowiednich kwadratów. W części tej podatnicy informują m.in. o wyborze metody ustalania daty powstawania przychodów na podstawie art. 14 ust. 1j ustawy.

W tej części zaznaczany jest odpowiedni kwadrat jeżeli m.in. jest składane przez podatnika sprawozdanie z realizacji uprzedniego porozumienia cenowego APA-P.

Część D

DOCHÓD/STRATA

W części tej należy wykazać kwotę przychodu, koszty uzyskania przychodów*), dochód lub stratę, a także kwoty należnych zaliczek.

W zeznaniu nie wykazuje się m.in. przychodów (dochodów):

1) wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy,

*) Stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 61 ustawy nie uważa się za koszty uzyskania przychodów poniesionych wydatków oraz wartości przekazanych rzeczy, praw lub wykonanych usług, wynikających z czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, w szczególności w związku z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 229 kodeksu karnego. Przepis ten oznacza, że niedozwolone jest zaliczenie do kosztów podatkowych m.in. wydatków poniesionych na udzielenie korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną (w tym – funkcjonariuszowi zagranicznemu) w związku z pełnieniem tej funkcji (czyli tzw. „łapówki").

eprasa.pl d2a094e46e

2) przedsiębiorcy żeglugowego opodatkowanych na zasadach wynikających z ustawy o podatku tonażowym[4)],
3) zwolnionych z opodatkowania na podstawie przepisów ustawy (z wyjątkiem art. 21 ust. 1 pkt 63a i 63b ustawy, które wykazuje się w załączniku PIT/SE) lub przepisów innych ustaw,
4) od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku dochodowego,
5) z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c ustawy, tj. według 19% stawki podatku, w formie karty podatkowej lub ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych na podstawie przepisów ustawy o ryczałcie[5)].

Wiersz: „Pozarolnicza działalność gospodarcza"

- **w kol. b** należy wykazać przychody z tego źródła, tj. przychody należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

  W kolumnie tej nie wykazuje się przychodu, który podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. c** należy wykazać koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ustawy.

  W kolumnie tej nie wykazuje się kosztów uzyskania przychodów, które podatnik wykazuje w załączniku PIT/IP lub PIT/SE,

- **w kol. d** należy obliczyć kwotę dochodu jako różnicę sumy przychodów (kol. b) i kosztów uzyskania przychodów (kol. c). Taki sposób obliczenia dochodu nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. w latach ubiegłych zmarły przedsiębiorca korzystał z tzw. kredytu podatkowego. Podatnicy ci kwotę dochodu obliczają w załączniku PIT/Z, a następnie przenoszą ją do zeznania, zgodnie z opisem zamieszczonym w tym załączniku. Ten sposób obliczenia dochodu nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,
- **w kol. e** kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają sumę przychodów (kol. b). Taki sposób obliczenia straty nie dotyczy podatników, którzy zaznaczyli kwadrat w poz. 11, tj. w latach ubiegłych zmarły przedsiębiorca korzystał z tzw. kredytu podatkowego. Podatnicy ci kwotę straty obliczają w załączniku PIT/Z, a następnie przenoszą ją do zeznania, zgodnie z opisem zamieszczonym w tym załączniku. Ten sposób obliczenia straty nie ma zastosowania także w przypadku podatników, którzy doliczają dochód z kwalifikowanych praw własności intelektualnej niepodlegający opodatkowaniu na podstawie art. 30ca ust. 1 ustawy, tj. według stawki 5%,
- **w kol. f** należy wykazać kwotę należnych zaliczek za rok podatkowy.

Kredyt podatkowy

Zgodnie z art. 44 ust. 7f ustawy, 20% kwoty dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanego w zeznaniu składanym za rok podatkowy objęty zwolnieniem, o którym mowa w art. 44 ust. 7a ustawy, łączy się z dochodem (stratą) z tego źródła, wykazanym w zeznaniach o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) składanych za pięć kolejnych lat następujących bezpośrednio po roku, w którym podatnik korzystał z tego zwolnienia. Doliczenia, o którym wyżej mowa, podatnicy dokonują w części C załącznika PIT/Z składanego wraz z zeznaniem za rok podatkowy, w którym podatnik ma obowiązek tego dokonać.

PRZYCHODY UZYSKANE ZA GRANICĄ

Sposób opodatkowania dochodów z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą wynika z postanowień umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, którą Rzeczpospolita Polska zawarła z drugim państwem, a w przypadku braku takiej umowy z postanowień art. 27 ust. 9 i 9a ustawy. Dlatego też przed wypełnieniem części D wskazane jest upewnienie się co do postanowień właściwej umowy. Wykaz obowiązujących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania dostępny jest na **www.podatki.gov.pl**.

[4)] Ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym.

[5)] Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

eprasa.pl d2a094e46e

Do dochodów uzyskanych za granicą mają zastosowanie dwie metody obliczenia podatku, tzw.:

1) **metoda wyłączenia z progresją**, która oznacza, że w Polsce zwalnia się z opodatkowania dochód osiągnięty w drugim państwie, jednak dla ustalenia podatku należnego od dochodu podlegającego opodatkowaniu w Polsce, stosuje się stopę podatku obliczoną dla całego dochodu, tj. łącznie z dochodem osiągniętym w drugim państwie,
2) **metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**, która oznacza, że w Polsce podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym. Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

Jeżeli do dochodów uzyskanych za granicą ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją, dochodów tych podatnicy nie wykazują w części D, należy je bowiem wykazać w części G zeznania w wierszu zatytułowanym „Dochody osiągnięte za granicą...".

Właściwe pozycje w części D wypełniają natomiast podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą.

W kol. f w części D nie należy wykazywać podatku zapłaconego za granicą. Kwotę tę podatnicy wykazują i odliczają w części G w wierszu zatytułowanym „Podatek zapłacony za granicą – zgodnie z art. 27 ust. 9 i 9a ustawy (przeliczony na złote)" (patrz opis do części G).

Część E

ODLICZENIA OD DOCHODU

STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Poz. 25 wypełniają podatnicy, którzy w 2025 r. mają prawo do odliczania straty z lat ubiegłych. Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy, o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

1) obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo
2) obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł; nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

STRATA NIEODLICZONA PRZEZ ZMARŁEGO PRZEDSIĘBIORCĘ

Poz. 26 wypełnia podatnik, jeżeli zmarły przedsiębiorca nie odliczył poniesionej przez siebie w latach 2020-2024 straty.

ODLICZENIA – WYKAZANE W CZĘŚCI B ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej do tego załącznika.

ULGA B+R

Poz. 28 wypełniają podatnicy, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

Podatnicy, którzy korzystają z tzw. ulgi B+R wypełniają załącznik PIT/BR.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW PRODUKCJI PRÓBNEJ NOWEGO PRODUKTU I WPROWADZENIA NA RYNEK NOWEGO PRODUKTU, NA PODSTAWIE ART. 26GA USTAWY

Poz. 29 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu (czyli z tzw. ulgi na prototyp). Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 30% sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia na rynek nowego produktu, przy czym wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć 10% dochodu osiągniętego z pozarolniczej działalności gospodarczej.

eprasa.pl d2a094e46e

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH W CELU ZWIĘKSZENIA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, NA PODSTAWIE ART. 26GB USTAWY

Poz. 30 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. Podatnik może odliczyć poniesione koszty uzyskania przychodów do wysokości dochodu uzyskanego w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż 1 000 000 zł w roku podatkowym.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWĄ, KULTURALNĄ ORAZ WSPIERAJĄCĄ SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKĘ, NA PODSTAWIE ART. 26HA USTAWY

Poz. 31 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% poniesionych kosztów uzyskania przychodów, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

ODLICZENIE Z TYTUŁU WYDATKÓW NA NABYCIE TERMINALA PŁATNICZEGO ORAZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ TRANSAKCJI PŁATNICZYCH PRZY UŻYCIU TERMINALA PŁATNICZEGO, NA PODSTAWIE ART. 26HD USTAWY

Poz. 32 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu wydatków na nabycie terminala płatniczego oraz wydatków związanych z obsługą transakcji płatniczych przy użyciu terminala płatniczego. Podatnik dokonuje odliczenia wydatków do wysokości przysługującego limitu określonego w art. 26hd ustawy, tj. 1000 zł, 2000 zł albo 2500 zł.

ODLICZENIE Z TYTUŁU ZATRUDNIENIA ŻOŁNIERZY TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ LUB ŻOŁNIERZY AKTYWNEJ REZERWY, NA PODSTAWIE ART. 26HE USTAWY

Poz. 33 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy. Podatnik dokonuje odliczenia do wysokości limitów określonych w art. 26he ustawy.

Podatnicy, którzy korzystają z ulgi z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy wypełniają załącznik PIT/WOT.

ODLICZENIE Z TYTUŁU KOSZTÓW UZYSKANIA PRZYCHODÓW PONIESIONYCH NA ROBOTYZACJĘ, NA PODSTAWIE ART. 52JB USTAWY

Poz. 34 wypełniają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację. Podatnik może odliczyć kwotę stanowiącą 50% kosztów uzyskania przychodów poniesionych na robotyzację, przy czym kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z pozarolniczej działalności gospodarczej.

Uwaga!
Suma odliczeń wykazanych w poz. 25-34 nie może przekroczyć kwoty dochodu z poz. 22.

W poz. 35 wpisuje się dochód po odliczeniach, stanowiący różnicę pomiędzy kwotą z poz. 22 a sumą kwot z poz. od 25 do 34.

Część F

USTALENIE PODSTAWY OBLICZENIA PODATKU/STRATY

W sekcji F.1. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia straty o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, tzw. ulga na złe długi.

Poz. 36-40 wypełniają podatnicy, którzy w poz. 23 wykazali stratę z pozarolniczej działalności gospodarczej. Pozycji tych nie wypełniają podatnicy, którzy wierzytelności lub zobowiązania rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

W sekcji F.2. podatnik oblicza podstawę obliczenia podatku po uwzględnieniu kwoty z części F.1.

eprasa.pl d2a094e46e

W sekcji F.3.1. i F.3.2. wykazuje się zwiększenia i zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o wartość wierzytelności i zobowiązań wynikających z transakcji handlowych zawartych w ramach działalności gospodarczej, tzw. ulga na złe długi. Z tym, że w poz. 42-43 nie wykazuje się wierzytelności oraz zobowiązań, które podatnicy rozliczają w całości w załączniku do zeznania podatkowego, czyli w PIT/IP – INFORMACJA O WYSOKOŚCI DOCHODU (STRATY) Z KWALIFIKOWANYCH PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ ORAZ PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH.

W sekcji F.3.3. podatnik oblicza podstawę obliczenia podatku, po uwzględnieniu kwot z części F.3.1. i F.3.2.

Część G

OBLICZENIE PODATKU

W tej części podatnicy dokonują obliczenia podatku.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 47)

Należy wpisać kwotę z poz. 46.

DOCHODY OSIĄGNIĘTE ZA GRANICĄ

Poz. 48 wypełniają podatnicy, którzy w roku podatkowym oprócz dochodów podlegających opodatkowaniu uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania **ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją**. Metoda ta oznacza, że w Polsce zwalnia się z opodatkowania dochód osiągnięty w drugim państwie, jednak dla ustalenia podatku należnego od dochodu podlegającego opodatkowaniu w Polsce, stosuje się stopę podatku obliczoną dla całego dochodu, tj. łącznie z dochodem osiągniętym w drugim państwie. Metodę tę stosuje się między innymi do dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów położonych na terytorium Francji i Czech.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 49)

Podstawą obliczenia podatku jest kwota z poz. 47 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

OBLICZONY PODATEK ZGODNIE Z ART. 27 UST. 1–8 USTAWY (poz. 50)

Skala podatkowa obowiązująca w 2025 r.:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3 600 zł
120 000		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

1. **Obliczenie podatku przez podatników, <u>którzy nie uzyskali dochodów, o których mowa w opisie do poz. 48.</u>**

   Podatnicy obliczają podatek od kwoty wykazanej w poz. 49 stanowiącej podstawę obliczenia podatku według obowiązującej w 2025 r. skali podatkowej. Tak obliczony podatek podatnicy wpisują w poz. 50 zeznania.

2. **Obliczenie podatku przez podatników, <u>którzy uzyskali dochody, o których mowa w opisie do poz. 48</u>.**

   Podatnicy, którzy osiągnęli dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których zgodnie z postanowieniami umów o unikaniu podwójnego opodatkowania **ma zastosowanie metoda wyłączenia z progresją, podatek obliczają, mnożąc kwotę wykazaną w poz. 49 przez stopę procentową obliczoną w sposób wskazany poniżej.**

   Obliczenie stopy procentowej

   Od sumy dochodów wykazanych w poz. 47 i 48 należy obliczyć podatek według skali, a następnie ustalić stopę procentową, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W tym celu należy kwotę podatku obliczonego według skali podzielić przez sumę kwot wykazanych w poz. 47 i 48, a następnie pomnożyć przez 100.

eprasa.pl d2a094e46e

Tak obliczony podatek podatnicy wpisują w poz. 50 zeznania.

Uwaga! Jeżeli kwota podatku obliczonego w powyższy sposób jest liczbą ujemną, w poz. 50 należy wpisać „0".

DOLICZENIA DO PODATKU

Obowiązek wykazania i doliczenia kwot uprzednio odliczonych od podatku wynika z art. 45 ust. 3a ustawy.

W konsekwencji poz. 51 i 52 wypełniają podatnicy, którzy są obowiązani doliczyć do podatku kwoty poprzednio odliczone od podatku w związku z otrzymaniem w roku podatkowym zwrotu (w całości lub w części) odliczonych kwot.

PODATEK ZAPŁACONY ZA GRANICĄ – ZGODNIE Z ART. 27 UST. 9 i 9a USTAWY PRZELICZONY NA ZŁOTE

Poz. 53 wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą, do których **ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą**. Metoda ta oznacza, że podatek zapłacony za granicą podlega odliczeniu od podatku obliczonego od łącznych dochodów uzyskanych w roku podatkowym.

Odliczenie to nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W tym przypadku kwotę podatku, obliczonego według skali od łącznych dochodów uzyskanych za granicą i w Polsce, należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą (wykazanego w części D zeznania), a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

Metodę tę stosuje się między innymi do dochodów uzyskanych ze źródeł przychodów położonych na terytorium USA i Belgii.

Metodę tę stosują również podatnicy, którzy uzyskują dochody z tytułu działalności wykonywanej w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub ze źródeł przychodów położonych w takim państwie.

Część H

ODLICZENIA OD PODATKU

W części H podatnicy dokonują odliczenia od podatku.

ODLICZENIA OD PODATKU – WYKAZANE W CZĘŚCI C ZAŁĄCZNIKA PIT/O

Opis załącznika PIT/O znajduje się w oddzielnej broszurze informacyjnej.

Odliczenie w poz. 55 nie może przekroczyć kwoty z poz. 54.

Część I

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

W tej części podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego.

PODATEK NALEŻNY

W poz. 57 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

W poz. 58 podatnicy wpisują kwotę należnych zaliczek wykazanych w części D w poz. 24.

Część J

ZALICZKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 44 UST. 1 PKT 1 USTAWY ORAZ KWOTY PODATKU, O KTÓRYM MOWA W ART. 30G USTAWY

W części J podatnicy wykazują:

- należne i zapłacone zaliczki na podatek, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- należny i zapłacony podatek od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Część K

PODATEK DO ZAPŁATY/NADPŁATA

W tej części podatnicy dokonują obliczenia kwoty do zapłaty albo nadpłaty.

W poz. 113 podatnicy wykazują kwotę wpłaconych zaliczek oraz wpłaconego podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy.

W poz. 114 należy wykazać różnicę między należnym podatkiem od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy, a podatkiem należnym (różnica kwoty z poz. 98 i kwoty z poz. 57).

W poz. 115 należy wykazać podatek obliczony w załączniku PIT/IP zgodnie z art. 30ca ust. 1 ustawy przy zastosowaniu stawki 5%.

W poz. 116 należy wykazać podatek od dochodu wynikającego z cofniętego zezwolenia albo z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w grudniu roku podatkowego, oraz niezapłacony podatek należny od dochodu wynikającego z cofniętego zezwolenia albo z uchylonej decyzji o wsparciu, jeżeli utrata prawa do zwolnienia nastąpiła w innym miesiącu roku podatkowego, na podstawie art. 21 ust. 5c ustawy.

W poz. 117 należy wykazać podatek do zapłaty odejmując od sumy kwot z poz. 57, 114, 115 i 116 kwotę z poz. 113.

W poz. 118 należy wykazać nadpłatę odejmując od kwoty z poz. 113 sumę kwot z poz. 57, 114, 115 i 116.

Część L

ODSETKI NALICZONE ZGODNIE Z ART. 22E UST. 1 PKT 4 I UST. 2 USTAWY

W poz. 119-130 należy wykazać kwoty odsetek naliczonych zgodnie z art. 22e ust. 1 pkt 4 i ust. 2 ustawy. Jeżeli podatnicy zaliczyli do kosztów uzyskania przychodów wydatki na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku, a następnie byli obowiązani do zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, to wówczas są obowiązani do wykazania i zapłacenia stosownych kwot odsetek. Odsetki te nalicza się za okres od dnia zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie składników majątku do dnia, w którym okres ich używania przekroczył rok lub do dnia zaliczenia ich do środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

Część M

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu na złożenie zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A., za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP (w poz. 131) oraz kwoty do przekazania na jej rzecz (w poz. 132). Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 rok. Wykaz OPP dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/.

W poz. 133 podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy przeznaczenia kwoty 1,5%** należnego podatku przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego.

eprasa.pl d2a094e46e

Zaznaczenie kwadratu w poz. 134 jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika**, tj.: danych przedsiębiorstwa w spadku oraz informacji o wysokości kwoty przekazanej na rzecz tej OPP. Zaznaczenie kwadratu w poz. 134 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku.

Część N

DANE KONTAKTOWE

W poz. 135 podatnicy mogą podać numer telefonu, a w poz. 136 adres e-mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część O

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

PIT/B – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej osiągniętego (poniesionej) za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym prowadzili pozarolniczą działalność gospodarczą. W załączniku tym podatnicy wykazują przychody, koszty, dochód lub stratę z działalności prowadzonej samodzielnie, a także w spółkach niebędących osobami prawnymi, w których są wspólnikami.

PIT/O – składają podatnicy dokonujący odliczeń od dochodu lub od podatku.

Załącznik PIT/O został omówiony w oddzielnej broszurze informacyjnej.

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów/przychodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, którzy w roku podatkowym uzyskali dochody/przychody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą i dochody/przychody te podlegają opodatkowaniu w Polsce zgodnie z art. 27 ust. 8, 9, 9a ustawy.

W załączniku podatnik wykazuje dochody/przychody z tytułu działalności wykonywanej za granicą lub ze źródeł przychodów położonych za granicą oraz podatek zapłacony za granicą (jeżeli do dochodów/przychodów tych ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą), rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-36S. Załącznik należy złożyć odrębnie dla każdego państwa uzyskania dochodu/przychodu.

PIT/BR – stanowi informację o odliczeniu od podstawy obliczenia podatku kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy korzystają z ulgi z tytułu prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej (czyli z tzw. ulgi B+R), tj. z odliczenia od podstawy obliczenia podatku dochodowego określonej kwoty kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo-rozwojową (tzw. kosztów kwalifikowanych wymienionych w art. 26e ustawy).

PIT/IP – stanowi informację o wysokości dochodu (poniesionej straty) z kwalifikowanych praw własności intelektualnej oraz podatku dochodowego od osób fizycznych za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy, korzystający z preferencji polegającej na opodatkowaniu 5% stawką podatkową dochodów uzyskiwanych z praw własności intelektualnej.

PIT/PM – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku tymczasowo przeniesionego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy przenieśli tymczasowo składniki majątku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W załączniku tym podatnicy wskazują wartość rynkową składników majątku tymczasowo przeniesionych w roku podatkowym, za który jest składane zeznanie, oraz przewidywany termin przeniesienia ich z powrotem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli do dnia złożenia zeznania składniki te pozostają poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PIT/NZI – stanowi informację o wysokości wartości rynkowej składnika majątku określonej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków za rok podatkowy.

eprasa.pl d2a094e46e

Załącznik ten składają podatnicy uzyskujący przychody z działalności gospodarczej, którzy sprowadzili składnik majątku spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i określili jego wartość w wysokości odpowiadającej wartości przyjętej w państwie członkowskim Unii Europejskiej do celów opodatkowania podatkiem równoważnym do podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków (exit tax).

PIT/SE - stanowi informację o wysokości dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej lub na podstawie decyzji o wsparciu.

Załącznik ten składają podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzący działalność gospodarczą oraz będący wspólnikami spółek niebędących osobą prawną, w rozumieniu ustawy, którzy są beneficjentami pomocy. Załącznik składają również wspólnicy spółek cywilnych i przedsiębiorstwa w spadku.

PIT/Z – stanowi informację o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej, prowadzonej przez podatników korzystających ze zwolnienia na podstawie art. 44 ust. 7a ustawy, osiągniętego (poniesionej) w roku podatkowym.

PIT/MIT – stanowi informację o środkach trwałych oraz przychodach składaną przez podatnika obowiązanego do zapłaty podatku, o którym mowa w art. 30g ustawy za rok podatkowy.

PIT/WOT – stanowi informację o odliczeniach z tytułu zatrudnienia żołnierzy terytorialnej służby wojskowej lub żołnierzy aktywnej rezerwy za rok podatkowy.

Załącznik ten składają podatnicy korzystający z odliczenia od podstawy obliczenia podatku, na zasadach określonych w art. 26he ustawy.

Ponadto w części O podatnicy informują urząd skarbowy o dołączonym do zeznania rozliczeniu podatku dochodowego od dochodów osiąganych z tytułu prowadzonej działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej na podstawie zezwolenia za rok podatkowy SSE-R. Formularz ten dołączany jest do zeznania w związku z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw. Przeznaczony jest on dla podatników podatku dochodowego:

- będących beneficjentami pomocy w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej,
- będących wspólnikami spółek osobowych

prowadzących działalność gospodarczą na terenie specjalnej strefy ekonomicznej zgodnie z ustawą z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2001 r. i zmienionego stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw.

Część P

PODPIS OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania.

Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez pełnomocnika (poz. 149). Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy. Natomiast pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Podpisanie deklaracji przez pełnomocnika zwalnia podatnika z obowiązku podpisania deklaracji.

Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

eprasa.pl d2a094e46e

Broszura zawiera informacje podstawowe.
W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).
W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.
Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.
Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

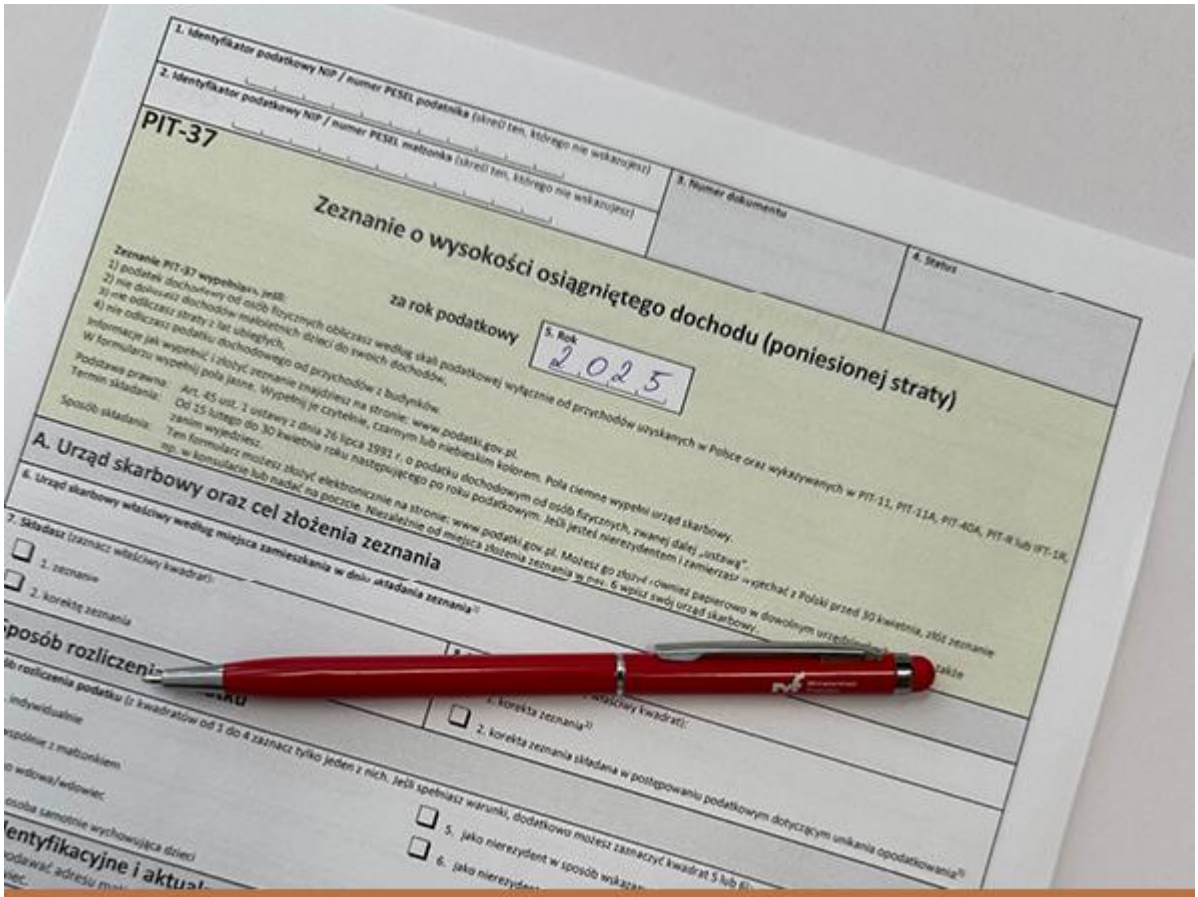
e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-37 za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Broszura informacyjna do zeznania **PIT-37**

Stan prawny na dzień 31 grudnia 2025 roku

Broszura zawiera informacje podstawowe.
Więcej informacji uzyskasz od konsultanta
Krajowej Administracji Skarbowej.
Możesz się z nim skontaktować telefonicznie
lub za pośrednictwem strony internetowej.

Dane kontaktowe:
22 330 03 30 (z telefonu komórkowego)
801 055 055 (z telefonu stacjonarnego)
https://www.podatki.gov.pl/skontaktuj-sie-z-nami

Ministerstwo Finansów

eprasa.pl d2a094e46e

Spis treści

1. Zeznanie PIT-37 ... 5
1.1. Kto składa ... 5
1.2. Jak składasz ... 6
1.2.1. Zeznanie papierowe ... 7
1.2.2. Zeznanie elektroniczne ... 7
2. Termin składania ... 9
3. Identyfikator podatkowy ... 9
4. Rok podatkowy ... 9
5. Urząd skarbowy oraz cel złożenia zeznania (część A) ... 9
5.1. Urząd skarbowy ... 9
5.2. Cel złożenia zeznania ... 10
6. Sposób rozliczenia podatku (część B) ... 10
6.1. Wspólnie z małżonkiem ... 11
6.1.1. Na czym polega ... 11
6.1.2. Warunki ... 11
6.2. Jako wdowa/wdowiec ... 13
6.2.1. Na czym polega ... 13
6.2.2. Warunki ... 13
6.3. Jako osoba samotnie wychowująca dzieci ... 14
6.3.1. Na czym polega ... 14
6.3.2. Warunki ... 14
6.4. Jako nierezydent w sposób wskazany w art. 29 ust. 4 ustawy PIT ... 16
6.4.1. Na czym polega ... 16
6.4.2. Warunki ... 16
7. Dane identyfikacyjne i aktualny adres zamieszkania (część C) ... 16
8. Przychody objęte ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów (część D) ... 17
8.1. Ulga dla młodych (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT) ... 18
8.2. Ulga na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT) ... 18
8.3. Ulga dla rodzin 4+ (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT) ... 19
8.4. Ulga dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT) ... 20
8.5. Suma ulg ... 22
9. Dochody/straty ze źródeł przychodów (część E) ... 22

eprasa.pl d2a094e46e

9.1. Wiersz 1 – Praca na etacie (art. 12 ust. 1 ustawy PIT) ... 22
9.1.1. Przychód ... 22
9.1.2. Koszty uzyskania przychodów ... 23
9.1.3. Dochód ... 25
9.1.4. Strata ... 26
9.1.5. Zaliczka pobrana przez płatnika ... 26
9.2. Wiersz 2 – Emerytury – renty oraz inne krajowe świadczenia (art. 34 ust. 7 ustawy PIT) ... 26
9.2.1. Przychód ... 26
9.2.2. Dochód ... 26
9.2.3. Zaliczka pobrana przez płatnika ... 26
9.3. Wiersz 3 – Działalność wykonywana osobiście (art. 13 ustawy PIT) ... 27
9.3.1. Przychód ... 27
9.3.2. Informacja o przenoszeniu do zeznania kwot wykazanych w PIT-R ... 28
9.3.3. Koszty uzyskania przychodów ... 28
9.3.4. Dochód ... 30
9.3.5. Strata ... 30
9.3.6. Zaliczka pobrana przez płatnika ... 30
9.4. Wiersz 4 – Prawa autorskie i inne prawa (art. 18 ustawy PIT) ... 30
9.4.1. Przychód ... 30
9.4.2. Koszty uzyskania przychodów ... 30
9.4.3. Dochód ... 32
9.4.4. Strata ... 32
9.4.5. Zaliczka pobrana przez płatnika ... 32
9.5. Wiersz 5 – Inne źródła, niewymienione w wierszach od 1 do 4 ... 32
9.5.1. Przychód ... 32
9.5.2. Koszty uzyskania przychodów ... 34
9.5.3. Dochód ... 35
9.5.4. Strata ... 35
9.5.5. Zaliczka pobrana przez płatnika ... 35
9.6. Wiersz 6 - Razem ... 35
10. Odliczenia od dochodu (część F) ... 35
10.1. Składki na ubezpieczenia społeczne ... 35
10.2. Odliczenie wykazane w części B załącznika PIT/O ... 38
10.3. Ulga odsetkowa wykazana w części B.1. załącznika PIT/D ... 38

eprasa.pl d2a094e46e

10.4. Odliczenia mieszkaniowe wykazane w części B.3. załącznika PIT/D 38
11. Obliczenie podatku (część G) 38
11.1. Podstawa obliczenia podatku 38
11.2. Obliczony podatek według skali podatkowej 39
11.3. Doliczenia do podatku 39
12. Odliczenia od podatku (część H) 40
12.1.Odliczenia wykazane w części C załącznika PIT/O 40
12.2. Podatek po odliczeniach 40
12.3. Odliczenia mieszkaniowe wykazane w części C.2. załącznika PIT/D 40
13. Obliczenie zobowiązania podatkowego (część I) 40
13.1. Podatek należny 40
13.2. Podatek do zapłaty 40
13.3. Nadpłata podatku 41
14. Dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, jeśli ulga jest większa od podatku (część J) 42
14.1. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne 42
14.2. Różnica między przysługującą ulgą na dzieci a ulgą na dzieci odliczoną w zeznaniu 43
15. Dochody (przychody) wykazane na podstawie art. 45 ust. 3c ustawy PIT (część K) 43
16. 1,5% podatku należnego na rzecz organizacji pożytku publicznego (OPP) (część L) 44
17. Informacje o załącznikach (część M) 45
18. Rachunek osobisty do zwrotu nadpłaty (część N) 46
19. Karta Dużej Rodziny (KDR) (część O) 46
20. Dane kontaktowe (część P) 47
21. Oświadczenie i podpis podatnika/małżonka/osoby reprezentującej podatnika lub małżonka (część Q) 47

eprasa.pl d2a094e46e

1. Zeznanie PIT-37

Zeznanie PIT-37 jest zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) za rok podatkowy. Obowiązek jego złożenia wynika z art. 45 ust. 1 ustawy PIT[1].

Załącznikami do zeznania są: PIT/D, PIT/O, PIT-2K oraz certyfikat rezydencji.

1.1. Kto składa

Zeznanie PIT-37 za 2025 rok składa osoba fizyczna, gdy w 2025 roku:

- uzyskała przychody na skali[2], np. z tytułu:
  - pracy na etacie[3],
  - emerytury lub renty, w tym strukturalnej lub socjalnej,
  - świadczenia przedemerytalnego, zasiłku przedemerytalnego,
  - nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających,
  - dniówek obrachunkowych,
  - zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, (np. zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego),
  - stypendiów, praktyk absolwenckich, staży uczniowskich,
  - działalności wykonywanej osobiście (np. z umów zlecenia, kontraktów menedżerskich, zasiadania w radach nadzorczych, pełnienia obowiązków społecznych, działalności sportowej),
  - praw autorskich i innych praw majątkowych,
  - świadczeń wypłaconych z Funduszu Pracy lub z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - należności za pracę przysługujących tymczasowo aresztowanym oraz skazanym,
  - należności z umowy aktywizacyjnej, oraz
- źródła uzyskanych przychodów znajdują się w Polsce,

[1] Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

[2] Ilekroć jest mowa o przychodach na skali, oznacza to przychody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych według skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1 ustawy PIT, zwanym dalej „podatkiem PIT na skali".

[3] Ilekroć jest mowa o pracy na etacie, oznacza to stosunek służbowy, stosunek pracy, spółdzielczy stosunek pracy oraz pracę nakładczą.

eprasa.pl d2a094e46e

- przychody pochodzą od podmiotu (np. zakładu pracy, organu rentowego), który ma obowiązek wykazać je w imiennych formularzach: PIT-11[4], PIT-11A[5], PIT-40A[6], PIT-R[7] lub IFT-1R[8], sporządzanych dla podatnika oraz dla urzędu skarbowego,
- nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej oraz działów specjalnych produkcji rolnej opodatkowanych podatkiem PIT na skali, również w przypadku, gdy działalność ta była zawieszona,
- nie musi do swoich dochodów doliczać dochodów małoletnich dzieci,
- nie odlicza straty z lat ubiegłych,
- nie odlicza podatku PIT od przychodów z budynków.

Podatnik, który uzyskał przychody na skali, ale nie spełnia wymienionych warunków, składa zeznanie PIT-36.

W przypadku małżonków, którzy zamierzają złożyć wspólne zeznanie PIT-37, wymienione warunki musi spełnić:

- zarówno mąż, jak i żona – jeśli oboje uzyskali przychody na skali, lub
- tylko jeden z małżonków – jeśli drugi nie uzyskał przychodów na skali (więcej na temat wspólnego opodatkowania małżonków znajdziesz w pkt 6.1.).

Jeśli zeznanie PIT-37 jest przeznaczone dla Ciebie, to w dalszej części broszury znajdziesz informacje o tym, jak je wypełnić i złożyć. W odrębnych broszurach znajdziesz informacje o załącznikach PIT/O i PIT/D.

1.2. Jak składasz

Zeznanie składasz:

- papierowo albo
- elektronicznie.

Sam decydujesz, który sposób wybierasz.

W zeznaniu papierowym wypełniasz pola jasne. Wypełnij je czytelnie, czarnym lub niebieskim kolorem. Pola ciemne wypełni urząd skarbowy.

Informacje o tym jak wypełnić zeznanie elektroniczne, znajdziesz na stronie: www.podatki.gov.pl.

Pola formularza są ponumerowane i nazywane pozycjami (w skrócie: poz.). Jeśli nie wypełnisz pozycji przeznaczonej do wpisania kwoty, przyjmiemy, że wpisałeś „0”.

[4] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-11$_{(29)}$, tj. informacji PIT-11 wariant 29.
[5] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-11A$_{(21)}$, tj. PIT-11A wariant 21.
[6] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-40A$_{(21)}$, tj. PIT-40A wariant 21.
[7] Niniejsza broszura odwołuje się do pozycji z PIT-R$_{(22)}$, tj. PIT-R wariant 22.
[8] Niniejsza broszura odwołuje się do IFT-1R$_{(18)}$, tj. IFT-1R wariant 18.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli podatek rozliczasz wspólnie z małżonkiem albo jako wdowa/wdowiec, wypełnij zarówno pozycje „podatnik", jak i „małżonek", zachowując wybraną kolejność w całym zeznaniu.

1.2.1. Zeznanie papierowe

Zeznanie papierowe możesz złożyć:

- bezpośrednio w dowolnym urzędzie skarbowym,
- za pośrednictwem centrum obsługi[9],
- w sposób przewidziany w przepisach Ordynacji podatkowej[10], na przykład listownie za pośrednictwem placówki Poczty Polskiej.

1.2.2. Zeznanie elektroniczne

Zeznanie elektroniczne możesz wypełnić i złożyć poprzez stronę: www.podatki.gov.pl.

Na tej stronie znajdziesz zakładkę e-Urzędu Skarbowego https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/, poprzez którą po zalogowaniu uzyskasz dostęp do przygotowanego dla Ciebie zeznania (Twój e-PIT), lub dostęp do e-Deklaracji.

Usługa Twój e-PIT polega na przygotowaniu przez Krajową Administrację Skarbową (KAS) zeznania podatkowego dla podatnika, a następnie jego udostępnieniu na koncie w e-Urzędzie Skarbowym w zakładce Twój e-PIT. Zeznania za 2025 rok będą udostępnione w usłudze Twój e-PIT od 15 lutego 2026 roku.

Niezależnie od tego, jak rozliczasz podatek w zeznaniu PIT-37 (indywidualnie, wspólnie z małżonkiem, jako wdowa/wdowiec, jako osoba samotnie wychowująca dzieci), KAS zawsze przygotuje i udostępni zeznanie indywidualne. Uwzględni w nim Twoje dane z otrzymanych formularzy PIT-11, PIT-11A, PIT-R i PIT-40A za 2025 rok oraz informacje o uldze na dzieci oraz wniosek o przekazaniu 1,5% podatku na rzecz OPP (organizacji pożytku publicznego), zawarte w zeznaniu za 2024 rok. Uwzględni w nim również odliczenie składek na związki zawodowe, jeśli ich opłacenie wynika z informacji PIT-11.

Udostępnione zeznanie jest edytowalne. Możesz w nim zmienić/uzupełnić między innymi:

- sposób rozliczenia podatku,
- rodzaj i wysokość ulg podatkowych[11],
- numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego OPP, której chcesz przekazać 1,5% podatku należnego.

Przygotowane przez KAS zeznanie elektroniczne możesz:

[9] Art. 29 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, zwanej dalej „ustawą o Krajowej Administracji Skarbowej".
[10] Art. 12 § 6 pkt 2-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, zwanej dalej „Ordynacją podatkową".
[11] Ulgami podatkowymi są przewidziane w przepisach prawa podatkowego zwolnienia, odliczenia, obniżki albo zmniejszenia, których zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku.

eprasa.pl d2a094e46e

- pozostawić do automatycznej akceptacji,
- zaakceptować i wysłać bez wprowadzenia w nim zmian,
- zaakceptować i wysłać po wprowadzeniu w nim zmian albo
- odrzucić.

Jeśli do 30 kwietnia 2026 roku samodzielnie nie zaakceptujesz udostępnionego zeznania PIT-37, nie odrzucisz go, albo nie złożysz zeznania PIT-37 w inny sposób (np. papierowo), to 30 kwietnia 2026 roku nastąpi jego automatyczna akceptacja. Automatyczna akceptacja nastąpi, jeśli poza dochodami wykazanymi w formularzach PIT-11, PIT-11A, PIT-R i PIT-40A za 2025 rok, nie otrzymałeś innych przychodów na skali, które zobowiązują Cię do złożenia zeznania PIT-36. Automatycznej akceptacji nie podlegają zeznania, w których wykazano wyłącznie przychody zwolnione z opodatkowania, od których nie została pobrana zaliczka na podatek dochodowy (np. z tytułu ulgi dla młodych).

Jeśli w automatycznie zaakceptowanym zeznaniu pojawi się „Podatek do zapłaty", to masz obowiązek go zapłacić.

Akceptacja zeznania w ramach usługi Twój e-PIT oraz jego wysłanie do 30 kwietnia 2026 roku oznacza złożenie zeznania w dniu dokonania tych czynności.

Podatnicy zamierzający rozliczyć dochody za 2025 r. w zeznaniu PIT-37, mogą skorzystać z formularza elektronicznego, składanego za pośrednictwem systemu e-Deklaracje (www.podatki.gov.pl) lub usługi e-Urząd Skarbowy (zakładka: Deklaracje). W obu przypadkach formularz elektroniczny PIT-37 wspomaga proces rozliczenia zeznania, tj. po uzupełnieniu odpowiednich pozycji dotyczących uzyskanych przychodów, poniesionych kosztów, zaliczek pobranych przez płatnika lub wpłaconych samodzielnie, opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne oraz ulg i odliczeń - automatycznie obliczy należny podatek, kwotę nadpłaty lub podatku do zapłaty.

Jeśli chcesz wprowadzić zmiany do uprzednio złożonego zeznania, możesz to zrobić składając jego korektę. Korektę zeznania, podobnie jak zeznanie, możesz złożyć zarówno w usłudze Twój e-PIT, jak i na formularzu elektronicznym lub papierowo.

Dowodem potwierdzającym, że złożyłeś elektroniczne zeznanie lub elektroniczną korektę zeznania, jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

Zeznanie oraz korekta zeznania złożone w usłudze Twój e-PIT są dostępne bezpośrednio po ich złożeniu w zakładce „Złożone dokumenty". Jeżeli zeznanie lub korektę złożysz poza usługą Twój e-PIT, Twoje dokumenty w usłudze będą widoczne dopiero po przetworzeniu ich w systemach KAS.

Jeśli pomimo obowiązku złożenia zeznania odrzucisz je i nie złożysz go w inny sposób w ustawowym terminie, narażasz się na odpowiedzialność karną skarbową.

eprasa.pl d2a094e46e

2. Termin składania

Zeznanie PIT-37 za 2025 rok składasz od 15 lutego 2026 roku (niedziela) do 30 kwietnia 2026 roku (czwartek).

Zeznanie złożone przed 15 lutego 2026 roku jest uznawane za zeznanie złożone 15 lutego 2026 roku. Dotyczy to również zeznania papierowego nadanego przed 15 lutego 2026 roku za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Od 15 lutego 2026 r. o dacie nadania zeznania papierowego w placówce Poczty Polskiej lub w placówce pocztowej operatora świadczącego powszechne usługi pocztowe w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej decyduje data stempla pocztowego.

Jeśli jesteś nierezydentem[12] i zamierzasz opuścić Polskę przed 15 lutego 2026 roku, zeznanie za 2025 rok składasz przed opuszczeniem terytorium Polski.

3. Identyfikator podatkowy

Wypełnienie zeznania zaczynasz od wpisania identyfikatora podatkowego.

Identyfikator podatkowy to Twoja „wizytówka" w kontaktach z urzędem skarbowym. Jest nim numer PESEL albo NIP.

Numer PESEL wpisz, jeśli jesteś osobą fizyczną i w roku podatkowym:

- nie prowadziłeś działalności gospodarczej,
- nie byłeś zarejestrowanym podatnikiem podatku od towarów i usług,
- nie byłeś płatnikiem (składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne lub podatku PIT).

NIP wpisz, jeśli nie spełniasz chociaż jednego z tych warunków.

Pozycje „małżonek" wypełnij, jeśli rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem albo jako wdowa/wdowiec (zobacz opis do części B zeznania).

4. Rok podatkowy

Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy. Jeśli składasz zeznanie za 2025 rok, w poz. 5 wpisz: 2025.

Jeśli składasz korektę do uprzednio złożonego zeznania za 2025 rok, również wpisz: 2025.

5. Urząd skarbowy oraz cel złożenia zeznania (część A)

5.1. Urząd skarbowy

[12] O rezydencji podatkowej możesz przeczytać w objaśnieniach podatkowych poświęconych temu tematowi. Znajdziesz je na stronie: https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-podatkowe-z-29-kwietnia-2021-r-ws-rezydencji-podatkowej-oraz-zakresu-obowiazku-podatkowego-osob-fizycznych-w-polsce.

eprasa.pl d2a094e46e

Niezależnie od miejsca złożenia zeznania w poz. 6 wpisz swój urząd skarbowy. Jeśli:

- masz miejsce zamieszkania na terytorium Polski, wpisz urząd skarbowy ustalony zgodnie z miejscem zamieszkania w dniu składania zeznania,
- Twoje miejsce zamieszkania na terytorium Polski ustało w ciągu roku, wpisz urząd skarbowy według ostatniego miejsca zamieszkania w Polsce,
- nie masz miejsca zamieszkania na terytorium Polski, wpisz urząd skarbowy właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych[13].

Jeśli rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem i macie ten sam adres, wpisz urząd skarbowy ustalony według wspólnego miejsca zamieszkania. Jeśli macie różne miejsca zamieszkania, wpisz urząd skarbowy właściwy dla jednego z Was.

5.2. Cel złożenia zeznania

W poz. 7 wskaż, jaki dokument składasz. Możesz złożyć:

- zeznanie lub
- korektę zeznania.

Składanie korekty oraz przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Jeśli składasz korektę zeznania, w poz. 8 wskaż jej rodzaj.

Korektę zeznania za 2025 rok, o której mowa w art. 81 Ordynacji podatkowej, możesz złożyć do końca 2031 roku. Nie musisz do niej dołączać uzasadnienia przyczyn złożenia korekty.

Korektę, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej, możesz złożyć, gdy jesteś stroną postępowania podatkowego w przypadku unikania opodatkowania i otrzymałeś zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej. Tę korektę składasz wraz z uzasadnieniem przyczyn jej złożenia.

6. Sposób rozliczenia podatku (część B)

Zasadą jest, że rozliczasz się indywidualnie. Rozliczenie:

- wspólnie z małżonkiem,
- jako wdowa/wdowiec,
- jako osoba samotnie wychowująca dzieci lub
- jako nierezydent w sposób wskazany w art. 29 ust. 4 ustawy PIT

– jest preferencją podatkową. Skorzystasz z niej, jeśli spełnisz warunki dla niej określone. Zapoznaj się z nimi, a następnie zaznacz właściwy kwadrat/właściwe kwadraty w poz. 9.

Jeśli jesteś polskim rezydentem podatkowym, zaznaczasz tylko jeden kwadrat (od 1 do 4).

[13] § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli jesteś nierezydentem, który zamierza „przejść na skalę” zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy PIT, dodatkowo w poz. 9 zaznacz kwadrat 5. Jeśli Twój małżonek jest nierezydentem i zamierza „przejść na skalę” zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy PIT, zaznacz kwadrat 6.

6.1. Wspólnie z małżonkiem

6.1.1. Na czym polega

Rozliczenie podatku wspólnie z małżonkiem polega na tym, że w zeznaniu podatkowym ustalasz podatek w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy łącznych dochodów małżonków.

W tym celu najpierw w zeznaniu PIT-37 wykazujesz indywidualne przychody (swoje oraz małżonka), a następnie pomniejszasz je o przysługujące każdemu z Was koszty uzyskania przychodów oraz ulgi odliczane od dochodu. Potem:

- łączysz dochody (czyli przychody po pomniejszeniach) swoje oraz małżonka,
- dzielisz połączone dochody (czyli przychody po pomniejszeniach) na pół,
- obliczasz podatek od połowy łącznych dochodów (czyli przychodów po pomniejszeniach),
- obliczony podatek mnożysz przez dwa.

Ten sposób obliczenia podatku możesz zastosować również, gdy jedno z Was nie uzyskało w 2025 roku przychodów na skali lub osiągnęło dochody w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku PIT na skali.

6.1.2. Warunki

Aby rozliczyć podatek wspólnie z małżonkiem musisz spełnić warunki dotyczące:

- rezydencji podatkowej,
- pozostawania w związku małżeńskim przez określony czas,
- wspólności majątkowej,
- niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie małżonków oraz
- złożenia wniosku.

Warunek dotyczący rezydencji podatkowej spełniasz, gdy:

- każdy małżonek jest polskim rezydentem podatkowym lub
- polskim rezydentem podatkowym jest tylko jeden małżonek, zaś drugi jest rezydentem podatkowym innego państwa UE, EOG[14] albo Konfederacji Szwajcarskiej lub oboje małżonkowie są rezydentami podatkowymi tych państw oraz:

[14] Ilekroć jest mowa o UE i EOG, oznacza to odpowiednio: Unię Europejską i Europejski Obszar Gospodarczy.

eprasa.pl d2a094e46e

- łączne przychody małżonków, które za rok podatkowy podlegają opodatkowaniu w Polsce, stanowią co najmniej 75% całkowitych rocznych przychodów małżonków za ten rok,
- istnieje podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym posiadasz/posiada Twój małżonek miejsce zamieszkania dla celów podatkowych,
- na żądanie polskiego organu podatkowego małżonkowie udokumentują wysokość całkowitych rocznych przychodów, przedstawiając zaświadczenie wydane przez organ podatkowy państwa/państw, którego są rezydentami.

Warunek pozostawania w związku małżeńskim przez określony czas spełniasz, jeśli:

- małżeństwo zawarliście przed 2025 rokiem i pozostawaliście w nim przez cały 2025 rok, lub
- małżeństwo zawarliście w trakcie 2025 roku i pozostawaliście w nim do końca 2025 roku.

Warunek dotyczący wspólności majątkowej spełniasz, jeśli wspólność majątkowa istniała:

- przez cały 2025 rok – dotyczy małżeństw zawartych przed 2025 rokiem, lub
- od momentu zawarcia małżeństwa do końca 2025 roku – dotyczy małżeństw zawartych w trakcie 2025 roku.

Warunek dotyczący niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie małżonków spełniasz, jeśli ani Ty, ani małżonek:

- nie stosujecie:
  - przepisów ustawy PIT dotyczących opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z działów specjalnych produkcji rolnej 19% stawką podatku (art. 30c ustawy PIT),
  - przepisów ustawy o ryczałcie[15], z wyjątkiem regulacji dotyczących tzw. prywatnego najmu (art. 6 ust. 1a ustawy o ryczałcie).

  Chodzi o niestosowanie przepisów w zakresie osiągniętych przychodów, poniesionych kosztów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy obliczenia podatku albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,

[15] Ilekroć jest mowa o ustawie o ryczałcie, oznacza to ustawę z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

eprasa.pl d2a094e46e

- nie podlegacie opodatkowaniu podatkiem tonażowym[16].

Warunek dotyczący złożenia wniosku spełniasz, jeśli w zeznaniu złożycie wniosek o wspólne opodatkowanie Waszych dochodów, zaznaczając w poz. 9 kwadrat 2.

Wniosek o wspólne opodatkowanie dochodów małżonków możesz złożyć sam albo wspólnie z małżonkiem. Jeśli wniosek składasz sam, to jest to równoznaczne ze złożeniem przez Ciebie oświadczenia, że Twój małżonek upoważnił Cię do samodzielnego złożenia wniosku.

Oświadczenie to składasz pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania (art. 6 ust. 2a ustawy PIT).

6.2. Jako wdowa/wdowiec

6.2.1. Na czym polega

Sposób rozliczenia podatku jako wdowa/wdowiec polega na tym, że w zeznaniu podatkowym ustalasz podatek w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy dochodów małżonków (Twoich oraz zmarłego małżonka).

W tym celu najpierw w zeznaniu PIT-37 wykazujesz indywidualne przychody (swoje oraz zmarłego małżonka), a następnie pomniejszasz o przysługujące każdemu z Was koszty uzyskania przychodów oraz ulgi odliczane od dochodu. Potem:

- łączysz dochody (czyli przychody po pomniejszeniach) swoje oraz zmarłego małżonka,
- dzielisz połączone dochody (czyli przychody po pomniejszeniach) na pół,
- obliczasz podatek od połowy łącznych dochodów (czyli przychodów po pomniejszeniach),
- obliczony podatek mnożysz przez dwa.

Ten sposób obliczenia podatku możesz zastosować również wówczas, gdy jeden z małżonków nie uzyskał w 2025 roku przychodów na skali lub osiągnął dochody w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku PIT na skali.

6.2.2. Warunki

Rozliczysz się jako wdowa/wdowiec, jeśli w 2025 roku pozostawałeś w związku małżeńskim oraz we wspólności majątkowej, a Twój małżonek zmarł:

- w 2025 roku lub
- w 2026 roku, przed złożeniem zeznania za 2025 rok.

Dodatkowo musisz spełnić warunki dotyczące:

- rezydencji podatkowej,

[16] Ilekroć jest mowa o ustawie o podatku tonażowym, oznacza to ustawę z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym.

eprasa.pl d2a094e46e

- niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie jako wdowa/wdowiec oraz
- złożenia wniosku.

Warunki dotyczące rezydencji podatkowej oraz niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie jako wdowa/wdowiec są takie same, jak dla osób pozostających w związku małżeńskim, które składają wspólne zeznanie. Przeczytaj o nich w pkt 6.1.2.

Warunek dotyczący złożenia wniosku spełniasz, jeśli w zeznaniu złożysz wniosek o opodatkowanie dochodów jako wdowa/wdowiec. Zrobisz to zaznaczając w poz. 9 kwadrat 3.

6.3. Jako osoba samotnie wychowująca dzieci

6.3.1. Na czym polega

Sposób rozliczenia podatku jako osoba samotnie wychowująca dzieci polega na tym, że w zeznaniu podatkowym ustalasz podatek w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy swoich dochodów.

W tym celu najpierw w zeznaniu wykazujesz swoje przychody, a następnie pomniejszasz je o przysługujące koszty uzyskania przychodów oraz ulgi odliczane od dochodu. Potem:

- dzielisz dochód (czyli przychód po pomniejszeniach) na pół,
- obliczasz podatek od połowy dochodu (czyli przychodu po pomniejszeniach),
- obliczony podatek mnożysz przez dwa.

6.3.2. Warunki

Rozliczysz się jako osoba samotnie wychowująca dzieci, jeśli w 2025 roku:

- byłeś rodzicem lub opiekunem prawnym dziecka (dzieci):
  - małoletniego,
  - pełnoletniego z niepełnosprawnością, które otrzymywało zasiłek pielęgnacyjny, dodatek pielęgnacyjny lub rentę socjalną, lub
  - pełnoletniego do 25. roku życia, które uczy się lub studiuje oraz spełnia kryterium dochodowe[17],
- byłeś stanu wolnego (panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem) albo pozostając w związku małżeńskim:

[17] Kryterium dochodowe jest spełnione, jeśli roczne zarobki dziecka nie przekroczyły w 2025 roku kwoty 22 546,92 zł. W kwocie tej nie uwzględnia się renty rodzinnej, uwzględnia się natomiast sumę: przychodów objętych ulgą dla młodych (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT) oraz ulgą na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT), a także dochodów (przychód minus koszty) podlegających opodatkowaniu według skali podatkowej oraz 19% stawką podatku dla przychodów ze zbycia udziałów i instrumentów finansowych (art. 30b ustawy PIT).

eprasa.pl d2a094e46e

  - miałeś orzeczoną separację,
  - Twój małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich albo odbywał karę pozbawienia wolności,
- drugi rodzic nie korzysta z tego sposobu rozliczenia podatku,
- żadnego dziecka nie wychowywałeś wspólnie z drugim rodzicem, w tym przykładowo w formie opieki naprzemiennej, w związku z którą każdemu z Was zostało ustalone świadczenie 800+.

Dodatkowo musisz spełnić warunki dotyczące:

- rezydencji podatkowej,
- niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie jako osoba samotnie wychowująca dzieci oraz
- złożenia wniosku.

Warunek dotyczący rezydencji podatkowej spełniasz, jeśli jesteś:

- polskim rezydentem podatkowym albo
- rezydentem podatkowym innego państwa UE, EOG albo Konfederacji Szwajcarskiej oraz:
  - Twoje roczne przychody, które podlegają opodatkowaniu w Polsce, stanowią co najmniej 75% całkowitych rocznych przychodów za ten rok,
  - istnieje podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym posiadasz miejsce zamieszkania dla celów podatkowych,
  - na żądanie polskiego organu podatkowego udokumentujesz wysokość całkowitych rocznych przychodów, przedstawiając zaświadczenie wydane przez organ podatkowy państwa, którego jesteś rezydentem podatkowym.

Warunek dotyczący niekorzystania z form opodatkowania wykluczających preferencyjne rozliczenie. Rozliczysz się jako osoba samotnie wychowująca dzieci, jeśli ani Ty, ani Twoje dzieci:

- nie stosujecie:
  - przepisów ustawy PIT dotyczących opodatkowania dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz z działów specjalnych produkcji rolnej 19% stawką podatku (art. 30c ustawy PIT),
  - przepisów ustawy o ryczałcie, z wyjątkiem regulacji dotyczących tzw. prywatnego najmu (art. 6 ust. 1a ustawy o ryczałcie).

eprasa.pl d2a094e46e

Chodzi o niestosowanie przepisów w zakresie osiągniętych przychodów, poniesionych kosztów, zobowiązania lub uprawnienia do zwiększania lub pomniejszenia podstawy obliczenia podatku albo przychodów, zobowiązania lub uprawnienia do dokonywania innych doliczeń lub odliczeń,

- nie podlegacie opodatkowaniu podatkiem tonażowym.

Warunek dotyczący złożenia wniosku spełniasz, jeśli w zeznaniu złożysz wniosek o opodatkowanie jako osoba samotnie wychowująca dzieci. Zrobisz to zaznaczając w poz. 9 kwadrat 4.

6.4. Jako nierezydent w sposób wskazany w art. 29 ust. 4 ustawy PIT

6.4.1. Na czym polega

Rozliczenie w sposób wskazany w art. 29 ust. 4 ustawy PIT polega na możliwości zmiany formy opodatkowania przychodów, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy PIT. Zasadą jest, że przychody te podlegają opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym. Jednak, w określonych przypadkach osoby, które są nierezydentami, mogą opodatkować je według skali podatkowej.

Aby skorzystać z tej możliwości, musisz spełnić kilka warunków. Po ich spełnieniu w zeznaniu PIT-37 uwzględnij kwoty wykazane przez płatnika w informacji IFT-1R, jednak tylko w części w jakiej dotyczą przychodów ze źródła, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy PIT. W takim przypadku pobrany od tych przychodów i wykazany przez płatnika w informacji IFT-1R zryczałtowany podatek dochodowy, traktuje się na równi z pobraną zaliczką na podatek.

6.4.2. Warunki

Jeśli jesteś polskim rezydentem podatkowym, to ten sposób rozliczenia podatku nie jest dla Ciebie.

Podstawowym warunkiem jest posiadanie rezydencji podatkowej państwa innego niż Polska. Chodzi o rezydencję podatkową państwa należącego do UE, EOG albo Konfederacji Szwajcarskiej. Ponadto:

- rezydencję podatkową musisz udokumentować certyfikatem rezydencji dla celów podatkowych
- istnieje podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym posiadasz/posiada Twój małżonek miejsce zamieszkania dla celów podatkowych, oraz
- złóż wniosek, zaznacz w poz. 9 kwadrat 5 (małżonek – kwadrat 6).

7. Dane identyfikacyjne i aktualny adres zamieszkania (część C)

Jeśli rozliczasz podatek:

eprasa.pl d2a094e46e

- indywidualnie albo
- jako osoba samotnie wychowująca dzieci

– wypełnij tylko część C.1., wpisując swoje nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia oraz adres zamieszkania aktualny w dniu składania zeznania.

Jeśli rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem, wypełnij zarówno część C.1., jak i C.2. Najpierw wpisz swoje dane (nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia, aktualny adres zamieszkania), a następnie dane małżonka. Jeśli adres małżonka jest taki sam jak Twój, możesz w części C.2. pominąć pozycje dotyczące adresu małżonka.

Jeśli rozliczasz podatek jako wdowa/wdowiec, wypełnij część C.1. oraz część C.2. W części C.2. pomiń pozycje dotyczące adresu małżonka.

8. Przychody objęte ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów (część D)

Ulga dla młodych, ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów to potoczne nazwy zwolnień podatkowych (art. 21 ust. 1 pkt 148, 152, 153 i 154 ustawy PIT). Możesz z nich skorzystać, jeśli spełnisz warunki dla nich określone, w tym te dotyczące limitu zwolnienia.

Każda ulga ma limit 85 528 zł rocznie, przy czym w przypadku nabycia uprawnień do więcej niż jednej ulgi, łączna wysokość przychodów objętych tymi ulgami również nie może przekroczyć 85 528 zł rocznie.

Limit 85 528 zł przysługuje odrębnie Tobie i małżonkowi oraz dotyczy również przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej objętych ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów.

W limicie nie uwzględnia się:

- przychodów podlegających opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym, o którym mowa w ustawie PIT,
- innych przychodów zwolnionych od podatku PIT oraz
- przychodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Jeśli w 2025 roku uzyskałeś wyłącznie przychody objęte w całości ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów, to nie musisz składać zeznania PIT-37. Możesz to jednak zrobić, jeśli np. chcesz otrzymać „dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci” lub musisz doliczyć do dochodu lub podatku kwoty dokonanych odliczeń, do których utraciłeś prawo. W takim przypadku w części D zeznania podaj informacje o tych przychodach.

Pamiętaj również, że zeznanie, które zawiera tylko przychody w całości objęte wymienionymi ulgami, nie jest automatycznie akceptowane w usłudze Twój e-PIT.

eprasa.pl d2a094e46e

8.1. Ulga dla młodych (art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy PIT)

Jeśli 26 lat ukończyłeś przed 2025 rokiem, pomiń tę część.

Wypełnij ją, jeśli przynajmniej przez część 2025 roku miałeś mniej niż 26 lat oraz do 26. urodzin (włącznie) uzyskałeś przychody z:

- pracy na etacie,
- umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy PIT,
- praktyk absolwenckich i staży uczniowskich lub
- zasiłku macierzyńskiego[18].

Więcej na temat tej ulgi znajdziesz na stronie: https://www.gov.pl/web/finanse/objasnienia-podatkowe-z-30-grudnia-2022-r-dot-ulgi-w-podatku-dochodowym-od-osob-fizycznych-dla-osob-do-26-roku-zycia.

Jeśli spełniasz warunki do ulgi dla młodych i z niej korzystasz w zeznaniu PIT-37 za 2025 rok, to wypełnij część D.1. zeznania w ten sposób, że zaznacz kwadrat w poz. 34 zeznania, a gdy z ulgi tej korzysta małżonek – kwadrat w poz. 35 zeznania.

Następnie wypełnij część D.2. w ten sposób, że dla poszczególnych rodzajów przychodów objętych ulgą dla młodych podaj ich wysokość. Niezbędne informacje znajdziesz w PIT-ach otrzymanych od płatników (np. informację o przychodach z umowy o pracę otrzymanych przed ukończeniem 26 lat znajdziesz w poz. 36, 41 i 110 informacji PIT-11; zobacz tabela 1). W PIT-11 w części E znajdziesz informację o przychodach, do których płatnik w trakcie roku nie stosował ulgi, natomiast w części G, przychody, do których płatnik w trakcie roku ją stosował.

Tabela 1.

Zeznanie	Informacje od płatników	
poz. 42 (podatnik) poz. 43 (małżonek)	PIT-11	poz. 36, 41, 110
poz. 44 (podatnik) poz. 45 (małżonek)	PIT-11	poz. 62, 111
poz. 46 (podatnik) poz. 47 (małżonek)	PIT-11	poz. 78, 112
poz. 48 (podatnik) poz. 49 (małżonek)	PIT-11	poz. 84, 113
	PIT-11A	poz. 38, 46

8.2. Ulga na powrót (art. 21 ust. 1 pkt 152 ustawy PIT)

[18] Ilekroć jest mowa o zasiłku macierzyńskim, oznacza to zasiłek macierzyński, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

eprasa.pl d2a094e46e

Ulga na powrót jest związana ze zmianą rezydencji podatkowej. Jeśli zawsze byłeś polskim rezydentem podatkowym, pomiń tę część.

Jeśli status polskiego rezydenta podatkowego uzyskałeś w roku 2022, 2023, 2024 lub w 2025, dowiedz się, czy masz prawo do ulgi na powrót. Informacje o tej uldze znajdziesz na stronie: www.podatki.gov.pl.

Ulga obejmuje przychody z:

- pracy na etacie,
- umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy PIT,
- pozarolniczej działalności gospodarczej (z wyjątkiem przychodów opodatkowanych kartą podatkową),
- zasiłku macierzyńskiego.

Jeśli spełniasz warunki do ulgi na powrót i z niej korzystasz w zeznaniu PIT-37 za 2025 rok, to wypełnij część D.1. tego zeznania w ten sposób, że zaznacz kwadrat w poz. 36 zeznania, a gdy z ulgi tej korzysta małżonek – kwadrat w poz. 37 zeznania.

Następnie wypełnij część D.2. w ten sposób, że dla poszczególnych rodzajów przychodów objętych ulgą na powrót podaj ich wysokość. Przydatne informacje znajdziesz w PIT-ach otrzymanych od płatników (np. informację o przychodach z umowy o pracę znajdziesz w poz. 29, 34 i 115 informacji PIT-11; zobacz tabela 2). W PIT-11 w części E znajdziesz informację o przychodach, do których płatnik w trakcie roku nie stosował ulgi, natomiast w części G, przychody, do których płatnik w trakcie roku ją stosował.

Tabela 2.

Zeznanie	Informacje od płatników	
poz. 42 (podatnik) poz. 43 (małżonek)	PIT-11	poz. 29, 34, 115
poz. 44 (podatnik) poz. 45 (małżonek)	PIT-11	poz. 58, 116
poz. 48 (podatnik) poz. 49 (małżonek)	PIT-11	poz. 81, 117
	PIT-11A	poz. 42, 47

8.3. Ulga dla rodzin 4+ (art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy PIT)

Jeśli w 2025 roku nie posiadałeś co najmniej czworga dzieci, pomiń tę część.

Posiadanie w 2025 roku minimum czworga dzieci:

- małoletnich, w stosunku do których w 2025 roku wykonywałeś władzę rodzicielską, pełniłeś funkcję opiekuna prawnego zamieszkującego z dzieckiem lub sprawowałeś funkcję rodziny zastępczej, lub

eprasa.pl d2a094e46e

- pełnoletnich otrzymujących zasiłek/dodatek pielęgnacyjny lub rentę socjalną, lub
- pełnoletnich do 25. roku życia, które uczą się lub studiują i spełniają kryterium dochodowe[17], w stosunku do których wykonywałeś ciążący na Tobie obowiązek alimentacyjny albo sprawowałeś funkcję rodziny zastępczej,

– jest podstawowym warunkiem, który musisz spełnić, abyś mógł skorzystać z tej ulgi.

Ulga obejmuje przychody z:

- pracy na etacie,
- umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy PIT,
- pozarolniczej działalności gospodarczej (z wyjątkiem przychodów opodatkowanych kartą podatkową),
- zasiłku macierzyńskiego.

Więcej na temat tej ulgi znajdziesz na stronie: www.podatki.gov.pl.

Jeśli masz prawo do ulgi dla rodzin 4+ i z niej korzystasz w zeznaniu PIT-37 za 2025 rok, to wypełnij część D.1. tego zeznania w ten sposób, że zaznacz kwadrat w poz. 38 zeznania, a gdy z ulgi tej korzysta małżonek – kwadrat w poz. 39 zeznania.

Następnie wypełnij część D.2. w ten sposób, że dla poszczególnych rodzajów przychodów objętych ulgą dla rodzin 4+ podaj ich wysokość. Przydatne informacje znajdziesz w PIT-ach otrzymanych od płatników (np. informację o przychodach z umowy o pracę znajdziesz w poz. 29, 34 i 115 informacji PIT-11; zobacz tabela 3). W PIT-11 w części E znajdziesz informację o przychodach, do których płatnik w trakcie roku nie stosował ulgi, natomiast w części G, przychody, do których płatnik w trakcie roku ją stosował.

Tabela 3.

Zeznanie	Informacje od płatników	
poz. 42 (podatnik) poz. 43 (małżonek)	PIT-11	poz. 29, 34, 115
poz. 44 (podatnik) poz. 45 (małżonek)	PIT-11	poz. 58, 116
poz. 48 (podatnik) poz. 49 (małżonek)	PIT-11	poz. 81, 117
	PIT-11A	poz. 42, 48

8.4. Ulga dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT)

Jeśli przez cały 2025 rok miałeś mniej niż 60 lat (dotyczy kobiet) albo 65 lat (dotyczy mężczyzn), pomiń tę część.

Wypełnij ją, jeśli wiek 60/65 lat osiągnąłeś przed 2025 rokiem lub w jego trakcie oraz, pomimo nabycia uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych nadal pracujesz zarobkowo i z tego

eprasa.pl d2a094e46e

tytułu podlegasz ubezpieczeniom społecznym w rozumieniu ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz nie pobierasz:

- emerytury lub renty rodzinnej z KRUS (Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego),
- emerytury lub renty rodzinnej z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych (np. żołnierzy, policjantów, funkcjonariuszy),
- emerytury lub renty rodzinnej z FUS (Funduszu Ubezpieczeń Społecznych),
- świadczenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4a[19] ustawy PIT,
- uposażenia lub uposażenia rodzinnego przysługującego sędziom,
- świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny zmarłych funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych[20].

Ulga obejmuje przychody z:

- pracy na etacie,
- umów zlecenia, o których mowa w art. 13 pkt 8 ustawy PIT,
- pozarolniczej działalności gospodarczej (z wyjątkiem przychodów opodatkowanych kartą podatkową),
- zasiłku macierzyńskiego.

Więcej na temat tej ulgi znajdziesz na stronie: www.podatki.gov.pl.

Jeśli masz prawo do ulgi dla pracujących seniorów i korzystasz z niej w zeznaniu PIT-37 za 2025 rok, to wypełnij część D.1. zeznania w ten sposób, że zaznacz kwadrat w poz. 40 zeznania, a gdy z ulgi tej korzysta małżonek – kwadrat w poz. 41 zeznania.

Następnie wypełnij część D.2. w ten sposób, że dla poszczególnych rodzajów przychodów objętych ulgą dla pracujących seniorów podaj ich wysokość. Przydatne informacje znajdziesz w PIT-ach otrzymanych od płatników (np. informację o przychodach z umowy o pracę znajdziesz w poz. 43, 48 i 115 informacji PIT-11; zobacz tabela nr 4). W PIT-11 w części E znajdziesz informację o przychodach, do których płatnik w trakcie roku nie stosował ulgi, natomiast w części G, przychody, do których płatnik w trakcie roku ją stosował.

Tabela 4.

Zeznanie	Informacje od płatników	
poz. 42 (podatnik) poz. 43 (małżonek)	PIT-11	poz. 43, 48, 115

[19] Przepis ten obejmuje świadczenia pieniężne otrzymane zamiast emerytury (przez okres roku co miesiąc lub jednorazowo za okres całego roku) przez funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy, w związku ze zwolnieniem tych osób ze służby stałej.

[20] Jest to świadczenie, o którym mowa w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia.

eprasa.pl d2a094e46e

poz. 44 (podatnik) poz. 45 (małżonek)	PIT-11	poz. 66, 116
poz. 48 (podatnik) poz. 49 (małżonek)	PIT-11	poz. 87, 117
	PIT-11A	poz. 40, 49

8.5. Suma ulg

Niezależnie od liczby ulg, z których korzystasz (maksymalnie możesz skorzystać z trzech, gdyż korzystanie z ulgi dla młodych wyklucza korzystanie z ulgi dla pracujących seniorów i na odwrót), wypełnij wiersz „Razem" w części D.2.

W poz. 50 (podatnik) wpisz sumę kwot z poz. 42, 44, 46 i 48, a w poz. 51 (małżonek) sumę kwot z poz. 43, 45, 47 i 49.

Pamiętaj przy tym, że suma przychodów wykazanych w poz. 50 nie może przekroczyć 85 528 zł. Odpowiednio, w przypadku małżonka, suma przychodów w poz. 51 nie może przekroczyć 85 528 zł. Tyle wynosi bowiem limit przychodów korzystających ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ oraz ulgi dla pracujących seniorów, który każdemu z Was przysługuje odrębnie.

Nadwyżka ponad kwotę objętą zwolnieniem podlega opodatkowaniu. Wykaż ją w części E.

9. Dochody/straty ze źródeł przychodów (część E)

W tej części wykaż przychody, które podlegają opodatkowaniu według skali podatkowej. Przychody te wypełnij korzystając z PIT-11, PIT-11A, PIT-40A, IFT-1R oraz PIT-R.

Następnie dla tych przychodów zastosuj koszty uzyskania przychodów, oblicz dochody lub straty oraz wykaż zaliczki pobrane przez płatników.

Wypełnij tylko te wiersze, z których osiągnąłeś przychody z danego źródła lub poniosłeś koszty.

Część E.2. wypełnij, gdy rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem.

9.1. Wiersz 1 – Praca na etacie (art. 12 ust. 1 ustawy PIT)

9.1.1. Przychód

Przychodami z pracy na etacie są otrzymane od pracodawcy:

- pieniądze i wartości pieniężne, w szczególności:
  - wynagrodzenia zasadnicze,
  - wynagrodzenia za godziny nadliczbowe,
  - różnego rodzaju dodatki, nagrody,
  - ekwiwalenty za niewykorzystany urlop,
  - wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona,

eprasa.pl d2a094e46e

    - świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika przez zakład pracy,
- świadczenia w naturze oraz wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Informacje o przychodach z pracy na etacie znajdziesz w PIT-11 w poz. 29, 34, 36, 41, 43, 48, 110 i 115.

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie korzystasz ze zwolnienia w ramach ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+, ulgi dla pracujących seniorów, to poz. 52 i 57 (małżonek poz. 89 i 94) zeznania wypełniasz w ten sposób, że od sumy kwot z pracy na etacie odejmujesz przychody z pracy na etacie objęte zwolnieniem wykazanym w części D, a następnie wyodrębniasz tę ich część, do której mają zastosowanie koszty zryczałtowane w wysokości 50% przychodów.

Przychody, do których nie mają zastosowania 50% koszty, wpisujesz w poz. 52 zeznania (małżonek – w poz. 89 zeznania). Przychody, do których stosujesz 50% koszty, wpisujesz w poz. 57 (małżonek – w poz. 94).

Informację o przychodach, do których zakład pracy stosował w trakcie roku zryczałtowane koszty w wysokości 50% przychodów, znajdziesz w poz. 34, 41 i 48 informacji PIT-11.

9.1.2. Koszty uzyskania przychodów

Dla przychodów z pracy na etacie ustawa PIT określa koszty:

- zryczałtowane kwotowe,
- udokumentowane imiennymi biletami okresowymi,
- zryczałtowane w wysokości 50% przychodów,
- faktyczne poniesione przez twórców i artystów.

Koszty zryczałtowane kwotowe (art. 22 ust. 2 ustawy PIT), wynoszą:

- dla pracowników miejscowych po 250 zł za każdy miesiąc, a rocznie nie więcej niż:
    - 3000 zł w przypadku pracowników jednoetatowych,
    - 4500 zł w przypadku pracowników wieloetatowych,
- dla pracowników zamiejscowych po 300 zł za każdy miesiąc, a rocznie nie więcej niż:
    - 3600 zł w przypadku pracowników jednoetatowych,
    - 5400 zł w przypadku pracowników wieloetatowych.

Z podwyższonych kosztów (300 zł miesięcznie) możesz skorzystać wyłącznie za te miesiące, w których mieszkałeś poza miejscowością, w której znajduje się zakład pracy, oraz nie uzyskałeś dodatku za rozłąkę ani nieopodatkowanego zwrotu kosztów dojazdu. Koszty te przysługują również, jeżeli wykonujesz pracę w formie pracy zdalnej[21].

[21] Art. 67 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, roczne zryczałtowane koszty kwotowe nie mogą przekroczyć tej części przychodów z pracy na etacie, która podlega opodatkowaniu.

Zryczałtowane koszty kwotowe wykazujesz w poz. 53 zeznania (małżonek – w poz. 90).

Koszty udokumentowane imiennymi biletami okresowymi

Jeśli roczne zryczałtowane koszty kwotowe są niższe od wydatków, jakie poniosłeś na dojazd do zakładu lub zakładów pracy środkami transportu autobusowego, kolejowego, promowego lub komunikacji miejskiej, to w zeznaniu możesz wykazać wydatki faktycznie poniesione, udokumentowane imiennymi biletami okresowymi (art. 22 ust. 11 ustawy PIT). Możesz to zrobić, jeśli zakład pracy nie zwrócił Ci tych kosztów lub je zwrócił i doliczył do przychodów podlegających opodatkowaniu.

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, Twoje roczne koszty udokumentowane imiennym biletami okresowymi nie mogą przekroczyć tej części przychodów z pracy na etacie, która podlega opodatkowaniu.

Koszty udokumentowane imiennymi biletami okresowymi wykazujesz w poz. 53 zeznania (małżonek – w poz. 90).

Koszty zryczałtowane w wysokości 50% przychodów

Jeśli uzyskałeś przychody z pracy na etacie, w stosunku do których korzystasz z praw autorskich lub z praw pokrewnych w rozumieniu odrębnych przepisów, to masz prawo do zryczałtowanych kosztów w wysokości 50% przychodów, z tym że koszty te oblicza się od przychodu podlegającego opodatkowaniu i pomniejszonego o potrącone przez płatnika z Twoich środków składki na ubezpieczenia społeczne, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód (art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy PIT). Chodzi o składki, które zgodnie z przepisami ustawy PIT podlegają odliczeniu w podatku PIT.

Koszty w tej wysokości stosujesz wyłącznie do przychodów z:

- działalności twórczej w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, inżynierii budowlanej, urbanistyki, literatury, sztuk plastycznych, wzornictwa przemysłowego, muzyki, fotografiki, twórczości audialnej i audiowizualnej, programów komputerowych, gier komputerowych, teatru, kostiumografii, scenografii, reżyserii, choreografii, lutnictwa artystycznego, sztuki ludowej oraz dziennikarstwa;
- działalności artystycznej w dziedzinie sztuki aktorskiej, estradowej, tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki i instrumentalistyki;
- produkcji audialnej i audiowizualnej;
- działalności publicystycznej;

eprasa.pl d2a094e46e

- działalności muzealniczej w dziedzinie wystawienniczej, naukowej, popularyzatorskiej, edukacyjnej oraz wydawniczej;
- działalności konserwatorskiej;
- prawa zależnego, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych[22], do opracowania cudzego utworu w postaci tłumaczenia;
- działalności badawczo-rozwojowej, naukowej, naukowo-dydaktycznej, badawczej, badawczo-dydaktycznej oraz prowadzonej w uczelni działalności dydaktycznej.

Wysokość tak ustalonych kosztów jest ograniczona limitem. Wynosi on 120 000 zł rocznie i jest wspólny dla wszystkich zryczałtowanych kosztów procentowych w wysokości 50% przychodów (art. 22 ust. 9a ustawy PIT).

Ponadto, jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, to łączna wysokość przychodów z pracy na etacie objętych tymi ulgami wraz ze zryczałtowanymi kosztami w wysokości 50% przychodów, nie może przekroczyć 120 000 zł rocznie (art. 22 ust. 9aa ustawy PIT).

W praktyce chodzi o sumę kwot wykazanych w zeznaniu przez podatnika w poz. 42, 58 i 75 (w przypadku małżonka – w poz. 43, 95 i 112).

Koszty zryczałtowane procentowe w wysokości 50% przychodów wykazujesz w poz. 58 zeznania (małżonek – w poz. 95).

Koszty faktyczne poniesione przez twórców i artystów

Jeśli jesteś twórcą lub artystą wykonawcą, który pracuje na etacie, a uzyskane z tej pracy przychody korzystają z praw autorskich lub praw pokrewnych oraz w związku z pracą twórczą (artystyczną) poniosłeś koszty w wysokości wyższej niż wynikające z zastosowania zryczałtowanych kosztów procentowych w wysokości 50% przychodów (z limitem rocznym wynoszącym 120 000 zł), to możesz w zeznaniu podatkowym wykazać koszty faktycznie poniesione, pod warunkiem, że masz je udokumentowane (art. 22 ust. 10 i 10a ustawy PIT).

Jeśli w odniesieniu do przychodów z pracy na etacie korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, Twoje faktyczne koszty nie mogą przekroczyć tej części przychodów z pracy na etacie, która podlega opodatkowaniu (art. 22 ust. 3b ustawy).

Koszty faktyczne poniesione przez twórców i artystów wykazujesz w poz. 53 zeznania (małżonek – w poz. 90).

9.1.3. Dochód

Dochód z pracy na etacie oblicz jako różnicę sumy przychodów i kosztów ich uzyskania.

[22] Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

eprasa.pl d2a094e46e

9.1.4. Strata

Stratę ustalasz, jeśli koszty uzyskania przychodów są wyższe od sumy przychodów.

9.1.5. Zaliczka pobrana przez płatnika

Wykaż sumę zaliczek pobranych przez płatnika/płatników od dochodów z pracy na etacie.

> Informację o pobranych od tych dochodów zaliczkach na podatek znajdziesz w poz. 33, 40 i 47 informacji PIT-11.

9.2. Wiersz 2 – Emerytury – renty oraz inne krajowe świadczenia (art. 34 ust. 7 ustawy PIT)

9.2.1. Przychód

Wykazujesz następujące przychody:

- emeryturę,
- rentę,
- świadczenie przedemerytalne,
- zasiłek przedemerytalny,
- nauczycielskie świadczenie kompensacyjne,
- rodzicielskie świadczenie uzupełniające

– wypłacone przez organ rentowy (np. ZUS i KRUS, Wojskowe Biura Emerytalne, Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA).

Emeryturę i rentę wykazujesz wraz ze wzrostami i dodatkami (z wyłączeniem dodatków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych).

> Informację o tych przychodach znajdziesz w poz. 36 informacji PIT-11A oraz w poz. 36 rocznego obliczenia podatku PIT-40A.

Jeśli za 2025 rok otrzymałeś tylko od jednego płatnika roczne obliczenie podatku PIT-40A, z którego wynika Twój podatek należny za ten rok, to nie musisz składać zeznania podatkowego. PIT-40A jest już gotowym rozliczeniem podatku przygotowanym przez organ rentowy. Jednak, jeśli np. chcesz skorzystać z odliczeń od dochodu lub podatku lub preferencyjnego opodatkowania, to złóż zeznanie podatkowe PIT-37.

9.2.2. Dochód

W przypadku emerytur, rent oraz innych krajowych świadczeń wypłacanych przez organy rentowe, dochód ma tę samą wysokość co przychód.

9.2.3. Zaliczka pobrana przez płatnika

Wskaż sumę zaliczek pobranych przez płatnika/płatników.

> Informację o zaliczkach pobranych od świadczeń wypłacanych przez organ rentowy znajdziesz w poz. 37 informacji PIT-11A oraz w poz. 57 rocznego obliczenia podatku PIT-40A.

eprasa.pl d2a094e46e

9.3. Wiersz 3 – Działalność wykonywana osobiście (art. 13 ustawy PIT)

9.3.1. Przychód

Przychodami z działalności wykonywanej osobiście są otrzymane świadczenia (pieniężne i niepieniężne) z tytułu:

- działalności artystycznej, literackiej, naukowej, trenerskiej, oświatowej i publicystycznej, w tym z tytułu udziału w konkursach z dziedziny nauki, kultury i sztuki oraz dziennikarstwa, przychody z tytułu udziału w badaniach i eksperymentach prowadzonych przez podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki, jak również przychody z uprawiania sportu, stypendia sportowe przyznawane na podstawie odrębnych przepisów oraz przychody sędziów z tytułu prowadzenia zawodów sportowych,
- działalności polskich arbitrów uczestniczących w procesach arbitrażowych z partnerami zagranicznymi,
- pełnienia obowiązków społecznych lub obywatelskich,
- wykonania czynności zleconych przez organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokuratora, a także z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej,
- należenia do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych,
- bycia członkiem Rady Mediów Narodowych,
- wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło zawartych z jednostką organizacyjną (w tym firmą, instytucją, przedsiębiorstwem w spadku), przedsiębiorcą lub właścicielem/posiadaczem nieruchomości, w której lokale są wynajmowane, lub działającego w jego imieniu zarządcy albo administratora, jeżeli wykonuje te usługi wyłącznie dla potrzeb związanych z tą nieruchomością,
- umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym charakterze, w tym przychody z tego rodzaju umów zawieranych w ramach prowadzonej przez podatnika pozarolniczej działalności gospodarczej.

W poz. 62 (małżonek – w poz. 99) wykazujesz sumę przychodów z działalności wykonywanej osobiście, z wyjątkiem przychodów z umów zlecenia.

Informację o tych przychodach znajdziesz w PIT-11 w poz. 54 oraz w PIT-R (jednak przed przeniesieniem do zeznania kwot z PIT-R, zapoznaj się z opisem w części 9.3.2.).

Przychody z działalności wykonywanej osobiście na podstawie umowy zlecenia wykazujesz w poz. 67 (małżonek – w poz. 104).

Informację o tych przychodach znajdziesz w poz. 58, 62, 66, 111 i 116 informacji PIT-11.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli w zakresie przychodów z umowy zlecenia korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, to w poz. 67 (małżonek – w poz. 104) wpisujesz sumę przychodów z działalności wykonywanej osobiście na podstawie umowy zlecenia pomniejszonych o kwotę wykazaną w poz. 44 (małżonek – w poz. 45).

9.3.2. Informacja o przenoszeniu do zeznania kwot wykazanych w PIT-R

Jeżeli otrzymałeś informację PIT-R od jednego płatnika, nie przenosisz do zeznania kwot w niej wykazanych.

Jeżeli otrzymałeś informację PIT-R od więcej niż jednego płatnika, samodzielnie obliczasz kwotę, którą wykazujesz i opodatkowujesz w zeznaniu. Niezależnie od liczby płatników, od których uzyskałeś w roku podatkowym diety z tytułu pełnienia obowiązków społecznych i obywatelskich, ze zwolnienia od podatku dochodowego korzysta wyłącznie ta ich część, która miesięcznie nie przekracza 3000 zł (art. 21 ust. 1 pkt 17 ustawy PIT). Dlatego, jeśli otrzymałeś więcej niż jedną informację PIT-R, to sumujesz kwoty korzystające ze zwolnienia w danym miesiącu roku podatkowego (np. suma kwot dotycząca stycznia z kol. d części D otrzymanych informacji PIT-R, odpowiednio suma kwot dotycząca lutego z kol. d części D otrzymanych informacji PIT-R itd.). Jeżeli zsumowana dla danego miesiąca kwota przekracza 3000 zł, nadwyżkę ponad tę kwotę z poszczególnych miesięcy jesteś obowiązany wykazać w poz. 62 zeznania (małżonek – w poz. 99).

9.3.3. Koszty uzyskania przychodów

Dla przychodów z działalności wykonywanej osobiście ustawa PIT określa koszty:

- zryczałtowane kwotowe,
- zryczałtowane w wysokości 20% przychodów,
- faktyczne.

Koszty zryczałtowane kwotowe dotyczą przychodów uzyskanych z tytułu:

- przynależenia do składu zarządów, rad nadzorczych, komisji lub innych organów stanowiących osób prawnych,
- umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym charakterze.

Informację o tych kosztach znajdziesz w PIT-11 w poz. 55.

Koszty zryczałtowane kwotowe wpisujesz w poz. 63 zeznania (małżonek – w poz. 100). Koszty te są ograniczone limitem.

Roczna kwota tych kosztów (z każdego z wymienionych tytułów) nie może przekroczyć 3000 zł (250 zł miesięcznie). Jeśli tego samego rodzaju przychody uzyskałeś od więcej niż jednego płatnika albo od tego samego, ale z tytułu kilku stosunków prawnych, roczne koszty uzyskania przychodu nie mogą przekroczyć 250 zł miesięcznie i 4500 zł rocznie (art. 22 ust. 9 pkt 5 ustawy PIT).

eprasa.pl d2a094e46e

Koszty zryczałtowane w wysokości 20% przychodów dotyczą przychodów z tytułu:

- działalności artystycznej, literackiej, naukowej, trenerskiej, oświatowej i publicystycznej, w tym z tytułu udziału w konkursach z dziedziny nauki, kultury i sztuki oraz dziennikarstwa, przychodów z tytułu udziału w badaniach i eksperymentach prowadzonych przez podmioty tworzące system szkolnictwa wyższego i nauki, jak również przychodów z uprawiania sportu, stypendiów sportowych przyznawanych na podstawie odrębnych przepisów oraz przychodów sędziów z tytułu prowadzenia zawodów sportowych,
- działalności polskich arbitrów uczestniczących w procesach arbitrażowych z partnerami zagranicznymi,
- pełnienia obowiązków społecznych lub obywatelskich,
- wykonania czynności zleconych przez organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokuratora, a także z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej,
- wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło zawartych z jednostką organizacyjną (w tym firmą, instytucją, przedsiębiorstwem w spadku), przedsiębiorcą lub właścicielem/posiadaczem nieruchomości, w której lokale są wynajmowane, lub działającego w jego imieniu zarządcy albo administratora, jeżeli wykonujesz te usługi wyłącznie dla potrzeb związanych z tą nieruchomością.

Koszty te oblicza się od przychodu podlegającego opodatkowaniu, pomniejszonego o potrącone przez płatnika składki na ubezpieczenia społeczne, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód (art. 22 ust. 9 pkt 4 ustawy PIT). Chodzi o składki, które zgodnie z przepisami ustawy PIT podlegają odliczeniu w podatku PIT.

Nie oblicza się tych kosztów dla przychodów z umów zlecenia objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ lub ulgą dla pracujących seniorów.

Informację o tych kosztach znajdziesz w PIT-11 w poz. 55.

Koszty zryczałtowane w wysokości 20% przychodów z działalności wykonywanej osobiście na podstawie umowy zlecenia wpisz w poz. 68 zeznania (małżonek – w poz. 105).

Koszty zryczałtowane w wysokości 20% pozostałych przychodów wpisz w poz. 63 zeznania (małżonek – w poz. 100 zeznania).

Koszty faktyczne

Jeżeli w celu uzyskania przychodów, dla których ustawa PIT określa zryczałtowane koszty w wysokości 20% przychodów, poniosłeś wyższe koszty, to w zeznaniu możesz zastosować koszty faktycznie poniesione, pod warunkiem że masz je udokumentowane (art. 22 ust. 10 ustawy PIT).

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli w odniesieniu do przychodów z umów zlecenia korzystasz z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, to koszty faktyczne dla przychodów z tych umów nie mogą przekraczać wysokości przychodów z tych umów, które podlegają opodatkowaniu.

Koszty faktyczne dotyczące przychodów z umów zlecenia wpisujesz w poz. 68 zeznania (małżonek – w poz. 105). Koszty faktyczne dotyczące pozostałych przychodów z działalności wykonywanej osobiście wpisujesz w poz. 63 zeznania (małżonek – w poz. 100 zeznania).

9.3.4. Dochód

Dochód z działalności wykonywanej osobiście oblicz jako różnicę sumy przychodów i kosztów ich uzyskania.

9.3.5. Strata

Stratę ustalasz, jeśli koszty uzyskania przychodów są wyższe od sumy przychodów.

9.3.6. Zaliczka pobrana przez płatnika

Wykaż sumę zaliczek pobranych przez płatników.

Informacje o tych zaliczkach znajdziesz w poz. 57, 61, 65 i 69 informacji PIT-11.

9.4. Wiersz 4 – Prawa autorskie i inne prawa (art. 18 ustawy PIT)

9.4.1. Przychód

Przychodami tymi są otrzymane świadczenia pieniężne i niepieniężne, w szczególności:

- z praw autorskich i praw pokrewnych w rozumieniu odrębnych przepisów,
- z praw do projektów wynalazczych,
- z praw do topografii układów scalonych,
- ze znaków towarowych i wzorów zdobniczych

– w tym również z odpłatnego zbycia tych praw.

Jeśli do przychodów z praw autorskich i innych praw nie stosujesz zryczałtowanych kosztów w wysokości 50% przychodów, przychody te wykazujesz w poz. 69 zeznania (małżonek – w poz. 106).

Jeśli do przychodów z praw autorskich i innych praw stosujesz w zeznaniu zryczałtowane koszty w wysokości 50% przychodów, przychody te wykazujesz w poz. 74 zeznania (małżonek – w poz. 111).

Informacje o przychodach z praw autorskich lub innych praw majątkowych, do których płatnik zastosował 50% koszty uzyskania przychodów, znajdziesz w poz. 73 informacji PIT-11.

9.4.2. Koszty uzyskania przychodów

eprasa.pl d2a094e46e

Dla przychodów z praw autorskich oraz innych praw majątkowych ustawa PIT określa koszty:

- zryczałtowane w wysokości 50% przychodów,
- faktyczne.

Koszty zryczałtowane w wysokości 50% przychodów przysługują z tytułu:

- zapłaty twórcy za przeniesienie prawa własności wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego (art. 22 ust. 9 pkt 1 ustawy PIT),
- opłaty licencyjnej za przeniesienie prawa stosowania wynalazku, topografii układu scalonego, wzoru użytkowego, wzoru przemysłowego, znaku towarowego lub wzoru zdobniczego, otrzymanej w pierwszym roku trwania licencji od pierwszej jednostki, z którą zawarto umowę licencyjną (art. 22 ust. 9 pkt 2 ustawy PIT),
- korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów, lub rozporządzania przez nich tymi prawami (innych niż związanych z wykonywaniem obowiązków pracowniczych). Koszty te oblicza się od przychodu podlegającego opodatkowaniu i pomniejszonego o potrącone przez płatnika składki na ubezpieczenia społeczne, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód (art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy PIT). Chodzi o składki, które zgodnie z przepisami ustawy PIT podlegają odliczeniu w podatku PIT.

Informacje o 50% kosztach z praw autorskich oraz innych praw majątkowych, które uwzględnił płatnik w trakcie roku, znajdziesz w poz. 74 informacji PIT-11.

Koszty w wysokości 50% przychodów wykazujesz w poz. 75 zeznania (małżonek – w poz. 112) do wysokości limitu. Roczny limit dla kosztów zryczałtowanych w wysokości 50% przychodów (ze wszystkich wymienionych tytułów) wynosi 120 000 zł.

Oznacza to, że – po uwzględnieniu regulacji dotyczących wspólnego limitu dla 50% kosztów oraz przychodów z pracy na etacie objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ oraz ulgą dla pracujących seniorów (art. 22 ust. 9aa ustawy PIT) – suma kwot, którą wykażesz w poz. 42, 58 i 75 zeznania (małżonek – w poz. 43, 95, 112), nie może w roku podatkowym przekroczyć 120 000 zł.

Koszty faktyczne. Masz do nich prawo, jeśli poniosłeś koszty wyższe, niż w wysokości 50% przychodów oraz masz je udokumentowane np. fakturą lub rachunkiem.

Do kosztów faktycznych możesz zaliczyć koszty poniesione w 2025 roku, a także poniesione:

- przed 2025 rokiem,
- od 1 stycznia do 30 kwietnia 2026 roku

- jeśli dotyczą one przychodów osiągniętych w 2025 roku (art. 22 ust. 10 ustawy PIT).

eprasa.pl d2a094e46e

Koszty faktyczne wykazujesz w poz. 70 zeznania (małżonek – w poz. 107).

9.4.3. Dochód

Dochód z praw autorskich i innych praw oblicz jako różnicę sumy przychodów i kosztów ich uzyskania.

9.4.4. Strata

Stratę ustalasz, jeśli koszty uzyskania przychodów są wyższe od sumy przychodów.

9.4.5. Zaliczka pobrana przez płatnika

Wykaż sumę zaliczek pobranych przez płatników.

Informacje o tych zaliczkach znajdziesz w poz. 72 informacji PIT-11.

9.5. Wiersz 5 – Inne źródła, niewymienione w wierszach od 1 do 4

9.5.1. Przychód

Przychodami ze źródeł niewymienionych w wierszach od 1 do 4 części E.1. i E.2. zeznania są:

- należności z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, w szczególności dniówki obrachunkowe,
- zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego,
- należności za pracę przypadające tymczasowo aresztowanym lub skazanym,
- świadczenia wypłacone z Funduszów: Pracy oraz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- stypendia,
- świadczenia integracyjne i motywacyjna premia integracyjna,
- należności z tytułu umowy aktywizacyjnej,
- należności z tytułu praktyk absolwenckich lub stażu uczniowskiego,
- należności z tytułu umowy o pomocy przy zbiorach, jeśli w trakcie roku nie wpłacałeś od nich zaliczek na podatek,
- należności z tytułu, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy PIT, wykazane w części F informacji PIT-11.

Są to przychody otrzymane za pośrednictwem podmiotu, który zgodnie z ustawą ma obowiązek sporządzić dla Ciebie i urzędu skarbowego formularz: PIT-11, PIT-11A, PIT-R lub IFT-1R.

Informacje o tych przychodach znajdziesz w poz. 75, 78, 81, 84, 87, 90, 105, 106, 112, 113 i 117 informacji PIT-11 oraz poz. 38, 40, 42, 44, 46, 47, 48 i 49 informacji PIT-11A.

W przychodach z innych źródeł wykazujesz również uprzednio odliczone ulgi od dochodu lub podstawy obliczenia podatku, które musisz zwrócić w przypadku:

eprasa.pl d2a094e46e

- wycofania ze spółdzielni mieszkaniowej wkładu mieszkaniowego lub budowlanego, wniesionego od 1 stycznia 1992 roku,
- całkowitej zmiany przeznaczenia lokalu lub budynku z mieszkalnego na użytkowy,
- otrzymania zwrotu uprzednio odliczonych wydatków,
- wycofania z kasy mieszkaniowej zgromadzonych oszczędności, z wyjątkiem gdy wycofana kwota, po określonym w umowie o kredyt kontraktowy okresie systematycznego oszczędzania, została wydatkowana zgodnie z celami systematycznego oszczędzania na rachunku prowadzonym przez kasę,
- przeniesienia uprawnienia do rachunku oszczędnościowo-kredytowego na rzecz osób trzecich, z wyjątkiem dzieci własnych lub przysposobionych,
- zaistnienia zdarzeń dotyczących utraty prawa do ulgi z tytułu budownictwa wielorodzinnego na wynajem, o których mowa w art. 7 ust. 14 ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw[23],
- otrzymania dofinansowania lub dotacji do uprzednio odliczonych wydatków np. z tytułu ulgi termomodernizacyjnej,
- niezakończenia przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w okresie 3 lat, liczonych od końca roku podatkowego, w którym podatnik poniósł pierwszy wydatek na realizację tego przedsięwzięcia,
- otrzymania (w całości lub w części) zwrotu uprzednio odliczonych kwot od dochodu (np. darowizny, składki na ubezpieczenia społeczne).

Kwoty te wykazujesz na podstawie zeznań złożonych za lata ubiegłe. Wysokość ulgi, którą zwracasz, uwzględniasz w poz. 76 zeznania (małżonek – w poz. 113).

Informacja o przenoszeniu do zeznania nadwyżki stypendium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy PIT

Stypendia dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje non-profit na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą Internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych, korzystają ze zwolnienia od podatku do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 800 zł.

Informacje o tych stypendiach znajdziesz w poz. 106 informacji PIT-11.

[23] Dz. U. poz. 1104 oraz z 2003 roku poz. 1956.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli otrzymałeś informację PIT-11, z wypełnioną poz. 106, to do poz. 76 zeznania (małżonek – do poz. 113 zeznania) przenosisz jedynie nadwyżkę, którą uzyskasz po zsumowaniu kwot z poz. 106 otrzymanych informacji PIT-11, i następnie po odjęciu kwoty 3 800 zł. Jeżeli takiej nadwyżki nie uzyskasz (wynik będzie liczbą ujemną), w przychodach nie uwzględniasz otrzymanego stypendium.

Informacje szczegółowe o kwotach przenoszonych do zeznania z imiennych informacji

W poz. 76 zeznania (małżonek – w poz. 113) wykazujesz:

- sumę kwot z poz. 90 i 105 informacji PIT-11 oraz poz. 44 informacji PIT-11A,
- nadwyżkę stypendium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b ustawy PIT,
- kwoty uprzednio odliczone, które zwracasz.

W poz. 81 (małżonek – w poz. 118) wykazujesz sumę kwot z poz. 75, 78 i 112 informacji PIT-11 pomniejszoną o kwotę wykazaną w poz. 46 zeznania (małżonek – w poz. 47).

W poz. 83 (małżonek – w poz. 120) wykazujesz sumę kwot z poz. 81, 84, 87, 113 i 117 informacji PIT-11 oraz poz. 38, 40, 42, 46, 47, 48 i 49 informacji PIT-11A pomniejszoną o kwotę wykazaną w poz. 48 zeznania (małżonek – w poz. 49).

9.5.2. Koszty uzyskania przychodów

Dla większości przychodów z innych źródeł (niewymienionych w wierszach od 1 do 4 części E.1. i E.2. zeznania) ustawa PIT nie przewiduje kosztów. Koszty uzyskania przychodów nie przysługują od przychodów z tytułu:

- należności z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną,
- zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, w tym zasiłków macierzyńskich,
- należności za pracę przypadających tymczasowo aresztowanym oraz skazanym,
- świadczeń wypłaconych z Funduszów: Pracy oraz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- stypendiów,
- świadczeń integracyjnych i motywacyjnej premii integracyjnej, przyznanych na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- praktyk absolwenckich lub staży uczniowskich,
- zwracanych ulg.

Koszty uzyskania przychodów przysługują od przychodów z tytułu umowy aktywizacyjnej. Koszty te wynoszą 20% przychodu uzyskanego z tej umowy. Obliczasz je od przychodu pomniejszonego o zapłacone z Twoich środków składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, których podstawę wymiaru stanowi ten

eprasa.pl d2a094e46e

przychód (art. 22 ust. 9 pkt 6 ustawy PIT). Możesz także przyjąć koszty faktyczne, pod warunkiem że posiadasz dowody potwierdzające ich poniesienie (art. 22 ust. 10 ustawy PIT).

Informacje o kosztach z umowy aktywizacyjnej, które uwzględnił płatnik, znajdziesz w poz. 91 informacji PIT-11.

9.5.3. Dochód

Dochód z innych źródeł oblicz jako różnicę sumy przychodów i kosztów ich uzyskania.

9.5.4. Strata

Stratę ustalasz, jeśli koszty uzyskania przychodów są wyższe od sumy przychodów.

9.5.5. Zaliczka pobrana przez płatnika

Wykaż sumę zaliczek pobranych przez płatników.

Informacje o tych zaliczkach znajdziesz w poz. 77, 80, 83, 86, 89 i 94 informacji PIT-11, poz. 39, 41, 43 i 45 informacji PIT-11A.

9.6. Wiersz 6 - Razem

Wiersz ten wypełnij niezależnie od liczby źródeł przychodów, z których uzyskałeś przychody.

10. Odliczenia od dochodu (część F)

10.1. Składki na ubezpieczenia społeczne

W zeznaniu możesz odliczyć składki na ubezpieczenia społeczne:

- krajowe,
- zagraniczne.

Odliczeń dokonujesz na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie.

Składki zapłacone w walutach obcych przeliczasz na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień poniesienia wydatku.

Składki krajowe to składki określone w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych[24]:

- potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, z tym, że w przypadku podatników osiągających przychody z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, tylko w części obliczonej od przychodu podlegającego opodatkowaniu,

[24] Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

eprasa.pl d2a094e46e

- zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Składki zagraniczne to składki zapłacone w roku podatkowym ze środków podatnika na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne podatnika lub osób z nim współpracujących zgodnie z przepisami dotyczącymi obowiązkowego ubezpieczenia społecznego obowiązującymi w innym niż Polska państwie członkowskim UE, EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.

Warunkiem odliczenia tych składek jest istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Polska, do uzyskania przez organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym podatnik opłacał składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne.

Informacje o składkach potrąconych przez płatnika znajdziesz w poz. 95, 96 i 97 informacji PIT-11.

Nie możesz odliczyć składek:

- o które pomniejszyłeś dochód do opodatkowania na zasadach określonych w art. 30c ustawy PIT,
- odliczonych od przychodów na podstawie przepisów ustawy o ryczałcie,
- zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów,
- zwróconych Ci w jakiejkolwiek formie,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie ustawy PIT (w tym objęty ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+, ulgą dla pracujących seniorów) lub dochód (przychód), od którego minister finansów zaniechał poboru podatku,
- których podstawę wymiaru stanowi dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Polska,
- odliczonych w innym niż Polska państwie członkowskim UE, EOG lub w Konfederacji Szwajcarskiej.

Składki na ubezpieczenia społeczne, a ulga dla młodych, ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów

Jeśli nie korzystasz z „zerowych” ulg, czyli z ulgi dla młodych, ulgi na powrót, ulgi dla rodzin 4+ lub ulgi dla pracujących seniorów, te informacje nie są dla Ciebie.

W przeciwnym przypadku zapoznaj się z nimi, gdyż odliczeniu nie podlegają składki, które zapłaciłeś od przychodów objętych „zerowymi” ulgami.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli zapłaciłeś składki od przychodów, objętych w zeznaniu „zerowymi" ulgami, a ich wysokość wprost nie wynika z dokumentów otrzymanych od płatnika(ów), wysokość tych składek ustal stosując proporcję.

Przykład 1. – dotyczy podatnika, który uzyskał wyłącznie przychody tylko z jednego źródła (z pracy na etacie), z których część objęta jest „zerowymi" ulgami.

Aby prawidłowo obliczyć wysokość składek, które możesz odliczyć w zeznaniu, wykonaj następujące działania:

Krok 1. – oblicz wysokość przychodów z pracy na etacie, które podlegają opodatkowaniu. Dodaj przychody z poz. 52 i 57 zeznania (poz. 89 i 94 zeznania – małżonek).

Krok 2. – oblicz łączną wysokość przychodów z pracy na etacie, tj. przychodów które podlegają opodatkowaniu oraz są objęte „zerowymi" ulgami, w ten sposób, że dodaj przychody z poz. 42, 52 i 57 zeznania (poz. 43, 89 i 94 zeznania – małżonek).

Krok 3. – oblicz udział procentowy przychodów, które podlegają opodatkowaniu, w łącznej kwocie przychodów z pracy na etacie, czyli podziel kwotę obliczoną w pierwszym kroku przez kwotę obliczoną w drugim kroku, a na następnie pomnóż przez 100.

Krok 4. – globalną kwotę składek (wykazanych przez płatnika w poz. 95, 96 i 97 informacji PIT-11), pomnóż przez udział procentowy obliczony w trzecim kroku. Wynik, który uzyskałeś odpowiada tym składkom, które możesz odliczyć w zeznaniu.

Przykład 2. – dotyczy podatnika, który uzyskał przychody z pracy na etacie i przychody z umowy zlecenia, w tym część przychodów z każdego z tych źródeł objęta jest „zerowymi" ulgami.

Krok 1. – oblicz wysokość przychodów z pracy na etacie i przychodów z umów zlecenia, które podlegają opodatkowaniu, w ten sposób, że dodaj przychody z poz. 52, 57 i 67 zeznania (poz. 89, 94 i 104 zeznania – małżonek).

Krok 2. – oblicz łączną wysokość przychodów z pracy na etacie i przychodów z umów zlecenia, tj. przychodów, które podlegają opodatkowaniu oraz są objęte „zerowymi" ulgami, w ten sposób, że dodaj przychody z poz. 42, 44, 52, 57 i 67 zeznania (poz. 43, 45, 89, 94 i 104 zeznania – małżonek).

Krok 3. – oblicz udział procentowy przychodów, które podlegają opodatkowaniu, w łącznej kwocie przychodów z pracy na etacie oraz z umów zlecenia, w ten sposób, że podziel kwotę obliczoną w pierwszym kroku przez kwotę obliczoną w drugim kroku, a na następnie pomnóż przez 100.

Krok 4. – ogólną kwotę składek (wykazanych przez płatnika w poz. 95, 96 i 97 informacji PIT-11) pomnóż przez udział procentowy obliczony w trzecim kroku. Wynik, który uzyskałeś odpowiada tym składkom, które możesz odliczyć w zeznaniu.

eprasa.pl d2a094e46e

Przykład 3. – dotyczy podatnika, który pracował w dwóch firmach. W jednej na umowę o pracę, w drugiej na umowę zlecenie. Otrzymał dwie informacje PIT-11. W jednej wskazane są przychody z pracy na etacie, które w całości objęte są „zerowymi" ulgami. W drugiej informacji PIT-11 wykazane są przychody z umowy zlecenia, z których część objęta jest „zerowymi" ulgami.

W tym przypadku nie ustalasz proporcji dla przychodów z pracy na etacie (składki zapłacone od tych przychodów w całości nie podlegają odliczeniu). Ustalasz proporcję wyłącznie dla przychodów z umów zlecenia.

Krok 1. – oblicz łączną wysokość przychodów z umów zlecenia, tj. przychodów, które podlegają opodatkowaniu oraz są objęte „zerowymi" ulgami, w ten sposób, że dodaj przychody z poz. 44 i 67 zeznania (poz. 45 i 104 zeznania – małżonek).

Krok 2. – oblicz udział procentowy przychodów z umowy zlecenia, które podlegają opodatkowaniu, w łącznej kwocie przychodów z umowy zlecenia, w ten sposób, że podziel kwotę z poz. 67 (poz. 104 – małżonek) przez kwotę obliczoną w pierwszym kroku, a na następnie pomnóż przez 100.

Krok 3. – ogólną kwotę składek wykazanych w informacji PIT-11 sporządzonej przez firmę, w której byłeś zatrudniony na umowę zlecenia (poz. 95, 96 i 97 tej informacji), pomnóż przez udział procentowy obliczony w drugim kroku. Wynik, który uzyskałeś odpowiada tym składkom, które możesz odliczyć w zeznaniu od przychodów z umów zlecenia.

Wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, które odliczasz w zeznaniu, wykazujesz w poz. 126 zeznania (małżonek – w poz. 127). Kwota odliczenia nie może przekroczyć wysokości dochodu, od którego są odliczane.

10.2. Odliczenie wykazane w części B załącznika PIT/O

Informacje o tych odliczeniach znajdziesz w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/O.

10.3. Ulga odsetkowa wykazana w części B.1. załącznika PIT/D

Informacje o tej uldze znajdziesz w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/D.

10.4. Odliczenia mieszkaniowe wykazane w części B.3. załącznika PIT/D

Informacje o tych odliczeniach znajdziesz w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/D.

11. Obliczenie podatku (część G)

11.1. Podstawa obliczenia podatku

Poz. 133 wypełnij zgodnie z objaśnieniem tej pozycji zamieszczonymi w zeznaniu.

Pamiętaj, aby wynik działania zaokrąglić do pełnych złotych, w ten sposób, że pomijasz końcówki wynoszące mniej niż 50 groszy, a końcówki wynoszące 50 i więcej groszy podwyższasz do pełnych złotych.

eprasa.pl d2a094e46e

11.2. Obliczony podatek według skali podatkowej

Oblicz podatek od podstawy z poz. 133 zgodnie z obowiązującą skalą podatkową:

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3600 zł
120 000		10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł

Jeśli rozliczasz podatek:

- indywidualnie – uzyskany wynik wpisz w poz. 134 zeznania,
- wspólnie z małżonkiem – uzyskany wynik pomnóż przez dwa, a następnie wpisz w poz. 134 zeznania,
- jako wdowa/wdowiec – uzyskany wynik pomnóż przez dwa, a następnie wpisz w poz. 134 zeznania,
- jako osoba samotnie wychowująca dzieci – uzyskany wynik pomnóż przez dwa, a następnie wpisz w poz. 134 zeznania.

Jeśli tak obliczony podatek jest liczbą ujemną, w poz. 134 wpisz „0”.

11.3. Doliczenia do podatku[25]

Wypełnij poz. 135 i poz. 136, jeśli np.:

- skorzystałeś z odliczeń od podatku z tytułu wydatków poniesionych na własne potrzeby mieszkaniowe, a następnie w roku podatkowym:
  - wycofałeś ze spółdzielni wniesiony wkład mieszkaniowy lub budowlany,
  - w całości zmieniłeś przeznaczenie lokalu lub budynku z mieszkalnego na użytkowy,
  - otrzymałeś zwrot odliczonych wydatków po roku, w którym dokonałeś odliczeń, z wyjątkiem gdy zwrócone kwoty zaliczyłeś do przychodów podlegających opodatkowaniu,
  - wycofałeś oszczędności z kasy mieszkaniowej, z wyjątkiem, gdy wycofaną kwotę po określonym w umowie o kredyt kontraktowy okresie systematycznego oszczędzania wydatkowałeś zgodnie z celami systematycznego oszczędzania na rachunku prowadzonym przez tę kasę,

[25] Podstawa prawna: art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2001 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. poz. 1509, ze zm.), art. 12 ustawy z dnia 12 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1956, ze zm.), art. 14 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1588, ze zm.) oraz art. 45 ust. 3a ustawy PIT.

eprasa.pl d2a094e46e

- przeniosłeś uprawnienia do rachunku oszczędnościowo-kredytowego na rzecz osób trzecich, z wyjątkiem dzieci własnych lub przysposobionych,
- zbyłeś grunt lub prawo wieczystego użytkowania gruntu,

- otrzymałeś zwrot (w całości lub w części) uprzednio odliczonych kwot od podatku (np. odliczonych w latach ubiegłych składek na ubezpieczenie zdrowotne).

12. Odliczenia od podatku (część H)

12.1.Odliczenia wykazane w części C załącznika PIT/O

Informacje o tych odliczeniach znajdziesz w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/O.

12.2. Podatek po odliczeniach

Wypełnij zgodnie z opisem tej pozycji zamieszczonym w zeznaniu.

12.3. Odliczenia mieszkaniowe wykazane w części C.2. załącznika PIT/D

Informacje o tych odliczeniach znajdziesz w broszurze informacyjnej do załącznika PIT/D.

13. Obliczenie zobowiązania podatkowego (część I)

13.1. Podatek należny

Podatek należny to danina publicznoprawna z tytułu podatku PIT, którą jesteś obowiązany zapłacić za rok podatkowy w związku z zaistnieniem zdarzeń określonych w ustawie PIT, np. uzyskaniem przychodów na skali.

Podatek należny zaokrąglij do pełnych złotych, w ten sposób, że pomijasz końcówki wynoszące mniej niż 50 groszy, a końcówki wynoszące 50 i więcej groszy podwyższasz do pełnych złotych.

13.2. Podatek do zapłaty

Podatek do zapłaty to różnica pomiędzy podatkiem należnym który musisz zapłacić, a kwotą zaliczek na poczet tego podatku pobranych w trakcie roku przez płatników podatku PIT.

Podatek do zapłaty oblicz, jeśli podatek należny jest równy zaliczkom pobranym przez płatników lub jest od nich większy. Jeśli wynik działania jest liczbą ujemną, nie wypełniasz tej pozycji.

Jeśli podatek do zapłaty jest większy od 0 zł, to masz obowiązek go zapłacić przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania, czyli w przypadku podatku do zapłaty wynikającego z zeznania PIT-37 za 2025 rok – w terminie do 30 kwietnia 2026 roku (art. 45 ust. 4 pkt 1 ustawy PIT).

Podatek wpłać do urzędu skarbowego na swój mikrorachunek. Sprawdzisz go korzystając z generatora dostępnego na stronie: https://www.podatki.gov.pl/generator-mikrorachunku-podatkowego lub otrzymasz go w dowolnym urzędzie skarbowym.

eprasa.pl d2a094e46e

13.3. Nadpłata podatku

Nadpłata podatku to różnica pomiędzy sumą zaliczek, które w trakcie roku pobrali płatnicy PIT, a podatkiem należnym wynikającym z zeznania.

Nadpłatę podatku oblicz, jeśli podatek należny jest mniejszy od zaliczek pobranych przez płatników. Jeśli wynik działania jest liczbą ujemną, pomiń tę pozycję.

Na równi z nadpłatą traktuje się dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci (art. 27f ust. 8-10 ustawy PIT).

Jeśli z Twojego zeznania wynika nadpłata podatku lub dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, poniżej znajdziesz informacje o tym kiedy i w jaki sposób urząd skarbowy zwróci Ci nadpłatę.

Termin zwrotu nadpłaty (art. 77 § 1 pkt 5 i 5a Ordynacji podatkowej). Urząd skarbowy zwraca nadpłatę w terminie:

- 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania papierowego lub
- 45 dni od dnia złożenia zeznania elektronicznego.

W przypadku złożenia korekty zeznania termin zwrotu nadpłaty liczy się od dnia złożenia korekty (art. 77 § 2 pkt 1 i 3 Ordynacji podatkowej).

Sposób zwrotu (art. 77b § 1 Ordynacji podatkowej).

Urząd skarbowy zwraca nadpłatę:

- przelewem,
- przekazem pocztowym albo
- w kasie.

Jeśli posiadasz zaległości podatkowe, to na podstawie art. 76 § 1 Ordynacji podatkowej urząd skarbowy dokona zaliczenia nadpłaty w całości lub w części na poczet:

- zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę,
- odsetek za zwłokę od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek,
- kosztów upomnienia,
- bieżących zobowiązań podatkowych.

Jeśli chcesz, aby urząd skarbowy zaliczył nadpłatę w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, złóż wniosek w tej sprawie.

Zwrot nadpłaty przelewem to najczęstszy sposób zwrotu. Urząd skarbowy zastosuje go, jeśli:

- masz obowiązek posiadać rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej,
- nie jesteś polskim rezydentem podatkowym,

eprasa.pl d2a094e46e

- jesteś polskim rezydentem podatkowym, który nie musi posiadać rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, ale podałeś jego numer w:
  - zgłoszeniu aktualizacyjnym ZAP-3 – dotyczy sytuacji, gdy Twoim identyfikatorem podatkowym jest numer PESEL,
  - zgłoszeniu aktualizacyjnym NIP-7/CEIDG-1 – dotyczy sytuacji, gdy Twoim identyfikatorem podatkowym jest NIP,
  - części N zeznania.

Jeśli numer rachunku podałeś w latach poprzednich oraz numer ten pozostaje aktualny, nie musisz ponownie składać zgłoszenia aktualizacyjnego ani wypełniać części N zeznania.

Zwrot nadpłaty przekazem pocztowym albo w kasie.

Jeśli jesteś polskim rezydentem podatkowym i nie podałeś (obecnie lub w latach poprzednich) numeru osobistego rachunku, urząd skarbowy zwróci nadpłatę przekazem pocztowym, pomniejszając ją o koszty zwrotu (art. 77b § 4 Ordynacji podatkowej).

W wyjątkowych przypadkach, na wniosek podatnika, urząd skarbowy może zwrócić nadpłatę w kasie np. gdy wysokość nadpłaty nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (art. 77b § 3 Ordynacji podatkowej).

14. Dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci, jeśli ulga jest większa od podatku (część J)

Jeśli w roku podatkowym nie byłeś rodzicem lub opiekunem prawnym co najmniej jednego dziecka, pomiń tę część.

Jeśli masz dzieci i korzystasz z ulgi na dzieci, o której mowa w art. 27f ustawy PIT, to w sytuacji, gdy ulga przysługująca Ci do odliczenia nie znalazła pokrycia w podatku (jest większa od podatku, od którego ją odliczasz), wówczas masz prawo do dodatkowego zwrotu.

Wysokość tego zwrotu odpowiada tej części ulgi na dzieci, która nie znalazła pokrycia w podatku, natomiast znajduje pokrycie w zapłaconych składkach na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, w tym składkach zapłaconych od przychodów objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ lub ulgą dla pracujących seniorów (art. 27f ust. 8-10 ustawy PIT).

Dla ustalenia dodatkowego zwrotu z tytułu ulgi na dzieci wypełnij pozycje dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz oblicz różnicę między kwotą przysługującego odliczenia z tytułu ulgi na dzieci, a kwotą tej ulgi odliczoną w zeznaniu.

14.1. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

W poz. 144 i 145 wykaż sumę składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Suma ta wyznacza limit, do wysokości którego możesz otrzymać dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci.

eprasa.pl d2a094e46e

W sumie składek uwzględnij:

- składki na ubezpieczenia społeczne, które podlegają odliczeniu przy obliczaniu podatku według skali,
- składki na ubezpieczenia społeczne, które zapłaciłeś z własnych środków od przychodów objętych ulgą dla młodych, ulgą na powrót, ulgą dla rodzin 4+ lub ulgą dla pracujących seniorów. W kwocie tej nie uwzględniasz składek, które zapłaciłeś od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, do których mają zastosowanie zasady opodatkowania podatkiem liniowym (art. 30c ustawy PIT) i IP Box (art. 30ca ustawy PIT) albo w ustawie o ryczałcie,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, które zapłaciłeś z własnych środków. W kwocie tej nie uwzględniasz składek odliczonych w zeznaniu PIT-36L, PIT-28 oraz wykazanych jako odliczone w PIT-16A.

Jeśli w 2025 roku pozostawałeś w związku małżeńskim z drugim rodzicem dziecka, jego opiekunem prawnym lub rodzicem zastępczym (który również jest uprawniony do odliczanej ulgi na dzieci), w sumie składek wyznaczających limit dla dodatkowego zwrotu z tytułu ulgi na dzieci uwzględniasz również składki małżonka. Zasadę tę stosujesz również wówczas, gdy nie rozliczasz podatku wspólnie z małżonkiem a także, gdy związek małżeński zawarłeś przed końcem 2024 roku, a małżonek zmarł w 2025 roku.

Informacje o składkach potrąconych przez płatnika znajdziesz w poz. 95, 96, 97 i 122 informacji PIT-11 oraz w poz. 53 PIT-40A lub PIT-11A.

14.2. Różnica między przysługującą ulgą na dzieci a ulgą na dzieci odliczoną w zeznaniu

W poz. 146 (małżonek w poz. 147) wykaż różnicę między kwotą przysługującego odliczenia z tytułu ulgi na dzieci, a kwotą ulgi na dzieci już odliczoną od podatku w części H zeznania. Poz. 147 wypełnij jedynie w przypadku łącznego opodatkowania dochodów małżonków.

15. Dochody (przychody) wykazane na podstawie art. 45 ust. 3c ustawy PIT (część K)

Poz. 150 wypełniasz, jeśli jesteś polskim rezydentem podatkowym uprawnionym do papierów wartościowych zapisanych na rachunkach zbiorczych, z tytułu których w 2025 roku uzyskałeś dochody (przychody):

- z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych,
- z wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe,
- z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
- ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania,

eprasa.pl d2a094e46e

wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu

– od których płatnik pobrał 19% zryczałtowany podatek dochodowy zgodnie z art. 30a ust. 2a ustawy PIT.

Jeśli spełniasz te warunki, w poz. 150 podajesz wysokość tych dochodów (przychodów).

16. 1,5% podatku należnego na rzecz organizacji pożytku publicznego (OPP) (część L)

W tej części możesz poinformować urząd skarbowy, że chcesz, aby kwota w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego, wynikającego ze złożonego przez Ciebie zeznania PIT-37 za 2025 rok albo jego korekty, została przez urząd skarbowy przekazana wskazanej przez Ciebie OPP.

W tym celu w poz. 151 podaj numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego organizacji wybranej z wykazu zamieszczonego na stronie: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/. W odniesieniu do zeznań za 2025 rok wykaz ten jest dostępny od 15 grudnia 2025 roku.

W poz. 152 podaj kwotę, która ma zasilić konto OPP. Kwota ta nie może być większa od 1,5% podatku należnego wynikającego z:

- zeznania PIT-37 za 2025 rok – pod warunkiem, że zeznanie to złożysz do 30 kwietnia 2026 roku, albo
- korekty zeznania którą złożysz do 1 czerwca 2026 roku (gdyż ustawowy termin 31 maja 2026 roku przypada w niedzielę) – pod warunkiem, że korekta ta dotyczy zeznania PIT-37 za 2025 rok złożonego do 30 kwietnia 2026 roku.

Tak obliczoną kwotę zaokrąglasz do pełnych dziesiątek groszy w dół (np. kwotę 19,27 zł, zaokrąglasz do 19,20 zł).

W poz. 153 możesz wskazać cel szczegółowy, czyli doprecyzować swoje preferencje co do przeznaczenia przez OPP kwoty, którą jej przekazujesz.

Jeśli zaznaczysz kwadrat w poz. 154, to wyrazisz zgodę na to, aby naczelnik urzędu skarbowego przekazał OPP nie tylko zadeklarowane przez Ciebie środki pieniężne, ale również Twoje (odpowiednio małżonka) pierwsze imię, nazwisko i adres wraz z informacją o przekazanej kwocie.

Wpisanie celu szczegółowego oraz wyrażenie zgody na przekazanie wskazanych danych nie jest obowiązkowe i nie ma wpływu na realizację przez urząd skarbowy Twojego wniosku o przekazanie wybranej przez Ciebie OPP 1,5% należnego podatku.

O realizacji wniosku decydują inne czynniki. Podstawowym warunkiem jest terminowe złożenie zeznania albo dokonanie jego korekty w ciągu miesiąca od upływu terminu na złożenie zeznania. Wnioski zawarte w zeznaniu lub jego korekcie, złożone po upływie tych

eprasa.pl d2a094e46e

terminów, nie są realizowane. W tych przypadkach urząd skarbowy odstępuje od przekazania 1,5% podatku należnego.

Jeśli urząd skarbowy przekazał OPP wskazaną przez Ciebie kwotę a następnie, złożysz korektę lub otrzymasz decyzję, z której będzie wynikał mniejszy podatek należny, to nadpłata wynikająca z tej korekty lub decyzji jest pomniejszana o różnicę pomiędzy kwotą przekazaną OPP a możliwą do przekazania po zmniejszaniu podatku należnego (art. 77c § 1 Ordynacji podatkowej).

Urząd skarbowy odstąpi od przekazania kwoty na rzecz OPP również, gdy:

- we wniosku o przekazanie 1,5% podatku podasz numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, którego nie zawiera wykaz zamieszczony na stronie: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/,
- do 30 czerwca 2026 roku nie zapłacisz podatku, od którego obliczasz kwotę do przekazania dla OPP, chyba że wysokość zaległości podatkowej w tym podatku nie przekroczy trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A. za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej,
- OPP nie podała, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, numeru rachunku bankowego właściwego do przekazania 1,5% podatku lub numer tego rachunku jest nieprawidłowy,
- OPP została usunięta z wykazu zamieszczonego na stronie: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/.

17. Informacje o załącznikach (część M)

Tę część wypełnij, jeśli:

- masz obowiązek dołączyć do zeznania certyfikat rezydencji podatkowej lub
- korzystasz z ulg podatkowych, które są wykazywane w:
  - PIT/O – informacja o odliczeniach od dochodu (przychodu) i od podatku,
  - PIT/D – informacja o odliczeniu wydatków mieszkaniowych,
  - PIT-2K – oświadczenie dotyczące wysokości wydatków związanych z inwestycją służącą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych.

W przypadku odliczeń wydatków mieszkaniowych zwróć uwagę na to, że małżonkowie (niezależnie od sposobu rozliczenia podatku: indywidualnie, wspólnie z małżonkiem) składają tylko jeden załącznik PIT/D. Należy go dołączyć do wspólnego zeznania albo do jednego z indywidualnych zeznań małżonków. Jeśli pozostając w związku małżeńskim rozliczasz podatek indywidualnie oraz korzystasz z odliczeń mieszkaniowych, przy czym załącznik PIT/D dołącza do swojego zeznania małżonek, Ty w swoim zeznaniu podajesz identyfikator podatkowy małżonka, jego nazwisko i imię a także urząd skarbowy, do którego został złożony załącznik PIT/D. Przykładowo, jeśli korzystasz z odliczeń wydatków mieszkaniowych, a załącznik PIT/D:

eprasa.pl d2a094e46e

- dołączasz do składanego zeznania PIT-37, to w poz. 158 wpisz 1,
- dołączasz do zeznania PIT-28, to nie wypełniaj poz. 158, natomiast zakreśl kwadrat nr 1 w poz. 159 oraz w poz. 160,
- dołącza do swojego zeznania małżonek, to nie wypełniasz poz. 158, natomiast w poz. 159 zakreślasz kwadrat nr 2 oraz właściwy kwadrat w poz. 160, tj. odpowiadający kodowi zeznania, przy którym został złożony załącznik PIT/D przez małżonka. Dodatkowo wypełnij poz. 161, podając dane identyfikacyjne małżonka oraz nazwę urzędu skarbowego, do którego został złożony załącznik PIT/D.

Część M wypełnij również, gdy Ty lub Twój małżonek jesteście rezydentami podatkowymi innego niż Polska państwa członkowskiego UE, EOG albo Konfederacji Szwajcarskiej oraz wspólnie rozliczacie podatek, jako wdowa/wdowiec albo jako osoba samotnie wychowująca dzieci lub w sposób wskazany w art. 29 ust. 4 ustawy PIT (zakreśliłeś kwadraty: 2, 3 albo 4 lub 5 lub 6 w poz. 9 zeznania).

18. Rachunek osobisty do zwrotu nadpłaty (część N)

Jeśli z zeznania wynika nadpłata podatku (poz. 143) lub dodatkowy zwrot z tytułu ulgi na dzieci (poz. 148), w części N możesz podać rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który chcesz, aby urząd skarbowy zwrócił Ci te kwoty.

Możesz wskazać rachunek, którego jesteś posiadaczem lub współposiadaczem. Jeśli rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem, możesz wskazać rachunek, którego posiadaczem (współposiadaczem) jest małżonek. W obu przypadkach nie może to być jednak rachunek związany z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W poz. 162 wskaż osobę zgłaszającą rachunek. Zrób to poprzez zaznaczenie właściwego kwadratu, przy czym kwadrat nr 2 (małżonek) możesz zaznaczyć wyłącznie, gdy rozliczasz podatek wspólnie z małżonkiem. Dla wskazanej osoby rachunek podany w poz. 165 aktualizuje rachunek poprzednio zgłoszony służący do zwrotu podatku lub nadpłaty.

Poz. 163 wypełnij wyłącznie w przypadku zgłoszenia rachunku zagranicznego poprzez wskazanie kraju siedziby banku (oddziału), w którym prowadzony jest rachunek.

W poz. 164 wpisz kod waluty, w której prowadzony jest rachunek.

W poz. 165 wpisz numer rachunku IBAN zaczynający się od dwuliterowego kodu kraju. Dla rachunków prowadzonych w Polsce kod IBAN składa się z oznaczenia PL i 26 cyfr. Kod SWIFT podaj wyłącznie w przypadku rachunku zagranicznego.

Nie musisz wypełniać części N, jeśli aktualny jest rachunek, który poprzednio podałeś, w tym w zgłoszeniu aktualizacyjnym ZAP-3 albo NIP-7/CEIDG-1 (zobacz opis do 13.3.).

19. Karta Dużej Rodziny (KDR) (część O)

Jeśli Ty lub Twój małżonek nie posiadacie KDR, pomijasz tę część.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeśli masz ważną KDR, w poz. 166 możesz zaznaczyć kwadrat 1, odpowiednio małżonek – kwadrat 2. Jeśli nie chcesz, możesz nie ujawniać tych informacji.

20. Dane kontaktowe (część P)

Możesz podać swój numer telefonu lub adres mailowy. Dzięki temu urząd skarbowy będzie mógł w prosty sposób skontaktować się z Tobą w sprawie złożonego zeznania. Podanie tych informacji nie jest jednak obowiązkowe. Jeśli nie chcesz, nie musisz tego robić.

21. Oświadczenie i podpis podatnika/małżonka/osoby reprezentującej podatnika lub małżonka (część Q)

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania.

Jeśli rozliczasz się wspólnie z małżonkiem i sam podpisujesz zeznanie, to jednocześnie oświadczasz, że małżonek upoważnił Ciebie do złożenia wniosku o łączne opodatkowanie Waszych dochodów. Oświadczenie to składasz pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań (art. 6 ust. 2a ustawy PIT).

Zeznanie składane w usłudze Twój e-PIT po wybraniu przycisku Akceptuj i wyślij zostanie podpisane pieczęcią Szefa KAS.

Zeznanie składane poza usługą Twój e-PIT:

- papierowe – podpisz własnoręcznie w poz. 169 (małżonek w poz. 170, chyba że ma zastosowanie art. 6 ust. 2a ustawy PIT),
- elektronicznie – podpisz:
  - kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub
  - danymi autoryzującymi (aby podpisać w ten sposób będziesz dodatkowo potrzebował danych z zeznania/rocznego obliczenia podatku PIT złożonego za 2024 rok).

Zeznanie może podpisać także Twój pełnomocnik (art. 80a § 1 Ordynacji podatkowej), jeśli złożyłeś stosowne pełnomocnictwo. Podpisanie zeznania przez pełnomocnika zwalnia Ciebie z obowiązku samodzielnego podpisania zeznania.

Pełnomocnictwo do podpisywania zeznania papierowego oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa składasz w swoim urzędzie skarbowym.

Pełnomocnictwo do podpisywania zeznania elektronicznego oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa składasz w urzędzie skarbowym właściwym w sprawach ewidencji podatników i płatników (art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 roku o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników). Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania zeznania oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, składasz je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli rozliczasz się wspólnie z małżonkiem, pełnomocnictwo do podpisywania zeznania jest skuteczne, jeżeli zarówno Ty, jak i małżonek udzieliliście pełnomocnictwa temu samemu pełnomocnikowi.

W przypadku zeznania małoletniego dziecka, w poz. 171 podpis składa przedstawiciel ustawowy małoletniego.

Jeśli masz wątpliwości co do swojego rozliczenia podatkowego, skontaktuj się z naszą infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).

Jeśli chcesz porozmawiać o swoich rozliczeniach i wpłatach będziesz potrzebować kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Ustawisz go w kilku prostych krokach: zaloguj się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejdź do sekcji Ustawienia, wybierz Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i Ustaw telePIN.

Jeśli chcesz przyjść do urzędu skarbowego zachęcamy, aby wcześniej umówić wizytę w urzędzie skarbowym. Możesz do tego wykorzystać stronę: https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym/.

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-38 za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-38 O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) ZA ROK PODATKOWY 2025

FORMULARZ PIT-38 JEST PRZEZNACZONY dla podatników, którzy w roku podatkowym:

1) **uzyskali przychody z:**
   a) **odpłatnego zbycia: papierów wartościowych, pożyczonych papierów wartościowych (sprzedaż krótka), pochodnych instrumentów finansowych, udziałów (akcji) w spółkach, w tym ogółu praw i obowiązków w spółce niemającej osobowości prawnej, będącej podatnikiem podatku dochodowego*, albo udziałów w spółdzielni,**
   b) **tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółkach albo wkładów w spółdzielniach w zamian za wkład niepieniężny,**
   c) **realizacji praw wynikających z papierów wartościowych lub z pochodnych instrumentów finansowych,**
   d) **umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych,**
2) **uzyskali przychody lub ponieśli koszty uzyskania przychodów z odpłatnego zbycia walut wirtualnych.**

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[1)] przyjmie, że podatnik wpisał „0".

Uwaga! Niektóre pozycje muszą być bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności danych identyfikacyjnych, w tym identyfikatora podatkowego (NIP albo numer PESEL).

Składając zeznanie podatkowe należy pamiętać o prawidłowym wskazaniu identyfikatora podatkowego (poz. 1), tj. NIP albo numeru PESEL. Numer PESEL wpisują do zeznania osoby fizyczne, które w roku podatkowym:

- nie prowadziły działalności gospodarczej,
- nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług,
- nie były płatnikami (zarówno składek na ubezpieczenia społeczne/ubezpieczenie zdrowotne, jak i podatku, np. z tytułu zatrudnienia pracownika),
- prowadziły działalność nierejestrową[2)] i nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług lub nie prowadziły ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Osoby, które nie spełniają chociaż jednego z powyższych warunków, wpisują NIP.

Załącznikiem do zeznania jest PIT/ZG (opis w części L niniejszej broszury).

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1a pkt 1 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie **od 15 lutego 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.**

*Zgodnie z art. 5a pkt 29 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą", ilekroć w ustawie jest mowa o udziale (akcji) oznacza to również ogół praw i obowiązków wspólnika w spółce, o której mowa w art. 5a pkt 28 lit. c-e ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.

Podatnicy, którzy nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania (podlegający ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu), jeżeli osiągnęli w roku podatkowym dochody ze źródeł przychodów położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i zamierzają opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 30 kwietnia 2026 r., są obowiązani złożyć zeznanie za rok podatkowy przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zeznanie można złożyć w postaci:

1) papierowej - na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej - w usłudze Twój e-PIT lub innej, umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej[3)] albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[4)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego, z zastrzeżeniem przypadku gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

Podatnicy mogą skorzystać również z formularza elektronicznego, składanego za pośrednictwem systemu e-Deklaracje (www.podatki.gov.pl) lub usługi e-Urząd Skarbowy (zakładka „Deklaracje"). W obu przypadkach formularz elektroniczny PIT-38 wspomaga proces rozliczenia zeznania tj. po uzupełnieniu odpowiednich pozycji dotyczących uzyskanych przychodów, poniesionych kosztów, strat z lat ubiegłych oraz podatku zapłaconego za granicą - automatycznie obliczy należny podatek oraz podatek do zapłaty.

Zeznanie elektroniczne można wypełnić i złożyć również w usłudze **Twój e-PIT**. Na koncie w e-Urzędzie Skarbowym w zakładce „Twój e-PIT" https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/ administracja skarbowa udostępnia zeznanie podatkowe przygotowane w oparciu o posiadane informacje. Zeznania za 2025 r. będą udostępnione w usłudze Twój e-PIT od 15 lutego 2026 r.

W zeznaniu przygotowanym przez organ podatkowy są uwzględnione dane o przychodach i kosztach uzyskania przychodów zawarte w informacjach PIT-8C, przesłanych do organu podatkowego.

Przygotowane przez organ podatkowy zeznanie elektroniczne podatnik może:

- pozostawić bez zmian do automatycznej akceptacji,
- zaakceptować i wysłać bez wprowadzenia w nim zmian,
- zaakceptować i wysłać po wprowadzeniu w nim zmian, lub
- odrzucić i złożyć samodzielnie zeznanie poza usługą Twój e-PIT.

Udostępnione zeznanie jest edytowalne. Można w nim dokonać np. zmiany danych mających wpływ na wysokość podatku lub dodać albo zmienić numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego organizacji pożytku publicznego, której podatnik chce przekazać 1,5% podatku należnego.

Wprowadzone zmiany wymagają zaakceptowania.

Akceptacja zeznania w ramach usługi Twój e-PIT oraz jego wysłanie do 30 kwietnia 2026 r. oznacza złożenie zeznania w dniu dokonania tych czynności. Jeśli do 30 kwietnia 2026 r. podatnik nie zaakceptuje i nie wyśle zeznania PIT-38, które udostępnił organ podatkowy, albo go nie odrzuci, albo nie złoży zeznania PIT-38 za 2025 r. w inny sposób, w **dniu 30 kwietnia 2026 r.** nastąpi automatyczna akceptacja udostępnionego zeznania równoznaczna z jego złożeniem w tym dniu. Zeznanie automatycznie zaakceptowane zostanie złożone w wersji przygotowanej przez administrację skarbową. Jeżeli w automatycznie zaakceptowanym zeznaniu wykazany zostanie „Podatek do zapłaty", to na podatniku ciąży obowiązek zapłaty tego podatku.

Uwaga! Automatyczna akceptacja zeznania ma zastosowanie w przypadku, gdy podatnik uzyskał wyłącznie przychody i koszty uzyskania przychodów wykazane w przysłanych do organu podatkowego informacjach PIT-8C. Jeżeli podatnik uzyskał inne przychody lub poniósł inne koszty uzyskania przychodów niż wykazane w udostępnionym zeznaniu, ma obowiązek samodzielnie złożyć zeznanie PIT-38.

eprasa.pl d2a094e46e

Jeżeli podatnik pomimo obowiązku złożenia zeznania odrzuci propozycję przygotowaną przez administrację skarbową w usłudze Twój e-PIT oraz nie złoży zeznania w ustawowym terminie w usłudze Twój e-PIT lub w inny sposób, naraża się na odpowiedzialność karną skarbową.

Jeśli podatnik chce wprowadzić zmiany do uprzednio złożonego zeznania, może to zrobić składając jego korektę. Korektę zeznania, podobnie jak zeznanie, można złożyć również w usłudze Twój e-PIT (więcej o korekcie w części A).

Dowodem potwierdzającym złożenie elektronicznego zeznania lub elektronicznej korekty zeznania jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

Zeznanie oraz korekta zeznania złożone w usłudze Twój e-PIT, a także UPO są dostępne w zakładce „Złożone dokumenty".

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

W **poz. 5** należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy.

Podatnicy, którzy:

1) **mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika **w dniu składania zeznania** wykonuje swoje zadania, a gdy zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustało przed złożeniem zeznania – do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według ostatniego miejsca zamieszkania na jej terytorium wykonuje swoje zadania,
2) **nie mają miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

W tej części **(poz. 6)** należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korektę zeznania. Należy pamiętać, że na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania danych zawartych w złożonym zeznaniu. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 6 dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w **poz. 7**), tj.: korektę zeznania, o której mowa w art. 81 Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 1) albo korektę zeznania składaną w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 2). Przy czym kwadrat nr 2 w poz. 7 zaznacza się jedynie gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej. W przypadku zaznaczenia tego kwadratu, korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej).

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE I AKTUALNY ADRES ZAMIESZKANIA

W tej części należy podać dane identyfikacyjne podatnika składającego zeznanie, tj.: nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia oraz aktualny adres zamieszkania.

eprasa.pl d2a094e46e

Część C

DOCHODY/STRATY – ART. 30B UST. 1 USTAWY

W części C należy wykazać przychody, koszty uzyskania przychodów, dochody lub straty na podstawie informacji PIT-8C i innych posiadanych dokumentów dotyczących uzyskanych przychodów i poniesionych kosztów.

Uwaga! Przychód z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, udziałów (akcji), w tym ogółu praw i obowiązków w spółkach będących podatnikiem podatku dochodowego lub udziałów w spółdzielni, powstaje w momencie przeniesienia na nabywcę własności papierów wartościowych, udziałów (akcji), lub udziałów w spółdzielni (przychodem są kwoty należne choćby nie zostały faktycznie otrzymane). Przychód należny z realizacji praw wynikających z papierów wartościowych, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy oraz przychód z realizacji praw wynikających z pochodnych instrumentów finansowych powstaje w momencie realizacji tych praw. Przychód z umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych powstaje w momencie otrzymania lub postawienia podatnikowi do dyspozycji pieniędzy lub wartości pieniężnych z tego tytułu.

Wiersz 1 – wypełniają podatnicy na podstawie informacji PIT-8C

- **w poz. 20** należy wykazać kwotę z poz. 35 informacji PIT-8C.
- **w poz. 21** należy wykazać sumę kwot z poz. 36 informacji PIT-8C oraz innych kosztów związanych z przychodami wymienionymi w poz. 35 tej informacji, niewykazanych przez podmiot ją sporządzający. Koszty te ustala się na podstawie posiadanych przez podatnika dokumentów.

Uwaga! W kwotach wykazanych w poz. 35 i 36 informacji PIT-8C mogą zawierać się również dochody (przychody i koszty uzyskania przychodów) zwolnione na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy **– pomniejszenie tych kwot nastąpi poprzez ich wykazanie przez podatnika w wierszu 3**.

Wiersz 2

- **w poz. 22** należy wykazać przychody:

- z części E informacji PIT-8C, do których nie ma zastosowania art. 19 ustawy z dnia 12 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw[5)],
- uzyskane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy podmiot niebędący płatnikiem podatku nie był zobowiązany do sporządzenia informacji PIT-8C,
- uzyskane za granicą (np. z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) lub z objęcia udziałów (akcji) w zamian za wkład niepieniężny).

- **w poz. 23** należy wykazać, na podstawie posiadanych przez podatnika dokumentów, koszty uzyskania przychodów ujętych w poz. 22.

Np. w przypadku odpłatnego zbycia papierów wartościowych koszty uzyskania przychodów stanowią wydatki na nabycie odpłatnie zbywanych papierów wartościowych (cena jednostkowa x ilość papierów wartościowych) oraz inne wydatki poniesione przez podatnika, które są związane ze zbywanymi papierami wartościowymi np. z obsługą rachunku przez biuro maklerskie (prowizje zapłacone przy kupnie i sprzedaży papierów wartościowych, opłaty związane z prowadzeniem lub założeniem rachunku, transferu, zdeponowania papierów, itp.), a także zapłacone odsetki i prowizje od kredytu na zakup papierów wartościowych, przypadające proporcjonalnie na tę część kredytu, która została wydatkowane na ich nabycie.

W przypadku odpłatnego zbycia udziałów w spółce kapitałowej, udziałów w spółdzielni, papierów wartościowych, lub umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, nabytych przez podatnika w drodze spadku, kosztami uzyskania przychodu są wydatki poniesione przez spadkodawcę w celu objęcia lub nabycia tych udziałów, papierów wartościowych lub tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych.

W przypadku nabycia przez podatnika udziałów w spółce, udziałów w spółdzielni, papierów wartościowych, lub tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, w drodze darowizny, cena nabycia wynosi 0 zł, natomiast wolny

eprasa.pl d2a094e46e

od podatku jest dochód uzyskany ze zbycia udziałów w spółce kapitałowej, udziałów w spółdzielni, papierów wartościowych lub umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych, otrzymanych w drodze darowizny – w części odpowiadającej kwocie zapłaconego podatku od spadków i darowizn.

Uwaga! W kwotach wykazanych w poz. 22 i 23 należy wykazać również dochody (przychody i koszty uzyskania przychodów) zwolnione na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy – **pomniejszenie tych kwot nastąpi poprzez ich wykazanie w wierszu 3.**

Wiersz 3 – służy do wykazywania dochodu zwolnionego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy (ulga związana z nabyciem akcji w ramach pierwszej oferty publicznej).

- **w poz. 24** należy wykazać, na podstawie posiadanych przez podatnika dokumentów, przychody uzyskane z odpłatnego zbycia akcji objętych lub nabytych po dniu 31 grudnia 2021 r. przez podatnika lub spadkodawcę podatnika w wyniku pierwszej oferty publicznej w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, jeżeli:
    a) odpłatne zbycie tych akcji nastąpiło po upływie trzech lat od dnia, w którym akcje te zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym albo wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz
    b) podatnik albo spadkodawca podatnika, którzy objęli lub nabyli te akcje, nie byli ze spółką podmiotami powiązanymi w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 4 ustawy w okresie dwóch lat poprzedzających dzień objęcia lub nabycia tych akcji odpowiednio przez podatnika albo spadkodawcę podatnika;
- **w poz. 25** należy wykazać, na podstawie posiadanych przez podatnika dokumentów, koszty uzyskania przychodów ujętych w poz. 24.

Przykład:

- Podatnik objął 1000 akcji spółki ALFA w pierwszej ofercie publicznej w 2022 r. po cenie 10 zł za akcję.
- Prowizja przy objęciu akcji wyniosła 33 zł.
- Akcje zostały wprowadzone na giełdę w czerwcu 2022 r.
- Podatnik sprzedał wszystkie objęte akcje spółki ALFA w lipcu 2025 r. po cenie 20 zł za akcję.
- Prowizja maklerska przy sprzedaży akcji wyniosła 67 zł.
- Podatnik nie uzyskał w 2025 r. innych przychodów opodatkowanych na podstawie art. 30b ust. 1 ustawy.
- Podatnik nie był ze spółką podmiotem powiązanym w rozumieniu art. 23m ust. 1 pkt 4 ustawy.
- Przychód ze sprzedaży: 1000 × 20 zł = 20 000 zł.
- Koszty uzyskania: 1000 × 10 zł + 100 zł (prowizje przy objęciu i przy sprzedaży akcji) = 10 100 zł.
- Podatnik otrzymał informację PIT-8C za 2025 r., w której w poz. 35 zostały wykazane przychody w wysokości 20 000 zł i w poz. 36 zostały wykazane koszty uzyskania przychodów w wysokości 10 100 zł.
- Przychody i koszty wykazane w PIT-8C podatnik wykazuje w wierszu 1, części C zeznania PIT-38 – 20 000 zł w poz. 20 i 10 100 zł w poz. 21.

Zostały spełnione warunki do zwolnienia takich dochodów z opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 105a ustawy, a zatem uzyskany dochód 9 900 zł, będzie korzystał ze zwolnienia określonego w tym przepisie.
Przychód w wysokości 20 000 zł podatnik wykazuje w wierszu 3, części C zeznania PIT-38 w poz. 24, a koszty w wysokości 10 100 – w poz. 25.
Tak więc podatnik w poz. 26, poz. 27 i poz. 28 wykazuje 0 zł.

Wiersz 4 – służy do ustalenia dochodu – **poz. 28**, albo straty **– poz. 29.**

- **w poz. 26** należy wykazać kwotę wynikającą z sumy kwot z poz. 20 i 22 pomniejszonej o kwotę z poz. 24
- **w poz. 27** należy wykazać kwotę wynikającą z sumy kwot z poz. 21 i 23 pomniejszonej o kwotę z poz. 25

eprasa.pl d2a094e46e

Część D

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO – ART. 30B UST. 1 USTAWY

Poz. 30 wypełniają podatnicy, którzy w latach 2020–2024 wykazali straty i w 2025 r. mają prawo do odliczenia straty z lat ubiegłych. Odliczenie dotyczy wyłącznie strat poniesionych w latach 2020–2024 z tytułu:

- odpłatnego zbycia papierów wartościowych oraz realizacji praw z nich wynikających,
- odpłatnego zbycia pożyczonych papierów wartościowych (sprzedaż krótka),
- odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych oraz z realizacji praw z nich wynikających,
- odpłatnego zbycia udziałów (akcji), w tym ogółu praw i obowiązków w spółkach, lub udziałów w spółdzielni,
- objęcia udziałów (akcji) albo wkładów w spółdzielniach w zamian za wkład niepieniężny.

Odliczenie dotyczy również strat poniesionych w 2024 r. z tytułu umorzenia, odkupienia, wykupienia albo unicestwienia w inny sposób tytułów uczestnictwa w funduszach kapitałowych.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy, o wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, podatnik może:

1) obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty, albo
2) obniżyć jednorazowo dochód uzyskany z tego źródła w jednym z najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu lat podatkowych o kwotę nieprzekraczającą 5 000 000 zł; nieodliczona kwota podlega rozliczeniu w pozostałych latach tego pięcioletniego okresu, z tym że kwota obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% wysokości tej straty.

Kwota z poz. 30 nie może przekroczyć kwoty z poz. 28.

Podstawa obliczenia podatku (poz. 31)

Podstawą obliczenia podatku jest kwota z poz. 28 pomniejszona o straty wykazane w poz. 30 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Stawka podatku (poz. 32) wynosi – 19%

Zastosowanie stawki podatku, dla osób podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, jest możliwe pod warunkiem udokumentowania dla celów podatkowych miejsca zamieszkania podatnika uzyskanym od niego certyfikatem rezydencji.

Podatek od dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 1 ustawy (poz. 33)

Podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego – kwotę z poz. 31 należy pomnożyć przez stawkę podatku wykazaną w poz. 32.

Podatek zapłacony za granicą, o którym mowa w art. 30b ust. 5a i 5b ustawy (przeliczony na złote) – poz. 34

Wiersz ten wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody, o których mowa w art. 30b ust. 1 ustawy, za granicą albo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą. W poz. 34 należy wpisać wysokość podatku zapłaconego za granicą i podlegającego odliczeniu w zeznaniu PIT-38. Odliczenie podatku zapłaconego za granicą nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W celu ustalenia limitu odliczenia, kwotę podatku obliczoną według stawki 19% od łącznego dochodu do opodatkowania uzyskanego w Polsce i za granicą, należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą, a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

Podatek należny – w poz. 35 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

eprasa.pl d2a094e46e

Część E

DOCHÓD/KOSZTY – ART. 30B UST. 1A USTAWY

Część E wypełniają podatnicy, którzy:

1) w 2025 r. uzyskali przychód z odpłatnego zbycia walut wirtualnych, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 26 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
2) w 2025 r. ponieśli koszty uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia walut wirtualnych, nawet w przypadku gdy w tym roku podatkowym nie uzyskali przychodu ze zbycia walut wirtualnych,
3) w latach poprzednich ponieśli koszty uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia walut wirtualnych, które nie zostały odliczone od przychodów przed dniem 1 stycznia 2025 r., nawet w przypadku gdy w 2025 r. nie uzyskali przychodu ze zbycia walut wirtualnych.

W **poz. 36** należy wykazać sumę przychodów z odpłatnego zbycia walut wirtualnych uzyskanych w 2025 r.

Uwaga! Zgodnie art. 17 ust. 1f ustawy przez odpłatne zbycie waluty wirtualnej rozumie się wymianę waluty wirtualnej na prawny środek płatniczy, towar, usługę lub **prawo majątkowe inne niż waluta wirtualna** lub regulowanie innych zobowiązań walutą wirtualną.

W **poz. 37** należy wykazać koszty uzyskania przychodów poniesione w 2025 r.

Uwaga! Zgodnie art. 22 ust. 14 ustawy koszty uzyskania przychodów z tytułu odpłatnego zbycia waluty wirtualnej stanowią udokumentowane wydatki bezpośrednio poniesione na nabycie waluty wirtualnej oraz koszty związane ze zbyciem waluty wirtualnej, w tym udokumentowane wydatki poniesione na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu[6)].

W **poz. 38** należy wykazać kwotę z poz. 38 zeznania PIT-38 złożonego za 2024 r. – koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art. 22 ust. 14 ustawy, poniesione w latach ubiegłych i nieodliczone od przychodów uzyskanych przed dniem 1 stycznia 2025 r.

W **poz. 39** należy ustalić dochód stanowiący różnicę między kwotą z poz. 36, a sumą kwot z poz. 37 i 38, w przypadku gdy wystąpi nadwyżka przychodu uzyskanego w roku podatkowym nad kosztami uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym oraz poniesionych w latach ubiegłych, które nie zostały odliczone przed 1 stycznia 2025 r.

W **poz. 40** należy ustalić kwotę kosztów uzyskania przychodów, stanowiących różnicę między sumą kwot z poz. 37 i 38, a kwotą z poz. 36, które nie zostały potrącone od przychodów uzyskanych w 2025 r. **Kwota ta będzie wpisywana w zeznaniu PIT-38 składanym za następny rok podatkowy.**

Część F

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO – ART. 30B UST. 1A USTAWY

Podstawa obliczenia podatku (poz. 41)

Podstawą obliczenia podatku jest kwota z poz. 39 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Stawka podatku (poz. 42) wynosi 19%

Zastosowanie stawki podatku, dla osób podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, jest możliwe pod warunkiem udokumentowania dla celów podatkowych miejsca zamieszkania podatnika uzyskanym od niego certyfikatem rezydencji.

Podatek od dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 1a ustawy (poz. 43)

eprasa.pl d2a094e46e

Podatnicy dokonują obliczenia zobowiązania podatkowego – kwotę z poz. 41 należy pomnożyć przez stawkę podatku wykazaną w poz. 42.

Podatek zapłacony za granicą, o którym mowa w art. 30b ust. 5e i 5f ustawy (przeliczony na złote) – poz. 44
Wiersz ten wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody, o których mowa w art. 30b ust. 1a ustawy, za granicą albo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą. W poz. 44 należy wpisać kwotę podatku zapłaconego za granicą i podlegającego odliczeniu w zeznaniu PIT-38. Odliczenie podatku zapłaconego za granicą nie może jednak przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.
W tym przypadku kwotę podatku obliczoną według stawki 19% od łącznych dochodów uzyskanych w Polsce i za granicą należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą, a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.
Podatek należny – w poz. 45 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Część G

PODATEK DO ZAPŁATY/NADPŁATA
W tej części podatnicy dokonują obliczenia podatku do zapłaty albo nadpłaty.

W **poz. 46** należy wykazać zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, art. 30 i art. 30a ustawy, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika, z wyjątkiem podatku:
1) wykazanego w **poz. 47**, tj. obliczonego od przychodów (dochodów), o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1-5 ustawy, uzyskanych za granicą:
- z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej,
- z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych oraz z wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe,
- z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
- z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
- ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu;
2) wykazanego w poz. 48 oraz w części H.

Wysokość zryczałtowanego podatku od przychodów (dochodów), od których płatnik nie pobrał zryczałtowanego podatku, oblicza się mnożąc wysokość przychodu (dochodu) przez odpowiednią dla uzyskanego przychodu (dochodu) stawkę zryczałtowanego podatku, określoną w ustawie lub umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania. Przykładowo: przychód uzyskany z tytułu otrzymanych odsetek od pożyczki udzielonej osobie fizycznej niebędącej przedsiębiorcą (płatnikiem) należy pomnożyć przez stawkę podatku.

W części tej podatnik wykazuje również wysokość podatku zapłaconego za granicą, o których mowa w art. 30a ust. 9 ustawy **(poz. 48)** oraz różnicę pomiędzy zryczałtowanym podatkiem a podatkiem zapłaconym za granicą **(poz. 49).**
Kwoty w poz. 46 i 49 podaje się po zaokrągleniu do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Wyjątek: zgodnie z art. 63 § 1a Ordynacji podatkowej, w przypadku zryczałtowanego podatku dochodowego, o którym mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1–3 ustawy, kwotę należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę.

eprasa.pl d2a094e46e

W **poz. 50** należy wykazać sumę zaliczek faktycznie przekazanych za rok podatkowy płatnikom będącym spółką nieruchomościową, w rozumieniu art. 5a pkt 49 ustawy, które wspólnik spółki nieruchomościowej jest obowiązany przekazywać na podstawie art. 41 ust. 4i ustawy (po zaokrągleniu do pełnych złotych), od dochodów, które są rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-38.
W pozycji tej podatnik wykazuje przekazane spółce nieruchomościowej zaliczki w związku z uzyskanym dochodem ze zbycia w 2025 r. praw do spółki nieruchomościowej – np. udziałów (akcji) – nawet jeżeli środki te zostały przekazane już w 2026 r., lecz w terminie określonym w art. 41 ust. 4i ustawy. Osiągnięte przychody i poniesione koszty uzyskania przychodów w 2025 r. ze zbycia praw do spółki nieruchomościowej, podatnik wykazuje w części C zeznania, w wierszu 1, jeżeli w związku ze zbyciem tych praw otrzymał PIT-8C albo w wierszu 2, w pozostałych przypadkach.

Uwaga! Spółka nieruchomościowa nie stanowi odrębnej formy prawnej podmiotu prowadzącego działalność, dla celów podatkowych. Zbycie praw do tej spółki, dla celów ustalenia dochodu do opodatkowania, jest traktowane tak jak innych podmiotów prowadzących działalność w takiej formie. Jeżeli spółka akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, fundusz kapitałowy (mający tytuły uczestnictwa w postaci papierów wartościowych) lub spółka osobowa będąca podatnikiem podatku dochodowego spełnia definicję określoną w art. 5a pkt 49 ustawy, to przychody i koszty uzyskania przychodów z odpłatnego zbycia praw do spółki nieruchomościowej łączy się z innymi, określonymi w art. 30b ust. 1 ustawy, przychodami i kosztami uzyskania przychodów, które podatnik odpowiednio uzyskał lub poniósł w danym roku podatkowym.

Kwotę z poz. 51 należy wpłacić przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania za rok podatkowy.

W **poz. 52** podatnik wykazuje nadpłatę, którą stanowi różnica pomiędzy przekazanymi przez podatnika zaliczkami do spółki nieruchomościowej, a sumą podatków należnych i podatków zryczałtowanych, niepobranych przez płatników, które podatnik wykazał w tym zeznaniu.

Część H

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY, O KTÓRYM MOWA W ART. 44 UST. 1B USTAWY

W części H podatnicy wykazują zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 44 ust. 1b ustawy. Jest to podatek, jaki osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskujące przychody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 29 ustawy, bez pośrednictwa płatnika, są obowiązane (bez wezwania) wpłacać na rachunek urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. Podatek za grudzień jest płatny przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania.

Część I

DOCHODY (PRZYCHODY) WYKAZYWANE NA PODSTAWIE ART. 45 UST. 3C USTAWY

Poz. 65 wypełniają podatnicy podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, którzy uzyskali dochody (przychody) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, z wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe, z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych lub ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu, od których podatek został pobrany przez płatnika zgodnie z art. 30a ust. 2a ustawy.

eprasa.pl d2a094e46e

Część J

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu określonego na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A., za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP **(w poz. 66)** oraz kwoty do przekazania na jej rzecz **(w poz. 67)**.

Wnioskowana kwota wykazywana w poz. 67 nie może przekroczyć 1,5% sumy kwot z poz. 35 i 45 po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 r. Wykaz OPP dostępny jest na stronie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/.

W **poz. 68** podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy przeznaczenia kwoty 1,5%** należnego podatku, przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego.

Zaznaczenie kwadratu w **poz. 69** jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika**, tj.: imienia, nazwiska i adresu, oraz informacji o wysokości kwoty przekazanej na rzecz tej OPP. Zaznaczenie kwadratu w poz. 69 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5 % należnego podatku.

Część K

DANE KONTAKTOWE

W **poz. 70** podatnicy mogą podać swój numer telefonu, a w **poz. 71** adres e-mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część L

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

W tej części podatnik informuje urząd skarbowy, czy wraz z zeznaniem składa załączniki PIT/ZG i podaje liczbę takich załączników.

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów/przychodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy.

Załącznik ten składają osoby, które w roku podatkowym uzyskały dochody za granicą, o których mowa w art. 30b ust. 5a i 5b ustawy oraz art. 30b ust. 5e i 5f ustawy, podlegające opodatkowaniu w Polsce, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą. W załączniku podatnik wykazuje dochody z zagranicy oraz podatek zapłacony za granicą, rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-38.

Załącznik PIT/ZG należy złożyć odrębnie dla każdego państwa, w którym uzyskano dochód.

eprasa.pl d2a094e46e

Część M

RACHUNEK OSOBISTY WŁAŚCIWY DO ZWROTU NADPŁATY

Jeżeli w poz. 52 została wykazana nadpłata, można wskazać rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) inny niż związany z działalnością gospodarczą, na który ma nastąpić jej zwrot.

Uwaga! W przypadku niewypełnienia części M zwrot nastąpi na wcześniej zgłoszony przez podatnika rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (SKOK) lub jeżeli nie zgłoszono takiego rachunku – przekazem pocztowym.

Wskazany może być rachunek, którego posiadaczem (współposiadaczem) jest podatnik.
Poz. 73 wypełnia się wyłącznie w przypadku zgłoszenia rachunku zagranicznego poprzez wskazanie kraju siedziby banku (oddziału), w którym prowadzony jest rachunek. W **poz. 74** wpisuje się kod waluty, w której prowadzony jest rachunek. W **poz. 75** wpisuje się numer rachunku IBAN zaczynający się od dwuliterowego kodu kraju. Dla rachunków prowadzonych w Polsce kod IBAN składa się z oznaczenia PL i 26 cyfr. Kod SWIFT należy podać wyłącznie w przypadku rachunku zagranicznego. Rachunek wskazany w poz. 75 aktualizuje rachunek poprzednio zgłoszony, służący do zwrotu podatku lub nadpłaty.

Część N

KARTA DUŻEJ RODZINY (KDR)

W **poz. 76** podatnicy mogą wskazać, że są posiadaczami ważnej KDR.

Część O

PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania przez podatnika **(poz. 77)**.
Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez pełnomocnika podatnika **(poz. 78)**. Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy.
Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Podpisanie deklaracji przez pełnomocnika zwalnia podatnika z obowiązku podpisania deklaracji.
Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

eprasa.pl d2a094e46e

Broszura zawiera informacje podstawowe.

W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).

W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.

Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.

Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony
https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

[1] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym" – oznacza to urząd, o którym mowa w art. 45 ustawy.

[2] Ilekroć jest mowa o „działalności nierejestrowej" – oznacza to działalność, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

[3] Ilekroć jest mowa o „ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej" – oznacza to ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

[4] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej" – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

[5] „Art. 19 ust. 1: Przepisów ustawy, o której mowa w art. 1, nie stosuje się do opodatkowania dochodów (poniesionych strat) uzyskanych po dniu 31 grudnia 2003 r.:

1) z odpłatnego zbycia nabytych przed dniem 1 stycznia 2003 r. obligacji Skarbu Państwa wyemitowanych po dniu 1 stycznia 1989 r. oraz obligacji wyemitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego po dniu 1 stycznia 1997 r.;
2) z odpłatnego zbycia papierów wartościowych, o których mowa w art. 52 pkt 1 lit. b ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2004 r., pod warunkiem że papiery te zostały nabyte przed dniem 1 stycznia 2004 r.;
3) z realizacji praw wynikających z papierów wartościowych, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447 i Nr 240, poz. 2055 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151 i Nr 170, poz. 1651), nabytych przed dniem 1 stycznia 2004 r.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do odpłatnego zbycia papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, dokonywanego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.".

[6] „Art. 2 ust. 1 pkt 12: podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie:
a) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi i środkami płatniczymi,
b) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi,
c) pośrednictwa w wymianie, o której mowa w lit. a lub b,
d) prowadzenia rachunków, o których mowa w ust. 2 pkt 17 lit. e".

eprasa.pl d2a094e46e

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **3** (439) marzec 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Broszura informacyjna do zeznania PIT-39 za 2025 r.

eprasa.pl d2a094e46e

MINISTERSTWO FINANSÓW

BROSZURA INFORMACYJNA DO ZEZNANIA PIT-39 O WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU (PONIESIONEJ STRATY) W 2025 ROKU

FORMULARZ PIT-39 JEST PRZEZNACZONY dla podatników, którzy w roku podatkowym uzyskali przychody z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych opodatkowane na zasadach określonych w art. 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanej dalej „ustawą".

Kwoty wyrażone w walutach obcych, tj.: przychody, koszty, kwoty uprawniające do odliczenia od dochodu, podstawy obliczenia podatku lub obniżenia podatku, wydatki oraz podatek, stosownie do art. 11a ustawy, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu, poniesienia kosztu, wydatku lub zapłaty podatku.

Jeżeli pozycja przeznaczona do wpisywania kwoty nie będzie wypełniona – urząd skarbowy[1)] przyjmie, że podatnik wpisał „0".

UWAGA! Niektóre pozycje muszą być jednak bezwzględnie wypełnione. Dotyczy to w szczególności danych identyfikacyjnych, w tym identyfikatora podatkowego (NIP lub numeru PESEL).

Składając zeznanie podatkowe, należy pamiętać o prawidłowym wskazaniu identyfikatora podatkowego (poz. 1), tj. NIP albo numeru PESEL. Numer PESEL wpisują do zeznania osoby fizyczne, które w roku podatkowym:

- nie prowadziły działalności gospodarczej,
- nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług,
- nie były płatnikami (zarówno składek na ubezpieczenia społeczne/ubezpieczenie zdrowotne, jak i podatku np. z tytułu zatrudnienia pracownika),
- prowadziły działalność nierejestrową i nie były zarejestrowanymi podatnikami podatku od towarów i usług lub nie prowadziły ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Osoby, które nie spełniają chociaż jednego z powyższych warunków wpisują NIP.

Załącznikiem do zeznania jest PIT/ZG (opis w części J tej broszury).

PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek złożenia zeznania wynika z art. 45 ust. 1a pkt 3 ustawy.

TERMIN SKŁADANIA

Zeznanie za 2025 r. należy złożyć w terminie **od 15 lutego 2026 r. do 30 kwietnia 2026 r.**
Uwaga! Zeznania złożone przed początkiem terminu uznaje się za złożone w dniu 15 lutego 2026 r.
Podatnicy, którzy nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania (podlegający ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu), jeżeli osiągnęli w roku podatkowym dochody ze źródeł przychodów położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a zamierzają je opuścić przed ww. terminem, są obowiązani złożyć zeznanie za rok podatkowy przed opuszczeniem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zeznanie można złożyć w postaci:
1) papierowej – na formularzu papierowym (zeznanie papierowe), albo
2) elektronicznej – w e-Urzędzie Skarbowym lub innej usłudze umożliwiającej złożenie zeznania drogą elektroniczną (zeznanie elektroniczne).

Zeznanie papierowe można złożyć bezpośrednio w urzędzie skarbowym lub za pośrednictwem centrum obsługi, o którym mowa w art. 29 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej[2)] albo nadać/złożyć w sposób przewidziany w art. 12 § 6 pkt 2-5 Ordynacji podatkowej[3)]. Za datę złożenia zeznania nadanego w polskiej placówce pocztowej Poczty Polskiej S.A. uważa się datę stempla pocztowego, z zastrzeżeniem przypadku, gdy zeznanie zostało wysłane przed 15 lutego 2026 r.

eprasa.pl d2a094e46e

Zeznanie elektroniczne można wysłać za pośrednictwem strony www.podatki.gov.pl. Potwierdzeniem złożenia zeznania elektronicznego jest otrzymanie urzędowego poświadczenia odbioru (UPO).

Część A

MIEJSCE I CEL SKŁADANIA ZEZNANIA

Należy podać nazwę właściwego dla podatnika urzędu skarbowego, o którym mowa w przepisach ustawy.
Podatnicy, którzy:

1) **mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika **w dniu składania zeznania** wykonuje swoje zadania, a gdy zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustało przed złożeniem zeznania – do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według ostatniego miejsca zamieszkania na jej terytorium wykonuje swoje zadania,
2) **nie mają miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (podlegają ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu)** – składają zeznanie do urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania osób zagranicznych wykonuje swoje zadania.

W tej części (poz. 6) należy również podać (zaznaczając właściwy kwadrat) cel złożenia formularza, tj.: złożenie zeznania albo korekta zeznania. Należy pamiętać, iż na podstawie art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnik ma prawo do skorygowania złożonego zeznania. **Zgodnie z art. 81 § 2 Ordynacji podatkowej, skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji** (stosownie do postanowień Ordynacji podatkowej przez deklarację rozumie się również zeznanie).

Przypadki zawieszenia uprawnienia do złożenia korekty regulują przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

W przypadku zaznaczenia kwadratu nr 2 w poz. 6 dotyczącego korekty zeznania, dodatkowo należy wskazać rodzaj korekty (zaznaczając właściwy kwadrat w poz. 7), tj. korekta zeznania, o której mowa w art. 81 § 1 Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 1) albo korekta zeznania składana w toku postępowania podatkowego w sprawie unikania opodatkowania, o której mowa w art. 81b § 1a Ordynacji podatkowej (kwadrat nr 2).

Przy czym, kwadrat nr 2 w poz. 7 zaznacza się jedynie, gdy podatnik jest stroną postępowania podatkowego dotyczącego unikania opodatkowania i otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w art. 200 § 3 Ordynacji podatkowej. W przypadku zaznaczenia tego kwadratu, korektę należy złożyć wraz z uzasadnieniem przyczyn korekty (art. 81b § 1f Ordynacji podatkowej).

Część B

DANE IDENTYFIKACYJNE I AKTUALNY ADRES ZAMIESZKANIA

W tej części należy podać dane identyfikacyjne podatnika składającego zeznanie, tj.: nazwisko, pierwsze imię, datę urodzenia oraz aktualny adres zamieszkania.

Część C

DOCHÓD/STRATA

W części C podatnicy wykazują przychód, koszty uzyskania przychodów, sumę odpisów amortyzacyjnych, dochód (bądź stratę).

w kol. b należy wykazać przychody z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a-c ustawy, tj. przychody z odpłatnego zbycia:

a) nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości,
b) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej,
c) prawa wieczystego użytkowania gruntów,

– jeżeli odpłatne zbycie nie następuje w wykonaniu działalności gospodarczej i zostało dokonane przed upływem pięciu lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie; w przypadku zamiany okresy te odnoszą się do każdej z osób dokonującej zamiany.

eprasa.pl d2a094e46e

Przychodem z odpłatnego zbycia nieruchomości lub praw majątkowych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a-c ustawy, jest ich wartość wyrażona w cenie określonej w umowie, pomniejszona o koszty odpłatnego zbycia. Jeżeli jednak cena, bez uzasadnionej przyczyny, znacznie odbiega od wartości rynkowej tych rzeczy lub praw, przychód ten określa organ podatkowy w wysokości wartości rynkowej. U podatników dokonujących sprzedaży opodatkowanej podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

Przychodem z odpłatnego zbycia w drodze zamiany u każdej ze stron umowy przenoszącej własność, jest wartość nieruchomości lub prawa zbywanego w drodze zamiany.

Wartość rynkową określa się na podstawie cen rynkowych stosowanych w obrocie rzeczami lub prawami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca odpłatnego zbycia.

Jeżeli wartość wyrażona w cenie określonej w umowie odpłatnego zbycia znacznie odbiega od wartości rynkowej nieruchomości lub praw majątkowych, organ podatkowy wezwie strony umowy do zmiany tej wartości lub wskazania przyczyn uzasadniających podanie ceny znacznie odbiegającej od wartości rynkowej. W razie nieudzielenia odpowiedzi, niedokonania zmiany wartości lub niewskazania przyczyn, które uzasadniają podanie ceny znacznie odbiegającej od wartości rynkowej, organ podatkowy określi wartość z uwzględnieniem opinii biegłego lub biegłych. Jeżeli wartość ustalona w ten sposób odbiega co najmniej o 33% od wartości wyrażonej w cenie, koszty opinii biegłego lub biegłych ponosi zbywający,

w kol. c należy wykazać koszty uzyskania przychodów.
Koszty uzyskania przychodu stanowią udokumentowane koszty nabycia lub udokumentowane koszty wytworzenia, powiększone o udokumentowane nakłady, które zwiększyły wartość rzeczy i praw majątkowych, poczynione w czasie ich posiadania.

Za koszty uzyskania przychodu z tytułu odpłatnego zbycia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a-c ustawy, nabytych w drodze spadku, darowizny lub w inny nieodpłatny sposób, uważa się udokumentowane nakłady, które zwiększyły wartość rzeczy i praw majątkowych, poczynione w czasie ich posiadania oraz kwotę zapłaconego podatku od spadków i darowizn w takiej części, w jakiej wartość zbywanej rzeczy lub prawa przyjęta do opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn odpowiada łącznej wartości rzeczy i praw majątkowych przyjętej do opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn.

Do kosztów uzyskania przychodu z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości i określonych praw majątkowych, nabytych w drodze spadku zalicza się również udokumentowane koszty nabycia lub wytworzenia poniesione przez spadkodawcę oraz przypadające na podatnika ciężary spadkowe, w takiej części, w jakiej wartość zbywanej rzeczy lub zbywanego prawa odpowiada łącznej wartości rzeczy i praw majątkowych nabytych przez podatnika. Przez ciężary spadkowe, o których mowa w zdaniu drugim, rozumie się spłacone przez podatnika długi spadkowe, zaspokojone roszczenia o zachowek oraz wykonane zapisy zwykłe i polecenia, również w przypadku, gdy podatnik spłacił długi spadkowe, zaspokoił roszczenia o zachowek lub wykonał zapisy zwykłe i polecenia po dokonaniu odpłatnego zbycia. Wysokość nakładów ustala się na podstawie faktur VAT w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz dokumentów stwierdzających poniesienie opłat administracyjnych. Koszty nabycia lub koszty wytworzenia są corocznie podwyższane, począwszy od roku następującego po roku, w którym nastąpiło nabycie lub wytworzenie zbywanych rzeczy lub praw majątkowych, do roku poprzedzającego rok podatkowy, w którym nastąpiło ich zbycie, w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów roku podatkowego w stosunku do tego samego okresu roku ubiegłego, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,

w kol. d należy wykazać sumę odpisów amortyzacyjnych, o których mowa w art. 22h ust. 1 pkt 1 ustawy, dokonanych od zbywanych nieruchomości lub praw,

w kol. e należy obliczyć kwotę dochodu stanowiącego różnicę pomiędzy przychodem (kol. b), a kosztami uzyskania przychodów (kol. c), powiększoną o sumę odpisów amortyzacyjnych, o których mowa w art. 22h ust. 1 pkt 1 ustawy (kol. d),

w kol. f kwotę straty oblicza się, jeżeli koszty uzyskania przychodów (kol. c) przekraczają przychód (kol. b).

eprasa.pl d2a094e46e

Część D

OBLICZENIE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

W części D podatnicy dokonują obliczenia podatku.

KWOTA DOCHODU ZWOLNIONEGO NA PODSTAWIE ART. 21 UST. 1 PKT 131 USTAWY (poz. 25)

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy, wolne od podatku dochodowego są dochody z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 30e ustawy, w wysokości, która odpowiada iloczynowi tego dochodu i udziału wydatków poniesionych na własne cele mieszkaniowe w przychodzie z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, jeżeli począwszy od dnia odpłatnego zbycia, nie później niż w okresie trzech lat od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło odpłatne zbycie, przychód uzyskany ze zbycia tej nieruchomości lub tego prawa majątkowego został wydatkowany na własne cele mieszkaniowe; udokumentowane wydatki poniesione na te cele uwzględnia się do wysokości przychodu z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych. Zwolnienie to polega na wyłączeniu z opodatkowania tej części dochodu jaka proporcjonalnie odpowiada udziałowi poniesionych wydatków na określone w ustawie własne cele mieszkaniowe w osiągniętych przychodach z odpłatnego zbycia.

Przykład:
Przychód z odpłatnego zbycia 200.000 zł
Koszty uzyskania przychodu 150.000 zł
Dochód 50.000 zł
Wydatki poniesione na cele mieszkaniowe 180.000 zł
Obliczenie dochodu podlegającego zwolnieniu:
50.000 zł x 180.000zł / 200.000 zł = 45.000 zł
Dochód podlegający zwolnieniu 45.000 zł
Do opodatkowania pozostaje dochód w kwocie 5.000 zł (50.000 zł – 45.000 zł)
Uwaga! Jeżeli przychód z odpłatnego zbycia zostanie w całości przeznaczony na własne cele mieszkaniowe to dochód w całości będzie korzystał ze zwolnienia od podatku dochodowego.

W przypadku niewypełnienia warunków określonych w art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy, podatnik jest obowiązany do złożenia korekty zeznania i do zapłaty podatku wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości odsetek pobieranych od zaległości podatkowych. Odsetki te nalicza się od następnego dnia po upływie terminu płatności, tj. po upływie terminu do złożenia zeznania za rok podatkowy, w którym uzyskano przychód z odpłatnego zbycia, do dnia zapłaty podatku włącznie.

PODSTAWA OBLICZENIA PODATKU (poz. 26)

Podstawą obliczenia podatku jest kwota z poz. 23 pomniejszona o kwotę z poz. 25 (po zaokrągleniu do pełnych złotych).

Podstawę obliczenia podatku zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

PODATEK OD DOCHODÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 30E USTAWY (poz. 27)

Od podstawy obliczenia podatku z poz. 26 oblicza się podatek przy zastosowaniu stawki **19%.**

PODATEK ZAPŁACONY ZA GRANICĄ – ZGODNIE Z ART. 30E UST. 8 i 9 USTAWY, PRZELICZONY NA ZŁOTE

Poz. 28 wypełniają podatnicy, którzy uzyskali dochody o których mowa w art. 30e ust. 1 ustawy, wyłącznie za granicą albo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą. W tej pozycji należy wpisać kwotę podatku zapłaconego za granicą i podlegającego odliczeniu w zeznaniu PIT-39. Odliczenie podatku zapłaconego za granicą nie może przekroczyć tej części podatku obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która proporcjonalnie przypada na dochód uzyskany za granicą.

W celu ustalenia limitu odliczenia kwotę podatku obliczonego według stawki 19% od łącznego dochodu do opodatkowania uzyskanego w Polsce i za granicą należy pomnożyć przez kwotę dochodu uzyskanego za granicą, a następnie podzielić przez kwotę łącznego dochodu uzyskanego za granicą i w Polsce.

eprasa.pl d2a094e46e

Wykaz obowiązujących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania dostępny jest na www.podatki.gov.pl.

PODATEK NALEŻNY

W poz. 29 podatnicy wykazują podatek należny, po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Część E

PODATEK DO ZAPŁATY

W tej części podatnicy dokonują obliczenia podatku do zapłaty.
W poz. 30 należy wykazać zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 29, 30 i 30a ustawy, jeżeli podatek ten nie został pobrany przez płatnika, z wyjątkiem podatku:

1) wykazanego w poz. 31, tj. obliczonego od przychodów (dochodów), o których mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1-5 ustawy, uzyskanych za granicą:
   - z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej,
   - z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych oraz z wykupu przez emitenta obligacji, od których są należne świadczenia okresowe,
   - z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
   - z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
   - ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu;
2) wykazanego w poz. 32 oraz w części F.

Kwotę zryczałtowanego podatku dochodowego, który nie został pobrany przez płatnika, oblicza się mnożąc kwotę przychodu (dochodu) przez odpowiednią dla uzyskanego przychodu (dochodu) stawkę zryczałtowanego podatku, określoną w ustawie lub umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania. Przykładowo: przychód uzyskany z tytułu otrzymanych odsetek od pożyczki udzielonej osobie fizycznej niebędącej przedsiębiorcą (płatnikiem) należy pomnożyć przez stawkę podatku.

W tej części podatnik wykazuje również kwoty podatku zapłaconego za granicą, o których mowa w art. 30a ust. 9 ustawy, oraz różnicę pomiędzy zryczałtowanym podatkiem dochodowym a podatkiem zapłaconym za granicą.

Kwoty w poz. 30 i 33 podaje się po zaokrągleniu do pełnych złotych, w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

Wyjątek: Zgodnie z art. 63 § 1a Ordynacji podatkowej, w przypadku zryczałtowanego podatku dochodowego, o którym mowa w art. 30a ust. 1 pkt 1–3 ustawy, kwotę należy zaokrąglić do pełnych groszy w górę.

Kwotę z poz. 34 należy wpłacić przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania za rok podatkowy.

Część F

ZRYCZAŁTOWANY PODATEK DOCHODOWY, O KTÓRYM MOWA W ART. 44 UST. 1B USTAWY

W tej części podatnicy wykazują zryczałtowany podatek dochodowy, o którym mowa w art. 44 ust. 1b ustawy. Jest to podatek, jaki osoby fizyczne niemające miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskujące przychody, o których mowa w art. 29 ustawy, bez pośrednictwa płatnika, są obowiązane (bez wezwania) wpłacać na rachunek urzędu skarbowego w terminie do dnia 20 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. Podatek za grudzień jest płatny przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania.

eprasa.pl d2a094e46e

Część G

DOCHODY (PRZYCHODY) WYKAZYWANE NA PODSTAWIE ART. 45 UST. 3C USTAWY

Poz. 47 wypełniają podatnicy podlegający nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, którzy uzyskali dochody (przychody), z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, z wykupu przez emitenta obligacji od których są należne świadczenia okresowe, z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych lub ze świadczeń otrzymanych z dochodów funduszu kapitałowego, jeżeli statut przewiduje wypłaty z tych dochodów jego uczestnikom bez umarzania, odkupywania, wykupywania albo unicestwiania w inny sposób tytułów uczestnictwa w takim funduszu, od których podatek został pobrany przez płatnika zgodnie z art. 30a ust. 2a ustawy.

Część H

WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1,5% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Stosownie do postanowień art. 45c ustawy, naczelnik urzędu skarbowego – na wniosek podatnika – przekazuje na rzecz OPP kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% podatku należnego wynikającego:

1) z zeznania podatkowego złożonego w terminie określonym na jego złożenie, albo
2) z korekty zeznania, o którym mowa w pkt 1, jeżeli została dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego

– po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Warunkiem przekazania 1,5% jest zapłata w pełnej wysokości podatku należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz OPP, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego (za zapłacony podatek uważa się również zaległość podatkową, której wysokość nie przekracza trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Pocztę Polską S.A. za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej).

Za wniosek uważa się podanie przez podatnika w zeznaniu podatkowym albo w korekcie zeznania numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego wybranej OPP **(w poz. 48)** oraz kwoty do przekazania na jej rzecz **(w poz. 49).**

Należy pamiętać, że można wskazać tylko jedną OPP, która jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku należnego, wynikającego z zeznania składanego za 2025 rok. Wykaz OPP dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego: https://niw.gov.pl/opp/wykaz-opp/

Część I

INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

W **poz. 50** podatnicy mogą wskazać **cel szczegółowy** przeznaczenia kwoty 1,5% należnego podatku przekazywanej na rzecz OPP za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego. Zaznaczenie kwadratu w **poz. 51** jest **wyrażeniem zgody na przekazanie OPP przez naczelnika urzędu skarbowego danych identyfikujących podatnika**, tj.: imienia, nazwiska i adresu, oraz informacji o wysokości kwoty przekazanej na rzecz tej OPP. Zaznaczenie kwadratu w poz. 51 jest nieobowiązkowe i nie ma wpływu na realizację wniosku o przekazanie 1,5% należnego podatku.

W **poz. 52** w celu ułatwienia kontaktu, podatnicy mogą podać swój numer telefonu, adres e-mail (podanie tych informacji nie jest obowiązkowe).

Część J

INFORMACJE O ZAŁĄCZNIKACH

PIT/ZG – stanowi informację o wysokości dochodów z zagranicy i zapłaconym podatku za rok podatkowy. Załącznik ten składają osoby, które w roku podatkowym uzyskały dochody za granicą, o których mowa w art. 30e ust. 8 i 9 ustawy, podlegające opodatkowaniu w Polsce, do których ma zastosowanie metoda odliczenia podatku zapłaconego za granicą. W załączniku podatnik wykazuje dochody z zagranicy oraz

eprasa.pl d2a094e46e

podatek zapłacony za granicą rozliczane w zeznaniu podatkowym PIT-39. Załącznik należy złożyć odrębnie dla każdego państwa, w którym uzyskano dochód.

Część K

PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA

Ta część przeznaczona jest do podpisania zeznania przez podatnika **(poz. 54)**. Zgodnie z art. 80a Ordynacji podatkowej, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej, deklaracja, w tym deklaracja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej, może być podpisana także przez pełnomocnika **(poz. 55).** Pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa należy złożyć organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku, którego dana deklaracja dotyczy. Natomiast pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach ewidencji podatników i płatników, tj. określonemu w art. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Podpisanie deklaracji przez pełnomocnika zwalnia podatnika z obowiązku podpisania deklaracji.

Jeśli pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji oraz zawiadomienie o odwołaniu tego pełnomocnictwa jest na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej podatnik składa je do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Broszura zawiera informacje podstawowe.

W celu uzyskania szerszych informacji można skontaktować się z infolinią dzwoniąc na numer 22 330 03 30 (z telefonu komórkowego), 801 055 055 (z telefonu stacjonarnego).

W przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnego rozliczenia i wpłat podatnika, podatnik będzie potrzebował kodu telePIN. Kod telePIN to 6 cyfrowy kod, który służy do potwierdzenia tożsamości. Można go ustawić w kilku prostych krokach: zalogować się do e-Urzędu Skarbowego (https://www.podatki.gov.pl/e-urzad-skarbowy/), przejść do sekcji Ustawienia, wybrać Infolinię Krajowej Administracji Skarbowej i ustawić telePIN.

Natomiast w przypadku wątpliwości dotyczących indywidualnych sytuacji podatnika należy zwrócić się do właściwego urzędu skarbowego.

Zachęcamy do umówienia wizyty w urzędzie skarbowym za pośrednictwem strony
https://www.podatki.gov.pl/e-wizyta-w-urzedzie-skarbowym

[1)] Ilekroć jest mowa o „urzędzie skarbowym" – oznacza to urząd, o którym mowa w art. 45 ustawy.
[2)] Ilekroć jest mowa o „ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej" – oznacza to ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.
[3)] Ilekroć jest mowa o „Ordynacji podatkowej" – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

eprasa.pl d2a094e46e